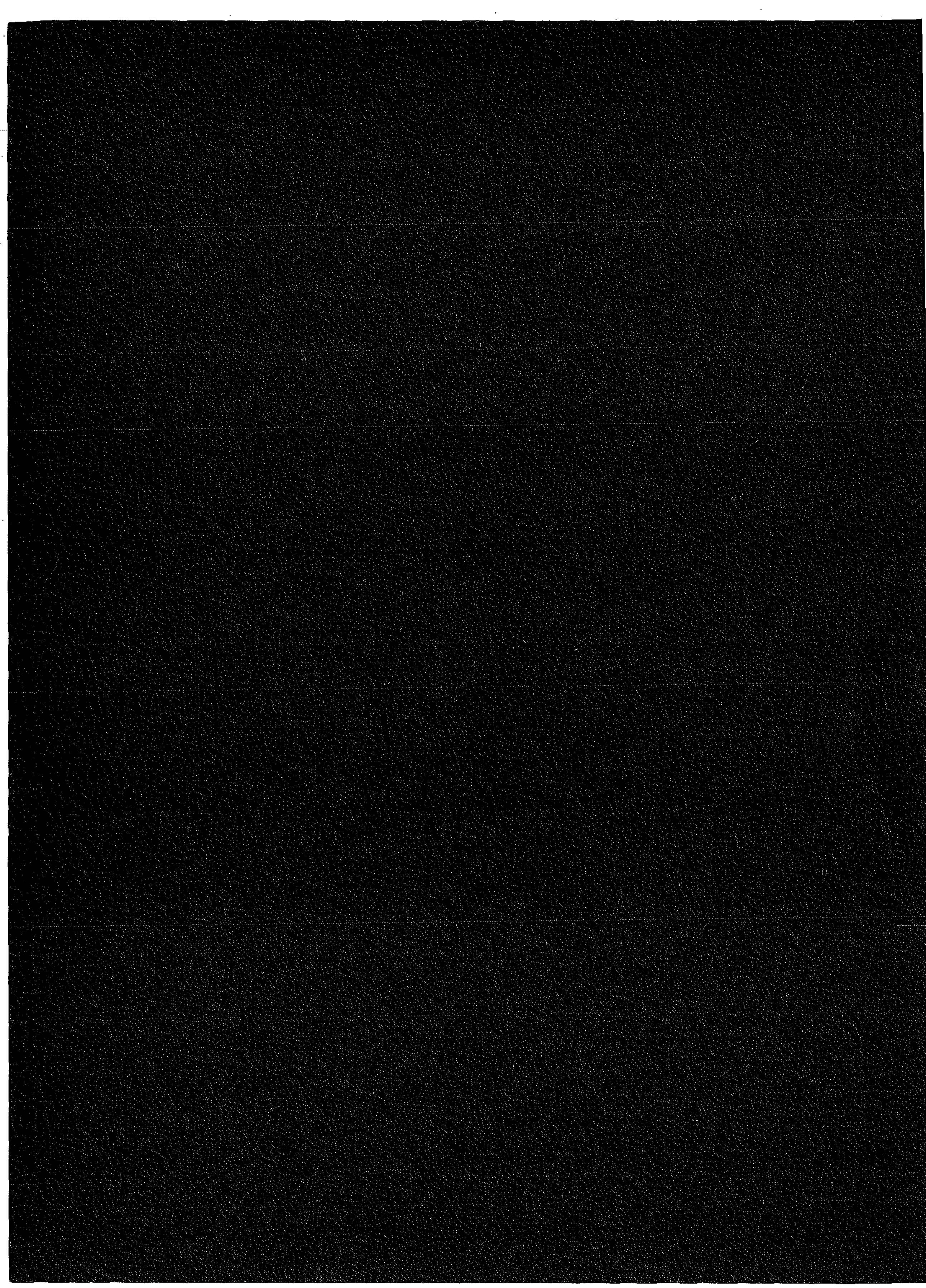
Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar

År 1919.

REGISTER

Västerås 1920, Västm. Alleh:s A.-B. Tr.

PROTOKOLL

Stadsfullmäktiges i Västerås

PROTOKOLL

år 1919.

VÄSTERÅS
VÄSTMANLANDS NYHETERS BOKTRYCKERI
1919.

Stadsfullmäktiges protokoll.

Den 2 Januari 1919.

Närvarande: f. Läroverksadjunkten B. Fjellman, Domprosten Fr. Fåhræus, Byggmästaren Edv. Karlsson, Brandchefen A. Danielsson, Direktören J. S. Edström, Förmannen S. G. Hedin, Riksdagsmannen Viktor Larsson, Handelsföreståndaren J. A. Zander, Lägenhetsägaren J. V. Råberg, f. Lokomotivföraren C. R. Vennberg, Direktören E. Falk, Handlanden K. Kättström, Järnsvarfvaren G. Jansson, Redaktören A. Pers, Direktören A. Lindén, Handlanden C. Hedberg, Muraren G. Dahlfors, Fabrikören J. Keijser, Tråddragaren Johan Andersson, Valsverksarbetaren A. Spjuth, Komministern A. Enblom, Verkstadsarbetaren A. Vestholm, Folkskolläraren I. Fröier, Byggnadssnickaren F. O. Pettersson, Byggmästaren A. Hammer, Redaktören Abel Carlsson, Järnarbetaren E. R. Sabel, Kaptenen G. Robsahm, Järnsvarfvaren G. F. Lundberg, Ombudsmannen A. Söder, Snickaren K. V. Ramström, Snickaren C. J. Frändberg, Trafikinspektören L. Lundquist, Järnarbetaren O. Vesterlund, Vaktmästaren G. P. Tärngren, Ingeniören P. Hiersemann, Svarfvaren C. G. Pettersson, Filaren V. Holmén, Pressaren A. Tillman, Målaremästaren C. Johansson, Grosshandlaren J. Aug. Jönsson, Fabrikören Fr. Jansson och Guldsmeden E. Tengström.

Frånvarande med godkändt förfall voro Häradshöfdingen C. Uggla, Bankdirektören A. Sundström, Statens lantbruksingeniör A. V. Nordin, Grosshandlaren Erik Andersson och Underlöjtnanten E. Ahlin.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 1.

Sedan Herr Fjellman, hvilken bland Stadsfullmäktiges ledamöter under den längsta tiden oafbrutet tillhört Stadsfullmäktige, enligt arbetsordningens föreskrift till denna dag sammankallat Stadsfullmäktige för att bland sig utse dels ordförande och vice ordförande för det ingångna året, dels ock ledamöter och suppleanter i Beredningsutskottet för året, öppnades sammanträdet af Herr Fjellman,

§ 2.

Val af ordförande.

Företogs val af ordförande hos Stadsfullmäktige för innevarande år, och utsågo Stadsfullmäktige härtill på förslag af Herr Edström med acklamation Herr Domprosten Fr. Fåhræus.

§ 3.

Val af vice ordförande.

Sedan härefter den nyvalde ordföranden öfvertagit ledningen af förhandlingarna, valde Stadsfullmäktige till vice ordförande för år 1919, likaledes på förslag af Herr Edström, med acklamation Herr Riksdagsmannen Viktor Larsson.

§ 4.

Ang. om- och nyvalda ledamöter.

Enligt till Stadsfullmäktige öfverlämnade utdrag af Magistratens protokoll för den 7 och 8, 14 och 15 samt 27 December 1918 hade vid förrättade val efter halfva antalet ledamöter samt verkställda nya röstsammanräkningar efter Häradshöfdingen M. Schenström och Fru Nina Andersson till ledamöter af Stadsfullmäktige utsetts dels för tiden till 1922 års utgång förutvarande Stadsfullmäktige Herrar V. Larsson, C. Uggla, J. A. Zander, J. S. Edström, E. Ahlin, Edv. Karlsson, E. A. Vestholm, Fr. Fåhræus, Johan Andersson, A. Enblom, A. Spjuth, A. Danielsson och J. V. Råberg samt till nya ledamöter Snickaren K. V. Ramström, Snickaren C. J. Frendberg, Trafikinspektören L. Lundquist, Järnarbetaren O. Vesterlund, Vaktmästaren G. P. Tärngren, Ingeniören P. Hiersemann, Svarfvaren C. G. Pettersson, Filaren V. Holmén, Pressaren A. Tillman, Målaremästaren C. Johansson och Grosshandlaren J. Aug. Jönsson, dels ock för tiden intill utgången af år 1920 såsom nya ledamöter Fabrikören Fr. Jansson och Guldsmeden E. Tengström.

Efter antecknande häraf hälsade ordföranden de nyvalda ledamöterna välkomna till deltagande i Stadsfullmäktiges arbeten.

§ 5.

Ang. B. Fjellmans afsägelse af ledamotskap i Stadsfullmäktige.

I en till Stadsfullmäktige nu inlämnad skrifvelse afsade sig f. Läroverksadjunkten B. Fjellman uppdraget att vidare vara ledamot af Stadsfullmäktige.

Med godkännande af afsägelsen beslöto Stadsfullmäktige härom göra anmälan hos Magistraten i och för röstsammanräkning för utseende af ny ledamot i Herr Fjellmans ställe.

§ 6.

Ang. val af Beredningsutskott.

I fråga om val af ledamöter och suppleanter i Beredningsutskottet för år 1919 beslöto Stadsfullmäktige till en början på förslag af Herr Edström, att utskotten skulle bestå af åtta ordinarie ledamöter och lika antal suppleanter.

Härefter valde Stadsfullmäktige på inom Stadsfullmäktige nu framställda förslag med acklamation till ordinarie ledamöter i Beredningsutskottet Direktören J. S. Edström, Häradshöfdingen C. Uggla, Direktören E. Falk, Järnsvarfvaren G. Jansson, Verkstadsarbetaren A. Vestholm, Byggnadssnickaren F. O. Pettersson, Brandchefen A. Danielsson och Ombudsmannen A. Söder.

Till suppleanter i utskottet valdes likaledes med acklamation Handlanden C. Hedberg, Underlöjtnanten E. Ahlin och Ingeniören P. Hiersemann att i nämnd ordning inträda vid förfall för någon eller några af Herrar Edström, Uggla och

Falk, Järnarbetaren E. R. Sabel, f. Lokomotivföraren C. R. Vennberg och Järnsvarfvaren G. F. Lundberg att i nämnd ordning inträda vid förfall för någon eller några af Herrar G. Jansson, Vestholm och F. O. Pettersson, Folkskolläraren I. Fröier att inträda vid förfall för Herr Danielsson samt Järnarbetaren O. Vesterlund att inträda vid förfall för Herr Söder.

§ 7.

Ang. utsträckt utskänkningstid å I:a klass restauranger.

Föredrogs och lades till handlingarne Konungens Befallningshafvandes i länet resolution den 21 December 1918, enligt hvilken Konungens Befallningshafvande bifallit Stadsfullmäktiges den 31 Oktober 1918 beslutade framställning rörande utsträckt tid för utskänkning af spritdrycker under år 1919 å första klassens restauranter.

In fidem:

Theofil Öberg.

Justeradt den 30 Januari 1919.

Fredr. Fåhræus.

Stadsfullmäktiges protokoll.

Den 30 Januari 1919.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus samt Herrar Uggla, Sundström, Edv. Karlsson, Nordin, Danielsson, Edström, Hedin, Zander, Råberg, Vennberg, Falk, Kättström, G. Jansson, Hedberg, Dahlfors, Keijser, Ahlin, J. Andersson, Spjut, Enblom, Vestholm, Fröier, F. O. Pettersson, Hammer, Abel Carlsson, Sabel, Robsahm, Lundberg, Söder, Ramström, Frändberg, Vesterlund, Tärngren, Hiersemann, C. G. Pettersson, Holmén, Tillman, Johansson, Jönsson, Fr. Jansson, Tengström och C. E. Larsson.

Frånvarande med godkändt förfall voro Herrar V. Larsson, E. Andersson, Pers, Lindén och Lundquist.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 8.

Ang. ny ledamot.

Enligt till Stadsfullmäktige inkommet utdrag af Magistratens protokoll för den 16 innevarande Januari hade vid verkställd röstsammanräkning för utseende af ledamot af Stadsfullmäktige efter läroverksadjunkten B. Fjellman för tiden intill 1920 års utgång utsetts lägenhetsägaren C. E. Larsson.

Efter föredragning häraf hälsade nu ordföranden Lägenhetsägaren Larsson välkommen till deltagande i Stadsfullmäktiges arbete.

§ 9.

Justering.

Upplästes och justerades protokollet vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 2 innevarande Januari.

§ 10.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Falk och Vennberg att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 11.

Ang. nytt obligationslån.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 16 innevarande Januari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 1) hade Drätselkammaren, med bifogande af en förteckning öfver lånemedelsanslag, som beviljats af Stadsfullmäktige efter de anslag, som inginge i 1916 års lån, på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte

besluta att bemyndiga Drätselkammaren att gå i författning om uppläggande af obligationslån för stadens räkning å ett belopp af intill 3,000,000 kronor med 40 års amorteringstid och med den räntefot Drätselkammaren kunde finna fördelaktig, till bestridande af redan anvisade och blifvande anslag af lånemedel, att härför göra erforderliga framställningar samt att, under förutsättning af nådigt tillstånd, placera obligationer af lånet ifråga på för staden möjligast förmånliga sätt.

Efter föredragning häraf biföllo Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Sundström utan omröstning Drätselkammarens sålunda gjorda framställning.

§ 12.

Ang. gratifikation till änkefru Forsberg.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 December 1918 till Drätselkammaren för yttrande remitterat ett inom Stadsfullmäktige väckt förslag angående beviljande af en gratifikation för en gång åt änkan efter aflidne Trädgårdsdirektören C. A. Forsberg, hade Drätselkammaren i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 16 innevarande Januari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 2) på anförda skäl och under förmälan att Drätselkammaren hade för afsikt, att framdeles årligen ingå till Stadsfullmäktige med förslag om beviljande af pension eller ersättning härför till Fru Forsberg, hemställt, att Stadsfullmäktige ville låta ifrågavarande förslag falla.

Sedan efter föredragning häraf dels Herr Sundström yrkat bifall Drätselkammarens hemställan, dels ock Herr Nordin till protokollet yttrat, att vid det förhållandet att Drätselkammaren i sin skrifvelse den 16 Januari 1919 uttalat, att pensionsersättning till änkefru Forsberg vore en stadens skyldighet, han hade all anledning afstå från förslaget om en gratifikation en gång för alla, fattade Stadsfullmäktige utan omröstning beslut i ärendet i enlighet med Drätselkammarens hemställan.

§ 13.

Ang. budgetens uppställning.

Sedan Stadsfullmäktige den 27 December 1918 för yttrande till Drätselkammaren remitterat ett af Beredningsutskottet väckt förslag att vid uppställningen af stadens budget skulle genomföras en fullständig fördelning af utgifterna för ränta och amorteringar, så att en öfverblick vunnes, i hvilken proportion samtliga verk och institutioner vore belastade med amorteringar och räntebetalningar för gäldande af stadens obligationslån, hade Drätselkammaren i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 16 innevarande Januari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 3) på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville låta bero vid Drätselkammarens förklaring, att Drätselkammaren vid beredning af budgeten för kommande år skulle i den mån som vore möjligt beakta Beredningsutskottets förslag i ämnet.

På yrkande af Herr Edström fattade Stadsfullmäktige efter föredragning häraf beslut i ärendet i enlighet med Drätselkammarens hemställan.

§ 14.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 16 innevarande Januari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 4) hade Drätselkammaren, med öfverlämnande af en framställning i ämnet från Vatten- och Gasverksstyrelsen, på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte besluta, att bestämmelsen i föreskrifterna

angående grunderna för kristidstillägget under innevarande år, intagen under mom. d.) och lydande:

"I afseende å tjänsteinnehafvare, som tidigare erhållit ökade löneförmåner, under villkor att löneökningen skulle frånräknas dem eljes tillkommande kristidshjälp, skall samma villkor fortfarande gälla beträffande nu ifrågavarande kristidstillägg", skulle ur nämnda föreskrifter utgå; äfvensom förmält, att Herr Kättström inom Drätselkammaren anmält afvikande mening, i det han för sin del yrkat afslag å Vatten- och Gasverksstyrelsens framställning.

Under öfverläggningen härom yrkade dels Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Edström och Robsahm bifall till Drätselkammarens förslag, dels ock Herrar Kättström, Vestholm och Råberg afslag å detsamma.

Vid efter öfverläggningens slut framställd proposition å dessa yrkanden, biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens förslag.

§ 15.

Ang. anslag till arbetslöshets- och nödhjälpskommitténs verksamhet.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande Januari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 5) hade Västerås stads arbetslöshets- och nödhjälpskommitté på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige för lindrande af den arbetslöshet, som redan uppkommit eller vore att förvänta i staden måtte *dels* till kommitténs förfogande ställa ett förslagsanslag å 5,000 kronor att utgå af innevarande års anslag för diverse och oförutsedda behof att disponeras i mån af behof samt användas i form af understöd åt medellösa arbetslösa inom Västerås stad enligt gällande förordningar i ärendet, dels fastslå, att understöden skulle utgå med följande belopp:

4:00 kr. pr dag för man och hustru tillhopa,
2:68 " " " " ensam person, som fylldt 18 år,
1:60 " " " " " " " " 15, men ej 18 år,
0:80 " " " " hvarje inom eller utom äktenskapet födt barn, samt för det fall att arbetslös vore manlig familjeförsörjare och å annan ort än hemorten erhölle arbete mot aflöning, som vore otillräcklig för att å hemorten jämväl underhålla familjen, med tillhopa högst 2 kronor för samtliga å hemorten kvarvarande medlemmar eller där barn funnes och särskilt ömmande omständigheter förelåge med 3 kronor pr dag och för det fall att den arbetslöse bereddes arbete inom ett för hans utbildning och förutsättningar främmande yrke och därvid icke från början förmådde vinna rimlig utkomst med högst 2 kronor pr dag och under en tid af högst 90 dagar, dels ock berättiga kommitten att, därest så för vissa fall skulle befinnas önskligt och nödvändigt, i någon mån modefiera de utgående beloppen.

På yrkande af Herr Edström biföllo Stadsfullmäktige efter föredragning häraf utan omröstning kommitterades framställning.

§ 16.

Ang. anslag till en nykterhetskurs i Sala.

Sedan Stadsfullmäktige den 27 December 1918 till Drätselkammaren för yttrande remitterat en från centralförbundet för nykterhetsundervisning m. fl. inkommen framställning om anslag till en nykterhetskurs i Sala den 20—23 Februari 1919, hvilken framställning Herr Bäckman upptagit såsom egen motion

och därvid föreslagit, att anslaget måtte bestämmas till 500 kronor, hade Drätselkammaren i afgifvet utlåtande den 16 innevarande Januari på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige ville till ifrågavarande nykterhetskurs af det i innevarande års stat upptagna förslagsanslaget till diverse och oförutsedda behof lämna ett bidrag af 250 kronor, hvarjämte Drätselkammaren förmält att Herr Bäckman, med hvilken Herrar Edv. Karlsson och J. V. Råberg förenat sig, inom Drätselkammaren reservationsvis framställt yrkande, att bidraget måtte bestämmas till 350 kronor.

Under öfverläggningen i detta ärende yrkade dels Herr Sundström bifall till Drätselkammarens förslag, dels ock Herr Edv. Karlsson, med hvilken Herrar Abel Carlsson och Fröier förenade sig, bifall till reservationen; och beslöto Stadsfullmäktige vid efter öfverläggningens slut framställd proposition å de sålunda gjorda yrkandena genom begärd och anställd omröstning med 23 ja emot 20 nej, afgifna för Herr Edv. Karlssons yrkande, bifalla Drätselkammarens förslag.

§ 17.

Ang. avloppsledning i Kopparbergsvägen och båtbrygga vid Västra holmen.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 16 innevarande Januari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 6) hade Drätselkammaren på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige ville anvisa ett belopp af 30,000 kronor att utgå af lånemedel för nedläggning af afloppsledning i Kopparbergsvägen i sträckningen mellan Allégatan och Norra och Östra Ringvägen, dels ock ett belopp af förslagsvis 3,000 kronor att utgå af det i innevarande års stat afsatta förslagsanslaget för anordnande af en brygga å Västra holmen, med utseende och läge enligt byggnadschefens vid framställningen fogade ritning, äfvensom bemyndiga Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställande å beslutet i hvad detsamma afsåge gäldandet af förstnämnda anslag med lånemedel med rätt för Drätselkammaren, att tills vidare bestrida utgiften med tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle öfverskridas, finge begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

På yrkande af Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige efter föredragning häraf till alla delar utan omröstning Drätselkammarens förslag.

§ 18.

Ang. provisorisk förhöjning av hamntaxan.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 22 innevarande Januari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 7) hade Hamnstyrelsen på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville hos Kungl Maj:t utverka tillstånd för Västerås stad att intill utgången af år 1919 uttaga ett provisoriskt taxetillägg å hamnafgifter i Västerås utgående med 50 % å afgifter för fartyg och 30 % å afgifter för varuartiklar med undantag för sådana hänförliga till lifsmedel, fodermedel och gödningsämnen.

Efter föredragning häraf biföllo Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Sundström utan omröstning Hamnstyrelsens framställning.

§ 19.

Ang. fortsatt utbyggande af strandskoningen vid järnvägsverkstaden.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 23 innevarande Januari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 8) hade Drätselkammaren på anförda skäl och under åberopande af en hemställan i ämnet från Hamnstyrelsen föreslagit, att Stadsfullmäktige ville anvisa ett anslag å 30,000 kronor att utgå i det af innevarande års stat afsatta förslagsanslaget för fortsättning af strandskoningen nedanför järnvägsverkstaden i rak linie västerut på sätt angifvits å en framställningen bifogad karta.

På yrkande af Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige efter fördragning häraf utan omröstning Drätselkammarens i ämnet gjorda framställning.

§ 20.

Ang. pension åt hamnuppbördsmannen V. Isacsson.

Sedan hamnuppbördsmannen i staden Victor Isacsson den 22 innevarande Januari på anförda skäl anhållit, att Drätselkammaren ville från den 1 April 1919 bevilja honom afsked från hans tjänst som hamnuppbördsman i staden och tillerkänna honom en pension af 2,340 kronor pr år med därå belöpande kristidstillägg, samt Hamnstyrelsen i skrifvelse till Drätselkammaren samma dag tillstyrkt bifall till Herr Isacssons framställning, hade Drätselkammaren i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 23 innevarande Januari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 9) hemställt, att Stadsfullmäktige ville bevilja hamnuppbördsmannen Victor Isacsson från afskedstagandet en årlig pension af 2,340 kronor med därå belöpande kristidstillägg.

Efter föredragning häraf biföllo Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Sundström utan omröstning Drätselkammarens hemställan.

§ 21.

Ang. A. G. Schröders taxering i Västerås.

Till Stadsfullmäktige hade för kännedom öfverlämnats Kungl. Maj:ts och Rikets Kammarrätts utslag den 29 November 1918 angående gjuteriarbetaren Anders Gust. Schröders taxering och beslöto Stadsfullmäktige efter häraf tagen del öfverlämna utslaget till Drätselkammaren för beräknande af den skatt, som i anledning af detsamma borde Schröder här i staden påföras.

§ 22.

Ang. understöd åt afl. brandmästaren Sandbergs änka.

En af Herr Danielsson vid dagens sammanträde väckt motion, i hvilken Herrar Kättström, Robsahm, Keijser och Joh. Andersson förenat sig, angående beviljande af ett understöd åt aflidne Brandmästaren Sandbergs efterlämnade änka å 500 kronor årligen, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Danielsson remittera till Drätselkammaren för yttrande.

§ 23.

Ang. arvode åt Fattigvårdsstyrelsens ordförande.

Sedan Fattigvårdsstyrelsen genom utdrag af dess protokoll för den 11 och den 23 December 1918 hos Stadsfullmäktige hemställt, att med hänsyn till de ökade göromålen, en direktörsbefattning vid fattiggården snarast måtte inrättas samt att till dess detta skett, ordföranden måtte tillerkännas ett skäligt årligt

arvode, som af fattigvårdsstyrelsen föreslagits till 1,200 kronor, samt Stadsfullmäktige den 27 samma December månad remitterat berörda framställning till Drätselkammaren och Beredningsutskottet för utlåtande, hade sådana utlåtanden nu inkommit (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 10) och hade såväl Drätselkammaren som Beredningsutskottet på anförda skäl afstyrkt bifall till framställningen.

I detta ärende uppstod efter föredragning af handlingarne en stunds öfverläggning, hvarunder yrkades dels af Herr Edström, med hvilken Herrar Kättström, Vestholm och Abel Carlsson förenade sig, att Fattigvårdsstyrelsens framställning måtte i enlighet med Beredningsutskottets förslag icke föranleda någon åtgärd från Stadsfullmäktiges sida dels af Herr Söder att framställningen måtte återremitteras till Fattigvårdsstyrelsen för förnyad utredning, dels ock af Herr Uggla, med instämmande af Herrar Falk, Sundström och Enblom att Stadsfullmäktige måtte tills vidare bevilja ett anslag af 100 kronor i månaden till ett skrifbiträde åt Fattigvårdsstyrelsens ordförande till dess ifrågavarande göromål kunde komma att öfvertagas af annan person.

Härjämte yrkade Herr Kättström, med hvilken Herrar Vestholm och Abel Carlsson förenade sig, ogillande af sista stycket af Drätselkammarens motivering, innehållande ett principiellt uttalande om olämpligheten af att aflöna kommunala förtroendemän.

Efter öfverläggningens slut framställdes till en början proposition å de gjorda yrkandena i huvudfrågan; och beslöto Stadsfullmäktige sedan Herr ordföranden förklarat frågan om bifall till Herr Ugglas yrkande vara med öfvervägande ja besvarad och votering härvid begärts samt till kontraproposition emot Herr Ugglas yrkande utan omröstning antagits Herr Edströms yrkande genom anställd votering med 28 nej emot 15 ja, afgifna för Herr Ugglas yrkande, att i enlighet med Herr Edströms förslag den föreliggande framställningen icke skulle föranleda någon åtgärd från Stadsfullmäktiges sida.

I fråga om motiveringen beslöto Stadsfullmäktige härefter likaledes genom begärd och anställd omröstning med 22 nej emot 21 ja, afgifna för godkännande af motiveringen, att i enlighet med Herr Kättströms m. fl. yrkande ogilla ofvan omförmälda del af Drätselkammarens motivering.

§ 24.

Ang. val av revisor med suppl. för granskning af arbetsförmedlingens räkenskaper.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 24 innevarande Januari hade Beredningsutskottet i anledning däraf att f. Folkskolläraren P. V. Verkelin och Kamreraren J. Svensson, hvilka af Stadsfullmäktige utsetts den förre till revisor och den senare till dennes suppleant för granskning af Västmanlands läns arbetsförmedlings räkenskaper för år 1918, anmält förhinder för uppdragets fullgörande, föreslagit, att Stadsfullmäktige ville i deras ställe utse Kamreraren E. Alrik Larsson till revisor och Folkskolläraren G. Leontein till suppleant för granskning af berörda räkenskaper.

Efter häraf tagen del beslöto Stadsfullmäktige med godkännande af de gjorda afsägelserna till revisor af ifrågavarande räkenskaper för år 1918 med acklamation utse Kamreraren E. Alrik Larsson med Folkskolläraren G. Leontein som suppleant.

§ 25.

Ang. befrielse från utgörande af mantalspenningar.

En från Fattigvårdsstyrelsen inkommen förteckning å de personer i Västerås stad, hvilka borde på grund af fattigdom eller sjuklighet befrias från mantalspenningars utgörande för år 1919 beslöto Stadsfullmäktige godkänna, hvarjämte uppdrogs åt ordföranden att å Stadsfullmäktiges vägnar underskrifva förteckningen.

§ 26.

Ang. gatunamn utom stadsplanen.

En från Magistraten inkommen skrifvelse af denna dag angående benämning af gator utom stadsplanen beslöto Stadsfullmäktige remittera till stadsplanekommitterade för utlåtande.

§ 27.

Ang. lönereglering för Magistraten och Rådstufvurätten.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige denna dag hade Magistraten anhållit, att Stadsfullmäktige måtte uppdraga åt den af Stadsfullmäktige tillsatta löneregleringskommittén att skyndsammast taga under öfvervägande och till Stadsfullmäktige inkomma med förslag till lönereglering för Magistraten och Rådstufvu-Rätten, samt besluta att tillfälle bereddes en af Magistratens ledamöter att redan från början af kommitténs arbete i nämndt afseende närvara vid detta arbete; och hade Magistraten förmält, att Magistraten för sådant ändamål utsett Rådmannen Victor Åsberg.

Efter föredragning häraf yrkade dels Herr Edström att framställningen måtte remitteras till löneregleringskommittén, Beredningsutskottet och Drätselkammaren, dels Herr Sundström remiss af framställningen allenast till löneregleringskommittén, dels ock af Herr Abel Carlsson att Stadsfullmäktige måtte bifalla Magistratens framställning i afseende å deltagande i löneregleringskommitténs utredningsarbete.

Vid framställning af proposition å de gjorda yrkandena i ärendets olika delar beslöto Stadsfullmäktige remittera framställningen i dess helhet till utlåtande af löneregleringskommittén.

§ 28.

Ang. afsägelser och val af nya ledamöter i Drätselkammaren.

I särskilda skrifvelser till stadsfullmäktige hade Riksdagsmannen Viktor Larsson och lägenhetsägaren J. V. Råberg på anförda skäl hemställt om befrielse från uppdraget att vara ledamöter i stadens Drätselkammare.

Sedan Stadsfullmäktige bifallit de gjorda framställningarne, hemställde Herr Sabel att Stadsfullmäktige omedelbart måtte företaga val af ledamöter i de afgåendes ställe och föreslog härtill efter Herr Råberg Måleriföreståndaren A. Lundqvist och efter Herr Larsson stadsfullmäktigeledamoten Herr A. Vestholm, hvaremot Herr Abel Carlsson yrkade remiss af ärendet till Beredningsutskottet. I Herr Sabels yrkande instämde Herrar Edström och Sundström.

Sedan härefter Herr Uggla föreslagit att valet måtte omedelbart företagas och Stadsfullmäktige afslagit Herr Abel Carlssons yrkande om remiss till Beredningsutskottet, utsågo Stadsfullmäktige med acklamation till ledamöter af Drätselkammaren efter Riksdagsmannen Viktor Larsson intill utgången af år 1919 stadsfullmäktigeledamoten Herr E. A. Vestholm och efter Herr Råberg intill utgången af år 1921 Måleriföreståndaren A. Lundqvist.

§ 29.

En af Herrar Abel Carlsson, Axel Söder, Oskar Västerlund och Viktor Holmén väckt motion angående kostnadsfri skolmateriel åt folkskolans alla elever beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Abel Carlsson remittera till Folkskolestyrelsen, Beredningsutskottet och Drätselkammaren för yttrande.

Ang. kostnadsfri skolmateriel åt folkskolans lärjungar.

§ 30.

Föredrogs och lades till Stadsfullmäktiges handlingar från Drätselkammaren inkommet utdrag af dess protokoll för den 2 Januari 1919 utvisande val af ordförande och vice ordförande inom kammaren samt fördelningen af göromålen mellan Drätselkammarens ledamöter.

Ang. meddelanden om ordförandeval m. m. inom Drätselkammaren.

In fidem:

Theofil Öberg.

Justeradt den 4 Februari 1919.

Fred. Fåhræus.

Erik Falk. **Carl Wennberg.**

Offentligen uppläst den 4 Februari 1919, betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges protokoll.

Den 7 Februari 1919.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus samt Herrar Uggla, Sundström, Nordin, Danielsson, Hedin, Zander, Kättström, G. Jansson, Pers, Hedberg, Dahlfors, Ahlin, J. Andersson, Spjut, Enblom, Vestholm, Fröier, J. A. Pettersson, Hammer, Abel Carlsson, Sabel, Robsahm, Lundberg, Söder, Ramström, Frändberg, Lundquist, Vesterlund, Tärngren, Hiersemann, C. G. Pettersson, Holmén, Tillman, Johansson, Jönsson, Fr. Jansson, Tengström och C. E. Larsson.

Frånvarande med godkändt förfall voro Herrar V. Larsson, Edv. Karlsson, E. Andersson, Råberg, Vennberg, Falk, Lindén, Keijser och Edström.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 31.

Föredrogs följande till Stadsfullmäktige nu inkomna framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Ang. våganläggning mellan Västerås och Malma.

Den i staden rådande arbetslösheten har som bekant föranlett vederbörande att vidtaga omfattande åtgärder för dess afhjälpande. Så har af stadens drätselkammare igångsatts nödhjälpsarbeten å olika platser inom staden, där f. n. cirka 140 stycken förut arbetslösa torde erhållit sysselsättning, och har stadens arbetslöshets- och nödhjälpskommittè efter därom gjord framställning av Stadsfullmäktige beviljats medel för utbetalande av arbetslöshetsunderstöd, därest behov om dylika skulle komma att föreligga.

En utvidgning och centralisering av de pågående arbetena torde dock på grund av rådande förhållanden vara önskvärd, och har tillfälle härtill yppat sig, som av följande framgår.

Mot slutet af Januari månad erhöll stadens arbetslöshets- och nödhjälpskommittè en skrifvelse från ett företag benämnt Skogssällskapets statsarbeten i Göteborg, vari företaget, under förmålan att detsamma från statens arbetslöshetskommission erhållit meddelande att förhållandena i Västerås gjorde det

önskvärt att nödhjälpsarbeten anordnades, erbjöde sig att igångsätta de eventuella väg- och skogsarbeten, som staden möjligen kunde reflektera på.

Kommitterade hade i anledning härav upptagit ett inom Drätselkammaren förut väckt förslag att anlägga väg mellan Malmaberg och stadens jordbruk, Malma gård.

Efter de preliminära underhandlingar, som i ämnet förts mellan kommitterades arbetsutskott och statsarbeten anhöll arbetsutskottet i skrifvelse till kommitterade, att kommitterade ville föreslå Drätselkammaren att för beredande av arbetstillfälle inom samhället under innevarande vinter låta framdraga en väg om sex meters bredd och med erforderliga diken å ömse sidor emellan Malmaberg och Malma i huvudsaklig överensstämmelse med ett av byggnadschefskontoret år 1914 upprättat förslag, och för en nu beräknad kostnad af 40,000 kronor för rödjnings-, planerings- och dikningsarbeten, samt meddelade att skogssällskapets statsarbeten förklarat sig villigt åtaga sig att utföra väganläggningsarbeten mot ersättning, som sannolikt komme att uppgå till endast 60 % af den verkliga kostnaden, och att sällskapet då dessutom vore villigt lämna behöfvande arbetare viss hjälp med kläder, men förbehölle sig att staden anskaffade och bekostade nödiga arbetsredskap.

I anledning häraf sammanträdde kommitterade den 1 innevarande februari, vid vilket sammanträde representant för Skogssällskapets statsarbeten var närvarande och redogjorde för sällskapets och underavdelningens därinom "statsarbeten" uppkomst och verksamhet, varav bland annat framginge att statsarbetens verksamhet i stor grad understöddes af statsmedel, att statsarbeten förskotterade kostnaderna för af dem utförda anläggningar och därefter utställde räkning å uppdragsgifvaren, att anställda arbetare icke vore bundna vid företaget utan i mån af utsikt till lämpligare anställning ägde rätt lämna statsarbetens tjänst, samt att företaget i detta fall tänkt sig inrätta en så kallad "dagkoloni", där arbetarna mot en afgift af 50 öre skulle å arbetsplatsen erhålla ett rikligt middagsmål.

Härefter hafva kommitterade under framhållande af att kommitterade ej ansett sig äga rätt taga någon befattning med bestämmande af den föreslagna vägens sträckning *mellan* de bägge angifna punkterna och därtill hörande tekniska detaljer, anhållit, att Drätselkammaren ville, *dels* för beredande av arbete till hufvudsakligen inom staden mantalsskrifna arbetslösa ställa till kommitterades förfogande ett anslag å 40,000 kronor för framdragande af väg mellan Malmaberg och Malma, *dels ock* uppdraga åt kommitterade att i detta syfte för stadens räkning träffa aftal med skogssällskapets statsarbeten.

Kommitterades förslag torde såväl från den synpunkten, att arbetslösheten ytterligare afhjälpes, som ock med hänsyn till önskvärdheten af den föreslagna vägen, vara beaktansvärt, i all synnerhet som staden härigenom skulle erhålla den föreslagna vägen utlagd för en relativt billig kostnad.

En hel del af de personer, som nu sysselsättas i de af staden igångsatta nödhjälpsarbetena torde ha erhållit för dem mindre lämpligt arbete, hvarför denna utsikt till såväl en centralisering, som ock en lämpligare form af nödhjälpsarbete torde vara att tillråda.

Kostnadsberäkningen af 40,000 kronor för den föreslagna vägen innefattar som ofvan nämnts rödjnings-, planerings- och dikningsarbeten till en beräknad kostnad af 7 à 8 kr. pr löpmeter. I totalsumman ingår sålunda ej grusning av

vägen, vilket dock sedermera genom anläggande af en decauvillespårväg mellan angifna punkter för en relativt billig kostnad torde kunna verkställas med grus från Badelundaåsen.

Utgående ifrån att staden endast skulle betala 60 % af statsarbetens aflöningskostnad, skulle således stadens kostnad för väganläggningen ej belöpa sig till mer än 60 % af 40,000 kronor eller c:a 24,000 kronor, hvartill komma en del oförutsedda utgifter, så att hela stadens kostnad beräknas till omkring 25,000 kronor.

I händelse av gynnsamma förhållanden å arbetsmarknaden behöfver ej den projekterade vägen i hela dess sträckning utföras af statsarbeten, utan torde arbetena vid lämplig tidpunkt kunna avbrytas och sedermera vid för staden lämplig tidpunkt fortsättas.

Då Drätselkammaren kommit till den uppfattningen att projektet för staden är förmånligt, har kammaren uppdragit åt arbetslöshetskommittén att jämte stadens ombudsman under förutsättning af Stadsfullmäktiges bifall träffa pleliminär uppgörelse med statsarbeten. Från statsarbeten har telegrafiskt ingått förslag innefattande hufvudpunkter i blifvande kontrakt mellan staden och statsarbeten, vilka synas vara af det innehåll att de i hufvudsak kunna från stadens sida godtagas.

Drätselkammaren får med anledning af hvad i ämnet anförts hemställa

dels att Stadsfullmäktige ville ställa ett förslagsanslag å 25,000 kronor till stadens arbetslöshets- och nödhjälpskommittés förfogande för utläggande af väg genom stadens östra utmark mellan Malmaberg och Malma att utgå af tillgängliga medel och gäldas på sätt Stadsfullmäktige efter förslag af Drätselkammaren framdeles kommer att bestämma, *dels ock* uppdraga till stadens arbetslöshets- och hjälpkommitté att i samråd med Drätselkammaren träffa slutgiltigt aftal med Skogssällskapets statsarbeten rörande ifrågavarande arbetens utförande.

Västerås den 6 Februari 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

Axel Sundström.

E. Plantin.

Efter föredragning häraf samt arbetslöshets- och nödhjälpskommitténs i framställningen åberopade protokoll biföllo Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Sundström utan omröstning Drätselkammarens framställning.

Protokollet förklarades omedelbart justeradt.

Som ofvan

In fidem:

Theofil Öberg.

Offentligen uppläst den 17 Februari 1919 betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Stadsfullmäktige protokoll.

Den 27 Februari 1919.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus, vice ordföranden Herr Riksdagsmannen Viktor Larsson samt Herrar Uggla, Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, E. Andersson, Hedin, Zander, Råberg, Vennberg. Falk, Kättström, G. Jansson, Lindén, Hedberg, Dahlfors, Keijser, Ahlin, J. Andersson, Spjut, Enblom, Vestholm, Fröier, F. O: Pettersson, Hammar, Abel Carlsson, Sabel, Robsohm, Lund, berg, Söder, Ramström, Frändberg, Lundquist, Vesterlund, Färngren, C. G. Pettersson, Holmén, Tillman, Johansson, Jönsson, Fr. Jansson, Tengström och C. E. Larsson.

Frånvarande med godkändt förfall voro Herrar Nordin, Edström, Pers och Hierseman.

Närvarande å Magistratens vägnar t. f. Borgmästaren Victor Åsberg.

§ 32.

Utsågos Herrar Råberg och Zander att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll. *Justering*

§ 33.

Förelåg för behandling bordlagda ärendet angående revission af stadens räkenskaper för år 1917 (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 130 1918) och hade i detta ärendesåväl Drätselkammaren som Folkskolestyrelsen afgivit infordrade förklaringar öfver revissionsberättelsen gjorda anmärkningar (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 11). *Revisionsberättelse öfver 1917 års räkenskaper samt vederbörande förklaringar.*

Efter tagen del häraf beslöto Stadsfullmäktige jämlikt revisorernas tillstyrkan och efter yrkande af Herr vice ordföranden bevilja samtliga vederbörande ansvarsfrihet för den tid revisionen afsåge.

§ 34.

Ang. understöd åt Änkefru I Hedman

Med skrifvelse den 23 nästlidne januari hade Drätselkammaren för avgörande till Stadsfullmäktige öfverlämnat en till dess ordförande inkommen framställning från Änkefru I Hedman, bosatt i Bispberg med begäran att äfven i år få åtnjuta understöd ur Sundinska donationsfonden med ena handa belopp som till henne förut utgått jämte därå belöpande lämpligt avpassat dyrtidstillägg, och hade Drätselkammaren för sin del under erinran att Änkefru Hedman ur Sundinska fonden för välgörande och allmännyttiga ändamål under de två senaste åren åtnjutit 500 kronor årligen i understöd, utgående med 300 kronor i början och 200 kronor i slutet af året föreslagit att Stadsfullmäktige ville förklara Änkefru Hedman berättigad att under år 1919 åtnjuta ett tillfälligt understöd å 500 kronor ur Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål att utgå å enahanda tider som förut.

Stadsfullmäktige beslöto utan omröstning godkänna Drätselkammarens hemställan.

§ 35.

Konungens Befallningshavandes resolution med fastställande af en del Stadsfullmäktiges beslut.

Anmäldes och lades till handlingarna Konungens Befallningshavande i länet resolution den 23 januari innvarande år, hvarigenom fastställelse meddelats å Stadsfullmäktiges beslut den 28 november 1918, att från och med innevarande år å Drätselkammarekontoret anställa dels en stadskamrerare med en årslön af 5,500 kronor med två ålderstillägg à 500 kronor efter 5 och 10 års tjänstgöring och dels en stadskassör med en årslön af 4,000 kronor och samma ålderstillägg som för stadskamreraren.

§ 36.

Ang. Kungl. bref rörande stat för elektrotekniska fackskolan i Västerås.

Med resolution den 8 innevarande månad hade Magistraten för kännedom till Stadsfullmäktige öfverlämnat en Magistraten af Konungens Befallningshavande i länet delgifven afskrift af Kungl. Majt:s nådiga bref till statskontoret angående fastställande af stater för år 1919 för bland andra skolor för Elektrotekniska fackskolan härstädes.

Stadsfullmäktige beslöto, på yrkande af Herr vice ordföranden, öfverlämna afskriften till Stadsfullmäktiges yrkesskolekommitté för kännedom och den åtgärd som i anledning af berörda nådiga bref kunde på kommitterade ankomma.

§ 37.

Ang. förordnande af vice brandchef

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 14 innevarande månad (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 13) hade Brandstyrelsen under erinran om föreskriften i gällande brandordning att vice brandchefen af Stadsfullmäktige skall anställas för ett år i sänder efter förslag af Brandstyrelsen och att i öfverensstämmelse härmed val skall förrättas före den 1 nästkommande mars, enär årsförordnandet för nuvarande vice brandchefen Löjtnanten Olof Clarholm då utginge och med meddelande att Brandstyrelsen i samband med förestående omarbetring af vissa delar af gällande brandordning ämnade föreslå den ändring i fråga om anställ-

ningstiden för vice brandchefen att densamma bestämdes till fem år för erhållande af likformighet i denna del med föreskrifterna i afseende å brandchefens anställningstid, föreslagit att Stadsfullmäktige ville besluta förlänga förordnandet för vice brandchefen Olof Clarholm under ytterligare ett år, räknadt från den 1 nästkommande mars.

Efter yrkande af Herrar Robsahm och Danielsson biföllo Stadsfullmäktige Brandstyrelsens hemställan; och hade Stadsfullmäktige alltså förordnat Löjtnanten Olof Clarholm att under ett års tid, räknadt från den 1 mars 1919 vara vice brandchef vid stadens brandverk.

§ 38.

Ang. testamentariska donationer till staden af änkefru Lotten Ekelund.

Borgmästaren John Karlsson hade i egenskap af utredningsman i boet efter den 1 januari 1919 aflidna Änkefru Charlotta Elisabeth Ekelund, född Weinberg med skrivelse till Stadsfullmäktige delgifvit Stadsfullmäktige transumt af den aflidnas laga kraftvunna testamente, enligt hvilket till Stadsfullmäktige donerats dels ett belopp af 20.000 kronor för bildande af en fond, benämnd Ekelundska sjukvårdsfonden, hvars avkastning skulle på sätt Stadsfullmäktige närmare ägde bestämma, användas af Hälsovårdsnämnden för bestridande af billig eller kostnadsfri sjuksköterskevård för mindre bemedlade personer härstädes, dels ock ett belopp af 50,000 kronor att användas för det genom donation af Änkefru Karin Moberg m. fl. tillkomna ålderdomshemmet och förvaltas på sätt som vore bestämdt rörande berörda donation med den bestämmelse att afkastningen af de testamenterade medlen i första hand borde användas så att samtliga lägenheter i hemmet måtte kunna göras afgiftsfria med rätt för staden att använda kapitalet eller del däraf för ålderdomshemmets utvidgning vilken utvidgning lämpligen borde ske på sådant sätt att för ålderdomshemmets räkning förvärfvades en angränsande tomt eller N:o 5 inom kvarteret Ingrid och under det villkor i öfrigt att blifvande ägare af den aflidnas fastighet, N:o 7 kvarteret Ingrid erhölle inteckning i ålderdomshemmets nuvarande fastighet, N:o 6 samma kvarter, till säkerhet för att å sistnämnda tomt icke finge byggas hus å dess södra till tomten N:o gränsande sida, och hade utredningsmannen tillika i skrifvelsen anhållit om meddelande, huruvida staden vore villig mottaga de testamenterade penningbeloppen under de i testamentet närmare angifna villkor.

Efter föredragningen af handlingarna i ärendet och på förslag af Herr vice ordföranden beslöto Stadsfullmäktige med tacksamhet mottaga de till staden sålunda donerade penningmedlen, äfvensom remittera handlingarna i ärendet för den åtgärd som testamentsvillkoren kunde föranleda till styrelsen för Mobergska ålderdomshemmet, Hälsovårdsnämnden och Drätselkammaren.

§ 39.

Ang. höjning af bostadsersättningen för extra poliskonstaplar.

Sedan Stadsfiskalen E. V. Pettersson i skrifvelse till Magistraten på anförda skäl hemställt att Magistraten hos vederbörande ville göra framställning därom att det till en extra konstapel utgående hyresbidraget måtte höjas från 200 till 300 kronor pr år eller 25 kronor pr månad från och med innevarande år samt magistraten genom resolution den 7 innevarande månad öfverlämnat framställningen under tillstyrkan till Drätselkammaren, så hade Drätselkammaren

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 13 samma månad (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 14) öfverlämnat densamma till Stadsfullmäktiges afgörande och därvid föreslagit att Stadsfullmäktige ville bestämma att bostadsersättning till en extra poliskonstapel skulle under innevarande år utgå med begärdt belopp eller med 300 kronor eller 25 kronor i månaden och att anslaget härför till den del det icke funnes anvisadt i staten skulle bestridas af å polisväsendets stat besparade lönemedel.

På yrkande af Herr Sundström bifölle Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens sålunda gjorda hemställan.

§ 40.

Ang. understöd åt aflidne Brandmästaren Sandbergs änka.

Sedan Stadsfullmäktige genom beslut den 30 nästlidne januari för yttrande till Drätselkammaren öfverlämnat en af Herr Danielsson, med instämmande af Herrar Kättström, Robsahm, Keiser och Johan Andersson, väckt motion angående beviljande af ett understöd åt aflidne Brandmästaren Sandbergs efterlämnade änka å 500 kronor årligen, så hade nu Drätselkammaren i skrifvelse till Stadsfullmäktige (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 15) under uttalande att understödet till änkan borde för hvarje år af Stadsfullmäktige bestämmas efter förslag af Drätselkammaren hemställt, att Stadsfullmäktige ville i likhet med hvad som nyligen beslutats i en liknande fråga förklara änkan Sandberg berättigad att under innevarande år uppbära ett understöd i form af pensionsersättning å 500 kronor att utgå af årets förslagsanslag.

Stadsfullmäktige bifölle på yrkande af Herr Sundström utan omröstning Drätselkammarens hemställan.

§ 41.

Ang. begrafningshjälp åt aflidne Poliskonstapel K. E. G. Karlssons änka.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande månad hade Drätselkammaren i anledning af en af änkan efter nyligen aflidne poliskonstapeln Karl Edvin Gunnar Karlsson, Klara Maria Karlsson gjord hemställan om ett kommunalt bidrag å 300 kronor afsedt för bestridande af kostnad för begrafning och till hjälp i det ekonomiska betryck, hvari änkan och makarnas två minderåriga barn genom familjeförsörjarens frånfälle försatts, hvilken framställning stadsfiskalen och Magistraten tillstyrkt med öfverlämnande af handlingarna i ärendet föreslagit att Stadsfullmäktige ville bevilja änkan Karlsson det begärda bidraget 300 kronor såsom ett engångs understöd att utgå af i innevarande års stat afsatt anslag för diverse och oförutsedda behof.

På yrkande af Herr Sundström bifölle Stadsfullmäktige Drätselkammarens sålunda gjorda hemställan.

§ 42.

Ang. revission af Lifsmedelsnämndens räkenskaper.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande månad (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 16) hade Drätselkammaren i anledning däraf att Lifsmedelsnämndens räkenskaper med undantag för de räkenskaper, som tillhörde Nämndens dyrtidslindrande verksamhet icke undgått revission för tiden från den 1 september 1917, föreslagit att Stadsfullmäktige ville uppdraga åt Drätselkammaren att utse särskilda revisorer med suppleanter för granskning af dessa räkenskaper.

Under öfverläggningen i detta ärende yrkade Herr F. O. Pettersson att Stadsfullmäktige ville gifva stadens revisorer i uppdrag att revidera Livsmedelsnämndens berörda räkenskaper samt Herr Sundström med instämmande af Herr Fröier att Stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med Drätselkammarens hemställan, hvilket senare yrkande Stadsfullmäktige utan omröstning biföllo.

§ 43.

Ang. tilläggsanslag för väganläggning och röjningsarbeten å Ö. holmen.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande månad (Stadsfullmäktiges handlingar n:o 17) hade Drätselkammaren i anledning af framställning från t. f. Stadsträdgårdsmästaren och på i öfrigt anförda skäl föreslagit att Stadsfullmäktige ville af i innevarande års stat afsatta anslag för diverse och oförutsedda behof anvisa 2,000 kronor såsom ytterligare anslag för väganläggning och röjning å östra holmen.

På yrkande af Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens framställning.

§ 44.

Ang. taxa för transport med stadens ambulansautomobil.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande månad hade Hälsovårdsnämnden under erinran om Drätselkammarens yttrande vid afgifvande af förslaget till utgifts- och inkomststat för innevarande år att utgifter och inkomster föl ambulansautomobilen icke stode i proportion till hvarandra och till Stadsfullmäktiges beslut den 28 December 1918 att gifva Hälsovårdsnämnden i uppdrag att söka rättelse i dessa missförhållanden och till Stadsfullmäktige inkomma med yttrande och förslag i ämnet nu föreslagit att Stadsfullmäktige ville för sin del godkänna ett i skrifvelsen intaget förslag till taxa för transport med stadens ambulansautomobil (Stadsfullmäktiges handlingar n:o 18).

I detta ärende vidtog efter handlingarnes föredragande en längre öfverläggning och yrkades härunder af Herrar Abel Carlsson, Zander och Söder afslag å Hälsovårdsnämndens framställning samt att afgifterna för automobilens användning måtte fortfarande utgå enligt Stadsfullmäktiges beslut den 20 December 1917, Herr Zander med ett tillägg till detta yrkande att, därest Stadsfullmäktige biföllo Hälsovårdsnämndens förslag i princip med de ändringar som däri kunde varda beslutade taxan måtte fastställas att gälla allenast under år 1919, af Herr Sundström bifall till det föreliggande förslaget, af Herr Danielsson, att afgiften för bilens användning vid sjukdomsfall och olycksfall måtte bestämmas till 5 kronor per gång, samt att efter ordet läkare under mom. 3 måtte inryckas orden "eller annan af Hälsovårdsnämnden därtill bemyndigad person", hvari Herrar vice ordföranden, Falk och Vestholm instämde, med det tillägg att uttrycket "medellös" borde utbytas mot orden "mindre bemedlad".

Sedan Herr t. f. Borgmästaren förklarat sig ansluta sig till den uppfattningen som under öfverläggningen gjorts gällande att uttrycket "medellös" i taxan borde utbytas emot uttrycket "mindre bemedlad" samt att lika afgift borde utgå för bilens användning vid sjukdomsfall och olycksfall förklarades öfverläggningen afslutad.

Vid härefter framställd proposition, huruvida Stadsfullmäktige ville bifalla Herr Abel Carlssons framställda yrkande om afslag å Hälsovårdsnämndens framställning eller i princip godkänna förslaget att särskild taxa skulle fast-

ställas för bilens användning med de ändringar i dess olika delar, som Stadsfullmäktige därefter kunde besluta biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning förslaget att särskild taxa skulle tillämpas för bilens användning.

Härefter beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med under öfverläggningen framställda yrkanden att afgift för bilens användning såväl vid sjukdoms- som olycksfall skulle vid transporter af personer tillhörande staden utgå med fem kronor per gång, att uttrycket "medellös" i taxeförslaget skulle utbytas mot orden "mindre bemedlad", att efter ordet "läkare" under mom. 3 skulle inryckas orden "eller annan därtill av Hälsovårdsnämnden bemyndigad person" samt i enlighet med Herr Zanders alternativa yrkande att taxan skulle fastställas att gälla allenast under år 1919; och hade Stadsfullmäktige således antagit följande taxa att gälla med afseende å ambulansautomobilens användning under år 1919.

TAXA

för transport med stadens ambulansautomobil.

1:o) Ambulansautomobilen får användas endast inom *stadens* område för transport af sjuk eller skadad person.

2:o) *Transport vid olycksfall:*

a) Arbetsgifvare, som enligt lagen den 17 Juni 1916 angående försäkring för olycksfall i arbete är skyldig hafva hos sig anställda arbetare försäkrade, skall för transport för försäkrad arbetare, för den händelse transporten rekvirerats i anledning af i arbete skett olycksfall, betala transporten med 5 kronor. De i ofvannämnda lags 2 § gjorda definitioner å arbetare och arbetsgivare äga i detta fall tillämpning.

b) Annan transport vid olycksfall vare, före den händelse den transporterade är mindre bemedlad afgiftsfri, eljes utgår transportafgift med 5 kronor.

3:o) *Transport vid sjukdomsfall:*

Endast läkare eller annan därtill af Hälsovårdsnämnden bemyndigad person äge vid sjukdomsfall rekvirera ambulansautomobilen.

a) Transport af mindre bemedlad person är afgiftsfri.

b) Hvarje annan transport betalas med 5 kronor.

c) För transport af i smittosam sjukdom insjuknad person får ej ambulansen tagas i bruk.

4:o) För transport från järnvägsstation eller hamn af med bantåg eller fartyg till staden ankommen sjuk person utgår afgift med 10 kronor. Dylik transport må endast af läkare rekvireras.

5:o) Vid rekvisition af ambulansen skall uppgifvas af hvem rekvisitionen göres, för hvilkens del densamma sker sam hvem, som i händelse transporten ej betalas kontant, skall erlägga stadgad afgift.

6:o) Därest ambulansen rekvirerats, men densamma vid framkomsten till angifvet ställe ej tages i bruket, betalas dock stadgad afgift.

§ 45.

Ang. anslag för anskaffning af inventarier till Kristianborgs egendom.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande månad (Stadsfullmäktiges handlingar n:o 19) hade Drätselkammaren under hänvisning till ett sitt fattade beslut att den 14 nästkommande Mars, då det nuvarande arrendekontraktet beträffande stadens egendom Kristiansborg utginge lägga egendomen under stadens eget bruk och till ett skrifvelsen bilagdt af stadens förvaltare uppgjordt förslag till uppsättning af inventarier å egendomen hemställt att Stadsfullmäktige ville af tillgängliga medel att gäldas på sätt Drätselkammaren komme att föreslå i samband med afgifvande af förslag till stadens utgiftsstat för nästkommande år förskottera ett förslagsanslag af 33,000 kronor för uppsättning af inventarier å Kristiansborgs gård.

Efter föredragning af handlingarne i ärendet och på yrkande af Herr Sundström bifölló Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens framställning.

§ 46.

Ang. borgen för Aktiebolaget Arbetarebostäder.

För kännedom hade till Stadsfullmäktige genom Konungens Befallningshafvande i länet öfverlämnats afskrift af Kungl. Maj:ts den 31 Januari innevarande år meddelade nådiga fastställelse å Stadsfullmäktiges beslut den 28 November 1918 att ikläda staden borgensansvar för Aktiebolaget Arbetarebostäder i Västerås till ett belopp af 300,000 kronor.

Efter föredragning häraf lades afskriften till handlingarne.

§ 47.

Ang. Osvald Fredrikssons rätta mantalsskrivningsort.

Genom resolutioner af Konungens Befallningshafvande i länet den 19 innevande Februari samt af Magistraten härstädes följande dag hade Stadsfullmäktiges yttrande inhämtats i anledning af att fråga uppkommit angående rätta mantalsskrifningsorten för Landtbrukaren Osvald Fredriksson.

På förslag af Herr vice ordföranden beslöto Stadsfullmäktige remittera handlingarne i ärendet till Drätselkammaren med bemyndigande för Drätselkammaren att å Stadsfullmäktiges vägnar afgifva det infordrade yttrandet.

§ 48.

Ang. ändring i sotartaxan.

Enligt till Stadsfullmäktige öfverlämnad resolution hade Konungens Befallningshafvande den 19 innevarande månad meddelat fatställelse å Stadsfullmäktiges beslut den 27 December 1918 att bestämma afgiften för sotning med lina af pipa till spisel eller imrör till 40 öre i stället för 35 öre hvilken ändring i sotartaxan skulle tillämpas från den 1 nästkommande Mars.

Stadsfullmäktige beslöto öfverlämna en afskrift af resolutionen för kännedom till Brandstyrelsen, hvarefter densamma skulle läggas till Stadsfullmäktiges handlingar.

§ 49.

Ang. afgående ledamot i fattigvårdsstyrelsen.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande månad hade Domkyrkosysslomannen A. Johansson anhållit om befrielse från uppdraget från upp-

draget att vara ledamot och tillika ordförande i stadens fattigvårdsstyrelse i och med utgången af innevarande månad.

I anledning af denna afsägelse hade fattigvårdsstyrelsen genom protokollsutdrag i den afgåendes ställe föreslagit Komministern Axel Enblom till ordförande i styrelsen samt till ledamot och distriktschef Kamreraren vid Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget E. Starck.

På förslag af Herr vice ordföranden entledigade Stadsfullmäktige Domkyrkosysslomannen A. Johansson i och med utgången af innevarande månad från ledamotskapet i fattigvårdsstyrelsen; och beslöto Stadsfullmäktige härvid efter förslag af Herr Fröier till protokollet uttala stadens tacksamhet för Domkyrkosysslomannen Johanssons långvariga och trogna arbete i fattigvårdens tjänst.

Härefter utsågo Stadsfullmäktige med acklamation till ordförande i fattigvårdsstyrelsen Komministern Axel Enblom samt enligt fattigvårdsstyrelsen förslag till ledamot efter Herr Johansson och distriktschef efter Herr Enblom intill utgången af år 1919 Kamreraren vid Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget E. Starck.

§ 50.

Ang. val af distriktschef i fattigvårdsstyrelsen.

På framställnning af fattigvårdsstyrelsen beslöto Stadsfullmäktige utse Rättaren C. E. Carlsson att intill utgången af år 1919 vara vice distriktschef i fattigvårdsstyrelsens 3:dje distrikt samt Fru Emma Jansson att intill utgången af år 1921 vara vårdare i andra distriktet.

§ 51.

Ang. C. Ugglas afsägelse af ledamotskap i stadens arbetslöshets- o. nödhjälpskommitté.

I skrifvelse af innevarande dag hade Häradshöfdingen Claes Uggla anhållit om befrielse från uppdraget att vara ledamot i stadens arbetslöshets- och nödhjälpskommitté; och beslöto Stadsfullmäktige i anledning häraf med bifall till framställningen till ersättare för Herr Uggla utse f. Riksdagsmannen A. Lundblad, Fredriksberg.

§ 52.

Ang. brandstadgans tillämplighetsområde.

Sedan stadsfullmäktige den 31 Januari 1918 till Brandstyrelsen för yttrande remitterat ett förslag af Magistraten att Stadsfullmäktige för sin del ville besluta att brandstadgan skulle gälla jämväl för Jakobsbergsområdet i förutvarande S:t Ilians socken och den s. k. Västra förstaden eller Hammarby stadshage i förutvarande Lundby socken, hade nu Brandstyrelsen i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 27 innevarande månad hemställt om bifall till Magistratens framställning samt att Stadsfullmäktige därutöfver måtte inom brandstagans tillämplighetsområde besluta intaga de områden, som å en skrifvelsen bifogad karta vore belägna inom en röd gränslinje.

På yrkande af Herr vice ordföranden bordlades ärendet.

§ 53.

Ang. förhöjning af arbetslönen till i stadens nödhjälpsarbeten sysselsatta arbetare.

En framställning till Stadsfullmäktige från Västerås organiserade byggnadsarbetare genom dessa arbetares arbetsutskott upptagen såsom egen motion

af Herrar Abel Carlsson och E. A. Westholm angående uppdrag för Drätselkammaren att öfverväga lämpligheten af en förhöjning i de arbetslöner, som utginge till de i stadens nödhjälpsarbeten sysselsatta arbetare, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Carlsson remittera till Drätselkammaren.

In fidem:

Ragnar Tenow.

Justeradt den 5 Mars 1919.

Fredr. Fåhræus.

I. A. Zander. **J. V. Råberg.**

Offentligen uppläst den 7 mars 1909 betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges protokoll.

Den 27 Mars 1919.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus, vice ordföranden Riksdagsmannen Viktor Larsson samt Herrar Uggla, Sundström, Edv. Karlsson, Nordin, Danielsson, E. Andersson, Edström, Hedin, Zander, Råberg, Vennberg, Falk, Kättström, G. Jansson, Pers, Hedberg. Dahlfors, Keijser, J. Andersson, Spjut, Enblom, Vestholm, Fröier, F. O. Pettersson, Hammer, Abel Carlsson, Sabel, Robsahm, Lundberg. Söder, Ramström, Frändberg, Lundquist, Vesterlund, Tärngren, Hiersemann, C. G. Pnttersson, Holmén, Tillman, Johansson, Jönsson, Fr. Jansson, Tengström och C. E. Larsson.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar Lindén och Ahlin.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr Rådmannen Victor Åsberg.

§ 54.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Hedin och Edström att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 55.

Ang. utvidgning af brandstadgans tillämplighetsområde.

Sedan Stadsfullmäktige den 31 Januari 1918 till Brandstyrelsen för yttrande remitterat en af Magistraten gjord framställning därom, att Stadsfullmäktige ville för sin del besluta att brandstadgan borde gälla jämväl för Jakobsbergsområdet i förutvarande S:t Ilians socken och den så kallade Västra förstaden eller Hammarby stadshage i förra Lundby socken, hade Brandstyrelsen i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 27 Februari 1919 (Stadsfullmäktiges handlingar n:o 20), med förmälan att Brandstyrelsen ansåg, att förut från brandstadgans tillämpning undantagna numera bebyggda byggnadsområdet Vega å Thunby stadsgärde och Iggeby gärde äfven borde intagas inom giltighetsområdet, föreslagit, att Stadsfullmäktige ville med bifall till Magistratens framställning besluta att området utom stadsplanen för brandstadgans tillämpning måtte omfatta, hvad som å en vid Brandstyrelsens skrifvelse bilagd karta begränsats af en heldragen röd linje.

Efter föredragning af berörda vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 27 nästlidne Februari bordlagda handlingar beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af

Herr Danielsson med bifall till såväl Magistratens som Brandstyrelsens framställningar för sin del att brandstadgan skulle gälla utom förutvarande områden jämväl för Jakobsbergsområdet i förutvarande S:t Ilians socken och den så kallade Västra förstaden eller Hammarby stadshage i förra Lundby socken äfvensom byggnadsområdet Vega å Thunby stadsgärde och Iggeby gärde, allt liggande inom å karta, som bifogats Brandstyrelsens yttrande, öfver Västerås stads omgifningar heldragen röd linje.

§ 56.

Föredrogs och lades till Stadsfullmäktiges handlingar Konungens Befallningshafvandes i länet resolution den 1 innevarande Mars med fastställelse å en del af Stadsfullmäktige den 27 och 28 December 1918 fattade beslut. *Ang. fastställelse af en del styrelse beslut.*

§ 57.

Sedan Stadsfullmäktige den 27 nästlidne Februari till Drätselkammaren öfverlämnat en såsom motion af Herrar Abel Carlsson och E. A. Vestholm upptagen framställning från härvarande organiserade byggnadsarbetare genom dessas arbetsutskott afseende högre timpenning för de i stadens nödhjälpsarbeten sysselsatta arbetarne, hade Drätselkammaren i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande Mars (Stadsfnllmäktiges handlingar n:o 21) anmält, att Drätselkammaren beslutat tillerkänna familjeförsörjare i stadens tjänst nödhjälpsarbeten, som ej sysselsattes med ackordsarbete, ett familjetillägg att utbetalas i efterskott 2 gånger i månaden och utgående med belopp, motsvarande 5 öre för hvarje barn under 15 år och full arbetstimme. *Ang. aflöningen vid stadens nödhjälpsarbeten.*

Efter häraf tagen del beslöto Stadsfullmäktige lägga skrifvelsen till handlingarne.

§ 58.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande Mars (Stadsfullmäktiges handlingar n:o 22) hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville såsom bidrag till upprättandet af ett stadshistoriskt institut i anslutning till Svenska stadsförbundets verksamhet anslå ett belopp af 2,500 kronor att utgå af i innevarande års stat afsatt anslag för diverse och oförutsedda behof. *Ang. anslag till ett stadshistoriskt institut.*

På yrkande af Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens hemställan.

§ 59.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande Mars (Stadsfullmäktiges handlingar n:o 23) hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville genom Drätselkammaren för stadens räkning inköpa fastigheten n:o 74 södra kvarteret och härför anvisa ett anslag af 32,000 kronor att med 10,000 kronor utgå af lånemedel och med 22,000 kronor af reserverade köpeskillingsmedel med bemyndigande för Drätselkammaren tillika att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å beslutet, i hvad detsamma afsåge att genom lånemedel gälda en del af köpeskillingen med rätt för Drätselkammaren att tills- *Ang. inköp af gården n:o 74 i södra kv.*

vidare bestrida denna del med tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle öfverskridas, finge begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Efter föredragning häraf bifölio Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Sundström utan omröstning till alla delar, hvad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 60.

Ang. inköp af en bogser- och passagerar-ångbåt m. m.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande Mars (Stadsfullmäktiges handlingar n:o 24) hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, dels att Stadsfullmäktige ville godkänna Drätselkammarens åtgärd att inköpa ångfartyget Ottilia för ett pris af 67,000 kronor, dels att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att vid lämplig tidpunkt försälja ångslupen Märta för belopp, som härför kunde betingas, dels ock att Stadsfullmäktige ville för berörda inköp och en del extra arbeten å fartyget anslå ett belopp å förslagsvis 50,000 kronor att utgå af tillgängliga medel och sedermera gäldas på sätt Drätselkammaren kunde komma att föreslå vid upprättande af förslag till utgifts- och inkomststat för år 1920.

På yrkande af Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige efter föredragning häraf utan omröstning Drätselkammarens hemställan.

§ 61.

Ang. alternerande stängning under sön- och helgdagar samt nattetid af stadens apotek.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande Mars (Stadsfullmäktiges handlingar n:o 25) hade Hälsovårdsnämnden i anledning af en skriftlig framställning till Nämnden från innehafvarne af apoteken i staden föreslagit, att Stadsfullmäktige ville förklara, att från Stadsfullmäktiges sida hinder icke mötte för införande af alternerande stängningstid under sön- och helgdagar samt nattetid vid stadens apotek under förutsättning

1:o) att omväxlingen apoteken emellan skedde endast en gång i månaden,

2:o) att annonsering härom verkställdes i stadens tidningar 2 gånger i början af hvarje månad,

3:o) att en dag och natt fullt synlig skyltanordning å hvartdera apoteket anbringades, utvisande hvilketdera af dem, som vore sön- och helgdagar eller nattetid öppet, respektive stängdt,

4:o) att ifrågavarande medgivande kunde i fall af behof temporärt återkallas af Hälsovårdsnämnden.

Efter föredragning häraf fattade Stadsfullmäktige på yrkande af Herr vice ordföranden beslut i ämnet i öfverensstämmelse med Hälsovårdsnämndens framställning.

§ 62.

Ang. sammanträde angående vägdelning.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 18 innevarande Mars hade Magistraten, sedan den af Konungens Befallningshafvande i länet särskilt förordnade vägdelningsförrättaren inom Västerås stad underställdt ett i vägdelningsfråga af förrättningsmännen afgifvet utlåtande Konungens Befallningshafvandes pröfning, samt Konungens Befallningshafvande anmodat Magistraten att häröfver höra vederbörande väghållningsskyldiga, meddelat, att Magistraten beslutat kalla veder-

börande att för sådant ändamål infinna sig inför Magistraten å Rådhuset härstädes torsdagen den 10 nästkommande April kl. 11 f. m., samt anhållit, att Stadsfullmäktige ville utse befullmäktigadt ombud att å nämnda tid inställa sig för bevakande af stadens rätt.

Efter häraf tagen del beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr vice ordföranden befullmäktiga stadens ombudsman Theofil Öberg eller den han i sitt ställe förordnade att vid ifrågavarande tillfälle utföra och bevaka stadens talan.

§ 63.

Ang. instruktion för stadsträdgårdsmästaren.

Sedan Drätselkammaren anmodat Planteringsnämnden att upprätta förslag till instruktion för stadsträdgårdsmästaren i Västerås och sådant förslag af Planteringsnämnden till Drätselkammaren öfverlämnats, hade Drätselkammaren i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande Mars (Stadsfullmäktiges handlingar n:o 26), med öfverlämnande af Planteringsnämndens berörda förslag, gjort en del ändringar i detsamma samt för egen del hemställt om godkännande af förslaget på sätt detsamma efter berörda ändringar af Drätselkammaren blifvit upprättadt.

Vid genomgående af detta förslag samt framställning af proposition å dess särskilda paragrafer hvar för sig beslöto Stadsfullmäktige till alla delar antaga förslaget sådant detta af Drätselkammaren upprättats, dock med en af Herr vice ordföranden påyrkad ändring att § 4 i slutet skulle erhålla följande ändrade lydelse: "anställa och afskeda arbetare och elever"; och hade Stadsfullmäktige således antagit följande

Instruktion för stadsträdgårdsmästaren i Västerås.

§ 1.

Stadsträdgårdsmästaren tillsättes af Drätselkammaren efter Planteringsnämnddns hörande, med 6 månaders ömsesidig uppsägning.

§ 2.

Stadsträdgårdsmästaren sorterar under Drätselkammaren med Byggnadschefen som närmaste förman. Det åligger honom att uteslutande ägna sig åt skötseln af Västerås stads planteringar och parker. Han skall såsom sakkunnig biträda Drätselkammaren och Planteringsnämnden äfvensom Byggnadsnämnden och stadsplanekommittén samt på kallelse närvara vid dessas sammanträden.

§ 3.

Stadsträdgårdsmästaren äger att inköpa för stadens planteringar erforderliga redskap, trädskolealster, plantor och frön.

§ 4.

Stadsträdgårdsmästaren är förman och arbetsledare för öfriga vid stadens planteringsarbeten anställda befattningshafvare och arbetare och äger, i den mån sådant icke tillkommer annan stadens myndighet, anställa och afskeda arbetare och elever.

§ 5.

Stadsträdgårdsmästaren äger rätt att af alla till kommunalförvaltningen hörande tjänstemän erhålla de upplysningar, hvaraf han för fullgörande af sina åligganden kan vara i behof.

§ 6.

Stadsträdgårdsmästaren må ej innehafva annan tjänst eller utan Drätselkammarens medgifvande åtaga sig uppdrag utom tjänsten.

§ 7.

Angående tjänstledighet för stadsträdgårdsmästaren och tjänstens uppehållande under ledighet bestämmer Drätselkammaren.

Stadsträdgårdsmästaren är berättigad att å tid, som med hänsyn till arbetenas bedrifvande kan finnas lämplig och af Drätselkammaren bestämmes, åtnjuta semester under 14 dagar hvarje år.

§ 8.

Stadsträdgårdsmästaren är skyldig att underkasta sig de förändringar i denna instruktion och de bestämmelser i gällande och blifvande lönestater och pensionsreglemente för stadens befattningshafvare, som äro eller kunna blifva i vederbörlig ordning beslutade, äfvensom att i allt hvad tjänsten rör ställa sig Drätselkammarens föreskrifter till efterrättelse.

§ 64.

Ang. ny särskild instruktion för tjänsteläkarne i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige den 30 Maj 1918 för utlåtande remitterat Hälsovårdsnämndens förslag till särskild instruktion för tjänsteläkarne i Västerås till Drätselkammaren och Beredningsutskottet hade yttranden från nämnda myndigheter inkommit, hvarjämte Hälsovårdsnämnden, som beredts tillfälle taga del af berörda yttranden i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande Mars utlåtit sig i anledning af desamma.

Vid föredragning af berörda under n:o 27 i Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för dagen intagna handlingar fattade Stadsfullmäktige följande beslut:

Paragraferna 1, 2 och 3 godkändes i enlighet med Hälsovårdsnämndens af Drätselkammaren och Beredningsutskottet tillstyrkta förslag.

I fråga om § 4 yrkade dels Herrar Edström och Sundström bifall till Beredningsutskottets af Drätselkammaren tillstyrkta ändringsförslag, dels ock Herrar Lundquist och Falk bifall till Hälsovårdsnämndens förslag.

Vid framställning af proposition å dessa yrkanden antogo Stadsfullmäktige paragrafen i enlighet med Beredningsutskottets förslag.

§ 5 godkändes i enlighet med Hälsovårdsnämndens förslag.

Beträffande § 6 beslöto Stadsfullmäktige med bifall till ett af Herr vice ordföranden härutinnan framställdt yrkande, i hvilket Herr Sundström instämde, att densamma skulle affattas i enlighet med Hälsovårdsnämndens förslag, dock att, på sätt Drätselkammaren hemställt, orden "lägst 300 kronor per månad" skulle utbytas mot orden "belopp, som för ändamålet i vederbörlig ordning anvisas".

Vidkommande § 7 yrkade dels Herr Sundström, med hvilken Herr Kättström förenade sig, bifall till Beredningsutskottets förslag, dels ock Herrar Lundquist, Pers och Nordin bifall till Hälsovårdsnämndens förslag.

Sedan öfverläggningen i denna del förklarats afslutad beslöto Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 34 ja emot 11 nej, att paragrafen skulle erhålla den lydelse som Beredningsutskottet föreslagit.

§ 8 godkändes i enlighet med Hälsovårdsnämndens förslag.

I fråga om § 9 yrkade dels Herr Edström bifall till Hälsovårdsnämndens ursprungliga förslag, dels Herrar Sundström, Viktor Larsson och Pers bifall till Drätselkammarens förslag, dels ock Herr Lundquist bifall till Hälsovårdsnämndens senare framställda förslag, hvarefter Stadsfullmäktige vid framställning af proposition å dessa yrkanden utan omröstning godkände Drätselkammarens förslag.

§ 10 godkändes i enlighet med Hälsovårdsnämndens förslag. dock med den af Herrar vice ordföranden och Enblom föreslagna ändringen, att sista meningen i tredje stycket "Vid sådana rekvisitioner bör nödig sparsamhet iakttagas" skulle utgå.

Paragraferna 11, 12 och 13 godkändes i enlighet med Hälsovårdsnämndens förslag.

Vidkommande § 14 beslöto Stadsfullmäktige att paragrafens moment i enlighet med hvad Drätselkammaren föreslagit skulle omgrupperas sålunda att momenten 4 och 5 skulle blifva respektive moment 1 och 2 samt momenten 1, 2 och 3 respektive moment 3, 4 och 5, hvarjämte uttrycket i mom. 3 i det ursprungliga förslaget "bland stadsbefolkningen anmälda" skulle utbytas mot uttrycket "af honom behandlade eller eljest kända, bland stadsbefolkningen inträffade".

Beträffande Drätselkammarens förslag att i samma paragraf intaga ett nytt moment, moment 9:o), med af Drätselkammaren föreslagen lydelse yrkade Herrar Sundström, Kättström och Söder bifall till samma förslag, i vilket yttrande jämväl Herr vice ordföranden instämde, dock med hemställan att Drätselkammarens motivering till detta förslag måtte uteslutas, dels ock Herr Lundquist bifall till Hälsovårdsnämndens i dess senare skrifvelse framställda ändringsförslag till lydelse af det af Drätselkammaren föreslagna nya momentet.

Vid framställning af proposition å de sålunda gjorda särskilda yrkandena beslöto Stadsfullmäktige att under § 14 skulle intagas ett nytt moment i enlighet med Drätselkammarens förslag men utan dess motivering dock att i enlighet med Hälsovårdsnämndens ändringsförslag orden "allt enligt särskild af Stadsfullmäktige efter Hälsovårdsnämndens hörande fastställd taxa" skulle utbytas mot följande formulering, "emot ersättning, hvarom särskild öfverenskommelse träffats".

Vidkommande slutligen § 15 godkändes första och andra styckena i enlighet

med Drätselkammarens ändringsförslag, hvarjämte Stadsfullmäktige på yrkande af Herrar Lundqvist och Edström beslöto att till paragrafen i enlighet med Hälsovårdsnämndens senast afgifna förslag lägga ett nytt stycke af följande lydelse: "Vidare åligger det distriktsläkare, då så af Hälsovårdsnämnden pröfvas lämpligt, att taga befattning med de åtgärder, som i lag angående åtgärder mot utbredning af könssjukdomar den 20 Juni 1918 stadsläkare åligger eller eljest af Hälsovårdsnämnden åt distriktsläkare uppdrages".

Sedan instruktionsförslaget sålunda blifvit af Stadsfullmäktige paragrafvis preliminärt genomgånget beslöto Stadsfullmäktige vid framställning af proposition å förslaget i dess helhet att för sin del antaga följande

"Särskilda instruktion för tjänsteläkarne i Västerås.

I. Allmänna bestämmelser.

§ 1.

Närmaste tillsynen och handhafvandet af hälso- och sjukvården inom staden åligger af staden anställda tjänsteläkare, nämligen en förste stadsläkare, en andre stadsläkare och en eller flere distriktsläkare.

§ 2.

Af tjänsteläkarne hafva andre stadsläkaren och distriktsläkarne hvar sitt tjänstgöringsdistrikt, som till storlek och omfattning bestämmes af Hälsovårdsnämnden. Dessa läkare få ej utan Hälsovårdsnämndens medgifvande vara boende utom sitt tjänstgöringsdistrikt.

§ 3.

Tjänsteläkarne hafva att i utöfningen af sin tjänst ställa sig till efterrättelse föreskrifterna i gällande allmänna instruktion för läkare med de tillägg och den fördelning af göromålen, som i denna särskilda instruktion finnas angifna.

§ 4.

Stadens tjänsteläkare tillsättas med 6 månaders ömsesidig uppsägning i den ordning närmare bestämmes i gällande allmänna läkareinstruktion, hvarefter af Magistraten för stadsläkare utfärdas fullmakt och för distriktsläkare förordnande tillsvidare.

Uppsägning från tjänsten som stadsläkare kan från stadens sida ske endast om Stadsfullmäktige på framställning af Hälsovårdsnämnden härom fatta beslut med minst $^{2}/_{3}$ af de afgifna rösterna.

§ 5.

I fråga om tjänstledighet för stadens tjänsteläkare gäller hvad därom för stadsläkare är stadgadt i gällande allmänna instruktion för läkare.

Är tjänsteläkare tillfälligtvis af sjukdom eller annat laga förfall hindrad att förrätta sin tjänst, skall hans tjänst under tiden, till dess vikarie hunnit förordnas, uppehållas efter Magistratens bestämmande af någon af de öfriga tjänsteläkarne.

§ 6.

Tjänsteläkarne äga, efter därom hos Magistraten gjord framställning och, när Hälsovårdsnämnden pröfvat sådant utan hinder för tjänstens behöriga uppehållande kunna ske, åtnjuta semester, antingen en månad årligen eller två månader hvartannat år, med rätt att växelvis välja tid för denna ledighet och med skyldighet för den af de öfriga tjänsteläkarne, som Magistraten efter Hälsovårdsnämndens förslag därtill förordnar, att jämte egen tjänst utan särskild ersättning uppehålla den tjänstlediges befattning. Förordnas annan legitimerad läkare att under tiden uppehålla tjänsteläkarbefattning utgår ersättning till denne från stadskassan med belopp, som för ändamålet i vederbörlig ordning anvisas.

§ 7.

Ifråga om tjänsteläkarne tillkommande löneförmåner, dessa förmåners uppdelning i lön och tjänstgöringspengar samt aflöningens utgående under tjänstledighet, skall gälla hvad i lönestaten för stadens befattningshafvare i allmänhet eller stadsläkarne särskildt är eller varder stadgadt.

§ 8.

Tjänsteläkarne skola dagligen vara att anträffa å bestämd tid och plats, hvarom underrättelse genom Hälsovårdsnämndens försorg på lämpligt sätt kungöres.

§ 9.

Tjänsteläkarne må ej utan Stadsfullmäktiges medgifvande innehafva annan ordinarie tjänst eller sådan tjänstebefattning, som medför tjänstgöringsskyldighet utom staden, och må ej lämna staden, därest ej med annan legitimerad läkare öfverenskommelse träffats om tjänstens behöriga uppehållande under tiden.

§ 10.

Vederbörande tjänsteläkare äger att på stadens bekostnad rekvirera nödiga läkemedel och dylikt för stadens epidemisjukhus och fattigvårdsinrättning samt åt sjuka, som styrkt, antingen att de åtnjuta understöd af stadens fattigvård, eller på annat sätt visat sin behörighet att erhålla läkemedel på stadens bekostnad.

Skulle likväl sjukdomen kräfva läkemedels skyndsamma användande, må tjänsteläkare förordna om dess utlämnande på stadens bekostnad, även om dylikt intyg ej är för handen.

Rekvisitioner af läkemedel och sjukvårdsförnödenheter på stadens bekostnad

skola, för upplysning om den inrättning eller den person, de afse, af läkaren påtecknas med inrättningens namn eller den sjukes namn och bostad ("Epidemisjukhuset", "Fattiggården" etc.).

§ 11.

I afseende å tjänsteåliggande skola tjänsteläkarna vara skyldiga underkasta sig de förändringar, som kunna blifva i vederbörlig ordning stadgade.

§ 12.

Tjänsteläkare skall vid fyllda 65 år vara skyldig att, så vidt ej Stadsfullmäktige på hans egen begäran och efter Hälsovårdsnämndens tillstyrkande annorlunda beslutar, afgå från sin befattning mot åtnjutande af pension enligt de grunder, som äro eller blifva fastställda för pensionering af stadens befattningshafvare.

II. **Särskilda tjänsteåligganden.**

§ 13.

Förste stadsläkaren, som är förman för stadens öfriga tjänsteläkare och chef för den under Hälsovårdsnämnden lydande personalen, åligger ej mindre att fullgöra, hvad enligt allmän instruktion för läkare tillkommer stadsläkare att iakttaga, än äfven:

1:o) att, därest ej annorlunda stadgas, verkställa rättsmedicinska undersökningar;

2:o) att handhafva läkarevården vid stadens epidemisjukhus samt utöfva tillsyn däröfver;

3:o) att från stadens tjänsteläkare samt från öfriga i staden praktiserande läkare i början af varje månad inhämta uppgifter rörande sjukligheten i staden samt upprätta och vid Hälsovårdsnämndens sammanträden framlägga sammandrag af sålunda erhållna uppgifter;

4:o) att vara Hälsovårdsnämnden behjälplig vid tillsynen af inom staden befintliga sinnessjuka och idioter, hvilka icke äro intagna å offentlig eller med vederbörligt tillstånd inrättad enskild anstalt;

5:o) att söka inhämta upplysningar om det sätt hvarpå inom staden utackorderade barn, i synnerhet späda sådana, vårdas, och däråt ägna tillsyn, samt att vara fosterbarnsnämnden behjälplig vid utöfvandet af dess åligganden enligt lagen om fosterbarns vård;

6:) att, efter vederbörligt förordnande, verkställa de besiktningar, som i gällande lag angående minderåriga och kvinnors användande i industriellt yrke äro stadgade;

7:o) att efter anmodan samt äfven eljest, då han så anser lämpligt, närvara vid fattigvårdsstyrelses och barnavårdsnämnds sammanträden, med rätt att i öfverläggningen, men ej i besluten, deltaga;

8:o) att i öfrigt inom staden ägna tillsyn åt efterlefvandet af de för allmänna hälso- och sjukvården meddelade stadganden och föreskrifter

lämpligt, att taga befattning med de åtgärder, som i lag angående åtgärder mot utbredning af könssjukdomar den 20 juni 1918 stadsläkare åligger eller eljest af Hälsovårdsnämnden åt distriktsläkare uppdrages."

§ 65.

Ang. uppförande af en ny serveringspaviljong å Elba.

Ett af Drätselkammaren i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande Mars (Stadfullmäktiges handlingar N:o 28) framställdt förslag angående anvisande af anslag till uppförande af en ny serveringspaviljong å Elba, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr vice ordföranden bordlägga.

§ 66.

Ang. uppförande av en paviljong för kontor och arbetareväntrum vid hamnen.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande Mars i (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 29) hade Drätselkammaren på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige ville anvisa ett anslag å 55,000 kronor för uppförande inom gamla hamnen, närmare bestämdt inom trädplanteringen vid telefonkiosken, af en nybyggnad, innehållande utrymmen för kontorslokaler samt väntrum och serveringslokal för hamnarbetarne, i huvudsaklig öfverensstämmelse med af stadsarkitekten Erik Hahr upprättade ritningar samt därvid bestämma, att anslaget skulle utgå af lånemedel, äfvensom bemyndiga Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å beslutet, i hvad detsamma afsåge gäldandet af anslaget genom lånemedel med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida utgiften med tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, finge begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Efter föredragning häraf yrkade dels Herr Sundström bifall till Drätselkammarens förslag, dock med uteslutning af orden "i huvudsaklig öfverensstämmelse med af stadsarkitekten Erik Hahr upprättade ritningar", dels ock Herrar Zander och Kättström bifall till Drätselkammarens förslag oförändradt.

Vid framställning af proposition å dessa yrkanden beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning till alla delar bifalla Drätselkammarens förslag utan förändring.

§ 67.

Ang. ändrings- och reparationsarbeten i gamla borgmästaregården.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande Mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 30) hade Drätselkammaren på anförda skäl och under åberopande af en framställning i ämnet från Brandstyrelsen föreslagit, att Stadsfullmäktige för de ändringsarbeten i den s. k. borgmästaregården, som i samband med fastighetens upplåtande för brandverkets behof blefve erforderliga, anvisa ett förslagsanslag å 12,000 kronor att utgå af det i innevarande års stat afsatta anslaget för diverse och oförutsedda behof.

På yrkande af Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige efter föredragning häraf utan omröstning hvad Drätselkammaren föreslagit.

§ 68.

Ang. pension åt fröken Nanny Abenius.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande Mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 31) hade Drätselkammaren, med öfverlämnande af en framställning i ämnet från Fröken Nanny Abenius till Magistraten och Magist-

§ 14.

Andre stadsläkaren åligger särskildt:

1:o) att handhafva läkarevården vid stadens fattigvårdsinrättning, med skyldighet att besöka densamma minst en gång i veckan och äfven eljest vid kallelse äfvensom föra särskild journal öfver därstädes intagna sinnessjuka;

2:o) att ägna första vård åt personer, hvilka såsom skadade eller sjuka omhändertagits af polisen och, då sådant erfordras, utfärda intyg om deras hälsotillstånd eller behofvet af deras intagande å allmän sjukvårdsinrättning, med rätt att härför åtnjuta ersättning af den sjuke eller skadade, därest denne ej är att anse såsom medellös;

3:o) att tillhandagå Hälsovårdsnämnden och förste stadsläkaren med nödiga upplysningar och sakkunnigt biträde samt ägna noggrann uppmärksamhet åt sådana förhållanden inom sitt tjänstgöringsdistrikt, som kunna menligt inverka på allmänna hälsotillståndet, samt för vederbörande anmäla de olägenheter, för hvilkas afhjälpande särskilda åtgärder erfordras;

4:o) att, då så påfordras, närvara vid Hälsovårdsnämnds-, Fosterbarnsnämnds, Barnavårdrnämnds- och Fattigvårdsstyrelses sammanträden;

5:o) att den 1 i hvarje månad till förste stadsläkareu lämna uppgift å de under sistförflutna månad av honom behandlade eller eljest kända, bland stadsbefolkningen inträffade sjukdomsfall;

6:o) att utan särskild ersättning *dels* meddela erforderlig läkarevård åt inom tjänstgöringsdistriktet boende personer, som antingen åtnjuta understöd af stadens fattigvård eller eljest styrka sin oförmåga att själfva bekosta sig läkarevård, samt *dels*, när så erfordras, utfärda för erhållande af fattigvårdsunderstöd erforderliga intyg; ägande läkaren likväl rätt att genom stadens fattigvårdsstyrelse uppbära ersättning för sjukvård och intyg, som meddelas för fattiga sjuka från främmande kommun;

7:o) att, då inom distriktet dödsfall inträffat till följd af sjukdom, under hvilken läkaretillsyn icke åtnjutits, eller eljest, på anmodan å ort och ställe som vederbör, företaga sådan undersökning om dödsfallet och besiktning af den döda kroppen, som för dödsorsakens utrönande erfordras, och utfärda vederbörlig dödsattest;

8:o) att i öfrigt inom sitt distrikt ägna tillsyn åt efterlefnaden af de för allmänna hälso- och sjukvården meddelade stadganden och föreskrifter;

9:o) att jämte distriktsläkaren eller distriktsläkarne efter fördelning af Hälsovårdsnämnden ombesörja sjukvården af de stadens befattningshafvare och arbetare jämte familjer, som jämlikt fastställd lönestat, instruktion eller på grund af särskildt aftal åtnjuta fri läkarvård på stadens bekostnad, emot ersättning, hvarom särskild öfverenskommelse träffats.

§ 15.

Distriktsläkare åligger särskildt hvad som i föregående paragraf under mom. 3—9 är för andra stadsläkaren stadgadt.

Vid förfall för andre stadsläkaren är distriktsläkare även skyldig fullgöra hvad enligt mom. 1 och 2 af § 14 åligger andre stadsläkaren.

Vidare åligger det distriktsläkare, då så af Hälsovårdsnämnden pröfvas

ratens yttrande i anledning af berörda framställning, på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville med bifall till Magistratens förslag tillerkänna Fröken Abenius ur Magistratens ämbets- och tjänstemäns pensions- och reservfond en årlig pension från den dag hon ginge miste om sin förhyrda lägenhet i den s. k. borgmästaregården å tomten N:o 21 norra kvarteret å 1,000 kronor om året så länge hon lefde ogift, äfvensom att under förutsättning att hon komme att afflytta från lägenheten före laga fardag den 1 Oktober 1919, bemyndiga Drätselkammaren att bevilja henne flyttningsbidrag ur det i innevarande års stat afsatta anslaget för diverse och oförutsedda behof med belopp, som Drätselkammaren kunde finna skäligt.

Efter föredragning af handlingarne i ärendet biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning hvad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 69.

Ang. ytterligare anslag till skridskobanan.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande Mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 32) hade Drätselkammaren i anledning af en till Drätselkammaren inkommen och vid Drätselkammarens skrifvelse fogad framställning från härvarande idrottsföreningar på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige ville anvisa ett anslag af 1,250 kronor utöfver det anslag å 1,000 kronor, som förut härför beviljats, för bestridande af utgifterna för skötsel och underhåll af skridskobanan i hamnbassängen, att med redovisningsskyldighet för vederbörande utgå af i innevarande års stat afsatta anslag för diverse och oförutsedda behof.

På yrkande af Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige efter föredragning häraf utan omröstning Drätselkammarens framställning.

§ 70.

Ang. anslag till spårvägsutredning.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande Mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 33) hade Drätselkammaren med öfverlämnande af en framställning i ämnet från Stadsfullmäktiges spårvägskommitté tillstyrkt, att Stadsfullmäktige ville till kommitténs förfogande ställa ett anslag å förslagsvis 2,000 kronor för utredning af möjligheten och kostnaderna för spårvägssträckningar i staden att utgå af det i innevarande års stat afsatta förslagsanslaget för diverse och oförutsedda behof.

Stadsfullmäktige biföllo på yrkande af Herr Sundström efter föredragning häraf Drätselkammarens framställning.

§ 71.

Ang. ytterligare anslag till Arbetsstugan.

Från Drätselkammaren hade till Stadsfullmäktige inkommit följande skrifvelse:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med öfverlämnande af bifogade framställning från arbetsstugans styrelse får Drätselkammaren härmed tillstyrka bifall till däri gjorda hemställan och alltså föreslå

att Stadsfullmäktige för arbetsstugans verksamhet under innevarande år ville utöfver det anslag som härför funnes afsatt i innevarande års stat anvisa ytterligare 2,500 kronor att utgå af anslaget för diverse och oförutsedda behof.

Västerås den 24 Mars 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

Axel Sundström.

Ragnar Tenow."

varande vid densamma fogad en likaledes till Stadsfullmäktige ställd framställning från arbetsstugans styrelse af följande lydelse:

"*Till Stadsfullmäktige i Västerås.*

Vid fastställande av budgeten för innevarande liksom vid föregående år har Stadsfullmäktige anvisat ett anslag å 2,500 kr. till arbetsstugan härstädes. Ifrågavarande anslag har under krisåren icke tillnärmelsevis kunnat täcka de utgifter, som fordras för att hålla arbetsstugan i gång. Utgifterna, vartill främst höra mat, löner, undervisningsmateriell och bränsle, hava ju så väsentligt stegrats. Enligt beräkning komma utgifterna för innevarande år att uppgå till följande belopp:

Utgifter:

Löner:	Föreståndarinnan	800: —	
	Slöjdläraren	800: —	
	Sylärarinnan	600: —	
	Lärarinnan för bastarbeten	450: —	
	Kokerskan	250: —	2,900: —
Omkostnader:	Hushållet	2,200: —	
	Materialier	1,200: —	
	Ved och lyse	700: —	4,100: —
Skulder från 1918			400: —
Oförutsedda utgifter			200: —
		Summa utgifter kronor	7,600: —

Efter föredragning häraf biföllo Stadsfullmäktige på yrkande af Herrar Edström och Robsahm utan omröstning hvad arbetsstugans styrelse och Drätselkammaren i detta ärende föreslagit.

§ 72.

Ang. yttrande rörande tillstånd till handel med begagnade föremål.

I resolution den 22 innevarande Mars hade Magistraten till Stadsfullmäktige för yttrandes afgifvande öfverlämnat en af Oskar Vilh. Sahlin till Konungens Befallningshafvande i länet inlämnad anhållan om tillstånd att i huset N:o 86 vid Stora gatan här i staden få idka handel med begagnade föremål.

Stadsfullmäktige beslöto på yrkande af Herr vice ordföranden remittera handlingarne i ärendet till Hälsovårdsnämnden för yttrande.

§ 73.

Ang. stämning å staden rörande ersättning till biskopsstolen.

Anmälde ordföranden att han blifvit delgifven en af Biskopen Nils Lövgren utverkad stämning å staden till inställelse inför härvarande Rådstufvurätt den 31 innevarande Mars med yrkande om utbekommande af vissa ersättningsbelopp, i hvilket mål talan mot staden förut vore anhängiggjord af kammaradvokatfiskalsämbetet; och beslöto Stadsfullmäktige i anledning häraf befullmäktiga stadens ombudsman Theofil Öberg eller den han i sitt ställe förordnade att i det nu anhängiggjorda målet utföra och bevaka stadens talan såväl vid Rådstufvurätten som ock vid de högre domstolar till hvilka målet kunde blifva fullföljdt.

Beslutet förklarades genast justeradt.

§ 74.

Ang. tillämpning af lagen om kommunala pensionstillskott och sjukvårdsbidrag.

En från pensionsstyrelsens ombud i staden f. folkskolläraren J. P. Malmberg inkommen skrifvelse till Stadsfullmäktige däri uppmärksamheten fästs å den nytillkomna lagen om kommunala pensionstillskott och sjukvårdsbidrag, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr vice ordföranden öfverlämna till Fattigvårdsstyrelsen för behörig åtgärd.

§ 75.

Ang. anmälan om framställning, som ej skett i behörig ordning.

Anmälde ordföranden, att till Stadsfullmäktige inkommit en af svenska kommunalarbetareförbundets afdelning 73 undertecknad framställning angående lönereglering för inkasserare och afläsare vid stadens tekniska verk, men att, då framställningen icke gjorts i behörig ordning, densamma icke kunde blifva föremål för Stadsfullmäktiges handläggning, hvilket antecknades.

§ 76.

Avskedshälsningar i anledning af Stadsfullmäktiges upplösning.

I anledning däraf, att enligt den af Kungl. Maj:t och Riksdagen antagna lagen den 23 December 1918 angående ändrad lydelse af Kungl. förordningen om kommunalstyrelse i stad tjänstgöringstiden för de nuvarande stadsfullmäktigeledamöterna utgingo den 31 innevarande Mars och därefter skulle inträda nya stadsfullmäktige, valda efter nya och vidgade rösträttsbestämmelser, riktade ordföranden nu vid slutet af de nuvarande stadsfullmäktiges sista sammanträde till dem några afskedsord, däri han erinrade om det långa skede i samhällslifvet, som nu ginge till ända och de nya förhållanden, hvilka samhället ginge till mötes, samt uttalade den förvissningen, att, ehuru det, särskildt med tanke på de jäsande krafter, som under den nuvarande tiden rörde sig på samhällslifvets olika områden och de oväntade händelser ute i världen, som dagligen inträffade, korsande hvarje mänsklig beräkning, vore synnerligen vanskligt att sia om framtiden, de nya män och kvinnor, som komme att inträda i kommunens beslutande församling, skulle till fullo känna sitt ansvar inför samhället och dess medborgare, i följd hvaraf Stadsfullmäktige hade all anledning att se

samhällets framtid ljus. Vidare ville ordföranden, om det också icke tillkomme den afgående stadsfullmäktigegenerationen att värdesätta sina gärningar, försäkra, att den efter måttet af sina krafter och insikter sträfvat att vara samhället till gagn, samt uttalade i sammanhang härmed den förhoppningen, att den nya generationen skulle finna sig kunna bygga vidare på den grund, den afgående och föregående generationen lagt.

Härefter vände sig ordföranden till de ledamöter af Stadsfullmäktige, som vid de pågående valen undanbedt sig förnyadt mandat, och uttalade Stadsfullmäktiges och stadens tacksamhet och erkännande för hvad de uträttat för kommunen inom stadsfullmäktige och öfriga kommunala institutioner, och riktade ordföranden sig härvid särskildt till den till tjänstgöringstiden äldste af stadsfullmäktiges ledamöter Häradshöfdingen Claës Uggla samt vidare till statens landtbruksingeniör A. V. Nordin, Herrar Hedin, Vennberg, Fröier, Keijser m. fl. och gaf uttryck åt den förlust det kommunala arbetet komme att lida genom afsaknaden af deras erfarenhet och insikt i samhällets allmänna angelägenheter.

Slutligen frambar ordföranden för egen del sitt tack till Stadsfullmäktige för det förtroende och den välvilja, som från deras sida kommit honom till del under den tid han haft förtroendet att vara Stadsfullmäktiges ordförande.

Vice ordföranden uttalade härefter sin anslutning till hvad ordföranden yttrat om den kommande stadsfullmäktigegenerationens arbete samt frambar till ordföranden Stadsfullmäktiges tacksamhet för det sätt, hvarpå ordföranden ledt Stadsfullmäktiges förhandlingar.

Herr Uggla tackade å egna och öfriga afgående stadsfullmäktigeledamöters vägnar för ordförandens afskedsord samt för det goda kamratskap, som städse rådt inom stadsfullmäktigekåren, hvilket han hoppades äfven hädanefter skulle få fortfara.

Härefter upplöstes sammanträdet.

In fidem:

Theofil Öberg.

Justeradt den 3 April 1919.

Fredr. Fåhræus.

J. S. Edström. **S. G. Hedin.**

Offentligen uppläst den 4 April 1919, betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges protokoll.

Den 3 April 1919.

Närvarande: Bankdirektören Axel Sundström, Byggmästaren Edv. Karlsson, Brandchefen A. Danielsson, Grosshandlaren E Andersson, Direktören J. S. Edström, Domprosten Fr. Fåhræus, Riksdagsmannen V. Larsson, Handelsföreståndaren J. A. Zander, Järnsvarfvaren C. Bäckman, Lägenhetsägaren J. V. Råberg, Handlanden K. Kättström, Järnsvarfvaren G. Jansson, Handlanden C. Hedberg, Muraren G. Dahlfors, Tråddragaren J. Andersson, Komministern A. Enblom, Verkstadsarbetaren A. Vestholm, Byggnadssnickaren F. O. Pettersson, Byggmästaren A. Hammer, Redaktören Abel Carlsson, Kontorschefen A. Söder, Trafikinspektören L. Lundqvist, Järnarbetaren O. Vesterlund, Vaktmästaren G. P. Tärngren, Ingeniören P. Hiersemann, Svarfvaren C. G. Pettersson, Filaren V. Holmén, Fröken Anna Löfgren, Lektorn N. Coos, Målaren A. Westling, Advokaten E. Browaldh, Folkskolläraren G. Leontein, Fru Agnes Söderqvist, Fru Ida Grönberg, Målaren E. Persson, Filaren E. Kjellgren, Muraren Karl Johansson, Maskinställaren C. Ridderström, Fru Ida Olsson, Fräsaren C. O. Eng, Fru Olivia Lundblad, Öfversten J. Åkerman, Läroverksadjunkten H. Svartengren, Filaren R. Hult och Filaren G. Eklund.

Frånvarande med godkändt förfall voro Direktören E. Falk, Redaktören A. Pers och Trädgårdsmästaren V. Larsson.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 77.

Ang. nya ledamöter i Stadsfullmäktige.

I anledning däraf att jämlikt bestämmelse i lagen den 23 December 1918 med vissa förändringar i Kungl. Förordningen om kommunalstyrelse i stad där förut under året fungerande Stadsfullmäktiges mandat upphört att gälla med näst-förflutna mars månads utgång och nya val af hela antalet Stadsfullmäktige ägt rum afseende tiden från den 1:a innevarande April, hade Herr Sundström såsom den till tjänstgöringstiden äldste af Stadsfullmäktiges nuvarande ledamöter sammankallat Stadsfullmäktige till denna dag för att bland sig utse ordförande, vice ordförande och beredningsutskott för tiden intill innevarande års utgång; och öppnade Herr Sundström nu sammanträdet genom förrättande af upprop och föredragning i sammanhang därmed af till Stadsfullmäktige öfverlämnat utdrag af Magistratens protokoll för den 27 och den 30 mars 1919, enligt hvilket ofvan antecknade personer blifvit till Stadsfullmäktige för staden utsedda, däraf *inom södra valkretsen, dels till 1922* års utgång Herrar Riksdagsmannen V. Larsson,

Edström, Bäckman, Fröken Löfgren, Herrar Edv. Karlsson, Coos, Vesterlund, Enblom, Zander, Vestling, Browaldh och Leontein och *dels till 1921* års utgång Fru Söderqvist, Herrar Falk, F. O. Pettersson, Hedberg, Fru Grönberg, Herrar Tärngren, Abel Carlsson, Hammer, Persson, Kjellgren, Hiersemann och Trädgårdsmästaren V. Larsson, samt *inom norra valkretsen dels till 1922* års utgång Herrar Kättström, Dahlfors, Fåhræus, Holmén, Johansson, Danielsson, C. G. Pettersson, Lundqvist, Ridderström, Fru Olsson, Herr Eng och Fru Lundblad och *dels till 1920* års utgång Herrar Vestholm, Johan Andersson, Sundström, Söder, Jansson, Pers, Råberg, Åkerman, Svartengren, Hult, Eklund och Erik Andersson.

§ 78.

Val af ordförande.

Företogs val af ordförande hos Stadsfullmäktige för tiden till innevarande års utgång, och utsågo Stadsfullmäktige härtill på förslag af Herr Edström med acklamation Herr Domprosten Fr. Fåhræus.

§ 79.

Val af vice ordf.

Sedan härefter den nyvalde ordföranden öfvertagit ledningen af förhandlingarne, valde Stadsfullmäktige till vice ordförande för tiden intill 1919 års utgång på förslag af Herr Vestholm med acklamation Herr Riksdagsmannen Viktor Larsson.

80.

Val af Beredningsutskott.

Beslöto Stadsfullmäktige att i anledning af den nya sammansättningen af kommunalrepresentationen företaga nytt val af Beredningsutskott för tiden intill innevarande års utgång, hvarjämte på förslag af Herr vice ordföranden antalet ledamöter i utskottet bestämdes till åtta med lika antal suppleanter.

Härefter valde Stadsfullmäktige efter bland ledamöterna nu framställda förslag med acklamation till ordinarie ledamöter i Beredningsutskottet Verkstadsarbetaren E. A. Vestholm, Byggnadssnickaren F. O. Pettersson, Järnsvarfvaren C Bäckman, Lektorn N. Coos, Direktören E. Falk, Handlanden C. Hedberg, Kontorschefen A. Söder och Brandchefen A. Danielsson.

Till suppleanter i utskottet valdes likaledes med acklamation Muraren Carl Johansson, Svarfvaren C. G. Pettersson, Fru Agnes Söderqvist och Vaktmästaren G. P. Tärngren att i nämnd ordning inträda vid förfall för någon eller några af Herrar Vestholm, F. O. Pettersson, Bäckman och Coos, Ingeniören P. Hiersemann och Advokaten E. Browaldh att i nämnd ordning inträda vid förfall för Herrar Falk och Hedberg, Järnarbetaren O. Vesterlund att inträda vid förfall för Herr Söder och Folkskolläraren G. Leontein att inträda vid förfall för Herr Danielsson.

§ 81.

Vid sammanträdets slut hälsade Herr ordföranden de ledamöter af Stadsfullmäktige, som förut icke tillhört kommunalrepresentationen välkomna till deltagande i Stadsfullmäktiges förhandlingar.

In fidem:

Theofil Öberg.

Justeradt den 24 April 1919.

Fredr. Fåhræus.

Stadsfullmäktiges protokoll.

Den 24 April 1919.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Zander, Bäckman, Råberg, Falk, Kättström, Jansson, Hedberg, Dahlfors, J. Andersson, Enblom, Vestholm, F. O. Pettersson, Hammer, Abel Carlsson, Söder, Lundquist, Vesterlund, Tärngren, Hiersemann, C. G. Pettersson, Holmén, Fröken Löfgren, Herrar Coos, Vestling, Leontein, Fruarna Söderqvist och Grönberg, Herrar Kjellgren, Trädgårdsmästare Larsson, Johansson, Ridderström, Fru Olsson, Herr Eng, Fru Lundblad, Herrar Åkerman, Svartengren, Hult och Eklund.

Frånvarande med godkändt förfall voro Herrar Riksdagsmannen V. Larsson, E. Andersson, Edström, Pers, Browaldh och Persson.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 82.

Justering.

Upplästes och justerades det vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 3 innevarande April förda protokoll.

§ 83.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Danielsson och Edv. Karlsson att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 84.

Brandchefens årsberättelse.

Föredrogs och lades till handlingarne från Brandstyrelsen med skrifvelse den 10 nästlidne Mars till Stadsfullmäktige öfverlämnad af stadens brandchef afgifven berättelse öfver brandverkets verksamhet under nästlidet år (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 34).

§ 85.

Ang. uppförande af en ny serveringspaviljong å Elba.

Vid förnyad föredragning af det vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 27 nästlidne Mars bordlagda ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 28) angående af Drätselkammaren väckt förslag om uppförande af en ny serveringspaviljong å ön Elba, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr F. O. Pettersson med instämmande af Herrar Zander och Sundström att återremittera

ärendet till Drätselkammaren för förnyad utredning och öfvervägande i sammanhang därmed, huruvida icke serveringspaviljong i stället eller därjämte borde uppföras äfven å Östra eller eventuelt Västra holmen.

§ 86.

Ang. fortsatt detaljhandel med rusdrycker.

Genom resolution den 3 innevarande April hade Magistraten för erhållande af Stadsfullmäktiges yttrande till Stadsfullmäktige öfverlämnat Systembolagets i Västerås ansökan hos Konungens Befallningshafvande i länet om rättighet att idka handel med rusdrycker i enlighet med gällande rusdrycksförsäljningsförordning under åren 1920—1922.

Efter föredragning häraf yrkade dels Herr Bäckman remiss af ärendet till Nykterhetsnämnden och Beredningsutskottet, dels ock Herr Sundström remiss jämväl af samma ärende till Drätselkammaren.

Sedan öfverläggningen afslutats beslöto Stadsfullmäktige vid framställning af proposition å de gjorda yrkandena remittera handlingarne i ärendet för yttrande till Nykterhetsnämnden, Beredningsutskottet och Drätselkammaren.

§ 87.

Ang. lönefyllnad för lärare i slöjd och husl. g ekonomi vid folkskolan.

Sedan Stadsfullmäktige den 27 sistlidne December uppdragit åt Folkskolestyrelsen att utreda och till Stadsfullmäktige inkomma med förslag i hvad mån och på hvad sätt lärarne i öfningsämnen vid stadens folkskolor kunde beredas fyllnad i sina lönei komster, så att dessa komme att stå i bättre öfverensstämmelse med de öfriga lärarnes vid folkskolan aflöning efter den genom statsmakternas för-org vidtagna löneregleringar för dessa, hade nu Folkskolestyrelsen genom utdrag af dess protokoll den 6 nästlidne Mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 35) föreslagit, att från och med innevarande års början till ifrågavarande lärare skulle utgå lönetillägg så beräknade, att den egentliga lönen för slöjd och skolkökslärarinnorna skulle utgå med samma belopp resp. 100 och 300 kronor utöfver småskollärarinnornas kontanta minimilön, hvilket förut ägt rum och för slöjdlärare med ett belopp, som med 250 kronor understege ordinarie folkskollärares kontanta minimilön samt att å de nya lönebeloppen skulle utgå kristidstillägg enligt de grunder, som tillämpades för stadens öfriga befattningshafvare.

Härjämte hade folkskolestyrelsen i en tabell angifvit de belopp, hvarmed de nya lönerna och kristidstilläggen skulle utgå.

Till skolkökslärarinna skulle härtill komma fria middagar under den tid skolköksundervisningen påginge.

Folkskolestyrelsen hade meddelat, att det totala belopp som erfordrades för genomförande af ofvanberörda förslag utgjorde 5,590 kronor, hvarjämte Folkskolestyrelsen i samband härmed föreslagit att slöjdlärarinnas undervisningsskyldighet skulle utsträckas från 30 till 32 timmar i veckan och att undervisningen i skolköket skulle omfatta samma tid af året, som den öfriga skolundervisningen påginge, hvarjämte slöjdlärare skulle fortfarande vara skyldig att utan ersättning undervisa i slöjd under den tid af sommarlofvet, som skolstyrelsen bestämde.

Efter föredragning häraf beslöto Stadsfullmäktige efter yrkande om bifall till Folkskolestyrelsens förslag af Herrar Abel Carlsson, Svartengren, Kättström

och Sundström att på det sätt bifalla samma förslag att detsamma tillsvidare skulle afse tiden från innevarande års början och under första halfåret, hvarjämte bestämdes att det erforderliga anslagsbeloppet skulle utgå af 1919 års förslagsanslag.

§ 88.

I skriftlig motion den 9 innevarande April hade Herr Abel Carlsson föreslagit, att Stadsfullmäktige ville besluta att uppdraga åt lämplig person, exempelvis stadens ombudsman, att utarbeta en förteckning öfver frågor, som på senare tider uppkommit i Stadsfullmäktige, men af vissa skäl bordlagts eller af annan anledning vore på Stadsfullmäktiges beslut beroende med angifvande af deras uppkomst, behandling och nuvarande läge, hvilken förteckning sedermera skulle tryckas och tillställas samtliga stadsfullmäktigeledamöterna.

Ang. förteckning öfver på Stadsfullmäktiges beslut beroende frågor.

Efter föredragning häraf beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herrar Abel Carlsson och Sundström på det sätt bifalla motionen, att Stadsfullmäktige beslöto uppdraga åt Drätselkammaren att låta genom lämplig person uppgöra en sådan förteckning.

§ 89.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande April (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 36) hade Drätselkammaren i anledning af en framställning från Folkskolestyrelsen och på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville af lånemedel anvisa ett anslag å 150,000 kronor för uppförande af en ny gymnastikbyggnad för folkskolan förlagd å Djäknebergsskolans tomt i hufvudsak i enlighet med af Arkitekten Erik Hahr upprättade ritningar äfvensom bemyndiga Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å beslutet i hvad detsamma afsåge gäldandet af anslaget af lånemedel med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida utgiften med tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle öfverskridas, finge begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Ang. uppförande af ett gymnastikhus vid Djäknebergsskolan.

Efter föredragning häraf beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Sundström, med hvilken Herrar Edv. Karlsson, Vestholm, Bäckman, Kättström, Abel Carlsson och Enblom förenade sig, att utan omröstning till alla delar godkänna Drätselkammarens sålunda afgifna förslag.

§ 90.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande April (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 37) hade Drätselkammaren hemställt att Stadsfullmäktige måtte besluta, dels att vid stadens renhållningsverk skulle från den 1 Maj innevarande år anställas ytterligare en ordinarie renhållningsarbetare med aflöning enligt af Stadsfullmäktige fastställd lönestat, dels ock att till aflöning af sagda befattningshafvare under återstoden af innevarande år samt för anskaffning af en ny häst vid renhållningsverket anvisa förslagsvis 5,800 kronor att utgå af innevarande års förslagsanslag.

Ang. anslag till renhållningsverket.

På yrkande af Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens berörda hemställan.

§ 91.

Ang. emottagande af planteringssällskapets tillgångar m. m.

Genom utdrag af sitt protokoll för den 15 nästlidne Mars hade Trädplanteringssällskapet i Västerås meddelat Stadsfullmäktige att Sällskapet, sedan Stadsfullmäktige numera öfverlämnat åt sin Drätselkammare, att med biträde af en planteringsnämnd öfvertaga de funktioner, som alltifrån trädplanteringssällskapets bildande år 1883 varit sällskapet anförtrodda, beslutat att sällskapet genast skulle upplösas, att låta å framlidne Trädgårdsdirektör Forsbergs graf uppsätta en grafvård med inskription och att å lämplig plats i Vasaparken anbringa en minnessten med Forsbergs namn med uppdrag för Trädplanteringssällskapets styrelse att härom gå i författning, vidare att Sällskapets återstående kontanta medel skulle öfverlämnas till Västerås stad till bildande af en fond, hvaraf årliga räntan, sedan fonden genom räntans läggande till kapitalet eller på annat sätt vuxit till minst 5,000 kronor, skulle användas antingen till prisbelönande af välskötta, mindre trädgårdar eller för inköp af fruktträd för utdelning till mindre trädgårdsodlare eller andra till uppmuntran af fruktodling, och slutligen att beträffande sällskapet tillhöriga växthus och andra byggnader, inventarier och växter öfverlåta desamma på Västerås stad med undantag af de växter, som icke erfordrades såsom prydnadsväxter i stadens planteringar och som voro lämpliga till utdelning bland sällskapets ledamöter, med skyldighet för staden att bekosta vården och skötseln af samma växter till dess de under år 1919 blefve utdelade till ledamöterna.

Efter föredragning häraf beslöto Stadsfullmäktige på hemställan af Herr Borgmästaren att lämna sitt medgifvande till Sällskapet att anbringa den ifrågasatta minnesstenen efter framlidne Trädgårdsdirektören C. A. Forsberg i Vasaparken, hvarjämte Trädplanteringssällskapets beslut i öfrigt öfverlämnades till Drätselkammaren för vidtagande af de åtgärder som på staden i öfrigt kunde bero.

§ 92.

Ang. försäljning af tomten N:o 4 i kv. Fingal.

Föredrogs följande från Drätselkammaren inkomna framställning:

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 30 Augusti 1917 bemyndigade Stadsfullmäktige Drätselkammaren i samband med fråga om inköp af gården och tomten N:o 119 litt. c, d och e i stadens norra kvarter i och för reglering att efter regleringens genomförande försälja samma tomt samt den staden förut tillhöriga tomten N:o 119 litt. b i samma kvarter, hvilken vid regleringen tänkts skola sammanslås med förstnämnda tomt.

Vid den numera verkställda regleringen har emellertid utom tomten litt. b. med förstnämnda tomt sammanslagits mindre delar af dels tomten N:o 119 litt. a och dels tomten N:o 119 litt. f allt i norra kvarteret båda äfvenledes tillhöriga staden så att en ny tomt bildats med benämning No 4 i byggnadskvarteret Fingal. Den sålunda reglerade tomten har Drätselkammaren försålt för 17 000 kronor.

Då det förra bemyndigandet formellt icke omfattar de delar af tomterna litt. a och f, som ingå i den nyreglerade tomten, får Drätselkammaren härmed anhålla, att Stadsfullmäktige måtte förklara att det af Stadsfullmäktige den 30

Augusti 1917 gifna bemyndigandet för Drätselkammaren att försälja gården och tomten N:o 119 litt. c, d och e samt tomten N:o 119 litt. b i norra kvarteret omfattar jämväl de delar af tomterna N:o 119 litt. a och litt. f samma kvarter, som ingå i den nyreglerade tomten N:o 4 i kvarteret Fingal.

Västerås den 24 April 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

Axel Sundström.

Theofil Öberg.

Efter föredragning häraf beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Sundström utan omröstning bifalla hvad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 93.

Ang. suspension från bestämmelse i byggnadsordningen.

I skriftlig motion denna dag föreslog Herr Kättström, att Stadsfullmäktige måtte i ändamål att underlätta åstadkommandet af ökadt antal bostadslägenheter inom samhället, hvaraf synnerligt behof för närvarande förelåge, uppdraga åt Byggnadsnämnden att till Stadsfullmäktige inkomma med yttrande och förslag angående suspension tillsvidare af det i stadens byggnadsordning samt föreskrifterna om byggnadsverksamheten utom stadsplanen stadgade förbudet mot att till mer än en fjärdedel inreda vindsvåning i trähus till bostadsrum.

Efter föredragning af motionen beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af motionären uppdraga åt Byggnadsnämnden att skyndsamt inkomma till Stadsfullmäktige med yttrande och förslag i anledning af motionen.

§ 94.

Ang. styrelsen för Ålderdomshemmet.

Meddelade Herr ordföranden, att enligt bestämmelserna för det genom enskilda donationer till staden tillkomna s. k. Ålderdomshemmet dess styrelse skulle bestå af Stadsfullmäktiges ordförande, stadens pastor och förste stadsläkaren, men att för närvarande och så länge Stadsfullmäktiges ordförande och stadens pastor vore samma person, styrelsen endast bestode af två medlemmar, samt anhöll, att Stadsfullmäktige, då det uppenbarligen vore afsikten, att styrelsen skulle bestå af tre personer, ville bestämma på hvad sätt densamma skulle kompletteras.

I anledning häraf beslöto Stadsfullmäktige på förslag af Herr Sundström uppdraga åt Stadsfullmäktiges vice ordförande att tillsvidare och så länge Domprosten Fåhræus vore Stadsfullmäktiges ordförande vara ledamot af styrelsen för Ålderdomshemmet.

§ 95.

Ang. val av en ledamot och en suppleant i Beredningsutskottet.

Anhöll Herr Falk, som vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 3 innevarande April valts till ledamot af Beredningsutskottet för tiden intill innevarande års utgång, att på grund af bristande tid att deltaga i utskottsförhandlingar blifva befriad från sagda uppdrag och föreslog att, därest denna anhållan beviljades, till ledamot i hans ställe måtte utses suppleanten i utskottet Ingeniören

P. Hierseman samt att till andra suppleant vid förfall för Herrar Hedberg och Hiersemann, måtte utses Fröken Anna Löfgren.

Med bifall till Herr Falks berörda anhållan valde Stadsfullmäktige med acklamation till ledamot och suppleant af utskottet de af Herr Falk föreslagna personerna.

In fidem:
Theofil Öberg.

Justeradt den 30 April 1919.

Fredr. Fåhræus.

A. Danielsson. **E. Edv. Karlsson.**

Offentligen uppläst den 30 April 1919 betygar:

Ex officio:
Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges protokoll.

Den 28 Maj 1919.

Närvarande: Vice ordföranden Herr Riksdagsmannen Viktor Larsson samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, E. Andersson, Zander, Bäckman, Råberg, Falk, Kättström, Jansson, Hedberg, Dahlfors, J. Andersson, Enblom, Vestholm, F. O. Pettersson, Hammer, Abel Carlsson, Söder, Lundqvist, Vesterlund, Tärngren, Hiersemann, C. G. Pettersson, Holmén, Fröken Löfgren, Herrar Coos, Vestling, Leontein, Fruarne Söderqvist och Grönberg, Herrar Persson, Kjellgren, Trädgårdsmästaren Viktor Larsson, Johansson, Ridderström, Fru Olsson, Herr Eng, Fru Lundblad samt Herrar Åkerman, Svartengren, Hult och Eklund.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar ordföranden Fåhræus samt Edström, Pers och Browaldh.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 96.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Sundström och Eklund att jämte vice ordföranden justera dagens protokoll.

§ 97.

Ang. O. V. Sahlins ansökning att idka handel med begagnade föremål.

Sedan Stadsfullmäktige den 27 sistlidne mars i anledning af Magistratens resolution den 22 i samma månad med anmodan till Stadsfullmäktige att afgifva yttrande öfver en af Oskar Vilh. Sahlin hos Konungens Befallningshafvande i länet gjord anhållan om tillstånd att i huset N:r 86 vid Stora gatan här i staden idka handel med begagnade föremål remitterat ärendet till Hälsovårdsnämnden för utlåtande, hade hälsovårdsnämnden nu i skrivelse till Stadsfullmäktige den 28 nästlidne April meddelat, att nämnden för sin del icke hade något att erinra mot bifall till ansökningen.

Efter föredragning häraf beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Sundström förklara, att Stadsfullmäktige jämväl för sin del icke hade någon erinran att göra emot bifall till ifrågavarande ansökning.

§ 98.

Ang. E. R. Landegrens ansökning att idka handel med begagnade föremål.

Genom resolution den 30 nästlidne April hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande öfver en af Erik Ragnar Landegren hos Konungens Befallningshafvande i länet gjord ansökning om tillstånd att i huset N:o 10 vid Smedjegatan här i staden idka handel med begagnade föremål.

Stadsfullmäktige beslöto efter föredragning häraf på yrkande af Herr Sundström öfverlämna handlingarna i ärendet till Hälsovårdsnämnden med uppdrag för Nämnden att å Stadsfullmäktiges vägnar afgifva infordradt yttrande öfver ifrågavarande ansökning.

§ 99.

Ang. G. F. Malmstens mantalsskrifningsort.

Med resolution den 30 nästlidne April hade Magistraten till Stadsfullmäktige för yttrandes afgifvande öfverlämnat handlingar rörande Arbetaren Gunnar Ferdinand Malmstens rätta mantalsskrifningsort.

På yrkande af Herr Sundström beslöto Stadsfullmäktige uppdraga åt Drätselkammaren att å Stadsfullmäktiges vägnar afgifva infordradt yttrande i ärendet.

§ 100.

Ang. en del poliskonstaplars uppflyttning i högre lönegrad.

En genom resolution af Magistraten den 30 nästlidne April till Stadsfullmäktige öfverlämnad ansökning från en del poliskonstaplar om uppflyttning i högre lönegrad jämte stadsfiskalens öfver ansökningen afgifna yttrande blef, sedan dels Herr Abel Carlsson yrkat remiss till Drätselkammaren och löneregleringskommittén och dels Herr Sundström yrkat att ärendet måtte remitteras endast till Drätselkammaren, i enlighet med sist berörda yrkande remitterad till Drätselkammaren för utlåtande.

§ 101.

Ang. pension åt avlidne Öfverkonstapeln C. A. Vretlöfs änka.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 3 innevarande Maj hade Magistraten hemställt om beviljande af pension åt aflidna Polisöfverkonstapeln C. A. Vretlöfs efterlämnade änka och minderåriga barn.

Efter föredragning häraf yrkades dels af Herr Sundström, med instämmande af Herrar Akerman, Vestholm och Hiersemann, remiss af framställningen till Drätselkammaren, dels af Herrar Abel Carlsson och Holmén, att ärendet måtte remitteras till Löneregleringskommittén, dels ock af Herr Danielsson remiss af ärendet till såväl Löneregleringskommittén som Drätselkammaren.

Vid framställning af proposition å dessa yrkanden beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning remittera framställningen till Drätselkammaren för utlåtande.

§ 102.

Ang. provisorisk förhöjning av hamntaxan.

Anmäldes och lades till handlingarne till Stadsfullmäktige öfverlämnad afskrift af Kungl. brefvet den 28 Februari 1919 angående provisorisk förhöjning i hamntaxan för Västerås. (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 39).

§ 103.

Ang. reglemente för Planteringsnämnden, val af ledamöter däri samt ändring i instruktionen för stadsträdgårdsmästaren.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 Februari 1908 beslutat tillsätta en stadens planteringsnämnd och i samband därmed uppdragit åt Beredningsutskottet att efter Drätselkammarens hörande utarbeta de närmare bestämmelser, som betingades af berörda beslut, hade Beredningsutskottet nu i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande Maj (Stadsfullmäktiges handlingar N:r 40), med öfverlämnande af Byggnadsnämndens och Drätselkammarens i ärendet afgifna yttranden, hemställt, att Stadsfullmäktige ville godkänna ett i utlåtandet intaget förslag till reglemente för Västerås stads planteringsnämnd.

Efter föredragning af reglementsförslaget paragrafvis biföllo Stadsfullmäktige till alla delar Beredningsutskottets härutinnan afgifna förslag; och hade Stadsfullmäktige sålunda antagit och godkänt följande.

Reglemente för Västerås stads planteringsnämnd.

§ 1.

Nämnden har till uppgift:

1:o) att lämna Drätselkammaren biträde genom råd och anvisningar med ordnandet, vården och tillsynen af stadens parker och planteringar samt de områden, som äro upplåtna till folkparker;

2:o) att främja allt naturskydd inom staden af hvad slag det vara må.

§ 2.

För förverkligande af dessa sina uppgifter åligger det nämnden:

att hos Stadsfullmäktige eller annan vederbörande kommunal institution göra de framställningar och förslag, hvartill nämnden kan finna anledning,

att efter remiss från andra nämnder och styrelser afgifva yttrande i ärenden, som tillhöra nämndens verksamhet, med rätt för nämnden, att från sådana nämnder och styrelser infordra de upplysningar, hvilka nämnden härför kan finna behöfliga,

att årligen till Drätselkammaren afgifva förslag till utgiftsstat med upptagande af de åtgärder i ofvan angifna syfte, som under ett påföljande år böra ifrågakomma.

§ 3.

Nämnden har till sitt biträde stadsträdgårdsmästaren med honom underlydande personal.

§ 4.

Planteringsnämnden består af sju af Stadsfullmäktige valda ledamöter, som tillsättas för en tid af 3 år. Valet sker i December månad.

Den ledamot af Drätselkammaren, som har sig anförtrodd uppsikten öfver stadens parker och planteringar, är, därest han ej genom Stadsfullmäktiges val tillhör nämnden, självskrifven ledamot af densamma.

Afgår ledamot före utgången af den tid, under hvilken han är vald, väljes annan person för återstoden af nämnda tid.

§ 5.

Nämndens ledamöter välja årligen bland sig ordförande och vice ordförande. Nämnden sammanträder minst en gång hvarannan månad och därutöfver då så erfordras efter kallelse af ordföranden.

§ 6.

För beslnts fattande erfordras att minst fyra ledamöter äro tillstädes och afgör vid omröstning enkel pluralitet. Vid lika röstetal varder den mening gällande, som ordföranden biträder. Vid nämndens sammanträden föres protokoll, som upptager de fattade besluten, och justeras detta i den ordning Nämnden bestämmer.

§ 7.

Stadsingeniören och stadsarkitekten samt stadsträdgårdsmästaren skola till hvarje nämndens sammanträde kallas, och äga de i öfverläggningen men ej i besluten deltaga, med rätt att få afvikande mening till protokollet tagen.

Beredningsutskottet hade vidare i anledning af hvad förslaget innehöll om ökadt antal ledamöter i Planteringsnämnden hemställt, att Stadsfullmäktige ville till nya ledamöter i nämnden utse nuvarande suppleanterna i densamma Järnsvarfvaren Carl Bäckman och Folkskolläraren Isidor Fröier.

Sedan Herr Bäckman på förekommen anledning anhållit att icke komma i fråga vid valet utsågo Stadsfullmäktige med acklamation till ledamöter i Planteringsnämnden för tiden intill utgången af de förutvarande ledamöternas mandat Folkskolläraren Isidor Fröier och Trädgårdsmästaren Viktor Larsson.

Slutligen hade Beredningsutskottet i anslutning till reglementsförslaget föreslagit, att den af Stadsfullmäktige den 27 mars 1919 antagna instruktionen för stadsträdgårdsmästaren måtte så till vida ändras, att sista delen af § 2 i densamma erhölle följande ändrade lydelse:

"Han skall såsom sakkunnig biträda Drätselkammaren och Planteringsnämnden äfvensom Byggnadsnämnden och Stadsplanekommittén. Han skall på kallelse närvara vid dessas sammanträden och äger att i sin egenskap af sakkunnig deltaga i öfverläggning men ej i beslut med rätt att i afseende å af Planteringsnämnden fattade beslut få afvikande mening till dess protokoll antecknad."

Stadsfullmäktige biföllo utan omröstning sistberörda af Beredningsutskottet framställda förslag.

§ 104.

Ang. utseende af ordförande och vice ordförande i Nykterhetsnämnden.

En av Nykterhetsnämnden i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande Maj gjord framställning, att Stadsfullmäktige ville för år 1919 utse ordförande och vice ordförande i Nämnden beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Bäckman remittera till Beredningsutskottet för yttrande och förslags upprättande.

§ 105.

Ang. anordnande af båtplatser.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 25 nästlidne April (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 41), hade Drätselkammaren, med öfverlämnande af en framställning från Hamnstyrelsen om anordnande af dels provisoriska båtplatser innanför

den nya strandskoningen nedanför järnvägsverkstäderna och i Lillån och dels förtöjningsplatser för däckade segelbåtar vid gångbron till kallbadhuset, hemställt att Stadsfullmäktige ville för ändamålet anvisa ett förslagsanslag af 2,500 kronor att utgå af det i innevarande års stat afsatta anslaget för diverse och oförutsedda behof.

Sedan Herrar Sundström och Kättström yrkat bifall till detta Drätselkammarens förslag, den senare med den rättelsen att anordningarne vid kallbadhusets brygga afsåge tillfälliga tilläggsplatser och ej förtöjningsplatser, biföllo Stadsfullmäktige med den af Herr Kättström gjorda rättelsen utan omröstning hvad Drätselkammaren i ärendet föreslagit.

§ 106.

Ang. försäljning af ytterligare tomtmark till statens kraftverksförvaltning.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 15 Innevarande Maj (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 42) hade Drätselkammaren i anledning af framställning från Statens Kraftverksförvaltning och efter förda underhandlingar med denna på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att med kraftverksförvaltningen träffa aftal om försäljning till Kraftverksförvaltningen af vissa områden för utökning af statens kraftstations tomt å Kungsängen, nämligen dels ett område om c:a 5,540 kvm., beläget öster om den nuvarande tomten, och dels ett område söder om densamma, i areal innehållande omkring 17,800 kvm., i enlighet med de grunder, som funnes närmare angifna i Drätselkammarens skrifvelse, eller *att* tillträdet skulle ske genast, *att* priset skulle utgöra 3 kronor 50 öre pr kvm. för det förra och 2 kronor 50 öre pr kvm. för det senare området att erläggas i hvad det belöpte å det förra vid tillträdet och beträffande det senare i den mån detsamma af Kraftverksförvaltningen toges i anspråk dock senast inom 1924 års utgång samt *att* en i kontraktet rörande försäljning till Kraftverksförvaltningen af den nuvarande tomten förekommande bestämmelse rörande bekostnad af anordningar med kraftverkets kylvattentillopp och kylvattenaflopp vid blifvande kajbyggnad utanför tomten skulle jämkas så till vida att tomtgränsen räknades från det i söder tillagda områdets yttre gräns, äfvensom på de villkor i öfrigt, som Drätselkammaren kunde finna med stadens fördel öfverensstämmande.

Efter föredragning häraf biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning på yrkande af Herr Sundström Drätselkammarens berörda framställning.

§ 107.

Ang. åstadkommande af ett nytt halfkommunalt bostadsbolag.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande Maj (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 43) hade Drätselkammaren, under åberopande af ett utlåtande, som afgifvits af en af Drätselkammaren för frågans beredning tillsatt särskild kommitté, framlagt en plan angående fortsatt ingripande från stadens sida för bostadsproduktion inom samhället genom ett nytt halfkommunalt bostadsaktiebolag med uppgift att genom nybyggnader åstadkomma mindre och medelstora bostadslägenheter innehållande intill 3 à 4 rum och kök, hvarvid för byggnaderna, som i första hand afsåges att uppföras å staden tillhöriga tomter, hvilka skulle öfverlåtas till beloppet i likvid för aktieteckning, borde väljas goda affärslägen, så att bostadshyrorna kunde hållas inom måttliga

gränser, därigenom att bolaget kunde förskaffa sig relativt stora hyresinkomster för de affärslokaler, som afsåges att jämte bostadsrummen inredas i byggnaderna, samt anhållit att Stadsfullmäktige ville, därest planen af Stadsfullmäktige gillades, bemyndiga Drätselkammaren att vidtaga de åtgärder, som erfordrades för att få ett dylikt bolag till stånd.

Under öfverläggningen i detta ärende uttalade sig Herrar Erik Andersson, Falk, Danielsson, Sundström, Kättström, Edv. Karlsson, F. O. Pettersson och Hammer samt Fröken Löfgren för gillande af Drätselkammarens plan och bifall till dess framställning, hvaremot Herr Söder, med hvilken Herrar Holmén och Abel Carlsson förenade sig, väl önskade att ett sådant bolag som det åsyftade borde bildas genom stadens ingripande, men uttalade sig för att bostadslägenheterna borde inskränkas till sådana om ett å två rum och kök.

Sedan öfverläggningen förklarats avslutad biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning i öfverensstämmelse med de flesta talarnes yttranden Drätselkammarens framställning.

§ 108.

Ang. emottagande af Trädplanteringssällskapets tillgångar.

Sedan Stadsfullmäktige den 24 nästlidne April i anledning af meddelande från Trädplanteringssällskapet, att sällskapet upplösts och att därvid beslut fattats, att dess tillgångar såväl i kontanta medel som i växthus och inventarier m. m. skulle till staden öfverlämnas, de kontanta medlen för bildande af en fond, hvaraf afkastning, då fonden uppgått till minst 5,000 kronor, skulle användas för främjande af trädgårdsskötsel och fruktodling, och med skyldighet för staden att bekosta vård under år 1919 af växter, som vore lämpliga för utdelning till det upplösta sällskapets medlemmar, beslutat inhämta Drätselkammarens förslag till de åtgärder, som betingades af donationen, hade Drätselkammaren i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande Maj (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 44), meddelat, att Drätselkammaren icke funne annan åtgärd för närvarande vara erforderlig, än att Stadsfullmäktige med tacksamhet ville förklara sig mottaga den gjorda donationen under föreskrifna villkor samt uppdraga åt Drätselkammaren att förvalta densamma och att, då förutsättningen för de kontanta donationsmedlens användande inträdt, hos Stadsfullmäktige afgifva förslag till dessas disponerande för afsedt ändamål.

Efter häraf tagen del fattade Stadsfullmäktige utan omröstning beslut i ärendet i öfverensstämmelse med hvad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 109.

Ang. inrättande af en ny e. o. folkskollärarinnetjänst.

Med öfverlämnande af utdrag af Folkskolestyrelsens protokoll för den 3 April 1919, enligt hvilket sagda styrelse beslutat hemställa hos Stadsfullmäktige om inrättande från och med instundande hösttermin af en e o. folkskollärarinnetjänst vid folkskolan i Hammarby, hade Drätselkammaren i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande Maj (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 45), under tillstyrkande af bifall till Folkskolestyrelsens framställning föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för ifrågavarande befattningshafvares aflöning för senare hälften af år 1919 af innevarande års förslagsanslag å folkskolans stat anvisa 1,600 kronor.

Stadsfullmäktige biföllo efter föredragning häraf utan omröstning hvad Drätselkammaren sålunda tillstyrkt och föreslagit.

§ 110.

Ang. ny brunn vid Rosenlunds skola.

Under hänvisning till en framställning i ämnet från Folkskolestyrelsen hade Drätselkammaren i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande Maj (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 46) föreslagit, att Stadsfullmäktige ville af det å Folkskolans stat detta år afsatta anslaget för diverse och oförutsedda behof anvisa ett förslagsanslag å 1,500 kronor för upptagande af en ny brunn vid Rosenlunds skola.

Stadsfullmäktige biföllo utan omröstning det sålunda framställda förslaget.

§ 111.

Ang. fru Ekelunds donation till Ålderdomshemmet.

Sedan Stadsfullmäktige den 27 februari innevarande år förklarat sig med tacksamhet mottaga tvänne genom testamente gjorda donationer af aflidna Ankefru Lotten Ekelund, däraf en donation å 50,000 kronor för samma ändamål, som afsåges med det s. k. ålderdomshemmet och samtidigt beslutat inhämta Drätselkammarens yttrande öfver donationsbestämmelserna, hade Drätselkammaren i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande Maj (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 47) hemställt, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att med servitutsinteckning belasta stadens fastighet N:o 6 inom kvarteret Ingrid till säkerhet för en så lydande utfästelse:

"Såsom ägare till tomten N:o 6 i kvarteret Ingrid i Västerås förbinder sig Västerås stad att icke å tomten uppföra byggnad vid dess södra till tomten N:o 7 i samma kvarter gränsande sida, så länge icke ägaren af tomten N:o 7 i sin ordning uppför byggnad vid denna tomts norra till stadens tomt N:o 6 gränsande sida, försäkras

och medgifver staden till säkerhet för denna utfästelse utan sitt vidare hörande inteckning i tomten N:o 6 i kvarteret Ingrid i Västerås."

I sammanhang härmed hade Drätselkammaren meddelat, att donationsbeloppet sedan öfverlämnats till staden och förklarat sig i öfrigt icke hava någon erinran att göra emot donationsbestämmelserna.

Efter häraf tagen del beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning lämna Drätselkammaren det begärda bemyndigandet.

§ 112.

Ang. inköp af mark för reglering af kv. Petra.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande Maj (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 48) hade Drätselkammaren i anledning af ett erbjudande från länets hushållningssällskap förut tillhörig jord i den s. k. Stohagsjorden, omfattande byggnadskvarteret Petra och en del intill liggande mark, på anförda skäl hemställt om Stadsfullmäktiges bemyndigande att för en köpeskilling af 21,400 kronor att utgå af reserverade köpeskillingsmedel inköpa den del af ifrågavarande jord, utgörande i areal 5,350,2 kvm., som erfordrades för reglering af gatorna omkring kvarteret Petra och detsamma närliggande kvarteren Olga och Paulina samt Stallhagsparken.

På yrkande af Herr Edv. Karlsson biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens hemställan.

§ 113.

Ang. tjänsteårs beräkning för stadsdistriktläkare.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande Maj hade Hälsovårdsnämnden, under framhållande af att Stadsfullmäktige dels genom fastställande af instruktion för stadens tjänsteläkare den 27 mars innevarande år, hvari funnes inrymd instruktion för stadsdistriktläkare, dels ock genom beslut den 27 December 1918, hvari anvisats ett belopp af 4,000 kronor för aflönande af en ny tjänsteläkare, i princip uttalat sig för, att en stadsdistriktläkaretjänst skulle inrättas i staden, samt under åberopande af § 46 i Kungl. Maj:ts nådiga läkareinstruktion den 30 December 1911 anhållit, att Stadsfullmäktige ville hos Kungl. Maj:t utverka medgifvande, att den eller de distriktsläkare, som af staden anställdes, måtte tilldelas rätt att vid befordran räkna tjänsteår lika med civila läkare i statens tjänst.

Efter föredragning häraf biföllo Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Sundström utan omröstning Hälsovårdsnämndens framställning.

§ 114.

Ang. lönereglering för stadsläkarne.

En från Hälsovårdsnämnden inkommen framställning af den 20 innevarande Maj angående lönereglering för stadens tjänsteläkare beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Sundström remittera för utlåtande till Löneregleringskommitten och Drätselkammaren.

§ 115.

Ang. köp och försäljning af tomten N:o 24 a och b Frejaföreningen.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande Maj (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 49) hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren, dels att för en köpeskilling af 6,500 kronor att utgå af reserverade köpeskillingsmedel inköpa fastigheten tomten N:ris 24 a och b af Frejaföreningen, dels ock att försälja den för gatureglering ej afsedda delen af tomten.

På yrkande af Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens berörda hemställan.

§ 116.

Ang. tilläggsanslag till Lifsmedelsnämndens folkkök.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 19 Maj 1919 (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 50) hade Drätselkammaren, med öfverlämnande af en framställning i ämnet från Lifsmedelsnämnden och på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige, som den 25 April 1918 anslagit 30,000 kronor till anordnande af ett folkkök, ville för täckande af merkostnaderna för ifrågavarande anordningen visa ett belopp af ytterligare 37,839 kronor 92 öre att utgå med 19,235 kronor 19 öre af medel, som staten ställt till förfogand , och med 18,604 kronor 73 öre af det i innevarande års stat afsatta anslaget för diverse och oförutsedda behof.

På yrkande af Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens berörda framställning."

§ 117.

Ang. uppsättande af en fontän i stadsparken.

Med öfverlämnande af en till Stadsfullmäktige ställd skrifvelse från en kommitté, som på enskilt initiativ bildats med uppgift att åstadkomma en fontän i stadsparken, utförd af Skulptören Carl Elmberg, i hvilken skrifvelse kommittén anhållit om Stadsfullmäktiges medgivande, att fontänen finge uppsättas på den plats i stadsparken, där den nuvarande fontänen vore belägen, samt erbjudit staden att mottaga den nya fontänen som gåfva, under förutsättning att uppsättningskostnaden bestredes af staden, hade Drätselkammaren i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande Maj (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 51) föreslagit, att Stadsfullmäktige ville under berörda villkor förklara sig med tacksamhet emottaga den berörda gåfvan.

På yrkande af Herr Sundström fattade Stadsfullmäktige beslut i ärendet i öfverensstämmelse med Drätselkammarens förslag.

§ 118.

Ang. anläggande af vatten-, aflopps-, och gasledningar i Köpingsvägen.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande Maj (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 52) hade Drätselkammaren, med öfverlämnande af en till Stadsfullmäktige ställd skriftlig framställning från Vatten- och Gasverksstyrelsen med utredning och förslag angående anläggande af vatten-, aflopps- och gasledningar i Köpingsvägen fram till Sveavägen, hemställt att Stadsfullmäktige ville för ändamålet af lånemedel anvisa ett anslag af 37,500 kronor samt bemyndiga Drätselkammaren att söka Kungl. Maj:ts tillstånd till lånets upptagande, med rätt för Drätselkammaren att förskottera anslaget af tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria låneråtten därigenom skulle öfverskridas, finge begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Efter häraf tagen del biföllo Stadsfullmäktige på yrkande af Herrar Hiersemann och Kättström utan omröstning Drätselkammarens hemställan.

§ 119.

Ang. användande af Ekelund-ka sjukvårdsfonden.

Sedan Stadsfullmäktige den 27 sistlidne Februari beslutat mottaga vissa af aflidna Änkefru Lotten Ekelund till staden gjorda donationer, däraf en å ett belopp af 20,000 kronor för bildande af en fond, benämnd Ekelundska sjukvårdsfonden, hvars afkastning skulle, på sätt Stadsfullmäktige närmare ägde bestämma, användas af Hälsovårdsnämnden för bestridande af billig eller kostnadsfri sjuksköterskevård för mindre bemedlade personer i staden, samt remitterat handlingarne i detta ärende till Hälsovårdsnämnden för den åtgärd, hvartill testamentsbestämmelserna kunde föranleda, hade Hälsovårdsnämnden i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 22 innevarande Maj (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 53) på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte besluta:

att afkastningen af den Ekelundska sjukvårdsfonden skulle användas till avlönande av en sjuksköterska, hvilken skulle stationeras å epidemisjukhuset och stå till stadens tjänsteläkares förfogande för vård af medellösa sjuka,

att redan upplupna räntor skulle ställas till Hälsovårdsnämndens förfogande för anskaffande af sjukvårdsmateriel, såsom instrument, sänglinne, skjortor, handdukar för utlåning vid behof till sjuka, samt för att i öfrigt vid behof användas enligt gifvarens syfte,

samt *att* Stadsfullmäktige ville uttala sig för att hvarje år genom särskildt anslag täcka skillnaden, omkring 600 kronor, mellan utgifterna för tjänstens uppehållande och donationens ränteafkastning.

Efter föredragning häraf beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Sundström uppdraga åt Hälsovårdsnämnden att tills vidare använda ifrågavarande donations ränteafkastning på sätt Nämnden sålunda föreslagit.

§ 120.

Ang. utsträckt medgifvande i örande inredning af bostadsrum å vind.

Sedan Stadsfullmäktige den 24 nästlidne April i anledning af en af Herr Kättström väckt motion uppdragit åt Byggnadsnämnden att inkomma med yttrande och förslag angående suspension tills vidare af det i stadens byggnadsordning samt föreskrifterna om byggnadsverksamheten utom stadsplanen stadgade förbudet mot att till mer än en fjärdedel inreda vindsvåning i trähus till bostadsrum, samt en därefter från stadens Hyresnämnd inkommen skrifvelse med utdrag af Nämndens protokoll i samma ämne blifvit till Byggnadsnämnden öfverlämnad, hade Byggnadsnämnden i afgifvet utlåtande den 22 innevarande Maj (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 54), under åberopande af yttranden af stadsingeniören och stadsarkitekten samt brandchefen, på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte för sin del besluta att, med upphäfvande tillsvidare af gällande bestämmelser dels uti stadens byggnadsordning § 38 mom. 3 och dels uti föreskrifterna med afseende å bebyggande af stadens icke planlagda områden § 5 mom. 1, för nämnda stadganden antaga följande ändrade lydelse:

§ 38 mom. 3 i byggnadsordningen:

"Å vind i envånings boningshus äfvensom å vind i med behörig brandbotten försedt boningshus af sten må i allmänhet rum med eldstäder inredas. Å vind i annat boningshus må tills vidare, där Byggnadsnämnden i hvarje särskilt fall pröfvar så kunna medgifvas, af vindsgolfvets yta till boningsrum inredas högst en tredjedel och i särskilda undantagsfall högst hälften, dock under förutsättning att vind ej anordnas ofvan vindslägenheterna och att dubbla trappor leda upp till och äro lätt tillgängliga från vindens samtliga bostadsrum."

§ 5 mom. 1 i föreskrifterna om byggnadsverksamheten utom stadsplanen:

"Hus af trä må icke uppföras till större höjd än åtta meter eller med flera än två våningar och vindsvåning. Å vind må tillsvidare, där Byggnadsnämnden i hvarje särskildt fall pröfvar så kunna medgifvas, af vindsgolfvets yta till boningsrum inredas högst en tredjedel och i särskilda undantagsfall högst hälften, dock under förutsättning att vind ej anordnas ofvan vindslägenheterna och att dubbla trappor leda upp till och äro lätt tillgängliga från vindens samtliga bostadsrum",

hvarjämte Byggnadsnämnden anhållit om Stadsfullmäktiges bemyndigande att söka fastställelse å Stadsfullmäktiges beslut i ämnet.

Under öfverläggningen härom yrkade dels Herr Kättström, med instämmande af Herr Hammer, bifall till Byggnadsnämndens förslag, dock med den ändringen att i båda de föreslagna stadgadena uttrycket "och att dubbla trappor leda upp till och äro lätt tillgängliga från vindens samtliga bostadsrum" måtte utgå, dels Herr Falk bifall till Herr Kättströms yrkande, men därutöfver den ytterligare ändringen, att de föreslagna bestämmelserna måtte formuleras så, att

de gällde endast redan uppförda bostadshus och att Brandstyrelsens yttrande skulle infordras, innan byggnadslof meddelades, under det att för nybyggnader nu gällande bestämmelser skulle fortfarande tillämpas dels ock Herr Zander, att Stadsfullmäktige i fråga om tiden för de nya bestämmelsernas giltighet för närvarande måtte bestämma, att de skulle gälla ett år.

Vid framställning af proposition å de sålunda gjorda yrkandena biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Herr Kättströms förslag, hvarjämte Byggnadsnämnden bemyndigades att å Stadsfullmäktiges beslut söka vederbörlig fastställelse.

Beslutet förklarades genast justeradt.

§ 121.

Ang. köp af gården N:o 38 i norra kvarteret.

Med öfverlämnande af ett preliminärt köpekontrakt af den 24 innevarande Maj, hvarigenom Drätselkammarens ordförande Bankdirektören Axel Sundström under förbehåll af Drätselkammarens och Stadsfullmäktiges godkännande för stadens räkning inköpt gården och tomten N:o 38 norra kvarteret att tillträdas den 1 Oktober 1920 mot en köpeskilling af 235,000 kronor och på öfriga i kontraktet närmare angifna villkor, hade Drätselkammaren i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 26 dennes, med förmälan, att Drätselkammaren för sin del godkänt köpeaftalet samt att, oaktadt Drätselkammaren icke kunnat undgå att finna den betingade köpasumman vara ett högt pris för fastigheten, Drätselkammaren likväl ansett sig böra tillstyrka förvärfvet af densamma på erbjudna villkor i och för genomförande af den beslutade vidgningen af Smedjegatan, och däraf föranledda regleringar, hemställt att Stadsfullmäktige ville godkänna köpekontrakt samt för gäldande af köpeskillingen anvisa 135,000 kronor af lånemedel och 100,000 kronor af reserverade köpeskillingsmedel äfvensom bemyndiga Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å beslutet i hvad detsamma afsåge gäldandet af köpeskillingen med lånemedel med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida denna utgift med tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle öfverskridas, finge begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Efter föredragning af berörda handlingar beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herrar Edv. Karlsson och Danielsson utan omröstning, till alla delar bifalla hvad Drätselkammaren sålunda i ärendet hemställt och föreslagit.

§ 122.

Ang. val af ledamot i Sundinska nämnderna.

Anmäldes, att Folkskolläraren I. Fröier såsom numera icke vidare tillhörig Stadsfullmäktige icke längre vore behörig att vara ledamot i nämnden öfver Sundinska understödsfonderna för pauvres honteux och medelklassen samt arbetsklassen äfvensom i nämnden för Sundinska donationsfonden för välgörande ändamål, i hvilka nämnder Herr Fröier invalts som ledamot till utgången af innevarande år, och beslöto Stadsfullmäktige i anledning häraf på förslag af Herr Falk uppdraga åt Beredningsutskottet att upprätta förslag till val af ny ledamot i nämnderna i Herr Fröiers ställe.

§ 123.

Ang. pensionär i Engvallska fonden.

Genom utdrag af sitt protokoll för den 23 innevarande maj hade Engvallska pensionsfondens tillsättningsnämnd anmält, att till innehafvare af ett ledigt pensionsrum i fonden utsetts Urmakareänkan Johanna Gustafva Eriksson, hvilket antecknades.

§ 124.

Ang. ändring i stadsplanen beträffande gränserna för Mariaberget.

Föredrogs och lades till handlingarne till Stadsfullmäktige öfverlämnadt utdrag af Konungens Befallningshafvandes protokoll för den 17 innevarande Maj, enligt hvilket Konungens Befallningshafvande fastställt af Stadsfullmäktige den 28 november 1918 fattadt beslut, hvarigenom den ändring i gällande stadsplan beträffande gränserna för kvarteret Nella antagits, att till kvarteret skulle läggas som förgård ett område af Mariaberget.

§ 125.

Ang. val af ombud vid stadshistoriska institutets konstituerande möte.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande Maj hade Ordföranden i Svenska stadsförbundet kallat Stadsfullmäktige till deltagande i stadshistoriska institutets konstituerande möte i Stockholm den 7 nästkommande Juni.

Stadsfullmäktige beslöto i anledning häraf på förslag af Herr Edv. Karlsson utse sin vice ordförande Riksdagsmannen Viktor Larsson att vid mötet representera Stadsfullmäktige.

§ 126.

Ang. vatten- och afloppsledningar inom Västra förstaden.

Herr Hiersemann frambar vid sammanträdet en motion angående anläggande af vatten- och afloppsledningar inom Västra förstaden; och blef denna motion sedan Herr Falk yrkat remiss af frågan till Vatten- och Gasverksstyrelsen och Drätselkammaren enligt sistnämnda yrkande remitterad för utlåtande till Vatten- och Gasverksstyrelsen samt Drätselkammaren.

In fidem:

Theofil Öberg.

Justeradt den 14 Juni 1919.

Viktor Larsson.

Axel Sundström. **Gustaf Eklund.**

Offentligen uppläst den 16 Juni 1919 betygar:

Ex officio:

Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges protokoll.

Den 26 Juni 1919.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus, vice ordföranden Herr Riksdagsmannen Viktor Larsson samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Zander, Bäckman, Råberg, Kättström, Jansson, Pers, Hedberg, Dahlfors, J. Andersson, Vestholm, F. O. Pettersson, Hammer, Abel Carlsson, Söder, Vesterlund, Tärngren, C. G. Pettersson, Leontein, Fruarne Söderquist och Grönberg, Herrar Persson, Länsträdgårdsmästaren Larsson, Johansson, Ridderström, Fru Olsson, Herr Eng, Fru Lundblad samt Herrar Åkerman, Svartengren och Eklund.

Frånvarande med godkändt förfall voro Herrar Erik Andersson, Edström, Falk, Enblom, Lundquist, Hiersemann, Holmén, Fröken Löfgren samt Herrar Coos, Vestling, Browaldh, Kjellgren och Hult.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 127.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Åkerman och Eng att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 128.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse.

Anmäldes och lades till handlingarne Hälsovårdsnämndens berättelse för år 1918 (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 38).

§ 129.

Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1918; fyllnadsanslag för nyanläggningar och nyanskaffningar.

Med skrifvelse till Stadsfullmäktige den 12 innevarande Juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 55) hade Drätselkammaren öfverlämnat Vatten- och Gasverksstyrelsens afgifna förvaltningsberättelse för år 1918 och därvid tillstyrkt bifall till styrelsens i samband med berättelsen hos Stadsfullmäktige gjorda framställning därom, att Stadsfullmäktige ville af lånemedel anvisa ett anslag å 24,835 kronor och 32 öre för täckande af brist i föregående anslag af lånemedel till nyanläggningar och nyanskaffningar för stadens tekniska verk.

Jämte det Stadsfullmäktige lade berörda berättelse till handlingarne bifölle Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Sundström utan omröstning Vatten- och Gasverksstyrelsens af Drätselkammaren tillstyrkta framställning om beviljande af ofvanberörda fyllnadsanslag.

§ 130.

Badhusstyrelsens årsberättelse för 1918.

Badhusstyrelsens till Stadsfullmäktige öfverlämnade förvaltningsberättelse för år 1918 föredrogs och lades till handlingarne (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 56).

§ 131.

Ang. ny ångpanna vid renhållningsverket.

Med bifall till Drätselkammarens i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 12 innevarande Juni, (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 57) därom gjorda hemställan beviljade Stadsfullmäktige utan omröstning, ett belopp af 1,593 kronor 65 öre af 1919 års förslagsanslag för likviderande af en ny ångpanna i renhållningsverkets pudrettfabrik.

§ 132.

Ang. vissa poliskonstaplars uppflyttning i högre lönegrad.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 nästlidne Maj till Drätselkammaren för utlåtande remitterat en genom resolution af Magistraten till Stadsfullmäktige öfverlämnad ansökning från en del poliskonstaplar om uppflyttning i högre lönegrad jämte stadsfiskalens öfver ansökningen afgifna yttrande, hade Drätselkammaren i afgifvet utlåtande den 12 innevarande Juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 58) på anförda skäl hemställt, att framställningen icke för närvarande måtte föranleda någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

Sedan under öfverläggningen härom Herrar Sundström, Pers och Abel Carlsson yrkat bifall till Drätselkammarens hemställan, samt Herr Borgmästaren uttalat sig för polismännens och Stadsfiskalens framställning, beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med hvad Drätselkammaren föreslagit att framställningen icke nu skulle föranleda till någon Stadsfullmäktiges vidare åtgärd.

§ 133.

Ang. teckning af aktier i ett nytt halfkommunalt bostadsbolag.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 12 innevarande Juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 59) hade Drätselkammaren under hänvisning till Stadsfullmäktiges principiella beslut den 28 nästlidne maj om åtgärder för främjande af bostadsproduktionen i samhället genom bildande af ett halfkommunalt bolag med uppgift att genom nybyggnader åstadkomma mindre och medelstora lägenheter, hemställt, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att för stadens räkning teckna stamaktier i det ifrågasatta bolaget för ett belopp af 500,000 kronor att likvideras på sätt Stadsfullmäktige efter förslag af Drätselkammaren framdeles komme att besluta.

Sedan under öfverläggningen i ärendet Herrar Sundström, Pers, vice ordföranden, Bäckman, Edv. Karlsson, Vestholm och Danielsson yrkat bifall till hvad Drätselkammaren sålunda föreslagit, blef samma förslag af Stadsfullmäktige utan omröstning antaget och godkändt.

§ 134.

Ang. kristidstillägg för senare halfåret 1919.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 16 innevarande Juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 60) hade Drätselkammaren efter verkställd utredning och på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte besluta, att de af Stadsfullmäktige den 27 December 1918 beslutade kristidstilläggen till stadens be-

fattningshafvare för första halfåret 1919 skulle efter oförändrade grunder utgå äfven för andra halfåret, dock att befattningshafvare med en aflöning af högst 3,000 kronor, kristidstillägget oräknadt, som enligt de för statens befattningshafvare gällande bestämmelser om dyrtidstillägg för innevarande år skulle erhålla högre kristidstillägg för år 1919 än enligt de bestämmelser, som gällde för Västerås, vid innevarande års slut skulle erhålla det skillnadsbelopp, som vid denna jämförelse uppkomme.

Drätselkammaren hade i samma skrifvelse meddelat, att ledamoten i kammaren Herr Bäckman reserverat sig mot dess beslut, i det att han i fråga om lärarekåren vid stadens folkskolor yrkat, att dessa befattningshafvare måtte utöfver det kristidstillägg, som enligt Drätselkammarens förslag skulle till dem utgå under årets senare hälft tillerkännas hvad innevarande års riksdag af statsmedel beviljat samma befattningshafvare, nämligen småskollärarinna 375 kronor, folkskollärare och folkskollärarinna 600 kronor eller om de hade barn under 18 år 900 kronor.

Vid Drätselkammarens skrifvelse hade fogats särskilda till Drätselkammaren ingifna framställningar från befattningshafvareföreningen i Västerås, de befattningshafvaregrupper, som vore anslutna till Svenska kommunalarbetareförbundet, samt från lärarekåren vid stadens folkskolor.

Efter föredragning af berörda handlingar samt en till Stadsfullmäktiges ordförande öfverlämnad till Stadsfullmäktige ställd skrifvelse från polisföreningen Kamraterna om förhöjda kristidstillägg för befattningshafvarne inom poliskåren, uppstod en längre öfverläggning, hvarunder till en början yrkades:

dels af Herr Sundström bifall till Drätselkammarens förslag,

dels af Herr Abel Carlsson, att Stadsfullmäktige måtte besluta, att de af Stadsfullmäktige den 27 December 1918 beslutade kristidstilläggen till s adens befattningshafvare för första halfåret 1919 skulle utgå äfven för andra halfåret, att med bifall till stadens befattningshafvareförenings och kommunalarbetarefackföreningarnes framställningar Stadsfullmäktige måtte till befattningshafvare, hvars sammanlagda årsinkomst understege 5,000 kronor bevilja ytterligare 50 kronor i månaden att utgå från den 1 Juli 1919, samt beträffande lärarekåren vid stadens folkskolor, att Stadsfullmäktige måtte bifalla Herr Bäckmans reservation,

dels af Herr Leontein, att Stadsfullmäktige måtte i hvad anginge lärarekåren vid folkskolan bifalla samma kårs framställning därom, att till denna kår hörande befattningshafvare för innevarande år måtte jämte nu utgående lön och kristidstillägg utan afkortning å kristidstillägget tillerkännas ersättning för bostad och bränsle till i staten angifna belopp, samt beträffande öfriga befattningshafvare, att Stadsfullmäktige måtte bifalla Herr Abel Carlssons förslag,

dels Herr Bäckman bifall till sin inom Drätselkammaren afgifna reservation,

dels ock Herr Pers bifall till samma reservation beträffande folkskollärarekåren men i öfrigt bifall till Drätselkammarens förslag.

Sedan härefter Herr vice ordföranden, med hvilken Herr Åkerman förenade sig, yrkat återremiss af ärendet i dess helhet till Drätselkammaren i syfte att Drätselkammaren måtte efter öfvervägande af de synpunkter, som under den nu hållna diskussionen framförts, samt undersökning huruvida och i hvad mån stadens lägre befattningshafvare kunde beviljas något högre kristidstillägg än det nu utgående, förslagsvis 50 kronor i månaden under senare halfåret med vissa utjämningar för undvikande af orättvisor och olämpliga öfvergångar, och

beträffande folkskollärarekåren om och i hvilken utsträckning samma kårs framställning eller Herr Bäckmans reservation kunde anses böra vinna beaktande särskilt vid en jämförelse med stadens öfriga befattningshafvare, till Stadsfullmäktige inkomma med förnyadt yttrande och förslag i ämnet, återtogo öfriga föregående talare sina gjorda yrkanden samt instämde i Herr vice ordförandens återremissyrkande, hvarjämte Herr Kättström yrkade remiss af ärendet till Löneregleringskommittén.

Sedan öfverläggningen förklarats afslutad beslöto Stadsfullmäktige i enlighet med Herr vice ordförandens yrkande återremittera förevarande ärende till Drätselkammaren.

Slutligen beslöto Stadsfullmäktige på förslag af Herr vice ordföranden, att de för första halfåret 1919 bestämda kristidstilläggen till stadens befattningshafvare skulle fortfarande oförändrade utgå till dess Stadsfullmäktige komme att slutligen afgöra frågan.

§ 135.

Ang. pension åt aflidne Öfverkonstapeln C. A. Vretlöfs änka och barn.

Sedan Magistraten i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 3 nästlidne Maj hemställt, att Stadsfullmäktige måtte bevilja aflidne Öfverkonstapeln C. A. Vretlöfs änka och barn pension, den förra så länge hon lefde ogift och de senare tills de uppnått 18 års ålder med 400 kronor årligen till änkan Vretlöf och 200 kronor årligen till hvart och ett af barnen, samt Stadsfullmäktige den 28 nästlidne Maj remitterat berörda skrifvelse till Drätselkammaren för yttrande, hade Drätselkammaren i afgifvet utlåtande den 12 innevarande Juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 61) på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte bifalla Magistratens framställning på de sätt, att de föreslagna beloppen utginge tillsvidare såsom pensionsersättning, samt föreslagit att i hvad sådan ersättning skulle utgå under del af detta år härför erforderligt belopp skulle anvisas af 1919 års förslagsanslag.

På yrkande af Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Magistratens framställning på sätt densamma blifvit af Drätselkammaren tillstyrkt.

§ 136.

Ang. reparation i Djäknebergsskolan och folkskolan å Jakobsberg.

Med öfverlämnande af utdrag af Folkskolestyrelsens protokoll för den 5 innevarande Juni hade Drätselkammaren i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 16 i samma månad under tillstyrkande af den i Folkskolestyrelsens protokoll omförmälda framställningen föreslagit, att Stadsfullmäktige ville af uttaxerade medel i 1920 års budget anvisa 25,000 kronor å folkskolans stat för ommålning och reparation af Djäknebergsskolan och folkskolan i Jakobsberg.

Stadsfullmäktige biföllo efter föredragning häraf utan omröstning Drätselkammarens hemställan.

§ 137.

Ang. anslag till Lifsmedelsnämndens dyrtidslindrande verksamhet.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 16 innevarande Juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 63) hade Drätselkammaren, med öfverlämnande af en framställning från Lifsmedelsnämnden därom, att Stadsfullmäktige ville för lindrande af de mindre bemedlades lefnadsvillkor under senare halfåret 1919 dels reser-

vera det belopp, som efter afslutande af räkenskaperna för dyrtidsverksamheten under 1:sta halfåret 1919 visade sig återstå af stadens anslag, 60,000 kronor, dels ock anvisa så stort belopp, förslagsvis 16,000 kronor, att detta jämte reserverade medel uppginge till 40,000 kronor under tillstyrkande af framställningen föreslagit, att Stads ullmäktige ville anvisa det begärda anslaget, förslagsvis 16,000 kronor av uttaxerade medel i 1920 års stat.

På yrkande af Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning hvad Drätselkammaren sålunda tillstyrkt och föreslagit.

§ 138.

Ang. handhafvandet af den dyrtidslindrande verksamheten.

Med bifall till Lifsmedelsnämndens därom i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande Juni gjorda framställning beslöto Stadsfullmäktige:

dels i likhet med hvad förut skett uppdraga åt Lifsmedelsnämnden att handhafva stadens dyrtidsverksamhet under senare halfåret 1919,

dels att utse Lifsmedelsnämndens vice ordförande Rådmannen J. V. Ödman att vid förfall för Nämndens ordförande, handhafva den med Nämndens dyrtidslindrande verksamhet sammanhängande korrespondens med vederbörande myndigheter,

dels ock att likaledes såsom förut uppdraga åt Drätselkammaren att genom utsedda personer revidera dyrtidsverksamhetens räkenskaper för senare halfåret 1919.

§ 139.

Ang. revision af Spritbolagets räkenskaper för år 1918.

Till Stadsfullmäktige hade öfverlämnats af vederbörande revision afgifven berätelse öfver verkställd granskning af Västerås Spritbolags räkenskaper och förvaltning under försäljningsåret 1918; och beslöto Stadsfullmäktige efter häraf tagen det förklara sig icke hafva något att erinra emot att i enlighet med revisorernas tillstyrkan vederbörande beviljades ansvarsfrihet för revisionsåret

§ 140.

Ang. ökad fraktkostnad för inköpt gatsten.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 16 innevarande Juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:r 64) hade Drätselkammaren under förmälan, att sedan Drätselkammaren på grund af Stadsfullmäktiges bemyndigande den 28 September 1916 afslutat kontrakt om inköp af 13,000 kvm. smågatsten från Granitaktiebolaget C. A. Kullgrens Enka i Uddevalla, nämnda bolag ingått till Drätselkammaren med framställning att staden måtte öfvertaga viss fraktandel, hvarmed den vid kontraktets underskrifvande beräknade fraktkostnaden ökats, på anförda skäl anhållit om Stadsfullmäktiges bemyndigande att i förevarande angelägenhet å stadens vägnar handla och träffa aftal på sätt Drätselkammaren kunde finna lämpligt med hänsyn till stadens fördel och intressen.

På yrkande af Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens berörda hemställan.

§ 141.

Ang. anslag för drifvande af vedhandel samt inköp af fastigheten N:o 7 Kungsängen.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 16 innevarande Juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 65) hade Drätselkammaren i ändamål att öfvertaga den af Lifsmedelsnämnden bedrifna vedhandeln i staden på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte besluta,

att af tillgängliga medel förskottera ett belopp af intill 250,000 kronor att ställas till förfogande för inköp af ved,

att med godkännande af ett vid Drätselkammarens skrifvelse fogadt köpekontrakt af den 19 Juni 1919, hvarigenom Drätselkammaren under förutsättning af Stadsfullmäktiges godkännande med Grosshandlaren Clas Sundin träffat aftal om inköp af fastigheten N:o 7 Kungsängen med däri inrymdt vedsågeri och härför nödiga maskinella anordningar, järnvägsspår m. m., för köpets likviderande anvisa 125,000 kronor att förskotteras af tillgängliga medel för att sedan gäldas på sätt Stadsfullmäktige vid fastställande af budgeten för nästkommande år efter förslag af Drätselkammaren kunde komma att närmare bestämma,

samt att bemyndiga Drätselkammaren att med ofvannämnda Sundin träffa slutligt aftal angående inköp af en del för vedhandelns bedrifvande nödiga döda och lefvande inventarier, såsom körredskap, hästar m. m.

Efter häraf tagen del beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Sundström utan omröstning godkänna hvad Drätselkammaren sålunda föreslagit, hvad den första punksen beträffar dock på det sätt, att Stadsfullmäktige uppdroge åt Drätselkammaren att för finansiering af vedhandeln upptaga en särskild kredit å intill 250,000 kronor.

§ 142.

Ang. val af ordförande och vice ordförande i Nykterhetsnämnden.

Jämlikt Stadsfullmäktiges beslut den 28 nästlidne Maj hade nu Beredningsutskottet afgifvit förslag till val af ordförande och vice ordförande i stadens Nykterhetsnämnd, och utsågo Stadsfullmäktige nu i enlighet med utskottets förslag för tiden till innevarande års utgång med acklamation till ordförande i Nämnden Förste Stadsläkaren D:r C. Thunström och till vice ordförande Verkstadsarbetaren E. A. Vestholm.

§ 143.

Ang. val af ledamot i Nämnden för Sundinska understödsfonderna.

Jämlikt Beredningsutskottets nu afgifna förslag utsågo Stadsfullmäktige till ledamot i Nämnden öfver Sundinska understödsfonderna för pauvres honteux och medelklassen samt arbetsklassen efter Folkskolläraren I. Fröier för tiden intill 1919 års utgång Fru Ida Grönberg.

§ 144.

Ang. val af ledamot i Nämnden för Sundinska donationsfonden.

Till ledamot i Nämnden för Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål efter Folkskolläraren I. Fröier valdes med acklamation jämlikt Beredningsutskottets förslag för tiden till innevarande års utgång Fru Ida Grönberg.

§ 145.

Ang. afsägelse såsom examensvittne.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 30 nästlidne Maj hade Statens landtbruksingeniör A. V. Nordin anhållit om entledigande från uppdraget att vara examensvittne vid realskoleexamen.

Stadsfullmäktige biföllo berörda anhållan samt uppdrogo åt Beredningsutskottet att upprätta förslag till val af annan person i den afgångnes ställe.

§ 146.

Ang. understödstagare ur Sundinska understödsfonderna.

Enligt till Stadsfullmäktige öfverlämnadt utdrag af protokoll vid Nämndens öfver Sundinska understödsfonderna sammanträde den 11 innevarande Juni hade till understödstagare för innevarande år utsetts:

ur fonden för pauvres honteux och medelklassen Änkorna Anna Helena Stensson, Johanna Berglund, Matilda Holmin, Ulrika Charlotta Lindblad och Agnes Bergh, Skräddaren Anders Larsson, f. Åkaren G. Eriksson, f. Traktören J. P. Olsson samt Fröknarne Lydia Dillman och Ida Beata Forsberg samt

ur fonden för arbetsklassen Änkorna Karolina Johansson, Anna Sofia Andersson, Kristina Ekstedt och Matilda Björklund, f. jungfrun Kristina Katarina Jonsson, f. Kakelugnsmakaren Karl Johan Lundholm, f. Sköterskan Lovisa Maria Nilsson, f. Hushållerskan Carolina Pettersson, fröken Regina Eriksson och f. Stenarbetaren Johan Silén,

hvilket skulle här antecknas.

§ 147.

Ang. erinran om lånegaranti för Sala-Gysinge-Gefle järnväg.

Anmäldes, att Stockholms Enskilda Banks Notariat afdelning i skrifvelse till Stadsfullmäktiges ordförande den 18 innevarande Juni för afbrytande af preskription erinrat därom, att Västerås stad genom beslut af Stadsfullmäktige den 20 Februari 1901 gått i borgen såsom för egen skuld intill ett belopp af 20,000 kronor för Sala—Gysinge—Gefle järnvägsaktiebolags 5 % obligationslån af den 1 Juli 1901.

Sedan tillika antecknats, att Stadsfullmäktige den 18 December 1912 i samband med järnvägsbolagets rekonstruktion beslutat förnya ifrågavarande lånegaranti, beslöto Stadsfullmäktige, att skrifvelsen icke skulle föranleda annan åtgärd, än att Notariatafdelningen skulle genom utdrag af protokollet underrättas om hvad sålunda förekommit.

§ 148.

Ang. växelvis stängning sön- och hälgdagar samt nattetid af stadens apotek.

Föredrogs och lades till handlingarne genom Kungl. Medicinalstyrelsen insänd afskrift af Kungl. Maj:ts nådiga bref den 30 nästlidne maj angående stängning växelvis under sön- och helgdagar samt nattetid af stadens båda apotek.

In fidem:

Theofil Öberg.

Justeradt den 30 Juni 1919.

Fredr. Fåhræus. **J. Åkerman.** **C. O. Eng.**

Offentligen uppläst den 1 Juli 1919, betygar:

Ex oficio:

Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges protokoll.

Den 28 Augusti 1919.

Närvarande: ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus, vice ordföranden Herr Riksdagsmannen Viktor Larsson samt herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Edström, Bäckman, Råberg, Kättström, Jansson, Hedberg, Dahlfors, Enblom, Vestholm, F. O. Pettersson, Hammer, Abel Carlsson, Söder, Vesterlund, Tärngren, Hiersemann, C. G. Pettersson, Holmén, Fröken Löfgren, Herrar Coos, Vestling, Browaldh, Leontein, Fruarne Söderqvist och Grönberg, Herrar Persson, Kjellgren, Trädgårdsmästaren Larsson, Johansson, Ridderström, Fru Olsson, Herr Eng, Fru Lundblad, Herrar Hult och Eklund.

Frånvarande med godkändt förfall voro Herrar Erik Andersson, Zander, Falk, Pers, Johan Andersson, Lundqvist, Åkerman och Svartengren.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr Rådmannen V. Åsberg.

§ 149.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herr Hult och Fru Lundblad att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 150.

Ang. stadsplaneändring vid Lidmansvägen och Bondegatan.

Ett af Byggnadsnämnden i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 27 sistlidne Juni framställdt förslag angående ändring i stadsplanen vid Lidmansvägen och Bondegatan beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr vice ordföranden remittera för utlåtande till Stadsplanekommitterade och Drätselkammaren.

§ 151.

Ang. inlösen af mark för vidgning af Stora gatan vid tomten N:r 69 västra kv.

Föredrogs följande från Drätselkammaren inkomna framställning:

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Efter förda underhandlingar mellan ägaren af fastigheten N:o 69 västra kvarteret Byggmästaren A. V. Blomkvist och Drätselkammaren har preliminär öfverenskommelse träffats, afseende reglering af tomten för genomförande af beslutad breddning af Stora gatan. Öfverenskommelsen går ut på att staden i

ersättning för den förutvarande tomtmark, som åtgår för Stora gatans vidgning, jämte andel i kostnaden för det hus, som härför måste nedrifvas, betalar ett belopp af 15,000 kr. under förutsättning af att detta hus nedrifvits och nybyggnad å tomten invid gatan påbörjats före den 1 januari 1921, dock under förbehåll från Blomkvists sida, att hyresnämnden lämnar sitt medgifvande till rifningsåtgärden.

Då Drätselkammaren icke anser sig kunna erhålla bättre villkor för staden och utgiften får anses skälig med hänsyn till fördelen att få bort det vanprydande gamla huset, som nu står utskjutet på gatan, får Drätselkammaren anhålla, att Stadsfullmäktige ville med godkännande af öfverenskommelsen för gäldande af löseskillingen för ifrågavarande gatumark och hus af lånemedel anvisa ett belopp af 15,000 kronor.

Västerås den 10 juli 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Theofil Öberg.

Herr Sundström yrkade härefter bifall till hvad Drätselkammaren sålunda föreslagit med det tillägg, att Stadsfullmäktige måtte bemyndiga Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å Stadsfullmäktiges beslut i hvad detsamma afsåge gäldandet af det begärda anslaget med låremedel, med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida utgiften med tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle öfverskridas, finge begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Stadsfullmäktige fattade vid framställd proposition i ärendet beslut utan omröstning i öfverensstämmelse med Herr Sundströms yrkande.

§ 152.

Ang. inköp af kronoegendomen Johannesberg.

Med resolution den 11 nästlidne Juli hade Magistraten till Stadsfullmäktige öfverlämnat handlingar rörande statsmakternas beslut om försäljning till Västerås stad af viss del af kronoegendomen Johannisberg; och beslöto Stadsfullmäktige efter meddelande häraf uppdraga åt Drätselkammaren, till hvilken handlingarne skulle remitteras, att till Stadsfullmäktige inkomma med yttrande och förslag i ämnet.

§ 153.

Ang. yttrande öfver ansökan af Edv. Lindgren om tillstånd att idka handel med begagnade föremål.

Genom resolution den 11 innevarande Augusti hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning af en ansökning af Edv. Lindgren hos Konungens Befallningshafvande i länet om tillstånd att idka handel med begagnade föremål i huset N:o 16 vid Vasagatan här i staden.

Efter föredragning häraf beslöto Stadsfullmäktige på förslag af Herr vice ordföranden öfverlämna handlingarne i ärendet till Hälsovårdsnämnden med uppdrag för Nämnden att å Stadsfullmäktiges vägnar afgifva det infordrade yttrandet.

§ 154.

Ang. yttrande öfver G. E. Larssons ansökan om tillstånd att idka handel med begagnade föremål.

Genom resolution den 9 innevarande Augusti hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning af en ansökning af Gustaf Edvin Larsson hos Konungens Befallningshafvande i länet om tillstånd att idka handel med begagnade föremål i huset N:o 53 vid Stora gatan här i staden.

Efter föredragning häraf beslöto Stadsfullmäktige på förslag af Herr vice ordföranden öfverlämna handlingarne i ärendet till Hälsovårdsnämnden med uppdrag för Nämnden att å Stadsfullmäktiges vägnar afgifva det infordrade yttrandet.

§ 155.

Ang. ökadt anslag för inköp af gatsten m. m.

Från Drätselkammaren hade inkommit en så lydande framställning:

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med anledning af från Granitaktiebolaget Kullgrens änka i Uddevalla inkommen framställning därom, att staden med anledning af att fraktkostnaden å gatsten uppgått i så hög siffra som 16 à 17 kronor pr ton, måtte öfvertaga den fraktandel, som öfverstege kr. 8: 50 pr kvm., dock ej mer än att stenen ej bleve dyrare än sådan sten, som levererades från Västerås närliggande huggerier, bemyndigade Stadsfullmäktige den 26 Juni innevarande år Drätselkammaren att i förevarande angelägenhet å stadens vägnar handla och träffa aftal på sätt Drätselkammaren funne lämpligt med hänsyn till stadens intressen.

Sedan Drätselkammaren förvissat sig om att andra kommuner tillmötesgått liknande framställningar samt att priset vore jämförligt med det, som betingades vid leverans från närliggande stenhuggerier, beslöt Drätselkammaren, med hänsyn till att staden hade behov av att få leveransen fullgjord innevarande år, meddela Granitaktiebolaget att Drätselkammaren vore villig under i öfrigt oförändrade kontraktsvillkor betala för stenen kronor 5: 50 pr kvm. i stället för tidigare 4 kronor, under förutsättning att hela stenpartiet levererades innevarande sommar, vilket erbjudande ock af vederbörande godtagits.

Det parti, som här är fråga om och som utgöres af 13,000 kvm. s. k. smågatsten inköptes på grund af Stadsfullmäktiges beslut den 28 September 1916 och har staden som bekant för gäldande af köpet, vilket belöper sig till 52,000 kronor, beviljats lån till motsvarande belopp från statens fond för bekämpande af arbetslösheten bland stenarbetarne.

Genom den ökade fraktkostnaden 1 krona 50 öre pr kvm. erfordras ett ytterligare belopp af 19,500 kronor, vilket belopp i likhet med det förra å 52,000 kronor skulle upplånas i nyssnämnda fond.

På grund däraf hemställer Drätselkammaren,

att Stadsfullmäktige måtte besluta att anslå det belopp å 19,500 kronor, som ytterligare till följd av ökade fraktkostnader behöfver upplånas för ifrågavarande gatstensköp, samt att bemyndiga Drätselkammaren att å stadens vägnar söka erhålla ifrågavarande lån å 52,000 kronor ökat med 19,500 kr. för att tillhopa utgöra 71,500 kr.

Västerås den 18 Augusti 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Erik Plantin.

Efter föredragning häraf biföllo Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Sundström utan omröstning hvad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 156.

Till Stadsfullmäktige hade från Drätselkammaren inkommit en framställning af följande lydelse:

Ang. tilläggsanslag för elektrifiering af Nordanby och Malma.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 30 maj sistlidet år beviljade Stadsfullmäktige på förslag af Drätselkammaren enligt en af Vatten- och Gasverksstyrelsen verkställd utredning ett anslag å 36,700 kronor för elektrifiering af stadens egendomar Nordanby och Malma och skulle denna verkställas genom utdragning af ledningar från stadens eget kraftverk och distribution af kraft därifrån.

Till Drätselkammaren har från stadens tekniska verk nu anmälts att anläggningen färdigbyggd dragit en kostnad af 44,440 kronor 29 öre och alltså med 7,740 kronor 29 öre öfverskridande det af Stadsfullmäktige beviljade anslaget.

Öfverskridandet af anslaget får tillskrifvas dels att materialpriserna under tiden från förslagets afgifvande till materialköpens afslutande afsevärt stego, dels arbetslönernas ökning, dels ock att det under arbetets gång visat sig nödvändigt företaga en del utvidgningar i förslaget.

Vad arbetslönernas ökning beträffar har denna omständighet varit den mest biträdande orsaken till anslagets öfverskridande. Dessa hafva nämligen under arbetets gång från dess påbörjande i september 1918 till dess avslutande i februari 1919 stigit från 65 och 75 öre pr timme till respektive 140 och 147 öre pr timme.

Utom förslaget visade det sig önskvärt att anläggningen erhölle 52 ljuspunkter mer än detsamma omfattade samt insattes två motorkontakter, vilka icke voro upptagna i förslaget.

Från stadens skogar hafva dessutom levererats stolpar till kraftledningar, i förslaget upptagna till 87 stycken med ett pris af 20 kronor pr styck. Billigheten torde fordra att denna förvaltningsgren erhåller likvid härför med 1,740 kr.

Drätselkammaren hemställer alltså

att Stadsfullmäktige ville för täckande af brist i anslaget af den 20 maj 1918 för elektrifiering af stadens egendomar Nordanby och Malma anslå ytterligare ett belopp af 9,480 kronor och 29 öre att gäldas af uttaxerade medel i 1920 års stat.

Västerås den 14 Augusti 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Erik Plantin.

På yrkande af Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens sålunda gjorda framställning.

§ 157.

Ang. anslag till Västerås musiksällskap och orkesterförening.

Föredrogs följande från Drätselkammaren inkomna skrifvelse:

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrifvelse till Drätselkammaren den 12 nästlidne Maj har styrelsen för Västerås Musiksällskap och orkesterförening med en längre motivering anhållit att Drätselkammaren ville hos Stadsfullmäktige utverka ett årligt anslag af 1,000 kronor för sammanslutningen att från och med år 1919 åtnjutas under tre år med skyldighet för densamma att till Stadsfullmäktiges förfogande för utdelning bland obemedlade stadsbor ställa ett antal biljetter till föreningens konserter motsvarande anslaget i fråga.

En liknande framställning ingafs under loppet af år 1917 och tillstyrktes redan då af Drätselkammaren.

Drätselkammaren får nu på grund af hvad i framställningen anförts med hänsyn såväl till föreningens betydelse i kulturellt hänseende som ock till det ekonomiska läget inom densamma, hemställa,

att Stadsfullmäktige ville bevilja Västerås Musiksällskap och orkesterförening från och med år 1919 ett årligt anslag å 1,000 kronor att utgå under tre år och gäldas af uttaxerade medel i 1920, 1921 och 1922 års stat mot skyldighet för sällskapet att ställa biljetter till angifvet värde till de korporationers förfogande, som af Stadsfullmäktige kunna bestämmas.

Mot detta förslag har Herr Kättström reserverat sig i det han yrkat afslag på framställningen.

Västerås den 14 Augusti 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

äfvensom den därvid fogade framställningen från Västerås Musiksällskap och och orkesterförening samt en af Herr Kättström inom Drätselkammaren afgifven reservation så lydande:

"Mot Drätselkammarens beslut att tillstyrka ett anslag af 1,000 kronor till Västerås musiksällskap och orkesterförening får undertecknad anmäla min reservation, då jag anser att ett bifall till denna framställning måste medföra den konsekvensen, att anslag jämväl måste beviljas andra musik- och sångsammanslutningar inom staden, som eventuellt komme att anhålla därom. Detta skulle, enligt mitt förmenande, allt för hårt belasta stadens ekonomi och skulle knappast kunna anses vara förenligt med god hushållning med stadens finanser.

Att Västerås musiksällskap och orkesterförening, som det från visst håll gjorts gällande, skulle stå i någon undantagsställning gent emot andra musiksammanslutningar, vilket skulle berättiga denna att framför andra erhålla anslag, bestrides.

Det är snarare så att de konserter denna sammanslutning någon enda gång prestera för allmänheten ligger på ett så högt musikaliskt plan att endast ett jämförelsevis litet fåtal af samhällets innevånare har förmåga att tillgodogöra sig denna förmodligen ur ren yrkesmusikalisk synpunkt utmärkta konstnjutning.

K. Kättström.

Under öfverläggningen härom yrkades dels af Herr Sundström bifall till och dels af Herr Kättström afslag å Drätselkammarens framställning, hvarefter Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 29 nej emot 11 ja, afgifna för bifall, beslöto afslå ifrågavarande framställning.

§ 158.

Ang. anslag till inventarier i nybyggnaden vid fattiggården, inrättande af ångkök m. m.

Från Drätselkammaren hade till Stadsfullmäktige inkommit en så lydande framställning:

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med öfverlämnande af utdrag af dess den 29 sistlidne Juli förda protokoll och därvid fogade utredningar har fattigvårdsstyrelsen anhållit att Stadsfullmäktige ville anslå dels ett belopp å 25,000 kronor till inköp af inventarier i det under byggnad varande ålderdomshemmet, dels ett belopp af 34,100 kronor för ändring och reparation af köksafdelningen vid Karlslunds fattiggård, dels ett belopp af 2,500 kronor för iordningsställande af maskinistbostad vid fattiggården, dels ock ett belopp af 5,000 kronor för noggrann undersökning angående grundförhållandena vid sjukhusbyggnaden å Karlslund.

Hvad först angår anslaget för inventarier har detta af fattigvårdsstyrelsens förvaltningsutskott beräknats till 23,000 kronor, men delar Drätselkammaren i detta fall styrelsens uppfattning att detsamma bör upptagas till 25,000 kronor.

Beträffande reparation och ändring af köksafdelningen i fattiggården drager först reparationer, som under alla förhållanden måste verkställas en kostnad af 4,600 kronor. Angående ändringen hava tvänne förslag uppsatts, dels inredning i köket med nya spislar, pannmurar och apparat för varmvattenanordning och dels anläggning af ångkök.

Det första förslaget betingar ett pris af 7,500 kronor och det senare med inventarier 29,500 kronor.

Då det torde kunna förutses att efter byggandet af det nya ålderdomshemmet, fattiggården icke kommer att undergå någon väsentligare förändring under ett tiotal år framåt, ansluter sig Drätselkammaren till styrelsens förslag att köksafdelningen förses med ångköksanläggning. Vid den utredning angående kostnaden härför, som af Gefle rörläggningsaktiebolag utförts, har bolaget räknat med att, därest anläggningen i lifsmedelsnämndens nuvarande folkkök komme att användas, kostnaden skulle inräknat monteringen nedbringas till 15,500 kr. Drätselkammaren anser dock att lifsmedelsnämnden bör, ehuru det härvidlag endast är fråga om en bokföringsåtgärd, erhålla ersättning till skäligt belopp för de apparater och öfrig inredning, som öfverlämnas till fattigvårdsstyrelsen, varför Drätselkammaren tillstyrker det högre anslaget å 29,500 kronor eller jämte reparationskostnader 4,600 kronor å 34,100 kronor.

Drätselkammaren tillstyrker äfvenledes anslag för inredande af maskinistbostad, hvilken efter hvad Drätselkammaren gjort sig underrättad, kommer att omfatta ett rum och kök.

Vad slutligen angår det af styrelsen begärda anslaget för undersökning af grunden vid sjukhusbyggnaden, anser Drätselkammaren att särskilt anslag härför ej erfordras, utan har Drätselkammaren uppdragit åt stadens byggnadschef att utreda huruledes sjukhuset vid Karlslund lämpligen skall kunna stödjas.

Drätselkammaren hemställer alltså

att Stadsfullmäktige ville anslå dels ett belopp af 25,000 kronor för inköp af inventarier till det nya ålderdomshemmet vid Karlslund, dels ett belopp af 34,100 kronor för reparation af köksafdelningen vid Karlslund och densammas inredande till ångkök, därvid Lifsmedelsnämndens folkköks kokapparat och öfriga utensilier skola lämpligen användas, dels ock ett belopp af 2,500 kronor för inredande af maskinistbostad vid Karlslund, allt att af Drätselkammaren förskotteras och sedermera gäldas genom uttaxering i 1920 års stat på sätt Stadsfullmäktige efter förslag af Drätselkammaren kan finna skäligt förordna.

Västerås den 14 Augusti 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

Vid framställningen funnos fogade utdrag af Fattigvårdsstyrelsens protokoll, innehållande de i Drätselkammarens ofvanintagna skrifvelse omförmälda framställningarne till Stadsfullmäktige äfvensom en del kostnadsförslag m. m. till utredning af de erforderliga anslagsbeloppen.

Efter föredragning af handlingarna i ärendet godkände Stadsfullmäktige på yrkande af Herrar Enblom och Sundström utan omröstning hvad Drätselkammaren i ärendet föreslagit.

§ 159.

Ang. inköp af en motorvägvält.

Föredrogs följande från Drätselkammaren inkomna framställning.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Magistraten vid sammanträde den 21 Juli 1919 tillkännagivit att det på grund af Drätselkammarens vägran att fullgöra en del väglagningsarbeten inom de inkorporerade områdena ålåge Magistraten att mot lega på vederbörandes egen bekostnad utföra arbetet och vid sammanträde äfvenledes ofvanstående dag mellan Magistraten och Drätselkammaren öfverenskommits att Magistraten bland annat finge anlita stadens tekniska biträden och arbetsledare, hade Magistraten uppdragit åt stadens förvaltare T. Dahlström att omedelbart gå i författning om sådana åtgärder att vägarna inom de inkorporerade områdena sattes i äfven vid dåligt väder fullt farbart skick.

Stadens förvaltare har till Drätselkammaren anmält att det för fullgörande af detta Magistratens åläggande vore synnerligen önskvärt att staden inköpte en motorvägvält försedd med s. k. vägrivare.

Då stadens ångvält med en vikt af cirka 14 ton torde vara afgjort för tung för de mindre vägarna inom de inkorporerade områdena anser Drätselkammaren med hänsyn till vägunderhållet såväl för tillfället som ock för framtiden att det är af behofvet påkallat att inköpa en motorvägvält med s. k. vägrifvare. Denna maskin väger 8 1/2 ton, vilken vikt genom belastning dock kan ökas till 10 ton. Priset å en dylik vält med rifvare torde uppgå till cirka 16,000 kronor.

Drätselkammaren hemställer alltså

att Stadsfullmäktige ville för inköp af en motorvägvält med s. k. vägrifvare anslå ett belopp af 16,000 kronor att förskotteras af Drätselkammaren och gäldas af uttaxerade medel i 1920 års budget.

Västerås den 18 Augusti 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Erik Plantin.

Stadsfullmäktige biföllo härefter på yrkande af Herr Sundström utan omröstning Drätselkammarens sålunda gjorda framställning.

§ 160.

Ang. inköp af en lastautomobil.

Föredrogs följande från Drätselkammaren inkomna framställning:

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 26 innevarande Augusti har Drätselkammaren anhållit att Stadsfullmäktige i och för väglagningsarbeten inom de inkorporerade områdena måtte anslå medel till inköp af en motorvägvält. Vid ytterligare behandling i Drätselkammaren af frågan om vägunderhållet och efter utredning af kostnaderna för grustransporter därtill och öfriga därmed sammanhängande faktorer, har Drätselkammaren kommit till den uppfattningen att det för staden skulle vara ekonomiskt att inköpa en större lastautomobil. Den af Drätselkammaren efter Stadsfullmäktiges bemyndigande inköpta lastautomobilen, som under kristiden användts af Livsmedelsnämnden, torde hafva alltför liten belastningsförmåga för att kunna med fördel användas i stadens större arbeten, varför den nu ifrågasatta automobilen äfven där skulle finna användning.

Drätselkammaren hemställer alltså att Stadsfullmäktige

ville bemyndiga Drätselkammaren att till belopp af förslagsvis högst 24,000 kronor inköpa en större lastautomobil för stadens räkning, viljande

Drätselkammaren framdeles inkomma till Stadsfullmäktige med framställning om anslag till gäldande af anskaffningskostnaden.

Västerås den 25 Augusti 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

Berörda framställning blef härefter på yrkande af Herr Sundström utan omröstning bifallen.

§ 161.

Ang. inklädnad af ett hamnskjul.

Från Drätselkammaren hade till Stadsfullmäktige inkommit en så lydande framställning:

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige har Hamnstyrelsen härstädes anhållit om ett anslag å 2,500 kronor för inklädnad af hamnskjulet vid ångfartyget Aros tilläggsplats och har styrelsen i ofvannämnda skrifvelse bemött de skäl för afstyrkan, som Drätselkammaren hade vid behandling af liknande framställning i augusti 1918, till följd hvaraf den då gjorda framställningen af Stadsfullmäktige afslogs.

Drätselkammaren vill i samband härmed erinra om att godsskjulet vid ångfartyget Västerås tilläggsplats till följd af Stadsfullmäktiges beslut den 28 juli 1918 redan är inklädt.

I öfverensstämmelse med de åsikter angående ersättning för ränta och amortering af kostnaderna för hamnskjulen, som Drätselkammaren framhöll i sin skrifvelse till Stadsfullmäktige den 15 augusti 1918 (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 88 1918) har Hamnstyrelsen föreslagit att, därest skjulet vid ångfartyget Aros tilläggsplats nu inklädes, för rätten att i stadens bägge inklädda hamnskjul hyra skulle uppdebiteras på trafikanter i stadens hamn, och har efter af styrelsen utfärdad cirkulärskrifvelse till ångfartygsbolagen och stadens speditörer, dessa i huvudsak förklarat sig villiga att betala sådana, varför det torde vara fastslaget att ersättning för stadens kostnader i förevarande fall kommer att erhållas.

Hamnstyrelsen har beträffande inklädnaden föreslagit att detsamma skulle inklädas helt och hållet till pelarraderna och samtidigt framhållit att skydd för regn sålunda skulle kunna beredas personer under det utskjutande taket å skjulets norra och södra sida.

Drätselkammaren anser dock att ångfartyget Aros godstrafik ej är större än att tillräckligt rum för med ångaren ankommet gods kan beredas, därest ett spann af skjulet inklädes och sammanslås med den redan nu inklädda delen.

Till denna uppfattning har Drätselkammaren kommit äfvenledes med hänsyn till att hamnbilden genom inklädning af hela skjulet skulle få ett mindre tilltalande utseende och att bättre skydd mot dålig väderlek än det, som af styrelsen afsåges, måtte beredas allmänheten.

Genom den reducering af inklädnaden, som af Drätselkammaren föreslås torde kostnaden kunna nedbringas till 1,500 kronor.

Drätselkammaren hemställer, alltså att Stadsfullmäktige måtte

för inklädnad af ett spann å hamnskjulet vid ångfartyget Aros tilläggsplats anslå ett belopp af 1,500 kronor att utgå af uttaxerade medel i 1920 års stat samt uppdraga till Hamnstyrelsen i staden att för rätten att begagna stadens inklädda hamnskjul å dem som önska åtnjuta denna förmån uppdebitera skälig afgift.

Västerås den 22 Augusti 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

varande vid densamma fogad den i berörda framställning omförmälda skrifvelsen från Hamnstyrelsen så lydande:

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I här bilagda skrifvelse till Hamnstyrelsen har befälhafvaren å ångfartyget Aros T. Thyselius anhållit dels om effektifvare belysning vid ångarens tilläggsplats, dels ock att vid därvarande plats befintliga godsskjul måtte inklädas med bräder.

Frågan om inklädnad af skjulet har redan förut varit föremål för behandling inom Stadsfullmäktige. Den 25 augusti 1918 afslogo nämligen Stadsfullmäktige på förslag af Drätselkammaren en af Hamnstyrelsen efter ansökan från Nya Ångfartygsaktiebolaget Aros, gjord framställning om ett anslag af 3,000 kronor för ifrågavarande ändamål. Drätselkammaren framhöll därvid som skäl för afslag att det visat sig att i det förut inklädda godsskjulet vid ångf. Västerås tilläggsplats, där inlagda varor ej afhämtades utan skjulet snarare finge tjänstgöra som magasin, vilket staden kostnadsfritt upplåte, och ansåge sig Drätselkammaren därför förhindrad att föreslå, att staden åtoge sig en ytterligare kostnad för att bereda ökat sådant magasinsutrymme utan någon som hälst motsvarande fördel. Vidare betonades att en del af det ifrågavarande skjulet redan vore inklädt samt att då ångfartygen Västerås och Aros aldrig lossade på samma dag, det vid Västerås tilläggsplats befintliga inklädda skjulet vore tillräckligt för bägge båtarnes behof, äfvensom att skydd vid dålig väderlek måste beredas personer, som uppehölle sig vid passagerareångfartygshamnen.

Då Hamnstyrelsen nu föranletts återupptaga ärendet har styrelsen beaktat de af Drätselkammaren anförda skäl och får med anledning häraf anföra.

Efter hvad t. f. hamnfogden upplyst har under innevarande sommar inga varor under någon afsevärd tid kvarlegat i det redan inklädda skjulet, hvarjämte den omständigheten att Hamnstyrelsen denna gång ämnar föreslå Stadsfullmäktige, att om äfven detta nu ifrågavarande skjul skulle inklädas, hyra skulle

uppdebiteras på samtliga trafikanter i hamnen, bör åstadkomma att Drätselkammarens afslagsskäl i den punkten förringas.

Den redan nu inklädda delen af skjulet har visat sig alltför ringa i förhållande till godsets mängd. Däremot skulle ju kunna invändas att det andra skjulet står öppet för ångf. Aros befälhafvare att använda, men torde praktiska skäl häremot oförtydbart tala. Ävenledes torde skydd mot dålig väderlek kunna beredas väntande personer på såväl skjulets norra som södra sida, därest detsamma ej inklädes ut till takkanten utan endast till pelarraderna.

Hamnstyrelsen finner sålunda, under åberopande dels af motiveringen i den till styrelsen gjorda framställningen, dels ock under uttalande i öfrigt att då den vid det andra godsskjulet gjorda inklädnaden visat sig ändamålsenlig, skäl föreligga för inklädnad af skjulet vid Aros tilläggsplats, detta dock endast under förutsättning af, att staden för sina kostnader för bägge hamnskjulens inklädande genom uppdebitering af hyra å trafikanterna i hamnen erhåller skälig ersättning.

Hamnstyrelsen har tänkt sig denna debitering sålunda att för rätt att begagna stadens inbyggda hamnmagasin, efter hamnkaptenens anvisningar, skulle betalas af hvarje fartyg, speditör eller annan som önskade åtnjuta denna förmån en årlig, skälig hyra, som af Drätselkammaren och Hamnstyrelsen bestämdes eller ock pr dygn skälig ersättning till hamnkassan.

Brädinklädnaden skulle enligt af byggnadschefen gjord beräkning draga en kostnad af 2,500 kronor.

Hamnstyrelsen hemställer alltså

att Stadsfullmäktige ville under förutsättning att vederbörande trafikanter å hamnen förklara sig villiga betala en årlig hyra för rätten att begagna stadens inklädda godsskjul, för inklädnad af hamnskjulet vid ångfartyget Aros tilläggsplats anslå ett belopp af 2,500 kronor att utgå af 1919 års förslagsanslag.

Västerås den 13 Augusti 1919.

För Hamnstyrelsen:

C. A. PALMÉN.

Eric Plantin.

Efter föredragning af handlingarne yrkade Herr Sundström under meddelande, att Drätselkammaren numera ändrat sin uppfattning och vore benägen tillmötesgå Hamnstyrelsens begäran, att Stadsfullmäktige måtte för inklädnad af hamnskjulet vid ångfartyget Aros' tilläggsplats till så stor del styrelsen funne lämpligt, anslå det af styrelsen begärda beloppet 2,500 kronor att utgå af uttaxerade medel i 1920 års stat samt uppdraga åt Hamnstyrelsen att för rätten att begagna stadens inklädda hamnskjul å dem, som önskade åtnjuta denna förmån, uppdebitera skälig afgift.

Vid framställning af proposition i ämnet fattade Stadsfullmäktige utan omröstning beslut i öfverensstämmelse med Herr Sundströms yrkande.

§ 162.

Ang. tilläggsanslag för Lifsmedelsnämndens dyrtidslindrande verksamhet under senare halfåret 1919.

Från Drätselkammaren hade till Stadsfullmäktige öfverlämnats följande af Lifsmedelsnämnden gjorda framställning:

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 26 nästlidne Juni beslöto Stadsfullmäktige efter framställning af stadens lifsmedelsnämnd att för lindrande af de mindre bemedlades lefnadsvillkor under senare halfåret 1919 dels reservera det belopp, som efter afslutande af räkenskaperna för dyrtidsverksamheten under 1:sta halfåret 1919 kunde visa sig återstå af det för nämnda ändamål af Stadsfullmäktige beviljade anslag å 60,000 kronor, *dels ock* anvisa så stort belopp att detta jämte reserverade medel måtte uppgå till 40,000 kronor.

Vid ingifvande af Livsmedelsnämndens ansökan om anslag för nu innevarande halfår för dyrtidslindrande verksamhet var Nämnden af den uppfattningen att äfven denna period det s. k. grundbidraget å cirka 28,000 kronor skulle komma att utgå af statsmedel.

Nu utkomna bestämmelser gifva emellertid vid handen att så ej kommer att blifva förhållandet, vilket, jämte den omständigheten att ej tillfullo det belopp, som af Nämnden beräknats som besparing, visar sig vara disponibelt, åstadkommer att ytterligare anslag erfordras.

Äfvenledes hafva ej vederbörande myndigheter i verksamhetsplanen för år 1919:s senare hälft gjort så afsevärda inskränkningar som först lära hafva afsetts. Det bebådades nämligen att verksamheten endast skulle komma att omfatta rabattering af lifsmedel, beklädnad och bränsle, men hafva äfven förut drifna verksamhetsgrenar såsom barnbespisning och beklädnad i folkskolorna samt understöd till kommunala och halfkommunala barnhem kommit att kvarstå.

Detta förhållande föranleder sålunda äfven behof af större anslag.

Nämnden beräknar följande anslagssummor:

Rabatter .... 91,000: —
Barnbespisning .... 12,000: —

Filantropiska företag.

Barnhem .... 4,700: —
Beklädnad i folkskolorna .... 2,000: — eller sammanlagdt 109,700 kr.

För täckande af dessa behof erfordras då grundbidraget bortfallit från statens sida 54,850 kronor och från stadens sida enahanda belopp.

Räkenskaperna för det senaste halfåret gifva vid handen att 20,000 kronor och ej som Nämnden förut beräknade 24,000 kronor besparats under halfåret.

För innevarande halfårs verksamhet finnes sålunda disponibelt reserverade 20,000 kronor, dels ock enligt Stadsfullmäktiges beslut anslagsbelopp så stort att de reserverade medlen jämte detta senare skulle uppgå till 40,000 kronor.

Då 54,850 kronor erfordras från stadens sida och 40,000 kronor redan äro disponibla, skulle ett anslagsbelopp å 14,850 kronor ytterligare erfordras.

Nämnden hemställer alltså,

att Stadsfullmäktige ville utöfver redan beviljade medel för dyrtidslindrande verksamhet under senare halfåret 1919 ytterligare ställa till Nämndens förfogande ett belopp af 14,850 kronor att utgå af reserverade medel för att vid uppgörande af 1920 års stat upptagas på sätt Stadsfullmäktige enligt förslag af Drätselkammaren kunna finna lämpligt förordna.

Västerås den 8 Augusti 1919.

För Lifsmedelsnämnden:
JOHN KARLSSON.

Eric Plantin.

och hade Drätselkammaren därvid afgifvit eget utlåtande i ämnet så lydande:

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 26 nästlidne Juli anvisade Stadsfullmäktige efter framställning af stadens Lifsmedelsnämnd och tillstyrkan från Drätselkammaren ett belopp å 40,000 kronor att användas till lindring af de mindre bemedlades lefnadsvillkor under senare halfåret 1919.

Lifsmedelsnämnden har nu, under meddelande att ett vid Nämndens föregående ansökning i kostnadsplanen beräknat belopp, det s. k. grundbidraget å cirka 28,000 kronor icke komme att utgå af statsmedel, anhållit om ett tilläggsanslag å 14,850 kronor för ifrågavarande ändamål.

Då rätt avsevärda förändringar skulle behöfva verkställas i Nämndens verksamhetsplan för innevarande halfår, därest anslaget i fråga ej erhölles och då därigenom samhällets mindre bemedlade skulle, oaktat några väsentligare förändringar i dyrtiden icke inträtt erhålla betydligt mindre hjälp, får Drätselkammaren tillstyrka,

att Stadsfullmäktige ville för lindrande af de mindre bemedlades lefnadsvillkor under senare halfåret 1919 ytterligare ställa till Lifsmedelsnämndens förfogande ett belopp af 14,850 kronor att utgå af uttaxerade medel i 1920 års stat, med uppdrag för Nämnden att af statsmedel söka erhålla lika stort belopp.

Västerås den 22 Augusti 1919.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

Efter föredragning af berörda handlingar beslöto Stadsfullmäktige bifalla, hvad Lifsmedelsnämnden sålunda hemställt och Drätselkammaren tillstyrkt.

§ 163.

Med skrifvelse till Stadsfullmäktige den 22 innevarande Augusti hade Drätselkammaren öfverlämnat en skrifvelse från Lifsmedelsnämnden angående stat för nämnden efter den 1 nästlidne Juli, med förmälan, att Drätselkammaren icke hade något att i anledning af skrifvelsen erinra, varande berörda skrifvelse från Lifsmedelsnämnden af följande lydelse: *Ang. Lifsmedelsnämndens stat efter den 1 Juli 1919.*

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vid uppgörande af stat för Lifsmedelsnämnden för år 1919 fattade Stadsfullmäktige en del beslut rörande olika anslag huvudsakligen utgående efter den grundsatsen att Nämndens verksamhet skulle kunna vara afslutad till den 1 Juli 1919.

Beträffande de olika afdelningarna, där Stadsfullmäktige tänkt sig att desamma skulle, med undantag af folkköks- och vedafdelningen, för vilka räknades stat för helt år, vara afvecklade till den 1 Juli 1919, hafva förhållandena ställt sig något olika. Vedafdelningen har afvecklats redan till 1 Juli, ransoneringsafdelningen torde komma att afvecklas den 1 September, varuförmedlingsafdelningen är med undantag af en del lager af salta varor, smör och potatis, redan afvecklad och har mjölkförsäljningsverksamheten upphört. Hvad däremot folkköksafdelningen angår hade Nämnden afsett afveckling af densamma under denna månad, men torde en del omständigheter ej göra detta möjligt. Kansliet och dyrtidsafdelningen torde blifva de afdelningar som längst komma att kvarstå då det lärer tillkomma den första att fungera för uppgörande af en del leveranstvister och för att tillhandagå vederbörande revisorer med upplysningar samt den senare efter hvad som af Folkhushållningskommissionen av år 1919 ställes i utsikt att verka äfvenledes under 1:sta halfåret 1920.

Då förhållandena ej göra det möjligt för Nämnden att föreslå någon stat för 1919 års senare hälft har Nämnden endast velat anmäla förhållandet för Stadsfullmäktige under anhållan att de utgifter, som belöpa på Nämnden efter den 1 Juli 1919 och för vilka anslag ej funnos måtte af Nämnden sedermera få anmälas till Stadsfullmäktige för att då inga som hälst inkomster kunna förväntas upptagas till uttaxering i 1920 års stat.

Västerås den 8 Augusti 1919.

För Lifsmedelsnämnden:

JOHN KARLSSON.

Eric Plantin.

Efter föredragning häraf beslöto Stadsfullmäktige lägga skrifvelserna till handlingarne.

§ 164.

Föredrogs och lades till handlingarne Konungens Befallningshafvande i länet resolution den 24 Juli 1919 med fastställelse af Stadsfullmäktiges beslut den 28 Maj 1919 angående ändring af § 38 mom. 3 i stadens byggnadsorgning. *Ang. ändring i byggnadsordningen.*

§ 165.

Ang. kostnadsfri skolmateriel åt folkskolans elever.

Sedan Stadsfullmäktige den 30 januari innevarande år till Folkskolestyrelsen, Beredningsutskottet och Drätselkammaren remitterat en af Herrar Abel Carlsson m. fl. väckt motion angående kostnadsfri skolmateriel åt alla folkskolans elever, hade nu de begärda yttrandena till Stadsfullmäktige inkommit.

Efter anmälan häraf yrkade dels Herrar Abel Carlsson och vice ordföranden ärendets bordläggning, dels ock Herr Söder, att ärendet måtte af Stadsfullmäktige redan vid dagens sammanträde företagas till slutligt afgörande.

Vid framställning af proposition å dessa yrkanden beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning bordlägga ärendet.

§ 166.

Ang. Stadsplaneändring vid Torggatan.

Ett af Byggnadsnämnden i skrifvelse till Stadsfullmäktige framställdt förslag angående stadsplaneändring beträffande Torggatans sträckning beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr vice ordföranden för utlåtande remittera till Stadsplanekommitterade och Drätselkammaren.

§ 167.

Ang. yttrande öfver C. A. E. Strandbergs ansökan om tillstånd att försälja explosiva varor

Genom resolution den 27 innevarande Augusti hade Magistraten infordradt Stadsfullmäktiges yttrande öfver en ansökning hos Konungens Befallningshafvande i länet af C. A. E. Strandberg om tillstånd att i huset N:o 15 vid Stora gatan här i staden försälja explosiva varor af 2:dra klass.

Efter föredragning häraf yrkade dels Herr vice ordföranden, med hvilken Herr Edström förenade sig, att handlingarne måtte öfverlämnas till Drätselkammaren med uppdrag för kammaren att å Stadsfullmäktiges vägnar afgifva det infordrade yttrandet, dels ock Herr Sundström, att Stadsfullmäktige måtte tillstyrka sökandens begäran.

Vid framställning af proposition å dessa yrkanden biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Herr vice ordförandens förslag.

§ 168.

Ang. ledamot i Hyresnämnden.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige denna dag hade Byggnadssnickaren F. O. Pettersson anhållit om entledigande från ledamotskapet i stadens hyresnämnd.

Med bifall till berörda anhållan beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr vice ordföranden uppdraga åt Beredningsutskottet att upprätta förslag till val af ny ledamot af Nämnden i Herr Petterssons ställe.

§ 169.

Ang. anslag för åstadkommande af smålägenheter.

Föredrogs följande från Drätselkammaren inkomna framställning:

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan innevarande års riksdag beviljat anslag till understöd af produktion af smålägenketer och Kungl. kungörelse i ärendet utkommit, har Drätselkammaren till Kungl. Maj:t ingifvit följande ansökan om statsunderstöd för produktion af dylika lägenheter.

"Till Konungen.

Härmed får Drätselkammaren i Västerås i underdånighet anhålla att Västerås stad måtte tilldelas statsbidrag för uppförande af bostadshus med smålägenheter enligt Kungl. kungörelsen den 13 juni 1919 till ett belopp af etthundratiotusen (110,000) kronor.

Oaktadt folkmängdstillväxten i samhället under den senare tiden blifvit betydligt mindre än under föregående år, har den inom staden bedrifna byggnadsverksamheten, i hvad densamma afsett att fylla behofvet af smålägenheter, icke förmått skapa erforderlig tillgång på dylika lägenheter. Den enskilda byggnadsverksamheten har i förevarande hänseende sjunkit ned till en sådan obetydlighet, att den för närvarande knappast är att räkna med. Drätselkammaren har därför, trots de stora insatser Västerås stad redan gjort för bostadsproduktionen, ansett det oundgängligen nödvändigt, att staden med begagnande af den möjlighet till statsunderstöd, som 1919 års riksdags anslag medför, än ytterligare ställer medel till förfogande för ifrågavarande ändamål. Till ytterligare upplysning om bostadsfrågans läge åberopas i bilagda tryckta häfte af Stadsfullmäktiges handlingar (sid. 136—138) intagna framställning från Drätselkammaren, vilken den 26 Juni resulterat i, att Stadsfullmäktige beslöt teckna för 500,000 kronor stamaktier i det tilltänkta nya bostadsbolaget. Något direkt understöd för detta bolag är gifvetvis icke ifrågasatt, vare sig från statens eller kommunens sida.

Däremot afser denna framställning att främja det förut förefintliga halfkommunala bostadsbolagets — Aktiebolaget Arbetarbostäder i Västerås — fortsatta verksamhet. I samråd med representanter för sistnämnda bolag har Drätselkammaren ifråga om den bostadsproduktion, för hvilken understöd nu begäres, utstakat följande preliminära program.

För en sammanlagd kostnad af 500,000 kronor — motsvarande 100 eldstäder á 5,000 kronor — uppför bolaget ett eller flera hyreshus å af staden upplåtna tomter inom den s. k. Borgmästarevreten, ett nära intill stadsplanen och inom det öfrigt bebyggda stadsområdet liggande markområde af donationsjordsnatur, som staden nyligen erhållit Eders Kungl. Maj:ts tillstånd att försälja till byggnadstomter, just för underlättande af byggnadsverksamhet för åstadkommande af mindre lägenheter. Bostadshusen indelas i lägenheter om ett à två rum och kök.

Antalet lägenheter kan icke nu exakt angifvas, men torde komma att uppgå till omkring ett 40-tal. För företagets finansiering skulle bolaget öka sitt aktiekapital från nuvarande 300,000 kronor till 420,000 kronor genom utsläppande af 120,000 kronor i nya aktier, däraf 100,000 kronor stamaktier, som tecknas af staden och 20,000 kronor i preferensaktier, som tecknas af enskilda. Vidare skulle disponeras statens nu begärda understöd 110,000 kronor och understöd af Västerås stad 55,000 kronor, hvilket sistnämnda understöd lämnas i form af räntefritt lån under tio år, antingen såsom ogulden köpeskilling för tomt eller kontant försträckning. Återstoden af det erforderliga byggnadskapitalet skulle upplånas, och är det fråga om detta lånebehof Drätselkammarens afsikt att söka fylla detsamma genom lån ur pensionsförsäkringsfonden, hvarom framställning kommer att göras hos Kungl. Pensionsstyrelsen. I fråga om bestämmelser om vinstbegränsning åberopas bilagda bolagsordning samt i afskrift vidfogade

förbindelse, gällande för tidigare åt bolaget lämnade understöd. Liknande förbindelser kommer att fordras beträffande det nu ifrågasatta understödet.

Västerås den 10 Juli 1919."

Från statens byggnadsbyrå har nu till Drätselkammaren ingått meddelande därom att Kungl. Maj:t af det begärda anslaget 110,000 kronor, endast beviljat 55,000 kronor för uppförande, genom Aktiebolaget Arbetarebostäders försorg, af bostadshus med minst 50 eldstäder och med en beräknad byggnadskostnad af 250,000 kronor samt under förutsättning i öfrigt att de i ofvannämnda Kungl. kungörelse den 13 juni 1919 föreskrifna villkor angående statsbidrag till uppförande af bostadshus med smålägenheter uppfylldes. Byggnadsbyrån har äfvenledes utbett sig meddelande, huruvida staden, då utsikt sålunda förefinnes att erhålla endast hälften af det begärda anslaget, kommer att fullfölja ansökningen samt i så fall anhållit att förbindelse från stadens sida att uppfylla föreskrifna villkor utfärdas.

Drätselkammaren är af den uppfattningen att byggnadsföretaget bör komma till stånd, oaktat endast hälften af det begärda anslaget erhållits. Den i ofvan intagna skrifvelsen relaterade byggnadsplanen måste tillföljd häraf inskränkas och de däri angifna siffrorna reduceras till hälften, hvadan från stadens sida skulle erfordras att stamaktier skulle tecknas till ett belopp af 50,000 kronor och understöd beviljas till ett belopp af 27,500 kronor.

På grund af ofvan anförda skäl hemställer Drätselkammaren att Stadsfullmäktige måtte besluta,

dels att bemyndiga Drätselkammaren att teckna stamaktier i Aktiebolaget Arbetarebostäder till ett belopp af 50,000 kronor och härför anslå samma belopp att utgå af lånemedel.

dels att anslå ett belopp af 27,500 kronor att såsom understöd tilldelas nämnda bolag i form af räntefritt lån under 10 år antingen såsom kontant försträckning eller ogulden köpeskilling för tomtmark och gatumarksersättning att utgå af tillgängliga medel och sedermera gäldas på sätt Stadsfullmäktige efter förslag af Drätselkammaren kan besluta,

dels ock uppdraga till Drätselkammaren att vidtaga de för statsunderstöds erhållande erforderliga åtgärder och å stadens vägnar utfärda härför fordrad förbindelse, äfvensom bemyndiga Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å beslutet i hvad detsamma afser gäldandet af förstnämnda anslag med lånemedel med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida utgiften med tillfälligt lån som Dråt-

selkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle öfverskridas, må begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Västerås den 27 Augusti 1919.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

På yrkande af Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige härefter utan omröstning till alla delar hvad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 170.

Ang. rättegång mot staden rörande återvinning af egendomen Carlsberg till kronan.

Anmälde ordföranden, att han delgifvits en af Kammaradvokatfiskalsämbetet utverkad stämning å Västerås stad till inställelse inför härvarande rådstufvurätt den 10 nästkommande November såsom svarande å ämbetets i stämningsansökningen gjorda yrkande om åläggande för staden att till kronan afträda visst område af egendomen Carlsberg m. m.

Efter föredragning af stämningen beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herrar vice ordföranden och Sundström uppdraga åt Drätselkammaren att befullmäktiga ombud för staden att utföra och bevaka stadens talan i målet vid Rådstufvurätten samt fullfölja samma talan och utföra densamma i högre instanser äfvensom att i målet anhängiggöra och vid vederbörande domstolar utföra hemulstalan mot den eller de personer, som kunde anses erforderligt.

§ 171.

Ang. kristidstillägg till stadens befattningshafvare för senare halfåret 1919.

Sedan Stadsfullmäktige den 26 sistlidne Juni till Drätselkammaren återremitterat det af Drätselkammaren i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 16 i samma månad (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 60) framställda förslaget angående kristidstillägg till stadens befattningshafvare för senare halvåret 1919 jämte i samband därmed till Stadsfullmäktige överlämnade framställningar i ämnet från en del befattningshavaregrupper, hvarvid en del under öfverläggningen inom Stadsfullmäktige gjorda uttalanden borde tagas under närmare öfvervägande, hade Drätselkammaren i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 26 innevarande Augusti — efter anförande af, att, oaktadt Drätselkammaren för sin del ej rubbats i sin förutvarande uppfattning, att det af Drätselkammaren framförda förslaget med hänsyn till det af kristiden föranledda behofvet af dyrtidstillägg vore väl afvägdt och rättvist, Drätselkammaren likväl i anledning af de direktiv, som Stadsfullmäktiges uttalanden måste anses innebära och af det skäl, att en del af de lägre befattningshafvarnes löner, å hvilka kristidstillägg beräknades, på sätt Drätselkammaren tidigare uttalat, måste anses för låga, ville framlägga förslag om tilldelande af vissa fyllnadsbelopp till de lägre befattningshafvarne utöfver kristidstillägget för andra halfåret 1919, att dessa belopp borde utgå efter glidande skala, så att de lägst aflönade erhölle mer och de högre mindre belopp samt att folkskollärarkåren härvid borde undantagas, medan i stället befattningshafvarne vid denna kår skulle, i hvad det belöpte å senare halfåret tillerkännas, hvad riksdagen af statsmedel tillerkänt dem — föreslagit, att Stadsfullmäktige ville besluta:

1) att de af Stadsfullmäktige den 27 December 1918 beslutade kristidstilläggen till stadens befattningshafvare för första halfåret 1919 skulle efter oförändrade grunder utgå äfven för andra halfåret,

2) att därutöfver till de lägre befattningshafvarne med undantag af folkskollärare och -lärarinnor samt småskollärarinnor skulle utgå vissa fixa tilläggsbelopp, utgörande 300 kronor för befattninshafvare, som icke åtnjöte fri kost och logis och hvars ordinarie, från stadskassan utgående aflöning och arvoden — kristidstillägget oräknadt, men det före kristiden utgående dyrtidstillägget å 150 kronor medräknadt — uppginge till högst 1,500 kronor, 250 kronor för sådan befattningshafvare, hvars ofvan angifna aflöning öfverstege 1,500 men ej 2,000 kronor, 200 kronor för befattningshafvare, hvars ofvan angifna aflöning öfverstege 2,000 men ej 3,000 kronor och 150 kronor för befattningshafvare, hvars ofvan angifna inkomster öfverstege 3,000 men ej 3,500 kronor, att utbetalas med halfva beloppet, så snart detsamma efter Stadsfullmäktiges beslut hunne utanordnas, och andra hälften den 1 December 1919, skolande i fråga om dessa tilläggsbelopp i tillämpliga delar gälla, hvad om kristidstillägget vore föreskrifvet och särskildt att tillämpningen af Stadsfullmäktiges beslut ankomme på Drätselkammaren och att beträffande befattningshafvare, hvilka ej ej vore anställda på af Stadsfullmäktige fastställd stat, Drätselkammaren skulle äga att med hänsyn till vederbörandes aflöningsförhållanden ock med ledning af grunderna för Stadsfullmäktiges beslut bestämma om och till hvilka belopp nu ifrågavarande lönetillägg skulle utgå, samt

3) att folkskollärare- och -lärarinnor, samt småskollärarinnor skulle utöfver dem tillkommande kristidstillägg för andra halfåret bekomma, hvad af de lönetillägg, som 1919 års riksdag beviljat, å detta halfår belöpte eller för småskollärarinna 187 kronor 50 öre och för folkskollärare och folkskollärarinna 300 kronor eller om de hade barn under 18 år att försörja, 450 kronor.

Under öfverläggningen härom yrkade dels Herr Sundström bifall till Drätselkammarens förslag

dels ock Herr Abel Carlsson, med instämmande af Herr Leontein, i första punkten bifall till Drätselkammarens förslag, i andra punkten den ändring i samma förslag, att befattningshafvare, som af Drätselkammaren föreslagits skola erhålla ett tilläggsbelopp af 300 kronor i stället skulle erhålla 600 kronor, att befattningshafvare, som enligt samma förslag skulle erhålla 250 kronor, skulle i stället bekomma 400 kronor och att befattningshafvare, som af Drätselkammaren föreslagits till erhållande af 150 kronor, i stället skulle erhålla 100 kronor, men i öfrigt bifall till Drätselkammarens förslag, samt i tredje punkten, att folkskollärare och lärarinnor samt småskollärarinnor skulle för år 1919 utöfver dem tillkommande kristidstillägg bekomma det lönetillägg, som 1919 års riksdag beviljat, eller för småskollärarinna 375 kronor samt för folkskollärare och folkskollärarinna 600 kronor, eller om de hade barn under 18 år att försörja, 900 kr.

Efter slutad öfverläggning framställdes proposition å de gjorda yrkandena punktvis; och biföllo Stadsfullmäktige i första punkten Drätselkammarens förslag utan omröstning, i andra punkten Herr Abel Carlssons yrkande genom begärd och anställd votering med 25 nej emot 15 ja, afgifna för Drätselkammarens

förslag oförändradt samt i tredje punkten likaledes Herr Abel Carlssons yrkande genom begärd och anställd omröstning med 26 nej emot 14 ja, afgifna för Drätselkammarens förslag.

In fidem:

Theofil Öberg.

Justeradt den 4 sept. 1919.

Fredr. Fåhræus.

Olivia Lundblad. **Reinhold Hult.**

Offentligen uppläst den 5 September 1919; betygar:

Ex officio:

Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges protokoll.

Den 25 September 1919.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus, vice ordföranden Herr Riksdagsmannen V. Larsson samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Erik Andersson, Edström, Zander, Bäckman, Råberg, Falk, Kättström, Jansson, Hedberg, Dahlfors, Johan Andersson, Enblom, Vestholm, F. O. Pettersson, Hammer, Abel Carlsson, Söder, Lundquist, Vesterlund, Tärngren, Hiersemann, C. G. Pettersson, Holmén, Fröken Löfgren, Herrar Coos, Vestling, Browaldh, Leontein, Fruarne Söderqvist och Grönberg, Herrar Persson, Kjellgren, J. V. Larsson, Johansson, Ridderström, Fru Olsson, Herr Eng, Fru Lundblad, Herrar Åkerman, Hult och Eklund.

Frånvarande med godkändt förfall voro Herrar Pers och Svartengren.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 172.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Fru Olsson och Herr Ridderström att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 173.

Ang. kostnadsfri skolmaterial åt folkskolans lärjungar.

Sedan Stadsfullmäktige den 30 Januari innevarande år till Folkskolestyrelsen, Beredningsutskottet och Drätselkammaren remitterat en af Herr Abel Carlsson m. fl. väckt motion angående kostnadsfri skolmaterial åt alla folkskolans elever samt de begärda yttrandena till Stadsfullmäktige inkommit och Stadsfullmäktige den 28 nästlidne Augusti beslutat bordlägga ärendet, företogs detsamma nu till förnyad handläggning (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 66).

Efter föredragning af handlingarne i ärendet uppstod en stunds öfverläggning, hvarunder yrkades dels af Herr Abel Carlsson, med hvilken Herrar Bäckman, Söder, Coos, Leontein, Vestholm och vice ordföranden samt fru Olsson förenade sig, bifall till Beredningsutskottets hemställan, att Stadsfullmäktige ville med bifall till motionen besluta, att från och med år 1920 all för undervisningen vid stadens folkskolor erforderlig skolmaterial skulle kostnadsfritt tillhandahållas skolbarnen, dels ock Herrar Sundström, Hedberg och Edv. Karlsson, att Stadsfullmäktige måtte, i enlighet med hvad Folkskolestyrelsen och

Drätselkammaren föreslagit, besluta, att motionen icke skulle till någon Stadsfullmäktiges vidare åtgärd föranleda.

Vid framställning af proposition å dessa yrkanden och sedan Herr ordföranden därvid förklarat, att för bifall till Beredningsutskottets förslag, såsom medförande anslag till nytt ändamål erfordrades två tredjedelar af de afgifna rösterna, beslöto Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 32 nej emot 14 ja, afgifna för Drätselkammarens och Folkskolestyrelsens förslag, bifalla Beredningsutskottets hemställan.

Härefter beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning på förslag af Herr vice ordföranden uppdraga åt Folkskolestyrelsen att i förslaget till utgiftsstat för stadens folkskolor för nästkommande år upptaga erforderligt förslagsanslag för ifrågavarande ändamål.

§ 174.

Ang. yttrande i anledning af besvär rörande ny vägdelning.

Genom resolution den 3 innevarande September hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning af Uppsala universitets samt Lundby och S:t Ilians jordbrukareförenings besvär öfver Konungens Befallningshafvandes i länet utslag den 30 Juni 1919 ang. ny delning af de allmänna vägarne å Västerås stads område.

På yrkande af Herr vice ordföranden beslöto Stadsfullmäktige remittera handlingarne till Drätselkammaren med uppdrag för Drätselkammaren att å Stadsfullmäktiges vägnar afgifva det infordrade yttrandet.

§ 175.

Ang. revision af Tekniska skolans m. fl. räkenskaper för år 1918.

Till Stadsfullmäktige hade öfverlämnats i styrkt afskrift af vederbörande revisorer afgifven berättelse öfver verkställd granskning af Centralslöjdskolans och Tekniska skolans samt Västmanlands läns hemslöjdsmagasins räkenskaper för år 1918 (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 67); och beslöto Stadsfullmäktige efter tagen del häraf på yrkande af Herr vice ordföranden i enlighet med revisorernas hemställan, för sin del bevilja vederbörande ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattade.

§ 176.

Ang. yttrande öfver G. Lags ansökan om tillstånd att försälja pilsnerdricka.

Genom resolution den 10 innevarande September hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning af en ansökning af Gustaf Lag att i huset N:o 68, Västra kvarteret, få försälja pilsnerdricka till afhämtning.

Stadsfullmäktige beslöto på yrkande af Herr vice ordföranden remittera handlingarne i ärendet till Nykterhetsnämnden för utlåtande.

§ 177.

Ang. anställande af en fattigvårdssyssloman m. m.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 11 innevarande September (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 68) hade Drätselkammaren, med öfverlämnande af en till Stadsfullmäktige ställd framställning från Fattigvårdsstyrelsen jämte därtill hörande af särskilda kommitterade utarbetad utredning och förslag, på anförda grunder hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta att från och med år 1920 skulle hos Fattigvårdsstyrelsen anställas en af styrelsen med sex månaders ömsesidig uppsägningstid tillsatt fattigvårdssyssloman med en aflöning —

utom kristidstillägg efter samma grunder, som stadens öfriga befattningshafvare i allmänhet — af 4,000 kronor jämte två ålderstillägg à 500 kronor efter respektive fem och tio års tjänstgöring, att för anställande af ett kvinnligt biträde åt fattigvårdssysslomannen vid utförandet af denne åliggande kontors- och skrifgöromål för år 1920 anvisa ett belopp af förslagsvis 3,000 kronor, att uppdraga åt Fattigvårdsstyrelsen att i samråd med Drätselkammaren anskaffa erforderliga tjänstelokaler med inventarier för fattidvårdssysslomannen, hvarjämte framlagts förslag till instruktion för fattigvårdssysslomannen.

Under öfverläggningen härom yrkade dels Herr Enblom, med instämmande af Fru Grönberg, Fröken Löfgren och Herrar Edv. Karlsson och Erik Andersson, bifall till Drätselkammarens förslag, dock med de ändringar att den ifrågasatte nye tjänstemannen skulle på sätt Fattigvårdsstyrelsen föreslagit benämnas direktör i stället för syssloman samt att begynnelselönen skulle likaledes enligt Fattigvårdsstyrelsens framställning sättas till 5,000 kronor i stället för af Drätselkammaren föreslagna 4,000 kronor, dels af Herr Sundström, med hvilken Herrar Kättström, Vestholm, Bäckman, Söder, Falk och Abel Carlsson förenade sig, bifall till Drätselkammarens förslag oförändradt, dels ock af Herr vice ordföranden bifall till Drätselkammarens förslag, dock att titeln för den nye tjänstemannen i enlighet med Herr Enbloms yrkande måtte blifva fattigvårdsdirektör.

Efter det öfverläggningen i denna del af ärendet förklarats afslutad och sedan Stadsfnllmäktige utan omröstning enat sig om att låta anställa den föreslagne nye tjänstemannen, beslöto Stadsfullmäktige, ifråga om tjänstemannens benämning genom begärd och anställd omröstning med 30 nej emot 15 ja, afgifna för Herr Enbloms förslag, att tjänstemannen ifråga skulle på sätt Drätselkammaren föreslagit benämnas fattigvårdssyssloman.

Beträffande härefter sysslomannens aflöning, biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Herr Enbloms yrkande, hvarefter Drätselkammarens förslag i öfriga ofvan angifna delar utan omröstning af Stadsfullmäktige godkändes.

Vidkommande härefter förslaget till instruktion, hvilket genomgicks punktvis biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning § 1 samt första punkten af § 2 i Drätselkammarens förslag.

Rörande 2:dra punkten af § 2 yrkade dels Herr Sundström med instämmande af Herr Enblom bifall till Drätselkammarens förslag, dels ock Herrar Falk och Edström, hvilka härutinnan upptogo ett af Herr Borgmästaren framställdt ändringsförslag som eget yrkande, att till punkten skulle fogas följande uttryck "där fattigvårdsstyrelsen i särskilda fall ej annorlunda förordnar"; och biföllo Stadsfullmäktige vid framställd proposition å de sålunda gjorda yrkandena utan omröstning Herrar Falks och Edströms ändringsförslag.

I alla öfriga delar blef härefter instruktionsförslaget af Stadsfullmäktige godkändt i enlighet med hvad Drätselkammaren föreslagit.

Stadsfullmäktige hade alltså i detta ärende beslutat att från och med år 1920 skulle hos Fattigvårdsstyrelsen anställas en af styrelsen med sex månaders ömsesidig uppsägningstid tillsatt fattigvårdssyssloman med en aflöning — utom kristidstillägg efter samma grunder, som stadens öfriga befattningshafvare i allmänhet — af 5,000 kronor jämte två ålderstillägg à 500 kronor efter respektive fem och tio års tjänstgöring, att för anställande af ett kvinnligt biträde åt fattigvårdssysslomannen vid utförandet af denne åliggande kontors- och skrifgöromål för år 1920 anvisa ett belopp af förslagsvis 3,000 kronor, att uppdraga

åt Fattigvårdsstyrelsen att i samråd med Drätselkammaren anskaffa erforderliga tjänstelokaler med inventarier för fattigvårdssysslomannen samt att för sin del antaga följande

"INSTRUKTION
för fattigvårdssysslomannen i Västerås.

§ 1. Fattigvårdssysslomannen, som icke må innehafva annan tjänstebefattning eller därmed jämförligt uppdrag, såvida ej Fattigvårdsstyrelsen därtill gifver tillstånd, skall närmast under Fattigvårdsstyrelsen utöfva ledning af stadens fattigvård, samt förty ägna sorgfällig uppmärksamhet åt allt, som rör den allmänna fattigvården inom samhället, verka för dess följdriktiga handhafvande och sunda utveckling, vaka däröfver att fattigvårdens rätt och bästa i alla afseenden iakttages, bringa Fattigvårdsstyrelsens beslut till verkställighet, samt tillse att såväl tjänstemän som betjänte vid fattigvården fullgöra sina åligganden.

§ 2. Särskildt åligger det fattigvårdssysslomannen:

1:o) att öfvervaka det alla enligt lag och författning samt gällande reglemente Västerås' Fattigvårdsstyrelse åliggande göromål i behörig tid företagas till utförande;

2:o) att bevaka fattigvårdens rätt och utföra dess talan gentemot enskilda personer och främmande fattigvårdssamhällen, där Fattigvårdsstyrelsen i särskilda fall ej annorlunda förordnar;

3:o) att bereda och vid Fattigvårdsstyrelsens sammanträden föredraga alla på förhand kända ärenden och i dem afgifva förslag till beslut, med rätt för fattigvårdssysslomannen att i öfverläggningarna, men ej i besluten, deltaga;

4:o) att såsom Fattigvårdsstyrelsens sekreterare under ordförandens inseende föra protokoll vid styrelsens sammanträden samt i öfrigt affatta och uppsätta förekommande skrifvelser och handlingar af legal eller annan art;

5:o) att granska distriktsstyrelsernas protokoll och vid näst infallande ordinarie styrelsesammanträde framställa de anmärkningar och förslag, som af dessa kunna föranledas;

6:o) att årligen före april månads utgång inkomma med förslag till den berättelse, som Fattigvårdsstyrelsen har att afgifva angående föregående årets förvaltning;

7:o) att, så ofta tiden tillåter, närvara vid distriktsstyrelsernas sammanträden för att förvissa sig om ärendenas behöriga behandling och meddela de upplysningar och anvisningar, som af behofvet kunna vara påkallade;

8:o) att ensam eller i distriktschefers och fattigvårdares sällskap, besöka understödstagare tillräckligt ofta för att blifva förtrogen med det sätt, hvarpå fattigvården i de olika distrikten utöfvas och komma i tillfälle att lämna vederbörande fattigvårdare råd och anvisningar, huru de böra förfara;

9:o) att såsom föreståndare för fattigvårdsbyrån hvarje söckendag å af Fattigvårdsstyrelsen bestämd tid där vara tillgänglig;

10:o) att å byrån mottaga ansökningar om nya understödsfall och själf eller genom vederbörande fattigvårdare undersöka de förhållanden, som inverka på sökandens behof af och rätt till fattigvård;

11:o) att omhänderhafva fattigvårdens kassa och värdehandlingar, arkivalier m. m., efter egen granskning och på vederbörandes attest verkställa alla utbetalningar för fattigvårdens räkning samt med största noggrannhet föra fattigvårdens räkenskaper, hvilka senast inom februari månads utgång hvarje år skola vara för nästföregående år afslutade, skolande sysslomannen för af honom omhänderhafda medel, hvilka, i den mån de ej äro för den dagliga rörelsen behöfliga, skola för Fattigvårdsstyrelsens räkning insättas i bank, ställa af styrelsen godkänd borgen eller annan säkerhet till belopp, som styrelsen pröfvar erforderligt;

12:o) att öfver samtliga understödstagare föra register, innehållande noggranna uppgifter om deras familje- och försörjningsförhållanden;

13:o) att mottaga alla till Fattigvårdsstyrelsen ställda eller därifrån utgående skrifvelser och däröfver föra diarium;

14:o) att hafva uppsikt öfver fattigvårdens slutna anstalter, ofta besöka dem samt därvid tillse, att allt är i behörigt skick och att där intagna personer hållas till det arbete, som af dem rimligtvis kan ~~begäras~~;

15:o) att i god tid uppgöra och till Fattigvårdsstyrelsen ingifva förslag öfver fattigvårdens utgifter och inkomster för nästföljande året, samt

16:o) ~~att i öfrigt~~ ställa sig till efterrättelse de föreskrifter rörande tjänstens utöfvande, som af Fattigvårdsstyrelsen meddelas.

§ 3. Fattigvårdssysslomannen är skyldig underkasta sig eventuella förändringar i denna instruktion samt bestämmelserna i ett eventuellt blifvande pensionsreglemente.

§ 4. Fattigvårdssysslomannen anställes af Fattigvårdsstyrelsen med sex månaders ömsesidig uppsägningstid."

§ 178.

Ang. lönereglering för den lägre personalen vid brandkåren, renhållningsverket och stadens tekniska verk.

Sedan till Drätselkammaren ingifvits en framställning från Svenska Kommunalarbetareförbundets afdelningar N:ris 73 och 116, omfattande de lägre befattningshafvarne vid brandkåren, renhållningsverket samt stadens tekniska verk, med framställning om fullständigt ny lönereglering under formen af kollektiva aftal mellan befattningshafvarnes organisation och staden, hade Drätselkammaren i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 11 innevarande September (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 69), på i skrifvelsen anförda skäl och under framhållande af, att framställningen afsåge principiell förändring af sättet för bestämmande af lönestater, hvilka hittills beslutats af Stadsfullmäktige och fastställts af Konungens Befallningshafvande, till den åtgärd, som på Stadsfullmäktige kunde ankomma, öfverlämnat ofvanberörda skrifvelse.

Efter en stunds öfverläggning i ämnet beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herrar vice ordföranden och Danielsson, med hvilka Herrar Abel Carlsson och Vestholm förenade sig utan att biträda Drätselkammarens i skrifvelsen angifna motivering, remittera ärendet till Löneregleringskommittén med uppdrag för kommitterade att i god tid före den 5 December innevarande år inkomma till Stadsfullmäktige med yttrande och förslag i ämnet, så att Stadsfullmäktige kunde fatta beslut däri före innevarande års utgång.

§ 179.

Ang. inköp af kronoegendomen Johannisberg samt nedläggande af kronans talan mot staden rörande Carlsberg.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 nästlidne Augusti till Drätselkammaren för yttrande och förslags afgifvande remitterat till Stadsfullmäktige genom Magistratens resolution den 11 sistlidne Juli öfverlämnade handlingar rörande statsmakternas beslut om försäljning till Västerås stad af viss del af kronoegendomen Johannisberg, hade Drätselkammaren i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 11 innevarande September (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 70) med återställande af de remitterade handlingarne hemställt att Stadsfullmäktige måtte besluta ingå till Kungl. Maj:t med underdånig skrifvelse af lydelse enligt ett vid Drätselkammarens yttrande fogadt skrifvelseförslag, gående ut på att Stadsfullmäktige skulle förklara sig villiga för stadens räkning inköpa den i Kungl. Maj:ts nådiga bref till Domänstyrelsen den 19 Juni 1919 omförmälda styckningslotten af kronoegendomen Johannisberg inom Västerås stad för en köpeskilling af 475,000 kronor och på villkor i öfrigt som omförmäldes i samma nådiga bref, under förbehåll att den af kammaradvokatfiskalsämbetet anhängiggjorda talan om återvinning till kronan af fastigheten Carlsberg i Västerås för kronans räkning återkallades.

Efter föredragning häraf meddelade ordföranden att på grund af ärendets synnerligen brådskande natur på föranstaltande af Drätselkammaren landshöfdingen i länet, Stadens borgmästare, Stadsfullmäktiges ordförande och vice ordförande samt ledamoten af Stadsfullmäktige Herr Pers jämte Stadens ombudsman såsom representanter för staden uppvaktat en del af regeringens ledamöter i förevarande angelägenhet och därvid å Stadsfullmäktiges vägnar ingifvit en framställning i ämnet som dock icke vore likalydande med det förslag till skrifvelse, Drätselkammaren nu afgifvit, utan skilde sig från detsamma därutinnan, att skrifvelsen efter enahanda motivering, som i Drätselkammarens förslag afslutades med en underdånig hemställan, att Kungl. Maj:t ville med afstående af sina i rättegången rörande Carlsberg framställda anspråk å denna egendom vidtaga åtgärder för att den af Kammaradvokatfiskalsämbetet anhängiggjorda talan om återvinning till kronan af fastigheten Carlsberg i Västerås för kronans räkning återkallades samt att meddelande härom måtte lämnas Stadsfullmäktige i så god tid att staden inom detta års utgång kunde förklara sig antaga köpeanbudet rörande del af egendomen Johannisberg.

Efter tagen del af hvad sålunda förekommit beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr vice ordföranden godkänna innehållet af den af nämnda deputation till Konungen ingifna skrifvelsen äfvensom de åtgärder i ärendet, som af Drätselkammaren och deputationen vidtagits, hvarjämte själfva frågan om inköp af kronoegendomen Johannisberg återremitterades till Drätselkammaren för afgifvande af nytt utlåtande sedan meddelande inkommit om Kungl. Maj:ts beslut i anledning af berörda framställning om nedläggande af rättegången rörande Carlsberg.

§ 180.

Ang. reparation af värmeledningen i Lundby kyrkskola.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande September (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 71) hade Drätselkammaren, med öfverlämnande af Folkskolestyrelsens protokoll för den 22 sistlidne Augusti med hemställan om anslag för utförande af vissa omändringsarbeten å värmeledningen i Lundby

kyrkskola, för egen del tillstyrkt Folkskolestyrelsens framställning samt sålunda hemställt, att Stadsfullmäktige måtte bevilja Folkskolestyrelsen ett anslag å 3,000 kronor för reparation och utökningen af värmeanordningen i Lundby kyrkskola att gäldas af uttaxerade medel i 1920 års budget.

Efter föredragning häraf godkände Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Bäckman utan omröstning hvad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 181.

Ang. anslag för bestridande af kristidstillägg.

Sedan Magistraten i skrifvelse till Drätselkammaren den 5 innevarande September meddelat, att då det beslut Stadsfullmäktige den 28 nästlidne Augusti fattat angående kristidstillägg för stadens befattningshafvare för senare halfåret 1919 icke innefattade, af hvilka medel det belopp, som genom nämnda beslut komme att öfverstiga det anslag, Stadsfullmäktige för ändamålet beviljat genom beslut den 27 December 1918, skulle utgå, Magistraten icke ansåg sig kunna mot bestämmelsen i §§ 41 och 18 mom. 3 i Kungl. Förordningen om kommunalstyrelse i stad öfverlämna beslutet för verkställighet till Drätselkammaren, hade Drätselkammaren i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande September hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta, att det belopp hvarmed det af Stadsfullmäktige den 27 December 1918 beviljade anslag för kristidstillägg till stadens befattningshafvare under år 1919 kunde komma att öfverskridas genom det af Stadsfullmäktige den 28 sistlidne Augusti fattade beslut angående kristidstillägg för senare halfåret 1919 måtte utgå af tillgängliga medel för att sedermera, då erforderliga beloppet till fullo fastställts upptagas till uttaxering i 1920 års stat.

Efter häraf tagen del biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning hvad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 182.

Ang. anslag till en lastautomobil.

Sedan Magistraten i skrifvelse till Drätselkammaren den 5 innevarande September meddelat, att då det beslut Stadsfullmäktige den 28 nästlidne Augusti fattat angående bemyndigande för Drätselkammaren att inköpa en lastautomobil för en kostnad af högst 24,000 kronor icke innefattade, af hvilka medel anslaget skulle utgå, Magistraten icke ansåg sig kunna mot bestämmelsen i §§ 41 och 18 mom 3 i Kungl. Förordningen om kommunalstyrelse i stad öfverlämna beslutet till Drätselkammaren för verkställighet hade Drätselkammaren i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande September, samtidigt som Drätselkammaren anmält, att en lastautomobil inköpts för ungefär den kostnad, som anslaget afsåge, hemställt, att Stadsfullmäktige måtte för ifrågavarande automobilinköp anslå ett belopp af 24,000 kronor att gäldas af tillgängliga medel för att sedermera på sätt Stadsfullmäktige efter förslag af Drätselkammaren kunde besluta, upptagas till uttaxering i 1920 års budget.

Efter föredragning häraf biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens hemställan.

§ 183.

Ang. tilläggsanslag till tekniska skolan för år 1919.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande September (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 72) hade Drätselkammaren med öfverlämnande af en till kammaren inkommen framställning i ämnet från styrelsen för härvarande

tekniska skola på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville bevilja Tekniska skolans styrelse dels ett anslag å 10,000 kronor för täckande af i bränsleanslaget uppkommen brist, att med 5,000 kronor gäldas af uttaxerade medel i 1920 års budget och med 5,000 kronor af tillgängliga medel för att sedermera ingå i blifvande tilläggsanslag för uppförandet af skolbyggnaden, dels ock ett anslag å 7,900 kronor att af skolans styrelse användas till extra dyrtidstillägg till skolans ordinarie lärare, att gäldas genom uttaxering i 1920 års budget.

Efter föredragning häraf biföllo Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Falk utan omröstning Drätselkammaren sålunda gjorda hemställan.

§ 184.

Ang. stadsplaneändring vid Lidmansvägen och Bondegatan.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 nästlidne Augusti för utlåtande remitterat till Stadsplanekommitterade och Drätselkammaren Byggnadsnämndens hos Stadsfullmäktige väckta förslag angående vissa ändringar i gällande stadsplan vid Lidmansvägen samt den öppna plats, där Lidmansvägen och Bondegatan frenade sig med Stora gatan, samt i därtill angränsande kvartersgränser, hade Stadsplanekommitterade och Drätselkammaren nu afgifvit infordrade utlåtanden (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 73).

Stadsplanekommitterade hade i skrifvelse den 6 innevarande September anfört, att förslaget afsåge följande förändringar:

Lidmansvägen i dess sträckning mellan Kristinagatan och Bondegatan, skulle minskas från nuvarande bredd 24 meter till 12 meter och återstående 12 meter läggas till kvarteret Kerstin. Af dessa 12 meter afsågos sex meter till förgård och sex meter till byggnadsmark.

Kvarteret Kerstins södra gräns skulle framflyttas söderut cirka 12 meter men afskäras samtidigt af Bondegatan, så att den nya södra fasadlinien blefve cirka hälften så stor som den nuvarande, hvarigenom innemot 290 kvm. av nuvarande gatumark komme att som byggnadsmark läggas till kvarteret.

Kvarteret Lauras västra gräns skulle förskjutas 6 meter västerut, så att gränsen komme i läge med kvarteret Kerstins nya västra gräns.

Den väster om tomten N:o 87 fallande delen af kvarteret Laura skulle afsättas till förgård af sammanlagdt cirka 15 meters bredd.

Från kvarteret Karola skulle afskiljas i dess sydöstra hörn ett ungefär rektangulärt område, som lades till den öppna platsen i gatukorsningen på så sätt att tomten N:o 1 Karola och lägenheten Marielund erhölle fasadlinie mot nämnda öppna plats i överensstämmelse med hvad kartan närmare utvisade.

Och hade Stadsplanekommittén för sin del förklarat sig icke hafva något att erinra emot Byggnadsnämndens förslag utan tillstyrkt bifall till detsamma.

Drätselkammaren hade i sitt utlåtande af den 13 innevarande September förklarat, att Drätselkammaren för sin del intet hade att erinra mot det föreliggande förslaget.

Efter föredragning af handlingarne i ärendet beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning godkänna det sålunda af Byggnadsnämnden framlagda samt af Stadsplanekommitterade och Drätselkammaren tillstyrkta förslaget, hvarjämte uppdrogs åt Byggnadsnämnden att i vederbörlig ordning söka fastställelse i den sålunda beslutade stadsplaneändringen.

§ 185.

Ang. stadsplaneändring beträffande Torggatans sträckning.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 nästlidne Augusti till Stadsplanekommitterade och Drätselkammaren för utlåtande remitterat Byggnadsnämndens till Stadsfullmäktige ingifna förslag, att Torggatan i dess sträckning mellan Stora Torget och Handtverkaregatan i hela dess längd skulle framdragas rakt mellan kvarteren Kettil och Klas, hvilket innebure att gatans nordligare del, såsom af en förslaget lagd karta framginge, komme att fortsätta rakt öfver tomten N:o 12 södra kvarteret, hade nu de begärda yttrandena till Stadsfullmäktige inkommit (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 74), och inhämtades af desamma, att Stadsplanekommitterade, om också enligt kommitterades mening förslaget innebure någon försämring ur trafiksynpunkt, likväl med hänsyn till de öfvervägande fördelarne af, att genom förslaget en bättre tomtindelning erhålles och att Torggatans framdragande torde kunna genomföras för mindre kostnad och på kortare tid än enligt nu gällande stadsplan, tillstyrkt bifall till Byggnadsnämndens föreliggande förslag, samt att Drätselkammaren jämväl tillstyrkt förslaget, dock att Drätselkammaren, beträffande den i Byggnadsnämndens motivering framkomna tanken, att en breddning af Smedjegatan kunde innebära, att hörnet mellan Smedjegatan och Stora torget skulle komma att afskäras i sned riktning, vore af den bestämda uppfattningen att hörntomten borde, åtminstone tills vidare, bibehållas i oförändradt skick och att frågan om hörnets afskärning borde upptagas till behandling först i samband med utredning angående nybyggnad å tomten.

Efter föredragning af handlingarne i ärendet beslöto Stadsfullmäktige med bifall till Drätselkammarens uttalande på yrkande af Herr Sundström godkänna det sålunda framställda förslaget, hvarjämte uppdrogs åt Byggnadsnämnden att i vederbörlig ordning å Stadsfullmäktiges vägnar söka fastställelse å den beslutade stadsplaneändringen.

§ 186.

Ang. ny oktroj för systembolaget.

Sedan Stadsfullmäktige den 24 sistlidne April uppdragit åt Nykterhetsnämnden, Beredningsutskottet och Drätselkammaren, att afgifva utlåtande öfver Systembolagets i Västerås till Stadsfullmäktige för yttrande genom Magistratens resolution den 3 i samma månad remitterade ansökning till Konungens Befallningshafvande i länet om rättighet att i enlighet med Kungl. Förordningen den 14 Juni 1917 under åren 1920—1922 i Västerås stadskommun idka detaljhandel med rusdrycker, hade nu de begärda yttrandena till Stadsfullmäktige inkommit (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 75.)

I detta ärende hade Beredningsutskottet föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte på det sätt tillstyrka bifall till förevarande ansökning.

1:o) att rättighet beviljades bolaget att under allenast ett år eller 1920 idka detaljhandel med spritdrycker, vin och öl,

2:o) att rättigheten finge utöfvas vid två utminuteringsställen för spritdrycker och vin samt eventuelt öl, vid fyra utminuteringsställen, respektive afhämtningsställen för öl, belägna på sätt systembolaget föreslagit, fem utskänkningsställen för spritdrycker vin och öl, belägna två i norra kvarteret, två i västra kvarteret, däraf ett i ett parkområde och ett å ett utvärdshus samt ett utskänkningsställe för öl i en automat vid Stora gatan,

3:o) att för berörda detaljhandel och den individuella rätten att inköpa och förtära rusdrycker skulle gälla följande bestämmelser:

beträffande utminuteringen

a) *af spritdrycker*, att sådana ej finge till någon utminuteras i större myckenhet än två liter i kalendermånaden samt icke till annan än den som fyllt 25 år, fullgjort skatteplikt till stat och kommun, ej åtnjöte understöd af allmänna medel och ej bruste i fullgörandet af honom åliggande försörjningsplikt, och

b) *af vin och öl*, att sådan finge äga rum endast å tider, då utminutering af spritdrycker skedde, kunnande dock bolaget till välkända och bofasta personer undet tiden mellan kl. 9 f. m. och 6 e. m. hemskicka vederbörligen rekvirerat öl och vin, samt

beträffande utskänkningen

a) *af spritdrycker*, att sådan medgåfves i sammanhang med lagad mat till pris af minst en krona 50 öre och till myckenhet: af egentligt brännvin högst 5 cl. samt af annat brännvin högst $^1/_6$ liter eller af punsch högst $^1/_3$ liter,

b) *af vin och öl*, att sådan blott finge ske till spisande gäst, och

c) *af vin*, att, där enbart vin utskänktes detsamma icke finge ske till större myckenhet än $^2/_3$ liter per gäst, samt där vin jämte spritdrycker utskänktes samtidigt, vin icke finge utskänkas till större myckenhet än $^1/_3$ liter per gäst.

Beredningsutskottets utlåtande överensstämde med Nykterhetsnämndens tidigare afgifna yttrande utom däri, att nämnden tillstyrkt två utskänkningsställen för öl, bägge förlagda i s. k. automatrestauranter.

Drätselkammaren hade föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte tillstyrka en oktrojtid af tre år eller för åren 1920—1922 samt beträffande utskänkningsställenas antal, att bolaget måtte medgifvas rättighet till utskänkning äfven å den s. k. Vasarestauranten äfvensom att i fråga om restriktionerna den individuella inköpsrätten af spritdrycker måtte förbindas med fullgjord skatteplikt till stat och kommun.

Inom såväl Beredningsutskottet som Drätselkammaren hade reservationer afgifvits emot de af nämnda myndigheter framlagda förslagen.

Efter föredragning af handlingarne i ärendet fattade Stadsfullmäktige efter öfverläggning i hvarje särskild punkt nedan antecknade beslut.

I frågan, huruvida rättighet öfver hufvud taget skulle beviljas systembolaget att efter innevarande års utgång idka detaljhandel med rusdrycker i samhället eller icke yrkades dels af Herr Sundström, att Stadsfullmäktige måtte tillstyrka bifall till bolagets framställning härutinnan och dels af Herrar Abel Carlsson och Söder, att framställningen måtte afstyrkas. Genom begärd och anställd omröstning beslöto Stadsfullmäktige vid framställning af proposition å dessa yrkanden med 25 ja, emot 21 nej, afgifna för Herr Abel Carlssons yrkande, att tillstyrka bolagets framställning om utöfvande af fortsatt detaljhandel med rusdrycker.

Vidkommande härefter frågan om den tid, för hvilken tillståndet skulle gälla, beslöto Stadsfullmäktige, sedan Herr Sundström uttalat sig för treårig och Herr Bäckman för ettårig oktroj, utan omröstning i enlighet med sistberörda yrkande och Beredningsutskottets förslag tillstyrka, att tillståndet måtte gälla endast för år 1920.

Beträffande försäljningsställenas antal och därmed i samband stående frågor yrkade dels Herrar Bäckman och Vestholm bifall till Beredningsutskottets förslag, dels Herr Hedberg bifall till Nykterhetsnämndens förslag om tillstyrkande af ytterligare en ölutskänkningsrättighet i automatrestaurant och dels Herr Sundström, att i enlighet med Drätselkammarens förslag utskänkningsrättighet måtte beviljas jämväl för Vasarestauranten.

Stadsfullmäktige godkände vid framställning af särskilda propositioner å ofvanberörda olika yrkanden utan omröstning i alla punkter Beredningsutskottets förslag oförändradt.

Beträffande de ifrågasatta restriktiva bestämmelserna yrkade dels Herr Coos bifall till sin inom Beredningsutskottet afgifna reservation eller att utskänkning af vin och öl icke finge ske till större kvantitet än $^1/_3$ liter pr gäst, dels Herr Hedberg, med instämmande af Herr Edström, i enlighet med Herrar Hedbergs och Hiersemanns reservation inom Beredningsutskottet, att någon inskränkning i afseende å kvantiteten vid vinutskänkningen icke måtte föreskrifvas, dels Herr Sundström, med instämmande af Herr Kättström, att hvad Beredningsutskottet föreslagit rörande utminuteringskvantitet och s. k. mattvång vid utskänkningen icke måtte vinna Stadsfullmäktiges bifall samt att det i fråga om åldersgränsen måtte föreskrifvas, att person under 25 års ålder, hvilken ej vore egen hushållsföreståndare, endast i undantagsfall skulle medgifvas inköpsrätt, dels ock Herr vice ordföranden den ändring i Beredningsutskottets förslag att punkterna b) och c) under rubriken "beträffande utskänkningen" skulle sammanslås till en punkt så lydande:

b) af vin och öl, att sådan blott må ske till spisande gäst, samt att, där enbart vin utskänkes o. s. v.

Sedan öfverläggningen i denna del af ärendet förklarats afslutad framställdes propositioner å de olika yrkandena i hvarje särskild punkt, och beslöto Stadsfullmäktige härvid till alla delar godkänna hvad Beredningsutskottet föreslagit, dock med bifall till Herr vice ordförandens ofvan berörda ändringsförslag. Besluten fattades utan omröstning utom i fråga om maximikvantiteten vid utminutering af spritdrycker, där Stadsfullmäktige genom votering med 33 ja emot 12 nej, afgifna för Herr Snndströms yrkande godkände Beredningsutskottets förslag, samt rörande punkterna b) och c) under rubriken beträffande utskänkningen, där jämväl omröstning ägde rum och Stadsfullmäktige med 30 ja emot 15 nej, afgifna för Herr Hedbergs yrkande om borttagande af punkt c) godkände Herr vice ordförandens ändringsförslag.

Stadsfullmäktige hade i detta ärende alltså beslutat att tillstyrka att nuvarande systembolaget under år 1920 medgåfves rätt till detaljhandel med spritdrycker, vin och öl, under förbehåll

ej mindre nämnda rätt skulle afse två utminuteringsställen för spritdrycker och vin samt eventuellt öl, och fyra utminuteringsställen respektive afhämtningsställen för öl, belägna på sätt systembolaget föreslagit, fem utskänkningsställen för spritdrycker, vin och öl, belägna två i norra kvarteret, två i västra kvarteret, däraf ett i ett parkområde, och slutligen ett å ett utvärdshus samt ett utskänkningsställe för öl uti en automat vid Stora gatan,

än äfven att ifråga om berörda detaljhandel och den individuella rätten att inköpa och å utskänkningsställe förtära rusdrycker skulle gälla;

beträffande utminuteringen:

a) af spritdrycker, att sådana ej måtte till någon utminuteras i större myckenhet än två liter i kalendermånaden samt icke till annan än den, som fyllt 25 år, fullgjort skatteplikt mot stat och kommun, ej åtnjöte understöd af allmänna medel och ej bruste i fullgörande af honom åliggande försörjningsplikt, och

b) af vin och öl, att sådan måtte äga rum endast å tider, då utminutering af spritdrycker skedde, kunnande dock bolaget till välkända och bofasta personer under tiden kl. 9 f. m.—6 e. m. hemskicka vederbörligen rekvireradt öl och vin, samt

beträffande utskänkningen:

a) af spritdrycker, att sådan medgåfves i sammanhang med lagad mat till pris af minst kronor 1: 50 och till myckenhet: af egentligt brännvin högst 5 cl. samt af annat brännvin högst $^1/_6$ liter eller af punsch högst $^1/_3$ liter, och

b) af vin och öl, att sådan blott måtte ske till spisande gäst, samt att, där enbart vin utskänktes, detsamma icke måtte ske till större myckenhet än $^2/_3$ liter pr gäst samt, där vin jämte spritdrycker utskänktes samtidigt, vin icke måtte utskänkas till större myckenhet än $^1/_3$ liter per gäst.

Emot Stadsfullmäktiges hufvudsakliga beslut i detta ärende att tillstyrka fortsatt rusdryckshandel samt därmed sammanhängande detaljbeslut anhöll Herr Abel Carlsson att till protokollet få antecknad sin bestämda principiella reservation.

§ 187.

Ang. understödjande af en Mälardalsutställning i Södertelje.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 18 innevarande September (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 76) hade Drätselkammaren i anledning af en framställning från en interimskommitté, hvilken tillsatts i Södertelje för en därstädes planerad utställning i samband med Mälarens öppnande för den större sjöfarten, med anhållan att Västerås stad ville på sätt den själf funne för godt stödja den planerade utställningen, som under benämningen Mälardalsutställningen skulle blifva en allmän svensk handels-, industri-, handtverks- och slöjd- samt landtbruksutställning, samt efter hörande af tekniska föreningen och handtverksföreningen i Västerås samt handelskammaren för Västmanlands och Örebro län på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta garantera den i Södertälje planerade Mälardalsutställningen ett belopp intill 10,000 kronor, viljande Drätselkammaren, därest utbetalning af beloppet eller del däraf efter afslutande af räkenskaperna för den planerade utställningen skulle påfordras, föreslå Stadsfullmäktige huru disponeradt belopp skulle gäldas.

På yrkande af Herr Sundström bifölło Stadsfullmäktige efter föredragning häraf utan omröstning Drätselkammarens hemställan.

§ 188.

Ang. anslag till Arbetarinstitutets föreläsningsverksamhet.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 18 innevarande September hade Drätselkammaren, med öfverlämnande af en framställning från Västerås Arbetareinstitut därom, att Stadsfullmäktige ville för understödjande af institutets föreläsningsverksamhet för år 1920 i likhet med hvad förut skett anslå ett belopp af

2,000 kronor, tillstyrkt den gjorda framställningen och sålunda föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för understödjande af Västerås arbetareinstituts populärvetenskapliga föreläsningsverksamhet under år 1920 ställa till anstaltens förfogande ett belopp af 2,000 kronor att utgå af uttaxerade medel i 1920 års stat.

Efter föredragning häraf biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning hvad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 189.

Ang. fastställande af gatunamn utom stadsplanen.

Sedan Stadsfullmäktige den 30 Januari innevarande år för utlåtande till Stadsplanekommitterade remitterat ett af Magistraten uppgjordt och till Stadsfullmäktige ingifvet förslag angående gatunamn inom stadens ej planlagda område, hade Stadsplanekommitterades utlåtande nu till Stadsfullmäktige inkommit (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 77).

Efter anmälan häraf beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr vice ordföranden, med hvilken Herrar Vestholm, Bäckman och Sundström förenade sig, remittera ärendet till Beredningsutskottet för yttrandes afgifvande.

§ 190.

Ang. yttrande rörande Sven Albin Emanuel Larssons taxering.

Genom resolution den 20 innevarande September hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande rörande Kontoristen Albin Emanuel Larssons taxering år 1918; och beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr vice ordföranden remittera handlingarne i ärendet till Drätselkammaren för afgifvande af förslag till yttrande i detsamma.

§ 191.

Ang. anslag för uppmätande, afbildande och beskrifvande af äldre gårdar och byggnader i Västerås.

Å en af intendenten vid Västmanlands fornminnesförenings museum i Västerås Sven T. Kjellberg till Stadsfullmäktige ställd framställning i ämnet hade Herr vice ordföranden tecknat en motion, däri han under åberopande af framställningen hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta, att bevilja ett anslag af 1,000 kronor att ställas till intendenten vid Västmanlands fornminnesförenings museum i Västerås, Sven T. Kjellbergs förfogande såsom bidrag till fortsättande af ett hösten 1918 igångsatt arbete för uppmätande, afbildande och beskrifvande af äldre gårdar och byggnader inom Västerås stad.

På yrkande af motionären beslöto Stadsfullmäktige remittera motionen till Drätselkammaren för utlåtande.

§ 192.

Ang. markbyte med landstinget i och för nybyggnad av lasarett.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 22 innevarande September hade Magistraten med öfverlämnande af till ärendet hörande handlingar hemställt, att Stadsfullmäktige ville, med förklarande att staden inginge på de af landstinget beslutade förutsättningar för lasarettets i Västerås uppförande å ett ifrågasatt område å östra utmarken, godkänna de af Kungl. Maj:t för det förut behandlade ägoutbytet föreskrifna villkor.

Efter föredragning häraf beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herrar vice ordföranden och Sundström remittera ärendet till Drätselkammaren för utlåtande.

§ 193.

Ang. val af ledamöter i styrelsen för elektrotekniska fackskolan.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 22 innevarande September hade Beredningsutskottet, under anförande af att på grund af bestämmelserna i § 110 i Kungl. Maj:ts nådiga stadga den 6 Juni 1919 för tekniska fackskolor och tekniska gymnasier, hvari stadgades att teknisk fackskola skulle stå under inseende af en särskild styrelse bestående dels af fyra eller sex ledamöter, af hvilka halfva antalet skulle utses af Kungl. Maj:t och andra hälften af Stadsfullmäktige i den stad där läroverket vore beläget, dels ock af läroverkets rektor såsom självskrifven ledamot, att uppdraget skulle omfatta en tid af fyra år samt att Kungl. Maj:t utsett två ledamöter i elektrotekniska fackskolans i Västerås styrelse, nämligen Landshöfdingen W. Murray och professorn A. Lindström, föreslagit, att Stadsfullmäktige ville till ledamöter i nämnda styrelse för en tid af fyra år, räknadt från och med 1920 års ingång, utse Handlanden K. Kättström och stadens ombudsman Theofil Öberg med föreskrift att uppdraget äfvenledes skulle omfatta återstående del af innevarande år.

Efter föredragning af berörda skrifvelse beslöto Stadsfullmäktige företaga ifrågavarande val; och utsågos till ledamöter i elektrotekniska fackskolans styrelse för den af Beredningsutskottet angifna tiden med acklamation de af Beredningsutskottet föreslagna personerna, Handlanden K. Kättström och Stadsombudsmannen Theofil Öberg.

§ 194.

Ang. val af en ledamot och en suppleant i Hyresnämnden.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 nästlidne Augusti entledigat ledamoten af Hyresnämnden, Byggnadssnickaren F. O. Pettersson från berörda uppdrag samt hänskjutit frågan om beredning af val af ledamot i Nämnden i Herr Petterssons ställe till Beredningsutskottet, hade Beredningsutskottet i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 22 innevarande September föreslagit, att till ledamot af Nämnden måtte utses nuvarande suppleanten i densamma Järnarbetaren E. R. Sabel samt att till suppleant i hans ställe i Nämnden skulle väljas Gjutaren Axel Lindberg, boende i kvarteret Josef.

Efter föredragning af Beredningsutskottet berörda skrifvelse utsågo Stadsfullmäktige med acklamation till ledamot af Hyresnämnden Herr E. R. Sabel och till suppleant i samma nämnd Gjutaren Axel Lindberg.

§ 195.

Ang. uppgörelse med arrendatorerna af egendomen Johannisberg.

Föredrogs och bordlades på yrkande af Herr vice ordföranden en från Drätselkammaren inkommen framställning angående vissa uppgörelser med arrendatorerna af egendomen Johannisberg, för den händelse staden eventuellt skulle blifva ägare af densamma.

§ 196.

Ang. anordnande af en högre folkskola, ordnad som husmodersskola.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige hade Folkskolestyrelsen efter anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte vidtaga åtgärder för inrättande här i staden af en högre folkskola att anordnas som husmodersskola, hvilken skulle taga sin början från och med höstterminen 1920 och att för detta ändamål måtte förhyras lokaler i kvarteret Jörgen, hvilka förut disponerats af det s. k. folkköket.

Efter föredragning af berörda framställning uppstod en stunds öfverläggning, hvarunder yrkades, dels af Herr Vestholm bordläggning af ärendet, dels ock af Herr Edv. Karlsson, med hvilken Herr vice ordföranden förenade sig, att Stadsfullmäktige måtte utan att för dagen vara beredda att fatta beslut om den föreslagna skolreformen uttala sig för att folkkökets lokaler ej borde tagas i anspråk härför, enär behofvet af bostäder för närvarande vore mycket stort och de ifrågasatta skolorna ej kunde komma till stånd förrän tidigast om ett år, remittera ärendet för utlåtande till Drätselkammaren, hvarjämte Herr Enblom föreslog att ärendet måtte sedan Drätselkammarsn uttalat sig i detsamma jämväl återremitteras till Folkskolestyrelsen.

Efter slutad öfverläggning beslöto Stadsfullmäktige, under gillande af Herrar Edv. Karlssons och vice ordförandens uttalande och med afslag å Herr Vestholms bordläggningsyrkande, remittera Folkskolestyrelsens framställning till Drätselkammaren för utlåtande äfvensom återremittera samma framställning för förnyadt yttrande till Folkskolestyrelsen.

§ 197.

Ang. avsägelser och val af nya ledamöter i Löneregleringskommittén.

I särskilda skrifvelser den 24 innevarande September hade dels Bankdirektören Axel Sundström och dels Ingeniören Harald Håkanson på anförda skäl hemställt att blifva entledigade från uppdraget att vara ledamöter i Stadsfullmäktiges löneregleringskommitté.

Med godkännande af berörda afsägelser beslöto Stadsfullmäktige på framställning af Herr vice ordföranden bemyndiga Beredningsutskottet att å Stadsfullmäktiges vägnar utse nya ledamöter i kommittén, hvarom underrättelse skulle meddelas Stadsfullmäktige vid nästkommande sammanträde.

§ 198.

Ang. afsägelse af ledamotskap i Folkskolestyrelsen.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande September hade Läroverksadjunkten Aug. Vetterling på anförda grunder anhållit att blifva befriad från uppdraget att vara ledamot i stadens Folkskolestyrelse.

Med bifall till berörda framställning beslöto Stadsfullmäktige uppdraga åt Beredningsutskottet att till Stadsfullmäktige inkomma med förslag till val af en ledamot i styrelsen i Herr Vetterlings ställe.

In fidem:

Theofil Öberg.

Justeradt den 2 Oktober 1919.

Fredr. Fåhræus.

Ida Olsson. **C. A. Ridderström.**

Offentligen uppläst den 2 Oktober 1919, betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges protokoll.

Den 30 Oktober 1919.

Närvarande: Ordföranden, Herr Domprosten Fr. Fåhræus, vice ordföranden, Herr Riksdagsmannen Viktor Larsson samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, E. Andersson, Zander, Bäckman, Råberg, Falk, Kättström, Jansson, Pers, Hedberg, Dahlfors, Joh. Andersson, Enblom, Vestholm, F. O. Pettersson, Hammer, Abel Carlsson, Söder, Lundqvist, Vesterlund, Hiersemann, C. G. Pettersson, Holmén, Fröken Lövgren, Herrar Coos, Vestling, Browaldh, Leontein, Fruarna Söderqvist och Grönberg, Herrar Persson, Kjellgren, J. V. Larsson, Johansson, Ridderström, Fru Olsson, Herr Eng, Fru Lundblad, Herrar Åkerman, Hult och Eklund.

Frånvarande med godkändt förfall voro Herrar Edström, Tärngren och Svartengren.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 199.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Johansson och J. V. Larsson att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 200.

Ang. vissa ersättningar till arrendatorerna af Johannisberg.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 23 nästlidne September (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 78), hvilken skrifvelse vid Stadsfullmäktiges senaste sammanträde bordlagts och nu återupptogs till förnyad behandling, hade Drätselkammaren förmält, att Drätselkammaren under förbehåll af Stadsfullmäktiges blifvande godkännande samt under förutsättning att Västerås stad komme att blifva ägare af egendomen Johannisberg eller del däraf, med nuvarande arrendatorerna af egendomen träffat vissa preliminära uppgörelser rörande ersättning till af arrendatorerna erlagda kostnader i sammanhang med egendomens elektrifiering, under anhållan, att Stadsfullmäktige ville godkänna hvad Drätselkammaren i förevarande ärende åtgjort.

Efter föredragning af framställningen beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Sundström utan omröstning bifalla Drätselkammarens berörda hemställan.

§ 201.

Ang. ny instruktion för tjänsteläkarne i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige den 27 Mars innevarande år för sin del antagit en ny särskild instruktion för tjänsteläkarne i Västerås samt berörda beslut underställts Kungl. Medicinalstyrelsens pröfning och därefter Medicinalstyrelsen infordrat yttrande öfver instruktionsförslaget af Stadsläkareföreningen, Förste provinsialläkaren i länet m. fl., hade Magistraten genom resolution den 2 innevarande Oktober remitterat handlingarne i ärendet till Stadsfullmäktige för yttrande (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 79).

Efter anmälan häraf beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herrar Sundström och Abel Carlsson öfverlämna handlingarne till Beredningsutskottet för afgifvande af utlåtande och förslag till det yttrande som af Stadsfullmäktige infordrats.

202.

Ang. utsträckt tid för öppethållande af 1:sta klass restauranter.

En af Herrar Sundström, Falk och Kättström väckt motion angående utsträckt tid under år 1920 för öppethållande af 1:sta klassens restauranter i staden, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Sundström öfverlämna till Magistraten och Nykterhetsnämnden under anhållan om sagda myndigheters yttranden i ärendet.

§ 203.

Ang. stadsplaneändring; vidgning af Smedjegatan.

Föredrogs och lades till handlingarne Kungl. Maj:ts i afskrift till Stadsfullmäktige öfverlämnade nådiga bref den 7 Augusti 1919 med fastställelse å Stadsfullmäktiges beslut den 26 September 1918 angående sådan ändring i stadsplanen för staden, att Smedjegatan i dess sträckning mellan Vasagatan och Stora torget skulle vidgas till en bredd af 12 meter på sätt närmare angåfves å en öfver stadsplaneändringen upprättad karta (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 80.)

§ 204.

Ang. byggnadskommitté för uppförande af gymnastikhus vid Djäknebergsskolan.

Genom utdrag af sitt protokoll för den 2 innevarande Oktober hade Folkskolestyrelsen hemställt, att Stadsfullmäktige ville utse lämpligt antal personer att fungera som byggnadskommitté för den af Stadsfullmäktige beslutade gymnastikbyggnaden vid Djäknebergsskolan och hade styrelsen i sammanhang härmed uttalat önskvärdheten af, att stadens folkskoleinspektör måtte utses till ledamot af ifrågavarande kommitté.

Efter föredragning häraf beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Danielsson, med hvilken Herrar Bäckman och Sundström förenade sig uppdraga åt Folkskolestyrelsen att genom af styrelsen utsedda kommitterade låta verkställa Stadsfullmäktiges ifrågavarande beslut om uppförande af en gymnastikbyggnad vid Djäknebergsskolan.

§ 205.

Ang. tilläggsanslag till fattigvården för år 1919.

Genom utdrag af sitt protokoll för den 30 nästlidne September hade Fattigvårdsstyrelsen gjort framställning om att Stadsfullmäktige måtte ställa till Fattigvårdsstyrelsens förfogande ett anslag af förslagsvis 60,000 kronor för täckande af brist i Fattigvårdens stat för innevarande år.

Stadsfullmäktige beslöto på yrkande af Herrar Sundström och Enblom remittera framställningen till Drätselkammaren för utlåtande.

§ 206.

En från Fattigvårdsstyrelsen inkommen framställning genom utdrag af dess protokoll för den 30 nästlidne September angående lönereglering för föreståndaren vid fattiggården, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Enblom remittera för utlåtande till Löneregleringskommittén.

Ang. lönereglering för föreståndaren vid fattiggården.

§ 207.

I skrifvelse till Stadsfullmäktiges ordförande den 27 nästlidne September hade Kommunala Centralbyrån inbjudit Stadsfullmäktige att genom en eller flera representanter deltaga i en planerad konferens i Stockholm fredagen den 31 innevarande Oktober för öfverläggning om för städerna gemensamma åtgärder i frågor rörande enhetlig reglering af kommunalarbetarnes ställning.

Ang. val af ombud för staden vid en interkommunal konferens rörande kommunalarbetarnes ställning.

Beredningsutskottet, som erhållit del af ifrågavarande skrifvelse hade i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 27 innevarande Oktober på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte besluta låta sig representeras vid konferensen ifråga genom sex personer och att därtill måtte utses Riksdagsmannen And. Pers, Handlanden K. Kättström, Järnsvarfvaren Carl Bäckman, Redaktören Abel Carlsson, Stadens ombudsman Theofil Öberg och stadens byggnadschef Gösta Smitt.

Efter föredragning af handlingarne i ärendet beslöto Stadsfullmäktige med bifall till Beredningsutskottets förslag anmoda de af Beredningsutskottet nämnda personerna att såsom stadens ombud närvara vid ifrågavarande konferens.

§ 208.

Sedan Stadsfullmäktige den 25 nästlidne September till Drätselkammaren för utlåtande remitterat Magistratens framställning angående godkännande af de villkor, som af Kungl. Maj:t och Riksdagen uppställts för statens medverkan till den förut beslutade öfverenskommelsen mellan landstinget och staden rörande utbyte af mark för en ny lasarettsbyggnad i Västerås, hade Drätselkammaren i afgifvet yttrande den 9 innevarande oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 81) på anförda skäl förklarat sig icke vilja afstyrka bifall till Magistratens ifrågavarande framställning samt hemställt, att Stadsfullmäktige, därest Stadsfullmäktige ville godkänna samma framställning, måtte besluta

Ang. byte af mark med landstinget för nytt lasarett.

1:o) att förklara, att staden med iakttagande af de af Kungl. Maj:t i nådigt bref den 29 Augusti 1919 föreskrifna villkor och med de jämkningar i öfverenskommelsen, som däraf föranleddes, å sin sida vidhålla den förut af Stadsfullmäktige den 29 Augusti och den 28 November 1918 beslutade öfverenskommelsen mellan landstinget och staden angående utbyte af mark m. m. för uppförande i Västerås af fullständiga nybyggnader för lasarett,

2:o) att för gäldande af den i öfverenskommelsen stipulerade mellanafgiften 550,000, alternativt 600,000 kronor anvisa intill sistnämnda belopp att tillsvidare utgå af tillfälligt lån, som Drätselkammaren, i händelse den underställningsfria lånerätten därigenom skulle öfverskridas, bemyndigades begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga,

3:o) att det ofvan i punkt 2:o) omförmälda anslaget slutligen skulle gäldas dels af inflytande medel vid realisation af de nuvarande lasarettsbyggnaderna

och därtill hörande fast inredning samt af inflytande medel vid försäljning af tomter inom nuvarande lasarettsområdet, dels ock i den mån nämnda tillgångar ej försloge af fonderade lånemedel,

4:o) att bemyndiga Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts nådiga fastställelse å nyssnämnda i punkt 3:o) omförmälda beslut och därvid hemställa om tillstånd för staden att utan hinder af områdets egenskap af donationsjord med äganderätt försälja tomter inom den för bebyggande afsedda delen af det nuvarande lasarettsområdet för att med inflytande köpeskillingar, så långt de försloge, gälda mellanafgiften vid ifrågavarande markbyte samt

5:o) att lämna Byggnadsnämnden i uppdrag att på sätt i ofvanberörda Kungl. bref föreskrifvas vidtaga åtgärder för ändring i stadsplanen för nuvarande lasarettsområdet och antagande af byggnadsbestämmelser för byggnadskvarteren inom samma område.

Härjämte hade Drätselkammaren meddelat, att Drätselkammarens ordförande reserverat sig mot Drätselkammarens beslut i ämnet samt för sin del på anförda skäl förklarat sig hysa den meningen, att Drätselkammaren borde för närvarande afstyrka bifall till Magistratens framställning.

Efter föredragning af handlingarne i ärendet beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Kättström, med hvilken Herrar Pers, Edv. Karlsson och Abel Carlsson förenade sig, till alla delar utan omröstning godkänna Drätselkammarens i ärendet framlagda förslag till beslut.

§ 209.

Ang. anslag till uppmätning m. m. af äldre gårdar i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige den 25 nästlidne September till Drätselkammaren för utlåtande remitterat en af vice ordföranden väckt motion angående anslag för uppmätande, afbildande och beskrifvande af äldre gårdar i Västerås, hade Drätselkammaren i afgifvet yttrande den 9 innevarande Oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 82) på anförda skäl tillstyrkt bifall till framställningen och sålunda föreslagit, att Stadsfullmäktige ville anslå ett belopp af 1,000 kronor till intendenten vid Västmanlands fornminnesförenings museum i Västerås Sven T. Kjellberg att användas som bidrag vid uppmätningsarbete, afbildande och beskrifvande af äldre gårdar och byggnader inom Västerås.

Efter föredragning häraf biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens framställning med det af Herr Sundström föreslagna tillägget, att anslaget skulle utgå af uttaxerade medel i 1920 års stat.

§ 210.

Ang. tilläggsanslag för restaurering af s. k. borgmästaregården.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 9 innevarande Oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 86) hade Drätselkammaren, under erinran att Stadsfullmäktige den 27 Mars innevarande år anvisat ett förslagsanslag å 12,000 kronor för att i samband med den s. k. Borgmästaregårdens upplåtande för brandverkets behof användas till ändrings- och reparationsarbeten inom fastigheten, samt med öfverlämnande af en framställning i ämnet från Brandstyrelsen, på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville för restaurering af ifrågava-

rande fastighet bevilja ett tilläggsanslag å förslagsvis 3,000 kronor att utgå af uttaxerade medel i 1920 års budget.

Efter föredragning häraf biföllo Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Sundström utan omröstning Drätselkammarens framställning.

§ 211.

Ang. Kontoristen A. E. Larssons taxering.

Sedan Magistraten genom resolution den 20 September innevarande år infordrat Stadsfullmäktiges yttrande rörande kontoristen Albin Emanuel Larssons taxering för år 1918 samt Stadsfullmäktige den 25 i samma månad remitterat handlingarne i ärendet till Drätselkammaren för afgifvande af förslag till yttrande i detsamma, hade Drätselkammaren i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 9 innevarande Oktober föreslagit, att Stadsfullmäktige såsom infordradt yttrande måtte under åberopande af hvad i ärendet anförts af ordföranden i taxeringsnämnden i Västerås norra distrikt för sin del hemställa, att Larssons taxering i Västerås måtte af Kungl. Kammarrätten fastställas, under framhållande att Larsson i enlighet med ofvannämnda ordförandes yttrande borde erhålla restitution för möjligen erlagda utskylder till Risinge kommun.

Efter föredragning häraf godkände Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens förslag.

§ 212.

Ang. införande af nöjesskatt i staden.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 16 innevarande Oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 84) hade Drätselkammaren, under meddelande att genom bestämmelserna i Kungl. Maj:ts nådiga förordning om rätt för kommun att upptaga särskild afgift vid vissa offentliga nöjestillställningar den 30 maj 1919 staden ägde rätt att upptaga en särskild afgift, benämnd nöjesskatt, för vissa nöjestillställningar, till hvilka allmänheten hade tillträde mot afgift, men på anförda skäl meddelat, att Drätselkammaren vore af den uppfattningen, att nöjesskatten för närvarande icke borde i staden införas, äfvensom att emot detta majoritetens beslut Drätselkammarens ledamöter Herrar Håkanson, och Edv. Karlsson, med hvilka stadens ombudsman förenat sig, reserverat sig, i det de yrkat, att Drätselkammaren måtte föreslå skattens införande.

Under öfverläggningen härom yrkade dels Herr Sundström bordläggning af ärendet, dels Herr Edv. Karlsson, med hvilken Herrar Bäckman, Erik Andersson, Pers, Akerman, Lundquist, Fröken Lövgren, Fruarna Lundblad och Grönberg och Herr Browaldh förenade sig, återremiss af ärendet till Drätselkammaren för förnyad utredning, dels ock af Herr Kättström, med hvilken instämde Herrar Zander, Abel Carlsson, Coos, Vestholm, Söder och Vesterlund godkännande af Drätselkammarens uttalade uppfattning.

Sedan öfverläggningen förklarats afslutad framställdes till en början proposition å frågan, om Stadsfullmäktige ville bordlägga ärendet eller företaga detsamma till afgörande och förklarade sig Herr ordföranden därvid finna frågan om bifall till sistnämnda proposition vara med öfvervägande ja besvarad, hvarvid votering begärdes, och utföll denna med 14 nej för bordläggningsyrkandet och 28 ja för frågans slutliga afgörande, hvadan alltså Stadsfullmäktige, då $^1/_3$ af dess närvarande ledamöter uttalat sig för bordläggning, jämlikt bestämmelse i Stadsfullmäktiges arbetsordning beslutat bordlägga ärendet.

§ 213.

Ang. inlösen af anläggningar och reparationer vid Kristiansborg

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 16 innevarande Oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:r 85) hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville dels för inköp af en del afträdande arrendatorn å Kristiansborgs gård tillhöriga ledningar och ekonomihus, dels ock för utförande af reparationsarbeten å Kristiansborgs huvudbyggnad, arbetarebostäder, stall och ladugård anslå ett belopp af tillhopa förslagsvis 7,500 kronor att tillsvidare utgå af tillgängliga medel och sedermera vid budgetens för år 1920 uppgörande gäldas på sätt Stadsfullmäktige efter förslag af Drätselkammaren kunde komma att besluta.

På yrkande af Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens berörda framställning.

§ 214.

Ang. ledningar till Kristiansborgs gård

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 16 innevarande Oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 86) hade Drätselkammaren på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för utdragande af vatten-, aflopps- och gasledningar till Kristiansborg anslå ett belopp af 3,500 kronor att tillsvidare utgå af tillgängliga medel och sedermera vid budgetens för år 1920 uppgörande gäldas på sätt Stadsfullmäktige efter förslag af Drätselkammaren kunde komma att besluta.

På yrkande af Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens berörda hemställan.

§ 215.

Ang. inköp af kor till Kristiansborgs gård.

Drätselkammaren hade i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 16 innevarande Oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 87) på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville anslå ett belopp af förslagsvis 14,000 kronor för inköp af kor till Kristiansborgs gård att tillsvidare utgå af tillgängliga medel och sedermera vid budgetens för år 1920 uppgörande gäldas på sätt Stadsfullmäktige efter förslag af Drätselkammaren kunde komma att besluta.

På yrkande af Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens hemställan.

§ 216.

Ang. försäljning af tomter inom kv. Hubert.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 16 innevarande Oktober hade Drätselkammaren, med anmälan, att det halfkommunala bostadsbolaget Mimer hos Drätselkammaren hemställt att få köpa tomt för uppförande af bostadsbyggnad inom kvarteret Hubert och då utsikter torde förefinnas att erhålla köpare äfven till andra tomter inom kvarteret, hemställt om Stadsfullmäktiges bemyndigande att till pris som Drätselkammaren kunde finna vara med stadens fördel förenadt försälja de staden tillhöriga tomterna inom byggnadskvarteret Hubert.

Efter föredragning af berörda skrifvelse biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning på yrkande af Herr Sundström Drätselkammarens berörda framställning.

§ 217.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 16 innevarande Oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 88) hade Drätselkammaren, med öfverlämnande af framställning och utredning i ämnet från Vatten- och Gasverksstyrelsen på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville från och med den 1 Januari 1920 låta f. d. gasverkseldaren A. H. Eriksson komma i åtnjutande af en årlig pension af 1,170 kronor jämte å denna pension belöpande kristidstillägg.

Ang. pensionering af gasverkseldaren A. H. Eriksson.

På yrkande af Herr Abel Carlsson biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens framställning.

§ 218.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 30 nästlidne September (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 89) hade Hälsovårdsnämnden, under erinran att genom den under innevarande års sommar promulgerade epidemilagen af den 19 Juni 1919, hvilken trädde i kraft den 1 Januari 1920, epidemisjukvården i riket organiserats och att därvid stadgats, att hvarje landstingsområde eller stad, som icke deltoge i landsting, skulle utgöra ett eget epidemidistrikt, i följd hvaraf Västerås stads epidemivård skulle med nästa års ingång inordnas under länets epidemisjukvårdsorganisation och ställas under ledning af landstingets epideminämnds men att enligt bestämmelse i nyssnämnda lag Kungl. Maj:t likväl för särskildt fall kunde medgifva, att stad, som tillhörde landstingsområde, kunde utgöra eget epidemidistrikt, och på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta ingå till Kungl. Maj:t med underdånig framställning därom, att Kungl. Maj:t måtte medgifva Västerås stad att utgöra ett eget epidemidistrikt i öfverensstämmelse med ett vid Hälsovårdsnämndens framställning fogadt skrifvelseförslag.

Ang. åtgärder för att staden må förblifva eget epidemidistrikt.

Efter föredragning af till ärendet hörande handlingar meddelade till en början Herr Borgmästaren, att föga utsikt torde förefinnas för att staden redan under nästkommande år kunde blifva eget epidemidistrikt, enär landstinget redan fattat beslut om öfvertagande af epidemivården i länet, och att en sådan framställning, som den af Hälsovårdsnämnden föreslagna, icke torde af Kungl. Maj:t bifallas utan landstingets hörande.

Härefter hemställde Herr Sundström, att Stadsfullmäktige måtte göra det uttalandet, att staden, äfven om landstinget komme att öfvertaga epidemisjukvården, likväl måtte bibehålla äganderätten till sitt nuvarande epidemisjukhus, men uthyra detsamma till landstinget under en tid af fem år för en årlig hyra af 30,000 kronor och under villkor att staden skulle utföra vanliga underhållsarbeten å fastigheten, att, om ändringar och ombyggnader skulle erfordras, äfven dessa skulle utföras af staden mot lämplig höjning i hyresafgiften, att som villkor vid uthyrningen borde föreskrifvas, att stadens innevånare i första hand skulle hafva företräde till de befintliga platserna på epidemisjukhuset, så att inga patienter från Västerås skulle behöfva förflyttas till annan ort, äfvensom att befintliga inventarier och förbrukningsartiklar skulle af landstinget öfvertagas efter värdering.

Under den fortsatta öfverläggningen yrkade Herrar Kättström och Bäckman, att Hälsovårdsnämndens framställning måtte remitteras för utlåtande till Beredningsutskottet och Drätselkammaren, hvarjämte Herr Bäckman i anledning

af en af Herr Borgmästaren lämnad upplysning att deputerade för Hälsovårdsnämnden och länets epideminämnd inom kort skulle sammanträda för att öfverlägga om de villkor och bestämmelser, hvilka borde träffas i anledning af landstingets förestående öfvertagande af epidemisjukhuset, att Stadsfullmäktige måtte utse Drätselkammarens ordförande att jämte Hälsovårdsnämndens delegerade underhandla med landstingets epideminämnd i förevarande ärende.

Sedan Herr Sundström förklarat, att han icke hade något att erinra emot den föreslagna remissen af ärendet, beslöto Stadsfullmäktige efter slutad öfverläggning remittera Hälsovårdsnämndens framställning för utlåtande till Beredningsutskottet och Drätselkammaren, hvarjämte Stadsfullmäktige i enlighet med Herr Bäckmans förslag uppdrogo åt Drätselkammarens ordförande att jämte Hälsovårdsnämndens delegerade öfverlägga med länets epideminämnd i förevarande angelägenhet.

§ 219.

Ang. anmälan om öfverskridande af anslag i följd af epidemi.

En från Hälsovårdsnämnden inkommen framställning af den 20 innevarande Oktober med anmälan om öfverskridande af anslag å epidemisjukhusets stat, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Sundström remittera till Drätselkammaren för utlåtande.

§ 220.

Ang. anslag till sjukhuskläder.

En framställning från Hälsovårdsnämnden af den 20 innevarande Oktober om anslag till sjukhuskläder m. m., beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Sundström remittera till Drätselkammaren för yttrande.

§ 221.

Ang. anslag till ny tvättstuga och värmeledningsanläggning i den äldsta paviljongen vid epidemisjukhuset m. m.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 23 innevarande Oktober hade Hälsovårdsnämnden på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville för en del reparations-, inrednings-, och ändringsarbeten i epidemisjukhuset anslå ett belopp af förslagsvis 56,500 kronor.

På yrkande af Herr Sundström beslöto Stadsfullmäktige remittera framställningen till Drätselkammaren för yttrande.

§ 222.

Ang. förordnande af läkare att verkställa undersökning och behandling af könssjuka.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 23 innevarende Oktober hnde Hälsovårdsnämnden anhållit, att Stadsfullmäktige ville jämlikt 5 § lag angående åtgärder mot utbredning af könssjukdomar den 20 Juni 1918 i afvaktan på att distriktsläkare i staden komme att anställas efter slutlig fastställelse af den af Stadsfullmäktige antagna, på Kungl. Medicinalstyrelsens pröfning beroende instruktion för tjänsteläkarne i Västerås, besluta uppdraga åt annan legitimerad läkare i staden än stadsläkarne att jämte dessa verkställa den kostnadsfria undersökning och behandling af könssjuka, hvarom stadgas i nämnda lag § 4.

Efter föredragning häraf beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Sundström bifalla Hälsovårdsnämndens i ämnet gjorda framställning.

§ 223.

Ang. fortsatt alternerande stängningstid af apoteken å söndagar och nattetid.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 24 innevarande Oktober hade Hälsovårdsnämnden, under erinran att Stadsfullmäktige den 27 Mars innevarande år beslutat förklara, att under vissa garantier från Stadsfullmäktiges sida intet hinder funnes för införande af alternerande stängningstid under sön- och helgdagar samt nattetid vid stadens apotek, samt att, sedan apoteksinnehafvarne erhållit Kungl. Maj:ts tillstånd till sådan alternerande stängningstid, dessa till Hälsovårdsnämnden anmält, att tillståndet omfattade endast år 1919 och därför anhållit, att Hälsovårdsnämnden ville utverka ett uttalande af Stadsfullmäktige i samma rtktning äfven för år 1920 och under anförande, att några olägenheter af den alternerande stängningstiden icke yppat sig, hemställt, att Stadsfullmäktige ville under samma garantier, som uppställdes vid liknande beslutsfattande den 27 Mars innevarande år, förklara att från Stadsfullmäktiges sida intet hinder funnes för fortsättande under år 1920 af alternerande stängningstid under sön- och helgdagar samt nattetid vid stadens apotek.

Efter föredragning häraf biföllo Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Sundström utan omröstning Hälsovårdsnämndens framställning.

§ 224.

Ang. markförsäljning för reglering af tomterna N:ris 95 och 100 Västra kvarteret.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 23 innevarande Oktober hade Drätselkammaren, med förmälan att Drätselkammaren efter förda underhandlingar med vederbörande tomtägare träffat preliminär uppgörelse angående försäljning af markområden från staden tillhöriga tomterna N:ris 98 och 99 västra kvarteret i och för reglering enligt gällande stadsplan af tomterna N:ris 95 och 100 västra kvarteret, föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte besluta, att bemyndiga Drätselkammaren att till pris och på villkor, Drätselkammaren kunde finna för staden förmånliga, försälja de delar af tomterna N:ris 98 och 99 västra kvarteret, som för reglering af tomterna N:ris 95 och 100 i samma kvarter skulle tilläggas sistnämnda tomter.

På yrkande af Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning hvad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 225.

Ang. markbyte för reglering af tomten N:o 45 norra kvarteret vid Domkyrkoesplanaden.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 23 innevarande Oktober hade Drätselkammaren förmält, att Drätselkammaren med ägaren af tomten N:o 45 norra kvarteret träffat preliminär öfverenskommelse om byte af mark för reglering af tomten och utläggande af Domkyrkoesplanaden af sådant innehåll att från tomten skulle afskiljas cirka 1175 kvm. att utläggas till nämnda gata och till tomten läggas staden tillhöriga cirka 54.5 kvm. som förut hört till tomten N:ris 46 och 47 norra kvarteret, hvarjämte staden skulle betala arealskillnaden efter markens taxeringsvärde äfvensom på sin bekostnad låta flytta ett skjul, som delvis låge inom området för Domkyrkoesplanaden, samt hemställt om Stadsfullmäktiges bemyndigande att med ägaren af tomten N:o 45 norra kvarteret träffa aftal af angifvet innehåll.

Efter föredragning häraf biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning på yrkande af Herr Sundström Drätselkammarens framställning med det tillägg, att det belopp, som åtginge för likviderande af arealskillnaden vid det ifrågasatta bytet, skulle gäldas af reserverade köpeskillingsmedel.

§ 226.

Ang. anslag till Västerås gymnastikförening.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 23 innevarande Oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 90) hade Drätselkammaren, med öfverlämnande af en framställning från Västerås gymnastikförening om anslag från stadskassan, på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte besluta, att för år 1920 bevilja Västerås gymnastikförening ett anslag af 1,000 kronor att upptagas till uttaxering i 1920 års budget, under villkor att en af Drätselkammaren utsedd person skulle jämte föreningens egna revisorer granska föreningens räkenskaper för samma år.

Efter föredragning af handlingarne i ärendet biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens framställning.

§ 227.

Ang. försäljning af tomt i Borgmästarevreten till Aktiebolaget Arbetarebostäder.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 23 innevarande Oktober hade Drätselkammaren på anförda skäl anhållit om Stadsfullmäktiges bemyndigande att till Aktiebolaget Arbetarebostäder i Västerås till pris och på villkor, som Drätselkammaren kunde finna för staden antagliga, försälja ett för bolagets nu afsedda byggnadsverksamhet lämpligt afpassadt tomtområde i södra delen af Borgmästarevreten.

På yrkande af Herr Edv. Karlsson biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens berörda framställning.

§ 228.

Ang. anslag för reparation af varmbadhuset.

Med öfverlämnande af en framställning i ämnet från Badhusstyrelsen hade Drätselkammaren i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 23 innevarande Oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 91) på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta att af uttaxerade medel i 1920 års budget anslå förslagsvis 20,000 kronor för reparation af stadens varmbadhus.

Efter föredragning häraf biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens berörda framställning.

§ 229.

Ang. det extra kristidstillägget till stadens lägre befattningshafvare.

Genom skrifvelse till Stadsfullmäktige den 23 innevarande Oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 92) hade Drätselkammaren underställt Stadsfullmäktiges pröfning inkomna skrifvelser dels från Västerås befattningshafvareförening med hemställan, att Stadsfullmäktige måtte så förtydliga sitt beslut af den 28 sistlidne Augusti, att det nu utgående extra tillägget till en del befattningshafvare måtte räknas utgå allenast på grundlön jämte 1913 års dyrtidstillägg samt dessutom borttröja den graderade skala efter hvilken utbetalandet skulle ske, då denna hittills opröfvad till sina verkningar visat så öfverraskande

ojämna resultat, dels från afdelningarne N:o 73, 116 och 131 af Svenska kommunalarbetareförbundet med hemställan, att Stadsfullmäktige måtte besluta att, som grund för ifrågavarande extra dyrtidstillägg endast skulle läggas grundlön jämte lönetillägget för 1914 å 150 kronor, dels ock af Brandstyrelsen med påpekande af vissa ojämnheter vid verkställandet af Stadsfullmäktiges ifrågavarande beslut.

Efter föredragning af handlingarne i ärendet yrkades dels af Herr Abel Carlsson bifall till afdelningarnas N:o 73, 116 och 131 af Svenska kommunalarbetareförbundets framställning om, att som grund för ifrågavarande extra dyrtidstillägg måtte läggas endast grundlön jämte lönetillägget af år 1914 å 150 kronor, dels af Herr Danielsson, med hvilken Herr Leontein, instämde, att Stadsfullmäktige måtte öfverlämna handlingarne i ärendet till Drätselkammaren med uppdrag för Drätselkammaren att utarbeta och till Stadsfullmäktige inkomma med nytt förslag i ämnet i anledning af hvad i framställningarna framhållits dels ock af Herr F. O. Pettersson, med hvilken Herrar vice ordföranden, Bäckman, Söder och Coos förenade sig, att Stadsfullmäktige måtte bemyndiga Drätselkammaren att vid utanordnandet af det af Stadsfullmäktige den 28 Augusti innevarande år beslutade extra kristidstillägget till stadens befattningshafvare i de fall beslutet befunnes leda till sådana konsekvenser, som Brandstyrelsen påpekat, vidtaga sådana jämkningar, att befattningshafvare med högre grundlön i intet fall erhölle lägre aflöningssumma, familjetillägget oräknadt, än en befattningshafvare med lägre grundlön.

Efter öfverläggningens slut framställdes proposition å de sålunda gjorda yrkandena. hvarvid Stadsfullmäktige utan omröstning fattade beslut i ärendet i öfverensstämmelse med Herr F. O. Petterssons förslag.

§ 230.

Ang. träffande af kollektivaftal med en del befattningshafvare.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 23 innevarande Oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 93) hade Löneregleringskommittén, i anledning däraf att Stadsfullmäktige den 25 nästlidne September till kommitterade för yttrande öfverlämnat en från Svenska Kommunalarbetarefackförbundets afdelningar i Västerås N:ris 73 och 116 inkommen framställning om fullständig ny lönereglering under formen af kollektivaftal mellan befattningshafvarnes organisation och staden på anförda skäl för närvarande för sin del afstyrkt att tjänstevillkoren mellan ofvannämnda befattningshafvareorganisationer, å ena, hvilka omfattade brandmän. renhållningsarbetare, inkasserare, afläsare och kontorspersonal vid tekniska verken samt maskinister vid vatten- och elektricitetsverket, och staden, å andra sidan, skulle regleras genom kollektivaftal och anhållit om Stadsfullmäktiges godkännande af denna kommitterades uppfattning.

Efter föredragning häraf yrkade dels Herr Pers bifall till kommitterades framställning, dels ock Herr Vestholm, med instämmande af Herr vice ordföranden, att Stadsfullmäktige måtte, utan att godkänna kommitterades motivering i annat afseende än hvad kommitterade anfört därom, att tiden vore för knapp till nästa års ingång för att den, ett kollektivaftal kompletterande förhandlingsordningen skulle kunna utarbetas och fastställas, måtte godkänna kommitterades framställning.

Efter slutad öfverläggning framställdes proposition å de sålunda gjorda yrkandena och beslöto härvid Stadsfullmäktige genom begärd och anställd om-

röstning med 24 nej emot 15 ja, afgifna för Herr Pers yrkande, i överensstämmelse med Herr Vestholms förslag.

§ 231.

Ang. val av ledamöter och suppleanter i Löneregleringskommittén.

Sedan Stadsfullmäktige den 25 nästlidne September entledigat Bankdirektören Axel Sundström och Ingeniören Harald Håkanson från deras uppdrag att vara ledamöter i Löneregleringskommittén samt uppdragit åt Beredningsutskottet att å Stadsfullmäktiges vägnar utse nya ledamöter i kommittén, hade Beredningsutskottet i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 3 innevarande Oktober, meddelat, att utskottet till ledamöter i kommittén utsett Veterinären Martin Jonsson och Filaren G. Eklund. hvarjämte utskottet föreslagit. att Stadsfullmäktige jämväl måtte utse två suppleanter för ledamöterna i kommittén och härtill föreslagit Ingeniören Paul Andersson och Verkstadsarbetaren A. Vestholm.

Efter föredragning af Beredningsutskottets berörda skrifvelse beslöto Stadsfullmäktige att utse två suppleanter i Löneregleringskommittén och valdes härtill med acklamation de af Beredningsutskottet föreslagna personerna.

§ 232.

Ang. avsägelse av ledamotskap i yrkesskolekommittén.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 26 nästlidne September hade Direktören J. S. Edström afsagt sig uppdraget att vara sammankallande ledamot i Yrkesskolekommittén samt ledamot af styrelsen för tekniska skolan.

Med godkännande af berörda afsägelse beslöto Stadsfullmäktige uppdraga åt Beredningsutskottet att till Stadsfullmäktige inkomma med förslag till val i den afgåendes ställe.

§ 233.

Ang. avsägelse av ledamotskap i flickskolans styrelse.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande Oktober hade Fru Sigrid Elfström anhållit om entledigande från uppdraget att vara medlem af flickskolans styrelse.

Med godkännande af afsägelsen uppdrogo Stadsfullmäktige åt Beredningsutskottet att inkomma med förslag till val i den afgåendes ställe.

§ 234.

Ang. ny spårförbindelse till hamnplanen.

Föredrogs följande från Drätselkammaren inkomna framställning:

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan staden låtit utbygga kajen vid nya hamnen österut fram emot Lillån samt innanför liggande områden efter hand ordnats och tagits i anspråk såsom upplags- och magasinstomter, har fråga uppkommit om ett bättre ordnande af järnvägstrafikförbindelsen mellan bangården och hamnplanens spårsystem.

Efter underhandlingar med S.-V.-B. järnväg hade uppgjorts en plan härtill och till utvidgning af hamnplanens järnvägsspår, som framgår af bifogade ritning.

Denna fråga har emellertid nu blifvit synnerligen aktuel därigenom, att Drätselkammaren med Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget träffat aftal om uthyrning till nämnda bolag af ett tomtområde invid Lillån söder om spåret

till statens kraftverk och att bolaget är i behof af bättre spårförbindelser till denna tomt än den, som erhålles med sistberörda spår. Därför har Drätselkammaren tänkt sig att början nu göres till det nya förbindelsespårets anläggande på det sätt att spåret utlägges mellan bangårdsområdets östra utdragsspår i närheten af renhållningsverket och kraftverksspårets bro öfver Lillån, en sträcka på cirka 350 meter.

Kostnaden för denna spåranordning har beräknats till 35,000 kronor, men har Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget för fördelen att erhålla spåret genast och med hänsyn till de kostnader för vändskifva och dylikt, som därigenom besparas bolaget, skriftligen utfäst sig att bidraga med ett belopp af 10,000 kronor. För staden skulle sålunda återstå en kostnad af 25,000 kronor.

På grund af det anförda får Drätselkammaren hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta

att för utläggande af ett nytt förbindelsespår mellan bangården och hamnplanen från bangårdens östligaste utdragsspår till kraftverksspårets bro öfver Lillån anslå ett belopp af 25,000 kronor att utgå af tillgängliga medel för att gäldas på sätt Stadsfullmäktige efter förslag af Drätselkammaren i samband med fastställande af budgeten för nästkommande år kunna komma att besluta.

Västerås den 23 Oktober 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

MARTIN JONSSON.

Theofil Öberg.

Efter föredragning häraf yrkade dels Herr Sundström med hvilken Herrar Lundquist och Bäckman förenade sig, bifall till Drätselkammarens framställning, dels ock Herr Zander bordläggning af ärendet.

Sedan Stadsfullmäktige efter öfverläggningens slut vid först ftamställd proposition å Herr Zanders bordläggningsyrkande och frågan, huruvida Stadsfullmäktige ville i dag företaga ärendet till slutligt afgörande, beslutat nu afgöra frågan, biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens i ämnet gjorda framställning.

§ 235.

Ang. ny sotaretaxa.

Genom resolution den 25 innevarande Oktober hade Magistraten till Stadsfullmäktige öfverlämnat en framställning från Skorstensfejaremästaren i staden jämte Brandstyrelsens däröfver afgifna yttrande angående förhöjning i här gällande sotaretaxa.

Stadsfullmäktige beslöto på yrkande af Herr vice ordföranden remittera ärendet till Beredningsutskottet för utlåtande.

§ 236.

Ang. värmeelement i brandchefs- och brandmästareexpeditionerna.

Föredrogs följande från Brandstyrelsen inkomna framställning:

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Brandchefen har i Brandstyrelsen framlagt förslag att för uppvärmning av brandchefs- och brandmästareexpeditionerna, värmeelement måtte anbringas i dessa expeditioner och inkopplas uti brandstationens värmeledningssystem.

Då ledningsstammar finnas i murarna anbragta skulle några tekniska svårigheter eller större kostnader härför icke uppstå. Nu uppvärmas berörda expeditioner genom kamin och kakelugn och skulle de bränslekostnader dessa draga genom anbringande af värmeelement försvinna, då nuvarande värmeledningen lämnar tillräckligt värmeöfverskott för uppvärmning af expeditionsrummen.

Kostnaden för en dylik ändring skulle enligt infordradt anbud uppgå till i rundt tal 900 kronor.

Med hänsyn till den besparing, som härigenom skulle uppstå får Brandstyrelsen hemställa,

att Stadsfullmäktige ville för ändamålet anvisa ett anslag av 900 kronor.

Västerås den 20 Oktober 1919.

På Brandstyrelsens vägnar:
JOHAN SVENSSON.

Ragnar Tenow.

Under överläggningen härom yrkade dels Herr vice ordföranden remiss af framställningen till Drätselkammaren, dels ock Herr Bäckman, med hvilken Herr Sundström förenade sig, att Stadsfullmäktige måtte besluta bemyndiga Brandstyrelsen att låta utföra de föreslagna anordningarna samt lämna Drätselkammaren i uppdrag att till Stadsfullmäktige inkomma med förslag på hvad sätt det för ändamålet erforderliga anslaget skulle gäldas.

Stadsfullmäktige beslöto efter öfverläggningens slut i öfverensstämmelse med Herr Bäckmans yrkande.

§ 237.

Ang. jämkning i tiden för salubutikers m. m. öppethållande.

Med resolution den 29 innevarande Oktober hade Magistraten för beslut jämlikt 4 § i lag den 30 Maj 1919 om begränsning af tiden för idkande af handel m. m. öfverlämnat en del till Magistraten inkomna framställningar till Stadsfullmäktige rörande jämkningar i tiden för salubutikers m. m. öppethållande i Västerås.

Stadsfullmäktige beslöto efter meddelande häraf på yrkande af Herr vice ordföranden remittera ärendet till Beredningsutskottet för utlåtandes afgifvande.

In fidem:
Theofil Öberg.

Justeradt den 8 November 1919.

Fredr. Fåhræus.

J. Victor Larsson. **Karl Johansson.**

Offentligen uppläst den 8 November 1919, betygar

Ex officio:
Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges protokoll.

Den 27 November 1919.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus, vice ordföranden Herr Riksdagsmannen V. Larsson samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Zander, Bäckman, Råberg, Falk, Kättström, Jansson, Pers, Hedberg, Dahlfors, J. Andersson, Enblom, Vestholm, F. O. Pettersson, Hammer, Abel Carlsson, Söder, Lundqvist, Vesterlund, Tärngren, Hiersemann, C. G. Pettersson, Holmén, Fröken Löfgren, Herrar Coos, Vestling, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Persson, Kjellgren, J. V. Larsson, Johansson, Ridderström, Fru Olsson, Herr Eng, Fru Lundblad, Herrar Åkerman, Hult och Eklund.

Frånvarande med godkändt förfall voro Herrar E. Andersson, Edström, Browaldh, fru Söderqvist och Herr Svartengren.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 238.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Kjellgren och Persson att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 239.

Ang. fråga om upptagande af nöjesskatt.

Företogs till fortsatt behandling Drätselkammarens vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 30 nästlidne Oktober bordlagda skrifvelse (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 84), däri Drätselkammaren meddelat, att Drätselkammaren vore af den uppfattningen, att den genom Kungl. Förordningen den 30 maj 1919 för kammaren medgifna rätten att upptaga s. k. nöjesskatt icke för närvarande borde af Stadsfullmäktige begagnas, men att emot Drätselkammarens uppfattning dess ledamöter Herrar Håkansson och Edv. Karlsson jämte stadens ombudsman uttalat avvikande mening, i det att de förordat nöjesskattens införande härstädes.

Under öfverläggningen i detta ärende yrkade dels Herr Sundström i enlighet med reservanternas i Drätselkammarens mening, att Stadsfullmäktige måtte besluta införandet av nöjesskatt inom kommunen, dels och Herrar Vestholm och Söder, att Stadsfullmäktige måtte uttala sin anslutning till Drätselkammarens uppfattning, och beslöto Stadsfullmäktige vid efter öfverläggningens slut framställd proposition å de sålunda gjorda yrkandena genom begärd och anställd omröstning med 26 ja emot 17 nej, afgifna för Herr Sundströms yrkande, godkänna den af Drätselkammarens majoritet uttalade uppfattningen.

§ 240.

Ang. yttrande över ansökningar om tillstånd att försälja pilsnerdricka.

Genom särskilda resolutioner den 6 och den 11 innevarande November hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande öfver af en del personer hos Konungens Befallningshafvande i länet gjorda ansökningar om tillstånd att här i staden försälja pilsnerdricka; och beslöto Stadsfullmäktige remittera handlingarne till Nykterhetsnämnden för afgifvande af utlåtande öfver ifrågavarande ansökningar.

§ 241.

Ang. tvättstuga vid barackerna i Katrinelund.

En från Fattigvårdsstyrelsen genom utdrag af dess protokoll för den 28 nästlidne Oktober inkommen framställning om uppförande af en tvättstuga vid barackerna i Katrinelund beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr vice ordföranden remittera till Drätselkammaren för utlåtande.

§ 242.

Ang. utförande af en hamnarm vid kallbadhuset.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande November (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 94) hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta att för påbörjande af en hamnpir, utgående åt väster från och i vinkel mot den nuvarande till kallbadhuset ledande stenpiren, i och för afledande från badhuset af det orena åvattnet och för åstadkommande af ökadt antal båtplatser i åmynningen anvisa ett anslag å 50,000 kronor att upptagas till uttaxering i nästkommande års stat, hvarjämte Drätselkammaren förmält, att emot dess beslut i ärendet reservation anförts af dess ledamöter Herrar Jonsson, Håkansson och Andersson, i det att de yrkat afslag å detta förslag.

Efter föredragning af framställningen uppstod en längre öfverläggning, hvarunder yrkades dels af Herr Zander, med instämmande af Herrar Bäckman och Holmén, återremiss af ärendet till Drätselkammaren för utredning af de ytterligare kostnader, som vore förenade med ett fullständigt ordnande af hamnpirerna i enlighet med det af byggnadschefen uppgjorda förslaget, dels af Herr Kättström, med hvilken Herrar Pers, Danielsson, Edv. Karlsson, Sundström, Vestholm, Åkerman, Råberg och Hedberg förenade sig, bifall till Drätselkammarens förslag, dels af Herr vice ordföranden, med hvilken Herrar Coos och Falk instämde, likaledes bifall till Drätselkammarens förslag men med uteslutande af den del af Drätselkammarens motivering, däri Drätselkammaren fäst uppmärksamheten å det framtida fullföljandet af huvudförslaget såsom en följd af ett bifall till nu föreliggande framställning, dels ock af Herr Abel Carlsson afslag af framställningen.

Sedan Stadsfullmäktige vid först framställd proposition å Herr Zanders återremissyrkande och frågan om Stadsfullmäktige ville i dag företaga ärendet till afgörande utan omröstning beslutat nu afgöra ärendet, framställdes proposition å öfriga i ärendet framställda yrkanden, hvarvid Stadsfullmäktige utan omröstning godkände Drätselkammarens förslag oförändradt.

§ 243.

Ang. ny serveringspaviljong å Elba samt en paviljong och ett regnskydd å Östra holmen.

Sedan Stadsfullmäktige vid behandling den 24 April innevarande år af Drätselkammarens förslag (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 28) om uppförande

af en ny serveringspaviljong å ön Elba återremitterat ärendet till Drätselkammaren för förnyad utredning och öfvervägande i sammanhang därmed, huruvida icke en serveringspaviljong i stället eller därjämte borde uppföras äfven å Östra eller eventuelt Västra holmen, hade Drätselkammaren i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande November (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 95) på anförda skäl och under vidhållande af sitt förut afgifna förslag hemställt, att Stadsfullmäktige ville anvisa dels 90,000 kronor för uppförande af en ny serveringspaviljong å Elba i huvudsaklig öfverensstämmelse med af stadsarkitekten Erik Hahr upprättade skissritningar, dels ock 18,500 kronor för uppförande å Östra holmen af en ny serveringspaviljong och en öfverbyggnad af nedvägen till Stora bryggan enligt vid skrifvelsen fogade ritningar samt därvid besluta, att anslagen skulle förskotteras af tillgängliga medel för att sedermera gäldas på sätt Drätselkammaren komme att föreslå vid afgifvande af förslag till stat för nästkommande år.

Under den långvariga öfverläggning, som efter ärendets föredragning uppstod, yrkades, dels af Herr Sundström, med hvilken Herrar Bäckman, Edv. Karlsson, Pers, Kättström och Danielsson förenade sig, bifall till Drätselkammarens förslag, dels af Herr Zander, med instämmande af Herrar Söder, C. G. Pettersson och Holmén afslag å Drätselkammarens förslag beträffande ny serveringspaviljong å Elba, tilläggande Herr Holmén, att han vore för bifall till Drätselkammarens förslag endast i fråga om regnskyddet å Östra holmen, dels ock af Herrar Abel Carlsson, vice ordföranden, Coos och Västerlund samt Fröken Löfgren återremiss af ärendet till Drätselkammaren, hvarvid Herr Abel Carlsson med instämmande af Herr Vesterlund, önskade, att Drätselkammaren måtte verkställa utredning huruvida det icke vore möjligt att reparera den nuvarande restaurantbyggnaden å Elba och Herr vice ordföranden, med instämmande af Herr Coos och Fröken Löfgren, uttalade sig för, att Drätselkammaren ville låta uppsätta ett alternativt förenkladt förslag till ny restaurantbyggnad å Elba, afsedd endast för sommarservering för att därigenom kostnadssumman skulle kunna nedbringas. Alternativt, därest icke återremissyrkandet skulle vinna Stadsfullmäktiges bifall, yrkade dels Herr vice ordföranden det tillägg till Drätselkammarens förslag, att anslaget till nybyggnaden å Elba skulle blifva högst 90,000 kronor, dels ock Herr Coos afslag å Drätselkammarens framställning.

Sedan öfverläggningen förklarats afslutad, framställdes först proposition å yrkandet om återremiss af ärendet eller frågan, huruvida Stadsfullmäktige nu ville företaga detsamma till slutligt afgörande, och beslöto Stadsfullmäktige härvid genom begärd och anställd omröstning med 26 nej emot 15 ja, afgifna för återremiss, att nu företaga ärendet till afgörande.

Härefter och sedan samtliga de talare, hvilka förut under överläggningen yrkat bifall till Drätselkammarens förslag, instämt i Herr vice ordförandens ändringsförslag om att kostnaden för nybyggnaden å Elba skulle begränsas till högst 90,000 kronor, framställdes proposition i första punkten af Drätselkammarens förslag, eller om nybyggnaden å Elba, mellan samma förslag oförändradt, Herr vice ordförandens ändringsförslag och frågan om afslag å framställningen. Då Herr ordföranden härvid förklarade sig anse frågan om bifall till Herr vice ordförandens förslag vara med öfvervägande ja besvarad, begärdes votering. Till kontraproposition antogs utan omröstning yrkandet om afslag, hvarefter omröstningen verkställdes, och utföll densamma med 27 ja-röster för bifall till

Herr vice ordförandens förslag och 14 nej-röster för afslag, hvadan alltså Stadsfullmäktige i denna punkt godkänt Herr vice ordförandens förslag.

I öfriga delar biföllo härefter Stadsfullmäktige utan omröstning hvad Drätselkammaren föreslagit.

Stadsfullmäktige hade alltså i detta ärende beslutat:

att för uppförande af en ny serveringspaviljong å Elba i hufvudsaklig öfverensstämmelse med af Stadsarkitekten Erik Hahr upprättade skissritningar anslå högst 90,000 kronor,

att för uppförande å Östra holmen af en serveringspaviljong och ett regnskydd vid ångbåtsbryggan anslå ett belopp af 18,500 kronor, samt

att anslagen skulle förskotteras af tillgängliga medel för att sedermera gäldas på sätt komme att beslutas, sedan Drätselkammaren härutinnan framtällt förslag i sammanhang med upprättandet af förslaget till budget för staden för nästkommande år.

§ 244.

Ang. fråga om inköp af kronoegendomen Vallby.

Sedan Stadsfullmäktige den 29 Augusti 1918 till Drätselkammaren för utlåtande remitterat en skrifvelse från Konungens Befallningshafvande i länet den 1 samma månad och år, hvarmed till Stadsfullmäktige överlämnats i styrkt afskrift Kungl. Maj:ts nådiga bref den 14 juni 1918, hvarigenom staden, i anledning af Stadsfullmäktiges därom gjorda framställning, erbjudits köpa kronoegendomen Vallby N:o 4 i förutvarande S:t Ilians socken för en af Riksdagen fastställd köpeskilling af 182,000 kronor, hade Drätselkammaren i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande November (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 96), under åberopande af Stadsfullmäktiges beslut den 28 Februari 1918 att för fastigheten i fråga erbjuda en högsta köpeskilling af 90,000 kronor och enär några omständigheter ej därefter inträffat, som syntes kunna föranleda Stadsfullmäktige att med frångående af detta erbjudande för fastigheten erlägga mer än dubbla den erbjudna köpeskillingen, hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta låta frågan om inköp av fastigheten förfalla.

Efter anföranden af Herrar Enblom, Sundström, vice ordföranden, Edv. Karlsson och Bäckman, hvilka yrkade bifall till Drätselkammarens hemställan, blef samma hemställan af Stadsfullmäktige utan omröstning bifallen.

§ 245.

Ang. anslag till Tekniska skolan m. m.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 97) hade Drätselkammaren, med öfverlämnande af en till Stadsfullmäktige ställd skrifvelse från styrelsen för Centralslöjdskolan och Tekniska skolan i Västerås, däri styrelsen med bifogande af förslag till stat för skolan för år 1920 m. m. hemställt, att Stadsfullmäktige måtte anslå 46,600 kronor till Tekniska skolans driftkostnader för år 1920 samt tillhopa 77,000 kronor för elektrisk armatur, arbetsmaskiner, diverse inredning m. m. i Tekniska skolans nybyggnad, på anförda skäl och under framhållande af, att skolans inkomster av elevafgifter borde kunna beräknas till avsevärt högre belopp, än som upptagits i skolstyrelsens statsförslag, föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte besluta:

att för år 1920 bevilja Tekniska skolan i Västerås till dess driftkostnader ett anslag af 41,600 kronor att utgå af uttaxerade medel i 1920 års stat

samt att till byggnadskommitterade för tekniska skolan remittera styrelsens framställning i hvad densamma afsåge engångskostnader för skolbyggnadens färdigställande.

Efter föredragning af handlingarne i ärendet fattade Stadsfullmäktige, jämlikt af Herr Sundström framställdt yrkande, mot hvilket Herr Falk förklarade sig icke hafva något att invända, i berörda punkter beslut i öfverensstämmelse med Drätselkammarens förslag.

I anledning af Drätselkammarens i samma skrivelse lämnade meddelande, att enligt det af Kungl. Skolöfverstyrelsen fastställda reglementet för lärlings- och yrkesskolorna i Västerås närmaste vården öfver skolorna skulle utöfvas af en styrelse, bestående af skolans föreståndare samt sex af Stadsfullmäktige utsedda ledamöter, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr vice ordföranden uppdraga åt Beredningsutskottet att till Stadsfullmäktige inkomma med förslag till val af de styrelseledamöter, det sålunda ankomme på Stadsfullmäktige att utse.

§ 246.

Angående åtaganden rörande vaktmästare-avlöningar vid Tekniska skolan.

I skrifvelse till Magistraten den 14 innevarande November hade Konungens Befallningshafvande i länet — med förmälan, att riksdagen godkänt ordinarie stat för elektrotekniska fackskolan i Västerås för år 1920, upptagande bland annat en maskinist och eldare, bidrag till aflöningen, arvode 850 kronor samt en laboratorievaktmästare, bidrag till aflöningen, arvode 1,450 kronor, och såsom villkor för nämnda i staten upptagna arvoden föreskrifvit, att Västerås stad skulle förbinda sig att till bemälda befattningshafvare, så länge dessa vore anställda vid såväl statens som stadens läroanstalter utbetala så stort arvode, att deras sammanlagda löneförmåner uppginge till minst samma belopp, som vore fastställdt för de till den s. k. B-gruppen hörande vaktmästare, dock med afdrag, motsvarande ordinarie befattningshafvare åliggande afgifter för egen pensionering, samt att riksdagen å tilläggsstat för år 1919, under förutsättning att Västerås stad förbunde sig att till de vid nämnda fackskola anställda laboratorievaktmästaren samt maskinisten och eldaren för år 1919 utbetala så stort arvode, att de sammanlagda löneförmånerna för en hvar af sagda befattningshafvare uppginge till minst samma belopp, för helt år räknadt, som fastställts för de till den s. k. B-gruppen hörande vaktmästare, dock med afdrag af ett belopp, motsvarande ordinarie befattningshafvare åliggande afgifter för egen pensionering, såsom bidrag för beredande af tillfälligt lönetillägg för senare hälften af år 1919 åt laboratorievaktmästaren med 125 kronor samt åt maskinisten och eldaren med 75 kronor beviljat ett belopp af 200 kronor — uppdragit åt Magistraten att efter hörande af Drätselkammaren infordra Stadsfullmäktiges yttrande, huruvida Stadsfullmäktige ikläddde sig uppfyllandet af ofvanberörda utaf riksdagen vid förenämnda anslag fästade villkor och förutsättning.

Genom resolution den 18 innevarande November hade Magistraten öfverlämnat berörda skrifvelse till Drätselkammaren med anmodan att med eget utlåtande öfverlämna densamma till Stadsfullmäktige för afgifvande af det begärda yttrandet.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande November (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 98) hade Drätselkammaren, med öfverlämnande af ofvanberörda skrifvelse och resolution, under framhållande af, att erforderliga

belopp borde utgå af de anslag, som Stadsfullmäktige för respektive år ställde till förfogande af kammarens medel för Tekniska skolans i Västerås driftkostnader, föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte besluta tillförbinda staden att till den maskinist och eldare samt den laboratorievaktmästare, som vore anställda vid såväl statens elektriska fackskola som härvarande yrkes- och lärlingsskola, utbetala så stor del av deras arvoden, som af riksdagen föreskrifvits vid beviljande af anslag till elektrotekniska fackskolan i Västerås dels å ordinarie riksstat för år 1920 och dels å tilläggsstat för år 1919.

Efter föredragning af handlingarne i ärendet fattade Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström beslut utan omröstning i öfverensstämmelse med hvad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 247.

Ang. anslutning till en förhandlingsorganisation i kommunalarbetarfrågor.

Med öfverlämnande af en framställning i ärendet från Svenska Stadsförbundets kommunala Centralbyrå hade Drätselkammaren i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande November (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 99), föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte besluta att för Västerås stad ingå i en för Sveriges stadssamhällen gemensam organisation med uppgift att företräda kommunernas intressen vid förhandlingar med hos dem anställda arbetare.

Under öfvrrläggningen härom yrkade dels Herr vice ordföranden, med hvilken Herrar Vestholm, Sundström, Bäckman och Pers instämde, att handlingarne i ärendet måtte för ytterligare beredning återremitteras till Drätselkammaren och öfverlämnas till Beredningsutskottet, dels Herr Abel Carlsson, med instämmande af Herrar Vesterlund och Holmén att Stadsfullmäktige måtte besluta, att framställningen icke för närvarande skulle till någon Stadsfullmäktiges åtgärd föranleda.

Vid framställning af proposition å remissyrkandet och frågan huruvida Stadsfullmäktige ville i dag företaga ärendet till afgörande blef Herr vice ordförandens yrkande om remiss till Drätselkammaren och Beredningsutskottet af Stadsfullmäktige utan omröstning bifallen.

§ 248.

Ang. fastställande av gatunamn utom stadsplanen

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 30 Januari innevarande år hade Magistraten aflämnat förslag å namn å utanför stadsplanen varande gator och trafikleder, så lydande:

"*Till Stadsfullmäktige etc.*" (se Stadsfullmäktiges tryckta handlingar 1919 sid. 261 o. f.)

Efter remiss af Stadsfullmäktige nämnda dag hade Stadsplanekommitterade den 18 sistlidna September däröfver afgifvit utlåtande af följande lydelse:

"*Till Stadsfullmäktige etc*" (se Stadsfullmäktiges tryckta handlingar 1919 sid. 251 o. f.

Sedan härefter Stadsfullmäktige den 25 September 1919 anmodat Beredningsutskottet att afgifva yttrande i ärendet, hade nu från utskottet inkommit utlåtande af den 18 innevarande november, så lydande:

"*Till Stadsfullmäktige etc*" (se Stadsfullmäktiges tryckta handlingar 1919, sid. 330 o. f.

Under öfverläggningen i detta ärende yrkade dels Herrar vice ordföranden och Sundström bordläggning af detsamma, dels ock Herr Bäckman bifall till Beredningsutskottets förslag.

Sedan Stadsfullmäktige efter öfverläggningens slut vid först framställd proposition å bordläggningsyrkandet och frågan om Stadsfullmäktige ville i dag företaga ärendet till afgörande, beslutat i dag afgöra ärendet, fattade Stadsfullmäktige utan omröstning beslut i förevarande fråga till alla delar i öfverensstämmelse med hvad Beredningsutskottet föreslagit.

§ 249.

Ang. ändring i sotaretaxan.

Sedan Stadsfullmäktige den 30 nästlidne Oktober till Beredningsutskottet för utlåtande remitterat en genom Magistraten inkommen framställning från stadens skorstensfejaremästare angående ändring i gällande sotaretaxa, öfver hvilken framställning Brandstyrelsen afgifvit yttrande, hade Beredningsutskottet i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 18 innevarande November, (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 101), under tillstyrkande af framställningen föreslagit, att Stadsfullmäktige ville från den 1 Januari 1920 fastställa afgiften för sotning med lina af pipa eller imrör till 50 öre.

På yrkande af Herr Bäckman godkände Stadsfullmäktige utan omröstning hvad Beredningsutskottet sålunda föreslagit.

§ 250.

Ang. anslag till sjukhuskläder vid epidemisjukhuset.

Sedan Stadsfullmäktige den 30 nästlidne Oktober till Drätselkammaren för utlåtandet remitterat en framställning från Hälsovårdsnämnden om anvisande af ett anslag å 10,000 kronor för nyanskaffning af sjukhuskläder för epidemisjukhuset, hade Drätselkammaren i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande November, med den anmärkning, att vid landstingets öfvertagande af epidemivården i staden landstinget borde efter värdering lösa förbrukningsartiklar af det slag, hvarom nu vore fråga, och att således anslaget hade karaktär af ett förskott, hemställt, att Stadsfullmäktige ville af tillgängliga medel för ändamålet ställa det begärda anslaget till förfogande att gäldas på sätt Drätselkammaren komme att närmare föreslå i förslaget till budget för nästkommande år.

På yrkande af Herr Sundström bifölle Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens hemställan.

§ 251.

Ang. bortgifvande af Lifsmedelsnämndens kvarvarande matvaror.

Föredrogs följande från Lifsmedelsnämnden inkomna framställning:

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Under kristidens senare skede inköpte Livsmedelsnämnden att användas som ersättning för potatis, hvarå då stor brist rådde, ett större parti salta skärbönor samt ävenledes med hänsyn till den bebådade köttbristen större poster af salt fisk, äfvensom lät Lifsmedelsnämnden nedsalta cirka 30,000 kg. nötkött. På grund af att bristen på de olika varorna ej blef så kännbar, som förväntades, blefvo stora mängder oafyttrade och återstå för närvarande häraf cirka 7,300 kg. salta skärbönor, 2,320 kg. torsk och 11,621 kg. salt nötkött, allt förvarat i

tunnor och fat. Stora ansträngningar ha från Nämndens sida gjorts att afyttra dessa varor såväl inom som utom riket. En del exportfirmor ha bland annat, sedan Nämnden erhållit utförseltillstånd å det salta köttet, sökt försälja detsamma i Tyskland och Östersjöprovinserna, men ha affärerna ständigt måst stranda på de olika ländernas dåliga vallutaförhållanden. Ett sista försök, som i dagarna gjorts att försälja någon del af ofvan angifna varor till matserveringar i staden har ej heller lyckats, då efter kristidens dåliga matförhållanden efterfrågan å salta varor nu är nästan ingen.

Förutom de ofvan angifna varorna befinner sig i Nämndens ägo ett parti af 3,000 kg. söt saft och 250 kg. sockrade lingon.

Nämnden nödgas sålunda nu till Stadsfullmäktige anmäla, att i Nämndens ägo finnas dessa ofvan angifna varor, hvilka äro fullständigt osäljbara såväl inom riket som ock med hänsyn till de länders vallutaförhållanden, där brist råder utom detsamma.

I den anmälan rörande förlust å Livsmedelsnämndens verksamhet, som af Magistraten i dess budgetbetänkande till Stadsfullmäktige afgivits är köttpartiet värderat till kronor 1: 50 för kg. eller sammanlagt 18,000 kronor och saften till 3,000 kronor. Övriga varor hafva fullständigt avskrifvits.

Då Livsmedelsnämnden anser det fullkomligt lönlöst och äfven, med hänsyn till eventuellt förstörande af varorna, riskabelt att längre lagra desamma, i all synnerhet som några konjunkturer, som kunna inverka på försäljning af varorna, knappast torde kunna förväntas, får Livsmedelsnämnden, under hänvisning till vad dagspressen ur samtliga politiska partier i ärendet anföra, föreslå Stadsfullmäktige,

att Stadsfullmäktige ville i likhet med hvad i Stockholm skett såsom gåfva öfverlämna ofvannämnda varor till Svenska Röda korset att af Röda korset utdelas till nödlidande i de under och efter världskriget hemsökta länder.

Västerås den 25 November 1919.

För Lifsmedelsnämnden:

JOHN KARLSSON.

Eric Plantin.

På yrkande af Herrar Sundström och Vestholm biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning berörda framställning.

§ 252.

Ang. anställande af en trädgårdskonsulent.

Anmäldes, att till Stadsfullmäktige inkommit infordrade utlåtanden enligt Stadsfullmäktiges beslut den 28 December 1918 i fråga angående anställande af en trädgårdskonsulent i staden.

Ärendet bordlades.

§ 253.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige denna dag hade Herr Enblom anhållit om entledigande från uppdraget att vara ledamot i stadens Nykterhetsnämnd från och med den 1 Januari 1920.

Ang. entledigande af ledamot i Nykterhetsnämnden.

Med bifall till framställningen beslöto Stadsfullmäktige uppdraga åt Beredningsutskottet att inkomma med förslag till val af ledamot i nämnden i Herr Enbloms ställe.

In fidem:
Theofil Öberg.

Justeradt den 2 December 1919.

Fredr. Fåhræus.

E. Källgren. **E. Persson.**

Offentligen uppläst den 3 December 1919, betygar:

Ex officio:
Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges protokoll.

Den 29 December 1919.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus, vice ordföranden Herr Riksdagsmannen Viktor Larsson samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, E. Andersson, Edström, Zander, Bäckman, Råberg, Falk, Kättström, Jansson, Hedberg, Dahlfors, J. Andersson, Enblom, Vestholm, F. O. Pettersson, Hammer, Abel Carlsson, Söder, Lundquist, Vesterlund, Tärngren, Hiersemann, C. G. Pettersson, Holmén, Vostling, Browaldh, Leontein, Fruarna Söderkvist och Grönberg, Herrar J. V. Larsson, Johansson, Ridderström, Fru Olsson, Herr Eng, Fru Lundblad, Herrar Åkerman, Hult och Eklund.

Frånvarande med godkändt förfall voro Herrar Pers, Coos, Persson och Svartengren samt Fröken Lövgren.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 254.

Justering.

Uppdrogs åt Fruarna Grönberg och Söderkvist att jämte Herr ordföranden justera protokollet vid denna och följande dags sammanträde.

§ 255.

Ang. anställande af trädgårdskonsulent.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 December 1918 till Planteringsnämnden, Beredningsutskottet och Drätselkammaren för yttrande öfverlämnat en af Herrar Trädgårdsdirektören Frans Johansson och Järnsvarfvaren C. Bäckman väckt motion angående tillsättande af en trädgårdskonsulent i staden hade nu de infordrade utlåtandena till Stadsfullmäktige inkommit (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 103).

Efter föredragning af handlingarne i ärendet, hvilka vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 27 november innevarande år bordlagts, samt hållen öfverläggning, beslöto Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 23 nej emot 20 ja, afgifna för bifall till Planteringsnämndens förslag oförändradt, till hvilket Herrar J. V. Larsson, Edström och Bäckman yrkat bifall, i öfverensstämmelse med under öfverläggningen framställdt yrkande af Herr vice ordföranden, med hvilken Herr Sundström förenade sig, att för år 1920 skulle i

staden af Planteringsnämnden försöksvis anställas en trädgårdskonsulent med ett arvode från stadens kassa af 1,500 kronor jämte dels ersättning från stadskassan för av planteringsnämnden anbefallda allmänna demonstrationer m. m. med 15 à 20 kronor för gång efter Planteringsnämndens bepröfvande, dels ock ersättning af vederbörande rekvirent för lämnade konsultationer och annat biträde åt enskilda med 75 öre för hvarje därför påbörjad halftimme, hvarjämte Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Bäckman och med bifall till Beredningsutskottets afgifna ändringsförslag antogo följande instruktion för trädgårdskonsulenten:

1:o) Trädgårdskonsulenten åligger att på rekvisition tillhandagå trädgårdsägare inom staden med råd och anvisningar rörande nyanläggning, vård och skötsel af deras trädgårdar och planteringar och därvid lämna upplysningar om lämpligaste sättet för bekämpande af skadeinsekter och svampsjukdomar samt att lämna biträde vid dylika arbeten äfvensom i den mån så kan ske hjälpa trädgårdsägarne vid anskaffandet av nödigt växtmaterial.

2:o) Vidare åligger det trädgårdskonsulenten att på anmodan av Planteringsnämnden meddela undervisning i trädgårdsskötsel rörande fruktträds beskärning, tillgodogörande och förvaring af trädgårdsalster o. d. äfvensom i ämnen, hvilka särskildt äro ägnade att befordra och väcka intresset för koloniträdgårdsverksamheten.

3:o) Närmare föreskrifter angående trädgårdskonsulentens åligganden meddelas af Planteringsnämnden, hvars föreskrifter i tjänsteangelägenheter konsulenten i öfrigt är skyldig underkasta sig.

4:o) Utöfver af Stadsfullmäktige fastställd ersättning äger icke trädgårdskonsulenten för lämnadt biträde betinga sig särskild godtgörelse. För erforderlig, af konsulenten anskaffad, handräckning, skall vederbörande rekvirent dock lämna ersättning efter samma grunder, som betalning utgår till arbetare vid stadens planteringar utan att konsulenten sålunda härvid må betinga sig någon vinst.

5:o) I den omfattning Planteringsnämnden medgifver må trädgårdskonsulenten vid sidan af sin befattning idka särskild trädgårdsrörelse.

6:o) Trädgårdskonsulenten är skyldig underkasta sig de ändringar i denna instruktion, hvilka kunna blifva i vederbörlig ordning beslutade.

7:o) Trädgårdskonsulenten anställes första gången på ett år och därefter tillsvidare af planteringsnämnden med sex månaders ömsesidig uppsägningstid.

§ 256.

Ang. meddelande om donation till staden.

Med skrifvelse till Stadsfullmäktige den 2 innevarande December hade ene utredningsmannen i sterbhuset efter Grosshandlaren G. R. Lagerqvist i Stockholm öfverlämnat transumt af Lagerqvists efterlämnade testamente, hvaraf framgick, att denne till staden donerat ett belopp af 10,000 kronor, hvilket belopp eventuelt kunde med hänsyn till boets behållning ökas.

Efter föredragning af handlingarne i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 104 beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr vice ordföranden förklara

sig villiga med tacksamhet mottaga donationen och använda densamma på i testamentet föreskrifna villkor.

§ 257.

Genom resolution den 3 innevarande December hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande öfver betänkande med förslag till lagstiftning angående kommunal fondbildning; och beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr vice ordföranden remittera handlingarne i ärendet till Drätselkammaren för upprättande af förslag till yttrande.

Ang. yttrande öfver förslag till lagstiftning rörande kommunal fondbildning.

§ 258.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 25 November innevarande år (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 105) hade Drätselkammaren, med öfverlämnande af en framställning i ämnet från Landstingets epideminämnd samt ett preliminärt förslag till öfverenskommelse mellan Nämnden å ena och Drätselkammaren och Hälsovårdsnämnden i staden å andra sidan angående ordnande af epidemisjukvården efter innevarande års utgång på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville godkänna det preliminära aftalet angående uthyrande till Landstinget under fem år från 1920 års ingång af stadens epidemisjukhus enligt den första delen af det vid epideminämndens skrifvelse fogade förslaget till öfverenskommelse samt uppdraga åt Hälsovårdsnämnden och Drätselkammaren att underteckna öfverenskommelsen å stadens vägnar med rätt att därvid vidtaga de smärre ändringar i aftalet, som af omständigheterna kunde påkallas.

Ang. ordnande af epidemisjukvården.

På yrkande af Herr Sundström bifödlo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens framställning.

§ 259.

Sedan Stadsfullmäktige den 30 sistlidne Oktober till Beredningsutskottet för afgifvande af förslag till yttrande öfverlämnat till Stadsfullmäktige remitterade handlingar angående antagande af instruktion för stadens tjänsteläkare, hade Beredningsutskottet i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 4 innevarande December (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 106) på anförda skäl hemställt att Stadsfullmäktige ville besluta

Ang. ny instruktion för tjänsteläkarne.

att de anförda erinringarne emot bestämmelserna i §§ 4, 10 mom. 1, 14 mom. 6 och 15 mom. 3 i den antagna instruktionen icke måtte föranleda till någon Stadsfullmäktiges ändringsåtgärd,

att vidkommande instruktionen i öfrigt antaga följande tillägg och ändringar.

§ 9. Lydelsen ändras till: "Tjänsteläkare må ej utan Hälsovårdsnämndens medgifvande innehafva annan ordinarie tjänst eller tjänstebefattning, som medför sådan tjänstgöringsskyldighet utom staden, att den kan verka hindrande för fullgörande af hans befattning i stadens tjänst. Stadens tjänsteläkare må ej samtidigt lämna staden, därest ej med annan legitimerad läkare öfverenskommelse träffats om tjänstens behöriga uppehållande under tiden."

§ 13 mom. 2. Emellan orden "att" och "handhafva" inskjutas orden "därest staden utgör eget epidemidistrikt eller öfverenskommelse mellan staden och landstinget sådant förutsätter."

§ 13 mom. 4. Uttrycket "idioter" ersättes med "sinnesslöa".

§ 13 mom. 7. Lydelsen ändras till: "Att efter anmodan samt äfven eljest, då han så anser lämpligt, närvara vid fattigvårdsstyrelsers och barnavårdsnämnds sammanträden, med rätt att i öfverläggningen men ej, för så vidt han icke är ledamot, i besluten deltaga,"

att med uteslutande af mom. 9 under § 14 och hänvisning till detta moment under § 15 tillägges en ny paragraf, § 16, af innehåll: "Utöfver de under §§ 13—15 stadgade tjänsteåliggandena äro såväl förste och andre stadsläkarne som distriktsläkaren eller distriktsläkarne skyldiga ombesörja sjukvården af de stadens befattningshafvare och arbetare jämte familjer, som jämlikt fastställd lönestat, instruktion eller på grund af särskildt aftal åtnjuta fri läkarvård på stadens bekostnad, emot ersättning, hvarom särskild öfverenskommelse träffats",

samt att Stadsfullmäktige måtte besluta i ärendet aflåta skrifvelse till Kungl. Medicinalstyrelsen af lydelse enligt ett i Beredningsutskottets utlåtande intaget förslag.

Efter föredragning af handlingarne i ärendet beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Bäckman till alla delar bifalla Beredningsutskottets berörda hemställan.

§ 260.

Ang. uppskof med antagande af nytt fattigvårdsreglemente.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 12 innevarande December hade Fattigvårdsstyrelsen på grund däraf att stadens fattigvårdsväsende i och med anställandet af en fattigvårdssysloman från och med den 1 Januari 1920 för närvarande stode under omorganisation, hvarför Fattigvårdsstyrelsen ansett sig nödgad begära uppskof med styrelsen åliggande skyldighet enligt § 8 i gällande lag om fattigvården att före detta års utgång till Stadsfullmäktige afgifva förslag till nytt reglemente för stadens fattigvård samt då detta reglemente enligt samma lagrum skulle underställas Konungens Befallningshafvandes pröfning hemställt, att Stadsfullmäktige ville hos Konungens Befallningshafvande anhålla om anstånd till utgången af Mars månad 1920 med ingifvandet af nytt reglemente i och för fastställelse.

På yrkande af Herr Enblom biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Fattigvårdsstyrelsens berörda hemställan.

§ 261.

Ang. utsträckt utskänkningstid å 1 kl. restauranter.

I afgifven skriftlig motion den 30 sistlidne Oktober hade Herrar Sundström, Falk och Kättström hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta att hos Konungens Befallningshafvande i länet göra framställning därom, att Konungens Befallningshafvande ville dels förordna att utskänkning af spritdrycker i Västerås under år 1920 må å I klass restauranter äga rum till klockan 11 e. m., dock att sådan utskänkning i matsal i samband med måltid må äga rum till kl. 12 midnatt, dels ock i de särskilda fall Konungens Befallningshafvande pröfvade sådant lämpligt, på särskild framställning medgifva ytterligare utsträckt utskänkningstid utöfver hvad nyss begärts.

Sedan Stadsfullmäktige nämnda dag remitterat motionen till Magistraten och Nykterhetsnämnden för yttrande hade dels Magistraten i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 10 nästlidne November tillstyrkt bifall till motionen, dels ock

Nykterhetsnämnden på anförda skäl hemställt, att motionärernas framställning icke måtte till någon vidare Stadsfullmäktiges åtgärd föranleda än att Stadsfullmäktige måtte besluta hos Konungens Befallningshafvande i länet göra framställning därom att Konungens Befallningshafvande ville i de särskilda fall Konungens Befallningshafvande pröfvade sådant lämpligt på särskild framställning medgifva utsträckt utskänkningstid utöfver den i lag stadgade tiden.

Efter föredragning af handlingarne i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 108) uppstod en stunds öfverläggning, hvarunder yrkades dels af Herr Vestholm, med instämmande af Herr Danielsson, bifall till Nykterhetsnämndens förslag, dels af Herr Abel Carlsson att motionen icke måtte till någon annan Stadsfullmäktiges åtgärd föranleda "än att tiden för utskänkning i vissa fall måtte bifallas efter Stadsfullmäktiges hörande och tillstyrkande", dels ock Herr Kättström, med hvilken Herrar Sundström och Browaldh förenade sig, bifall till motionärernas framställning.

Sedan öfverläggningen förklarats afslutad framställdes proposition å de sålunda gjorda yrkandena, hvarvid ordföranden förklarade sig anse frågan om bifall till Herr Kättströms yrkande och motionärernas förslag vore med öfvervägande ja besvarad.

Sedan i anledning häraf votering begärts och Stadsfullmäktige genom särskild omröstning med 25 ja emot 18 nej, afgifna för Herr Abel Carlssons förslag, till kontraproposition emot Herr Kättströms yrkande antagit Nykterhetsnämndens förslag, beslöto Stadsfullmäktige vid härefter anställd hufvudvotering med 21 ja och ordförandens utslagsröst emot 21 nej, afgifna för Nykterhetsnämndens förslag att i enlighet med Herr Kättströms yrkande bifalla motionärernas framställning.

§ 262.

Ang. anslag till belöningar för upptäckt af hembrännare.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande December (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 109) hade Drätselkammaren med öfverlämnande af en framställning från Nykterhetsnämnden därom, att Stadsfullmäktige ville till Nämndens förfogande för utdelande af gratifikationer vid angifvelse af hembränning ställa ett belopp af förslagsvis 500 kronor på anförda skäl hemställt, att framställningen icke måtte till någon Stadsfullmäktiges åtgärd föranleda, hvarjämte Drätselkammaren meddelat att emot dess beslut reservation anförts af Herr Vestholm, hvilken velat tillstyrka framställningen.

Under öfverläggningen härom yrkade dels Herr Vestholm, med instämmande af Herr Enblom bifall till Nykterhetsnämndens framställning, dels ock Herr Sundström, med hvilken Herr Bäckman förenade sig, i enlighet med Drätselkammarens förslag att framställningen icke måtte till någon Stadsfullmäktiges åtgärd föranleda; och beslöto Stadsfullmäktige efter öfverläggningens slut genom begärd och anställd omröstning med 33 ja emot 10 nej, afgifna för Nykterhetsnämndens framställning, att i enlighet med Drätselkammarens förslag framställningen icke skulle föranleda till någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

§ 263.

Ang. anslag till Nykterhetsnämndens utgifter.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande December hade Drätselkammaren, med öfverlämnande af en framställning i ämnet från Nykterhets-

nämnden hemställt att Stadsfullmäktige ville för Nykterhetsnämndens verksamhet under år 1920 anslå ett belopp af 300 kronor att utgå af 1920 års förslagsanslag.

Efter föredragning häraf biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning på yrkande af Herr Sundström Drätselkammarens framställning.

§ 264.

Ang. inköp af Johannisberg.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande December (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 110) hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville aflåta skrifvelse till Konungen enligt ett vid framställningen fogadt skrifvelseförslag, utmynnande i en förklaring att Stadsfullmäktige ville för stadens räkning inköpa den i nådiga brefvet till Domänstyrelsen den 19 Juni 1919 omförmälda styckningslotten af kronoegendomen Johannisberg inom Västerås stad för en köpeskilling af 475,000 kronor och på villkor i öfrigt, som omförmäldes i samma nådiga bref, under förutsättning att den af kammaradvokatfiskalsämbetet anhängiggjorda talan om återvinning till Kronan af fastigheten Carlsberg i Västerås för Kronans räkning återkallades.

Efter en stunds öfverläggning i ämnet beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr vice ordföranden, med hvilken Herrar Browaldh, Åkerman, Zander, Kättström och Falk förenade sig, bifalla Drätselkammarens gjorda framställning, äfvensom bemyndiga Drätselkammaren att ägna frågan om förvärf af kronoegendomen Johannisberg fortsatt uppmärksamhet samt att å stadens vägnar hos vederbörande myndigheter göra ytterligare framställningar i händelse sådant funnes af behofvet påkalladt om anstånd med afgifvande af definitivt svar å kronans anbud om inköp af Johannisberg eller andra saken främjande ansökningar.

§ 265.

Ang. byte af mark för reglering af Östra Järnvägsgatan.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande December (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 111) hade Drätselkammaren hemställt, att Stadsfullmäktige ville, på sätt vid skrifvelsen fogadt af stadens byggnadschef uppgjordt förslag till öfverenskommelse mellan ägaren af tomterna N:ris 141 och 146 a södra kvarteret Bankdirektören Axel Sundström och staden utvisade, dels bemyndiga Drätselkammaren att för reglerande af Östra Järnvägsgatan träffa aftal med ägaren af berörda tomter om markutbyte mellan sagda tomter och den staden tillhöriga tomten N:o 146 b södra kvarteret, dels ock för gäldande af mellanafgiften för nämnda markutbyte anslå ett belopp af 25,000 kronor att utgå af lånemedel, med bemyndigande för Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å Stadsfullmäktiges beslut angående gäldandet af ofvanberörda anslag af lånemedel med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida utgiften af tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle öfverskridas, finge begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

På yrkande af Herr Bäckman biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens framställning.

§ 266.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande December (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 112) hade Löneregleringskommitterade framlagt ett omfattande betänkande angående provisorisk lönereglering under år 1920 för stadens lägre befattningshafvare jämte uttalande rörande lönereglering för de högre befattningshafvarne.

Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare.

Efter meddelande häraf beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr vice ordföranden, med hvilken Herrar Abel Carlsson och Bäckman förenade sig, att remittera betänkandet till respektive styrelser och nämnder, under hvilka befattningshafvarne sorterade, med uppdrag för berörda styrelser och nämnder att efter vederbörande befattningshafvares eller deras organisationers hörande snarast möjligt afgifva yttrande till Drätselkammaren, hvilken ägde att öfver förslaget i dess helhet afgifva yttrande i så god tid att ärendet kunde förekomma till behandling vid ett extra Stadsfullmäktigesammanträde under senare hälften af nästkommande Januari månad, äfvensom göra det uttalandet, att de löner, som vid ärendets slutliga afgörande kunde bestämmas, skulle utgå retroaktivt från den 1 Januari 1920, hvarjämte bestämdes, att nuvarande aflöningar till befattningshafvarne skulle utgå under början af år 1920 till dess Stadsfullmäktiges beslut i ärendet förelåge.

§ 267.

Genom resolution den 19 innevarande December hade Magistraten till Stadsfullmäktige för besluts fattande öfverlämnat en framställning från rektor vid högre allmänna läroverket angående vissa byggnadsarbeten vid läroverkets byggnader här i staden; och beslöto Stadsfullmäktige efter anmälan häraf remittera ärendet till Drätselkammaren för utlåtande.

Ang. byggnadsarbeten vid högre allm. läroverket.

§ 268.

Sedan Stadsfullmäktige den 30 sistlidne Oktober till Beredningsutskottet för yttrande öfverlämnat till Stadsfullmäktige för utlåtandes afgifvande inkomna framställningar till Magistraten angående från vissa butiksinnehafvare angående medgifvande af undantag från bestämmelserna i lagen den 30 Maj 1919 om begränsning af tiden för idkande af handel m. m. i afseende å butikers öppethållande, hade Beredningsutskottet i afgifvet utlåtande den 16 innevarande December (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 113) på anförda skäl föreslagit, att samtliga framställningar icke måtte till någon Stadsfullmäktiges åtgärd föranleda.

Ang. vissa undantag från butikstängningslagen.

Efter föredragning häraf fattade Stadsfullmäktige beslut i ärendet på yrkande af Herr Bäckman i öfverensstämmelse med Beredningsutskottets förslag.

§ 269.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 11 innevarande December (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 114) hade Nykterhetsnämnden, under erinran att genom skilda remisser till Nykterhetsnämnden för yttrande öfverlämnats hos Konungens Befallningshafvande i länet gjorda ansökningar om tillstånd att inom lokaler i angifna fastigheter utminutera pilsnerdricka under år 1920, nämligen: från Gustaf Lag, västra kvarteret N:o 68, E. L. Malm, Norrmalm 32 och 28—29, Johan

Ang. ansökningar om tillstånd att utskänka pilsnerdricka.

Ivar Öhrström, Slottsgatan 1, Anna Pettersson, Malmabergsgatan 26, John Frans Rundgren, Blåsbogatan 2 och Manneborg, Johan Axel Broman, Stora gatan 2 c, Edvard Svensson, Sveavägen 1, Knut Emil Nyström, Gåsmyregatan 18, S. Ahlgren, Stora gatan 71 och Nygård 9, Paul Wallert, Stora gatan 58, Joh. Edling, Hamngatan 14, Lovisa Adolfina Jansson, Sturegatan 10, Reinhold Karlssons Eftr. Asta Larsson, Floragatan 29, Johanna Margareta Bergholm, Stora gatan 48, Johanna Sofia Hallman, Vasagatan 22, Amalia Matilda Hellsten, Smedjegatan 10, Anders Nilsson Pilgatan 11 och Maria Werling, Kristinagatan 8, såsom infordradt yttrande anfört att emot flertalet ansökningar icke något torde vara att erinra, att beträffande G. Lags ansökan det dock vore med tvekan som Nämnden tillstyrkte bifall till densamma, då Lag på grund af sin höga ålder torde mindre väl kunna öfvervaka utminuteringen, att E. Malm ej borde tilldelas tillstånd till utminutering mer än i lokalen i huset Norrmalm 32, då knappast behof torde föreligga att i det närbelägna huset Norrmalm 28—29 äfvenledes bedrifva dylik utminutering, att då Anna Pettersson Malmabergsgatan 26 endast förfogade öfver lokal, hvari mjölkförsäljning ägde rum, hon på grund af bestämmelserna i den i staden gällande mjölkstadga icke torde kunna tilldelas det begärda tillståndet, att vidkommande slutligen Matilda Hellsten, Nämnden ville, då hon enligt föreliggande intyg måste anses vara mindre lämplig att sköta en utminutering, och då hon dessutom under året ådömts böter för det kunder, som hos henne inköpt pilsnerdricka, med hennes vetskap förtärt detsamma å gårdsutrymmet till det hus, där lokalen vore inrymd, afstyrkt bifall till hennes ansökan, samt på grund häraf hemställt att Stadsfullmäktige ville som eget yttrande åberopa, hvad Nykterhetsnämnden sålunda i ämnet anfört.

På yrkande af Herr Vestholm beslöto Stadsfullmäktige efter föredragning häraf afgifva yttrande i öfverensstämmelse med Nykterhetsnämndens framställning.

§ 270.

Ang. val av kommunala förtroendemän.

I afgifvet utlåtande den 19 innevarande December (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 115) hade Beredningsutskottet framlagt förslag angående val af kommunala förtroendemän i anledning af uppkomna vakanser vid innevarande års slut eller i följd af att mandat då utlöpte.

Vid föredragning häraf företogo Stadsfullmäktige val på sätt §§ 271—305 här nedan närmare omförmäler.

§ 271.

Drätselkammaren.

Till ledamöter i stadens Drätselkammare under åren 1920—1923 utsågos med acklamation Bankdirektören Axel Sundström, Handlanden K. Kättström, Trafikinspektören L. Lundquist, Verkstadsarbetaren E. A. Vestholm och Redaktören Abel Carlsson.

§ 272.

Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Till ledamöter i Vatten- och Gasverksstyrelsen för åren 1920—1923 omvaldes med acklamation Ingeniören C. Henning och Direktören Karl Hägwall samt genom sluten omröstning Ingeniören Ludvig Borggren, hvilken härvid erhöll 18 röster under det att den af Beredningsutskottet föreslagna Svarfvaren

C. G. Pettersson erhöll 13 röster, Elektrikern E. Larsson 1 röst och en 1 blank röstsedel aflämnades.

Till suppleant i styrelsen för åren 1920—1923 efter Byggmästaren A. Andersson valdes Muraren Carl Johansson, hvarjämte uppdrogs åt Beredningsutskottet att till Stadsfullmäktige inkomma med förslag till val af ytterligare en suppleant i den uppkomna ledigheten efter Ingeniören L. Borggren.

§ 273.

Hamnstyrelsen.

Till ledamot i stadens Hamnstyrelse för åren 1920—1924 efter Fabrikören C. A. Palmén valdes hamnarbetaren C. J. Hellström, hvarjämte till suppleant i samma styrelse för åren 1920—1922 omvaldes Byggmästaren J. A. Fredriksson.

§ 274.

Hamnstyrelsen för Strömsholms våg.

Till ledamöter i Hamnstyrelsen för Strömsholms våg omvaldes för åren 1920—1922 Fabrikören C. A. Palmén samt efter Rådmannen J. V. Ödman, hvilken anhållit om befrielse från uppdraget, för åren 1920—1921 Riksdagsmannen Viktor Larsson.

Till suppleant i samma styrelse för åren 1920—1922 omvaldes Ingeniören Paul Andersson.

§ 275.

Hälsovårdsnämnden.

I fråga om val af ledamöter och suppleanter i Hälsovårdsnämnden, hvilket val skulle företagas på grund af den nya hälsovårdsstadgan valdes för tiden från den 1 Januari 1920 i enlighet med Beredningsutskottets förslag, sedan jämlikt samma förslag Stadsfullmäktige beslutat, att de af Stadsfullmäktige valda ledamöterna skulle utgöra fem med fem suppleanter, Veterinären Martin Jonsson, Apotekaren Otto Oest, Vaktmästaren G. P. Tärngren, Byggnadssnickaren F. O. Pettersson och Byggmästaren Fritz Eklund samt till suppleanter för dem Veterinären J. Jakobsson, Bankdirektören Axel Sundström, Byggmästaren K. J. Karlsson, Grosshandlaren Daniel Johansson och Regementsläkaren G. Wingren, hvarjämte dels genom lottning bestämdes att af ledamöterna Herrar Oest och Eklund skulle utgå ur Nämnden med 1921 års utgång medan återstående tre ledamöter skulle kvarstå till utgången af år 1923 och af suppleanterna Herrar Jakobsson och Sundström afgå vid 1921 års utgång medan mandatet för de öfriga afsåge tiden intill 1923 års utgång äfvensom att suppleanterna skulle vid förfall för Nämndens ledamöter inkallas i den ordning de nu blifvit nämnda.

§ 276.

Fosterbarnsnämnden.

Till ledamöter i Fosterbarnsnämnden för åren 1920—1923 omvaldes Fru Ida Grönberg, Järnsvarfvaren C. O. Eng, Fru Agnes Ahlenius och Slöjdläraren A. Hammarsten, hvarjämte till suppleanter för samma tid likaledes omvaldes Fru Hanna Öhman, Fru Agnes Söderqvist, Fröken Augusta Hedberg och Småskollärarinnan Agnes Pettersson.

§ 277.

Brandstyrelsen.

Till ledamöter i stadens Brandstyrelse omvaldes Fabrikören J. Keijser och Järnsvarfvaren C. Bäckman samt till suppleanter Folkskolläraren I. Fröier och Målaremästaren E. Johansson, alla för åren 1920—1923.

§ 278.

Fattigvårdsstyrelsen.

I fråga om Fattigvårdsstyrelsen företogos följande val:

Till vice ordförande i styrelsen återvaldes Länsbokhållaren W. Lange för åren 1920—1923.

1:sta distriktet:

Till distriktschef efter Fru Märta Björkman hvilken afsagt sig ledamotskapet, valdes för åren 1920—1921 vice distriktschefen A. Lundkvist och till vice distriktschef efter denne för samma tid Målaren E. Persson.

3:dje distriktet:

Till vice distriktschef för åren 1920—1923 valdes Fru Emma Eriksson.

4:de distriktet:

Till distriktschef utsågs för åren 1920—1923 Pastorn J. Svensonne och till vice distriktschef för samma år Förmannen J. V. Råberg, hvarjämte till vårdare i den sistnämndes ställe intill utgången af år 1921 valdes Fru Blanche Daun.

6:te distriktet:

Till distriktschef återvaldes för åren 1920—1923 Kamreraren E. Starck.

7:de distriktet:

Till distriktschef för åren 1920—1923 valdes med slutna sedlar med 18 röster Fröken Unda Boman, Järnarbetaren E. R. Sabel erhöll 16 röster och en blank röstsedel aflämnades.

Till vice distriktschef för åren 1920—1923 valdes med acklamation Handlanden Svante Ahlgren.

Till vårdare i distriktet för åren 1920—1921 utsågos Matvaruhandlaren Artur Åsberg och Järnarbetaren E. R. Sabel.

8:de distriktet:

Till distriktschef för åren 1920—1923 utsågs Matvaruhandlaren F. O. Berglind och till vice distriktschef för samma tid Fru Elin Svensson.

Till vårdare i distriktet för åren 1920—1921 efter F. O. Berglind utsågs Filaren Gust. Vilh. Johansson, Karlsdal.

9:de distriktet:

Återvaldes till distriktschef för åren 1920—1923 Fru Ida Grönberg och till vice distriktschef för samma tid Gårdsägaren E. A. Eriksson.

10:de distriktet:

Med entledigande af C. J. Frändberg från hans uppdrag att vara distrikts-

chef utsågs för åren 1920—1921 till distriktschef i hans ställe Förrådsförmannen C. J. Mällbin.

Till vårdare för åren 1920—1921 efter Landtbrukaren V. Jansson i Lista och Arbetaren Karl Gust. Källman, hvilka entledigades från detta uppdrag, utsågos Landtbrukaren Jakob Lundqvist i Åby och Lägenhetsägaren Axel Gabriel Pettersson, Drottninggatan 26.

I anledning af en inkommen framställning från Fabrikören G. A. Karlsson om entledigande från uppdraget att vara vårdare i 10:de distriktet, beslöto Stadsfullmäktige med bifall till denna framställning uppdraga åt Beredningsutskottet att till Stadsfullmäktige inkomma med förslag till vårdare i dennes ställe.

§ 279.

Folkskolestyrelsen.

Till ledamöter i Folkskolestyrelsen för åren 1920—1923 omvaldes med acklamation Komministern A. Enblom, Handlanden C. Hedberg och Länsträdgårdsmästaren J. V. Larsson.

Vidare valdes för samma tid till ledamot i styrelsen med slutna sedlar Järnarbetaren Rich. Söderkvist, hvilken vid valet erhöll 21 röster under det att Kaptenen G. Robsahm erhöll 15 röster och en blank röstsedel aflämnades.

För tiden 1920—1921 valdes till ledamot af styrelsen efter Läroverksadjunkten A. Wetterling, hvilken erhållit entledigande från uppdraget, med acklamation Fru Ida Olsson.

Till suppleanter i Folkskolestyrelsen för åren 1920—1923 omvaldes Filaren C. A. Eriksson och Seminarieföreståndarinnan Hilda Eriksson.

§ 280.

Taxeringsnämnderna.

Sedan Konungens Befallningshafvande i länet förordnat, att staden för år 1920 skulle indelas i fyra taxeringsdistrikt det 1:sta eller norra, det 2:dra eller södra, det 3:dje eller västra samt det 4:de eller distriktet för f. S:t Ilians och Lundby socknar, beslöto Stadsfullmäktige för sin del för år 1920 utse fem ledamöter i hvarje distrikts taxeringsnämnd med lika antal suppleanter samt bestämma att hvarje ledamot skulle hafva sin särskilda suppleant.

Härefter valdes:

till ledamöter i 1:sta eller norra distriktets taxeringsnämnd Byggmästaren A. Hammer, Kyrkoskrifvaren R. Pettersson, Grosshandlaren John Hygrell, Lägenhetsägaren J. V. Råberg och Byggnadssnickaren P. R. Svedlund med Byggmästaren E. A. Eriksson, Öfverkonstapeln P. E. Vinroth, Bokhandlaren I. Wennberg, Handelsföreståndaren C. E. Juhlin och Valsverksarbetaren A. Spjut som suppleanter att inträda vid förfall för en hvar af de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blifvit nämnda;

till ledamöter i 2:dra eller södra distriktets taxeringsnämnd: Byggmästaren Alb. Andersson, Urmakaren A. Ström, Grosshandlaren Erik Andersson, Filaren Karl Andersson och Filaren V. Holmén med Byggmästaren J. A. Fredriksson som suppleant för Alb. Andersson, Handl. Alfr. Ahlenius som suppleant för Erik Andersson, Järnarbetaren E. R. Sabel som suppleant för Karl Andersson och Filaren R. Hult som suppleant för Holmén, hvarjämte i anledning af inkommen anhållan från Sadelmakaren E. Lennqvist, hvilken af Beredningsut-

skottet föreslagits såsom suppleant för Urmakaren A. Ström, att icke komma i fråga vid valet uppdrogs åt Beredningsutskottet att föreslå annan suppleant i stället för Lennqvist;

till ledamöter i 3:dje eller västra distriktets taxeringsnämnd: Målaremästaren C. Johansson, Underlöjtnanten E. Ahlin, Byggmästaren K. J. Karlsson, Maskinisten C. F. Huggare och Sjukbesökaren Einar Keijser med Guldsmeden C. E. Tengström, Järnvägstjänstemannen A. Rosberg, Byggmästaren P. A. Karlberg, Exekutionsbetjänten R. Stéen och Lokomotivföraren C. R. Vennberg som suppleanter att inträda vid förfall för en hvar af de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här blifvit nämnda;

till ledamöter i 4:de distriktets (f. S:t Ilians och Lundby) taxeringsnämnd: Snickaren Oskar Blomqvist, Landtbrukaren J. F. Olsson, Ladugårdsförman Karl Sjögren och förre Landstingsmannen C. J. Frändberg med Snickaren K. V. Ramström som suppleant för Blomqvist, Arrendatorn Gust. Pettersson som suppleant för Olsson Landtbrukaren A. Engström som suppleant för Sjögren och Lägenhetsägaren Fredr. Vetter som suppleant för Frändberg samt verkmästaren J. Axel Blomme som suppleant för ytterligare en ledamot, hvilken i anledning af inkommen afsägelse från den föreslagne Fabrikören Gust. Ad. Karlsson framdeles efter nytt förslag af Beredningsutskottet skulle utses.

§ 281.

Pensionsnämnderna.

Till ledamöter i Pensionsnämnden för äldre stadsområdet utsågos för åren 1920—1923 Församlingsdiakonissan Gerda Nilsson, Kyrkoskrifvaren R. Pettersson och Sjukbesökaren Einar Keijser med Fröken Alma Raab, Handlanden C. J. Svensson och Folkskolläraren J. Valter såsom suppleanter för en hvar af de valda ordinarie ledamöterna i den ordning de nu blifvit nämnda.

Sedan genom verkställd lottning bestämts, att ur pensionsnämnden för f. S:t Ilians socken med innevarande års utgång skulle utgå Landtbrukaren A. Pettersson och Lägenhetsägaren G. Skogman jämte deras suppleanter Snickaren O. Blomqvist och f. Arrendatorn A. Karlsson utsågo Stadsfullmäktige till ledamöter i Nämnden för åren 1920—1923 Landtbrukaren A. A. Eklund i Rönnby och Lägenhetsägaren E. Skogman med Snickaren O. Blomkvist som suppleant för Eklund och f. Arrendatorn A. Karlsson som suppleant för Skogman.

Härefter bestämdes genom lottning att ur pensionsnämnden för f. Lundby socken med innevarande års utgång skulle utgå Landtbrukaren J. O. Linderborg och Slaktaren C. A. Svanberg jämte deras suppleanter Landtbrukaren C. A. Falk och Snickaren A. V. Ramström, hvarefter Stadsfullmäktige återvalde de utlottade i samma uppdrag för åren 1920—1923.

§ 282.

Nykterhetsnämnden.

Till ledamöter i Nykterhetsnämnden valdes dels för åren 1920—1923 Verkstadsarbetaren E. A. Vestholm, Fru Ida Grönberg, Kassören C. Frithz och Andre Stadsläkaren C. Idar och dels för åren 1920—1921 efter Komministern A. Enblom Byggmästaren Fritz Eklund, hvarjämte till ordförande i nämnden förordnades Verkstadsarbetaren E. A. Vestholm.

§ 283.

Till ombud vid 1920 års mantalsskrifning valdes Filaren Axel Andersson, Urmakaren A. Ström, f. Lokomotivföraren C. R. Wennberg, Snickaren C. J. Frändberg, f. Fjärdingsmannen A. Törn, f. Vaktmästaren C. A. Sedell, Sjökaptenen J. Tersmeden, Apotekaren C. G. Kjellin, Verkstadsarbetaren E. A. Vestholm och f. Maskinisten C. F. Huggare med Kassören H. Billman, Byggnadssnickaren P. R. Svedlund, Gårdsägaren E. A. Eriksson samt Herr Alrik Nyberg som suppleanter. *Ombud vid mantalsskrifningen.*

§ 284.

I fråga om val af ledamöter och suppleanter i Brandstodskommittén för fast egendom för år 1920 beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herrar vice ordföranden och Bäckman återremittera frågan för ny beredning till Beredningsutskottet, hvarjämte bestämdes, att de nuvarande ledamöterna skulle fungera till dess nytt val ägt rum. *Brandstodskommittén för fast egendom.*

§ 285.

Till kontrollanter vid utdelning af premier för dödande af skadliga djur utsågos för år 1920 Lektorn M. Floderus, Jägmästaren R. Alexandersson och Biträdande Stadsombudsmannen R. Tenow. *Kontrollanter för rofdjurspremier.*

§ 286.

Till ledamot i terminsafgiftsnämnden för åren 1920—1921 utsågs Borgmästaren J. Karlsson med Folkskolläraren I. Fröier som suppleant. *Terminsafgiftsnämnden.*

§ 287.

Till examensvittnen vid realskoleexamen för år 1920 utsågos Häradshöfdingen C. Uggla, Direktören J. S. Edström, Ingeniören H. Håkanson, Fabrikören C. A. Palmén, Direktören K. Hägwall, Järnsvarfvaren C. Bäckman och Studieledaren G. Hirdman med Grosshandlaren E. Andersson och Direktören E. Falk som suppleanter. *Examensvittnen vid realskoleexamen.*

§ 288.

Till ledamöter i hästuttagningsnämnden för åren 1920—1923 valdes Veterinären Martin Jonsson, Hyrkusken A. Johansson, f. Landstingsmannen J. F. Olsson i Apalby och Landtbrukaren C. J. Rörick i Bärby med Fabrikören Hj. Carnell och Arrendatorn H. Thalin å Johannisberg som suppleanter. *Hästuttagningsnämnden.*

§ 289.

Till ledamöter i Engvallska pensionsfondens tillsättningsnämnd återvaldes för åren 1920—1921 Fabrikören C. A. Palmén, Körsnären A. Grönberg, Skomakaremästaren J. Svensson, Riksdagsmannen V. Larsson och f. Maskinisten C. F. Huggare. *Engvallska pensionsfondens tillsättningsnämnd.*

Nämnden över Sundinska understödsfonderna för pauvres honteux och medelklassen samt arbetsklassen.

§ 290.

Till ledamöter i Nämnden öfver Sundinska understödsfonderna för pauvres honteux och medelklassen samt arbetsklassen återvaldes för åren 1920—1921 Domprosten Fr. Fåhræus, Handelsföreståndaren J. A. Zander, Brandchefen A. Danielsson, Grosshandlaren E. Andersson, Komministern A. Enblom, Järnsvarfvaren G. Jansson och Fru Ida Grönberg.

Nämnden för Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål.

§ 291.

Till ledamöter i Nämnden för Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål återvaldes Handelsföreståndaren J. A. Zander, Komministern A. Enblom, Järnsvarfvaren G. Jansson och Fru Ida Grönberg för åren 1920—1921.

Nämnden över Adolf Mobergs och hans hustrus guldbröllopsfond.

§ 292.

Återvaldes till ledamöter i Nämnden öfver Adolf Mobergs och hans hustrus guldbröllopsfond för åren 1920—1921 Domkyrkosysslomannen A. Johansson, Fröken Hilda Pihlgren och Maskinisten C. F. Huggare.

Nämnden över Fru Johanna Fryklunds donationsfond.

§ 293.

Till ledamöter i Nämnden öfver Fru Johanna Fryklunds donationsfond återvaldes för åren 1920—1921 Stadsombudsmannen Teofil Öberg, Körsnären A. Grönberg och Järnsvarfvaren C. Bäckman.

Delegerade för utdelning ur Noreliska fonden.

§ 294.

Till delegerad för utdelning ur Noreliska fonden återvaldes Domprosten Fr. Fåhræus för åren 1920—1923.

Nämnden öfver Vahlbeckska välgörenhetsfonden.

§ 295.

För åren 1920—1921 återvaldes till ledamot i Nämnden öfver Vahlbeckska välgörenhetsfonden Bankdirektören Axel Sundström samt till ny ledamot i Nämnden för samma tid efter Fröken Elisabet Hedman, hvilken aflidit, Verkstadsarbetaren E. A. Vestholm.

Styrelsen för Västerås stads lärlings- och yrkesskolor.

§ 296.

Till ledamöter i Styrelsen för Västerås stads lärlings- och yrkesskolor utsågos för år 1920 Domprosten Fr. Fåhræus, Öfveringeniören Magnus Schenström, Handlanden K. Kättström, Stadsombudsmannen Theofil Öberg, Direktören Arthur Lindén och Järnarbetaren O. Västerlund.

Styrelsen för Högre flickskolan.

§ 297.

Till ledamot efter Fru Sigrid Elfström, hvilken entledigats från uppdraget att vara ledamot i styrelsen för högre flickskolan, utsågs för år 1920 Fru Agnes Söderqvist.

§ 298.

Till ledamot i Västerås systembolags styrelse för år 1920 valdes Trädgårdsdirektören Frans Johansson med f. Maskinisten C. F. Huggare som suppleant. *Västerås systembolags styrelse.*

§ 299.

Till revisorer af stadens jämte fattigvårdens räkenskaper för år 1919 valdes Läroverksadjunkten O. A. Wetterling, Bankkamreraren J. Hult, Järnhandlaren A. Rosenlund, Systembolagsföreståndaren F. Barklund, Muraren G. Dahlfors, Direktören C. Tour, Majoren C. G. L. Mössberg, Folkskolläraren I. Andrén och Kaptenen G. Robsahm med Banktjänstemannen N. Flodin, Handelsföreståndaren G. Thelander, Kamreraren C. Alrik Larsson, Folkskolläraren G. Leontein, Försäkringstjänstemannen C. A. Bäckström och Kontorschefen A. Söder som suppleanter. *Revisorer af stadens jämte fattigvårdens räkenskaper.*

§ 300.

Till revisorer af Västerås Arbetareinstituts räkenskaper för år 1919 valdes Länsassessorn W. Lange med Ingeniören F. O. Bering som suppleant. *Revisorer af arbetareinstitutets räkenskaper.*

§ 301.

Till revisorer af Tekniska skolans i Västerås räkenskaper för år 1919 valdes Folkskolläraren J. Valter med Läroverksadjunkten V. Hj. Thyreson som suppleant. *Revisor af Tekniska skolans räkenskaper.*

§ 302.

Till revisorer af Västerås högre allmänna läroverks byggnadsfonds räkenskaper för år 1919 valdes Statens Lantbruksingeniör A. V. Nordin. *Revisor af allm. läroverkets byggnadsfond.*

§ 303.

Till revisor af Västmanlands läns arbetsförmedlings räkenskaper för år 1919 valdes Kamreraren C. Alrik Larsson med Folkskolläraren G. Leontein som suppleant. *Revisor af arbetsförmedlingens räkenskaper.*

§ 304.

Till att såsom sakkunnige gå Rådstufvurätten tillhanda vid upptagande af sjöförklaring och sjöförhör under år 1920 beslöto Stadsfullmäktige föreslå Sjökaptenen C. G. Söderström, Maskiningeniören A. Axelsson, Sjökaptenen Hj. Eriksson, Grosshandlaren J. Hygrell och Sjökaptenen G. Berg. *Sakkunnige vid sjöförhör.*

§ 305.

I stället för Direktören J. S. Edström, hvilken af Stadsfullmäktige entledigats från uppdraget att bland ledamöterna i kommittén för utredning af frågan om inrättande i Västerås af en yrkesskola för elektrotekniker och mekaniker vara ordförande, valde Stadsfullmäktige till sammankallande ledamot i kommittén Professor A. Lindström, samt till ny ledamot efter Lektorn O. Svensson, hvilken avflyttat från staden, Adjunkten H. Nyman. *Kommittén för utredning af frågan om inrättande i Västerås af en yrkesskola för elektrotekniker och mekaniker.*

§ 306.

Ang. afsägelse af ordförandeskapet i Löneregleringskommittén.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 26 innevarande december hade Redaktören And. Pers anmält, att han icke kunde kvarstå i Löneregleringskommittén såvida ordförandeskapet fortfarande skulle åligga honom och därför ställt sin plats i kommittén till Stadsfullmäktiges förfogande.

Stadsfullmäktige beslöto efter föredragning häraf på yrkande af Herr vice ordföranden öfverlämna skrifvelsen till Löneregleringskommittén för den åtgärd, som på kommittén kunde ankomma.

§ 307.

Ang. afsägelse af ledamotskap i järnvägskommittén och spårvägskommittén.

I särskilda skrifvelser till Stadsfullmäktige denna dag hade Kaptenen B. Delin på grund af afflyttning från staden anhållit om entledigande från uppdragen att vara ledamot af järnvägskommittén och spårvägskommittén.

Med bifall till framställningen beslöto Stadsfullmäktige uppdraga åt Beredningsutskottet att till Stadsfullmäktige inkomma med förslag till val i berörda uppdrag i den afgåendes ställe.

§ 308.

Ang. afsägelse af ledamotskap i Stadsfullmäktige och Idrottsplatskommittén.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 27 innevarande December hade Öfversten J. Åkerman på grund af afflyttning från staden anhållit att blifva befriad från att vara ledamot af Stadsfullmäktige och af Idrottsplatskommittén.

Med bifall till denna anhållan beslöto Stadsfullmäktige dels i fråga om Stadsfullmäktigeuppdraget göra anmälan hos Magistraten för verkställande af ny röstsammanräkning för utseende af ny ledamot i Herr Åkermans ställe, dels ock beträffande Idrottsplatskommittén uppdraga åt Beredningsutskottet att upprätta förslag till fyllnadsval.

§ 309.

Ang. ändring i ordningsföreskrifterna rörande torghandeln.

Genom resolution den 27 innevarande December hade Magistraten på grund af Konungens Befallningshafvandes anmodan infordrat Stadsfullmäktiges yttrande öfver af Magistraten upprättadt förslag till ändring i ordningsföreskrifterna angående torghandeln i staden; och beslöto Stadsfullmäktige remittera ärendet till Beredningsutskottet för yttrande.

§ 310.

Ang. revision af stadens räkenskaper för år 1918.

Genom resolution den 27 innevarande December hade Magistraten för kännedom till Stadsfullmäktige öfverlämnat vederbörande revisorers berättelse öfver verkställd granskning af stadens räkenskaper för år 1918 jämte Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 116.)

Stadsfullmäktige beslöto bordlägga ärendet.

§ 311.

Med skrifvelse till Stadsfullmäktige den 18 innevarande December hade Drätselkammaren öfverlämnat afskrift af Kungl. Finansdepartementets skrifvelse den 31 sistlidne Oktober angående rätt för staden att upplägga ett nytt obligationslån (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 117.) *Ang. upptagande af nytt obligationslån.*

Stadsfullmäktige lade ärendet till handlingarne.

§ 312.

En af Herr Edström nu framburen motion med förslag till vidgning af Köpmangatan, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af motionären remittera till Byggnadsnämnden, Stadsplanekommittén och Drätselkammaren för utlåtande. *Ang. vidgning af Köpmangatan.*

In fidem:
Theofil Oberg.

Justeradt den 20 januari 1920.

Fredr. Fåhræus.

Agnes Söderquist. **Ida Grönberg.**

Offentligen uppläst den 20 januari 1920, betygar:

Ex officio:
Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges protokoll.

Den 30 December 1919.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus, vice Ordföranden Herr Riksdagsmannen Viktor Larsson samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, E. Andersson, Edström, Zander, Bäckman, Råberg, Falk, Kättström, Jansson, Hedberg, Dahlfors, J. Andersson, Enblom, Vestholm, F. O. Pettersson, Hammer, Abel Carlsson, Söder, Vesterlund, Tärngren, Hiersemann, C. G. Pettersson, Holmén, Vestling, Browaldh, Leontein, Fruarna Söderqvist och Grönberg, Herrar Persson, Kjellgren, Trädgårdsmästaren Larsson, Johansson, Ridderström, Fru Olsson, Herr Eng, Fru Lundblad, Herrar Åkerman, Hult och Eklund.

Frånvarande med godkändt förfall voro Herrar Pers, Lundquist, Fröken Löfgren, Herrar Coos och Svartengren.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 313.

Ang. stadsplan för järnvägsverkstadsområdet.

Föredrogs följande från Byggnadsnämnden inkomna framställning:

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrifvelse till Byggnadsnämnden hafva Stadsingeniören Gösta Smitt och Stadsarkitekten Erik Hahr framhållit önskvärdheten af att åtgärder vidtagas för intagande af järnvägens verkstadsområde inom stadsplanen, därför tidpunkten vore lämplig sedan en stor del af nämnda område nyligen afbrunnit.

Byggnadsnämnden har ansett frågan vara af den vikt att densamma bör ägnas uppmärksamhet af Stadsfullmäktige. Det ligger nämligen i stadens intresse att vid planläggning af nämnda område samarbete mellan järnvägen och stadens myndigheter etableras. Som Byggnadsnämnden erfarit att järnvägen står i begrepp att taga ställning till frågan om områdets framtida utnyttjande, får Byggnadsnämnden föreslå att Stadsfullmäktige ville gifva Drätselkammaren i uppdrag att träda i förbindelse med järnvägen för vinnande af samarbete vid upprättande af plan för områdets utnyttjande och härvid bevaka stadens intressen.

Västerås den 18 December 1919.

På Byggnadsnämndens vägnar:

JOHN KARLSSON.

Ragnar Tenow.

jämte en därvid fogad skrifvelse så lydande:

Till Byggnadsnämnden i Västerås.

Sedan numera en stor del af järnvägens verkstadsområde afbrunnit och då det för samhället är af synnerligen stor betydelse att stadsplanen, öfver denna mark sträckes ned mot vattnet, får jag föreslå att Byggnadsnämnden ville väcka förslag om att så sker och lämna stadsarkitekten och byggnadschefen i uppdrag att sedermera och för frågans vidare utredning upprätta erforderligt stadsplaneförslag.

Västerås som ofvan

GÖSTA SMITT. ERIK HAHR.

Stadsfullmäktige beslöto på yrkande af Herr vice ordföranden bifalla Byggnadsnämndens framställning.

§ 314.

Ang. afsägelse af ledamotskap i Löneregleringskommittén.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige denna dag hade Redaktören Abel Carlsson anhållit om entledigande från uppdraget att vara ledamot af Löneregleringskommittén.

Med bifall härtill uppdrogo Stadsfullmäktige åt Beredningsutskottet att inkomma med förslag till val af ny ledamot i kommittén i den afgåendes ställe.

§ 315.

Ang. fastställande af utgifts- och inkomststat för år 1920.

Med skrifvelse till Stadsfullmäktige den 11 innevarande december hade Magistraten öfverlämnat af Drätselkammaren upprättadt förslag till utgifts- och inkomststat för staden för år 1920, öfver hvilket förslag Beredningsutskottet afgifvit utlåtande den 17 i samma månad.

Vid föredragning af handlingarne i detta ärende, hvilka funnos intagna under N:ris 102 och 107 i Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för innevarande år och hvaraf ett exemplar skulle biläggas detta protokoll (Bil. § 315 a och b) fattade Stadsfullmäktige nedan antecknade beslut, nämligen:

Utgifterna:

Löner.

Hvad Drätselkammaren anfört samt Magistraten och Beredningsutskottet hemställt beträffande löner i allmänhet till stadens befattningshafvare skulle enligt yrkande af Herr vice ordföranden med hänsyn till Stadsfullmäktiges under gårdagen fattade beslut vid behandling af löneregleringskommitténs skrifvelse med förslag till provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare icke i detta sammanhang för närvarande föranleda till någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

Pensionering.

På yrkande af Herr Bäckman beslöto Stadsfullmäktige, att Magistratens framställning, om att frågan om tjänstemännens pensionering skyndsammast måtte underkastas förberedande behandling, icke skulle för närvarande till någon åtgärd föranleda.

Fattigvården.

I fråga om utgifterna för stadens fattigvård biföllo Stadsfullmäktige jämlikt Drätselkammarens tillstyrkan Fattigvårdsstyrelsens framställningar, dels att vid fattiggården finge anställas en eldare och maskinist dock att aflöningen för denne befattningshafvare skulle framdeles efter förslag af löneregleringskommittén

fastställas och dels att för inköp af möbler till föreståndarens kontor måtte anslås 1,000 kronor och för omändring af föreståndarebostaden anvisas 1,600 kronor.

I öfriga delar godkändes förslaget till utgiftsstat för fattigvården på sätt detsamma af Drätselkammaren upptagits, dock med förbehåll beträffande aflöningar, att desamma skulle vara beroende af blifvande beslut, hvarjämte i enlighet med Beredningsutskottets anmärkning jämlikt yrkande af Herr Bäckman ur staten skulle utgå den för numera aflidne f. sysslomannen Pettersson upptagna pensionen, 800 kronor, med därå belöpande dyrtidstillägg till samma belopp.

Beslöto Stadsfullmäktige i enlighet med Folkskolestyrelsens af Drätselkammaren och Beredningsutskottet tillstyrkta förslag: *Folkskolan.*

att småskollärarinnan Maria Svedin från och med år 1920 skulle få tillgodoräkna sig aflöning i 2:dra lönegraden,

att från och med höstterminen 1920 skulle inrättas två nya e. o. folkskolläraretjänster samt att från och med den 1 Juli 1920 skulle inrättas en ordinarie folkskolläraretjänst och en ordinarie folkskollärarinnetjänst i stället för två e. o. tjänster, som samtidigt skulle indragas.

att, i stället för nuvarande eldarbefattningen vid Herrgårdsskolan, därstädes skulle inrättas en vaktmästaretjänst,

att godkänna de af styrelsen begärda anslagen för höjning av arvodena för städerskor och baderskor samt för extra undervisning i slöjd och för undervisning i fortsättningsskolan,

att arvodet för tillsyningsläraren i slöjd för gossar skulle höjas från 300 till 500 kronor,

att till arvode åt en tillsyningslärarinna i slöjd för flickor anslå 500 kronor,

att arvodena åt instruktören och instruktrisen i gymnastik skulle höjas från 400 till 600 kronor för hvardera,

att arvodet för bibliotekarien vid lärjungebiblioteket skulle höjas från 150 till 250 kronor,

att såsom arvode till slöjdläraren Brandt för bestridande af vice värdskap för skolans fastigheter bevilja honom fri bostad af 2 rum och kök i Skepparbacksskolan,

att arvodet till trädgårdsläraren vid Korsängsskolan skulle höjas från 600 till 900 kronor,

att till arvode åt en trädgårdslärare vid Hammarby skola anslå 150 kronor,

att för utöfvande af folkskolans tandvård vid dess tandklinik skulle anställas en tandläkare med en årlig aflöning tills vidare och i afbidan på eventuell lönereglering 6,000 kronor jämte därå belöpande dyrtidstillägg,

att till arvode för biträde åt tandläkaren anvisa 2,000 kronor,

samt att till föreningen Västerås skollofskolonier för år 1920 bevilja ett anslag af 7,000 kronor,

Vidkommande folkskolestyrelsens framställning om lönereglering för folkskoleinspektören skulle denna i enlighet med hvad Drätselkammaren föreslagit icke för närvarnnde föranleda till någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

De föreslagna lönerna och dyrtidstilläggen för lärarepersonalen skulle på sätt Drätselkammaren hemställt upptagas provisoriskt i staten enligt Folkskolestyrelsens förslag dock under förbehåll af den jämkning eller de förändringar,

hvilka framdeles kunde blifva af Stadsfullmäktige efter förslag af löneregleringskommittén beslutade.

Beträffande den af Drätselkammaren till Stadsfullmäktiges pröfning öfverlämnade framställningen från lärarepersonalen därom, att pensionsafgifterna för denna personal skulle bekostas af staden yrkade Herr Leontein, att Stadsfullmäktige måtte förklara, att staden ville såsom hittills utan att fordra några afgifter af befattningshafvarne — såväl vid folkskolan som vid öfriga verk och inrättningar — bestrida utgifterna för befattningshafvarnes pensionering, men beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herrar Bäckman, Sundström, vice ordföranden och Danielsson i enlighet med Drätselkammarens och Beredningsutskottets hemställan att ifrågavarande framställning icke skulle föranleda till någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

I öfriga delar godkändes utgiftsstaten för folkskolan i öfverensstämmelse med Drätselkammarens förslag.

Högre folkskolan.

Med bifall till Folkskolestyrelsens förslag, att rektors vid högre folkskolan arvode skulle höjas till 925 kronor samt arvodet för timlärare beräknas i läsämnen efter 165 kronor pr veckotimme och i gymnastik efter 135 kr. pr veckotimme samt med samma förbehåll beträffande lärarelönerna som beslutats i frågor om folkskolans lärarepersonal godkände Stadsfullmäktige det upprättade utgiftsförslaget för högre folkskolan.

Allmänt läroverk.

Anslogs i enlighet med rektors af Drätselkammaren tillstyrkta framställning 850 kronor för år 1920 till gäldande helt eller delvis af terminsafgifter till ljus- och vedkassan för obemedlade eller mindre bemedlade, välartade, i Västerås mantalsskrifna lärjungar vid högre allmänna läroverket härstädes.

Andra undervisnings- och bildningsanstalter.

För beredande af dyrtidshjälp åt högre flickläroverkets 19 lärarinnor med full tjänstgöring beviljades på Drätselkammarens tillstyrkan och med bifall till därom gjord framställning för år 1920 ett anslag af 9,500 kronor.

Godkändes Drätselkammarens åtgärd att såsom utgift i budgeten uppföra ett anslag å 1,000 kronor, motsvarande värdet af den af staden tillhandahållna bostaden åt rektor vid elektrotekniska fackskolan härstädes.

Beviljades Västerås Arbetareinstitut för dess biblioteksverksamhet under år 1920 det af dess styrelse begärda och af Drätselkammaren tillstyrkta beloppet 15,320 kronor.

Hälso- och sjukvård.

I följd af Stadsfullmäktiges under gårdagen fattade beslut angående ordnande af epidemisjukvården efter 1919 års utgång skulle på sätt Drätselkammaren föreslagit under denna titel endast uppföras kostnader för fastigheten och dess underhåll jämte de anslag, som hänförde sig till af Stadsfullmäktige under år 1919 fattade beslut, hvarjämte jämlikt Beredningsutskottets erinran här skulle uppföras pension till f. epidemisjuksköterskan K. Tunell 500 kronor jämte därå belöpande dyrtidstillägg till samma belopp.

Hälsovårdsnämndens förslag angående ny lönereglering för 1:ste och 2:dre stadsläkarne skulle på sätt Drätselkammaren föreslagit icke för närvarande föranleda till någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

Fastställdes i öfverensstämmelse med vederbörandes förslag aflöningen till tre distriktbarnmorskor i Västerås till för hvar och en 1,200 kronor årligen utan dyrtidstillägg jämte ersättning för bostad och vedbrand med 500 kronor.

Beviljades Västerås stads förening mot tuberkulos för år 1920 ett anslag för uppehållande af föreningens dispensärverksamhet af 4,000 kronor.

Biföllo Stadsfullmäktige Hälsovårdsnämndens framställning om anslag till hyra och städning m. m. af en särskild byrålokal för nämnden.

I öfriga delar godkändes Hälsovårdsnämndens utgiftsstat, innefattande jämväl utgifterna för köttbesiktningsbyrån med de förändringar i Nämndens förslag, som blifvit af Drätselkammaren i budgetförslaget upptagna.

Utöfver det begärda anslaget för mindre och ej specificerade gatuarbeten 25,000 kronor beviljade Stadsfullmäktige med bifall till Drätselkammarens därom framställda förslag utan omröstning följande anslag, nämligen: Gator.

dels att utgå af uttaxerade medel i 1920 års stat;

Till utläggning, delvis med tuktad smästen, af *Östra Järnvägsgatan* mellan Hamngatan och Lillån	40,000: —	
med afdrag af förut anslagna	17,500: —	22,500: —
„ utförande af en sten- och betonbro öfver *Persbobäcken i Norra Ringvägen*		6,000: —
„ nyanläggning med tuktad smågatsten af *Nygatan* mellan Kopparbergsvägen och Allégatan		15,000: —
„ utläggning med makadam och fältstensrännstenar af *Skolgatan* mellan Östra Kyrkogatan och Vasagatan		10,000: —
	Kronor	53,500: —

dels ock att utgå af lånemedel:

Till stensättning med tuktad smästen af *Kopparbergsvägen* mellan Munkgatan och Nedre Trädgårdsgatan	18,600: —
„ samma arbete i *Kopparbergsvägen* mellan Nedre Trädgårdsgatan och Södra Esplanaden	21,000: —
„ utläggning, nyanläggning, af *Domkyrkoesplanaden* mellan Nygatan och Kopparbergsplatsen	25,000: —
„ stensättning af *Kungsgatan* mellan Köpmangatan och Slottsgatan med tuktad smästen	21,000: —
„ stensättning med tuktad smästen af *Stora gatans södra gren* mellan Floragatan och Västmannagatan	45,000: —
Kronor	130,000: —

hvarjämte Drätselkammaren bemyndigades att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å Stadsfullmäktiges beslut angående gäldandet af ofvanberörda anslag af lånemedel med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida utgifterna med tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle öfverskridas, finge begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Bifölls Drätselkammarens förslag, att Stadsfullmäktige måtte af uttaxerade medel i 1920 års stat bevilja 7,000 kronor för gäldande af afgiften för en till staden på 49 år upplåten grustägt i Helgarö intill Sörfjärden i Mälaren. Vägar.

Beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning, med bifall till Drätselkammarens därom framställda förslag att för anläggande af en ny väg mellan staden och stadens egendom Malma anslå ett belopp af 150,000 kronor att utgå med 50,000 kronor af uttaxerade medel i 1920 års stat och med 100,000 kronor af lånemedel, med bemyndi-

gande för Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å Stadsfullmäktiges beslut angående gäldandet af en del af ofvanberörda anslag af lånemedel, med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida denna del af utgifterna med tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle öfverskridas finge begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Planteringar. Bifölls Planteringsnämndens förslag, att nuvarande biträdet till stadsträdgårdsmästaren hädanefter skulle benämnas trädgårdsmästare.

Beträffande förslaget om, att f. stadsträdgårdsmästaren Forsbergs änka, fru Ida Forsberg jämväl för år 1920 skulle beviljas en pensionsersättning af 500 kronor, blef samma förslag, sedan Herr Vesterlund i enlighet med sin inom Beredningsutskottet afgifna reservation yrkat afslag för närvarande å förslaget, af Stadsfullmäktige utan omröstning bifallet.

Anslogs åt Planteringsnämnden för år 1920 dels 50 kronor för bestridande af ledamotsafgift i samfundet för hembygdsvård och dels 250 kronor, i afbidan på att Trädplanteringssällskapets fond för ändamålet blefve tillgänglig, för utdelande af premier för välskötta trädgårdar.

Vidkommande Planteringsnämndens förslag angående omläggning af Vasaparken uppstod en stunds öfverläggning, hvarunder yrkades dels af Herr Sundström, med instämmande af Herrar Zander, Vesterlund och Vestholm bifall till Drätselkammarens förslag att för vidgning och rätning af vägen mellan stationsplanen och Vasagatan samt för ordnande af den östligaste delen af parken invid Kopparbergsvägen måtte anslås ett belopp af högst 4,000 kronor, dels af Herr Edv. Karlsson, med hvilken Herrar Bäckman, Danielsson, J. V. Larsson och Hedberg förenade sig, bifall till Beredningsutskottets förslag och den inom Drätselkammaren afgifna reservationen, att Stadsfullmäktige måtte för omläggning af Vasaparken i enlighet med Planteringsnämndens förslag anslå 16,000 kronor att fördelas till uttaxering under fyra år med 4,000 kronor under hvart och ett af åren 1920—1923, dels ock af Herr Falk, med instämmande af Herr Hiersemann, att det i budgetsförslaget uppförda anslaget å 4,000 kronor måtte utgå, att i stället det för oförutsedda utgifter för planteringarna upptagna anslaget skulle höjas med samma belopp samt att frågan om Vasaparkens omläggning skulle för närvarande förfalla för att återupptagas vid ett kommande sammanträde efter ny framställning från Planteringsnämnden. Sedan öfverläggningen i denna del förklarats afslutad, framställdes proposition å de sålunda gjorda yrkandena, hvarvid Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 27 nej emot 16 ja, afgifna för Beredningsutskottets förslag, godkände Drätselkammarens, utan omröstning till kontraproposition antagna förslag.

I öfriga delar godkändes utgiftsstaten för stadens planteringar i öfverensstämmelse med Drätselkammarens förslag.

Gatubelysning. Med bifall till vederbörandes framställning beviljade Stadsfullmäktige för utökningen af den elektriska gatubelysningen följande anslag, nämligen:

Uppsättning af 2 aftonbrinnare vid kvarteret Oskaria och en aftonbrinnare vid Hyttvägen	800: —
Uppsättning af 1 nattbrinnare och 2 aftonbrinnare vid Köpingsvägen i stället för nuvarande 2 gaslyktor	600: —
Uppsättning af 1 nattbrinnare vid Idrottsvägen	120: —
Transport	1,520: —

Transport	1,520: —
Uppsättning af 1 nattbrinnare i stället för 1 gaslykta i hörnet af Eriks- och Västmannagatorna	260: —
Uppsättning af 1 nattbrinnare och 1 aftonbrinnare i norra delen af Lustigkulla	930: —
Uppsättning af 3 nattbrinnare i Skerikesvägen mellan Skultunavägen och Lustigkulla	800: —
Uppsättning af 1 nattbrinnare i Kristiansborgsallén	120: —
Uppsättning af 1 nattbrinnare i stället för 1 gaslykta i hörnet af Norra Ringvägen och Allégatan	120: —
Uppsättning af 1 nattbrinnare i stället för en gaslykta i hörnet af Loviseberg- och Katrinelundsvägarna	120: —
Uppsättning af 3 nattbrinnare och 4 aftonbrinnare i Malmabergsgatan i stället för nu befintliga 7 gaslyktor	1,600: —
Uppsättning af 1 nattbrinnare och 2 aftonbrinnare inom Hemdal och Vargbo	750: —
Uppsättning af en kandelaber med 2 nattbrinnare och 2 aftonbrinnare i stället för nuvarande 3 gaslyktor å Engelbrektsplan	1,200: —
Uppsättning af 2 nattbrinnare inom föreningen Hagas byggnadsområde	480: —
Kronor	7,900: —

Godkändes statförslaget för afloppsledningarne och fastställdes i samband härmed från och med år 1920 vattenklosettafgiften till 25 kronor pr klosett. *Afloppsledningar.*

Bifölls Hamnstyrelsens förslag, att vid stadens hamn skulle i stället för nuvarande hamnuppbördsman och hamnordningsman från och med den 1 April 1920 anställas en hamnkapten med en årlig aflöning af 4,000 kronor med därå belöpande dyrtidstillägg, hvarjämte för år 1920 beviljades ett anslag af hamnmedel å 1,300 kronor för anställande af ett biträde å hamnkontoret. *Hamnen.*

I allt öfrigt godkändes Hamnstyrelsens statförslag.

Med det förbehåll i fråga om aflöningar, som vore en följd af Stadsfullmäktiges beslut i anledning af löneregleringskommitténs förslag, fastställde Stadsfullmäktige Vatten- och Gasverksstyrelsens utgiftsförslag för stadens vatten-, gas- och elektricitetsverk. *Vatten-, gas- och elektricitetsverken.*

I samband härmed beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning i och för nyanläggningar vid verken bevilja följande anslag af lånemedel:

Till anläggande af gatuledningar i Tegelvretsgatan	Kr.	6,000: —
„ nyanskaffning af varaktiga inventarier för verken	„	10,000: —
„ serviser och diverse mindre ledningsanläggningar	„	25,000: —
eller tillhopa Kronor		41,000: —

med bemyndigande för Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å Stadsfullmäktiges beslut angående gäldandet af ofvanberörda anslag af lånemedel med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida utgifterna med tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle öfverskridas, finge begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Vid behandlingen af utgiftsstaterna för de tekniska verken anhöll Herr Abel Carlsson, utan att framställa något yrkande, att få såsom sin mening till protokollet uttala, att verkens förvaltning vore i behof af omorganisation.

Varmbadhuset. Med af Drätselkammaren föreslagna ändringar och tillägg samt förbehåll i fråga om löner godkändes Badhusstyrelsens utgiftsförslag för stadens varmbadhus.

Båttrafiken. Sedan Stadsfullmäktige den 27 Mars 1919 bemyndigat Drätselkammaren att inköpa en bogser- och passagerareångbåt med föreskrift, att till gäldandet af köpesumman och kostnaderna för båtens reparation och utrustning skulle användas dels inflytande medel vid försäljning af båtarne Märta och Måsen och dels tillgängliga medel, med uppdrag för Drätselkammaren att vid uppgörandet af 1920 års budget inkomma med förslag angående det anslag utöfver köpeskillingarne för Märta och Måsen, som erfordrades hade nu Drätselkammaren föreslagit, att för gäldandet af anskaffningskostnaden och kostnaden för iståndsättandet af ångfartyget Arosia måtte anslås, utöfver berörda köpeskillingar, 55,000 kronor att uttaxeras med en femtedel eller 11,000 kronor under hvart och ett af åren 1920—1924, hvilket förslag nu af Stadsfullmäktige bifölls.

Likaledes biföllo Stadsfullmäktige Drätselkammarens framställning, att Stadsfullmäktige ville för likviderande af pråmar för stadens grustransporter anslå 31,000 kronor af uttaxerade medel att fördelas med 6,200 kronor på hvart och ett af åren 1920—1924.

Äfvenså bifölls Drätselkammarens förslag om ett anslag å 25,000 kronor för reparation af ångfärjan Elba.

Brandväsendet. Beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning med bifall till Brandstyrelsens därom gjorda framställning, att vid brandverket skulle från och med år 1920 anställas ytterligare en brandman.

Anslogs å brandverkets stat dels 700 kronor för aflöning af vikarier under brandmanskapets semester, dels 1,000 kronor till nyanskaffning och hacketaltråd och dels 5,000 kronor för inköp af ny slang.

I öfriga delar fastställdes brandverkets utgiftstat med af Drätselkammaren gjorda tillägg och förändringar i Brandstyrelsens förslag.

Stadshotellet. För fortsättning af reparationer i stadshotellet anslogo Stadsfullmäktige 10,000 kronor.

Paviljongen i stadsparken. Till gäldande af brist i innevarande års anslag för paviljongen i stadsparken anvisades 3,500 kronor.

Gårds- och tomtfastigheter. Beviljades ytterligare förslagsvis 5,000 kronor såsom tilläggsanslag för den förut beslutade restaureringen af f. d. borgmästaregården.

Hamnplanen. Godkändes Drätselkammarens framställning om beviljande af ett i budgeten upptaget anslag å 5,000 kronor för justering af järnvägsspåren å hamnplanen.

Vidare beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning med bifall till Drätselkammarens därom gjorda framställning att för utförande af nya järnvägsspåranläggningar å hamnplanen anslå 50,000 kronor af lånemedel med bemyndigande för Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å Stadsfullmäktiges beslut angående gäldandet af ofvanberörda anslag af lånemedel med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida utgiften med tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle öfverskridas, finge begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Landtegendomar.

Sedan Stadsfullmäktige förut under innevarande år, nämligen dels den 27 Februari och dels den 30 Oktober beviljat anslag å tillhopa 58,000 kronor för uppsättning af inventarier vid Kristiansborg samt för iståndsättande af hus, anläggning af ledningar och inköp af kor därstädes, beslöto Stadsfullmäktige nu på förslag af Drätselkammaren, att dessa anslag skulle amorteras af inkomsterna från jordbruket under de fem närmaste åren.

På yrkande af Herrar Kättström, Sundström och Bäckman samt efter afslagsyrkande af Herr Vesterlund beviljade Stadsfullmäktige utan omröstning enligt Drätselkammarens framställning ett anslag för år 1920 för anställande af en bokhållare vid stadens landtbruk å förslagsvis 3,600 kronor.

Hästholmarne.

I fråga om det af Drätselkammaren begärda anslaget för anställande af en ordningsman vid Hästholmarne yrkade dels Herrar Sundström, Kättström och Bäckman bifall till Drätselkammarens och Beredningsutskottets förslag, dels ock Herr Vesterlund afslag å förslaget; och beslöto Stadsfullmäktige vid framställd proposition å dessa yrkanden i enlighet med den gjorda framställningen för år 1920 anslå 1,600 kronor för aflönande af en af Drätselkammaren tillsatt särskild ordningsman för öfvervakande af ordningen å Hästholmarne och trafiken till desamma.

Sedan Stadsfullmäktige den 27 nästlidne November fattat beslut om uppförande af en ny serveringspaviljong å Elba, beslöto Stadsfullmäktige nu utan omröstning att det härför erforderliga anslaget å högst 90,000 kronor skulle utgå af lånemedel med bemyndigande för Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å Stadsfullmäktiges beslut angående gäldandet af ofvanberörda anslag af lånemedel med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida utgiften med tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle öfverskridas, finge begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Magistrat och Rådstufvurätt.

Af förut i fråga om aflöningar anförda skäl skulle Magistratens förslag om lönereglering för en del af Magistratens ledamöter och tjänstemän samt anslag till semesterarvoden icke för närvarande föranleda någon åtgärd, utan förevarande liksom öfriga anslagsposter under titeln Magistrat och Rådstufvurätt upptagas enligt Drätselkammarens förslag.

Kronouppbörds- och exekutionsväsendet.

Beviljades 1,410 kronor för inköp af en räknemaskin till stadsfogdekontoret.

Jämlikt Drätselkammarens och Beredningsutskottets förslag beslöto Stadsfullmäktige utan att för år 1920 bevilja det för innevarande år utgående anslaget till extra biträde å kronouppbördskontoret, afslå Magistratens framställning om anställande af ytterligare ett af staden aflönadt biträde å samma kontor.

Magistratens hemställan om beviljande af ett ålderstillägg åt 1:sta biträdet å kronouppbördskontoret skulle på sätt Beredningsutskottet föreslagit icke upptagas till Stadsfullmäktiges omedelbara afgörande.

I fråga om Magistratens framställning om inrättande af ytterligare en exekutionsbetjäntbefattning, hvilken framställning tillstyrkts af Drätselkammaren men afstyrkts af Beredningsutskottet, uppstod öfverläggning, hvarunder yrkades dels af Herr Sundström bifall till Drätselkammarens förslag och dels af Herrar Bäckman, Danielsson och vice ordföranden i enlighet med Beredningsutskottets förslag afslag å Magistratens framställning; och beslöto Stadsfullmäktige vid framställning af proposition å dessa yrkanden genom begärd och anställd om-

röstning med 34 ja emot 8 nej, afgifna för Drätselkammarens förslag, afslå ifrågavarande framställning.

Afslogo Stadsfullmäktige; under anslutning till Drätselkammarens och Beredningsutskottets motion för deras afstyrkande yttranden, framställningen om pension för f. fjärdingsmannen i S:t Ilians socken Vallin.

Däremot beviljade Stadsfullmäktige enligt Beredningsutskottets förslag för år 1920 f. fjärdingsmannen i Lundby socken Adolf Fredrik Törn ett understöd af 300 kronor.

Beviljades de af Drätselkammaren upptagna anslagen till en tjänstelokal åt exekutionsbetjänterna, hvarjämte på sätt Beredningsutskottet föreslagit, till dessa anslag skulle läggas kostnaden för telefon till denna tjänstelokal, hvaremot anslaget till bostadstelefoner åt exekutionsbetjänterna skulle ur staten utgå.

Polisen. Beviljades jämväl för år 1920 pensionsersättning åt aflidne öfverkonstapeln Vretlöfs änka och barn med 400 kronor till änkan och 200 kronor till hvart och ett af de tre barnen samt ett uuderstöd åt afldne f. poliskonstapeln Asplunds änka af 500 kronor.

I öfriga här omförmälda delar godkändes Drätselkammarens förslag till utgiftsstat för såväl kronouppbörds- och exekutionsväsendet som polisen.

Allmänna pensionsförsäkringen. Utgiftsstaterna för stadens pensionsnämnder fastställdes i enlighet med Drätselkammarens och vederbörande nämnders framställningar öfverensstämmande förslag.

Byggnadsnämnden. Med iakttagande af hvad förut beslutats ifråga om löner godkändes det af Byggnadsnämnden upprättade utgiftsförslaget.

Sociala ändamål. Beviljade Stadsfullmäktige följande af Drätselkammaren tillstyrkta och i dess statstförslag uppförda anslag för år 1920, nämligen:

till *Västerås arbetsstuga* .... Kr. 5,000: —
„ *Västerås barnkrubba* .... „ 2,500: —
„ *Västerås barnhem* .... „ 1,000: —
„ *Västerås natthärberge* .... „ 300: —

med bemyndigande för Drätselkammaren beträffande de tre sistberörda anslagen att, i händelse ansökningar inkomma, bevilja utbetalande af desamma,
till *Västmanlands läns arbetsförmedling* .... Kr. 2,000: —, i sammanhang hvarmed Stadsfullmäktige beslöto för sin del jämlikt vederbörande revisorers hemställan bevilja vederbörande ansvarsfrihet för arbetsförmedlingsanstaltens räkenskaper och förvaltning för år 1918;

till *Västerås sjukkassors fortsättningskassa* enligt de grunder, som fastställdes, då Stadsfullmäktige den 23 December 1909 första gången beviljade anslag för detta ändamål eller med en krona för hvarje inom staden mantalsskrifven medlem, förslagsvis .... *kronor 3,000: —*
till *Västerås sjukkassor och fortsättningskassa* ett bidrag af 25 öre pr sjukdag för i staden mantalsskrifven medlem på de villkor Stadsfullmäktige beslutat den 28 November 1918, förslagsvis .... *kronor 13,500: —*
till barnhemmet Sparfboet .... „ *800: —*
„ *föreningen Hvita bandet* ett belopp, motsvarande hyran för dess af staden förhyrda butik vid Stora torget .... *kronor 600: —*
under villkor att föreningen oafkortadt öfverlämnade samma belopp till barnhemmet Sparfboet;

till *Västerås slumstation*, hyresbidrag .... kronor 400: —
„ *underhåll af Idrottsplatsen å Herrgärdet* .... „ 200: —

Vidare beslöto Stadsfullmäktige på framställning af Drätselkammaren för år 1920 anvisa ett anslag å 3,000 kronor att ställas till Drätselkammarens förfogande för utlämnande af bidrag till utöfvare af musik och sång för gifvande af *frilufts- eller folkkonserter* i staden.

Anslogs 1,500 kronor med bemyndigande för Drätselkammaren, att, för den händelse *skridskobana* komme att anläggas under innevarande vinter, pröfva och inom ramen af anslaget bevilja bidrag till en sådan.

Lifsmedels-nämnden.

Med bifall till lifsmedelsnämndens därom gjorda framställning beslöto Stadsfullmäktige dels för Nämndens dyrtidslindrande verksamhet under 1:sta halfåret 1920 eller den s. k. 7:de perioden anslå af uttaxerade medel 15,000 kronor, med uppdrag för Nämnden att för berörda verksamhet anhålla om lika stort anslag af statsmedel, dels ock att för Nämndens förvaltningskostnader under år 1920 anvisa det belopp, som efter afslutande af räkenskaperna för dyrtidsverksamheten under 6:te perioden visade sig återstå, eller förslagsvis 5,000 kronor.

Jämlikt Drätselkammarens förslag beslöto Stadsfullmäktige i och för afskrifning på en gång af den beräknade bristen å Lifsmedelsnämndens verksamhet 37,000 kronor af uttaxerade medel i 1920 års budget anslå nämnda belopp.

Hyresnämnden.

Hyresnämndens statsförslag godkändes utan tillägg eller förändringar.

För fortsättning genom Drätselkammarens försorg af den af Lifsmedelsnämnden igångsatta skolagningsverksamheten, hvilken skulle läggas så, att den i öfrigt täckte sina egna kostnader, anslogs 300 kronor till underhåll af inventarier.

Diverse utgifter.

I fråga om anslag till biträde åt taxeringsordförandena beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Bäckman i öfverensstämmelse med Beredningsutskottets förslag att för beredande af ett dylikt biträde vid mottagande och ordnande af deklarationer, för år 1920 bevilja ett förslagsanslag å högst 1,000 kronor, att af Drätselkammaren utanordnas efter vederbörligen granskade och attesterade räkningar.

För uppförande af ett garage å brandstationens gård för stadens lastautomobiler anvisades förslagsvis 4,000 kronor.

Sedan Stadsfullmäktige den 26 Juni innevarande år bemyndigat Drätselkammaren att inköpa fastigheten N:o 7 Kungsängen med inventarier för ett pris af 125,000 kronor samt därvid uppdragit åt Drätselkammaren att i samband med budgetbehandlingen inkomma med förslag angående anslag för köpeskillingens gäldande, hade Drätselkammaren meddelat, att stadens vedgård öfvertagit inventarier för 5,000 kronor, samt föreslagit att den återstående köpeskillingen 120,000 kronor skulle gäldas med 45,000 kronor af uttaxerade medel att fördelas med $^1/_5$ eller 9,000 kronor på hvart och ett af åren 1920—1924 samt återstoden, 75,000 kronor, af lånemedel och i sammanhang därmed anhållit om Drätselkammarens bemyndigande att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å Stadsfullmäktiges beslut angående gäldandet af en del af ofvanberörda anslag af lånemedel, med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida utgiften med tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle öfverskridas finge begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Berörda framställning blef af Stadsfullmäktige utan omröstning bifallen.

Inkomsterna:

Folkskolan. Med af Drätselkammaren föreslagna tillägg af respektive 60,000 och 2,000 kronor, afseende beräknade dyrtidstillägg af statsmedel åt folkskollärarepersonalen blefvo Folkskolestyrelsens inkomstberäkningar för såväl folkskolan som den högre folkskolan af Stadsfullmäktige godkända.

Hälso- och sjukvård. Inkomsterna under hufvudtiteln hälso- och sjukvård skulle upptagas i öfverensstämmelse med Drätselkammarens ändringsförslag.

Vatten-, gas- och elektricitetsverken. Under antagande af den föreslagna inkomststaten för vattenledningsverket beslöto Stadsfullmäktige att afgifterna för aflämnadt vatten från vattenledningsverket - - med undantag för afgiften å vatten, som taxeras efter mätare, skulle från och med 1920 års ingång utgå efter följande taxor:

per bostad och en del andra rum	Kr.	4: —
„ badrum	„	9: —
„ vattenklosett	„	8: —
„ vattenpost	„	4: —
„ kvm. gräsmatta om slang ej användes	„	0: 03
„ „ „ „ „ användes	„	0: 08
„ häst	„	7: —
„ nötkreatur	„	3: —
„ automobil	„	8: —
„ fyrhjuligt åkdon	„	4: —
„ tvåhjuligt d:o	„	3: —
„ familj afgift för tvättstuga	„	3: —

Med af Drätselkammaren föreslagna mindre jämkningar godkändes inkomststaten för gasverket; och beslöto Stadsfullmäktige att med upphäfvande af gällande restriktioner fastställa priset på gas från 1920 års ingång sålunda, att gas till hushålls- och därmed jämförliga behof skulle betalas med 43 öre pr kbm. och industrigas med 60 öre pr kbm.

Jämväl beträffande elektricitetsverket antogs inkomststaten med den af Drätselkammaren föreslagna jämkningen, och bifölls styrelsens förslag att taxan å elektrisk värmeström måtte erhålla följande ändrade lydelse, att tillämpas från 1920 års ingång:

För energi till värmeändamål, som endast tillhandahålles nattetid, betalas ett grundpris per ansluten kilowatt och år af kronor 30: — samt ett förbrukningspris af 3 öre per kilowattimme, med en minimiförbrukningsafgift af kronor 20: — per kilowatt och år samt med rätt för styrelsen att göra de undantag i taxans användning, som drift och ledningsnät kunna påfordra.

Brandväsendet. Inkomsterna för stadens brandväsende skulle upptagas enligt Drätselkammarens ändringsförslag.

Byggnadsnämnden. Med af Drätselkammaren föreslagen ändring godkändes inkomstberäkningarne för Byggnadsnämndens stat.

Uttaxeringen. Med bifall till Drätselkammarens af Beredningsutskottet tillstyrkta förslag beslöto Stadsfullmäktige att för täckande af bristen i 1923 års budget för stadens borgerliga kommun skulle uttaxeras å den år 1919 taxerade inkomsten 8 procent motsvarande 8 kronor pr bevillningskrona.

Med godkännande i allt öfrigt i öfverensstämmelse med Drätselkammarens förslag och ofvan antecknade beslut af den föreliggande utgifts- och inkomststaten, beslöto Stadsfullmäktige, att de vidtagna förändringarna i en del hänseenden af Drätselkammarens förslag skulle utjämnas genom motsvarande förändringar i förslagsanslagets belopp.

§ 316.

Ang. Stadsfullmäktiges tryck.

På förslag af Herr vice ordföranden beslöto Stadsfullmäktige att, sedan numera årligen ett fullständigt sakregister upprättades öfver Stadsfullmäktiges tryckta protokoll och handlingar, den redogörelse öfver Stadsfullmäktiges beslut, som sedan ett antal år tillbaka årligen upprättats och tryckts numera såsom obehöflig icke vidare skulle behöfva utgifvas.

In fidem:

Theofil Oberg.

Justeradt den 20 Januari 1919.

Fredr. Fåhræus.

Agnes Söderquist. **Ida Grönberg.**

Offentligen uppläst den 20 Januari 1920, betygar:

Ex officio:

Theofil Öberg.

HANDLINGAR

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar

1919. Den 30 Januari. I.

N:o 1.

Drätselkammarens skrifvelse ang. nytt obligationslån.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Såsom framgår af bilagda förteckning hafva Stadsfullmäktige anvisat anslag, fördelade under åren 1915—1918, att utgå af lånemedel till ett belopp af 2,643,730 kronor 25 öre eller öfverstigande det utan underställning enligt kommunallagarna medgifna, hvarför Drätselkammaren anser sig, då medel till gäldande af dessa utgifter saknas, böra föreslå Stadsfullmäktige åtgärders vidtagande för uppläggande af obligationslån till nedan angifna belopp.

Enligt förteckningen uppgår totalbeloppet af för olika ändamål anvisade lånemedelsanslag till 2,590,050 kronor 25 öre, men skall härutöfver genom ett nytt lån gäldas dels kapitalrabatten å 1916 års lån 49,275 kronor dels ock kostnad för stämpling och tryckning af obligationerna till 1916 års lån 4,405 kronor.

Då Drätselkammaren nu föreslår upptagande af obligationslån till ett belopp af 3,000,000 kronor, således utan större afseende å förestående utgifter, har detta sin grund i den föreskrifna kapitalransoneringen och däraf föranledd inskränkning i rätten att upplägga lån för annat än absolut nödvändiga ändamål och för täckande af redan anvisade anslag.

Någon olägenhet af att så begränsa lånestorleken torde icke föreligga, alldenstund staden äger för framtida utgifter utan underställning upptaga tillfälliga lån intill belopp enligt föreskrifterna uti 74 § mom. C i lag om kommunalstyrelse i stad.

På grund af ofvanstående får Drätselkammaren sålunda hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta,

att bemyndiga Drätselkammaren att gå i författning om uppläggande af obligationslån för stadens räkning å ett belopp af intill 3,000,000 kronor med 40 års amorteringstid och med den räntefot Drätselkammaren kan finna fördelaktig, till bestridande af redan anvisade och blifvande anslag af lånemedel, att göra härför erforderliga framställningar samt att, under förutsättning af nådigt tillstånd, placera obligationer af lånet ifråga på för staden möjligast förmånliga sätt.

Västerås den 16 januari 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 1.

Ang. nytt obligationslån.

FÖRTECKNING

öfver *lånemedelsanslag*, som beviljats af Stadsfullmäktige i Västerås efter de anslag, som ingå i 1916 års lån.

1915 $^{29}/_{4}$	§ 74	Del af köpeskillingen för gården N:ris 68 och 69 samt planteringslandet N:o 29 af tomten N:o 143 södra kvarteret		37,000: —
» »	» 79	Köpeskilling för gården och tomten N:o 5 norra kvarteret		12,000: —
» $^{27}/_{5}$	» 94	Köpeskilling för gården och tomten N:o 1 norra kvarteret		44,750: —
» $^{18}/_{6}$	» 116	Köpeskilling för tomten N:o 132 västra kvarteret		7,000: —
» $^{18}/_{6}$	» 118	Ledningar till och inom byggnadsområdena Hoffsta och Katrinelund		8,200: —
» $^{30}/_{9}$	» 143	Ledningar till en del fastigheter inom Hemdal och Vargbo		5,800: —
» $^{21}/_{12}$	» 249	Diverse ledningar m. m.:		
		Gasledning i Sturegatan mellan Stora gatan och Smedjegatan	2,400: —	
		Gasledning i Gåsmyregatan mellan Domkyrkoesplanaden o. Skolgatan	2,300: —	
		Vatten- och gasledningar i Domkyrkoesplanaden mellan Engelbrektsgatan och Nygatan	2,500: —	
		Vatten-, gas- och afloppsledningar i Herrgårdsgatans norra del	3,000: —	
		Vatten- och afloppsledningar i Engelbrektsgatan mellan Rudbecksgatan och Kaplansgatan, utöfver förut beviljade 4,200 kronor	3,800: —	
		Elektrisk jordkabel i Källgatan mellan Stora gatan och Västgötegatan	800: —	
		Elektrisk jordkabel i Jakobsbergsgatan mellan Stora gatan och Kristinagatan	1,450: —	
		Elektrisk jordkabel i Sturegatan mellan Snickare- och Smedjegatorna	850: —	
		Inköp af mätare och inventarier för vatten-, gas- och elektricitetsverken samt afloppsledningarne	35,000: —	
		Serviser och diverse mindre utsträckningar af till dessa verk hörande ledningar	15,000: —	67,100: —
			Transport	181,850: —

				Transport	181,850: —	N:o 1.
1915	$^{21}/_{12}$	§ 249	Ordnande och stensättning af Pilgatan mellan Stora gatan och järnvägskorsningen		40,000: —	*Ang. nytt obligationslån.*
1916	$^{27}/_{1}$	» 16	Anläggande af vatten--, aflopps- och gasledningar inom byggnadsområdet Annedal		10,600: —	
»	$^{24}/_{2}$	» 23	Del af köpeskillingen för lotten y, x och w af tomten N:o 119 norra kvarteret		5,500: —	
»	$^{27}/_{4}$	» 60	Köpeskilling för gatumark från tomten N:o 70 a västra kvarteret		25,000: —	
»	$^{25}/_{5}$	» 83	Anskaffning af en desinfektionsugn vid epidemisjukhuset		7,000: —	
»	$^{27}/_{6}$	» 107	Anläggande af vatten-, aflopps- och gasledningar inom vissa delar af byggnadsområdet Norrmalm		6,300: —	
»	$^{31}/_{8}$	» 121	Köpeskilling för fastigheten N:o 85 i västra kvarteret		42,000: —	
»	$^{28}/_{9}$	» 144	Anläggande af elektrisk ledning till byggnadsområdet Jakobsberg		19,500: —	
»	»	» 154	Anläggande af elektrisk ledning till Malmaberg		8,700: —	
»	$^{26}/_{10}$	» 172	Köpeskilling för fastigheten N:o 147 västra kvarteret		71,000: —	
»	$^{30}/_{11}$	» 191	Tilläggsanslag för anläggande af en kommunal svingård		38,000: —	
»	$^{21}/_{12}$	» 237	Diverse ledningar m. m.:			
			Aflopps-, vatten- och gasledningar i Utanbygatan mellan Nygatan och Kopparbergsvägen	12,500: —		
			Vattenledning i Skerikesvägen mellan Skultunavägen och gamla vattenverket	8,000: —		
			Vattenledning i Stora gatan mellan Djäknebergs- och Västmannagatorna	7,000: —		
			Elektrisk högspänningsmatarekabel för elektricitetsverket	15,000: —		
			Elektriska högspänningsledningar för Lustigkulla och Ullspinneriet	8,000: —		
			Inköp af mätare och inventarier för vatten-, gas- och elektricitetsverken samt afloppsledningarne...	50,000: —		
			Serviser och mindre lednings sträckningar	25,000: —	125,500: —	
1916	$^{21}/_{12}$	§ 237	Gatuläggningsarbeten:			
			Tuktad stensättning af Fiskartorget i Trädgårdsgatans sträckning	10,000: —		
			Transport	10,000: —	580,950: —	

N:o 1.
Ang. nytt obligationslån.

			Transport	10,000: —	580,950: —
			Omsättning med tuktad sten af Kopparbergsvägen mellan Stora gatan och Munkgatan	7,800: —	
			Stensättning med tuktad sten af Södra Esplanaden mellan Kopparbergsvägen och Kungsängsgatan, halfva sträckningen	25,000: —	42,800: —
1917	$^{29}/_{3}$	§ 44	Anskaffande af en ny centrifugalpump för vattenledningsverket vid Hesslö		15,000: —
»	$^{26}/_{4}$	» 72	Köpeskilling för gården och tomten N:o 110 södra kvarteret		130,000: —
»	$^{31}/_{5}$	» 85	Del af köpeskillingen för fastigheten litt. Z af tomten N:o 119 norra kvarteret		15,000: —
»	»	» 90	Del af köpeskillingen för gården och tomten N:o 72 och 73 a södra kvarteret samt lotterna N:ris 13, 17, 18, 19 och 20 af tomten N:o 143 samma kvarter		25,000: —
»	»	» 92	Del af köpeskillingen för gården och tomten N:o 112 västra kvarteret		18,000: —
»	»	» 99	Anläggande af elektriska ledningar för byggnadsområdena Papegojvreten, Vega och Lilla Johanneslund		12,400: —
1916	$^{27}/_{4}$	» 70	Uppförande af ett arbetarebostadshus i kvarteret Gude		115,000: —
1917	$^{21}/_{6}$	» 110			
»	$^{30}/_{8}$	» 130	Tilläggsanslag för af Vatten- och Gasverksstyrelsen utförda nyanläggningar		10,462: 17
»	»	» 139	Anläggning af ledningar i Timmermansgatan		5,500: —
»	»	» 140	Anläggning af en högspänningskabel inom hamnområdet		9,000: —
»	»	» 152	Anläggning af elektriska ledningar till byggnadsområdena Aroslund, Haga- och Frejaföreningarne samt Västerås Masugnsaktiebolags arbetarebostäder		17,400: —
»	$^{27}/_{9}$	» 163	Del af köpeskillingen för fastigheten N:o 133 västra kvarteret ....:		35,000: —
»	»	» 170	Fortsatta kajutbyggnader österut vid nya hamnen		150,000: —
»	»	» 171	Anläggning af ledningar till tomterna inom kvarteren Arne och Assar		12,800: —
»	$^{29}/_{11}$	» 201	Del af köpeskillingen för fastigheten Granneborg		6,000: —
»	»	» 210	Köpeskillingen för fastigheten Stensborg m. fl.		300,000: —
»	$^{20}/_{12}$	» 218	Anläggning af ledningar genom Stadsparken ...		13,000: —
»	$^{21}/_{12}$	» 270	Anskaffning af mätare och inventarier för de tekniska verken samt utsträckning af ledningar		135,000: —
1918	$^{31}/_{1}$	» 26	Tilläggsanslag för en pumpstation för afloppsledningarne		17,000: —
				Transport	1,665,312: 17

N:o 1. *Ang. nytt obligationslån.*

			Transport		1,665,312: 17
1917	$^{27}/_{3}$	» 96	Anläggning af ledningar till kvarteren Julius, Jörgen och Oskaria		7,000: —
»	$^{20}/_{6}$	» 157	Del af köpeskillingar för tomterna N:ris 3, 4 och 5 Lustigkulla		21,000: —
»	»	» 158	Del af köpeskillingen för gården och tomten N:o 65 B. västra kvarteret		10,000: —
»	»	» 170	Omläggning af en del elektriska ledningar		9,000: —
»	$^{29}/_{8}$	» 186	Fyllnadsanslag för nyanläggningar och nyanskaffningar vid de tekniska verken		39,438: 08
»	$^{26}/_{9}$	» 225	Tilläggsanslag för restaurering af gården N:o 147 västra kvarteret		79,000: —
»	»	» 227	Tilläggsanslag för ledningar vid kvarteren Julius och Jörgen		5,000: —
»	»	» 243	Ledningsarbeten i Stadsparken		20,000: —
»	$^{28}/_{11}$	» 291	Tillbyggnad vid fattiggården Carlslund		250,000: —
»	$^{28}/_{12}$	» 344	Diverse större gatuarbeten		269,300: —
»	»	» 344	Nyanläggningar och nyanskaffningar för de tekniska verken		215,000: —
			Tillkommer:		
			Kapitalrabatt å 1916 års lån	49,275: —	
			Kostnad för stämpling och tryckning af obligationerna till 1916 års lån	4,405: —	53,680: —
			Summa Kronor		2,643,730: 25

N:o 2.

Drätselkammarens utlåtande ang. gratifikation till Änkefru Forsberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I samband med behandlingen af stadens utgifts- och inkomststat för innevarande år anvisade Stadsfullmäktige i fråga om änkepensionen till aflidne Trädgårdsdirektören C. A. Forsbergs efterlefvande hustru Fru Ida Forsberg ett belopp af 500 kronor att under år 1919 utgå under form af pensionsersättning samt remitterade till Drätselkammaren för yttrande ett inom Stadsfullmäktige väckt förslag att därutöfver bevilja Fru Forsberg en gratifikation en gång för alla å 3,500 kronor.

N:o 2.

Ang. gratifikation åt änkefru Forsberg.

Drätselkammaren anser sig icke kunna förorda detta förslag. Utvägen att befria staden från en skyldighet som den ifrågavarande genom att lämna ett engångsunderstöd i form af gratifikation har synts Drätselkammaren mindre tilltalande, förutom att det torde innebära större trygghet med hänsyn till framtiden för änkefru Forsberg att årligen få sig anslaget ett visst belopp, antingen detta kommer att utgå såsom änkepension eller såsom ersättning härför, därom Drätselkammaren vid uppgörande af förslag till utgiftsstater för kommande år kommer att göra framställning.

Med denna förhandsutfästelse får Drätselkammaren hemställa, att Stadsfullmäktige ville låta förslaget angående en engångsgratifikation till änkefru Forsberg falla.

Västerås den 16 januari 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Transumt af protokoll, hållet vid Stadsfullmäktiges i Västerås sammanträde den 28 december 1918.

§ 344.

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

I fråga om Drätselkammarens förslag, att Stadsfullmäktige ville för år 1919 anslå ett belopp af 500 kronor såsom pensionsersättning till aflidne Trädgårdsdirektören C. A. Forsbergs efterlämnade änka Fru Ida Forsberg yrkade Herr Nordin, att i stället måtte åt Fru Forsberg beviljas en gratifikation en gång för alla å 3,500 kronor. Sedan Herr Sundström härefter yrkat bifall till Drätselkammarens förslag med afseende på hvad som borde utgå till fru Forsberg under år 1919 samt att det af Herr Nordin framställda förslaget, i hvad detsamma afsåge vidare förmåner för fru Forsberg, måtte remitteras till Drätselkammaren för utlåtande samt Herrar Nordin och Johansson förenat sig i detta yrkande, fattade Stadsfullmäktige beslut i ärendet i öfverensstämmelse med hvad Herr Sundström sålunda föreslagit.

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

Som ofvan.

In fidem:

Theofil Öberg.

Justeradt och offentligen uppläst den 3 januari 1919; betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

N:o 3.

N:o 3.
Ang. viss förändring i afseende å budgetens uppställning.

Drätselkammarens utlåtande angående viss förändring i afseende å budgetens uppställning.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

För yttrande hafva Stadsfullmäktige vid fastställande af stadens budget för innevarande år till Drätselkammaren remitterat ett af Beredningsutskottet väckt förslag att vid uppställningen af budgeten skulle genomföras en fullständig fördelning af utgifterna för ränta och amorteringar, så att en öfverblick vunnes i hvilken proportion samtliga verk och institutioner vore belastade med amorteringar och räntebetalningar för gäldande af stadens obligationslån.

Härtill får Drätselkammaren anföra följande.

Hur önsklig den af Beredningsutskottet föreslagna fördelningen än är, möter den dock i afseende å en del titlar i staten oöfverkomliga svårigheter. Med afseende å andra åter kan den och är den redan genomförd. Det senaste är fallet med amorterings- och ränteutgifter för ändamål, fallande inom exempelvis folkskolans, de tekniska verkens och hamnens stater. Genomförbar är fördelningen i afseende å titlarna varmbadhuset och epidemisjukvården, för att nämna några exempel. Motsatt är förhållandet med t. ex. titeln gatuanläggningar, hvilket torde framgå af följande. Vid inköp för regleringar af gator fördelas i regel köpeskillingen så, att en del af densamma bestrides af lånemedel och en del af uttaxerade medel. Efter regleringens genomförande afhänder sig staden återstående mark, som ej härför åtgår och priset står ofta ej i ringaste relation till uppdelningen af köpeskillingen. Att i detta fall genomföra en fördelning som den föreslagna annat än beräkningsvis och därför lätteligen missvisande, låter sig icke med bästa vilja i världen göra.

Önskemålet att få innevarande års fastställda stat uppställd med en fördelning, genomförd i den mån sådant tekniskt sedt låter sig göra, skulle, med hänsyn till det tidsödande arbete, som härmed skulle blifva förenadt, medföra en försening i uppställningen, som skulle medföra obehagliga konsekvenser:

Drätselkammaren får af ofvan anförda skäl hemställa, att Stadsfullmäktige ville låta bero vid Drätselkammarens förklaring, att Drätselkammaren vid beredning af budgeten för kommande år skall, i den mån som är möjligt, beakta Beredningsutskottets förslag i ämnet.

Västerås den 16 januari 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Utdrag af protokoll, hållet vid Stadsfullmäktiges i Västerås sammanträde den 27 december 1918.

§ 343.

Sedan Magistraten med eget yttrande till Stadsfullmäktige öfverlämnat af

N:o 3.
Ang. viss förändring i afseende å budgetens uppställning.

Drätselkammaren uppgjordt förslag till utgifts- och inkomststat för staden för år 1919 med därtill hörande bilagor och i sammanhang med budgetförslaget till Stadsfullmäktige gjorda framställningar samt Beredningsutskottet däröfver afgifvit yttrande, företogs nu till behandling detta ärende, därtill handlingarna funnos intagna bland Stadsfullmäktiges tryckta handlingar under N:ris 127 och 128 och hvaraf ett exemplar skulle detta protokoll biläggas.

Vid föredragning af ärendet i särskilda delar fattade Stadsfullmäktige följande beslut, nämligen:

Det af Beredningsutskottet framställda förslaget, att vid uppställningen af staten skulle genomföras en fullständig fördelning af utgifterna för räntor och amorteringar, så att en öfverblick vunnes i hvilken proportion samtliga verk och institutioner vore belastade med amorteringar och räntebetalningar för gäldande af stadens obligationslån, beslöto Stadsfullmäktige, sedan Herr Sundström yrkat afslag å och Herr Edström bifall till framställningen, på förslag af Herr vice ordföranden remittera till Drätselkammaren för utlåtande.

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

Som ofvan.

In fidem:

Theofil Öberg.

Justeradt och offentligen uppläst den 3 januari 1919; betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

N:o 4.

Drätselkammarens skrifvelse angående förändring i bestämmelserna om kristidstillägg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Bland de af Stadsfullmäktige antagna bestämmelser, hvarefter s. k. kristidstillägg under innevarande års första hälft skall utgå till stadens befattningshafvare, finnes föreskrift intagen, att lönetillägg, som förut beviljats befattningshafvare under förbehåll att löneökningen skulle frånräknas dem eljest tillkommande krigstidshjälp, skall så inverka på innevarande halfårs kristidstillägg, att detta skall utgå afkortadt med nämnda löneökning för halft år räknadt.

De befattningshafvare, å hvilkas löneförmåner nämnda föreskrift äro tillämpliga, äro föreståndaren för stadens tekniska verk Ingeniören G. Geston och biträdande stadsingeniören John Eriksson, hvilka båda i och med ingången af år 1918 kommit i åtnjutande af löneökning, den förre med 2,000 kronor och den senare med 1,500 kronor.

N:o 4.
Ang. förändring i bestämmelserna om kristidstillägg.

Nu har Vatten- och Gasverksstyrelsen efter framställning af Ingeniör Geston i skrifvelse, som här bilägges och hvaraf bestämmelsens inverkan å dennes löneförmåner närmare framgår, föreslagit bestämmelsens bortfallande och att sålunda till Ingeniör Geston kristidstillägget under innevarande halfår måtte utgå oafkortadt.

Ett bifall till denna framställning förutsätter att berörda befattningshafvare redan vid kristidens inträde varit i förhållande till dem åliggande ansvar och arbete så lågt aflönade, att den under kristiden genom tilläggen reglerade lönen kan anses hafva varit en skälig lön redan vid kristidens inträde. Af den Vatten- och Gasverksstyrelsens framställning bilagda utredningen angående löneförhållanden för liknande befattningshafvare å en del andra orter framgår verkligen, att Ingeniör Geston i jämförelse med dem såsom chef för stadens samtliga tekniska verk skulle komma i ett dåligt löneläge, om bestämmelserna angående afdrag för löneökning skulle å honom tillämpas och att hans lön redan vid kristidens inträde varit i minsta laget.

Hvad biträdande stadsingeniören angår, torde man kunna antaga detsamma, under den förutsättningen att Lundby och S:t Ilians socknars inkorporering med staden och det af denna anledning ökade arbetet med kartors upprättande, tomtmätningar med mera förelegat redan vid kristidens inträde och fråga då uppkommit om bestämmande af lön för denne befattningshafvare.

Dessa nu anförda omständigheter har Drätselkammaren tillmätt den vikt, att, utan att härigenom afsteg göres från den af Drätselkammaren i annat sammanhang förfäktade åsikten att löneregleringar icke böra förekomma under kristiden, Drätselkammaren ansett sig böra förorda Vatten- och Gasverksstyrelsens framställning, och får Drätselkammaren föreslå, att Stadsfullmäktige måtte besluta,

> att bestämmelsen i föreskrifterna angående grunderna för kristidstillägget under innevarande år, intagen under mom. d) och lydande: »I afseende å tjänsteinnehafvare, som tidigare erhållit ökade löneförmåner under villkor att löneökningen skulle frånräknas dem eljest tillkommande krigstidshjälp, skall samma villkor fortfarande gälla beträffande nu ifrågavarande kristidstillägg», skall ur nämnda föreskrifter utgå.

Herr Kättström har anmält afvikande mening emot denna Drötselkammarens hemställan och för sin del yrkat afslag å Vatten- och Gasverksstyrelsens framställning.

Västerås den 16 januari 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Föreståndaren för stadens Vatten-, Gas- och Elektricitetsverk, Ingeniör Gerh. Geston, erhöll 1918 sin grundlön höjd från 5,000 till 7,000 kronor, under vill-

N:o 4.

Ang. föränd-ring i bestäm-melserna om kristidstillägg

kor, att han icke skulle komma i åtnjutande af dyrtidstillägg, och hafva Stadsfullmäktige på grund häraf beslutat, att det Herr Geston nu tillkommande dyrtidstillägget skulle utgå med endast 2,000 i stället för till sitt fulla belopp, 4,000 kronor.

Med ofvannämnda löneförhöjning uppgick Herr Gestons grundlön till 7,000 kronor exklusive ålderstillägg och personligt lönetillägg af 1912, tillsammans 2,000 kronor, hvilken aflöning, i betraktande af Herr Gestons långa tjänstgöring hos staden, under 14 år, i egenskap af chef för ofvannämnda trenne verk, måste anses för låg.

En jämförelse med villkoren för motsvarande befattningar i en del andra städer enligt erhållna uppgifter visar också, att äfven med utgående af dyrtidstillägget oafkortadt, Herr Gestons lön skulle blifva lägre än på en del håll, till och med där föreståndaren endast har ett verk att svara för, hvartill kommer, att den kraftiga utvecklingen af Västerås stad ständigt medför ökadt arbete åt innehafvaren af ifrågavarande befattning.

Under åberopande af det här anförda samt med hänsyn till det ansvar och maktpåliggande arbete, som är förenadt med tjänsten såsom chef för stadens tekniska verk, äfvensom den långa tid, Ingeniör Geston på ett förtjänstfullt sätt omhänderhaft verkens ledning, i det han städse med nit och omtanke ägnat hela sin arbetskraft åt verkens skötsel, får Vatten- och Gasverksstyrelsen föreslå, att ofvannämnda bestämmelser rörande dyrtidstillägget måtte bortfalla och detsamma utbetalas oafkortadt till honom.

Västerås den 16 januari 1919.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

N:o 5.

Arbetslöshetskommitténs framställning om anslag.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 22 november 1914 anhöll Västerås stads arbetslöshets- och nödhjälpskommitté, under relaterande af förhållandena å arbetsmarknaden och kommitténs arbetsuppgifter, att Stadsfullmäktige ville ställa ett förslagsanslag å 5,000 kronor till kommitténs förfogande för utbetalande af s. k. arbetslöshetsunderstöd, hvilken framställning Stadsfullmäktige ock bifölllo.

Ifrågavarande anslag, 5,000 kronor, kom dock under år 1915 icke till användning, men har ej, då det skolat utgå af 1915 års anslag för diverse och oförutsedda behof, kunnat reserveras för kommande år.

Å arbetsmarknaden har nu åter inträtt sådana förhållanden, att arbetslöshet uppkommit i staden. De arbetslösas antal torde vara 150 à 200 stycken. Drätselkammaren i staden har för arbetslöshetens afhjälpande vidtagit omfattande åtgärder genom nödhjälpsarbetens igångsättande, och torde möjlighet finnas att

inom kort bereda hufvudantalet arbetslösa arbete. Det torde dock kunna förväntas att en del arbetslösa ej kunna beredas för dem lämpligt arbete, hvadan kommittén får räkna med möjligheten af att arbetslöshetsunderstöd komma att sökas, för hvilkas utbetalande medel erfordras. Kommittén är urståndsatt att ens närmelsevis beräkna det belopp, som erfordras för understöd, hvarför kommittén inskränker sig till att af Stadsfullmäktige begära ett förslagsanslag för nyssberörda ändamål.

N:o 5. *Arbetslöshetskommitténs framställning om anslag.*

För af kommunen utgifna arbetslöshetsunderstöd utgå statsmedel, och äro bestämmelserna enligt Kungl. Maj:ts nådiga kungörelse om ändrad lydelse af §§ 2, 3 och 9 i kungörelsen den 19 maj 1916 angående understöd åt medellösa arbetslösa samt bidrag af statsmedel därtill den 7 december 1917 följande.

»Understöd af statsmedel utgår för en hvar med enahanda belopp, till hvilket understöd tilldelats honom utaf de af kommun eller landsting för ändamålet anvisade medel, dock högst med

1 krona per dag för man och hustru tillhopa;
67 öre per dag för ensam person, som fyllt 18 år;
40 » » » » » » » » 15, men ej 18 år; samt
20 » » » » hvarje inom eller utom äktenskapet födt barn;

skolande därvid beträffande arbetslös person, som i § 1 afses och som jämlikt § 3 eller 6 beredes arbete, iakttagas

dels, för det fall att denne är manlig familjeförsörjare och å annan ort än hemorten erhåller arbete mot aflöning, som är otillräcklig för att å hemorten jämväl underhålla familjen, att till honom må af statsmedel, efter pröfning i hvarje fall af vederbörande kommitté eller kommunala myndighet, utgå understöd för familjens samtliga å hemorten kvarvarande medlemmar med tillhopa högst 50 öre för dag eller, där barn finnas och särskildt ömmande omständigheter föreligga, högst 75 öre för dag,

dels, för det fall att den arbetslöse beredes arbete inom ett för hans utbildning och förutsättningar främmande yrke och därvid icke från början förmår vinna rimlig utkomst, att till honom må af statsmedel efter sådan pröfning, hvarom nyss är sagdt, utgå understöd med högst 50 öre för dag och under en tid af högst nittio dagar.»

Kommittén har vid bedömande af storleken af de belopp, hvarmed understöden skola utgå, omedelbart insett att det understöd, som skulle utgå för den händelse staden ej tilldelade understödstagare högre belopp än det, som af staten högst tillskjutes, med nuvarande penningvärde är afgjordt för lågt, och har kommittén ansett ett belopp af

4 kronor per dag för man och hustru tillhopa;
2:68 per dag för ensam person, som fyllt 18 år;
1:60 » » » » » » » 15, men ej 18 år; samt
80 öre per dag för hvarje inom eller utom äktenskapet födt barn

vara skäligt. De här ofvan omförmälta beloppen för vissa familjeunderstöd och för utfyllande af dagspenning torde beräknas i analogi med öfriga belopp, sålunda 4 gånger högre. Af dessa understödsbelopp utgå sålunda af statsmedel enligt ofvan citerade kungörelsen resp. kronor 1:—, 0:67, 0:40 och 0:20. Slutligen torde få framhållas, att eventuellt utgående understöd under inga förhållanden få betraktas som fattigunderstöd.

N:o 5.
Arbetslöshets-kommitténs framställning om anslag.

Kommittén får sålunda hemställa,

att Stadsfullmäktige för lindrande af den arbetslöshet, som redan uppkommit eller är att förvänta i staden, måtte *dels* till kommitténs förfogande ställa ett förslagsanslag å 5,000 kronor att utgå af innevarande års anslag för diverse och oförutsedda behof att disponeras i mån af behof samt användas i form af understöd åt medellösa arbetslösa inom Västerås stad enligt gällande förordningar i ärendet, *dels* fastslå att understöden skola utgå med följande belopp:
4 kr. per dag för man och hustru tillhopa,
2: 68 per dag för ensam person, som fyllt 18 år,
1: 60 » » » » » » » 15, men ej 18 år,
80 öre per dag för hvarje inom eller utom äktenskapet född barn,
samt för det fall att arbetslös är manlig familjeförsörjare och å annan ort än hemorten erhåller arbete mot aflöning, som är otillräcklig för att å hemorten jämväl underhålla familjen, med tillhopa högst 2 kronor för samtliga å hemorten kvarvarande medlemmar eller där barn finnas och särskildt ömmande omständigheter föreligga, med 3 kronor per dag, och för det fall, att den arbetslöse beredes arbete inom ett för hans utbildning och förutsättningar främmande yrke och därvid icke från början förmår vinna rimlig utkomst, med högst 2 kronor för dag och under en tid af högst 90 dagar, *dels ock* berättiga kommittén att, därest så för vissa fall skulle befinnas önskligt och nödvändigt, i någon mån modifiera de utgående beloppen.

Västerås den 17 januari 1919.

För Västerås stads arbetslöshets- och nödhjälpskommitté:

GÖSTA SMITT.
v. ordf.

Eric Plantin.

N:o 6.

Drätselkammarens skrifvelse angående afloppsledning i Kopparbergsvägen och brygga vid Västra holmen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Såsom torde vara för Stadsfullmäktige kändt, hafva förhållandena å arbetsmarknaden under senaste tiden försämrats, hvarigenom härstädes uppkommit arbetslöshet af rätt betydande omfattning.

Drätselkammaren har med anledning häraf vidtagit åtgärder för igångsättande af en del arbeten, såväl sådana, som afse tillgodoseende af mera ordinarie behof, som ock arbeten, som ha karaktär af nödhjälpsarbeten, och hafva hittills samtliga inom staden mantalsskrifna arbetslösa, som anmält sig för erhållande af arbete genom stadens försorg, kunnat beredas plats vid dessa arbeten.

Till tvänne arbeten af förutnämnda slag begär Drätselkammaren nu att anslag måtte af Stadsfullmäktige anvisas, nämligen dels anslag för nedläggande af afloppsledning i Kopparbergsvägen från Allégatan till Östra och Norra Ringvägarna, dels ock anslag för anordnande af en mindre brygga, afsedd för småbåtar och förlagd å Västra holmen.

Hvad förstnämnda arbete angår bör detta sammankopplas med omläggning af Kopparbergsvägen, hvartill Stadsfullmäktige redan i samband med fastställande af staten för innevarande år anvisat anslag, och äga dessa båda arbeten med hvarandra det sammanhang, att det kan anses som en nödvändighet att för undvikande af gatans upprifning vid två tillfällen utföra detsamma samtidigt. Enligt bilagda utredning af föreståndaren för stadens tekniska verk möter intet hinder för arbetets utförande vintertid. Kostnadsberäkning, härvid fogad, upptager kostnaden till 30,000 kronor.

Önskemålet att få en brygga uppförd vid Västra holmen har framförts från stadens båtägare, och anser Drätselkammaren staden bör visa tillmötesgående häremot, då holmen mer och mer blifvit en treflig tillflyktsort för friluftsälskare. Läget för bryggan framgår af bifogade af byggnadschefen Smitt uppgjord ritning. Kostnaden för bryggan beräknas till 3,000 kronor.

Under hänvisning till det nu anförda får Drätselkammaren alltså föreslå,

att Stadsfullmäktige ville anvisa dels ett belopp af 30,000 kronor att utgå af lånemedel för nedläggning af afloppsledning i Kopparbergsvägen i sträckningen mellan Allégatan och Norra och Östra Ringvägen, dels ock ett belopp af förslagsvis 3,000 kronor att utgå af det i innevarande års stat afsatta förslagsanslaget för anordnande af en brygga å Västra holmen med utseende och läge enligt byggnadschefens härvid fogade ritning, äfvensom bemyndiga Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å beslutet i hvad detsamma afser gäldandet af förstnämnda anslag med lånemedel, med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida utgiften med tillfälligt

N:o 6.

Ang. aflopps-ledning i Kopparbergsvägen och brygga vid Västra holmen.

lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle öfverskridas, må begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Västerås den 16 januari 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Västerås den 14 januari 1919.

Till Herrar Kommitterade för nödhjälpsarbeten,

Västerås.

Vid öfvervägande af möjligheten rörande igångsättande af arbeten för lindrande af arbetslösheten här i staden innevarande vinter har jag funnit att så kan ske genom fortsättande af kulverten i Kopparbergsvägen och eventuellt afloppet i Slottsgatan. Sistnämnda arbete är på den grund mindre lämpligt, enär samtidigt med afloppets nedläggande i gatan befintliga vatten- och gasledningar måste omläggas, hvilket ej bör ske vintertid, emedan detta kan vedervåga ledningarnas framtida bestånd. I Kopparbergsvägen däremot skola vatten- och gasledningar placeras i särskilda schakt, och är därför ej erforderligt att nu utföra detta arbete. Afloppet därstädes skall utgöras af 0,92 m. kulvert. Schaktens storlek och arbetets utförande i öfrigt medgifver här en koncentration af arbetsstyrkan, som måste anses vara nödvändig för att kunna åstadkomma effektiv tillsyn öfver densamma. En del af de erforderliga rören finnas på lager, resten torde kunna anskaffas inom erforderlig tid. Kostnadsförslag närslutes.

Högaktningsfullt

Gerh. Geston.

N:o 7.

Hamnstyrelsens framställning angående provisorisk förhöjning af hamntaxan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

På framställning af Hamnstyrelsen, å Stadsfullmäktiges vägnar, medgaf Kungl. Maj:t i nådigt bref den 3 augusti 1917 Västerås stad tillstånd att intill utgången af år 1917 uttaga ett provisoriskt taxetillägg å hamnafgifter i Västerås, utgående med 50 % å afgifter för fartyg och 30 % å afgifter för varuartiklar, med undantag för sådana, hänförliga till lifsmedel ,fodermedel och gödningsmedel.

Den allt mer ökade bristen i stadens hamnkassa och det däraf framkomna behofvet af att tillföra stadens hamnkassa ökade inkomster, föranledde Stadsfullmäktige att den 18 oktober 1917, efter framställning af Hamnstyrelsen, hos Kungl. Maj:t anhålla, att ofvannämnda provisoriska taxeförhöjningar måtte förlängas att gälla äfven under år 1918. Genom Kungl. bref af den 14 december 1917 medgafs ock denna provisoriska hamntaxas upptagande för år 1918.

Förhållandena i ekonomiskt afseende vid hamnen hafva sedan dess icke förbättrats, utan i motsatsen försämrats, hvilket ock framgår af innevarande års stat för hamnen, där dels finnes upptagen en brist för sist afslutade räkenskapsår å 50,000 kronor och dels en brist för år 1919 å 83,366 kronor.

Hamnstyrelsen får med anledning häraf hemställa,

> att Stadsfullmäktige ville hos Kungl. Maj:t utverka tillstånd för Västerås stad att intill utgången af år 1919 uttaga ett provisoriskt taxetillägg å hamnafgifter i Västerås, utgående med 50 % å afgifter för fartyg och 30 % å afgifter för varuartiklar med undantag för sådana, hänförliga till lifsmedel, fodermedel och gödningsämnen.

Västerås den 22 januari 1919.

För Hamnstyrelsen:

C. A. PALMÉN.

Eric Plantin.

N:o 8.

Drätselkammarens skifvelse ang. fortsatt utbyggande af strandskoningen vid järnvägsverkstaden.

Till Stadsfullmäktige i Västerrås.

Bland de arbeten, som Drätselkammaren ansett särskildt lämpliga att igångsätta för afvärjande af den härstädes rådande arbetslösheten, är arbetet med iordningställande af området emellan järnvägsverkstaden och sjön och såsom ett förberedande arbete härför att västerut fortsätta den påbörjade pålningen för strandskoning.

Beträffande sträckningen af denna strandskoning har Drätselkammaren upptagit ett af Hamnstyrelsen väckt förslag, att densamma skulle utdragas i rak linie västerut, utgörande fortsättning af nuvarande sträckning och utan det bassängartade afbrott, som å stadsplanekartan finnes angifvet.

Som området väster om ån och söder om järnvägslinien icke är intaget i gällande stadsplan och, såvidt Drätselkammaren kan finna, ej heller inräknats inom förutvarande stadsplaner, erfordras för genomförande af en dylik ändring i strandskoningens sträckning allenast beslut af Stadsfullmäktige.

Skälet till att Drätselkammaren föreslår denna afvikelse från å stadsplanekartan angifven linje för strandskoningen är fördelen af att erhålla större utrymme emellan järnvägsverkstadens område och sjön än som å stadsplanekartan finnes angifvet, medgifvande en del framtida anordningar, såsom en treflig strandpromenad med planteringar, förvaringsplatser för båtar och annat, som på förhand ej kan så noga angifvas. Ett bibehållande af bassänginskärningen kan i öfrigt befaras medföra den olägenheten ur sanitärt hänseende, att här skulle samlas en del orenlighet, som vattnet i Svartån medför från kloaker, som utmynna i ån.

Kostraden för strandskoningen är af Drätselkammaren beräknad till 300 kronor löpmetern och afser Drätselkammaren att nu närmast utbygga en längd af 100 meter.

Under hänvisning till det anförda får Drätselkammaren alltså hemställa, att

> Stadsfullmäktige ville anvisa ett anslag å 30,000 kronor att utgå af det i innevarande års stat afsatta förslagsanslaget för fortsättning af strandskoningen nedanför järnvägsverkstaden i rak linie västerut på sätt angifvits å bilagda karta.

Västerås den 23 januari 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 8.
Ang. fortsatt utbyggande af strandskoningen vid järnvägsverkstaden.

Utdrag af Hamnstyrelsens protokoll den 6 oktober 1916.

§ 28.

Då de af Hamnstyrelsen under föregående paragraf föreslagna åtgärderna för afhjälpande af bristen på båtplatser inom härvarande hamnområde vore att anse som provisoriska och afse den allra närmaste framtiden samt behof af ytterligare sådana snart med stor sannolikhet uppkomme, hade byggnadschefen Smitt till Hamnstyrelsen öfverlämnat ett å karta utmärkt förslag till ordnande af strandområdet väster om åmynningen utanför järnvägsverkstadsområdet genom anordnande härstädes af en inom vågbrytare belägen bassäng för småbåtar, åt norr begränsad af i rak linie från den nuvarande strandskoningen utdragen strandskoning samt i väster af en brygga, försedd med skjul för motorbåtar, allt på sätt kartan närmare angåfve.

Hamnstyrelsen, som funne förslaget innebära en god lösning af frågan om en lämplig hamn för mindre båtar samt att ett realiserande af detsamma komme att skänka staden en treflig strandpromenad, beslöt öfverlämna förslaget till Drätselkammaren för granskning med begäran att Drätselkammaren, därest härvid framginge att detsamma ur kostnadssynpunkt vore realiserbart, ville med tillstyrkande öfverlämna förslaget till Stadsfullmäktige och för dess genomförande begära erforderligt anslag.

In fidem:
Ragnar Tenow.

N:o 9.

Drätselkammarens skrifvelse ang. pensionering af hamnfogden V. Isacsson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med skrifvelse den 22 innevarande januari har Hamnstyrelsen under tillstyrkan till Drätselkammaren för vidare åtgärd öfverlämnat en framställning från Hamnuppbördsmannen Victor Isacsson om afsked från befattningen som hamnfogde och hamnuppbördsman från den 1 nästkommande april, med rätt att därefter åtnjuta en årlig pension af 2,340 kronor jämte därå belöpande kristidstillägg.

Såsom framgår af handlingarna i ärendet har pensionen beräknats enligt af särskilda kommitterade afgifvet förslag till pensionering af stadens befattningshafvare, hvarför Drätselkammaren för sin del icke har någon erinran emot beräkningen af pensionsbeloppets storlek.

Drätselkammaren, hvilken enligt för Drätselkammaren gällande reglemente

N:o 9. *Ang. pensionering af hamnfogden V. Isacsson.*

tillkommer att bevilja bemälde befattningshafvare afsked, får med anledning af framställningen hemställa,

att Stadsfullmäktige ville bevilja Hamnuppbördsmannen Victor Isacsson från afskedstagandet en årlig pension af 2,340 kronor med därå belöpande kristidstillägg.

Västerås den 23 januari 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Hamnstyrelsen får härmed, jämte öfversändande af bilagda ansökan med vitsordande af däri lämnade uppgifter, tillstyrka bifall till densamma.

Styrelsen kommer sedermera att föreslå Drätselkammaren ny lönestat för en hamnkapten, som ej skulle äga rätt utöfva privata speditionsuppdrag, samt instruktion för en dylik tjänsteman.

Västerås den 22 januari 1919.

För Hamnstyrelsen:

C. A. PALMÉN.

Eric Plantin.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Genom hamnordningen för staden den $^{17}/_{6}$ 1875 skall hamnfogde i staden tillsättas och afskedas af Magistraten, men har sedermera genom Konungens Befallningshafvandes fastställande af reglemente för Drätselkammaren den 28 november 1903 hamnuppbördsmannatjänsten underställts Drätselkammarens förmanskap. I det förslag till pensionsstat för Västerås stads befattningshafvare, som upprättats af särskilda kommitterade vid afgifvande af kommitterades betänkande angående pensionering af stadens befattningshafvare den 11 december 1914, föreslås en full pension af 2,340 kronor för hamnuppbördsmannen i Västerås vid fyllda 67 lefnadsår och uppnådda 35 tjänsteår. Då jag, som enligt bilagda Magistrats-

förordnande af den 19 januari 1874 förordnats till hamnfogde och enligt äfvenledes bilagda åldersbetyg uppnått en ålder af öfver 67 år, sålunda uppfyllt de för pensionering uppställda fordringar på tjänste- och lefnadsår, får jag härmed vördsamt anhålla, att Drätselkammaren ville från och med den 1 april 1919 bevilja mig afsked från min tjänst som hamnuppbördsman i staden och tillerkänna mig en pension af 2,340 kronor per år med därå belöpande kristidstillägg.

N:o 9. Ang. pensionering af hamnfogden V. Isacsson.

Västerås den 22 januari 1919.

VICT. ISACSSON.

N:o 10.

Beredningsutskottets och Drätselkammarens utlåtanden angående arvode åt Fattigvårdsstyrelsens ordförande.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med återställande af, till Beredningsutskottet för yttrande remitterad framställning af Fattigvårdsstyrelsen angående anvisande af ett årligt anslag å 1,200 kronor att utgå som arvode till ordföranden i styrelsen, i hvilket ärende Drätselkammaren afgifvit utlåtande, får Beredningsutskottet, under anslutning till Drätselkammarens motiverade uppfattning och med det tillägg härtill, att den af fattigvårdsstyrelsen själf anvisade utvägen att anställa en särskild tjänsteman för öfvertagande af en del göromål för fattigvårdens räkning borde med det snaraste närmare utredas, föreslå,

att Fattigvårdsstyrelsens framställning icke måtte föranleda någon åtgärd från Stadsfullmäktiges sida.

Västerås den 24 januari 1919.

På Beredningsutskottets vägnar:

J. S. EDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Efter framställning af Fattigvårdsstyrelsen om ett anslag å 1,200 kronor att årligen utgå som arvode till styrelsens ordförande, hafva Stadsfullmäktige den 27 december 1918 remitterat framställningen för yttrande till Drätselkammaren, och får Drätselkammaren, med återställande af handlingarna, i ärendet anföra följande.

Visserligen har den praxis utvecklat sig, att å ordföranden inom Fattigvårdsstyrelsen lagts mycket arbete för fattigvårdens omhänderhafvande inom staden, men har detta berott mera på ett personligt åtagande af förre ordföranden än på direkt skyldighet för honom att handhafva detta arbete.

Grundtaanken i det s. k. Elberfeldsystemet har ju varit en i största möj-

N:o 10.

Ang. arvode åt Fattigvårdsstyrelsens ordförande.

liga utsträckning genomförd decentralisation af den fattigvårdande verksamheten; hvilken grundtanke kommit till uttryck i reglementet för fattigvårdsstyrelsen, och stadens uppdelande i distrikt med det personliga öfverinseendet lagdt i olika distriktschefers hand. Om därför i framtiden denna decentralisation vidmakthålles i från början tänkt omfattning, anser Drätselkammaren, att en väsentlig lättnad skulle för ordföranden kunna beredas och han mera än hittills varit fallet kunna befrias från den personliga handläggningen af en mängd detaljfrågor och expeditionsarbete med understödssökande o. d.

Af detta skäl och af orsak i öfrigt att Drätselkammaren anser det med hänsyn till konnsekvenserna vara olämpligt att aflöna kommunala förtroendeuppdrag, får Drätselkammaren för sin del afstyrka bifall till framställningen.

Västerås den 16 januari 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Utdrag af protokoll, hållet inför Fattigvårdsstyrelsen i Västerås den 11 december 1918.

§ 165.

Anhöll Fattigvårdsstyrelsens ordförande, domkyrkosysslomannen August Johansson, om entledigande från förstnämnda befattning från och med innevarande års utgång samt om utträde ur Fattigvårdsstyrelsen under påpekande, att han varit ledamot i Fattigvårdsstyrelsen sedan år 1892 samt fungerat såsom ordförande sedan år 1898.

In fidem:

Emil Lindström.

Utdrag af protokoll, hållet inför Fattigvårdsstyrelsen i Västerås den 23 december 1918.

§ 167.

Upptogs till behandling frågan om val af ny ordförande i Fattigvårdsstyrelsen från och med den 1 januari 1919 efter domkyrkosysslomannen August Johansson, som afsagt sig uppdraget, och beslöt Fattigvårdsstyrelsen hemställa, att, med hänsyn till de ökade göromålen, en direktörsbefattning vid fattiggården snarast måtte inrättas samt att, till dess detta skett, ordföranden måtte tillerkännas ett skäligt årligt arvode, som af Fattigvårdsstyrelsen föreslogs till 1,200 kronor.

Innan arvodesfrågan blifvit afgjord ansåg sig Fattigvårdsstyrelsen ej kunna afgifva förslag å efterträdare efter den afgående ordföranden.

In fidem:

Emil Lindström.

Västerås 1919, Västm. Alleh:s A.B:s Tryckeri.

N:o 11.

Drätselkammarens och Folkskolestyrelsens förklaringar i anledning af revisionsberättelsen för 1917.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med återställande af den genom Stadsfullmäktiges remiss den 28 december 1918 för yttrande till Drätselkammaren öfverlämnade berättelsen öfver verkställd revision af stadens räkenskaper för år 1917, får Drätselkammaren, beträffande hvad däri anförts rörande Drätselkammarens förvaltning, yttra följande.

Det af revisorerna framförda önskemålet angående ett mera öfverskådligt ordnande af brandförsäkringsbrefven skall af Drätselkammaren så vidt möjligt beaktas, och vill Drätselkammaren anföra, att under år 1918 brandförsäkringarne å stadens fastigheter reviderats och att en del ändringar i försäkringsbeloppen vidtagits.

I anledning af revisorernas anmärkning rörande försäkringen af fastigheten n:o 147 västra kvarteret får Drätselkammaren lämna den upplysning, att rättelse häri redan vidtagits, ity att fastigheten ifråga nu genom Drätselkammarens åtgörande är försäkrad för 155,000 kronor.

Västerås den 16 januari 1919.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Utdrag ur protokoll vid Folkskolestyrelsens i Västerås sammanträde den 6 februari 1919.

§ 30.

Genom utdrag ur protokollet vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 28 december 1918 hade Folkskolestyrelsen anmodats att afgifva förklaring öfver följande af stadens revisorer framställd anmärkning rörande Folkskolestyrelsens räkenskaper för år 1917:

»I Folkskolestyrelsens räkenskaper ha vi bland annat uppmärksammat, att en som säkerhet för lån från stadens folkskoleväsende tillhörande medel pantsatt inteckning i den gård, som ägdes af framlidne fabrikören F. Scherdin, senast blifvit förnyad under år 1906. Den är således öfver 10 år gammal och fördenskull numera värdelös. Under hand ha vi emellertid nu senast inhämtat,

N:o 11. *Drätselkammarens och Folkskolestyrelsens förklaringar i anledning af revisionsberättelsen för 1917.*

att vederbörande tänka gå i författning om att få nämnda lån regleradt, så att förlust för staden ej uppstår. Det är endast under förutsättning, att så skett, tills denna revisionsberättelse kommer till slutlig behandling af Stadsfullmäktige, som vi i denna punkt velat tillstyrka ansvarsfrihet för Folkskolestyrelsen.»

Med anledning häraf beslöt styrelsen med erkännande af anmärkningens riktighet meddela, att det ifrågavarande lånet blifvit inlöst, och att saken sålunda på ett tillfredsställande sätt ordnats.

Västerås som ofvan.

Em. Granér.

Rätt ur det justerade protokollet, betygar

Em. Graanér.

N:o 12.

Kungl. Maj:ts bref ang. stat för elektrotekniska fackskolan i Västerås.

Afskrift.

Transumt.

Ecklesiastik-Departementet öfverlämnar denna afskrift till länsstyrelsen i Västerås för kännedom och efterrättelse samt vederbörande fullmäktiges underrättande.

Öfverlämnas till Magistraten i Västerås för kännedom samt Stadsfullmäktiges underrättande.

Västerås slott i landskontoret den 5 februari 1919.

På tjänstens vägnar:

Olof Åkerrén.

Resolution.

Öfverlämnas till Stadsfullmäktige i Västerås för kännedom.

Västerås Rådhus den 8 februari 1919.

På Magistratens vägnar:

JOHN KARLSSON.

H. Cronholm.

Afskrift af Kungl. Maj:ts nådiga bref till statskontoret angående fastställande af stater för år 1919 för tekniska fackskolan i Västerås, tekniska elementarskolan och tekniska gymnasiet i Örebro samt tekniska elementarskolan, tekniska fackskolan och tekniska gymnasiet i Malmö.

GUSTAF, o. s. v.

Vår ynnest o. s. v. I skrifvelse den 19 juni 1918 n:r 407 har riksdagen anmält, att riksdagen i anledning af Vår framställning angående omorganisation af den lägre tekniska undervisningen samt inom riksdagen väckta motioner

N:o 12. *Ang. stat för elektrotekniska fackskolan i Västerås.*

dels medgifvit, att i Västerås må inrättas en elektroteknisk fackskola, äfvensom att de tekniska elementarskolorna i Örebro och Malmö må ombildas, tekniska elementarskolan i Örebro till ett tekniskt gymnasium och tekniska elementarskolan i Malmö till en maskinfackskola och ett tekniskt gymnasium,

allt under förutsättning att vederbörande kommun åtoge sig att tillhandahålla erforderliga undervisningslokaler och bostad eller hyresersättning åt rektor;

dels under samma förutsättning godkänt följande ordinarie stat för en elektroteknisk fackskola i Västerås, att tillämpas från den 1 juli 1919.

	Lön Kronor	Tjänstgörings-penningar Kronor	Summa Kronor
En lektor, tillika rektor	2,500	1,250	3,750
Extralärare, arvode			2,000
Bokförings- och skrifbiträde åt rektor			300
Vaktmästare	350	175	525
Laboratorievaktmästare			600
Maskinist och eldare			350
Lyshållning, uppvärmning m. m.			1,500
Bibliotek			1,000
Samlingar och undervisningsmateriell			2,000
Arvode till skolläkare			150
Tryckningskostnader, skrifmaterialier m. m.			325
		Summa	13,000

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

dels medgifvit, att ålderstilläggen till ordinarie befattningshafvare vid ofvan angifna läroanstalter må utgå ur åttonde hufvudtitelns förslagsanslag: ålderstillägg;

dels förklarat, att för ordinarie rektorer och lektorer vid de tekniska läroanstalterna i Västerås, Örebro och Malmö pensionsunderlaget för rektor må bestämmas till 5,600 kronor och högsta pensionsunderlaget för lektor till 4,600 kronor samt att, om befattningshafvare varit tillförordnad rektor, sådant skall vid bestämmandet af pensionens belopp räknas honom till godo på samma sätt, som om han varit befullmäktigad rektor;

dels godkänt vissa villkor och bestämmelser för åtnjutande af de aflöningsförmåner, som föreslagits för ordinarie befattningshafvare vid ifrågavarande läroanstalter;

dels på extra stat för år 1919 beviljat

till undervisningsmateriell, böcker, apparater och laboratorieutrustning m. m. för en elektroteknisk fackskola i Västerås ett reservationsanslag af 15,000 kronor,

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

dels ock medgifvit, att styrelse för läroanstalt, hvarom nu är fråga, må äga att, beträffande de utgiftstitlar ej mindre å ordinarie än äfven å extra stat, som icke innefatta aflöning till ordinarie personal, å en post göra minskning och å en annan ökning, endast anslagsbeloppen i deras helhet icke öfverskridas.

Sedan Vi genom nådigt beslut den 22 juli 1918 anbefallt länsstyrelserna

N:o 12. *Ang. stat för elektrotekniska fackskolan i Västerås.*

i Västerås, Örebro och Malmö att från stadsfullmäktige i nämnda städer infordra och till ecklesiastikdepartementet före den 1 oktober 1918 insända yttrande, huruvida stadsfullmäktige åtoge sig att tillhandahålla erforderliga undervisningslokaler samt bostad eller hyresersättning åt rektor vid eventuellt nyinrättade tekniska läroanstalter i förberörda städer, så ock inkomma med upplysning, huruvida besvär öfver stadsfullmäktiges beslut härutinnan inom vederbörlig tid anförts, hafva sagda länsstyrelser dels inkommit med yttranden af stadsfullmäktige i Västerås, Örebro och Malmö, utvisande att stadsfullmäktige förbundit sig att fullgöra de begärda åtagandena, dels ock anmält, att stadsfullmäktiges ifrågavarande beslut ej blifvit öfverklagade.

Vid föredragning af detta ärende hafva Vi, jämte det Vi denna dag utfärda kungörelse angående villkor och bestämmelser för åtnjutande af de i gällande stater för ifrågavarande tekniska läroanstalter upptagna aflöningsförmåner, hvilken kungörelse kommer att införas i Svensk författningssamling, funnit gott med godkännande af riksdagens omförmälda beslut, i hvad de ej öfverensstämma med Våra framställningar,

dels fastställa ofvan intagna stater att lända till efterrättelse från och med förut omförmälda, af riksdagen beslutade tidpunkter, med rätt för styrelsen för vederbörande läroanstalt att, beträffande de utgiftstitlar ej mindre å ordinarie än äfven å extra stat, som icke innefatta aflöning till ordinarie personal, å en post göra minskning och å en annan ökning, endast anslagsbeloppen i deras helhet icke öfverskridas;

dels förordna, att för ordinarie rektorer och lektorer vid de tekniska läroanstalterna i Västerås, Örebro och Malmö pensionsunderlaget skall utgöra för rektor 5,600 kronor och för lektor 4,600 kronor samt att, om befattningshafvare varit tillförordnad rektor, sådant skall vid bestämmandet af pensionens belopp räknas honom till godo på samma sätt, som om han varit befullmäktigad rektor;

dels föreskrifva, att i afseende å den tekniska fackskolan i Västerås, hvilken är afsedd att inrymmas i samma byggnad som Västerås stads tekniska yrkesskola och centralslöjdskola, det skall tillses, att vid en eventuellt gemensam anordning i fråga om lyshållning, uppvärmning m. m. för de olika skolorna fördelningen af de gemensamma kostnaderna mellan stat och kommun kommer att ske i noggrann öfverensstämmelse med hvad som för hvarje särskild skola i verkligheten i berörda afseende erfordrats;

dels för därmed afsedda ändamål ställa till förfogande af styrelsen för vederbörande läroanstalt förenämnda, af riksdagen å extra stat för år 1919 anvisade reservationsanslag;

dels ock anbefalla skolöfverstyrelsen att efter ingången af år 1919 vidtaga erforderliga åtgärder för besättande af de i staterna upptagna nya lärarbefattningarna.

Detta meddela Vi Eder för kännedom och efterrättelse.

Stockholms slott den 18 december 1918.

GUSTAF.

Värner Rydén.

Rätt afskrifvet betygar å tjänstens vägnar:

E. Meurling.

Bestyrkes; Västerås slott i landskontoret den 5 februari 1919.

N:o 12. *Ang. stat för elektrotekniska fackskolan i Västerås.*

På tjänstens vägnar:

Olof Åkerrén.

Rätt afskrifvet; betygar. Västerås Rådhus den 7 februari 1919.

Ex officio:

H. Cronholm.

N:o 13.

Brandstyrelsens skrifvelse ang. förordnande af vice Brandchef.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt föreskrift i gällande brandordning tillsättes vice brandchefen af Stadsfullmäktige för ett års tid efter förslag af Brandstyrelsen och skulle i öfverensstämmelse härmed val förrättas före den 1 nästkommande mars, enär årsförordnandet för nuvarande vice brandchefen Löjtnanten Olof Clarholm då utgår.

Med den utveckling stadens brandverk undergått under senare tiden har befattningen som vice brandchef därvid knutits såsom en fast anställning i mer utpräglad bemärkelse än förhållandet var vid den tidpunkt då brandordningen af Stadsfullmäktige antogs, hvilken omständighet enligt styrelsens mening påkallar en ändring i föreskrifterna angående anställningstiden för vice brandchefen till likformighet med de föreskrifter, som i detta afseende gälla för brandchefen. Denne senare anställes för femårsperioder, och har Brandstyrelsen för afsikt att i sammanhang med förestående omarbetning af vissa delar af gällande brandordning föreslå ofvannämnda ändring.

I afbidan härpå torde förordnandet som vice brandchef för Löjtnant Clarholm förnyas, och får Brandstyrelsen fördenskull föreslå, att

Stadsfullmäktige ville besluta härom och att förordnandet måtte afse en tidrymd af ett år från den 1 mars 1919.

Västerås den 14 februari 1919.

På Brandstyrelsens vägnar:

JOHAN SVENSSON.

Ragnar Tenow.

N:o 14.

Drätselkammarens skrifvelse ang. höjning af bostadsersättningen för extra poliskonstaplar.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I den af Stadsfullmäktige fastställda staten för innevarande år har för en extra poliskonstapel upptagits en kontant ersättning med 200 kronor, räknadt för år, för den förmån af fri bostad i logement han förut åtnjutit, men som frånhändts honom sedan logementsutrymmet från den 1 oktober 1918 tagits i anspråk för detektiva polisen.

I skrifvelse, som här bilägges, har Stadsfiskalen med förmälan, att de vid poliskåren anställda extra poliskonstaplarna anmält, att ersättningen icke täckte utgiften för bostad och i anledning af framställning från berörda befattningshafvare hos Magistraten anhållit, att hemställan måtte göras hos Drätselkammaren angående höjning af hyresersättningen från 200 till 300 kronor, så att ersättningen utginge med 25 kronor i månaden från detta års början, och har Magistraten i remissresolution af den 7 innevarande månad tillstyrkt framställningen.

Såsom af handlingarne framgår innebär ett bifall till framställningen icke någon utgift utöfver de vid budgetens fastställande för polisverket beslutade, enär genom vakanser i befattningen som ordinarie poliskonstapel uppstått besparing i anslaget till löner.

Drätselkammaren får för sin del med tillstyrkande af framställningen föreslå, att Stadsfullmäktige ville bestämma,

att bostadsersättningen till en extra poliskonstapel skall under innevarande år utgå med 300 kronor eller med 25 kronor i månaden och att anslag härför till den del det icke finnes anvisadt i staten skall bestridas af å polisväsendets stat besparade lönemedel.

Västerås den 13 februari 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Magistraten i Västerås.

Resolution.

Öfverlämnas till Drätselkammaren med tillstyrkande af bifall till framställningen. I händelse Drätselkammaren ej anser sig kunna lämna medgifvande till

framställningen torde densamma öfverlämnas till Stadsfullmäktige, och inför-väntar Magistraten underrättelse om Drätselkammarens beslut.

N:o 14. *Ang. höjning af boetadsersättningen för extra poliskonstaplar.*

Västerås Rådhus den 7 februaari 1919.

På Magistratens vägnar:

JOHN KARLSSON.

H. Cronholm.

Intill dess polislogementet den 1 oktober 1918 togs i anspråk för detektiva polisens räkning åtnjöto tre extra konstaplar — det antal extra konstaplar, som skall finnas vid kåren — fri bostad och till öfvertaliga extra konstaplar utbetalades 200 kronor per år i hyresbidrag. Efter den 1. sistlidne oktober har till samtliga extra konstaplar utgått hyresersättning med nyssnämnda belopp. Konstaplarna hafva nu för undertecknad anmält, att 200 kronor ej är tillräckligt för anskaffande af bostad samt anhålllit att få hyresbidraget höjdt.

Med anledning däraf får jag vördsamt anhålla, att Magistraten måtte hos Drätselkammaren göra framställning om utbetalande till samtliga extra konstaplar af ett hyresbidrag af 300 kronor per år eller 25 kronor per månad från och med den 1 januari i år, oaktat i staten upptagits blott 200 kronor. Ej heller det begärda beloppet torde fullt täcka hyreskostnaden, då ett någorlunda hyggligt möbleradt rum ej lär kunna uppbringas till billigare pris än 30 kronor per månad, men torde konstaplarna själfva kunna vidkännas prisskillnaden, i synnerhet som det är förenadt med större bekvämligheter att bo privat än att bo i logement.

För närvarande uppbära sex extra konstaplar extra konstapelsaflöning och dessutom torde två nummer, som äro vakanta, komma att besättas med extra konstaplar, hvilka samtliga, det vill säga åtta stycken, skulle komma i åtnjutande af det högre hyresbidraget. Dels på grund af det stora antalet extra konstaplar och dels på grund af vakanser uppstår emellertid väsentlig besparing i anslaget till polisens aflöning, hvadan något öfverskridande af anslaget ej torde ifrågakomma genom bifall till framställningen.

Västerås i stadsfiskalskontoret den 6 februari 1919.

E. V. PETERSSON.

N:o 15.

Drätselkammarens utlåtande ang. understöd åt aflidne Brandmästaren Sandbergs änka.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med återställande af den till Drätselkammaren för yttrande remitterade motionen af Brandchefen Aron Danielsson med instämmande af ett flertal leda-

N:o 15. *Ang. understöd åt aflidne Brandmästaren Sandbergs änka.*

möter i Stadsfullmäktige angående ett årligt understöd till aflidne Brandmästaren F. Sandbergs efterlefvande hustru, får Drätselkammaren, under uttalande att sådant för hvarje år bör af Stadsfullmäktige bestämmas efter förslag af Drätselkammaren, hemställa,

att Stadsfullmäktige ville i likhet med hvad som nyligen beslutats i en liknande fråga, förklara änkan Sandberg berättigad att under innevarande år uppbära ett understöd i form af pensionsersättning å 500 kronor att utgå af årets förslagsanslag.

Västerås den 13 februari 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 14 december 1918 afled Brandmästaren K. F. Sandberg här i staden efter att hafva tjänat i härvarande polis- och brandkår i omkring 22 år. Han efterlämnar änka i mycket små omständigheter, och då därtill kommer att hon på grund af sin ålder (60 år) och äfven sjuklighet är oförmögen att helt kunna försörja sig själf, anhåller jag vördsamt, att Stadsfullmäktige, i betraktande af Brandmästare Sandbergs långa och oförvitliga tjänstetid, måtte bevilja änkan Sandberg ett understöd af Femhundra (500) kronor årligen, att utgå från och med 1919.

Västerås den 23 januari 1919.

A. DANIELSSON.

I ofvanstående motion instämma:

K. KÄTTSTRÖM. *GEORG ROBSAHM.*
J. W. KEIJSER. *JOH. ANDERSSON.*

N:o 16.

Drätselkammarens skrifvelse ang. revision af Lifsmedelsnämndens räkenskaper.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Någon revision af Lifsmedelsnämndens räkenskaper — med undantag för de räkenskaper, som tillhöra Nämndens dyrtidslindrande verksamhet — har icke skett för tiden från den 1 september 1917.

Med hänsyn till stadens stora utgifter för Nämndens verksamhet och denna verksamhets förestående afveckling, har Drätselkammaren ansett att sådan revision bör komma till stånd.

Orsaken till att stadens egna revisorer ej befattat sig med Lifsmedelsnämndens räkenskaper är att finna däri, att desamma ej sedan ofvan angifna tidpunkt med stadens räkenskaper haft det samband att denna skyldighet kan anses ingå i stadsrevisorernas uppdrag.

Hvad angår Lifsmedelsnämndens dyrtidslindrande verksamhet finnas revisorer på grund af Stadsfullmäktiges beslut den 26 september 1918 genom Drätselkammaren tillsatta.

Med anledning af det anförda hemställer Drätselkammaren,

att Stadsfullmäktige ville uppdraga åt Drätselkammaren att utse särskilda revisorer med suppleanter för granskning af Lifsmedelsnämndens öfriga räkenskaper alltsedan den 1 september 1917.

Västerås den 20 februari 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 17.

Drätselkammarens skrifvelse ang. tilläggsanslag för väganläggning och röjningsarbeten å Östra holmen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I innevarande års utgiftsstat finnes under hufvudtiteln Parker och planteringar anvisadt ett anslag å 2,000 kronor för röjning och anläggning af väg å Östra holmen, däraf halfva beloppet beräknats för gallring af skogsbeståndet och andra hälften för väganläggningen.

N:o 17.

Ang. tilläggsanslag för väganläggning och röjningsarbeten å Östra holmen.

I skrifvelse till Drätselkammaren har t. f. stadsträdgårdsmästaren anmält, att med hänsyn till holmens kuperade terräng det anvisade anslaget till större delen redan förbrukats för stenbrytning för vägen och röjning och att för vägens iordningställande i trafikabelt skick, hvarför erfordras en del utfyllnad med grus, och för ytterligare röjning å holmen ett tilläggsanslag behöfves, hvilket af t. f. stadsträdgårdsmästaren beräknats till 2,000 kronor.

Drätselkammaren tillstyrker ett ytterligare anslag för ändamålet, men med hänsyn därtill, att vägens planerande kräfver anskaffning och dittransport af rätt afsevärd kvantitet grus, beräknar Drätselkammaren tilläggsanslaget för fortsatt arbete med väganläggning och röjning till 2,000 kronor och för grusanskaffning till 1,000 kronor. Detta senare belopp kan lämpligen bestridas ur det anslag å 4,000 kronor, som i staten finnes upptaget för diverse utgifter för ön Elba och Östra holmen, hvarför Stadsfullmäktiges beslut allenast påfordras för anvisaande af ett tilläggsanslag å 2,000 kronor.

Drätselkammaren hemställer alltså, att Stadsfullmäktige

ville af i innevarande års stat afsatta anslag för diverse och oförutsedda behof anvisa 2,000 kronor såsom ytterligare anslag för väganläggning och röjning å Östra holmen.

Västerås den 20 februari 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 18.

Hälsovårdsnämndens förslag till taxa för transport med stadens ambulansautomobil.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vid Drätselkammarens öfverlämnande till Stadsfullmäktige af förslag till utgifts- och inkomststat för år 1919 framhöll Drätselkammaren, i dess samtidigt afgifna betänkande, att kammaren ansett sig icke kunna med tystnad förbigå den anmärkningsvärda skillnaden mellan utgifter och inkomster för ambulansautomobilens drift, i det att mot utgifterna å 5,000 kronor svara inkomster å endast 300 kronor, samt att, enligt de upplysningar, som kommit till Drätselkammarens kännedom, det ej torde vara tvifvel underkastat att den fria användningen af ambulansautomobilen vid olycksfall i afsevärd grad missbrukats, i det att densamma påkallats äfven vid de obetydligaste skador. Det syntes för öfrigt Drätselkammaren riktigast, att äfven i fråga om olycksfall automobilen borde betalas

N:o 18. *Hälsovårdsnämndens förslag till taxa för transport med stadens ambulansautomobil.*

af dem, som hade råd därtill och då fråga vore om olycksfall vid verkstäder eller arbetsplatser, afgiften borde affordras arbetsgifvaren, hvilken ju enligt den nya olycksfallslagen vore ansvarig för den skadades vård. Drätselkammaren anhöll därför, att Stadsfullmäktige ville uppdraga åt Hälsovårdsnämnden att taga frågan under öfvervägande och inkomma till Stadsfullmäktige med yttrande och förslag i ämnet.

Vid sammanträde den 28 december 1918 biföllo Stadsfullmäktige Drätselkammarens ofvanberörda framställning.

Med ledning af detta Drätselkammarens uttalande har nu Hälsovårdsnämnden upprättat förslag till ny taxa för ambulansautomobilen, och får Hälsovårdsnämnden, utöfver den motivering, som redan finnes lagd i Drätselkammarens betänkande, anföra.

Då det förekommit, att ambulansen rekvirerats för transport af person, boende utom staden, har Nämnden ansett behöfligt att bestämmelse inflyter därom, att ambulansautomobilen endast är afsedd för transport af personer inom Västerås stad.

Med hänsyn till att transport från järnvägsstationen eller från hamnen af med bantåg eller fartyg till staden ankommen sjuk person i de flesta fall icke torde afse i staden bosatt innevånare, har Hälsovårdsnämnden ansett lämpligt, att dylik transport äfven af olycksfall betalas, och att afgiften för dylik transport utgår med något högre belopp än eljes är fallet.

För att i någon mån säkerställa utbetalandet af afgifter har Hälsovårdsnämnden ansett lämpligt att vid rekvisition af ambulansen de uppgifter lämnas, som nedan anföres.

Då fall förekommit, att ambulansen rekvirerats, men sedermera icke tagits i bruk vid framkomsten till det vid rekvisitionen angifna stället, och vederbörande därefter vägrat ersätta ambulansens utryckning, torde stadgas, att ambulansens utryckning i ifrågavarande fall betalas.

I den nu gällande taxa har transport af »mindre bemedlad» person varit afgiftsfri. Då uttrycket »mindre bemedlad» emellertid icke lämnar någon fixerad inkomstgräns, under hvilken transporten skall vara afgiftsfri, har denna formulering vållat synnerligen stora svårigheter vid bedömande af, huruvida en transport skall betalas eller ej, hvarför Hälsovårdsnämnden utbytt denna formulering mot det mera juridiska och tydligare begreppet »meddellös».

Hälsovårdsnämnden får sålunda hemställa, att Stadsfullmäktige ville fastställa följande

TAXA

för transport med stadens ambulansautomobil.

1:o) Ambulansautomobilen får användas endast inom *stadens* område för transport af sjuk eller skadad person.

2:o) *Transport vid olycksfall:*

a) Arbetsgifvare, som enligt lagen den 17 juni 1916 angående försäkring för olycksfall i arbete är skyldig hafva hos sig anställda arbetare försäkrade, skall för transport af försäkrad arbetare, för den händelse transporten rekvirerats i anledning af i arbete skett olycksfall, betala transporten med 5 kronor.

N:o 18. *Hälsovårdsnämndens förslag till taxa för transport med stadens ambulansautomobil.*

De i ofvannämnda lags 2 § gjorda definitioner å arbetare och arbetsgifvare äga i detta fall tillämpning.

b) Annan transport vid olycksfall vare, för den händelse den transporterade är medellös, afgiftsfri, eljes utgår transportafgift med 5 kronor.

3:o) *Transport vid sjukdomsfall:*

Endast läkare äge vid sjukdomsfall rekvirera ambulansautomobilen.

a) Transport af medellös person är afgiftsfri.

b) Hvarje annan transport betalas med 5 kronor.

c) För transport af i smittosam sjukdom insjuknad person får ej ambulansen tagas i bruk.

4:o) För transport från järnvägsstation eller hamn af med bantåg eller fartyg till staden ankommen sjuk person utgår afgift med 10 kronor. Dylik transport må endast af läkare rekvireras.

5:o) Vid rekvisition af ambulansen skall uppgifvas af hvem rekvisitionen göres, för hvilkens del densamma sker samt hvem, som i händelse transporten ej betalas kontant, skall erlägga stadgad afgift.

6:o) Därest ambulansen rekvirerats, men densamma vid framkomsten till angifvet ställe ej tages i bruk, betalas dock stadgad afgift.

Västerås den 20 februari 1919.

För Hälsovårdsnämnden:

JOHN KARLSSON.

Eric Plantin.

N:o 19.

Drätselkammarens skrifvelse för anskaffning af inventarier till Kristiansborgs egendom.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 14 mars innevarande år utgår det kontrakt, hvarigenom staden tillhöriga Kristiansborgs egendom utarrenderats och har Drätselkammaren därför, såsom förvaltare af stadens egendomar måst taga ståndpunkt till frågan, huruvida staden fortfarande skall utarrendera egendomen eller öfvertaga densamma under eget bruk.

Såsom ett skäl för inköpet af egendomen, hvilket skedde år 1913, framhölls fördelen af att staden själf därigenom kunde behärska stadens utveckling norrut och efter en enhetlig plan upplåta områden af densamma för bebyggande. Detta skäl kan äfven gälla för att ej vidare upplåta egendomen på arrende — en upplåtelse, som i öfrigt vore möjlig allenast under förutsättning af en längre arrendetid och därmed längre bundenhet för staden — alldenstund en upplåtelse för bebyggande af områden lätteligen komme i konflikt med en blifvande arrendators intresse att för jordbruksändamål få behålla så stor markareal som

N:o 19.
Ang. anskaffning af inventarier till Kristiansborgs egendom.

möjligt. För ett stadens öfvertagande af egendomen talar vidare den omständigheten, att de ökade körslorna för stadens räkning nu kräfva ett större antal hästar och utökning af körredskapen och att utrymme härför icke kan uppletas på annat ställe än å Kristiansborg. Härförutom är det gifvetvis förenadt med större ekonomiskt utbyte för staden att själf för olika ändamål öfvertaga afkastningen af egendomen än att låta en enskild person utnyttja densamma. Af dessa nu anförda skäl har Drätselkammaren beslutat att vid arrendekontraktets utlöpande lägga egendomen under stadens bruk.

Härför erfordras emellertid en uppsättning å egendomen af såväl lefvande som döda inventarier, och har stadens förvaltare afgifvit här bifogade förslag till sådan uppsättning, kräfvande ett anslag å 33,000 kronor, däraf 3,000 kronor för likvid för en från stadens Lifsmedelsnämnd inköpt häst.

Under hänvisning till det anförda och till berörda förslag hemställer alltså Drätselkammaren,

att Stadsfullmäktige af tillgängliga medel att gäldas på sätt Drätselkammaren kommer att föreslå i samband med afgifvande af förslag till stadens utgiftsstat för nästkommande år ville förskottera ett förslagsanslag å 33,000 kronor för uppsättning af inventarier å Kristiansborgs gård.

Västerås den 20 februari 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

FÖRSLAG

till uppsättning vid Kristiansborg.

Stallet:		
Hästar, 7 stycken à 3,000: —	21,000: —	
" " 1 st. från Lifsmedelsnämnden	3,000: —	
Selar, 8 stycken à 160: —	1,280: —	
Hästtäcken, turnistrar och lyktor	500: —	
Diverse stallinventarier	220: —	26,000: —
Fordon:		
Vagnar, 3 st. för par à 650: —		1,950: —
Åkerbruks- och handredskap		2,340: —
Diverse utgifter		1,710: —
Kor		10,000: —
	Kronor	42,000: —
Afgår för 3 hästar, som öfverföras från Malma		9,000: —
Rest att fylla genom anslag		33,000: —

Västerås 1919, Västm. Alleh:s A.B:s Tryckeri.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1919. Den 27 Mars. III.

N:o 20.

Brandstyrelsens och Magistratens skrifvelser ang. utvidgning af brandstadgans tillämpningsområde.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med återställande af den till Brandstyrelsen för yttrande remitterade framställningen från Magistraten att Stadsfullmäktige ville besluta att brandstadgan för rikets städer måtte äga tillämpning för Jakobsbergsområdet i förutvarande S:t Ilians socken och den s. k. Västra Förstaden eller Hammarby stadshage i förra Lundby socken, får Brandstyrelsen, som anser att förut från brandstadgans tillämpning undantagna numera bebyggda byggnadsområdet Vega å Thunby stadsgärde och Iggeby gärde äfven böra intagas inom giltighetsområdet, föreslå, att Stadsfullmäktige med bifall till Magistratens framställning ville besluta

att området utom stadsplanen för brandstadgans tillämpning måtte omfatta hvad som å bilagda karta begränsats av en heldragen röd linie.

Västerås den 27 Februari 1919.

På Brandstyrelsens vägnar:

JOHAN SVENSSON.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 5 December 1913 har Kungl. Maj:t på framställning af Magistraten och Stadsfullmäktige förordnat att föreskriften i brandstadgan för rikets städer skola tillämpas å samtliga de områden, som äro upplåtna till bebyggande inom stadens ägoområde väster, norr och öster om stadens planlagda område med undantag allenast av byggnadsområdet Vega i Thunby stadsgärde och Iggeby gärde.

Magistraten får härmed föreslå att Stadsfullmäktige ville för sin del besluta:

att brandstadgan bör gälla jämväl för Jakobscergsområdet i förutvarande S:t Ilians socken och den så kallade Västra Förstaden eller Hammarby stadshage i förra Lundby socken.

Västerås Rådhus den 31 Januari 1918.

På Magistratens vägnar:

JOHN KARLSSON.

N:o 21.

Drätselkammarens meddelande ang. aflöningen vid stadens nödhjälpsarbeten.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning af Stadsfullmäktiges remiss den 27 nästlidne Februari af en såsom motion af Herrar Abel Carlsson och E. A. Vestholm upptagen framställning från härvarande organiserade byggnadsarbetare genom dessas arbetsutskott afseende högre timpenning för de i stadens nödhjälpsarbeten sysselsatta arbetarne, får Drätselkammaren anmäla att Drätselkammaren äfven om vid en jämförande undersökning som genom Drätselkammaren verkställts angående timpenningens storlek i en del andra städer, hvari kommunala nödhjälpsarbeten igångsatts, framgått, att den härstädes utgående timpenningen med mellan 15—25 % öfverstiger hvad som å andra orter utbetalas, Drätselkammaren likväl beslutat att tillerkänna familjeförsörjare i stadens nödhjälpsarbeten som ej sysselsättas med ackordsarbete ett familjetillägg att utbetalas i efterskott 2 gånger i månaden och utgående med belopp, motsvarande 5 öre för hvarje barn under 15 år och full arbetstimme.

Västerås den 13 Mars 1919.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Västerås organiserade byggnadsarbetare samlade till möte den 26/2 1919 för att dryfta frågan om de aflöningar som utbetalas till de i stadens tjänst anställda nödhjälpsarbetarna, har beslutat att ånyo hemställa det Stadsfullmäktige ville uppdraga Drättselkammaren att än en gång överväga huruvida ej, med särskild hänsyn till dyrtiden, en omedelbar höjning av nu gällande timpenningar vore ur rättvisans synpunkt påkallade.

Mötet anser att som grund måtte läggas de nu existerande byggnadsavtalen.

Västerås den 27/2 1919.

Å mötets vägnar:

ARBETSUTSKOTTET.

Ovnnstående skrifvelse upptages som eget yrkande.

Abel Karlsson. *E. A. Westholm.*

N:o 22.

Drätselkammarens skrifvelse ang. anslag till ett stadshistoriskt institut.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed hänskjuta till Stadsfullmäktiges avgörande ett genom Svenska stadsförnundets bemedling öfverlämnadt upprop från framstående kommunalmän af olika läger med hemställan om kommunala bidrag för förverkligande af ändamålet med en af Direktören Pehr Swartz i Norrköping gjord donation å 100,000 kronor eller grundandet af ett stadshistoriskt institut, hvars uppgift skulle i främsta hand inriktas på inventering, registrering och utgivande af stadshistoriskt arkivmaterial, bearbetning i monografisk form af allmänna stadshistoriska frågor samt en rådgifvande verksamhet med avseende å den lokala stadshistoriska forskningen, således en kulturuppgift af vidsträckt räckvidd och avsedd ett klarlägga de grundläggande faktorerna i städernas utveckling, deras författningar, förvaltning och näringslif.

Drätselkammaren har ansett det ifrågasatta institutets uppgifter vara af den beskaffenhet att det bör ligga i sladens intresse att bidraga till institutets tillkomst.

Hvad Västerås under äldre tider betydt för kulturen i vårt land och dess nuvarande utveckling och denna betydelses och utvecklings ssmband med den kommunala verksamheten torde erbjuda ett forskningsfält af ej ringa intresse och liggande just inom ramen af institutets uppgifter. Det är således särskildt med hänsyn till den nytta staden själf skulle hafva af utredningar liggande inom den lokala forskningens område som Drätselkammaren anser staden förpliktigad att stödja tillkomsten af företaget och får Drätselkammaren under hänvisning i öfrigt till uppropet med bilagd organisationsplan hemställa

att Stadsfullmäktige för ändamålet ville ställa ett bidrag å 2,500 kronor till förfogande att utgå af i innevarande års stat afsatt anslag för diverse och oförutsedda behof.

Västerås den 13 Mars 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 23.

Drätsetkammarens skrifvelse ang. inköp af gården n:o 74 södra kvarteret

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt gällande stadsplan skall Kopparbergsvägen emellan Stora gatan och blifvande Östermalmsgatan vidgas till 18 meter från nuvarande bredd emellan huslinierna, hvilken vid fastigheten n:o 74 södra kvarteret är omkring 10 meter med breddningen förlagd å östra sidan af gatan. Samtliga här belägna fastigheter befinna sig i stadens ägo med undantag för nyssnämnda tomt n:o 74 södra kvarteret. Inför önskemålet att kunna reglera Kopparbergsvägen på en för staden behaglig tid och då frågan härom torde blifva aktuell i samband med ordnandet af området till den nya tekniska skolan och förbindelselederna dit hafva underhandlingar förts mellan ombud för ägaren af fastigheten och staden angående inlösen af tomten för stadens räkning.

Efter att förut hafva begärt en löseskilling af 35,000 kronor har ägaren nu förklarat sig villig tillägna staden fastigheten för 32,000 kronor.

Drätselkammaren har ansett detta senare erbjudande kunna af staden godtagas. Arealen på tomten utgör 1679,2 kvm. och är å densamma uppförda ett gatuhus innehållande 8 rum i två våningar hvilket måste rifvas vid gatans breddning och, därest staden icke då vore ägare till tomten, af staden ersättas till sitt värde, samt tvänne mindre gårdshus.

Med beräkning att staden vid skedd försäljning af efter regleringen återstående tomtmark skulle kunna beräkna återfå 22,000 kronor och att sålunda gaturegleringens genomförande droge en kostnad för staden af 10,000 kronor skulle det för inköpet erforderliga anslaget anvisas af lånemedel och reserverade köpeskillingsmedel i angifna proportion.

Drätselkammaren hemställer alltså

att Stadsfullmäktige ville genom Drätselkammaren för stadens räkning inköpa fastigheten n:o 74 södra kvarteret och härför anvisa ett anslag å 32,000 kronor att med 10,000 kronor utgå af lånemedel och med 22,000 kronor af reserverade köpeskillingsmedel med bemyndigande för Drätselkammaren tillika att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å beslutet i hvad detsamma afser att genom lånemedel gälda en del af köpeskillingen med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida denna del med tillfälligt lån som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle öfverskridas må begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Västerås den 13 Mars 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 24.

Drätselkammarens skrifvelse ang. anslag till inköp af en bogser- och passagerarångbåt.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vid fastställande af utgifts- och inkomststat för staden för år 1919 beviljade Stadsfullmäktige ett anslag å 40,000 kronor för inköp af ytterligare tvenne pråmar, förutom de, för hvilka anslag upptagits redan i 1918 års stat. För bogserande af dessa pråmar, hvilka hufvudsakligen brukats för grustransporter från ön Flaten, har användts ångslupen Märta, hvilken dessutom å lör- och söndagar insatts i persontrafik på Hästholmarna.

Erfarenheten från föregående seglationsperiod visar emellertid att ångslupen Märta varit för svag för en välbehöflig ökning i godstrafiken, samt äfven, att den ej i önskad omfattning kunnat understödja den hufvudsakligast med ångfärjan uppehållna persontrafiken. Drätselkammaren har därför gått i författning om infordrande af anbud å ett större ångfartyg, afsedt för såväl bogsering som ock persontrafik. Valet har härvid stannat vid bogser- och passagerareångaren Ottilia. Denna, som är byggd af järn och helt förbyggd åren 1914 och 1918, så att endast spanten finnes kvar af det ursprungliga skrofvet, har en längd af 20,74 meter, en bredd af 4,28 meter och ett djup af 1,60 meter. Maskinen, genomgående reparerad år 1914, har en styrka af 90 ind. hästkrafter. Fartyget är passagerarebesiktigadt 1918 och får föra 135 passagerare samt sjövärdighetsbesiktigadt 1918. Bränsleåtgången är 2 famnar ribbved på 12 timmar.

Då säljarens anbud endast gällde för helt kort tid, kunde Stadsfullmäktiges beslut i ämnet ej afvaktas, hvarför Drätselkammaren beslöt att inköpa angifna fartyg till ett pris af 67,000 kronor. För gäldande af denna kostnad finnas redan de genom Stadsfullmäktiges beslut att försälja motorfartyget Måsen influtna 15,300 kronor, hvarjämte, då inköpet af ångfartyget Ottilia torde göra ångslupen Märta obehöflig, ett försäljande af densamma torde kunna inbringa minst 10,000 kronor.

Drätselkammaren beräknar, att ångfartyget Ottilia torde efter målning, en del mindre förändringar för att lämpa densamma för persontrafiken härstädes, sjöförsäkring m. m., betinga en kostnad af cirka 75,000 kronor i härvarande hamn, och skulle sålunda det belopp, som för ändamålet behöfver anvisas, uppgå till 50,000 kronor.

Drätselkammaren hemställer alltså

dels att Stadsfullmäktige ville godkänna Drätselkammarens inköp af ångfartyget Ottilia för ett pris af 67,000 kronor, *dels* att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att vid lämplig tidpunkt försälja ångslupen Märta för belopp, som härför kan betingar, *dels ock* att Stadsfullmäktige ville för berörda inköp och en del extra arbeten å fartyget anslå ett belopp å förslagsvis 50,000 kronor att utgå af tillgängliga medel och sedermera

N:o 24.
Ang. anslag till inköp af en bogser- och passagerarångbåt.

gäldas på sätt Drätselkammaren kan komma att föreslå vid upprättande af förslag till utgifts- och inkomststat för år 1920.

Västerås den 19 mars 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

N:o 25.

Hälsovårdsnämndens skrifvelse ang. alternerande stängning under sön- och hälgdagar samt nattetid af stadens apotek.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I här bifogade skrifvelse har innehafvaren af Apoteket Bäfvern i Västerås, Ivan Fernström, och arrendatorn af Apoteket Hjorten därsammastädes, Otto Oest, under förmälan att sökandena ämna ingå till Kungl. Maj:t med anhållan om tillstånd att alternerande hålla apoteken stängda under sön- och helgdagar samt nattetid, anhållit att Hälsovårdsnämnden ville hos Stadsfullmäktige i staden med tillstyrkan hemställa, att Stadsfullmäktige måtte uttala sig för, att från Stadsfullmäktiges sida intet hinder möter för den af sökandena föreslagna åtgärden.

Vid Hälsovårdsnämndens sammanträde den 17 dennes hafva vid sammanträdet närvarande följande läkare, Doktorerna Thunström, Holm, Fjellander och Idar äfvensom veterinären Martin Jonsson förklarat, att från deras sida ingen anmärkning mot förslaget vore att göra.

Hälsovårdsnämnden får ock, med hänsyn till det ringa afståndet mellan vederbörande apotek och till vederbörande apoteksföreståndares helt naturliga önskan att tillförsäkra hos dem anställd personal största möjliga söndagshvila, för sin del, under förutsättning af

1:o) att omväxlingen apoteken emellan sker endast en gång i månaden;

2:o) att annonsering härom verkställes i stadens tidningar 2 gånger i början af hvarje månad;

3:o) att en, dag och natt, fullt synlig skyltanordning å hvartdera apoteket anbringas, utvisande hvilket af dem, som vore sön- och helgdagar eller nattetid öppet, respektive stängdt;

4:o) att ifrågavarande medgifvande kan, i fall af behof, temporärt återkallas af Hälsovårdsnämnden,

tillstyrka bifall till den gjorda framställningen och hos Stadsfullmäktige hemställa,

N:o 25. *Ang. alternerande stängning under sön- och helgdagar samt nattetid af stadens apotek*

att Stadsfullmäktige behaga under ofvanstående garantier förklara, att från Stadsfullmäktiges sida intet hinder finnes för införande af alternerande stängningstid under sön- och helgdagar samt nattetid vid stadens apotek.

Västerås den 19 mars 1919.

För Hälsovårdsnämnden:

JOHN KARLSSON.

Eric Plantin.

Till Hälsovårdsnämnden i Västerås.

Undertecknade, Iwan Fernström, innehafvare af Apoteket Bäfvern i Västerås, och Otto Oest, arrendator af Apoteket Hjorten i Västerås, som ha för afsikt att ingå till Kungl. Maj:t med anhållan om tillstånd att alternerande hålla apoteken stängda under sön- och helgdagar samt nattetid, få härmed anhålla om Hälsovårdsnämndens benägna tillstyrkan.

Anordningen i fråga kan ej gärna väcka några betänkligheter ur hälsovårdens synpunkt, då afståndet mellan de båda apoteken är högst 3 minuters gångväg och vi dessutom förbinda oss att iakttaga följande af Kungl. Maj:t fastställda föreskrifter för apoteken i Nyköping, Vexiö m. fl. platser, där alternerande stängningstid redan är införd:

1:o) att omväxlingen apoteken emellan sker endast en gång i månaden;

2:o) att annonsering härom verkställes i stadens tidningar 2 gånger i början af hvarje månad;

3:o) att en, dag och natt, fullt synlig skyltanordning å hvartdera apoteket anbringas, utvisande hvilket af dem, som vore sön- och helgdagar eller nattetid öppet, respektive stängdt; samt att

4:o) ifrågavarande medgifvande kunde i fall af behof temporärt återkallas af Hälsovårdsnämnden.

Som Kungl. Maj:t fordrar Stadsfullmäktiges utlåtande, och Stadsfullmäktige i sin ordning remittera ärendet till Hälsovårdsnämnden, ha vi funnit lämpligt först ingå med denna skrifvelse till Hälsovårdsnämnden för att om möjligt få dess snara utlåtande, så att ärendet kan få blifva behandladt redan vid Stadsfullmäktiges mars-sammanträde.

Västerås den 11 mars 1919.

IWAN FERNSTRÖM. — *Inneh. af apoteket Bäfvern.*

OTTO OEST. — *Arrendator af apoteket Hjorten.*

N:o 26.

Drätselkammarens skrifvelse ang. instruktion för stadsträdgårdsmästaren.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt uppdrag af Stadsfullmäktige, meddeladt Drätselkammaren den 27 december 1918 vid fastställande af innevarande års utgifter för parker och planteringar, får Drätselkammaren härmed, efter Planteringsnämndens hörande, underställa Stadsfullmäktige förslag till instruktion att gälla för stadsträdgårdsmästaren.

Drätselkammarens förslag innebär en del afvikelser från Planteringsnämndens förslag. Sålunda har Drätselkammaren ansett att af Nämnden föreslagna bestämmelsen i § 2, att stadsträdgårdsmästaren skall, under behörigt iakttagande af de råd och anvisningar, som Planteringsnämnden meddelar, sortera under Drätselkammaren, innebära risken af en dualism i fråga om förmansskapet för befattningshafvaren, som kan medföra slitningar, hvilken risk från början bör uteslutas.

Föreskriften att stadsträdgårdsmästaren icke äger uppbära provisioner å för planteringar inköpta alster, synes Drätselkammaren böra utgå, då densamma torde vara självklar och förpliktelsen att afstå härifrån är af moralisk natur. Gifvetvis bör det äfven tillkomma stadsträdgårdsmästaren att inköpa redskap för planteringarna. Hvad angår hans rätt att tillsätta och afskeda vid stadens planteringsarbeten anställda personer, bör denna, enligt Drätselkammarens förmenande, inskränkas till att omfatta allenast arbetare och med dem likställda elever, men ej stadsträdgårdsmästarens närmaste, å fast stat uppförda, medhjälpare.

De olika mom. under § 6 enligt Nämndens förslag innehålla mot hvarandra stridande bestämmelser, ity att enligt mom. 1 stadsträdgårdsmästaren skulle kunna utan ersättning åtaga sig enskilda uppdrag, men ej så enligt mom. 2, då härför skulle fordras Drätselkammarens medgifvande. Drätselkammaren har af denna anledning omformulerat paragrafen.

Med hänsyn till stadsträdgårdsmästarens rörliga arbete, har Drätselkammaren ansett semesterledigheten kunna inskränkas till 14 dagar årligen.

Vidare och slutligen bör stadsträdgårdsmästaren tillförbindas att ställa sig till efterrättelse bestämmelsen äfven i gällande lönestat för stadens befattningshafvare.

Med öfverlämnande af Planteringsnämndens instruktionsförslag, får Drätselkammaren tillstyrka detsamma med de ändringar, som Drätselkammaren härofvan förordat, och att Stadsfullmäktige således ville antaga följande förslag till instruktion för stadsträdgårdsmästaren.

N:o 26.
Ang. instruktion för stadsträdgårdsmästaren.

FÖRSLAG

till

instruktion för stadsträdgårdsmästaren i Västerås.

§ 1.

Stadsträdgårdsmästaren tillsättes af Drätselkammaren efter Planteringsnämndens hörande, med 6 månaders ömsesidig uppsägning.

§ 2.

Stadsträdgårdsmästaren sorterar under Drätselkammaren med Byggnadschefen som närmaste förman. Det åligger honom att uteslutande ägna sig åt skötseln af Västerås stads planteringar och parker. Han skall såsom sakkunnig biträda Drätselkammaren och Planteringsnämnden äfvensom Byggnadsnämnden och stadsplanekommittén ~~samt~~ på kallelse närvara vid dessas sammanträden.

§ 3.

Stadsträdgårdsmästaren äger att inköpa för stadens planteringar erforderliga redskap, trädskolealster, plantor och frön.

§ 4.

Stadsträdgårdsmästaren är förman och arbetsledare för öfriga vid stadens planteringsarbeten anställda befattningshafvare och arbetare och äger, i den mån sådant icke tillkommer annan stadens myndighet, ~~tillsätta~~ anställa och afskeda ~~dessa~~ arbetare. arbetare.

§ 5.

Stadsträdgårdsmästaren äger rätt att af alla till kommunalförvaltningen hörande tjänstemän erhålla de upplysningar, hvaraf han för fullgörande af sina åligganden kan vara i behof.

§ 6.

Stadsträdgårdsmästaren må ej innehafva annan tjänst eller utan Drätselkammarens medgifvande åtaga sig uppdrag utom tjänsten.

§ 7.

Angående tjänstledighet för stadsträdgårdsmästaren och tjänstens uppehållande under ledighet bestämmer Drätselkammaren.

Stadsträdgårdsmästaren är berättigad att å tid, som med hänsyn till arbetenas bedrifvande kan finnas lämplig och af Drätselkammaren bestämmes, åtnjuta semester under 14 dagar hvarje år.

N:o 26.

Ang. instruktion för stadsträdgårdsmästaren.

§ 8.

Stadsträdgårdsmästaren är skyldig att underkasta sig de förändringar i denna instruktion och de bestämmelser i gällande och blifvande lönestater och pensionsreglemente för stadens befattningshafvare, som äro eller kunna blifva i vederbörlig ordning beslutade, äfvensom att i allt hvad tjänsten rör ställa sig Drätselkammarens föreskrifter till efterrättelse.

Västerås den 13 mars 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Med anledning af Drätselkammarens anmodan under § 26 i dess protokoll för den 16 sistlidne januari till Planteringsnämnden att afgifva förslag till instruktion för stadsträdgårdsmästaren, får Nämnden äran öfverlämna bilagda förslag.

Västerås den 12 mars 1919.

För Planteringsnämnden:

CLAES UGGLA.

E. Plantin.

FÖRSLAG

till

instruktion för stadsträdgårdsmästaren i Västerås.

§ 1.

Stadsträdgårdsmästaren tillsättes af Drätselkammaren efter Planteringsnämndens hörande, med 6 månaders ömsesidig uppsägning.

§ 2.

Stadsträdgårdsmästaren sorterar, under behörigt iakttagande af de råd och anvisningar, som Planteringsnämnden meddelar, under Drätselkammaren med Byggnadschefen som närmaste förman. Det åligger honom att uteslutande ägna sig åt skötseln af Västerås stads planteringar och parker. Han skall såsom sakkunnig biträda Drätselkammaren och Planteringsnämnden äfvensom Byggnadsnämnden och stadsplanekommittén samt på kallelse närvara vid dessas sammanträden.

§ 3.

N:o 26.
Ang. instruktion för stadsträdgårdsmästaren.

Stadsträdgårdsmästaren äger att inköpa för stadens planteringar erforderliga trädskolealster, plantor och frön, och får därvid icke emottaga provisioner i någon form.

§ 4.

Stadsträdgårdsmästaren är förman och arbetsledare för öfriga vid stadens planteringsarbeten anställda befattningshafvare och arbetare, hvilka han äger, i den mån sådant icke tillkommer annan stadens myndighet, tillsätta och afskeda.

§ 5.

Stadsträdgårdsmästaren äger rätt att af alla till kommunalförvaltningen hörande tjänstemän erhålla de upplysningar, hvaraf han för fullgörande af sina åligganden kan vara i behof.

§ 6.

Stadsträdgårdsmästaren må ej innehafva annan tjänst eller mot ersättning åtaga sig uppdrag, afseende anläggning eller skötsel af trädgårdar.

Utan Drätselkammarens medgifvande i hvarje särskildt fall må han i öfrigt icke åtaga sig uppdrag utom tjänsten.

§ 7.

Angående tjänstledighet för stadsträdgårdsmästaren och tjänstens uppehållande under ledighet bestämmer Drätselkammaren.

Stadsträdgårdsmästaren är berättigad att å tid, som med hänsyn till arbetenas bedrifvande kan finnas lämplig och af Drätselkammaren bestämmes, åtnjuta semester under en månad hvarje år.

§ 8.

Stadsträdgårdsmästaren är skyldig att underkasta sig de förändringar i denna instruktion och de bestämmelser i blifvande lönestater och pensionsreglemente för stadens befattningshafvare, som kunna blifva i vederbörlig ordning beslutade, äfvensom att i allt hvad tjänsten rör ställa sig Drätselkammarens föreskrifter till efterrättelse.

N:o 27.

Förslag och yttranden ang. ny särskild instruktion för tjänsteläkarne i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige den 30 maj 1918 för utlåtande remitterat Hälsovårdsnämndens förslag till särskild instruktion för tjänsteläkarne i Västerås till Drätselkammaren och Beredningsutskottet, får Drätselkammaren, som tagit del af Beredningsutskottets i ämnet afgifna yttrande, hvilket öfverlämnats till Drätselkammaren, med bifogande af berörda yttrande samt de remitterade handlingarne, för egen del anföra följande:

§ 4. Drätselkammaren tillstyrker Beredningsutskottets ändringsförslag. Något hinder härutinnan i allmänna läkareinstruktionens i § 46 innehållna bestämmelser om tillsättning och afsked från befattning af förevarande art kan Drätselkammaren så mycket mindre se, som bestämmelserna i de afseenden, hvarom här kan vara fråga, äro desamma, för såväl stadsläkare som stadsdistriktläkare, och Hälsovårdsnämnden i fråga om distriktläkaretjänst ansett sig kunna föreslå en anställning med sex månaders ömsesidig uppsägning.

§ 6. Drätselkammaren ansluter sig till Beredningsutskottets ändringsförslag med det ytterligare tillägg, att orden »lägst 300 kronor pr månad» utbytas mot orden »belopp, som för ändamålet i vederbörlig ordning anvisas». Sistberörda ändring torde kunna anses motiverad därmed, att det förtydligar Hälsovårdsnämndens skyldighet att utbetala ersättning inom ramen af anvisadt anslag.

§ 7. Beredningsutskottets ändringsförslag tillstyrkes.

§ 9. Drätselkammaren föreslår följande ändrade lydelse:

»Tjänsteläkare må ej utan Stadsfullmäktiges medgifvande innehafva annan ordinarie tjänst eller sådan tjänstebefattning, som medför tjänstgöringsskyldighet utom satden etc.» Såsom motiv för ändringen får Drätselkammaren framhålla, att det bör tillkomma Stadsfullmäktige, som tillsätta tjänsteläkare, att afgöra i den fråga, som paragrafen berör. Uttrycket »ordinarie tjänst» torde innebära en alltför snäf begränsning af befattningar, som tjänsteläkare skulle kunna innehafva bredvid sin tjänstebefattning. Enligt Hälsovårdsnämndens förslag skulle en tjänsteläkare kunna utan medgifvande innehafva en eller flera tjänsteanställningar af ej ordinarie natur, som kräfva tjänstgöring utom staden, hvilket förhållande kan medföra olägenheter. Den föreslagna ändringen står i öfverensstämmelse med föreskrift i nu gällande läkareinstruktion.

§ 14. I uppställning enligt Hälsovårdsnämndens förslag föreslås den ändring, att andre stadsläkarens mera speciella åligganden för erhållande af likformighet med uppställningen af § 13 sammanföras i början af paragrafen sålunda, att momenten 4 och 5 blifva respektive mom. 1 och 2, mom. 1, 2 och 3 respektive mom. 3, 4 och 5. Uttrycket »bland stadsbefolkningen anmälda» är obegripligt. Uttrycket bör därför lämpligen utbytas emot »af honom behandlade eller eljest kända bland stadsbefolkningen inträffade».

I nu gällande allmänna läkareinstruktion § 49 finnes bestämmelse därom, att i den särskilda läkareinstruktionen böra stadgas villkoren för åtnjutande af läkarevård eller medikamenter på stadens bekostnad.

N:o 27.

Ang. ny särskild instruktion för tjänsteläkarna i Västerås.

Fri läkarevård åtnjutes nu af åtskilliga grupper af stadens befattningshafvare, såsom polis- och brandkår, renhållningsarbetarne m. fl., hvarjämte enligt gällande kollektivaftal emellan staden och stadens arbetare, arbetarne äro tillförsäkrade förmån af fri läkarvård och fri medicin.

I för stadsläkarne gällande instruktion skola stadsläkarne handhafva denna fria läkarvård enligt af Stadsfullmäktige fastställd taxa, hvilken bestämmelse emellertid icke återfinnes i det nu föreliggande förslaget. Att stadga en dylik skyldighet för förste stadsläkaren ifrågasättes emellertid icke, men väl för andre stadsläkaren och distriktsläkaren. Det innebär gifvetvis större garanti för att förmånen af befattningshafvarne ej missbrukas, om densamma lägges under tjänsteläkarnes kontroll.

Följande tillägg såsom mom. 9 § 14 föreslås därför:

»att jämte distriktsläkaren eller distriktsläkarne efter fördelning af Hälsovårdsnämnden ombesörja sjukvården af de stadens befattningshafvare och arbetare jämte familjer, som jämlikt fastställd lönestat, instruktion eller på grund af särskildt aftal åtnjuta fri läkarvård på stadens bekostnad, allt enligt särskild af Stadsfullmäktige efter Hälsovårdsnämndens hörande fastställd taxa.»

§ 15. Såsom en följd af omgrupperingen af momenten under § 14 föreslås följande lydelse af § 15:

»Distriktsläkare åligger särskildt hvad som i föregående § under mom. 3—9 är för andre stadsläkaren stadgadt.

Vid förfall för andre stadsläkaren är distriktsläkare äfven skyldig fullgöra hvad enligt mom. 1 och 2 af § 14 åligger andre stadsläkaren.»

Emot Drätselkammarens beslut i ärendet har reservation anförts af veterinären M. Jonsson, i det han i fråga om §§ 4, 7 och 9 velat tillstyrka Hälsovårdsnämndens förslag oförändradt.

Västerås den 20 februari 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 30 maj 1918 hafva Stadsfullmäktige för utlåtande till Beredningsutskottet öfverlämnat ett Stadsfullmäktige för godkännande af Hälsovårdsnämnden underställdt förslag till instruktion för stadens tjänsteläkare äfvensom angående anställande af ytterligare en tjänsteläkare, benämnd distriktsläkare, och får Beredningsutskottet i detta ärende nu afgifva följande yttrande.

Hvad angår förslaget att anställa en distriktsläkare, har detta vunnit sin lösning genom Stadsfullmäktiges bifall i samband med fastställelse af hälsovårdens stat för innevarande år till Drätselkammarens förslag att härå upptaga ett anslag å 4,000 kronor att utgå såsom aflöning till en dylik läkare, hvarför något vidare yttrande härom icke är erforderligt.

N:o 27.

Ang. ny särskild instruktion för tjänsteläkarna i Västerås.

Vid en granskning af det föreliggande instruktionsförslaget har för Beredningsutskottet varit vägledande att få de bestämmelser, som afse antagande och afsked af tjänsteinnehafvare, uppdelning af löneförmåner samt dessas åtnjutande vid förfall så vidt möjligt i öfverensstämmelse med hittills gällande bestämmelser. Att häri göra ändring nu, då frågan om reglering af lönerna för stadens alla befattningshafvare är brännande och föremål för utredning af den af Stadsfullmäktige tillsatta löneregleringskommittén, har Beredningsutskottet ansett vara ett ingripande uti denna kommittés uppdrag, hvari gifvetvis ingår att äfven föreslå allmänna föreskrifter i ofvan berörda ämnen, såvidt möjligt enhetliga för stadens samtliga befattningshafvare och således äfven för tjänsteläkarne.

För anställning af stadens högre befattningshafvare gäller i allmänhet 6 månaders ömsesidig uppsägning, hvilken bestämmelse återfinnes i den nu gällande instruktionen för stadsläkarne liksom äfven här finnes inryckt föreskrift angående viss form för uppsägning.

Någon ändring i dessa bestämmelser finner Beredningsutskottet af ofvan angifna orsaker icke vara påkallad.

Beredningsutskottet föreslår alltså, att § 4 i förslaget erhåller följande lydelse:

»Stadens tjänsteläkare tillsättas med 6 månaders ömsesidig uppsägning i den ordning närmare bestämmes i gällande allmänna läkareinstruktion, hvarefter af Magistraten för stadsläkare utfärdas fullmakt och för distriktsläkare förordnande tillsvidare.

Uppsägning från tjänsten som stadsläkare kan från stadens sida ske endast om Stadsfullmäktige på framställning af Hälsovårdsnämnden härom fatta beslut med minst $^2/_3$ af de afgifna rösterna.»

För förtydligande i afseende å rätten att under semester åtnjuta fulla aflöningsförmåner, föreslår Beredningsutskottet att uti § 6 emellan orden »semester» och »antingen» inskjutas orden »med bibehållande af fulla aflöningsförmåner».

§ 7 mom. 2 i förslaget innehåller en föreskrift, som afviker från bestämmelsen i hithörande ämne såväl uti den för stadsläkarne hittills gällande instruktionen, som uti den för stadens öfriga befattningshafvare fastställda lönestaten. Vid förfall på grund af sjukdom äga nämligen stadsläkarne och öfriga befattningshafvarna uppbära allenast 70 % af det kontanta lönebeloppet. Något skäl att nu göra ändring häri, hvarigenom stadsläkarne skulle erhålla en särställning i jämförelse med stadens öfriga befattningshafvare synes Beredningsutskottet icke föreligga, utan fastmer ändringen böra vidtagas i samband med den allmänna löneregleringen och antagande af allmänna regler härför. Beredningsutskottet får därför föreslå följande ändrade lydelse af § 7:

»Ifråga om tjänsteläkarne tillkommande löneförmåner, dessa förmåners uppdelning i lön och tjänstgöringspengar samt aflöningens utgående under tjänstledighet, skall gälla hvad i lönestaten för stadens befattningshafvare i allmänhet eller stadsläkarne särskildt är eller varder stadgadt.»

Med här ofvan föreslagna ändringar tillstyrker Beredningsutskottet i öfrigt det föreliggande förslagets antagande.

N:o 27. *Ang. ny särskild instruktion för tjänsteläkarna i Västerås.*

Västerås den 24 januari 1919.

På Beredningsutskottets vägnar:

J. S. EDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 23 februari innevarande år har Hälsovårdsnämnden i samband med hemställan om ersättning till stadsläkarne för deras genom inkorporeringen af S:t Ilians och Lundby kommuner ökade arbete meddelat, att Nämnden framdeles komme att framlägga förslag till lämplig fördelning af stadsläkarnes arbetsbörda.

Hälsovårdsnämnden får med anledning häraf anföra:

Sedan bilagda förslag till instruktion varit föremål för särskilda af Hälsovårdsnämnden utsedda kommitterades behandling, har Hälsovårdsnämnden vid sammanträde den 25 innevarande maj godkändt nyssberörda af kommitterade framlagda förslag, hvaraf framgår, att tillsynen och handhafvandet af hälso- och sjukvården i staden skulle åligga af staden anställda tjänsteläkare, nämligen en första och en andra stadsläkare samt en eller flere distriktsläkare. Behof af mer än en distriktsläkare torde för närvarande ej föreligga. Den speciella fördelningen af arbetsbördan tjänsteläkarne emellan framgår närmare af förslaget.

I anslutning härtill får Nämnden meddela, att, därest nedanstående framställning vinner Stadsfullmäktiges bifall, Nämnden kommer att framlägga förslag till ny lönestat för de olika tjänsteläkarne.

Med anledning af det anförda får Hälsovårdsnämnden vördsamt hemställa,

dels att Stadsfullmäktige måtte fastställa bilagda förslag till särskild instruktion för tjänsteläkarne i Västerås,

dels ock att Stadsfullmäktige därefter måtte uttala sig för att från och med den 1 januari 1919 anställa ytterligare en tjänsteläkare i Västerås, nämligen *en* i instruktionens § 1 omförmäld distriktsläkare.

Västerås den 28 maj 1918.

På Hälsovårdsnämndens vägnar:

JOHN KARLSSON.

Eric Plantin.

N:o 27.
Ang. ny särskild instruktion för tjänsteläkarna i Västerås.

FÖRSLAG
till
särskild instruktion för tjänsteläkarne i Västerås.

I. *Allmänna bestämmelser.*

§ 1.

Närmaste tillsynen och handhafvandet af hälso- och sjukvården inom staden åligger af staden anställda tjänsteläkare, nämligen en förste stadsläkare, en andre stadsläkare och en eller flere distriktsläkare.

§ 2.

Af tjänsteläkarne hafva andre stadsläkaren och distriktsläkarne hvar sitt tjänstgöringsdistrikt, som till storlek och omfattning bestämmes af Hälsovårdsnämnden. Dessa läkare få ej utan Hälsovårdsnämndens medgifvande vara boende utom sitt tjänstgöringsdistrikt.

§ 3.

Tjänsteläkarne hafva att i utöfningen af sin tjänst ställa sig till efterrättelse föreskrifterna i gällande allmänna instruktion för läkare med de tillägg och den fördelning af göromålen, som i denna särskilda instruktion finnas angifna.

§ 4.

Ifråga om tillsättning och afsked eller entledigande, gäller för stadens tjänsteläkare, hvad därom finnes stadgadt i gällande allmänna läkareinstruktion.

För stadsläkarne utfärdas, enligt allmänna läkareinstruktionen, fullmakt af Magistraten, hvaremot distriktsläkare erhåller Magistratens förordnande tillsvidare med en ömsesidig uppsägningstid af sex månader.

§ 5.

I fråga om tjänstledighet för stadens tjänsteläkare gäller hvad därom för stadsläkare är stadgadt i gällande allmänna instruktion för läkare.

Är tjänsteläkare tillfälligtvis af sjukdom eller annat laga förfall hindrad att förrätta sin tjänst, skall hans tjänst under tiden, till dess vikarie hunnit förordnas, uppehållas efter Magistratens bestämmande af någon af de öfriga tjänsteläkarne.

§ 6.

Tjänsteläkarne äga, efter därom hos Magistraten gjord framställning och, när Hälsovårdsnämnden pröfvat sådant utan hinder för tjänstens behöriga uppehållande kunna ske, åtnjuta semester, antingen en månad årligen eller två månader hvartannat år, med rätt att växelvis välja tid för denna ledighet och med skyldighet för den af de öfriga tjänsteläkarne, som Magistraten efter Hälsovårds-

nämndens förslag därtill förordnar, att jämte egen tjänst utan särskild ersättning uppehålla den tjänstlediges befattning. Förordnas annan legitimerad läkare att under tiden uppehålla tjänsteläkarebefattning utgår ersättning till denne från stadskassan med lägst 300 kronor pr månad.

N:o 27. *Ang. ny särskild instruktion för tjänsteläkarna i Västerås.*

§ 7.

Det tjänsteläkarne tillkommande kontanta lönebeloppet uppdelas i lön och tjänstgöringspengar, hvilka senare skola utgöra 30 procent af begynnelselönen.

Tjänsteläkare, som af sjukdom hindras att förrätta sin tjänst, äger uppbära hela lönebeloppet.

§ 8.

Tjänsteläkarne skola dagligen vara att anträffa å bestämd tid och plats, hvarom underrättelse genom Hälsovårdsnämndens försorg på lämpligt sätt kungöres.

§ 9.

Tjänsteläkarne må ej utan Hälsovårdsnämndens medgifvande innehafva annan ordinarie tjänst och må ej lämna staden, därest ej med annan legitimerad läkare öfverenskommelse träffats om tjänstens behöriga uppehållande under tiden.

§ 10.

Vederbörande tjänsteläkare äger att på stadens bekostnad rekvirera nödiga läkemedel och dylikt för stadens epidemisjukhus och fattigvårdsinrättning samt åt sjuka, som styrkt, antingen att de åtnjuta understöd af stadens fattigvård, eller på annat sätt visat sin behörighet att erhålla läkemedel på stadens bekostnad.

Skulle likväl sjukdomen kräfva läkemedels skyndsamma användande, må tjänsteläkare förordna om dess utlämnande på stadens bekostnad, äfven om dylikt intyg ej är för handen.

Rekvisitioner af läkemedel och sjukvårdsförnödenheter på stadens bekostnad skola, för upplysning om den inrättning eller den person, de afse, af läkaren påtecknas med inrättningens namn eller den sjukes namn och bostad (»Epidemisjukhuset», »Fattiggården» etc.). Vid sådana rekvisitioner bör nödig sparsamhet iakttagas.

§ 11.

I afseende å tjänsteåliggande skola tjänsteläkarna vara skyldiga underkasta sig de förändringar, som kunna blifva i vederbörlig ordning stadgade.

§ 12.

Tjänsteläkare skall vid fyllda 65 år vara skyldig att, så vidt ej Stadsfullmäktige på hans egen begäran och efter Hälsovårdsnämndens tillstyrkande annorlunda beslutar, afgå från sin befattning mot åtnjutande af pension enligt de grunder, som äro eller blifva fastställda för pensionering af stadens befattningshafvare.

II. *Särskilda tjänsteåligganden.*

§ 13.

Förste stadsläkaren, som är förman för stadens öfriga tjänsteläkare och chef för den under Hälsovårdsnämnden lydande personalen, åligger ej mindre att

N:o 27.
Ang. ny särskild instruktion för tjänsteläkarna i Västerås.

fullgöra, hvad enligt allmän instruktion för läkare tillkommer stadsläkare att iakttaga, än äfven:

1:o) att, därest ej annorlunda stadgas, verkställa rättsmedicinska undersökningar;

2:o) att handhafva läkarevården vid stadens epidemisjukhus samt utöfva tillsyn däröfver;

3:o) att från stadens tjänsteläkare samt från öfriga i staden praktiserande läkare i början af hvarje månad inhämta uppgifter rörande sjukligheten i staden samt upprätta och vid Hälsovårdsnämndens sammanträden framlägga sammandrag af sålunda erhållna uppgifter;

4:o) att vara Hälsovårdsnämnden behjälplig vid tillsynen af inom staden befintliga sinnessjuka och idioter, hvilka icke äro intagna å offentlig eller med vederbörligt tillstånd inrättad enskild anstalt;

5:o) att söka inhämta upplysningar om det sätt, hvarpå inom staden utackorderade barn, i synnerhet späda sådana, vårdas, och däråt ägna tillsyn, samt att vara fosterbarnsnämnden behjälplig vid utöfvandet af dess åligganden enligt lagen om fosterbarns vård;

6:o) att, efter vederbörligt förordnande, verkställa de besiktningar, som i gällande lag angående minderåriga och kvinnors användande i industriellt yrke äro stadgade;

7:o) att efter anmodan samt äfven eljest, då han så anser lämpligt, närvara vid fattigvårdsstyrelses och barnavårdsnämnds sammanträden, med rätt att i öfverläggningen ,men ej i besluten, deltaga;

8:o) att i öfrigt inom staden ägna tillsyn åt efterlefvandet af de för allmänna hälso- och sjukvården meddelade stadganden och föreskrifter.

§ 14.

Andre stadsläkaren åligger särskildt:

1:o) att tillhandagå hälsovårdsnämnden och förste stadsläkaren med nödiga upplysningar och sakkunnigt biträde samt ägna noggrann uppmärksamhet åt sådana förhållanden inom sitt tjänstgöringsdistrikt, som kunna menligt inverka på allmänna hälsotillståndet, samt för vederbörande anmäla de olägenheter, för hvilkas afhjälpande särskilda åtgärder erfordras;

2:o) att, då så påfordras, närvara vid hälsovårdsnämnds, fosterbarnsnämnds, barnavårdsnämnds och fattigvårdsstyrelses sammanträden;

3:o) att den 1:ste i hvarje månad till förste stadsläkaren lämna uppgift å de under sistförflutna månad bland stadsbefolkningen anmälda sjukdomsfall;

4:o) att handhafva läkarevården vid stadens fattigvårdsinrättning, med skyldighet att besöka densamma minst en gång i veckan och äfven eljest vid kallelse, äfvensom föra särskild journal öfver därstädes intagna sinnessjuka;

5:o) att ägna första vård åt personer, hvilka såsom skadade eller sjuka omhändertagits af polisen och, då sådant erfordras, utfärda intyg om deras hälsotillstånd eller behofvet af deras intagande å allmän sjukvårdsinrättning, med rätt att härför åtnjuta ersättning af den sjuke eller skadade, därest denne ej är att anse såsom medellös;

6:o) att utan särskild ersättning *dels* meddela erforderlig läkarevård åt inom tjänstgöringsdistriktet boende personer, som antingen åtnjuta understöd af sta-

dens fattigvård eller eljest styrka sin oförmåga att själfva bekosta sig läkarevård, samt *dels*, när så erfordras, utfärda för erhållande af fattigvårdsunderstöd erforderliga intyg; ägande läkaren likväl rätt att genom stadens fattigvårdsstyrelse uppbära ersättning för sjukvård och intyg, som meddelas för fattiga sjuka från främmande kommun;

N:o 27. *Ang. ny särskild instruktion för tjänsteläkarna i Västerås.*

7:o) att, då inom distriktet dödsfall inträffat till följd af sjukdom, under hvilken läkaretillsyn icke åtnjutits, eller eljest, på anmodan å ort och ställe, som vederbör, företaga sådan undersökning om dödsfallet och besiktning af den döda kroppen, som för dödsorsakens utrönande erfordras, och utfärda vederbörlig dödsattest;

8:o) att i öfrigt inom sitt distrikt ägna tillsyn åt efterlefnaden af de för allmänna hälso- och sjukvården meddelade stadganden och föreskrifter.

§ 15.

Distriktsläkare åligger särskildt: att till efterrättelse iakttaga, hvad som i föregående paragraf är för andre stadsläkaren stadgadt, med undantag af, hvad i mom. 4 och 5 är föreskrifvet.

Vid förfall för andre stadsläkaren är distriktsläkare dock skyldig att efter anmodan fullgöra hvad i nyssnämnda mom. 4 och 5 af § 14 åligger denne.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Hälsovårdsnämnden den 28 maj sistlidet år till Stadsfullmäktige med anhållan om fastställelse öfverlämnat af Nämnden upprättadt förslag till särskild instruktion för stadens tjänsteläkare och Stadsfullmäktige den 30 maj samma år för utlåtande remitterat ärendet till Drätselkammaren och Beredningsutskottet, har Drätselkammaren, sedan kammaren och utskottet i ämnet afgifvit infordrade yttranden, lämnat Hälsovårdsnämnden tillfälle att taga del af dessa.

Hälsovårdsnämnden får i anledning häraf anföra.

Vid granskning af de olika paragrafer, hvari från Hälsovårdsnämndens grundförslag afvikande meningar framkommit, finner Hälsovårdsnämnden sig beträffande § 4 föranlåten att med stöd af lydelsen i gällande allmänna läkareinstruktion § 46 vidhålla sitt förslag.

Beträffande åter § 6 biträder Nämnden de tillägg, som gjorts såväl af Beredningsutskottet som ock af Drätselkammaren.

Vidkommande § 7 anser Hälsovårdsnämnden att stadens tjänsteläkare på grund af att deras löneförmåner tillmätts med hänsyn till utsikten af inkomster från vederbörandes privatpraktik, och någon dylik under tjänsteläkares sjukdom ej kan ifrågakomma, böra ställas något gynnsammare än stadens öfriga befattningshafvare, och därför hela lönebeloppet under sjukdom till dem utgå; hvarför Hälsovårdsnämnden vidhåller sin formulering af paragrafen.

Den af Drätselkammaren gifna formuleringen af § 9 anser sig Hälsovårdsnämnden i hufvudsak kunna biträda, men föreslår Nämnden dock, att densamma erhåller följande lydelse:

N:o 27.

Ang. ny särskild instruktion för tjänsteläkarna i Västerås.

»Tjänsteläkare må ej utan Hälsovårdsnämndens medgifvande innehafva annan ordinarie tjänst eller sådan tjänstebefattning, som medför tjänstgöringsskyldighet utom staden. Därest ej med annan legitimerad läkare öfverenskommelse träffats om tjänstens behöriga uppehållande under tiden, må ej tjänsteläkare lämna staden.»

Hälsovårdsnämnden föreslår sålunda, att »Stadsfullmäktiges medgifvande» utbytes mot »Hälsovårdsnämndens medgifvande», då Nämnden är af den uppfattningen, att Nämnden torde äga större befogenhet och ansvar att sörja för hygienen inom staden än Stadsfullmäktige. Tillägget »må ej tjänsteläkare lämna staden» har Nämnden ansett sig böra verkställa af det skäl, att tjänsteläkarne i staden eljest skulle kunna för privatpraktik å landsbygden lämna staden i sådan utsträckning, att vid behof ingen tjänsteläkare eller för honom svarande annan läkare funnes att tillgå.

Drätselkammarens omgruppering af momenten under § 14 finner Hälsovårdsnämnden lämplig, hvarjämte Nämnden biträder det af Drätselkammaren under mom. 5 föreslagna tillägg. Äfvenledes det under mom. 9 gjorda tillägg till instruktionen kan godtagas under förutsättning att orden »enligt särskild af Stadsfullmäktige efter Hälsovårdsnämndens hörande fastställd taxa» utbytes mot följande formulering: »emot ersättning, hvarom särskild öfverenskommelse träffats».

Detta af det skäl, att Kungl. Medicinalstyrelsen, efter hvad Hälsovårdsnämnden har sig bekant, under de senare åren utan undantag vägrat godkänna instruktioner för städers tjänsteläkare, därest i instruktionen varit inrymdt något förslag till taxa i form af tvångsackord.

Mot den af Drätselkammaren föreslagna omformuleringen af § 15 har Hälsovårdsnämnden ingen erinran att göra, men torde i nämnda paragraf äfvenledes intagas åläggande för distriktsläkare att, då så af Hälsovårdsnämnden pröfvas lämpligt, taga befattning med de åtgärder, som i lag angående åtgärder mot utbredning af könssjukdomar den 20 juni 1918 åligger stadsläkare samt att, då stadsläkare ej enligt nämnda lag är skyldig åtaga sig föreståndaretjänsten för eventuell könspoliklinik, äfvenledes bestämmelse därom, att distriktsläkare är skyldig fullgöra de åligganden, som Hälsovårdsnämnden, med föranledande af nyssnämnda lag, eljest kan uppdraga åt honom.

Hälsovådrsnämnden föreslår alltså, att såsom ett tredje mom. under § 15 intages följande bestämmelse:

»Vidare åligger det distriktsläkare, då så af Hälsovårdsnämnden pröfvas lämpligt, att taga befattning med de åtgärder, som i lag angående åtgärder mot utbredning af könssjukdomar den 20 juni 1918 stadsläkare åligger eller eljest af Hälsovårdsnämnden åt distriktsläkare uppdrages.»

Västerås den 20 mars 1919.

För Hälsovårdsnämnden:

JOHN KARLSSON.

Eric Plantin.

N:o 28.

Drätselkammarens skrifvelse ang. uppförande af en ny serveringspaviljong å Elba.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Det torde utan gensägelse kunna påstås, att staden i sina omgifningar saknar trefliga tillflyktsorter för befolkningen undan de dagliga omsorgerna, och att särskildt behofvet af ett tidsenligt utvärdshus gjort sig kännbart. Visserligen hafva Hästholmarna varit för befolkningen att tillgå och det å Elba uppförda utvärdshuset, men under årens lopp har detta i förhållande till den årligen växande skaran, som besöka de natursköna Hästholmarna, visat sig vara otillräckligt, hvarjämte byggnaden blifvit allt mera bristfällig. Härtill kommer, att denna såsom ej vinterbonad icke medgifvit servering annat än under sommarmånaderna. För friluftslif under den kallare årstiden och vintersport har saknats hvarje tillflyktsort uti stadens omgifningar.

Drätselkammaren har därför upptagit tanken på att ersätta den bristfälliga serveringspaviljongen å Elba med en ny, större sådan, mera motsvarande tidens kraf och tillgodoseende föreliggande behof, oc hhar genom stadsarkitekten Erik Hahr låtit utarbeta skissritningar till en ny paviljong, för hvars uppförande Drätselkammaren nu begär anslag.

Beträffande frågans ekonomiska innebörd vill Drätselkammaren fästa uppmärksamheten därå, att de årligen återkommande reparationerna och underhållskostnaderna af nuvarande byggnaden å Elba med hänsyn till dess bristfälliga, för att ej säga fallfärdiga, skick icke torde innebära en besparing för stadskassan vid jämförelse med engångskostnaderna för en ny paviljongs uppförande. Snarare har Drätselkammaren funnit, att kostnaden för en reparation nu, som måste göras synnerligen grundlig, skulle vara illa använda pengar, då härigenom icke skulle vinnas större utrymme, bristen på tillflyktsort för friluftslif och sport vintertid fortfarande bestå, någon väsentlig större hyra icke kunna påräknas — och byggnaden ändå efter reparationen fortfarande bli dålig, efter någon tid åter kräfvande reparation. Och icke minst afgörande för Drätselkammaresn ställningstagande till frågan har varit, att anbud till Drätselkammaren redan har afgifvits å öfvertagande af restaurantrörelsen i en ny byggnad, med förbindelse att i hyra för densamma erlägga ett årligt belopp, motsvarande räntan å byggnadskostnaden.

Åtgärden innebär ett ytterligare steg att göra Elba till en angenäm tillflyktsort för stadsbefolkningen, och skall säkerligen hälsas med stor tillfredsställelse af denna, men bör detta förhållande icke undanskymma de förpliktelser, staden kan hafva att äfven vidtaga åtgärder för att de öfriga Hästholmarna må blifva i liknande grad tilldragande för de stadsmedlemmar, som vid sina utflykter föredraga dessa framför Elba.

Enligt det föreliggande förslaget skulle paviljongen förläggas mera östligt än den nuvarande, hvarigenom större utrymme vinnes å berget framför densamma, och bestå af en glastäckt veranda med utsikt åt väster jämte två flyglar,

N:o 28.
Ang. uppförande af en ny serveringspaviljong å Elba.

flankerande en afskild bakgård, en nordlig för köksafdelningen och en sydlig, innehållande en större matsal. Å vinden skulle inredas rum för personalen. Köksafdelningen samt matsalen och vindsrummen skulle vinterbonas.

Totalkostnaden för nybyggnaden har af Drätselkammarens sakkunnige i byggnadsfrågor beräknats till 90,000 kronor.

Under hänvisning till det nu anförda hemställer alltså Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville anvisa ett anslag å 90,000 kronor för uppförande af en ny serveringspaviljong å Elba, i hufvudsak öfverensstämmande med bifogade, af stadsarkitekten Erik Hahr uppgjorda, skissritningar, samt därvid bestämma, att anslaget skall förskotteras af tillgängliga medel att sedermera gäldas på sätt Drätselkammaren kommer att föreslå vid afgifvande af förslag till utgiftsstat för nästkommande år.

Västerås den 20 mars 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Västerås 1919, Västm. Alleh:s A.B:s Tryckeri.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1919. Den 27 Mars. IV.

N:o 29.

Drätselkammarens skrifvelse ang. uppförande af en paviljong för kontor och arbetareväntrum m. m. vid hamnen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrifvelse till Drätselkammaren har Hamnstyrelsen framlagt förslag, att staden skulle uppföra en nybyggnad inom hamnområdet, afsedd att inrymma kontorslokaler och ett samlingsrum för hamnarbetarne, hvilket förslag föranledts af en framställning från en härvarande speditionsfirma att få sin lokalfråga löst genom åtgärder från stadens sida samt af kraf, som framförts från hamnarbetarne. Vid förslagets behandling inom Hamnstyrelsen har äfven ifrågasatts att stadens hamnförvaltning skulle behöfva rymligare expeditionslokaler än de nuvarande, i tullhuset belägna, och skulle sådana ock eventuellt kunna inrymmas i nybyggnaden.

Drätselkammaren har tagit ställning till dessa spörsmål på sådant sätt, att Drätselkammaren anser en nybyggnad af behofvet påkallad, och får därför tillstyrka uppförandet af en sådan på af Hamnstyrelsen ifrågasatt plats inom planteringen vid telefonkiosken och inrymmande två kontorslokaler och samlingsrum i förening med servering för hamnarbetarne eller i hufvudsak de utrymmen, som angifvits å Hamnstyrelsens skrifvelse bifogade, af stadsarkitekten Erik Hahr upprättade, skissritningar.

Hvad beträffar frågan, huruvida lokalerna skola upplåtas åt enskilda företag, så anser Drätselkammaren att sådant endast kan och bör ifrågakomma för verksamhet, som har samband med rörelsen i hamnen och som ej utan väsentliga olägenheter kan förläggas utom hamnområdet. Det kraf, som en speditionsfirma framfört, att staden ville vidtaga åtgärder för dess lokalfrågas lösande, har därför synts Drätselkammaren icke utan vidare kunna afvisas.

När behof därför föreligger, något som äfven vitsordats af Hamnstyrelsen, att uppföra en samlingslokal för hamnarbetarne, samt hamnförvaltningens lokalfråga icke kan anses tillfredsställande löst för någon längre framtid på sätt skett genom upplåtande af expeditionslokal i tullhuset, synes det vara uteslutande till ekonomisk fördel för staden att förena det allmännas och enskildas intressen vid dessa lokalfrågors lösning. Enligt utfästelse är ifrågavarande speditionsfirma villig för kontorslokal i en nybyggnad erlägga en årlig hyra, motsvarande 8 % af kostnaderna för denna lokal, och kan, om en servering anordnas för hamnarbetarne, den för dessa afsedda lokalen beräknas ge en hyra af 500 kronor. Vid en förflyttning af hamnförvaltningen till nybyggnaden bli dennas nuvarande lokaler i tullhuset lediga för annat ändamål och kunna uthyras, hvilken hyresinkomst äfven kan föras byggnadsföretaget till godo. Skulle någon dylik för-

N:o 29.
Ang. uppförande af en paviljong för kontor och arbetareväntrum m. m. vid hamnen.

flyttning icke under de närmaste åren behöfva ifrågakomma, möter det icke någon svårighet att få den andra kontorslokalen i nybyggnaden uthyrd. Huru än nu lokalerna disponeras, kan kostnaden för byggnaden enligt Drätselkammarens beräkning till stor del bäras af blifvande hyresinkomster.

Byggnadschefen G. Smitt har beräknat kostnaden för en byggnad, uppförd enligt stadsarkitektens ritningar, som här biläggas, till 55,000 kronor, däri inräknad äfven kostnaden för grunden.

Under hänvisning till hvad som anförts föreslår därför Drätselkammaren,

att Stadsfullmäktige ville anvisa ett anslag å 55,000 kronor för uppförande inom gamla hamnen, närmare bestämdt inom trädplanteringen vid telefonkiosken, af en nybyggnad, innehållande ofvan angifna utrymmen och i hufvudsaklig öfverensstämmelse med stadsarkitekten E. Hahrs bifogade ritningar samt därvid bestämma, att anslaget skall utgå af lånemedel, äfvensom bemyndiga Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å beslutet i hvad detsamma afser gäldandet af anslaget genom lånemedel, med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida utgiften med tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle öfverskridas, må begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Västerås den 20 mars 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 30.

Drätselkammarens skrifvelse ang. ändrings- och reparationsarbeten inom den s. k. Borgmästaregården.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrifvelse till Drätselkammaren har Brandstyrelsen anhållit, att staden måtte förhjälpa styrelsen ur svårigheten att anskaffa bostäder till de gifta brandmännen genom att till brandverket upplåta den s. k. gamla borgmästaregården och att för omändring af utrymmena i densamma till 8 bostadslägenheter anvisa ett anslag å 12,000 kronor.

Detta förslag skulle för en tid lösa brandverkets behof af ökade utrymmen på ett rätt lyckligt sätt såväl ur lämplighets- som kostnadssynpunkt, och har

Drätselkammaren därför för sin del ingen erinran att göra emot förslagets realiserande enligt Brandstyrelsens önskan.

N:o 30. Ang. ändrings- och reparationsarbeten inom den s. k. Borgmästaregården.

Förutsättningen härför har varit en uppgörelse med en af hyresgästerna inom fastigheten, Fröken Nanny Abenius, angående ersättning för den af henne förhyrda lägenhetens afstående — en uppgörelse, som Drätselkammaren ansett staden vara pliktig att träffa, då hon genom brandverkets öfvertagande af lägenheten på grund af rådande bostadsbrist afskäres från den verksamhet, hvaraf hon hittills haft sin bergning, eller inackorderingsverksamhet.

Denna förutsättning kan utan direkta kostnader för staden föreligga genom att Stadsfullmäktige lämna sitt bifall till Magistratens af Drätselkammaren tillstyrkta och för afgörande samtidigt förelagda förslag om årspension till Fröken Abenius ur Magistratens ämbets- och tjänstemäns pensions- och reservfond.

Drätselkammaren får därför, med öfverlämnande af handlingarne i ärendet, under nyss angifven förutsättning föreslå,

att Stadsfullmäktige för de ändringsarbeten i den s. k. Borgmästaregården, som i samband med fastighetens upplåtande för brandverkets behof blifva erforderliga, ville anvisa ett förslagsanslag å 12,000 kronor, att utgå af det i innevarande års stat afsatta anslaget för diverse och oförutsedda behof.

Västerås den 20 mars 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Såsom torde vara för Drätselkammaren kändt, har alltid stor svårighet varit förenad med att kunna tillförsäkra brandmanskapet förmånen af fri bostad, och särskildt har bristen på lägenheter inom brandstationen för de gifta brandmännen varit starkt kännbar och föranledt därtill att sådana lägenheter måst anskaffas utom brandstationen. Sålunda har för brandmanskapet förhyrts tvenne lägenheter i fastigheten Inge N:o 1.

Bostadsfrågan har nu kommit i ett särskildt bekymmersamt läge, därigenom att berörda lägenheter vid hyrestidens utgång ej längre kunna påräknas för brandverkets behof och att brandkåren nyligen utökats med två gifta brandmän, hvilka genom bristen på lägenheter måst kaserneras inom stationen.

För att kunna lösa denna fråga för tillfället har Brandstyrelsen tänkt sig den utvägen, att staden till bostäder för den gifta brandpersonalen upplåte fastigheten N:o 21 norra kvarteret, den s. k. gamla Borgmästaregården. Denna gårds närbelägenhet till brandstationen skulle göra den särskildt lämpad för ett dylikt ändamål. De ändringsarbeten, som blefve erforderliga för att inom fastigheten bereda utrymme för 8 gifta brandmän, skulle, enligt beräkningar af stadens byggnadschef, draga en kostnad af omkring 12,000 kronor. Hur Brand-

N:o 30. *Ang. ändrings- och reparationsarbeten inom den s. k. Borgmästaregården.*

styrelsen tänkt sig inredningen och utrymmenas fördelning framgår af bilagda skissritning.

Med anledning af det anförda anhåller därför Brandstyrelsen, att Drätselkammaren ville besluta ställa fastigheten till brandverkets disposition för angifna ändamål så fort ske kan, förslagsvis från 1 nästkommande april, samt begära erforderligt anslag för behöfliga omändringsarbeten enligt bilagda ritning, och därvid bestämma, huruvida Drätselkammaren själf skall utföra desamma eller gifva brandverket detta uppdrag.

Västerås den 12 mars 1919.

På Brandstyrelsens vägnar:

JOHAN SVENSSON.

Ragnar Tenow.

N:o 31.

Drätselkammarens skrifvelse ang. pension åt Fröken Nanny Abenius.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med öfverlämnande af Magistratens till Stadsfullmäktige ställda framställning angående en årlig pension å 1,000 kronor att utgå till Fröken Nanny Abenius ur Magistratens ämbets- och tjänstemäns pensions- och reservfond, får Drätselkammaren, med meddelande, att denna fråga äger samband med fråga om upplåtande af den s. k. Borgmästaregården eller tomten N:o 21 norra kvarteret till brandverket och att pensionen skulle utgöra en form af ersättning äfven för ett afstående af den lägenhet om 9 rum, kök och jungfrukammare, som Fröken Abenius häri förhyr af staden, hemställa,

att Stadsfullmäktige ville, med bifall till Magistratens förslag, tillerkänna Fröken Abenius ur Magistratens ämbets- och tjänstemäns pensions- och reservfond en årlig pension från den dag hon går miste af berörda lägenhet å 1,000 kronor, att utgå så länge hon lefver ogift, äfvensom, under af Magistraten angifven förutsättning bemyndiga Drätselkammaren att bevilja henne flyttningsbidrag ur det i innevarande års stat afsatta anslaget för diverse och oförutsedda behof med belopp, som Drätselkammaren kan finna skäligt.

Västerås den 20 mars 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

N:o 31.
Ang. pension åt Fröken Nanny Abenius.

Magistraten får härhos öfverlämna en utaf Fröken Nanny Abenius till Magistraten ingifven ansökning därom att hon, såsom dotter till förre borgmästaren i staden Erik Vilhelm Abenius, måtte tillerkännas pension från staden.

Utöfver de skäl, Fröken Abenius för denna sin ansökan anfört, får Magistraten erinra om borgmästaren Abenius' långvariga och särdeles förtjänstfulla verksamhet i stadens tjänst från år 1860 såsom rådman samt från den 31 oktober 1865 till den 23 januari 1899 såsom borgmästare, *att* borgmästaren Abenius endast under en tid af ej fullt 5 år åtnjutit pension från staden samt *att* af hans barn för närvarande efter honom lefver, utom en dotter, hvilken såsom änka efter ecklesiastiktjänsteman åtnjuter pension, endast förenämnda Fröken Abenius.

Den lägenhet, Fröken Abenius af staden för närvarande förhyr, innehåller 9 rum, kök och jungfrukammare. I årlig hyra härför har Fröken Abenius betalt 900 kronor. Med nu gällande hyresbelopp antar Magistraten att en lika beskaffad bostadslägenhet icke kan erhållas för lägre belopp än 2,000 kronor.

Magistraten anser följaktligen, att den pension, som bör utgå till Fröken Abenius, icke bör beräknas till lägre belopp än 1,000 kronor.

Den kassa, som sökanden i sin skrifvelse omnämner eller Magistratens Ämbets- och Tjänstemäns pensions- och reservfond, uppgick vid årsskiftet den 31 december 1918 till kronor 57,707:40, dess ränteinkomster samma år till 2,973 kronor 78 öre och dess utgifter eller pension till Rådman Hennichs änka 750 kronor.

Ur denna kassa kan således utan att kapitalet behöfver förminskas utgå en årlig pension åt Fröken Abenius af 1,000 kronor.

Magistraten har försport, att staden redan före hyresårets utgång kan vara i behof af att få tillträda den af Fröken Abenius nu förhyrda lägenhet. I sådan händelse och då det torde vara omöjligt för Fröken Abenius att före den 1 oktober 1919 få för längre hyrestid tillträda annan lägenhet, kan Fröken Abenius komma att tillskyndas flyttningskostnader två gånger och bör vara berättigad att erhålla ersättning för första flyttningskostnaden.

Magistraten hemställer förty,

att Stadsfullmäktige ville ur Magistratens Ämbets- och Tjänstemäns pensions- och reservfond bevilja Fröken Nanny Abenius för tiden från och med den dag, staden sätter sig i besittning af den utaf henne i gården N:o 21 i stadens norra kvarter nu förhyrda lägenhet, en årlig pension af 1,000 kronor att under hennes lifstid så länge hon lefver ogift utgå, samt *att* Stadsfullmäktige ville af förslagsanslaget för innevarande år bekosta hennes flyttning från samma lägenhet, därest samma flyttning sker före laga fardag hösten 1919.

Västerås Rådhus den 19 mars 1919.

På Magistratens vägnar:

JOHN KARLSSON.

H. Cronholm.

N:o 31.

Ang. pension åt Fröken Nanny Abenius.

Till Magistraten i Västerås.

Sedan min fader, f. d. Borgmästaren Erik Vilhelm Abenius, den 4 oktober 1903 afled har jag, som i arf efter honom erhållit ett belopp af 8,560 kronor och efter min syster, fröken Mathilda Abenius, död den 12 februari 1910, efter henne ärft ett belopp af 10,746 kronor, sysselsatt mig med att såsom inackorderingar hysa lärjungar vid Västerås högre allmänna läroverk för gossar.

Denna verksamhet, som af mig utöfvats i till mig mot en jämförelsevis vid nu rådande förhållanden låg hyressumma af Drätselkammaren upplåten lägenhet uti den staden tillhöriga, af min fader inköpta gården N:o 21 i stadens norra kvarter, har jämte afkastningen af mitt ringa kapital gifvit mig nödiga medel till mitt uppehälle, och vågar jag hysa den föreställning, att i Drätselkammarens motiv till att för min verksamhet låta mig förhyra nämnda lägenhet mot en låg och efter min faders död oförändrad hyressumma, ingått en tanke att bereda mig någon slags pension efter min fader, som i mer än trettio år varit borgmästare i staden.

Då staden nu för eget ändamål kommer att taga den af mig förhyrda lägenheten i besittning och det för mig torde möta svårigheter att erhålla annan lägenhet för utöfvande af min inackorderingsverksamhet och absolut omöjligt att erhålla våning mot så låg hyressmmua, som jag hittills betalt, och härtill kommer, att jag, som uppnått en ålder af 55 år, äger svag hälsa, vågar jag härmed anhålla, att Magistraten ville vidtaga åtgärder för att jag måtte beredas någon pension af de medel, som för Magistratens ämbets- och tjänstemän samt änkor och barn finnas reserverade.

Västerås den 18 mars 1919.

Vördsammast

NANNY ABENIUS.

N:o 32.

Drätselkammarens skrifvelse ang. ytterligare anslag till skridskobanan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

En till Drätselkammaren inkommen framställning från härvarande idrottsföreningar angående ett ytterligare kommunalt bidrag för anläggning och underhåll af skridskobanan inom hamnen, får Drätselkammaren härmed öfverlämna till Stadsfullmäktige och därvid med hänsyn till att Drätselkammaren funnit skötseln af banan vara tillfredsställande och att banan i stor utsträckning upplåtits för stadens folkskolebarn, föreslå,

att Stadsfullmäktige ville anvisa ett anslag af 1,250 kronor utöfver det anslag å 1,000 kronor, som förut härför beviljats för bestridande af utgifterna för skötsel och underhåll af skridskobanan i hamnbassängen; att med redovisningsskyldighet för vederbörande utgå af i innevarande års stat afsatta anslag för diverse och oförutsedda behof.

N:o 32. *Ang. ytterligare anslag till skridskobanan.*

Drätselkammaren vill meddela, att för medlens utanordnande såsom villkor af Drätselkammaren kommer att föreskrifvas, att idrottsföreningarne skola vara skyldiga borttaga det vanprydande skjulet å Kaninholmen.

Västerås den 20 mars 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige, efter Drätselkammarens tillstyrkande, beviljat Västerås Sportklubb ett anslag på 1,000 kronor i och för anläggande och skötsel af skridskobana, har klubben gemensamt med stadens öfriga idrottsföreningar upplagt skridskobanan och efter bästa förmåga sökt sköta den i enlighet med vid anslagets beviljande uppställda villkor. Genom en i hög grad ogynnsam förvinter med ihållande tö- och snöväder, har emellertid banan dragit större kostnader än beräknadt var, medan inkomsterna varit små, och som detta anslag nu är förbrukadt, se vi oss nödsakade att hos Drätselkammaren vördsamt anhålla om ett nytt anslag på 1,000 kronor.

De utsedda revisorerna ha haft tillfälle granska räkenskaperna och kunna därför styrka behofvet.

Som ytterligare stöd för vår anhållan våga vi anföra, att vid arbetena å banan användts folk, som i annat fall stått utan arbete, och i så fall varit hänvisade till stadens nödhjälpsarbeten.

Vidare har banan i största möjliga utsträckning hållits öppen utan afgift för stadens folkskolebarn, hvilka äfven lifligt användt sig däraf, och uttalar folkskoleinspektören i bifogadt intyg sin belåtenhet med banans skötsel i detta afseende.

Vår åtgärd, att, i enlighet med Drätselkammarens önskan, förbjuda dans å banan, torde i afsevärd grad ha minskat inkomsterna, då det under föregående vintrar visat sig, att sådana tillställningar dragit den största publiken.

Utöfver sagda anslag få vi anhålla, att Drätselkammaren måtte anvisa medel till betalning af tvenne ändringar i sträckningen af de elektriska ledningarna, enligt bifogad räkning, som vi varit nödsakade vidtaga på grund af det tillfälliga återupptagandet af ångbåtstrafiken i hamnen.

N:o 32. *Ang. ytterligare anslag till skridskobanan.*

På grund af ofvanstående och med tanke fästad på den betydelse skridskobanan har, särskildt för stadens ungdom, våga vi hemställa, att Drätselkammaren beviljar vår anhållan.

Västerås den 21 februari 1919.

För Västerås Sportklubb.
LARS KÖKRITZ. E. ALRIK LARSSON.

För Idrottsföreningen Kamraterna.
OLOF WAHLSTRÖM. E. STARK.

För Västerås Idrottsklubb
AXEL NYGREN. E. BROKVIST,

På begäran får undertecknad härmed intyga, att skridskobanan i stor utsträckning användts af folkskolans barn, samt att — så vidt jag har mig bekant — inga anmärkningar med afseende på banans skötsel förekommit under innevarande idrottssäsong.

Västerås den 22 februari 1919.

Em. Granér.
Västerås stads folkskoleinspektör.

N:o 33.

Drätselkammarens skrifvelse ang. anslag till spårvägsutredning.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Bifogade framställning från Stadsfullmäktiges spårvägskommitté får Drätselkammaren härmed tillstyrka, med förslag, att Stadsfullmäktige ville bestämma, att det för ändamålet begärda förslagsanslaget, 2,000 kronor, måtte utgå af det i innevarande års stat afsatta förslagsanslaget för diverse och oförutsedda behof.

Västerås den 20 mars 1919.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

N:o 33.
Ang. anslag till spårvägsutredning.

För fullgörande af det uppdrag, som gifvits Stadsfullmäktiges kommitté för utredning af frågan om anläggning af spårvägar inom staden, får kommittén härmed anhålla, att Stadsfullmäktige ville ställa till kommitténs förfogande ett anslag å förslagsvis 2,000 kronor för utredning af möjligheterna och kostnaderna för spårvägssträckningar, som kommittén förslagsvis tänkt sig

a) från lasarettsområdet i öster genom Pilgatan, Stora gatan och Köpingsvägen fram till industriområdet vid djuphamnen i väster, eventuellt på någon del af sträckningen afvikande från Stora gatan och Pilgatan, och

b) från akademivreten i norr fram till närheten af Stora torget och genom Vasagatan fram till Järnvägsstationen i söder.

Västerås den 19 mars 1919.

För Kommittén:

ERIK FALK.

Ragnar Tenow.

Västerås 1919, Västm. Alleh:s A.B:s Tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1919. Den 24 April. V.

N:o 34.

Brandchefens årsberättelse för 1918.

Brandstyrelsen får härmed öfverlämna af stadens Brandchef uppgjord berättelse öfver brandkårens verksamhet under år 1918.

Västerås den 10 mars 1919.

På Brandstyrelsens vägnar:
JOHAN SVENSSON.

Till Brandstyrelsen i Västerås.

Öfver brandkårens verksamhet och därmed sammanhängande förhållanden under det förflutna året får jag härmed vördsamt afgifva följande berättelse:

Västerås stad.

Invånareantalet i Västerås stad uppgick den 31 december 1918 till 28,608; utvisande en ökning sedan föregående år af 3,099 personer.

Stadens planlagda område utgjorde cirka 180 har samt det under stadens jurisdiktion hörande området cirka 5,934 har.

Antalet fastigheter uppgick till 1,642, däraf 511 inom och 1,131 utom stadsplanen.

Taxeringsvärdet å fastigheter:

för hvilka bevillning erlagts	Kr.	74,809,400: —
» » » icke erlagts	»	9,381,200: —
Summa	Kr.	84,190,600: —

hvilket mot taxeringsvärdet den 31 december 1917 visar en ökning af kronor 25,744,900: —.

N:o 34.
Brandchefens årsberättelse för 1918.

Personal.

Till innehafvare af den å fast stat från 1 januari 1918 uppförda befattningen som vice Brandchef valde Stadsfullmäktige den 28 februari Löjtnanten i Kungl. Värmlands regementes reserv Olof Clarholm.

Den 14 december 1918 afled Brandmästaren Karl Fredrik Sandberg efter nära 22 års plikttrogen tjänst, däraf 13 år som brandmästare.

Brandkårens kasernerade styrka har under det gångna året utgjorts af:

1 brandchef,
1 vice brandchef,
1 brandmästare,
1 förste brandförman,
2 andre brandförmän,
1 brandman (tillika maskinist),
1 brandman (tillika verkstadsförman),
13 brandmän.
S:a 21 man.

Brandkårens reserv, boende utom stationen, hvilken kallas genom elektriska ringledningar, utgöres af:

2 ångsprutechefer,
2 maskinister,
2 eldare och
18 man.
S:a 24 man.

Under året hafva 2 brandmän afgått på egen begäran, däraf 1 för anställning vid stadens poliskår.

Tjänstetiden för fasta kårens personal framgår af följande:

Brandchefen	har tjänat		1	år	(dessförinnan vice brandchef i 12 år).
Vice brandchefen	» »	under	1	»	
Brandmästaren	hade »	öfver	21	»	
1:ste brandförmannen	» »	»	13	»	
2:dre brandförmännen	ha »	»	13	»	
Maskinisten	har »	»	10	»	
Verkstadsförmannen	„ „	„	1	„	
1 brandman	„ „	„	12	„	
3 brandmän	„ „	„	8	„	
1 brandman	„ „	„	7	„	
2 brandmän	„ „	„	3	„	
2 „	„ „	„	2	„	
3 „	„ „	„	1	„	
1 brandman	„ „	under	1	„	

Medelåldern för kårens ordinarie manskap var den 31 december 1918 32 $^{2}/_{12}$ år, högsta lefnadsåldern 44 $^{3}/_{12}$ år, lägsta 21 $^{1}/_{12}$ år.

Hälsotillståndet har varit mindre tillfredsställande. N:o 34.

Fridygn har åtnjutits af manskapet hvart 6:te dygn. Semester har under sommaren åtnjutits af hvarje man 8 dygn. *Brandchefens årsberättelse för 1918.*

Dagordning för fasta kåren:

Kl.	7,30—8,30	f. m.	gymnastik.
»	8,30—9	»	frukost.
»	9—12	»	arbetstjänst.
»	12—1	e. m.	exercis.
»	1—2	»	middag.
»	2—5	»	arbetstjänst.
»	5	»	fördelning till redskapen.

I denna dagordning ingå ej 2 man, hvilka började sin tjänstgöring i stallet klockan 5 hvarje morgon.

Under året hafva 2 man varit inkallade till krigstjänstgöring i sammanlagdt 3 1/2 månader.

Öfningar och arbeten.

Öfningar med fasta kåren hafva i regel ägt rum hvarje helgfri dag utom lördagar, då det varit allmän rengöring inom stationen. Öfningarna hafva omfattat anspänning, körning, exercis med lifräddnings- och eldsläckningsredskap, gymnastik samt undervisning i brandtelegrafens skötsel, kännedom om stadens brandposter och lokala förhållanden.

Vakthållning vid offentliga föreställningar och dylikt har af brandkåren bestridts 166 gånger.

Under året hafva 2 man dagligen varit sysselsatta i stallet, 2 man med slöjd och snickeriarbete, 4 man med smidesarbete, 1 man med skomakeriarbete, 1 man med skrädderiarbete och 4 man med ledningsarbete å brandtelegrafen, brandskåpsprofning, eldning, kokskörning, vedhuggning, putsning af redskap, automobilskötsel m. m.

I verkstäderna hafva arbeten utförts dels för brandkårens, dels för poliskårens, Västerås stads och renhållningsverkets med fleras räkning till ett sammanlagdt värde af kronor 23,298:95.

Fördelningen af arbetet å de olika verkstäderna är följande:

smedjan		18,418:23
snickareverkstaden		2,731:50
skomakareverkstaden		1,147:75
skräddareverkstaden		548:67
brandtelegrafen		437:20
måleriarbeten		15:60
	Summa Kr.	23,298:95
Häraf afgår för material		14,167:52
Vinsten å verkstäderna utgör således	Kr.	9,131:43

N:o 34.
Brandchefens årsberättelse för 1918.

Hästar.

Brandkårens stall omfattar 5 hästar, hvaraf 2 tillhöra brandkåren och de 3 öfriga staden.

Skoningen af brandkårens, poliskårens, stadens och renhållningsverkets hästar har verkställts af vid brandkåren anställd, i hofslageri examinerad, personal.

Brandkårens 2 hästar hafva under sistlidet år varit försäkrade för 3,000 kronor; deras respektive ålder är 8 och 11 år.

Brandredskap.

På grund af stadens stora tillväxt, särskildt genom inkorporeringen af socknarna Lundby och S:t Ilian, har behofvet af brandmaterialens utökning blifvit allt större, och Stadsfullmäktige ha, efter förslag af Brandstyrelsen, beviljat dels ett anslag å 21,500 kronor till inköp af en lättare automobil och dels 7,000 kronor till en motorspruta.

Af Herr K. E. Eriksson i Västerås inköptes en personautomobil af märket Willys Overland med 6-cylindrig, 45 hkr:s motor af nyaste modell. Bilen har å brandkårens egna verkstäder ombyggts och utrustats som manskaps- och redskapsautomobil och försetts med en 12 m. lång utdragsstege, cirka 300 m. slang, kolsyre- och assuranssprutor samt diverse annan eldsläcknings- och lifräddningsredskap. Å automobilen kan dessutom medföras 8 man, hvarjämte anordning vidtagits, som medger koppling af den nya motorsprutan efter bilen

Motorsprutan är en Penta-Revolverspruta, typ RSI a, från Ludwigsbergs mekaniska verkstad. Den har en kapacitet af 650 minutliter och kan transporteras med häst eller manskap eller kopplas efter den lätta automobilen. Den har fungerat till full belåtenhet.

Byggnadschefen, kapten Gösta Smitt, har godhetsfullt såsom gåfva till brandkåren öfverlämnat 2 st. böjliga strålrör af gummi.

Å brandstationen ha följande brandfordon stått fullt utrustade:

Till första utryckningen:	1 manskaps- och redskapsautomobil,
	1 automobil med mek. stege och motorpump,
	1 Penta-Revolverspruta (vid utryckning till förstäderna),
För soteld:	1 redskapskärra,
I reserv:	1 redskapsvagn,
	1 mekanisk stege,
	1 ångspruta,
	1 slangkärra samt handsprutor.

Stora ångsprutan, som betjänas af brandkårens reserv, är jämte slang- och kolkärror placerad i ett spruthus å tomt, tillhörande Mälareprovinsernas bank.

Brandtelegrafen.

Brandtelegrafen omfattar 5 distrikt med sammanlagdt 38 brandskåp, hvaraf 28 tillhöra staden och 10 enskilda inrättningar.

N:o 34. *Brandchefens årsberättelse för 1918.*

Under året hafva 2 nya brandskåp uppsatts i de inkorporerade stadsdelarna. Inga större fel ha under året uppstått å brandtelegrafledningarna. Allt arbete å linjenätet har verkställts af brandkårens personal. Brandtelegrafledningarnas längd utgör omkring 26,000 meter.

Vattenledningen.

Under året hafva 10 st. nya brandposter anbragts i staden och dess utkanter, och utgöres nu hela antalet af 276 st., däraf 43 enskilda. Brandposterna skötas af vattenverkets personal.

I Stora gatan, midt för A. S. E. A:s hufvudverkstad, har å vattenledningens hufvudrör anbragts en pumpbrunn för ång- och motorsprutor, som visat sig lämna rikligt med vatten, äfven då närbelägna brandposter varit öppnade.

Bokföringsvärdet

af brandväsendets material och inventarier är, enligt uppgjord inventarieförteckning kronor 124,328: —.

Löner enligt aflöningsstaten 1918.

Brandchefen, jämte familjebostad inom stationen,

lön	3,000: —	
ålderstillägg efter 5 och 10 år	600: —	
beklädnadsersättning	200: —	3,800: —

Vice brandchefen, jämte familjebostad inom stationen,

lön	2,500: —	
ålderstillägg efter 5 och 10 år	600: —	
beklädnadsersättning	200: —	3,300: —

Brandmästaren, jämte familjebostad inom stationen,

lön	1,400: —	
ålderstillägg efter 3 och 6 år	300: —	
personligt lönetillägg	300: —	
provisoriskt lönetillägg	450: —	
beklädnadsersättning	175: —	2,625: —

Förste brandförmannen, jämte familjebostad inom stationen,

fri uniform		
lön	1,100: —	
ålderstillägg efter 2 och 4 år	200: —	
provisoriskt lönetillägg	350: —	1,650: —

N:o 34.
Brandchefens årsberättelse för 1918.

Andre brandförmän, jämte familjebostad inom stationen,

fri uniform		
lön	1,000: —	
ålderstillägg efter 2 och 4 år	200: —	
provisoriskt lönetillägg	350: —	1,550: —

Verkstadsförmannen, jämte familjebostad inom stationen, och
Maskinisten, jämte familjebostad inom stationen,

fri uniform		
lön	1,000: —	
ålderstillägg efter 2 och 4 år	200: —	
provisoriskt lönetillägg	350: —	1,550: —

Brandman, gift, jämte familjebostad inom stationen, och
Brandman, ogift, jämte bostad i logementet,

fri uniform		
lön	900: —	
ålderstillägg efter 2 och 4 år	200: —	
provisoriskt lönetillägg	350: —	1,450: —

Utöfver staten har brandpersonalen erhållit kristidstillägg i enlighet med af Stadsfullmäktige för stadens befattningshafvare fastställda grunder.

Brandmanskapets bibliotek

omfattar 441 band, och utgör det bokförda värdet af detsamma kr. 1,104: 31.

Stadens tidningar hafva, som förut varit fallet, af dess respektive redaktioner godhetsfullt lämnats till befäl och manskap.

Ambulansen

Med den Hälsovårdsnämnden tillhöriga, å brandstationen uppställda ambulansautomobilen har under året utförts 371 sjuk- och olycksfallstransporter.

Brandkårens verksamhet under år 1918.

Antalet utryckningar under det gångna året utgör 51.

Brandkåren har varit allarmerad:	för eldsvåda	25	gånger,
	för trängrök o. förmodad eldsvåda	7	»
	för soteld	19	»

För släckningen af eldsvådorna användes i ett fall 14, i ett fall 5, i ett fall 4, i ett fall 3, i två fall 2 och i två fall 1 slangledning från brandposter eller motorsprutor. N:o 34. *Brandchefens årsberättelse för 1918.*

Vid eldsvådorna har af kårens slang användts omkring 3,500 meter. Brandskadeersättningen, som blifvit utbetald, uppgår till kronor 110,929: 56, däraf för fast egendom kronor 100,221: 70 och för lös egendom kronor 10,707: 86.

Allarmeringssättet har varit:

Signal från brandskåp	7	gånger,
» » » och telefon	1	»
Telefonmeddelande	41	»
Bud	2	»

Samtliga brandskåp hafva profvats en gång i veckan. Stationens elektriska belysnings- och ringledningar hafva profvats hvarje morgon och kväll och ringledningarna till brandkårens reserv en gång dagligen.

Statistiska uppgifter angående eldsvådor och allarmeringar m. m. under åren 1900—1918 jämte tabellariskt sammandrag för år 1918 bifogas (se bilagorna I, II).

Västerås den 8 mars 1919.

A. DANIELSSON.
Brandchef.

N:o 34.
Brandchefens årsberättelse för 1918.

Bil. 1.

Sammandrag af eldsvådor m. m. under åren 1900—1918.

År	Brandkåren har ryckt ut till följd af				Summa
	Eldsvåda	Soteld	Falskt allarm	Inspektion	
1900—1909	80	53	9	19	161
1910	14	8	1	4	27
1911	8	5	—	1	14
1912	12	3	1	2	18
1913	14	4	—	1	19
1914	17	5	—	1	23
1915	14	9	—	—	23
1916	18	9	—	2	29
1917	21	15	—	2	38
1918	32	19	—	—	51
Summa	230	130	11	32	403

Allarmeringarnas fördelning på olika månader under åren 1900—1918.

År	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Summa
1900—1909	24	18	14	16	20	8	11	5	9	8	13	15	161
1910	6	2	2	2	1	2	—	3	1	3	2	3	27
1911	2	1	1	—	2	1	1	3	—	3	—	—	14
1912	—	2	2	1	—	2	1	2	2	3	1	2	18
1913	2	2	3	2	—	—	2	2	2	1	2	1	19
1914	1	—	2	4	1	5	3	2	1	1	2	1	23
1915	3	1	—	5	1	1	1	—	1	2	1	7	23
1916	—	3	2	7	1	3	2	3	1	1	4	2	29
1917	6	5	1	2	5	—	2	4	2	3	3	5	38
1918	7	7	1	3	7	1	2	1	3	2	8	9	51
Summa	51	41	28	42	38	23	25	25	22	27	36	45	403

Allarmeringarnas fördelning på olika dagar under åren 1900—1918.

År	Söndag	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Summa
1900—1909	26	25	21	27	19	26	17	161
1910	4	5	5	4	1	2	6	27
1911	1	4	3	4	1	—	1	14
1912	1	1	3	1	2	3	7	18
1913	2	3	4	1	7	1	1	19
1914	2	2	4	2	7	4	2	23
1915	2	3	4	3	2	6	3	23
1916	6	6	4	4	1	3	5	29
1917	4	3	6	7	6	7	5	38
1918	2	5	13	7	6	12	6	51
Summa	50	57	67	60	52	64	53	403

N:o 34.
Brandchefens årsberättelse för 1918.

Allarmeringarnas fördelning på olika tider å dygnet under åren 1900—1918.

År	Kl. 12—3 f. m.	Kl. 3—6 f. m.	Kl. 6—9 f. m.	Kl. 9—12 f. m.	Kl. 12—3 e. m.	Kl. 3—6 e. m.	Kl. 6—9 e. m.	Kl. 9—12 e. m.	Summa
1900—1909	8	7	15	18	23	32	39	19	161
1910	4	1	2	6	1	8	3	2	27
1911	1	1	1	—	4	—	3	4	14
1912	—	—	2	3	4	1	7	1	18
1913	1	1	2	2	3	6	2	2	19
1914	3	1	3	3	3	7	2	1	23
1915	1	1	2	2	2	5	7	3	23
1916	2	—	2	7	3	5	7	3	29
1917	—	1	2	8	3	10	11	3	38
1918	5	3	1	3	9	9	11	10	51
Summa	25	16	32	52	55	83	92	48	403

Brandskadeersättningar:

År	Brandskadeersättningens belopp						Hela försäkringsbeloppet	
	För fast egendom		För lös egendom		Summa			
	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre
1900—1909	45,398	43	129,649	30	175,047	73	8,352,150	—
1910	2,143	—	605	—	2,748	—	198,300	—
1911	990	—	—	—	990	—	121,400	—
1912	7,640	—	4,589	—	12,229	—	423,150	—
1913	3,308	—	22,713	50	26,021	50	146,121	50
1914	21,200	—	7,083	75	28,283	75	76,500	—
1915	7,829	89	4,124	90	11,954	79	81,500	—
1916	31,145	24	118,595	—	149,740	24	3,524,200	—
1917	14,861	—	12,971	50	27,832	50	380,216	50
1918	100,221	70	10,707	86	110,929	56	365,700	—
Summa	234,737	26	311,039	81	545,777	07	13,670,238	50

N:o 34.
Brandchefens årsberättelse för 1918.

Tabellariskt sammandrag öfver eldsvådor,

N:o	Tid för eldsvådan			Brandställe		Sättet för allarmeringen
	Månad	Dag	Tid å dygnet	Egendom	Lägenhet	
1	Januari	3	4.11 f. m.	Rådhuset	Källare	Brandskåp
2	»	8	9.22 e. m.	Biskopsvägen 7	Boningshus	Telefon
3	»	10	6.50 e. m.	Köpmangatan 12	Bostad	»
4	»	13	12.20 e. m.	Stora gatan 26 B	Boningshus	»
5	»	21	4.55 e. m.	Stora gatan 4	Bostad	»
6	»	22	10.50 f. m.	Föreningsgatan 24	Boningshus	Brandskåp
7	»	27	4.30 e. m.	Östermalmsgatan 13	Boningshus	Telefon
8	Februari	1	9.05 e. m.	Stora gatan 62	Bostad	»
9	»	6	9.35 f. m.	Djäknebergsskolan	Bostad	Telefon och brandskåp
10	»	20	7.40 e. m.	Slottsgatan 11	Teater	Telefon
11	»	21	1.00 f. m.	Västgötegatan 2	Länssparbanken	»
12	»	22	9.55 e. m.	Vasagatan 25	Missionskyrkan	»
13	»	23	5.30 e. m.	Utanbygatan 21	Boningshus	»
14	»	27	9.30 f. m.	Smedjegatan 14	Butik	»
15	Mars	7	2.28 f. m.	Handtverkaregatan 3	Kafferosteri	Brandskåp
16	April	12	3.42 f. m.	Vasagatan 10	Bageri	Telefon o. bud
17	»	26	1.55 e. m.	Norra Ringvägen 13	Boningshus	Telefon
18	»	30	5.55 e. m.	Östra Kyrkogatan 3	Boningshus	Bud
19	Maj	7	1.35 e. m.	Viksäng	Gräsmark	Telefon
20	»	9	11.00 e. m.	Engelbrektsgatan 2	Boningshus	»
21	»	10	7.03 e. m.	Karlsgatan 2	A. S. E. A:s kontor	»

eldsvådetillbud och allarmeringar under år 1918. *Bil. 2.*

Anledningen till elden eller utryckningen	Försäkringsgifvare	Brandskadeersättningar Kronor	öre	Anmärkningar
Öfverhettning	—	—	—	Eld hade uppstått i en kolhög på grund af öfverhettning af en sotlucka. Släckt med 1 ledning från brandpost.
Soteld	—	—	—	
Trängrök	—	—	—	Ingen eldfara.
Soteld	—	—	—	
Trängrök	—	—	—	Ingen eldfara.
Barns lek med eld	Städernas allm.	5,750	—	Vid kårens ankomst slog elden ut genom fönstren i hela öfre våningen. Släcktes med 1 grenad ledning från brandpost på ½ timme; eftersläckning ½ timme.
Soteld	—	—	—	
Vårdslöshet vid hembränning	—	—	—	Elden, som vid kårens ankomst var släckt, hade förorsakats af att destillationsapparaten exploderat för en person, som var sysselsatt med rening af denaturerad sprit.
Bristande tillsyn v. eldning	De förenade ...	185	—	Gnistor från en brasa hade antändt en matta och en del möbler. Släckt med några pytsar vatten.
Soteld	—	—	—	
»	—	—	—	
»	—	—	—	
»	—	—	—	
Rök	—	—	—	Otätt kaminrör; ingen eldfara.
Öfverhettning från rostugn	Städernas allm	610	—	Eld hade uppstått i trossbottnen mellan rosteriet och frälsningsarméns lokal, 1 tr. upp. Med 1 grenad ledning från brandpost släcktes elden på en timme, sedan trossbottnen uppbrutits. Eftersläckning och vakt till kl. 6 f. m.
Öfverhettning från bakugn	Städernas allm. och Skåne	11,282	86	Genom öfverhettning hade eld uppstått i torkugnen på Lundius bageri och därifrån genom ett plåtrör spridt sig till ett större papperslager å vinden, där det brann friskt vid kårens ankomst. Med 4 ledningar från 3 brandposter släcktes elden på omkr. 2 timmar. På grund af en dörr i brandmuren var intill liggande boningshus starkt hotadt. Eftersläckning och vakt till kl. 12 midd.
Trängrök	—	—	—	Ingen eldfara.
Soteld	—	—	—	
Okänd	—	—	—	Eld hade utbrutit i gräset i närheten af gasklockan. Släcktes med skyfflar och pytssprutor.
Soteld	—	—	—	
Öfverhettning från plåtrör	—	—	—	Soteld i ett plåtrör förorsakade eld i en del bräder. Släckt med några pytsar vatten.

N:o 34.
Brandchefens årsberättelse för 1918.

Tabellariskt sammandrag öfver eldsvådor,

N:o	Tid för eldsvådan			Brandställe		Sättet för allarmeringen
	Månad	Dag	Tid å dygnet	Egendom	Lägenhet	
22	Maj	13	12.30 e. m.	Sörby, Badelunda	Skogsmark	Telefon
23	»	14	5.30 e. m.	Nya hamnen	Hamnkajen	»
24	»	18	8.20 e. m.	Stenby, Nordanby	Skogsmark	»
25	»	25	3.15 e. m.	Epidemisjukhuset	Maskinrum	»
26	Juni	21	1.35 e. m.	Svenska Metallverken ...	Torf- och kolupplag	Brandskåp
27	Juli	16	2.30 e. m.	Vasagatan 19	Butik	Telefon
28	»	29	1.25 f. m.	Engelbrektsvägen 9	Villa	»
29	Augusti	31	8.45 e. m.	Munkgatan 1	Elektraverken	»
30	September	5	3.10 f. m.	Bryggerigatan 4	Gamla Bryggeriet	»
31	»	17	3.35 e. m.	Föreningsgatan 9—11.....	Boningshus	»
32	»	21	12.35 e. m.	Köpings hytta	Kolupplag....................	»
33	Oktober	4	7.35 e. m.	Stora torget 1	Bageri	Bud
34	»	29	10.20 e. m.	Munkgatan 1	Elektraverken	Brandskåp
35	November	21	2.40 f. m.	Karlsgatan 9................	Brädskjul	»

eldsvådetillbud och allarmeringar under år 1918.

N:o 34.
Brandchefens årsberättelse för 1918.

Anledningen till elden eller utryckningen	Försäkrings-gifvare	Brandskade-ersättningar Kronor	öre	Anmärkningar
Vårgslöshet	—	—	—	Hjälp begärdes från staden; 1 underbefäl och 3 man sändes dit med lifsmedelsnämndens bil och redskap. Elden, som förorsakats af uteliggare, härjade några tunnland skogs- och gräsmark.
Gnistor från ångbåt	—	—	—	Gnistor hade antändt trävirket i hamnkajen. Släckt med pytssprutor.
Gnistor från tåg	—	—	—	Elden, som härjat en del småskog intill järnvägen, var vid kårens ankomst släckt.
Soteld	—	—	—	
Okänd	Sammanslutning af flere brandförsäkrings-inrättningar	66,000	—	Vid kårens ankomst hade elden spridt sig till större delen af det 60 m. långa upplaget, beläget omedelbart intill stora valsverket. Med 2 ledningar från motorspruta vid pumpbrunnen invid ångkraftstationen och 10 ledningar från brandposter, tillsammans 14 strålar, begränsades elden på omkr. 1 timme, hvarpå eftersläckning under lämpning vidtog. Vakt hölls af kåren till den 22 kl. 1 e.m., då den öfvertogs af bolagets folk.
Trängrök	—	—	—	Ingen eldfara.
Elektrisk ström	Allm. Brand, Samarbete, Skåne, Svitjod	19,651	70	Villan var öfvertänd då kåren utryckte; de inneboende hade i sista stund räddat sig. Med 1 ledning från brandpost och 1 grenad ledning från motorspruta släcktes elden på $1^1/_2$ timme. Större delen af huset förstördes af elden. Eftersläckning och vakthållning till kl. 8.30 f. m. Elden hade troligen förorsakats af kortslutning.
Öfverhettning	—	—	—	Genom öfverhettning från en lackérugn hade en del trävirke börjat kola. Släcktes med pytssprutor.
Elektrisk ström	—	—	—	En belysningskabel hade fallit ned på taket och låg och glödgade. Sedan kabeln afklippts, var faran afvärjd.
Soteld	—	—	—	
Okänd	—	—	—	På begäran af brandchefen i Köping afsändes med extratåg kl. 3.03 e. m. stora ångsprutan, 2 slangkärror, 1 kolkärra och 12 man ur reserven under befäl af 1. ångsprutchefen Ångsprutan arbetade 144 timmar med slangledningar; hemkom den 27 kl. 5.30 e. m.
Soteld	—	—	—	
Elektrisk ström	Fenix	1,500	—	Genom kortslutning i elektrisk ledning hade eld uppstått i vägg och tak. Taket uppbröts delvis och elden släcktes med pytssprutor och kolsyresprutor. Vakt till kl. 12 midn.
Elektrisk ström	—	—	—	Genom öfverslag från en s. k. stigareledning hade eld uppstått i ett brädskjuls tak och väggar. Släcktes med "Rapid" och pytssprutor.

N:o 34.
Brandchefens årsberättelse för 1918.

Tabellariskt sammandrag öfver eldsvådor

N:o	Tid för eldsvådan			Brandställe		Sättet för allarmeringen
	Månad	Dag	Tid å dygnet	Egendom	Lägenhet	
36	November	19	6.55 e. m.	Föreningsgatan 17	Boningshus	Telefon
37	„	20	3.25 e. m.	Järnvägsverkstaden........	—	Brandskåp
38	„	20	6.00 e. m.	Biskopsvägen 7	Boningshus	Telefon
39	„	22	1.30 e. m.	Gamla Nygård 5..........	„	„
40	„	22	9.40 e. m.	Skultuna bruk	Torflada.......................	„
41	„	22	10.30 e. m.	Stora gatan 44 B..........	Biograf	„
42	„	25	9.50 e. m.	A. S. E. A.....................	Mek. verkstad	„
43	December	4	2.25 f. m.	Kristinagatan 19	Boningshus	„
44	„	6	7.45 e. m.	Loviseberg 7	A. S. E. A:s oljefabrik......	„
45	„	10	3.30 e. m.	Kv. Jeanette 1.............	Boningshus	„
46	„	10	8.30 e. m.	Utanbygatan 8.............	„	„
47	„	12	9.30 e. m.	Vasagatan 15	„	„
48	„	14	11.30 e. m.	Blåsbogatan 3	Folknts hus	„
49	„	23	4.45 e. m.	Stora gatan 2 e	Svagdricksbryggeri	„
50	„	24	12.45 e. m.	Köpmangatan 6	Butik...........................	„
51	„	27	8.25 f. m.	Västgötegatan 2	Länssparbanken	„

eldsvådetillbud och allarmeringar under år 1918.

N:o 34.
Brandchefens årsberättelse för 1918.

Anledningen till elden eller utryckningen	Försäkringsgifvare	Brandskadeersättningar Kronor	öre	Anmärkningar
Soteld	—	—	—	
Kontakt	—	—	—	
Soteld	—	—	—	
Vårdslöshet	—	—	—	Ett elektriskt strykjärn hade på morgonen glömts med ström på; en tallrik, hvarpå det stod, hade spräckts och golfvet börjat kola. Släckt med några pytsar vatten.
Okänd	—	—	—	Hjälp begärdes från Skultuna bruk, där eld uppstått i ett större torfupplag under tak. Vid kårens ankomst kunde ladan ej räddas. Motorsprutan arbetade från kl. 10.45 e. m. till kl. 2 f. m. med 1 grenad ledning. Den utryckta afdelningen (brandchefen och 6 man) hemkom den 23 kl. 3.35 f. m.
Okänd	—	—	—	Anmäldes att filmen fattat eld. Just som kåren ryckte ut anmäldes att biografens eget folk släckt tillbudet. En man sändes dit för undersökning.
Gnistor	Städernas allm.	5,022	—	Genom gnistor från fyren i ångpannehuset hade en spånhög fattat eld, som spridt sig till taket på mekaniska afdelningen och ångpannehuset. Några arbetare hade med 1 slangledning börjat släcka inifrån. Brandkåren utlade 4 ledningar från brandposter, hvaraf 1 förgrenades. Sedan plåttaket uppbrutits på cirka 30 m. längd, var elden släckt kl. 11.30 e. m. Eftersläckning och vakt till kl. 1.30 f. m.
Soteld	—	—	—	
Bristfällig destillationsapparat	—	—	—	Genom en läcka å luckan till en destillationsapparat hade 500° varm tjära runnit ut och fattat eld. Fabrikens folk hade vid kårens ankomst släckt elden med 2 st. »Rapid«.
Soteld	—	—	—	
»	—	—	—	
Trängrök	—	—	—	Ingen eldfara.
Soteld	—	—	—	
Öfverhettning	—	—	—	En del papper och skräp bakom en spis hade af öfverhettning fattat eld. Släcktes med ett par pytsar vatten.
Spricka i rökgång	Städernas allm.	748	—	Soteld i skorstenen hade genom en spricka spridt sig till trossbottnen mellan butiken och kontorslokalen 1 tr. upp. Släcktes med 1 slangledning från brandpost och pytssprutor.
Soteld	—	—	—	

Västerås 1919, Västm. Allehandas A.-B:s tr.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1919. Den 24 April. VI.

N:o 35.

Folkskolestyrelsens förslag angående lönefyllnad för lärare i slöjd och huslig ekonomi.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Utdrag ur protokoll vid Folkskolestyrelsens i Västerås sammanträde den 6 mars 1919.

§ 49.

Genom Stadsfullmäktiges beslut den 27 sistlidne december uppdrogs åt Folkskolestyrelsen att utreda och till Stadsfullmäktige inkomma med förslag i hvad mån och på hvad sätt lärarne i öfningsämnen vid stadens folkskolor kunde beredas fyllnad i sina löneinkomster, så att dessa komme att stå i bättre öfverensstämmelse med de öfriga lärarnes vid folkskolan aflöning efter den genom statsmakternas försorg vidtagna lönereglering för dessa.

I anledning häraf har Folkskolestyrelsen efter af särskilda kommitterade utarbetadt förslag beslutat föreslå lönetillägg till lärare och lärarinnor i öfningsämnen, att utgå från och med innevarande års början enligt följande grunder:

Lönetilläggens storlek beräknas med hänsyn till att den egentliga lönen för slöjd- och skolkökslärarinna utgår med samma belopp — resp. 100 och 300 kronor — utöfver småskollärarinnas kontanta minimilön, hvilket förut ägt rum, och för slöjdlärare med ett belopp, som med 250 kronor understiger ordinarie folkskollärares kontanta minimilön. Med kristidstillägg på dessa lönebelopp enligt de grunder ,som tillämpas för stadens öfriga befattningshafvare, kommer den totala aflöningen, inclusive kristidstillägg, att utgå sålunda:

Slöjdlärarinna	1:a	lönegraden	kr.	2,897,	tillägg	utöfver	nu	utg.	lön	kr.	251
	2:a	»	»	3,147,	»	»	»	»	»	»	334
	3:e	»	»	3,397,	»	»	»	»	»	»	417
	4:e	»	»	3,647,	»	»	»	»	»	»	501
Skolkökslärarinna	1:a	»	»	3,230,	»	»	»	»	»	»	250
	2:a	»	»	3,480,	»	»	»	»	»	»	334
	3:e	»	»	3,730,	»	»	»	»	»	»	417
	4:e	»	»	3,980,	»	»	»	»	»	»	500
Slöjdlärare	1:a	»	»	3,813,	»	»	»	»	»	»	333
	2:a	»	»	4,313,	»	»	»	»	»	»	333
	3:e	»	»	4,813,	»	»	»	»	»	»	333
	4:e	»	»	5,313,	»	»	»	»	»	»	333

N:o 35.
Ang. lönefyllnad för lärare i slöjd och huslig ekonomi.

Härtill kommer för skolkökslärarinna fria middagar under den tid, skolköksundervisningen pågår.

Det totala beloppet, som erfordras enligt ofvannämnda förslag, utgör kronor 5,590: —.

I samband härmed föreslår Folkskolestyrelsen, att slöjdlärarinnas undervisningsskyldighet utsträckes från 30 till 32 timmar i veckan, och att undervisningen i skolköket må omfatta samma tid af året som den öfriga skolundervisningen pågår. Slöjdlärare skall fortfarande vara skyldig att utan ersättning undervisa i slöjd under den tid af sommarlofvet, som skolstyrelsen bestämmer.

Västerås som ofvan.

Em. Granér.

Rätt ur det justerade protokollet betygar

Em. Granér.

N:o 36.

Drätselkammarens skrifvelse ang. uppförande af ett gymnastikhus vid Djäknebergsskolan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren öfverlämnar härmed för afgörande en framställning från stadens Folkskolestyrelse att Stadsfullmäktige ville besluta låta uppföra en gymnastikbyggnad för folkskolan, förlagd å Djäknebergsskolans tomt enligt af stadsarkitekten Hahr upprättade skissritningar, och härför anvisa erforderligt byggnadsanslag, af byggnadschefen Smitt beräknadt till 150,000 kronor, och får Drätselkammaren, äfven om betänkligheter kunna föreligga emot att med nuvarande höga byggnadskostnader realisera förslaget och särskildt med hänsyn till att Kungl. Maj:t i cirkulärskrifvelse erinrat kommunerna om nödvändigheten att inskränka utgifter för ändamål af nu föreliggande art, hvarför medel måste anskaffas genom upplåning, hvilka omständigheter tala för ett uppskof, likväl vid det förhållande, att de af styrelsen andragna skälen för byggnadens snara uppförande måste godtagas, hemställa,

att Stadsfullmäktige ville af lånemedel anvisa ett anslag af 150,000 kronor för nybyggnadens uppförande i hufvudsak enligt föreliggande ritningar, äfvensom bemyndiga Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å beslutet i hvad detsamma afser gäldandet af anslaget med lånemedel, med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida utgiften med tillfälligt lån, som Drät-

selkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle öfverskridas, må begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

N:o 36.
Ang. uppförande af ett gymnastikhus vid Djäknebergsskolan.

Västerås den 10 april 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Ungdomens fysiska fostran har sedan länge varit en angelägenhet, för hvilken det allmänna intresserat sig. Att så är förhållandet, framgår däraf, att gymnastik sedan lång tid tillbaka varit upptaget på undervisningsplanerna i måhända alla under statlig kontroll stående undervisningsanstalter. Fullständig enighet torde också råda därom, att här föreligger ett samhällsintresse af synnerlig betydelse. Att detta intresse blifvit allt mer vaket och medvetet, framgår af flera från det allmännas sida under senare tid vidtagna åtgärder, bland hvilka kunna nämnas: särskild gymnastikinspektion, af staten anordnade fortbildningskurser i gymnastik för lärare och lärarinnor äfvensom — hvad man med visshet vet — utökad tid för gymnastiken enligt den snart utkommande nya undervisningsplanen för folkskolan. Den omsorg, som sålunda från det allmännas sida ägnats denna gren af ungdomens uppfostran, torde också vara så väl motiverad, att ingenting kan behöfva anföras till dess försvar; ty erkännes det som sanning, att fysisk hälsa och sundhet är en hufvudbetingelse för icke blott den enskildes utan för hela folkets duglighet och styrka, då blir också hvarje därtill syftande åtgärd en samhällsvårdande uppgift.

Folkskolestyrelsen önskar i detta sammanhang tacksamt erinra om det intresse, som de anslagsbeviljande myndigheterna inom vårt samhälle visat berörda sak. Sålunda ha båda de senast uppförda skolhusen utrustats med gymnastiksalar, hvarjämte anslag lämnats, som möjliggjort facklig instruktion i och ledning af gymnastikundervisningen vid Västerås folkskolor.

Den omständigheten, att gymnastiksal saknas för de barn, hvilka erhålla sin undervisning inom stadens västra del belägna skolor, måste dock betecknas som en stor brist. Folkskolestyrelsen har också länge haft sin uppmärksamhet riktad härpå, och förslag om uppförande af en gymnastikbyggnad vid Djäknebergsskolan hafva äfven flera gånger framlagts, hvilka förslag dock på grund af mellankommande omständigheter tyvärr ej ledt till något resultat.

Att gymnastikundervisningen i ofvannämnda skolor ej kunnat bedrifvas på ett tillfredsställande sätt ligger i öppen dag. Saknaden af särskild gymnastiklokal har gjort, att gymnastikundervisningen måst förläggas till skolans tamburer. Då dessa på samma gång utgöra afklädningsrum för ett stort antal barn — i Djäknebergsskolan för öfver 100 i hvarje tambur — kommer gifvetvis luften därstädes att bli i hög grad förorenad och dammfylld samt allt annat än hälsobringande. Skolans läkare har också betecknat gymnastikundervisningen i dessa lokaler som hälsovådlig.

N:o 36.

Ang. uppförande af ett gymnastikhus vid Djäknebergsskolan.

Vid den senaste behandlingen af det föreliggande ärendet har Folkskolestyrelsen haft tvenne alternativa förslag under ompröfning; det ena, det s. k. större förslaget, omfattande förutom gymnastiksal, några läse- och slöjdsalar samt eventuellt skolkök. Denna byggnad hade man tänkt sig förlagd till den staden tillhöriga öppna platsen norr om Djäknebergsskolans gård midt emot Biskopsvägen. Det andra, det s. k. mindre förslaget, afsåge enbart gymnastikbyggnad, möjligen utökad med tvenne slöjdsalar för flickor. Denna mindre byggnad skulle kunna förläggas till Djäknebergsskolans gård, där den nuvarande uthusbyggnaden är belägen.

Folkskolestyrelsen har af flera skäl funnit det mindre förslaget vara att föredraga. Sålunda skulle, därest flera lärosalar förlades till Djäknebergsskolan, icke blott gymnastiklokalen utan äfven öfriga specialsalar därstädes blifva otillräckliga; detta så mycket mer som folkskolan i Jakobsberg utan olägenhet kan begagna sig af specialsalarna i fråga. Det större förslagets realiserande skulle äfven kräfva ändring af stadsplanen, hvarjämte farhågor uttalats för, att husets förläggande till nämnda plats skulle blifva otillfredsställande ur estetisk synpunkt.

På framställning af Folkskolestyrelsen har också Stadsfullmäktige beviljat medel till ritningar af gymnastikbyggnaden enligt det mindre förslaget. Dessa ritningar jämte af stadens byggnadschef uppgjord kostnadsberäkning för byggnadens uppförande öfverlämnas härmed till Drätselkammaren. Folkskolestyrelsen har dock haft för afsikt att å nämnda ritning föreslå den ändringen, att de tvenne till källarvåningen förlagda slöjdsalarna skulle slopas, och utrymmena i fråga användas till klosettafdelningar. Emellertid har styrelsen genom byggnadschefen gjorts uppmärksam på, att utrymme för klosettafdelning med fördel skulle kunna beredas under marken intill själfva byggnaden.

Styrelsen hemställer fördenskull, att Drätselkammaren benäget ville närmare pröfva förslaget i fråga. Skulle det visa sig mindre lämpligt med den ifrågasatta anordningen, anser styrelsen ändamålsenligast, att klosetterna förläggas till ofvannämnda utrymmen i källaren.

Under hänvisning till hvad här ofvan anförts, hemställer Folkskolestyrelsen, att Drätselkammaren benäget ville skyndsamt pröfva det föreliggande förslaget samt därefter hos Stadsfullmäktige föreslå uppförandet snarast möjligt af en gymnastikbyggnad vid Djäknebergsskolan.

Västerås i februari 1919.

Å Folkskolestyrelsens vägnar:

FREDR. FÅHRÆUS.

Em. Granér.

Till Folkskolestyrelsen i Västerås.

Med anledning af därom framställd önskan har jag beräknat kostnaderna för den enligt arkitekt Hahrs ritningar föreslagna gymnastikbyggnaden vid Djäknebergsskolan och därvid funnit att dessa uppgå till 137,000, oberäknadt utgiften för möjligen behöflig grundförstärkning samt för inredning. Som anslag torde därför böra för byggnaden begäras 150,000 kronor.

Västerås den 27 november 1918.

Gösta Smitt.

N:o 37.

Drätselkammarens framställning ang. vissa anslag till Renhållningsverket.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Under hänvisning till Stadsförvaltare Dahlströms bilagda skrifvelse och på däri anförda skäl, får Drätselkammaren hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta,

dels att vid stadens renhållningsverk skall från den 1 maj innevarande år anställas en ordinarie renhållningsarbetare med aflöning enligt af Stadsfullmäktige fastställd lönestat eller 900 kronor om året jämte fri bostad, uppskattad till 280 kronors värde, eller däremot svarande kontant ersättning samt två ålderstillägg à 100 kronor efter 3 och 6 års tjänstgöring äfvensom kristidstillägg enligt af Stadsfullmäktige den 27 december 1918 fastställda grunder,

dels ock att till aflöning af sagde befattningshafvare under återstoden af innevarande år samt för anskaffning af en ny häst vid renhållningsverket anvisa förslagsvis 5,800 kronor, att utgå af innevarande års förslagsanslag.

Västerås den 10 april 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Till den 1 nästkommande juni har Hälsovårdsnämnden ålagt gårdsägarne på de tätast bebyggda områdena inom Lundby och S:t Ilian att hafva sina afträden och sopplatser ordnade enligt hälsovårdsstadgarnas föreskrifter, och därefter skulle hämtning ske genom renhållningsverkets försorg. Emellertid ha en del gårdsägare redan fullgjort sina skyldigheter, och då stora svårigheter mött för dem att få hämtat, får jag härmed anmäla, att hämtning redan nu äger rum genom renhållningsverkets försorg. För att möta det härigenom ökade arbetet erfordras en ny ordinarie körkarl samt en häst, som genom unghästarnas tillväxt på Malma har öfverförts till Renhållningsverket.

Samtidigt får jag meddela, att den 4 innevarande april dog en af Renhållningsverkets äldre hästar 19 år gammal, hvars försäkringsvärde nu är 70

N:o 37.
Ang. vissa anslag till Renhållningsverket.

kronor; en ny erfordras i dess ställe, och kan en sådan anskaffas för förslagsvis 3,500 kronor.

Därför erfordras sålunda till aflöning af en ordinarie körkarl från 1 maj till årets slut förslagsvis .... Kr. 2,300: —
samt till en ny häst förslagsvis .... » 3,500: —

eller tillsammans Kronor 5,800: —

Västerås den 9 april 1919.

Tune Dahlström.

Västerås 1919, Västm. Alleh:s A.B:s Tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1919. Den 24 April. VI.

N:o 35.

Folkskolestyrelsens förslag angående lönefyllnad för lärare i slöjd och huslig ekonomi.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Utdrag ur protokoll vid Folkskolestyrelsens i Västerås sammanträde den 6 mars 1919.

§ 49.

Genom Stadsfullmäktiges beslut den 27 sistlidne december uppdrogs åt Folkskolestyrelsen att utreda och till Stadsfullmäktige inkomma med förslag i hvad mån och på hvad sätt lärarne i öfningsämnen vid stadens folkskolor kunde beredas fyllnad i sina löneinkomster, så att dessa komme att stå i bättre öfverensstämmelse med de öfriga lärarnes vid folkskolan aflöning efter den genom statsmakternas försorg vidtagna lönereglering en för dessa.

I anledning häraf har Folkskolestyrelsen efter af särskilda kommitterade utarbetadt förslag beslutat föreslå lönetillägg till lärare och lärarinnor i öfningsämnen, att utgå från och med innevarande års början enligt följande grunder:

Lönetilläggens storlek beräknas med hänsyn till att den egentliga lönen för slöjd- och skolkökslärarinna utgår med samma belopp — resp. 100 och 300 kronor — utöfver småskollärarinnas kontanta minimilön, hvilket förut ägt rum, och för slöjdlärare med ett belopp, som med 250 kronor understiger ordinarie folkskollärares kontanta minimilön. Med kristidstillägg på dessa lönebelopp enligt de grunder ,som tillämpas för stadens öfriga befattningshafvare, kommer den totala aflöningen, inclusive kristidstillägg, att utgå sålunda:

Slöjdlärarinna	1:a	lönegraden	kr.	2,897,	tillägg	utöfver	nu	utg.	lön	kr.	251
	2:a	»	»	3,147,	»	»	»	»	»	»	334
	3:e	»	»	3,397,	»	»	»	»	»	»	417
	4:e	»	»	3,647,	»	»	»	»	»	»	501
Skolkökslärarinna	1:a	»	»	3,230,	»	»	»	»	»	»	250
	2:a	»	»	3,480,	»	»	»	»	»	»	334
	3:e	»	»	3,730,	»	»	»	»	»	»	417
	4:e	»	»	3,980,	»	»	»	»	»	»	500
Slöjdlärare	1:a	»	»	3,813,	»	»	»	»	»	»	333
	2:a	»	»	4,313,	»	»	»	»	»	»	333
	3:e	»	»	4,813,	»	»	»	»	»	»	333
	4:e	»	»	5,313,	»	»	»	»	»	»	333

N:o 35.
Ang. lönefyllnad för lärare i. slöjd och huslig ekonomi.

Härtill kommer för skolkökslärarinna fria middagar under den tid, skolköksundervisningen pågår.

Det totala beloppet, som erfordras enligt ofvannämnda förslag, utgör kronor 5,590: —.

I samband härmed föreslår Folkskolestyrelsen, att slöjdlärarinnas undervisningsskyldighet utsträckes från 30 till 32 timmar i veckan, och att undervisningen i skolköket må omfatta samma tid af året som den öfriga skolundervisningen pågår. Slöjdlärare skall fortfarande vara skyldig att utan ersättning undervisa i slöjd under den tid af sommarlofvet, som skolstyrelsen bestämmer.

Västerås som ofvan.

Em. Granér.

Rätt ur det justerade protokollet betygar

Em. Granér.

N:o 36.

Drätselkammarens skrifvelse ang. uppförande af ett gymnastikhus vid Djäknebergsskolan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren öfverlämnar härmed för afgörande en framställning från stadens Folkskolestyrelse att Stadsfullmäktige ville besluta låta uppföra en gymnastikbyggnad för folkskolan, förlagd å Djäknebergsskolans tomt enligt af stadsarkitekten Hahr upprättade skissritningar, och härför anvisa erforderligt byggnadsanslag, af byggnadschefen Smitt beräknadt till 150,000 kronor, och får Drätselkammaren, äfven om betänkligheter kunna föreligga emot att med nuvarande höga byggnadskostnader realisera förslaget och särskildt med hänsyn till att Kungl. Maj:t i cirkulärskrifvelse erinrat kommunerna om nödvändigheten att inskränka utgifter för ändamål af nu föreliggande art, hvarför medel måste anskaffas genom upplåning, hvilka omständigheter tala för ett uppskof, likväl vid det förhållande, att de af styrelsen andragna skälen för byggnadens snara uppförande måste godtagas, hemställa,

att Stadsfullmäktige ville af lånemedel anvisa ett anslag af 150,000 kronor för nybyggnadens uppförande i hufvudsak enligt föreliggande ritningar, äfvensom bemyndiga Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å beslutet i hvad detsamma afser gäldandet af anslaget med lånemedel, med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida utgiften med tillfälligt lån, som Drät-

selkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle öfverskridas, må begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

N:o 36.
Ang. uppförande af ett gymnastikhus vid Djäknebergsskolan.

Västerås den 10 april 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Ungdomens fysiska fostran har sedan länge varit en angelägenhet, för hvilken det allmänna intresserat sig. Att så är förhållandet, framgår däraf, att gymnastik sedan lång tid tillbaka varit upptaget på undervisningsplanerna i måhända alla under statlig kontroll stående undervisningsanstalter. Fullständig enighet torde också råda därom, att här föreligger ett samhällsintresse af synnerlig betydelse. Att detta intresse blifvit allt mer vaket och medvetet, framgår af flera från det allmännas sida under senare tid vidtagna åtgärder, bland hvilka kunna nämnas: särskild gymnastikinspektion, af staten anordnade fortbildningskurser i gymnastik för lärare och lärarinnor äfvensom — hvad man med visshet vet — utökad tid för gymnastiken enligt den snart utkommande nya undervisningsplanen för folkskolan. Den omsorg, som sålunda från det allmännas sida ägnats denna gren af ungdomens uppfostran, torde också vara så väl motiverad, att ingenting kan behöfva anföras till dess försvar; ty erkännes det som sanning, att fysisk hälsa och sundhet är en hufvudbetingelse för icke blott den enskildes utan för hela folkets duglighet och styrka, då blir också hvarje därtill syftande åtgärd en samhällsvårdande uppgift.

Folkskolestyrelsen önskar i detta sammanhang tacksamt erinra om det intresse, som de anslagsbeviljande myndigheterna inom vårt samhälle visat berörda sak. Sålunda ha båda de senast uppförda skolhusen utrustats med gymnastiksalar, hvarjämte anslag lämnats, som möjliggjort facklig instruktion i och ledning af gymnastikundervisningen vid Västerås folkskolor.

Den omständigheten, att gymnastiksal saknas för de barn, hvilka erhålla sin undervisning inom stadens västra del belägna skolor, måste dock betecknas som en stor brist. Folkskolestyrelsen har också länge haft sin uppmärksamhet riktad härpå, och förslag om uppförande af en gymnastikbyggnad vid Djäknebergsskolan hafva äfven flera gånger framlagts, hvilka förslag dock på grund af mellankommande omständigheter tyvärr ej ledt till något resultat.

Att gymnastikundervisningen i ofvannämnda skolor ej kunnat bedrifvas på ett tillfredsställande sätt ligger i öppen dag. Saknaden af särskild gymnastiklokal har gjort, att gymnastikundervisningen måst förläggas till skolans tamburer. Då dessa på samma gång utgöra afklädningsrum för ett stort antal barn — i Djäknebergsskolan för öfver 100 i hvarje tambur — kommer gifvetvis luften därstädes att bli i hög grad förorenad och dammfylld samt allt annat än hälsobringande. Skolans läkare har också betecknat gymnastikundervisningen i dessa lokaler som hälsovådlig.

N:o 36.
Ang. uppförande af ett gymnastikhus vid Djäknebergsskolan.

Vid den senaste behandlingen af det föreliggande ärendet har Folkskolestyrelsen haft tvenne alternativa förslag under ompröfning; det ena, det s. k. större förslaget, omfattande förutom gymnastiksal, några läse- och slöjdsalar samt eventuellt skolkök. Denna byggnad hade man tänkt sig förlagd till den staden tillhöriga öppna platsen norr om Djäknebergsskolans gård midt emot Biskopsvägen. Det andra, det s. k. mindre förslaget, afsåge enbart gymnastikbyggnad, möjligen utökad med tvenne slöjdsalar för flickor. Denna mindre byggnad skulle kunna förläggas till Djäknebergsskolans gård, där den nuvarande uthusbyggnaden är belägen.

Folkskolestyrelsen har af flera skäl funnit det mindre förslaget vara att föredraga. Sålunda skulle, därest flera lärosalar förlades till Djäknebergsskolan, icke blott gymnastiklokalen utan äfven öfriga specialsalar därstädes blifva otillräckliga; detta så mycket mer som folkskolan i Jakobsberg utan olägenhet kan begagna sig af specialsalarna i fråga. Det större förslagets realiserande skulle äfven kräfva ändring af stadsplanen, hvarjämte farhågor uttalats för, att husets förläggande till nämnda plats skulle blifva otillfredsställande ur estetisk synpunkt.

På framställning af Folkskolestyrelsen har också Stadsfullmäktige beviljat medel till ritningar af gymnastikbyggnaden enligt det mindre förslaget. Dessa ritningar jämte af stadens byggnadschef uppgjord kostnadsberäkning för byggnadens uppförande öfverlämnas härmed till Drätselkammaren. Folkskolestyrelsen har dock haft för afsikt att å nämnda ritning föreslå den ändringen, att de tvenne till källarvåningen förlagda slöjdsalarna skulle slopas, och utrymmena i fråga användas till klosettafdelningar. Emellertid har styrelsen genom byggnadschefen gjorts uppmärksam på, att utrymme för klosettafdelning med fördel skulle kunna beredas under marken intill själfva byggnaden.

Styrelsen hemställer fördenskull, att Drätselkammaren benäget ville närmare pröfva förslaget i fråga. Skulle det visa sig mindre lämpligt med den ifrågasatta anordningen, anser styrelsen ändamålsenligast, att klosetterna förläggas till ofvannämnda utrymmen i källaren.

Under hänvisning till hvad här ofvan anförts, hemställer Folkskolestyrelsen, att Drätselkammaren benäget ville skyndsamt pröfva det föreliggande förslaget samt därefter hos Stadsfullmäktige föreslå uppförandet snarast möjligt af en gymnastikbyggnad vid Djäknebergsskolan.

Västerås i februari 1919.

Å Folkskolestyrelsens vägnar:

FREDR. FÅHRÆUS.

Em. Granér.

Till Folkskolestyrelsen i Västerås.

Med anledning af därom framställd önskan har jag beräknat kostnaderna för den enligt arkitekt Hahrs ritningar föreslagna gymnastikbyggnaden vid Djäknebergsskolan och därvid funnit att dessa uppgå till 137,000, oberäknadt utgiften för möjligen behöflig grundförstärkning samt för inredning. Som anslag torde därför böra för byggnaden begäras 150,000 kronor.

Västerås den 27 november 1918.

Gösta Smitt.

N:o 37.

Drätselkammarens framställning ang. vissa anslag till Renhållningsverket.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Under hänvisning till Stadsförvaltare Dahlströms bilagda skrifvelse och på däri anförda skäl, får Drätselkammaren hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta,

dels att vid stadens renhållningsverk skall från den 1 maj innevarande år anställas en ordinarie renhållningsarbetare med aflöning enligt af Stadsfullmäktige fastställd lönestat eller 900 kronor om året jämte fri bostad, uppskattad till 280 kronors värde, eller däremot svarande kontant ersättning samt två ålderstillägg à 100 kronor efter 3 och 6 års tjänstgöring äfvensom kristidstillägg enligt af Stadsfullmäktige den 27 december 1918 fastställda grunder,

dels ock att till aflöning af sagde befattningshafvare under återstoden af innevarande år samt för anskaffning af en ny häst vid renhållningsverket anvisa förslagsvis 5,800 kronor, att utgå af innevarande års förslagsanslag.

Västerås den 10 april 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Till den 1 nästkommande juni har Hälsovårdsnämnden ålagt gårdsägarne på de tätast bebyggda områdena inom Lundby och S:t Ilian att hafva sina afträden och sopplatser ordnade enligt hälsovårdsstadgarnas föreskrifter, och därefter skulle hämtning ske genom renhållningsverkets försorg. Emellertid ha en del gårdsägare redan fullgjort sina skyldigheter, och då stora svårigheter mött för dem att få hämtat, får jag härmed anmäla, att hämtning redan nu äger rum genom renhållningsverkets försorg. För att möta det härigenom ökade arbetet erfordras en ny ordinarie körkarl samt en häst, som genom unghästarnas tillväxt på Malma har öfverförts till Renhållningsverket.

Samtidigt får jag meddela, att den 4 innevarande april dog en af Renhållningsverkets äldre hästar 19 år gammal, hvars försäkringsvärde nu är 70

N:o 37.
Ang. vissa anslag till Renhållningsverket.

kronor; en ny erfordras i dess ställe, och kan en sådan anskaffas för förslagsvis 3,500 kronor.

Därför erfordras sålunda till aflöning af en ordinarie körkarl från 1 maj till årets slut förslagsvis .... Kr. 2,300: —
samt till en ny häst förslagsvis .... » 3,500: —

eller tillsammans Kronor 5,800: —

Västerås den 9 april 1919.

Tune Dahlström.

Västerås 1919, Västm. Alleh:s A.B:s Tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar

1919. Den 28 Maj. VII.

N:o 38.

Hälsovårdsnämndens berättelse för år 1918.

I. Hälsovårdsnämnden med därtill hörande inrättningar och personal.

a. Hälsovårdsnämnden.

Ledamöter: John Karlsson, Borgmästare, ordförande; Carl Thunström, 1:ste stadsläkare, v. ordförande; M. Jonsson, Veterinär; O. Oest, apotekare; K. Hägwall, Direktör; G. Holm, Bitr. prov.-läkare; C. F. Huggare, Maskinist.

Suppleanter: J. Jacobsson, Länsveterinär; A. Sundström, Bankdirektör; K. J. Karlsson, Byggmästare; D. Johansson, Grosshandlare; G. Wingren, Bataljonsläkare.

Sekreterare: R. Tenow, Bitr. stadsombudsman.

Tjänstemän och öfrig personal: 1:ste stadsläkare Carl Thunström; 2:dre stadsläkare Carl Idar; Föreståndare för Köttbesiktningsbyrån: Veterinär M. Jonsson; Kemist: Kemiska Stationen i Västerås; 1:ste hälsopolis: E. Berggren; Öfriga hälsopoliser: C. A. Holtz, L. E. Jansson och P. K. Forsberg; Stadssjuksköterskor: Anna Ekström och Maria Hellström.

Nämnden, hvars ordinarie sammanträden hållas 2:dra onsdagen i hvarje månad, har under året haft 20 sammanträden. Handlingarna protokollförda i 274 paragrafer.

Området för nämndens verksamhet har genom inkorporeringen med staden den 1 jan. af Lundby och S:t Ilians socknar väsentligt utökats. På nämndens förslag har härvid genom vederbörande myndigheter Hälsovårdsstadgan för stad och för Västerås stad gällande hälsovårdsföreskrifter utsträckts att i tillämpliga delar gälla för de inom dessa socknar befintliga förstadssamhällena Jakobsberg och Västra Förstaden.

Af viktigare ärenden, som behandlats, må anföras:

Fördelning af tjänstgöringen emellan stadsläkarne beträffande de inkorporerade områdena;

Förslag till ny instruktion för stadens tjänsteläkare och anställande af en distriktsläkare;

Skrifvelse från Drätselkammaren angående kylhusanläggning i köttbesiktningsbyråns lokaler (afstyrkt);

Provisorisk ändring i mjölkstadgan på grund af K. Maj:ts förordning $^{22}/_{1}$ 1918;

Ändring af mjölkstadgan med anledning bl. a. af en nervfeberepidemi genom mjölkinfektion. Ändringen, fastställd af Kon. Befhde, är af följande lydelse:

§ 1 mom. 3. För vederbörbörlig kontroll skall därför å hvarje kärl, som användes för transport af mjölk eller grädde, finnas ett säkert fastsatt märke, angivande från hvilken eller hvilka ladugårdar mjölken eller grädden härstammar.

§ 3. Mjölkförsäljningslokal — — — —. För vederbörlig kontroll skall med ledning af de å transportkärlen befintliga märkena inom mjölkförsäljningslokal noggranna anteckningar om mjölkens ursprungsort göras i de af Hälsovårdsnämnden tillhandahållna besiktningsliggarne — — — — —;

Tillsatt kommitterade för utredning ang. behofvet af barnbördshus för staden sammanhang med landstingets tillämnade lasarettsbyggnad;

N:o 38. *Hälsovårdsnämndens berättelse för år 1918.*

Besvärsskrifvelse afgifven till K. Arméförvaltningens Sjukvårdsstyrelse med anledning af Kungl. Västmanlands regementes vägran att utbetala sjukvårdsersättning för å stadens epidemisjukhus intagna och vårdade sjuka, tillhörande regementet, hvarvid regementet åberopat ett utslag af Regeringsrätten af den 16 april 1913.

b. Hälsopolisen.

Rapporter öfver de löpande göromålen, granskade af 1:ste stadsläkaren, inlämnas pr månad till nämnden. Summarisk redogörelse för hälsopolisens arbete under året bifogas.

c. Köttbesiktningsbyrån.

Angående verksamheten hänvisas till föreståndarens bifogade årsberättelse.

II. Hälsovården.

***a.* Vattentillgång.**	
1. Behofvet af dricksvatten tillgodoses genom naturliga källor, gräfda brunnar, rörbrunnar (antal), vattenledning.	Grundvatten från 3 st. sänkbrunnar af stålplåt i en grusås utom staden.
2. Vattnets beskaffenhet; vattentillgången tillräcklig el. otillräcklig.	Utmärkt; mer än tillräcklig.
Från samhällen med vattenledning torde följande uppgifter lämnas:	
1. Ledningarnas *sammanlagda längd* inom rörnätet vid redogörelseårets slut.	66,674 meter.
2. *Procent hus,* i hvilka vatten är inledt vid redogörelseårets slut.	100 % inom planlagda området, 574 gårdar utom.
3. *Anläggningskostnaderna* till och med redogörelseåret.	826,495 kr.
Vattenverkets utvidgning under redogörelseåret.	
4. Längden af *nya ledningar* inom rörnätet.	1,134 meter.
5. *Antal egendomar,* i hvilka vatten under året blifvit inledt.	16.
6. Nya filter, pumphus etc.	Inga.
7. *Kostnaderna* för vattenverkets utvidgning.	35,130 kr.
8. *Vattenförbrukning* för hushållsbehof.	727,691 kbm.
9. *Vattenförbrukning* för allmänna behof.	60,000 „
10. *Vattenförbrukning* för industriella behof.	236,945 „
11. Summa vattenförbrukning pr individ och dygn.	c:a 98 l. (för hushålls- och allmänna behof för c:a 22,000 personer).

N:o 38. *Hälsovårdsnämndens berättelse för år 1918.*

12. *Vattenafgift* enligt mätare.	20 öre pr kbm.
13. „ „ annan grund (angifves).	3 kr. pr rum och år (höjt från 2 kronor under året).
14. Anmärkningar angående vattentillgången och vattnets beskaffenhet.	Inga.
15. *Driftkostnader* under redogörelseåret.	67,143: 92 kr. (exkl. räntor o. amorteringar).
16. *Inkomster.*	116,962: 83 kr.
***b.* Afledning af spill- och grundvatten.**	
1. Sammanlagda längden af underjordiska afloppsledningar vid slutet af redogörelseåret.	Stadens ledningar 35,756 m. } Enskildas „ 8,209 m. } 43,965 m.
2. Kostnaden för anläggning af underjordiska afloppsledningar intill redogörelseårets slut.	656,393 kr.
3. Procent egendomar med underjordiska aflopp vid redogörelseårets slut.	100 % inom stadsplaneområdet. Utom stadsplaneområdet i 574 gårdar.
4. Sammanlagda längden af under året utförda underjordiska afloppsledningar.	838 m.
5. Kostnaden för dessa.	38,274: 33 kr.
6. Under året utförda upprensningar af vattendrag, afdikningar af vattensjuka områden inom eller i närheten af samhället, åtgärder för rening af afloppsvatten etc.	Uppmuddring af slammet framför utloppen af afloppsledningarne i Svartån och Mälaren.
7. Kostnaderna för dessa åtgärder.	Äro inbegripna i driftskostnaderna.
8. Antal egendomar, som under året erhållit underjordiska aflopp.	17.
9. Anmärkta bristfälligheter i afloppsledningarna samt olägenheter i deras anordning.	Inga.
***c.* Renhållning.**	
aa. Latrinrenhållning.	
1. Systemet för densamma.	Torfmullspudrettberedning genom stadens renhållningsverk från stadens centralare områden. Från gårdarne i stadens yttre områden sker renhållningen genom resp. gårdsägares försorg.

N:o 38.
Hälsovårdsnämndens berättelse för år 1918.

2. Olägenheter och missbruk samt åtgärder med anledning däraf.	Anmärkta missförhållanden i 54 gårdar, däraf till åtal anmälda 25.
3. Antalet egendomar med vattenklosetter.	159 fastigheter med 824 w. c.
4. Bortforsling genom gårdsägarnes försorg, entreprenör, stadens eget renhållningsverk.	Genom stadens renhållningsverk i 1,041 gårdar, däraf 521 inom stadsplanen; från öfriga gårdar genom resp. gårdsägarnes försorg.
5. Särskilda upplagsplatser; olägenheter af dessa; åtgärder med anledning däraf.	Vid renhållningsverket, som ligger inom stadsplan. — Bör utflyttas.
6. Latrinens tillgodogörande (försäljning till landtbrukare, pudrettberedning).	Pudretten användes dels till stadens eget landtbruk, dels försäljes.
bb. 1. Uppsamling och bortforsling af *sopor, köksaffall, orenlighet från gård och gata.*	Tredelningssystem inom stadens planlagda område. { Renhållningsverket hämtar i 1,041 gårdar, från öfriga sker bortforslingen genom resp. gårdsägares försorg.
2. Särskilda upplagsplatser; olägenheter af dessa och åtgärder med anledning däraf.	Komposter å stadens utjordar i och för landtbruket. Köksaffallet till stadens svingård.
3. Tillgodogörande eller oskadliggörande (bränning af sopor etc.).	Sopor och köksaffall utom stadsplanen, där tredelningssystemet ännu ej äger tillämpning, blandas och komposteras å stadens landtgårdar till gödningsmedel.
cc. För samhällen med *eget renhållningsverk* torde uppgifvas:	
1. Inkomster under året genom försäljning af latrin, pudrett, sopor etc.	41,421 kr. 34 öre.
2. Tillskott för året utöfver inkomsterna.	76,525 kr. 51 öre.

		Inom stadsplan.	Utom stadsplan.
dd. Antal inom den egentliga staden eller samhället befintliga:			
1. Svinhus.	36.	0	36
2. Fähus.	17.	2 (2 spiltor).	17 (54 spiltor).
3. Stall.	139.	86 (486 „).	53 (167 „).
4. Olägenheter och missbruk vid dessa samt åtgärder med anledning däraf.	Inga.		
5. Svinhållning förbjuden.	I 3 fall inom stadsplan; däraf 1 vid vitesförbud.		

N:o 38. *Hälsovårdsnämndens berättelse för år 1918.*

d. **Begrafningsplats.** Under året vidtagna åtgärder beträffande densamma, samt andra med liksjordande sammanhang ägande omständigheter.	Olika förslag uppgjorda för anordnande af ny. — Platsfrågan oafgjord.
e. **Bostäder, skolor** och **samlingslokaler** m. m. samt **fabriker** och **näringar.**	Antalet betydligt utökadt genom inkorporeringen af Lundby och S:t Ilians socknar.
1. Antal hus *(egendomar)* vid årets slut.	Stadsfastigheter 1,700; landtegendomar 66.
2. Antal under året tillkomna.	Inom egentliga staden 28.
3. „ „ „ rifna.	„ „ „ 2.
4. Antal lägenheter i hvilka *öfverbefolkning* anmärkts.	Inga.
5. Antal bostadslägenheter, mot hvilka anmärkning gjorts på grund af andra sanitära missförhållanden.	Inga.
6. Sanitära missförhållanden inom *skolor* och *samlingslokaler* samt åtgärder med anledning däraf.	Inga.
7. Sanitära missförhållanden inom *fabriker* eller *verkstäder* samt åtgärder med anledning däraf.	Inga.
8. Uppgift angående minderåriga i industriellt yrke, äfvensom åtgärder med anledning af §§ 9 och 13 i lagen af den 17 oktober 1900.	Se hälsopolisens årsredogörelse.
9. Anmälan om anläggande eller inrättande af *nya fabriker* enligt § 16 af hälsovårdsstadgan samt nämndens beslut i anledn. däraf.	Inga.
10. Sanitära olägenheter af *fabriker, upplag* eller *näringar* samt åtgärder med anledning däraf.	För de kringboende störande buller och ohälsosam rök och lukt från hartsoljefabrik. Föreläggande om olägenheternas snara afhjälpande.
11. Under året tillkomna *badinrättningar*, särskildt *skol-* o. *folkbad.*	Liksom föregående år. Badfrekvensen inom stadens varmbadhus: se särskild bilaga.
12. Genom kommunens eller enskildas försorg under året tillkomna *arbetarebostäder.*	I kvart. Julius: 4 byggnader med inalles 48 lägenheter; i kvart. Jörgen: 3 byggnader med inalles 48 lägenheter; i kvart. Kåre: 1 byggnad med inalles 56 lägenheter.

N:o 38. *Hälsovårdsnämndens berättelse för år 1918.*

13. Under året tillkomna härbärgen, asyler.	Inga.

***f.* Tillsyn öfver födoämnen.**

1. Öfversikt öfver under året beslagtagna födoämnen:

	Antal beslag	Kassationsorsak: tuberkulos	trikiner	Andra sjukliga förändringar	förskämning
Kött af nöt ...	13	—	—	—	13
„ „ svin	1	—	—	—	1
„ „ häst...	—	—	—	—	—
Inälfvor	8	2	—	1	5
Korf	6	—	—	—	6
Andra födoämnen	4	—	—	—	4

2. Anmärkta missförhållanden betr. slakterier, mejerier och fabriker för konservering af födoämnen.

Förseelser mot		Däraf anmälda till åtal
Mjölkstadgan	11	4
Bageristadgan	1	—
Matvarustadgan	32	19

3. Omkostnader för tillsyn öfver födoämnena. — För undersökning af inköpta matvaruprof, hufvudsakligen mjölk- och gräddprof, kr. 668: 34.

***g.* Åtgärder till förekommande af smittosamma sjukdomars spridning.**

1. Under året vidtagna åtgärder till underlättande af isolering af smittosjuka. Kostnaderna härför.	Inga särskilda.
2. Under året anskaffade *desinfektionsapparater,* system, antal. Kostnaden.	Inga.
3. Antal utförda *bostadsdesinfektioner.*	214.
4. Särskildt för tuberkulos.	32.
5. Särskilda åtgärder med anledning af inom samhället eller dess närhet *utbruten farsot.*	På grund af nervfeberepidemi i början af året, förorsakad af mjölkinfektion, utfärdades ett partiellt pasteuriseringspåbud under 2 månader; hvarjämte smittokällan (bacillbärerskan) uppletades och afstängdes från mjölkhandtering. På grund af influensaepidemien förbjödos större folksamlingar, stängdes offentliga nöjeslokaler och skolor under 1 månad (okt.). — Se utförligare 1:ste stadsläkarens årsberättelse.
6. Åtgärder till *vaccinationens* befrämjande.	Anslag af 50 kr. i och för anordnandet af offentliga vaccinationer.

N:o 38. *Hälsovårdsnämndens berättelse för år 1918.*

Till dessa uppgifter bifogas å särskilda i K. Med.-styr:s cirk. den 9 dec. 1901 föreskrifna blanketter.

1. Öfversikt öfver dödsorsakerna enligt dödsbevisen.
2. Öfversikt öfver några af de viktigaste dödsorsakerna med fördelning på månader.

Dessutom bifogas följande bilagor:

3. Årsredogörelse från Epidemisjukhuset.
4. Årsberättelse från Västerås fosterbarnsnämnd.
5. Årsredogörelse från Köttbesiktningsbyrån.
6. Redogörelse för Hälsopolisens verksamhet under året.
7. Badtablå från Västerås stads varmbadhus.

Västerås den 21 april 1919.

Carl Thunström,
v, ordf.

Öfversikt af dödsorsakerna i Västerås under år 1918 enligt dödsbevisen.

Bil. 1.

Dödsorsak (Enl. K. Med.-styr:s cirk. den 8 oktober 1911)	Mankön: under 1 år	1—5 år	5—10 år	10—15 år	15—20 år	20—40 år	40—60 år	60 år och däröfver	Summa mankön	Kvinnkön: under 1 år	1—5 år	5—10 år	10—15 år	15—20 år	20—40 år	40—60 år	60 år och däröfver	Summa kvinnkön	Summa summarum
Bildningsfel och sjukdomar hos nyfödda	7	—	—	—	—	—	—	—	7	7	—	—	—	—	—	—	—	7	14
Ålderdomsaftyning	—	—	—	—	—	—	—	4	4	—	—	—	—	—	—	—	15	15	19
Varfeber	—	—	1	1	—	1	—	—	3	—	—	—	—	—	1	—	—	1	4
Ros	—	—	—	—	—	—	2	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	1	3
Scharlakansfeber	—	—	3	1	1	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Difteri	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	2	3
Kikhosta	1	2	—	—	—	—	—	—	3	2	1	—	—	—	—	—	—	3	6
Influensa	—	6	—	1	3	50	4	3	67	4	3	1	4	8	34	5	3	62	129
Nervfeber och Paratyfus	—	—	—	2	—	5	1	—	8	—	—	—	—	1	1	1	—	3	11
Tuberkulos a) Lungsot	1	—	—	1	3	11	6	2	24	1	—	—	—	3	9	1	3	17	41
b) Annan tuberkulos	1	1	—	—	2	—	—	—	4	—	—	3	1	1	1	—	1	7	11
Syfilis, ärfd	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Sockersjuka	—	—	—	—	—	2	—	—	2	—	—	—	—	1	—	—	—	1	3
Andra omsättnings- m. fl. sjukdomar (rachitis)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1
Hjärnblödning	—	—	—	—	—	—	—	6	6	—	—	—	—	—	—	1	4	5	11
Andra sjukdomar i nervsystemet och sinnesorganens sjukdomar	1	1	—	—	1	—	—	1	4	1	—	—	—	1	1	—	—	3	7
Kronisk hjärtsjukdom	—	—	—	—	—	2	4	9	15	—	1	—	—	—	4	1	7	13	28
Andra cirkulationsorganens sjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	5	5	—	—	—	—	—	—	1	5	5	10
Luftrörsinflammation, akut och kronisk	1	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	3	5	6
Akut lunginflammation	1	—	—	—	1	4	4	1	11	—	2	2	—	1	—	2	7	14	25
Andra andningsorganens sjukdomar	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	3
Akut mag- och tarminflammation	3	—	—	—	—	—	—	—	3	2	—	—	—	—	—	1	1	4	7
Kronisk mag- och tarminflammation	—	—	—	—	—	—	2	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	1	3
Blindtarmsinflammation	—	—	—	—	1	1	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Tarmhinder och tarmbråck	—	1	—	—	—	—	—	2	3	—	1	—	—	—	1	—	1	3	6
Andra matsmältningsorganens sjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	2	2	6	6
Urin- och könsorganens sjukdomar	—	—	—	—	—	2	1	2	5	—	—	—	—	—	1	—	1	2	7
Ledgångarnas och bensystemets sjukdomar	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Kräfta	—	—	—	—	—	1	8	11	20	—	—	—	—	—	2	5	9	16	36
Svulster af andra slag	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1	2
Olyckshändelse eller våda	—	2	—	—	—	3	—	1	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Självmord	—	—	—	—	—	1	1	1	3	—	—	—	—	—	1	—	—	1	4
Akut alkoholförgiftning (träsprit)	—	—	—	—	—	1	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Okänd	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1
Summa	17	14	4	7	12	84	36	49	223	22	9	8	5	16	58	20	64	202	425

1919 DEN 28 MAJ

Bil. 2.

Öfversikt af några af de viktigaste dödsorsakerna i Västerås under år 1918, med fördelning på månader.

Dödsorsak	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December	Summa
Ålderdomsaftyning	1	—	1	—	—	2	1	1	1	2	5	5	19
Scharlakansfeber	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	2	5
Difteri	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	1	—	3
Kikhosta	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	2	1	6
Influensa	—	—	—	—	—	—	—	11	16	35	37	30	129
Nervfeber + Paratyfus	—	5	2	—	—	1	—	1	1	—	—	1	11
Lungsot	1	2	5	6	3	3	4	1	6	3	2	5	41
Luftrörsinflammation, akut och kronisk	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	6
Akut lunginflammation	2	1	1	4	1	—	—	3	3	4	3	3	25
Akut mag- och tarminflammation	—	—	—	—	1	—	3	1	—	1	1	—	7
Självmord	—	—	—	1	—	—	1	—	1	—	1	—	4

Bil. 3.

Årsberättelse från Epidemisjukhuset i Västerås under år 1918.

Sjukhuset tillhör Västerås stad.

Under året hafva följande åtgärder vidtagits beträffande byggnaderna och deras omgifning: På grund af föregående årets nybyggnader och större reparationer ha inga vidare åtgärder behöft vidtagas. Ett rum invid köket (f. d. vaktmästarebostad) har upprustats och apterats till matsal för husmodern och sköterskorna.

Mathållningen har måst rättas efter kristidens tillgångar på födoämnen, men i det stora hela kunnat hållas bra.

Inventarier, utredningspersedlar och instrument: På grund af bristande tillgång och dyra priser i handelsmarknaden har ofullständig ersättning af förbrukade artiklar kunnat ernås.

Ordningsstadgar och bestämmelser för patienters intagning: Inga.

Följande förändringar hafva inträffat beträffande personalen: En sköterska pensionerad och en ny anställd.

Följande viktigare åtgärder hafva hos direktionen blifvit föreslagna: Ommålning af afdelning II samt reparation af staketet kring sjukhuset; anställandet af en 5:te ordinarie sjuksköterska på sjukhusets stat med skyldighet att stå till stadsläkarnes förfogande för epidemivård och sjukvård i medellösa hem (utan ersättning därifrån) med bostad i sjukhusets personalpaviljong och fri kost å sjukhuset samt med skyldighet att äfven tjänstgöra under ledighet vid förefallande behof å sjukhuset.

Öfriga anmärkningsvärda förhållanden: Intet särskildt att anföra.

N:o 38. *Hälsovårdsnämndens berättelse för år 1918.*

I. Intagna, aflidna, underhållsdagar, antal sängar, dagafgifter.

Antal patienter			Underhållsdagar[1])	Antal ordin. sängar	Högsta	Lägsta	Medellängd af sjukhusvistelsen		Dagafgift		Intagna	Underhållsdagar
	intagna	aflidna			antalet vårdade för dag				Kr.	öre		
Från staden	342	43	14,413	80	85	7	42.4	Å enskildt rum...	1	50	4	78
„ landet	210	7	9,183	30				„ „ „ ...	2	00	6	171
								Å allmänt rum...	3	00	7	63
Summa	552	50	23,496	110	85	7	42.4	„ „ „ ...	0	00	535	23,496

Inräknas kvarliggande från 1917 näml. fr. staden 17 blir antalet underhållsdagar fr. staden = 14,717
„ „ „ 1917 „ „ landet 10 „ „ „ „ landet = 9,457
Summa 27 Summa 24,197

[1]) Inräknas äfven underhållsdagarna för friska, som åtföljt de sjuka, uppgår antalet till 23,505.

II. Inkomster.

		Kronor	öre
1.	Patientafgifter (utdebiterade; ersättning af allmänna medel)	2,231	—
2.	Anslag af landsting	12,402	72
3.	„ „ kommun	68,497	64
4.	Öfriga inkomster	19	75
	Summa	83,151	11

III. Utgifter.

		Kronor	öre	Kostnad pr underhållsdag, öre
1.	Aflöningar (i stat upptagna) och pensioner	14,978	59	62
2.	Läkemedel (för inre och yttre behandling)			
3.	Förbandsartiklar, bandage	4,710	20	19
4.	Mineralvatten, vin, is, näringspreparat o. dyl.			
5.	Instrument och apparater jämte hithörande förbrukningsartiklar	203	38	1
6.	Kläder, sängkläder, och andra inventarier samt arbetsmaterial	3,465	40	14
7.	Patienters utspisning			
8.	Annat kosthåll (personal 13 personer)	30,119	13	124
9.	Värme och lyse jämte hithörande förbrukningsartiklar	18,408	92	76
10.	Tvätt, renhållning (inre och å gård), vatten samt hithörande förbrukningsartiklar	3,816	75	16
11.	Förbrukningsartiklar inom ekonomien, ej å andra titlar förda	171	10	1
12.	Fastigheter (inkl. gårds, parks och vägars) underhåll, reparationer	5,588	44	23
13.	Ny-, till- och ombyggnader	—	—	—
14.	Diverse utgifter: Hyror och räntor; onera	1,689	20	7
	Summa utgifter	83,151	11	[1]) 343

[1]) Antal underhållsdagar 24,197.

N:o 38. *Hälsovårdsnämndens berättelse för år 1918.*

IV. Personalens storlek och löneförmåner.

Befattningshafvare	Lön Kronor	Dyrtidstillägg	Andra förmåner
Husmoder	800	400	Fritt vivre.
2 ordinarie sköterskor	900	400	„ „
1 „ „	800	400	„ „
1 „ „	600	400	„ „
4 „ sköterskebiträden	300	360	„ „
1 kokerska	480	360	„ „
1 köksbiträde	300	240	„ „
1 tvätterska	4 kr. pr dag	—	Ej fritt vivre.
1 tvättbiträde	540	—	Fritt vivre.
1 vaktmästare	1,500	1,140	Ej fritt vivre, bostad, värme, lyse.
1 dräng	600	500	Fritt vivre.

V. Intagna sjukdomsfall äfvensom aflidna.

Sjukdom Enl. 1914 års sjukdomsnomenklatur	Intagna m.	Intagna kv.	Aflidna m.	Aflidna kv.	Sjukdom Enl. 1914 års sjukdomsnomenklatur	Intagna m.	Intagna kv.	Aflidna m.	Aflidna kv.
Difteria	148	149	2	4	Influensa (pneumonier)	54	5	26	2
Scarlatina	35	37	4	—	Angina tonsillaris	18	26	—	—
Tyfus abdominalis	24	24	7	4	Abscessus peritonsill	1	2	—	—
					Pseudocroup (laryngitis)	—	1	—	—
Paratyfus B.	2	—	—	—	Pneumonia ac.	1	1	—	—
Poliomyelitis ac.	2	1	—	—	Appendicitis ac.	1	—	—	—
Meningitis cerebrosp. epid.	2	1	—	—	Hämorrhagia recti	1	—	—	—
„ tuberculosa	1	2	1	—	Euteritis ac.	1	—	—	—
Varicellæ	1	—	—	—	Observationsfall	2	8	—	—

VI. Utförda operationer.

Operation	Patientens ålder: under 15 år	15—55 år	öfver 55 år	Operation, utgång: god	mindre god	dålig
Intubation	8	—	—	6	2	—
Tracheotomi	2	—	—	2	—	—
Tappning af pleurit-exsudat	—	1	—	1	—	—
Incision (å supp. adeniter)	2	—	—	2	—	—

Västerås den 1 mars 1919.

Carl Thunström.

N:o 38.
Hälsovårdsnämndens berättelse för år 1918.

Ämbetsberättelse från 1:ste stadsläkaren i Västerås för år 1918.

I.

a) *Kyrkoskrivna invånares antal:*

vid 1918 års början:

i Domkyrkoförs.	25,509,	därav	12,674	mankön,	12,835	kvinnkön.
i S:t Ilians förs.	1,902,	„	956	„	946	„
i Lundby förs.	1,160,	„	602	„	558	„
S:ma	28,571	„	14,232	„	14,339	„

vid 1918 års slut:

i Domkyrkoförs.	25,530,	därav	12,568	mankön,	12,962	kvinnkön.
i S:t Ilians förs.	1,891,	„	937	„	954	„
i Lundby förs.	1,199,	„	613	„	586	„
S:ma	28,620,	„	14,118	„	14,502	„

b) *Antalet födda under året:*

i Domkyrkoförs.	472,	därav	242	mankön,	230	kvinnkön.
i S:t Ilians förs.	51,	„	25	„	26	„
i Lundby förs.	31,	„	15	„	16	„
S:ma	554,	„	282	„	272	„

Antal döda under året:

i Domkyrkoförs.	379,	därav	198	mankön,	181	kvinnkön,
i S:t Ilians förs.	22,	„	11	„	11	„
i Lundby förs.	24,	„	10	„	14	„
S:ma	425,	„	219	„	206	„

Nativiteten således omkr. 19,4 p. m.
Mortaliteten „ „ 14,9 p. m.

c) *Antalet döda barn under 1 års ålder:*

i Domkyrkoförs.	33,	därav	16	mankön,	17	kvinnkön.
i S:t Ilians förs.	1,	„	1	„	—	„
i Lundby förs.	6,	„	1	„	5	„
S:ma	40,	„	18	„	22	„

II.

Allmännare förekommande sjukdomar.

Ehuru tillgången på födoämnen även under 1918 varit tämligen knapp och de dyra lifsmedelsprisen dessutom haft sin försvårande inverkan för lifsuppehället, synes dock allmänna hälsotillståndet inom stadsområdet med hänsyn härtill varit ganska godt, och några undernäringsåkommor i egentlig mening ej visat sig.

Men i stället har under senare hälften af året här liksom i hela landet influensan eller den s. k. spanska sjukan grasserat våldsamt och dominerande, och orsakat sorg och betryck i många hem. Eljes kan året, i betraktande af förekomsten af andra sjukdomsformer, anses såsom ett relativt lindrigt sjukår. N:o 38. *Hälsovårdsnämndens berättelse för år 1918.*

Den enklare mathållningen och inskränkningen i stimulerande drycker, speciellt kaffe och sprit, synas i stort sedt till befolkningens bästa.

På grund af inkorporeringen af Lundby och S:t Ilians socknar med resp. förstadssamhällen, har från 1 januari området för 1:ste stadsläkarens verksamhet väsentligt utökats. Invånareantalet ökades med omkring 3,000 personer.

a) **Infektionssjukdomar.**

Difteri:

164 fall under året. Högsta antalet per månad 21, lägsta 4. Endast 3 dödsfall, hvilka alla kunna tillskrifvas för sent inkommande under serumbehandling. Af dessa 164 fall, äro emellertid 51 endast s. k. bacillbärare, och således endast 113 verkligt insjuknade. Alla ha varit intagna å Epidemisjukhuset. Fallen ha uppträdt å spridda håll inom stadsområdet. I de flesta fall har smittokällan ej kunnat spåras, men emellanåt har tydlig kontakt med andra insjuknade eller infångade bacillbärare kunnat härledas.

Liksom under föregående åren har jag i regel tagit bacillprof på de anhöriga till de insjuknade eller på andra, som kunnat misstänkas ha varit i intimare beröring med den sjuke. Stadens öfriga läkare ha härvid med intresse varit behjälpliga. I ju vidsträcktare omfattning dylik proftagning sker och bacillbärarne kunna isoleras, desto säkrare bör man kunna påräkna att behärska differiens spridning. Men dess fullständiga utrotande i en stad med 28,000 invånare torde vara omöjligt.

Antalet af mig undersökta difteriprof ha under året uppgått till 1,962 st., däraf å 760 personer utom Epidemisjukhuset (410 från staden och 350 från landet).

I hemmen ha som vanligt genom hälsopolisen vidtagits desinfektioner och lämnats föreskrifter angående rengöring.

Skarlakansfeber:

Liksom föregående år ett fåtal, nämligen 35, inträffade här och var inom staden; alla vårdade å Epidemisjukhuset.

I regel har sjukdomen varit af lindrig natur och intill september intet dödsfall. Men därefter inkommo flera svåra fall, kombinerade med influensa, och af dessa dogo 5 i rent septiska symptom inom några dagar efter insjuknandet. Vidare ha å öfriga insjuknade i ovanligt stor mängd skarlakansfeberns vanliga sviter, såsom hämorrhagiska njurinflammationer, inflammationer i mellanörat och ledåkommor.

Utom de sjukas skyndsamma isolering på sjukhuset, ha vanliga disinfektionsåtgärder vidtagits.

N:o 38.
Hälsovårdsnämndens berättelse för år 1918.

Nervfeber:

Såsom i föregående års berättelse anfördes, började i oktober, november och december en nervfeberepidemi framträda, hvars ursprung tydligen kunde härledas från viss mjölk, som distribuerades från ett af stadens mejerier, utan att man dock, trots noggranna efterforskningar, kunde uppspåra den smittofarliga landtgården. Efter någon tids pasteuriseringspåbud och sedan alla mejeriets mjölkleverantörer varskotts, kunde man våga antaga ett epidemien vore häfd. Men så var emellertid ej fallet, utan mot slutet af januari inträffade ett plötsligt massinsjuknande inom ett begränsadt stadsområde, där mjölken från en viss butik måste anses vara smittobäraren. Gifvetvis tillgreps ett nytt pasteuriseringspåbud, och då genom mejeriet eller landtbrukarne själfva några effektiva efterforskningar efter smittokällan ej kunde erhållas (en hel del underläto helt enkelt att besvara mina skriftliga förfrågningar), måste andra åtgärder vidtagas. 1:ste hälsopolisen och en sjuksköterska beordrades att personligen å ort och ställe undersöka de misstänkta landtegendomarna, speciellt ladugårdspersonal och brunnar. Under denna razzia anträffades å en gård i Irsta socken en förut såsom tyfoidbacillbärerska känd hustru, där anställd såsom mjölkerska. Hon intogs omedelbart å Epidemisjukhuset och befanns ha tyfoidbaciller i både blod, urin och feces. Ifrågavarande hustru hade redan ett par år förut upptäckts såsom upphof till en mindre epidemi vid en gård i Skultuna och redan då af 1:ste provinsialläkaren förbjudits att befatta sig med mjölkhandtering för framtiden. Men i saknad af hjälp från kommunen nödgades hon för sitt och sin sjuke mans uppehälle skaffa sig en plats, och blef därigenom orsaken till denna epidemi. Genom Konungens Befallningshafvandes försorg fick hon redan på våren 1918 af riksdagen statspension beviljad och kommunala understöd, på villkor att ej för framtiden befatta sig med mjölkning eller handtering af födoämnen för andra personer.

Epidemien var i och med fyndet af bacillbärerskan häfd. Hon hade emellertid från oktober till april varit orsak till 50 sjukdomsfall, däraf 9 dödsfall.

Öfriga 6 nervfeberfall under året ha ej kunnat stå i sammanhang med nämnda epidemi, och smittkällorna ha ej kunnat uppklaras.

Alla de sjuka isolerade å Epidemisjukhuset och vanliga desinfektionsåtgärder i hemmen vidtagna.

Akut barnförlamning:

2 fall under året, 1 i september och 1 i november; tämligen lindriga. Båda vårdade å Epidemisjukhuset.

Mässling:

Såsom fortsättning från föregående året, varunder sjukdomen uppträdde nästan under hela året i relativt få fall, uppblossade epidemien något mera i januari och februari och upphörde alldeles därefter. Lindrig, intet dödsfall.

Kikhosta:

Antalet fall ej stort. Sjukdomen har emellertid duggat under hela året med några fall per månad. 6 dödsfall.

Influensa:

N:o 38. *Hälsovårdsnämndens berät'else för år 1918.*

Senare hälften af redogörelseåret domineras i sjukdomsväg af influensaepidemien. Att döma af tidningsuppgifterna från medio af juli synes Västerås ha varit en af de orter, där sjukdomen först framträdde och tidpunkten kan nästan preciseras till den 20 juli, då resande från Kristiania anmäldes såsom 1:sta fall. Samtidigt pågingo här de s. k. folkmarknadsdagarna med dess stora folkström till staden och lifliga trafik, hvilket i betydlig grad bidrog till denna lättrörliga smittas hastiga och vidsträckta spridning, och inom en vecka var epidemien i full gång såväl inom staden som omgifvande landsbygd. Sjukanmälningarne rent haglade öfver läkarne och särskildt i veckan 4—11 augusti torde ett par tre hundra personer ha insjuknat dagligen. Ungefär i samma tempo fortfor sjukdomen under följande vecka för att sedan märkbart aftaga i frekvens inemot slutet af månaden. Beträffande fallens natur var sjukdomen under detta sitt första härjartåg relativt lindrig gentemot dess senare framfart. Antalet dödsfall under månaden uppgick till 11, däraf en del beroende på lungkomplikationer. Följande månad fortsatte epidemien i något lugnare tempo till inemot midten af månaden, hvarför man kunde tro att sjukdomen så småningom skulle aftona, och några särskilda åtgärder borde vara obehöfliga. Men i medio af september utbröt epidemien eruptionsartadt vid regementet bland det nyinkallade manskapet och grasserade där i en oerhördt svårartad form, särskildt inom en kasernförläggning, dit importerad från Värmlandsbygderna, där epidemien samtidigt grasserade häftigt och svårartad. Det häftiga utbrottet och spridningen gjorde det rent omöjligt att åstadkomma sjukutrymmen och lämplig vård för de sjuka, hvarför ett 50-tal sjuka med komplicerande lunginflammationer och gangränösa lungprocesser bereddes plats å Epidemisjukhuset, där lyckligtvis i hast 2:ne afdelningar kunde utrymmas. 26 af dessa dogo inom några timmar eller få dagar. Intet af de hjälpmedel, som kunde tänkas ut, syntes i dessa förtviflade fall göra någon minsta nytta till lifvets räddning. Starka, kraftiga ungdomar skördades af döden, och af sjukvårdspersonalen ramlade inom kort den ena efter den andra af öfveransträngning eller influensa. Samma var scenen vid regementet. De anhöriga från stad och land skyndade till för att höra om sina sjuka anförvanter, och många af dessa drogo sedan med sig den hemska farsoten till sina hem, där ofta samma utgång följde. Vi fingo snart ut denna svårartade farsotsform i staden, och i en massa hem lågo svårt insjuknade vid månadsskiftet. Det visade sig härvid dock en märkbar skillnad beträffande utgången af dessa svåra influensapneumonier vid vården af enstaka sjuka i hemmen och sammanhopningen i sjukhussalarne i det flertalet fall i hemmen lättare kunde räddas åt lifvet. Tydligen tillväxte smittan i intensitet genom sammanhopningen. — I september inträffade 16 dödsfall, tillhörande staden.

För att i någon mån lugna de upprörda sinnena beslöt Hälsovårdsnämnden till den verkan det hafva kunde att från och med den 27 september och tills vidare (förbudet räckte en månad) förbjuda större folksamlingar och öppethållande af offentliga nöjeslokaler, hvarjämte skolorna stängdes.

Någon synbar effekt af dessa åtgärder visade sig naturligtvis icke, hvilket enligt min på förhand uttalade mening ej heller var att vänta. Farsoten fortsatte i ungefär samma frekvens och samma svårare typ genom hela oktober månad och dödsfallens antal utgjorde nu 35 under månaden.

N:o 38.
Hälsovårdsnämndens berättelse för år 1918.

I början af november började åter någon ljusning förmärkas, men som vanligt fluktuerade insjukningsprocenten och mot slutet af november började fallens antal åter att stiga.

Hittills hade sjukdomen i allmänhet lämnat barn och äldre personer öfver 50 år tämligen oberörda, men i slutet af november insjuknade en afsevärd mängd barn. Sjukdomen aflöpte emellertid bland barnen relativt lindrigare än bland medelåldern. Dödssiffran för november 37.

I medio af december märktes åter ett aftagande såväl i antalet som i intensiteten. Fortfarande rätt många barn angripna.

Dödssiffran för december 30.

Vid nyårsskiftet fortfor sjukdomen, men i aftagande grad, för att omkring den 22 januari i år öfverraskande tvärt upphöra.

Då under epidemiens fortgång en hel del lindrigt insjuknade ej behöfde taga läkarevård i anspråk och denna sjukdom ej tillhör den kategori, som läkarne äro skyldiga att anmäla, finns för mig ingen möjlighet annat än gissningsvis uppskatta antalet insjuknade. Det skulle f. ö. ej ha varit möjligt för de få läkarne i staden, att under det abnormt jäktande arbete, som måste presteras dag och natt, hinna med några noggrannare anteckningar, men enligt från läkarne inhämtade uppgifter torde väl en tredjedel af stadens befolkning ha varit mer eller mindre angripna af farsoten. — Inalles 129 personer ha aflidit i influensan (däraf 67 män och 62 kvinnor) och de flesta af dessa i åldern mellan 20—40 år. De allra flesta dödsfallen ha berott på komplikationer med olika inflammationsformer i lungorna, men äfven ett och annat fall af influensadöd finnes uppgifvet. En eller annan af dessa döda hade törhända under bättre vård och hygieniska omständigheter kunnat räddas till lifvet, men i många fall hjälpte ej heller detta.

Ehuru sjukdomen grasserat i både bättre och sämre hem, syntes det dock, som om de bättre situerade i proportionsvis mindre antal blefvo angripna. Det är ju möjligt, att det genom kristiden framkallade undernäringstillståndet hos de sämre situerade gjorde dem mera emottagliga; men däremot spelade säkert trångboddhet och dålig luftväxling i arbetarebostäderna en stor roll för att underlätta smittans angrepp och intensitet.

b) Öfriga sjukdomar.

De katarrhala åkommorna i luftrör och tarm som vanligt rätt talrika under året. Af lunginflammationer, frånsedt dem, som uppträdt såsom komplikationer till influensa, ha omkring 95 fall inträffat, däraf 25 dödsfall.

På de tuberkulösa åkommornas frekvens synes kristiden och influensan emot förmodan ej haft någon särskildt ökande inverkan. I lungsot ha aflidit 41 personer och i annan tuberkulos 11, tillsammans 52, eller det ungefär vanliga antalet för staden.

För öfrigt intet att anföra.

c) Öfversikt af gängse sjukdomar.

Se särskild bilaga.

N:o 38.
Hälsovårdsnämndens berättelse för år 1918.

III.

a) Vaccination och revaccination.

På grund af smittkoppsepidemien 1917 och den däraf föranledda rusningen till vaccination, ha under året ett betydligt mindre antal ympningar än vanligt företagits, inalles 143. — Inga revaccinationer.

Offentlig vaccination utfördes i maj under tre dagar af 1:ste stadsläkaren. Summarisk förteckning öfver skyddskoppympningen se särskild bilaga.

IV.

Ämbetsförrättningar på grund af vederbörligt förordnande ha ej förekommit.

V.

Inom staden bosatt personal af:

a) *Läkare:* E. Björkman, f. d. 1:ste provinsialläkare; G. Fjelländer, 1:ste provinsialläkare; G. Holm, bitr. prov.-läkare, fängelseläkare; A. Wickholm, regementsläkare; G. Wingren, bataljonsläkare; P. Lundgren, lasarettsläkare; R. Roman, lasarettsunderläkare; M. Sjögren, läkare vid tuberkulossjukhuset; C. Thunström, 1:ste stadsläkare; C. Idar, 2:dre stadsläkare.

b) *Veterinärer:* C. J. Jakobsson, länsveterinär; M. Jonsson, föreståndare för Köttbesiktningsbyrån.

c) *Tandläkare:* F. A. Malmström, C. W. Luthman, E. Adolphsson, G. Jonsson.

d) *Sjukgymnaster:* Major G. Nordencreutz, utex. från Gymn. Centralinst., Fru Thora Wittbom, utex. fr. Gymn. Centralinst., Fru Ella Hartelius, utex. fr. Gymn. Centralinst., Fröken Elisab. Arvedson, utex. från Gymn. Centralinst., Fröken Miriam Holmin, utex. fr. Gymn. Centralinst.

Massör: E. Falk, utex. från Kjellbergs institut.

e) *Fältskär:* E. A. Strömberg.

f) *Apoteksföreståndare, provisorer och elever:* Apoteket Hjorten: Innehafvare A. H. Kronberg, tjänstledig, Föreståndare J. O. Oest, leg. apotekare, Provisorer: T. W. Nyman, E. Lindström, I. Norrlin, C. Nyqvist; Apoteket Bäfvern: Innehafvare Ivan Fernström, leg. apotekare, Provisorer: Sven Julin, O. G. Svensson, leg. apotekare, Göta Ahlstedt, farm. kand., Elever: Sigrid Germundson, Astrid Johansson, C. G. Hagberg.

g) *Barnmorskor:* Fröken Karolina Närström, f. d. 1:sta stadsbarnmorska, ej praktis. (pension 400 kr. + kristidstillägg), Fröken Anna Lindeström, 1:sta stadsbarnmorska (lön 700 kr. + krist.-tillägg samt fri tellefon), Fröken Hilda Pihlgren, 2:dra stadsbarnmorska (lön 500 kr. + krist.-tillägg samt fri telefon).

Privatpraktiserande och bosatta inom staden: Fröken Augusta Björkegren, barnmorska för Badelunda socken, Fru Anna Berggren, barnmorska för Hubbo socken, Fröken Alma Lotsbom (afflyttad under året), Fru Anna Ågren.

h) *Vaccinatörer:* I staden praktiserande läkare.

i) *Kvacksalvare:* Ingen känd.

VI.

Sinnessjuka och idioter: se särskild bilaga.

VII—VIII.

Intet särskildt att anföra.

2:dre stadsläkarens årsberättelse med tillhörande årsberättelse från sjukafdelningen vid fattigvården bifogas.

Västerås den 1 mars 1919.

Carl Thunström,
1:ste stadsläkare.

Bilagor:

1. Öfversikt öfver gängse sjukdomar.
2. Sammandrag af barnmorskornas dagböcker.
3. Uppgift ang. läkare, tandläkare etc.
4. Summarisk förteckning öfver skyddskoppsympningen.
5. Sammandrag öfver sinnessjuka och idioter.

Bil. 4.

N:o 38.
Hälsovårdsnämndens berättelse för år 1918.

Summarisk förteckning upprättad med anledning af inkomna utdrag af journaler öfver skyddskoppympningen inom Västerås stad i Västmanlands län år 1918.

A. *Vaccination.*

Utdragets n:r	Församlingens namn	Ymparens namn	Antal personer som fullgjort ympningsplikt på grund af framgångsrik ympning
1	Västerås stad	Carl Thunström, Västerås	40
2	»	»	41
3	»	»	14
4	Västerås (Lundby o. S:t Ilian)	»	42
5	Västerås stad	G. Wingren, Västerås	2
6	S:t Ilian	S. Hultin, Kohlsva	1
7	Västerås stad	J. V. Wachenfeldt, Heby	2
8	»	R. Källander, Ramnäs	1
		Summa	143

B. *Revaccination.*

Under året hafva utförts 0 ympningar på förut med framgång ympade personer.

Antalet skyddsympade litet på grund af föregående årets massympning under smittkoppsepidemien.

Bifogad årsberättelsen och insänd jämte 8 journalutdrag öfver förut icke ympade personer till Förste provinsialläkaren i Västmanlands län den 1 mars 1919.

Carl Thunström,
1:ste stadsläkare i Västerås.

Bil. 5.

Sammandrag af förteckningar öfver sinnessjuka och sinnesslöa den 31 dec. 1918 kyrkoskrifna inom Västerås stad af Västmanlands län.

	Antal	Hemort		Kön		Civilstånd		Ålder			Vårdad å					
		landsbygd	stad	män	kvinnor	ogift	gift[1])	under 20 år	20—40 år	öfver 40 år	enskilt eller däremot svarande hem	enskild anstalt	anstalt för sinnesslöa obildbara	försörjningsanstalt	upptagningsanstalt för sinnessjuka[2])	statsanstalt för sinnessjuka
A. Sinnessjuka ...	61	—	61	22	39	40	21	—	26	35	—	1	2	12	2	46
Summa	—	61		—		—		—			—					
B. Sinnesslöa......	8	—	8	5	3	8	—	1	4	3	7	—	1	—	—	—
Summa	—	8		—		—		—			—					

[1]) Hit hänföras även änklingar, änkor och frånskilda makar.
[2]) Tillhörande landsting eller kommun, som ej i landsting deltaga.

N:o 38.
Hälsovårdsnämndens berättelse för år 1918.

Öfversikt af gängse sjukdomar

Sjukdomar	Januari		Februari		Mars		April		Maj	
	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde
Scharlakansfeber	1	—	5	—	2	—	2	—	—	—
Difteri (och strypsjuka)	12	—	13	—	4	—	14	1	10	—
Mässling	24	—	62	—	—	—	—	—	—	—
Kikhosta	4	—	16	—	12	—	—	—	16	1
Influensa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nervfeber + Paratyphus	23	—	7	5	4	2	2	—	2	—
Akut barnförlamning	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Akut inflam. i luftstrupe och luftrör	84	3	36	1	42	—	42	—	60	—
Akut lunginflammation	12	2	6	1	12	1	9	4	6	1
Lnngsäcksinflammation	3	—	1	—	2	—	—	—	—	—
Akut mag- och tarminflammation	21	—	28	—	24	—	12	—	48	1
Summa	184	5	174	7	102	3	81	5	142	3

Sammandrag af summariska utdrag ur dagböcker,

Antal barnmorskor, som aflämnat summariskt utdrag	Barnaföderskor						Missfall	Födda barn													
											Lefvande födda				Dödfödda						
											Fullgångna		Ofullgångna		Fullgångna		Ofullgångna				
	Antal	Gifta	Ogifta	Änkor	Förstföderskor	Omföderskor		Antal	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor	Tvillingbörd	Trillingbörd
5	600	520	79	1	192	408	19	585	322	263	300	254	10	5	3	1	9	3	4	—

Uppgifter d. 31 dec. 1918 ang. läkare och civila läkarbefattningar med tjänstårsrätt

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
	Antal leg. läkare						Antal civila läkarbefattningar med tjänstårsrätt										
											Läkare vid anstalt för						
Provinsialläkardistrikt E. provinsialläkardistrikt Stad, Köping och Municipalsamhälle som ej tillhör provinsialläkardistrikt	Civil läkare med tjänstårsrätt	Enskilt praktiserande	Icke praktiserande	Manliga	Kvinnliga	Summa	Förste provinsialläkare	Provinsial-, biträd. och extra provinsialläkare	Stads- och stadsdistriktläkare	Köpings- och municipalläkare	tuberkulossjuka	andra kroppsligt sjuka	sinnessjuka	Fängelseläkare	Järnvägsläkare	Läkare vid medic. undervisn.-anstalt	Öfriga läkarebefattn. med tjänstårsrätt
Västerås stad	7	3	—	10	—	10	1	1	2	—	1	2	—	1	—	—	—

i Västerås år 1917.

Bil. 1.

Juni Insjuknade	Juni Döde	Juli Insjuknade	Juli Döde	Augusti Insjuknade	Augusti Döde	September Insjuknade	September Döde	Oktober Insjuknade	Oktober Döde	November Insjuknade	November Döde	December Insjuknade	December Döde	Summa Insjuknade	Summa Döde
1	—	5	—	2	—	4	1	4	1	9	1	—	2	35	5
8	—	15	—	26	1	4	—	21	—	21	1	16	—	164	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	86	—
8	1	—	—	4	—	16	1	20	—	22	2	10	1	128	6
—	—	260	—	1536	11	2064	16	1932	35	2164	37	1248	30	9204	129
1	1	1	—	2	1	—	1	1	—	—	—	1	1	44	11
—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	2	—
66	—	72	—	26	—	36	—	42	—	64	—	120	2	690	6
3	—	3	—	9	3	10	3	12	4	6	3	7	3	95	25
1	—	2	—	—	—	1	—	5	—	1	—	2	—	18	—
36	—	36	3	32	1	12	—	42	1	20	1	32	—	343	7
124	2	394	3	1637	17	2148	22	2079	41	2308	45	1436	39	10809	192

förda af barnmorskorna i Västerås under år 1918.

Bil. 2.

Barnsängskvinnan var 3 veckor efter förlossningen			Vid förlossning använda operationer										Barnaföderskor, förlösta och vårdade i barnmorskans eget hem (Regl. § 22, första stycket	Barnaföderskor, förlösta och vårdade å förlossningshem (Regl. § 22, andra och femte styckena)
			Uttagande af efterbörden		Vändning verkställd af		Tång anlagd af		Trubbig hake anlagd af		Skarpa instrument använda af			
Frisk	Sängliggande sjuk	Död	Barnmorska	Läkare	Barnmorska	Läkare	Barnmorska	Läkare	Barnmorska	Läkare	Barnmorska	Läkare		
597	2	1	—	6	—	—	—	7	—	—	—	1	—	—

Bil. 3.

samt tandläkare, apotekspersonal, sjukgymnaster, barnmorskor och sjuksköterskor.

19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37
Tändläkare, praktiserande		Å apotek anställd personal									Sjukgymnaster, legitimerade		Barnmorskor			Sjuksköterskor		
		Apoteksinnehavare	Arrendatorer	Andra apoteksföreståndare	Övriga legitimerade apotekare	Farmacie kandidater	Elever	Summa		Tekniska biträden å apotek			Av kommun anställda	Å förlossningsanstalt	Enskilt praktiserande	anställda av landsting	anställda av kommun	i enskild sjukvårdstjänst
m.	kv.							m.	kv.		m.	kv.						
3	—	1	1	—	6	9	1	9	2	4	1	4	2	—	3	—	2	—

N:o 38.
Hälsovårdsnämndens berättelse för år 1918.

Ämbetsberättelse från 2:dre stadsläkaren i Västerås för år 1918.

Andre stadsläkarens distrikt har omfattat samma område som föregående år, nämligen I, II, III, IV och VIII fattigvårdsdistrikten samt därjämte de inkorporerade socknarna S:t Ilian och Lundby. Invånarantalet i gamla området torde fortfarande öfverstiga hälften af den egentliga stadens folkmängd, som den 1 jan. 1918 utgjorde 25,536 personer; i de inkorporerade områdena utgjorde folkmängden vid samma tid 3,086 personer.

Angående vanor och lefnadssätt kan, liksom föregående år, anmärkas, att den ringa tillgången på rusdrycker haft ett påtagligt gynnsamt inflytande på den allmänna nykterheten. Dock torde tyvärr diverse surrogat såsom denaturerad sprit, hårvatten m. m. ha kommit till allt större användning.

Lifsmedelsknappheten har haft ett påtagligt inflytande på näringstillståndet, i det att talrika fall af stark afmagring kunnat konstateras. I synnerhet har detta varit till skada för de tuberkulösa, som haft svårt att hålla sig vid godt hull, trots ökad tilldelning af lifsmedel, såsom hafregryn, mjölk och smör.

En kännbar bostadsbrist har liksom föregående år gjort sig gällande.

Smittosamma sjukdomar.

I slutet af januari och början af februari inträffade inom A.-B. Svenska Metallverkens arbetarebostäder (kv. Elektron samt vid Emaus- och Vikmansgatorna) talrika fall af nervfeber, hvilka tydligt grupperade sig omkring en mjölkbutik i N:o 18 kv. Elektron. Inalles inträffade 27 fall, hvilka samtliga intogos på Epidemisjukhuset. Sedan all mjölken från Västerås Mejeri, hvarifrån ofvannämnda mjölkbutik erhöll sin tillförsel, börjat pasteuriseras, upphörde epidemien. Det konstaterades sedermera, att smittan härstammade från en bacillbärerska, som tjänstgjorde som mjölkerska vid Lista gård i Irsta socken. Angående epidemien hänvisas för öfrigt till förste stadsläkarens ämbetsberättelse.

I slutet af juli gjorde den s. k. spanska sjukan (Influensa Epidemica) sitt intåg i Västerås. Inalles har undertecknad vårdat 601 fall af denna sjukdom till årets slut. Af dessa ha 67 fall varit komplicerade med lunginflammation, som i 23 fall haft dödlig utgång. Utan tvifvel har trångboddhet och bristande hygien spelat en afsevärd roll såväl för sjukdomens enorma spridning som för dess ofta mycket elakartade förlopp.

I stadens folkskolor ha under året inträffat följande antal fall af smittosamma sjukdomar: difteri 21, skarlakansfeber 3, nervfeber 4, mässling 3, kikhosta 5, påssjuka 3. Antalet fall af influensa kan bland folkskolebarnen beräknas till cirka 600.

Angående öfriga akuta sjukdomar hänvisas till bifogade öfversikt af gängse sjukdomar, som omfattar hela staden. I denna öfversikt äro icke upptagna de sjukdomar, för hvilka anmälningsplikt till Hälsovårdsnämnden åligger hvarje läkare, då samtliga dessa upptagas i förste stadsläkarens öfversikt.

Berättelsen åtföljes af:

1. Årsberättelse från sjukhuset vid stadens försörjningsinrättning jämte bilaga C.
2. Öfversikt af gänse sjukdomar i Västerås stad år 1918.

Västerås den 31 januari 1919.

Carl Idar,
2:dre stadsläkare.

N:o 38.
Hälsovårdsnämndens berättelse för år 1918.

Årsberättelse från sjukhuset vid Västerås stads försörjningsinrättning för år 1918.

Sjukhuset tillhör Västerås stad.

Under året hafva följande åtgärder vidtagits beträffande byggnaderna och deras omgifning: Inga väsentliga åtgärder.

Mathållning: Endast sådana förändringar, som nödvändiggjorts af kristiden.

Ordningsstadgar och bestämmelser för patienters intagning:
Följande förändringar hafva inträffat beträffande personalen:
Följande viktiga åtgärder hafva hos direktionen blifvit föreslagna:
Inga väsentliga förändringar.

Öfriga anmärkningsvärda förhållanden: Frågan om ny, tidsenlig fattigvårdsanstalt uppskjuten t. f. af dyrtiden. Beslut fattat om byggande af ett provisoriskt ålderdomshem, som annex till den gamla anstalten, hvarigenom ökat utrymme å sjukhuset kvmmer att vinnas.

I. Intrgna aflidna, underhållsdagar, utrymme samt afgifter.

Antal patienter		Underhållsdagar för samtliga vårdare	Antal sängar	Medeltal vårdade pr dag	Högsta	Lägsta	Medellängd af sjukkusvistelsen
Intagna	Aflidna				antalet vårdade någon dag under året		
45	24	13555	35	37	40	35	173

II och III. Inkomster och utgifter.

Anm.: Då sjukhusets räkenskaper föras gemensamt med anstaltens i dess helhet, kunna inga uppgifter för sjukhuset lämnas.

Personalens storlek och löneförmåner.

Befattningshafvare	Lön, Kr.	Andra förmåner
1. Sjuksköterska	600 pr år	Fritt vivre + kristidstillägg Kr. 500: —
2. Sköterskebiträde	25 pr mån.	Fritt vivre + kristidstillägg Kr. 360: —
3. Sköterskebiträde	25 pr mån.	Fritt vivre + kristidstillägg Kr. 360: —

Denna berättelse åtföljes af följande bilagor:
Uppgift angående: intagna sjukdomsfall äfvensom döda.

Västerås den 31 januari 1919.

Carl Idar,
2:dre stadsläkare.

N:o 38.
Hälsovårdsnämndens berättelse för år 1918.

Bil. C.

Uppgift från sjukhuset vid Västerås stads försörjningsinrättning för år 1918 angående intagna sjukdomsfall äfvensom döda.

	Sjukdomarnas nummer och benämning enl. K. Med.-styr:s cirk. d. 19 okt. 1914	Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
	II. *Ålderdomssjukdomar.*				
6	Marasmus senilis	2	5	—	2
	IV. *Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar.*				
21	Septichæmia. Pyosepticæmia. Abscessus. Phlegmone	3	—	—	—
22	Erysipelas	—	1	—	1
29	Influenza epidemica	7	4	1	1
42	Tuberculosis	3	4	3	1
	„ pulmonum. Tuberculosis laryngis	2	2	2	—
	„ ossium et articulorum	1	1	1	—
	„ organ. aliorum	—	1	—	1
	VII. *Kroniska förgiftningssjukdomar.*				
71	Alcoholismus chronicus	1	—	—	—
	VIII. *Nervsystemets sjukdomar.*				
82	Hæmorrhagia, thrombosis, embolia cerebri. Emollitio cerebri	—	2	—	—
84	Hemiplegia	1	4	—	—
88	Myelitis	—	2	—	—
89	Tabes dorsalis	—	1	—	1
94	Neuretis. Neuralgia	1	—	—	—
100	Neurasthenia	—	1	—	—
	IX. *Sinnessjukdomar.*				
108	Dementia senilis	2	4	—	—
	X. *Cirkulationsorganens sjukdomar.*				
112	Endocarditis acuta	—	1	—	—
113	Endocarditis chronica. Vitium organicum cordis	—	4	—	—
113	Myocarditis chronica. Cardiosclerosis. Cor adiposum	1	—	1	—
115	Arteriosclerosis. Atheromatosis. Atherosclerosis. Endarteriitis	7	6	1	4

	Sjukdomarnas nummer och benämning enl. K. Med.-styr:s cirk. d. 14 okt. 1914	Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
	XI. *Andningsorganens sjukdomar.*				
129	Tracheitis chronica. Bronchitis chronica	2	2	—	—
134	Pneumonia crouposa acuta	2	—	1	—
134	Bronchopneumonia acuta	1	—	—	—
140	Pleuritis. Empyema pleuræ	1	1	—	—
	XIII. *Njurarnas och urinvägarnas sjukdomar.*				
174	Nephritis degenerativa et inflammatoria chronica. Morbus Brighti	1	—	1	—
	XIV. *Könsorganens sjukdomar.*				
	A. Manliga könsorganen.				
185	Hypertrophia prostatæ	1	—	—	—
	XV. *Musklernas, ledgångarnas samt bensystemets sjukdomar.*				
202	Myitis. Rheumatismus musculorum	1	—	—	—
206	Polyarthritis rheumatica acuta	—	1	—	—
207	Polyarthritis rheum. chronica	1	—	—	—
208	Arthritis deformans	4	1	—	—
216	Amputatio crur. amb.	1	—	—	—
	XVI. *Hudens sjukdomar.*				
217	Erythema multiforme et nodosum	—	1	—	—
227	Ulcus varicosum cruris	—	1	—	—
	XVIII. *Ögonsjukdomar.*				
276	Cataracta	1	1	—	—
	XIX. *Svulster.*				
309	Glioma	1	1	—	1
316	Carcinoma	3	1	3	1
	„ ventriculi	1	1	1	1
	„ maxillæ sin.	1	—	1	—
	„ œsophagi	1	—	1	—

Bil. 5.

N:o 38.
Hälsovårdsnämndens berättelse för år 1918.

Årsredogörelse från Köttbesiktningsbyrån i Västerås för år 1918.

Verksamheten vid byrån har fortgått under minskad kött-tillförsel. Tillförseln af svin och gödkalfkroppar har efter maximiprisets införande så godt som upphört och det lilla antal fläsk som förekommit har till öfvervägande del härstammat från stadens egen svingård.

På grund häraf ha inkomsterna icke heller räckt till att täcka utgifterna utan har en brist på 2,999: 14 kronor uppstått.

Beskaffenheten af det uppvisade köttet har varit rätt dåligt, beroende på den allmänna foderbristen. Af kött har gjorts 605 beslag, däraf 151 hela eller halfva kroppar.

Vikten af det beslagtagna köttet har uppgått till 9,376 kg. 210 kg. ha efter sterilisering utlämnats till fri disposition.

Af organ ha af olika anledningar beslagtagits 1,315 st.

På grund af de höga kolprisen har förbränningsugnen under året icke kommit till användning, utan har det hälsovådliga köttet på annat sätt oskadliggjorts.

Beträffande tillförseln under de olika månaderna och beslagsorsakerna m. m. får jag hänvisa till närslutna bilagor a och b.

Västerås den 15 mars 1919.

Martin Jonsson.

Bil. a.

Antal besiktigade kött.

Månad	Kött af													
	Storboskap		Större kalf		Mindre kalf		Får, get		Svin		Spädgris	Häst		Föl
	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/1	1/2	1/1
Januari	284	21	98	7	680	8	33	2	18	—	3	32	—	—
Februari	270	17	132	6	587	16	29	—	47	2	1	38	—	—
Mars	349	28	161	3	575	8	34	—	31	—	—	46	1	—
April	254	15	120	2	720	9	22	1	96	1	1	46	—	—
Maj	276	20	165	4	690	17	30	—	10	—	1	35	—	—
Juni	233	9	214	12	541	12	26	—	57	—	3	40	-	1
Juli	181	8	159	1	500	11	36	1	2	—	—	33	—	1
Augusti	232	7	188	5	385	8	68	1	23	—	—	31	—	—
September	243	10	139	5	381	13	187	4	2	—	1	27	—	1
Oktober	309	11	154	2	510	18	484	3	15	—	2	43	—	—
November	382	24	116	2	631	21	405	11	6	1	3	51	—	1
December	277	22	48	3	420	17	133	8	31	—	7	45	1	1
Summa	3,290	192	1,694	52	6,620	158	1,487	31	338	4	22	467	2	5

N:o 38.
Hälsovårdsnämndens berättelse för år 1918.

Antal besiktigade lösa organ (enbart organbesiktning).

Månad	Enbart organbesiktning: Storboskap						Kalf					Får, get				Svin				Häst				
	Lunga	Hjärta	Lefver	Jufver	Tunga	Hufvud	Lunga	Hjärta	Lefver	Tunga	Hufvud	Lunga	Hjärta	Lefver	Hufvud	Lunga	Lefver	Hjärta	Hufvud	Lunga	Hjärta	Lefver	Tunga	Hufvud
Januari	40	40	52	36	269	38	2	2	10	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	5	5	—	1
Februari	30	29	38	12	237	27	3	3	13	24	27	—	—	—	—	—	—	—	1	18	14	18	4	—
Mars	34	35	46	19	339	33	3	3	16	23	15	—	—	—	—	—	—	—	—	11	13	13	2	—
April	16	17	24	6	229	16	1	1	9	33	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	18	20	3	—
Maj	27	27	30	17	194	26	3	3	28	44	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	7	10	2	—
Juni	27	27	23	17	202	23	9	9	23	24	3	—	—	—	1	—	—	—	—	12	7	10	1	—
Juli	25	26	30	15	166	25	7	7	26	15	1	—	—	—	—	—	—	—	—	9	8	10	3	3
Augusti	34	35	35	18	204	36	2	2	10	23	2	—	—	—	—	—	—	—	—	14	10	17	2	1
September	21	21	29	13	196	18	4	4	14	22	4	1	1	1	—	1	1	1	—	7	7	7	1	2
Oktober	29	29	37	25	262	30	9	9	18	22	3	—	—	—	—	—	—	—	—	23	21	21	3	1
November	30	29	26	30	236	27	1	1	10	47	1	1	1	1	1	—	—	—	—	18	17	16	6	4
December	37	38	47	26	247	34	2	2	3	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	18	16	6	5
Summa	350	353	437	224	2,831	333	46	46	180	301	56	2	2	2	2	1	1	1	1	157	145	163	33	17

Anm. Organtvång är icke i samhället gällande.

Antal helt eller delvis beslagtagna kroppar och vid beslaget vidtagna åtgärder.

Djurslag	Antal besiktigade	Godkända efter kassation af förändrade organ eller delar: Antal	% af besiktigade	Godkända efter särskild behandling: Antal	% af besiktigade	Helt förstörda: Antal	% af besiktigade	Summa djur, hvarå beslag gjorts: Antal	% af besiktigade
Storboskap	3,482	375	10.79	1	0.02	13	0.37	389	11.14
Större kalf	1,746	18	1.03	—	—	1	0.05	19	1.08
Mindre kalf	6,778	14	0.20	—	—	126	1.88	140	2.06
Får eller get	1,518	6	0.39	—	—	6	0.38	12	0.79
Svin	442	16	3.64	—	—	1	0.22	17	3.85
Spädgris	22	1	4.54	—	—	1	4.54	2	9.09
Häst	469	19	4.07	—	—	3	0.64	22	4.91
Föl	5	4	80.00	—	—	—	—	4	80.00
Summa	14,362	454	3.07	1	0.006	151	1.12	605	4.21

N:o 38.
Hälsovårdsnämndens berättelse för år 1918.

Antal kasserade organ och kött samt vikten af de kasserade köttpartierna.

Djurslag	Organ									Kött				
	Lunga	Hjärta	Brösthinna	Lefver	Bukhinna	Njure	Jufver	Tunga	Hufvud	Delar Vikt i kg.	Kroppar 1/1	Kroppar 1/2	Kroppar Vikt kg.	Summa vikt kg.
Storboskap	67	1	183	55	153	221	4	1	2	3,698	13	—	1,788	5,486
Större kalf	—	—	1	2	1	26	—	—	—	5	1	—	50	55
Mindre kalf	5	—	126	12	126	261	—	2	2	27	125	1	2,246	2,273
Får, get	—	—	6	—	6	12	—	—	—	5	6	—	77	83
Svin	—	—	1	—	1	2	3	—	—	68	1	—	58	126
Spädgris	—	—	1	1	2	—	—	—	—	—	1	—	15	15
Häst	10	—	5	2	4	8	—	—	—	540	3	—	781	1,321
Föl	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	—	—	—	17
Summa	82	1	323	71	292	532	7	3	4	4,360	150	1	5,015	9,376

Antal och vikt af särskildt behandlade kroppar jämte uppgift å behandlingens art.

Djurslag	Godkända efter sterilisering				Summa behandlade		
	Antal		Vikt kg.		Antal		Vikt kg. (Före behandlingen)
	1/1	1/2	Före behandlingen	Efter behandlingen	1/1	1/2	
Storboskap	1	—	210	159	1	—	210
Summa	1	—	210	159	1	—	210

Beslagsorsaker för olika djurslag

Beslagsorsaker	Storboskap				Större kalf				Mindre kalf				Får, Get			
		Åtgärd				Åtgärd				Åtgärd				Åtgärd		
	Antal	Godkända efter kassation af förändr. organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda	Antal	Godkända efter kassation af förändr. organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda	Antal	Godkända efter kassation af förändr. organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda	Antal	Godkända efter kassation af förändr. organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda
Blodförgiftning (Septicæmia)	—	—	—	—	1	—	—	1	59	—	—	59	—	—	—	—
Varfeber (Pyæmia)	—	—	—	—	—	—	—	—	33	—	—	33	—	—	—	—
Strålsvampsjuka (Actinomycosis)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tuberkulos (Tuberculosis)	184	180	1	3	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Igelsjuka (Distomatosis)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dyntsjuka (Cysticercus tenuicollis)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	5	—	—
Traum. mag., mellangärds- och hjärtsäcksinfl.	31	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gulsot (Icterus)	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	7	—	—	—	—
Fläcklever (Teleangiektasia hepatis)	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Njurinflammation (Nephritis)	16	16	—	—	10	10	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Juverinflammation (Mastitis)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Inflam. i leder, slemsäckar och senskidor	89	89	—	—	2	2	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—
Blödningar (kontusioner och benbrott	30	30	—	—	2	2	—	—	3	3	—	—	1	1	—	—
Abcessbildning	8	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cystabildning	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svulstbildning	5	3	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andra sjukliga förändringar	19	13	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Utmärgling	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Omogenhet	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	5	—	—	—	—
Fargaltsvål	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Foder-, skållvatten- eller blodaspiration	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Förskämning	—	—	—	—	1	1	—	—	29	7	—	22	6	—	—	6
Abnorm lukt	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Förorening	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	389	375	1	13	19	18	—	1	140	14	—	126	12	6	—	6
Antal besiktigade kroppar och lösa organ	1/1: 3290		1/2: 192		1/1: 1694		1/2: 52		1/1: 6620		1/2: 158		1/1: 1487		1/2: 31	

Bil. b.

N:o 38. *Hälsovårdsnämndens berättelse för år 1918.*

och vid beslagen vidtagna åtgärder.

Svin				Spädgris				Häst				Föl				Enbart organbesiktning. De förändrade organen förstörda				
	Åtgärd				Åtgärd				Åtgärd				Åtgärd							
Antal	Godkända efter kassation af förändr. organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda	Antal	Godkända efter kassation af förändr. organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda	Antal	Godkända efter kassation af förändr. organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda	Antal	Godkända efter kassation af förändr. organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda	Storboskap	Kalf	Får, Get	Svin	Häst
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	56	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
6	6	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—
3	3	—	—	1	1	—	—	12	12	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
1	—	—	1	1	—	—	1	3	1	—	2	—	—	—	—	1	1	—	1	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	10	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
17	16	—	1	2	1	—	1	22	19	—	3	4	4	—	—	124	1	—	1	16
1/1: 338		1/2: 4		~~1/1: 22~~		1/2		~~1/1: 467~~		1/2: 2		1/1: 5		1/2		4528	629	8	4	515

N:o 38.
Hälsovårdsnämndens berättelse för år 1918.

Bil. 6.

Redogörelse för hälsopolisens verksamhet år 1918.

Handel och näringar.

Rörelsens art	Antal vid årets början	Nedlagda under året	Nytillkomna under året	Antal vid årets slut	Anm.
Slakterier	2	—	4*	6	Genom Lundby o. S:t Ilians inkorporering.
Korvfabriker	16	2	6	20	
Charkuteributiker	23	3	4	24	
Speceributiker	53	4	4	56	
Fiskbutiker	3	—	4	7	
Fiskförvaringslokaler	3	—	—	3	
Mejerier	2	—	—	2	
Mjölkbutiker	58	9	3	52	
Bagerier och konditorier	15	—	1	16	
Kaféer och spisningslokaler	38	3	1	36	
Restauranger	4	—	—	4	
Hotell	9	1	—	8	
Natthärbärgen	1	—	—	1	
Rakstugor	9	1	2	10	
Lump-, hud- och benupplag	14	3	2	13	
Oljefabriker	—	—	1	1	
Karamellfabriker	1	—	—	1	

Anmärkningar ha under året gjorts i nedanstående antal fall:

Orsaker	Afhjälpta under hand	Föranledda till nämndens ingripande	Föranledda till åtal	Summa anmärkningar
Förseelse mot Renhållningsstadgan	20	34	25	54
„ „ Mjölkstadgan	3	4	4	11
„ „ Bageristadgan	—	1	—	1
„ „ Matvarustadgan	3	10	19	32
„ „ Hälsovårdsstadgan	4	5	—	9
Anmärkning mot vattenklosetters inrättande	17	—	—	17
Osunda bostäder	—	3	—	3
Summa	47	57	48	127

N:o 38. *Hälsovårdsnämndens berättelse för år 1918.*

Prov för kemisk undersökning.

Grädde. Sedan Kungl. Maj:t beslutat att fr. o. m. den 1 februari 1918 saluhållen grädde skall hålla minst 10 % fetthalt, har genom hälsopolisen inköpts och å Kemiska stationen i Västerås undersökts 266 gräddprof, hvarutaf 119 st. understego minimifetthalten, medan 147 st. höllo 10 % eller däröfver. Medeltalet å den sålunda undersökta gräddens fetthalt utgör emellertid 10,001 %.

Mjölk. Af 175 undersökta prof å oskummad mjölk befunnos 13 st. understiga minimifetthalten, hvaremot 162 uppfyllde eller öfverstego densamma. Medeltalet ger 3,3 %. Å separerad mjölk, som enligt mjölkstadgan för staden skall innehålla minst 8 % torrsubstans ha 25 prof undersökts, hvilka alla uppfyllt fordringarna.

I o. f. utrönande af renlighetsgraden hos den saluhållna mjölken undersöktes 5 prof, af hvilka hvart och ett lämnade 2 mgr bottensats pr liter (= obetydlig smutshalt).

För att kontrollera Hälsovårdsnämndens under viss tid påbjudna *pasteuriseringsplikt* för ett af stadens mejerier (på grund af nervfeberepidemi genom infekterad mjölk) inköptes och undersöktes 44 prof.

Ett prof å *kaffesurrogat* bestod af rostade ekollon.

Emot ett prof *spisbröd,* som befarats innehålla mask, förefanns ingen anmärkning.

Tvenne *vattenprof* från gårdsbrunnar i stadens utkanter visade bl. a. stark reaktion å ammoniak samt svafvel- och salpetersyra, i anledning hvaraf Hälsovårdsnämnden utfärdat förbud för brunnarnas ifråga användning.

Undersökta 7 st. prof å *"alkoholfritt vin",* som ifråga om lukt och smak påminde om karbol el. dyl., var mögelbemängt i hög grad och följaktligen otjänligt till förtäring. Af varan påträffades hos ett flertal handlande i staden ej mindre än 1,557 flaskor, hvars innehåll oskadliggjordes.

Desinfektioner, utförda under år 1918.

Månad	Antal desinficerade		Förbrukad formalin	Desinfektionens orsaker							Summa
	Rum	Kök	gram	Tuberkulos	Difteri	Scharlakansfeber	Tyfoidfeber	Ep. hjärnfeber	"Spanska sjukan"	Öfriga orsaker	
Januari	35	6	9150	3	6	—	11	—	—	—	20
Februari	39	4	10600	—	10	4	12	—	—	—	26
Mars	26	4	8350	4	3	2	5	1	—	1	16
April	31	1	7750	3	8	1	2	—	—	2	16
Maj	11	3	4250	2	6	—	2	—	—	—	10
Juni	9	3	3650	5	2	—	—	—	—	—	7
Juli	29	6	9900	4	8	3	5	—	—	3	23
Augusti	17	2	5050	1	8	2	2	—	—	—	13
September	15	2	5200	2	2	2	—	—	—	6	12
Oktober	37	3	13500	3	16	4	—	—	6	—	29
November	37	1	12200	4	8	7	—	—	3	5	27
December	21	2	6750	1	10	—	1	—	3	—	15
Summa	307	37	96350	32	87	25	40	1	12	17	214

N:o 38.

Hälsovårdsnämndens berättelse för år 1918.

Tjänsteskrifvelser

ha under året aflåtits i 80 fall, däraf till Hälsovårdsnämnden 45, till Stadsfiskalen i. o. f. åtal 6, till Fastighetsägare m. fl. 29.

Dessutom äro kvartals- och årsrapporter öfver den kommunala tillsynen aflämnade till yrkesinspektören i vederbörlig ordning.

Sammandrag af hälsopolisens arbeten under år 1918.

Arbetets art	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December	Summa
Diverse arbeten	52	51	57	61	59	56	56	44	48	49	49	48	630
Tillsyn över minderåriga	1	2	5	9	1	2	1	—	1	—	2	—	24
Mjölk- och gräddprov	28	86	82	89	90	74	126	56	42	43	99	6	821
Vittnesinkallelse	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	3
Desinfektioner	5	10	16	17	10	7	25	13	12	29	27	17	188
Insp. afloppstr. o. diken	2	4	9	17	20	27	26	12	17	24	12	2	172
„ afstjälpn.-platser	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	2	—	5
„ Lump-, hud- o. benupplag	27	15	23	34	29	18	30	13	14	24	14	13	254
„ Skolor	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
„ Rakstugor	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Spisningslokaler	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	7
„ Bostäder	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Fartyg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ järnvägens godsmagasin	15	8	15	17	9	9	7	10	9	8	15	8	126
Tillsyn öfver torghandeln	7	7	10	8	9	10	9	7	7	8	9	10	101
Biträde å Köttbesiktningsbyrån	66	64	65	66	66	61	67	55	62	68	69	66	775
Insp. Salubodar	59	112	104	64	86	44	36	71	38	23	62	40	739
„ Slakterier o. korffabriker	73	71	91	96	102	91	97	88	82	91	101	89	1072
„ Charkuteributiker	88	79	80	105	97	101	107	114	92	95	120	115	1192
„ Mejerier	3	4	14	3	5	5	5	4	3	4	6	10	66
„ Mjölkbutiker	105	146	106	124	139	89	115	84	65	82	110	56	1221
„ Bagerier	15	20	34	36	33	20	32	7	14	12	14	19	256
„ Fähus	7	9	8	14	15	11	20	11	19	19	19	14	166
„ Svinhus	7	11	9	9	14	14	16	13	33	27	26	20	198
„ Stall	115	103	155	144	165	138	157	82	137	152	165	151	1663
„ Gårdar o. afträden	1353	1339	1350	1492	1459	1511	1576	999	1340	1268	1516	1176	16379
„ Vattenklosetter	6	—	7	1	—	—	3	3	6	2	10	3	43
Beslagit födoämnen	—	—	2	4	9	6	3	15	4	3	—	—	46
Delgifvit Nämndens protokoll	—	5	4	—	14	2	—	16	3	15	5	—	64

Rapport över den kommunala tillsynen i Västerås stad under år 1918.

N:o 38. *Hälsovårdsnämndens berättelse för år 1918.*

Tillsynen har liksom föregående år utövats af undertecknad, som af Hälsovårdsnämnden därtill utsetts. Under året har inspekterats följande antal arbetsställen med angifna drifkraftbelopp och arbetarantal:

Arbetsställen hänförliga till	Insp. arbetsställen			Antal arbetare			
	Utan mek. drifkraft	Med mek. drifkraft		Under 18 år		Öfver 18 år	
	Antal	Antal	Eff. hkr	m.	kv.	m.	kv.
Hantverk	5	7	16,5	7	1	20	3
Handel	3	—	—	—	3	—	1
Byggnadsverksamhet	2	—	—	—	—	12	—
Öfrig verksamhet	4	—	—	4	10	11	4
Summa	14	7	16,5	11	14	43	8

Inspektionsverksamheten har utförts genom 24 inspektionsbesök, fördelade på 20 dagar.

Missförhållande, som föranlett anmälan till yrkesinspektör enl. § 4 instruktionen för yrkesinspektionens kommunala tillsyningsorgan, har iakttagits i intet fall.

Västerås den 4 januari 1919.

Ernst Berggren,
1:ste hälsopolis.

N:o 38.
Hälsovårds-nämndens berättelse för år 1918.

Bil. 4.

Redogörelse för fosterbarnsvården i Västerås stad för år 1918.

A) I *enskild bostad* vårdade fosterbarn:

Antal vid årets början anmälda		61
Tillkomna under året		29
Summa		90
Aflidna under året:		
före fyllda 1 år	—	
efter „ 1 år	1	
Summa	1	
Afgångna af annan anledning:		
före fyllda 7 år	7	
efter „ 7 år	13	
Summa	20	
Hela antalet under året afgångna		21
Antal vid årets slut vårdade:		
under 1 år gamla	6	
1—7 år gamla	63	69
Summa		90

B) I *särskild anstalt* vårdade:

Antal vid årets början anmälda		7
Tillkomna under året		2
Summa		9
Aflidna under året:		
före fyllda 1 år	—	
efter „ 1 år	—	
Summa	—	
Afgångna af annan anledning:		
före fyllda 7 år	—	
efter „ 7 år	1	
Summa	1	
Hela antalet under året afgångna		1
Antal vid årets slut vårdade:		
under 1 år gamla	—	
1—7 år gamla	8	8
Summa		9

C) *Hela antalet inom kommunen vårdade fosterbarn* vid redogörelseårets slut 77

D) *Fosterlegans storlek* pr månad:
i enskild bostad: högst 60
i barnavårdsanstalt: högst 10

E) Hafva *förelägganden meddelats* enligt 7 § 1? Nej.

F) Hafva *förelägganden meddelats* enligt 7 § 2? Nej.

G) Hafva *försummelser beifrats* enligt 10 §? Nej.

H) Hafva *försummelser beifrats* enligt 11 §? Nej.

I) Finnes inom staden *särskild fosterbarnsnämnd?* Ja.

K) Äro *särskilda biträden* enligt 12 § förordnade och i så fall *huru många?* 5 med 3 suppleanter.

L) Finnes inom staden *anstalt, hvarom i 18 § sägs,* och i sådant fall: hvem är där anställd såsom *läkare?* Nej.

Västerås den 27 februari 1919.

Ida Grönberg,
Fosterbarnsnämndens ordförande.

Bil. 7.

N:o 38.
Hälsovårdsnämndens berättelse för år 1918.

Uppgift å i Västerås stads Varmbadhus under år 1918 serverade bad.

Badform	Män	Kvinnor	Summa bad
I kl. Karbad	2787	2367	5154
I „ D:o med massage	568	163	731
I „ Sittbad	—	4	4
I „ Halfbad	126	19	145
II „ Karbad	2021	2566	4587
II „ D:o med massage	588	312	900
II „ Sittbad	—	7	7
II „ Halfbad	30	108	138
II „ Billighetskarbad	236	339	575
I „ Badstu eller ångskåp	2645	613	3258
I „ D:o med borstning	2482	151	2633
I „ D:o „ massage	48	12	60
Simhall med värmestuga (vinter)	3862	1545	5407
D:o för skolungdom	2150	2049	4199
Dusch i Badstu eller simhall	200	755	955
Elektriskt ljusbad	102	24	126
D:o med borstning	62	6	68
D:o „ massage	85	23	108
Kolsyrebad II	12	—	12
Syrgasbad	6	—	6
Fangobad	15	3	18
Billighetsbadstu (folkbad)	15540	5158	20698
Simhall med värmestuga (sommar)	2984	1651	4635
Solbad med dusch	31	5	36
Elementarskolan	495	393	888
Folkskolan	1960	2257	4163
Billighetsbadstu (A. S. E. A.)	—	2	2
D:o (Svenska Metallverken	1434	231	1665
Simsällskapet	703	—	703
Seminariet	—	7	7
Hundbad	—	—	23
Bad till folkskolebarn	—	—	5480
Bad för simundervisning	3181	3495	6676
Summa bad	44299	24265	74067

Västerås den 30 januari 1919.

John Söderström,
Föreståndare.

Västerås 1919, Västm. Alleh:s A.-B:s Tr.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1919. Den 28 Maj. VIII.

N:o 39.

Kungl. brefvet ang. provisorisk förhöjning i hamntaxan.

GUSTAF etc. Vår ynnest etc.

På framställning af Hamnstyrelsen i Västerås, å Stadsfullmäktiges därstädes vägnar, om tillstånd för Västerås stad att upptaga ett provisoriskt tillägg till hamnafgifter för såväl fartyg som ock varor, ej hänförliga till lifsmedel, fodermedel och gödningsämnen, fastställde Vi enligt nådigt bref till Eder den 3 augusti 1917 vissa ändringar i den för staden gällande hamntaxa, att lända till efterrättelse intill utgången af år 1917.

Sedermera hafva Vi den 14 december 1917 medgifvit, att berörda taxeringsändringar finge äga tillämpning jämväl under år 1918.

Med utlåtande den 5 innevarande februari har Ni öfverlämnat en till Oss ställd skrift, däri Stadsfullmäktige i Västerås anhållit att äfven under år 1919 få upptaga ifrågavarande förhöjda afgifter.

Sedan Kommerskollegium afgifvit infordradt utlåtande, hafva Vi låtit detta ärende Oss föredragas och därvid funnit godt medgifva, att de genom ofvannämnda nådiga bref den 3 augusti 1917 fastställda ändringar i hamntaxan för Västerås må äga tillämpning jämväl under återstående del af år 1919.

Detta meddela Vi Eder till kännedom samt för vederbörandes underrättande och behörigt kungörande. Stockholms slott den 28 februari 1919.

GUSTAF.

F. V. Thorsson.

angående provisorisk förhöjning af vissa afgifter i hamntaxan för staden Västerås.

N:o 40.

Beredningsutskottets förslag ang. reglemente för planteringsnämnden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

För fullgörande af till Beredningsutskottet lämnadt uppdrag får Beredningsutskottet härmed förelägga Stadsfullmäktige förslag till reglemente för den af Stadsfullmäktige genom beslut den 28 februari 1918 tillsatta planteringsnämnden.

Enligt Stadsfullmäktiges ofvanberörda beslut skulle Nämndens uppdrag bestå uti att bevaka stadens yttre försköning och naturens vård och att i dessa afseenden gå stadens myndigheter till handa, att biträda Drätselkammaren vid öfvertagande af de funktioner, som utöfvats af Trädplanteringssällskapet, samt att öfvertaga de uppgifter, som ålegat den s. k. naturskyddskommittén.

Såväl dessa riktlinier som de vid öfverläggningen angående nämndens tillsättande framförda synpunkterna vore öfverensstämmande uti att nämndens ställning skulle i frågor, fallande inom nämndens verksamhetsgrenar, vara i hufvudsak af rådgifvande natur och ej ett självständigt förvaltningsorgans.

Sedan Beredningsutskottet i ärendet hört Drätselkammaren öfver ett af Beredningsutskottet utarbetadt utkast till ett dylikt reglemente och i anledning af erinringar, som Drätselkammaren gjort mot detsamma, har Beredningsutskottet slutligen redigerat sitt förslag med beaktande af Drätselkammarens erinringar.

Härutöfver har Beredningsutskottet ansett att stadsträdgårdsmästarens närvaro vid planteringsnämndens sammanträden är påkallad i enahanda utsträckning, som skulle gälla för stadsingeniören och stadsarkitekten, och att han med hänsyn till sin sakkunskap bör tillförsäkras enahanda rätt som dessa att deltaga i öfverläggningen men ej i besluten med reservationsrätt emot af nämnden fattade beslut.

Med det förtydligande, att Beredningsutskottet anser uppgiften att bevaka stadens försköning innefattas uti § 1 mom. 1 i förslaget härnedan, får Beredningsutskottet, med öfverlämnande ej mindre af sitt ursprungliga förslag än äfven af Drätselkammarens skrifvelse, i anledning af detsamma hemställa, att Stadsfullmäktige ville godkänna följande

FÖRSLAG

till

reglemente för Västerås stads planteringsnämnd.

§ 1.

Nämnden har till uppgift:

1:o) att lämna Drätselkammaren biträde genom råd och anvisningar med ordnandet, vården och tillsynen af stadens parker och planteringar samt de områden, som äro upplåtna till folkparker;

2:o) att främja allt naturskydd inom staden af hvad slag det vara må.

N:o 40.
Ang. reglemente för planteringsnämnden.

§ 2.

För förverkligande af dessa sina uppgifter åligger det nämnden:

att hos Stadsfullmäktige eller annan vederbörande kommunal institution göra de framställningar och förslag, hvartill nämnden kan finna anledning,

att efter remiss från andra nämnder och styrelser afgifva yttrande i ärenden, som tillhöra nämndens verksamhet, med rätt för nämnden, att från sådana nämnder och styrelser infordra de upplysningar, hvilka nämnden härför kan finna behöfliga,

att årligen till Drätselkammaren afgifva förslag till utgiftsstat med upptagande af de åtgärder i ofvan angifna syfte, som under ett påföljande år böra ifrågakomma.

§ 3.

Nämnden har till sitt biträde stadsträdgårdsmästaren med honom underlydande personal.

§ 4.

Planteringsnämnden består af sju af Stadsfullmäktige valda ledamöter, som tillsättas för en tid af 3 år. Valet sker i December månad.

Den ledamot af Drätselkammaren, som har sig anförtrodd uppsikten öfver stadens parker och planteringar, är, därest han ej genom Stadsfullmäktiges val tillhör nämnden, självskrifven ledamot af densamma.

Afgår ledamot före utgången af den tid, under hvilken han är vald, väljes annan person för återstoden af nämnda tid.

§ 5.

Nämndens ledamöter välja årligen bland sig ordförande och vice ordförande. Nämnden sammanträder minst en gång hvarannan månad och därutöfver då så erfordras efter kallelse af ordföranden.

§ 6.

För besluts fattande erfordras att minst fyra ledamöter äro tillstädes och afgör vid omröstning enkel pluralitet. Vid lika röstetal varder den mening gällande, som ordföranden biträder. Vid Nämndens sammanträden föres protokoll, som upptager de fattade besluten, och justeras detta i den ordning Nämnden bestämmer.

§ 7.

Stadsingeniören och stadsarkitekten samt stadsträdgårdsmästaren skola till hvarje nämndens sammanträde kallas, och äga de i öfverläggningen men ej i besluten deltaga, med rätt att få afvikande mening till protokollet tagen.

Under förutsättning af bifall till föslaget i hvad detsamma afser utökning af antalet ledamöter i nämnden, hemställer Beredningsutskottet, att Stadsfullmäktige ville till nya ledamöter utse nuvarande suppleanterna i Nämnden, Järnsvarfvaren Carl Bäckman och Folkskolläraren Isidor Fröier.

Ett godkännande af förslaget angående stadsträdgårdsmästarens befogenhet vid planteringsnämndens sammanträden påfordrar ändring i § 2 i för denne befattningshafvare fastställd instruktion (se sid. 43 under N:o 26 uti Stadsfullmäktiges handlingar för den 27 mars 1919).

N:o 40.
Ang. reglemente för planteringsnämnden.

Beredningsutskottet föreslår därför, att sista delen af berörda paragraf erhåller följande ändrade lydelse:

»Han skall såsom sakkunnig biträda Drätselkammaren och Planteringsnämnden äfvensom Byggnadsnämnden och stadsplanekommittén. Han skall på kallelse närvara vid dessas sammanträden, och äger att i sin egenskap af sakkunnig deltaga i öfverläggning men ej i beslut, med rätt att i afseende å af Planteringsnämnden fattade beslut få afvikande mening till dess protokoll antecknad.

Västerås den 13 maj 1919.

För Beredningsutskottet:
CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

Till Beredningsutskottet i Västerås.

I samband med beslut af Stadsfullmäktige den 28 februari 1918 att tillsätta en stadens planteringsnämnd, beslöto Stadsfullmäktige gifva Beredningsutskottet uppdrag att efter Drätselkammarens hörande utarbeta de närmare bestämmelser, som betingades af berörda beslut, och har Beredningsutskottet i öfverensstämmelse härmed till Drätselkammaren för yttrande öfverlämnat förslag till reglemente för denna nämnd.

Efter granskning af förslaget får Drätselkammaren härmed återställa handlingarne i ärendet med hemställan, att Beredningsutskottet ville taga i öfvervägande lämpligheten af följande ändringar och tillägg till detsamma af mindre räckvidd i allt utom hvad angår Nämndens sammansättning.

Emot innehållet i § 1 har Drätselkammaren ingen annan erinran att göra än att Nämndens ställning som rådgifvande kan betonas än skarpare genom att gifva mom. 1 följande lydelse: »att lämna Drätselkammaren biträde genom råd och anvisningar med» etc.

I sista mom. af § 2 böra lämpligen efter ordet »årligen» orden »till Drätselkammaren» inskjutas.

§ 3 finner Drätselkammaren vara öfverflödig, då Nämnden, såsom ock af Beredningsutskottet betonats, ej är ett själfständigt förvaltningsorgan.

Sedan numera förslag till instruktion för stadsträdgårdsmästaren af Drätselkammaren utarbetats och däri enahanda bestämmelse intagits, som återfinnes under § 4 mom. 2, finner Drätselkammaren mom. i detta reglemente vara öfverflödigt, hvarför Drätselkammaren föreslår, att detsamma skall utgå.

Vidkommande Planteringsnämndens sammansättning är Drätselkammaren af den uppfattning, att antalet ledamöter i densamma enligt Stadsfullmäktiges beslut, hvaraf Beredningsutskottet vid utarbetande af reglemente varit bundet, är allt för knappt för att få de intressen, som Nämnden är satt att bevaka, i Nämnden själf så allsidigt och representativt företrädda som möjligt.

På grund af Nämndens ställning till Drätselkammaren anser Drätselkammaren, att den ledamot af Drätselkammaren, som har sig anförtrodd uppsikten

öfver stadens parker och planteringar, bör vara självskrifven ledamot af Nämnden, därest denne ledamot ej förut genom Stadsfullmäktiges inval tillhör densamma.

N:o 40. *Ang. reglemente för planteringsnämnden.*

Drätselkammaeren föreslår alltså, att antalet af Stadsfullmäktige valda ledamöter utökas till 7, vid hvilket förhållande suppleanter synas obehöfliga äfvensom att ofvannämnda ledamot af Drätselkammaren göres till självskrifven ledamot af Nämnden.

Såsom en följd häraf skulle för Nämndens beslutförhet fordras 4 ledamöters närvaro.

Beträffande sammanträdena har Drätselkammaren ansett, att deras antal under året bör fixeras, och föreslår därför, att bestämmelse intages att Nämnden skall sammanträda minst en gång hvarannan månad och därutöfver då så erfordras, efter kallelse af ordföranden.

I öfriga delar biträder Drätselkammaren det föreliggande förslaget.

Västerås den 13 mars 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Utdrag af protokoll, hållet vid Byggnadsnämndens i Västerås sammanträde den 9 oktober 1918.

§ 140.

Sedan Byggnadsnämnden genom beslut under § 123 i protokollet för den 3 nästlidne september till Stadsingeniören och Stadsarkitekten för utlåtande öfverlämnat en skrifvelse från Stadsfullmäktiges Beredningsutskott med begäran att Byggnadsnämnden ville delge sina önskemål i afseende å organisationen af en stadens planteringsnämnd och dess verksamhet, så hade nu Beredningsutskottet till Byggnadsnämnden öfverlämnat en promemoria med förslag till instruktion för en planteringsnämnd.

Detta förslag innehölle föreskrift att Byggnadschefen och Stadsarkitekten skulle till hvarje Nämndens sammanträde kallas och äga deltaga i Nämndens öfverläggningar men ej i dess beslut, med rätt likväl att få afvikande mening antecknad till protokollet.

Då Byggnadsnämnden funne sina intressen i afseende å planteringsnämndens verksamhet vara tillräckligt tillvaratagna genom en dylik föreskrift i Nämndens instruktion, beslöt Nämnden genom protokollsutdrag delgifva Beredningsutskottet kännedom härom med förklaring, att Byggnadsnämnden i öfrigt icke hade något att erinra emot hvad promemorian innehölle angående planteringsnämndens uppgifter och dess åliggande till förverkligande af dessa.

Som ofvan.

In fidem.:
Ragnar Tenow.

N:o 40.
Ang. reglemente för planteringsnämnden.

Beredningsutskottets ursprungliga

FÖRSLAG

till

reglemente för Västerås stads planteringsnämnd.

§ 1.

Nämnden har till uppgift:

1:o) att biträda Drätselkammaren med ordnandet, vården och tillsynen af stadens parker och planteringar samt de områden, som äro upplåtna till folkparker;

2:o) att främja allt naturskydd inom staden af hvad slag det vara må.

§ 2.

För förverkligande af dessa sina uppgifter åligger det nämnden:

att hos Stadsfullmäktige eller annan vederbörande kommunal institution göra de framställningar och förslag, hvartill nämnden kan finna anledning,

att efter remiss från andra nämnder och styrelser afgifva yttranden i ärenden, som tillhöra nämndens verksamhet, med rätt för nämnden, att från sådana nämnder och styrelser infordra de upplysningar, hvilka nämnden härför kan finna behöfliga,

att årligen afgifva förslag till utgiftsstat med upptagande af de åtgärder i ofvan angifna syfte, som under ett påföljande år böra ifrågakomma.

§ 3.

Nämndens utgifter bestridas genom Drätselkammarekontoret, på hvilket äfven ankommer att föra nämndens räkenskaper. Dessa granskas af stadens revisorer i vanlig ordning.

§ 4.

Nämnden har till sitt biträde stadsträdgårdsmästaren med honom underlydande personal.

Stadsträdgårdsmästaren tillsättes af Drätselkammaren efter förslag af nämnden på obestämd tid med 6 månaders ömsesidig uppsägning och emot åtnjutande af den lön, som Stadsfullmäktige bestämma.

§ 5.

Planteringsnämnden består af fem af Stadsfullmäktige valda ledamöter och två suppleanter, som tillsättas för en tid af 3 år. Valet sker i december månad och gäller för jämt antal kalenderår.

Afgår ledamot eller suppleant före utgången af den tid, under hvilken han är vald, väljes annan person för återstoden af nämnda tid.

§ 6.

Nämndens ledamöter välja årligen bland sig ordförande och vice ordförande. Nämnden sammanträder på ordförandens kallelse.

§ 7.

N:o 40. *Ang. reglemente för planteringsnämnden.*

För beslutß fattande erfordras att minst tre ledamöter äro tillstädes och afgör vid omröstning enkel pluralitet. Vid lika röstetal varder den mening gällande, som ordföranden biträder. Vid nämndens sammanträden föras protokoll, som upptager de fattade besluten och justeras detta i den ordning nämnden bestämmer.

§ 8.

Stadsingeniören och Stadsarkitekten skola till hvarje nämndens sammanträde kallas, och äga de i öfverläggningen men ej i besluten deltaga, med rätt att få afvikande mening till protokollet tagen.

N:o 41.

Drätselkammarens skrifvelse ang. anslag till anordnande af båtplatser.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

För undanrödjande af olägenheten med bristen på båtplatser i hamnen har Hamnstyrelsen i bifogade protokollsutdrag föreslagit anordnande af dels provisoriska båtplatser innanför den nya strandskoningen nedanför järnvägsverkstäderna och i Lillån, dels ock förtöjningsplatser för däckade segelbåtar vid gångbron till kallbadhuset, och härför beräknat en kostnad af cirka 2,500 kronor, och får Drätselkammaren, med hänsyn till åtgärdernas behöflighet och lämplighet, hemställa, att Stadsfullmäktige ville för ändamålet anvisa ett förslagsanslag af 2,500 kronor, att utgå af det i innevarande års stat afsatta anslaget för diverse och oförutsedda behof.

Västerås den 25 april 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Utdrag af protokoll, hållet vid Hamnstyrelsens i Västerås sammanträde den 12 april 1919.

§ 23.

Under sistförflutna sommar hade de bryggor och kajer inom stadens hamn, som uthyrdes till enskilda, hvilka önskade där förtöja sina båtar, visat sig icke motsvara behofvet af dylika privata båtplatser och anmälde nu Byggnadschefen,

N:o 41. *Ang. anslag till anordnande af båtplatser.*

då inom styrelsen fråga uppstod om anskaffande af utrymme för flera båtar, att provisoriska båtplatser kunde anordnas innanför strandskoningen nedanför järnvägsverkstäderna för en kostnad af cirka 2,000 kronor och vid den nybyggda strandskoningen i Lillån.

Byggnadschefen ansåge äfven att innevarande år innehafvare af däckade segelbåtar borde, för att bereda plats för mindre båtar, icke tillåtas förtöja dem vid hamnens bryggor och kajer, utan borde anmodas förankra dem på redden. För att bereda dessa lämpliga tilläggsplatser torde dock enligt hans förmenande på gångbron till kallbadhuset anordnas dylika, hvilka enligt hans förmenande skulle draga en kostnad af 500 à 600 kronor.

Hamnstyrelsen beslöt biträda Byggnadschefens förslag samt uppdrog åt Byggnadschefen att anhålla, att Drätselkammaren vid instundande sammanträde ville upptaga ärendet till förberedande behandling.

Samtidigt härmed uppdrogs till Byggnadschefen att låta uppmuddra Lillån till erforderligt djup samt, då Svartåmynningen vore väl grund för stadens båtar, »Elba» och »Ottilia», vid lämplig tid äfvenledes behöfligt uppmuddra densamma.

Som ofvan.

In fidem:

Eric Plantin.

N:o 42.

Drätselkammarens skrifvelse ang. försäljning af ytterligare tomtmark till statens kraftverksförvaltning.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Under en tid hafva underhandlingar förts emellan statens Kraftverksförvaltning och Drätselkammaren, hvilka underhandlingar inledts af Kraftverksförvaltningen angående förvärf för dess räkning af områden för utökning af kraftstationens tomt å Viksäng, och har förvaltningen numera preciserat sin hemställan att afse inköp af dels ett område om c:a 5,540 m², beläget öster om nuvarande tomten, dels ock ett område söder härom emellan densamma och blifvande kaj, i areal innehållande omkring 17,800 m², allt med omedelbart tillträde.

Vid det förhållande, att det sistnämnda området är vattendränkt och att detta af förvaltningen icke kan utnyttjas annat än efter utfyllande, har förvaltningen föreslagit, att köp af detsamma visserligen nu afslutas till fast pris, men att köpeskillingen skulle erläggas först då området kan af förvaltningen disponeras och senast under år 1924.

Emot det pris, som af Kraftverksförvaltningen föreslagits eller kr. 3:50 per kvm. för området öster om kraftverkets tomt och 2:50 per kvm. för området

söder om tomten, har Drätselkammaren icke någon anledning till erinran liksom ej heller emot sättet för köpeskillingens erläggande för detta senare.

N:o 42. *Ang. försäljning af ytterligare tomtmark till statens kraftverksförvaltning.*

Vid Drätselkammarens ställningstagande till frågan om försäljningen har Drätselkammaren haft sin uppmärksamhet å det villkor, som fästs vid köpet af kraftverkets nuvarande tomt och af innehåll, att staden skall vara skyldig ensam bekosta de ändringar å kylvattentilloppet och kylvattenafloppet för kraftstationen, som föranledas af en blifvande kajanläggning emellan nuvarande tomten och Mälaren på större afstånd än 40 meter från tomtgränsen och önskvärdheten af en revision af denna bestämmelse i samband med den nu ifrågasatta försäljningen, och får Drätselkammaren meddela, att Drätselkammaren förvissat sig om förvaltningens medgifvande till att nämnda bestämmelse, i händelse af en försäljning ändras så, att afståndet beräknas från gränsen för det genom försäljningen nytillkomna området.

Då Drätselkammaren finner en försäljning för staden vara förmånlig, ej minst med hänsyn till stadens behof af ökad kraftleverans, därom snart aftal måtte träffas med kraftverksförvaltningen, får Drätselkammaren med öfverlämnande af karta med angifvande af de områden, hvarom är fråga, och af kraftförvaltningens framställning hemställa, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att med kraftverksförvaltningen träffa aftal enligt ofvan angifna grunder och på de villkor i öfrigt Drätselkammaren kan finna med stadens fördel öfverensstämmande angående försäljning af här ofvan närmare angifna områden.

Västerås den 15 maj 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Betr. utökning af ångkraftstationens tomt.

Åberopande föregående underhandlingar få vi härmed meddela att vi

dels för omedelbart tillträde skulle vilja inköpa en markremsa om 40 m. bredd och c:a 6,000 kvm. areal, belägen öster om ångkraftstationens nuvarande tomt,

dels med hänsyn till framtiden nu önska få rätten säkrad till ett söder om samma tomt beläget område om c:a 14,000 kvm. areal och af det ungefärliga utseende, som framgår af den föreslagna stadsplanen för området.

Vi få därför anhålla, att Västerås stad ville lämna oss ett pris per kvm. för det först nämnda området.

Beträffande det senare området utgöres detsamma af vassar och vår nuvarande hamn, och är det oss därför i viss mån motbjudande att nu förvärfva detsamma genom fast köp. Det skulle därför vara oss mest tilltalande, om vi kunde få option på detta område till ett fast pris per kvm., med rätt att fylla ut detsamma utan att marken därför skulle anses tillträdd. Priset skulle förslagsvis erläggas först då marken tages i definitiv användning för upplag och dylikt.

N:o 42. *Ang. försäljning af ytterligare tomtmark till statens kraftverksförvaltning.*

För den händelse staden icke är villig att gå med på en sådan uppgörelse, få vi emellertid anhålla att samma markområde erbjudes mot fast köp för tillträde inom ett år. Vi emotse eventuellt alternativa förslag till uppgörelse efter de båda föreslagna riktlinjerna, och teckna

Högaktningsfullt
STATENS KRAFTVERKSFÖRVALTNING.
W. Bergquist.

N:o 43.

Drätselkammarens skrifvelse ang. åstadkommande af ett nytt halfkommunalt bostadsbolag.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Bostadsbristen i staden är, på grund af den ringa företagsamheten inom byggnadsbranchen, hvilken kan tillskrifvas allbekanta skäl, åter allvarlig och torde påkalla ingripande från det allmännas sida. Visserligen har genom stadens åtgärder under de senare åren åtskilligt uträttats för att häfva bristen på mindre lägenheter — Drätselkammaren erinrar om den insats staden gjort genom att själf bygga och genom det halfkommunala bolaget Aktiebolaget Arbetarebostäder, om den lånefond staden upplagt och hvarur lån stått till förfogande för enskilda byggnadsföretag, främst egna hem, och om det statsbidrag, som genom Drätselkammarens försorg för samma ändamål tillhandahållits —, men åtskilligt återstår, och särskildt synes åtgärder nu närmast påkallade för att afhjälpa bristen på halfstora bostäder på 3 à 4 rum och kök. Behofvet på sådana har hittills tillgodosetts uteslutande genom enskildt initiativ, men i den mån detta initiativ upphör, och dithän har det nu bragts, träda kommunens skyldigheter att afhjälpa de härigenom uppkomna missförhållandena i förgrunden.

Drätselkammaren har genom en kommitté närmare låtit utreda hvilka åtgärder, som böra vidtagas häremot, och öfverlämnar nu denna utredning till Stadsfullmäktige. De riktlinjer, som häri uppdragits för stadens ingripande, synes Drätselkammaren kunna i hufvudsak följas.

Hvad beträffar formen för stadens delägarskap i bolaget har synts Drätselkammaren lämpligt att staden å bolaget i första hand öfverlåter lämpliga fastigheter och tomter samt med köpeskillingen härför betalar tecknade stamaktier i bolaget. Denna form förefaller vara att så mycket hellre föredraga som härmed ock vinnes den fördelen, att regleringar, som fördröjts, samtidigt med fastigheternas nybebyggande blifva genomförbara. I andra hand skulle ifrågakomma att göra direkt penningplacering i bolagets aktier.

N:o 43.
Ang. åstadkommande af ett nytt halfkommunalt bostadsbolag.

Det sammanlagda beloppet af stadens insatser i bolaget har af Drätselkammaern beräknats till minst 500,000 kronor i stamaktier.

Drätselkammaren har velat på detta förberedande stadium för Stadsfullmäktige framlägga sin planläggning af stadens fortsatta ingripande för bostadsproduktion i ändamål att Stadsfullmäktige må härom uttala sig och att under förutsättning att Stadsfullmäktige gilla de riktlinier härför, som sålunda uppdragits, erhålla Stadsfullmäktiges bemyndigande att vidtaga de åtgärder, som erfordras för att få ett dylikt bolag till stånd.

Västerås den 15 maj 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

I anledning af det uppdrag, som lämnats undertecknade, att utreda frågan om hvilka åtgärder, som från stadens sida kunna anses lämpligt vidtaga i ändamål att afhjälpa i staden rådande bostadsbrist, få vi härmed anföra följande.

Behofvet af bostäder i staden är synnerligen stort. Hvad arbetarebostäder i egentlig mening eller lägenheter om ett à två rum och kök beträffar, har staden under de senaste åren gjort rätt så kraftiga insatser, dels genom att själf bygga, dels genom understöd — delvis med statens tillhjälp — till enskilda företagare och dels genom åstadkommande af ett halfkommunalt bostadsbolag, Aktiebolaget Arbetarebostäder i Västerås, hvilket bolag jämväl kommit i åtnjutande af kommunalt och statligt understöd samt genom stadens förmedling förhjälpts till erhållande af relativt billigt byggnadskapital. Härjämte må erinras om den omfattande byggnadsverksamhet, som de stora industrierna själfva eller genom af dem ledda bostadsbolag utöfvat och utöfva. Det oaktadt råder fortfarande brist på arbetarebostäder, och detta alldeles oafsedt behöfligheten af att ur bostadsmarknaden utrangera en mängd lägenheter i äldre hus i staden, icke minst i en del staden tillhöriga, för regleringsändamål inköpta, fastigheter, för att ersätta dem med nya, tidsenliga bostadslägenheter.

Men äfven beträffande större lägenheter och särskildt sådana på 3 à 4 rum och kök råder stor brist, måhända ännu större än i fråga om arbetarebostäder. Här har behofvet hittills tillgodosetts endast genom enskild byggnadsverksamhet utan något understöd från det allmännas sida.

Hvad det gäller det rena arbetarebostadsbyggandet synes det oss som detta är en angelägenhet närmast för Aktiebolaget Arbetarebostäder i Västerås, å hvars styrelse det torde komma att, i den mån stadens stöd för dess fortsatta verksamhet erfordras, därom inkomma med framställning.

I fråga åter om bostäder med något större rumantal har den enskilda byggnadsverksamheten nu så afstannat, att ett offentligt ingripande synes vara oundgängligt. Men vid de företag, som af ett sådant ingripande kunna blifva en följd, torde äfven en del mindre lägenheter på ett à två rum och kök lämpligen kunna anordnas.

N:o 43.

Ang. åstadkommande af ett nytt halfkommunalt bostadebolag.

Vidkommande det sätt, hvarpå förevarande fråga bör lösas, synes det oss knappt vara att förorda att staden själf bygger, liksom icke heller att staden organiserar en större subventionsverksamhet i form af lån eller understöd åt enskilda. I förra fallet måste hänsyn tagas till att staden icke lämpligen kan inteckna sina fastigheter, utan hela byggnadskapitalet måste anskaffas genom ökning af stadens redan förut stora obligationsskuld, och i senare afseendet torde det stöta på svårigheter med hänsyn till de kontrollerande bestämmelser, som i sådant afseende måste från stadens sida uppställas, hvilka skulle göra subventionen mindre begärlig för den enskilda spekulationen. Därför har det synts oss lämpligt att stadens åtgärder inriktas på åstadkommande af ett halfkommunalt bolag för att tillgodose ifrågavarande behof af nya bostadslägenheter. I ändamål att å ena sidan göra företaget ekonomiskt bärigt och å andra sidan kunna begränsa bostadshyrorna, bör bolaget inrikta sig på att bygga hus med goda affärslägen, och i dem anordna äfven affärslokaler, som kunna gifva relativt högre inkomster än bostadslägenheterna, och detta så mycket hellre som jämväl behofvet af tidsenliga affärslokaler är synnerligen stort. Staden har i sin ägo en del tomter med synnerligen fördelaktigt och centralt läge, hvilka kunna öfverlåtas till ett dylikt bolag.

Ett ytterligare skäl, som talar för igångsättande af ett företag af här berörda slag är, att därigenom förhindras stagnation på arbetsmarknaden inom byggnadsfacket och uppkomsten af ytterligare arbetslöshet med däraf följande sociala vådor.

För att något verkligt ingripande skall kunna komma till stånd måste ett bolag för ifrågavarande ändamål utrustas med ett rätt afsevärdt kapital. Vi hafva därför tänkt oss, att aktiekapitalet bör sättas till minst en million kronor. Aktieteckningen bör ske såväl af staden som af enskilda. I ändamål att i så stor utsträckning som det är möjligt locka enskildt kapital, böra en del af aktierna gifvas viss företrädesrätt, göras till preferensaktier. Vi hafva tänkt oss ett belopp af 500,000 kronor i preferensaktier. Dessa skulle erhålla företrädesrätt till 7 % utdelning. Lägre torde denna procent icke kunna sättas med hänsyn till nu rådande höga räntesatser. Äfvensåskulle preferensaktieägarne beredas företrädesrätt att vid bolagets upplösning utfå aktiernas nominella värde. Men längre skulle företrädesrätten ej behöfva sträcka sig. Sålunda skulle det uteslutande ankomma på stamaktieägarne, om vid ökning af aktiekapitalet ytterligare preferensaktier skulle utsläppas. Om, såsom vi tänkt oss, bolaget skulle starta med ett aktiekapital å en million kronor, hvaraf ½ stam- och ½ preferensaktier, torde staden själffallet få teckna hela stamaktiekapitalet men därutöfver måhända få bereda sig att teckna en del af preferensaktierna. För att bereda staden tillbörligt inflytande öfver bolagets ledning bör föreskrifvas, att hvarje aktieägare skall å bolagsstämma äga rösträtt för hela sitt aktieinnehaf.

Vi hemställa på grund af det anförda, att Drätselkammaren ville taga under öfvervägande lämpligheten af att åtgärder vidtagas från stadens sida rörande igångsättande af ett halfkommunalt bostadsbolag i enlighet med ofvan i hufvuddrag angifna riktlinier.

Västerås i april 1919.

E. EDV. KARLSSON. *THEOFIL ÖBERG.*

K. KÄTTSTRÖM.

N:o 44.

Drätselkammarens skrifvelse ang. emottagande af Trädplanteringssällskapets tillgångar.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning af meddelande från Trädplanteringssällskapet att sällskapet upplösts och att härvid beslut fattats, att dess tillgångar såväl i kontanta medel som i växthus och inventarier m. m. skulle till staden öfverlämnas; de kontanta medlen för bildande af en fond, hvars afkastning, då fonden uppgått till minst 5,000 kronor, skulle användas för främjande af trädgårdsskötsel och fruktodling och med skyldighket för staden att bekosta vård under år 1919 af växter, som vore lämpliga för utdelning till det upplösta sällskapets medlemmar, hafva Stadsfullmäktige den 24 nästlidne april beslutat inhämta Drätselkammarens förslag till de åtgärder, som betingas af donationen.

Drätselkammaren får därför meddela, att Drätselkammaren icke finner annan åtgärd för närvarande vara erforderlig än att Stadsfullmäktige med tacksamhet ville förklara sig mottaga den gjorda donationen under föreskrifna villkor samt uppdraga åt Drätselkammaren att förvalta densamma och att, då förutsättningen för de kontanta donationsmedlens användande inträdt, hos Stadsfullmäktige afgifva förslag till dessas disponerande för afsedt ändamål.

Västerås den 15 maj 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 45.

Drätselkammarens skrifvelse ang. inrättande af en ny e. o. folkskollärarinnetjänst.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt bifogade utdrag af protokoll för den 3 nästlidne april har Folkskolestyrelsen beslutat hos Stadsfullmäktige göra framställning om anslag för inrättande under årets senare hälft af en ny e. o. folkskollärarinnetjänst vid Hammarby folkskola för möjliggörande af särskiljande af första och andra klassen,

N:o 45. *Ang. inrättande af en ny e. o. folkskollärerinnetjänst.*

hvilka hittills undervisats gemensamt, och får Drätselkammaren hemställa, att Stadsfullmäktige för ändamålet ville af innevarande års förslagsanslag å Folkskolans stat anvisa 1,600 kronor.

Västerås den 15 maj 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Utdrag ur protokoll vid Folkskolestyrelsens i Västerås sammanträde den 3 april 1919.

§ 71.

Enär barnantalet i Hammarby folkskolas 1:a och 2:a klass, hvilka båda årsklasser hittills undervisats tillsammans, fr. o. m. instundande höstterminś början kommer att väsentligt öfverstiga 50, har Folkskolestyrelsen, med hänsyn till omöjligheten af att bereda plats för så många barn i någon af skolans lärosalar, beslutat hemställa om, att Stadsfullmäktige behagade inrätta en ny e. o. folkskollärarinnetjänst vid folkskolan i Hammarby fr. o. m. instundande hösttermins början samt att till ifrågavarande lärarinnas aflöning för senare hälften af 1919 bevilja ett anslag af kronor 1,600.

Västerås som ofvan.

Em. Granér.

Rätt ur det justerade protokollet betygar

Em. Granér.

N:o 46.

Drätselkammarens skrifvelse ang. anslag till en brunn vid Rosenlunds skola.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Under hänvisning till inneliggande framställning från Folkskolestyrelsen och på däri anförda skäl får Drätselkammaren föreslå

att Stadsfullmäktige ville af det å Folkskolans stat detta år afsatta anslaget för diverse och oförutsedda behof anvisa ett förslagsanslag å 1,500 kronor för upptagande af en ny brunn vid Rosenlunds skola.

Västerås den 15 maj 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Utdrag ur Folkskolestyrelsens protokoll den 1 maj 1919.

N:o 46. *Ang. anslag till en brunn vid Rosenlunds skola.*

§ 91.

I anledning af att brunnen vid Rosenlunds skola långa tider af året saknar vatten, hvilket då måste hämtas från en ganska aflägset belägen källa, gjorde Folkskolestyrelsen den 28 maj föregående år hemställan hos Stadsfullmäktige om anslag till gräfning af brunnen eller fördjupning af den gamla vid Rosenlunds skolhus. Framställningen ifråga, som af Stadsfullmäktige bifölls, blef dock utan resultat, enär den undersökning, som verkställdes, gav vid handen, att vatten sannolikt ej skulle kunna erhållas på skolans tomt. Vid nyligen företagen undersökning har dock en källåder påvisats. Då behofvet af vatten vid skolan är synnerligen trängande, har Folkskolestyrelsen sett sig nödsakad att för tillgodoseende af detta behof hos Stadsfullmäktige hemställa om ett förslagsanslag af 1,500 kronor.

Denna § skulle anses omedelbart justerad.

Västerås som ofvan.

Em. Granér.

Ur protokollet rätt utdraget, betygar

Em. Granér.

N:o 47.

Drätselkammarens skrifvelse ang. Fru Ekelunds donation till Ålderdomshemmet.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 27 februari innevarande år förklarade sig Stadsfullmäktige med tacksamhet mottaga tvenne genom testamente gjorda donationer af aflidna Änkefru Lotten Ekelund, däraf en donation å 50,000 kronor för samma ändamål, som afsåges med det s. k. ålderdomshemmet, och beslöto Stadsfullmäktige samtidigt inhämta Drätselkammarens yttrande öfver donationsbestämmelserna.

Förberörda donation vore förbunden med det förbehåll, att staden såsom ägare af den fastighet eller tomten N:o 6 inom kvarteret Ingrid, hvari ålderdomshemmet vore inrymdt, förbunde sig att till förmån för ägaren af intilliggande tomten N:o 7 inom samma kvarter icke uppföra byggnad i gränslinien emellan tomterna.

Sedan Drätselkammaren i skrifvelse till delägarne i änkefru Ekelunds sterbhus föreslagit, att samma förmån måtte tillförsäkras staden såsom ägare af tomten N:o 6 med afseende å ett bebyggande af tomten N:o 7 samt sterbhusdelägarne biträdt detta förslag genom godkännande af följande utfästelse

N:o 47. *Ang. Fru Ekelunds donation till Ålderdomshemmet.*

»Såsom ägare till tomten N:o 6 i kvarteret Ingrid i Västerås förbinder sig Västerås stad att icke å tomten uppföra byggnad vid dess södra till tomten N:o 7 i samma kvarter gränsande sida, så länge icke ägaren af tomten N:o 7 i sin ordning uppför byggnad vid denna tomts norra till stadens tomt N:o 6 gränsande sida, försäkras,

och medgifver staden till säkerhet för denna utfästelse utan sitt vidare hörande inteckning i tomten N:o 6 i kvarteret Ingrid i Västerås»,

får Drätselkammaren härmed hemställa, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att med servitutsinteckning till säkerhet för utfästelsens innehåll belasta stadens fastighet N:o 6 inom kvarteret Ingrid.

Med meddelande att donationsbeloppet redan öfverlämnats till staden, får Drätselkammaren förklara sig i öfrigt icke hafva någon erinran att göra emot donationsbestämmelserna.

Västerås den 15 maj 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Änkefru Lotten Erikssons sterbhus.

Sedan enligt Änkefru Ekelunds testamente till det under stadens förvaltning stående s. k. Ålderdomshemmet af henne lämnats en donation å 50,000 kronor, som Stadsfullmäktige förklarat sig vilja med tacksamhet mottaga, dock att Stadsfullmäktige anmodat Drätselkammaren yttra sig rörande ett vid donationen fogadt förbehåll till förmån för ägaren af tomten N:o 7 i kvarteret Ingrid, får Drätselkammaren härmed anhålla om sterbhusets meddelande, huruvida sterbhuset vill godkänna, att ifrågavarande förbehåll må anses uppfylldt genom en utfästelse af följande lydelse:

»Såsom ägare till tomten N:o 6 i kvarteret Ingrid i Västerås förbinder sig Västerås stad att icke å tomten uppföra byggnad vid dess södra till tomten N:o 7 i samma kvarter gränsande sida, så länge icke ägaren af tomten N:o 7 i sin ordning uppför byggnad vid denna tomts norra till stadens tomt N:o 6 gränsande sida, försäkras,

och medgifver staden till säkerhet för denna utfästelse utan sitt vidare hörande inteckning i tomten N:o 6 i kvarteret Ingrid i Västerås.»

Drätselkammaren får i sammanhang härmed meddela, att staden är ägare till tomten N:o 6, Ingrid, å hvilken Ålderdomshemmets byggnader äro uppförda.

Västerås den 4 april 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Theofil Öberg.

Ofvanstående utfästelse å Stadens, Westerås, sida, anse vi oss böra godkänna. N:o 47. *Ang. Fru Ekelunds donation till Ålderdomshemmet.*

Uddevalla 28 april 1919.

Emilie Lilliehöök. *Hugo Lilliehöök.*
Major.

Majoren och Fru Lilliehööks egenhändiga namnteckningar bevittna på en gång närvarande

Sven Hallberg. *Lisa Hallberg.*
Kapten, Uddevalla.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med tillkännagifvande att enda arfvingen efter den 1 januari 1919 aflidna Änkefru Charlotta Elisabeth Ekelund, född Weinberg, nämligen hennes aflidne broder Bruksförvaltaren Adolf Fredrik Weinbergs dotter, Majoren vid Kungl. Bohusläns regemente Hugo Lilliehööks hustru Fru Ida Emilia Lilliehöök, född Weinberg, jämte hennes målsman Majoren Lilliehöök godkänt i transsumt bifogade testamenten, som sålunda vunnit laga kraft, öfverlämnas härhos samma transsumt till Eder såsom testamentstagare; Och införväntar jag skriftligt meddelande från Eder om Ni är villig mottaga till Eder testamenterade penningebelopp samt ställa Eder till efterrättelse de därför af testamentsgifvaren bestämda villkor. Sedan dylikt meddelande till mig ankommit kunna penningbeloppen med ränta från dödsdagen få lyftas hos mig vid halfårsskiftet.

Västerås i januari 1919.

JOHN KARLSSON,
Borgmästare, utredningsman i boet.

Transsumt. Utdrag af protokoll, angående bouppteckningar, morgongåfvobref och afhandlingar om lösöreköp samt testamentsbevakningar, hållet hos Rådstufvu-Rätten i Västerås den 8 januari 1919.

§ 3.

För laga bevakning efter aflidna Änkefru Charlotta Lovisa Elisabet Ekelund, född Weinberg, ingaf Borgmästaren John Karlsson i hufvudskrift två så lydande testamenten:

»TESTAMENTE

af Änkefru Charlotta Lovisa Ekelund, född Weinberg, upprättadt den 10 september 1917.

N:o 47.

Ang. Fru Ekelunds donation till Ålderdomshemmet.

TESTAMENTE.

Med upphäfvande af förut gjorda testamentariska förordnanden förklarar jag härmed såsom min yttersta vilja och testamente följande:

Ur mitt bo uttages först nedan angifna lösegendom att tilldelas följande personer, nämligen:

— —

All min kvarlåtenskap, såväl fast som lös egendom, skall försäljas och behållningen däraf fördelas på sätt som följer:

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

19) *Till Stadsfullmäktige i Västerås* lämnas *Tjugutusen (20,000)* Kronor till bildande af en fond, »Ekelundska sjukvårdsfonden», hvars afkastning skall, på sätt Stadsfullmäktige äga närmare bestämma, användas av Hälsovårdsnämnden till bestridande af billig eller kostnadsfri sjuksköterskevård för mindre bemedlade personer i Västerås;

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

21) Till *Stadsfullmäktige i Västerås* öfverlämnas *Femtiotusen (50,000)* kronor att användas för samma ändamål som det genom donationerna af änkefru Karin Moberg m. fl. bildade *ålderdomshemmet* och förvaltas på sätt, som angående samma donationer är eller kan blifva bestämdt. Afkastningen af de utaf mig testamenterade medel bör i första hand användas så, att samtliga lägenheter i hemmet må kunna göras afgiftsfria, men får äfven kapitalet eller del däraf användas för hemmets utvidgning. Denna utvidgning anser jag lämpligen kunna ske därigenom att för ålderdomshemmet förvärfvas äfven en angränsande gård i norr eller N:o 5 kvarteret Ingrid. Såsom villkor för denna min donation föreskrifver jag, att blifvande ägare af min fastighet N:o 7 kvarteret Ingrid erhåller inteckning i ålderdomshemmets nuvarande fastighet Ingrid N:o 6 till säkerhet för att å sistnämnda tomt icke får byggas hus å dess södra till tomten N:o 7 gränsande sida.

Åt *Fru Therese Qvarfott,* född Abenius, anförtror jag att ombesörja min begrafning, taga hand om boets lösörepersedlar samt biträda vid bouppteckningen och lösörepersedlarnas fördelning enligt detta testamente. I ersättning härför erhåller hon ettusen (1,000) kronor.

Att i öfrigt ombesörja utredningen af mitt dödsbo, förrätta bouppteckningen samt verkställa detta testamente förordnar jag Borgmästaren John Otto Karlsson i Västerås och ingår i detta förordnande jämväl befogenhet att försälja boets fasta egendom därest ej förenämnde Majoren Hugo Lilliehöök och hans fru önska att till i bouppteckningen upptaget gällande taxeringsvärde i afräkning på till dem testamenterade belopp öfvertaga fastigheten.

Skulle Borgmästare Karlsson vara förhindrad att ombesörja boutredningen äger Magistraten i Västerås därtill utse någon af dess ledamöter eller annan lämplig person.

Västerås den 10 september 1917.

LOTTEN EKELUND,
född Weinberg.

Att Änkefru Charlotta Lovisa Elisabet Ekelund, född Weinberg, hvilken vi personligen känna, i vår samtidiga närvaro vid fullt och sundt förstånd och af fri vilja förklarat denna af henne undertecknade handling (bestående af 9 blad, sammanhäftade med hennes aflidne man justitierådmannen C. R. Ekelunds och undertecknades sigill), hvilken handlings innehåll är oss obekant, innehålla hennes yttersta vilja och testamente samt egenhändigt undertecknat densamma, intyga undertecknade särskildt anmodade vittnen. N:o 47. *Ang. Fru Ekelunds donation till Ålderdomshemmet.*

Västerås som ofvan.

Victor Åsberg. *Theofil Öberg.*»

»TESTAMENTE.

Till mitt i september 1917 gjorda testamente får jag härmed göra följande tillägg och ändringar, hvilka jag tillika med innehållet i förenämnda testamente förklarar såsom min yttersta vilja och testamente, nämligen:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Västerås den 4 november 1918.

LOTTEN EKELUND.

Att Änkefru Lotten Ekelund, född Weinberg, hvilken vi personligen känna, med fullt och sundt förstånd samt af fri vilja förklarat denna handling innehålla hennes yttersta vilja och testamente samt i bådas vår närvaro egenhändigt underskrifvit densamma, intygas af oss på en gång närvarande och för ändamålet tillkallade vittnen.

Västerås den 4 november 1918.

Victor Åsberg. Rådman. Västerås. *Theofil Öberg.* Stadsombudsman. Västerås.»

Efter uppläsandet häraf

AFSADES.

Det åligger den, som af testamentena vill sig begagna, att medelst bestyrkta afskrifter däraf delgifva desamma den aflidnas närmaste arfvingar, hvilka äga tid af natt och år efter delfåendet att emot testamentena anställa klander efter befogenhet.

Som ofvan.

På Rådstufvurättens vägnar:

Victor Åsberg.»

Rätt transsummeradt, betyga:

Therese Qvarfott. *Nanny Abenius.*

Västerås 1919, Västm. Alleh:s A.-B:s tryckeri.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1919. Den 28 Maj. IX.

N:o 48.

Drätselkammarens skrifvelse ang. inköp af mark för reglering af kvarteret Petra.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Ägarne af markområdet emellan Gustafsgatan och Stallhagsparken hafva i bifogade skrifvelse erbjudit staden till inlösen efter ett markvärde af 4 kronor per kvm. den del af området, som faller utom byggnadskvarteret Petra, innefattande dels gatumark, dels mark att tilläggas andra kvarter och områden.

Det erbjudna området utgör i areal 5350,2 kvm. eller af

a) gatumark, hvars värde skall ersättas af ägare af tomter inom kvarteret Petra, 1,942 kvm., fördelad med
59 kvm. till Hållgatan,
1,307 » till Stallhagsgatan och
576 » till Eriksgatan,

b) gatumark, hvars värde skall delvis ersättas af andra tomtägare, 2,289 kvm., fördelade med 1,524 kvm. utmed kvarteren Olga och Paulina,
100 kvm. till Svantegatan,
11 » till gatukorset emellan Stallhagsgatan och Eriksgatan samt
654 » till Eriksgatan,

c) tomtmark eller annan mark 1119,2 kvm., däraf 224,2 kvm., som skola tilläggas kvarteret Olga och 895 kvm. att tilläggas Stallhagsparken.

De olika områdena efter ofvan gjorda fördelning finnas angifna på bilagda karta.

Drätselkammaren anser staden kunna antaga det gjorda erbjudandet.

Köpeskillingen för gatumarken och mark att tilläggas kvarteren i enskild ägo kan staden beräkna återfå vid tomternas bebyggande utmed ofvannämnda gatudelar och är enligt det vid öfverlåtelsen fästade villkoret ifråga om priset allenast bunden beträffande den del af gatumarken, som skall lösas af tomtägare inom kvarteret Petra. Staden är sålunda oförhindrad att beräkna värdet af gatumarken utmed öfriga kvarter till det värde tomtmarken äger vid bebyggandet, och att detta värde kommer att öfverstiga det nu för marken begärda, torde man kunna förutsäga. För bedömande af stadens utlägg för förvärfvet i öfrigt bör nämnas, att Drätselkammaren förvissat sig om att det nu begärda markpriset ej så oväsentligt understiger det pris per kvm. räknadt, som sökandena erlagt vid inköp af området från länets Hushållningssällskap. Fördelen af att genom förvärf af områdena hafva möjlighet att genomföra gaturegleringen och därmed underlätta ett bebyggande af kvarteren, hvarom är fråga, bör ej heller underskattas.

N:o 48.
Ang. inköp af mark för reglering af kvarteret Petra.

Under hänvisning till det anförda hemställer Drätselkammaren alltså, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att för en köpeskilling af 21,400 kronor att utgå af reserverade köpeskillingsmedel inköpa ett markområde om 5350,2 kvm. för reglering af gatorna ikring kvarteret Petra och detsamma närliggande kvarteren Olga och Paulina samt Stallhagsparken.

Västerås den 19 maj 1919.

På Drätselkammarens vägnar:
MARTIN JONSSON.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Undertecknade, som af Västmanlands läns Hushållningssällskap inköpt sällskapets jord i den s. k. Stohagsjorden, numera utgörande byggnadskvarteret Petra, få härmed erbjuda Västerås stad att inköpa eller genom markbyte förvärfva den jord, som åtgår, dels till gator och dels att tilläggas Stallhagen. Priset 4 kronor per kvm. under villkor, att staden vid uttagande af ersättning för gatumark af tomtägarne inom kvarteret Petra ej betinga sig högre ersättning än nämnda belopp per kvm. jämte ränta.

Västerås den 10 april 1919.

Otto Oest. *Thor Richter.* *Axel Sundström.*

N:o 49.

Drätselkammarens skrifvelse ang. köp och försäljning af tomten N:o 24 a och b Frejaföreningen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning däraf att enligt förslag till planläggning af områdena öster om nuvarande stadsplaneområde en gata skall utläggas tvärs öfver tomten N:o 24 a och b inom Frejaföreningen, har ägaren af berörda tomt, som genom nämnda förslag hindrats från ett ifrågasatt bebyggande af tomten, erbjudit staden inköpa densamma för 6,500 kronor.

Tomtarealen utgör 2,204 kvm. och skulle häraf för den föreslagna gatan åtgå och i öfrigt afskiljas från tomten omkring $1/4$ af arealen.

Drätselkammaren har närmare undersökt möjligheten af att framdraga gatan i annan sträckning så att tomten icke skulle besväras af densamma, men har härvid framgått, att markbeskaffenheten ej medgifver detta. Vidare har Drätselkammaren underhandlat med markägaren angående ersättning för det intrång, som

N:o 49.
Ang. köp och försäljning af tomten N:o 24 a och b Freja-föreningen.

i afseende å tomtens utnyttjande genom en blifvande gatureglering enligt förslaget skulle förorsakas honom, och har denne förklarat sig nöjd med en ersättning härför å 4,000 kronor.

Då emellertid ett inköp skulle ställa sig förmånligare ur den synpunkten, att staden kan återfå största delen af den fordrade köpeskillingen vid en försäljning af den mark, som ej åtgår till gata, hvilken utväg icke står staden till buds vid en uppgörelse rörande skadeersättning, har Drätselkammaren ansett sig böra hellre föreslå ett inköp af tomten. Ett bemyndigande härom bör förbindas med uppdrag för Drätselkammaren att försälja den efter gaturegleringen återstående tomtdelen.

Under hänvisning till det anförda får Drätselkammaren hemställa,

att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren dels att för en köpeskilling af 6,500 kronor att utgå af reserverade köpeskillingsmedel inköpa fastigheten tomten N:ris 24 a och b af Frejaföreningen, dels ock att försälja den för gata ej afsedda delen af tomten.

Västerås den 19 maj 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

På hösten 1918 förvärvade jag tomten N:o 24 a och b i Frejaföreningen på Västerås stads östra område i afsigt att på densamma uppföra en bostadsbyggnad och har fördenskull under vintern hemforslat grus, makadam samt procentsten m. m. till grunden och trävirke till största delen af byggnaden samt därtill täckdikat och upptagit en brunn. Till Byggnadsnämndens sammanträde nu i mars hade jag inlämnat ritning till byggnaden ifråga, men fick på densamma avslag på grund af att en ifrågasatt gata skall, enligt Nämndens meddelande, dragas snedt öfver tomten. På grund häraf anhåller jag, att Drätselkammaren ville af mig för stadens räkning inköpa tomten ifråga för ett pris af 6,500 kronor.

Västerås den 2 april 1919.

Per August Andersson.

N:o 50.

Drätselkammarens skrifvelse ang. tilläggsanslag till Lifsmedelsnämndens folkkök.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt bifogade framställning och därvid fogade handlingar har kostnaden för inredande af folkkök i det härför af Aktiebolaget Arbetarebostäder upplåtna bostadshuset inom kvarteret Jörgen belöpt å ett belopp af 67,839 kronor 92 öre, fördelade i kostnader, som dels drabbat bolaget, dels Lifsmedelsnämnden med respektive 55,143 kronor 59 öre och 12,696 kronor 33 öre.

För gäldande af dessa kostnader finnes tillgängliga dels Stadsfullmäktiges anslag den 25 april 1918 å 30,000 kronor, dels ock statsbidrag till inredningskostnaderna å 19,235 kronor 19 öre eller tillhopa 49,235 kronor 19 öre, hvadan alltså en brist uppstått å 18,604 kronor 73 öre.

I sin framställning har Lifsmedelsnämnden nu anhållit, att Stadsfullmäktige för täckande af kostnaderna för folkkökets inredande ville dels utanordna statsbidraget, 19,235 kronor 19 öre, dels ock anvisa ett fyllnadsanslag af 18,604 kronor 73 öre, eller tillhopa 27,839 kronor 92 öre, och skulle härmed täckas ej ännu likviderad skuld till Aktiebolaget Arbetarebostäder med 33,703 kronor 59 öre och utlägg af Lifsmedelsnämnden med 4,136 kronor 33 öre.

Då orsaken till merkostnaderna är att tillskrifva tidsförhållandena och desamma äro vederbörligen bestyrkta genom specifikationer, synes staden böra bestrida desamma, hvarför Drätselkammaren föreslår att Stadsfullmäktige ville anvisa ett belopp af 37,839 kronor 92 öre att utgå med 19,235 kronor 19 öre af medel, som staten ställt till förfogande, och med 18,604 kronor 73 öre af i innevarande års stat afsatta anslag för diverse och oförutsedda behof, allt för gäldande af merkostnader för inredning af folkkök i Aktiebolaget Arbetarebostäders fastighet inom kvarteret Jörgen.

Västerås den 19 maj 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut under § 113 i dess protokoll för den 25 april 1918 hafva Stadsfullmäktige på framställning af Drätselkammaren och Lifsmedelsnämnden och sedan särskilda, af Drätselkammaren utsedda, kommitterade utredt frågan, anvisat ett belopp af förslagsvis 30,000 kronor, med uppdrag för Lifsmedelsnämnden ej mindre att härför bestrida kostnaderna för inrättande af ett centralkök och utspisningsställe i det af Aktiebolaget Arbetarebostäder i Västerås för detta ändamål upplåtna bostadshuset inom kvarteret Jörgen, än äfven att hos vederbörande

N:o 50. *Ang. tilläggsanslag till Lifsmedelsnämndens folkkök.*

statsmyndighet å stadens vägnar göra ansökan om att av det anvisade beloppet återfå så stort belopp som möjligt ur statens dyrtidsanslag.

Mellan Lifsmedelsnämnden och Aktiebolaget Arbetarebostäder upprättades efter underhandlingar det kontrakt, som här i afskrift bifogas.

Efter folkkökets färdigbyggande har af Aktiebolaget Arbetarebostäder utställts räkning å Lifsmedelsnämnden å kronor 55,143: 59 enligt bifogade specifikation.

Lifsmedelsnämndens utlägg för inköpta inventarier uppgår till kronor 12,696: 33 enligt bifogad specifikation.

Enligt gällande bestämmelser skulle statsanslag utgå med en tredjedel af kostnaden för målnings- och snickeriarbeten, murnings- och plåtslageriarbeten, rörlednings- och installationsarbeten samt kärl och inventarier.

Hos staten hafva begärts 22,919 kronor och 97 öre, men erhållits endast 19,235 kronor 19 öre, hvilket belopp till Drätselkammarens kamrerarekontor öfverlämnats.

På grund af Stadsfullmäktiges beslut hafva från Drätselkammaren utanordnats kronor 30,000: —, hvaraf kronor 21,440: — öfverlämnats till Aktiebolaget Arbetarebostäder och kronor 8,560: — af Lifsmedelsnämnden användts att likvidera inköpta 3 st. kokgrytor.

Å Aktiebolaget Arbetarebostäders räkning återstår sålunda att betala kr. 55,143: 59 — 21,440: — = 33,703: 59 samt hafva af Lifsmedelsnämnden utlagts kronor 12,696: 33 — 8,560: — = kronor 4,136: 33.

En brist i anslaget har sålunda uppstått å kronor 33,703: 59 + 4,136: 33 = kronor 37,839: 92. Frándrages statsanslaget, kr. 19,235: 19, återstå kronor 18,604: 73.

Lifsmedelsnämnden anhåller därför att Stadsfullmäktige ville, med hänsyn till de under kristiden oafbrutet ökade såväl material- och arbetskostnader, som ock priser å inventarier,

dels låta genom Drätselkammaren till Aktiebolaget Arbetarebostäder utanordna statsanslaget kronor	19,235: 19	
dels bevilja Lifsmedelsnämnden för likvidering af Aktiebolaget Arbetarebostäders räkning ett fyllnadsanslag å kronor	14,468: 40	33,703: 59
dels ock för täckande af Lifsmedelsnämndens utlägg ett ytterligare fyllnadsanslag å kr.		4,136: 33
hvarigenom bristen kr.		37,839: 92

skulle täckas.

Västerås den 15 maj 1919.

För Lifsmedelsnämnden:

JOHN KARLSSON.

Eric Plantin.

N:o 51.

Drätselkammarens skrifvelse ang. uppsättande af en fontän i Stadsparken.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I bifogade skrifvelse har den kommitté, som finnes utsedd med uppgift att uppställa en fontän i Stadsparken, anhållit om tillstånd att få den nuvarande platsen för fontän i parken reserverad för ändamålet, hvarjämte kommittén erbjudit staden öfvertaga den nya fontänen som gåfva, under förutsättning, att uppsättningskostnaden bestredes af staden.

Med anledning häraf får Drätselkammaren föreslå, att Stadsfullmäktige ville under det villkor, som för gåfvan ifrågasatts, förklara sig med tacksamhet emottaga densamma.

Västerås den 19 maj 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

På sin tid bildades här i staden en kommitté, benämnd »Fontänkommittén», med uppgift att resa en fontän i Stadsparken. Arbetet med denna fontän har fortskridit så långt, att fontänen under loppet av juni eller senast i början af juli månad innevarande år blir färdigställd. Fontänen är utförd i grå granit af skulptören Carl Elmberg och i ungefärlig öfverensstämmelse med den försöksmodell, som under fjolåret var uppsatt i stadsparken.

Fontänkommittén får därför hos Stadsfullmäktige anhålla, att ifrågavarande fontän får uppsättas på den plats, där den nuvarande fontänen är belägen i stadsparken, samt att Stadsfullmäktige ville emottaga fontänen såsom gåfva. Kostnaderna för fontänens uppsättning skulle i så fall bestridas af staden.

Västerås den 19 maj 1919.

Å Fontänkommitterades vägnar:

JOHN KARLSSON.

N:o 52.

Drätselkammarens skrifvelse ang. framdragning af ledningar i Köpingsvägen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med öfverlämnande af utredning och förslag af Vatten- och Gasverksstyrelsen angående utdragning af vatten-, aflopps- och gasledningar i Köpingsvägen fram till Sveavägen, får Drätselkammaren på i utredningen anförda skäl och med betonande af fördelen af att inför den växande arbetslösheten kunna igångsätta ett arbete, som tillgodoser ett framtida så att säga ordinärt behof, hemställa,

att Stadsfullmäktige ville för ändamålet af lånemedel anvisa ett anslag å 37,500 kronor samt bemyndiga Drätselkammaren att söka Kungl. Maj:ts tillstånd till lånets upptagande, med rätt för Drätselkammaren att förskottera anslaget af tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle öfverskridas, må begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Västerås den 19 maj 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Brandstyrelsen i Västerås har hos Vatten- och Gasverksstyrelsen hemställt, att styrelsen ville utreda samt till Stadsfullmäktiges pröfning förelägga frågan rörande utdragning af vattenledning i Köpingsvägen till t. ex. Sveavägen.

Ledningar finnas anlagda i Köpingsvägen fram till Annedalsgatan, med undantag af en sträcka på 85 m. framför kvarteret Jenny.

Ur brandsynpunkt råder, på grund af byggnadsverksamheten därstädes, inget tvifvel om önskvärdheten af vattenledningens utsträckning längre väster ut, men anser styrelsen att för undvikande af dubbel gräfning ej enbart vattenledning utan samtidigt äfven aflopps- och gasledningar böra framdragas. Väster och delvis norr om Annedal belägna områden kunna ej erhålla anslutning till det genom Annedal till sjön gående hufvudafloppet, utan måste för dessa områden nytt aflopp anläggas till sjön, med sträckning i dalsänkan genom Stensborg m. fl. områden. Så länge detta aflopp ej är anlagdt, erhålles icke någon användning för nu ifrågasatt afloppsrör väster om Annedalsgatan. Emellertid torde med tanke på sanitära förhållanden berörda aflopp till sjön inom de närmaste åren komma till utförande och nu ifrågasatt aflopp alltså ej länge behöfva ligga oanvändt. Där-

N:o 52. *Ang. framdragning af ledningar i Köpingsvägen.*

till kommer, att aflopp svårligen kan nedläggas, där vattenledning förut lagts, emedan det förra lägges på större djup än det senare. Ledningarna böra sålunda nedläggas samtidigt.

En viktig omständighet, som talar för detta ledningsarbetes utförande just nu, är rådande arbetslöshet, och kan, då erforderliga järnrör finnas på lager, arbetet omedelbart påbörjas.

För erhållande af bättre vattentryck — f. n. ledes vattnet en omväg genom de för kvarteren Jeanette och Jenny anlagda ledningarna, hvilka äro af hufvudsakligen för dessa kvarter afmätta dimensioner — bör äfven den ännu felande ledningssträckan framför kvarteret Jenny utföras.

Sträckan mellan Annedalsgatan och Sveavägen motsvarar 205 m., hvartill kommer 85 m. för sträckan framför kvarteret Jenny, belöpande sig kostnaden vid användande af 7″ rör till vatten-, 7 resp. 6″ till gas- och 9″ till afloppsledningen på 37,500 kronor, däri då inberäknadt erforderliga brandposter.

Under åberopande af det anförda får Vatten- och Gasverksstyrelsen hemställa, att Stadsfullmäktige ville för berörda ledningsarbeten af lånemedel anvisa 37,500 kronor.

Västerås den 14 maj 1919.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 53.

Hälsovårdsnämndens skrifvelse ang. användning af en donation af Fru Lotten Ekelund.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige beslutat emottaga vissa af aflidna Änkefru Charlotta Elisabet Ekelund gjorda donationer, bland andra en å ett belopp af 20,000 kr. för bildande af en fond, benämnd Ekelundska sjukvårdsfonden, hvars afkastning skulle på sätt Stadsfullmäktige närmare ägde bestämma, användas af Hälsovårdsnämnden för bestridande af billig eller kostnadsfri sjuksköterskevård för mindre bemedlade personer i staden, hade Stadsfullmäktige remitterat handlingarne i detta ärende till Hälsovårdsnämnden för den åtgärd, som testamentsvillkoren kunde föranleda.

Hälsovårdsnämnden får i anledning däraf efter samråd med stadens tjänsteläkare anföra.

Svårigheterna för stadens läkare att anskaffa sköterskor till mindre bemedlade

sjuka har, speciellt under de senaste åren, blifvit allt större. För att i någon mån råda bot härför beslöto Stadsfullmäktige den 27 december sistlidet år på framställning af Hälsovårdsnämnden att utöka den hos staden anställda sköterskepersonalen med ännu en stadssjuksköterska, hvilken, stationerad å epidemisjukhuset, skulle stå till stadens tjänsteläkares förfogande för vård af mindre bemedlade sjuka.

N:o 53. *Ang. användning af en donation af Fru Lotten Ekelund.*

Sedan den 1 innevarande maj är ifrågavarande tjänst tillsatt, och har innehafvarinnan häraf fri bostad inkl. bränsle och lyse i epidemisjukhusets personalpaviljong samt åtnjuter dessutom fri kost och tvätt.

Stadens utgifter härför per år äro följande:

Lön	600	kronor
Kristidstillägg	600	»
Kosthåll	510	»
Semesterarvode	90	»
	1,800	kronor.

Redan då Hälsovårdsnämnden på sin tid hos Stadsfullmäktige anhöll att en sjuksköterska måtte anställas, hvilken, stationerad å epidemisjukhuset, skulle stå till stadens tjänsteläkares förfogande för vård af mindre bemedlade sjuka, hade Hälsovårdsnämnden sin uppmärksamhet riktad därpå, att det förevarande behofvet knappast torde tillgodoses genom endast en dylik befattnings inrättande, men ansåg Nämnden dock lämpligt att afvakta någon tid innan Nämnden framlade förslag om tillsättande af ytterligare ännu en dylik sköterska, för att därunder kunna bedöma institutionens för- och nackdelar, däribland om epidemisjukhuset vore den lämpligaste stationen för sköterskor af detta slag. Hälsovårdsnämnden är nu emellertid af den uppfattningen, att inom det fält, där den nya sköterskan verkar, icke blott behof föreligger för anställande af ännu en, utan att det snarare torde kunna sägas att detta blir en tvingande nödvändighet till hösten. Epidemisjukhuset får säkert anses vara en synnerligen lämplig station för sköterskor af detta slag, då dessa där lätt kunna anträffas, äfvensom att med hänsyn till deras olika tjänstgöringstider mat kan anskaffas för dem på hvilka tider som helst.

Äfvenledes torde den omständigheten, att sköterskorna kunna erhålla tvätt och bad samt desinfektion af kläder å sjukhuset, tala för att sköterskestationen förlägges till epidemisjukhuset. Genom verkställd omflyttning af sjukafdelningarne finnes rum disponibelt för eventuellt tillsatt sköterska.

Genom den af framlidna Fru Charlotta Ekelund gjorda donationen skulle nu en sådan sköterska kunna anställas utan att staden tillskyndas några afsevärda utgifter.

Utan tvifvel torde man nämligen få räkna med att afkastningen af donationen icke kan komma att fullt täcka utgifterna för en sådan tjänst, hvarför lämpligen skulle af staden beviljas anslag för bestridande af kostnaderna för bostad inklusive bränsle och lyse, kost och tvätt, och den kontanta aflöningen tagas från donationens ränteafkastning.

Hälsovårdsnämnden får sålunda föreslå *att* afkastningen af den Ekelundska sjukvårdsfonden användes till aflönande af en sjuksköterska, hvilken skulle stationeras å epidemisjukhuset och stå till stadens tjänsteläkares förfogande för vård af medellösa sjuka, *att* redan upplupna räntor ställas till Hälsovårdsnämndens för-

N:o 53. *Ang. användning af en donation af Fru Lotten Ekelund.*

fogande för anskaffande af sjukvårdsmateriel, såsom instrument, sänglinne, skjortor, handdukar för utlåning vid behof till sjuka, samt för att i öfrigt vid behof användas enligt donatorns syfte, *och att* Stadsfullmäktige ville uttala sig för att varje år genom särskildt anslag täcka skillnaden, cirka 600 kronor, mellan utgifterna för tjänstens uppehållande och donationens ränteafkastning.

Västerås den 22 maj 1919.

För Hälsovårdsnämnden:

JOHN KARLSSON.

Eric Plantin.

N:o 54.

Byggnadsnämndens utlåtande ang. utsträckt medgifvande angående inredande af rum i vindsvåning.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Byggnadsnämnden får härmed afgifva genom Stadsfullmäktiges beslut den 24 nästlidne april infordradt yttrande i anledning af en inom Stadsfullmäktige samma dag väckt motion angående suspension tillsvidare af det i stadens byggnadsordning samt föreskrifterna om byggnadsverksamheten utom stadsplanen stadgade förbudet mot att till mer än en fjärdedel inreda vindsvåning i trähus till bostadsrum.

Orsaken till förbudet ifråga är att finna däri, att man med hänsyn till den eldfara, som föranledes af de å en vind hopade förråden af mer eller mindre brännbart slag, vill afskära möjlighet att här inhysa alltför många boende. Vid det förhållande, att vinden i trähus måste till en del disponeras för dylika förråd, är det af synnerlig vikt att väl afpassa de vindsytor, som komma till användning för bostäder och till andra ändamål, och att vid denna afpassning garanti vinnes för att ej onödig eldfara uppstår. Då Byggnadsnämnden här nedan föreslår ett tillfälligt suspenderande af bestämmelsen ifråga och utökning af den del af vindsytan, som får användas till bostadsändamål, är det under förbehåll att Byggnadsnämnden tillerkännes rätt att pröfva hvarje ansökan härom. I denna pröfning inrymmes gifvetvis befogenhet för Byggnadsnämnden att, såsom hittills varit fallet, äfven höra andra myndigheter öfver en dylik ansökan, exempelvis Brandstyrelsen, hvarför Byggnadsnämnden anser obehöfligt att, såsom Herr Danielsson föreslagit, föreskrifva Brandstyrelsens obligatoriska hörande öfver hvarje ansökan. I de fall, och sådana kunna gifvetvis förekomma, då brandskyddet redan befinnes vara tillgodosedt, skulle genom Brandstyrelsens hörande ärendets slutliga afgörande af

Byggnadsnämnden onödigtvis fördröjas. De öfriga synpunkter, som böra vara afgörande i detta ämne, synes vara tillräckligt belysta i de sakkunniges utlåtande. Allenast den anmärkningen synes böra härtill läggas i anledning af att Byggnadsnämnden föreslagit en något större yta för bostadsinredningen än de sakkunnige, att detta senare förslag synes ej fullt beakta nödvändigheten af att inför den rådande bostadsbristen ha möjlighet att så mycket som kan medges utnyttja vindsytan till bostäder.

N:o 54. *Ang. utsträckt medgifvande ang. inredande af rum i vindsvåning.*

Med meddelande, att nu gällande föreskrifter i hithörande ämne återfinnes uti stadens byggnadsordning under § 38 mom. 3 och uti gällande föreskrifter med afseende å bebyggande af stadens icke planlagda områden (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 54 1915) under § 5 mom. 1, hemställer Byggnadsnämnden att Stadsfullmäktige måtte besluta,

att tillsvidare upphäfva berörda föreskrifter och att desamma måtte erhålla följande lydelse: *§ 38 mom. 3.* »Å vind i envånings boningshus äfvensom å vind i med behörig brandbotten försedt boningshus af sten må i allmänhet rum med eldstäder inredas. Å vind i annat boningshus må tillsvidare, där Byggnadsnämnden i hvarje särskildt fall pröfvar så kunna medgifvas, af vindsgolfvets yta till boningsrum inredas högst en tredjedel och i särskilda undantagsfall högst hälften, dock under förutsättning att vind ej anordnas ofvan vindslägenheterna och att dubbla trappor leda upp till och äro lätt tillgängliga från vindens samtliga bostadsrum», samt *§ 5 mom. 1:* »Hus af trä må icke uppföras till större höjd än åtta meter eller med flera än två våningar och vindsvåning. Å vind må tillsvidare, där Byggnadsnämnden i hvarje särskildt fall pröfvar så kunna medgifvas, af vindsgolfvets yta, till boningsrum inredas högst en tredjedel och i särskilda undantagsfall högst hälften, dock under förutsättning att vind ej anordnas ofvan vindslägenheterna och att dubbla trappor leda upp till och äro lätt tillgängliga från vindens samtliga bostadsrum», äfvensom bemyndiga Byggnadsnämnden att söka fastställelse å dessa beslut.

Västerås den 22 maj 1919.

På Byggnadsnämndens vägnar:

JOHN KARLSSON.

Ragnar Tenow.

N:o 54.

Ang. utsträckt medgifvande ang. inredande af rum i vindsvåning.

Till Byggnadsnämnden i Västerås.

Med anledning af infordradt yttrande beträffande Herr Kättströms hemställan att Byggnadsnämnden skulle ingå till Stadsfullmäktige med yttrande och förslag angående suspension tillsvidare af det i stadens byggnadsordning samt föreskrifterna om byggnadsverksamheten utom stadsplanen stadgade förbudet mot att till mer än en fjärdedel inreda vindsvåning i trähus till bostadsrum, få vi härmed anföra:

Ett inredande af vinden i äldre hus så att där nu befintliga mer eller mindre med vindskontor belamrade vindar försvinna, kan naturligen från eldfaresynpunkt ej vara annat än lämpligt, men därvid måste tillses, dels att de nya bostadslägenheterna blifva lämpliga, dels att tillgång från dessa finnes till minst tvänne trappor, och slutligen att genom vindens bebyggande ej åstadkommes prång eller mindre lämpliga nya vindsutrymmen ofvan de inredda rummen. Enahanda ställer sig ju förhållandet för nytillkommande träbyggnader, endast med den skillnaden, att det här än mera kan misstänkas, att den byggande ökar vindens höjd och volym och därigenom faktiskt kommer att uppföra ett trevåningars trähus med vind, något som ej är lämpligt, då kostnaden för trähus med större yta och mindre höjd icke är större vid samma inredda volym och markarealen i de flesta fall ekonomiskt taget är utan betydelse. Däremot är det säkert, att bostadshygienen blifver sämre i det högre och större än i det lägre och mindre huset, för att ej tala om trefnaden. Bevis härför finnas i flera utredningar om trångboddhetens fara. Detta är ett förhållande, hvartill man ej minst i Västerås bör taga hänsyn.

Slutligen får man ej förbise att byggnadskostnaden ej någon längre tid inverkar på hyrorna i en fastighet, något som torde vara de flesta välbekant, och att därför det begärda medgifvandet ej med säkerhet på längden medför afsedda fördelar. Det bör därför i hvarje fall endast gälla en kortare tid.

Bestämmelsen om suspensionen torde därför lämpligen kunna formuleras sålunda:

I äldre och nytillkommande byggnader af trä inom Västerås' jurisdiktion må tills vidare, där Byggnadsnämnden efter pröfning i hvarje fall anser så kunna medgifvas, af vinden få till boningsrum inredas en tredjedel af vindsytan, dock under förutsättning att vind ej lägges ofvan vindslägenheterna och att dubbla trappor leda upp till och äro tillgängliga från vindens samtliga bostadsrum.

Västerås den 22 maj 1919.

Gösta Smitt. *Erik Hahr.*

I ofvanstående förslag instämmer undertecknad, dock att Brandstyrelsens hörande bör föreskrifvas innan byggnadslof för inredning meddelas.

A. Danielsson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

N:o 54.
Ang. utsträckt medgifvande ang. inredande af rum i vindsvåning

I ändamål att underlätta åstadkommandet af ökadt antal bostadslägenheter inom samhället, hvaraf synnerligt behof för närvarande föreligger, tillåter jag mig föreslå, att Stadsfullmäktige ville uppdraga åt Byggnadsnämnden att till Stadsfullmäktige inkomma med yttrande och förslag angående suspension tillsvidare af det i stadens byggnadsorning samt föreskrifterna om byggnadsverksamheten utom stadsplanen stadgade forbudet mot att till mer än en fjärdedel inreda vindsvåning i trähus till bostadsrum.

Västerås den 24 april 1919.

K. Kättström.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Västerås stads Hyresnämnd vid sammanträde den 16 dennes beslutat att, enär bristen å bostäder i staden vore särdeles stor, ingå till Stadsfullmäktige med anhållan, att Stadsfullmäktige måtte, för att söka i någon mån råda bot på berörda bostadsbrist, vidtaga åtgärder för utverkande af dispens från det i gällande byggnadsstadga för staden stadgade förbud mot inredning af boningsrum å vind utöfver ett visst begränsadt utrymme,

samt Nämnden i sammanhang därmed uppdragit åt undertecknade att till Stadsfullmäktige ingifva ansökan i berörda afseende,

få undertecknade härmed vördsamt anhålla, att Herrar Stadsfullmäktige behagade vidtaga åtgärder att det uti gällande byggnadsstadga för staden stadgade förbud mot inredning af boningsrum å vind utöfver ett visst begränsadt utrymme måtte tillsvidare upphäfvas för att vederbörande husägare därigenom kunde beredas tillfälle att för relativt mindre kostnad än eljest skulle vara möjligt inreda bostäder i sina gårdar.

Västerås den 28 april 1919.

På Hyresnämndens vägnar:

JOHN LANGE.

Emil Lindström.

Utdrag af protokoll, hållet vid sammanträde med Hyresnämnden i Västerås den 16 april 1919.

§ 144.

För att i någon mån kunna lindra den rådande bostadsbristen i staden, beslöt Hyresnämnden på inom nämnden väckt förslag att ingå till Stadsfullmäktige med anhållan, att Stadsfullmäktige måtte besluta att vidtaga åtgärder för erhållande af dispens från det i gällande byggnadsstadga stadgade förbud mot inredning af boningsrum å vind utöfver ett visst begränsadt utrymme.

In fidem:
Emil Lindström.

Västerås 1919, Västm Alleh:s A.B:s Tryckeri

N:o 64. Ang. rätt att inreda rum i vindsvåning.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I ändamål att underlätta åstadkommandet af ökadt antal bostadslägenheter inom staden, utan att synnerligt behof för närvarande föreligger, tillåter jag mig föreslå, att Stadsfullmäktige ville uppdraga åt Byggnadsnämnden att till Stadsfullmäktige inkomma med yttrande och förslag angående suspension tills vidare af det i stadens byggnadsordning samt föreskrifterna om byggnadsverksamheten utom stadsplanen stadgade förbudet mot att till mer än en fjärdedel inreda vindsvåning i trähus till bostadsrum.

Västerås den 24 april 1919.

K. Källström.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Västerås stads Hyresnämnd vid sammanträde den 10 dennes beslutat att, enär bristen å bostäder i staden vore synnerligen stor, ingå till Stadsfullmäktige med anhållan, att Stadsfullmäktige ville för att söka i någon mån råda bot på bristande bostadstillgång, vidtaga åtgärder för medgifvande af dispens från det i gällande byggnadsstadga för staden stadgade förbud mot inredning af boningsrum å vind utöfver ett visst begränsadt utrymme,

samt nämnden i sammanhang härmed uppdragit åt undertecknade att till Stadsfullmäktige ingifva ansökan i berörda afseende,

få undertecknade härmed ödmjukt anhålla, att Herrar Stadsfullmäktige behagade vidtaga åtgärder att dispens meddelas från det i byggnadsstadgan för staden stadgade förbud mot inredning af boningsrum å vind utöfver ett visst begränsadt utrymme, medan tills vidare upphäfvas, hvarigenom husägare därigenom kunde beredas tillfälle att för relativt mindre kostnad än eljest skulle vara möjligt inreda bostäder i sina gårdar.

Västerås den 28 april 1919.

På Hyresnämndens vägnar:

JOHN LANGE.

Emil Lindström.

Utdrag af protokoll, fördt vid sammanträde med Hyresnämnden i Västerås den 10 april 1919.

§ 14.

För att i någon mån kunna lindra den rådande bostadsbristen i staden, beslöt Hyresnämnden på framställan af ordföranden att ingå till Stadsfullmäktige med anhållan, att Stadsfullmäktige måtte besluta att vidtaga åtgärder för erhållande af dispens från det i gällande byggnadsstadga stadgade förbud mot inredning af boningsrum å vind utöfver ett visst begränsadt utrymme.

In fidem:
Emil Lindström.

Västerås 1919, Västm. Allehas A.B:s Tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1919. Den 26 Juni. X.

N:o 55.

Drätselkammarens skrifvelse ang. Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1918 samt ang. tilläggsanslag för nyanläggningar och nyanskaffningar.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed öfverlämna Vatten- och Gasvercsstyrelsens till Drätselkammaren ingifna förvaltningsberättelse för år 1918 samt därvid tillstyrka bifall till styrelsens därvid gjorda framställning, att Stadsfullmäktige ville af lånemedel anvisa ett anslag å 24,835 kronor 32 öre för täckande af brist i föregående anslag af lånnmedel till nyanläggningar och nyanskaffningar för stadens tekniska verk.

Västerås den 12 juni 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vatten- och Gasverksstyrelsen får härmed öfverlämna 1918 års styrelseberättelse för de under styrelsen lydande verk.

Nedanstående sammanställning utvisar verkens inkomster och utgifter jämförda med resultaten under närmast föregående år, varjämte i redogörelseårets budget beräknade belopp medtagits.

		1917	1918	ökning —minskning	1918 enl. budgeten
Vattenverkets inkomster	Kr.	101,820: 13	118,711: 43	16,891: 30	107,000: —
„ utgifter	„	93,001: 66	116,700: 09	23,698: 43	102,250: —
„ vinst	„	8,818: 47	2,011: 34	—6,807: 13	4,750: —
Gasverkets inkomster	„	361,302: 11	358,703: 87	—2,598: 24	386,450: —
„ utgifter	„	312,823: 61	379,909: 23	67,085: 62	376,990: —
„ vinst	„	48,478: 50	—21,205: 36	—69,683: 86	9,460: —
Elektr.-verkets inkomster	„	295,229: 19	401,977: 07	106,747: 88	291,000: —
„ utgifter	„	201,445: 62	293,500: 32	92,054: 70	250,650: —
„ vinst	„	93,783: 57	108,476: 75	14,693: 18	40,350: —
Afloppsledn. utgifter	„	44,688: 69	54,172: 12	9,483: 43	45,100: —
„ inkomster	„	9,026: 56	10,804: 35	1,777: 79	9,550: —
„ nettoutgifter	„	35,662: 13	43,367: 77	7,705: 64	35,550: —

N:o 55.
Ang. Vatten- och Gasverks-styrelsens årsberättelse för 1918.

Verkens nettovinst utgör 89,282: 73 mot beräknade 54,560: —. Efter afdrag af nettoutgifterna för afloppsledningarna, kr. 43,367: 77 återstår kr. 45,914: 96 mot i budgeten beräknade 19,010: —.

För assistenter och kamrer har under året lönereglering skett och afviker på grund häraf till dem utbetalda löner från de i budgeten insatta.

Som nuvarande förrådsförmannen, hvilken under 1918 tillträdde sin plats, på grund af förutvarande befattning i stadens tjänst från början var berättigad utfå ålderstillägg, har budgetsiffran öfverskridits.

Vid budgetens uppställning beräknade belopp för ränta och amortering hafva såsom af styrelseberättelsen framgår visat sig för låga.

Gasverket har under 1918 arbetat med förlust. Olämpligt förgasningsmaterial gjorde att gasutbytet blef mindre och för ugnarnes eldning erforderlig mängd bränsle större än under normala förhållanden.

Elektricitetsverket lämnade däremot ett väsentligt öfverskott utöfver det beräknade, vilket äfven delvis hade sin grund uti förmånlig försäljning af brännolja. Anslutningen till verket var under året betydande, hvilket framgår däraf att antalet anslutna elektriska lampor ökades från 45,624 till 51,957 och anslutningsvärdet uttryckt i kilowatt från 3,152 till 3,708, motsvarande sistnämnda tal uttryckt i hästkrafter 5,050. Från Vattenfallsstyrelsen uttagen elektrisk ström uppgick under år 1917 till 1,661,087 kilowattimmar men 1918 till ej mindre än 2,418,906, hvilket motsvarar en ökning af 45,7 %.

Oväntat stora prisökningar å material och arbete gjorde, att anslagen till gatuledningsarbeten och pumpanläggningar vid vattenverket visade sig otillräckliga. Äfven anslaget, 50,000 kr., till nya mätare och inventarier öfverskreds. Ensamt elektriska mätare kräfde öfver 53,000 kr. Däremot hafva öfverskott uppstått å anslagen till elektriska ledningar, beroende på att anslutningen från enskilda och därmed äfven bidraget från dessa blef större än som beräknats samt att, då koppartråd ej stod att anskaffa, järntråd måste användas.

Å anslagen i sin helhet har uppstått en brist å 24,835: 32, och anhåller styrelsen, att Stadsfullmäktige ville af lånemedel bevilja motsvarande anslag.

Västerås den 24 maj 1919.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 55.
Ang. Vatten- och Gasverks-styrelsens årsberättelse för 1918.

STYRELSE-BERÄTTELSE.

Jämlikt föreskrifterna i § 10 af reglementet för vatten- och afloppslednings- samt gas- och elektricitetsverken i Västerås lämnas härmed redogörelse för verksamheten under år 1918.

Merkantila uppgifter.

Utgifter för verkens gemensamma förvaltning.

Enl. budgeten	Löner:		Verkl. kostnad
41,000: —	Löner		42,383: 46
8,500: —	Krigstidshjälp		14,665: 06
49,500: —	Kronor		57,003: 52
10,350: —	Hvaraf påföres Vattenverket	11,500: —	
15,900: —	„ „ Gasverket	17,000: —	
15,900: —	„ „ Elektricitetsverket	17,000: —	
4,150: —	„ „ Afloppsledningarna	5,700: —	
3,200: —	„ „ Installationsarbeten	5,803: 52	57,003: 52
49,500: —			

Diverse utgifter:

2,500: —	Läkarearvode, sjukhjälp, medicin o. olycksfallsförsäkring		5,077: 41
4,000: —	Räkenskapsböcker, skrif- och ritmaterial, annonser m. m.		7,696: 58
2,200: —	Telefonafgifter och aflöning till telefonist		3,012: 40
3,500: —	Renhållning, eldning, städning och belysning		4,183: 91
5,000: —	Underhåll af kontors- och förrådsbyggnader samt diverse för verkens gemensamma verktyg och inventarier		6,076: 22
700: —	Diverse, såsom resor, föreningsafgifter m. m.		1,135: 65
17,900: —	Kronor		27,182: 17
4,000: —	Hvaraf påföres Vattenverket	7,400: —	
5,500: —	„ „ Gasverket	4,900: —	
5,500: —	„ „ Elektricitetsverket	8,800: —	
2,000: —	„ „ Afloppsledningarna	2,802: 17	
900: —	„ „ Installationsarbeten	3,280: —	27,182: 17
17,900: —			

N:o 55.
Ang. Vatten- och Gasverks-styrelsens årsberättelse för 1918.

Vattenverket.

Inkomster:

Enl. budgeten				Verkl. kostnad
106,000: —	Vatten enligt kontrakt och genom mätare		113,608: 54	
	Hyror för vattenmätare		3,336: 07	116,944: 61
1,000: —	Installationsarbeten			1,000: —
—	Ränta			766: 82
107,000: —	S:a inkomster Kronor			118,711: 43

Utgifter:

Enl. budgeten				Verkl. kostnad
	Driftkostnader:			
17,500: —	Elektrisk ström, kol, smörjoljor m. m.			14,939: 32
	Underhållskostnader:			
10,000: —	Fastigheter, maskiner, ledningsnät, mätare m. m.			7,341: 93
	Aflöningar och pensioner:			
10,350: —	Förvaltningen enligt ofvan		11,500: —	
12,350: —	Aflöningar och pensioner		12,350: —	
3,150: —	Krigstidshjälp		5,785: 89	29,635: 89
25,850: —				
	Diverse utgifter:			
4,000: —	Förvaltningen enligt ofvan		7,400: —	
1,000: —	Brandstodsafgifter och utskylder		1,669: 67	
1,150: —	Afgift till staten för vattenverk i Hesslö	500: —		
	Afgift till arrendatorn af Hesslö egendom	500: —		
	Arrende för mark till C. A. Andersson, Hamre	150: —	1,150: —	
600: —	Bränsle till maskinisterna i Hesslö		1,085: —	
250: —	Analyser, skjutsar m. m.		40: —	
200: —	Avskrivning af diverse fordringar		—	
314: 82	Diverse		193: 86	11,538: 53
7,514: 82				
	Ränta och amortering:			
	Enligt särskild plan:			
23,019: 79	Ränta		27,421: 83	
20,065: 39	Amortering		27,522: 59	54,944: 42
43,085: 18	Kronor			118,400: 09
	Som minskas med afloppsledningarnas och gasverkets andel i aflöning till förmän:			
1,700: —	Afloppsledningarna 1,000: — och gasverket 700: —			1,700: —
102,250: —	Kronor			116,700: 09
4,750: —	Nettovinst			2,011: 34
107,000: —	S:a Kronor			118,711: 43

N:o 55.
Ang. Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1918.

Afloppsledningarna.

Utgifter:

Enl. budgeten			Verkl. kostnad
	Driftkostnader:		
4,150: —	Förvaltningen enligt ofvan	5,700: —	
2,000: —	Elektrisk ström m. m.	1,422: 15	
1,000: —	Andel i aflöning till förmän vid vattenverket	1,000: —	
1,000: —	Aflöning för driften i pumpstation	735: 65	
4,500: —	Spolning af ledningar samt rensning af brunnar	4,425: 98	13,283: 78
12,650: —			
	Underhållskostnader:		
4,538: 25	Underhåll af ledningsnätet med tillhörande brunnar		9,935: 53
1,000: —	*Krigstidshjälp*		1,000: —
	Diverse utgifter:		
2,000: —	Förvaltningen enligt ofvan	2,802: 17	
—	Brandstodsafgifter	91: 20	2,893: 37
	Ränta och amortering:		
	Enligt planen för obligationslånen:		
17,818: 30	Ränta	19,811: 72	
7,093: 45	Amortering	7,247: 72	27,059: 44
45,100: —		Kronor	54,172: 12
	Hvarifrån afgå följande inkomster:		
9,450: —	Afgifter för vattenklosetter	10,804: 35	
100: —	Afgift för afloppsbrunn vid egendomen N:o 62 Jakobsberg	—: —	10,804: 35
35,550: —		S:a utgifter Kronor	43,367: 77

Gasverket.

Inkomster:

32,500: —	Allmänna belysningen		32,416: 35
239,950: —	Enskild gasförbrukning	211,113: 56	
	Hyror för gasmätare	8,289: 18	219,402: 74
112,000: —	Koks	21,345: 04	
	Träkol	16,964: 78	
	Tjära	65,009: 96	103,319: 78
2,000: —	Installationsarbeten m. m.	2,800: —	
—	Ränteinkomster	765: —	3,565: —
386,450: —		S:a inkomster Kronor	358,703: 87

N:o 55.
Ang. Vatten- och Gasverks-styrelsens årsberättelse för 1918.

Enl. budgeten	Utgifter:			Verkl. kostnad
	Driftkostnader:			
	Gaskol	25,354: 82		
220,000: —	Ved	186,917: 09		
	Torv	3,187: 83	215,459: 74	
15,000: —	Öfriga kostnader		11,643: 25	227,102: 99
235,000: —				
	Underhållskostnader:			
20,000: —	Fastigheter, ugnar, ledningar, gaslyktor och gasmätare		25,955: 85	
5,000: —	3:dje årets amortering å kostnaden för tillbyggnad af retorthuset jämlikt Stadsfullmäktiges beslut den 26/10 1916		5,000: —	30,955: 85
25,000: —				
	Aflöningar och pensioner:			
15,900: —	Förvaltningen enligt ofvan		17,000: —	
35,950: —	Aflöningar och pensioner		35,578: 10	
6,090: —	Krigstidshjälp		2,409: —	54,987: 10
57,940: —				
	Diverse utgifter:			
5,500: —	Förvaltningen enligt ofvan		4,900: —	
3,000: —	Brandstodsafgifter och utskylder		2,046: 14	
300: —	Bränsle och lyse till gasmätaren		393: 16	
350: —	Afskrifning af diverse fordringar		57: 48	
—: —	Hyra för gasmästarens bostad		412: 50	
486: 48	Diverse		223: 79	8,035: 07
9,636: 48				
—	Hyra för gasverkstomten			2,773: 80
	Ränta och amortering:			
	Enligt särskild plan:			
24,784: 53	Ränta		29,490: 66	
24,628: 99	Amortering		26,563: 76	56,054: 42
376,990: —			Kronor	379,909: 23
9,460: —	Nettovinst			—: —
—: —	Förlust			21,205: 36
386,450: —			S:a Kronor	358,703: 87

Elektricitetsverket.

N:o 55.

Ang. Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1918.

Inkomster:

Enl. budgeten			Verkl. kostnad
9,800: —	Allmänna belysningen		10,736: 92
279,000: —	Enskild förbrukning: belysningsström	234,635: 66	
	„ „ kraftström	115,001: 11	
	Hyror för elektriska mätare	19,128: 70	368,765: 47
2,200: —	Installationsarbeten	2,503: 19	
	Ränteinkomster	765: —	
	Försålda gamla mätare	160: —	
	Försåld brännolja	10,046: —	22,474: 68
291,000: —		S:a inkomster Kronor	401,977: 07

Utgifter:

	Driftkostnader:		
60,000: —	Elektrisk ström från staten	61,428: 58	
10,000: —	Öfriga kostnader	16,257: 80	77,686: 38
70,000: —			
	Underhållskostnader:		
18,000: —	Fastigheter, maskiner, batterier, ledningsnät och mätare		34,098: 50
	Aflöningar och pensioner:		
15,900: —	Förvaltningen enligt ofvan	17,000: —	
15,600: —	Aflöningar och pensioner	15,245: 96	
5,400: —	Krigstidshjälp	8,563: 26	40,809: 22
36,900: —			
	Turbinhusdriften:		
3,000: —	Arrende för vattenfallet i Svartån	3,000: —	
2,850: —	Aflöning för tillsyn af maskiner och reglering af dammluckor	5,890: —	
1,500: —	Öfriga kostnader för drift och underhåll	2,097: 73	10,987: 73
7,350: —			
	Diverse utgifter:		
5,500: —	Förvaltningen enligt ofvan	8,800: —	
4,600: —	Brandstodsafgifter och utskylder	6,088: 83	
300: —	Bränsle och lyse åt maskinmästaren	495: 17	
350: —	Afskrifning af diverse fordringar	201: 39	
402: 30	Diverse	1,145: 09	16,730: 48
11,152: 30			

N:o 55. *Ang. Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1918.*

Enl. budgeten				Verkl. kostnad
11,152: 30			Transport	180,312: 31
	Ränta och amortering:			
	Enligt särskild plan:			
45,390: 60	Ränta: Elektricitetsverket ...	48,593: 48		
	„ Turbinhuset	2,251: 80	50,845: 28	
61,857: 10	Amortering: Elektr,-verket...	60,575: 73		
	„ Turbinhuset ...	1,767: —	62,342: 73	113,188: 01
250,650: —			Kronor	293,500: 32
40,350: —	Nettovinst			108,476: 75
291,000: —			S:a Kronor	401,977: 07

N:o 55.
Ang. Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1918.

Sammanställning öfver verkens inkomster och utgifter för åren 1914—1918.

	Inkomster		Utgifter						Nettovinst	
			Drifts- och underhållskostnader		Ränta och amortering		Summa utgifter			
	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre
Vattenverket:										
År 1914	81,103	86	40,870	37	36,724	25	77,594	62	3,509	24
„ 1915	88,437	66	42,541	02	39,444	55	81,985	57	6,452	09
„ 1916	96,389	17	39,571	30	40,743	17	80,314	47	16,074	70
„ 1917	101,820	13	49,897	13	43,104	53	93,001	66	8,818	47
„ 1918	118,711	43	61,755	67	54,944	42	116,700	09	2,011	34
Gasverket:										
År 1914	165,131	07	118,591	23	27,042	79	145,634	02	19,497	05
„ 1915	242,600	39	196,642	82	32,559	56	229,202	38	13,398	01
„ 1916	323,717	04	276,577	33	43,775	09	320,352	42	3,364	62
„ 1917	361,302	11	268,476	20	44,347	41	312,823	61	48,478	50
„ 1918	358,703	87	323,854	81	56,054	42	379,909	23	21,205	87
Elektricitetsverket:										
År 1914	177,903	30	81,621	16	69,672	90	151,294	06	26,609	24
„ 1915	213,822	73	92,960	44	74,906	77	167,867	21	45,955	52
„ 1916	218,663	01	82,023	79	80,310	85	162,334	64	54,328	37
„ 1917	295,229	19	104,731	06	96,710	62	201,445	26	93,783	57
„ 1918	401,977	07	180,312	31	113,188	01	293,500	32	108,476	75
Afloppsledningarna:										
År 1914	—	—	7,505	03	15,580	10	23,085	13	—	—
„ 1915	4,961	76	10,367	91	19,537	04	29,904	95	—	—
„ 1916	6,471	94	12,553	69	21,002	26	33,555	95	—	—
„ 1917	9,026	56	21,728	88	22,959	81	44,688	69	—	—
„ 1918	10,804	35	27,112	68	27,059	44	54,172	12	—	—

N:o 55.
Ang. Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1918.

Nyanläggningar och nyanskaffningar.

Lånemedel.

	Verklig kostnad Kronor	öre	Datum	Anslaget belopp Kronor	öre	+ öfverskott — brist Kronor	öre
Brist i anslag år 1917	39,438	08					
Till täckande häraf anslogo Stadsfullmäktige...			29/8 1918	39,438	08		
Nyanläggningar, fullbordade 1918:							
Serviser samt div. mindre utsträckningar af ledningar för verken	22,540	18	20/12 1917	25,000	—	+ 2,459	82
Vatten- och afloppsledningar i Stadsparken från Turbinhuset till Stora gatan och strax norr därom	39,512	07	20/12 1917 26/9 1918	13,000 20,000	— —	— 6,512	07
Vatten-, aflopps-, gas- och elektr. ledningar i Utanbygatan för kv. Julius och Jörgen ...	12,810	33	27/3 1918 26/9 1918	7,000 5,000	— —	— 810	33
Vatten-, aflopps- och gasledningar inom Norrmalm	7,266	93	22/6 1916	6,300	—	— 966	93
Vatten-, aflopps-, gas- och elektr. ledningar för kv. Assar och Arne	14,653	73	27/9 1917	12,800	—	— 1,853	73
Vatten-, aflopps- och gasledningar för kv. Oscaria	14,235	80	27/3 1918	12,000	—	— 2,235	80
Centrifugalpump i Hesslö	19,039	39	29/3 1917	15,000	—	— 4,039	39
Pumpstation för afloppsvätska i Södra Esplanaden	28,610	33	21/12 1908 31/1 1918	11,500 17,000	— —	— 110	33
Nyanskaffningar och förbättringar i gasverket	28,100	—	19/6 1913	28,000	—	— 100	—
Elektr. ledningar till Papegojvreten, Vegaföreningen och L:a Johanneslund	10,564	19	31/5 1917	12,400	—	+ 1,835	81
Elektr. ledningar till Freja- och Hagaföreningarna, Aroslund samt Masugnsbolagets arbetarebostäder	9,853	71	30/8 1917	17,400	—	+ 7,546	29
Elektr. ledning i Blåsbogatan mellan Norra Ringvägen och Bågevägen	400	—	18/12 1914	400	—	—	—
Nyanskaffningar:							
Inventarier 10,319: 96							
Vattenmätare .... 4,439: —							
Gasmäsare 1,676: 30							
Elektr. mätare 53,613: 40	70,048	66	20/12 1917	50,000	—	— 20,048	66
				292,238	08		
Brist i ofvan redovisade anslag				24,835	32		
Kronor	317,073	40		317,073	40	— 24,835	32

Sammanställning öfver verkens anläggnings- och bokförda värden år 1918 samt amortering under åren 1912—1918.

N:o 55. *Ang. Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1918.*

	Byggnader, maskiner och ledningsnät Kronor	öre	Mätare Kronor	öre	Summa Kronor	öre
Vattenverket.						
Anläggnings- resp. anskaffningsvärde t. o. m. år 1918	563,668	02	42,827	08	606,495	10
Bokfört värde 31/12 1918	447,787	84	25,172	—	472,959	84
Amortering under åren 1912—1918	115,880	18	17,655	08	133,535	26
Gasverket.						
Anläggnings- resp. anskaffningsvärde t. o. m. år 1918	400,949	42	173,181	33	574,130	75
Bokfört värde 31/12 1918	335,367	43	125,997	—	461,364	43
Amortering under åren 1912—1918	65,581	99	47,184	33	112,766	32
Elektricitetsverket och Turbinhuset.						
Anläggnings- resp. anskaffningsvärde t. o. m. år 1918	967,564	18	237,619	06	1,205,183	24
Bokfört värde 31/12 1918	759,052	15	161,407	—	920,459	15
Amortering under åren 1912—1918 ..... 197,290: 09						
11,221: 94	208,512	03	76,212	06	984,724	09
Afloppsledningarna.						
Anläggningsvärde t. o. m. år 1918	447,293	03	—	—	447,293	03
Bokfört värde 31/12 1918	411,593	81	—	—	411,593	81
Amortering under åren 1912—1918	35,699	22	—	—	35,699	22

Kontors- och förrådsbyggnader samt inventarier.	Byggnader		Inventarier		Summa	
Anläggnings- resp. anskaffningsvärde t. o. m. år 1918	31,893	91	49,462	88	81,356	79
Bokfört värde t. o. m. år 1918	29,122	—	35,368	—	64,490	—
Amortering under åren 1912—1918	2,771	91	14,094	88	16,866	79

N:o 55.
Ang. Vatten- och Gasverks-styrelsens årsberättelse för 1918.

Tekniska uppgifter.

Vattenverket.

Fördelning af det förbrukade vattnet.

	År			Jämförelse mellan åren			
	1916	1917	1918	1916 o. 1917		1917 o. 1918	
				Ökning i			
	m³	m³	m³	m³	%	m³	%
För hushållsbehof	685,105	722,569	733,691	37,464	5.5	11,122	1.5
„ industriella behof	163,093	171,580	236,945	8,487	5.2	65,365	38.1
„ allmänna behof, såsom vattenkastare, urinoarer, dricks- och spolposter, vattning af gräsmattor, gatuspolning, brandändamål, äfvensom läckage m. m.	48,000	50,000	54,000	2,000	4.2	4,000	8.0
Summa	896,198	944,149	1,024,636	47,951	5.4	80,487	8.5

Utdrag ur driftrapporten.

Vid pumpning observerad differens i brunnarnas vattenstånd:
N:r 1, äldsta brunnen 0.30 m., användes ej under året.
„ 2 och 3 1.45 „ den 15/4 efter 17 tim. och 45 min. pumpning.
Aggregat N:r 1 (kolvpump) arbetade 7 tim. 45 min. o. uppfordrade 497 kbm., gör 24 lit. per sek.
„ „ 2 „ „ 7 „ 15 „ „ „ 477 „ „ 24 „ „ „
„ „ 3 (centrifigualp.) „ 5350 „ 30 „ „ „ 1,006,666 kbm., gör 52.3 lit. per sek.
„ „ 4 „ „ 64 „ 15 „ „ „ 17,042 „ „ 73.7 „ „ „
Elektrisk strömförbrukning 282,508 kwt., motsvarande 276.1 kwt. per 1,000 kbm. uppfodrat vatten.
Vattnets temperatur lägst 4°, högst 10° C.
Största vattenförbrukningen per dygn motsvarade 4,176 kbm. (30/8).
Medel- „ „ „ „ 2,807 „
Minsta „ „ „ „ 934 „ (7/10).

Vattenmätare.

Antal uppsatta vattenmätare den 31 december 1917	799
Ökning under 1918	17
Antal mätare den 31 december 1918	816

Vattenledningar.

N:o 55. *Ang. Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1918.*

			Meter
Stadens:			
Gjutjärnsledningar:	Sammanlagda längd den 31 december 1917		45,387
	Under året lagda ledningar	1,134	
	„ „ kasserade ledningar	120	1,014
	Sammanlagd längd den 31 december 1918		46,401
Smidesjärnsledningar:	Sammanlagd längd den 31 december 1918		1,574
Enskildas:			
Gjutjärnsledningar:	Sammanlagd längd den 31 december 1918		2,055
Smidesjärnsledningar:	Sammanlagd längd den 31 december 1918		6,524
	Vattenledningsnätets sammanlagda längd den 31 december 1918		56,554

År 1918 lagda vattenledningar.

Ledningssträckor	Meter 9″	7″	6″	5″	4″	Summa meter
Byggnadsområdet Assar och Arne	—	—	144	—	63	207
„ Oskaria	—	—	215	75	—	290
Katrinelundsvägen från Lovisebergsvägen österut	—	—	54	—	—	54
Stadsparken mellan Öfre Trädgårdsgat. o. Stora gat.	—	227	16	—	—	243
Utanbygatan mellan Allégatan och Östra Ringvägen	—	—	—	—	220	220
Viksäng	120	—	—	—	—	120
Summa meter	120	227	429	75	283	1,134

År 1918 kasserade vattenledningar.

Ledningssträckor	Meter 9″	Summa meter
Viksäng	120	120

Brandposter.

Antalet brandposter ökades från 266 till 276 st. Af dessa äro 43 st. enskild egendom.

Vattenserviser: inom planlagda området utfördes 13 st.
utom „ „ „ 27 „

Af utom kommunen belägna gårdar utlämnas vatten till Hamre gård, ägare A. Andersson.

N:o 55. *Ang. Vatten- och Gasverks-styrelsens årsberättelse för 1918.*

Afloppsledningarna.

		Meter
Stadens:		
Sammanlagd längd den 31 december 1917		34,918
Under året lagda ledningar	902	
„ „ kasserade ledningar	95	807
Sammanlagd längd den 31 dec. 1918		35,725
Enskildas:		
Sammanlagd längd den 31 december 1918		8,209
Afloppsledningarnas sammanlagda längd den 31 december 1918		43,934

År 1918 lagda afloppsledningar.

Ledningssträckor	Meter				Summa meter
	0.6 m.	15″	12″	9″	
Byggnadsområdet Assar och Arne	—	—	—	207	207
„ Oskaria	—	—	—	152	152
Utanbygatan mellan Allégatan och Östra Ringvägen	—	—	—	204	204
Slottsgatan från Stora gatan norrut	30	—	—	—	30
Stadsparken mellan Öfre Trädgårdsgatan och Stora gatan	229	15	—	—	244
Stora gatan från Karlsgatan österut	—	—	65	—	65
Summa m.	259	15	65	563	902

År 1918 kasserade afloppsledningar.

Ledningssträckor	Meter		Summa meter
	15″	9″	
Slottsgatan	—	30	30
Stora gatan	65	—	65
Summa meter	65	30	95

Afloppsserviser.

Afloppsserviser: inom planlagda området utfördes 18 st.
utom „ „ „ 26 „

Vattenklosetter: antal uppsatta 31 december 1917 702 st.
under 1918 uppsatta 122 st.
antal uppsatta 31 december 1918 824 st.

N:o 55.
Ang. Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1918.

Gasverket.

	År 1917	År 1918	Jämförelse mellan åren 1917—1918 ökning	%
Förgasat bränsle ton	3,551.21	3,659.9	108.7	3.1
Tillverkad gas m³	901,975	855,230	— 46,745	— 5.2
Gasutbyte pr 100 kg. förgasat mat. m³	254.0	233.7	— 20.3	— 8.0
Koks och träkol från ugnarna hl.	64,954	73,300	8,346	12.8
„ „ „ till undereldning „	25,875	58,616*)	32,741	126.5
„ „ „ „ ångpannor „	2,088	640	— 1,448	—69.4
„ „ „ „ försäljning „	36,991	14,044	— 22,947	—62.0
Erhållen koks och träkol pr 1,000 kg. förgasat material „	18.29	20.03	1.74	9.5
Till undereldning använd koks och träkol i % af förgasat material „	25.2	52.5*)	27.7	109.9
Erhållen tjära lit.	124,380	108,800	— 15,580	—12.5
„ „ pr 1,000 kg. förgasat material „	35.0	29.7	— 5.3	—15.1
Antal retortladdningar st.	32,773	39,848	7,075	21.6
Förgasningsmaterial pr laddning kg.	108	92	— 16	—14.8
Gasförbrukning pr år och invånare m³	35.5	33.5	— 2	— 5.6

*) Större delen träkol.

Fördelning af den förbrukade gasen.

	1917 m³	1917 % af årsförbrukningen	1918 m³	1918 % af årsförbrukningen	Jämförelse mellan åren 1917—1918 ökning	%
Offentlig belysning	77,869	8 6	104,620*)	12.2	26,751	34.4
Enskild värme- och lysgas	739,027	81.8	678,304	79.3	— 60,723	— 8.2
Gasverkets eget behof	4,200	0.5	5,407	0.6	1,207	28.7
Felmätningar och förluster	81,989	9.1	67,659	7.9	— 14,330	— 17.5
Summa	903,085	100.0	855,990	100.0	— 47,095	— 5.2

*) Större förbrukning än 1917 på grund af sämre gas.

Största gasförbrukningen per dygn motsvarade 3,090 kbm. (14/9).
Medel- „ „ „ „ 2,345 „
Minsta „ „ „ „ 1,045 „ (1/1).

N:o 55. *Ang. Vatten- och Gasverks-styrelsens årsberättelse för 1918.*

Gasledningar.

Gjutjärnsledningar:

Sammanlagd längd den 31 december 1917		32,134	m.
Under året lagda ledningar	841 m.		
„ „ kasserade ledningar	20 „	821	m.
Gjutjärnsledningarnas sammanlagda längd den 31 dec. 1918		32,955	m.

Smidesjärnsledningar:

Sammanlagda längd den 31 december 1917	5,583	m.
Under året kasserade ledningar	18	„
Smidesjärnsledningarnas sammanlagda längd den 31 dec. 1918	5,565	m.
Gasledningsnätets sammanlagda längd den 31 dec. 1918	38,520	„

År 1918 lagda gasledningar.

Ledningssträckor	Meter 5″	4″	3″	Summa m.
Byggnadsområdet Assar och Arne	—	144	63	207
„ Oskaria	92	144	75	322
Katrinelundsvägen från Lovisebergsvägen österut	—	54	—	54
Slottsgatan	—	—	20	20
Öfre Trädgårdsgatan	—	18	—	18
Utanbygatan	—	—	220	220
Summa meter	92	371	378	841

År 1918 kasserade gasledningar.

Ledningssträckor	Meter gj. 3″	sm. 2″	Summa gj. m.	sm. m.
Slottsgatan	20	—	20	—
Öfre Trädgårdsgatan	—	18	—	18
Summa meter	20	18	20	18

Antalet gatulyktor motsvarande 342 st. med 350 lågor, varaf 219 höllos brinnande.

Antal vanliga gasmätare 31 dec. 1917	1,298	
Ökning under 1918	60	1,358
Antal gasautomater 31 dec. 1917	2,136	
Ökning under 1918	151	2,287
Summa 31 dec. 1918		3,645

Gasserviser: inom planlagda området utfördes .... 12 st.

„ utom „ „ „ .... 25 st

Varmvattenberedarnes antal ökades från 419 till 428 st.

N:o 55.
Ang. Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1918

Elektricitetsverket.

Afgiifven ström	År 1916 kwt.	År 1917 kwt.	År 1918 kwt.	1916 och 1917 ökning	1916 och 1917 %	1917 och 1918 ökning	1917 och 1918 %
Till offentlig belysning	16,065	19,920	31,743	3,855	24	11,823	59,3
„ enskild „	427,122	660,322	856,394	233,200	54,7	196,072	29,7
„ kraft, likström	295,868	306,135	399,271	10,367	3,5	93,136	30,4
„ „ växelström	363,389	536,544	802,938	173,155	47,7	266,394	49,5
	1,102,444	1,522,921	2,090,346	420,477	38	567,425	37.2
Egen förbrukning:							
Belysning	6,452	10,023	10,317	3,571	55	294	2,9
Kraft	15,204	14,439	16,831	— 765	— 5	2,392	16,6
	1,124,100	1,547,383	2,117,494	423,283	37,7	570,111	36,8

Antal uppsatta mätare den 31 dec. 1918:

för likström	6,042
„ växelström	476
Summa	6,518

		År 1917	År 1918	Jämförelse mellan åren 1917 och 1918 ökning	%
Alstrad likström: dieselmotorerna	kwt.	2,246	—	—	—
„ „ turbingeneratorerna	„	180,305	242,094	61,789	34,3
„ „ motorgeneratorerna	„	869.579	1,214,150	344,571	39,6
„ „ totalt	„	1,052,130	1,456,244	404,114	38,4
Växelström från dieselmotorerna	„	215	—	—	—
„ „ Älfkarleby: direkt distribuerad	„	621,982	944,391	322,409	51,7
„ „ „ till omformning	„	1,039,105	1,474,509	435,404	41,8
„ „ „ totalt	„	1,661,087	2,418,900	757,813	45,7
Batteri, urladdning	„	8,667	12,373	3,706	42,8
„ förluster	„	3,093	4,124	1,031	33,3
Förluster i likströmsnätet	„	55,149	169,781	114,632	229
„ i växelströmsnätet	„	30,899	113,360	82,461	266
„ vid omformningen	„	169,526	260,359	90,833	53,8
„ i utjämningsmaskinen	„	15,866	16,189	323	2,0
Magnetiseringsström	„	41,622	50,942	9,320	22,4
Förbrukad brännolja	kg.	1,315	65	— 1,250	—

Förluster i likströmsnätet och mätare för 1918 utgöra 11,7 % av totalt utgående energi.
„ i växel „ „ „ „ „ „ 12 % av totalt utg. energi incl. tranf.-förluster

N:o 55.

Ang. Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1918

Total anslutning till verket år 1918.

	Div. app.		Motorer			Glödlampor		Båglampor		Summa
	st.	kw.	st.	hkr.	kw.	st.	kw.	st.	kw.	kw.
Likström:										
Anslutning d. 31 dec. 1917	325	374,6	305	968,1	872,8	43,504	1,201,3	12	26	2,474,7
Ökning under året	119	100,8	43	197,7	178,0	5,546	165,0	1	7,7	451,5
Anslutning d. 31 dec. 1918	444	475,4	348	1,165,8	1,050,8	49,050	1,366,3	13	33,7	2,926,2
Växelström:										
Anslutning d. 31 dec. 1917	13	35,6	51	633,25	567,3	2,120	61,0	—	—	663,9
Öhning under året	2	1,4	6	75,0	67,0	787	23,5	—	—	91,9
Anslutning d. 31 dec. 1918	15	37,0	57	708,25	634,3	2,907	84,5	—	—	755,8

	År	
	1917	1918
Antal glödlampor enligt kontrakt den 31 dec.	2,125	2,555
motsvarande i kilowatt	53,1	62,4
Antal abonnenter	1,286	1,651
Antal lampor för offentlig gatubelysning	116	213
Motsvarande i kilowatt	13,5	26,6
Förbrukade kilowattimmar	19,920	31,743

Lampornas storlek från 25 till 1,000 nlj.

Motorer.

	Antal	hkr.	Erf. energi i kw.
För 220 volt likström	167	209,3	216,8
„ 440 „ „	181	956,5	834,0
„ lågspänd växelström	57	708,25	634,3
Summa	405	1,874,05	1,685,1

Transformatorer 1—200 kva., 6,000 volt .... 28 st.
Summa kva. 965

N:o 55.

Ang. Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1918

Utförda serviser:

Med jordkabel .... 18 st.
„ luftledning .... 56 „

Byggda ledningssträckor:

För likström:
Luftledningar till sommarvillorna å Viksäng,
„ inom kvarteren Arne och Assar,
Jordkabel i Utanbygatan till kvarteren Julius och Jörgen.

För växelström:
högsp.-ledning till byggnadsområdet Aroslund;
„ „ Vallby, Bjärby, Hofdestalund;
„ „ Nordanby och Malma;
„ „ Gideonsberg och Alfsta:
„ „ Apalby och Thunby;
„ „ Önsta och Gryta;
„ „ Brottberga, Karlsborg, Elfkullen, Solhem, Ådalen och Skönborg;
„ „ Hesslö gård.

Ledningar för elektr. gatubelysning:
Luftledning inom Akademivreten,
„ „ Haga- och Frejaföreningarna,
„ „ Öfre Rosenhill och Vegaföreningen,
„ „ Lustigkulla och
„ „ Aroslund.
Jordkabel å Slottsgatan och Turbinhusbron.

Elektriska gatubelysningen inom Västra förstaden och Jakobsberg ändrades och utökades.

Ledningsnäten inom Västra förstaden, Ängsgärdet o. Hamnområdet förstärktes.

Västerås den 24 maj 1919.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

Västerås 1919, Västm. Alleh:s A.-B:s tryckeri.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1919. Den 26 Juni. XI.

N:o 56.

Badhusstyrelsens årsberättelse för 1918.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Badhusstyrelsen får härmed öfverlämna af kontrollanten upprättad årsberättelse öfver badhusets verksamhet för år 1918.

Västerås den 27 maj 1919.

THEOFIL ÖBERG.
Ordförande.

Till Styrelsen för Västerås stads varmbadhus.

Härmed öfverlämnas redovisning för Varmbadhusets räkenskaper under år 1918 jämte uppgift å antal bad, som serverats under året.

INKOMSTER:

För bad	48,741:36	
För uthyrning af simhallen	40:—	
För såld tvål	4,052:20	52,833:56
Behållning af tvål vid årsskiftet		3,847:33
Förlust		28,221:03
Summa kronor		84,901:92

UTGIFTER:

Andel i obligationslån			
ränta	10,454:64		
amortering	3,185:—	13,639:64	
5:te årets kostnad för inledning af åvatten i badhuset enligt Stads fullmäktiges beslut den 29 maj 1913			500:—
Aflöningar:			
Föreståndaren Söderström		3,498:06	
jämte bostad, 2 rum och kök, med värme.			
Baderskan Amanda Bengtsson		1,908:06	
Baderska Lovisa Schön		1,848:86	
Baderska Henny Ternlund		1,831:83	
Baderska Elin Gustafsson		1,908:06	

N:o 56.
Badhusstyrelsens årsberättelse för 1918.

Badaren	2,015: 90	
Kassörskan Hanna Gustafsson	1,750: —	
Maskinist C. J. Söderlund	2,570: —	
jämte bostad, 1 rum och kök, med värme.		
Eldaren Erik Byman	2,400: —	
Badstuvakt Jenny Björklund	1,520: —	
Simhallsvakt Matilda Ekeberg	1,520: —	
Tvätterska Mina Vestling	1,600: —	
Tvätterska Maria Berg	1,600: —	
Extra hjälp vid semester, sjukdomsfall samt större rengöringar	990: 11	
Läkararvode	52: —	
Gas och koks	50: 20	
Trätofflor	38: 75	
Kontrollantens arvode	500: —	27,601: 83
Bränsle till ångpannan		33,299: 03
Ved m. m. för personalens behof		198: 70
Elektrisk belysning jämte rep. af ledningar		840: 19
Inventarier		264: 95
Underhåll af inventarier		92: 50
Underhåll af pannor och rörledningar m. m.		2,734: 13
Linne		1: 50
Tvättmedel		1,023: 85
Skrif- och trycksaker		469: —
Badingredienser		487: 65
Telefon och samtal		150: 50
Brandpremier		209: 10
Olycksfallspremier		90: —
Städning		329: 25
Badhuset (vatten och reparationer)		2,590: 69
Förbrukningsartiklar		12,979: 05
Skatter		1,040: —
	Summa kronor	84,901: 92

Någon betald ved eller andra förbrukningsartiklar, mer än här ofvan upptagna tvålparti, fanns ej vid årsskiftet inneliggande.

Af här framlagda redogörelse framgår, att utgifterna, oaktat de höjda biljettpriserna, öfverstigit inkomsterna med icke mindre än kr. 28,221: 03, ett afsevärdt belopp, som hufvudsakligast uppkommit genom de stegrade utgifterna å följande poster, jämförda med föregående år.

	1918	1917	Ökning
Aflöningar	27,601: 83	16,297: 01	11,304: 82
Bränsle	33,299: 03	24,313: 78	8,985: 25
Förbrukningsartiklar	9,131: 72	4,442: 08	4,689: 64
Summa	70,032: 58	45,052: 87	24,979: 71

Västerås den 15 april 1919.

B. Falk.

N:o 57.

Drätselkammarens skrifvelse ang. ny ångpanna för renhållningsverket.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadens Förvaltare, T. Dahlström, har i inneliggande skrifvelse anmält, att för Renhållningsverkets pudrettfabrik måst inköpas en ångpanna att ersätta den förutvarande bristfälliga, och att kostnaden härför belöpt å ett belopp af 1,593 kronor 65 öre, och får Drätselkammaren i anledning häraf hemställa, att Stadsfullmäktige för inköpets likviderande ville anvisa nämnda belopp af det i innevarande års stat afsatta anslaget för diverse och oförutsedda behof.

Västerås den 12 juni 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

I januari månad, då ångpannan i Renhållningsverkets pudrettfabrik skulle undergå en mindre besiktning, sprang densamma läck och vid närmare undersökning visade det sig, att det ej kunde löna sig laga nämnda läcka, emedan plåten för öfrigt var så hårdt anfrätt att den ej kunde tåla det erforderliga trycket. Under den kallare årstiden kan ångpannan ej undvaras, ty alla kärl måste då tinas upp för att kunna tömmas. Det var sålunda brådskande att anskaffa en ny, hvilket skedde i samråd med Doktor Jonsson. Inköpet af en begagnad panna jämte reparation och inmontering af densamma har dragit en kostnad af kronor 1,593: 65, hvilken summa jag får hemställa till Drätselkammaren att den ställes till förfogande för att gälda nämnda kostnad.

Västerås den 9 april 1919.

Tune Dahlström.

N:o 58.

Drätselkammarens utlåtande ang. vissa poliskonstaplars uppflyttning i högre lönegrad.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed återställa den för yttrande till Drätselkammaren remitterade framställningen från åtskilliga poliskonstaplar om uppflyttning från och med innevarande år i högre lönegrad och därvid anföra följande.

Enligt de allmänna bestämmelserna i nu gällande lönestat är rätten att åtnjuta ålderstillägg i allmänhet bunden vid viss tids anställning såsom ordinarie i tjänsten. Vidkommande befattningshafvare inom poliskåren har emellertid denna bestämmelse mildrats därhän, att tiden för ordinarie anställning inom poliskåren är den afgörande för denna rätt.

Som ett bifall till nu föreliggande framställning skulle vara att bryta emot en af de grundprinciper, hvarpå gällande lönestat är fotad och konsekvenserna af ett beslut i denna riktning icke kunna öfverblickas, anser sig Drätselkammaren böra hemställa,

att framställningen nu icke måtte föranleda någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

Västerås den 12 juni 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Resolution.

Remitteras till Stadsfullmäktige, som behagade i ärendet fatta beslut; Och hemställer Magistraten, att Stadsfullmäktige ville på så sätt bifalla poliskonstaplarnas och Stadsfiskalens framställning att konstaplarna förklaras berättigade att räkna ålderstillägg med ingången af kalenderåret närmast efter det, under hvilket de erhöllo anställning i poliskåren.

Västerås Rådhus den 30 april 1919.

På Magistratens vägnar:

JOHN KARLSSON.

H. Cronholm.

Till Magistraten i Västerås.

Anmodad afgifva yttrande öfver poliskonstaplarne Herman Carlssons, Emil Anderssons, Frits Svenssons och David Carlssons ansökan därom, att Magistraten på i här återgående skrifvelse anförda grunder från och med innevarande års

N:o 58.

Ang. vissa poliskonstaplars uppflyttning i högre lönegrad.

början måtte bevilja dem deras första ålderstillägg, får jag härmed till framställningen vördsamt tillstyrka bifall. Uppgifterna angående tiderna för sökandenas anställning som poliskonstaplar äro med verkliga förhållandet öfverensstämmande. Såvidt jag har mig bekant är det endast vid poliskåren som extra anställning i omkring ett år före erhållandet af ordinarie befattning är brukligt, hvarför alltså polismännen blifva sämre ställda än andra stadens befattningshafvare. Såsom i skrifvelsen framhållits, torde den extra anställningen utgöra en pröfvotid angående lämpligheten som polisman.

Poliskonstapeln n:r 24 Johan Axel Ström och detektivkonstapeln Ernst Georg Söder befinna sig i samma situation beträffande ålderstilläggen som förenämnda polismän. Ström antogs till extra konstapel den 8 augusti 1912 samt befordrades till ordinarie konstapel den 8 augusti 1913. Söder antogs till extra konstapel den 1 januari 1913 samt befordrades till ordinarie den 1 januari 1914. Båda åtnjuta endast ett ålderstillägg, ehuru de enligt förut anförda grunder från och med ingången af detta år skolat vara berättigade erhålla det andra ålderstillägget.

Västerås i stadsfiskalskontoret den 25 april 1919.

E. V. Petersson.

Till Magistraten i Västerås.

Undertecknade poliskonstaplar få härmed vördsamt anföra följande:

I den från och med 1909 för stadens befattningshafvare gällande lönestaten stadgas bland annat, att till poliskonstapel skall utgå två ålderstillägg à 150 kronor efter respektive 3 och 6 års tjänstgöring såsom ordinarie inom poliskåren och att uppflyttning i närmast högre lönegrad skall äga rum med ingången af kalenderåret närmast efter det, under hvilket erforderligt antal tjänsteår uppnåtts.

Vi erhöllo anställning vid kåren, undertecknad Herman Karlsson den 21 augusti 1915, undertecknad Emil Andersson den 15 oktober 1915 samt undertecknade Fritz Svensson och David Karlsson den 1 november 1915 och befordrades samtliga till ordinarie konstaplar den 1 november 1916. Den 1 januari 1919 hade vi alltså varit anställda vid kåren i mer än 3 år och skulle från och med innevarande år ha åtnjutit vårt första ålderstillägg, om ej den tid vi voro extra konstaplar frånräknades vid bestämmandet af tidpunkten för ålderstilläggens utgående. Nu däremot erhålla vi först från och med den 1 januari 1920 eller efter mer än 4 års anställning det första ålderstillägget.

På skäl, som här nedan anföras, få vi vördsamt anhålla, det Magistraten måtte besluta, att det första ålderstillägget jämte å detsamma beräknadt kristidstillägg skall utgå till oss från och med innevarande års början.

Helt kort tid efter tillträdandet af tjänsten fingo vi börja fullgöra patrulleringstjänst i tur med och lika som de öfriga konstaplarna. Vi voro således endast till namnet extra konstaplar och vår befordran till ordinarie föranledde ingen ändring i vår tjänstgöringsskyldighet. Vi förmoda, att Magistraten med den praxisen att ej befordra till ordinarie konstapel förrän efter ett års anställning såsom extra velat tillförsäkra sig större lätthet att från tjänsten skilja en person,

N:o 58. *Ang. vissa poliskonstaplars uppflyttning i högre lönegrad.*

som under tiden visat sig olämplig för polistjänst. Detta synes oss dock ej böra utgöra hinder för den, som visat sig lämplig för tjänsten och erhållit befordran till ordinarie, att få tillgodoräkna sig hela sin tjänstetid i och för åtnjutande af ålderstilläggen.

Efter hvad vi tro oss veta är det också endast vid poliskåren, som extra anställning före erhållandet af ordinarie befattning är obligatorisk, hvadan vid poliskåren anställda i berörda afseende komma i betydligt sämre ställning än öfriga stadens befattningshafvare.

Skulle Magistraten ej anse vår begäran tillräckligt motiverad med hvad vi här anfört, få vi ytterligare framhålla, att vi äro i synnerligen stort behof af det lönetillskott, ett bifall till densamma skulle medföra, i synnerhet som vi samtliga med undantag af undertecknad David Karlsson äro gifta och hafva familj att försörja, och anhålla vi därför vördsamt, att Magistraten på dessa skäl måtte frångå den hittills tillämpade principen och bevilja vår begäran, så mycket hellre som liknande undantag gjorts i ett par fall förut.

Om Magistraten anser sig ej äga befogenhet att besluta i saken, anhålla vi lika vördsamt, att Magistraten måtte tillstyrka vår begäran samt framföra densamma till Stadsfullmäktige.

Västerås den 3 mars 1919.

Herman Carlsson
poliskonstapel i n:r 16

Emil Andersson
poliskonstapel i n:r 20

Fritz Svensson
poliskonstapel i n:r 2

David Carlsson
poliskonstapel i n:r 21

N:o 59.

Drätselkammarens skrifvelse ang. tsckning af aktier i ett nytt halfkommunalt bostadsbolag.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 nästlidne maj uttalat sin anslutning till ett af Drätselkammaren framlagdt förslag om åtgärder för bostadsproduktionen inom samhället genom bildande af ett halfkommunalt bolag med uppgift att genom nybyggnader åstadkomma mindre och medelstora lägenheter och under hänvisning till den utredning, som legat till grund för Drätselkammarens förslag (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 43 1919), får Drätselkammaren härmed i ändamål att föra projektet ett steg närmare sitt förverkligande hemställa,

att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att för stadens räkning teckna stamaktier i bolaget för ett

belopp af 500,000 kronor att likvideras på sätt Stadsfullmäktige efter förslag af Drätselkammaren framdeles komma att besluta.

N:o 59. *Ang. teckning af aktier i ett nytt halfkommunalt bostadsbolag.*

Västerås den 12 juni 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 60.

Drätselkammarens skrifvelse ang. kristidstillägg för andra halfåret 1919.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 27 december 1918 fattade Stadsfullmäktige beslut om kristidstillägg åt stadens befattningshafvare för 1:sta halfåret 1919. De bestämmelser, som härvid antogos, stodo i närmaste öfverensstämmelse med hvad som gällde för statens befattningshafvare under 2:dra halfåret 1918. I stadens budget för innevarande år upptogs emellertid anslag för dessa kristidstillägg, beräknade för att de skulle komma att utgå med oförändrade belopp under hela året.

Drätselkammaren har nu att för Stadsfullmäktige framlägga förslag angående kristidstillägg för stadens befattningshafvare för senare halfåret 1919. I denna fråga hafva framställningar inkommit från befattningshafvareföreningen och de grupper af stadens befattningshafvare, som äro anslutna till Svenska kommunalarbetareförbundet, hvilka framställningar i hvad de afse kristidstillägget gå ut på, att detta skall bestämmas efter samma grunder för andra halfåret som för det förra och att dessutom befattningshafvarne skulle tillerkännas hvar och en 50 kronor i månaden att utgå för hela år 1919, samt från folkskollärarekåren, som hemställt, att ersättningen för lärarnes naturaförmåner i bostad och bränsle, som nu inräknas i kristidstillägget, skulle utgå till dem utöfver detta.

Drätselkammaren har i förevarande angelägenhet anställt en undersökning för att vinna upplysning, i hvilket förhållande de i Västerås nu utgående kristidstilläggen stå till sådana i andra svenska städer och till hvad som genom innevarande års riksdag tillerkänts statens befattningshafvare. Hvad då först jämförelsen med andra svenska städer angår, har det befunnits, att Västerås är att räkna bland dem, som bäst tillgodosett sina befattningshafvare. Åtskilliga städer hafva visserligen ställt sig afvaktande i afbidan på riksdagens beslut, och torde dessa i stort sedt komma att följa statens nu beslutade system. Hvad detta beträffar visar en jämförelse med Västerås, att statens befattningshafvare

N:o 60.

Ang. kristidstillägg för andra halfåret 1919.

i de lägre lönegraderna äro ungefär jämnställda med Västerås', dock så, att de ogifta hafva det något bättre enligt statens under det familjeförsörjare komma något högre enligt Västerås stads bestämmelser. I statens nya system äro nämligen familjetilläggen borttagna. För de mellanliggande lönegraderna företer Västerås högre tillägg, under det att befattningshafvarne med de högsta aflöningarne i Västerås äro något sämre ställda än statens, i det att maximitillägget här är 4,000 kronor, men enligt statens bestämmelser 4,700 kronor. Härvid är dock att märka, att statens kristidstillägg utgå enligt glidande skala, beroende på dyrtidens växlingar och att jämförelsen är anställd efter nu rådande höga prislägen.

Under här angifna förhållanden skulle det kunna synas lämpligast, att Västerås äfven för andra halfåret bibehåller de bestämmelser, som gälla för det första, oförändrade. Men då det kan tänkas, att en del befattningshafvare i de lägre lönelägena skulle blifva något sämre ställda än motsvarande tjänstemän i statens tjänst, har Drätselkammaren tänkt sig som en kompletterande bestämmelse den, att de lägre befattningshafvare, hvilka för hela år 1919 skulle erhålla högre kristidstillägg, om detta beräknades efter de grunder, som gälla för statens befattningshafvare, skulle vid årets slut tillerkännas det ytterligare belopp, som erfordras för att dem tillkommande kristidstillägg skulle uppgå till den summa, de skulle erhålla, om detta utginge efter de grunder, som gälla för statens befattningshafvare under samma år.

Då skillnaden ej kan komma att uppgå till några afsevärda belopp, torde särskildt anslag för ändamålet ej erfordras.

Af det ofvan sagda torde framgå, att Drätselkammaren icke anser sig kunna tillstyrka den af en del befattningshafvare gjorda framställningen om erhållande af ytterligare 50 kronor i månaden. I sammanhang härmed vill emellertid Drätselkammaren, under erinran om de framställningar om lönereglering, som framkommit tid efter annan, särskildt från de befattningshafvaregrupper, hvilka här afses, framhålla önskvärdheten af att lönegregleringskommittén redan under innevarande år framlägger förslag om nya lönestater åtminstone för polis- och brandkårerna samt eventuellt andra med dem jämnställda befattningshafvaregrupper, hvilket icke torde möta större svårigheter, då erforderlig utredning genom Svenska stadsförbundets försorg utkommit i tryck angående interkommunalt enhetliga lönestater för just nämnda befattningshafvarekårer.

Hvad beträffar folkskollärarekårens framställning får Drätselkammaren framhålla, att genom den afsevärda grundlöneförbättring, som från och med innevarande år kommit denna kår till del och som äfven verkat höjande på densamma tillkommande kristidstillägg, ifrågavarande befattningshafvare redan kommit ett afsevärdt steg före stadens öfriga befattningshafvare, hvarför det vore en uppenbar orättvisa gent emot dessa senare, att tillerkänna folkskolans befattningshafvare ytterligare en betydande löneförmån. En jämförelse med löneförhållandena för folkskolans befattningshafvare i en del andra städer visar äfven, att ifrågavarande befattningshafvare här i Västerås redan nu äro relativt väl tillgodosedda. Af dessa skäl anser sig Drätselkammaren icke kunna tillstyrka ifrågavarande framställning.

I den föreliggande framställningen från befattningshafvare tillhörande kommunalarbetareförbundet, äro en del förhållanden berörda, hvilka icke synas böra upptagas i detta sammanhang utan förberedas och pröfvas i sammanhang med

en definitiv lönereglering, hvarför Drätselkammaren i dessa afseenden hänskjutit framställningen till löneregleringskommittén. N:o 60. *Ang. kristidstillägg för andra halfåret 1919.*

På grund af det anförda får Drätselkammaren föreslå, att Stadsfullmäktige måtte besluta, att de af Stadsfullmäktige den 27 december 1918 beslutade kristidstilläggen till stadens befattningshafvare för första halfåret 1919 måtte efter oförändrade grunder utgå äfven för andra halfåret, dock att befattningshafvare med en aflöning af högst 3,000 kronor, kristidstillägget oräknadt, som enligt de för statens befattningshafvare gällande bestämmelser om dyrtidstillägg för innevarande år skulle erhålla högre kristidstillägg för år 1919 än enligt de bestämmelser, som gälla för Västerås, vid innevarande års slut skall erhålla det skillnadsbelopp, som vid denna jämförelse uppkommer.

Herr Bäckman har för sin del instämt i Drätselkammarens förslag med den afvikelse, att han för sin del förordat, att lärarekåren vid stadens folkskolor måtte utöfver det kristidstillägg, som enligt förslaget skulle till dem utgå under årets senare hälft, af Stadsfullmäktige tillerkännas hvad innevarande års riksdag af statsmedel beviljat samma kår, eller 375 kronor till småskollärarinna, 600 kronor till folkskollärare och lärarinna samt 900 kronor till sådan med försörjningsplikt gentemot barn under 18 år.

Västerås den 16 juni 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Theofil Öberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan 1918 års riksdag beslutat lönereglering för folkskolekåren från och med innevarande år, ingaf stadens folkskolestyrelse till Stadsfullmäktige ett förslag till provisorisk lönereglering i öfverensstämmelse med principer, som antagits vid ett under hösten i Örebro hållet sammanträde med representanter för folkskolestyrelserna i Sveriges större städer. Man hade där enats om, att folkskolekåren i dessa städer i lönehänseende närmast borde jämnställas med öfningsskollärarna vid folkskoleseminarierna. Folkskolestyrelsens förslag upptog jämte den lagbestämda kontanta minimilönen ersättning för bostad och brnäsle samt för öfvertidsläsning. Härpå skulle dyrtidstillägg beräknas efter samma grunder, som komme att tillämpas beträffande nämnda öfningsskollärare (Stadsfullmäktiges handlingar 1918 sid. 505). Efter det beslut, som innevarande års riksdag fattat angående dyrtidstillägg åt statstjänarna, hvilket beslut äfven gäller öfningsskollärare, ställa sig dessas sammanlagda lönebelopp för innevarande år sålunda:

1:sta lönegraden 5,667 kronor.
4:de lönegraden 7,666 »

Drätselkammaren afstyrkte emellertid Folkskolestyrelsens förslag till provisorisk lönereglering under framhållande af, att folkskolekåren borde inrangeras

N:o 60. under samma bestämmelser som stadens öfriga befattningshafvare, och fattade Stadsfullmäktige beslut i enlighet härmed.

Ang. kristidstillägg för andra halfåret 1919.

Nedanstående efter årets stat uppgjorda tablå visar emellertid, att flera af stadens tjänstemän på förekommen anledning fått lönen reglerad under kristiden, och utgår dyrtidstillägg på dessa nyreglerade löner eftet samma grunder som till stadens öfriga befattningshafvare. Tablån angifver lön och dyrtidstillägg för manlig befattningshafvare i första lönegraden, familjetillägg oberäknadt.

Befattningshafvare	Tid. då lönen reglerades	Lön	Lön och dyrtidstillägg
Folkskollärare	28/12 1918	2,100: —	4,230: —
Förrådsförmannen vid Gasverket	21/12 1916	2,100: —	4,230: —
Förste hälsopolis	24/12 1915	2,200: —	4,397: —
Installations- och mätarinspektören	21/12 1917	2,400: —	4,730: —
Kanslist å ombudsmannaexpeditionen	28/12 1918	3,000: —	5,730: —
Stadsträdgårdsmästaren	28/12 1918	3,000: —	5,730: —
Assistenten för gas- o. vattenverket	31/1 1918	4,000: —	7,397: —
Assistenten för elektricitetsverket	31/1 1918	4,000: —	7,397: —
Kamreraren vid gasverket	31/1 1918	4,000: —	7,397: —
Stadskassören	28/12 1918	4,000: —	7,397: —
Stadskamreraren	28/12 1918	5,500: —	9,897: —
Vice brandchefen*)	21/12 1917	3,000: —	5,730: —
Brandchefen*)	21/12 1917	3,500: —	6,563: —

Af tablån framgår, att stadens tjänstemän med jämförlig utbildningstid och studiekostnad erhålla betydligt högre löner än som för innevarande år af Stadsfullmäktige tillerkänts lärare vid stadens folkskolor.

Likaså framträder äfven det förhållandet, att folkskolekåren ifråga om dyrtidstillägg icke jämnställts med stadens öfriga befattningshafvare, utan för dem har i stället undantag gjorts. Brandcheferna skola, liksom folkskolekåren, jämte den nyreglerade kontanta lönen åtnjuta bostad in natura. De erhålla likväl fullt dyrtidstillägg på den kontanta lönen utan afkortning för den bostadsförmån, som de därjämte åtnjuta. Detsamma gäller exempelvis poliskommissarien. Lärarekåren däremot erhåller ej särskild ersättning för föreskrifna naturaförmåner, ej heller för öfvertidsläsning, utan afkortas dyrtidstillägget med de belopp, som anses böra utgå härför.

Sedan årets riksdag beslutat om dyrtidstillägg för folkskolekåren för innevarande år, kan det ifrågasättas, om en folkskollärare i första lönegraden med hustru och ett barn erhåller laga minimilön. Jämte den i tablån angifna lönen å 4,230 kronor erhåller han af staden ett familjetillägg af 90 kronor, alltså summa 4,320 kronor . Enligt riksdagens beslut skall han erhålla kontant minimilön 2,100 kronor, dyrtidstillägg af staten med 900 kronor, ersättning för öfvertidsläsning 175 kronor och för bostad och bränsle 1,100 kronor eller summa 4,275 kronor. Det torde dock nu vara svårt att erhålla bostad af i den nya boställsordningen föreskrifven beskaffenhet jämte bränsle för af Stadsfullmäk-

*) Lönebeloppen innehålla, utom grundlön, beklädnadsersättning 200 kronor och extra tillägg för 1919 300 kronor. Därjämte ha de 3 rum och kök jämte jungfrukammare.

N:o 60. *Ang. kristidstillägg för andra halfåret 1919.*

tige upptaget belopp, hvarjämte äfven trädgård hör till för folkskollärare föreskrifna naturaförmåner.

Här angifna laga minimilön gäller för hela landet och är afpassad efter landsbygdens billigare lefnadskostnader. Redan många landsförsamlingar lämna därjämte dyrorts- och dyrtidstillägg, hvilka i en stad som Västerås med dess höga lifsmedelspriser ej kunna tilltagas allt för knappt, särskildt om staden till lärarebefattningarna vill erhålla väl kvalificerade krafter.

Årets riksdag har beslutat, att af statsmedel skall för innevarande år utgå dyrtidstillägg till småskollärarinna med 375 kronor, till folkskollärare och folkskollärarinna med 600 kronor eller, om de ha barn under 18 år, med 900 kronor. Då dessa inkomstbelopp ej af Stadsfullmäktige kunnat upptagas i årets stat, bör en skälig förbättring i folkskolekårens löner för innevarande år kunna ske utan allt för stor kostnad för staden. För att folkskolekåren ifråga om lön och dyrtidstillägg må bli jämnställd med öfriga befattningshafvare, som åtnjuta vissa naturaförmåner eller ersättning härför, bör denna förbättring, som ofvan visats, gå ut därpå, att kåren jämte kontant utgående minimilön med dyrtidstillägg utan afkortning å dyrtidstillägget tillerkännes ersättning för bostad och bränsle. Härigenom skulle till folkskolekåren komma att utgå följande lönebelopp, familjetillägg oberäknade:

	Lön o. dyrtidstillägg	Ersättn. för bost. o. bränsle	Summa
Folkskollärare i lägsta lönegraden	4,230: —	1,100: —	5,330: —
Folkskollärare i högsta lönegraden	5,730: —	1,100: —	6,830: —
Folkskollärarinna i lägsta lönegraden	3,897: —	825: —	4,722: —
Folkskollärarinna i högsta lönegraden	4,897: —	825: —	5,722: —
Småskollärarinna i lägsta lönegraden	2,730: —	575: —	3,305: —
Småskollärarinna i högsta lönegraden	3,480: —	575: —	4,055: —

I enlighet med hittills följd princip böra folkskolans öfningslärare erhålla motsvarande tillägg till nu utgående löner.

Till jämförelse kan anföras hvad S. V. B:s styrelse erbjuder stationsskrifvare i högsta lönegraden vid Västerås station, familjetillägg oberäknade:

Tjänsteman	Lön	Dyrtidstillägg 66⅔ % af lönen	Totalinkomst
1:sta stationsskrifvare	5,000 + 270	3,514: —	8,784: —
Stationsskrifvare	4,500 + 270	3,180: —	7,950: —

Under hänvisning till hvad sålunda anförts får folkskolekåren vördsamt hemställa att Stadsfullmäktige måtte besluta,

att lärarekåren vid stadens folkskolor för innevarande år jämte nu utgående lön och dyrtidstillägg utan afkortning å dyrtidstillägget tillerkännes ersättning för bostad och bränsle till i staten angifna belopp.

Västerås den 16 juni 1919.

Ivar Andrén
Folkskollärare.

D. Sjöholm
Folkskollärare.

Unda Bohman
Folkskollärarinna.

Anna Rudkvist
Folkskollärarinna.

N:o 60.
Ang. kristidstillägg för andra halfåret 1919.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Västerås stads Befattningshafvareförening inlämnade den 26 september 1918 till Stadsfullmäktige ett förslag med begäran om lönereglering. Någon sådan har ej förekommit sedan år 1908. I samma skrifvelse begäres äfven att, i den händelse en lönereglering ej medhunnes, befattningshafvarne ändock skulle genom ytterligare kristidstillägg komma i åtnjutande utaf de i skrifvelsen begärda lönerna.

Sedan Drätselkammarens förslag blef kändt, gjorde styrelsen i skrifvelse af den 18 december f. å. ytterligare påminnelse om befattningshafvarnas önskemål. Styrelsen framhöll däri de olikheter detta förslag innebar mot det af staten på urtima riksdagen beslutade, som detta afsåge att närmast likna. Så till exempel verkar statens retroaktivt för sista halfåret 1918; vidare har dess befattningshafvare äfven fått tillgodoräkna sig $66^2/_3$ % äfven på lönetillägg. Enligt Drätselkammarens förslag bortföll lönetillägget på 15 %, hvilket afsåg att vara af fastare natur.

Tillämpningen af $66^2/_3$ % på grundlönerna, som äro ovanligt låga samt inbördes ojämna, har verkat, att befattningshafvarna icke kommit upp till mer än tredjedelen af i den första skrifvelsen af den 26 september begärda förhöjning å lönerna.

Befattningshafvareföreningen beslöt därför på sitt årsmöte i januari att ingå till Stadsfullmäktige med begäran om ett ytterligare kristidstillägg, utgående med kronor 50: — per man och månad.

Som skäl för denna vår anhållan vilja vi framhålla, utöfver hvad som redan anförts, att då skrifvelsen inlämnades i tredje kvartalet, indexsiffran, som då åberopades, var 178 %, hvilket till september månad stigit till 184 % och för oktober noteras 212 %, allt afseende den allmänna fördyringen af lifsmedel m. m. i Västerås, hvilket utgör en höjning af 28 %.

Kungl. Kommerskollegii kvartalsindextal för 24 dyrorter utgjorde för 3:dje kvartalet 142 % samt för 4:de kvartalet 167 %, följaktligen en ökning af 25 %.

Sedan skrifvelsen inlämnades i september har alltså dyrtiden enligt officiella siffror ökats med ytterligare resp. 25 och 28 %, eller mer än hvad befattningshafvarna tillförsäkrats för halfva året.

Föreningen ber att få konstatera, att med den lönepolitik, som nu tillämpas mot de mindre lönetagarna, dessa söka sig till organisationer, som med kraftigare medel kunna häfda deras berättigade anspråk, hvilket äfven i en del fall inträffat.

Som ytterligare skäl framhålles det verkliga nödläge, som stadens lägre löntagare iråkat, och som orsakat samma väsentliga skulder, hvilka med de nuvarande lönerna äro omöjliga afbetala.

Vi få därför hemställa, att Stadsfullmäktige må inse det berättigade i vår begäran och bifalla densamma.

Västerås den 8 februari 1919.

För Västerås Befattningshafvareförening:

STYRELSEN.

Till Drätselkammaren i Västerås.

N:o 60. *Ang. kristidstillägg för andra halfåret 1919.*

I enlighet med af Stadsfullmäktige fattadt beslut har från och med den 1 januari 1919 nedanstående, till Kommunalarbetareförbundet härstädes anslutna, hos staden anställda grupper, nämligen inkasserare och afläsare samt maskinister vid vatten-, gas- och elektricitetsverken, renhållningsarbetare samt brandpersonalen, åtnjutit vissa dyrtidstillägg. Dessa tillägg har dock icke motsvarat den oerhörda stegring, som varit rådande. I anledning häraf få vi hos Drätselkammaren anhålla om följande:

att de nu utgående tilläggen må oafkortade utgå för sista halfåret 1919;

att, med hänsyn tagen till de nu utgående tilläggens otillräcklighet, Drätselkammaren dessutom måtte bevilja ytterligare 50 kronor per månad, att utgå retroaktivt från 1 januari 1919;

att, beträffande inkasserare och afläsare, grundlönen fastställes till de belopp, som utgick för dem nuder 1918, och att de, som innehaft dessa platser, få tillgodoräkna sig sina tjänsteår i stadens tjänst för åtnjutande af de fastställda ålderstilläggen;

att, beträffande renhållningsarbetarna, den nuvarande arbetstiden, 57 timmar per vecka, minskas till 51 timmar per vecka, i likhet med stadens öfriga arbetare;

att nu utgående extra ersättning för söndagsarbete, 50 öre per timme, måtte höjas till 1:50 per timme.

Med hopp om att Drätselkammaren beaktar den af oss här ofvan framförda begäran, teckna vi

Högaktningsfullt

Sv. Kommunalarbetareförbundets avd. N:o 116, Västerås.
Ernst Johansson.
Ordf.
E. L. Rask.
Sekr.

Sv. Kommunalarbetareförbundets afdelning 73, Västerås.
Rickard Andersson.
Ordf.
J. Lagerkvist.
Sekr.

Västerås den 15 maj 1919.

N:o 61.

Drätselkammarens utlåtande ang. pension åt aflidne öfverkonstapeln C. A. Vretlöfs änka och barn.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med återställande af Magistratens genom Stadsfullmäktiges remiss den 28 nästlidne maj till Drätselkammaren för yttrande öfverlämnade framställning angående pension till Öfverkonstapel Karl August Vretlöfs änka och minderåriga barn, får Drätselkammaren, under uttalande att Drätselkammaren anser den

N:o 61. riktiga formen för ett understöd, i afbidan på att genom bestämmelser fastslås de närmare grunderna för s. k. familjepension, vara pensionsersättning, hemställa,

Ang. pension åt aflidne öfverkonstapeln C. A. Vretlöfs änka och barn.

att Stadsfullmäktige i öfverensstämmelse med Magistratens framställning ville tillsvidare tillerkänna änkan Vretlöf 400 kronor samt enhvar af hennes barn under 18 år 200 kronor, att utgå årligen såsom pensionsersättning,

samt härvid bestämma att, i hvad denna ersättning skall utgå under del af detta år, härför skall anvisas erforderligt belopp af i årets stat afsatta anslag för diverse och oförutsedda behof.

Västerås den 12 juni 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Efter på dagen 14 års anställning vid härvarande poliskår afled Öfverkonstapeln Carl August Vretlöf den 13 sistlidne april, efterlämnande änka, Gerda Amalia Elisabet Vretlöf, född den 24 augusti 1888, samt tre minderåriga barn, Karl Arvid, född 1909, Knut Artur, född 1910, och Anna-Lisa, född 1916, hvaraf således det äldsta 10 år och det yngsta 3 år.

Någon sådan förmögenhet har Vretlöf under denna sin tjänstgöring icke kunnat förvärfva, att hans änka och barn däraf kunna vinna sin försörjning. Till följd häraf äfventyra dessa, sedan de medel, Vretlöf lyckats hopspara eller omkring 2,000 kronor samt hans och hans hustrus lifförsäkringar till belopp af 2,500 kronor, använts till begrafningskostnader, ännu oguldna skatter samt hustruns och barnens lifsuppehälle, att komma i verklig nödställd belägenhet.

Vretlöfs tjänstgöring såsom polisman har varit till särdeles gagn för staden genom hans plikttrohet och med fasthet förenad humanitet, som gjort honom till en föresyn för öfriga polismän.

Med afseende härå och då det synes Magistraten icke vara med stadens värdighet och intresse förenligt att lämna hans hustru och barn i nödställd belägenhet, hemställer Magistraten, att Stadsfullmäktige ville bevilja Vretlöfs hustru och barn pension, den förra så länge hon lefver ogift, och de senare tills de uppnått 18 års ålder, och föreslår att pensionsbeloppen måtte bestämmas för hustru Vretlöf till 400 kronor årligen och för hvart och ett af barnen till 200 kronor årligen.

Västerås Rådhus den 3 maj 1919.

På Magistratens vägnar:

JOHN KARLSSON.

N:o 62.

Drätselkammarens skrifvelse ang. reparation i Djäknebergsskolan och folkskolan i Jakobsberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med öfverlämnande af närlagda protokoll från stadens Folkskolestyrelse får Drätselkammaren, under tillstyrkande af däri gjorda framställning, föreslå, att Stadsfullmäktige ville af uttaxerade medel i 1920 års budget anvisa 25,000 kronor å folkskolans stat för ommålning och reparation af Djäknebergsskolan och folkskolan i Jakobsberg.

Västerås den 16 juni 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Utdrag ur Folkskolestyrelsens i Västerås protokoll den 5 juni 1919.

§ 102.

I anledning af att Djäknebergsskolan samt folkskolan i Jakobsberg äro i stort behof af invändig ommålning äfvensom reparation af golf och fönster, dörrar m. m., hade reparationskommitterade för skolan hemställt om att Folkskolestyrelsen hos Stadsfullmäktige ville göra framställning om anslag till utförande af ofvannämnda arbeten. Sedan reparationskommitterade infordrat anbud å ommålning samt uppgjort kostnadsberäkning för öfriga behöfliga reparationer, beslöt styrelsen hemställa, att Stadsfullmäktige benäget ville anvisa ett förslagsanslag å 25,000 kronor till utförande af nämnda reparationsarbeten innevarande sommar.

Denna § skulle anses omedelbart justerad.

Rätt ur protokollet, betygar

Em. Granér.

N:o 63.

Drätselkammarens skrifvelse ang. anslag till Lifsmedelsnämndens dyrtidslindrande verksamhet.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med tillstyrkande af bifogade framställning från Lifsmedelsnämnden får Drätselkammaren föreslå, att Stadsfullmäktige ville anvisa det begärda anslaget, förslagsvis 16,000 kronor, af uttaxerade medel i 1920 års stat.

Västerås den 16 juni 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vid fastställande af utgifts- och inkomststat för Nämnden för år 1919 beviljade Stadsfullmäktige bland annat ett anslag å 60,000 kronor, att användas under 1:sta halfåret 1919 till lindring i de mindre bemedlades lefnadsvillkor.

Statens bidrag är beräknadt till dels grundbidrag å cirka 28,000 kronor och tilläggsanslag å 60,000 kronor, hvarför för verksamheten finnas tillgängliga cirka 148,000 kronor.

Utgifterna för verksamheten torde dock knappast komma att belöpa sig till 100,000 kronor, hvarför, sedan statens grundbidrag å 28,000 kronor frråndragits, hälften af återstoden 72,000 kronor eller 36,000 kronor lära blifva utgifterna för stadens vidkommande.

Af anslaget skulle sålunda komma att återstå cirka 24,000 kronor.

Som riksdagen lämnat anslag äfven för senare halfåret 1919 för landets kommuners dyrtidsverksamhet torde ej heller staden kunna undandraga sig att bevilja sådant bidrag.

På grund af vissa inskränkningar i verksamheten beräknar Nämnden att ett anslag å 40,000 kronor skulle vara tillräckligt från stadens sida.

Då, som ofvan nämnts, en besparing i anslaget för 1:sta halfåret å cirka 24,000 kronor torde komma att uppstå, skulle ett ytterligare anslag å 16,000 kronor erfordras.

Nämnden hemställer alltså,

att Stadsfullmäktige ville för lindrande af de mindre bemedlades lefnadsvillkor under senare halfåret 1919 dels reservera det belopp, som efter afslutande af räkenskaperna för dyrtidsverksamheten under 1:sta halfåret 1919 visar sig återstå af stadens anslag 60,000 kr., dels ock anvisa så stort belopp, förslagsvis 16,000 kronor, att detta jämte reserverade medel måtte uppgå till 40,000 kronor.

Västerås den 13 juni 1919.

För Lifsmedelsnämnden:

JOHN KARLSSON.

Eric Plantin.

N:o 64.

Drätselkammarens skrifvelse ang. ökad fraktkostnad för inköpt gatsten.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

På grund af Stadsfullmäktiges bemyndigande den 28 september 1916 har Drätselkammaren för stadens räkning afslutat kontrakt om inköp af 13,000 kvm. smågatsten från Granitaktiebolaget C. A. Kullgrens Enka i Uddevalla under förmedling af statens stenleveranscentral för en summa af 52,000 kronor fritt Västerås, och har staden för gäldande af köpet erhållit lån till motsvarande belopp från statens fond för bekämpande af arbetslöshet bland stenarbetare.

Till grund för prissättningen enligt detta kontrakt af stenen levererad i Västerås till kronor 4: — per kvm. lades bland annat en fraktkostnad af kronor 1: 77 per kvm. inklusive sjöassurans motsvarande kronor 8: 50 per ton. Stenen skulle levereras under loppet af åren 1918 och 1919 enligt leverantörens val. Nu har leverantören, ofvannämnda aktiebolag, som ännu ej levererat någon del af partiet, i anledning däraf att fraktkostnaden gått upp i så hög siffra som 16 à 17 kronor per ton, i skrifvelse till Drätselkammaren anhållit, att staden, i likhet med andra köpare, ville öfvertaga den fraktandel, som öfverstege kronor 8:50 per ton, dock ej mera, än att stenen ej blefve dyrare än sådan sten, som levererades från Västerås närliggande huggerier.

Drätselkammaren har visserligen ännu ej ansett sig kunna taga afgörande ställning till leverantörens nu framställda begäran, utan låtit anställa närmare utredning i anledning af densamma. Men då vissa omständigheter tyda på, att staden kan hafva grundad anledning tillmötesgå framställningen helt eller delvis, har Drätselkammaren velat bringa ärendet under Stadsfullmäktiges ompröfning, och då frågan icke hinner vederbörligen utredas till Stadsfullmäktiges nästkommande sammanträde, men å andra sidan, är af sådan beskaffenhet att afgörande torde böra träffas före Stadsfullmäktiges sammanträde under augusti månad, får Drätselkammaren anhålla om Stadsfullmäktiges bemyndigande att i förevarande angelägenhet å stadens vägnar handla och träffa aftal på sätt Drätselkammaren kan finna lämpligt med hänsyn till stadens fördel och intressen.

Västerås den 16 juni 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 65.

Drätselkammarens skrifvelse ang. anslag för drifvande af vedhandel samt inköp af fastigheten N:o 7 Kungsängen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

På grund af Lifsmedelsnämndens förestående afveckling har spörjsmålet, huruvida staden skall öfvertaga den del af dess verksamhet, som öfver hufvud taget kan härför ifrågakomma, eller dess vedhandel, trädt i förgrunden.

Drätselkammaren finner skäl tala för en dylik åtgärd från stadens sida. Det kan nämligen antagas såsom visst, att under den närmaste framtiden omöjligheten att förutse den vidare afvecklingen af Bränslekommissionens affärer och däraf föranledd ovisshet på vedmarknadens område komma att utesluta allt enskildt initiativ för försäljning och distribution af ved till allmänheten. Enbart denna omständighet så godt som tvingar Drätselkammaren att tillsvidare öfvertaga den af Lifsmedelsnämnden bedrifna vedhandeln med de utvidgningar däraf, som omständigheterna påbjuda. Några ekonomiska betänkligheter emot en dylik åtgärd synes Drätselkammaren icke behöfva föreligga, då verksamheten måste drifvas efter samma normer, som om vedhandeln vore i enskild hand.

Dessa båda nu anförda omständigheter ha utgjort ledmotiven för Drätselkammaren, då Drätselkammaren inom sig tillsatt en kommitté med befogenhet att vidtaga åtgärder för vedfrågans lösning. Enligt meddelande af denna vedkommitté har redan aftal träffats om leverans af en del ved, för hvilkens likviderande erfordras förskott ur stadskassan.

Vid det förhållande att Lifsmedelsnämndens nuvarande vedgård jämte därtill hörande upplagsplatser utmed Lillån allenast fyllt det behof, som grundat sig på de s. k. vedkorten, berättigande till inköp af den af staten rabatterade veden, erfordras för stadens öfvertagande af den hufvudsakliga vedhandeln större upplagsplatser och fullständigare anordningar för vedens distribution i olika former.

Detta behof är numera fylldt sedan efter förda underhandlingar Drätselkammaren under förutsättning af Stadsfullmäktiges godkännande förvärfvat Grosshandlaren Clas Sundin tillhöriga fastigheten N:o 7 Kungsängen med däri inrymda vedsågeri och härför nödiga maskinella anordningar, järnvägsspår m. m. för en sammanlagd köpeskilling af 125,000 kronor. Genom detta inköp är Drätselkammaren fullt rustad för öfvertagande af den hufvudsakliga vedhandeln. Härtill kommer, att staden i sin ägo får en fastighet, som kan tillhandahållas järnvägen vid blifvande utvidgningar af bangården.

Samtidigt med afslutande af fastighetsköpet har Drätselkammaren trädt i underhandlingar med säljaren angående öfverlåtande till staden af en del för driften af vedgården nödiga döda och lefvande inventarier — Drätselkammaren anser det vara förmånligare att staden själf för veddistributionen anskaffar erforderlig körredskap, fordon och hästar, hvarigenom vedpriset kan hållas mera stabilt — men hafva dessa underhandlingar ännu icke hunnit resultera i ett aftal, hvarför kostnaden för detta inköp af Drätselkammaren nu icke kan angifvas.

N:o 65. *Ang. anslag för drifvande af vedhandel samt inköp af fastigheten N:o 7 Kungsängen.*

Stadsfullmäktiges beslut i hufvudfrågan torde därför lämpligen förbindas med bemyndigande för Drätselkammaren att fullfölja och afsluta dessa underhandlingar.

Med hänvisning till det nu anförda får Drätselkammaren föreslå att Stadsfullmäktige ville besluta,

att af tillgängliga medel förskottera ett belopp af intill 250,000 kronor att ställas till förfogande för inköp af ved,

att, med godkännande af bifogade köpekontrakt, hvarigenom åt staden inköpts fastigheten N:o 7 Kungsängen m. m., för köpets likviderande anvisa 125,000 kronor att förskotteras af tillgängliga medel för att sedan gäldas på sätt Stadsfullmäktige vid fastställande af budgeten för nästkommande år, efter förslag af Drätselkammaren, kan komma att närmare bestämma,

samt att bemyndiga Drätselkammaren att med säljaren träffa slutligt aftal angående inköp af en del för vedhandelns bedrifvande nödiga döda och lefvande inventarier, såsom körredskap, hästar m. m.

Västerås den 16 juni 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

KÖPEKONTRAKT.

Emellan undertecknad Sundin och Västerås stads Drätselkammare för stadens räkning är, under förutsättning af Stadsfullmäktiges godkännande, följande aftal träffadt.

Jag Sundin upplåter och försäljer till Västerås stad fastigheten gården och tomten N:o 7 Kungsängen med däri inrymda vedsågeri, alla för vedsågeriet använda maskiner såsom huggapparater, 2 sågklingor m. m., och ingå i detta köp alla byggnader såväl å den försålda fastigheten som å den af mig af staden arrenderade marken, arrenderätten till denna mark, mig tillhöriga järnvägsspår med därtill hörande räls såväl utom som inom den försålda fastigheten och den mig tillkommande rätt till detsamma och att trafikera detta, allt enligt särskildt kontrakt med Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg, samt staketet ikring hela det af mig disponerade området, allt i nu befintligt skick.

För köpet gälla mellan säljare och köpare följande villkor:

1:o) Köpeskillingen utgår med 125,000 kronor, däraf för fastigheten N:o 7 Kungsängen 100,000 kronor och för i köpet ingående lösegendom 25,000 kronor, och gäldas sålunda:

N:o 65.

Ang. anslag för drifvande af vedhandel samt inköp af fastigheten N:o 7 Kungsängen.

Kontant å tillträdesdagen emot utfående af ett i min ägo varande i fastigheten intecknadt skuldebref å 5,000 kronor	Kr.	94,500: —
Staden öfvertager ansvarigheten för i fastigheten intecknad gäld med	»	30,500: —
ränta därå från tillträdesdagen.		
Summa Kronor		125,000: —

2:o) Tillträdet sker den 1 juli 1919.

3:o) Alla onera och utskylder för fastigheten, utgående för tiden till tillträdet, betalar säljaren, för tiden därefter köparen.

4:o) Vid köpeskillingens gäldande utfärdar säljaren kvitteradt köpebref.

5:o) Köparen står själf alla kostnader för köpets lagfarande och tillhandahåller säljaren härför nödiga åtkomsthandlingar.

Med förestående, i två exemplar upprättade, köpekontrakt förklara vi oss å ömse sidor nöjda.

Västerås den 19 juni 1919.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

CLAS SUNDIN.
Säljare.

Bevittnas:

Ragnar Tenow. *O. Carlson.*

Västerås 1919, Västm. Alleh:s A.B:s Tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1919. Den 25 September XII.

N:o 66.

Drätselkammarens m. fl. yttranden ang. kostnadsfri skolmaterial åt folkskolans lärjungar.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med återställande af den af Herrar Abel Carlsson m. fl. för utlåtande till Drätselkammaren remitterade motionen angående kostnadsfri skolmateriel åt folkskolans alla elever, får Drätselkammaren, under åberopande, dels af hvad i enahanda ärende förut anförts (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 76, 1918), dels ock af majoritetens i Folkskolestyrelsen beslut den 6 mars detta år, hemställa,

att motionen icke måtte till någon Stadsfullmäktiges åtgärd föranleda.

Emot Drätselkammarens beslut i ärendet har reservation anförts af dess ledamöter Herrar Kättström, Alb. Lundkvist och A. Vestholm, hvilka för sin del yrkat, att Drätselkammaren ville hos Stadsfullmäktige tillstyrka bifall till motionen.

Västerås den 22 augusti 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med återställande af den af Herrar Abel Carlsson m. fl. för utlåtande till Beredningsutskottet remitterade motionen angående kostnadsfri skolmaterial åt folkskolans alla elever och under åberopande af hvad som för bifall till densamma anförts dels af Herrar Abel Carlsson och Axel Söder i deras under föregående år aflåtna motion angående samma sak (se Stadsfullmäktiges hand-

N:o 66.

Ang. kostnadsfri skolmaterial åt folkskolans lärjungar.

lingar 1918 N:o 76), dels af lärarekåren vid folkskolorna (se samma handlingar), dels ock af Läroverksadjunkten Aug. Wetterling vid frågans behandling inom Folkskolestyrelsen, får Beredningsutskottet hemställa,

att Stadsfullmäktige ville med bifall till motionen besluta att från och med 1920 all för undervisningen vid stadens folkskolor erforderlig skolmateriel skall kostnadsfritt tillhandahållas skolbarnen.

Emot detta Beredningsutskottets yrkande hafva reservation anförts af Herrar Danielsson och Hedberg, hvilka för sin del med hänsyn till att frågan om fri skolmateriel är föremål för Riksdagens pröfning och kan väntas blifva löst i en nära framtid på ett för stadens ekonomi mindre betungande sätt än ett bifall till motionen skulle innebära, uttalat sin anslutning till Folkskolestyrelsens beslut att afstyrka motionen.

Västerås den 13 maj 1919.

På Beredningsutskottets vägnar:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

Utdrag ur protokoll vid Folkskolestyrelsens i Västerås sammanträde den 6 mars 1919.

§ 50.

Genom utdrag af protokoll vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 30 januari 1919 (Bil. 1) hade Folkskolestyrelsen anmodats afgifva yttrande beträffande en af Herrar Abel Carlsson, Axel Söder, Oskar Västerlund och Viktor Holmén väckt motion angående kostnadsfri skolmateriell åt folkskolans samtliga elever. Med anledning häraf beslöt styrelsen under hänvisning dels till sitt i samma fråga afgifna yttrande den 2 maj 1918, dels ock till den utredning, som med anledning af motionen i ärendet vid innevarande riksdag kan väntas komma till stånd, för närvarande afstyrka motionärernas hemställan om, att all den för undervisningen vid stadens folkskolor erforderliga materiellen må fr. o. m. 1920 års början kostnadsfritt tillhandahållas samtliga elever tillhörande folkskolan.

Emot det sålunda fattade beslutet anmäldes reservation af Herrar Bäckman och Pettersson; likaså af Herr Wetterling, hvilken anhöll att få till protokollet anfördt följande:

»Jag har alltid hyst sympati för ett sådant förslag, som det af motionärerna bland Stadsfullmäktige framställda, och det enda afseende, i hvilket jag hittills

haft betänkligheter emot det, har varit ovissheten om förslagets enlighet med kommunallagarna, d. v. s. om det innefattat en fråga rörande stadens gemensamma ordnings- och hushållningsangelägenheter. N:o 66. *Ang. kostnadsfri skolmaterial åt folkskolans lärjungar.*

Sedan dessa betänkligheter blifvit häfda genom prejudikat, vill jag för min del tillstyrka bifall till detsamma. Jag gör detta med bortseende helt och hållet från de olika meningar, som kunna råda i afseende på förslagets berättigande vid betraktande af föräldrarnas ekonomiska ställning och deras ansvar för sina barn, af blott sociala och pedagogiska skäl. Kan detta förslag, såsom jag tror, hjälpa till i den allra minsta lilla mån att i ett afseende åtminstone mildra skillnaden för barn, som komma från fattiga eller välburgna hem, d. v. s. göra dem i detta hänseende likställda, utrusta dem alla med lika och lika goda skolmateriell utan att somliga skola få den på sätt, som redan i ungdomen visar för dem, att de äro i ekonomiskt afseende sämre lottade än flera eller färre af sina medlärjungar, så hvarken vill eller kan jag för min del här i Folkskolestyrelsen afstyrka bifall till Stadsfullmäktigemotionen i fråga. Min erfarenhet som lärare har lärt mig, att många barn, isynnerhet under den tidiga skoläldern, känna det som en rätt bitter påminnelse om, att deras hem icke äro så vällottade som åtskilligas af deras kamrater, då de skola få en förmån, mången gång, såsom enligt nu gällande bestämmelser är helt naturligt nödvändigt, efter noggrann undersökning från lärarnas sida om föräldrarnas ekonomiska ställning, som gåfva. Helt annorlunda vore det, om alla skolbarn hade, åtminstone beträffande skolmateriell, samma förmån som en för alla gällande rättighet.

Från denna synpunkt är det, som jag för min del, såsom ofvan nämnts, hemställer om bifall till motionen i fråga.»

Västerås som ofvan.

Em. Granér.

Rätt ur det justerade protokollet betygar

Em. Granér.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Förnyad motion af Abel Carlsson m. fl. om kostnadsfri skolmaterial åt folkskolans alla elever.

Stadsfullmäktiges majoritet behagade under förra året afslå vår motion i berörda syfte. Vi äro sålunda nödsakade återkomma med denna vår framställning. Ingenting har inträffat, som sedan dess rubbat oss från vår uppfattning i denna synnerligen viktiga sociala fråga. Vår i fjol afgifna motivering gäller alltså för vår del äfven i år. Endast talet om S:t Ilian bör utgå, enär detta tillkommit på grund af erhållna felaktiga uppgifter.

N:o 66.

Ang. kostnadsfri skolmaterial åt folkskolans lärjungar.

Undertecknade föreslå fördenskull, under åberopande af vår i fjol afgifna och i N:o 76, handlingarna 1918, intagna motivering, ävenså åberopande lärarekårens i samma handlingar intagna yttrande,

att Stadsfullmäktige måtte besluta, att all den för undervisningen vid stadens folkskolor erforderliga materielen må från och med 1920 års början kostnadsfritt tillhandahållas samtliga elever tillhörande folkskolan.

Västerås den 30 januari 1919.

Abel Carlsson. *Axel Söder.* *Oskar Västerlund.*
Viktor Holmén.

N:o 67.

Afskrift.

REVISIONSBERÄTTELSE.

Undertecknade, utsedda att granska Centralslöjdskolans och Tekniska skolans samt Västmanlands läns Hemslöjdsmagasins räkenskaper för år 1918, hafva tagit del af Styrelsens vid dess sammanträden förda protokoll och funnit räkenskaperna noggrannt och väl förda samt försedda med fullständiga verifikationer. För Hemslöjdsmagasinets räkenskaper saknas ett kvitto från A.-B. Nässjö Industri på 141 kr. å verif. n:r 377. Då inga anmärkningar förefinnas, föreslå vi härmed ansvarsfrihet för den tid, revisionen omfattar.

Västerås den 4 september 1919.

Hj. Thyresson. *Em. Granér.*

Rätt afskrifvet intygar

Ex officio:

Sven Elvius.

N:o 67.

Revisionsberättelse ang. tekniska skolan m. fl. räkenskaper för år 1918.

Utdrag

ur Centralslöjdskolans och Tekniska skolans räkenskaper år 1918.

Debet:

Balans från 1917:		
Inventarier	15,100: —	
Div, Undervisningsmaterial	2,300: —	
Slöjdmaterial och slöjdalster	460: —	
Bränsleförråd	200: —	
Fordran av Slöjdmagasinet	2,075[32	
Kontanta medel	90: 24	20,225: 56

Årets anslag:

Av Landstinget	4,000: —	
„ Statsmedel	5,500[—	
„ Västerås stad till Tekn. skolan ur Stadskassan	6,000: —	
„ Västerås stad ur Zimmermanska fonden	4.000: —	
„ Västerås stad till hyresvärdet av skolans lokaler ur Zimmerm. fonden	3,200: —	22,700: —
Inskrivningsavgifter	20,517: 50	20,517: 50
Kronor		63,443: 06

Kredit:

Avlöningar	29,669: 50	
Till uppvärmning belysning m. m.	7,130: 14	
Värdeminskning å inventarier	478: 14	
Hyresvärdet av skolans lokaler	3,200: —	
Annonser	3,049: —	43,536: 25

Balanser till 1919.

Inventarier	15,500: —	
Undervisningsmat.	3,000: —	
Slöjdmaterial och slöjdalster	400[—	
Bränsleförråd	100: —	
Fordran av Slöjdmagasinet	903: 57	
Kontanta medel	3: 24	19,906: 81
Kronor		63,443: 06

Tekniska skolans Slöjdfond uppgick vid årets börjau till 17,107: 29 kronor och vid årets slut till 18,039; 47 kronor.

N:o 67.

Revisionsberättelse ang. tekniska skolans m. fl. räkenskaper för år 1918.

Utdrag
ur Slöjdmagasinets räkenskaper december 1918.

Debet:

Balanser från juni 1918.		
Varulager och fordringar		22,607: 41
Inventarier		300: —
Kontanter		329: 84
	Summa	23,237: 25
Skuld till Slöjdskolan		2,851: 57
Återstår nettokapital vid juni månads början		15,833: 48
Frakt		1: 41
Obetalda varor		6,048: 05
Bruttovinst av rörelsen		13,466: 11
	Kronor	35,349: 05

Kredit:

Avlöningar		3,255: 50
Div. omkostnader		938: 44
Balanser till år 1919.		
Varulager och fordr.	31,595: 75	
Inventarier	300: —	
Kontanter	262: 93	
Summa	32,158: 68	
Skuld till Slöjdskol.	903: 57	
Återstår kapital		31,255: 11
	Kronor	35,349: 05

Utdrag
ur Slöjdmagasinets räkenskaper juni 1918.

Debet:

Balanser från 1917.		
Varulager och fordringar		16,896: 93
Inventarier		300: —
Kontanter		655: 99
	Summa	17,852: 92
Skuld till Slöjdskolan		2,075: 32
Återstår nettokapital vid årets början		12,786: 83
Hyra för magasin		50: —
Betalning för ved		53: 75
Obetalda varor		4,552: 20
Bruttovinst av rörelsen		5,663: 26
	Kronor	23,106: 04

Kredit:

Avlöningar		2,143: —
Div. omkostnader		577: 36
Balanser till följande mån.		
Varulager och fordr.	22,607: 41	
Inventarier	300: —	
Kontanter	329: 84	
Summa	23,237: 25	
Skuld till Slöjdskol.	2,851: 57	
Återstår kapital		20,385: 68
	Kronor	23,106: 04

N:o 68.

Drätselkammarens yttrande och förslag ang. anställande af en fattigvårdssysloman.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan till Drätselkammaren för förberedande behandling ingifvits Fattigvårdsstyrelsens bifogade, till Stadsfullmäktige ställda, förslag om inrättande här i staden af en fattigvårdsdirektörsbefattning m. m. får Drätselkammaren härmed öfverlämna ärendet till Stadsfullmäktiges pröfning och därvid för egen del anföra följande.

Emot den föreslagna organisationen i hufvudsak, d. v. s. att till Fattigvårdsstyrelsens förfogande ställes en ledande tjänstemannakraft för vinnande af nödig centralisation, likformighet och legalitet vid behandlingen af förekommande fattigvårdsfrågor samt för att fattigvårdssamhällets rätt skall i görligaste mån tillvaratagas, vill Drätselkammaren icke framställa någon invändning.

Hvad förslagets detaljer däremot angår, har Drätselkammaren en del erinringar att göra. Den föreslagna titeln, fattigvårdsdirektör, synes Drätselkammaren mycket väl kunna, åtminstone tills vidare, utbytas mot en anspråkslösare sådan och ifrågavarande tjänsteman, såsom förhållandet är i Uppsala och Eskilstuna, där motsvarande funktionär redan förut finnes, benämnes fattigvårdssysloman. Den nuvarande föreståndaren för fattiggården benämnes visserligen ofta äfven sysloman, men då han icke utöfvar de funktioner, som i allmänhet pläga tilläggas befattningshafvare med denna benämning, utan endast innehar föreståndareskapet vid fattiggården och detta äfven utan större själfständighet, synes något hinder icke böra föreligga att konsekvent benämna den nuvarande tjänstemannen föreståndare för fattiggården och den nye fattigvårdssysloman.

Fattigvårdsstyrelsen har föreslagit, att den nye tjänstemannen skulle åtnjuta 5,000 kronor i begynnelselön, utom kristidstillägg, hvilka efter 1919 års bestämmelser skulle utgöra 4,000 kronor, eller alltså tillhopa 9,000 kronor. Drätselkammaren anser dock, att aflöningen kan sättas något lägre än hvad Fattigvårdsstyrelsen föreslagit. Ett lämpligt belopp såsom begynnelselön synes vara 4,000 kronor, eller detsamma, som gäller för stadskassören. Med tillägg af kristidstillägg enligt 1919 års bestämmelser skulle hela lönen utgöra cirka 7,400 kronor. Drätselkammaren har däremot intet att erinra i fråga om ålderstilläggen. Till jämförelse må ytterligare framhållas, att stadens biträdande ombudsman, för hvilken befattning fordras juridisk kompetens, har 5,000 kronor i begynnelselön.

Vid sidan af den föreslagna direktören har, enligt Fattigvårdsstyrelsens förslag, satts en kassörska med för henne utarbetad instruktion. Denna del af förslaget anser Drätselkammaren sig icke kunna biträda. Visserligen behöfver den nye direktören eller syslomannen kontors- och skrifhjälp, om han skall kunna med frihet och själfständighet ägna sig åt sina viktigare göromål, men sådan hjälp synes Drätselkammaren kunna beredas honom på ett enklare och för enhetligheten i arbetet lämpligare sätt, om till Fattigvårdsstyrelsens förfogande ställes erforderligt anslag till aflönande af ett skrifbiträde på fattig-

N:o 68.

Ang. anställande af en fattigvårdssyssloman

vårdsbyrån. Allt arbete därstädes, inklusive fattigvårdens kassa och bokföring, synes böra ske antingen af den nye sysslomannen eller efter hans anvisning och under hans ansvar. Biträdet skulle sålunda ha' att utföra de göromål, som af sysslomannen åläggas henne, och någon särskild instruktion i detta fall är både onödig och olämplig. Biträdets aflöning bör till en början icke regleras, utan synes därmed kunna anstå till dess erfarenhet vunnits, hvilka kvalifikationer, som af henne kunna fordras. Ett förslagsanslag af 3,000 kronor synes för närvarande vara för ändamålet fullt tillräckligt.

Beträffande slutligen förslaget till instruktion för sysslomannen, har Drätselkammaren i stort sedt intet att erinra. I densamma önskar Drätselkammaren dock hafva inskjuten en bestämmelse om skyldighet att bevaka fattigvårdens rätt och utföra dess talan i förekommande fall, hvarjämte i densamma böra införas en del af de bestämmelser, hvilka nu finnas intagna i förslaget till instruktion för kassörskan. Och vidare böra i instruktionen förekomma de vanliga bestämmelserna om skyldighet för vederbörande att underkasta sig eventuella förändringar i instruktionen samt bestämmelserna i ett blifvande pensionsreglemente. För öfriga tjänstemän vanliga bestämmelser om anställningssätt och uppsägningstid böra jämväl stipuleras.

På grund af det anförda hemställer Drätselkammaren att Stadsfullmäktige måtte besluta:

att från och med år 1920 skall hos Fattigvårdsstyrelsen anställas en af styrelsen med 6 månaders ömsesidig uppsägningstid tillsatt fattigvårdssyssloman med en aflöning — utom kristidstillägg efter samma grunder, som stadens öfriga befattningshafvare i allmänhet — af 4,000 kronor jämte två ålderstillägg à 500 kronor efter respektive fem och tio års tjänstgöring,

att för anställande af ett kvinnligt biträde åt fattigvårdssysslomannen vid utförandet af denne åliggande kontors- och skrifgöromål för år 1920 anvisa ett belopp af förslagsvis 3,000 kronor,

att uppdraga åt Fattigvårdsstyrelsen att i samråd med Drätselkammaren anskaffa erforderliga tjänstelokaler med inventarier för fattigvårdssysslomannen,

samt att antaga följande

INSTRUKTION

för fattigvårdssysslomannen i Västerås.

§ 1. Fattigvårdssysslomannen, som icke må innehafva annan tjänstebefattning eller därmed jämförligt uppdrag, såvida ej Fattigvårdsstyrelsen därtill gifver tillstånd, skall

N:o 68.

Ang. anställande af en fattigvårdssyssloman.

närmast under Fattigvårdsstyrelsen utöfva ledning af stadens fattigvård, samt förty ägna sorgfällig uppmärksamhet åt allt, som rör den allmänna fattigvården inom samhället, verka för dess följdriktiga handhafvande och sunda utveckling, vaka däröfver att fattigvårdens rätt och bästa i alla afseenden iakttages, bringa Fattigvårdsstyrelsens beslut till verkställighet, samt tillse att såväl tjänstemän som betjänte vid fattigvården fullgöra sina åligganden.

§ 2. Särskildt åligger det fattigvårdssysslomannen:

1:o) att öfvervaka det alla enligt lag och författning samt gällande reglemente Västerås' Fattigvårdsstyrelse åliggande göromål i behörig tid företagas till utförande;

2:o) att bevaka fattigvårdens rätt och utföra dess talan gentemot enskilda personer och främmande fattigvårdssamhällen;

3:o) att bereda och vid Fattigvårdsstyrelsens sammanträden föredraga alla på förhand kända ärenden och i dem afgifva förslag till beslut, med rätt för fattigvårdssysslomannen att i öfverläggningarna, men ej i besluten, deltaga;

4:o) att såsom Fattigvårdsstyrelsens sekreterare under ordförandens inseende föra protokoll vid styrelsens sammanträden samt i öfrigt affatta och uppsätta förekommande skrifvelser och handlingar af legal eller annan art;

5:o) att granska distriktsstyrelsernas protokoll och vid näst infallande ordinarie styrelsesammanträde framställa de anmärkningar och förslag, som af dessa kunna föranledas;

6:o) att årligen före april månads utgång inkomma med förslag till den berättelse, som Fattigvårdsstyrelsen har att afgifva angående föregående årets förvaltning;

7:o) att, så ofta tiden tillåter, närvara vid distriktsstyrelsernas sammanträden för att förvissa sig om ärendenas behöriga behandling och meddela de upplysningar och anvisningar, som af behofvet kunna vara påkallade;

8:o) att ensam eller i distriktschefers eller fattigvårdares sällskap besöka understödstagare tillräckligt ofta för att blifva förtrogen med det sätt, hvarpå fattigvården i de olika distrikten utöfvas och komma i tillfälle att lämna vederbörande fattigvårdare råd och anvisningar, huru de böra förfara;

9:o) att såsom föreståndare för fattigvårdsbyrån hvarje söckendag å af Fattigvårdsstyrelsen bestämd tid där vara tillgänglig;

10:o) att å byrån mottaga ansökningar om nya un-

N:o 68.

Ang. anställande af en fattigvårdssyssloman.

derstödsfall och själf eller genom vederbörande fattigvårdare undersöka de förhållanden, som inverka på sökandens behof af och rätt till fattigvård;

11:o) att omhänderhafva fattigvårdens kassa och värdehandlingar, arkivalier m. m., efter egen granskning och på vederbörandes attest verkställa alla utbetalningar för fattigvårdens räkning samt med största noggrannhet föra fattigvårdens räkenskaper, hvilka senast inom fabruari månads utgång hvarje år skola vara för nästföregående år afslutade, skolande sysslomannen för af honom omhänderhafda medel, hvilka, i den mån de ej äro för den dagliga rörelsen behöfliga, skola för Fattigvårdsstyrelsens räkning insättas i bank, ställa af styrelsen godkänd borgen eller annan säkerhet till belopp, som styrelsen pröfvar erforderligt;

12:o) att öfver samtliga understödstagare föra register, innehållande noggranna uppgifter om deras familje- och försörjningsförhållanden;

13:o) att mottaga alla till Fattigvårdsstyrelsen ställda eller därifrån utgående skrifvelser och däröfver föra diarium;

14:o) att hafva uppsikt öfver fattigvårdens slutna anstalter, ofta besöka dem samt därvid tillse, att allt är i behörigt skick och att där intagna personer hållas till det arbete, som af dem rimligtvis kan begäras;

15:o) att i god tid uppgöra och till Fattigvårdsstyrelsen ingifva förslag öfver fattigvårdens utgifter och inkomster för nästföljande året, samt

16:o) att i öfrigt ställa sig till efterrättelse de föreskrifter rörande tjänstens utöfvande, som af Fattigvårdsstyrelsen meddelas.

§ 3. Fattigvårdssysslomannen är skyldig underkasta sig eventuella förändringar i denna instruktion samt bestämmelserna i ett eventuellt blifvande pensionsreglemente.

§ 4. Fattigvårdssysslomannen anställes af Fattigvårdsstyrelsen med sex månaders ömsesidig uppsägningstid.

Västerås, den 11 september 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Theofil Öberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

N:o 68.

Ang. anställande af en fattigvårdssyssloman.

Härmed får jag öfverlämna utdrag af Fattigvårdsstyrelsens protokoll den 26 sistlidne mars angående framställning om inrättande af en direktörsbefattning m. m. vid fattigvården härstädes jämte öfriga till ärendet hörande handlingar.

Västerås den 7 april 1919.

EMIL LINDSTRÖM.
Fattigvårdsstyrelsens sekreterare.

Utdrag ur protokoll, hållet vid sammanträde med Fattigvårdsstyrelsen i Västerås den 26 mars 1919.

§ 28.

Företogs till förnyad behandling det bordlagda och till särskilda kommitterade hänskjutna ärendet angående inrättande af en fattigvårdsdirektörstjänst i staden. Med särskildt betonande af att den allt större börda, som kommit att åhvila styrelsens ordförande, snarast bör, i den utsträckning sådant ske kan, här såsom i andra jämförliga städer aflyftas honom och uppdragas åt en af staden aflönad tjänsteman, beslöt Fattigvårdsstyrelsen att för sin del helt instämma i kommitterades yttrande och till Stadsfullmäktige ingå med begäran *dels* om inrättande af en fattigvårdsdirektörstjänst, *dels* om anställande af en kassörska till dennes biträde, *och dels* om upplåtande af lämplig lokal för inrättande af en fattigvårdsbyrå.

In fidem:

Emil Lindström.

Till Fattigvårdsstyrelsen i Västerås.

Undertecknade, af Fattigvårdsstyrelsen utsedda kommitterade för utredande af frågan om anställande af en direktör för fattigvården i Västerås, få härmed afgifva följande förslag till lösandet af ifrågavarande fråga.

Sedan rätt många år tillbaka har, som bekant, det s. k. Elberfeldsystemet varit rådande här i staden. Detta system är en på genomförd individualisering och vidsträckt anlitande af icke aflönade vårdare fotad organisation, som har sina stora fördelar däri, att den i sig upptager och utnyttjar medborgarnas offervillighet och personliga intresse för de nödställda. Emellertid har erfarenheten visat, att systemet ställer osedvanligt stora kraf såväl på de ledande personerna

N:o 68. *Ang: anställande af en fattigvårdssyssloman.*

som på vårdarne, och att fara föreligger, att organisationen lätt kommer att sakna den fasthet och likformighet vid understödsfallens bedömande och behandling, som är nödvändig. Man har därför flerstädes, där samma system varit rådande som här, tillgripit en begränsning af vårdarnes uppgift och infört s. k. blandade system, inom hvilka man väl bibehållit det viktigaste af vårdaresystemet, men där den förberedande, för understödets fastställande afgörande, undersökningen lagts i händerna på aflönade, med fattigvårdslagstiftningen och sakens legala former förtrogna tjänstemän. Sålunda har man fått ett system, där de förtroendevaldas och de aflönades arbete griper in i och kompletterar vartannat.

Det är ett sådant system, som vi anse vara det lämpligaste för handhafvandet af ett välordnat fattigvårdsväsende, och få vi i ofvan angifna syfte härmed förorda inrättandet af en direktörsbefattning vid fattigvården härstädes. Direktörens uppgifter framgå af bifogade förslag till instruktion.

I samband härmed få vi föreslå inrättandet af en fattigvårdsbyrå, som bör inrymmas i en lägenhet om minst 3 rum och dit fattigvårdens kassa bör förläggas.

Vidare anse vi, att jämte fattigvårdsdirektören bör anställas en kassörska, som jämväl bör tjänstgöra som skrifbiträde, enär det är önskligt, att direktören ej bindes vid tjänsterummet utan beredes tillfälle att fullgöra alla de åligganden utom detsamma, som hans instruktion ålägger honom.

Slutligen föreslå vi, att direktörens lön fastställes till 5,000 kronor om året med två ålderstillägg à 500 kronor efter respektive fem och tio års väl vitsordad tjänstgöring, att kassörskans lön fastställes till 2,500 kronor om året samt att å dessa löner måtte utgå vederbörligt kristidstillägg.

Västerås den 22 mars 1919.

Axel Enblom. *Märta Björkman.* *Erhard Kumlin.*

INSTRUKTION

för fattigvårdsdirektören.

Fattigvårdsdirektören, som icke må innehafva annan tjänstebefattning eller därmed jämförligt uppdrag, såvida ej Fattigvårdsstyrelsen därtill gifver tillstånd, skall närmast under Fattigvårdsstyrelsen utöfva ledningen af stadens fattigvård, samt förty ägna sorgfällig uppmärksamhet åt allt, som rör den allmänna fattigvården inom samhället, verka för dess följdriktiga handhafvande och sunda utveckling, vaka däröfver, att fattigvårdens rätt och bästa i alla afseenden iakttages, bringa Fattigvårdsstyrelsens beslut till verkställighet, samt tillse att såväl tjänstemän som betjänte vid fattigvården fullgöra sina åligganden.

Särskildt åligger det fattigvårdsdirektören: N:o 68.

Ang. anställande af en fattigvårdssysloman.

1:o) att öfvervaka det alla enligt lag och författning samt gällande reglemente Västerås' Fattigvårdsstyrelse åliggande göromål i behörig tid företagas till utförande;

2:o) att bereda och vid Fattigvårdsstyrelsens sammanträden föredraga alla på förhand kända ärenden och i dem afgifva förslag till beslut, med rätt för fattigvårdsdirektören att i öfverläggningarna, men ej i besluten, deltaga;

3:o) att såsom Fattigvårdsstyrelsens sekreterare under ordförandens insende föra protokoll vid styrelsens sammanträden samt i öfrigt affatta och uppsätta förekommande skrifvelser och handlingar af legal eller annan art;

4:o) att granska distriktsstyrelsernas protokoll och vid näst infallande ordinarie styrelsesammanträde framställa de anmärkningar och förslag, som af dessa kunna föranledas;

5:o) att årligen före april månads utgång inkomma med förslag till den berättelse, som fattigvårdsstyrelsen har att afgiva angående föregående årets förvaltning;

6:o) att, så ofta tiden tillåter, närvara vid distriktsstyrelsernas sammanträden för att förvissa sig om ärendenas behöriga behandling och meddela de upplysningar och anvisningar, som af behofvet kunna vara påkallade;

7:o) att ensam eller i distriktschefers eller fattigvårdares sällskap besöka understödstagare tillräckligt ofta för att blifva förtrogen med de sätt, hvarpå fattigvården i de olika distrikten utöfvas och komma i tillfälle att lämna vederbörande fattigvårdare råd och anvisningar, huru de böra förfara;

8:o) att såsom föreståndare för fattigvårdsbyrån hvarje söckendag å bestämd tid där vara tillgänglig;

9:o) att å byrån mottaga ansökningar om nya understödsfall och själf eller genom vederbörande fattigvårdare undersöka de förhållanden, som inverka på sökandens behof af och rätt till fattigvård;

10:) att tillse, att fattigvårdens räkenskaper skötas med största noggrannhet;

11:o) att ombesörja att öfver samtliga understödstagare föres register, innehållande noggranna uppgifter om deras familje- och försörjningsförhållanden;

12:o) att mottaga och expediera alla till fattigvårdsstyrelsen eller byrån ställda skrifvelser;

13:o) att föra diarium öfver in- och utgående skrifvelser;

14:o) att hafva uppsikt öfver fattigvårdens slutna anstalter, ofta besöka dem samt därvid tillse, att allt är i behörigt skick och att hjonen hållas till det arbete, som af dem rimligtvis kan begäras;

15:o) att i god tid uppgöra och till Fattigvårdsstyrelsen ingifva förslag öfver fattigvårdens utgifter och inkomster för nästföljande året; samt

16:o) att handhafva styrelsens värdehandlingar, arkivalier, blanketter m. m.

N:o 68.

Ang. anställande af en fattigvårdssyssloman.

INSTRUKTION

för fattigvårdskassörskan.

Fattigvårdskassörskan, som jämte sin tjänst ej får innehafva annan tjänstebefattning eller ägna sig åt annan verksamhet, åligger:

1:o) att hvarje söckendag å bestämda tider vara tillgänglig å fattigvårdsbyrån;

2:o) att föra fattigvårdens räkenskaper i enlighet med de föreskrifter, Fattigvårdsstyrelsen och fattigvårdsdirektören bestämma, skolande dessa räkenskaper senast inom februari månads utgång hvarje år vara för nästföregående år afslutade;

3:o) att omhänderhafva och ansvara för alla till fattigvården inflytande medel, skolande kassörskan, om så af styrelsen kräfves, härför ställa vederhäftig borgen eller annan godkänd säkerhet;

4:o) att tillsammans med direktören kvittera alla värdeförsändelser;

5:o) att efter egen granskning och på vederbörandes attest verkställa alla utbetalningar;

6:o) att å Fattigvårdsstyrelsens räkning i af denna bestämd bank insätta inflytande medel i den mån de ej äro för den dagliga rörelsen erforderliga;

7:o) att tillsammans med fattigvårdsdirektören handhafva Fattigvårdsstyrelsens värdehandlingar, arkivalier, blanketter m. m., samt

8:o) att biträda fattigvårdsdirektören med skrifning och andra göromål på sätt och i den utsträckning styrelsen närmare bestämmer.

Till Fattigvårdsstyrelsen i Västerås.

Sedan Fattigvårdsstyrelsen å extra sammanträde sistlidne februari månad tillsatt en kommitté, bestående af fru Märta Björkman, regementspastor Axel Enblom och undertecknad, för att utreda frågan om anställande af en direktör för fattigvården i Västerås och uppdragit åt kommitterade att i och för studium af fattigvårdsförhållandena besöka andra med Västerås i storlek jämförliga städer, besökte undertecknad för detta ändamål den 20 sistlidne februari Gäfle stad. Jag uppsökte därvid fattigvårdsdirektören R. Schöllin, som med stor beredvillighet lämnade mig alla nödiga upplysningar och gaf mig en god bild af hur ledningen af fattigvården inom staden vore ordnad.

Styrelsen består af 8 ledamöter jämte stadens kyrkoherdar. Dessa äro ej distriktschefer, utan särskilda sådana finnas till ett antal af 17 stycken, hvardera med en ersättare.

Styrelsens högsta verkställande organ är direktören, som är föreståndare för fattigvårdsbyrån och öfvar högsta tillsynen öfver fattigvårdens slutna anstalter samt har förmanskap för styrelsens öfriga tjänstemän och betjänte. Direktören har för öfrigt i korthet uttryckt följande åligganden:

att bereda alla fattigvårdsärenden och föredraga dem inför styrelsen,

att granska distriktsprotokollen och, vid fall af befogenhet, inför styrelsen göra anmärkning mot dessa,

att ombesörja, att alla styrelsens beslut bringas till verkställighet,

att, om understödstagare har orsak till klagomål mot distriktsråds åtgärd, hjälpa den klagande att få rättelse däri,

att ofta besöka de fattigas hem och öfvervaka att beviljade understöd verkligen användes till afsedt ändamål,

att mottaga och expediera alla till fattigvårdsstyrelsen ställda skrifvelser samt diarieföra dem,

att granska och attestera alla fattigvårdens utgifter,

att månatligen granska fattigvårdens räkenskaper,

att vid hvarje fall, då en ny understödssökande anmäler sig, själf eller genom underordnad tjänsteman undersöka den sökandes behof af fattigvård,

att bevaka fattigvårdens rätt och talan gent emot enskilda personer och främmande fattigvårdssamhällen, samt

att vissa tider hvarje dag vara tillgänglig å fattigvårdsbyrån.

N:o 68. *Ang. anställande af en fattigvårdssyssloman.*

I öfrigt voro vid fattigvårdsbyrån anställda:

1 kamrer,
1 kassör och
2 bokhållare.

Som föreståndare för fattigvårdsanstalten var en inspektör anställd. Denna hade jämväl i uppdrag att ombesörja skötseln af anstaltens för landtbruk afsedda jord, omfattande i areal cirka 30 tunnland. Aflöningarna för tjänstemännen vid fattigvårdsbyrån och för inspektören uppgingo till sammanlagdt c:a 30,000 kronor.

Inom anstalten, som för tillfället hyste c:a 300 personer, funnos anordnade flera arbetslokaler, såsom snickareverkstad, smedja och skomakareverkstad m. m., i hvilka de manliga hjonen voro sysselsatta. Kvinnornas arbete bestod mest uti stickning och enklare sömnad.

Dessutom fanns inom anstaltens område anordnad en större vedgård, där de mera arbetsföra manliga hjonen samt äfven tredskande familjeförsörjare, som med tvång införts till anstalten, arbetade.

Till anstalten hörde vidare en tämligen ny och modern dåranstalt, där c:a 30 personer voro intagna, samt en barnasyl, hysande c:a 60 barn.

Det hela gjorde intryck af att vara väl ordnadt och omsorgsfullt skött, tydligen till största delen beroende därpå, att i spetsen för förvaltningen satts en man, som var kunnig i dylika saker, och som kunde ägna hela sin tid åt skötseln af sitt kall såsom fattigvårdens verkställande direktör.

Som exempel på, hvilket värde ligger i tillvaratagandet af hjonens arbetskraft, må anföras, att inkomsten af deras arbete under år 1917 utgjorde öfver 19,000 kronor.

Vidare vill jag omnämna, att fattigvårdsdirektören genom fullgörandet af

N:o 68. *Ang. anställande af en fattigvårdssyssloman.*

sitt uppdrag att bevaka fattigvårdens rätt i olika afseenden under år 1917 tillfört samhället följande inkomster:

af enskiloda personer	Kr.	7,231: 37
understödstagares egendom, som tillfallit fattigvården	»	5,465: 51
diverse inkomster	»	1,235: 10
från stat och kommuner, ersättning för af Gäfle fattigvård lämnadt understöd	»	17,274: 11
Summa Kronor		31,206: 09

Ställer man dessa siffror framför sig, ser man hvilka belopp kunna komma ett fattigvårdssamhälle tillgodo genom att anställa en energisk ledare, som omsorgsfullt sköter dess fattigvårdsväsende, och man vore nästan frestad påstå, att anställandet af en sådan befattningshafvare snarare torde medföra en besparing än en verklig utgift för samhället.

I alla afseenden framträdde sålunda för mig fördelen af att hafva en verkställande direktör i spetsen för fattigvårdsväsendet. En mönstergill ordning i expeditionen och inom fattigvårdsanstaltens olika afdelningar, ett välordnadt och lönande arbete för hjonen samt ett noggrannt bevakande af fattigvårdssamhällets rätt gent emot andra. Det ligger nära till hands att i synnerhet det senast omnämnda intresset ej blir så noga iakttaget i ett fattigvårdssamhälle, där ingen särskild person är tillsatt att bevaka dess rätt.

På min fråga till direktören, om han ansåg, att verkställande direktören kunde lämpligen fungera jämväl som styrelsens sekreterare, förklarade han, att han ansåge detta mycket väl kunna gå för sig, och till och med i vissa afseenden vara förmånligt.

Skulle jag våga mig på att anställa någon som helst kritik af förvaltningsväsendet inom fattigvården i den stad jag besökte, består den endast i den anmärkningen, att apparaten syntes mig väl vidlyftig och att tjänstemännens antal kunde något inskränkas, hvilket helt naturligt skulle medföra en besparing för samhället.

Västerås den 10 mars 1919.

Erhard Kumlin.

Såsom ledamot af Fattigvårdsstyrelsens kommitté för utredning af frågan om anställande af en aflönad fattigvårdsdirektör i Västerås, besökte jag Eskilstuna den 22 februari för att vinna upplysningar om fattigvårdens anordning därstädes. Denna står där under ledning af en styrelse, bestående af en ordförande, en vice ordförande och 14 ledamöter, som representera de 14 distrikt, i hvilka staden är uppdelad. Distrikten skötas utan vårdare; distriktsföreståndarna synas likväl hafva jämförelsevis lindrigt arbete. De hafva för de undersökningar, som erfordras, att tillgå en af fattigvården anställd diakonissa (för hvilken kostnaden år 1917 endast uppgick till 1,200 kronor). Styrelsen har under sig såsom sekre-

N:o 68.

Ang. anställande af en fattigvårdssyssloman.

terare stadens ombudsman och en syssloman samt 3 föreståndare för försörjningsinrättningen och de båda fattiggårdarna. Den mest kräfvande befattningen innehafves af sysslomannen, som sköter hela yttre fattigvården och därjämte har befattning som kassör både för den öppna och slutna fattigvården. Till honom har alla hjälpsökande att vända sig i första hand; han undersöker vanligen själf de olika förhållandena eller med anlitande af diakonissan, bestämmer sedan i samråd med ordföranden de åtgärder, som böra vidtagas i den händelse ej fallet kan uppskjutas till ordinarie sammanträde. Han sköter all bokföring och korrespondens. Sedan hösten 1918 har han ett kvinnligt skrifbiträde till sin hjälp. Sysslomannens lön uppgår blott till 3,500 kronor, inberäknadt dyrtidstillägg; hans plats är således, i förhållande till denna lön, en synnerligen maktpåliggande och ansvarsfull syssla. Distriktsföreståndarna behöfva ej ens kvittera ut och fördela penningarna till distriktens fattiga. Fattigvården har en egen byrå, där sysslomannen träffas dagligen mellan kl. 10—1.

I *Uppsala*, som besöktes den 28 februari, syntes mig fattigvårdens anordning likna vårt vårdaresystem, men med den skillnaden, att detta var kombineradt med fullständigt tjänstemannasystem.

Styrelsen utgöres af ordföranden och kretsföreståndare till samma antal som kretsarna (nu 13) och tre medlemmar, som enligt instruktionen skola öfva tillsyn öfver den slutna fattigvården och öfver de i staden utackorderade barnen m. m. Kretsföreståndarna och vårdarna hafva ungefär samma åligganden som hos oss, likaså sekreteraren (stadens ombudsman) och föreståndaren för försörjningsinrättningen. Däremot har den aflönade sysslomannen en mycket omfattande och betydelsefull tjänst inom fattigvården. Han skall, enligt instruktionen, förbereda och vid styrelsesammanträdena föredraga alla ärenden, både rörande understöd åt enskilda och rörande försörjningsinrättningen och andra inrättningar samt anmäla allt, som kan ha förekommit och föranledt tillfälliga åtgärder mellan sammanträdena. Han får deltaga i öfverläggningarna, men ej i besluten. Mellan styrelsesammanträdena öfvervakar sysslomannen allt hvad som rör fattigvården, besöker själf understödsbehöfvande och tar emot de upplysningar, som kunna erhållas genom kretsföreståndarna, för noggranna anteckningar om alla samt för längder öfver de fattiga i staden och å inrättningarna samt öfver sådana, som tillhöra andra fattigvårdssamhällen, men få understöd från kommunen etc. Han utanordnar alla understöd, både i natura och penningar (hvilka senare utbetalas af drätselkammaren) och kontrollerar hvarje månad, att kassörens kassabok stämmer med utanordningsboken. Han följer med uppmärksamhet de ersättningsanspråk, som kunna finnas vis à vis annan kommun eller statsverket och anmäler vid behof sådana frågor till sekreterarens ingripande. Han öfverväger med kretsföreståndaren beloppet af nödiga understöd och föreslår dessa vid styrelsesammanträdena, föreslår äfven understödens ökning, minskning eller indragning. Blott i undantagsfall vid trängande behof utanordnar han penningar emellan sammanträdena. Han skrifver ansökan och borgen för sjukvård, påtecknar recept, som betalas af fattigvården, bevakar fattigvårdens rätt och för dess talan, när detta ej hör ombudsmannen till. Han har äfven öfverinseende öfver försörjningsinrättningar, barnhem och andra anstalter, som tillhöra fattigvården, och alla de utackorderade. Han skall mottaga anmälningar från dem, som vilja mottaga sådana i inackordering och föreslå ersättningsbeloppen. Han för alla anteckningar, som fordras, och afger statistiska uppgifter, uppsätter förslag till

N:o 68.

Ang. anställande af en fattigvårdssyssloman.

årsberättelse och till fattigvårdens utgifts- och inkomststat. Denna syssloman har en lön på 5,000 kronor (däri inberäknadt två ålderstillägg à 500 kronor) och dessutom 60 % krigstidstillägg. På expeditionen har han ett biträde, aflönadt med 1,200 kronor. För expeditionen finnes en utmärkt lokal med styrelserum, sekreterarerum och rum för sysslomannens expedition samt väntrum för besökande.

Tablå öfver lönerna:

Sysslomannen	4,000: —	
två ålderstillägg	1,000: —	5,000: —
Sekreteraren		1,000: —
Bokföraren		200: —
Biträde på expeditionen		1,200: —
Vaktmästaren	1,200: —	
lönetillägg	200: —	1,400: —
Krigstidstillägg		4,560: —

Västerås den 19 mars 1919.

Märta Björkman.

Till Fattigvårdsstyrelsen i Västerås.

Undertecknad, som på uppdrag af den af Fattigvårdsstyrelsen i och för omorganisation af härvarande fattigvårdsväsende tillsatta kommittén besökte Örebro lördagen den 1 mars, fann därvid denna stads fattigvård organiserad på följande sätt:

Fattigvårdsstyrelsen, som sammanträder tvenne gånger i månaden, är sammansatt af fjorton distriktschefer. Till ordförandens hjälp är anställd följande aflönade personal:

1)	Sekreterare, som tillika är ombudsman	1,500	kr.
2)	en tillsyningsman till ordförandens och distr.-chefernas tjänst	1,200	»
3)	en kassörska	1,500	»
4)	ett kvinnligt skrifbiträde, som ansvarar för kortregistret 60 öre per timme		
5)	två tillsyningsmän för bettlare à 100 kr.	200	»
6)	fattigvårdsdiakonissa	1,800	»
7)	3 sjuksköterskor à 1,325 kr.	3,975	»
	Summa	10,175	kr.

Å samtliga dessa arvoden lämnas kristidstillägg à $66 \frac{2}{3}$ %.

N:o 68.
Ang. anställande af en fattigvårdssyssloman.

Sedan tio år tillbaka finnes inrättad en s. k. fattigvårdsbyrå, till hvilken allt arbete inom den öppna fattigvården i sista hand är förlagdt. Denna byrå rymmer inom sig:

1) ett större rum, där fattigvårdsstyrelsens sammanträden äga rum och där fattigvårdsstyrelsens ordförande träffas en stund hvarje dag och där fattigvårdens kassa hålles öppen kl. 9—2 dagligen;

2) ett rum för ombudsmannen, hvilken tillika är styrelsens sekreterare;

3) två rum, upplåtna för fattigvårdsstyrelsens diakonissa, hvilken tjänat stadens fattigvård sedan sjutton år tillbaka;

4) ett klinikrum, där sagda diakonissa ger kostnadsfri sjukvård åt stadens fattiga, hvilka af läkare dit remitterats för sårbehandling, omläggningar m. m.

När anmälan angående behof af fattigvård göres, antingen hos ordföranden eller någon af distriktscheferna, beordras tillsyningsmannen för diakonissan att tillika med distriktschefen företaga noggrann undersökning af förhållandena. Med stöd af denna framlägges förslag å lämpligt understöd vid nästa sammanträde i styrelsen, som slutgiltigt bestämmer understödet. Vid brådskande fall äger distriktschefen rätt till utanordning, men skall skedd sådan anmälas å nästa styrelsesammanträde.

Sekreteraren ombesörjer protokollet vid styrelsens sammanträden, uppsätter alla styrelsens yttranden med afseende på inkomna handlingar, besörjer samtliga fattigvårdsmål och bär ansvaret för att alla skrifvelser till andra fattigvårdssamhällen på grund af utanordnade understöd i tid tillställas vederbörande kommun m. m.

Vid sidan af den legala fattigvårdsstyrelsen finns i Örebro en för denna stad egenartad s. k. frivillig fattigvård, uppdelad äfven den på distrikt och med sin säregna organisation. Den står fattigvårdsstyrelsen till tjänst i många afseenden och är utan tvifvel till stor hjälp i arbetet för understödstagarnas bästa.

Som synes af ofvanstående redogörelse för Örebro stads fattigvård är där visserligen ingen verkställande direktörstjänst inrättad. Dock har fattigvårdsstyrelsens ordförande och distriktscheferna en stor del af arbetsbördan aflyftad genom de nämnda aflönade befattningarna. Trots detta är särskildt ordförandens arbete synnerligen betungande och, enligt hvad som meddelades mig, torde det ej dröja lång tid, innan en omorganisation där måste göras för att bereda ytterligare lättnader i arbetet.

Västerås den 3 mars 1919.

Axel Enblom.

N:o 69.

Drätselkammarens skrivelse med öfverlämnande af en framställning ang. lönereglering för de lägre befattningshavarne vid brandkåren m. fl.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Till Drätselkammaren har ingifvits bifogad framställning från Svenska Kommunalarbetareförbundets afdelningar N:ris 73 och 116, omfattande de lägre befattningshafvarne vid brandkåren, renhållningsverket samt stadens tekniska verk, med framställning om fullständigt ny lönereglering under formen kollektiva aftal mellan befattningshafvarnes organisation och staden.

Drätselkammaren har hitintills, icke undandragit sig den alltid svåra och arbetssamma samt oftast mycket otacksamma uppgiften att inför Stadsfullmäktige bereda och framlägga förslag i frågor, rörande stadens befattningshafvares aflöningsförhållanden, en uppgift, som under kristiden med dess oerhörda svårigheter i detta hänseende så godt som ensamt fallit på Drätselkammarens lott.

Att Drätselkammaren därvid måst fästa afseende äfven vid andra synpunkter, än som kommit till uttryck i de ofta återkommande petitioner från befattningshafvarnes sida med af naturliga skäl mer eller mindre starkt färgade, ensidigt egoistiska inslag, ligger i sakens natur. Och det kan icke frånkännas Drätselkammaren såsom en förtjänst, åtminstone inför ett rättvist bedömande, att Drätselkammaren därvid alltid låtit allmängiltiga synpunkter, såsom rättvisa och billighet, uppfattningen i hithörande frågor i öfriga svenska städer och för statsmakternas vidkommande samt kommunens ekonomiska bärkraft nu och i framtiden, vara afgörande, samt sökt så vidt det varit möjligt bortse från och tillbakavisa tendenser af särintressen, som allt emellan kommit till synes.

Stadsfullmäktige synas också tidigare hafva i stort sedt gillat de principer, som varit vägledande för Drätselkammaren i förevarande angelägenhet och i allmänhet godkändt de förslag, som af Drätselkammaren framställts. Utgången af frågan om kristidstillägg vid senaste Stadsfullmäktigesammanträdet synes dock Drätselkammaren visa, att en afgjord förändring i detta hänseende inträdt, i det att Stadsfullmäktige, med frångående äfven af ett enligt från skilda åskådningar inom Stadsfullmäktige lämnadt direktiv af Drätselkammaren uppgjordt nytt förslag, utan att några vägande skäl anförts, antogo ett under diskussionen framlagdt förslag, om hvars närmare innebörd och konsekvenser inga upplysningar lämnades.

Under den nu inträdda situationen förefaller det Drätselkammaren icke blott såsom förut otacksamt, utan fullkomligt tröstlöst att vidare sysselsätta sig med allmänna lönefrågor, utan torde hithörande angelägenheters beredning böra öfverlämnas till annan myndighet eller delegation, som i dessa frågor kan tänkas åtnjuta Stadsfullmäktiges förtroende.

N:o 69.

Ang. lönereglering för de lägre befattningshafvarne vid brandkåren m. fl.

På grund af det sålunda anförda och då framställningen afser principiell förändring af sättet för bestämmande af lönestater, hvilka hittills beslutats af Stadsfullmäktige och fastställts af Konungens Befallningshafvande, får Drätselkammaren, till den åtgärd, som på Stadsfullmäktige kan ankomma, öfverlämna ofvanberörda skrifvelse.

Västerås den 11 september 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Theofil Öberg.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Svenska Kommunalarbetareförbundets afdelningar i Västerås få härmed till Drätselkammaren inlämna följande förslag till arbets- och löneaftal för år 1920, gällande för de i § 1 allmänna bestämmelser upptagna grupper af arbetare.

För den händelse Drätselkammaren önskar förhandlingar, har undertecknade afdelningar för sin del till förhandlingsdelegerade utsett: Rickard Andersson och Ernst Johansson, med rätt för dem att med sig adjungera arbetare ur de olika grupperna, och skall i så fall dessa förhandlingar vara slutförda i så god tid, att definitivt svar kan lämnas parterna senast den 5 december 1919.

Västerås den 29 augusti 1919.

Högaktningsfullt

För Svenska Kommunalarbetareförbundets afdelning n:r 73:

Rickard Andersson.
Ordförande.

J. A. Lagerkvist.
Sekreterare.

För Svenska Kommunalarbetareförbundets afdelning n:r 116:

Ernst Johansson.
Ordförande.

August Johansson.
Sekreterare.

N:o 70.

Drätselkammarens skrifvelse ang. inköp af kronoegendomen Johannisberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 nästlidne augusti till Drätselkammaren för yttrande och förslags afgifvande remitterat till Stadsfullmäktige genom Magistratens resolution den 11 sistlidne juli öfverlämnade handlingar rörande statsmakternas beslut om försäljning till Västerås stad af viss del af kronoegendomen Johannisberg, får Drätselkammaren härmed hemställa att Stadsfullmäktige måtte besluta att i ärendet ingå till Kungl. Maj:t med underdånig skrifvelse af lydelse enligt bifogade skrifvelseförslag.

Västerås den 11 september 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

Till Konungen.

I anledning af underdånig framställning af Stadsfullmäktige därom, att Eders Kungl. Maj:t täcktes i proposition till riksdagen hemställa, att kronoegendomen Johannisberg med underlydande inom Västerås stad finge till staden försäljas antingen i dess helhet, eller, om detta ej kunde bifallas, till viss i framställningen angifven del, har 1919 års riksdag, enligt hvad Eders Kungl. Maj:t i nådigt bref till Domänstyrelsen den 19 juni 1919, hvaraf afskrift öfverlämnats till Stadsfullmäktige, meddelat i öfverensstämmelse med Eders Kungl. Maj:ts förslag till riksdagen, medgifvit, att till Västerås stad finge för en köpeskilling af 475,000 kronor och på villkor i öfrigt, som i nådiga brefvet finnas närmare angifna, försäljas ett område af ifrågavarande egendom, hvilket af uppskattningsmännen betecknats såsom styckningsförslag under alternativ II och hvilket motsvarar den i Stadsfullmäktiges underdåniga framställning alternativt omförmälda delen af egendomen, med tillägg af därå belöpande andel i afkastning från häradsallmänning, hvarjämte beslutats, att detta statsmakternas anbud icke stode staden öppet längre än till utgången af innevarande år.

Stadsfullmäktige hafva såsom skäl för sin framställning om ifrågavarande egendoms förvärfvande angifvit, att egendomen eller en del däraf vore behöflig för den djuphamnsanläggning, som staden jämväl på grund af åtagande till

N:o 70.

Ang. inköp af kronoegendomen Johannisberg.

statsmakterna, hade för afsikt att låta utföra för att tillgodose den trafik med djupgående fartyg, som väntades uppstå efter Södertälje kanals ombyggnad och uppränsningen af Mälarens farleder. I den underdåniga framställningen, hvarvid fogades ett preliminärt ritningsförslag till djuphamnsanläggningens utförande, angafs i stora drag den plan, enligt hvilken arbetet därmed skulle fortgå. För det första utbyggandet skulle enligt denna plan tagas i anspråk mark, som staden förut för ändamålet förskaffat sig. Först på ett senare stadium af anläggningens utförande skulle egendomen Johannisberg tillhörande områden komma till användning, ehuru det redan från början vore nödigt att veta om dessa områden kunde stå staden till buds. Nyss omförmälda område, som staden för ifrågavarande ändamål tidigare förskaffat sig, utgöres af egendomen Carlsberg. Emellertid har i dagarna kammaradvokatfiskalsämbetet på sätt framgår af i afskrift vidfogade stämningsansökning, anhängiggjort rättegång emot staden för Eders Kungl. Maj:ts och kronans räkning med yrkande, att egendomen måtte afträdas till kronan, som skulle hafva bättre rätt till densamma. Egendomen tillhör ett område, benämndt Västra eller Nya Stohagsjorden, hvilken genom donationsbref af drottning Kristina den 28 juli 1646, hvaraf afskrift bifogas, för all framtid emot årlig afrad öfverlämnades till invånarne i Västerås, »väster sijdan om åhn boendes». En af staden öppnad rättegång emot egendomen Carlsbergs förutvarande innehafvare, Grefve C. A. Lewenhaupt, om bättre rätt till egendomen afgjordes slutligen af högsta domstolen den 7 oktober 1910, hvarvid stadens talan ogillades. Ehuru visserligen högsta domstolens dom icke utesluter möjligheten för annan part att göra anspråk på bättre rätt till fastigheten, torde för personer i allmänhet Grefve Lewenhaupts rätt till egendomen genom berörda dom anses fullt tryggad. Staden har sedermera köpt och erhållit lagfart å fastigheten. Kammaradvokatfiskalens stämning å staden kom därför som en fullkomlig öfverraskning, i all synnerhet, som staden årligen i vederbörlig ordning gäldar den i donationsbrefvet stipulerade afraden, i hvad denna belöper å Carlsberg.

Ehuru Stadsfullmäktige hålla före, att berörda rättegång icke torde kunna leda till, att staden frånhändes fastigheten, enär jorden donerats för evärdelig tid, erläggandet af den bestämda afraden icke försummats samt det icke lärer kunna ledas i bevis, att staden icke behörigen härleder sin rätt från de ursprunglige innehafvarne, medför likväl rättegången, som torde komma att fortgå under ett flertal år, ett så allvarligt osäkerhetstillstånd ifråga om stadens rätt till jorden, att staden icke kan å densamma göra några anläggningar.

Hela djuphamnsfrågan har därigenom för staden kommit i ett synnerligen prekärt läge. Det mellan Carlsberg och Johannisberg belägna området tillhör enskild person och är dessutom mindre lämpligt för djuphamnens första utbyggande; och att börja hamnanläggningen vid det ännu aflägsnare Johannisberg är ännu olämpligare och rent af otänkbart, om de mellan Johannisberg och staden belägna områdena icke äro i stadens hand. Under nuvarande situation ser sig staden ur stånd att ordna sin djuphamnsfråga, och nödgas, för den händelse berörda rättegång skall fullföljas, åtminstone för lång framtid afstå från att kunna medverka till den större sjöfartens utveckling å Mälaren, hvartill förr knutits så stora förhoppningar, och för hvilken sak staden beredt sig på afsevärda ekonomiska insatser och uppoffringar. Och under sådana förhållanden kan staden gifvetvis icke reflektera å statsmakternas försäljningsanbud beträffande

N:o 70. egendomen Johannisberg, då staden icke har behof af egendomen för annat ändamål.

Ang. inköp af kronoegendomen Johannisberg.

Skulle däremot kronan återkalla sin talan beträffande Carlsberg, en åtgärd, som med hänsyn till processens i hvarje fall ovissa utgång, och då kronan ju, i händelse att rättegången vinnes, skall ersätta alla å jorden nedlagda kostnader, icke synes Stadsfullmäktige, särskildt nu i rättegångens början, böra vara från statens sida oöfverkomlig, kan staden reflektera å köpeanbudet, ehuru den höga köpesumman innebär en opåräknadt stor kostnadsökning för den äfven i öfrigt synnerligen dyrbara djuphamnsanläggningen.

På grund af hvad ofvan anförts få Stadsfullmäktige förklara sig vilja för stadens räkning inköpa den i nådiga brefvet till Domänstyrelsen den 19 juni 1919 omförmälda styckningslotten af kronoegendomen Johannisberg inom Västerås stad för en köpeskilling af 475,000 kronor och på villkor i öfrigt, som omförmälas i samma nådiga bref, under förbehåll att den af kammaradvokatfiskalsämbetet anhängiggjorda talan om återvinning till kronan af fastigheten Carlsberg i Västerås för kronans räkning återkallas.

Afskrift.

Wi Christina med Guds nåde, Sweriges, Göthes och Wendes utkorade drottning etc. Göre vitterligit, att oss hafver wåre trogne undersåter i Wästeråhs, wäster sijdan om åhn boendes, underdånigst låtit föredraga, huruledes framlidne Herr Axel Banér då varande Landshöfdinge öfver Wästmanlandh, hafver upå vår högstährader Salige kiere Herr fader, (glorvördigst i åminnelse) nådiga behagh, dem updragit och inrymdt till åkermark och utrymme Wäster Stohagen, som tillförende hafver varit under Slåttet, och mellan Hammarby ägor och sjön belägen; och efter de, samma haga af skogen och ödemarken hafver medh stort arbete optagit, den och alt här till dags, och ännu åtnjuter, för dess afgående åhrliga ränteafradts erläggiande till Slåttet, men nu befruchte, att berörde Wäster Stohaga skall dem framdeles undangåås, hafva föreskrefne våre undersåter, ödmjukligen hoss oss anhållit, om wår Nådige Confirmation på be:te åkermark och utrymme. Wi hafver för den skuldh tagit deta deras underdåniga ansökiande uti betänkiande, och af gunst och nåde, så och i anseende af den kostnadt och thet arbete de därpå användt hafver, undt och Confirmerat, efter som Wi här medh och i detta wårt öpna brefs kraft, unne och Confirmere, förb:te våre undersåter föreskrefne Wäster Stohaga till åkermark och utrymme, att njuta, bruka och behålla, under förre condition och villkor, nembligen att de åhrligen dess afgående ränteafradt till Slottet richtigt erläggir och betala skole. Här wårt Rijkskammarråd, Landshöfdinge, Camererare, Bookhållare och Befallningsmän samt alle andre som detta angår wetthe sig hörsambligen att efterrätta, icke görandes eller tillfogandes bem:te wåre undersåtere här emot hinder, mehn

N:o 70. Ang. inköp af kronoegendomen Johannisberg.

eller förfång i någon måtto nu eller i tillkommande tider. Till yttermera visso hafve WI detta medh wår egen hand underskrifvit och veterligen låtit sättja wårt sekret här nedanföre.

Datum. Stockholm den 28 juli 1646.

CHRISTINA.
(Sigill).

Resolution.

Öfverlämnas till Stadsfullmäktige för i länsstyrelsens bifogade skrifvelse omförmäldt ändamål.

Kartor och ägobeskrifningar återförväntas i sinom tid.

Västerås Rådhus den 11 juli 1919.

På Magistratens vägnar:

VICTOR ÅSBERG.

H. Cronholm.

Till Magistraten i Västerås.

För Stadsfullmäktiges i Västerås underrättande har Konungens befallningshafvande härigenom velat meddela, att jämlikt nådigt bref till Kungl. Domänstyrelsen den 19 nästlidne juni, Kungl. Maj:t och riksdagen medgifvit, bland annat, att till staden Västerås må för en köpeskilling af 475,000 kronor försäljas ett i det vid den i nyssnämnda Kungl. bref åberopade proposition fogadt utdrag af statsrådsprotokollet närmare omförmäldt område af kronoegendomen Johannisbergs kungsladugård n:r 1—7 om 7 mantal med underlydande Gränsta n:r 1 och 2 om två mantal i nämnda stad, hvilket område angifves i det af uppskattningsmännen såsom alternativ II betecknade styckningsförslag med tillägg af därå belöpande andel i afkastning från häradsallmänning, allt under vissa i nådiga brefvet angifna villkor, hvarjämte beslutats att detta anbud icke står staden öppet längre än till utgången af innevarande år samt att, därest tillträde af den till försäljning afsedda delen helt eller delvis sker tidigare än den 14 mars 1925, egendomens arrendator skall af staden tillförsäkras rätt till fortsatt användning af för den kvarblifvande delens brukande intill nämnda tidpunkt erforderliga åbyggnader.

N:o 70.

Ang. inköp af kronoegendomen Johannisberg.

Styrkt afskrift af ofvannämnda nådiga bref jämte ett exemplar af den däri åberopade proposition till riksdagen n:r 238 äfvensom fem kartor jämte tre ägobeskrifningar bifogas tillika för att tillställas Stadsfullmäktige.

Kartorna och ägobeskrifningarna återförväntas i sinom tid.

Västerås slott i landskontoret den 9 juli 1919.

På Länsstyrelsens vägnar:

C. G. IHRFORS. *C. W. ANDERSSON.*

Afskrift.

GUSTAF etc. Vår ynnest etc. I en till riksdagen den 14 mars 1919 aflåten proposition, n:r 238, hvaraf tryckt exemplar bifogas, hafva Vi föreslagit riksdagen att

dels medgifva, att till Västerås stad finge för en köpeskilling af 475,000 kronor försäljas ett i det vid propositionen fogade utdrag af statsrådsprotokollet närmare omförmäldt område af kronoegendomen Johannisbergs kungsladugård n:r 1—7 om 7 mantal med underlydande Gränsta n:r 1 och 2 om 2 mantal i Västerås stad, hvilket område angåfves i det af uppskattningsmännen såsom alternativ II betecknade styckningsförslag, med tillägg af därå belöpande andel i afkastning från häradsallmänning, under villkor

att köpeskillingen vid tillträdet kontant inbetalades till länsstyrelsen i länet;

att tillträdet ägde rum vid utgången af nuvarande arrendetid den 14 mars 1925 eller den tidigare tidpunkt, hvarom staden kunde öfverenskomma med egendomens arrendator;

att staden förbunde sig att, därest tillträdet ägde rum den 14 mars 1925, till egendomens arrendator som lösen för honom tillhöriga byggnader m. m. erlägga ett belopp af 35,365 kronor;

Att nuvarande innehafvarna af Kapelltorp, Grindtorp och Löfudden äfvensom, därest de vore gifta, deras hustrur berättigades att under sin återstående lifstid bruka och bebo den af en hvar af dem innehafda lägenheten mot erläggande af skälig arrendeafgift till staden; samt

att staden ensam vidkändes de med det inköpta områdets afskiljande och lagfart å fånget förenade kostnader;

dels ock besluta, att detta anbud icke stode staden öppet längre än till utgången af innevarande år.

I skrifvelse den 30 maj 1919, n:r 263, har riksdagen, under åberopande af jordbruksutskottets utlåtande n:r 94, hvaraf tryckt exemplar jämväl bifogas, anmält, att förenämnda proposition af riksdagen bifallits.

Hvad Vi och riksdagen sålunda beslutat meddelas Eder härigenom till kännedom och efterrättelse samt för vederbörandes underrättande.

Vi bemyndiga Eder härmed att ej mindre, med iakttagande att ifrågavarande anbud icke står staden öppet längre än till utgången af innevarande år,

å Våra och kronans vägnar besörja försäljningen af ifrågavarande kronoegendom och därvid, därest tillträde af den nu till försäljning afsedda delen helt eller delvis sker tidigare än den 14 mars 1925, tillse, att arrendatorn tillförsäkras rätt till fortsatt användning af för den kvarblifvande delens brukande intill nämnda tidpunkt erforderliga åbyggnader, än äfven, när köpeskillingen i vederbörlig ordning erlagts, utfärda köpebref å samma egendom. N:o 70. *Ang. inköp af kronoegendomen Johannisberg.*

Till ärendet hörande handlingar och kartor bifogas. Stockholms slott den 19 juni 1919.

GUSTAF.

Alfred Pettersson.

Till domänstyrelsen, angående riksdagens skrifvelse om försäljning till Västerås stad af visst område af kronoegendomen Johannisbergs kungsladugård n:r 1—7 med Gränsta n:r 1 och 2 i Västmanlands län.

Bestyrkes å tjänstens vägnar:

Erik Barke.

N:o 71.

Drätselkammarens skrifvelse ang. reparation af värmeledningen i Lundby kyrkskola.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom öfverlämnande af utdrag af dess den 22 sistlidne augusti förda protokoll har Folkskolestyrelsen hemställt om anslag å 3,000 kronor för utförande af vissa omändringsarbeten å värmeledningen i Lundby kyrkskola.

Drätselkammaren får för sin del tillstyrka att anslaget i fråga måtte utgå och för den skull hemställa,

att Stadsfullmäktige ville bevilja Folkskolestyrelsen ett anslag å 3,000 kronor för reparation och utökning af värmeanordningen i Lundby kyrkskola att gäldas af uttaxerade medel i 1920 års budget.

Västerås den 13 september 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

N:o 71.

Ang. reparation af värmeledningen i Lundby kyrkskola.

Utdrag ur Folkskolestyrelsens protokoll den 22 augusti 1919.

§ 133.

Sedan det visat sig omöjligt att på ett tillfredsställande sätt uppvärma lokalerna vid Lundby kyrkskola med de värmeanordningar, som finnas därstädes, hade Folkskolestyrelsen uppdragit åt särskilda reparationskommitterade att, med anlitande af värmetekniker, inkomma med förslag, inklusive kostnadsberäkning, till afhjälpande af bemälde brist.

Som var att förutse, gaf utredningen till resultat, att värmeanläggningen behöfde utökas genom insättande af nya sektioner i pannan, komplettering af elementen, hvarjämte äfven nya ledningar måste dragas, allt i öfverensstämmelse med af Gäfle Rörläggnings A.-B. uppgjordt förslag, hvilken firma jämväl offererat reparationen i fråga mot en ersättning af kr. 2,985: —.

Styrelsen, som fann förslaget tillfredsställande, beslöt godkänna detsamma samt för dess utförande hos Stadsfullmäktige hemställa om ett anslag af kronor 3,000, hvarjämte åt reparationskommitterade uppdrogs att, under förutsättning af att medel beviljas, låta verkställa ofvannämnda arbete.

Denna § skulle anses omedelbart justerad.

Västerås som ofvan.

Em. Granér.

Rätt ur protokollet betygar

Em. Granér.

N:o 72.

Drätselkammarens skrifvelse ang. tilläggsanslag till Tekniska skolan för år 1919.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrifvelse till Drätselkammaren har styrelsen för Centralslöjdskolan och Tekniska skolan i Västerås med öfverlämnande af utdrag af dess den 3 juni detta år förda protokoll, anhållit att Drätselkammaren ville föreslå Stadsfullmäktige att bevilja Tekniska skolan dels ett extra tillägg å 10,000 kronor till täckande af bränslekostnaden för år 1919, dels ock ett extra anslag å 8,860 kronor att användas till extra dyrtidstillägg åt dess ordinarie lärare.

Styrelsens motiv för öfverskridandet af bränsleanslaget torde få godtagas, hvarför begärdt anslag i detta hänseende lärer få tillhandahållas, men billigheten fordrar att detsamma uppdelas på byggnadsanslaget och årsförvaltningen.

N:o 72.

Ang. tilläggsanslag till Tekniska skolan för år 1919.

Vidkommande åter anslaget för extra dyrtidstillägg till lärare, vill Drätselkammaren erinra därom, att efter framställningens ingifvande, rektor S. Elvius af Kungl. Maj:t förordnats att från och med den 1 juli detta år bestrida rektorstjänsten vid statens fackskola och att därför i enlighet med styrelsens skrifvelse till Stadsfullmäktige i staden den 18 september 1918, rektor endast lärer skola uppbära statslön.

Det på rektor Elvius' lön för senare halfåret belöpande, af styrelsen begärda, kristidstillägget eller 960 kronor torde sålunda böra bortfalla.

Däremot torde någon förändring i 1919 års stat för skolan icke behöfva företagas, utan bör den del af rektors årslön, som genom rektor Elvius' utnämning besparas, af skolstyrelsen få disponeras för att därmed betala de undervisningstimmar vid skolan, som, genom den åtgärden att rektor Elvius bestrider rektorsämbetet i såväl statens fackskola som statens yrkes- och lärlingsskolor, måste uppehållas med annan lärare.

I öfrigt torde intet vara att erinra mot styrelsens begäran i detta hänseende.

Drätselkammaren hemställer alltså,

> att Stadsfullmäktige ville bevilja Tekniska skolans styrelse dels ett anslag å 10,000 kronor för täckande af i bränsleanslaget uppkommen brist, att med 5,000 kronor gäldas af uttaxerade medel i 1920 års budget och med 5,000 kronor af tillgängliga medel för att sedermera ingå i blifvande tilläggsanslag för uppförandet af skolbyggnaden, dels ock ett anslag å 7,900 kronor att af skolans styrelse användas till extra dyrtidstillägg till skolans ordinarie lärare, att gäldas genom uttaxering i 1920 års budget.

Västerås den 13 september 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Med stöd af bifogade protokollsutdrags §§ 2 och 3 samt med hänvisning till sid. 371 af Stadsfullmäktiges handlingar för den 26 september 1918 får styrelsen för Centralslöjdskolan och Tekniska skolan i Västerås, under uttalande af sitt beklagande af att bränsleanslaget, som beräknats endast för hösten 1919, redan nu öfverskridits, anhålla, att Drätselkammaren måtte föreslå Stadsfullmäktige att

N:o 72.

Ang. tilläggsanslag till Tekniska skolan för år 1919.

dels bevilja Tekniska skolan ett extra tillägg å 10,000 kronor till täckande af bränslekostnaden för år 1919;

dels och bevilja Tekniska skolan ett extra anslag å 8,800 kronor att användas till extra dyrtidstillägg åt dess ordinarie lärare.

Västerås den 17 juni 1919.

ARVID LINDSTRÖM.
v. Ordf.

Sven Elvius.
Sekreterare.

Afskrift.

Protokoll, hållet vid styrelsens för Centralslöjdskolan och Tekniska skolan i Västerås sammanträde den 3 juni 1919.

Närvarande: Herrar Lindström, Falk, Kättström och undertecknad.

§ 1.

Justerades protokollet för den 18 mars och för den 21 maj 1919.

§ 2.

På grund af att skolan tidigare än afsetts flyttat in i sina nya lokaler och därför måst använda mera bränsle än som beräknats vid uppgörande af årets stat samt emedan bränsleåtgången i början blef betydligt större än under den senare delen af våren, hade rektor efter samråd med Drätselkammarens ordförande och med byggnadschefen skaffat bränsle (ved, koks och torf) i beräknad mängd, så att eldningen för skolans räkning kunde börja redan den första februari, äfven om en hel del af denna ved rätteligen bort läggas på själfva byggnadskostnaderna, då den ju afsåg s. k. torkeldning af byggnaden. Som ofvan nämnts blef vedbehofvet så småningom mindre än beräknadt, hvarför nu så mycket bränsle återstår, att styrelsen med säkerhet räknar med att detta, tillika med det bränsle, som kan skaffas för af staten till sin elektrotekniska fackskola anslagna 1,500 kronor, skall kunna räcka under hela återstoden af år 1919. På så sätt har styrelsen för bränsle redan lagt ut 13,500 kronor i stället för i staten för år 1919 beräknade 3,500 kronor, hvarvid således staten i denna punkt öfverskridits med 10,000 kronor. Styrelsen beslöt nu att, under uttalande af sitt beklagande af berörda förhållande, hvarigenom anslagsöfverskridandet skett, hos Drätselkammaren anhålla, att densamma måtte ingå till Stadsfullmäktige med begäran om ett extra anslag åt Tekniska skolan för år 1919 å kronor 10,000, att användas till betalning af ofvannämnda bränsle.

§ 3.

N:o 72.

Ang. tilläggsanslag till Tekniska skolan för år 1919.

Med anledning af en skrifvelse från skolans ordinarie lärare beslöt styrelsen anhålla om att Drätselkammaren måtte hos Stadsfullmäktige begära ett extra anslag för år 1919 å kronor 8,860 till Tekniska skolan, för att möjliggöra för dess styrelse utbetalande af löner, som något så när motsvara dem, som folkskolans lärare i år uppbära. Efter en beräkning efter ungefär enahanda grunder som för stadens tjänstemän skulle följande extra tillägg utöfver de i årets stat beräknade komma att utgå: till Rektor Elvius tillsvidare 160 kronor per månad eller för hela året 1,920 kronor, Slöjdlärare Svensson 2,280 kronor, Teckningslärare Malmberg 2,280 kronor, Ritlärare Grane 2,380 kronor.

§ 4.

Uppdrogs åt Rektor att i skrifvelse till Drätselkammaren framhålla skolans behof af att tillsvidare få behålla större delen af gamla skolan.

Vid protokollet:

Sven Elvius.

Vidimeras:

G. Hultquist. *Olof Bergqvist.*
Fil. mag.

N:o 73.

Drätselkammarens och Stadsplanekommitténs yttrande ang stadsplaneändring vid Lidmansvägen och Bondegatan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Anmodad afgifva yttrande öfver Byggnadsnämndens i staden förslag till ändring i gällande stadsplan af Lidmansvägen och den öppna planen, där Lidmansvägen och Bondegatan förena sig med Stora gatan, får Drätselkammaren efter tagen del såväl häraf, som ock af Stadsplanekommitterades utlåtande i ämnet, förklara, att Drätselkammaren för sin del intet har att erinra mot det föreliggande förslaget.

Västerås den 13 september 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

N:o 72.

Ang. Stadsplaneändring vid Lidmansvägen och Bondegatan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom remiss den 28 sistlidne augusti hafva Stadsfullmäktige till Stadsplanekommitterade för yttrande öfverlämnat Byggnadsnämndens i staden förslag till ändring i gällande stadsplan vid den öppna planen där Lidmansvägen och Bondegatan förena sig med Stora gatan samt i därintill angränsande kvartersgränser.

Af den förslaget bilagda kartan framgår att detsamma afser följande förändringar.

Lidmansvägen i dess sträckning mellan Kristinagatan och Bondegatan skulle minskas från nuvarande bredd, 24 meter, till 12 meter och återstående 12 meter läggas till kvarteret Kerstin. Af dessa 12 meter afses 6 meter till förgård och 6 meter till byggnadsmark.

Kvarteret Kerstins södra gräns framflyttas söderut cirka 12 meter, men afskäres samtidigt af Bondegatan så att den nya södra fasadlinjen blifver cirka hälften så stor som den nuvarande. Härigenom kommer bortåt 290 m² af nuvarande gatumark att som byggnadsmark läggas till kvarteret.

Kvarteret Lauras västra gräns förskjutes 6 meter västerut så att gränsen kommer i läge med kvarteret Kerstins nya västra gräns.

Den väster om tomten N:o 87 fallande delen af kvarteret Laura åtgår till förgård af sammanlagdt cirka 15 meters bredd.

Från kvarteret Karola afskiljes i dess sydöstra hörn ett ungefär rektangulärt område, som lägges till den öppna platsen i gatukorsningen på så sätt att tomten N:o 1 Karola och Marielund erhålla fasadlinjer mot nämnda öppna plats i öfverensstämmelse med hvad kartan närmare utvisar.

Som Stadsplanekommittén för sin del intet har att erinra mot Byggnadsnämndens förslag, tillstyrka kommitterade bifall till detsamma.

Västerås den 6 september 1919.

För Stadsplanekommittén:

JOHN KARLSSON.

Eric Plantin.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan byggnadsfrågorna vid den öppna planen, där Lidmansvägen och Bondegatan förena sig med Stora gatan, numera kommit under utredning, så har i samband härmed af Stadsarkitekten uppgjorts ett förslag till de mindre ändringar i kvartersgränserna invid sagda öppna plats, hvilka äro erforderliga för att fullt utnyttja de möjligheter densamma erbjuder ej minst där byggnadspartierna vid dess västra sida bilda en fond för stadens hufvudgata.

I samband härmed har Byggnadsnämnden funnit önskligt att söka reglera

tomterna i kvarteret Kerstins västra del utmed Lidmansvägen för att här åstadkomma goda byggnadsmöjligheter vid det stadsplaneparti, där stadens blifvande tillfartsvägar dela sig. N:o 73. *Ang. Stadsplaneändring vid Lidmansvägen och Bondegatan.*

Härvid har det befunnits önskligt att i någon mån inskränka bredden på den nu 24 meter breda Lidmansvägen eller till 18 meter, mätt emellan byggnadslinierna, hvarvid 6 meter häraf ansetts böra bilda en mot väster vettande förgård. Den föreslagna minskningen i gatubredden kompenseras af den ökning i fritt och planteradt utrymme, som skett vid den öppna platsen, och har Byggnadsnämnden därjämte haft det skälet för sitt förslag, att Lidmansvägen på grund af läge och sträckning icke är någon gata, där större trafik kan förväntas. Slutligen har vid infordran af angränsande markägares mening befunnits, att ingen haft något att erinra, hvare sig mot förslaget i dess helhet eller dess detaljer, och får Byggnadsnämnden därför föreslå att Herrar Stadsfullmäktige ville godkänna det härmed framlämnade regleringsförslaget och gå i författning om dess fastställande.

Västerås den 27 juni 1919.

För Byggnadsnämnden:

JOHN KARLSSON.

Ragnar Tenow.

N:o 74.

Drätselkammarens och Stadsplanekommitténs yttrande ang. stadsplaneändring beträffande Torggatans sträckning.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Anmodad afgifva yttrande öfver Byggnadsnämndens i staden förslag till stadsplaneändring af Torggatan, får Drätselkammaren, efter tagen del häraf och af Stadsplanekommitterades i ärendet afgifna utlåtande, meddela, att kammaren biträder förslaget, dock att Drätselkammaren, beträffande den i Byggnadsnämndens motivering framkomna tanken att en breddning af Smedjegatan kunde innebära, att hörnet mellan Smedjegatan och Stora torget skulle komma att afskäras i sned riktning, är af den bestämda uppfattningen, att hörntomten måste

N:o 74. *Ang. Stadsplaneändring.*

åtminston etillsvidare bibehållas i oförändradt skick och frågan om hörnets afskärning upptagas till behandling först i samband med utredning angående nybyggnad å tomten.

Västerås den 13 september 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom remiss den 28 sistlidne augusti hafva Stadsfullmäktige till Stadsplanekommitterade för yttrande öfverlämnat Byggnadsnämndens i staden förslag till ändring i gällande stadsplan af Torggatan i dess sträckning mellan Handtverkaregatan och Stora torget på sätt som finnes närmare angifvet i Byggnadsnämndens framställning och å bifogad ritning.

Kommitterade få efter granskning häraf, om än enligt kommitterades mening förslaget innebär någon försämring ur trafiksynpunkt, med hänsyn till de öfvervägande fördelarna af, att genom förslaget en bättre tomtindelning erhålles och att Torggatans framdragande torde kunna genomföras för mindre kostnad och på kortare tid än enligt nu gällande stadsplan, tillstyrka bifall till Byggnadsnämndens nu föreliggande förslag.

Västerås den 6 september 1919.

För Stadsplanekommittén:

JOHN KARLSSON.

Eric Plantin.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige beslutat bredda Smedjegatan invid Stora torget har frågan om Torggatans sträckning vid dess anslutning till sagda torg kommit i ett nytt läge.

I den nuvarande stadsplanen är Torggatan i dess sträckning mellan Handtverkaregatan och Stora torget i ungefär hälften af dess längd framdragen rakt mellan kvarteren Kettil och Klas, men sedan under återstående hälft i sned riktning öfver tomten N:o 11 i södra kvarteret eller kv. Kettil, samt utmynnar trattformigt i Stora torget. Genom breddningen af Smedjegatan, som dessutom kan innebära, att hörntomten mellan Stora torget och Smedjegatan, tomten norra kvarteret N:o 38 (kv. Isidor), afskäres i sned riktning, bortfalla de skäl,

som talat för Torggatans framdragning i ofvan angifven riktning, och vill Byggnadsnämnden förslå, att Torggatan i dess sträckning mellan Stora torget och Handtverkaregatan i hela dess längd framdrages rakt mellan nämnda kvarter, hvilket innebär, att gatan i dess senare hälft, såsom af bilagda karta framgår, kommer att fortsätta rakt öfver tomten N:o 12 södra kvarteret (kv. Klas). N:o 74. Ang. Stadsplaneändring.

Genom den ändrade riktningen vinnes att tomten N:o 11 södra kvarteret, den s. k. Kraakska gården, kan bibehållas oförändrad och dessutom erhålles ett gatuparti, som med större fördel kan arkitektoniskt väl utbildas. Fonden utmed torgets södra sida bibehålles nu och för framtiden obruten och bidrager på så sätt att gifva torget dess karaktär af slutet utrymme.

Förslaget har, på sätt lag om fastighetsbildning i stad den 12 maj 1917 stadgar, utställts för inhämtande af angränsande markägares yttranden, och har därvid inkommit närslutna skrifvelse från ägarne till fastigheten N:o 12 inom kvarteret Klas. Öfver de härvidlag framställda anmärkningarne hafva Stadsarkitektens och Stadsingeniörens mening inhämtats, och får Byggnadsnämnden för sin del ansluta sig till det af dem gjorda uttalandet och i öfrigt föreslå, att Stadsfullmäktige ville vidtaga de åtgärder, som erfordras för stadsplaneändringens genomförande.

Frågan synes nämnden vara af brådskande natur, då ett ordnande af stadsplanen inom dessa kvarter öppnar nya gatudelar där ett bebyggande med fördel bör kunna ske äfven under nu rådande förhållanden.

Västerås den 25 augusti 1919.

På Byggnadsnämndens vägnar:

JOHN KARLSSON.

Eric Plantin.

Till Byggnadsnämnden i Västerås.

Anmodade att yttra oss om de anmärkningar, som af Herrar Oskar Jonsson och Bror Edling såsom ägare af tomten N:o 12 i kv. Klas, gjorts i anledning af förslag till ändring i gällande stadsplan, där Torggatan korsar Smedjegatan, få vi, att börja med, nämna, att en eventuell minskning i utnyttjningsmöjligheten af tomten N:o 12 väl knappast i och för sig bort utgöra skäl för ett klandrande af regleringsförslaget, då det ju alltid står tomtägarna fritt att genom vädjande till expropriationsnämnd erhålla ersättning för verkliga förluster.

Nu är emellertid förhållandet det, att tomten N:o 12 på grund af sin storlek och form icke byggnadstekniskt sedt blifver svårare att utnyttja om den nu föreslagna regleringen sker. Däremot är det alldeles säkert, att Torggatans framdragande höjer den kvarvarande tomtens värde vida mer än detta minskas därigenom att tomten förlorar en del af sin areal. Tomtens fulla utnyttjande är i öfrigt icke tänkbart med bibehållande af den relativt obetydliga byggnad, som beröres af ändringsförslaget, utan förutsätter gifvetvis en nybyggnad utmed gränsen mot Torggatan.

N:o 74. *Ang. Stadsplaneändring.* Förslaget om Torggatans rätande står i intimt samband med den beslutade breddningen af Smedjegatan och mot dessa bägge gators anslutning till torget kunna vi icke finna något vara att invända hvare sig ur trafikteknisk synpunkt eller med tanke på möjligheten att arkitektoniskt väl utforma invidliggande byggnadspartier. Slutligen få vi erinra därom, att ändringen i gatans riktning i närvarande stund möjliggör bibehållandet af den för Västerås så karaktäristiska gamla Kraakska gården intilldess att den i en framtid får vika för en modernare byggnad, som dock äfven den, då, liksom sin föregångare, omsluter torget med en hel och obruten fasad.

Västerås den 18 juni 1919.

Gösta Smitt. *Erik Hahr.*

Till Byggnadsnämnden i Västerås.

Sedan Byggnadsnämnden genom kungörelse i ortstidningarna anmodat vederbörande markägare att till Nämnden inkomma med eventuella anmärkningar i anledning af förslag till ändring i gällande stadsplan i afseende å sträckningen af den s. k. Torggatan mellan Handtverkaregatan och Stora torget, få vi, i egenskap af ägare till fastigheten N:o 12 inom södra kvarteret, vördsamt anföra:

Vi hafva nyligen köpt nämnda fastighet med tillträde den 1 oktober 1918. Vid våra i och för köpet uppgjorda beräkningar rörande fastighetens räntabilitet, hafva vi gifvetvis utgått från Torggatans bibehållande i dess sträckning enligt gällande stadsplan. Följaktligen ansågo vi oss kunna för fastigheten erlägga en köpeskilling, som högst afsevärdt öfversteg dess räntabilitet vid köpet. Vi beräknade nämligen att omedelbart genom vissa ändringsarbeten kunna väsentligt öka inkomsterna af fastigheten. Ansökan därom är också till Byggnadsnämnden ingifven, men har densamma delvis bordlagts på grund af det nya förslaget, i afbidan på frågans slutliga afgörande. Redan härigenom åsamkas vi sålunda väsentlig ekonomisk förlust, då vi förhindras att utnyttja nuvarande byggnader å fastigheten. Skulle ändringen af stadsplanen genomföras, blifva dessutom möjligheterna att vid nybyggnad mot Torggatan utnyttja tomtområdet afsevärdt försämrade. De ekonomiska förluster, vi sålunda åsamkas, uppvägas säkerligen icke af någon motsvarande ekonomisk vinst för staden med afseende å kostnaderna för gatans utläggning.

Å andra sidan torde det få anses ur praktisk synpunkt synnerligen olägligt att Torggatan icke anslutes direkt till Stora torget.

På anförda grunder få vi härmed vördsamt inlägga vår protest mot förslaget om ifrågakomna ändring af Torggatans sträckning.

Västerås den 20 maj 1919.

Oscar Jonsson. *Bror Edling.*

Västerås 1919, Västm. Alleh:s A.B:s Tryckeri

N:o 75.

Vederbörandes yttrande ang. ny oktroj för systembolaget.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 24 nästlidne april remitterade Stadsfullmäktige till Drätselkammaren för yttrande en af härvarande systembolag hos Konungens Befallningshafvande i länet gjord framställning om rättighet för bolaget att härstädes under åren 1920—1922 idka detaljhandel med rusdrycker i öfverensstämmelse med gällande rusdrycksförsäljningsförordning.

Med återställande af handlingarne i ärendet jämte desamma nu vidfogade yttranden af Nykterhetsnämnden och Beredningsutskottet, får Drätselkammaren för sin del, utan att ingå på pröfning af ärendet i öfriga delar, föreslå,

att Stadsfullmäktige måtte besluta att tillstyrka systembolagets begäran om oktroj för tiden 1920—1921,

att häri skall inrymmas rättighet till utskänkning å bland andra ställen äfven Vasarestauranten samt att i fråga om restriktionerna förbinda den individuella inköpsrätten af spritdrycker med fullgjord skatteplikt till stat och kommun.

Drätselkammaren får tillika anmäla, att innan Drätselkammaren beslutat enligt ofvanstående, Drätselkammaren först tagit ståndpunkt till frågan, huruvida Drätselkammaren skulle inskränka sig till att bedöma oktrojfrågan uteslutande ur synpunkten af dess betydelse för stadens ekonomi och att vid omröstning härom Herrar Kättström, Edv. Karlsson, A. Lundqvist och Vestholm röstat för en dylik begränsning af ärendets beredning äfvensom att emot Drätselkammarens slutyrkande reservation anförts af Herrar Edv. Karlsson, Bäckman, Vestholm och A. Lundqvist, i det de för sin del tillstyrkt Beredningsutskottets förslag oförändradt.

En från systembolagets ledamöter inkommen skrifvelse i ämnet bifogas.

Västerås den 13 september 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

N:o 75.

Ang. ny oktroj för systembolaget.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning af de utlåtanden, hvilka afgifvits öfver systembolagets ansökan om förlängd oktroj för tiden efter innevarande års utgång af stadens Nykterhetsnämnd och Stadsfullmäktiges Beredningsutskott, önska undertecknade, ledamöter i bolaget, få till förtydligande af en del punkter i ansökningen och till bemötande af hvad i vissa hänseenden i berörda utlåtanden anförts, få inför Stadsfullmäktige framlägga följande synpunkter.

Hvad först oktrojtiden angår, är det naturligt att bolaget för att mera rationellt kunna ordna sin affärsverksamhet i ansökningen upptagit den längsta oktrojtid, som lagen medger. Därutöfver vilja vi framhålla, att om rusdryckshandel inom samhället öfver hufvud taget skall äga rum, något som ju de nämnda myndigheterna icke satt sig emot, det är lättare och ändamålsenligare för bolagets styrelse att ordna med i nykterhetens intresse erforderliga restriktiva bestämmelser och ransoneringssystem, om bolagets verksamhet kan organiseras för en längre tid och den ej behöfver inrikta sitt arbete på endast ett verksamhetsår. Jämväl med hänsyn till nödvändiga uppgörelser om öfverlåtande af rättigheter är den längre oktrojtiden af naturliga skäl att föredraga.

Myndigheterna hafva afstyrkt, att utskänkningsrättigheten beviljas för den enda lokal, som är bolagets egen, nämligen Vasarestauranten. Oafsedt det egendomliga i detta förhållande, hvilket redan för ett år sedan, då Stadsfullmäktige jämväl afstyrkte rättigheter för denna restaurant, väckte synnerlig uppmärksamhet inom Kungl. Kontrollstyrelsen, äro bolagets ledamöter för sin del öfvertygade om behöfligheten af en 2:dra klass restaurant med utskänkningsrättigheter, utom den tillstyrkta i stadshotellet, där bolagets styrelse är ansvarig för rörelsens bedrifvande. För bolaget och dess styrelse är det ingen fördel att hafva äfven denna restaurant att sörja för, men då vi äro öfvertygade om behöfligheten af densammas bibehållande, hafva vi icke ansett oss kunna innehålla denna vår uppfattning. Vi hänvisa i öfrigt till den skrifvelse i denna sak, som bolagets styrelse aflåtit till Drätselkammaren.

Vidkommande de begärda öl- och vinrättigheterna för en järnvägsrestaurant, så föreligger väl för närvarande icke något behof af dylika rättigheter, då någon järnvägsrestaurant ej finnes eller ens är planerad. Men särskildt om oktrojtiden blir den af bolaget begärda, kan behofvet uppstå under oktrojtiden, och det är efter uttrycklig anvisning af Kungl. Kontrollstyrelsen, att i oktrojansökningen böra upptagas alla de rättigheter, som icke blott omedelbart äro ämnade att utöfvas, utan äfven som kunna tänkas af skilda anledningar blifva behöfliga under oktrojtiden. Den omständigheten, att den för åtskilliga år sedan här befintliga järnvägsrestauranten var illa skött, är, synes det oss, intet bevis för att en ny sådan icke skall blifva skött fullt oklanderligt, i all synnerhet om man tar i betraktande de bestämmelser och kontrollföreskrifter, hvilka nu äro gällande.

Beträffande ransoneringen, som af Nykterhetsnämnden och Beredningsutskottet föreslagits till hälften mot den i lagen medgifna, få vi framhålla såsom vår bestämda uppfattning, att densamma bör vara lika öfverallt i riket och anordnas efter Kungl. Kontrollstyrelsens för hela riket gällande föreskrifter, därest inskränkningar utöfver de i lagen stadgade befinnas erforderliga. Det finnes enligt vår mening icke något skäl, hvarför personer i Västerås skulle medgifvas inköpa mindre kvantitet spirituosa än hvad som medgifves i öfriga orter i landet och

N:o 75.
Ang. ny oktroj för systembolaget.

särskildt när det gäller angränsande städer med deras inköpsområden. På så sätt skulle en person i en socken få inköpa endast hälften mot hvad en hans granne i angränsande socken kunde få köpa, under eljes fullkomligt lika betingelser. Lika litet synes det oss finnas något bärande skäl för att frångå, hvad våra lagstiftande myndigheter efter omsorgsfullt öfvervägande funnit vara en lämplig maximikvantitet. Skulle den lagliga kvantiteten beviljas här i Västerås, är bolagets styrelse i tillfälle att inskränka på de af lagen medgifna s. k. extra tilldelningar, hvilka i vissa fall för närvarande icke kunna förvägras.

Om den i utlåtandena föreslagna åldersgränsen af 25 år kan detsamma sägas, som nyss anförts om maximikvantiteten. Det bör vara den i lagen angifna åldern, som bör gälla öfverallt. Om detta nu föreslagna villkor borttages, är bolaget villigt införa sådan ordning vid utminuteringen, att sådan person, som ej fyllt 25 år och ej är egen hushållsföreståndare, endast undantagsvis och med starkt begränsad kvantitet medgifves inköpsrätt. Ur nykterhetssynpunkt synes oss den föreslagna åldersbegränsningen vara af tvifvelaktigt värde, enär de, som däraf utestängas från inköp, säkerligen veta att på andra vägar, hvilka icke kunna kontrolleras, skaffa sig önskad spirituosa, vägar, hvilka sannolikt icke skulle beträdas, om möjlighet till inköp i lojal ordning stode vederbörande öppen.

Hvad slutligen angår det ur skilda synpunkter så mycket omtvistade s. k. mattvånget, anse vi äfven att härutinnan böra gälla enhetliga, af Kungl. Kontrollstyrelsen meddelade, bestämmelser. Finner sagda styrelse skäl föreligga, att upphäfva, hvad som härutinnan af densamma nu är föreskrifvet, hafva vi svårt att förstå, hvarför just Västerås härutinnan skall utgöra ett undantag. Den, som tror, att mattvånget minskar spritkonsumtionen, missräknar sig tvifvelsutan och, enligt vår uppfattning, saknar det all betydelse ur såväl absolutistiska som måttliga nykterhetsvänners synpunkt. Att det däremot innebär en ekonomiskt icke betydelselös uppskörtning af allmänheten, därom torde alla vara ense. Och att restaurantinnehafvarne, hvilka eljes icke lära hållas för några företrädare af nykterhetsintressena, gärna se, att mattvånget bibehålles så länge som möjligt, torde få tagas för ett kriterium, så godt som något, för att detta tvång har ett för ökad nykterhet och måttlighet mycket tvifvelaktigt värde.

Västerås den 13 september 1919.

Martin Jonsson.	*Gustav Holm.*	*Otto Oest*
Johan Svensson.	*C. A. Palmén.*	*John Hygrell.*
J. R. Keijser.	*Thor Richter.*	*Theofil Öberg.*

N:o 75.

Ang. ny oktroj för systembolaget.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Nykterhetsnämnden i Västerås får härmed med återställande af Systembolagets i Västerås, från Drätselkammaren remitterade, skrifvelse angående dels oktrojtidens omfattning under instundande period och dels Vasarestaurantens utskänkningsrättigheter, meddela, att Nykterhetsnämnden icke finner skäl föreligga att afvika från den synpunkt i ärendet, som framgår af Nämndens skrifvelse till Stadsfullmäktige den 14 maj innevarande år.

Västerås den 14 augusti 1919.

För Nykterhetsnämnden:

CARL THUNSTRÖM.

Eric Plantin.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Sedan systembolaget i Västerås vid bolagsstämma den 30 maj 1919 beslutat hemställa hos bolagets styrelse, att styrelsen måtte i enlighet med ett i bolagsstämmans protokoll gjordt uttalande till Drätselkammaren ingå med en förklaring, att styrelsen vore villig att, därest Vasarestauranten beviljades utskänkningsrättighet, dels verkställa reparationer, som vore nödvändiga för att få lokalerna i värdigt skick, och dels förbinda sig att servering och mathållning skulle ske för bolagets räkning till moderata priser och i öfrigt rörelsen skulle ordnas såsom en väl hållen folkrestaurant, får styrelsen, som väl inser behofvet af att Vasarestauranten hålles och skötes på sätt bolagsstämman föreslagit, enär i bolagets egen servering i stadshotellet utrymmet ej är tillräckligt, i det att, i synnerhet på lördagar och helgdagsaftnar, en stor del af gästerna ej kunna beredas sittplats vid intagande af sina måltider, förklara sig villig vidtaga af stämman föreslagna åtgärder; och får styrelsen härvid meddela, att, enligt nu gällande förordning, bolaget ej kan drifva Vasarestauranten utan spritservering, då enbart matservering kommer att gå med förlust och bolaget är skyldigt redovisa hvarje gren af sin rörelse särskildt, äfvensom att den till bolaget tilldelade spirituosakvantiteten för egen utskänkning är densamma, vore det önskligt från ordningssynpunkt att få disponera tillräckliga lokaler samt att den af stämman ifrågasatta reparationen är så dyrbar, att bolaget icke anser sig kunna vidtaga densamma, därest icke oktroj meddelas för tre år.

Slutligen får styrelsen meddela, att Herr Albert Andersson inom styrelsen reserverat sig mot dess beslut, i det att han, ehuru inseende behofvet af en god folkrestaurant, förklarade sig ej vilja medverka därtill, då den vore förenad med spritservering.

Västerås den 12 juni 1919.

För Systembolagets styrelse:

AXEL SUNDSTRÖM.

N:o 75.

Ang. ny oktroj för systembolaget.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Beredningsutskottet får härmed afgifva infordradt yttrande öfver af härvarande systembolag hos Konungens Befallningshafvande i länet gjord och till Stadsfullmäktige för utlåtande öfverlämnad framställning angående beviljande af rättighet för bolaget att under åren 1920—1922 i Västerås stad idka detaljhandel med rusdrycker.

Vid behandling af framställningen har Beredningsutskottet tagit del af Nykterhetsnämndens uttalande och förslag i anledning af densamma.

Hvad då först vidkommer frågan, huruvida bolaget öfverhufvudtaget skall beviljas oktroj eller icke, delar Beredningsutskottet, med undantag af nedan angifna reservant, Nykterhetsnämndens uppfattning att sådan oktroj bör beviljas, och vill, i likhet med Nykterhetsnämnden, begränsa oktrojtiden till att omfatta allenast år 1920.

Beredningsutskottets majoritet anser sig böra framhäfva, att majoritetens ståndpunkt till oktrojfrågan dikterats däraf, att ett afslag å framställningen om oktroj med säkerhet icke skulle medföra att rusdryckstrafiken helt blefve stoppad eller ens nämnvärdt förminskad, enär fortfarande enahanda spritkvantitet vid en dylik eventualitet skulle reserveras för staden som eljest. Enda skillnaden skulle blifva, att distribueringen öfverlätes å ett systembolag å annan ort, hvarvid Stadsfullmäktiges kontroll bortfölle. Att spritkvantiteten detta oaktadt skulle uttagas, kan man vara tämligen förvissad om. Nyttan i nykterhetsafseende med en dylik inskränkt oktrojtid ligger däri, att restriktionerna efter kortare tid kunna än ytterligare skärpas, hvilket torde vara af behofvet påkalladt inför den växande tillgången på sprit.

I denna del af Beredningsutskottets beslut har anmälts reservation af Herr Söder, hvilken på grund af sin principiella ståndpunkt i nykterhetsfrågan hemställt att Beredningsutskottet ville afstyrka beviljande af oktroj.

För att härefter öfvergå till de ifrågasatta föreskrifterna ifråga om detaljhandelns bedrifvande och till restriktioner häri, biträder Beredningsutskottet i allt Nykterhetsnämndens förslag till sådana, allenast med undantag af att Beredningsutskottet anser, att något ytterligare utskänkningsställe för öl icke bör medgifvas. Systembolagets framställning afser, förutom den nuvarande rättigheten i Västeråsautomaten, två ytterligare ölrättigheter, en i Centralhotellet och en för nytt behof. Med anledning af Beredningsutskottets ställning till oktrojtidens längd och då härunder något dylikt ytterligare behof vare sig i Centralhotellet eller annorstädes icke synes påvisbart, afstyrker Beredningsutskottet någon ytterligare rättighet utöfver den nu af Västeråsautomaten innehafda.

Emot detta beslut hafva reservationer anförts af Herrar Hedberg och Hierseman, hvilka för sin del biträdt Nykterhetsnämndens förslag angående beviljande af två utskänkningsställen för öl, bägge förlagda i s. k. automatrestauranter.

Såsom framgår af föregående har Beredningsutskottet beslutat tillstyrka äfven de af Nykterhetsnämnden föreslagna inskränkningarna i vinutskänkningen.

Beredningsutskottet får emellertid anmäla, att Herrar Hedberg och Hierseman förklarat sig icke kunna tillstyrka någon inskränkning i afseende å kvantiteten vid vinutskänkningen, äfvensom att Herr Coos för sin del förordat den

N:o 75.
Ang. ny oktroj för systembolaget.

inskränkning i afseende å utskänkning af vin och öl att sådan icke må afse större kvantitet vin än $^1/_3$ liter vare sig vin förtäres enbart eller jämte andra rusdrycker och större kvantitet öl än $^1/_3$ liter.

Under hänvisning till det nu anförda föreslår alltså Beredningsutskottet

~~dels att Stadsfullmäktige ville~~ tillstyrka att nuvarande systembolaget under år 1920 medgifves rätt till detaljhandel med spritdrycker, vin och öl, ~~och därvid föreskrifva att~~ nämnda rätt skall afse 2 utminuteringsställen för spritdrycker och vin samt eventuellt öl, och 4 utminuteringsställen respektive afhämtningsställen för öl, belägna på sätt systembolaget föreslagit, 5 utskänkningsställen för spritdrycker, vin och öl, belägna 2 i norra kvarteret, 2 i västra kvarteret, däraf ett i ett parkområde, och slutligen å ett utvärdshus samt ett utskänkningsställe för öl uti en automat vid Stora gatan,

~~dels och att Stadsfullmäktige vidare~~ i fråga om berörda detaljhandel och den individuella rätten att inköpa och förtära rusdrycker ~~ville besluta~~

beträffande utminuteringen:

a) af spritdrycker, att sådana ej må till någon utminuteras i större myckenhet än 2 liter i kalendermånaden samt icke till annan än den, som fyllt 25 år, fullgjort skatteplikt mot stat och kommun, ej åtnjuter understöd af allmänna medel och ej brister i fullgörande af honom åliggande försörjningsplikt,

b) af vin och öl, att sådan må äga rum endast å tider, då utminutering af spritdrycker sker, kunnande dock bolaget till välkända och bofasta personer under tiden kl. 9 f. m.—6 e. m. hemskicka vederbörligen rekvireradt öl och vin,

beträffande utskänkningen:

a) af spritdrycker, att sådan medgifves i sammanhang med lagad mat till pris af minst kronor 1:50 och till myckenhet: af egentligt brännvin högst 5 cl. samt af annat brännvin högst $^1/_6$ liter eller af punsch högst $^1/_3$ liter,

b) af vin och öl, att sådan blott må ske till spisande gäst,

~~c) af vin~~ att, där enbart vin utskänkes, detsamma icke må ske till större myckenhet än $^2/_3$ liter per gäst samt, där vin jämte spritdrycker utskänkes samtidigt, vin icke må utskänkas till större myckenhet än $^1/_3$ liter per gäst.

Västerås den 13 maj 1919.

På Beredningsutskottets vägnar:

CARL BACKMAN.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

N:o 75.

Ang. ny oktroj för systembolaget.

Nykterhetsnämnden, som enligt remiss den 24 sistlidne april anmodats afgifva utlåtande öfver en ansökan från systembolaget i Västerås om rättighet att i enlighet med Kungl. Förordningen den 14 juni 1917 under åren 1920—1922 i Västerås stadskommun idka detaljhandel med rusdrycker, får i sådant afseende anföra.

Under det gångna året har nykterhetstillståndet i staden varit mindre tillfredsställande med hänsyn såväl till att under året rusdrycker varit mer lätttillgängliga än under därförutgående krisår som ock därtill, att spritsurrogatkonsumtionen och den s. k. hembränningen tagit allt större omfattning. Äfven i förhållande till nykterhetstillståndet år 1918 måste Nämnden tyvärr framhålla, att innevarande års erfarenheter i detta afseende varit mindre lyckliga.

Med hänsyn härtill anser sig Nämnden i princip icke böra biträda de förslag till utvidgning i utskänkningshänseende, som den till Nämnden remitterade ansökan från systembolaget innehåller.

Vid genomgående punkt för punkt af den bolagets ansökan bifogade redogörelsen finner Nämnden sig föranlåten göra följande uttalande.

Beträffande först bolagets hemställan att oktrojtiden måtte fastställas till tre år, ställer sig Nämnden, med hänvisning till hvad som ofvan anförts om det allmänna nykterhetstillståndet i staden, afvisande till denna begäran, och vill Nämnden för sin del endast föreslå en oktrojtid på ett år.

Mot det föreslagna antalet utminuteringsställen har Nämnden ingen erinran att göra. Äfvenledes det af bolaget planerade antalet afhämtningsställen för öl, finner Nämnden lämpligt. Däremot finner Nämnden inga som helst skäl föreligga för bifall till bolagets hemställan om ökning af antalet utskänkningsställen för spritdrycker, vin och öl, utan vill för sin del endast tillstyrka bibehållande af de nuvarande fem rättigheterna, förlagda på sätt bolagets ansökan framhåller.

Bolagets begäran om rättighet att i en eventuell järnvägsrestaurant utskänka vin och öl anser sig Nämnden, med uppmärksamhet fäst på de erfarenheter, som under en gången tid gjorts i detta hänseende och äfven med hänsyn till svårigheten att kunna vid en järnvägsrestaurant kontrollera utskänkningens handhafvande, icke kunna tillstyrka.

Hvad utskänkningsställena för öl angå vill Nämnden tillstyrka, dels att rättigheten bibehålles för den nuvarande automatrestauranten, eller ock, om denna upphör, annan i stadens centralare delar belägen dylik restaurant, dels ock, för den händelse att behof skulle inom staden yppa sig för öppnande af ytterligare ett matställe af automats natur, en rättighet reserveras härför. Något skäl för återtilldelande af den innevarande år indragna rättigheten för Centralhotellet, finner Nämnden ej föreligga. På grund häraf anser sig Nämnden äfvenledes förhindrad tillstyrka någon rättighet för ett eventuellt nyupprättadt hotell.

I likhet med innevarande år bör utminuteringskvantiteten begränsas till högst 2 liter i månaden per individ, hvarjämte som villkor för erhållande af motbok böra bibehållas de nu gällande inskränkningarne i fråga om inköpsrätten, såsom åldersgräns, fullgjord skatteplikt m. m.

Nämnden anser sig ej kunna tillstyrka bolagets anhållan, att äfven annorledes än vid måltid till spisande gäst få å utskänkningsställena för spritdrycker,

N:o 75. *Ang. ny oktroj för systembolaget.*

vin och öl utskänka ifrågavarande drycker. Gifvetvis torde ett i nykterhetshänseende praktiskt ordnande af denna fråga vara ett synnerligen svårt problem och finnas ju flera skäl, som tala för att matrestriktionerna borde häfvas. Men å andra sidan befarar Nämnden, att en sådan åtgärd skulle i alltför hög grad menligt inverka på nykterhetstillståndet, då personer med spritbegär härigenom genom besök från det ena utskänkningsstället efter det andra skulle kunna erhålla snart sagt obegränsade kvantiteter.

Hvad slutligen utskänkning af vin angår, har Nämnden en del erinringar att göra. Erfarenheten visar nämligen att under innevarande år synnerligen stora kvantiteter vin förtäras å utskänkningsställena, sedan den per individ fastställda spritdryckskvantiteten konsumerats och äfven i öfrigt. Detta gäller i synnerhet ynglingar i uppväxtåldern. Då detta förhållande gifvetvis måste söka rättas, föreslår Nämnden, att den kvantitet vin, som hvarje gäst äger rätt rekvirera och förtära, begränsas till $^2/_3$ liter, då enbart vin förtäres, men att, då såväl spritdrycker som vin utskänkas, kvantiteten vin nedsättes till $^1/_3$ liter per gäst.

Nämnden får sålunda föreslå

att oktroj beviljas under år 1920, med erinran att bolaget vid utöfvande af sin verksamhet bör ordna rusdryckshandeln så att minsta möjliga skada häraf uppstår,

att utminuteringsställena för spritdrycker, vin och öl i enlighet med bolagets hemställan bestämmes till två,

att utminuteringsställena resp. afhämtningsstlälena för öl likaledes i enlighet med bolagets anhållan bestämmas till fyra,

att utskänkningsställena för spritdrycker, vin och öl i likhet med innevarande år bestämmas till fem, förlagda på sätt ofvan sagts,

att något utskänkningsställe för vin och öl ej inrättas,

att utskänkningsställena för öl begränsas till två, bägge förlagda i s. k. automatrestauranter,

att spritdrycker må utminuteras med högst 2 liter i månaden till person, som fyllt 25 år, fullgjort skatteplikt till stat och kommun, ej åtnjuter understöd af allmänna medel och ej brister i honom åliggande försörjningsplikt,

att utminutering af vin och öl endast äger rum å de tider, då utminutering af spritdrycker är medgifven, bolaget dock obetaget att mellan kl. 9 f. m. och 6 e. m. till kända, bofasta personer hemskicka vederbörligen rekvirerat öl och vin,

att utskänkning af spritdrycker endast medgifves i sammanhang med lagad mat till ett pris af minst kr. 1:50 och till en myckenhet per gäst: egentligt brännvin högst 5 cl. samt annat brännvin högst $^1/_6$ liter eller af punsch $^1/_3$ liter,

att vin och öl icke får utskänkas annat än till spisande gäst,

att, där enbart vin utskänkes, detsamma icke får ske till större myckenhet än $^2/_3$ liter per gäst, dock att, då såväl vin som spritdrycker utskänkas, vinet icke må utskänkas till större myckenhet än $^1/_3$ liter per gäst.

Västerås den 14 maj 1919.

För Nykterhetsnämnden:

CARL THUNSTRÖM.

Eric Plantin.

Resolution.

N:o 75.

Ang. ny oktroj för systembolaget.

Remitteras till Stadsfullmäktige för begärdt yttrande, som med remissakten förväntas.

Västerås Rådhus den 3 april 1919.

På Magistratens vägnar:

JOHN KARLSSON.

H. Cronholm.

Till Konungens Befallningshafvande i Västmanlands län.

Resolution.

Remitteras till Magistraten i Västerås, som anmodas häröfver höra Stadsfullmäktige där i staden samt att med deras yttrande och eget utlåtande jämte remissakten hit inkomma.

Västerås slott i landskansliet den 1 april 1919.

På tjänstens vägnar:

GEORG ENHÖRNING.

Härmed får systembolaget i Västerås, som bildats och består af undertecknade bolagsmän och som har till uteslutande ändamål att efter därtill i behörig ordning erhållen rättighet i Västerås stad idka handel med rusdrycker i enlighet med gällande rusdrycksförsäljningsförordning och i öfrigt meddelade föreskrifter vördsamt anhålla om rättighet att inom Västerås stads kommun utöfva detaljhandel med alla de i § 1 af Kungl. Förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning af rusdrycker omförmälda slag af dylika drycker under åren 1920—1922.

Intyg om delägarnes behörighet att idka rörelsen, bolagets stadgar samt redogörelse för, hur bolaget ämnar bedrifva sin verksamhet, bifogas.

Västerås den 20 mars 1919.

Martin Jonsson.	*John Hygrell.*	*Otto Oest.*
Johan Svensson	*C. A, Palmén.*	*Gustav Holm.*
Thor Richter.	*J. R. Keijser.*	*Theofil Öberg,*

N:o 75.

Ang. ny oktroj för systembolaget.

REDOGÖRELSE

för hur Systembolaget i Västerås ämnar bedrifva sin verksamhet för detaljhandel med rusdrycker i Västerås under den ifrågasatta oktrojtiden åren 1920—1922.

Verksamheten skall afse försäljning — utminutering och utskänkning — af spritdrycker, vin och öl.

Bolaget innehar för innevarande år för detaljhandeln med rusdrycker dels två utminuteringsrättigheter för spritdrycker och vin samt eventuellt öl, dels fyra utminuterings- respektive afhämtningsrättigheter för öl, dels fem utskänkningsrättigheter för spritdrycker, vin och öl, nämligen två i stadshotellsbyggnaden, en å restaurant Klippan eller Möllers salong, en i Stadsparken och en å ön Elba, dels ock en utskänkningsrättighet för öl i Västeråsautomatens lokal.

För expeditionens behöriga ombesörjande torde det, såsom för innevarande år är medgifvet, vara nödvändigt förutse två utminuteringsställen för spritdrycker och vin eventuellt äfven samtidigt för öl samt fyra utminuteringsställen respektive afhämtningsställen för öl.

Hvad utskänkningsställenas antal beträffar och då först de för spritdrycker, hvarmed äfven utan vidare följer rättighet att utskänka vin och öl, anser bolaget det före innevarande år medgifna antalet af sju, däri då inräknade rättigheterna å Vasarestauranten och den s. k. rörliga rättigheten, för den närmaste tiden vara lämpligt. Men då någon ny rättighet ej får medgifvas under oktrojtiden och när fyra år komma att förflyta till dess utgång, torde det, dels med hänsyn till stadens snabba tillväxt och då nya förhållanden inom denna tid kunna tänkas uppkomma, som betinga inrättandet af ytterligare en restaurant eller värdshus, dels ock enär ändrade förhållanden med afseende å uthyrandet af hotell- och restaurantrörelsen eller eljes kunna anses böra föranleda uppdelning eller inrättande af särskild ny rättighet inom stadshotellsfastigheten, vara lämpligt att förutse ytterligare därutöfver två rättigheter.

Då det på grund af möjligen blifvande ändringar i trafikförhållandena å Stockholm—Västerås—Bergslagens Järnväg i den riktningen, att måltidsuppehållet i Tillberga i stället kommer att förläggas till Västerås, icke är uteslutet, att här i staden kommer att inrättas en järnvägsrestaurant, synes det lämpligt att för en eventuell sådan bevilja en rättighet för utskänkning af vin och öl.

Den nuvarande ölutskänkningsrättigheten i Västeråsautomaten torde böra bibehållas och den tidigare, dock ej för innevarande år, medgifna i Centralhotellet åter beviljas samt ytterligare en sådan beviljas bolaget för tillgodoseende af under oktrojtiden eventuellt uppkommande nytt behof.

Bolaget afser sålunda för bedrifvande af sin verksamhet två utminuteringsställen för spritdrycker och vin samt eventuellt öl, fyra utminuteringsställen respektive afhämtningsställen för öl, nio utskänkningsställen för spritdrycker, vin och öl, ett utskänkningsställe för vin och öl och tre utskänkningsställen för öl.

I sammanhang härmed vill bolaget nämna, att de ifrågasatta, ej före innevarande år förefintliga, utskänkningsrättigheterna icke äro ämnade att tagas i anspråk innan omständigheterna sådant påfordra samt att bolagets förfarande att sålunda icke genast för allmänheten öppna alla de försäljningsställen, å hvilka bolaget förklarat sig önska bedrifva sin rörelse, enligt hvad bolaget tror

N:o 75.
Ang. ny oktroj för systembolaget.

sig veta, öfverensstämmer med Kontrollstyrelsens mening samt för öfrigt jämväl förestafvas af nödvändigheten att, i händelse tillfälliga eller oförutsedda legitima behof af utskänkning af något slag af rusdrycker skulle yppa sig under den tid, för hvilken bolaget erhåller rättighet till detaljhandel med dylika drycker, kunna tillmötesgå sådana behof.

Vidkommande grunderna för försäljningsställenas förläggning synes sannolikt icke någon förändring i de nuvarande förhållandena vara af behofvet påkallad beträffande de nu utöfvade rättigheterna. Därför synes det dock icke hvare sig nödvändigt eller lämpligt att utan vidare fastslå de nuvarande lokalerna såsom gifna, enär det icke är uteslutet, att förhållanden kunna komma att inträffa, hvilka göra en eller annan förändring nödvändig.

Försäljningsställenas belägenhet angifvas fördenskull sålunda:

1) *Utminuteringsställena för spritdrycker och vin samt eventuellt öl:*

ett vid eller i närheten af Stora torget och ett vid eller i närheten af Stora gatan mellan Karlsgatan i öster och Hållgatan i väster.

2) *Utminuterings- eller afhämtningsställena för öl:*

ett i stadens södra del inom södra eller västra kvarteret, ett i stadens norra del inom norra kvarteret, ett i stadens östra del, dock ej längre öster ut än Östra Ringvägen, samt ett i stadens västra del, dock ej västligare än vid Västmannagatan.

3) *Utskänkningsställena för spritdrycker, vin och öl:*

två eller eventuellt, med hänsyn till förändrade dispositioner i afseende å uthyrning eller af annan anledning, tre inom stadshotellet, ett inom restaurant Klippan (Möllers salong) eller annan restaurant inom västra kvarteret, ett å den bolaget tillhöriga »Vasarestauranten» eller annan af bolaget anordnad värdshuslokal i närliggande trakt i södra kvarteret, ett i Stadsparken eller annat parkområde inom staden, ett å ön Elba, ett eventuellt i någon å central plats nytillkommen restaurantlokal samt en s. k. rörlig rättighet, att användas för mera tillfälliga eller oförutsedda behov.

4) *Utskänkningsstället för vin och öl:*

i järnvägsrestaurant inom eller invid järnvägsstationen.

5) *Utskänkningsställena för öl:*

ett inom den nuvarande automatrestauranten, eller annan i stadens centralare delar uppkommande dylik restaurant, ett inom Centralhotellet eller annat bättre hotell samt ett för någon likaledes å central plats nytillkommen automat eller annan bättre restaurant eller hotell.

I fråga om alla utskänkningsställena skall gälla, att de ej förläggas inom eller invid kasernområde eller lägerplats och att de ej heller förläggas så nära eller anordnas så, att de kunna verka störande för förut befintliga gudstjänst- eller andaktslokaler.

Att grunderna för förläggningen af vissa försäljningsställen icke kunnat af bolaget angifvas närmare än som skett, har sin orsak däri, att bolaget anser det olämpligt att i förväg binda sig för vissa lokaler eller fastigheter.

Å utskänkningsställena för spritdrycker, vin och öl samt det för vin och öl afser bolaget utskänkning äfven annorledes än vid måltid åt spisande gäster

N:o 75.

Ang. ny oktroj för systembolaget.

i den omfattning, som Kungl. Förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning af rusdrycker medgifver, såvida ej Konungens Befallningshafvande eller Kungl. Kontrollstyrelsen skulle finna nödigt däri föreskrifva inskränkningar, i hvilket fall bolaget är villigt underkasta sig desamma.

Utom en eller eventuellt två utskänkningsrättigheter för spritdrycker, vin och öl i stadshotellet och samma slags rättighet i Vasarestauranten, hvilka bolaget har för afsikt att själft utöfva, ämnar bolaget öfverlåta öfriga utskänkningsrättigheter till enskilda personer, men vill bolaget förbehålla sig rätt, att om så af dess styrelse pröfvas lämpligt, själft utöfva ytterligare någon eller några rättigheter.

Martin Jonsson.	*John Hygrell.*	*Otto Oest.*
Johan Svensson.	*C. A. Palmén.*	*Gustav Holm.*
Thor Richter.	*J. R. Keijser.*	*Theofil Öberg.*

N:o 76.

Drätselkammarens utlåtande ang. understödjande af en Mälardalsutställning i Södertälje.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrifvelse till Drätselkammaren den 31 december sistlidet år har en interimskommitté, hvilken tillsatts i Södertälje för en därstädes planerad utställning i samband med Mälarens öppnande för stora sjöfarten, anhållit att Västerås stad ville på sätt, som den själf funne för godt, stödja den planerade utställningen, som under benämningen Mälardalsutställningen skulle blifva en allmän svensk Handels-, Industri-, Handtverks- och Slöjd- samt Landtbruksutställning.

I skrifvelsen framhålles, att planen uppkommit för att värdigt högtidlighålla Mälarens öppnande för den större sjöfarten och att omständigheterna hafva fogat det så, att Södertälje härvid kommit i förgrunden, beroende på att de viktigaste och största arbetena, som ingå i Mälarens öppnande, hafva förlagts till Södertälje genom kanalarbetena därstädes, men att äfven andra faktorer, såsom läget vid såväl salt- som insjön och närheten till hufvudstaden, tala för stadens lämplighet till utställningsplats. Då de utvidgade trafiklederna emellertid tillkommit genom ett allmänt kraf från hela Mälardalen, speciellt från de kring Mälaren liggande städerna, låge det nära till hands att resultatet af dessa kraf eller Mälarens öppnande för den stora sjöfarten samlade uppmärksamheten från samtliga Mälarebygder i en gemensam Mälardalsutställning.

N:o 76.

Ang. understödjande af en Mälardalsutställning i Söderteljø.

Vid framställningen har fogats ett förslag till inkomst- och utgiftsstat, belöpande sig till 745,000 kronor, där det beräknats att inkomster och utgifter skola täcka hvarandra utan anlitande af tecknade garantibidrag.

Drätselkammaren har i ärendet hört Tekniska föreningen och Handtverksföreningen i Västerås samt Handelskammaren för Västmanlands och Örebro län. Samtliga hafva lifligt tillstyrkt, att staden skulle ekonomiskt stödja den planerade utställningen, och har från Handelskammaren föreslagits att staden skulle garantera utställningen ett belopp intill 10,000 kronor för den händelse utställningens ekonomi skulle komma att utvisa, att ekonomiskt understöd påfordrades.

Drätselkammaren är äfvenledes af den uppfattningen, att idéen är sådan, att densamma bör från stadens sida understödjas.

Utställningar pläga öfvervägande ekonomiseras genom en från början tillkommen garantifond, där garanterna insätta en viss summa, i förhoppning att få den tillbaka, hvilket ju ofta kan ske, och äfvensom, om så ej här skulle ske, anser Drätselkammaren att den från stadens sida i så fall gjorda uppoffringen kommit ett företag till godo, hvilket förtjänar att ekonomiskt understödjas.

I utkomna tidningar har synts, att Kungl. Vattenfallsstyrelsen ansett, att arbetet i Södertälje kanal ej bör alltför mycket forceras, utan torde detsamma ej vara fullbordadt förrän omkring år 1923, hvadan i så fall utställningen ej lärer förr komma till stånd.

Då emellertid utställningens interimskommitté anhållit om svar å sin framställning, vill Drätselkammaren hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte besluta garantera den i Södertälje planerade Mälardalsutställningen ett belopp intill 10,000 kronor, viljande Drätselkammaren, därest utbetalning af beloppet eller del däraf efter afslutande af räkenskaperna för den planerade utställningen skulle påfordras, föreslå Stadsfullmäktige huru disponeradt belopp skall gäldas.

Västerås den 18 september 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

Västerås 1919, Västm. Alleh:s A.B. tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1919. Den 25 September. XIV.

N:o 77.

Stadsplanekommitténs yttrande ang. fastställande af gatunamn.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom remiss den 30 januari innevarande år hafva Stadsfullmäktige för utlåtande till Stadsplanekommitterade remitterat Magistratens i staden förslag samma dag till gatunamn inom stadens ej planlagda område.

Kommitterade få efter granskning häraf meddela, att kommitterade i hufvudsak biträda det föreliggande förslaget, men i följande punkter hafva från Magistraten afvikande mening, äfvensom att kommitterade gjort de utvidgningar till förslaget, som framgå af nedanstående.

För undvikande af förväxling med Köpingsvägen bör den af Magistraten benämnda *Dingtunagatan* erhålla annat namn, och föreslås att den till minne af ett i närheten af gatan drifvet handtverk benämnes *Repslagargatan*. *Månevägen* bör utgöra en direkt fortsättning af *Vallbyvägen*, hvarför speciellt namn å gatudelen ej behöfver föreslås. Den af Magistraten benämnda *Almövägen* torde lämpligen, till erinran om det vid Köpingsvägen på 1200-talet uppförda, numera försvunna, S:t Ursulæ kapell, benämnas *S:t Ursulavägen*.

Namnet *S:t Ursulavägen* torde böra bibehållas mellan tomterna N:o 189 och 190 å öster sida och N:o 191 och 192 å väster samt den af Magistraten benämnda *Stadshagsvägen* fortsätta till dess den möter S:t Ursulavägen vid tomten N:o 197.

Äfvenledes äro kommitterade af den meningen att för undvikande af förväxlingar med stora utfartsvägen de *Lindö-* och *Fulleröväge*n benämnda vägarne böra erhålla andra namn, exempelvis *Birgitta-* och *Marcusvägen*, och skulle Marcusvägen fortsätta fram till Solvägen. Den mellan Frihets- och Idrottsvägarne väster om den föreslagna parken upptagna förbindelsen torde lämpligen kunna benämnas *Lingvägen*. Benämningen *Vattenborgsgatan* torde kunna bortfalla, då denna gata endast utgör en direkt fortsättning af *Djäknebergsgatan*. Till erinran om Skenvreten, belägen å Lustigkullaområdet, skulle gatan mellan den nu benämnda Djäknebergsgatan och Lustigkullagatan erhålla namnet *Skenvretsgatan*.

Ett af Magistraten ej upptaget område, inom hvilket dock gator utlagts, är *Gustafsviksområdet*. Som del af området är beläget å den s. k. Arnbomska vreten, kan lämpligen den utefter järnvägslinjen löpande gatan benämnas *Arnbomsgatan*, den ned till Gustafsvik förande gatan *Gustafsviksgatan* och den snett mellan nyssnämnda gator anlagda förbindelsen *Grefgatan*.

N:o 77.

Ang. fastställande af gatunamn.

Då för den af Magistraten benämnda *Gästgifvarvägen* å gamla kartor finnes angifvet namnet *Pistolvägen,* lärer detta senare namn böra bibehållas. Namnet *Gästgifvarvägen* kan i ställlet tilldelas en på Ragvalds backes västra sluttning löpande väg, hvilken i Magistratens förslag ej erhållit något namn.

Den väster om Gästgifvarvägen parallelt därmed från Stohagsvägen ledande vägen kan till minne af här förut boende rusthållare benämnas *Rusthållarvägen.*

Norr om kvarteret Ofelia finnes en af Magistraten ej benämnd gata, hvilken gränsar nordväst och sydost till resp. kvarteren Oktavia och Oscaria, och som på grund af sin form torde böra benämnas *Vinkelgatan.* Äfvenledes har ej benämning gifvits den mellan Annedalsgatan och Öfre Hyttvägen, norr om kvarteret Oscaria gående gatan, hvilken till erinran om Bostadsbolaget skulle kunna tilldelas namnet *Bostadsgatan.* I samband härmed bör påpekas, att Hyttvägen och Stohagsvägen i korsningen löpa gemensamt, hvarför Hyttvägen bör delas i *Öfre Hyttvägen,* från och med kvarteret Oscarias tomt N:o 4 intill Köpingsvägen och *Nedre Hyttvägen* från Stohagsvägen söderut. Namn har ej heller gifvits till den söder om Stohagsvägen å de s. k. Vretmans vretar, för närvarande mellan lägenheterna Solgården och Solbacken ledande vägen, hvilken torde kunna kallas *Backgatan.*

Benämningen *Adamsgatan* torde kunna bortfalla och ifrågavarande gata erhålla sitt namn efter det vid samma tid som S:t Ursulæ kapell uppförda S:t Örjans kapell, beläget vid Skultunavägen, nämligen *S:t Örjansgatan.* Af Magistraten onämnd är vägen mellan Blåsbovägen och Fredsgatan norr om kvarteret Dage, hvilken efter lägenheten Fågelbo kan erhålla namnet *Fågelvägen.* Äfvenledes är en förbindelseled mellan Föreningsgatan och Skultunavägen, hvilken leder dit ned ungefär midt framför kvarteret Emil, ej omnämnd. Ehuru denna gata af allmänheten redan lärer benämnas Kullgatan, torde dock, för erhållande af analogi med en å Borgmästarevreten väl i framtiden uppstående Borgmästaregata, denna gata kallas *Rådmansbacken.* Ej heller har namn gifvits en mindre gata mellan Båge- och Apalbyvägarna nordväst om kvarteret Ejnar, och föreslås härför *S:t Eriksvägen.* I öfverensstämmelse med redan bruklig benämning bör den af Magistraten ej döpta *Apalbyvägen* bibehålla detta namn.

Thunbygatan torde lämpligen böra benämnas *Thunbyvägen.*

I området väster om Persbobäcken och söder om Persbovägen bör den i norr och söder mellan Persbovägen och Ringvägen ledande hufvudgatan, till erinran om att en af stadens äldsta näringar därstädes företrädesvis idkades, benämnas *Gurksaltargatan.* Till skillnad mot Magistratens förslag vilja kommitterade föreslå, att tvärgatorna inom området erhålla, visserligen i hufvudsak samma namn som de förut föreslagna, men dessa i förhållande till de olika gatorna dock något ändrade, nämligen gatan norr om kvarteret Edvard, *Anderslundsgatan,* gatan söder om Lindsborg *Lindsborgsgatan,* söder om Gustafsborg *Gustafsborgsgatan,* söder om Ryttersborg *Ryttersborgsgatan,* och söder om Eriksborg *Eriksborgsgatan.*

Inom Vegaområdet, där gatunamnen ej närmare angifvits, föreslå kommitterade, att i norra området hufvudgatan benämnes *Vegagatan* och tvärgatorna från söder till norr resp. *Polhemsgatan, Andrégatan, Skallbergsgatan, Nordensköldsgatan* och *Palandergatan,* samt i södra området, *Iggebygatan,* i sträckning väster till öster. Slutligen bör hufvudgatan i Öfre Rosenhillsområdet benämnas *Papegojgatan,* efter vreten med samma namn.

Den af Magistraten benämnda *Katarinagatan* föreslås till namnet *Fogdegatan*. Karlsgatan bör, enligt kommitterades mening, sluta redan vid Ringvägen, och namnet sålunda bortfalla i sträckningen mellan Johanneslunds- och Katrinelundsvägarna, där benämning, med hänsyn till blifvande omreglering, torde vara obehöflig. Däremot föreslås att gatan mellan Katrinelundsvägen och Tegelvretsgatan, således sista sträckningen af den af Magistraten förlängda Karlsgatan, benämnes *Länsmansgatan*.

N:o 77. *Ang. fastställande af gatunamn.*

En lättare namnform torde vara, att ändra de af Magistraten föreslagna *Hoffstensgatan, Bomansgatan* till och med Sundinsgatan till *Hoffstens gata, Bomans gata* etc.

Kommitterade ansluta sig till Magistratens senare alternativ att benämna Persbovägens förlängning till Bergslagsvägen, *Krutkällarvägen*.

Sedan Ringvägen redan förut erhållit namn torde benämningen Bäckgatan därå midt för verkstadsområdet kunna saklöst bortfalla.

Väster om den af Magistraten benämnda Skälängsgatan går, öster om järnvägen, en ännu ej namngifven gata, hvilken, till erinran om Metallverken, kan benämnas *Metallvägen*.

Inom Hagaområdet torde ,med hänsyn till att dess bebyggare redan så benämna gatorna, den af Magistraten föreslagna *Hagagatan* kallas *Urhagsgatan, Urhagsgatan Hagagatan* och tvärgatan mellan dem söder om föreningen *Urgatan*.

Å Ängsgärdet torde de mindre trefliga namnen Loke och Balder å resp. gator utbytas mot *Lergatan* och *Jordgatan*.

Inom Frejaföreningen bör namnet Friggagatan, för undvikande af förväxling med Frejagatan, bortfalla. Såsom namn å gatan vilja kommitterade, då en del öfriga gator inom området erhållit namnet efter skalder, föreslå *Nybomsgatan,* till erinran af den i staden under 1800-talets senare del boende skalden med samma namn.

Till gatunamn inom Hemdalsområdet hafva kommitterade upprättat ett från Magistratens något afvikande förslag, åtminstone hvad placeringen af gatunamnen beträffar.

Hufvudgatan, som af Magistraten erhållit namnet *Marielundsvägen,* torde hellre benämnas Hemdalsvägen samt *Vargbogatan* gå i hufvudsaklig sträckning söder till norr från Stockholmsvägen till Hemdalsvägen. Öfriga gator inom området benämnas *Björkövägen, Birkagatan, Sigtunagatan, Uppsalagatan, Strängnäsgatan, Enköpingsgatan, Norrtäljevägen* och *Roslagsgatan,* hvarvid, förutom öfriga från Magistratens förslag gjorda afvikningar, dock bör observeras, att den af nämnda myndighet benämnda Roslagsgatan af kommitterade, då densamma utgör en direkt fortsättning af *Solhemsgatan,* äfven inom detta område bör benämnas på sistnämnda sätt. Gatunamnens placering framgår af kommitterades bilagda karta.

Då inom Byggnadsnämnden i staden godkänts ett af Stadsingeniören upprättadt förslag till tomtindelning af Malmabergsområdet och kommitterade erhållit kännedom om förslaget, har det ansetts lämpligt att äfven föreslå namn å gatorna å det föreliggande förslaget.

Från Hemdalsområdet förtsätter *Utmarksvägen* i hufvudsaklig nordöstlig riktning upp till och förbi Malmabergs gård. På västra sidan af området löper *Malmabergsgatan,* från hvilken i södra delen af området utgå *Montörsgatan* och *Stenläggargatan,* det senare namnet till erinran af Malmabergs ägare. Mellan

N:o 77. *Ang. fastställande af gatunamn.* Malmabergsgatan och Hagagatan skulle ligga *Modellgatan* och *Gjutaregatan*, den senare fortsättande i östlig riktning genom hela området. Öfriga gator inom området skulle blifva *Filargatan, Borrargatan, Pressargatan, Målargatan, Svarfvargatan* och *Lindargatan*, och framgå dessas läge af kartan.

Västerås den 18 september 1919.

På Stadsplanekommitterades vägnar:

JOHN KARLSSON.

Eric Plantin.

N:o 77.
Ang. fastställande af gatunamn.

REGISTER

i alfabetisk ordning öfver befintliga och föreslagna gatunamn inom Västerås stads planlagda område äfvensom utanför stadsplanen med undantag dock för gator om hvars namn Magistraten och Stadsplanekommittén haft olika meningar.

Namn	Gatans läge	Namn ändrat från	Anm.
A.			
Agnegatan	Aroslund	—	
Akademigatan	Akademivreten	—	
Akademivägen	»	—	
Allégatan	Stadsplan	—	
Almelundsgatan	Almelund	—	Ny.
Anderslundsgatan	Anderslund	—	»
Andrégatan	Vegaföreningen	—	»
Annedalsgatan	Annedal	—	
Apalbyvägen	Öster om Blåsbo	—	»
Arnbomsgatan	Gustafsvik	—	»
Arosvägen	Akademivreten	—	
B.			
Backgatan	Väster om Stallhagen	—	Ny.
Bergmarksgatan	Sommarro	—	»
Bergsgatan, Västra	Stadsplan	—	
Birkagatan	Hemdal	—	»
Biskopsgatan	Stadsplan	—	
Björkövägen	Hemdal	—	»
Blåsbogatan	Stadsplan	—	
Blåsbovägen	Blåsbo	—	
Bomans gata	Hoffsta	—	»
Bondegatan	Stadsplan	—	
Borrargatan	Malmaberg	—	»
Bostadsgatan	Söder om Annedal	—	»
Brahegatan	Stadsplan	—	
Bryggerigatan, Gamla	»	—	
Bryggerivägen	»	—	
Bågevägen	Blåsbo	—	
D.			
Dalavägen	Blåsbo	—	
Djäknegatan	Stadsplan	—	
Djäknegränd	»	—	
Djäknebergsgatan	»	—	
Drottninggatan	Jakobsberg	—	
Dünagatan	Hammarby stadshage	Fredsvägen	»

N:o 77.
Ang. fastställande af gatunamn.

Namn	Gatans läge	Namn ändrat från	Anm.
E.			
Edlindsgatan	Sommarro	—	Ny.
Emausgatan	Emaus industrimark	—	
Engelbreksgatan	Stadsplan	—	
Engvalla gata	Hoffsta	—	»
Enköpingsgatan	Hemdal	—	»
Eriksgatan	Stadsplan	—	
Eriksvägen, St.	Blåsbo	—	»
Eriksborgsgatan	Eriksborg	—	»
Esplanaden, Domkyrko	Stadsplan	—	
Esplanaden, Södra	»	—	
F.			
Filaregatan	Malmaberg	—	Ny.
Flodiusgatan	Blåsbo	—	»
Floragatan	Stadsplan	—	
Fredsgatan	Norrmalm	—	
Frejagatan	Freja	—	»
Frihetsvägen	Hammarby stadshage	—	
Fågelvägen	Blåsbo		»
Föreningsgatan	Norrmalm	—	
G.			
Garpgatan	Jakobsberg	—	Ny.
Geijersgatan	Freja	—	»
Gjutargatan	Väster om Almelund	—	»
Granelundsgatan	Gustafsvik	—	»
Grefgatan	Malmaberg	—	»
Gränsgatan	Norrmalm	—	
Gurksaltaregatan	Väster om Tegelvreten	—	»
Gustafsgatan	Stadsplan	—	
Gustafsborgsgatan	Gustafsborg	—	»
Gustafsviksgatan	Gustafsvik	—	»
Gymnastikgränd	Stadsplan	—	
Gåsmyregatan	»	—	
Gästgifvarevägen	Stohagen	—	»
Götgatan	Jakobsberg	—	
H.			
Hagagatan	Haga	—	Ny.
Hammarbygatan	Jakobsberg	—	
Hamngatan	Stadsplan	—	
Handtverkaregatan	»	—	
Herrgårdsgatan	»	—	
Hoffstens gata	Katrinelund	—	»
Hållgatan	Stadsplan	—	
Högbergsgatan	Jakobsberg	—	
I.			
Idrottsvägen	Hammarby stadshage	—	
Iggebygatan	Vega	—	

N:o 77.

Ang. fastställande af gatunamn.

Namn	Gatans läge	Namn ändrat från	Anm.
J.			
Jakobsgatan	Jakobsberg	—	
Jakobsbergsgatan	»	—	
Järnvägsgatan, Östra	Stadsplan	—	
K.			
Kapellvägen	Blåsbo	—	
Kaplansgatan	Stadsplan	—	
Karlsgatan	»	—	
Karlsbergsvägen	Karlsberg	—	Ny.
Karlsdalsgatan	Karlsdal	—	»
Kassörsgatan	Stadsplan	—	
Klockaregatan	»	—	
Klockbacksgatan	Sommarro	—	»
Knutsgatan	Stadsplan	—	
Kockvretsgatan	Väster om Almelund	—	»
Kopparbergsvägen	Stadsplan	—	
Korsängsgatan	Norr om Metallverken	—	
Kristinagatan	Stadsplan	—	
Krutkällarvägen	Söder om Hoffsta	—	»
Kullavägen	Blåsbo	—	
Kungsgatan	Stadsplan	—	
Kungsängsgatan	»	—	
Kyrkogatan, Västra	»	—	
Kyrkogatan, Östra	»	—	
Kyrkobacksgatan	»	—	
Källgatan	»	—	
Köpingsvägen	Västra förstaden	—	Ny. Stora g:s förlängn.
Köpmangatan	Stadsplan	—	
L.			
Langenbergsgatan	Norrmalm	—	
Landtvärnsgatan	Almelund	—	
Lidmansvägen	Stadsplan	—	
Lindargatan	Malmaberg	—	
Lingvägen	Hammarby stadshage	—	
Linnégatan	Stadsplan	—	
Lundagatan	Aroslund	—	
Lustigkullsgatan	Lustigkulla	—	
Länsmansgatan	Katrinelund	—	Ny. Enl. Magistraten = Karlsgatans förlängning.
Löfbergs gata	Hoffsta	—	Ny.
M.			
Malmabergsgatan	Ängsgärdet—Malmaberg	—	
Metallvägen	Väster om Korsängsgärdet	—	Ny.
Mileniigatan	Jakobsberg	Skolgatan	»
Mobergs gata	Hoffsta	—	»
Modellgatan	Haga	—	»
Montörgatan	Malmaberg	—	»

N:o 77.
Ang. fastställande af gatunamn.

Namn	Gatans läge	Namn ändrat från	Anm.
Munkgatan	Stadsplan	—	
Myggbogatan	Korsängsgärdet	—	
Målaregatan	Malmaberg	—	Ny.
N.			
Narvavägen	Hammarby stadshage	—	
Nordenskjöldsgatan	Vega	—	Ny.
Norelii gata	Hoffsta	—	»
Norrtäljevägen	Hemdal	—	»
Nygatan	Stadsplan	—	
O.			
Odengatan	Norr om Ängsgärdet	—	
Oxbacksgränd	Stadsplan	—	
P.			
Pallandergatan	Vega	—	Ny.
Papegojgatan	Rosenhill	—	»
Parkvägen	Stadsplan	—	
Per Olofsgatan	Blåsbo	—	»
Persbovägen	Kristiansborg	—	»
Pilbogatan	Jakobsberg	—	
Pistolvägen	Stohagen	—	»
Polhemsgatan	Vega	—	»
Pressaregatan	Malmaberg	—	»
Prästgärdsgatan	Emaus industrimark	—	»
R.			
Ragvaldsgatan	Annedal	—	
Rektorsgatan	Stadsplan	—	
Rigärdsgatan	Emaus industrimark	—	Ny.
Roslagsgatan	Hemdal	—	»
Rudbecksgatan	Stadsplan	—	
Runebergsgatan	Freja	—	»
Rusthållarevägen	Stohagen	—	»
Ryttersborgsgatan	Ryttersborg	—	»
Råbygatan	Jakobsberg	—	
Rådmansbacken	Norrmalm	Kullgatan	
S.			
Sandgärdsgatan	Väster om Korsängsgärdet	—	Ny.
Sandvretsgatan	Jakobsberg	—	
Schenströmsgatan	»	Linnégatan	»
Sigtunagatan	Hemdal	—	»
Skallbergsgatan	Vega	—	»
Skenvretsgatan	Lustigkulla	—	»
Skogsvägen	Aroslund	—	
Skolgatan	Stadsplan	—	
Skomakaregatan	»	—	
Skälängsgatan	Väster om Korsängsgärdet	—	»
Slottsgatan	Stadsplan	—	

N:o 77.

Ang. fastställande af gatunamn.

Namn	Gatans läge	Namn ändrat från	Anm.
Smedjegatan	Stadsplan	—	
Snickargatan	»	—	
Solhemsgatan	Solhem	—	Ny.
Solvägen	Hammarby stadshage	—	
Sommarrogatan	Sommarro	—	»
Stadshagsvägen	Hammarby stadshage	Ringvägen	»
Stallhagsgatan	Stadsplan	—	
Stenläggaregatan	Malmaberg	—	»
Stjernhjelmsgatan	Korsängsgärdet	Arosgatan	»
Stjernshöksgatan	»	Mälaregatan	»
Stohagsvägen	Stohagen	—	»
Storagatan	Stadsplan	—	
Strandvägen	»	—	
Strängnäsgatan	Hemdal	—	»
Sturegatan	Stadsplan	—	
Sundins gata	Hoffsta	—	»
Svantegatan	Stadsplan	—	
Svarfvargatan	Malmaberg	—	»
Sveavägen	Hammarby stadshage	—	
Särlagatan	Annedal	—	
T.			
Tegelvretsgatan	Tegelvreten	—	
Tegnérgatan	Korsängsgärdet	—	
Tessingatan	Stadsplan	—	
Timmermansgatan	»	—	
Torggatan	»	—	
Torsgatan	Ängsgärdet	—	Ny.
Trädgårdsgatan, Nedre	Stadsplan	—	
» Öfre	»		
Turegatan	Jakobsberg	—	
U.			
Upsalagatan	Hemdal	—	Ny.
Urgatan	Haga	—	»
Urhagsgatan	»	—	»
Utanbygatan	Stadsplan	—	
Utmarksgatan	Hemdal	—	»
V.			
Vahlbäcksgatan	Blåsbo	—	Ny.
Vallbyvägen	Jakobsberg	Engelbrektsgatan	»
Wallingatan	Stadsplan	—	
Vargbogatan	Hemdal	—	»
Vegagatan	Vega	—	»
Verkstadsgatan	Industriområdet	—	»
Wijkmansgatan	»	—	
Viktorigatan	Korsängsgärdet	—	
Villagatan	Stadsplan	—	
Vinkelgatan	Söder om Annedal	—	»
Vretgatan	Jakobsberg	—	
Västermalmsgatan	Stadsplan	—	
Västgötegatan	»	—	
Västmannagatan	»	—	

N:o 77.

Ang. fastställande af gatunamn.

Namn	Gatans läge	Namn äandrt från	Anm.
Z.			
Zimmermansgatan	Väster om Hoffsta	—	
Å.			
Ågatan, Västra	Stadsplan	—	
„ , Östra	„	—	
Åsgatan	Jakobsberg	—	
Ä.			
Ängsgatan	Ängsgärdet	—	
Ärlagatan	Annedal	—	
Ö.			
Östermalmsgatan	Stadsplan	—	

REGISTER

öfver gator å Västerås stadsplanlagda område, som af Magistraten och Stadsplanekommittén gifvits olika namn.

Magistratens förslag	Kommitténs förslag	Gatans läge	Namn ändrat från
Adamsgatan	St. Örjansgatan	Aroslund	—
Almövägen	St. Ursulavägen	Hammarby stadshage	—
Baldersgatan	Jordgatan	Ängsgärdet	—
Dingtunagatan	Repslagaregatan	Almelund	—
Friggagatan	Nybomsgatan	Freja	—
Fullerövägen	Marcusvägen	Hammarby stadshage	Lundavägen
Hemdalsgatan	Bortfaller	Hemdal	—
Hyttvägen	Öfre och Nedre d:o	Öster om Annedal	—
Katarinagatan	Fogdegatan	Katrinelund	—
Lindövägen	Birgittavägen	Hammarby stadshage	Dalavägen
Lokegatan	Lergatan	Ängsgärdet	—
Marielundsvägen	Hemdalsvägen	Hemdal	—
Månevägen	Vallbyvägen	Väster om Almelund	Engelbrektsvägen
Thunbygatan	Thunbyvägen	„ „ Kristiansborg	—
Vattenborgsgatan	Djäknebergsgatan	„ „ Djäkneberget	—

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

N:o 77.
Ang. fastställande af gatunamn.

Utom den äldre stadsplanen har det förhållande, att en mängd gator och vägar helt och hållet sakna namn eller icke erhållit sådana, som för allmänheten äro kända, eller ock erhållit samma eller liknande namn som gator inom stadsplanen, förorsakat en mängd olägenheter, hvilka böra afhjälpas genom att åt dessa gator och vägar gifvas namn, som blifva beståndande och komma till allmän kännedom.

Magistraten hemställer förty att Stadsfullmäktige tar denna fråga till behandling och fastställer gatunamn utom stadsplanen.

För underlättande af detta arbete har Magistraten beträffande gatunamn uppsatt följande

P. M.

med förslag till gatunamn inom Västerås stads ej planlagda område.

I. Områden väster om stadsplanen.

A) *Norr om Stora gatans förlängning.*

1:o) *Inom Västerås stads äldre område: Stora gatan* delar sig vid Västmannagatan i två armar, den längre eller södra sammanfallande med allmänna landsvägen till Köping och den norra, ledande genom lägenheterna Andersborg och Almelund samt de nya byggnadskvarteren å området för sistnämnda lägenhet.

Likasom Stora gatan öster om staden, sedan gatan lämnat den egentliga stadsplanen, erhållit annat namn, torde också här vara lämpligt att södra delen af Stora gatan väster om Västmannagatan, där förstnämnda gata mer har karaktär af väg än gata, erhålla namnet *Köpingsvägen* och den norra grenen, till erinran af den socken, som, efter det Lundby och S:t Ilians socknar införlifvats med staden, närmast angränsar staden, *Dingtunagatan.*

Från Köpingsvägen äro i nordlig riktning inom Västerås' äldre område framdragna sex gator, a) den östligaste mellan byggnadskvarteren Jenny och Katarina, framgående öfver den äga, som af ålder benämnts Oxbacksvreten. Lämpligt namn för denna gata skulle därför vara Oxbacksgatan, men då förut inom staden finnes Oxbacksgränden, måste man gå till en senare tid, då området benämnts Almelund och kalla gatan *Almelundsgatan;* b) vidare i väster mellan kvarteren Johanna och Jenny är upptagen en ny gata, som af äldre namnet »Landtvärnsåkern» på en närliggande jordäga torde böra erhålla namnet *Landtvärnsgatan;* c) mellan kvarteren Josefina och Johanna finnes å kartan utmärkt en till en del äfven upptagen väg. Då denna väg, som i dess norra del utgör gräns mellan äldre staden och Hammarby stadshage, inom nämnda byggnadsområdet erhållit namnet *Solvägen,* är lämpligt att den äfven inom äldre staden får samma namn; d) mellan kvarteren Juliana och Josefina är å kartan markerad en ännu icke utlagd väg; då sol och måne så ofta i sammanhang nämnas, kan ju åt denna väg gifvas namnet *Månevägen;* e) mellan kvarteren Justina och Juliana öfver lägenheten Granelund är upptagen en väg, som till erinran om äldre namnet på den jordäga, hvaröfver vägen framgår, kan benämnas *Kockvretsgatan.*

N:o 77.

Ang. fastställande af gatunamn

Den mindre tvärgata, som förbinder Kockvretsgatan och Månevägen, kan ju benämnas *Granelundsgatan.*

f) Slutligen i gränsen mellan stadens äldre område och Hammarby stadshage är upptagen en väg, som inom Stadshagen erhållit namnet *Sveaävgen.* Detta namn torde böra behållas äfven å vägen inom äldre stadsområdet;

2:o) inom området för *Hammarby stadshage:* Inom stadshagen finnas följande vägar i riktning mot norr räknadt från staden utåt landsbygden med af bebyggarne inom området erhållna namn:

a) *Solvägen,* b) *Engelbrektsvägen,* c) *Sveavägen,* d) *Tomtebovägen,* e) *Fredsvägen,* f) *Narvavägen,* och g) ännu utan namn, samt vägarne i riktning väster mot öster med namnen h) *Dalavägen,* i) *Lundavägen,* k) *Idrottsvägen,* l) *Frihetsvägen* och m) *Ringvägen.*

Om Solvägen och Sveavägen är förut nämnt.

Namnet å Engelbrektsgatan måste förändras, för att ej leda till misstag beträffande redan inom den äldre staden befintlig gata af samma namn. Magistraten föreslår att namnet ändras till *Vallbyvägen,* såsom en erinran om namnet å de ägor, hvartill vägen leder; under litt. g) omnämnda gata, ännu utan namn, torde erhålla namnet *Almövägen,* till erinran om den egendom, som, jämte Fullerö, utgjort den fideikommissegendom, hvarifrån Stadshagen försålts. Under litt. e), h), i) och m) upptagna gator eller vägar, Fredsvägen, Dalavägen, Lundavägen och Ringvägen, måste likaledes ändra namn, för att ej föranleda misstag rörande förut namngifna gator inom stadsplanen eller å områden utom densamma. Magistraten föreslår för litt. e), nu benämnd Fredsvägen, namnet *Dünavägen,* för litt. h), nu benämnd Dalavägen, och för litt. i), nu benämnd Lundavägen, af nyssnämnda skäl namnen *Lindövägen* och *Fullerövägen,* och för litt. m), nu benämnd Ringvägen, namnet *Stadshagsvägen;*

3:o) *Inom byggnadsområdet Jakobsberg.* Byggnadsområdet har sin hufvudsakliga sträckning i söder och norr och i samma hufvudriktning finnas inom området följande vägar.

Jakobsbergsgatan, utgörande en fortsättning af gatan med samma namn inom stadsplanen, *Åsgatan, Drottninggatan, Jakobsgatan, Engelbrektsgatan, Linnégatan, Thuregatan* och *Råbygatan,* samt i hufvudriktning väster till öster *Vretgatan, Högbergsgatan, Malmbergsgatan, Götgatan, Pilbogatan, Skolgatan* och *Sandvretsgatan.*

Så vidt ske kan böra dessa gators namn bibehållas, men där liknande namn å gator finnas inom stadsplanen eller andra stadens områden, måste utbyte af namn ske.

Sålunda bör af förut nämndt skäl Engelbrektsgatan erhålla namnet *Vallbyvägen* eller *Vallbygatan* samt namnet å Linnégatan förändras. Magistraten erinrar härvid om den släkt, Jakobsberg förut tillhört, och om en af stadens donatorer (Schenströmska barnhusfonden) Magnus Schenström, samt föreslår namnet *Schenströmsgatan.*

Malmbergsgatan torde, för undvikande af förväxling med Malmabergsgatan inom östra stadsplanen, kunna benämnas *Garpgatan,* till erinran om namnet Garp, Råby, å ett i närheten beläget hemman. Skolgatan kan, till erinran om de tre vretar, som jämte 1/4 mantal Vallby och Norra Sandvreten, bildat byggnadsområdet Jakobsberg, benämnas *Mileniigatan.*

4:o) Inom Västerås stads äldre område ligga också de så kallade Lustigkulls- och Skenvretarne, bildande byggnadsområdet *Lustigkulla*. N:o 77. *Ang. fastställande af gatunamn.*

Hufvudgatan inom byggnadsområdet har erhållit namnet *Lustigkullsgatan*, hvilket namn torde böra utsträckas äfven till gatans förlängning till Skerikesvägen. En annan ej namngifven gata inom byggnadsområdet, framgående öfver äldre vattenledningen och antagligen inom kort erhållande förbindelse med vägen till vattenborgen, föreslår Magistraten benämnas *Vattenborgsgatan*.

B. *Söder om Stora gatans förlängning:*

Med undantag allenast för byggnadsområdet Annedal, inom hvilket gatorna redan erhållit namnen *Annedalsgatan, Särlagatan, Arlagatan* och *Ragvaldsgatan*, finnas inom områdena söder om Stora gatans förlängning eller Köpingsvägen ännu knappast några gator hvare sig i verkligheten eller utmärkta å kartor. Öfver områdena söder om Köpingsvägen framgå dock en del vägar, utefter hvilka byggnadsverksamhet delvis i afsevärd omfattning ägt rum.

För dessa vägar föreslår Magistraten följande namn: för vägen öster om Ragvaldsbacke, ledande till Västerås hytta, *Hyttvägen*, för vägen förbi Ljungstorp öfver Gästgifvarehagen öfver järnvägen till gästgifvareängen, *Gästgifvarevägen*, för vägen från Hammarby banvaktstuga till Carlsberg, *Karlsbergsvägen*, samt för vägen från Västmannagatan norr om Bellevue förbi lägenheten Dalby och Direktör Frans Johanssons trädskola samt Vilhelmsberg öfver järnvägen samt genom Karlsbergs byggnadsområde *Stohagsvägen*, sistnämnda namn till erinran om äldre benämning å marken, hvaröfver vägen framgår.

II. Områden norr och öster om stadsplanen.

A. *Inom byggnadsområdena Aroslund, Akademivreten, Norrmalm och Blåsbo:*

Under hänvisning till bilagda karta föreslår Magistraten:

att namnet *Arosvägen* fastställes att gälla äfven för vägen söder om kvarteren Adam, Adrian och Albert,

att gatan mellan kvarteren Adam och Adrian benämnes *Adamsgatan*,

att namnet å *Föreningsgatan* utsträckes att gälla för gatans förlängning fram mot Arosvägen,

att namnet *Blåsbovägen* må gälla äfven för vägens förlängning fram till Arosvägen,

att gatan mellan kvarteren Abel och Bengt, Balder och Bertil samt Bartold och Baltsar fram mot Apalbyvägen måtte till minne af den släkt, som upplåtit marken till bebyggande, benämnas *Flodinsgatan*,

att den från Flodinsgatan utgående gatan mellan kvarteren Agne och Balder fram mot Blåsbogatan måtte, till minne af en utaf stadens donatorer, benämnas *Wahlbäcksgatan*.

B. *Inom byggnadsområdet Vega* samt områdena Rosenhill, Eriksborg, Ryttersborg, Gustafsborg, Lindsborg, Anderslund och Valsborg, begränsadt i öster af Persbobäcken.

Till områdena leder i norr vägen, som utgör en fortsättning af Gåsmyregatan, och nu allmänt benämnes *Thunbygatan*. Detta namn torde böra bibehållas.

N:o 77.

Ang. fastställande af gatunamn.

I väster och öster leda vägar:

a) mellan lägenheten Lindsborg och Anderslund; denna väg torde lämpligen kunna benämnas *Anderslundsgatan;*

b) mellan lägenheten Gustafsborg och Lindsborg. Denna väg torde böra benämnas *Lindsborgsgatan;*

c) vägen mellan lägenheten Ryttersborg och Gustafsborg kan lämpligen benämnas *Ryttersborgsgatan;*

d) den från Thunbyvägen i östlig riktning mot Kristiansborg framgående vägen vill Magistraten, till erinran om denna egendoms gamla namn, benämna *Persbovägen;*

e) Inom byggnadsområdet Vega liggande å Iggeby gärde och Papegöjvreten, böra blifvande gator benämnas *Iggebygatan, Papegöjgatan* och *Vegagatan.*

C. *Inom området mellan Persbobäcken i väster och Bergslagsvägen i öster,* omfattande, utom en del nya byggnadskvarter, byggnadsområdena *Nygård, Johanneslund, Karlsdal, Katrinelund, Loviseberg* och *Hoffsta,* böra

a) de från stadsplanen fortsatta gatorna *Engelbrektsgatan, Karlsgatan* och *Allégatan* behålla sina namn äfven i fortsättningen,

b) öfriga, förut ej namngifna, gator inom områdena Karlsdal och Katrinelund föreslår Magistraten måtte benämnas *Karlsdalsgatan, Katrinagatan* och, till erinran om den man, som bildade Katrinelundsföreningen, *Hoffstensgatan,*

c) den från Bergslagsvägen till Kristiansborg ledande gamla vägen mellan byggnadsföreningen Katrinelund och Hoffstaområdet, utgörande en fortsättning af förut under litt. C. d) omförmälta Persbovägen, torde böra behålla detta namn eller ock, till erinran om den backe, som vägen passerar, benämnas *Krutkällarvägen,*

d) inom byggnadsområdet Hoffsta, samt norr om desamma belägna nya byggnadskvarteren Arne och Assar föreslår Magistraten att gatorna, till erinran om de stadens donatorer, hvilkas namn ej förut fästats vid någon gata, benämnas, norr om kvarteret Arne *Bomansgatan,* mellan kvarteren Arne och Assar *Engvallsgatan,* mellan kvarteret Assar och byggnadsområdet Hoffsta *Mobergsgatan* samt inom kvarteret Hoffsta *Noreliigatan* och *Löfbergsgatan,* samt att vägen väster om samma kvarter benämnes *Sundinsgatan.*

D. *Området* mellan Bergslagsvägen och stadsplanen i väster samt järnvägen i öster är upptaget af de större industriella inrättningarne Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget och Svenska Metallverken för verkstäder och arbetarebostäder.

Från öster till väster leder öfver området gamla inkörsvägen till staden, *Korsängsgatan.*

Söder om densamma, mellan Metallverkens och A. S. E. A:s verkstäder finnes en verkstäderna skiljande gata, hvilken Magistraten föreslår benämnes *Verkstadsgatan.*

Norr om Korsängsgatan finnes utmed Metallverkens arbetarebostäder två gator i riktning söder—norr, förut benämnda *Emausgatan* och *Wijkmansgatan* efter namnen å stället, hvartill marken förut hört, och första grundläggaren af Västerås storindustri, direktören Oscar Fredrik Wijkman. Tvärgatorna öfver samma bostadsområde föreslår Magistraten må benämnas till erinran om namnet å de gärden, hvaröfver gatorna framgå, *Rigärdsgatan* och *Prästgärdsgatan.*

E. Mellan järnvägen i väster och Malmabergsgatan i öster finnas två bebyggda områden, det ena å *Sandgärdet*, tillhörigt Svenska Metallverken. Gatorna inom samma område föreslår Magistraten må benämnas *Sandgärdsgatan* och *Skälängsgatan*, till erinran om äldre namn på de jordar, hvaröfver gatorna framgå.

N:o 77. *Ang. fastställande af gatunamn.*

Det andra byggnadsområdet är *Hagaområdet* med två gator, den ena utgående från Malmabergsgatan och efter en krök åt norr, ledande tvärs igenom byggnadsområdet; åt denna gata föreslås namnet *Hagagatan*, den andra begränsande byggnadsområdet i öster åt denna senare gata, som framgår genom den af äldre med »Urhagen» benämnda hagmark, föreslås namnet *Urhagsgatan*.

Öster om Malmabergsgatan norr om Pilgatan finnas de tätast bebyggda områden utom stadsplanen, *Ängsgärdet*, *Korsängsgärdet* eller *Viktoriaföreningen*, byggnadsområdena *Freja*, *Solhem* och *Hemdal*.

F. Inom Ängsgärdet benämnes nordligaste eller den mellan Ängsgärdet och Korsängsgärdet framgående, i Stockholmsvägen utmynnande gata, *Odengatan*, egentligen utgörande en fortsättning af Korsängsgatan, väster om järnvägen. Därest under järnvägen förbindelse uppnås mellan gatorna, torde gatan äfven öster om järnvägen böra återtaga sitt gamla namn, Korsängsgatan, men för närvarande torde namnet *Odengatan* vunnit sådan häfd, att detta namn bör bibehållas.

Utom Odengatan har inom Ängsgärdet endast en gata erhållit namn, nämligen den parallelt med Pilgatan framgående gatan, som benämnes *Ängsgatan*, hvilket namn torde böra bibehållas.

Öfriga öfver Ängsgärdet framdragna gator, som ej redan erhållit namn, föreslår Magistraten måtte benämnas *Lokegatan*, *Torsgatan* och *Baldersgatan*.

Den öfver Ängsgärdet östligast framgående gata, som utgör en fortsättning af Viktoriaföreningens östra gränsgata, benämnes redan nu *Myggbogatan* och bör behålla samma namn.

G. Öfriga öfver *Korsängsgärdet* och *Viktoriaföreningen* framgående gator benämnas nu, räknadt från öster mot väster, Mälaregatan, Arosgatan och Tegnérgatan samt från söder mot norr *Viktoriagatan*.

Visserligen finnes förut ej någon gata inom staden eller å dess område, benämnd Mälaregatan, men detta namn synes här omotiveradt och har ej heller vunnit sådan häfd, att utbyte af detta namn icke må ske. Och för undgående af förväxling med Arosvägen måste Arosgatan erhålla annat namn. Magistraten föreslår således för Mälaregatan och Arosgatan nya namn, och att därvid fästes namnen å tvänne stormän inom riket, tillika prydnader vid Västerås forna gymnasium, Stjernhök och Stjernhjelm. Vinner detta Magistratens förslag bifall, skulle gatorna benämnas *Stjern~~höksgatan och Stjern~~hjelmsgatan*.

H. Inom byggnadsområdena *Freja* och *Solhem* hafva inga gator hittills erhållit namn. De gator, som finnas utlagda, framgå i väster och öster. Och föreslår Magistraten för dessa, räknadt från norr till söder, följande namn: *Frejagatan*, *Friggagatan*, *Solhemsgatan*, *Geijersgatan* och *Runebergsgatan*, de båda senare namnen såsom anslutning till den söder om Korsängsskolan framgående Tegnérgatan.

I. Likaså sakna alla gator namn inom öster om Folkets park belägna byggnadsområden på Vargbo ägor, numera gemensamt benämnda byggnadsområdet *Hemdal*.

N:o 77.

Ang. fastställande af gatunamn.

Vägen, som i väster begränsar detta område, har af ålder efter det ställe, hvartill den leder, benämnts Malmabergsvägen. Då förväxling härigenom kan ske med Malmabergsgatan, föreslår Magistraten, at tvägen benämnes efter det ställe, vägen passerar, och att vägen således erhåller namnet *Marielundsvägen.*

Under erinran om byggnadsområdets namn, namnet å den lägenhet hvarå byggnadsområdet anlagts, samt att området i söder gränsar till Stockholmsvägen och i öster till stadens utmark, föreslår Magistraten för gatorna inom området följande namn, fördelade på sätt kartan utvisar:

Vargbogatan, Hemdalsgatan, Uppsalagatan, Birkagatan, Enköpingsgatan, Sigtunagatan, Roslagsgatan och *Utmarksgatan.*

K. Slutligen finnes söder om Stockholmsvägen, omslutet af Västmanlands Regementes mötesplats, ett byggnadsområde *Sommarro,* benämnt efter förre borgaren i staden, Lidbecks, sommarvilla med samma namn. Ägorna, hvarå denna villa uppförts, hafva af ålder benämnts Bergmarkska vreten, Edlindska vreten och Klockbacken. Magistraten föreslår följande gatunamn inom byggnadsområdet: *Bergmarksgatan, Edlindsgatan, Klockbacksgatan* och *Sommarrogatan.*

Ett register öfver befintliga och föreslagna gatunamn bifogas, likasom en kartkopia därå gatunamnen utsatts.

Sedan namnen å gator och vägar vunnit fastställelse och skyltar angående namnen i gatukors uppsatta, kommer Magistraten att vidtaga åtgärder för att fastigheter vid gatorna och vägarna utom stadsplanen erhålla gatunummer och förses med skyltar därom.

Det torde vara lämpligt att numreringen å fastigheterna börjar från stadsplanen för de gator och vägar, som därifrån utgå.

Västerås Rådhus den 30 januari 1919.

På Magistratens vägnar:

JOHN KARLSSON.

H. Cronholm.

Västerås 1919, Västm. Alleh:s A.B:s Tryckeri

N:o 78.

Drätselkammarens skrifvelse ang. vissa ersättningar till arrendatorerna af Johannisberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrifvelse till Drätselkammaren den 26 augusti sistlidet år anhöllo arrendatorerna af egendomen Johannisberg, Harald Thalin och Gunnar Lindqvist, i anledning däraf att en elektrifiering af egendomen vore ifrågasatt, om Drätselkammarens uttalande huruvida staden, i händelse att köp af Johannisbergs egendom eller del däraf komme till stånd, vore villig bestrida kostnaderna för elektrifieringen ifråga, och beslöt Drätselkammaren preliminärt uttala sig för att staden skulle bestrida kostnaderna för nämnda elektrifiering för så vidt dessa kostnader icke komme att inräknas i blifvande köpeskilling för egendomen och med afdrag af vanlig amortering å anläggningen under tiden från elektrifieringen och intill stadens eventuella tillträdande af egendomen.

Sedermera hafva ofvannämnda arrendatorer i skrifvelse den 25 sistlidne augusti meddelat Drätselkammaren att, därest Johannisbergs gård skall kunna ingå i Lundby och S:t Ilians distributionsförening, desamma måste med hänsyn till egendomens areal teckna densamma för 220 andelar à 50 kronor pr st. i föreningen, då däremot staden, därest köp enligt styckningsförslag alternativ II skulle komma till stånd, med hänsyn till den inköpta arealen endast skulle blifva skyldig öfvertaga 90 andelar, oaktadt dock samtliga elektriska anläggningar komme att falla inom den del af egendomen, som öfvertoges, och därför anhållit att staden ville, oaktadt endast 90 andelar komme att belöpa sig på det eventuellt inköpta området, förbinda sig att öfvertaga samtliga andelar.

Drätselkammaren har i detta fall med hänsyn till att, därest samtliga andelar öfvertoges, desamma sedermera kunde öfvertagas af inom det öfriga området sig bosättande egnahemsbyggare, uttalat sig för att staden, därest köp af del af Johannisbergs egendom komme till stånd, måtte vid tillträdet öfvertaga den andelsskuld, enligt distributionsföreningens förslag utsatt att amorteras på 20 år, som vid öfvertagandet belöpte sig på den elektriska anläggningen.

Slutligen hafva arrendatorerna efter erhållen kännedom om dessa Drätselkammarens preliminära beslut förklarat, att de intet ha att erinra mot dem i hvad de afse de inre anläggningarna, då däremot hvad den yttre hufvudlinjen beträffar, de anse att staden vid deras afträdande af egendomen borde öfvertaga hela kostnaden härför. Som motiv anföres, att elektrisk kraft redan levereras till gården från Aktiebolaget Svenska Elektrolytverket och att sökandena endast del-

N:o 78.

Ang. vissa ersättningar till arrendatorerna af Johannisberg.

taga i föreningsnätet för att föreningen skall komma till stånd. Vidare framhålles att amorteringstiden, 20 år, är för kort för att sökandena under de 5 år, som återstå på arrendetiden, skola anses hafva utnyttjat så stor del af anläggningen som amorteringen utgör. Slutligen betalar föreningen genom förhöjdt strömpris underhållskostnaden på ledningen, hvarför densamma vid sökandenas afträdande skulle befinna sig i fullgodt skick.

Drätselkammaren har, till svar å sistberörda framställning, meddelat, att Drätselkammaren ej ställt sig direkt afvisande mot förslaget, men ansåge, att det vore med stadens fördel förenadt att taga denna fråga under närmare ompröfning vid definitiv slutuppgörelse angående eventuellt öfvertagande af anläggningen i sammanhang med tillträde af egendomen.

På grund af begäran af arrendatorerna, att Drätselkammaren måtte underställa Stadsfullmäktige dessa sina beslut, får Drätselkammaren hemställa,

att Stadsfullmäktige ville godkänna hvad Drätselkammaren i förevarande ärende åtgjort.

Västerås den 23 september 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

N:o 79.

Utlåtanden i anledning af Stadsfullmäktiges beslut ang. ny instruktion för tjänsteläkarne i Västerås.

Resolution.

Remitteras till Stadsfullmäktige för yttrande, som jämte remisshandlingarna förväntas.

Västerås Rådhus den 2 oktober 1919.

På Magistratens vägnar:

JOHN KARLSSON.

H. Cronholm.

Till Magistraten i Västerås.

N:o 79.

Ang. ny instruktion för tjänsteläkarne i Västerås.

Inneliggande handlingar återställas till Magistraten, och får Nämnden såsom yttrande åebropa dess bifogade protokoll af den 10 innevarande september.

Västerås den 30 september 1919.

För Hälsovårdsnämnden:

JOHN KARLSSON.

Eric Plantin.

Utdrag af protokoll, hållet vid Hälsovårdsnämndens i Västerås sammanträde den 10 september 1919.

§ 163.

Sedan Hälsovårdsnämnden till Stadsfullmäktige afgifvit förslag till särskild instruktion för tjänsteläkarne i Västerås, öfver hvilket förslag äfvenledes Drätselkammaren och Beredningsutskottet yttrat sig, hade Stadsfullmäktige vid sammanträde den 7 mars innevarande år efter vidtagande af en del ändringar i det af Hälsovårdsnämnden framlagda förslag, beslutat för sin del antaga särskild instruktion för tjänsteläkarne i staden.

Sedermera hade Magistraten i Västerås till Kungl. Medicinalstyrelsen för fastställelse öfversänt det af Stadsfullmäktige antagna förslaget samt bifogat eget utlåtande i ämnet.

Kungl. Medicinalstyrelsen hade för sin del begärt utlåtanden af 1:ste provinsialläkaren i Västmanlands län samt af Svenska stadsläkareföreningens styrelse.

Med anledning af dessa senare gjorda erinranden hade Kungl. Medicinalstyrelsen till Magsitraten återremitterat ärendet för att lämna Magistraten och Stadsfullmäktige tillfälle att taga del af de i anledning af förslaget framställda anmärkningarna från 1:ste provinsailläkaren och stadsläkareföreningens styrelse, och skulle Magistraten efter Hälsovårdsnämndens hörande lämna Stadsfullmäktige tillfälle att taga anmärkta delar af instruktionen under förnyad ompröfning.

Till Hälsovårdsnämnden hade nu öfverlämnats samtliga till ärendet hörande handlingar, hvilka föredrogos.

Vid genomgående af de olika paragrafer, öfver hvilkas lydelse svenska stadsläkareföreningen haft vissa erinringar att göra, beslöt Hälsovårdsnämnden beträffande § 4 föreslå, att denna paragraf erhölle följande lydelse:

»I fråga om tillsättning och afsked eller entlediginde gäller för stadens tjänsteläkare, hvad därom finnes stadgadt i § 46 af gällande allmänna läkareinstruktion af den 30 december 1911.»

Beträffande § 9 ansåg Nämnden att den borde erhålla följande lydelse:

»Tjänsteläkare må ej utan Hälsovårdsnämndens medgifvande innehafva annan ordinarie tjänst eller sådan tjänstebefattning, som medför tjänstgöringsskyldighet

N:o 79. *Ang. ny instruktion för tjänsteläkarne i Västerås.*

utom staden, att den kan verka hindrande för fullgörande af hans befattning i stadens tjänst. Stadens tjänsteläkare må ej samtidigt lämna staden, därest ej med annan legitimerad läkare öfverenskommelse träffats om tjänstens behöriga uppehållande under tiden.»

Första mom. af § 10 skulle erhålla följande lydelse:

»Vederbörande tjänsteläkare äger att på stadens bekostnad rekvirera nödiga läkemedel och dylikt för stadens epidemisjukhus och fattigvårdsinrättning samt åt sjuka, som styrkt antingen att åtnjuta understöd af stadens fattigvård eller på annat sätt visat sin behörighet att erhålla läkemedel på stadens bekostnad. Vid sådan rekvisition bör iakttagas all den sparsamhet, som är förenlig med ändamålets vinnande.»

Den i punkt 4 af § 16 intagna benämningen »idioter» skulle ersättas med »sinnesslöa», samt punkt 7 erhålla följande lydelse:

»Att efter anmodan samt äfven eljest då han så anser lämpligt närvara vid fattigvårdsstyrelsers och barnavårdsnämnds sammanträden, med rätt att i öfverläggningen men ej, för så vidt han icke är ledamot, i besluten deltaga.»

Mot punkt 6 i § 14 hade stadsläkareföreningen gjort den anmärkningen, att däri ej vore inrymd bestämmelse därom att vid utlämnande af läkemedel iakttaga behörig sparsamhet.

Hälsovårdsnämnden ansåg dock att ifrågavarande punkt icke behöfde ändras, då bestämmelsen om iakttagande af behörig sparsamhet redan vore inrymd i allmänna bestämmelser under § 10. Ej heller föranledde stadsläkareföreningens erinran om bestämmelserna i § 14, 9 mom. om stadsläkares skyldighet att mot viss ersättning vårda en del befattningshafvaregrupper i staden till någon ändring i lydelsen af momentet.

Slutligen hade styrelsen för stadsläkareföreningen ansett, att bestämmelserna i § 15 rörande distriktsläkares skyldighet i afseende å vården af veneriskt sjuka ej vore i öfverensstämmelse med bestämmelserna i lagen angående utbredning af könssjukdomar den 20 juni 1918, utan häfdade att Hälsovårdsnämnden icke torde äga befogenhet att ålägga distriktsläkare skyldigheter ,som enligt lagen endast tillkomme stadsläkare.

Hälsovårdsnämnden ansåg dock att affattningen af § 15 icke vore i strid med den nyssnämnda lagen 5 §, hvarför Hälsovårdsnämnden beslöt, att beträffande lydelsen i § 15 icke vidtaga någon förändring.

Som ofvan.

In fidem:

Eric Plantin.

Till Magistraten i Västerås.

Efter förberedande granskning af det utaf Stadsfullmäktige i Västerås den 27 mars 1919 godkända förslaget till särskild instruktion för tjänsteläkarne i Västerås har Kungl. Medicinalstyrelsen, som erhållit infordrade yttranden i ärendet från styrelsen för Svenska stadsläkareföreningen och förste provinsialläkaren

i Västmanlands län, härigenom velat lämna Eder och Stadsfullmäktige tillfälle att taga del af de i anledning af förslaget framställda anmärkningarna. N:o 79.

Ang. ny instruktion för tjänsteläkarne i Västerås.

Kungl. Styrelsen får för den skull hemställa, att Ni ville, efter Hälsovårdsnämndens hörande, lämna Stadsfullmäktige tillfälle att taga anmärkta delar af instruktionen under förnyad pröfning samt, jämte Edert eget yttrande, därvid uppgift bör lämnas om stadsläkarnas löneförmåner, meddela Styrelsen det beslut, som Stadsfullmäktige med anledning af anmärkningarna fattat, för att detta beslut må tagas i öfvervägande vid Styrelsens slutliga handläggning af ärendet.

Med anledning af stadsläkarföreningens styrelses anmärkning mot förslagets § 9 får Kungl. Styrelsen till upplysning meddela, att nämnda normalinstruktion återfinnes i tillägg till Medicinalförfattningar år 1907.

Slutligen får Styrelsen hemställa, att bevis om att Stadsfullmäktiges beslut i instruktionsfrågan vunnit laga kraft, måtte vara Styrelsen tillställdt.

Handlingarna i ärendet öfverlämnas härjämte.

På Kungl. Medicinalstyrelsens vägnar:

A. E. BASTMAN.

Stockholm den 15 augusti 1919.

Till Kungl. Medicinalstyrelsen.

Rörande Svenska stadsläkareföreningens styrelses yttrande till instruktion för stadsläkarne i Västerås, får jag vördsamt anföra följande.

Jag har följt ärendets behandling i Hälsovårdsnämnden och gillar Läkareföreningens synpunkter, hvilka vid tillfälle förut framförts af mig.

Beträffande anmärkningen mot § 9, vill jag dock anföra, att uttrycket »tjänstebefattning, som medför tjänstgöringsskyldighet utom staden» afser endast sådan tjänst, som kan tvinga stadsläkaren att äfven vid tillfällen, då hans närvaro i staden är behöflig, lämna staden för att kunna fullgöra ingången förbindelse. Det anmärkta uttrycket bör kanske förtydligas med tillägget — — — »tjänstgöringsskyldighet utom staden och som kan verka hindrande för fullgörandet af hans tjänst inom staden».

I öfrigt har jag intet att anföra.

Västerås den 3 augusti 1919.

GUNNAR FJELLANDER.
1:ste prov.-läkare.

N:o 79. *Transumt.*

Ang. ny instruktion för tjänsteläkarne i Västerås.

Till Kungl. Medicinalstyrelsen.

Sedan Svenska Stadsläkareföreningens styrelse granskat de till styrelsen öfversända förslagen till instruktioner för stadsläkarne i *Ludvika, Västerås* och *Huskvarna* samt för köpingsläkaren i *Hvetlanda,* får styrelsen härmed vördsamt afgifva följande yttrande.

— —

2. *Västerås.*

§ 4. Styrelsen finner bestämmelsen om såväl uppsägning af stadsläkare som af distriktsläkare stridande mot allm. läkareinstruktionens § 46.

§ 9. Af Drätselkammarens bifogade »Förslag och yttrande — — n:o 47» synes framgå, att denna paragrafs uttryck: »tjänstebefattning, som medför tjänstgöringsskyldighet utom staden» skulle kunna tillämpas äfven på stadstjänsteläkares enskilda praktik, t. ex. ackordspraktik utom staden. Skulle det således vara meningen att med denna bestämmelse afskära dessa läkare från dylik läkareverksamhet, anser styrelsen nämnda bestämmelse icke vara lämplig. Härigenom skulle nämligen läkaren beröfvas tillfälle till enskild praktik på landsbygden och däraf härflytande inkomster. Lönen för tjänsteläkarne i Västerås är säkerligen, liksom i andra städer, icke afpassad med tanke på en sådan inskränkning af tjänsteläkarnes förvärfsmöjligheter.

Styrelsen anser därför, att denna paragraf, till förekommande af angifven tydning, måtte formuleras i öfverensstämmelse med motsvarande paragraf i normalinstruktionen. Den i bifogade »Förslag — — n:o 27» angifna meningen, att »den föreslagna ändringen står i öfverensstämmelse med föreskriften i nu gällande allm. instruktion» kan styrelsen ej biträda.

§ 10. Äfven denna paragraf har en olämplig afvikelse från normalinstruktionens föreskrifter angående utskrifvande af medicin åt medellösa, nämligen den, att föreskriften om »sparsamhet» enligt allm. instruktionens § 29 mom. 3, hvilken föreskrift torde vara gällande äfven för stadstjänsteläkare i fråga om läkemedel, som skola betalas af kommun, här af Stadsfullmäktige uteslutits ur Hälsovårdsnämndens förslag.

Styrelsen anser, att denna paragraf bör omformuleras till öfverensstämmelse med motsvarande paragraf i normalinstruktionen.

§ 13. 4). Ordet »idioter» ersättes med »sinnesslöa».

7). Följande förtydligande tillägg torde böra göras: » — — att i öfverläggningen men ej, *'för så vidt han ej är ledamot',* i besluten deltaga.»

§ 14. 6). Samma anmärkning som mot § 10.

Ur principiell synpunkt anser sig styrelsen böra anmärka på, att skyldighet stadgas för tjänsteläkare att bestrida läkarevård för vissa grupper af stadsanställda. En dylik bestämmelse torde icke böra vinna Medicinalstyrelsens fastställelse. Styrelsen har emellertid bemärkt, att instruktionen upptager bestämmelse om öfverenskommelse med läkaren om ersättning för sålunda lämnad vård; och enär det är att antaga, att denna uppgörelse kommer att grunda sig på för orten gängse läkaretaxa, har styrelsen ej velat ur annan synpunkt än den principiella

uttala sig emot den lydelse, som denna paragraf erhållit i detta förslag till instruktion. Styrelsen tillåter sig vördsamt erinra om K. Regeringsrättens resolution af den 17 september 1918 angående liknande fråga i Ystad.

N:o 79. *Ang. ny instruktion för tjänsteläkarne i Västerås.*

§ 15. Styrelsen anser, att denna bestämmelse icke är i öfverensstämmelse med den här angifna lagen. Hälsovårdsnämnden torde nämligen ej äga befogenhet att ålägga distriktsläkare skyldigheter, som enligt lagen endast tillkomma stadsläkare.

— —

Stockholm den 6 juli 1919.

För Svenska Stadsläkareföreningens styrelse:

R. v. POST.

Vilhelm Sjögren.

Till Kungl. Medicinalstyrelsen.

Af Stadsfullmäktige i Västerås vid sammanträde den 27 sistlidne mars efter Hälsovårdsnämndens i staden hörande upprättadt förslag till särskild instruktion för tjänsteläkare i Västerås får Magistraten härmed underställa Medicinalstyrelsens pröfning.

Magistraten bifogar såväl ett exemplar af nu gällande särskilda instruktion för stadsläkarne i Västerås som ock ett exemplar af Stadsfullmäktiges tryckta handlingar i hvad de angå instruktionsförslaget.

Såsom eget utlåtande öfver förslaget får Magistraten anföra, att Magistraten icke har annat att däremot erinra än att det synes Magistraten mer öfverensstämmande med Kungl. Maj:ts nådiga läkareinstruktion att stadsläkarne erhålla sådan fullmakt å sin tjänst, att de icke kunna därifrån genom uppsägning af en majoritet i stadsfullmäktige skiljas.

Magistraten tillstyrker därför att Kungl. Medicinalstyrelsen ville fastställa 4 § i instruktionen icke efter Stadsfullmäktiges utan efter Hälsovårdsnämndens förslag.

Västerås Rådhus den 22 maj 1919.

På Magistratens vägnar:

JOHN KARLSSON.

H. Cronholm.

N:o 80.

Ang. fastställelse af stadsplaneändring vidgning af del af Smedjegatan.

N:o 80.

Kungl. bref ang. fastställelse af stadsplaneändring, vidgning av del af Smedjegatan.

Afskrift af afskrift.

GUSTAF etc. Vår ynnest etc.

Uti en till Oss ställd, af Eder med skrifvelse den 26 mars 1919, jämte yttrande af Magistraten i Västerås, öfverlämnad skrift har Byggnadsnämnden i nämnda stad, jämlikt af Stadsfullmäktige vid sammanträde den 26 september 1918 meddeladt uppdrag, anhållit om fastställelse å ett af Stadsfullmäktige vid samma sammanträde, på tillstyrkan af Byggnadsnämnden, antaget förslag till sådan ändring i stadsplanen för staden, att Smedjegatan i dess sträckning mellan Vasagatan och Stora torget skulle vidgas till en bredd af 12 meter på sätt närmare angifvits å en i ärendet insänd kopia af den för staden gällande stadsplan.

Till följd af remiss har Byggnadsstyrelsen den 16 april 1919 i ärendet afgifvit utlåtande.

Då Vi nu låtit detta ärende Oss föredragas, hafva Vi funnit godt fastställa ifrågavarande af Stadsfullmäktige i Västerås beslutade ändring i stadsplanen för nämnda stad, sådan samma ändring åskådliggjorts å omförmälda kartkopia. Detta meddelas Eder härigenom till egen och vederbörandes kännedom och efterrättelse.

Ofvannämnda kartkopia bifogas härjämte för att vederbörande tillhandahållas. Stockholms slott den 7 augusti 1919.

Under Hans Maj:ts
Vår allernådigste Konungs och Herres frånvaro.
Dess tillförordnade regering:

NILS EDEN. ALFRED PETTERSSON.
ERIK PALMSTIERNA. ÖSTEN UNDEN.

J. Björnström.

angående ändring i stadsplanen för Västerås beträffande Smedjegatan.

Bestyrkes; Västerås slott i Landskansliet den 17 september 1919.

På tjänstens vägnar:

Georg Enhörning.

Vidimeras ex officio:

H. Cronholm.

Magistraten och Byggnadsnämnden i Västerås till kännedom och efterrättelse.
1 kartkopia.

N:o 81.

Drätselkammarens utlåtande ang. byte af mark med landstinget för nytt lasarett.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadsfullmäktige hafva den 25 nästlidne september till Drätselkammaren för utlåtande remitterat Magistratens framställning angående godkännande af de villkor, som af Kungl. Maj:t och Riksdagen uppställts för statens medverkan till den förut beslutade öfverenskommelsen mellan landstinget och staden rörande utbyte af mark för en ny lasarettsbyggnad i Västerås.

Drätselkammaren får i detta ärende anföra följande.

Genom beslut af 1918 års lagtima landsting och af Stadsfullmäktige den 29 augusti och den 28 november 1918 har under förbehåll af Kungl. Maj:ts medgifvande träffats öfverenskommelse mellan landstinget och staden därom, att Västerås stad skulle i utbyte mot det nuvarande lasarettsområdet i Västerås med byggnader, att tillhandahållas staden med full äganderätt, till landstinget såsom tomt för nya lasarettsbyggnader öfverlåta, med den rätt staden därtill ägde, ett å stadens donationsjord i den s. k. östra utmarken beläget, å en af Stadsingeniören Gösta Smitt den 28 november 1918 upprättad karta närmare angifvet, område om 10 hektar, under villkor bland andra att staden skulle erlägga en kontant mellanafgift af 550,000 kronor jämte eventuellt 50,000 kronor för fasta maskinella anordningar i nuvarande lasarettsbyggnaderna, att staden skulle på sin bekostnad framdraga erforderliga ledningar för vatten, aflopp, gas och elektrisk ström till den nya lasarettstomten samt tillförsäkrade landstinget rätt till utfartsväg från densamma, att staden skulle, så snart ske kunde, utdraga spårväg till det nya lasarettsområdet utan kostnad för landstinget samt, intill dess spårväg blifvit utlagd, tillhandahålla ambulansautomobil för sjukas transport samt att staden icke finge låta den nuvarande lasarettstomten komma till användning för lasarett eller därmed jämförlig sjukinrättning.

Efter det såväl landstinget som staden gjort underdånig framställning om Kungl. Maj:ts medgifvande till det sålunda öfverenskomna bytets genomförande, samt Kungl. Maj:t underställt ärendet Riksdagens pröfning, har Kungl. Maj:t i öfverensstämmelse med Riksdagens beslut genom nådigt bref den 29 augusti 1919 lämnat sitt medgifvande till bytets genomförande under vissa villkor, hvilka i hög grad inskränka stadens möjligheter att utnyttja det nuvarande lasarettsområdet. Dessa villkor äro i hufvudsak följande. Området skall icke öfverlämnas till staden med äganderätt, utan får endast af densamma besittas såsom donationsjord. I fråga om nyttjande och bebyggande af området skall staden vara underkastad vissa bestämmelser och inskränkningar. Sålunda skall ändring i stadsplanen för området genomföras och byggnadsbestämmelser för detsamma fastställas i hufvudsaklig öfverensstämmelse med ett af Kungl. Byggnadsstyrelsen gilladt preliminärt förslag. Enligt detta förslag har områdets västra del indelats i 28 byggnadstomter, hvaremot den östra delen utlagts som park med rätt för Kronan att å den del af parkområdet, som ligger närmast slottet,

N:o 81.

Ang. byte af mark med landstinget för nytt lasarett.

uppföra för staten behöfliga byggnader. I fråga om tomternas bebyggande äro i hög grad inskränkande bestämmelser föreskrifna såsom af det Kungl. brefvet närmare framgår, och byggnadslof får icke meddelas af stadens Byggnadsnämnd, innan Kungl. Byggnadsstyrelsens godkännande af ritningarne inhämtats.

Visserligen torde staden hafva utsikt att erhålla Kungl. Maj:ts tillstånd att försälja tomter inom den för byggnadsverksamhet afsedda delen af området, men om staden skall kunna ens tillnärmelsevis genom tomtköpeskillingar täcka sina utgifter för områdets förvärfvande, blifva tomterna, särskildt i betraktande af de inskränkande byggnadsbestämmelserna och den inskränkning af byggnadsområdet, som vidtagits, så dyra, att de blifva praktiskt taget osäljbara. Ett godkännande af öfverenskommelsen med de nytillkomna villkoren innebära sålunda en afsevärd ekonomisk uppoffring från stadens sida. Med hänsyn härtill och då lasarettets byggnadsfråga är en landstingets angelägenhet samt då stadens innevånare, hvilka med ej mindre än omkring en tredjedel bidraga till hela länets landstingsskatt, såsom medlemmar i landstingskommunen få deltaga i kostnaderna härför, skulle Drätselkammaren af ekonomiska skäl hafva anledning afstyrka bifall till den föreliggande framställningen. Att Drätselkammaren det oaktadt, ehuru under starka betänkligheter, icke vill afstyrka framställningen, har sin orsak däri, att Drätselkammaren anser, att ett afslag kan befaras hindra en för länet och staden lycklig lösning af lasarettets byggnadsfråga och att det därjämte icke kan anses vara utan betydelse för stadens innevånare, att här kommer till stånd en fullt modern sjukhusinrättning.

På grund af det anförda får Drätselkammaren sålunda förklara, att Drätselkammaren icke vill afstyrka bifall till Magistratens ifrågavarande framställning.

Därest Stadsfullmäktige vilja godkänna samma framställning torde Stadsfullmäktige besluta:

1:o) att förklara, att staden med iakttagande af de af Kungl. Maj:t i nådigt bref den 29 augusti 1919 föreskrifna villkor och med de jämkningar i öfverenskommelsen, som däraf föranledas, å sin sida vidhålla den förut af Stadsfullmäktige den 29 augusti och den 28 november 1918 beslutade öfverenskommelsen mellan landstinget och staden angående utbyte af mark m. m. för uppförande i Västerås af fullständiga nybyggnader för lasarett,

2:o) att för gäldande af den i öfverenskommelsen stipulerade mellanafgiften 550,000 alternativt 600,000 kronor anvisa intill sistnämnda belopp att tillsvidare utgå af tillfälligt lån, som Drätselkammaren, i händelse den underställningsfria lånerätten därigenom skulle öfverskridas, bemyndigas begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga,

3:o) att det ofvan i punkt 2:o) omförmälda anslaget slutligen skall gäldas dels af inflytande medel vid realisation af de nuvarande lasarettsbyggnaderna och därtill hörande fast inredning samt af inflytande medel vid för-

N:o 81. *Ang. byte af mark med landstinget för nytt lasarett.*

säljning af tomter inom nuvarande lasarettsområdet, dels ock, i den mån nämnda tillgångar ej förslå, af fonderade lånemedel,

4:o) att bemyndiga Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts nådiga fastställelse å nyssnämnda i punkt 3:o) omförmälda beslut och därvid hemställa om tillstånd för staden att utan hinder af områdets egenskap af donationsjord med äganderätt försälja tomter inom den för bebyggande afsedda delen af det nuvarande lasarettsområdet för att med inflytande köpeskillingar så långt de förslå, gälda mellanafgiften vid ifrågavarande markbyte, samt

5:o) att lämna Byggnadsnämnden i uppdrag att på sätt i ofvanberörda Kungl. bref föreskrifvits vidtaga åtgärder för ändring i stadsplanen för nuvarande lasarettsområdet och antagande af byggnadsbestämmelser för byggnadskvarteren inom samma område.

Drätselkammarens ordförande har till Drätselkammarens protokoll låtit anteckna afvikande mening, i det att han, oaktadt lasarettets byggnadsfråga genom ett afslag å Magistratens framställning kunde komma att uppskjutas på ett år, likväl med hänsyn till, att de i Kungl. brefvet uppställda villkoren vore för staden så ekonomiskt betungande, att staden icke komme att erhålla någon direkt valuta för den höga mellangiftssumman, då han vidare ansåg, att lasarettsdirektionen och landstinget borde hafva sökt vidtaga åtgärder för att erhålla för staden mindre betungande villkor samt slutligen i betraktande af, att, då det gällt stadens egna angelägenheter, för staden lika viktiga och nödvändiga frågor vid flera tillfällen fått anstå af ekonomiska skäl, förklarat sig hysa den meningen, att Drätselkammaren bort för närvarande afstyrka bifall till Magistratens framställning.

Västerås den 9 oktober 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Theofil Öberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Magistraten får härhos öfverlämna styrkt transsumt af Kungl. Maj:ts nådiga bref den 29 nästlidne augusti jämte en därtill hörande karta.

Enligt det nådiga brefvet har Kungl. Maj:t medgifvit, att det till Västmanlands läns landsting mot afgäld upplåtna till länslasarett afsedda och delvis nyttjade område inom kronolägenheterna Stallhagen och Slottsvreten må — under

N:o 81. förbehåll af landstingets rätt till ersättning från Västerås stad enligt särskildt
Ang. byte af aftal, omförmäldt i Stadsfullmäktiges beslut den 29 augusti 1918 — till staden
mark med öfverlåtas, att af staden *såsom donationsjord* besittas under villkor:
landstinget
för nytt lasa- *att* staden till kronan afstår sin rätt till det i aftalet omförmälta, å Stads-
rett. ingeniören Gösta Smitts karta den 28 november 1918 närmare utmärkta, område i Östra Utmarken om 10 hektar, samt

att staden skall vara underkastad vissa i nådiga brefvet omförmälta bestämmelser och inskränkningar i fråga om nyttjande och bebyggande af det till staden upplåtna område.

Vidare har Kungl. Maj:t medgifvit, att berörda område i Östra Utmarken må upplåtas såsom tomt till länslasarett, mot skyldighet för landstinget att till kronan redovisa det belopp, hvarmed värdet å det nu varande lasarettsområdet kunde vid uppskattning finnas öfverstiga värdet å ifrågavarande område å Östra Utmarken.

Denna värdering har gifvit till resultat en värdeskillnad af 4,400 kronor, hvartill innevarande års landsting beviljat anslag.

Staden har visserligen icke, såsom i dess förberedande aftal med landstinget förutsatts, erhållit nuvarande lasarettsområdet med full äganderätt, utan endast i egenskap af donationsjord o. med vissa inskränkningar i afseende å områdets bebyggande. Magistraten vill emellertid erinra därom, att jordbruksutskottet i sin skrifvelse i ämnet ansett sig kunna förutsätta att staden skulle på framställning erhålla rätt att försälja tomter å området samt att själfva den af Kungl. Maj:t fastställda planen för områdets bebyggande bestämdt pekar på, att detsamma är afsedt att försäljas till tomter.

Såsom af bilagda utdrag af landstingets protokoll den 20 september 1918 och den 19 september 1919 framgår, har landstinget med godkännande för sin del af de utaf Kungl. Maj:t föreskrifna villkor beslutat att å området i Östra Utmarken för en kostnad af cirka 5 millioner kronor låta uppföra ett nytt länslasarett, under förutsättning att staden jämväl ingår på de för ägoutbytet fastställda villkor samt förbinder sig utöfver de åtaganden, som i det förberedande aftalet omförmäles, att, så snart ske kan, utdraga spårväg till området utan kostnad för landstinget och att, intill dess spårväg blifver anlagd, tillhandahålla ambulansautomobil för sjukas transport.

Enär landstinget, under förutsättning att staden förbinder sig att, så snart ske kunde, utdraga spårväg till lasarettsområdet å Östra Utmarken utan kostnad för landstinget och att, intill dess spårväg blefve utlagd, tillhandahålla ambulansautomobil, år 1918 fattat sitt beslut om att därstädes uppföra ett helt och hållet nytt lasarett och innevarande år vid sitt beslut om det nya lasarettets uppförande fattat det förbehåll, att staden skulle ingå på de af Kungl. Maj:t för ägoutbytet föreskrifna villkor, får Magistraten härmed hemställa,

att Stadsfullmäktige ville, med förklarande att staden ingår på ofvannämnda af landstinget beslutade förutsättningar för lasarettets uppförande å ifrågavarande område å Östra Utmarken, godkänna de af Kungl. Maj:t för ägoutbytet föreskrifna villkor.

N:o 81.

Ang. byte af mark med landstinget för nytt lasarett.

Då, enligt hvad Magistraten har sig bekant, Lasarettsdirektionen i Västerås, som erhållit landstingets uppdrag att utföra byggnadsarbetet, har för afsikt att skyndsammast vidtaga åtgärder därför, får Magistraten tillika anhålla,

att Stadsfullmäktige ville, så fort ske kan, fatta beslut i ämnet.

Västerås Rådhus den 22 september 1919.

På Magistratens vägnar:

JOHN KARLSSON.

Transumt.

GUSTAF etc. Vår ynnest etc.

I en den 14 mars 1919 till Riksdagen aflåten proposition n:r 249, hafva Vi föreslagit Riksdagen medgifva,

dels att det enligt bref den 6 oktober 1865, den 6 juni 1867 och den 5 juni 1909 från kronolägenheterna Stallhagen och Slottsvreten till Västmanlands läns landsting mot afgäld upplåtna, till tomt för lasarett afsedda, område, med de jämkningar däri, som enligt bref den 28 november 1873 och den 28 juni 1918 vidtagits, må — under förbehåll af landstingets rätt till ersättning från Västerås stad enligt särskildt aftal — till nämnda stad öfverlåtas, att af staden såsom donationsjord besittas, under villkor

att staden till kronan afstår sin rätt till ett å stadens donationsjord i den så kallade Östra Utmarken beläget, å en af Stadsingeniören Gösta Smitt den 28 november 1918 upprättad karta närmare angifvet, område om 10 hektar, samt

att staden i fråga om nyttjande och bebyggande af det till staden upplåtna området skall vara underkastad de bestämmelser och inskränkningar, som af Oss vid upplåtelsen föreskrifvas;

dels ock, vid bifall härtill, att berörda område i Östra Utmarken må upplåtas till förenämnda landsting såsom tomt till länslasarett, att af landstinget innehafvas, så länge området för nämnda ändamål användes, mot skyldighet för landstinget dels att erlägga den afgäld, som i ofvanberörda bref den 6 oktober 1865, den 6 juni 1867 och den 5 juni 1909 omförmäles, jämkad enligt brefven den 28 november 1873 och den 28 juni 1918, dels ock att — därest vid värdering ,som Ni på landstingets bekostnad ofördröjligen skall låta verkställa, nuvarande lasarettsområdet utan därå befintliga byggnader befinnes i värde öfverstiga ifrågavarande område i Östra Utmarken — af den ersättning, landstinget enligt ofvannämnda aftal kan hafva af staden uppburit, till kronan redovisa ett belopp, motsvarande nämnda värdeskillnad.

I skrifvelse den 11 juni 1919 har Riksdagen anmält, att Riksdagen bifallit Vår förevarande proposition.

Därefter har byggnadsstyrelsen, till fullgörande af erhållet uppdrag att in-

N:o 81. *Ang. byte af mark med landstinget för nytt lasarett.*

komma med förslag till bestämmelser i fråga om nyttjande och bebyggande af det i ärendet angifna, för upplåtelse till Västerås stad afsedda området, med utlåtande af den 13 augusti 1919 öfverlämnat *dels* en af Arkitekten Cyrillus Johansson, Stadsarkitekten Erik Hahr och Byggnadschefen Gösta Smitt i augusti 1919 upprättad kartskiss, innefattande förslag till ändring i stadsplanen för berörda område, *dels ock* ett af dem i anslutning till nämnda stadsplaneförslag uppgjordt förslag till bestämmelser i fråga om nyttjandet och bebyggandet af ifrågavarande område; varande de föreslagna bestämmelserna af följande lydelse, nämligen:

»1) Å de med svart punktering betecknade kvartersdelarna må byggnad icke uppföras.

2) Å de med A eller B betecknade kvarteren eller kvartersdelarne, hvilka äro afsedda för bostadsändamål, må byggnad icke uppföras till större höjd än 8 meter och icke innehålla mer än 2 våningar, förutom till $1/_{3}$ inredd vind. Uthus må icke uppföras till mera än 3 meters höjd.

3) Källare under byggnad räknas såsom våning, om öfvervarande bjälklags golf är beläget högre än 1,5 meter öfver angränsande markens medelnivå.

4) Å de med A betecknade kvarteren eller kvartersdelarne, afsedda för fristående eller kopplade byggnader, må byggnad icke uppföras närmare grannes gräns än 6 meter, såvida det icke sker i samband med uppförande af dylik byggnad å granntomten på sådant sätt, att husen verka såsom en sammanhängande byggnad. Tomt må icke bebyggas till mer än $1/_{4}$ af tomtens ytinnehåll.

5) Å de med B betecknade kvartersdelarne, afsedda för sammanbyggda eller kopplade hus, må tomt icke bebyggas till mer än $1/_{4}$ af tomtens ytinnehåll.

6) Uthus må icke uppföras närmare grannes tomtgräns än 3 meter, såvida det icke sker i samband med byggande af dylikt hus å granntomten på sådant sätt, att byggnaderna verka såsom en sammanhängande byggnad.

7) Å här ifrågavarande område må icke byggnader uppföras eller inredas för industriell anläggning, som icke är hänförlig till handtverkeri.

8) Å det med C betecknade kvartersområdet må inga andra byggnader uppföras än byggnader för kronans räkning.

9) Vid bebyggandet af tomterna inom de med A eller B betecknade kvarteren må ritningar till byggnader icke af Byggnadsnämnden fastställas, förrän desamma, beträffande läget å tomten samt yttre anordning, blifvit på framställning af Byggnadsnämnden af Byggnadsstyrelsen godkända.»

Då Vi nu låtit detta ärende Oss föredragas, hafva Vi funnit godt medgifva, att ofvannämnda enligt brefven den 6 oktober 1865, den 6 juni 1867 och den 5 juni 1909 från kronolägenheterna Stallhagen och Slottsvreten till Västmanlands läns landsting mot afgäld upplåtna, till tomt för lasarett afsedda område, med de jämkningar däri, som enligt brefven den 28 november 1873 och den 28 juni 1918 vidtagits, må — under förbehåll af landstingets rätt till ersättning från Västerås stad enligt omförmälda särskilda aftal — till nämnda stad öfverlåtas, att af staden såsom donationsjord besittas, under villkor,

att staden till kronan afstår sin rätt till förberörda å stadens donationsjord i den så kallade Östra Utmarken belägna, å den af Stadsingeniören Gösta Smitt den 28 november 1918 upprättade karta närmare angifna, område om 10 hektar, samt

N:o 81. *Ang. byte af mark med landstinget för nytt lasarett.*

att staden i fråga om nyttjande och bebyggande af det till staden upplåtna området skall vara underkastad följande bestämmelser och inskränkningar, nämligen:

1) Staden skall, med iakttagande af föreskrifterna i 1 kap. 2 § i lagen om fastighetsbildning i stad, skyndsamligen fatta beslut om ändring i stadsplanen för sistnämnda område äfvensom om särskilda bestämmelser i afseende å sättet för användande af byggnadskvarteren inom samma område, allt i hufvudsaklig öfverensstämmelse med ofvannämnda af Byggnadsstyrelsen öfverlämnade förslag, samt underställa samma beslut Vår pröfning.

2) Innan beslut, som ofvan nämnts, blifvit af Oss fastställdt, må inom området icke utan Vårt tillstånd nybyggnad äga rum, ej heller sådan förändring af befintlig byggnad, hvilken, efter ty därom är af Oss stadgadt, är att till nybyggnad hänföra.

3) Inom det byggnadskvarter, som enligt den blifvande stadsplanen må komma att anordnas närmast väster om Västerås slott, må byggnader för kronans räkning uppföras och för framtiden kvarstå utan särskild afgift till staden för begagnandet af den erforderliga marken.

4) Såväl nämnda byggnadskvarter, i den mån detsamma icke varder bebyggdt, som ock därtill enligt den blifvande stadsplanen gränsande allmän plats skall af staden anordnas och för framtiden underhållas såsom plantering enligt plan, som efter samråd med stadens Drätselkammare och Byggnadsnämnd fastställes af Byggnadsstyrelsen.

Vidare hafva Vi funnit godt medgifva, att berörda område i Östra Utmarken må upplåtas till Västmanlands läns landsting såsom tomt till länslasarett, att af landstinget innehafvas, så länge området för nämnda ändamål användes, mot skyldighet för landstinget dels att erlägga den afgäld, som i ofvanberörda bref den 6 oktober 1865, den 6 juni 1867 och den 5 juni 1909 omförmäles, jämkad enligt brefven den 28 november 1873 och den 28 juni 1918, dels ock att — därest vid värdering, som Ni på landstingets bekostnad ofördröjligen skall låta verkställa, nuvarande lasarettsområdet utan därå befintliga byggnader befinnes i värde öfverstiga ifrågavarande område i Östra Utmarken — af den ersättning, landstinget enligt ofvannämnda aftal kan hafva af staden uppburit, till kronan redovisa ett belopp, motsvarande nämnda värdeskillnad.

— —

Stockholms slott den 29 augusti 1919.

GUSTAF.

Eliel Löfgren.

angående utbyte af den till länslasarettet i Västerås upplåtna mark mot viss nämnda stad tillhörig donationsjord m. m.

I transumerade delar rätt afskrifvet, betygas. Västerås slott i landskontoret den 1 september 1919.

På tjänstens vägnar:

Olof Åkerrén.

N:o 81.

Ang. byte af mark med landstinget för nytt lasarett.

Utdrag af protokoll, hållet vid Västmanlands läns lagtima landsting å Västerås slott den 19 september 1919.

§ 147.

Herr Sjöberg föredrog sjukvårdsutskottets betänkande, § 16, så lydande:

»Efter tagen del af lasarettsdirektionens i Västerås skrifvelse med öfverlämnande af utaf Kungl. Medicinalstyrelsen godkända ritningar och kostnadsförslag till nybyggnad af lasarettet i Västerås (Del .1 N:o 54) hemställer utskottet

att landstinget ville, besluta *dels* att godkänna det af riksdagen och Kungl. Maj:t medgifna markutbyte under de villkor, som af vederbörande föreskrifvits för sådant utbyte samt under förbehåll att Västerås stad jämväl godkänner villkoren för markutbytet, *dels* att till kronan utbetala värdeskillnaden mellan de utbytta tomterna, utgörande 4,400 kronor, att utgå af uttaxerade medel, *dels* att godkänna de af Medicinalstyrelsen fastställda ritningarna, med erinran till vederbörande myndighet att vid byggnadsarbetets utförande iakttaga de af vederbörande styrelser gjorda anmärkningar, *dels* godkänna kostnadsförslaget, *dels ock* till bestridande af kostnaderna för byggnadsarbetets utförande anslå i första hand de förut beslutade uttaxerade medel å 200,000 kronor årligen under fem år samt dessutom upptaga ett amorteringslån å 3,500,000 kronor och att i sista hand till ändamålet använda den med Västerås stad öfverenskomna ersättningen för byggnader, 550,000 resp. 600,000 kronor.

Tillika föreslår utskottet

att landstinget ville uppdraga åt lasarettsdirektionen i Västerås att låta utföra byggnadsarbetet, med rätt för direktionen att med sig adjungera sakkunniga personer.

Mot utskottets beslut att föreslå ofvannämnda medel till bestridande af byggnadsarbetet anförde herrar Ander och Jonsson reservation och förklarade sig vilja hemställa, att landstinget ville för sådant ändamål besluta en ytterligare uttaxering under fem år af 300,000 kronor årligen eller 1,500,000 kronor, hvarmed det föreslagna amorteringslånet borde minskas.»

På sätt utskottet i betänkandet föreslagit beslöt landstinget *dels* att godkänna det af Riksdagen och Kungl. Maj:t medgifna markutbytet under de villkor, som af vederbörande föreskrifvits för sådant utbyte samt under förbehåll, att Västerås stad jämväl godkänner villkoren för markutbytet, dels att af uttaxerade medel till kronan utbetala värdeskillnaden emellan de utbytta tomterna, 4,400 kronor, dels att godkänna de af Kungl. Medicinalstyrelsen fastställda ritningarna, med erinran till vederbörande myndighet om iakttagande vid byggnadsarbetets utförande af de utaf vederbörande styrelser gjorda anmärkningar beträffande nämnda ritningar, dels ock att godkänna det föreliggande kostnadsförslaget.

Vid föredragning af utskottsbetänkandet i hvad rörde beviljande af de för byggnadsarbetets utförande erforderliga medel yrkades af Herr Jonsson bifall till den inom utskottet framställda reservationen samt af Herrar Carlsson i Fagersta, vice ordföranden och Zander att landstinget, med afslag å reservanternas yrkande, måtte bifalla utskottets härutinnan gjorda hemställan. Under

diskussionen yttrade sig jämväl Herr Hult, hvarjämte Herr Jonsson hemställde att förevarande fråga icke måtte till afgörande företagas, förrän landstinget fattat sitt beslut rörande finansutskottets å dagens föredragningslista upptagna betänkande rörande nybyggnad för Tärna landtmannaskola.

N:o 81.

Ang. byte af mark med landstinget för nytt lasarett.

Vid framställda propositioner huruvida ärendet skulle omedelbart till afgörande upptagas eller i enlighet med Herr Jonssons yrkande uppskjutas, beslöt landstinget afslå det framställda uppskofsyrkandet.

Vid därefter framställda propositioner om bifall till utskottets förslag eller till Herr Jonssons yrkande förklarade sig ordföranden anse, att landstinget fattat sitt beslut i enlighet med utskottets förslag.

Votering begärdes.

Följande voteringsproposition uppsattes och godkändes: »Den, som bifaller utskottets förslag, röstar ja; den, det ej vill, röstar nej; vinner nej, har landstinget i enlighet med Herrar Anders och Jonssons reservationer beslutat att för beslutade byggnadsföretaget skulle, utöfver tidigare bestämd uttaxering, ytterligare uttaxeras under fem år 300,000 kronor årligen eller 1,500,000 kronor.

Vid uppräknandet af röstsedlarne befanns att 25 jaröster och 7 nejröster afgifvits jämte två blanka sedlar; och hade landstinget således beslutat att i enlighet med utskottets förslag för byggnadsarbetet erforderliga medel skulle, utöfver tidigare beslutad uttaxering och ersättning från Västerås stad, anskaffas genom upptagande af lån.

Härefter beslöt landstinget att för ändamålet skulle upptagas ett amorteringslån å 3,500,000 kronor.

Vidare bemyndigade landstinget dess förvaltningsutskott att å landstingets vägnar vidtaga de för nämnda låns upptagande nödvändiga åtgärder.

Slutligen biföll landstinget utskottets förslag att uppdraga åt lasarettsdirektionen i Västerås att låta utföra byggnadsarbetet, med rätt för direktionen att med sig adjungera sakkunniga personer.

Som ofvan.

Justeradt den 20/9 1919. In fidem:

John Karlsson. *Victor Åsberg.*

Från protokollet rätt utdraget betygar:

Victor Åsberg.

N:o 82.

Drätselkammarens utlåtande ang. anslag till uppmätning m. m. af äldre gårdar i Västerås.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 25 nästlidne september hafva Stadsfullmäktige till Drätselkammaren för utlåtande öfverlämnat en af Stadsfullmäktiges vice ordförande, Riksdagsmannen Viktor Larsson, såsom egen motion upptagen framställning från intendenten vid Västmanlands fornminnesförenings museum i Västerås Sven T. Kjellberg, därom, att Stadsfullmäktige ville ställa till sökandens förfogande ett anslag å 1,000 kronor såsom bidrag till fortsättande af ett hösten 1918 igångsatt arbete för uppmätande, afbildande och beskrifvande af äldre gårdar och byggnader inom Västerås.

Utan att i allt instämma i de af Intendenten Kjellberg anförda motiv för bifall, vill Drätselkammaren dock, med hänsyn till de skäl, som förebragts i skrifvelsen rörande själfva sakfrågan, tillstyrka bifall till framställningen och hemställa,

att Stadsfullmäktige ville anslå ett belopp af 1,000 kronor till intendenten vid Västmanlands fornminnesförenings museum i Västerås, Sven T. Kjellberg, att användas som bidrag till uppmätningsarbete, afbildande och beskrifvande af äldre gårdar och byggnader inom Västerås.

Västerås den 9 oktober 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Undertecknad får härmed anhålla om ett anslag af kr. 1,000:— såsom bidrag till fortsättande af ett hösten 1918 igångsatt arbete för uppmätande, afbildande och beskrifvande af äldre gårdar och byggnader inom Västerås stad.

Det är tydligt, att de äldre gårdar och byggnader, som äro belägna i stadens centrum, särskildt vid affärsgatorna, så småningom komma att ersättas af nyare byggnader och gårdsanläggningar. Många orsaker samverka härtill, såsom t. ex. trähusens med åldern följande bristfällighet och tomtvärdets stegring. När byggnadsverksamheten åter kommer i gång, kunna vi därför med säkerhet räkna med att många af dessa gårdar komma att rifvas och nybyggas eller att undergå så pass omfattande ombyggnader, att deras gamla karaktär helt försvinner.

Vår tid ligger det emellertid om hjärtat att pietetsfullt bevara så mycket som möjligt af lämningarna af gångna tiders kulturformer. Då man dock icke kan tänka sig ett bevarande i detta fall, hvilket skulle hindra en stads naturliga utveckling, får man vara betänkt på att vidtaga sådana åtgärder, att efterkommande i bild och beskrifning skola kunna göra sig en föreställning om huru deras stad såg ut, huru människor där lefde och bodde. Vi sakna i allt för stor grad just ett sådant material för att kunna göra oss en klar bild af huru bebyggelsen af vår stad tedde sig före den tid, som såg de nuvarande gårdarna uppföras och beklaga denna brist. Skulle vi då å vår sida kunna stå till svars för att ej ha vidtagit en sådan bevarande åtgärd! Samtidigt måste påpekas, att vetenskapligt skulle en utförlig beskrifning och afbildning af dessa äldre borgerliga bostadsformer vara af värde både ur etnografisk och sociologisk synpunkt.

N:o 82. *Ang. anslag till uppmätning m. m. af äldre gårdar i Västerås.*

Inom flera svenska stadssamhällen har man insett detta och i mer eller mindre stor omfattning upplagt ett arkiv för stadens byggnads- och bostadskultur. Äfven ha här och där privata föreningar bildats, hvilka såsom sin uppgift satt att på dylikt sätt rädda undan glömska och förgängelse tidigare generationers verk. Jag behöfver endast peka på föreningens »Samfundet S:t Erik» i Stockholm verksamhet på detta område.

På de flesta håll har man dock nöjt sig med fotografering af gatufasader och gårdsinteriörer. För den, som sysslat med dylikt arbete, står det klart, huru litet man i själfva verket genom enbart fotografering har kunnat lämna en föreställning om de olika byggnadernas läge i en gård eller rumfördelningen och inredningen i ett boningshus. För detta fordras en exakt uppmätning af gårdens och husens planer samt för det inre speciella ritningar af ålderdomliga detaljer.

Med tanke härpå har undertecknad påbörjat uppläggningen af ett sådant vidlyftigare arkiv, omfattande uppmätningsritningar, beskrifningar och fotografier, och har hittills på detta sätt 4 gårdar beskrifvits. För de byggnader och gårdar, som nu behandlats och som i det följande blir föremål för undersökning, förefinnas naturligtvis inga tidigare ritningar eller planer, liksom icke dylika i stadens byggnadskontor finnas för byggnader, äldre än omkring femtio år.

Såsom exempel på, hvilken betydelse arkivalier kunna ha i detta afseende, må följande förtjäna att omnämnas: Vid en eldsvåda 1864 nedbrann så godt som hela staden, dåvarande köpingen, Ronneby, hvilken liksom våra flesta äldre städer var bebyggd med trähus. Genom en lycklig tillfällighet hade man under åren 1780—1830 till brandförsäkringshandlingarna bifogat, förutom noggranna beskrifningar, äfven detaljerade uppmätningsritningar af gårdarna och husen i staden. Dessa handlingar finnas nu i Allm. brandförsäkringsverkets för byggnader å landet arkiv i Stockholm och gifva, nyligen utgifna af trycket, en ingående kännedom om bostadskulturen i Ronneby omkring 1800. (Se: S. Erixon och Sv. T. Kjellberg: Ronneby byggnadshistoria under slutet af 1700- och början af 1800-talet.)

Om undertecknad sålunda genom det arbete, för hvilket han härmed anhåller om Stadsfullmäktiges hjälp och stöd, i första rummet afser att arkivaliskt konservera en äldre tids byggnadslämningar, så gifves vid sidan häraf äfven en direkt praktisk nytta, i det att elever vid Tekniska skolan i Västerås användas vid uppmätningar af byggnaderna.

N:o 82.

Ang. anslag till uppmätning m. m. af äldre gårdar i Västerås.

Det är allmänt erkändt, hvilka skatter ur arkitektoniskt och tekniskt hänseende våra äldre nationella träarkitektur gömmer. Vid Kungl. Tekniska Högskolan anbefallas de unga husbyggarna att studera denna, liksom sådant studium anses meriterande. Härmed hänvisas till bifogade uttalande af rektorn vid Tekniska skolan i Västerås, lektor Sven Elvius. Häri påpekas denna betydelse liksom den hjälp eleverna genom att, under dessa i ekonomiskt afseende för studerande svåra tider, kunna inom sitt studieområde vid sidan göra sig någon inkomst. (Bil. 1.)

Med stöd af ofvan anförda och med kännedom om det lifliga intresse för staden och dess historia, som Stadsfullmäktige i Västerås tidigare visat genom bl. a. anslag till det svenska stadshistoriska institutet, har undertecknad ansett sig våga påräkna Stadsfullmäktiges stöd till fortsatt arbete på ett arkiv för Västerås äldre byggnadskultur.

Om medel härtill anslås kommer detta arbete främst att inriktas på sådana byggnader, som komma att under den närmaste tiden rifvas och ombyggas. Öfver det härigenom samlade materialet äger staden att disponera.

Västerås den 15 september 1919.

SVEN T. KJELLBERG.
Intendent vid Västmanlands fornminnesförenings museum
i Västerås.

I det jag upptager Intendent Kjellbergs skrifvelse som min motion, får jag, under hänvisning till densamma, hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta,

att bevilja ett anslag af 1,000 kronor, att ställas till intendenten vid Västmanlands fornminnesförenings museum i Västerås, Sven T. Kjellberg, förfogande såsom bidrag till fortsättandet af ett hösten 1918 igångsatt arbete för uppmätande, afbildande och beskrifvande af äldre gårdar och byggnader inom Västerås stad.

VIKTOR LARSSON.

Afskrift. Bil. 1.

Tekniska skolan, Västerås den $^{15}/_{9}$ 1919.

Undertecknad får härmed intyga, att de af Byggmästarskolans elever, som deltagit i de af Intendent Kjellberg ledda uppmätningarna af äldre träarkitektur här i staden, haft synnerligen stor nytta af dessa öfningar. Äfven ur ekonomisk synpunkt har saken varit af betydelse för eleverna, då de härigenom med arbete, som faller inom ramen för deras studier, kunnat bidraga till sitt uppehälle under den brydsamma studietiden.

Sven Elvius.

Rätt afskrifvet, betyga:

G. Pers. *Carl Mangård.*

N:o 83.

Drätselkammarens skrifvelse ang. tilläggsanslag för restaurering af den s. k. borgmästaregården.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut under § 67 i Stadsfullmäktiges protokoll för den 27 mars innevarande år hafva Stadsfullmäktige, efter förslag af Drätselkammaren, på grund af framställning i ämnet från Brandstyrelsen, anvisat ett förslagsanslag å 12,000 kronor för att i samband med den s. k. borgmästaregårdens upplåtande för brandverkets behof användas till ändrings- och reparationsarbeten inom fastigheten.

Genom öfverlämnande af utdrag af dess den 10 sistlidne september förda protokoll har Brandstyrelsen på anförda skäl hemställt om tilläggsanslag å förslagsvis 3,000 kronor för restaureringen af ofvannämnda fastighet. Då de af Brandstyrelsen anförda skäl gifvetvis motivera en höjning af anslaget, får Drätselkammaren hemställa,

att Stadsfullmäktige ville för restaurering af f. d. borgmästaregården bevilja ett tilläggsanslag å förslagsvis 3,000 kronor att utgå af uttaxerade medel i 1920 års budget.

Västerås den 9 oktober 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

Utdrag af protokoll, hållet vid Brandstyrelsens i Västerås sammanträde den 10 september 1919.

§ 47.

Anmälde Brandchefen, att de pågående arbetena med restaureringen af f. d. borgmästaregården beräknades draga större kostnad än det af Stadsfullmäktige beviljade anslaget. Anledningen härtill vore, att det under arbetets gång visat sig nödvändigt vidtaga en del åtgärder, som från början ej tagits i beräkning eller kunnat förutses. Sålunda hade servisledningarna i deras helhet måst omläggas. Vidare måste det gamla uthuset repareras och tvättstugan förses med klappbassäng samt på grund af det ökade antalet hushåll i gården ett nytt

N:o 83. *Ang. tilläggsanslag för restaurering af den s. k. borgmästaregården.*

uthus, innehållande vedbodar och sopstation m. m., uppföras. Slutligen tarfvade yttertaken reparation och borde gården planeras och förses med rännsten. Det sålunda behöfliga ökade anslaget hade af Brandchefen beräknats till 3,000 kronor.

I anledning häraf beslöt Brandstyrelsen hos Stadsfullmäktige göra framställning om ett tilläggsanslag å förslagsvis 3,000 kronor för restaurering af f. d. borgmästaregården.

Som ofvan.

In fidem:

Theofil Öberg.

N:o 84.

Drätselkammarens skrifvelse ang. fråga om införande af nöjesskatt.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom bestämmelserna i Kungl. Maj:ts förordning om rätt för kommun att upptaga särskild afgift vid vissa offentliga nöjestillställningar den 30 maj 1919 äger Västerås stad rätt att upptaga en särskild afgift, benämnd nöjesskatt, för vissa nöjestillställningar, till hvilka allmänheten har tillträde mot afgift.

Drätselkammaren får i anledning häraf anföra. Af kammaren verkställd beräkning öfver de belopp, som till stadens kassa skulle inflyta, visar följande siffror.

Teater och konserter	cirka	10,000: —
Biografer	»	30,000: —
Cirkus, varité, idrott	»	6,000: —
Danstillställningar	»	5,000: —
Andra föreställningar	»	2,000: —
S:ma Kronor	cirka	53,000: —

Vid behandling af frågan, huruvida Drätselkammaren skulle föreslå Stadsfullmäktige att i staden tillämpa bestämmelserna i ifrågavarande förordning eller ej, har kammarens majoritet ej funnit skäl förorda nöjesskattens införande.

Som motiv härför har framhållits, att det synes olämpligt beskära allmänhetens tillfällen till förströelser, helst som allmänheten i detta fall troligen ej endast komme att få erlägga den direkta skatten, utan äfven vederbörande nöjestillställare komme att ytterligare höja afgifterna för inträde. Äfvenledes har betonats, att en lämpligare form att skaffa staden de inkomster, som eventuellt skulle inflyta genom skatten, vore den direkta beskattningsformen.

Drätselkammaren får sålunda meddela att Drätselkammaren är af den uppfattningen, att nöjesskatten för närvarande icke bör i staden införas. N:o 84. Ang. fråga om införande af nöjesskatt.

Emot detta majoritetens beslut hafva Drätselkammarens ledamöter Herrar Håkanson och Edv. Karlsson samt stadens ombudsman reserverat sig, i det de yrkat att Drätselkammaren måtte föreslå skattens införande af de skäl, att de ansett att stadens finanser vore i det läge, att staden ej borde afstå från den möjlighet till inkomst, som här förelåge, helst som här vore fråga om ren lyxskatt.

Västerås den 16 oktober 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

MARTIN JONSSON.

Eric Plantin.

N:o 85.

Drätselkammarens skrifvelse ang. inlösen af anläggningar och reparationer vid Kristiansborg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrifvelse till Drätselkammaren den 8 innevarande oktober har stadens förvaltare, hvilken erhållit Drätselkammarens uppdrag att såsom stadens ombud närvara vid den af särskilda utsedde synemän den 18, 19 och 20 juni i år förrättade laga af- och tillträdessyn å Kristiansborgs gård mellan arrendatorn C. Jäderblom som afträdare och Västerås stad som tillträdare, med öfverlämnande af det vid synen förda protokoll anhållit, dels om anslags beviljande för inlösande af förutvarande arrendatorn tillhöriga vatten- och slaskledningar, ett svinhus af sten samt tvenne vedbodar och ett mindre svinhus, samtliga träbyggnader, dels ock om anslag för vidtagande af reparationsarbeten i hufvudbyggnaden, arbetarebostäderna samt stall och ladugård, hvilka arbeten hufvudsakligast skulle bestå af målnings- och tätningsarbeten samt tapetseringar. För ändamålet begäres ett belopp af förslagsvis 7,500 kronor.

Drätselkammaren får i anledning häraf anföra:

De till inköp föreslagna ledningarna och ekonomihusen äro nödvändiga för gårdens behof, hvarför Drätselkammaren tillstyrker ifrågavarande köp.

Hvad hufvudbyggnaden beträffar skall inom densamma inrymmas bostad till stadens förvaltare, biträdet å renhållningsverket och en arbetarefamilj samt kontor för renhållningsverket. Hufvudbyggnaden torde, då någon ombyggnad af densamma ej kan ifrågasättas, böra repareras ganska omfattande, då däremot

N:o 85. *Ang. inlösen af anläggningar och reparationer vid Kristiansborg.*

arbetarebostäderna, som med hänsyn till det synnerligen dåliga skick, hvari de befinna sig, inom en snar framtid måste helt ombyggas, på grund häraf ej böra påkostas allt för stora förbättringar.

Drätselkammaren får sålunda hemställa,

att Stadsfullmäktige ville dels för inköp af en del afträdande arrendatorn å Kristionsborgs gård tillhöriga ledningar och ekonomihus, dels ock för utförande af reparationsarbeten å Kristiansborgs hufvudbyggnad, arbetarebostäder, stall och ladugård anslå ett belopp af tillhopa förslagsvis 7,500 kronor att tillsvidare utgå af tillgängliga medel och sedermera vid budgetens för år 1920 uppgörande gäldas på sätt Stadsfullmäktige efter förslag af Drätselkammaren kan komma att besluta.

Västerås den 16 oktober 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

MARTIN JONSSON.

Eric Plantin.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Härmed bifogas syneinstrument öfver laga afträdessyn vid Kristiansborg den 18, 19 och 20 juni innevarande år.

Af protokollet framgår att de ådömda bristerna värderats till		Kr. 6,102: 50
hvilken summa jag anser vara för lågt beräknad samt i protokollet låtit anteckna mitt missnöje öfver värderingen. Af denna summa äger arrendatorn att tillgodoräkna sig tillträdesröta med	Kr. 3,451: 39	
samt ersättning enligt arrendekontrakt för plöjning och frösådd	» 2,275: —	
samt diverse ersättningar enligt i synen uppförd kontokurant	» 190: —	» 5,916: 39
hvadan arrendatorn har att erlägga skillnaden		» 186: 11

För lösen af arrendatorn tillhöriga, af synemännen värderade, under förutsättning af Stadsfullmäktiges bifall:

Vatten- och slaskledningar och 2 st. pumpar	400: —	
Svinhus	1,000: —	
2 vedbodar, ett mindre svinhus	300: —	» 1,700: —

hvilket värde jag anser vara skäligt, och får jag tillstyrka ofvanstående till inlösen för Kr. 1,700: —.

Om inlösen häraf godkännes, skulle arrendatorn äga att bekomma	» 1,513: 89

En del af de nödvändigaste i synen ådömda reparationsarbetena äro nu under utförande, hufvudsakligast tapetsering och målningsarbeten i stora byggnaden. Som af synen framgår tarfvar de flesta rummen i stora byggnaden, alla arbetarebostäder samt stall och ladugård större och mindre reparation, hufvudsakligast tätning af dörrar och fönster samt tapetsering och målning. N:o 85. *Ang: inlösen af anläggningar och reparationer vid Kristiansborg.*

Kostnaden härför torde förslagsvis beräknas till 6,000 kronor.

Till täckande af ofvanstående kostnader får jag hemställa, att ett belopp af förslagsvis 7,500 kronor ställes till förfogande.

Västerås den 8 oktober 1919.

TUNE DAHLSTRÖM.

N:o 86.

Drätselkammarens skrifvelse ang. ledningar till Kristiansborgs gård.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrifvelse till Drätselkammaren den 8 innevarande oktober har stadens förvaltare med öfverlämnande af Vatten- och Gasverksstyrelsen utfördt kostnadsförslag, belöpande sig å 3,500 kronor, anhållit om anslag för att förse Kristiansobrgs hufvudbyggnad och ladugård med vatten-, aflopps-, och, hvad hufvudbyggnaden beträffar, äfven med gasledningar.

Drätselkammaren finner den af stadens förvaltare gjorda hemställan böra tillstyrkas, och får Drätselkammaren i samband härmed meddela, att Drätselkammaren beslutat, för den händelse Stadsfullmäktige skulle bifalla den gjorda framställningen, för det af Stadsfullmäktige år 1913 beviljade anslaget å 50,000 kronor för utdragande af ledningar till den för tomtmark afsedda delen af Kristiansborgsområdet, framdraga ledningar till Kristiansborgsvägen (Persbovägen) för att därifrån anknyta de begärda ledningarna till Kristiansborgs gård.

Drätselkammaren får sålunda hemställa

att Stadsfullmäktige ville för utdragande af vatten-, aflopps- och gasledningar till Kristiansborg anslå ett belopp af 3,500 kronor att tillsvidare utgå af tillgängliga medel och sedermera vid budgetens för år 1920 uppgörande gäldas på sätt Stadsfullmäktige, efter förslag af Drätselkammaren, kan komma att besluta.

Västerås den 16 oktober 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

MARTIN JONSSON.

Eric Plantin.

N:o 86.

Ang. ledningar till Kristiansborgs gård.

Till Drätselkammaren i Västerås.

För att erhålla en säker vattentillgång vid Kristiansborg, bifogas härmed Vatten- och Gasverkets förslag att förse gården med vatten-, aflopps- och gasledningar från stadens ledningar. För närvarande erhålles vatten till stall och ladugård från en källa medelst en pump i ladugården och från samma källa fås dricksvatten genom en pump, uppsatt mellan ladugården och stora byggnaden. Dessutom finnes en källa med pump nere vid bäcken, men lämnar denna ett dåligt, lerblandadt vatten. Vattentillgången i dessa båda källor är osäker vid längre torka; närmaste vattentillgång är då stadens vattenledning.

Västerås den 8 oktober 1919.

TUNE DAHLSTRÖM.

N:o 87.

Drätselkammarens skrifvelse ang. inköp af kor till Kristiansborgs gård.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrifvelse till Drätselkammaren den 8 innevarande oktober har stadens förvaltare anhållit om ett anslag å förslagsvis 14,000 kronor för inköp af 8 à 10 kor till Kristiansborgs gård.

Då det gifvetvis ur flera synpunkter torde vara önskvärdt att mjölkproduktionen å gården ökas, vill Drätselkammaren tillstyrka det begärda anslaget, och får för den skull hemställa,

att Stadsfullmäktige ville anslå ett belopp af förslagsvis 14,000 kronor för inköp af kor till Kristiansborgs gård, att tillsvidare utgå af tillgängliga medel och sedermera, vid budgetens för år 1920 uppgörande, gäldas på sätt Stadsfullmäktige, efter förslag af Drätselkammaren, kan komma att besluta.

Västerås den 16 oktober 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

MARTIN JONSSON.

Eric Plantin.

Till Drätselkammaren i Västerås.

N:o 87.
Ang. inköp af kor till Kristiansborgs gård.

För närvarande finnas 15 kor och en tjur vid Malma och 6 kor vid Kristiansborg, sammanlagdt 22 djur. För att nedbringa kostnaden för skötseln af desamma har jag tänkt att den 1 november flytta de vid Malma stationerade korna till Kristiansborg, där plats finnes för 58 djur. För att fullt kunna utnyttja utrymme och personal vore önskvärdt att ytterligare 8 à 10 kor anskaffades. Med anledning häraf får jag föreslå Drätselkammaren, att kobesättningen ökas med 8 à 10 kor.

Kostnaden härför, cirka 14,000 kronor, torde utgå af tillgängliga medel för att, i likhet med öfriga inventarier vid Kristiansborg, amorteras på 5 år.

Västerås den 8 oktober 1919.

TUNE DAHLSTRÖM.

N:o 88.

Drätselkammarens framställning ang. pensionering af f. gasverkseldaren A. H. Eriksson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 15 oktober har Vatten- och Gasverksstyrelsen med öfverlämnande af till ärendet hörande handlingar hemställt, att stadsfullmäktige måtte från den 1 januari 1920 låta gasverkseldaren A. H. Eriksson komma i åtnjutande af en pension af 1,170 kronor årligen.

På grund af de i den styrelsens skrifvelse bilagda utredning anförda skäl får Drätselkammaren, oaktadt ej Eriksson fyller den af lönereglerings- och pensionskommittén i förslaget till pensionsreglemente för stadens befattningshafvare den 11 december 1914 föreslagna åldern 67 år för full pension till gasverkseldare, tillstyrka den begärda pensionen och sålunda hemställa,

att Stadsfullmäktige från den 1 januari 1920 ville låta f. d. gasverkseldaren A. H. Eriksson komma i åtnjutande af en årlig pension af 1,170 kronor jämte å denna pension belöpande kristidstillägg.

Västerås den 16 oktober 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

MARTIN JONSSON.

Eric Plantin.

N:o 88.

Ang. pensionering af f. gasverkseldaren A. H. Eriksson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

På grund af nedsatt hälsa begärde förre eldaren vid Gasverket, A. H. Eriksson, år 1913 afsked med pension ur verkets tjänst. I afvaktan på de resultat, till hvilka den af Stadsfullmäktige tillsatta lönereglerings- och pensionskommittén kunde komma, bordlade Styrelsen Erikssons framställning, men befriades Eriksson från eldaresysslan och tilldelades lindrigare arbete.

I skrifvelse af den 2 nästlidne september har Eriksson, under påpekande af behofvet af hvila, hemställt om ledighet under 1 år. Då Eriksson på grund af sjukdom vid olika tillfällen måst åtnjuta ledighet och han, såsom af bifogade af stadens Ombudsman och Föreståndaren för stadens tekniska verk verkställda utredning framgår, den 1 nästkommande januari tjänstgjort 35 år vid Gasverket, föreslår Styrelsen att han pensioneras.

Enär Eriksson tjänstgjort hos f. d. Gaslysningsaktiebolaget i Västerås, af hvilket staden öfvertog Gasverket, får Styrelsen meddela, att i öfverenskommelsen mellan staden och bolaget rörande stadens förvärfvande af Gasverket bl. a. stadgades, att de bolagets arbetare, som öfverginge i stadens tjänst, vid lämnandet af sin anställning till följd af ålder eller oförmåga till arbete, skulle vid eventuell pension få räkna sig till godo de år, de varit i bolagets tjänst anställda.

Mot de i berörda utredning anförda skäl för tilldelande åt Eriksson af en pension af 1,170 kronor per år har Styrelsen icke något att erinra, och får Styrelsen, med bifogande af Erikssons skrifvelse, omnämnda utredning samt ett af 1:ste stadsläkare Thunström år 1915 utfärdadt sjukintyg, hemställa,

att Stadsfullmäktige från 1 januari 1920 ville låta f. d. gasverkseldaren A. H. Eriksson komma i åtnjutande af en årlig pension af 1,170 kronor jämte å detta belopp kommande dyrtidstillägg enligt de bestämmelser, Stadsfullmäktige kunna komma att bestämma.

Västerås den 15 oktober 1919.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

Till Vatten- och Gasverksstyrelsen.

På uppdrag af Styrelsen att framlägga förslag till pension åt vid verken anställde f. d. gasverkseldaren A. H. Eriksson, få vi i samband med detta uppdrags fullgörande meddela följande.

Eriksson har sedan den 9 augusti 1884 utan afbrott varit anställd i gasverkets tjänst. Till år 1914 tjänstgjorde han såsom eldare, därefter har han sysslat med diverse göromål. Den 1 nästkommande januari kan Eriksson sålunda räkna sig till godo en tjänstgöringstid af 35 hela kalenderår. Född den 26 september

1857 uppnår han i år 62 lefnadsår. Pensionskommittén har för gasverkseldare föreslagit en tjänstgöringstid af 35 år samt 67 lefnadsår för erhållande af full pension, 65 % af lönen. I anseende till med en dylik eldaresyssla förenad natttjänstgöring samt eldarens växlande utsättning för stark hetta och drag, anse vi 67 lefnadsår för högt tillmätt, och vilja som maximum föreslå 62 år. Eriksson måste redan vid 57 år upphöra med elldningen. Med anledning af det här anförda samt med hänvisning till af Eriksson företedt läkareintyg, utfärdadt af 1:ste stadsläkare Thunström den 24 februari 1915, föreslå vi att Eriksson från och med den 1 januari 1920 får åtnjuta full pension enligt Pensionsnämndens förslag, eller alltså 65 % på Erikssons nuvarande lön, som är 1,800 kronor, motsvarande detta ett pensionsbelopp af 1,170 kronor per år, samt att Eriksson därjämte får åtnjuta å detta pensionsbelopp kommande dyrtidstillägg enligt de bestämmelser, som af Stadsfullmäktige bestämmes.

N:o 88. *Ang. pensionering af f. gasverkseldaren A. H. Eriksson.*

Västerås den 26 september 1919.

THEOFIL ÖBERG. *GERH. GESTON.*

Till Vatten- och Gasverksstyrelsen i Västerås.

År 1914 anhöll undertecknad, på grund af nedsatt hälsa, om afsked med pension ur verkens tjänst. I afbidan på pensionskommitténs utredning blef min ansökan bordlagd.

Då jag nu är i behof af hvila under någon längre tid, — jag har senast legat 1 månad efter undergången operation på Sala lasarett och därjämte tid efter annan måst ligga vid badort för behandling af reumatism —, vågar jag hemställa, att Styrelsen ville bevilja mig ledighet under 1 år. Mina barn ha nämligen lofvat hjälpa mig, så att jag på ett eller annat sätt får helt och hållet hvila och sköta mig.

På grund af det anförda hoppas jag att Styrelsen bifaller min ansökan.

Västerås den 2 september 1919.

Vördsamt

A. H. ERIKSSON.

Att Eldaren A. H. Eriksson, vid Västerås Gasverk, under flera år lidit upprepade gånger af muskel- och ledrheumatism och därigenom varit tidvis mer eller mindre arbetsoförmögen, intygas.

Västerås den 24 februari 1915.

Carl Thunström.
Leg. läkare.

Rätt afskrifvet intyga:

John Jonsson. *Sigfrid Johansson.*

N:o 89.

Hälsovårdsnämndens framställning ang. åtgärder för att staden må förblifva eget epidemidistrikt.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom den under innevarande års sommar promulgerade epidemilagen af den 19 juni 1919, hvilken träder i kraft den 1 januari 1920, har epidemisjukvården i riket organiserats och har därvid stadgats, att hvarje landstingsområde eller stad, som icke deltager i landsting, skall utgöra ett epidemidistrikt. Följden häraf skulle blifva, att Västerås stads epidemivård skulle med nästa års ingång inordnas under länets epidemisjukvårdsorganisation och ställas under ledning af landstingets epideminämnd.

Emellertid kan, enligt bestämmelse i nyssnämnda lag, Kungl. Maj:t för särskildt fall medgifva, att stad, som tillhör landstingsområde, må utgöra eget epidemidistrikt.

Ehuru innevarande års landsting redan fattat beslut om öfvertagande af icke blott Västerås' utan äfven öfriga städers i länet epidemisjukvård från och med nästkommande år, har Hälsovårdsnämnden likväl ansett, att stadens myndigheter böra, med hänsyn till hvad staden åtgjort för ordnande af sin epidemisjukvård och de fördelar det gifvetvis innebär för stadens innevånare, om staden i ifrågavarande afseende intager en självständig och af förhållandena i länet i öfrigt så vidt möjligt oberoende ställning, söka utverka, att staden må utgöra eget epidemidistrikt.

Visserligen har landstinget beslutat uttaxering för den gemensamma epidemivården öfver hela landstingsområdet för nästkommande år, hvadan det skulle kunna tänkas, att, om staden blir eget epidemidistrikt, dess innevånare nödgas skatta både till landstinget och till staden för bestridande af kostnaderna för epidemisjukvården, men synes denna angelägenhet kunna ordnas på det sätt, att landstinget till stadskassan återgäldar så stor del af den från innevånarne i Västerås uppburna landstingsskatten, som afser landstingets kostnader för epidemisjukvården.

Under åberopande af det sålunda anförda får Hälsovårdsnämnden hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta i ärendet ingå till Kungl. Maj:t med underdånig framställning enligt bifogade skrifvelseförslag.

I detta Hälsovårdsnämndens beslut har ej dess ordförande deltagit.

Västerås den 30 september 1919.

På Hälsovårdsnämndens vägnar:

CARL THUNSTRÖM.

Theofil Öberg.

Till Konungen. N:o 89.

Genom fullbordandet år 1917 af en 3:dje sjukpaviljong vid epidemisjukhuset härstädes står Västerås stad i epidemivårdshänseende fullt rustad icke blott med hänsyn till nuvarande folknumerären (c:a 29,000 innevånare) utan äfven för en afsevärd tid framåt, om man enligt de sakkunniges beräkningsgrund i förslaget till den nu utkomna epidemilagen af den 19 juni i år såsom beräkningsgrund tager två sängplatser per 1,000 innevånare. Sjukhuset har nu nominellt 110 sängplatser, men kan med nuvarande utrymme mottaga 150 patienter, hvilken sistnämnda siffra för närvarande är i det närmaste uppnådd på grund af nu rådande difteriepidemi såväl inom staden som omgifvande landsbygd.

Ang. åtgärder för att staden må förblifva eget edidemidistrikt.

Efter ofvannämnda beräkningsgrund står staden rustad för en folkmängd af intill 50,000 innevånare med 100 platser och 50 reservplatser.

Då patientantalet på ett epidemisjukhus gifvetvis fluktuerar betydligt, är det nödvändigt att ett tillräckligt reservutrymme finnes.

Det är tydligt, att stadens befolkning, om staden upphör att vara eget epidemidistrikt och förlorar den fria dispositionsrätten till sitt nuvarande sjukhus, kan löpa fara att gå miste om den fördel det uppenbarligen innebär, att staden i ifrågavarande afseende intager en självständig och af förhållandena i länet i öfrigt så vidt möjligt oberoende ställning.

En sak, som härutinnan synes böra tagas i beaktande är det förhållandet, att staden med sin, såsom man har skäl att antaga, fortfarande starka årliga folkmängdstillökning inom en ej alltför långt aflägsen framtid torde komma att utträda ur landstingsområdet, då den ju alltid skall utgöra eget epidemidistrikt.

Visserligen har landstinget beslutat uttaxering för den gemensamma epidemivården öfver hela landstingsområdet för nästkommande år, hvadan det skulle kunna tänkas, att, om staden blir eget epidemidistrikt, dess innevånare nödgas skatta både till landstinget och till staden för bestridande af kostnaderna för epidemisjukvården, men synes denna angelägenhet kunna ordnas på det sätt, att landstinget till stadskassan återgäldar så stor del af den från innevånare i Västerås uppburna landstingsskatten, som afser landstingets kostnader för epidemisjukvården.

För Västerås stad medför således ett uppgående i landstingets epidemidistrikt hufvudsakligen afsevärda olägenheter, under det att från landstingets sida ett fortsatt fristående af staden i likhet med hvad hittills varit förhållandet, ej synes komma att medföra några eller åtminstone afsevärda olägenheter i epidemivårdshänseende, i all synnerhet, om staden, såsom för närvarande är uppgjordt, utfäster sig att under några år framåt mot skälig ersättning upplåta intill ett 30-tal sängplatser inom sitt epidemisjukhus, intill dess landstinget hunnit självständigt ordna sin epidemivård för den kringliggande landsbygden.

Af det ofvan anförda framgår således:

1:o) att Västerås stad i sjukhushänseende för närvarande och lång tid framåt står rustad för en fristående epidemivård, tillräcklig för stadens eget behof;

2:o) att sjukhusutrymmet här dock ej är tillräckligt stort för närvarande för att ett afhändande af den fria självbestämmanderätten öfver sjukhusanläggningen ej kan tänkas medföra olägenheter för stadsbefolkningen;

N:o 89.

Ang. åtgärder för att staden må förblifva eget epidemidtstrikt.

3:o) att inom en ej allt för långt aflägsen framtid staden kan utgå ur landstingsområdet och i följd däraf bilda eget epidemivårdsdistrikt;

4:o) att intet hinder möter, att staden kan såsom hittills tillhandagå landstinget med intill 30 sängplatser, intill dess landstinget hunnit tillfredsställande anordna sin epidemivård, hvarigenom således ej denna äfventyras, äfven om staden tillåtes att fortfarande få utgöra eget epidemidistrikt.

Under åberopande af det anförda få Stadsfullmäktige i Västerås med stöd af § 16 af epidemilagen a fden 19 juni 1919 i underdånighet anhålla, att Eders Kungl. Maj:t måtte medgifva Västerås stad att utgöra ett eget epidemidistrikt.

Västerås 1919, Västm. Alleh:s A.-B:s Tr.

N:o 90.

Drätselkammarens skrifvelse ang. anslag till Västerås gymnastikförening.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med öfverlämnande af närlagda till Drätselkammaren inkomna framställning från Västerås Gymnastikförening får Drätselkammaren såsom eget yttrande anföra följande.

Stadsfullmäktige hafva tidigare vid skilda tillfällen lämnat anslag till föreningar, som utöfva idrott. Af all idrott synes Drätselkammaren just gymnastiken vara den, som mest är värd uppmuntran och understöd från det allmännas sida. Drätselkammaren anser därför ock på de skäl, som i skrifvelsen anförts, att staden bör tillmötesgå framställningen. Hvad beloppets storlek angår föreligger ingen närmare utredning från föreningens sida om dess behof, men har Drätselkammaren ansett en summa af 1,000 kronor för år 1920 skälig och vara en god hjälp för föreningens verksamhet.

Kontrollen öfver anslagets användning synes Drätselkammaren lämpligen kunna anordnas på det sätt, att Drätselkammaren bemyndigas tillsätta en person att jämte föreningens egna revisorer granska dess räkenskaper.

På grund af det anförda hemställer Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige måtte besluta,

att för år 1920 bevilja Västerås gymnastikförening ett anslag af 1,000 kronor att upptagas till uttaxering i 1920 års budget, under villkor, att en af Drätselkammaren utsedd person skall jämte föreningens egna revisorer granska föreningens räkenskaper för samma år.

Västerås den 23 oktober 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

MARTIN JONSSON.

Theofil Öberg.

N:o 90.

Ang. anslag till Västerås gymnastikförening.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Undertecknad förening vågar härmed, med bifogande af särskild skrifvelse, ställd till Stadsfullmäktige i Västerås, vördsamt hemställa om Drätselkammarens yttrande öfver vår därvid framställda ansökan om stadsbidrag till gymnastikens utbredande bland allmänheten i Västerås, och att Drätselkammaren måtte, med tillstyrkan, öfverlämna skrifvelsen till Stadsfullmäktige för afgörande.

Vi vilja icke underlåta nämna, att under de sista dagarne, sedan nämnda skrifvelse utfärdats, har ännu en afdelning om 43 verkstadsarbetare börjat gymnastiköfningar, och äro ytterligare arbetareafdelningar under bildande.

Ännu flera deltagare skulle vinnas, om kostnaderna genom stadsbidrag kunde nedbringas.

Med utmärkt högaktning

VÄSTERÅS GYMNASTIKFÖRENING.

ERNST JANSSON.
Ordförande.

Erik Ekblom.
Sekreterare.

Västerås den 20 oktober 1919.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den rena svenska gymnastiken har tyvärr ännu icke trängt in i folkets medvetande såsom något nödvändigt för folkhälsans uppehållande och förbättrande. Då numera nyttan af att gymnastisera är så allom bekant, att någon ingående utredning härom väl ej här erfordras, vilja vi endast framhålla det arbete, som i de flesta städer bedrifves för att alltmer utbreda gymnastiken bland den stora allmänheten och göra den till en folkets sak. Vi vilja dock icke underlåta relatera ett yttrande, som Professor Törngren afgifvit, när frågan om kommunala gymnastikhus var aktuell i Stockholm. Han yttrade, på tal om stadslifvets degenererande inflytande, bl. a. sålunda: »Denna degeneration måste till stor del tillskrifvas de frestelser af skilda slag, för hvilka ungdomen i en stad är utsatt. Då samhällets uppfostrande verksamhet upphör med folkskolan, således i barnens 12- till 14-årsålder, är det orimligt att begära, att denna ungdom skall framgångsrikt motstå dessa frestelser. En stor del blir också undermålig i lifskraft och härdighet, och en stor procent dukar under för sjukdomar i för tidiga år. Att skaffa bort de dåliga inflytelserna möter svårigheter, och den enda väg, man därför har att gå, är den fortsatta uppfostrans. Det vore lyckligt om väl ordnade yrkesskolor inrättades, men dessa äro ej tillfyllest. Allt

yrkesarbetet är nämligen ensidigt, och för att motarbeta denna ensidighet finns ett utmärkt medel: den Lingska gymnastiken.»

N:o 90.

Ang. anslag till Västerås gymnastikförening.

De danska gymnastiktrupper, bestående af enkelt bondfolk, hvilka i våras uppträdde här, visade till hvilken hög ståndpunkt danskarne hafva kommit därigenom, att i Danmark öfverallt — äfven på landsbygden — den svenska gymnastiken understödts och framförts. Det är väl då vår plikt att hvar och en i sin stad sprida kunskap om gymnastiken och söka få Sveriges folk att omfatta gymnastikens idé i minst lika hög grad som i vårt grannland Danmark. Statistiken visar äfven, att vårt folk alltmera kommer till insikt om det gagn och den nytta gymnastiken medför och särskildt i Skåne och de större städerna gymnastisera numera allt flera medborgare.

I Västerås har Västerås Gymnastikförening sedan år 1899 hållit i gång för allmänheten öppna, frivilliga gymnastiköfningar. Tyvärr hafva dessa öfningar, såsom af närslutna bilaga framgår, icke varit besökta af den stora allmänheten, utan endast af ett fåtal gymnastikentusiaster. Orsaken härtill måste gifvetvis ligga däruti, att den stora allmänheten icke blifvit tillräckligt bekantgjord med det förhållandet, att hvem som helst kunnat begagna sig af föreningens öfningar, dels ock däruti, att afgifterna för mången mindre bemedlad tett sig afskräckande.

Föreningens ekonomi har icke heller medgifvit tillräcklig agitation, hvarför äfven anslutningen blifvit därefter. Till innevarande höst har emellertid föreningen genom enskild offervillighet lyckats anskaffa ett mindre belopp, hvilket har nedlagts i ett intensivt agitationsarbete, och glädjande nog har detta på helt kort tid resulterat däruti, att föreningen i höst kunnat ordna icke mindre än 8 afdelningar med tillsammans något öfver 200 gymnaster, såväl manliga som kvinnliga. Häraf framgår således, att om endast allmänheten blefve tillräckligt upplyst om nyttan af att gymnastisera, skulle antalet af de i öfningarne deltagande ökas i den mån insikt härom vunnes.

Förutom utgifter för agitation har föreningen äfven att betala ersättning för gymnastiklokaler, arvoden till ledare, anskaffande af en del erforderligt material o. s. v. Folkskolornas lokaler disponeras, enligt välvilligt medgifvande i år från Folkskolestyrelsen, utan andra afgifter än för städning. Då emellertid folkskolornas gymnastiksalar icke äro tillräckliga, måste emellertid äfven Flickskolans och Läroverkets lokaler anlitas. Under näst föregående år har föreningen med 150 gymnastiktimmar erlagt i lokalhyra kronor 330:— och i ledarearvode kronor 600:—, hvilka summor i år komma att väsentligt ökas till följd af det mångdubbelt ökade antalet öfningstimmar.

I en del ömmande fall har föreningen äfven åt mindre bemedlade nödgats gratis utlämna gymnastikskor.

Erfarenheten har sålunda visat, att, om bidrag till gymnastikskor och nedsättning i öfningsafgifterna, där så erfordras, kunde åstadkommas, öfningarne skulle betydligt lifligare besökas.

Föreningens verksamhet går således ut på att gymnastiken i en framtid måtte omfattas af hela vår stads befolkning och att alla måtte komma till insikt om nödvändigheten af kroppsöfningar, men tyvärr äro våra ekonomiska resurser icke tillräckliga för att förverkliga detta. Om gymnastiken skall göras till en folkets sak, måste nämligen afgifterna sättas så låga — i vissa fall helt bortfalla —, att ingen af ekonomiska skäl hindras att hämta den styrka och vederkvickelse, som ligger i ett förståndigt deltagande i gymnastiken.

N:o 90.

Ang. anslag till Västerås gymnastik-förening.

Med full förståelse för den stora betydelse, som ligger däri, att samhället består af sunda, friska invånare, hafva ett flertal af städernas stadsfullmäktige redan beviljat mindre eller större anslag till den frivilliga gymnastiken, t. ex.

Stockholm	20,000: —	kr.
Göteborg	8,000: —	»
Malmö	2,300: —	»
Hälsingborg	1,500: —	»
Lund	1,000: —	»
Uppsala	1,000: —	»
Jönköping	1,200: —	»
Trelleborg	400: —	»

Detta enligt officiellt meddelande från Svenska Gymnastikförbundet.

Under åberopande af ofvan anförda, vågar undertecknad förening härigenom vördsamt anhålla, att Stadsfullmäktige ville behjärta det för danande af sunda medborgare goda medel, som ligger i vår svenska gymnastik, och medgifva ett årligt anslag till ett belopp af exempelvis kronor 1,500: —, eller den summa Stadsfullmäktige kunna komma att föreslå för främjande af föreningens verksamhet. Föreningen önskar gärna, att Stadsfullmäktige för kontroll af dess verksamhet måtte utse en representant att öfvervaka medlens rätta förvaltning.

Västerås den 13 oktober 1919.

VÄSTERÅS GYMNASTIKFÖRENING.

Dess styrelse och gymnastikledare:

ERNST JANSSON,
Tjänsteman, ordförande.

C. T. WERSÄLL,
Löjtnant, v. ordförande.

ERIK EKBLOM,
Sekreterare.

V. ABEEN,
Tjänsteman, kassör.

ELIS JOHANSSON,
Tjänsteman.

BÖRJE PERSONNE,
Gymnastikdirektör, ledare.

ELISABETH ARVEDSON,
Gymnastikdirektör, ledarc.

ARWID WOLLERT,
Kapten, ledarer.

N:o 90.

Ang. anslag till Västerås gymnastikförening.

Tid	Avdelning.	Antal gymnaster.	Medeltal per övning.	Antal uppvisningar.
1899—03 saknas statistik, men har deltagareantal. varierat omkr. 20.				
1904—05	1 manlig	25	12	1
1905—06	1 „	47	15	3
1906—07	1 „	37	12	—
1907—08	1 „	42	15	1
1908—09	1 „	46	20	1
1909—10	2 „	51	18	—
1910—11	1 „	41	15	1
1911—12 saknas statistik				
1912—13	2 manliga	88	28	5
	1 kvinnlig	23	12	—
1913—14	2 manliga	60	24	3
	1 kvinnlig	12	5	—
1914—15	1 manlig	46	12	—
	1 kvinnlig	17	9	—
1915—16	1 manlig	35	9	1
	1 kvinnlig	22	6	—
1916—17	1 manlig	36	12	1
	1 kvinnlig	25	8	—
1917—18	2 manliga	58	28	3
	1 kvinnlig	31	13	—
1918—19	2 manliga	51	34	3
	1 kvinnlig	30	15	2
1919—20 på hösten ha börjat				
	5 manliga	161		
	3 kvinnliga	64		

N:o 91.

Drätselkammarens skrifvelse ang. reparation af varmbadhuset.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige, som här bifogas, har Badhusstyrelsen på anförda skäl anhållit om ett anslag å 20,000 kronor till gäldande af under innevarande år verkställda reparationer i stadens varmbadhus.

Med vitsordande af hvad styrelsen i sin skrifvelse framhållit om det oundgängliga behofvet af reparationernas omedelbara verkställande och då styrelsen

N:o 91.
Ang. reparation af varmbadhuset.

redan innan deras påbörjande gjort anmälan om saken till Drätselkammaren, utan att då kunna fixera något visst anslagsbelopp, får Drätselkammaren, under tillstyrkande af framställningen, hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta

att af uttaxerade medel i 1920 års budget anslå förslagsvis 20,000 kronor för reparation af stadens varmbadhus.

Västerås den 23 oktober 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

MARTIN JONSSON.

Theofil Öberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vid den besiktning, som Badhusstyrelsen, tillika med tillkallad sakkunnig, Byggnadschefen, Kapten Gösta Smitt, förliden vår utförde å stadens Varmbadhus, befanns en hel del reparationsarbeten för badhusets bestånd nödiga att utan uppskof företagas. Brister hafva hufvudsakligast uppkommit genom fel i konstruktionen vid dess uppförande. Så hafva samtliga rörledningar i såväl ytter- som innerväggar framdragits utan isolering, hvaraf följt, att den fukt, som af dessa därstädes samlats, dragit sig ut i tegelmurarna, hvilka på en hel del ställen vittrat, och, där de berört yttermurarna, frusit sönder. Likaså har vid duschar i badstugor och värmekamrar glasertegel uppsatts utan någon som helst isolering, hvilket haft till följd att vatten och fukt så småningom dragit sig in under beklädnaden och mer eller mindre förstört bakomvarande väggpartier.

Styrelsen har tidigare anmält förhållandet till Drätselkammaren med anhållan om förskotterande af medel för ändamålet intill ett belopp af 20,000 kronor.

Då nu samtliga arbeten i det närmaste äro slutförda, får Badhusstyrelsen, under erinran att någon större reparation å badhusbyggnaden icke förekommit under den tid af snart tio år Varmbadhuset varit i drift, härmed anhålla, det Stadsfullmäktige behagade för ofvan omförmälta ändamål bevilja ett anslag af 20,000 kronor.

Västerås den 21 oktober 1919.

Å Badhusstyrelsens vägnar:

THEOFIL ÖBERG.

N:o 92.

Drätselkammarens skrifvelse ang. det extra kristidstillägget åt stadens lägre befattningshafvare.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Till ombudsmannaexpeditionen hafva inkommit bifogade, till Stadsfullmäktige ställda, skrifvelser från Västerås befattningshafvareförening och afdelningarne 73, 116 och 131 af Svenska kommunalarbetareförbundet rörande det extra kristidstillägg, som Stadsfullmäktige den 28 sistlidne augusti beviljade stadens lägre befattningshafvare. Berörda skrifvelser, hvilka icke utan vidare kunna komma under Stadsfullmäktiges behandling, hafva af stadens ombudsman ingifvits till Drätselkammaren, för den händelse Drätselkammaren skulle vilja framföra desamma till Stadsfullmäktige.

Vidare har till Drätselkammaren ingifvits bifogade skrifvelse från Brandstyrelsen, däri en del meddelanden göras, om verkningarne af Stadsfullmäktiges ofvannämnda beslut.

Drätselkammaren får med anledning häraf underställa samtliga dessa skrifvelser Stadsfullmäktiges pröfning.

Utan att vilja yttra sig om de i skrifvelserna från befattningshafvarehåll gjorda framställningarne, öfver hvilka Stadsfullmäktige torde efter den beredning Stadsfullmäktige kunna vilja anbefalla, fatta beslut, får Drätselkammaren dock i anledning af hvad i dessa skrifvelser anförts i fråga om Drätselkammarens tillämpning af Stadsfullmäktiges beslut i ämnet den 28 sistlidne augusti göra en del erinringar.

Drätselkammaren föreslog i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 26 juni 1919, att Stadsfullmäktige måtte bevilja stadens befattningshafvare samma kristidstillägg för senare halfåret 1919, som utgått under förra halfåret. Då detta förslag förelåg till behandling vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 26 juni 1919, framställdes yrkande af Herr Abel Carlsson, att Stadsfullmäktige dessutom måtte till befattningshafvare, hvars sammanlagda årsinkomst understege 5,000 kronor, bevilja ytterligare 50 kronor i månaden, *att utgå från den 1 juli 1919.* Sedan detta yrkande emellertid återtagits, enade sig Stadsfullmäktige om att återremittera ärendet till Drätselkammaren, i syfte att Drätselkammaren skulle undersöka, huruvida och i hvad mån stadens lägre befattningshafvare kunde beviljas något högre kristidstillägg, *förslagsvis 50 kronor i månaden, under senare halfåret med vissa utjämningar för undvikande af orättvisor och olämpliga öfvergångar.*

Med ledning af det sålunda lämnade direktivet ingaf Drätselkammaren till Stadsfullmäktiges sammanträde den 28 augusti 1919 ett förslag, enligt hvilket utöfver kristidstillägg enligt samma grunder, som för första halfåret, skulle till de lägre befattningshafvarne, med undantag af dem, som åtnjöte fri kost och logis, utgå ett extra tillägg efter en glidande skala, utgörande 300 kronor (= 50 kronor i månaden för det senare halfåret) för befattningshafvare, *hvars ordinarie, från stadskassan utgående, aflöning och arvoden* — kristidstillägget oräknadt, men det före kristiden utgående dyrtidstillägget à 150 kronor medräknadt — upp-

N:o 92.

Ang. extra kristidstillägget åt stadens lägre befattningshafvare.

ginge till högst 1,500 kronor, 250 kronor för sådan befattningshafvare, hvars ofvan angifna aflöning öfverstege 1,500 men ej 2,000 kronor, 200 kronor för befattningshafvare, hvars ofvan angifna aflöning öfverstege 2,000 men ej 3,000 kronor och 150 kronor för befattningshafvare, hvars ofvan angifna aflöning öfverstege 3,000 men ej 3,500 kronor.

Stadsfullmäktige beslöto emellertid i ärendet i enlighet med ett af Herr Abel Carlsson under öfverläggningen framställdt yrkande, hvilket, skriftligen affattadt, var ord för ord likalydande med Drätselkammarens förslag, allenast med en del af tilläggsbeloppen ändrade, så att i stället för 300 kronor stod 600 kronor, i stället för 250 kronor 400 kronor, och i stället för 150 kronor stod 100 kronor. Beloppet 200 kronor för löneklassen 2,000—3,000 kronor var bibehållet.

Detta Stadsfullmäktiges beslut har Drätselkammaren haft att tillämpa. Det har till en början därom anmärkts, att Drätselkammaren vid klassificeringen af befattningshafvarne medräknat ålderstilläggen, och från befattningshafvarehåll gjorts gällande, att endast grundlönen, d. v. s. begynnelselönen därvid borde medräknas. Om sist angifna uppfattning motsvarat förslagställarens mening vid yrkandets afgifvande, som han under hand en tid efter Stadsfullmäktigebeslutets fattande uppgifvit, kan gifvetvis Drätselkammaren icke veta, men i hvarje fall kan en sådan mening icke vindiceras af uttrycket i Stadsfullmäktiges beslut: »ordinarie, från stadskassan utgående, aflöning och arvoden». Och Drätselkammaren har gifvetvis icke kunnat taga hänsyn till en uppfattning af en enskild stadsfullmäktigeledamot, som står i uppenbar strid mot Stadsfullmäktiges beslut sådant detta blifvit i dess protokoll affattadt. Tvärtom måste, då Drätselkammaren med sitt förslag, från hvilket uttrycket i Herr Abel Carlssons yrkande och Stadsfullmäktiges beslut är hämtadt, afsåg att vid klassificeringen af befattningshafvarne medtaga alla ordinarie aflöningsförmåner för att allt efter inkomsten skilja dem i olika behofsklasser, Drätselkammaren anse riktigt tillämpa beslutet i enlighet därmed.

Med det nyss sagda är till en del äfven anmärkningen därom, att naturaförmånerna medräknats vid klassificeringen, besvarad.

Men härutinnan må ytterligare en del skäl anföras. För att få full rättvisa måste äfven dessa förmåner medräknas, då det eljes skulle kunna hända, att två befattningshafvare i samma ställning, t. ex. en vaktmästare vid rådhuset och en vaktmästare vid folkskolan, den ene utan naturaförmåner men med högre kontant lön, och den andre med bostadsförmåner m. m. men med motsvarande lägre kontant lön, skulle komma i olika löneklasser, och den med naturaförmåner, som redan förut på grund af dessa förmåners låga uppskattning i lönestaten, är i bättre ställning, skulle erhålla högre tillägg än den sämre ställde befattningshafvaren utan naturaförmåner. Naturaförmånerna äro också en i aflöningsstaten upptagen ordinarie löneförmån och kostnaderna för deras tillhandahållande utgå otvifvelaktigt från stadskassan. Skulle med Stadsfullmäktiges beslut hafva afsetts, att dessa förmåner ej skulle medräknas, borde ordet »*kontanta*» hafva insatts före ordet aflöning, såsom förhållandet är i Stadsfullmäktiges beslut den 27 december 1918, i fråga om det procentuella kristidstillägget, där det dessutom uttryckligen säges: »ersättning för naturaförmåner ej inräknad». På grund af sistnämnda besluts tydliga affattning har procentuellt tillägg icke kunnat utgå å naturaförmånernas värde. Denna olikhet är icke heller, såsom befattnings-

hafvarne velat framhålla, om man närmare tänker sig in i saken, någon inkonsekvens. I det ena fallet gäller det att indela befattningshafvarne i olika löneklasser, för att efter behof tilldela dem, de lägre aflönade mer och de högre mindre, ett särskildt dyrtidstillägg. Och då måste i all rättvisas och rimlighets namn väl äfven de förmåner, som en del befattningshafvare, i motsats mot en del andra, som icke hafva sådana, åtnjuta in natura, medräknas. Men i andra fallet gäller det att bevilja tillägg för att kompensera de fördyrade lefnadskostnaderna. Till den del löneförmånerna utgå in natura och motsvarande behof icke skall fyllas af befattningshafvarens kontanta lön, behöfs ingen löneökning, då befattningshafvaren i denna del åtnjuter hvad han behöfver, vare sig det är värdt mer eller mindre.

N:o 92. *Ang. extra kristidstillägget åt stadens lägre befattningshafvare.*

Att Stadsfullmäktiges ifrågavarande beslut ledt till de för befattningshafvarne och förslagsställaren öfverraskande resultat, som påvisats i bifogade skrifvelser, är beklagligt, men innebär ingen öfverraskning för Drätselkammaren, som därtill saknar all skuld. Drätselkammarens förslag, som af Drätselkammaren var i förväg genomtänkt och till sina verkningar undersökt, hade med sina små intervaller mellan tilläggen för de olika löneklasserna icke ledt till sådana abnormiteter, som att en förman får mindre inkomster än sin underordnade eller att samma förhållande inträdt för en befattningshafvare med ålderstillägg i jämförelse med en sådan utan ålderstillägg.

De egendomliga konsekvenserna af Stadsfullmäktiges beslut torde, i stället för att såsom en misstolkning af Stadsfullmäktiges beslut läggas Drätselkammaren till last, hvilket påstående Drätselkammaren härmed vill på det kraftigaste tillbakavisa, uteslutande få tillskrifvas den omständigheten, att någon utredning angående ändringsförslagets verkningar vid beslutets fattande ej förelåg.

Västerås den 23 oktober 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

MARTIN JONSSON.

Theofil Öberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Undertecknad förening ingick den 8 februari i år med en anhållan om ett extra dyrtidstillägg af 50 kronor i månaden, hvilket vi afsåg skulle i någon mån kompensera det förut för lågt beviljade kristidstillägget. Vi hafva äfven tagit oss friheten att genom upprepade påminnelser vidhålla vår begäran. Vid sista sammanträdet beslöt också Fullmäktige att bifalla detsamma, om än med en del bestämmelser beträffande storleken för skilda lönegrupper. Drätselkammaren, som sedermera verkställt beslutet, har dock, enligt vårt förmenande, utbetalat detsamma efter andra grunder än Fullmäktige beslutat. Drätselkammaren har nämligen, utom tillägget af 1913, äfven medräknat intjänta ålderstillägg samt in natura-förmåner såsom bostadsförmåner. Beträffande ålderstilläggen ha

N:o 92.

Ang: extra kristidstillägget åt stadens lägre befattningshavarte

väl dessa varit att anse såsom en extra premie för längre oförvitlig tjänstgöring. Ett medtagande af dessa verkar nu så, att äldre befattningshafvare med mycket låg grundlön dock till följd af lång tjänstgöring uppnått alla sina ålderstillägg och därigenom nu komma i åtnjutande af ex. 400 kronor mindre än nyantagna personer. Beträffande bostadsförmåner hafva dessa aldrig hittills beräknats såsom kontant lön, utgående från stadskassan. Ett medtagande af dessa nu kommer att förrycka alla föregående beräkningar samt kunna medföra anspråk på att äfven för den tid, som gått, få åtnjuta procentuellt tillägg äfven på dessa.

Vi få därför hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte så förtydliga sitt beslut att det nu utgående extra tillägget må räknas utgå allenast på grundlön + 1913 års dyrtidstillägg samt dessutom borttröja den graderade skala, efter hvilken utbetalandet skall ske, då denna, hittills opröfvad, till sina verkningar visat så öfverraskande ojämna resultat.

Västerås den 23 oktober 1919.

För Västerås Befattningshafvareförening:

ERNST WIDEN.
Ordf.

G. Blomqwist.
Sekr.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Då Stadsfullmäktige vid sitt sammanträde i augusti månad innevarande år fattade sitt beslut om tilldelande af ytterligare kristidstillägg åt stadens befattningshafvare, så förmoda vi att flertalet af Stadsfullmäktiges ledamöter var af den åsikten, att som grund för beslutade tilläggets utbetalande skulle läggas: grundlön + lönetillägget af 1914 à 150 kronor. Drätselkammaren, som haft att tolka beslutet och utanordna medel för ändamålet, har dock ej räknat efter dessa grunder utan har till det ofvan nämnda äfven lagts ålderstillägg och bostadsförmån in natura.

Hvad då först beträffar ålderstilläggen så torde de ej kunna räknas till grundlönen, utan få betraktas som en premie för kvarblifvande i tjänsten.

I fråga om bostadsförmån in natura så har det belopp, som beräknats för densamma, ej förut blifvit räknadt till grundlönen. Om så varit fallet, skulle vi, under de år, som kristidstillägg utgått efter procentuell beräkning, äfven fått tillgodoräkna oss procenten å det beräknade hyresbeloppet.

Som belysning för hur det sist erhållna tillägget verkar, få vi anföra följande exempel:

En 2:dra brandförman: Grundlön 1,000: —, 2 ålderstillägg à 100: — = 200: —, dyrtidstillägg af 1914 à 150: — samt bostadsförmån 225: — = summa

kronor 1,575:—. Han kommer alltså öfver 1,500 kronor i grundlön efter de grunder, som räknats, och erhåller alltså 400 kronor i tillägg. Däremot om han ej varit befordrad till 2:dra brandförman (som han åtnjuter 100 kronor för pr år) skulle tillägget blifvit 600 kronor. Nämnda befattningshafvare erhåller alltså 100 kronor mindre per år mot vanlig brandman i samma lönegrad.

N:o 92. Ang. extra kristidstillägget åt stadens lägre befattningshafvare.

På grund af det ofvan anförda, hemställa vi

det Stadsfullmäktige måtte besluta, att som grund för ofvan nämnda tilläggs utgående endast lägges grundlön + lönetillägget af 1914 å 150 kronor.

Skulle, mot förmodan, Stadsfullmäktige ej bifalla denna vår hemställan, anse vi oss berättigade utfå procentuellt tillägg å beräknade hyresbelopp för de år, som procent beräknats å öfriga lönen.

Västerås den 23 oktober 1919.

För afdelningarna 73, 116, 131 af Svenska Kommunalarbetareförbundet:

Rickard Andersson. *Ernst Johansson.* *W. Samuelson.*

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Brandstyrelsen påkallar härmed, utan att framställa något yrkande, Stadsfullmäktiges uppmärksamhet för verkningarne i lönehänseende för brandverkets befattningshafvare af Stadsfullmäktiges beslut den 28 augusti innevarande år att tilldela de lägre befattningshafvarne ett extra kristidstillägg för årets senare hälft. Beslutet fattades af Stadsfullmäktige efter under öfverläggningen framställdt yrkande, utan att detta yrkande blef föremål för någon förpröfning, som genom samma besluts verkningar synes hafva varit särskildt välbehöflig. Beslutet, i hvad detsamma berör brandverkets befattningshafvare, innebär enligt formuleringen i Stadsfullmäktiges protokoll att utöfver det ordinarie kristidstillägget skola till de lägre befattningshafvarne utgå vissa fixa tilläggsbelopp, utgörande 600 kronor för befattningshafvare, som icke åtnjuta fri kost och logi och hvars ordinarie, från stadskassan utgående aflöning och arvoden — kristidstillägget oräknadt, men det före kristiden utgående dyrtidstillägget å 150 kronor medräknadt — uppgå till högst 1,500 kronor, 400 kronor för sådan befattningshafvare, hvars ofvan angifna aflöning öfverstiger 1,500 men ej 2,000 kronor, 200 kronor för befattningshafvare, hvars ofvan angifna aflöning öfverstiger 2,000 men ej 3,000 kronor och 100 kronor för befattningshafvare, hvars ofvan angifna inkomster öfverstiga 3,000 kronor men ej 3,500 kronor.

Vidare skall, ifråga om dessa tilläggsbelopp, i tillämpliga delar gälla hvad om det ordinarie kristidstillägget är föreskrifvet och särskildt att tillämpningen af Stadsfullmäktiges beslut ankommer på Drätselkammaren.

N:o 92. Därigenom att, enligt Stadsfullmäktiges beslut, den ordinarie aflöningen, hvari intjänta ålderstillägg skola inräknas, är afgörande för det extra kristidstilläggets storlek, inträffar den ur rättvisans synpunkt mindre tilltalande verkan att befattningshafvare i lägre tjänsteställning erhåller större aflöning än i högre och detta fastän båda befinna sig i samma lönegrad, hvilket framgår af följande uppställning.

Ang. extra kristidstillägget åt stadens lägre befattningshafvare.

De aflöningsförmåner, som vid tillämpningen af Stadsfullmäktiges beslut blifvit afgörande för det extra kristidstilläggets storlek, utgöra

för andre brandförmannen, lön	1,000: —
2 ålderstillägg	200: —
dyrtidstillägget af 1914	150: —
förmån af bostad	225: —
Summa Kronor	1,575: —
för en brandman i samma lönegrad, lön	900: —
2 ålderstillägg	200: —
dyrtidstillägget af 1914	150: —
förmån af bostad	225: —
Summa Kronor	1,475: —

Den förre erhåller, enligt Stadsfullmäktiges ofvanberörda beslut, för senare halfåret ett extra kristidstillägg af 400 kronor och den senare af 600 kronor, och belöpa deras totala aflöning under år 1919 å (familjetillägget ej medräknadt, då detta under förutsättning af enahanda familjeförhållanden är lika för båda)

för andre brandförmannen, lön	1,000: —
2 ålderstillägg	200: —
provisoriskt dyrtidstillägg	1,050: —
grundplåt	730: —
extra kristidstillägg	400: —
Summa Kronor	3,380: —
för brandman, lön	900: —
2 ålderstillägg	200: —
provisoriskt kristidstillägg	983: —
grundplåt	730: —
extra kristidstillägg	600: —
Summa Kronor	3,413: —

Brandmannen erhåller således 33 kronor mera i årlig total lön än andre brandförmannen.

Vid det förhållande, att genom Stadsfullmäktiges beslut om extra kristidstillägg fastslagits att för dessa skulle gälla i tillämpliga delar hvad som vore föreskrifvet för det ordinarie kristidstillägget, torde kunna med fog dragas i tvifvelsmål — äfven om härför skäl kunna andragas — den formella riktig-

heten af att, som skett, medräkna förmånen af fri bostad bland de löneförmåner, som bestämma det extra tilläggets storlek. Detta innebär en afvikelse från bestämmelserna om det ordinarie tillägget och sönderrycker det system, som under budgetåret härför varit tillämpadt.

N:o 92. *Ang. extra kristidstillägget åt stadens lägre befattningshafvare.*

Västerås den 24 oktober 1919.

På Brandstyrelsens vägnar:

JOHAN SVENSSON.

Ragnar Tenow.

N:o 93.

Löneregleringskommitténs skrifvelse ang. träffande af kollektivaftal med en del befattningshafvare.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom remiss den 25 sistlidne september hafva Stadsfullmäktige till Löneregleringskommitterade för yttrande öfverlämnat en från Svenska Kommunalarbetarefackförbundets afdelningar i Västerås N:ris 73 och 116 inkommen framställning om fullständigt ny lönereglering under formen af kollektivaftal mellan befattningshafvarnes organisation och staden.

Kommitterade få i anledning häraf anföra.

Kommitterade vilja först betona, att de befattningshafvare, nämligen brandmän, renhållningsarbetare, inkasserare, afläsare och kontorspersonal vid tekniska verken samt maskinister vid vatten- och elektricitetsverket, som aftalet afser, innehafva ur det allmännas synpunkt allt för viktiga tjänster, för att en tillämpning utan vidare af den vanliga kollektivaftalsformen, hvilken erkänner arbetsnedläggelsen som ett så att säga normalt förhandlingsmedel vid bestämmande af tjänstevillkoren, bör kunna godtagas.

Äfven om, hvilket dock ej förekommer i det föreliggande förslaget, arbetsnedläggelse under aftalstiden skulle vara i aftalet förbjuden, torde det emellertid ligga klart, att vid aftalstidens slut ny öfverenskommelse eller strejk äro de båda alternativ, som förestå kommunen. Detta senare kampmedel torde vara synnerligen betänkligt, då det gäller i afseende å i allmän tjänst anställd personal. Nödvändigheten af en bestämd ordning för förebyggande af arbetsnedläggelse inom ofvannämnda viktiga förvaltningsgrenar torde ligga i klar dager och härom finns intet nämnt i förslaget. En bestämd förhandlingsordning, som å ena sidan skänker personalen en tryggad rättsställning och å andra sidan ger kommunen säkerhet emot arbetsnedläggelse, torde böra finnas, oafsedt om tjänstevillkoren regleras genom kollektivaftal eller ej, hvarför några invänd-

N:o 93.

Ang. träffande af kollektivaftal med en del befattningshafvare.

ningar emot en medverkan från personalens sida vid bestämmande af dess tjänstevillkor icke torde kunna resas, utan böra dess önskningar och synpunkter i ordnade förhandlingsformer upptagas till opartisk pröfning och tillerkännas skäligt beaktande. Att det ej torde böra ifrågakomma att förvägra personalen föreningsrätten ligger i öppen dag, liksom äfven kunde ifrågasättas att personalen medgåfves en viss klagorätt, hvars behandling sålunda skulle falla inom förhandlingsordningens område.

Hvad åter angår förslagets bestämmelser om pension och ålderstillägg till den personal, som aftalet afser, anse kommitterade att just den form af tjänstevillkorens bestämmande, som här af personalen föreslagits, nämligen kollektivaftalet, ej står väl tillsammans med sådana förmåners åtnjutande.

Kollektivaftalets natur lärer väl vara att under den tid, som aftalet afser, försäkra den så anställde om hans bärgning, men torde väl näppeligen därinom kunna rymmas någon som helst skyldighet för framtiden för arbetsgifvaren. Förmåner i form af pension och ålderstillägg m. m. äro däremot sådana, som böra tillerkännas personal i tjänstemannaställning och regleras genom beslut af vederbörlig kommunalmyndighet.

Af ofvan angifna grunder och då kommitterade dessutom anse, att tiden är för knapp till nästa års ingång för att den, ett kollektivaftal kompletterande förhandlingsordningen skall kunna utarbetas och fastställas, vilja kommitterade, med meddelande, att beslut redan därom i kommittén fattats att, före det definitiva löneregleringsförslagets afgifvande till Fullmäktige, representanter för olika befattningshafvaregrupper komma att tillkallas af kommitterade, för närvarande för sin del afstyrka att tjänstevillkoren mellan ofvannämnda befattningshafvareorganisationer och staden regleras genom kollektivaftal, och anhålla om Stadsfullmäktiges godkännande af denna kommitterades uppfattning.

Ledamoten af kommittén, Herr Abel Carlsson, har biträdt kommitténs afstyrkan, men har som motiv härför anfört följande.

»Beträffande principen om aftal eller icke är jag af den bestämda uppfattningen, att numera måste aftalsformen tillhöra en gången utvecklingsperiod i fackorganisationernas historia.

I korthet kan detta påstående förklaras så:

För en fackorganisation, som helt ställer sig på det nuvarande kapitalhistoriska samhällets grund, är aftalet ett naturligt köpekontrakt för arbetskraft.

För en socialistiskt funtad fackorganisation är däremot aftalet ett hinder, ett oformligt och inkonsekvent verktyg, som fortast möjligt måste bort.

Efter denna förklaring anser jag mig oförhindrad att biträda yrkandet om afslag på införande af kollektivaftal för här omtalade grupper, dock så, att om respektive grupper oeftergifligt det fordrar, jag då icke vill hindra detsamma, men jag har icke redan nu velat förorda införandet af kollektivaftalsprincipen för stadens befattningshafvare lika litet som jag hädanefter kommer att förorda detsamma för någon som helst arbetargrupp.»

Västerås den 23 oktober 1919.

För Löneregleringskommitterade:

AND. PERS.

Eric Plantin.

Västerås 1919, Västm. Alleh:s A.-B:s Tr.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1919. Den 27 November XVII.

N:o 94.

Drätselkammarens skrifvelse ang. uppförande af en hamnarm vid kallbadhuset.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed inför Stadsfullmäktige framlägga förslag till åtgärder, afseende anordnande af en hamnpir i vinkel mot nuvarande hamnarmen till kallbadhuset, innefattande förslaget tillika äskande af ett anslag för en första utbyggnad häraf.

Såväl hufvudförslaget som den del af detsamma, som är afsedd att först komma till utförande och hvarför anslaget beräknas, finnas angifna å bifogade situationsplan.

Förslagen hafva inom Drätselkammaren framkommit i samband med försök att lösa frgåan om lämplig plats för ett nytt kallbadhus, eventuellt genom förläggning af sådant i närheten af det gamla kallbadhuset. Det har härvid framhållits, att ett uppförande af ett nytt kallbadhus å nyss angifna plats skulle på grund af det förorenande åvattnet icke kunna ske utan våldförande af hygieniska kraf, och att en nödvändig förutsättning för en dylik förläggning vore att på något sätt rena eller afleda åvattnet.

Drätselkammaren har emellertid under frågans behandling funnit att för en pirutläggning äfven kunde åberopas skäl, som ej sammanhänga med lösningen af badhusfrågan i antydd riktning.

För Stadsfullmäktige torde vara bekant att stora svårigheter föreligga att kunna anvisa erforderligt antal platser för mindre båtar, svårigheter, som komma att än ytterligare skärpas vid Lillåns med stor sannolikhet snart förestående igenläggande, hvarigenom de här belägna båtplatserna skulle utrangeras. Genom den föreslagna piren skulle Svartåmynningen förvandlas till en inre hamn, erbjudande en mot vindar och däraf förorsakadt vågsvall skyddad förläggningsplats ej blott för de båtar, som redan här äro förlagda, utan ock för ett ytterligare antal, med förtöjningsplats utefter nuvarande hamnarmen till kallbadhuset innanför den häremot vinkelbyggda piren samt å västra stranden af åmynningen.

Den första utbyggnaden skulle omfatta utläggning af en omkring 100 meter lång sträcka från nuvarande hamnarmen med anslutning till denna på sätt angifves å den bifogade planen, och således ej nu ifrågakomma vare sig breddning af nuvarande gamla hamnarmen eller igenfyllning af vinkeln emellan denna och den nya armen utan detta arbete anstå till framtiden.

N:o 94.

Ang. uppförande af en hamnarm vid kallbadkuset.

Drätselkammaren vill härmed hafva fäst uppmärksamheten på, att ett beslut nu om en första utbyggnad förutsätter ett fullföljande framdeles af hamnarmen enligt hufvudförslaget och att kostnaden härför, om detta enligt planen äfven skall omfatta en breddning af den nuvarande hamnpiren och en utfyllnad af vinkeln emellan denna och den nya, gifvetvis kommer att draga afsevärda kostnader.

Då Drätselkammaren ändå ansett sig böra tillstyrka en första utbyggnad, är detta, som förut berörts, betingadt af nödvändigheten af att lösa frågan om ökadt antal båtplatser på ett rationellt sätt. Härtill kan åberopas, att arbetet är särdeles lämpligt att ha att tillgå som nödhjälpsarbete, i händelse af arbetslöshet, som befaras skola inträda i rätt stor utsträckning under stundande vinter. Skulle genom anordnande af en dylik hamnpir visa sig att det orena åvattnet blefve afledt från vattenområdet omkring nuvarande kallbadhuset, blefve genom piren skapad en förutsättning för en lycklig lösning af frågan om nytt kallbadhus.

Ifråga om konstruktionen af piren äro två alternativ af stadens byggnadschef uppgjorda. I träkonstruktion är densamma beräknad draga en kostnad af 550 kronor per längdmeter, i betonkonstruktion en kostnad af 675 kronor för samma längd, allt under förutsättning att fyllningen erhålles utan särskild kostnad för staden.

Drätselkammaren har icke tagit bestämd ställning ifråga om val af konstruktion på annat sätt än att Drätselkammaren anser träkonstruktion betingad af arbetets utförande vintertid.

Under hänvisning till det anförda får Drätselkammaren sålunda hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta

att för påbörjande af en pir med ofvan angifna läge anvisa ett anslag å 50,000 kronor, att upptagas till uttaxering i nästkommande års stat.

Herrar Jonsson, Håkanson och Andersson hafva anfört reservation emot detta yrkande, i det de afstyrkt förslaget under motivering, att kostnaderna för detsammas genomförande icke stode i rimlig proportion till de därmed vunna fördelar, att frågan om ökadt utrymme för småbåtar kunde lösas på ett bättre och för stadens ekonomi mindre betungande sätt genom en fortsatt utbyggnad af kajen utanför järnvägsverkstadens område och anordnande innanför denna af båtplatser, att detta senare arbete vore att föredraga såsom nödhjälpsarebte samt att genom den ifrågasatta pirutbyggnaden icke skapades förutsättningar för förläggning utanför densamma af ett nytt kallbadhus, enär det orena åvattnet vid sydliga och västliga vindar ändock drefve in mot här förlagdt badhus och vattnet i öfrigt genom hamntrafiken här vore allt för förorenadt.

Västerås den 13 november 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 95.

Drätselkammarens skrifvelse ang. uppförande af en ny serveringslokal å Elba samt en paviljong och ett regnskydd å Östra holmen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 27 mars innevarande år beslöto Stadsfullmäktige till Drätselkammaren återremittera en framställning från Drätselkammaren om anvisande af ett anslag å 90,000 kronor för uppförande af en ny serveringspaviljong å Elba i ändamål att Drätselkammaren ville ytterligare utreda frågan och i samband därmed taga under öfvervägande, huruvida icke serveringspaviljong i stället eller därjämte borde uppföras äfven å Östra eller eventuellt Västra holmen, och får Drätselkammaren nu påkalla Stadsfullmäktiges beslut i ärendet och därvid anföra.

De önskemål, som vid den föregående behandlingen af ärendet inom Stadsfullmäktige framfördes, att åtgärder samtidigt med uppförande af en ny paviljong å Elba borde vidtagas för höjande af trefnaden å Östra holmen, finner Drätselkammaren böra förverkligas. På grund af den alltmer ökade tillströmningen till Östra holmen af besökande stadsbor har utrymmet i den härstädes befintliga paviljongen befunnits vara otillräckligt, hvarför behof föreligger att här uppföra en ny serveringspaviljong. Drätselkammaren har därför låtit stadsarkitekten Erik Hahr uppgöra här bifogade skissritningar till en ny paviljong med läge å berget omedelbart intill och öster om nuvarande paviljongen. Kostnaden härför är beräknad till 13,000 kronor. Vidare har Drätselkammaren ansett lämpligt att låta öfverbygga nedvägen till stora bryggan. En dylik öfverbyggnad skulle medgifva ett bättre ordnande af köerna vid båtarnas afgång samtidigt som den skulle lämna ett välbehöfligt skydd för allmänheten vid hastigt påkommande oväder. Hur Drätselkammaren tänkt sig denna öfverbyggnad framgår af en bifogad, likaledes af stadsarkitekten uppgjord, skiss, och skulle densamma draga en kostnad, beräknad till 5,500 kronor.

Ifråga om uppförande af ny paviljong å Elba vidhåller Drätselkammaren sitt förut afgifna förslag och hänvisar rörande detsamma till Stadsfullmäktiges handlingar N:o 28 för den 27 mars innevarande år.

Drätselkammaren får alltså föreslå,

att Stadsfullmäktige ville anvisa dels 90,000 kronor för uppförande af en ny serveringspaviljong å Elba i hufvudsaklig öfverensstämmelse med af stadsarkitekten Erik Hahr upprättade och förut till Stadsfullmäktige öfverlämnade skissritningar, dels ock 18,500 kronor för uppförande å Östra holmen af en ny serveringspaviljong och en öfverbyggnad af nedvägen till stora bryggan enligt vid denna skrifvelse fogade ritningar samt därvid besluta att anslagen

N:o 95.

Ang. uppförande af en ny serveringslokal å Elba samt en paviljong och ett regnskydd å Östra holmen.

skola förskotteras af tillgängliga medel att sedermera gäldas på sätt Drätselkammaren kommer att föreslå vid afgifvande af förslag till stat för nästkommande år.

Västerås den 13 november 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 96.

Drätselkammarens skrifvelse ang. fråga om inköp af kronoegendomen Vallby.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning af Stadsfullmäktiges remiss den 29 augusti 1918 af Konungens Befallningshafvandes i länet skrifvelse den 1 i samma månad, hvarigenom till Stadsfullmäktige öfverlämnats Kungl. Maj:ts nådiga bref den 14 juni 1918 angående försäljning till staden af kronoegendomen Vallby N:o 4 inom förutvarande S:t Ilians socken för en af Riksdagen fastställd köpeskilling af 182,000 kronor, får Drätselkammaren härmed, under åberopande af Stadsfullmäktiges beslut den 28 februari 1918 att för fastigheten ifråga erbjuda en högsta köpeskilling af 90,000 kronor och enär några omständigheter ej sedan inträffat, som synas kunna föranleda Stadsfullmäktige att med frångående af detta erbjudande för fastigheten erlägga mer än dubbla den erbjudna köpeskillingen, hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta låta frågan om inköp af fastigheten förfalla.

Västerås den 13 oktober 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Magistraten i Västerås.

N:o 96. *Ang. fråga om inköp af kronoegendomen Vallby.*

Resolution.

Öfverlämnas till Stadsfullmäktige mot bevis, som förväntas.

Västerås Rådhus den 3 augusti 1918.

På Magistratens vägnar:

VICTOR ÅSBERG.

H. Cronholm.

Styrkt afskrift af Kungl. Maj:ts nådiga bref den 14 juni 1918 angående försäljning till staden Västerås af kronoegendomen Vallby n:o 4 i förutvarande S:t Ilians socken mot en köpeskilling af 182,000 kronor tillika med Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen rörande försäljningen får Konungens Befallningshafvande härmed öfverlämna för att tillställas Stadsfullmäktige emot bevis, som hit införväntas. Till ärendet hörande kartor, fotografier jämte landtmäterihandlingar finnes här å landskontoret och kunna på begäran till låns erhållas.

Västerås slott i landskontoret den 1 augusti 1918.

PÅ LÄNSSTYRELSENS VÄGNAR:

Wilhelm Lange. *C. G. Ihrfors.*

Afskrift.

GUSTAF etc. Vår ynnest etc.

I skrifvelse den 7 juni 1918, n:o 330, har Riksdagen anmält, att Riksdagen i anledning af Vår den 12 april 1918 till Riksdagen aflåtna proposition n:o 282 medgifvits, att kronoegendomen Vallby n:o 4 i Sankt Ilians socken af Västmanlands län finge till staden Västerås försäljas mot en köpeskilling af 182,000 kronor, att vid tillträdet kontant inbetalas till länsstyrelsen samt under villkor i öfrigt:

att innehafvaren af lägenheten Pettersberg, August Karlsson, och hans hustru skulle äga att under sin återstående lifstid innehafva denna lägenhet på enahanda villkor, som nu vore gällande; samt

att staden ensam bestrede kostnaderna för köpets lagfarande.

Vid föredragning af Riksdagens ifrågavarande skrifvelse hafva Vi godkändt Riksdagens beslut, i hvad det skiljer sig från hvad Vi i ämnet föreslagit.

Detta meddelas Eder härigenom till kännedom och efterrättelse samt för vederbörandes underrättande, med förständigande för Västerås stad, att ifrågavarande försäljningsanbud icke står staden öppet längre än intill utgången af år 1919.

N:o 96. *Ang. fråga om inköp af kronoegendomen Vallby.*

Vi bemyndiga Eder härmed att å Våra och kronans vägnar besörja försäljningen af ifrågavarande kronoegendom med tillträdesrätt den 14 mars 1921 eller vid den tidigare tidpunkt, hvarom staden kan öfverenskomma med egendomens arrendator, samt att, när köpeskillingen i vederbörlig ordning erlagts, utfärda köpebref å samma egendom.

Tryckta exemplar af förenämnda proposition och riksdagsskrifvelse äfvensom till ärendet hörande handlingar och kartor bifogas.

Stockholms slott den 14 juni 1918.

GUSTAF.

Alfred Petersson.

Till domänstyrelsen, angående försäljning till staden Västerås af kronoegendomen Vallby n:o 4 i Västmanlands län.

Bestyrkes å tjänstens vägnar:

Herbert Wallin.

N:o 97.

Drätselkammarens skrifvelse ang. anslag till Tekniska skolan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Till Drätselkammaren har ingifvits en här bifogad framställning till Stadsfullmäktige den 18 september 1919 från styrelsen för Centralslöjdskolan och Tekniska skolan i Västerås ang. anslag till skolans verksamhet för år 1920. Med öfverlämnande af ärendet till Stadsfullmäktiges pröfning får Drätselkammaren såsom eget yttrande anföra följande.

I anledning af den högst afsevärda höjning i anslaget, i jämförelse med föregående år, som nu begäres, har Drätselkammaren funnit nödigt erinra om, hvad som för Drätselkammarens och Stadsfullmäktiges vidkommande tidigare förekommit rörande anslag till och omorganisation af ifrågavarande läroanstalt.

Den 24 februari 1910 tillsatte Stadsfullmäktige en särskild kommitté, den s. k. Yrkesskolekommittén, för utredning af ett inom Stadsfullmäktige väckt förslag om inrättande i Västerås af en yrkesskola för elektrotekniker och mekaniker i eventuell kombination med den tekniska skolan härstädes. Denna kommitté afgaf sitt betänkande den 26 november 1913 (se Stadsfullmäktiges handlingar 1913 N:o 113). Detta betänkande innehöll, förutom förslag angående nybyggnad för skolans lokalbehof, ett utkast rörande icke blott den föreslagna

yrkesskolans anordnande utan äfven skolans undervisningsverksamhet i dess helhet. Förslaget härutinnan, som grundade sig på ett af en Kungl. kommitté utarbetadt förslag rörande den lägre tekniska undervisningens ordnande, afsåg, att tekniska skolan i Västerås skulle omfatta

N:o 97. *Ang. anslag till Tekniska skolan.*

a) en fullständig *lärlingsskola;*

b) en *verkmästare- eller yrkesskola för elektriker och mekaniker;*

c) några *fristående kurser* i tekniska och med dem besläktade ämnen, samt eventuellt

d) en *elektroteknisk fackskola.*

Lärlingsskolan skulle hafva till ändamål att i teoretiskt och delvis äfven i praktiskt hänseende fullständiga den lärlingsutbildning, som kunde vinnas genom yrkesarbetet i industriens och handtverkets tjänst. Den skulle göras 3-årig med 10 timmars undervisning i veckan under åtta månader hvarje år. Under förutsättning att skoltvång infördes, beräknades elevantalet till 500 à 600, fördelade i 20 klasser, och skulle i så fall undervisningen förläggas såväl till kvällarne som till förmiddagarne.

Infördes däremot icke skoltvång, kunde elevantalet beräknas lägre, men borde i så fall undervisningen meddelas hufvudsakligen å eftermiddagar och kvällar.

Yrkesskolorna, hvilka skulle hafva till ändamål att utbilda arbetare i tekniskt, yrkesekonomiskt och medborgerligt afseende för att göra dem skickade att erhålla förmansplatser och därmed jämförliga förtroendeposter inom industrien eller att blifva själfständiga mästare, skulle blifva två, en för maskinindustri och en för elektroteknik, samt hvardera omfatta en klass med högst 30 elever och ettårig kurs med sammanlagdt 1,320 undervisningstimmar, dagundervisning. Alternativt ifrågasattes att till en början kombinera de båda skolorna och endast hafva en gemensam klass om högst 30 elever endast med differentering i de egentliga yrkesämnena.

Fristående kurser skulle anordnas i ungefär samma utsträckning som förut i Centralslöjdskolan och afse sådana ämnen som slöjdmönsterritning, teckning af olika slag, perspektivlära, textning, bokföring m. fl. Den Kungl. kommittén hade visserligen förordat inskränkning af dylika kurser vid de allmänna tekniska skolorna och framhållit lämpligheten af att dylika kurser centraliserades till Tekniska skolan i Stockholm, men Yrkesskolekommittén hade, under hänvisning till att sådana kurser kunde anordnas för en ringa kostnad för det allmänna, i det att utgifterna för undervisningen kunde i väsentlig grad täckas genom elevafgifter, som ofvan nämnts förordat, att sådan undervisning borde fortgå i ungefär samma omfattning som förut. Undervisningen skulle vara dels dag- och dels aftonundervisning.

Den *elektrotekniska fackskolan* skulle vara helt och hållet en statens anstalt, för hvilken staden endast skulle tillhandahålla skollokaler samt rektorsbostad.

De på kommunen belöpande kostnaderna beräknades till

för obligatorisk lärlingsskola med 600 elever	kr.	7,200: —
hvilken summa dock beräknades endast efter en längre tid skola behöfvas till fullo,		
för de båda yrkesskolorna med en klass för hvardera	»	3,635: —
Transport		10,835: —

N:o 97. Transport 10,835: —

Ang. anslag till Tekniska skolan.

för de fristående kurserna, hvilka skulle kunna upprätthållas af landstingets och hushållningssällskapets förutvarande anslag resp. 4,000 och 2,000 kronor, af hvilka det senare sedermera indragits, skulle någon kostnad från kommunens sida ej erfordras, samt

för byggnadens underhåll, uppvärmning, belysning, renhållning m. m. .... » 10,000: —

Kronor 20,835: —

Sedan kommittéförslaget efter remisser varit föremål för en del förberedande behandlingar afgaf Drätselkammaren den 16 april 1915 slutligt yttrande öfver detsamma. (Se Stadsfullmäktiges handlingar 1915 sid. 126 och följande.) Detta yttrande grundade sig i sin ordning på ett utlåtande, som den 7 samma månad och år afgifvits af en särskild delegation, sammansatt af representanter, utsedda af Drätselkammaren och Yrkesskolekommittén. I sistberörda utlåtande, hvartill Tekniska skolans styrelse den 12 april 1915 beslöt uttala sin anslutning, och som är undertecknadt äfven af skolans nuvarande rektor i dennes egenskap af ledamot i delegationen, uttalades beträffande frågan om Tekniska skolans omorganisation, att delegationen tänkt sig, att, därest det af kommitterade begärda årsanslaget skulle anses innebära, allt för stor ökning i stadens utgifter för den tekniska undervisningen, omkostnaderna för skolan skulle kunna till afsevärd del bestridas genom elevafgifter, särskildt för yrkes- eller verkmästareskolorna. I det förslag till årsbudget, som utlåtandet innehåller, äro elevafgifterna beräknade för yrkesskolorna till 250 kronor per elev och år och för lärlingsskolan och de fristående kurserna till 10 kronor. Med beräkning, att landstinget skulle i fortsättningen anslå 4,000 kronor, skulle stadens anslag stanna vid 10,500 kronor. Emellertid sade sig delegerade hålla före, att frågan om ökadt anslag från då utgående 7,000 kronor kunde tills vidare anstå och afgöras, då skolbyggnaden närmade sig sin fullbordan och frågan jämväl om behöflig omorganisation af skolans styrelse och förvaltning blifvit utredd.

I sitt ofvanberörda utlåtande anslöt sig Drätselkammaren till delegerades yttrande och framhöll därvid särskildt, att delegerades budgetförslag betydligt skilde sig från kommittéförslagets samt den ökade utgiften för stadskassan enligt det förra vore skälig, hvaremot de ökningar i stadens kostnader, som kommittéförslaget innebar, syntes blifva för stadskassan allt för betungande, så mycket mer som kostnadsökningen hufvudsakligen blefve en följd af de föreslagna yrkesskolornas inrättande, hvilka skolor voro afsedda att fylla ett behof för hela landet och sålunda långt ifrån enbart för Västerås stad. I sammanhang härmed uttalade Drätselkammaren med särskild betoning, *att stadens årliga utgifter för den tekniska undervisningen efter omorganisationens genomförande borde tillsvidare stanna inom det belopp, som framginge af delegerades utlåtande eller 10,500 kronor.*

Vidare förklarade sig Drätselkammaren, i likhet med delegerade, anse, att frågan om anslag till den omorganiserade skolan borde kunna anstå, till dess skolbyggnaden närmade sig sin fullbordan, då på grund af Kungl. Maj:ts och Riksdagens åtgöranden för den lägre tekniska undervisningens ordnande skolans omorganisationsfråga kunde föreligga i bättre utredt skick, än då vore

möjligt, samt att såväl själfva skolans omorganisationsfråga borde underkastas ytterligare utredning, som ock frågan om nya former för skolans styrelse och förvaltning borde efter utredning blifva föremål för Stadsfullmäktiges beslut. Utredningen ansåg Drätselkammaren böra öfverlämnas åt Yrkesskolekommittén. N:o 97. *Ang. anslag till Tekniska skolan.*

Vid behandling af ärendet den 29 april 1915 beslöto Stadsfullmäktige med bifall till Drätselkammarens förslag lämna Yrkesskolekommitterade i uppdrag att efter verkställd ytterligare utredning inkomma till Stadsfullmäktige med slutligt förslag rörande omorganisation af Centralslöjdskolan och Tekniska skolan i Västerås samt dess styrelse och förvaltning jämte fullständig plan öfver skolans ekonomiska förhållanden.

Någon sådan utredning och förslag hafva emellertid ännu icke afhörts.

I den skrifvelse, hvari Tekniska skolans styrelse förlidet år gjorde framställning om anslag för 1919, men som inkom till Drätselkammaren så sent, att Drätselkammaren endast hade tillfälle att vid ett af en mängd andra ärenden upptaget sammanträde tre dagar före det Stadsfullmäktigesammanträde, då anslagsfrågan måste afgöras, för att icke statsanslaget skulle äfventyras, behandla densamma, har visserligen lämnats en del meddelanden om vissa omgestaltningar af skolan, som redan då vidtagits, men framhölls på samma gång, att detta och äfven inrättandet af en del nya skolformer, såsom en byggmästareskola, kunnat ske utan anlitande af stadens ekonomiska stöd. Då Drätselkammaren, som nyss nämnts, icke medgafs tid att ägna framställningen större uppmärksamhet och då den med hänsyn till dyrtiden jämförelsevis blygsamma anslagssumman af 12,000 kronor — en förhöjning från föregående år af endast 2,000 kronor — icke syntes tyda på någon afsevärdare kostnadsökning för framtiden, och Drätselkammaren på den grund icke ansåg sig hafva någon anledning att närmare sätta sig in i de framställningen åtföljande bilagorna, tillstyrkte Drätselkammaren beviljandet af det då begärda anslaget.

Den flerdubbla ökningen i Tekniska skolans anslagsbehof, som framgår af den nu föreliggande framställningen, visar emellertid, att en närmare utredning äfven af sakens ekonomiska sida vid behandlingen af förra årets framställning, som nu åberopas, såsom vore omorganisationen redan af Stadsfullmäktige godkänd, varit synnerligen behöflig. Det vill sålunda synas, som om innan den af Stadsfullmäktige anbefallda utredningen ägt rum och utan att Stadsfullmäktige fått tillfälle att i förväg pröfva saken, en nog så genomgripande omorganisation af skolan vidtagits och inom densamma inrättats åtskilliga skolformer, som icke ens i den förberedande utredningen af Yrkesskolekommittén varit afsedda, och att därvid skolans ekonomi icke ordnats på sätt, som tidigare af alla myndigheter förutsatts, eller att densamma skulle i vida större omfattning än som nu synes vara afsedt grundas på inkomster af inflytande elevafgifter, en anordning, som särskildt motiverats däraf, att undervisningen till stor del är afsedd för lärjungar från hela landet, ett förhållande, hvarom skolans omfattande annonsering ock bär vittne.

I en senare inkommen skrifvelse, som jämväl här bifogas, har skolans rektor vidare utvecklat skolstyrelsens framställning och därvid bifogat reglementen och undervisningsplaner, de flesta redan fastställda af Kungl. Skolöfverstyrelsen, rörande de olika skolformer, som vid skolan inrättats.

Ehuru det i rektors skrifvelse sägs, att dessa handlingar torde kunna tjäna som grundval vid utarbetandet af slutgiltigt förslag till reglementen och under-

N:o 97. *Ang. anslag till Tekniska skolan.*

visningsplaner, och de sålunda nu fastställda icke synas vara afsedda att vara definitiva, kan Drätselkammaren icke undgå att framhålla det anmärkningsvärda i, att reglementena fastställts, utan att Stadsfullmäktige fått tillfälle att yttra sig öfver förslagen och detta oaktadt i yrkesskolestadgan uttryckligen föreskrifves, att Stadsfullmäktige skola före reglementets fastställande fatta beslut i vissa frågor, som beröra reglementet, såsom antalet skolformer m. m. (§ 5).

Af det anförda framgår sålunda, att vid Tekniska skolan utan föregående utredning och beslut af Stadsfullmäktige företagits en omfattande utvidgning och omorganisation med ty åtföljande anslagsbehof långt utöfver, hvad tidigare inför Stadsfullmäktige uttalats och ifrågasatts.

Då emellertid undervisningen redan igångsatts och elever sammandragits till skolan, anser sig Drätselkammaren icke kunna förorda, att Stadsfullmäktige skola neka anslag till de skolformer, hvilka förut icke varit planerade enligt till Stadsfullmäktige afgifna utlåtanden. Men Drätselkammaren anser sig böra göra det uttalandet, att redan tidigt under nästkommande vår för Stadsfullmäktige framlägges fullständigt förslag angående Tekniska skolans organisation och undervisning under läsåret 1920—1921 med uppgift om de anslag, hvilka härför erfordras af kommunen. Och än vidare har Drätselkammaren ansett, att skolan skall kunna räkna med afsevärdt större inkomster af elevafgifter än de i statförslaget upptagna beloppen, så att mindre anslag från stadskassan erfordras, och åberopar Drätselkammaren härutinnan ofvan omförmälda uttalande af den delegation, som tidigare yttrat sig i organisationsfrågan (sid. 133 Stadsfullmäktiges handlingar 1915). På grund häraf vill Drätselkammaren dock förorda endast en måttlig nedsättning i anslaget af 5,000 kronor.

Beträffande slutligen de äskade engångsanslagen å tillhopa 77,000 kronor höra dessa så nära samman med byggnadsfrågan, att Drätselkammaren anser, att framställningen i denna del bör remitteras till Tekniska skolans byggnadskommitté.

På grund af det anförda får Drätselkammaren föreslå, att Stadsfullmäktige måtte besluta,

att för år 1920 bevilja Tekniska skolan i Västerås till dess driftkostnader ett anslag af 41,600 kronor, att utgå af uttaxerade medel i 1920 års stat, samt

att till byggnadskommitterade för Tekniska skolan remittera framställningen i hvad densamma afser engångskostnader för skolbyggnadens färdigställande.

Slutligen får Drätselkammaren för den åtgärd, som på Stadsfullmäktige kan ankomma, meddela, att enligt det af Kungl. Skolöfverstyrelsen fastställda reglementet för lärlings- och yrkesskolorna i Västerås närmaste vården öfver skolorna skall utöfvas af en styrelse, bestående af skolans föreståndare samt sex af Stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Västerås den 20 november 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Theofil Öberg.

N:o 97.
Ang. anslag till Tekniska skolan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Styrelsen för Centralslöjdskolan och Tekniska skolan i Västerås får härmed aflämna förslag till stat för år 1920. Som bilaga medföljer ett öfverslag öfver årskostnaden för lärarearvoden i yrkes- och lärlingsskolorna, till hvilka skolformer hela skolan nu är omorganiserad. Hvad yrkesskolan beträffar, är uppställningen helt och hållet en kopia af den uppställning, som gjordes redan föregående år och som finnes införd i Stadsfullmäktiges handlingar för 1918 å sid. 376. Till denna sida och de närmast föregående hänvisas i öfrigt.

Ifråga om lärlingsskolan ha endast de ändringar vidtagits från föregående år, som betingas dels af att den s. k. manliga dagelevklassen i slöjdskolan ombildats till en fullständig snickarlärlingsskola samt dels af att de elever, som nu gå i lärlingsskolans första klass, må kunna fortsätta i andra, samt ungefär lika många nya elever mottagas nästa höst. Antalet afdelningar är beräknadt medeltal mellan höst- och vårterminen 1920.

Hvad nu statförslaget själft beträffar, så är aflöningssumman 2,000 kronor högre än bilagans summa, 68,100 kronor, beroende därpå, att statens tekniska fackskolas rektor beräknats skola sköta rektorstjänsten jämväl i lärlings- och yrkesskolorna mot någon nedsättning i sin undervisningsskyldighet inom fackskolan. De lärare, som skulle sköta ifrågavarande undervisning i fackskolan, borde i så fall aflönas af yrkes- och lärlingsskolan. Härför äro just de ofvannämnda 2,000 kronorna beräknade. Utom det att staden endast behöfver hålla bostad åt en enda rektor, inbespar staden härigenom omkring 7,500 kronor per år, samtidigt som enhetlighet inom hela Tekniska skolan vinnes.

Hvad öfriga utgiftsposter bland driftkostnaderna beträffar, så äro de föreslagna höjningarna endast den naturliga följden af hela skolans förstoring. Någon högre grad af precision i de begärda beloppen torde knappast kunna åstadkommas, förrän prisnivån någorlunda stadgat sig och nödig erfarenhet om det nya huset och skolan i öfrigt vunnits.

Detta ifråga om själfva driftkostnaderna för skolan under år 1920. Men då byggnadskommittén för nya skolan meddelat, att den redan hårdt öfverskridit sina anslag för det nya husets iståndsättande i fullt användbart skick samt uttalat, att styrelsen för skolan borde äska hvad som ytterligare behöfs, har styrelsen ansett nödvändigt att begära 77,000 kronor för täckande af efter själfva staten upptagna alldeles nödvändiga engångsutgifter för 1920. Den elektriska armaturen är redan till större delen anskaffad, men torde böra föras på 1920, då styrelsen ej ansett sig ha haft anledning att begära anslag härför på 1919 års stat.

Angående maskin- och instrumentutrustning i öfrigt, anhåller styrelsen att få återkomma, för den händelse de 40,000 kronor, som staten anslagit för åren 1919 och 1920 till sin fackskola, ej skulle visa sig tillräckliga. Eventuella kostnader för dylika saker för yrkes- och lärlingsskolorna bekostas emellertid till minst hälften af staten.

N:o 97. *Ang. anslag till Tekniska skolan.*

På grund af det ofvan anförda får styrelsen vördsamt anhålla, att Stadsfullmäktige redan vid sitt septembersammanträde måtte besluta,

att bevilja 46,600 kronor till Tekniska skolans driftkostnader för år 1920, samt 77,000 kronor till engångskostnader för nybyggets iståndsättande i fullt användbart skick.

Tekniska skolan, Västerås den 18 september 1919.

ARVID LINDSTRÖM.
v. Ordförande.

Sven Elvius.

Förslag till stat för Västerås stads lärlings- och yrkesskolor inom Tekniska skolan i Västerås år 1920.

Driftskostnader för år 1920.

Utgifter:

Avlöningar:

Slöjdlärare A. Svensson lön	3,000: —		
dyrtidstillägg	3,000: —	6,000: —	
Teckningslärare C. Malmberg lön	3,000: —		
dyrtidstillägg	3,000: —	6,000: —	
Arkitekt A. Grane lön	3,600: —		
dyrtidstillägg	3,400: —	7,000: —	
Tre lärare med full tjänstgöring		18,000: —	
Timlärare		33,100: —	70,100: —
Uppvärmning och belysning (20,000 kr., därav staten 5,000 kr.)		15,000: —	
Vaktmästare, städning, eldning		10,000: —	
Tryck, annonser, telefon, skrivbiträde		5,000: —	
Undervisningsmaterial, premier o. d.		5,000: —	
Oförutsedda utgifter		2,900: —	37,900- —
		Kronor	108,000: —

Inkomster 1920.

Av landstinget	4,000: —	
Av staten	45,400: —	
Av Västerås stad	46,600: —	96,000: —
Elevavgifter i yrkesskolorna:		
Elektroteknikerskolan	3,000: —	
Metallindustriskolan	2,000: —	
Byggmästareskolan	2,000: —	
Aftonskolans yrkeskurser	1,000: —	
Ämneskurserna	4,000: —	12,000: —
	Kronor	108,000: —

Engångsutgifter för år 1920:

N:o 97. *Ang. anslag till Tekniska skolan.*

Elektrisk armatur och installationer	15,000: —	
Arbetsmaskiner, travers o. d.	30,000: —	
Inredning av materialskåp o. d.	20,000: —	
Planteringar på gården	2,000: —	
Staket och mur m. m.	10,000: —	77,000: —
	Kronor	77,000: —

Bilaga till förslag till stat för Tekniska skolan i Västerås.

	Antal tim. à kr. 4: —	Antal tim. à kr. 4: 50	Årskostnad för läkararvoden: Summa	för Västerås 1/3	för staten 2/3
Överslag över yrkesskolan 1920.					
a) **Yrkeskurser:**					
1) Elektroteknikerskolan 10 veck. lärlingsskola, 30 veck. yrkesskola	440	1320	7700: —	2566: 67	5133: 33
2) Metallindustriskolan (Yrkesskola för mekanik)	440	1320	7700: —	2566: 67	5133: 33
3) Byggmästareskolan	440	1320	7700: —	2566: 66	5133: 34
4) Aftonskolan för elektriker (2 klasser)	—	600	2700: —	900 —	1800: —
5) Aftonskolan för metallarbetare (mekaniker) (2 klasser)	—	600	2700: —	900: —	1800: —
b) **Ämneskurser:**					
1) Elektr. fackskolans förberedande dagklass	440	1320	7700: —	2566: 67	5133: —
2) Elektr. fackskolans båda aftonklasser	—	600	2700: —	900: —	1800: —
3) Fristående ämneskurserna (ungefär)	—	490	2200: —	733: 33	1466: 67
	1760	7570	41100 —	13700: —	27400: —
Lärlingsskolan 1920.					
Slöjdskolan (fullständig snickarlärlingsskola)	1800	—	7200: —	2400: —	4800: —
För metallindustri (mekaniker, 3 avd.)	900	—	3600: —	1200: —	2400: —
För elektroteknik (6 avd.)	1800	—	7200: —	2400: —	4800: —
För handel (5 avd.)	1500	—	6000: —	2000: —	4000: —
För diverse yrken	750	—	3000: —	1000: —	2000: —
	6650	—	27000: —	9000: —	18000: —
Yrkesskola och lärlingsskola år 1920	Summa		68100: —	22700: —	45400: —

N:o 97.

Ang. anslag till Tekniska skolan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

På uppdrag af styrelsen för Centralslöjdskolan och Tekniska skolan i Västerås får jag härmed göra följande kompletteringar till styrelsens framställning af den 17 september i år med förslag till stat för Västerås stads lärlings- och yrkesskolor för år 1920.

Redan i sin framställning förra året till Stadsfullmäktige angående staten för år 1919 framhöll styrelsen, att stadens yrkesskolekommitté inom närmaste tiden med all sannolikhet torde inkomma med fullständig utredning angående lärlingsskolor och yrkesskolor m. m. Då så ännu ej skett (sannolikt till följd af flera vidriga omständigheter såsom spanska sjukans härjningar, det ovissa politiska läget, kommittéordförandens Amerikaresa, den omständigheten att Kungl. Skolöfverstyrelsens yrkesskoleafdelning börjat sin verksamhet först detta år och sålunda prejudikat saknas i en massa fall m. m.), anser sig styrelsen böra lämna något utförligare om de åtgärder, som måst vidtagas för att styrelsen skulle kunna uppbära statsanslag för år 1919.

Sålunda har styrelsen låtit utarbeta ett förslag till reglemente jämte undervisningsplaner, afsedda att gälla för innevarande läsår. Reglementet och de flesta skolformernas undervisningsplaner ha redan fastställts af Kungl. Skolöfverstyrelsen och återkommit hit. De öfriga väntas under närmaste tiden.

Dessa sålunda för detta läsår fastställda handlingar bifogas här, och torde blifva en fast och god grundval för det arbete med utarbetande af slutgiltigt förslag till sådana handlingar för Västerås stads lärlings- och yrkesskolor, som styrelsen hoppas att stadens yrkesskolekommitté snart måtte kunna framlägga för Stadsfullmäktige.

I sin förut omnämnda skrifvelse i ärendet förra året i september framhöll styrelsen (på sidan 370 i Stadsfullmäktiges handlingar för den 26 september 1918) att det ingalunda torde bli någon dålig affär för Västerås stad att underhålla de af styrelsen inrättade dagyrkesskolorna, nämligen byggmästarskolan, elektrotekniker- och metallindustriskolorna samt den s. k. elektrotekniska fackskolans förberedande dagklass. Detta styrelsens antagande har äfven visat sig fullt riktigt, i det att elevafgifterna i dessa skolformer i år afsevärdt öfverstigit stadens anslag till dem, hvarigenom styrelsen erhållit en god inkomst, väl behöflig att motverka prisstegring på snart sagt allting. Utom det, att dagyrkesskoleelevernas härvaro indirekt ökar stadens både materiella och kulturella välstånd, utnyttjas härigenom skollokalerna på dagarna utan kostnad för staden, då dessa ju i alla fall måste existera och uppvärmas för aftonskolan. Ett villkor för att dessa inkomstbringande skolformer skola kunna existera, är dock, att staden ikläder sig en tredjedel af årskostnaden för lärararvodena i enlighet med statförslaget.

Då hvarken landstinget, Stadsfullmäktige eller styrelsen kunnat exakt följa skolans gamla stadga, och ett reglemente var nödvändigt, om skolan skulle få uppbära statsanslag efter nu gällande bestämmelser, måste nytt reglemente, åt-

minstone för innevarande läsår, utarbetas och godkännas af Kungl. Skolöfverstyrelsen. Styrelsen får i detta sammanhang vördsamt fästa Stadsfullmäktiges uppmärksamhet på reglementets § 31, som handlar om val af styrelse.

N:o 97. *Ang. anslag till Tekniska skolan.*

Västerås den 18 november 1919.

Enligt uppdrag:
Sven Elvius.

N:o 98.

Drätselkammarens skrifvelse ang. vissa åtaganden rörande vaktmästarearvoden vid Tekniska skolan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med öfverlämnande af bifogade handling får Drätselkammaren, under framhållande af att erforderliga belopp böra utgå af de anslag, som Stadsfullmäktige för respektive år ställa till förfogande af kommunens medel för Tekniska skolans i Västerås driftkostnader, föreslå att Stadsfullmäktige måtte besluta tillförbinda staden att till den maskinist och eldare samt den laboratorievaktmästare, som äro anställda vid såväl statens elektrotekniska fackskola som härvarande yrkes- och lärlingsskola, utbetala så stor del af deras arvoden, som af riksdagen föreskrifvits vid beviljande af anslag till elektrotekniska fackskolan i Västerås dels å ordinarie riksstat för år 1920 och dels å tilläggsstat för år 1919.

Västerås den 20 november 1919.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.

Theofil Öberg.

Till Magistraten i Västerås.

Resolution.

Öfverlämnas till Drätselkammaren med anmodan att häröfver afgifva yttrande och därmed till Stadsfullmäktige inkomma före dess sammanträde innevarande månad, hvarefter Stadsfullmäktiges utlåtande införväntas.

Västerås Rådhus den 18 november 1919.

På Magistratens vägnar:
JOHN KARLSSON.

Gunnar Hedenström.

N:o 98.

Ang. vissa åtaganden rörande vaktmästarearvoden vid Tekniska skolan.

Enligt skrifvelse från Herr Statsrådet och chefen för Kungl. Ecklesiastikdepartementet har riksdagen i skrifvelse den 12 juni 1919 angående regleringen af utgifterna under riksstatens för år 1920 åttonde hufvudtitel anmält, att riksdagen vidkommande elektrotekniska fackskolan i Västerås bland annat dels godkändt ordinarie stat för nämnda skola för år 1920, upptagande bland annat 1 maskinist och eldare, bidrag till aflöningen, arvode 850 kronor samt 1 laboratorievaktmästare, bidrag till aflöningen, arvode 1,450 kronor, dels ock såsom villkor för nämnda i staten upptagna arvoden föreskrifvit, att Västerås stad skulle förbinda sig att till bemälda befattningshafvare, så länge dessa vore anställda vid såväl statens som stadens läroanstalter, utbetala så stort arvode, att deras sammanlagda löneförmåner uppginge till minst samma belopp, som vore fastställdt för de till den så kallade B-gruppen hörande vaktmästare, dock med afdrag, motsvarande ordinarie befattningshafvare åliggande afgifter för egen pensionering.

I skrifvelse samma dag angående regleringen af utgifterna under tilläggsstatens för år 1919 åttonde hufvudtitel har riksdagen vidare anmält, att riksdagen beträffande samma fackskola bland annat — under förutsättning att Västerås stad förbunde sig att till de vid nämnda fackskola anställda laboratorievaktmästaren samt maskinisten och eldaren för år 1919 utbetala så stort arvode, att de sammanlagda löneförmånerna för en hvar af sagda befattningshafvare uppginge till minst samma belopp, för helt år räknadt, som fastställts för de till den så kallade B-gruppen hörande vaktmästare, dock med afdrag af ett belopp, motsvarande ordinarie befattningshafvare åliggande afgifter för egen pensionering — såsom bidrag för beredande af tillfälligt lönetillägg för senare hälften af år 1919 åt laboratorievaktmästaren med 125 kronor samt åt maskinisten och eldaren med 75 kronor beviljat ett belopp af 200 kronor.

Befallningshafvanden, som jämlikt Herr Statsrådets befallning har att infordra Stadsfullmäktiges i Västerås yttrande, huruvida Stadsfullmäktige ikläda sig uppfyllandet af ofvanberörda, utaf riksdagen vid förenämnda anslag fästade villkor och förutsättning, får härigenom uppdraga åt Magistraten att så snart ske kan i ärendet höra stadens Drätselkammare och därefter affordra Stadsfullmäktige sådant yttrande, hvarom här förmälts.

Västerås slott i landskontoret den 14 november 1919.

På tjänstens vägnar:

WILHELM LANGE.

N:o 99.

Drätselkammarens skrifvelse ang. stadens anslutning till en förhandlingsorganisation i kommunalarbetarefrågor.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med öfverlämnande af bifogade skrifvelse från Svenska Stadsförbundets kommunala centralbyrå och däri åberopade handlingar, får Drätselkammaren, under framhållande af att den konferens i Stockholm den 31 oktober 1919 för öfverläggning rörande åtgärder för befrämjandet af samarbetet mellan stadskommunerna vid kommunalarbetarefrågors handläggning, å hvilken konferens Stadsfullmäktige voro representerade genom sex af Stadsfullmäktige valda ombud, beslutat genom kommunala centralbyrån inbjuda Sveriges städer, köpingar och municipalsamhällen att före den 1 februari 1920 ingå i en förhandlingsorganisation, byggd å de hufvudsakliga grunder, som föreslagits af en vid en föregående konferens tillsatt kommitté, föreslå, att Stadsfullmäktige måtte besluta att för Västerås stad ingå i en för Sveriges stadssamhällen gemensam organisation med uppgift att företräda kommunernas intressen vid förhandlingar med hos dem anställda arbetare.

Västerås den 20 november 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Theofil Öberg.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Åberopande § 6 af närslutna protokoll vid den af Svenska Stadsförbundet anordnade konferensen i kommunalarbetarefrågan i Stockholm den 31 sistlidne oktober, får Kommunala centralbyrån härmed inbjuda Västerås stad att ingå i en för Sveriges stadssamhällen gemensam organisation med uppgift att företräda kommunernas intressen vid förhandlingar med hos dem anställda arbetare och byggd på de hufvudsakliga grunder, som finnas angifna i likaledes bifogade betänkande af den för frågans utredning inom Stadsförbundet tillsatta kommittén.

Enligt konferensens beslut kvarstår nyssnämnda kommitté tillsvidare vid sitt uppdrag för att ägna förslaget till förhandlingsorganisation och förhandlingsordning ytterligare öfverarbetning med anledning af vissa mot detsamma vid konferensen framförda detaljerinringar. Därest från Eder stads sida några sär-

N:o 99.
Ang. stadens anslutning till en förhandlingsorganisation i kommunalarbetarefrågor.

skilda önskemål äro att framställa med afseende å förslaget i fråga, torde dessa benäget delgifvas Kommunala centralbyrån, genom hvars försorg sålunda inkomna erinringar skola öfverlämnas till kommittén att af denna tagas under ompröfning vid ärendets fortsatta behandling. Stadgan för den planerade sammanslutningen skall sedermera föreläggas dess konstituerande möte för slutligt godkännande.

Byrån tillåter sig hemställa, att denna inbjudan genom Eder bemedling måtte hänskjutas till Stadsfullmäktiges pröfning. Underrättelse om Stadsfullmäktiges beslut torde benäget lämnas snarast möjligt och helst före den 1 nästkommande februari.

Ytterligare exemplar af ofvan åberopade protokoll och kommittébetänkande tillhandahållas på rekvisition af Kommunala centralbyrån.

Med utmärkt högaktning

YNGVE LARSSON.

Direktör.

N:o 100.

Beredningsutskottets yttrande ang. fastställande af gatunamn.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Öfver de af Stadsfullmäktige genom beslut den 25 september innevarande år till Beredningsutskottet remitterade, af Magistraten och Stadsplanekommittén afgifna, förslag till gatunamn, får Beredningsutskottet härmed afgifva följande yttrande och förslag.

Vidkommande de gatunamn, hvarom ej meningsskiljaktighet rådt mellan Magistraten och Stadsplanekommittén vill Beredningsutskottet föreslå följande ändringar.

För hugfästande af namnet på en stadens donator torde namnet *Edlindsgatan* ersättas med *Edmansgatan.* Då namnet Hülphers synes mera förtjänt af att bevaras åt eftervärlden vid namngifvande af gator än namnet Hoffsten, föreslår Beredningsutskottet att namnet *Hoffstens gata* utbytes mot *Hülphers gata.*

Enär namnet *Klockbacksgatan* är tungt att uttala, torde detta namn utbytas mot ett lämpligare namn, och föreslår Beredningsutskottet *Klockartorpsgatan,* till erinran om det i närheten af gatan förut belägna Klockartorpet.

Som Stenläggaregatan är det gamla namnet på Kopparbergsvägen och detta namn fortfarande har burskap hos en stor del af de äldre stadsinvånarna, föreslår Beredningsutskottet, för att förväxling ej skall kunna ske, att namnet *Stenläggargatan* å gata inom Malmabergs område utbytes emot *Tråddragaregatan.*

På grund af tryckfel har i det register å gatunamn, som intagits under N:o 77 i Stadsfullmäktiges handlingar, Grefgatan angifvits såsom belägen å Malmabergs område i stället för rätteligen å Gustafsviks samt å gata inom Annedalsområdet upptagits namnet Ärlagatan i stället för Arlagatan. *N:o 100. Ang. fastställande af gatunamn.*

Ifråga om de namn, hvarom meningsskiljaktigheter åter rådt emellan Magistraten och Stadsplanekommittén och hvaröfver register finnes intaget under förut angifna nummer i Stadsfullmäktiges handlingar, får Beredningsutskottet, under hänvisning härtill och till de motiv, som för respektive namn anförts, uttala sig för följande namn: *S:t Örjansgatan* i stället för *Adamsgatan, S:t Ursulavägen* i stället för *Almövägen, Baldersgatan* i stället för *Jordgatan, Repslagargatan* i stället för *Dingtunagatan, Nybomsgatan* i stället för *Friggagatan, Fullerövägen* i stället för *Marcusvägen, Öfre* och *Nedre Hyttvägen* i stället för *Hyttvägen, Fogdegatan* i stället för *Katarinagatan, Birgittavägen* i stället för *Lindövägen, Lokegatan* i stället för *Lergatan, Hemdalsvägen* i stället för *Marielundsvägen, Vallbyvägen* i stället för *Månevägen, Thunbyvägen* i stället för *Thunbygatan* och *Djäknebergsgatan* i stället för *Vattenborgsgatan.*

Utöfver hvad som innehålles i detta register har Stadsplanekommittén föreslagit namnet Pistolvägen för den af Magistraten namngifna Gästgifvarevägen, hvilket senare namn kommittén i stället tillagt en väg å Ragvaldsbackes västra sluttning. Beredningsutskottet ansluter sig i dessa detaljer till kommitténs förslag.

I öfriga, här ofvan ej berörda delar tillstyrker Beredningsutskottet Magistratens förslag med de ändringar och utvidgningar, som af Stadsplanekommittén föreslagits, dock vill Beredningsutskottet föreslå att namnen *Vinkelgatan* och *Bostadsgatan* såsom varande alltför intetsägande utbytas emot namnen *Scheelegatan* och *Oscarsgatan.* Det förra namnet erinrar om den store kemisten, som verkat inom länet och det senare är valdt med hänsyn till marklägenheten af kvarteret Oscaria.

Västerås den 18 november 1919.

På Beredningsutskottets vägnar:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

N:o 101.

Beredningsutskottets yttrande ang. ändring i sotaretaxan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom remiss den 20 nästlidne oktober hafva Stadsfullmäktige till Beredningsutskottet för yttrande öfverlämnat en framställning från stadens skorstensfejaremästare angående den ändring i gällande sotaretaxa, att afgiften för sot-

N:o 101. Ang. ändring sotaretaxan. ning med lina af pipa eller imrör måtte från den 1 januari 1920 höjas från 40 till 50 öre, och får nu Beredningsutskottet efter tagen del af framställningen och därvid fogade utlåtanden af Magistraten och Brandstyrelsen, hemställa,

att Stadsfullmäktige ville bifalla densamma och sålunda från den 1 januari 1920 fastställa afgiften för sotning med lina af pipa eller imrör till 50 öre.

Västerås den 18 november 1919.

På Beredningsutskottets vägnar:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

Till Magistraten i Västerås.

Öfverlämnas till Stadsfullmäktige tillika med bilagda framställning från skorstensfejaremästaren Carl W. Karlsson; och tillstyrker Magistraten att Stadsfullmäktige ville besluta om af Karlsson begärda taxeförhöjning.

Västerås Rådhus den 25 oktober 1919.

På Magistratens vägnar:

JOHN KARLSSON.

Genom remiss den 17 innevarande oktober har Magistraten för yttrande till Brandstyrelsen öfverlämnat en framställning från Skorstensfejaremästaren Carl W. Karlsson angående ändring i den gällande taxan för sotning, afseende en höjning af afgiften för sotning med lina af pipa från nu gällande 40 öre till 50 öre, och får Brandstyrelsen meddela, att styrelsen med hänsyn till skorstensfejaremästarens ökade omkostnader i löner finner framställningen befogad och alltså ej har någon erinran att göra emot bifall till densamma.

Västerås den 20 oktober 1919.

På Brandstyrelsens vägnar:

JOHAN SVENSSON.

Ragnar Tenow.

Till Magistraten i Västerås.

N:o 101.
Ang. ändring i sotaretaxan.

Resolution.

Remitteras till Brandstyrelsen för yttrande, som, jämte remisshandlingarna, förväntas.

Västerås Rådhus den 17 oktober 1919.

På Magistratens vägnar:

JOHN KARLSSON.

H. Cronholm.

Med anledning af mina arbetares kraf på veckolönens höjande från 60 till 80 kronor i veckan får jag härmed vördsamt anhålla, det Magistraten ville föreslå Stadsfullmäktige, att taxan för sotningen i staden höjes med 10 öre för pipa, att gälla från 1 januari 1920.

Nedanstående tablå visar beräknade inkomster och utgifter för 1 år med nu gällande taxa och efter aftal, som gäller från 1 oktober 1919.

Beräknad inkomst	kr.	33,500:—
Utgifter:		
1 verkmästare	»	4,600:—
5 arbetare à 4,160:—	»	20,800:—
Omkostnader	»	4,500:—
Summa kronor		29,900:—
Nettobehållning	kr.	3,600:—

Västerås den 17 oktober 1919.

CARL W. KARLSSON.
Skorstensfejaremästare.

Västerås 1919, Västm. Alleh:s A.-B:s Tr.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar

1919. Den 29 December XVIII.

N:o 102.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stad år 1920.

Utgifter:

Brist från sist afslutade räkenskapsår 1918 .... 62,844: 92

1 A. Räntor och lånekostnader.

1. Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

	Resterande lånebelopp	Ränta	
a) *Obligationslån:*			
Upptaget år 1892 à 4 %	201,000: —	8,040: —	
„ „ 1896 à 3.6 %	365,000: —	13,140: —	
„ „ 1902 à 4 %	1,501,000: —	60,040: —	
„ „ 1907 à $4^1/_2$ %	1,710,000: —	76,950: —	
„ „ 1910 à $4^1/_2$ %	2,703,000: —	120,712: 50	
„ „ 1916 à 5 %	1,056,000: —	52,800: —	
„ „ 1919 à 6 %	3,000,000: —	179,460: —	511,142: 50
b) *Andra amorteringslån:*			
Upptaget från pensionsförsäkringsfonden:			
År 1916 à $4^3/_4$ %	243,084: 09	11,546: 49	
„ 1917 à $4^3/_4$ %	245,497: 16	11,661: 12	
„ 1918 à $4^3/_4$ %	346,921: 14	16,478: 75	
„ 1918 à $5^1/_4$ %	347,274: 77	18,231: 93	57,918: 29
		Transport	569,060: 79

N:o 102.
Budget-förslag 1920.
Utgifter.

			Transport	569,060: 79

2. Andra lån och skulder.

Upplånta medel:	Resterande lånebelopp	Ränta	
från div. fonder (dep. ränta)	190,000: —	9,500: —	
från Sundinska fonden för pauvres honteux och Sundinska beklädnadsfonden à 5 %	50,000: —	2,500: —	
från järnvägsmedelsfonden à 5 %	1,482,297: 52	74,114: 88	
för inköp af gatsten (31/5 1917) à 3 %	52,000: —	1,560: —	
„ ytterligare likvid af gatsten (28/8 19) à 3 %	19,500: —	585: —	
ränteskillnad för i 1896 års obligationslån ingående fonder	50,000: —	500: —	
Vallöfska donationen à 5 1/2 %	20,000: —	1,100: —	
Afgäld till Tuhundra m. fl. häraders tingslag (t. o. m. år 1938) i anledning af inkorporering af S:t Ilian o. Lundby	—: —	500: —	
Afgäld till Badelunda kommun för Hästholmarnes öfverflyttande till staden (17:de året)	—: —	124: —	
Ränta å tillfälliga lån	—: —	60,000: —	150,483: 88
Lånekostnader: provisioner			1,000: —
		Summa Kronor	720,544: 67

1 B. Lån.

1. Lån, upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

a) *Obligationslån:*	Ursprungliga lånebeloppet	Resterande lånebelopp	Årets amortering	
Upptaget år 1892 à 4 %	400,000: —	201,000: —	12,000: —	
„ „ 1896 à 3.6 %	1,000,000: —	365,000: —	38,000: —	
„ „ 1902 à 4 %	2,000,000: —	1,501,000: —	41,000: —	
„ „ 1907 à 4 1/2 %	2,000,000: —	1,710,000: —	32,000: —	
„ „ 1910 à 4 1/2 %	3,000,000: —	2,703,000: —	41,000: —	
„ „ 1916 à 5 %	1,095,000: —	1,056,000: —	11,000: —	
„ „ 1919 à 6 %	3,000,000: —	3,000,000: —	27,000: —	202,000: —
b) *Andra amorteringslån:*				
Upptaget från pensionsförsäkringsfonden:				
År 1916 à 4 3/4 %	250,000: —	243,084: 09	2,527: 70	
„ 1917 à 4 3/4 %	250,000: —	245,497: 16	2,413: 07	
„ 1918 à 4 3/4 %	350,000: —	346,921: 14	3,225: 11	
„ 1918 à 5 1/4 %	350,000: —	347,274: 77	2,868: 30	11,034: 18
			Summa Kronor	213,034: 18

N:o 102.
Budgetförslag 1920.
Utgifter.

2. Fattigvård.
(Bil. Litt. A. 1—3.)

Enligt Fattigvårdsstyrelsens förslag			620,700: 65
„ Drätselkammarens förslag:			
Tillkommer:			
Extra kristidstillägg för år 1919 ([28]/8 1919)		600: —	
Enligt Löneregleringskommitténs förslag:			
Tillkommer:			
Å löner och arvoden samt dyrtidstillägg		1,725: —	2,325: —
		Summa Kronor	623,025: 65

4 A. Folkskolan.
(Bil. litt. B. 1—3.)

Enligt Folkskolestyrelsens förslag				982,609: 46
„ Drätselkammarens förslag:				
Tillkommer:				
Ommålning och reparation af Djäknebergsskolan ([26]/6 1919)		25,000: —		
Reparation af värmeledningen i Lundby kyrkskola ([25]/9 1919)		3,000: —		
Extra kristidstilläg för 1919 ([28]/8 1919)		4,450: —	32,450: —	
Enligt Löneregleringskommitténs förslag:				
Tillkommer:				
Dyrtidstillägg för befattningshafvare	1,000: —			
Dyrtidstillägg f. pensionärer	6,990: —	7,990: —		
Afgår:				
Å löner och arvoden		1,900: —	6,090: —	38,540: —
			Summa Kronor	1,021,149: 46

4 B. Högre folkskola.
(Bil. Litt. B. 1—2.)

Enligt Folkskolestyrelsens förslag		30,942: —
	Summa Kronor	30,942: —

N:o 102.
Budgetförslag 1920.
Utgifter.

4 D. Allmänt läroverk.

a. *Underhåll af fastighet*		150: —	
b. *Löner och arvoden:*			
1. Hyresbidrag åt rektor (29/3 1906, 26/11 1908, 28/1 1909, 20/6 1918)	2,000: —		
2. Arvode till simundervisning	312: 50		
3. Anslag till terminsafgifter	850: —	3,162: 50	
c. *Öfriga utgifter:*			
1. Brandförsäkringspremie		103: 50	3,416: —
		Summa Kronor	3,416: —

4 E. Öfriga undervisnings- och bildningsanstalter.

(Bil. Litt. C. 1—3.)

a. Högre flickskola: Bidrag till lärarinnornas ålderstillägg och pensionering utöver den enligt Stadsfullmäktiges beslut den 27 aug. 1908 efterskänkta räntan å läroverkets lån från stadskassan 5 1/2 % å 30,000 kr. eller 1,650 kr. (31/3 1910, 26/9 1918), förslagsvis		1,600: —		
b. Anslag till årshyran för lokal i gården N:o 109 Västra kvarteret		750: —		
c. Dyrtidstillägg för år 1920		9,500: —		
d. Arvode för simundervisning		250: —	12,100: —	
e. Anslag till Arbetareinstitutets föreläsningsverksamhet (25/9 1919)		2,000: —		
f. Anslag till Arbetareinstitutets bibliotek		15,320: —	17,320: —	
g. Anslag till Tekniska skolan för år 1920 (27/11 1919)	41,600: —			
Bostad åt Rektor	1,000: —	42,600: —		
h. Tilläggsanslag till Tekniska skolan för år 1919 (25/9 1919)		12,900: —	55,500: —	84,920: —
			Summa Kronor	84,920: —

N:o 102.
Budget-förslag 1920.
Utgifter.

5. Hälso- och sjukvård.

(Bil. Litt. D. 1—3.)

A. Epidemisjukvården.

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag			110,465: —	
„ Drätselkammarens förslag:				
Afgår:				
Samtliga i förslaget upptagna utgiftsposter			110,465: —	
Tillkommer:				
Extra kristidstillägg för år 1919 (28/8 1919)			400: —	
Underhåll af fastigheten			2,500: —	
Anskaffning af inventarier (27/11 1919)			10,000: —	
Brandförsäkringspremier			200: —	13,100: —

B. Andra kostnader för hälso- och sjukvård.

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag			48,620: —	
„ Drätselkammarens förslag:				
Tillkommer:				
Aflöning till 2 stadssjuksköterskor à kr. 600: —, öfverflyttade från Epidemisjukhusets stat		1,200: —		
Extra kristidstillägg för år 1919 (28/8 1919)		2,600: —		
Enligt Löneregleringskommitténs förslag:				
Tillkommer:				
Dyrtidstillägg för befattningshafvare och pensionärer	17,000: —			
Afgår:				
Å löner och arvoden	5,100: —	11,900: —	15,700: —	64,320: —

C. Köttbesiktningsbyrån.

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag			14,430: —	
„ Drätselkammarens förslag:				
Tillkommer:				
Extra kristidstillägg för år 1919 (28/8 1919)		500: —		
Enligt Löneregleringskommitténs förslag:				
Tillkommer:				
Å löner och arvoden	300: —			
Dyrtidstillägg	4 300: —	4,600: —	5,100: —	19,530: —
			Summa Kronor	96,950: —

N:o 102.
Budget-förslag 1920.
Utgifter.

6. Gator, vägar, planteringar o. d.

A. Gatuanläggningen.

(Bil. Litt. E. 1—9.)

Kostnader för mindre gatuarbeten...........		25,000: —		
Afgäld för nubbstensbrott		150: —	25,150: —	
Kostnader för följande större gatuarbeten:				
Östra Järnvägsgatan	40,000: —			
med afdrag af förut anslagna	17,500: —	22,500: —		
Stenbro öfver Persbo-bäcken vid norra Ringvägen		6,000: —		
Nygatan mellan Kopparbergsvägen och Allégatan		15,000: —		
Skolgatan mellan Östra Kyrkogatan och Vasagatan		10,000: —	53,500: —	78,650: —

B. Vägar.

Grusning af vägar samt erforderliga vägförbättringar	25,000: —	
Ersättning till Tuhundra härads väghållningsdistrikt ...	937: 93	
Inköp af ett grustag å Helgarö	7,000: —	
Kostnader för Malmavägen......................................	50,000: —	
Inköp af en motorvägvält (28/8 1919)	16,000: —	98,937: 93

C. Planteringar.

(Bil. Litt. E. 10.)

Enligt Planteringsnämndens förslag.........		80,691: —		
„ Drätselkammarens förslag:				
Tillkommer:				
Extra kristidstillägg för år 1919 (28/8 1919)		350: —	81,041: —	
Afgår:				
För Vasaparkens omändring	667: —			
„ Ragvaldsbacke	3,000: —			
„ inköp af en häst m. m.	5,000: —	8,667: —		
Enligt Löneregleringskommitténs förslag:				
Tillkommer:				
Å löner, arvoden och dyrtidstillägg		5,400: —	3,267: —	77,774: —
			Transport	255,361: 93

			Transport	255,361: 93

D. Gatubelysning.
(Bil. Litt. F. 1—3.)

a. *Gasbelysning*	42,540: —			
b. *Elektrisk belysning*	23,780: —	66,320: —		
Afgår för belysning vid hamnen		1,300: —	65,020: —	
Anskaffning af elektriska lampor			7,900: —	72,920: —

E. Gaturenhållning.

a. *Gatusopning:*				
1. Bortrensning af ogräs och renhållning (vinterunderhåll och vattning) å gator och allmänna platser			25,000: —	
2. S. k. kapitelhjonen för sopning å allmänna platser:				
13 kvinnor à 300: —		3,900: —		
för sopning å söndagarna under maj—september:				
24 dagar à 13: —		312: —	4,212: —	
3. En sopare för sommaren			1,000: —	30,212: —
			Summa Kronor	358,493: 93

7. Afloppsledningar.
(Bil. Litt. F. 1 o. 2.)

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag	54,300: —
Summa Kronor	54,300: —

8 A. Hamnen.
(Bil. Litt. G.)

Enligt Hamnstyrelsens förslag	144,736: 91

8 B. Hamnmaskiner.

Svängkran N:o 1	5,000: —	
Malmlossningskran N:o 2	5,530: —	
Svängkran N:o 3	3,350: —	
Svängkran N:o 4	2,300: —	16,180: —
	Summa Kronor	160,916: 91

N:o 102.
Budget-förslag 1920.
Utgifter.

10 A. Renhållningsverk.

(Bil. Litt. H.) .... 179,685: —

10 B. Svingården.

(Bil. Litt. H.) .... 44,500: —

Summa Kronor 224,185: —

11. Vattenledningsverk.

(Bil. Litt. F.)

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag .... 153,900: —

Summa Kronor 153,900: —

12. Gasverk.

(Bil. Litt. F.)

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag .... 687,000: —

Summa Kronor 687,000: —

13. Elektricitetsverk.

(Bil. Litt. F.)

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag .... 511,000: —

Summa Kronor 511,000: —

17. Andra kommunens affärsföretag.

A. Kallbadhuset.

Underhåll och reparationer .... 1,000: —

17 B. Varmbadhuset.

(Bil. Litt. I. 1—2.)

Enligt Badhusstyrelsens förslag		80,000: —	
Enligt Drätselkammarens förslag:			
Tillkommer: Extra kristidstillägg för år 1919 (28/8 1919)	3,000: —		
Reparation af Varmbadhuset (30/10 19)	20,000: —		
Enligt Löneregleringskommitténs förslag:			
Tillkommer:			
Å löner, arvoden och dyrtidstillägg	5,200: —	28,200: —	108,200: —
		Transport	109,200: —

N:o 102. *Budgetförslag 1920. Utgifter.*

		Transport	109,200: —
17 C. Klapphuset.			
a. *Underhåll och reparationer:*			
Underhåll af fastigheten		100: —	
b. *Löner och arvoden:*			
Arvode för tillsyn af Klapphuset		100: —	200: —
17 D. Båttrafiken.			
a. *Underhåll och reparationer:*			
Reparation af:			
1. Ångbåten Elba	500: —		
2. „ Arosia	2,500: —		
3. Pråmar	10,000: —	13,000: —	
b. *Anskaffning och underhåll af inventarier:*			
För ångbåten:			
1. Elba	500: —		
2. Arosia	500: —		
3. Pråmarne	2,000: —	3,000: —	
c. *Driftskostnader:*			
1. Smörjoljor m. m. (fördelas vid årets slut)	2,000: —		
Brännolja för motorpråmen	2,000: —		
Bränsle för båtarne	10,000: —	14,000: —	
d) *Aflöningar till:*			
Kapten på Elba, lön	3,000: —		
„ „ Arosia, lön	4,000: —		
2 maskinister à 2,000: —	4,000: —		
Manskap å båtarne, incl. dyrtidstillägg	8,000: —		
5 pråmskeppare à 2,000: —	10,000: —		
1 skeppare å motorpråmen	3,000: —		
1 motorskötare å motorpråmen	2,000: —	34,000: —	
e) *Dyrtidstillägg:*			
Dyrtidstillägg åt kaptener och maskinister å båtarne, förslagsvis		11,000: —	
f) *Öfriga utgifter:*			
1. Diverse	2,000: —		
2. 1/5 amortering å kostnaderna, kronor 55,000: —, för inköp af ångaren "Arosia" (1:sta året)	11,000: —		
3. 1/5 amortering å kostnaderna, kronor 31,000: —, för inköp af pråmar (1:sta året)	6,200: —		
4. Reparation af ångaren Elba	25,000: —	44,200: —	119,200: —
		Transport	228,600: —

N:o 102. *Budgetförslag 1920. Utgifter.*

	Transport	228,600: —

17 E. Vedgården.

(Bil. Litt. K.)

Enligt Vedgårdsföreståndarens förslag		160,440: —
	Summa Kronor	389,040: —

18. Brandväsendet.

(Bil. Litt. L. 1—2).

Enligt Brandstyrelsens förslag			63,705: —		
Enligt Drätselkammarens förslag					
Tillkommer:					
Inköp av sugslangar		1,000: —			
Extra kristidstillägg för 1919 (28/8 1919)		10,100: —			
Olycksfallsförsäkring för brandverkets personal		440: —			
För hyra av bostäder i f. d. Borgmästaregården		5,000: —			
Enligt löneregl.-kommitténs förslag					
Tillkommer:					
Å löner och arvoden	13,300: —				
Dyrtidstillägg	53,600: —	66,900: —	83,440: —	147,145: —	
			Summa Kronor	147,145: —	

20. Fastighetsförvaltningen.

A. Egendomar inom stadsplanen.

a) *Rådhuset:*		
1. Underhåll av fastigheten	1,000: —	
2. Anskaffning och underhåll af inventarier	500: —	
3. Öfriga utgifter:		
Brandförsäkringspremier	150: —	
Afgift för 3 st. vattenklosetter	75: —	1,725: —
b) *Polis- och brandstationen:*		
1. Underhåll af fastigheten	500: —	
2. För införande af värmeledning i öfre våningen	900: —	
3. Öfriga utgifter:		
Brandstodspremier och vattenafgift	250: —	
Skatter	250: —	
Gaturenhållning	100: —	
Sotning	100: —	2,100: —
Transport		3,825: —

N:o 102.
Budget-förslag 1920. Utgifter.

		Transport	3,825: —
c) *Stadshotellet:*			
1. Räntor och amorteringar			
Andel i obligationslånen			
Ett års ränta	23,289: 10		
Ett års amortering	15,479: 58		
	38,768: 68		
2. Underhåll af fastighet och inventarier		3,000: —	
3. Fortsättning af fastighetens reparation		10,000: —	
4. Kostnad för uppvärmning		30,000: —	
Häri ingår aflöning o. bostad till eldaren.			
6. Skatter		3,500: —	
7. Brandstodspremier		650: —	
8. Renhållning		1,500: —	
9. Sotning		150: —	
10. Vattenafgift och afgift för 15 st. vattenklosetter à 25:—		500: —	49,300: —
d) *Sundinska huset:*			
1. Underhåll af fastigheten		2,000: —	
2. Skatter		600: —	
3. Brandstodspremier		135: 36	
4. Renhållning och			
5. Sotning		150: —	
6. Vattenafgift		150: —	
7. Hyra (afgift till Sundinska fonden för fastighetens öfvertagande af staden)		5,000: —	8,035: 36
c) *Tullhuset:*			
1. Underhåll af fastigheten		100: —	
2. Vattenafgift		25: —	
3. Brandstodspremie och sotning		35: —	160: —
f) *Paviljongen i Stadsparken:*			
1. Underhåll af fastigheten		500: —	
2. Brist i 1919 års anslag		3,500: —	
3. Skatter		40: —	
4. Brandstodspremier		50: —	
5. Sotning		30: —	4,120: —
g) *Gårds- och tomtfastigheter:* (Bil. Litt. J).			
1. Underhåll af fastigheterna	25,000: —		
2. Skatter	3,000: —		
Transport	28,000: —		65,440: 36

N:o 102.
Budgetförslag 1920.
Utgifter.

Transport	28,000: —		65,440: 36	
3. Brandförsäkringspremier ...	2,500: —			
4. Renhållning	1,000: —			
5. Sotning	1,200: —			
6. Vattenafgifter	1,795: —	34,495: —		
Tilläggsanslag för iordningställande af f. d. Borgmästaregården (30/10 1919)	3,000: —			
Ytterligare behöfligt anslag, förslagsvis	5,000: —	8,000: —	42,495: —	
h) *Hamnmagasinen:*				
1. Underhåll af fastigheterna		500: —		
2. Skatter		1,000: —		
3. Brandstodspremier		87: 48	1,587: 48	
i) *Hamnplanen och materialgården:*				
1. Omkostnader för materialgården m fl. arbeten		10,000: —		
2. Diverse omkostnader		1,000: —		
3. Justering af spår		5,000: —	16,000: —	
j) *Hamnpaviljongen:*				
1. Underhåll		200: —		
2. Skatter		120: —		
3. Brandförsäkring		50: —	420: —	
k) *Kabinettet:*				
1. Aflöning		1,200: —		
2. Underhåll		100: —		
3. Skatter		50: —		
4. Brandförsäkringsafgift		20: —		
5. Vatten- och klosettafgifter		250: —		
6. Bränsle, lyse och diverse		150: —	1,770: —	127,712: 84

20 B. **Landtegendomar.**

a) Egendomar under eget bruk, Bil. Litt. H.		172,070: 29	
b) Egendomen Carlsberg:			
Utskylder	1,200: —		
Underhållskostnader	500: —	1,700: —	
Transport		173,770: 29	127,712: 84

Transport		173,770: 29	127,712: 84
d) *Hästholmarne:*			
1. Underhåll af byggnader	500: —		
2. Underhåll af inventarier	200: —		
3. Utskylder	100: —		
4. Brandförsäkringsafgifter	50: —		
5. Diverse utgifter	200: —		
6. Uppförande af en paviljong vid Östra holmen (27/11 1919)	13,000: —		
7. Uppförande af ett regnskydd vid d:o (27/11 1919)	5,500: —		
8. Ordningsman, lön för 4 månader	1,600: —	21,150: —	
e) *Jordar och andra fastigheter:*			
1. Skatter:			
för Kungsängen	300: —		
„ Östra utmarken	400: —		
„ Viksängs villaområde	60: —		
„ Diverse jordägor	1,200: —		
2. Arrenden och afgälder för:			
Gästgifvarevreten i gamla och nya Stohagsjorden efter medelmarkegång	30: —		
s. k. Falkenbergska tomten	200: —		
Upplåten mark till staden af lasarettets område, efter medelmarkegång	30: —		
Upplåten mark af straffängelsets område efter medelmarkegång	15: —		
Afsöndrad mark från straffängelsets område enligt kungl. brefvet den 2/11 1873	100: —		
Vasaparken utgörande lösen för 53,4 hl. spannmål, hälften råg o. hälften korn, efter medelmarkegång	714: 23		
3. Upplåtande till staden enligt Kungl. brefvet den 21/9 1900 af:			
1:o) Stadskomministern förut anslagna lönejordar i Kopparbergsvreten, Ängsgärdet och Herrgärdet, utgörande lösen för 20,91 hl. spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång	279: 67		
2:o) Domkyrkosysslomannens förut anslagna lönejord å Trådarön, utgörande lösen för 97,2 liter spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång	13: —		
Transport	3,341: 90	194,920: 29	127,712: 84

N:o 102. *Budgetförslag 1920. Utgifter.*

Transport	3,341: 90	194,920: 29	127,712: 84
4. Två fattigvården förut tillhöriga planteringsland	50: —		
5 Mark af Lustigkulla och Skenvretarne (Koloniträdgårdar)	165: —		
6. Arrende för Biskopsängarne (Koloniträdgårdar)	350: —		
7. Arrende och andel i utskylder för Bergstrandska jorden	400: —		
f) *Öfriga utgifter:*			
1. Omkostnader för utarrendering af potatislotter	300: —		
2. Omkostnader för stallet och bindplatser å kreaturstorget	1,500: —	6,106: 90	201,027: 19

20 C. **Skogar.**

(Bil. Litt. H)	6,712: —
Summa Kronor	335,452: 03

21. **Magistrat och Rådstuvurätt.**

(Bil. Litt. M 1—2.)

a) *Anskaffning och underhåll af inventarier*		2,000: —
b) *Löner och arvoden:*		
Enligt löneregleringskommitténs förslag:		
Löner och ålderstillägg till:		
Borgmästaren, Civilrådmannen, Brottmålsrådmannen, Stadsnotarien, Stadsfiskalen och Stadsvaktmästaren	24,600: —	
Anslag till juridiskt biträde (28/12 1918)	5,000: —	
Anslag för beredande af semester åt borgmästaren, rådmännen och stadsnotarien (30/11 1911)	700: —	
Anslag till skrifbiträde åt Civilrådmannen (28/12 1918)	600: —	
Anslag till skrifbiträde åt Brottmålsrådmannen (28/12 1918)	1,200: —	
Reservationsanslag för tillfälliga biträden för år 1920	1,000: —	33,100: —
d) *Dyrtidstillägg:*		
Extra kristidstillägg för år 1919 (28/8 1919)	700: —	
Kristidstillägg åt ovanstående befattningshafvare förslagsvis enligt löneregleringskommitténs förslag	18,330: —	19,030: —
Transport		54,130: —

N:o 102. *Budgetförslag 1920. Utgifter.*

		Transport	54,130: —	
e) *Renhållning:*			2,000: —	
f) *Belysning:*			400: —	
g) *Uppvärmning:*			2,400: —	
h) *Öfriga utgifter:*				
1. Tryck- och annonskostnader		5,000: —		
2. Skrifmaterialier och bokbinderiarbeten		4,000: —		
3. Olycksfallsförsäkringspremie för vaktmästaren		20: —		
4. Läkarearvode för stadsvaktmästaren		4: —		
5. Telefonafgifter för ledningar till:				
Borgmästarens ämbetsrum och bost.	290: —			
Civilrådmannen	130: —			
Brottmålsrådmannen	130: —			
Stadsnotarien	130: —			
Rådhusets tambur	300: —			
Stadsvaktmästaren	85: —	1,065: —	10,089: —	
i) *Oförutsedda utgifter:*			714: —	
		Summa Kronor	69,733: —	

22. Kronouppbörds- och exekutionsväsen.

(Bil. Litt. M 1 och 3—6).

a) *Anskaffning och underhåll af inventarier*	500: —	
Inköp af en räknemaskin för stadsfogdekontoret	1,410: —	1,910: —
b) *Löner och arvoden:*		
Enligt löneregleringskommitténs förslag:		
Löner och ålderstillägg till:		
Kronouppbördskassören, Stadsfogden, 2 skrifbiträden å kronouppbördskontoret, 6 exekutionsbetjänter	22,300: —	
Arvode åt vikarie under semester åt kronouppbördskassören	150: —	
Anslag till skrifbiträde åt stadsfogden	1,500: —	
Ersättning för tjänstelokal åt d:o	500: —	
Arvode åt vikarie under semester åt stadsfogden	150: —	
Arvode åt mantalsskrifningsombud	1,000: —	25,600: —
c) *Dyrtidstillägg:*		
Dyrtidstillägg åt ofvanstående befattningshavare enl. löneregleringskommitténs förslag	21,800: —	
Extra kristidstillägg för 1919 (²⁸/₈ 1919)	4,100: —	25,900: —
Transport		53,410: —

N:o 102. *Budget-förslag 1920. Utgifter.*

		Transport	53,410: —
d) *Kronouppbördskontoret:*			
1. Hyra för tjänstelokal i Rådhusets annex		750: —	
2. Renhållning: Rådhusets annex		400: —	
3. Belysning: d:o		150: —	
4. Uppvärmning: d:o		400: —	1,700: —
e) *Exekutionsbetjänternas tjänsterum:*			
1. Hyra		300: —	
2. Renhållning		200: —	
3. Belysning		30: —	
4. Uppvärmning		200: —	730: —
f) *Öfriga utgifter.*			
1. Tryck- och annonskostnader		500: —	
2. Skrifmateriel och bokbinderiarbeten		1,000: —	
3. Olycksfallförsäkringspremie		140: —	
4. Läkarearvode för exekutionsbetjänterna		28: —	
5. Anslag till exekutionsbetjänterna för hållande af velocipeder		300: —	
6. Telefonafgifter för ledningar till:			
Stadsfogden	300: —		
Kronouppbördskassören	130: —		
Exekutionsbetjänterna	480: —	910: —	2,878: —
g) *Oförutsedda utgifter:*			300: —
		Summa Kronor	59,018: —

23. Polisväsen och fångvård.

(Bil. Litt. M 1 och 7—8).

a) *Underhåll af inventarier:*		
Anskaffning och underhåll af inventarier och vapenpersedlar		3,000: —
b) *Löner och arvoden:*		
Enligt löneregleringskommitténs förslag.		
Löner och ålderstillägg till:		
Poliskommissarien, detektivöfverkonstapeln, 2 öfverkonstaplar, 1 tillsyningsman, 4 detektivkonstaplar, 4 inspektionskonstaplar, 27 ordinarie och 8 extra konstaplar	104,300: —	
Beklädnad för 4 inspektionskonstaplar, 27 ordinarie och 8 extra konstaplar à 250 Kr. pr man	9,750: —	
Slitningsersättning åt 4 detektivkonstaplar à 125 Kr.	500: —	114,550: —
	Transport	117,550: —

N:o 102. *Budgetförslag 1920. Utgifter.*

		Transport	117,550: —
c) *Pensioner:*			
f. poliskonstapel E. F. Kindblom (22/12 1900)		500: —	
f. patrullkarlen P. E. Löfblad		100: —	
Öfverkonstapel Vretlöfs änka och 3 minderåriga barn (26/6 1919), pensionsersättning		1,000: —	
f. poliskonstapel Asplunds änka, understöd		500: —	2,100: —
d) *Dyrtidstillägg:*			
Dyrtidstillägg åt samtliga befattningshafvare enl. löneregleringskommitténs förslag		103,200: —	
D:o till Kindblom och Löfblad		600: —	
Extra dyrtidstillägg till samtliga befattningshavare för senare halfåret 1919 (28/8 1919)		19,542: —	123,342: —
e) *Renhållning:*			
Renhållning inclusive ersättning till brandkåren för snökörning från gården			1,200: —
f) *Belysning:*			450: —
g) *Uppvärmning:*			
Bränsle inclusive ersättning till brandkåren för eldning af ugnarne			3,600: —
h) *Öfriga utgifter:*			
1. Premier för olycksfallsförsäkring		1,000: —	
2. Trycksaker, skrifmateriel och bokbinderiarbeten		1,000: —	
3. Läkarearvode och medicin åt poliskåren		1,000: —	
4. Telefonafgifter för ledningar till:			
Polisstationen	716: —		
Stadsfiskalen	210: —		
Poliskommissarien	130: —		
D:o (bostad)	200: —		
Detektivöfverkonstapeln	80: —		
Detektivkonstapel	80: —	1,416: —	
5. Extra polisbevakning vid särskilda tillfällen och då en del af polispersonalen är enligt kontrakt beordrad att tjänstgöra å annan ort, beräknas till samma belopp, som ersättningen för sådan tjänstgöring eller		3,150: —	
6. Anslag till ridande polis (31/10 1918)		1,500: —	
7. Oförutsedda utgifter		1,500: —	
8. Fångars vård och färplägning å straffängelset		2,000: —	12,566: —
		Summa Kronor	260,808: —

N:o 102.
Budgetförslag 1920.
Utgifter.

26. Allmänna pensionsförsäkringen.

a) *Pensionsnämnden för Västerås stad:*

1. Dagtraktamenten för nämndens vice ordförande och ledamöter, 4 kronor för dag förslagsvis		350: —	
2. Arvode åt ordföranden	400: —		
Bidrag åt ordföranden för skrifhjälp	800: —	1,200: —	
3. För läkarbetyg och läkareundersökningar förslagsvis		200: —	
4. Annonser och kungörelser, förslagsvis		200: —	
5. Papper, blanketter och diverse utgifter, förslagsvis		150: —	
6. Arvode åt vaktmästare		100: —	2,200: —

b) *Pensionsnämnden för S:t Ilian:*

1. Arvode åt ordföranden	100: —	
2. Arvode åt ledamöterna à 4 kronor pr sammanträde	50: —	
3, Tryck och annonskostnader samt blanketter	75: —	225: —

c) *Pensionsnämnden för Lundby:*

1. Arvode åt ordföranden	100: —	
2. Arvode åt ledamöterna à 4 kronor pr sammanträde	50: —	
3. Tryck- och annonskostnader m. m.	75: —	225: —

d) *Levererade grundafgifter*	56,000: —
e) *Bidrag till pensionstillägg och understöd*	5,500: —
Summa Kronor	64,150: —

27. Öfriga förvaltningskostnader.

A. Stadsfullmäktige och Drätselkammaren.

a) *Anskaffning och underhåll af inventarier*		1,000: —	
b) *Löner och arvoden:*			
Enligt löneregleringskommitténs förslag: Löner och arvoden till: Stadens ombudsman, Byggnadschefen, Stadens biträdande ombudsman, Kanslist å ombudsmannaexpeditionen, Stadskamreraren, Stadskassören, Räkenskapsföraren och kontrollanten, Skrifbiträde å ombudsmannaexpeditionen, Stadsinspektoren, 3 arbetsförmän, 1 förrådsförman, 1 rådhusvaktmästare o. 3 körkarlar	64,000: —		
Transport	64,000: —	1,000: —	

N:o 102.
Budget-förslag 1920. Utgifter.

Transport		64,000: —	1,000: —
Skrifbiträden å kamrerarekontoret		6,000: —	
Biträde åt Rådhusvaktm., lön (T. Eng) ...		1,200: —	
Sifferrevisorn, arvode för revision af stadens räkenskaper (utom vatten och gasverkens samt fattigvårdens) (21/12 1916)		2,000: —	
Läkarearvode för rådhusvaktmästaren, förmän, förrådsman och körkarlar		32: —	
Stadens andel i lön till skarprättaren 12/32 af 200 kr.		75: —	73,307: —
c) *Pension:* f. Stadskamrer B. Carlsson			3,250: —
d) *Dyrtidstillägg åt ofvanstående befattningshafvare o. pensionär* enl. löneregl.-kommitténs förslag		49,600: —	
e) *Extra kristidstillägg för år 1919* (25/8 1919)		4,900: —	54,500: —
f) *Renhållning:* Rådhuset		2,000: —	
d:o Annexet		400: —	2,400: —
g) *Belysning:* Rådhuset		400: —	
d:o „ Annexet ...		150: —	550: —
h) *Uppvärmning:* Rådhuset		2,400: —	
d:o „ Annexet		400: —	2,800: —
i) *Öfriga utgifter:*			
1. Tryck- och annonskostnader		15,000: —	
2. Skrifmateriel och bokbinderiarbeten ...		2,000: —	
3. Olycksfallsförsäkring		200: —	
4. Premie för inbrottsförsäkring......		198: —	
5. Telefonafgifter för ledningar till:			
Stadsfullmäktiges ordförande	130: —		
Drätselkammarens „	130: —		
„ kamrerarekontor	190: —		
Ombudsmannens exp. o. bost.	260: —		
Bitr. ombudsm. exp. o. bost.	260: —		
Stadskanslistens exp.	130: —		
Stadskamrerarens bostad	160: —		
Byggnadschefens exp. o. bost.	340: —		
Stadsinspektorens „ „ „	218: —		
Arbetsförman Hallström	80: —		
„ Pettersson	80: —	1,978: —	
6. Hyra för tjänstelokaler i Rådhusets annex		750: —	20,126: —
		Transport	157,933: —

N:o 102.
Budgetförslag 1920. Utgifter.

Transport		157,933: —	
i) *Stallet:*			
1. Utfordring och skötsel af 3 hästar......	6,000: —		
2. Hästskoning och hästförsäkring m. m.	500: —		
3. Oförutsedda utgifter........................	1,000: —	7,500: —	165,433: —

27 B. **Byggnadsnämnden.**

a) *Anskaffning och underhåll af inventarier* ...		1,500: —	
b) *Löner och arvoden:*			
Enligt löneregleringskommitténs förslag:			
Löner och ålderstillägg till:			
Stadsarkitekten och biträdande Stadsingeniören		8,400: —	
Anslag till ingeniörsbiträden å byggnads- och stadsingeniörskontoren		18,000: —	
c) *Dyrtidstillägg för år 1920 förslagsvis*	8,200: —		
Extra kristidstillägg för år 1919 (28/8 1919)	200: —	8,400: —	
d) *Pension:*			
Till f. Stadsingeniören F. Gevalt (21/2 1918)		3,000: —	
e) *Öfriga utgifter:*			
1. Kostnader för besiktningar	500: —		
2. Handtlangningskostnader....................	3,000: —		
3. Telefon och postafgifter	150: —		
4. Annonskostnader	200: —		
5. Kostnader för förarbeten till registerkarta	5,000: —	8,850: —	48,150: —

27 C. **Automobiler.**

a) *Underhåll och reparationer*		3,000: —	
b) *Löner och arvoden:*			
2 Bilförare, förslagsvis		6,000: —	
c) *Driftskostnader:*			
Benzin och smörjoljor m. m.		7,000: —	
d) *Diverse utgifter:*			
Diverse		500: —	
Inköp af en lastautomobil (28/8 1919)		24,000: —	40,500: —
		Summa Kronor	254,083: —

N:o 102.
Budgetförslag 1920.
Utgifter.

28. Anslag och bidrag till diverse ändamål.

a) *Sociala ändamål:*

	Anslag till filantropiska ändamål:			
1.	Arbetsstugan (29/12 1910)	5,000: —		
2.	Barnkrubban (28/12 1918)	2,500: —		
3.	Barnhemmet (28/12 1918)	1,000: —		
4.	Nattherberget	300: —	8,800: —	
5.	Anslag till Västmanlands läns arbetsförmedlingsanstalt (30/9 1907 och 30/9 1909)		2,000: —	
6.	Anslag till Västerås sjukkassors fortsättningskassa (23/12 1909)		3,000: —	
7.	Anslag till Västerås sjukkassor och fortsättningskassa (28/11 1918)		13,500: —	
8.	Anslag till Barnhemmet »Sparvboet« (21/12 1911 och 28/12 1918)		800: —	
9.	Anslag till Barnhemmet »Sparvboet« hyra för butiken (23/2 och 21/12 1917)		600: —	
10.	Anslag till Frälsningsarméns slumverksamhet (26/10 1916 och 28/12 1918)		400: —	
11.	Anslag till frilufts- och folkkonserter till Drätselkammarens förfogande att på lämpligt sätt utdelas		3,000: —	
12.	Anslag till Idrottsplatsen å Herrgärdet (18/12 1913)		200: —	
13.	Anslag till anordnande af en skridskobana (27/12 1918)		1,500: —	
14.	Anslag till Lifsmedelsnämndens dyrtidsverksamhet för år 1919 (26/6 och 28/8 1919)		30,850: —	
	D:o för år 1920		15,000: —	
15.	Anslag till uppmätning m. m. af äldre gårdar i Västerås (30/10 1919)		1,000: —	
16.	Anslag till Västerås Gymnastikförening (30/10 1919)		1,000: —	
17.	Lifsmedelsnämndens brist		370,000: —	
18.	Hyresnämnden enl. Bil. Litt. O 1		15,000: —	
19.	Anslag till skolagningsverksamhet		300: —	466,950: —

b) *Diverse utgifter:*

1.	Pension till f. föreståndarinnan för arbetsstugan Sofia Österberg (18/12 1914)	400: —	
2.	Premie för olycksfallsförsäkring af stadens arbetare	2,400: —	
3.	Läkare och sjukvård åt samma arbetare (19/12 1912)	4,000: —	
4.	Kostnader för brandsyn	1,200: —	
5.	Årsafgift i Svenska Stadsförbundet à 10 kr. för hvarje 100-tal innevånare (26/3 1908)	2,860: —	
6.	Prenumerationsafgift för Svenska Stadsförbundets tidskrift, 60 exemplar (26/10 1911)	600: —	
7.	Representationsanslag (19/12 1912)	1,000: —	
	Transport	12,460: —	466,950: —

N:o 102.
Budgetförslag 1920.
Utgifter.

	Transport	12,460: —	466,950: —
8. Traktamentsersättning åt taxeringsnämndernas ledamöter (30/4 1914 och 28/12 1918)		2,200: —	
9. Anslag till biträde åt taxeringsnämndernas ordförande (21/12 1917)		300: —	
10. Omkostnader för resor och mindre utredningar (21/12 1917)		3,000: —	
11. Hämtning af postväska, hyra för postfack och utdelning af post vid Lundby kyrka		122: —	
12. Uppförande af en hamnarm vid Kallbadhuset (27/11 1919)		50,000: —	
13. Uppförande af ett garage för lastautomobilerna, förslagsvis		4,000: —	
14. 1/5 amortering å del af köpesumman för gården Kungsängen N:o 7 (1:sta året)		9,000: —	81,082: —
		Summa Kronor	548,032: —

29. Öfriga oförutsedda utgifter.

a) Förslagsanslag		187,794: 61
	Summa Kronor	187,794: 61

N:o 102.
Budgetförslag 1920.
Inkomster.

Inkomster.

1 A. Räntor och aktier.

1. Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

Räntor å:

a) *Obligationslån:*

	Resterande lånebel.	Räntor		
Vatten- och Gasverksstyrelsen:				
1892 års lån à 4 %	26,250: —	1,009: 60		
1896 „ „ „ 3.6 %	79,040: —	2,807: 10		
1902 „ „ „ 4 %	50,880: —	2,035: 20		
1907 „ „ „ 4½ %	590,140: —	26,556: 30		
1910 „ „ „ 4½ %	999,380: —	44,629: 20		
1916 „ „ „ 6 %	415,553: —	20,777: 65		
1919 „ „ „ 6 %	809,500: 25	48,570: 02	146,385: 07	
Folkskolestyrelsen:				
1892 års lån à 4 %	50,250: —	1,950: —		
1902 „ „ „ 4 %	161,357: 50	6,454: 30		
1907 „ „ „ 4½ %	36,400: —	1,638: —		
1910 „ „ „ 4½ %	301,690: —	13,467: 60		
1916 „ „ „ 5 %	22,900: —	1,145: —	24,654: 90	
Fattigvårdsstyrelsen:				
1892 års lån à 4 %	10,050: —	390: —		
1902 „ „ „ 4 %	18,987: 65	759: 50		
1909 „ „ „ 6 %	250,000: —	15,000: —	16,149: 50	
Kyrkorådet:				
1896 års lån à 3.6 %	9,420: —		324: 36	
Hamnen:				
För äldre hamnbyggnaden à 5 %	31,905: —	1,595: 25		
För nya hamnbyggnaden à 4½ %	166,025: —	7,471: 13		
För hamnbyggnadens fortsättning à 5 % å Kr. 113,000: —	108,975: —	5,448: 75		
För svängkran N:o 1 à 5 %	9,350: —	467: 50		
För malmlossningskran N:o 2 à 5 %	21,250: —	1,062: 50		
För hamnbyggnadens vidare fortsättning...	150,000: —	9,000: —	25,045: 13	212,558: 96
			Transport	212,558: 96

N:o 102.
Budgetförslag 1920. Inkomster.

		Transport	212,558: 96
b) *Andra amorteringslån:*			
Upptaget från pensionsförsäkringsfonden:			
Räntor å lån			57,918: 29

2. Andra lån och skulder.

Ränta af Elementarläroverket för flickor å Kr. 4,500: — à $4^1/_2$ %	202: 50	
Ränta å Vatten- och Gasverksstyrelsens rörelsekapital förslagsvis	46,269: —	
Ränta å beräknad brist i hamnkassan	4,535: 02	
Ränta å kostnaden för hamnbyggnadens fortsättning förslagsvis Kr. 40,000: —	2,400: —	
Ränta å 2,100 kr. lån ur Lundby sockens magasinsfond	99: 50	53,506: 02

3. Aktier.

Utdelning å aktier i Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg Kr. 74,700: — à 5 %	3,735: —	
Ersättning för upphörd utdelning i d:o från järnvägsmedelsfonden	50,000: —	
Utdelning å A.-B. Arbetarebostäders aktier	11,875: —	65,610: —
	Summa Kronor	389,593: 27

1 B. Lån.

a) *Obligationslån:*

Vatten och Gasverksstyrelsen:

	Resterande lånebelopp	Årets amortering	
Upptaget år 1892 à 4 %	26,250: —	1,820: —	
» » 1896 » 3.6 %	79,040: —	7,100: —	
» » 1902 » 4 %	50,880: —	2,130: —	
» » 1907 » $4^1/_2$ %	590,140: —	11,040: —	
» » 1910 » $4^1/_2$ %	999,380: —	15,240: —	
» » 1916 » 5 %	415,553: —	4,330: —	
» » 1919 » 6 %	809,500: 25	7,285: 50	48,945: 50
Folkskolestyrelsen:			
Upptaget år 1892 à 4 %	50,250: —	3,000: —	
» » 1902 » 4 %	161,357: 50	4,407: 50	
» » 1907 » $4^1/_2$ %	36,400: —	950: —	
» » 1910 » $4^1/_2$ %	301,690: —	4,820: —	
» » 1916 » 5 %	22,900: —	250: —	13,427: 50
		Transport	62,373: —

N:o 102. *Budgetförslag 1920. Inkomster.*

		Transport	62,373: —	
Fattigvårdsstyrelsen:				
Upptaget år 1892 à 4 %...	10,050: —	600: —		
„ „ 1902 „ 4 %..	18,881: —	518: 65		
„ „ 1919 „ 6 %...	250,000: —	2,250: —	3,368: 65	
Kyrkorådet:				
Upptaget år 1896 à 3.6 %	9,420: —		760: —	
Hamnen:				
För äldre hamnbyggnaden		3,000: —		
För nya hamnbyggnaden:				
1910 års lån 166,025: —	5,725: —			
1916 „ „ 108,975: —	1,135: —			
1919 „ „ 150,000: —	1,350: —	8,210: —		
För svängkran N:o 1 kapitalåterstod kr. 9,350: —	275: —			
För malmlossningskran n:o 2 kapitalåterstod Kr. 21,250: —	625: —	900: —	12,110: —	78,611: 65
b) *Andra amorteringslån:*				
Kapitalafbetalningar:				
Från pensionsförsäkringsfonden, årets amortering				11,034: 18
			Summa Kronor	89,645: 83

Enligt särskild amorteringsplan för Vatten-, Gas- och Elektricitetsverken samt Afloppsledningarna skall till Drätselkammaren inlevereras för att tillgodoföras verkens amorteringsfond		262,023: 69
Från denna fond skall enligt ofvan utbetalas:		
Amortering	48,945: 50	
Ränta	146,385: 07	195,330: 57
Återstår till afsättning		66,693: 12

Enligt särskild amorteringsplan för hamnens maskinerier skall till stadskassan af hamnens medel inlevereras		4,350: —
hvaraf skall enligt ofvan utbetalas:		
Amortering	900: —	
Ränta	1,530: —	2,430: —
Återstår till afsättning		1,920: —

N:o 102.
Budget-förslag 1920. Inkomster.

2. Fattigvård.
(Bil. Litt. A).

Enligt fattigvårdsstyrelsens förslag		18,650: —
	Summa Kronor	18,650: —

4 A. Folkskola.
(Bil. Litt. B.)

Enligt Folkskolestyrelsens förslag	217,000: 20	
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Tillkommer:		
Statsbidrag	60,000: —	277,000: 20
Summa Kronor		277,000: 20

4 B. Högre folkskola.
(Bil. Litt. B.)

Enligt folkskolestyrelsens förslag	10,820: —	
Enligt Drätselkammarens förslag		
Tillkommer:		
Statsbidrag	2,000: —	12,820: —
Summa Kronor		12,820: —

5. Hälso- och sjukvård.
(Bil. Litt. D.)

A. *Epidemisjukvården:*			
Beräknade inkomster från Landstinget:			
Underhållskostnader inklusive extra afgift enl. af 1912 års landsting beslutadt tillägg i kontraktet, förslagsvis		30,000: —	
Hyra för Epidemisjukhuset		30,000: —	60,000: —
B. *Andra kostnader för hälso- och sjukvård:*			
1) Bidrag till barnmorskornas aflöning:			
Af staten	600: —		
„ landstinget	600: —	1,200: —	
2) Betalda utryckningar med ambulansautomobilen		600: —	
3) Bidrag från Ekelundska sjukvårdsfonden		900: —	
4) Bidrag af landstinget till 1:ste stadsläkarens aflöning		3,000: —	5,700: —
C. *Köttbesiktningsbyrån:*			
1) Besiktnings- och vågafgifter			19,530: —
		Summa Kronor	85,230: —

N:o 102.
Budgetförslag 1920. Inkomster.

6. Gator, vägar, planteringar o. d.

6 A. *Gatuläggningen:*	
Försäljningsmedel	1,000: —
6 B. *Vägar:*	
Statsbidrag för vägunderhåll	150: —
6 C. *Planteringar:*	
Enligt planteringsnämndens förslag	11,700: —
6 E. *Gaturenhållning:*	
Afgift från skolkassan för renhållning af gatorna vid Skepparbacks-, Mariabergs- och Djäknebergsskolorna	725: —
Summa Kronor	13,575: —

8. Hamnen.

(Bil. Litt. G.)

A. *Den egentliga hamnen:*			
Enligt hamnstyrelsens förslag	45,580: —		
Brist till år 1921	99,156: 91	144,736: 91	
B. *Hamnmaskiner:*			
Svängkran N:o 1	5,000: —		
Malmlossningskran N:o 2	5,530: —		
Svängkran N:o 3	3,350: —		
Svängkran N:o 4	2,300: —	16,180: —	160,916: 91
		Summa Kronor	160,916: 91

10 A. Renhållningsverket.

(Bil. Litt. H.)

1) Försäljning af stallströ och sopor	5,000: —	
2) „ „ torfmullspudrett	40,000: —	
3) „ „ torfmull	4,000: —	
4) För hämtning af latrin och sopor	9,000: —	58,000: —
10 B. *Svingården:*		
Försäljning af fläsk		65,000: —
	Summa Kronor	123,000: —

N:o 102.
Budget-förslag 1920.
Inkomster.

11. Vattenledningsverket.

Enligt bil. Litt. F		161,000: —
	Summa Kronor	151,000: —

12. Gasverket.

Enligt bil. Litt. F	696,000: —	
Afgår enligt Drätselkammarens förslag för allmän belysning	2,260: —	693,740: —
Summa Kronor		693,740: —

13. Elektricitetsverket.

Enligt bil. Litt. F	584,000: —	
Tillkommer enligt Drätselkammarens förslag för ökad gatubelysning	2,780: —	586,780: —
Summa Kronor		586,780: —

17. Andra kommunens affärsföretag.

A. *Kallbadhus:*		
Badafgifter		500: —
B. *Varmbadhus:* Enl. bil. litt. I		65,000: —
C. *Klapphuset:*		
D. *Båttrafiken:*		
1) Persontrafik	23,000: —	
2) Godstrafik	54,000: —	77,000: —
E. *Vedgården:* (Bil. Litt. K.)		
Inkomster af vedförsäljning		160,440: —
Summa Kronor		302,940: —

18. Brandväsendet.

(Bil. Litt. L.)

1) Diverse inkomster från verkstäderna	15,000: —	
2) Ersättning för skötsel och underhåll af ambulansautomobilen	3,000: —	
3) Ersättning för snökörning och eldning åt polisen...	250: —	
4) Behållning af ersättning för biträde och släckning af eldsvådor	4,000: —	22,250: —
Summa Kronor		22,250: —

N:o 102.
Budget-förslag 1920. Inkomster.

20. Fastighetsförvaltningen.

A. Egendomar inom stadsplanen.

c) *Stadshotellet:*			
1. Hyror:			
Källarmästare Stomberg	15,000: —		
Västerås Spritbolag	14,000: —		
Sällskapet	2,000: —		
Upplands Enskilda Bank	4,500: —		
A.-Bol. Nya Banken	1,087: 50		
Källarmästare Andersson	200: —		
Barberare Jonsson	800: —	37,587: 50	
2. Afgifter för fästvåningens användande		1,500: —	
3. Hyresgästers andel i kostnaden för uppvärmning		26,000: —	65,087: 50
d) *Sundinska huset:*			
Hyresinkomster			7,650: —
e) *Tullhuset:*			
Hyra för kontor			1,800: —
f) *Paviljongen i Stadsparken:*			
Hyresinkomster			1,250: —
g) *Gårds- och tomtfastigheter:* (Bil. Litt. J.)			
Hyror och arrenden för staden tillhöriga gårdar och tomter			109,776: —
h) *Hamnmagasinen:*			
Hyror för magasinsutrymmen af:			
Axel Eriksson & C:o		5,000: —	
A.-B. J. A. Jönsson & C:o		1,500: —	
Centralföreningen		5,000: —	
Forsby kvarn		2,175: —	
A.-B. Hakon Svensson		2,025: —	
A.-B.- Svenska Aduceringsverken		1,650: —	17,350: —
i) *Hamnplanen:*			
Platshyror af:			
Hygrell & C:o		1,087: 50	
Tegel- och Murbruks A.-B.		2,348: —	
M. Tössbergs Eftr.		650: —	
Järnhandl. Axel Sundström		812: 50	
Tekniska Byggnadsbyrån		367: 50	
Ingeniör Paul Andersson		200: —	
Grosshandl. G. Laurell		2,425: —	
Karl Backström		2,400: —	
Transport		10,290: 50	202,913: 50

N:o 102.
Budgetförslag 1920. Inkomster.

Transport	10,290: 50	202,913: 50
Vatten- och Gasverksstyrelsen	1,050: —	
Myggdo Sågbolag	562: 50	
Järnhandl. A. Olsson	562: 50	
„ A. Rosenlund	367: 50	
Allm. Svenska Elektriska A.-B.	732: —	
D:o för vedgård	1,250: —	
D:o Hyra: första året kvittas mot fyllningskostnad	—: —	
A.-B. J. A. Jönsson & C:o	180: —	
Svenska Engelska Mineralolje A.-B.	1,000: —	
Krooks Petroleum- & Olje A.-B.	1,000: —	
A.-B. Motorsprit	1,000: —	
Stadens Vedgård	6,200: —	24,195: —

j) *Hamnpaviljongen:*

Hyresinkomster	3,000: —

k) *Kabinettet:*

Inkomster	1,500: —

20 B. Stadens landtegendomar.

(Bil. Litt. H.)

1) Egendomar under eget bruk enligt förslag	172,790: —	
2) Egendomen Carlsberg	5,000: —	177,790: —

20 C. Hästholmarne.

1) Hyra för serverings- och villabyggnader å Elba	6,000: —	
2) Hyra för serveringspaviljong å Östra holmen	2,000: —	8,000: —

20 D. Jordar och andra fastigheter.

a) Östra utmarken:

Arrenden:

För följande lägenheter: Lilla Stenby, delar af utmarken, del af Enbacken, Nordanby, Nordanby utmarksjord, (Nordanby gård)	3,400: —		
Gustafslätt (F. T. Larsson)	401: —		
Andersbo samt del af utmarken (G. Andersson)	1,180: —		
Sundinska utmarken (C. Johansson)	250: —		
Jakträtten å utmarken (J. V. Ödman och C. Sundin)	30: —		
Kristiansborg	3,000: —		
Transport	8,261: —		417,398: 50

N:o 102. *Budgetförslag 1920. Inkomster.*

Transport		8,261: —		417,398: 50
Hofdestalund (E. Johansson)		2,000: —		
Ett område (Folkets Park)		70: —		
Malma gård		3,000: —		
Svingården		5,000: —	18,331: —	
b) Västra utmarken:				
Arrenden:				
Byggnadsplatser å det s. k. Käringberget:				
C. G. Sjökvist	35: —			
Ingeniör Schultz	25: —			
Doktor Holm	50: —			
Åhfeldts sterbhus	25: —			
Rich. Blom	30: —			
Jenny Lindhagen	25: —	190: —		
Ett område intill Carlsfrid (C. J. Carlsson)		3: —		
Mindre områden å s. k. Ragvallsbacke:				
J. A. Telin	10: —			
Math. Eriksson	5: —			
Hj. Örtengren	15: —			
C. O. Johansson	10: —			
Rob. Pettersson	5: —	45: —		
Ett till Hyttan på 50 års tid för rätt till framdragande af järnvägsspår upplåtet område (Masugnsbolaget)		25: —		
Ett område af Pistolvreten (C. A. Jansson)		20: —		
Områden af Gästgifvarevreten i gamla Stohagsjorden:				
ägofigur 544 och del af 545 (Västerås Skeppsvarv)		540: —		
ägofigur 546 (Västerås Skeppsvarv)		30: —		
„ 512 (G. A. Andersson)		30: —		
Ett område intill Valhalla (Sundemans sterbhus)		10: —		
Ett område intill Solbacken		10: —		
Ett område intill Mälardalen (H. Mörk)		25: —		
Ett område intill Carlsberg:				
Hilda Eriksson	15: —			
Västerås Skeppsvarv:				
för slip	50: —			
„ mark	500: —	565: —	1,493: —	
c) Viksäng:				
Arrende för 9 villatomter, utarrenderade t. o. m. år 1944		360: —		
Kapten H. Slettengren		75: —	435: —	
		Transport	20,259: —	417,398: 50

N:o 102.
Budget-förslag 1920. Inkomster.

Transport		20,259: —	417,398: 50
d) Diverse arrenden:			
f. d. Stadskassörsjorden i Iggebygärdet (Kristiansborgs gård)	35: —		
D:o i Rigärdet (Sv. Metallverken)	18: —		
D:o å Trådarön (J. A. Hellman)	30: —		
Mark af Gideonsberg och Emaus (Sv. Metallverken	150: —		
Mark för järnvägsspår till Skultuna och Tillberga (Asea)	75: —		
Domkyrkosysslomannens f. d. lönejord å Trådarön (C. J. Fält)	5: —		
Koloniträdgårdarne vid Lustigkulla	300: —		
„ „ Biskopsängen	750: —		
Mark af Kungsängen (Renhålln.-verket)	200: —		
Kablar och ledningar i stadens gator (Asea)	245: 40		
Mark af Siggesborg för Skultunajärnvägen (C. Vestmans sterbhus)	50: —		
Diverse mindre områden (potatislotter)	2,000: —	3,858: 40	
e) Arrende för fiskvatten:			
I Västerås-fjärden från Johannesberg till Gustafsvik samt vid Kattskär och Amundgrund	50: —		
Vid Hästholmarne jämte fiskarestugan med jord å Elba	150: —		
Diverse mindre fiskearrenden	66: —	266: —	
f) Hyresmedel:			
Platshyror för:			
Pumphus å Kungsängen (Sv. Metallverken)	50: —		
Två magasinsplatser å Skallberget	20: —		
En paviljong å Kreaturstorget	25: —		
Slaktarvagn. å tomten N:o 6 norra kv.	200: —		
Upplag å Kungs- och Munkängen	750: —		
Vattenkiosken i Vasaparken	100: —		
Fotografiatelier å Kungsängen	25: —		
Andel i plats och hyresmedel från Strömsholms våg	500: —		
Karuseller och skjutbanor m. m.	2,000: —		
Stallar o. bindplatser å Kreaturstorget	1,000: —		
Hyra för vattenkraften i Svartån	3,000: —		
„ „ Köttbesiktningsbyrån	3,000: —		
„ „ Gasverkstomten å Kungsängen	2,773: 80	13,443: 80	37,827: 20
Transport			455,225: 70

N:o 102. Budget-förslag 1920. Inkomster.

	Transport	455,225: 70

20 C. Skogar.

Försäljningsmedel: Rotvärde af 520 kbm. ved à 10: —		5,200: —
	Summa Kronor	460,425: 70

23. Polisväsen och fångvård.

Bidrag af staten för extra polisbevakning å landsbyggden till samma belopp som beräknas därför i utgifterna	3,150: —	
Bidrag af Systembolaget för tillsyningsmannens för rusdryckshandteringen aflöning	1,200: —	4,350: —
	Summa Kronor	4,350: —

24. Auktionsväsende.

Auktionsprovision		1,000: —
	Summa Kronor	1,000: —

26. Allmänna pensionsförsäkringen.

Influtna grundafgifter		44,000: —
	Summa Kronor	44,000: —

27. Öfriga förvaltningskostnader.

27. B. Byggnadsnämnden.

Afgifter för byggnadschefen och stadsarkitekten åt enskilda utförda förrättningar		5,000: —

27 C. Automobiler.

Inkomster af körningar		16,500: —
	Summa Kronor	21,500: —

30. Allmänna bidrag af staten,

Ersättning för brännvinsförsäljningsmedel enl. K. F. den 18/7 1913	74,340: —	
Källarfrihetsmedel	349: 05	74,689: 05
	Summa Kronor	74,689: 05

N:o 102.

Budgetförslag 1920. Inkomster.

31. Diverse inkomster.

Bötesmedel	1,500: —	
Behållning af influtna registreringsafgifter för handelsfirmor	10: —	
Hamnens andel i stadens allmänna kostnader för byggnadschef, bokföring m. m.	2,500: —	
Hyror för maskiner, försäljning af stadgar rörande Västerås stad m. m.	4,000: —	8,010: —
	Summa Kronor	8,010: —

32. Skatter.

Hundskatt à 15 kr. pr hund		5,000: —	
Bevillningsafgifter för offentliga föreställningar (artistskatt)		500: —	
Skogsaccis		500: —	
Utdebitering af Kr. 8: — för hvarje fulla 100 kr. af 48,305,280: — kr. utgörande under 1919 inom kommunen beräknade inkomst för hvilken bevillning skall erläggas	3,864,422: 40		
hvarifrån afgår beräknad afkortning ...	100,000: —	3,764,422: 40	
Tomtören för tomter å stadens grund samt magasinstomter å hamnområdet		340: —	3,770,762: 40
		Summa Kronor	3,770,762: 40

N:o 102.
Budget-förslag 1920. Sammandrag af utgifts- och inkomststaten

Sammandrag af Utgifts- och Inkomststaten

för år 1920.

		Utgifter		Inkomster		Öfverskott		Brist	
	Brist från sist afslutade räkenskapsår	62,844	92	—	—	—	—	62,844	92
1 a	Räntor m. m.	720,544	67	389,593	27	—	—	330,951	40
1 b	Lån	213,034	18	89,645	83	—	—	123,388	35
2	Fattigvård	623,025	65	18,650	—	—	—	604,375	65
4 a	Folkskolan	1,021,149	46	277,000	20	—	—	744,149	26
4 b	Högre folkskolan	30,942	—	12,820	—	—	—	18,122	—
4 d	Allmänt läroverk	3,416	—	—	—	—	—	3,416	—
4 e	Andra undervisnings- och bildningsanstalter	84,920	—	—	—	—	—	84,920	—
5	Hälso- och sjukvård	96,950	—	85,230	—	—	—	11,720	—
6	Gator, vägar, planteringar o. d.	358,493	93	13,575	—	—	—	344,918	93
7	Afloppsledningar	54,300	—	—	—	—	—	54,300	—
8	Hamnen	160,916	91	160,916	91	—	—	—	—
10	Renhållningsverk och svingård	224,185	—	123,000	—	—	—	101,185	—
11	Vattenledningsverk	153,900	—	161,000	—	7,100	—	—	—
12	Gasverk	687,000	—	693,740	—	6,740	—	—	—
13	Elektricitetsverk	511,000	—	586,780	—	75,780	—	—	—
17	Andra kommunens affärsföretag	389,040	—	302,940	—	—	—	86,100	—
18	Brandväsen	147,145	—	22,250	—	—	—	124,895	—
20	Fastighetsförvaltning	335,452	03	460,425	70	124,973	67	—	—
21	Magistrat och Rådstufvurätt	69,733	—	—	—	—	—	69,733	—
22	Kronouppbörds- och exekutionsväsen	59,018	—	—	—	—	—	59,018	—
23	Polisväsen och fångvård	260,808	—	4,350	—	—	—	256,458	—
24	Auktionsväsende	—	—	1,000	—	1,000	—	—	—
26	Allmän pensionsförsäkring	64,150	—	44,000	—	—	—	20,150	—
27	Öfriga förvaltningskostnader	254,083	—	21,500	—	—	—	232,583	—
28	Anslag och bidrag till diverse ändamål	548,032	—	—	—	—	—	548,032	—
29	Oförutsedda utgifter	187,794	61	—	—	—	—	187,794	61
30	Allmänna bidrag af staten	—	—	74,689	05	74,689	05	—	—
31	Diverse inkomster	—	—	8,010	—	8,010	—	—	—
32	Skatter	—	—	3,770,762	40	3,770,762	40	—	—
	Summa	7,321,878	36	7,321,878	36	4,069,055	12	4,069,055	12

N:o 102.
Budgetförslag 1920.
Fattigvården.

Bil. Litt. A. 1.

Förslag
till
Utgifts- och Inkomststat för Västerås fattigvård år 1920.

Utgifter:

A. Allmänna fattigvården.

Beräknad brist för år 1919 (31/8 1919)			60,000: —
a) *Löner och arvoden:*			
Syssloman, lön (25/9 1919)		5,000: —	
Anslag till kontorsbiträde (25/9)		3,000: —	
Vaktmästare, arvode		100: —	8,100: —
b) *Dyrtidstillägg:*			
Dyrtidstillägg åt sysslomannen			4,000: —
c) *Räntor och amorteringar:*			
1892 års lån:			
ränta	390: —		
amortering	600: —	990: —	
1902 års lån:			
ränta	759: 50		
amortering	518: 65	1,278: 15	
Lån från Sveriges städers hypotekskassa:			
ränta och amortering		800: —	
1919 års lån:			
ränta	15,000: —		
amortering	2,250: —	17,250: —	20,318: 15
d) *Understödskostnader:*			
1. Ordinarie understöd med penningar		150,000: —	
2. Ordinarie understöd in natura		30,000: —	
3. Tillfälliga understöd med penningar		60,000: —	240,000: —
e) *Utackorderade barn m. m.:*			
1. Underhåll och tillsyn af utackorderade barn		25,000: —	
2. Bidrag till kostnader för af barnavårdsnämnden utackorderade barn		2,000: —	
3. Barnasylen		7,000: —	34,000: —
		Transport	366,418: 15

N:o 102.
Budget-förslag 1920.
Fattigvården.

	Transport	366,418: 15	
f) *Anstaltsvård:*			
1. Hospitalsvård	8,000: —		
2. Lasarettskostnader	2,000: —		
3. Andra sjukvårdskostnader såsom afgifter till vanföreanstalter m. m.	3,000: —	13,000: —	
g) *Diverse omkostnader:*			
1. Återbetalningar till främmande kommuner	10,000: —		
2. Medikamenter	4,000: —		
3. Diverse utgifter	1,500: —		
4. Diakonissan, årsanslag	10,000: —	25,500: —	
h) *Oförutsedda utgifter*		10,000: —	414,918: 15

B. Ålderdomshemmet Karlslund.

a) *Löner och arvoden:*				
Föreståndaren, lön	2,400: —			
2 ålderstillägg	300: —	2,700: —		
Bostad, rum och kök med värme och lyse till värde af 300: — (21/12 1915).				
Portvakten, lön (26/11 1908)	900: —			
2 ålderstillägg	200: —	1,100: —		
Bostad, rum och kök med värme och lyse till värde af 300: — (21/12 1915).				
Maskinist, lön		1,500: —		
Bostad, rum och kök med värme och lyse till värde af 300: — kr.				
Husmodern, lön (21/12 1911)		500: —		
Kokerskan, lön		420: —		
Sjuksköterskan, lön		600: —		
3 sköterskebiträden à 300: —		900: —		
2 tjänsteflickor à 300: —		600: —		
1 tvätterska (utan dyrtidstillägg)		900: —		
Predikanten, arvode		300: —	9,520: —	
b) *Dyrtidstillägg:*				
Dyrtidstillägg åt omstående löntagare, förslagsvis			8,000: —	
c) *Pension:*				
f. Syssloman J. Pettersson (26/11 1903)		800: —		
Kristidshjälp åt d:o		800: —	1,600: —	
		Transport	19,120: —	414,918: 15

N:o 102.
Budgetförslag 1920. Fattigvården.

Transport		19,120: —	414,918: 15
d) *Hushållet:*			
Diverse matvaror (enl. spec. förteckning)	69,512: 50		
Matpengar till tjänstepersonalen	1,500: —	71,012: 50	
e) *Renhållning:*			
Tvättmedel (såpa, tvål och tvättpulver)...	3,150: —		
Torfmull m. m.	150: —	3,300: —	
f) *Inventarier:*			
Inköp af möbler till sysslomannakontoret		1,000: —	
g) *Underhåll af inventarier:*			
Underhåll af sängkläder, linne och diverse materialier m. m.		4,500: —	
h) *Underhåll af fastigheter:*			
Reparation och underhall af ålderdomshemmets hus	2,500: —		
Förändring af sysslomannabostaden	1,600: —	4,100: —	
i) *Förbrukningsartiklar:*			
Sänghalm	150: —		
Snus	800: —		
Vattenafgifter	400: —		
Beklädnadskostnader	5,000: —		
Foder till 1 häst och 12 st. svin	1,500: —	7,850: —	
j) *Bränsle:*			
1,200 kbm. ved à 20:—	24,000: —		
200 hl. koks à 7:—	1,400: —	25,400: —	
k) *Belysning:*			
Elektrisk belysning och gasförbrukning		1,600: —	
l) *Diverse omkostnader:*			
Sjukvårdsartiklar och medicin	4,000: —		
Begrafningskostnader	1,900: —		
Flitpenningar åt understödstagare för utförda arbeten	400: —	6,300: —	
m) *Anslag beviljade af Stadsfullmäktige den 28/8 till:*			
Inköp af inventarier för nybyggnaden......	25,000: —		
Inredning af kök och inrättande af ångkök	34,100: —		
Inredning af maskinistbostad	2,500: —	61,600: —	205,782: 50
		Summa Kronor	620,700: 65

N:o 102.
Budget-förslag 1920.
Fattigvården.

Inkomster:

A. **Allmänna fattigvården.**

f) *Anstaltsvård:*

Bidrag af landstinget till utgifter för anstaltsvård enligt §§ 40 och 42 i lagen om fattigvården den 14 juni 1918		10,000: —	

n) *Arrenden och afgälder:*

Arrende för två planteringsland		50: —	

o) *Diverse inkomster:*

Tillfälliga inkomster och återbetalningar	1,500: —		
Andel af böter	100: —	1,600: —	11,650: —

B. **Ålderdomshemmet Karlslund.**

d) *Hushållet:*

Bidrag för mat af betalande understödstagare	4,800: —	
För af understödstagare verkställda arbeten	1,000: —	
Pensionsunderstöd för å ålderdomshemmet intagna understödstagare	1,200: —	7,000: —

Drätselkammaren:

Inkomst af uttaxerade medel	602,050: 65
Summa Kronor	620,700: 65

Västerås den 30 september 1919.

På Fattigvårdsstyrelsens vägnar:

AXEL ENBLOM.

Oscar Andersson.

N:o 102.
Budgetförslag 1920. Fattigvården.

Bil. Litt. A. 2.

Utdrag af protokoll, hållet vid Fattigvårdsstyrelsens i Västerås sammanträde den 28 oktober 1919.

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

§ 87.

Beslöt Fattigvårdsstyrelsen hos Stadsfullmäktige framhålla, att de begärda förhöjningarna i staten för år 1920 äro påkallade af den ändrade lydelsen af 1 § i fattigvårdsförordningen.

Beträffande särskildt det på förslag af herr Söderberg från 5,000 till 10,000 kronor höjda anslaget till diakonissorna skulle framhållas, att dessa alltid äro i tillfälle att lämna den första hjälpen, hvilket förhållande har till följd, att Fattigvårdsstyrelsens ingripande ofta blifver obehöfligt.

In fidem:
EMIL LINDSTRÖM.

Bil. Litt. A. 3.

Utdrag af protokoll, hållet vid Fattigvårdsstyrelsens i Västerås sammanträde den 28 oktober 1919.

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

§ 89.

Som motiv till af Fattigvårdsstyrelsen i 1920 års stat begärda nya anslagsposter eller förhöjning af förut utgående sådana, vill Fattigvårdsstyrelsen anföra följande:

1:o) *Lönerna till sysslomannen och kontorsbiträdet* grunda sig å Stadsfullmäktiges beslut i september 1919.

2:o) *Understödskostnader.*

Förhöjningarna i anslaget härtill anser Fattigvårdsstyrelsen vara nödvändiga, *dels* på grund däraf, att det under de senaste åren visat sig af behofvet påkalladt att inkomma till Stadsfullmäktige med begäran om ytterligare anslag, då det i staten upptagna anslaget varit förbrukadt redan under årets tre första kvartal, *och dels* på grund af den ändrade lydelsen af 1 § i lagen om fattigvården.

N:o 102.
Budget-förslag 1920. Fattigvården.

3:o) *Utackorderade barn m. m.*

Förhöjningen i anslaget härtill grundar sig å svårigheten att erhålla utackordering till förut gängse priser.

4:o) *Anstaltsvård.*

Beträffande hithörande kostnader vill Fattigvårdsstyrelsen endast framhålla, attt, enligt nya fattigvårdslagen, kommunen af landstinget till största delen erhåller ersättning för dessa kostnader.

5:o) *Diverse omkostnader.*

Som motiv till förhöjningen i anslaget härtill vill Fattigvårdsstyrelsen framhålla den afsevärda ökningen af priset på medicin.

6:o) *Fattiggården vid Karlslund.*

Fattigvårdsstyrelsen anser det vara nödvändigt, att från och med nästa års början en maskinist anställes för att sköta värmeledningen vid annexbyggnaden samt ångpannan vid den beslutade ångköksanläggningen. Som lämplig lön för denne begär Fattigvårdsstyrelsen *dels* kontant 1,500 kronor om året, *och dels* fri bostad, bestående af ett rum och kök, samt fri värme och fritt lyse till ett värde af 300 kronor.

7:o) På grund af den stora ökningen af understödstagare å Karlslund från och med den 1 januari 1920 i och med annexbyggnadens iordningställande har Fattigvårdsstyrelsen ansett nödvändigt att en tvätterska anställes med en lön af 900 kronor om året. Dessutom måste enligt Fattigvårdsstyrelsens mening anställas tre sköterskebiträden med en lön af 300 kronor om året hvardera.

8:o) Höjningen i anslaget under rubriken »hushållet» motiveras med den stora ökning nästkommande år af dem, som å Karlslund skola bespisas.

9:o) *Matpengar till tjänstepersonalen* hafva under senare åren utgått, men ej upptagits under särskild rubrik.

10:o) *Inventarier.*

Fattigvårdsstyrelsen anser nödigt anskaffa erforderliga möbler till sysslomanskontoret, särskildt som sysslomannens skrifgöromål komma att i betydlig grad ökas sedan annexbyggnaden mottagit ett 70-tal pensionärer.

11:o) Fattigvårdsstyrelsen anser nödigt att en del förändringar vidtagas i afseende på sysslomannens bostad för att afhjälpa de svåraste bristerna å densamma.

12:o) Förhöjningen af utgifterna för bränsle motiveras med anskaffandet af den nya värmepannan vid annexbyggnaden.

In fidem:
EMIL LINDSTRÖM.

N:o 102.
Budgetförslag 1920.
Folkskolan.

Bil. Litt. B. 1.

Förslag

till

Utgifts- och inkomststat för Västerås folkskolor år 1920.

Utgifter:

Underhåll och reparation af fastigheter				25,000: —
Anskaffning och underhåll af inventarier				7,000: —
Löner och arvoden:				
Folkskoleinspektören, lön		7,500: —		
Ett ålderstillägg		500: —	8,000: —	
Folkskollärare:				
5 ord. lärare (Valter, Ahlm, Bohlin, Dahlberg o. Näslund) lön à kr.	3,618: —			
3 ålderstillägg	900: —	4,518: —	22,590: —	
1 ord. lärare (Vallander) lön	2,318: —			
3 ålderstillägg	900: —		3,218: —*)	
5 ord. lärare (Andrén, Rudkvist Krantz, Granér o. Leontein) lön à kr.	3,596: —			
2 ålderstillägg	600: —	4,196: —	20,980: —	
6 ord. lärare (Lindberg, Norman, Olsson, Sjöholm, Pettersson o. Ekroth) lön à kr.	3,574: —			
1 ålderstillägg	300: —	3,874: —	23,244: —	
2 ord. lärare (Karlsson o. Segerström) lön à kr.	2,274: —			
1 ålderstillägg	300: —	2,574: —	5,148: —*)	
8 ord. lärare (Vallström, Karlfors, Sigroth, Magnusson, Jäderlund, Bergh, Lindgren och Carlsson) lön à kr.	3,553: —		28,424: —	
1 ord (ej tillsatt) lön pr. 1/2 år			1,776: 50	
		Transport	113,380: 50	32,000: —

*) Bostad och bränsle in natura 1,300: —.

N:o 102.
Budgetförslag 1920. Folkskolan.

		Transport	113,380: 50	32,000: —
1 e. o. lärare, lön å kr.		2,424: —		
3 „ lön pr 1/8 år å kr.	1,212: —	3,636: —	6,060: —	
Folkskollärarinnor:				
8 ord. lärarinnor (Svanholm, Hammarskiöld, Fröman, Boman, Fernqvist, Svanbom, Kolmodin och Köhlberg) lön å kr.	2,982: —			
3 ålderstillägg	600: —	3,582: —	28,656: —	
1 ord. lärarinna (Persson) lön å kr.	2,082: —			
3 ålderstillägg	600: —		2,682: —*)	
2 ord. lärarinnor (Hellman o. Maunsbach) lön å kr.	2,967: —			
2 ålderstillägg	400: —	3,367: —	6,734: —	
4 ord. lärarinnor (F. Bostrand, E. Bostrand, Bolin och Andersson) lön å kr.	2,953: —			
1 ålderstillägg	200: —	3,153: —	12,612: —	
2 ord. lärarinnor (Eriksson o. Verner) lön å kr.	2,053: —			
1 ålderstillägg	200: —	2,253: —	4,506: —*)	
11 ord. lärarinnor (Ahlstedt, Pettersson, Karlsson, Isacsson, Anna Eriksson, Emanuelsson, Sigroth, Hjelmqvist, Elsa Eriksson, Frend och Råström) lön å kr.	2,938: —		32,318: —	
2 ord. lärarinnor (ej tillsatta) lön pr 1/2 år å kr.	1,469: —		2,938: —	
2 e. o. lärarinnor lön å kr.	2,209: —		4,418: —	
2 „ lör pr 1/2 år å kr.	1,104: 50		2,209: —	
Småskollärarinnor:				
14 ord. lärarinnor (O. Bergh, Lennmalm, E. Eriksson, Norling, Ahlström, E. Karlsson, A. Pettersson, A. S. Eriksson, Granath, E. Svensson, Vahlberg, Rudkvist, Sjöholm och Lundeberg) lön å kr.	1,920: —			
3 ålderstillägg	450: —	2,370: —	33,180: —	
		Transport	249,693: 50	32,000: —

*) Bostad och bränsle in natura.

N:o 102.

Budgetförslag 1920. Folkskolan.

		Transport	249,693: 50	32,000: —
5 ord. lärarinnor (Almberg, Lagrelius, Boije, S. Söderholm och T. Söderholm) lön à kr.	1,909: —			
2 ålderstillägg	300: —	2,209: —	11,045: —	
4 ord. lärarinnor (Larsson, Nilsson, H. Eriksson och Sjölund) lön à kr.	1,309: —			
2 ålderstillägg	300: —	1,609: —	6,463: —*)	
13 ord. lärarinnor (Ringdahl, Andersson, M. Carlsson, Ellen Svensson, H. Ohlsson, E. Bergh, Lundgren, L. Eriksson, Nordkvist, S. Eriksson, Källbäck, S. Svensson och Maria Svedin) lön à kr. ...	1,898: —			
1 ålderstillägg	150: —	2,048: —	26,624: —	
1 ord. lärarinna (Bäck) lön à kr.	1,309: —			
1 ålderstillägg	150: —		1,459: —*)	
5 ord. lärarinnor (G. Olsson, Hultcrantz, A. Söderholm, H. Eriksson, Thunell) lön à kr.	1,887: —		9,435: —	
Lärare i slöjd och huslig ekonomi:				
1 lärare i slöjd (Brandt) lön à kr.	2,750: —			
3 ålderstillägg	900: —		3,650: —	
1 lärare i slöjd (Ljung) lön à kr.	2,750: —			
2 ålderstillägg	600: —		3,350: —	
1 lärare i skomakerislöjd (Hammarsten) lön à kr.	2,750: —			
1 ålderstillägg	300: —		3,050: —	
1 lärare i skomakerislöjd (Karlsson) lön à kr.			2,750: —	
2 lärarinnor i slöjd (Vahlbäck och Molander) lön à kr.	2,020: —			
3 ålderstillägg	450: —	2,470: —	4,940: —	
2 lärarinnor i slöjd (Lindqvist och Vahlström) lön à kr. ...	2,009: —			
2 ålderstillägg	300: —	2,309: —	4,618: —	
3 lärarinnor i slöjd (Hahr, Schenström och Vimnell) lön à kr.	1,998: —			
1 ålderstillägg	150: —	2,148: —	6,444: —	
		Transport	333,521: 50	32,000: —

*) Bostad och bränsle in natura.

N:o 102.
Budgetförslag 1920.
Folkskolan.

Transport		333,521: 50	32,000: —
2 lärarinnor i slöjd (Morberg och Palmén) lön å kr.	1,987: —	3,974: —	
1 lärarinna i huslig ekonomi (Tunell) lön å kr.	2,220: —		
3 ålderstillägg	450: —	2,670: —	
1 lärarinna i huslig ekonomi (Granér) lön å kr.	2,200: —		
2 ålderstillägg	300: —	2,520: —	
1 lärarinna i huslig ekonomi (Karlsson) lön å kr.		2,220: —	344,905: 50

Diverse undervisningsarvoden:

För undervisning i slöjd (gossar)	9,000: —	
Till slöjdlärarinnor för öfvertidsundervisning	900: —	
Vikariearvoden	10,000: —	
Till lärare i fortsättningsskolan	7,520: —	
Privatläsning..	600: —	28,020: —

Vaktmästare, eldare och städerskor:

Vaktmästaren vid folkskoleexpeditionen (Ekman) lön å kr.	950: —		
2 ålderstillägg	300: —		
Tilläggsarvode	75: —	1,325: —	
(Bostad, bränsle o. lyse in natura 500:—)			
Vaktmästaren vid Herrgårdsskolan (Ekström) lön å kr.	950: —		
1 ålderstillägg	150: —		
Kontant ersättning för ett rum med bränsle	325: —	1,425: —	
(Bostad, bränsle o. lyse in natura 300:—)			
Vaktmästaren vid Djäknebergsskolan (Salkvist) lön å kr, ...	950: —		
å ålderstillägg	300: —	1,250: —	
(Bostad, bränsle o. lyse in natura 500:)			
Vaktmästaren vid Korsängsskolan (Andersson) lön å kr.	950: —		
2 ålderstillägg	300: —	1,250: —	
(Bostad, bränsle o. lyse in natura 500:—)			
Vaktmästaren vid Jakobsbergs skola (Blomkvist) arvode		1,375: —	
Vaktmästaren vid Hammarby skola (Vedlund) arvode		1,375: —	
Städerskan i Herrgårdsskolan (M. Johansson) arvode		900: —	
Bostad, bränsle och lyse in natura 160: —)			
Transport		8,900: —	404,925: 50

N:o 102.

Budgetförslag 1920. Folkskolan.

Transport	8,900: —	404,925: 50
Städerskan i Herrgårdsskolan (Ekman) arvode	812: —	
„ i „ (Ekström) „	812: —	
„ i Norra slöjdskolan (L. Andersson) arvode (Bostad, bränsle o. lyse in natura 160: —)	312: —	
„ i Djäknebergsskolan (Sahlkvist) arvode	1,000: —	
„ i Skepparbacksskolan (Torell) „	1,550: —	
„ i Mariabergsskolan (A. Eriksson) „	750: —	
„ i Korsängsskolan (M. Andersson) „	812: —	
„ i „ (Redin) „	812: —	
„ i „ (M. Andersson) „	812: —	
„ i Rosenlunds skola (Ramström) „	562: —	
„ i Lundby kyrkskola (B. Larsson) „	562: —	
Läkarearvode för vaktmästare samt städerskor å kr. 8: —	112: —	17,808: —
Diverse arvoden:		
Till skollärare	2,000: —	
„ simlärare	1,250: —	
„ simlärarinnan	1,000: —	
„ 3 tillsyningslärare å 500 samt 2 å 100 kr.	1,700: —	
„ tillsyningslärare i slöjd för gossar	500: —	
„ „ i „ „ flickor	500: —	
„ skrivbiträde å folkskoleexpedition	500: —	
„ gymnastikinstruktör och instruktris å 600 kr.	1,200: —	
„ bibliotekarie för lärjungebiblioteket	250: —	
För hämtning af skolbarn	300: —	9,200: —
Pensioner.		
Till f. folkskolläraren C. L. Lindqvist	800: —	
„ „ P. V. Verkelin	800: —	
„ „ J. P. Malmberg	800: —	
„ „ F. Söderholm	800: —	
„ f. småskolärarinnan M. Holm	500: —	
„ „ E. Hallin	390: —	
„ „ J. Kjellin	600: —	
„ „ H. Törngren	390: —	
„ f. slöjdlärarinnan E. Hellström	910: —	
„ f. vaktmästaren K. G. Lönnborgs änka	200: —	
„ f. städerskan L. Pettersson	200: —	
„ „ C. Svedin	300: —	
„ „ E. Froberg	300: —	6,990: —
Kristidstillägg för år 1920 till befattningshafvare (pensionärer ej däri inräknade)		261,850: —
61 tjänsters pensionsafgift hos småskollärarnas m. fl. ålderdomsunderstödsanstalt å kr. 18: —		1,098: —
Premier för olycksfallsförsäkring		1,290: —
	Transport	703,161: 50

N:o 102.
Budget-förslag 1920.
Folkskolan.

		Transport	703,161: 50
Skolträdgårdarna:			
Trädgården vid Västgötegatan:			
Omkostnader	550: —		
Arvode till trädgårdsläraren	600: —	1,150: —	
Anslag till vård av planteringar och gårdar vid Djäknebergs-, Skepparbacks- och Mariabergsskolorna (incl. arvode till vårdaren 50 kr.)		650: —	
Herrgärdsskolan:			
Omkostnader	1,250: —		
Arvode till trädgårdsläraren	600: —	1,850: —	
Anslag till vård av planteringar och gårdar vid Herrgärdsskolan och Norra slöjdskolan (incl. arvode till vårdaren 50 kr.)		1,000: —	
Korsängsskolan:			
Omkostnader	1,800: —		
Arvode till trädgårdsläraren	900: —	2,700: —	
Anslag till vård af skolgårdarna och parken vid Korsängsskolan (incl. arvode till vårdaren 50 kr.)		650: —	
Hammarby skola:			
Omkostnader	1,000: —		
Arvode till trädgårdsläraren	150: —	1,150: —	
Omkostnader vid Jakobsbergs skola		300: —	
„ „ Lundby kyrkskola		500: —	9,950: —
För undervisningsmateriel till skolbarnen:			
Materiel till läs- och skrivämnen		38,000: —	
Slöjdmateriel för gossar		4,000: —	
„ „ flickor		18,000: —	
Förbrukningsmateriel för skolköken		6,000: —	66,000: —
Undervisningsmateriel för skolornas förråd			7,000: —
Anslag för undervisning i instrumentalmusik			400: —
Tandklinik:			
Lokalhyra		500: —	
Tandläkare lön å kr.	6,000: —		
Dyrtidstillägg (förslagsvis)	3,948: —	9,948: —	
Arvode till biträde		2,000: —	
Förbrukningsartiklar (förslagsvis)		1,000: —	
Ljus och bränsle		500: —	
Eldning och renhållning (40 kr. i mån.)		360: —	14,308: —
Trycknings- och annonskostnader			5,000: —
		Transport	805,819: 50

N:o 102.
Budgetförslag 1920. Folkskolan.

	Transport	805,819: 50
Lärare- och lärjungebiblioteken:		
Lärarepersonalens bibliotek	600: —	
Lärjungebiblioteket	750: —	
Anslag till Västmanlands läns pedagogiska bibliotek	50: —	1,400: —
Stipendier:		
Bidrag till studieresor och fortbildningskurser för lärarepersonalen	1,500: —	
Bidrag till skolresor för lärjungarna	500: —	2,000: —
Skomakerislöjd och skolkängor	6,000: —	
Lokalhyra	300: —	
Eldning och städning	300: —	6,600: —
Vatten, värme och belysning:		
Vattenafgifter	600: —	
Uppvärmning	45,000: —	
Belysning	5,000: —	50,600: —
Skolbad:		
Aflöning till baderskor	1,000: —	
Handdukstvätt och tvål	1,200: —	2,200: —
Renhållning:		
Skurning och rengöring samt tvätt	7,000: —	
Renhållning af gårdar	800: —	
Renhållning m. m. af gatorna utanför Skepparbacks-, Mariabergs- och Djäknebergsskolorna samt lärarebostaden	725: —	
Sotning	600: —	9,125: —
Diverse utgifter:		
Brandstodsafgifter	1,500: —	
Telefonafgifter	1,500: —	
Skötsel af ur	50: —	
Smärre reparationer å material och inventarier m. m.	3,500: —	
Barnbespisning (förslagsvis)	20,000: —	
Anslag till föreningen Västerås skollofskolonier	7,000: —	
Hyra för skollokaler i Hvasserska gården	750: —	
Eldning och renhållning därstädes	240: —	
Oförutsedda utgifter	7,735: 50	42,275: 50
	Transport	920,020: —

N:o 102. *Budgetförslag 1920. Folkskolan.*

		Transport		920,020: —
Barnavårdsnämnden:				
För barn vid Hall		2,000: —		
För utackordering i enskilda hem		5,000: —		
Arvode till sekreteraren		750: —		
Arvode till ombudsman och barnavårdsmän		7,500: —		
Diverse oförutsedda utgifter		2,000: —		17,250: —
Ränta och amortering å obligationslån:				
1892 års lån:				
1:a halfårets ränta å 50,250 kr. å 4 % 1,005: —				
2:a halfårets ränta å 47,250 kr. å 4 % 945: —	1,950: —			
Amortering	3,000: —	4,950: —		
1902 års lån:				
1 års ränta å 161,352: 50 kr. å 4 %	6,454: 10			
Amortering	4,407: 50	10,861: 60		
1907 års lån:				
1 års ränta å 36,400 kr. å 4½ %	1,638: —			
Amortering	950: —	2,588: —		
1910 års lån:				
1:a halfårets ränta å 301,690 kr. å 4½ %	6,788: 03			
2:a „ „ å 296,870 „ å 4½ %	6,679: 57			
Amortering	4,820: —	18,287: 60		
1916 års lån:				
1 års ränta å 22,900 kr. å 5 %	1,145: —			
Amortering	250: —	1,395: —		
Lundby församlings lån:				
Prästerskapets änke- och pupillkassa:				
Ränta och amortering		1,299: 06		
Västmanlands läns sparbank:				
Kapital kr. 14,101: 97 å 6 %:				
Ett års ränta	846: 12			
Ett års amortering	129: 88	976: —		
Kapital kr. 38,381: 05 å 6 %:				
Ett års ränta	2,302: 87			
Ett års amortering	449: 33	2,752: 20		43,109: 46
1.5 % å förskott på statsbidrag				2,230: —
			Summa Kronor	982,609: 46

N:o 102.
Budgetförslag 1920. Folkskolan.

Inkomster:

Statsbidrag:

Till folkskolan:

För 6 ord. lärare å kr. 2,810: —	16,860: —		
„ 5 „ „ å „ 2,510: —	12,550: —		
„ 9 „ „ å „ 2,210: —	19,890: —		
„ 8 „ „ å „ 1,910: — och 1 å 955: —	16,235: —		
„ 1 e. o. „ å „ 1,550: — „ 3 å 775: —	3,875: —		
„ 9 ord. lärarinnor å „ 2,310: —	20,790: —		
„ 2 „ „ å „ 2,110: —	4,220: —		
„ 6 „ „ å „ 1,910: —	11,460: —		
„ 12 „ „ å „ 1,710: —	20,520: —		
„ 2 e. o. „ å „ 1,350: — och 2 å 675: —	2,700: —	129,100: —	
Till småskolan:			
För 14 ord. lärarinnor å kr. 1,530: —	21,420: —		
„ 9 „ „ å „ 1,380: —	12,420: —		
„ 13 „ „ å „ 1,230: —	15,990: —		
„ 6 „ „ å „ 1,080: —	6,480: —	56,310: —	
Till fortsättningsskolan		1,950: —	
Till slöjdundervisningen:			
För gossar: 45 grupper å kr. 146: 88	6,609: 60		
„ flickor: 70 „ å „ 146: 88	10,281: 60	16,890: 20	
Till undervisning i huslig ekonomi:			
18 kurser å kr.		4,131: —	
Till lärjungebiblioteket		150: —	
Barnbespisningen, anslag från Vahlbeckska fonden		2,000: —	
Arrendemedel:			
För jord å Iggebygärdet och äng å Trådarön (Staubska fonden)		37: —	
Hyresmedel:			
För bostäder till lärare		4,000: —	
Barnavårdsnämnden:			
Af fattigvårdsstyrelsen för barn vid Hall	800: —		
„ „ „ utackorderade barn	1,200: —		
Statsbidrag	432: —	2,432: —	
	Summa Kronor	217,000: 20	

Förslag till utgifts- och inkomststat för högre folkskolan år 1920:

N:o 102. *Budgetförslag 1920. Folkskolan.*

Utgifter:

Arvode till skolans rektor		925: —	
1 ord. lärare (Fröier) lön à kr.	4,812: —		
2 ålderstillägg	800: —	5,612: —	
1 ord. lärarinna (Månsson) lön à kr.	4,024: —		
2 ålderstillägg	600: —	4,624: —	
1 ord. lärare (ej tillsatt) lön à kr.		4,812: —	
Dyrtidstillägg till 3 ord. lärare		8,319: —	
Arvode till timlärare och sjukvikarie		2,500: —	
„ „ slöjdlärare		350: —	26,642: —
Undervisningsmateriel			3,000: —
Trycknings- och annonskostnader samt diverse utgifter			800: —
		Summa Kronor	30,942: —

Inkomster:

Statsbidrag till aflöning af rektor och lärare	10,650: —
Statsbidrag till slöjd	170: —
Summa Kronor	10,820: —

N:o 102.
Budget-förslag 1920.
Folkskolan.

Bil. Litt. B. 2.

Utdrag ur protokoll vid Folkskolestyrelsens i Västerås sammanträde den 28 oktober 1919.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

§ 157.

Upptogs till behandling förslag till 1920 års utgifts- och inkomststat för Västerås folkskolor, och uppgjordes nämnda förslag i öfverensstämmelse med bifogade Bil. 2 för att i vederbörlig ordning ingifvas till Stadsfullmäktige, och ville styrelsen som motivering till viktigare förändringar rörande anslagskrafven anföra följande:

1. Efter pröfning af inkomna ansökningar om uppflyttning i högre lönegrad fr. o. m. 1 januari 1920 fann styrelsen följande skolans befattningshafvare därtill berättigade:

folkskoleinspektören	Em. Granér	i 2:dra lönegraden
folkskolläraren	M. Vallander	» 4:de »
folkskollärarinnan	Rut Maunsbach	» 3:dje »
folkskollärarinnan	Ingrid Verner	» 2:dra »
småskollärarinnan	Lisa Källbäck	» 2:dra »
slöjdlärarinnan	G. Vahlström	» 3:dje »
slöjdlärarinnan	Ester Vimnell	» 2:dra »
skolkökslärarinnan	Anna Tunell	» 4:de »

I skrifvelse till Folkskolestyrelsen hade jämväl småskollärarinnan Maria Svedin anhållit om uppflyttning i högre lönegrad, ehuruväl hon ej tjänstgjort vid egentlig småskola härför erforderlig tid. Då emellertid fröken Svedin innehaft lärarinnetjänst vid flickskolans förberedande afdelning härstädes alltsedan 1898, hvilken befattning hon mistat på grund af beslut om indragning af ofvannämnda förberedande afdelning, beslöt styrelsen hemställa om att fröken Svedin måtte få tillgodoräkna sig aflöning i 2:dra lönegraden fr. o. m. 1 januari 1920.

2. Enär för nästkommande läsår antalet barn i folkskolans 3:dje och 4:de klasser i Hammarby och Jakobsberg uppgår till omkring 50 i hvardera skolan, föreslår styrelsen inrättande af tvenne e. o. läraretjänster från och med höstterminens början 1920. Styrelsen föreslår därjämte att en e. o. folkskolläraretjänst och två e. o. folkskollärarinnetjänster må öfverföras på ordinarie stat från och med den 1 juli 1920.

3. Beträffande frågan om aflöning åt vid folkskolan anställd personal har styrelsen ansett sig äfven för nästkommande år böra föreslå provisorisk lönereglering, innefattande dels en fast grundlön och ålderstillägg, dels därå beräknadt

procentuellt tillägg. Vidkommande de grunder, enligt hvilka detta tillägg bör beräknas, har principen med s. k. glidande skala synts styrelsen mest tilltalande, enär denna möjliggör en automatisk anpassning efter stigande eller sjunkande prisnivå. Då statsmakterna för sina befattningshafvare slagit in på denna väg, har man ju också häri ett auktoritativt föredöme. Dyrtidstillägget har beräknats på grundlön och ålderstillägg men ej på arvoden.

N:o 102. *Budgetförslag 1920 Folkskolan.*

Folkskoleinspektörens grundlön föreslås höjd till 7,500 kronor. Som motivering härtill får styrelsen anföra, att folkskolestyrelsernas ombudsmöte i Örebro redan förra året föreslog, att städernas folkskoleinspektörer måtte i lönehänseende jämnställas med rektor vid allm. läroverk, folkskoleseminarium och teknisk skola, hvilka skolchefer åtnjuta en aflöning af 8,100 kronor och fri bostad, jämte vederbörligt dyrtidstillägg. Flerstädes hafva inspektörernas löner reglerats i öfverensstämmelse härmed.

Till folk- och småskolans lärare föreslås lagstadgad grundlön, ålderstillägg och ersättning för öfvertidsläsning jämte bostad och bränsle eller ersättning därför. Dyrtidstillägget är beräknadt å kontant grundlön, ålderstillägg och ersättning för öfvertidsläsning. Ersättning för bostad och bränsle föreslås för folkskollärare till resp. 900 och 400 kronor, för folkskollärarinna till resp. 600 och 300 samt för småskollärarinna till 375 och 225 kronor.

De lönebelopp, på hvilka dyrtidstillägg beräknats för slöjdlärare, understiga med 250 kronor jämte ersättningen för öfvertidsläsning de belopp, som i resp. lönegrader utgå till folkskolans lärare, hvarjämte ersättning för bostad och bränsle satts lika som för folkskollärarinna.

Till slöjd- och skolkökslärarinna beräknas dyrtidstillägg på belopp, som med resp. 100 och 300 kronor öfverstiga småskollärarinnas grundbelopp i resp. lönegrader. Ersättning för bostad och bränsle lika med småskollärarinnas.

Beträffande en del af afgifterna, som vederbörande lärare enligt författningen ha att erlägga till folkskollärarnes pensionsinrättning, till änke- och pupillkassan samt till småskollärarnes m. fl. ålderdomsunderstödsanstalt, beslöt styrelsen föreslå, att nämnda afgifter skola gäldas af lärarne själfva och ej, som hittills skett, af kommunen.

För den händelse att vaktmästarnes vid Herrgårds-, Korsängs- och Djäknebergsskolan aflöning skulle komma att understiga med dem jämnställda befattningshafvares förmåner, hemställes om motsvarande höjning för ofvannämnda skolvaktmästare.

Till eldaren vid Herrgårdsskolan, hvilken styrelsen har för avsikt att fr. o. m. nästa år förordna till vaktmästare därstädes, enär vaktmästare Ekmans tid numera helt behöfver tagas i anspråk för Folkskolestyrelsens och expeditionens räkning, föreslås samma aflöningsförmåner som utgå till öfriga vaktmästare med full tjänstgöring.

Arvodena till skolans städerskor äfvensom till vaktmästarne i Jakobsberg och Hammarby föreslås höjda med 25 procent.

Baderskornas i Herrgårds- och Djäknebergsskolan aflöning har höjts till kronor 350 och i Korsängsskolan till kronor 300.

För extra undervisning i slöjd har beräknats ett arvode å 350 kronor per grupp i träslöjd och för syslöjd 2 kronor per undervisningstimme.

Höjningen af det äskade anslaget till fortsättningsskolan betingas af en höjning af arvodet från kronor 2:50 till kronor 3:— per undervisningstimme.

N:o 102.
Budget-förslag 1920. Folkskolan.

Åt tillsyningsläraren och lärarinnan i slöjd äfvensom till instruktören och instruktrisen i gymnastik samt till bibliotekarien hafva hittills utgående arvoden synts alldeles för låga, hvarför på begäran en höjning tillstyrkts.

Som ersättning till herr Brandt för hans arbete som vice värd för skolans byggnader, hvartill jämväl hör att leda och öfvervaka reparationer af skolans fastigheter, föreslår styrelsen fri bostad på 2 rum och kök i Skepparbacksskolan.

Arvodena till simläraren och simlärarinnan äro beräknade för deras arbete i folkskolan, men afse ej ersättning för af Lifräddningssällskapet dem gifvet uppdrag att under sommaren förestå kallbadhuset.

De begärda anslagen till skolträdgårdar och skolgårdar äro väsentligt högre än föregående år, beroende på dyrare arbetskostnader m. m., hvartill kommer att särskildt skolgården vid Herrgårdsskolan är i stort behof af grusning. Anslagen ifråga grunda sig på uppgifter, som lämnats af resp. trädgårdslärare.

Till trädgårdsläraren vid Korsängsskolan föreslås arvodet höjdt till 900 kronor. Vidkommande hans begäran att för vård af park och skolgård vid nämnda skola med hänsyn till det ökade arbete, som parkens eventuella öppethållande för allmänheten skulle komma att medföra, få arvodet höjdt till 600 kronor, ansåg styrelsen sig ej för närvarande böra tillstyrka någon höjning.

Vid Hammarby folkskola har styrelsen för afsikt att förordna trädgårdslärare, och hemställer om ett arvode af 150 kronor till denne.

5. I dyrtidstillägg till skolans pensionärer har ej något anslag uppförts i staten, men hemställer styrelsen, att sådant måtte utgå efter samma grunder som till stadens öfriga pensionärer.

6. Anslaget till fri skolmateriell har uppgjorts med hänsyn till den beräknade förbrukningen.

7. I syfte att få tandvården rationellt ordnad vid stadens folkskolor föreslår styrelsen, att en tandläkare med en tjänstgöring af 6 timmar per dag under den tid, som skolan pågår, måtte anställas. Den nuvarande anordningen har nämligen visat sig allt annat än tillfredsställande, i det att endast en ringa del af barnen kunnat få sina tänder omsedda. Därtill komma svårigheter att få tandläkare, som mot timarvode är villig att åtaga sig arbetet å kliniken. Lönen för tandläkaren föreslås till kronor 6,000 med dyrtidstillägg att utgå enligt förutnämnda grunder.

Till biträdet åt tandläkaren föreslås ett arvode å 2,000 kronor.

8. Anslaget till tryck- och annonskostnader har visat sig otillräckligt äfvensom diverse öfriga anslag, hvarför höjning måst äskas.

Den stora ökningen af anslaget till barnbespisningen motiveras med att statens bidrag härtill beräknats upphöra från och med nästkommande år.

9. Med anledning af hemställan från föreningen Västerås skollofskolonier hemställer styrelsen om ett anslag å 7,000 kronor till nämnda förenings behjärtansvärda verksamhet.

10. Å statförslagets inkomstsida tillkommer med största sannolikhet en betydande post, nämligen statens dyrtidstillägg till skolans lärare, hvilka tillägg beräknats ingå i de föreslagna löneförmånerna. Då emellertid storleken af dessa tillägg ej ännu äro bestämda, ha de ej kunnat uppföras i statförslaget.

11. Styrelsen för högre folkskolan har till Folkskolestyrelsen öfverlämnat budgetförslag för nämnda skola, hvilket härmed under tillstyrkan öfverlämnas

till Stadsfullmäktige. Rörande de särskilda anslagsbeloppen lämnas följande motivering: N:o 102. *Budgetförslag 1920. Folkskolan.*

Löner och dyrtidstillägg äro beräknade enligt samma grunder som för folkskolans lärare. Ersättningen för bostad och bränsle är för manlig lärare beräknadt till resp. kronor 1,125 och 500 samt för kvinnlig lärare till resp. 600 och 300.

Arvodet till högre folkskolans rektor är det i lag bestämda, hvilket utgör 600 kronor samt ett rum med bränsle eller ersättning därför, hvilket beräknats till kronor 325 eller inalles kronor 925.

Ifråga om afgifterna till pensionering samt till änke- och pupillkassan föreslås samma bestämmelser som för folkskolans lärare.

Arvodet till timlärare är för lärare i läsämne beräknadt efter kronor 1:65 för hvarje veckotimme och i gymnastik efter kronor 1:35 per veckotimme, hvilket utgör 50 procent utöfver det i lag bestämda.

Anslaget till undervisningsmateriell är i första rummet beräknadt för inköp af tvenne skrifmaskiner samt en räknemaskin.

Västerås som ofvan.

EM. GRANER.

Rätt ur det justerade protokollet, betygar

Em. Granér.

N:o 102.
Budget-förslag 1920.
Folkskolan.

Bil. Litt. B. 3.

Till Drätselkammaren i Västerås.

I sitt förslag till aflöning åt lärarekåren vid folkskolan för nästkommande år har Folkskolestyrelsen föreslagit, att pensionsafgifterna skola erläggas af befattningshafvarna själfva och ej, som hittills varit fallet, bestridas af stadskassan.

Folkskolestyrelsen gjorde en liknande framställning i sitt förra året aflämnade löneförslag. Med anledning häraf ingick lärarekåren till Beredningsutskottet med en vördsam anhållan, att Beredningsutskottet måtte hos Stadsfullmäktige föreslå ändring i Folkskolestyrelsens förslag därhän, att pensionsafgifterna fortfarande skulle erläggas af stadskassan så som förut skett. Beredningsutskottet fann också lärarekårens framställning fullt befogad. Ur utskottets betänkande till Stadsfullmäktige må här anföras:

»Hvad vidkommer formen för pensionsafgifternas erläggande har Beredningsutskottet ansett ett bifall till framställningen härutinnan vara med rättvisa och billighet förenligt och stå i öfverensstämmelse med den af staden vedertagna praxisen att pensionera sina befattningshafvare utan att härför förutsätta erläggande af några pensionsafgifter.»

Stadsfullmäktige beslöto också enhälligt i enlighet med Beredningsutskottets förslag.

Med anledning af Folkskolestyrelsens nu föreliggande löneförslag har lärarekåren ansett sig böra hos vederbörande myndigheter äfven i år söka ändring hvad beträffar pensionsafgifternas erläggande, och får kåren härmed vördsamt hemställa,

att Drätselkammaren ville hos Stadsfullmäktige föreslå ändring i Folkskolestyrelsens förslag därhän, att pensionsafgifterna för folkskolans befattningshafvare måtte, såsom hittills skett, bestridas af stadskassan.

Västerås den 22 november 1919.

Å folkskolekårens vägnar:

Ester Kolmodin. *Olga Norling.* *Nils E. Granér.*

Georg Leontein.

Bil. Litt. C. 1.

N:o 102. *Budgetförslag 1920. Undervisningsändamål.*

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Styrelsen för Västerås högre Elementarläroverk för flickor får härmed anhålla, att Stadsfullmäktige ville — liksom de tvenne närmast föregående åren — genom anslags beviljande bidraga till dyrtidshjälp åt läroverkets 19 lärarinnor med full tjänstgöring.

Den motivering, som i lärarinnornas petition af den 4 oktober 1918 till läroverkets styrelse framställdes (se Stadsfullmäktiges handlingar 1918, sid. 422 f. f.), behjärtades då af Stadsfullmäktige, och den gäller förvisso ännu.

De löneförmåner, som för en skolans lärarinna i 1:sta lönegraden (år 1920) bestämts, utgöras af: ordinarie lönen à 1,500 kronor och statens tillfälliga löneförbättring å 1,500 kronor, således tillsammans 3,000 kronor. I 2:dra och 3:dje lönegraderna bli summorna 3,200 och 3,500 kronor respektive.

Läroverkets ekonomi tål ej större påfrestningar. Enligt berättelsen för sista räkenskapsåret finnes en »behållning» på kronor 113:43. Kassans ställning är realiter sämre vid slutet af detta räkenskapsår än förut, då af skolans lilla reservfond blott kronor 1,184:71 återstå (mot kr. 3,513:24 förra räkenskapsåret).

I detta sammanhang vill styrelsen erinra om att det bland villkoren för erhållande af statsanslag för skolans verksamhet stadgas, att hon skall bevilja frielevplatser och nedsättningar af elevernas afgifter till ett belopp af minst 3,467 kronor. För innevarande läsår ha sådana (gällande framför allt obemedlade eller mindre bemedlade lärjungar från Västerås) medgifvits till ett belopp af 5,600 kronor, således med 2,133 kronor öfverstigande det stadgade minimibeloppet för afgiftsnedsättningar.

Under förutsättning att styrelsen för läroanstalten, trots hvad ofvan anförts, ser sig i stånd att möjligen äfven för nästa år bevilja en dyrtidshjälp åt lärarinnorna af 600 kronor åt enhvar, skulle således deras aflöning uppgå till 3,600 kronor i första, 3,800 kronor i andra och 4,100 kronor i tredje lönegraden.

Dessa löneförmåner äro, på grund af nuvarande oerhörda prisstegring beträffande inackordering, kläder, skodon, tvätt, nödvändiga böcker m. m., torftiga, ja, otillräckliga; naturligtvis stå de ingalunda heller i paritet med t. ex. de löneförmåner, som stadens folkskollärarinnor i första lönegraden åtnjuta.

På grund af hvad ofvan nämnts får styrelsen för Västerås högre Elementarläroverk för flickor härmed vördsamt anhålla,

att Stadsfullmäktige, för beredande af nödvändig dyrtidshjälp åt läroverkets 19 lärarinnor med full tjänstgöring, ville för år 1920 bevilja ett anslag af 9,500 kronor.

Västerås den 22 november 1919.

JOHN KARLSSON.

Anna Löfgren. *Axel Enblom.* *Theofil Öberg.*
Carl Idar. *Hjalmar Thyresson.*

N:o 102.
Budgetförslag 1920. Undervisningsändamål.

Bil. Litt. C. 2.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med hänvisning till bifogade inkomst- och utgiftsstat får styrelsen för Västerås Arbetareinstitut härmed vördsamt anhålla, att Stadsfullmäktige måtte bevilja institutet för år 1920 ett anslag af 15,320 kronor för uppehållande af institutets biblioteksverksamhet.

För bibliotekets skötsel är nu anställd en fackbildad kvinnlig bibliotekarie med en årlig aflöning af 3,000 kronor. Denna aflöning är gifvetvis under nuvarande förhållanden och med hänsyn till det dryga arbete, som bibliotekarien har att utföra, otillräcklig, hvarför styrelsen finner sig nödsakad att föreslå åt bibliotekarien ett dyrtidstillägg, så att aflöningen i någon mån kan jämföras med hvad ord. folkskollärarinna i första lönegraden erhåller.

Som bibliotekets frekvens ständigt ökas och därmed arbetet vid expedieringen samt att tiderna för bibliotekets och läsesalarnas öppethållande utökats, har styrelsen också ansett nödvändigt att något höja det ständiga expeditionsbiträdets aflöning. Likaså har styrelsen måst öka ersättningen för städning och eldning.

Allt eftersom biblioteket flitigare begagnas, komma gifvetvis utgifterna för dess utökning och underhåll att stiga. För inbindning och reparation af böcker har under innevarande år utbetalats omkring 1,000 kronor eller samma summa, som för nästa år begäres för detta ändamål.

Af dessa skäl har styrelsen sett sig nödsakad att utöfver det för i år beviljade anslaget begära en ökning af 2,620 kronor.

Västerås den 29 oktober 1919.

CLAES UGGLA.

Georg Leontein.

Förestående skrifvelse upptages som motion hos Stadsfullmäktige af undertecknad.

Västerås den 29 oktober 1919.

Georg Leontein.

N:o 102.
Budgetförslag 1920. Undervisningsändamål.

Bil. Litt. C. 3.

Utdrag ur protokoll vid styrelsens för Västerås Arbetareinstitut sammanträde den 28 oktober 1919.

— —

§ 2.

Upprättades följande inkomst- och utgiftsstat för Västerås Arbetareinstituts bibliotek för år 1920.

INKOMSTER:

Beräknadt anslag af Västerås stad	Kr.	15,320: —
Statsbidrag	»	400: —
Summa Kronor		15,720: —

UTGIFTER:

Aflöningar	Kr.	6,440: —
Inköp af litteratur	»	4,000: —
Inbindning och reparation af böcker	»	1,000: —
Hyra	»	1,500: —
Bränsle och lyse	»	1,000: —
Städning, eldning och vakthållning	»	780: —
Trycksaker och diverse	»	1,000: —
Summa Kronor		15,720: —

Rätt utdraget, betygar:

Georg Leontein.

N:o 102.
Budgetförslag 1920. Hälsovårdsnämnden.

Bil. Litt. D. 1.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Hälsovårdsnämnden får härmed öfverlämna dess förslag till utgifts- och inkomststat för år 1920 och får i anledning däraf anföra:

I afvaktan på Kungl. Maj:ts beslut i fråga angående rätt för staden att själf handhafva sin epidemivård har Hälsovårdsnämnden äfven för nästa år upptagit stat för epidemisjukhuset, och torde därvid vara att märka:

I enlighet med Stadsfullmäktiges beslut den 30 oktober 1919 har Hälsovårdsnämnden upptagit för underhåll af inventarier 10,000 kronor och äskar Nämnden, då det nyssnämnda af Stadsfullmäktige beviljade anslaget endast utgjorde kostnaden för inköp af oundgängligen nödvändiga sjukhuskläder m. m. ytterligare 10,000 kronor för ifrågavarande ändamål. Det af Stadsfullmäktige beviljade anslaget till bidrag för aflönande af den Ekelundska donationsfondens sjuksköterska är upptaget med 600 kronor. Ett ordinarie sköterskebiträde torde tilldelas 2 ålderstillägg samt ett biträde ett ålderstillägg. På grund af det alltmer ökade arbetet å sjukhuset har det visat sig omöjligt för sköterskebiträdena att medhinna all städning, hvarför Nämnden anhåller om tillstånd att anställa en husjungfru med en begynnelselön af 300 kronor om året och allt fritt. Oberoende af om Stadsfullmäktige bifalla den af Hälsovårdsnämnden under oktober månad gjorda framställningen om anslag för inrättande af en maskintvättinrättning å sjukhuset, kräfver den alltmer ökade beläggning af sjukhusets sjukplatser anställande af en ordinarie tvätterska med 360 kronors begynnelselön och allt fritt.

På grund af begäran om ökad personalstyrka har anslaget till kosthåll för personalen höjts i relation härtill. Årets erfarenhet rörande anslaget för kosthåll, hvilket öfverskridits, föranleder Nämnden att för år 1920 begära detsamma ökadt till 25,000 kronor.

Då kostnaden för uppeldning redan under 1:sta halfåret 1919 uppgår till öfver 16,000 kronor, nödsakas Nämnden begära att anslaget för bränsle höjes från 20,000 kronor till 30,000 kronor. Prisförhöjningen och ökadt antal patienter föranleder Nämnden att begära 4,000 kronor till läkemedel och förbandsartiklar mot 2,000 kronor innevarande år. För telefoner och skötsel af vid sjukhuset inrättad växel begäres 1,000 kronor. På grund af ökadt personalantal torde anslaget för olycksfallsförsäkring höjas till 125 kronor.

Beträffande kostnader för hälso- och sjukvård har Nämnden därunder återupptagit sin upprepade gånger gjorda hemställan om höjning af lönerna för 1:ste och 2:dre stadsläkaren.

I afvaktan på fastställelse af instruktionen för stadens tjänsteläkare har upptagits ett arvode å 4,000 kronor för den anställde extra tjänsteläkaren.

Genom lag den 28 mars angående anställande af distriktsbarnmorskor, hvilken träder i kraft den 1 januari instundande år, har barnmorskeinstitutionen fastare reglerats och riket indelats i barnmorskedistrikt, samt är inom hvarje

N:o 102. *Budgetförslag 1920. Hälsovårdsnämnden.*

landstingsområde inrättad en barnmorskestyrelse. Barnmorskestyrelsen inom länets landstingsområde har ansett att lämpliga antalet barnmorskor i Västerås stad, hvilken skall utgöra ett distrikt, är 3. Enligt § 4 i lagen skall distriktsbarnmorska i årlig lön åtnjuta minst åttahundra kronor jämte två ålderstillägg, hvartdera å etthundra kronor, efter fem och tio års väl vitsordad tjänstgöring äfvensom därjämte antingen förses med tjänlig bostad, bestående af minst ett rum och kök jämte uthus och, där så lämpligen kan ske, planteringsland, samt nödigt bränsle, eller ock erhålla ersättning för dessa naturaförmåner efter ortens pris, dock med minst tvåhundrafemtio kronor.

Distriktsbarnmorska skall åtnjuta godtgörelse för alla för förlossningsbiträde erforderliga förbrukningsartiklar samt, där så lämpligen kan ske, kostnadsfritt tillhandahållas telefon.

De till distriktbarnmorska enligt ofvan citerade paragraf utgående löneförmåner skall bestridas af kommunen. Till distriktbarnmorskas lön bidrager dock staten med 200 kronor samt, hvad Västerås angår, landstinget äfvenledes med 200 kronor. Ålderstillägg bestridas af statsmedel. Hälsovårdsnämnden får i anledning häraf föreslå att till hvarje distriktbarnmorska utgår en årlig lön af 1,200 kronor, utan dyrtidstillägg samt som ersättning för bostad 350 kronor och för vedbrand 150 kronor.

1:ste hälsopolisen äger från och med år 1920 rätt uppbära ett ålderstillägg å 300 kronor, hvilket ock upptagits i statförslaget.

Enligt gällande, ofvan citerade, bestämmelser har för barnmorskornas telefoner och förbrukningsartiklar upptagits ett belopp af 840 kronor samt bidrag till pensioner höjts med 15 kronor. På grund af telefonafgifternas höjning har anslaget måst ökas till 900 kronor. Äfvenledes torde en ökning af anslaget för tryck- och annonskostnader ej kunna undvikas.

Under rubriken diverse bör intagas kostnader för inköp af matvaruprof och posten höjas till 2,000 kronor. Kostnaderna för vård af medellösa lungsjuka har öfvertagits af landstinget, hvadan denna post utgår. Däremot har, som af bifogade skrifvelse framgår, Västerås stads förening mot tuberkulos anhållit, att dess förutvarande anslag å 2,000 kronor för uppehållande af föreningens dispensärverksamhet måtte höjas till 4,000 kronor, hvilket ock af Nämnden tillstyrkes. Då ett projekt att bereda Nämndens byrå lokal i rådhuset icke kunnat realiseras, har Nämnden förhyrt lokal för byrån, och begäres för hyreskostnaden och städning m. m. 875 kronor.

Hvad köttbesiktningsbyrån angår, har som arvode för dess vaktmästare efter särskild öfverenskommelse med denne upptagits ett årligt arvode af 1,500 kronor utan dyrtidstillägg. För biträde vid trikinundersökningen fordras, på grund af ökadt arbete, ökadt anslag till 1,500 kronor. För absolut nödvändiga reparationer af byggnaden begäres ett anslag å 2,000 kronor.

Hvad slutligen inkomsterna angå äro under beräknade inkomster från landstinget, hvad epidemisjukhuset angår, underhållskostnaden för 1919 beräknad till 30,000 kronor, hvarjämte, för den händelse att Kungl. Maj:t skulle bifalla Stadsfullmäktiges framställning om rätt för staden att själf handhafva sin epidemivård, på grund af att landstingsskatten uttaxerats med hänsyn till att landstinget skulle bestrida kostnaden för stadens epidemivård, en skattrestitution från landstinget för ifrågavarande vård, upptagen till 107,750 kronor. Afgifter för betalande patienter ha höjts till 500 kronor. Under andra kostnader för hälso-

N:o 102. *Budget-förslag 1920. Hälsovårdsnämnden.*

och sjukvård har upptagits de ofvan omförmälda bidragen till barnmorskornas aflöningar från staten och landstinget, hvarjämte, med hänsyn till höjda afgifter, inkomsten af ambulansautomobilen uppskattats till 600 kronor. Då Hälsovårdsnämnden kommer att gå i författning om upptagande af höjda afgifter för besiktning m. m. vid köttbesiktningsbyrån, hafva inkomsterna beräknats till samma belopp som utgifterna.

Hälsovårdsnämnden hemställer alltså, att Stadsfullmäktige ville antaga och godkänna följande

Förslag

till

Utgifts- och Inkomsstat för år 1920.

Utgifter:

A. Epidemisjukvården.

Underhåll af fastigheten		2,500: —
Anskaffning och underhåll af inventarier		10,000: —
Anskaffning och underhåll af inventarier (27/11 1919)		10,000: —
Löner och arvoden:		
Stadsläkaren för landsbygdens sjuka (20/12 1911)		1,000: —
Husmodern, lön (21/12 1917)		800: —
(allt fritt 510: — kr.)		
En ordinarie sjuksköterska, lön (21/12 1917)	600: —	
tre ålderstillägg	300: —	900: —
(allt fritt 510: — kr.)		
En ordinarie sjuksköterska, lön	600: —	
två ålderstillägg	200: —	800: —
(allt fritt 510: — kr.)		
Två ordinarie sjuksköterskor, lön	600: —	1,200: —
(allt fritt 510: — kr.)		
En ordinarie stadssjuksköterska för stadens mindre bemedlade, lön (28/12 1918)		600: —
(allt fritt 510: — kr.)		
En ordinarie sjuksköterska för stadens mindre bemedlade (Ekelundska sjukvårdsfondens sköterska) (28/5 19)		600: —
(allt fritt 510: — kr.)		
Ett ordinarie sjuksköterskebiträde, lön	300: —	
två ålderstillägg	120: —	420: —
(allt fritt 510: — kr.)		
	Transport	28,820: —

N:o 102. *Budgetförslag 1920. Hälsovårdsnämnden.*

Transport		28,820: —
Ett ordinarie sjuksköterskebiträde, lön ...	300: —	
Ett ålderstillägg	60: —	360: —
(allt fritt 510: — kr.)		
Två ordinarie sjuksköterskebiträden, lön	300: —	600: —
(allt fritt 510: — kr.)		
Extra sköterskehjälp, förslagsvis		500: —
Vaktmästaren, lön ($^{21}/_{12}$ 1916)	1,200: —	
Två ålderstillägg	300: —	1,500: —
(Bostad: 2 rum och kök med värme och belysning 400: — kr.).		
Gårdsdrängen, lön ($^{21}/_{12}$ 1916)	500: —	
Ett ålderstillägg	50: —	550: —
(Bostad: 1 rum, värme och lyse samt kost 510: — kr.).		
Kokerskan, lön		480: —
(allt fritt 510: — kr.)		
Köksbiträdet, lön		300: —
(allt fritt 510: — kr.)		
En husjungfru, lön		300: —
(allt fritt 510: — kr.).		
En tvätterska, lön		360: —
(allt fritt 510: — kr.).		
Ett tvättbiträde, lön		300: —
(allt fritt 510: — kr.).		
Pension:		
K. Tunell, f. d. sjuksköterska		500: —
Kristidstillägg för år 1919, fyllnadsanslag		—: —
Kristidstillägg för år 1920, förslagsvis		—: —
Kosthåll:		
Fri kost för husmodern, 6 sjuksköterskor, 4 sjuksköterskebiträden, kokerska, köksbiträde, husjungfru, tvätterska, tvättbiträde och dräng, 17 pers. à 500: —		8,500: —
Anslag till kosthåll under semester:		
Husmoder och 6 sköterskor, 30 dag. à 3: — =90:—		630: —
4 biträden, 15 dagar à 2: —		120: —
Kokerska, köksbiträde, husjungfru, tvätterska o. tvättbiträde, 15 dagar à 2: —		150: —
Drängen, 10 dagar à 2: —		20: —
Utspisning för patienterna, förslagsvis		25,000: —
Transport		68,990: —

N:o 102.
Budgetförslag 1920. Hälsovårdsnämnden.

Transport			68,990: —	
Diverse utgifter:				
Renhållning			3,000: —	
Underhåll af gata			750: —	
Lyse			800: —	
Bränsle			30,000: —	
Vattenafgifter			600: —	
Läkemedel och förbandsartiklar			4,000: —	
Andra förbrukningsartiklar			1,000: —	
Brandförsäkringspremier			200: —	
Telefon och skötsel af växel			1,000: —	
Premie för olycksfallsförsäkring			125: —	110,465: —

B. Andra kostnader för hälso- och sjukvård
(samt fosterbarnsnämnden).

Löner och arvoden:				
1:ste stadsläkaren, lön (26/11 1908)		7,000: —		
Ett ålderstillägg		500: —	7,500: —	
2:dre stadsläkaren, lön (26/3 o. 26/11 1908)		5,000: —		
Två ålderstillägg		1,000: —	6,000: —	
En extra tjänsteläkare			4,000: —	
3 distriktsbarnmorskor, lön	1,200: —			
Ersättning för bostad	350: —			
Ersättning för bränsle	150: —	1,700: —	5,100: —	
Två stadssjuksköterskor à 700: — (18/12 1913)			1,400: —	
1:ste hälsopolisen, lön (21/12 1915)		2,200: —		
Ett ålderstillägg		300: —	2,500: —	
Tre hälsopoliser, lön (26/11 1908 och 28/10 1915)	1,500: —			
Två ålderstillägg	300: —	1,800: —	5,400: —	
Ersättning till hälsopoliser för hållande af velociped			200: —	
Anslag till f. stadsbarnmorskan Lina Närström			400: —	
Kristidstillägg för år 1919, fyllnadsanslag			—: —	
Kristidstillägg för år 1920, förslagsvis			—: —	
Diverse utgifter:				
Barnmorskorna:				
3 telefoner à 80: —		240: —		
Förbrukningsartiklar		600: —		
Bidrag till stadsbarnmorskornas pension		45: —	885: —	
Kostnader för skyddkoppsympning			100: —	
Telefonafgifter			900: —	
Transport			34,385: —	110,465: —

N:o 102. *Budgetförslag 1920. Hälsovårdsnämnden.*

Transport			34,385: —	110,465: —
Desinfektionskostnader			1,000: —	
Tryck- och annonskostnader			1,000: —	
Diverse, häri inräknat inköp af matvaror			2,000: —	
Anslag till Västerås stads förening mot tuberkulos för upprätthållande af dispensärverksamheten (22/12 1910)			4,000: —	
Anslag till fosterbarnsnämnden:				
Annonsering, tryck och blanketter		200: —		
Skjutsar vid besiktningar och diverse andra utgifter		100: —	300: —	
Ambulansautomobilen:				
Drift- och underhållskostnader		2,000: —		
Skötsel och underhåll å brandstationen		3,000: —	5,000: —	
Premier för olycksfallsförsäkringar			60: —	
Hälsovårdsnämndens byrå:				
Hyra för 1920	400: —			
Ett kvartal 1919	100: —	500: —		
Städning, eldning och belysning		375: —	875: —	48,620: —

C. Köttbesiktningsbyrån.

Löner och arvoden:			
Föreståndaren, lön (30/8 1906)	2,500: —		
Personligt lönetillägg (18/12 1912)	500: —	3,000: —	
En 2:dre besiktningsman, arvode (28/12 1918)		800: —	
Vaktmästaren, arvode enligt särskild öfverenskommelse utan dyrtidstillägg		1,500: —	
(Bostad: 1 rum och kök med värme och lyse, kr. 300: — (21/12 1915).			
Bokförare och kassör, lön (18/12 1913)		900: —	
Biträden vid trikinundersökningen		1,500: —	
Kristidstillägg för år 1919, fyllnadsanslag		—: —	
Kristidstillägg för år 1920, förslagsvis		—: —	
Diverse utgifter:			
Värme, belysning och vatten		700: —	
Telefon		120: —	
Tvätt		250: —	
Underhåll af byggnader		2,000: —	
Hyra		3,000: —	
Premie för olycksfallsförsäkring		60: —	
Diverse oförutsedda utgifter		600: —	14,430: —
		Summa Kronor	173,515: —

N:o 102.
Budgetförslag 1920.
Hälsovårdsnämnden.

Inkomster:

A. Epidemisjukvården.

Inkomst från den Ekelundska sjukvårdsfonden		900: —	
Beräknade inkomster från landstinget:			
Fast årsafgift	2,775: —		
Underhållskostnader för 1919 incl. extra utgifter af 1912 års landsting beslutadt tillägg i kontraktet	30,000: —		
Andel i landstingsskatten	107,750: —	140,525: —	
Afgifter af betalande patienter		500: —	141,925: —

B. Andra kostnader för hälso- och sjukvård.

Bidrag till barnmorskornas aflöning:			
från staten	600: —		
från landstinget	600: —	1,200: —	
Betalda utryckningar med ambulansautomobilen		600: —	1,800: —

C. Köttbesiktningsbyrån.

Besiktnings- och årsafgifter	14,430: —	158,155: —
Att genom uttaxering fyllas		15,360: —
	Summa Kronor	173,515: —

I statförslaget hafva ej kristidstillägg fixerats till något belopp, utan inskränker sig Nämnden till att anhålla, att dessa måtte utgå till Nämndens befattningshafvare efter de grunder, som kunna framdeles af Stadsfullmäktige fastställas.

Västerås den 15 oktober 1919.

För Hälsovårdsnämnden:

JOHN KARLSSON.

Eric Plantin.

Bil. Litt. D. 2.

N:o 102.
Budget-förslag 1920. Hälsovårdsnämnden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

På grund af ökade kostnader för dispensärverksamheten får Västerås stads förening mot Tuberkulos, hvilken hittills under en lång följd af år åtnjutit ett å Hälsovårdsnämndens stat uppfördt anslag å 2,000 kronor, hemställa, att Stadsfullmäktige ville för bestridande af samma kostnader från och med år 1920 för upprätthållande af föreningens dispensärverksamhet anslå ett belopp af 4,000 kronor att, såsom förut, utgå å Hälsovårdsnämndens stat.

Västerås den 29 september 1919.

För Västerås stads förening mot Tuberkulos:

J. W. ÖDMAN.

Bil. Litt. D. 3.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I innevarande års budget finnes som anslag för utspisning af patienter å epidemisjukhusets stat upptaget ett belopp af förslagsvis 15,000 kronor. Under första halfåret 1919 har emellertid förbrukats ej mindre än cirka 18,000 kronor å kosthållsanslaget, hvilken omständighet har grund däri, att patientantalet vid sjukhuset till följd af årets stora epidemier blifvit afsevärdt större än beräknadt varit. Hälsovårdsnämnden har härmed velat anmäla förhållandet för Stadsfullmäktiges kännedom.

Västerås den 20 oktober 1919.

På Hälsovårdsnämndens vägnar:

JOHN KARLSSON.

Eric Plantin.

N:o 102.
Budget-förslag 1920.
Gatuläggning

Bil. Litt. E. 1.

Östra Järnvägsgatan från Hamngatan till Mek. Verkstaden lägges i körbanan och trottoaren med smågatsten, den återstående delen af gatan fram till Lillån förses med rännstenar af fältsten och grusas.

750 kbm. schaktning, 5: —	3,750: —
1,420 kbm. grus till sättning o. öfvergrusning, 10: —	14,200: —
105 m. kantsten inkl. läggning, 13: —	1,365: —
940 kvm. smågatsten inkl. sättning, 11: 50	10,810: —
1,000 kvm. fältsten inkl. sättning, 6: —	6,000: —
Stuprörsrännor och dagvattenbrunnar	3,875: —
Kronor	40,000: —

Bil. Litt. E. 2.

Beräknad kostnad för utläggande af en 9 meter bred körbro öfver Persbobäcken i Norra Ringvägen.

Gräfning, stenarbete, armeringsjärn, cementgjutning och räck m. m.	6,000: —
Kronor	6,000: —

Bil. Litt. E. 3.

Kopparbergsvägen från Munkgatan till Nedre Trädgårdsgatan belägges med smågatsten i körbanan, trottoarerna grusas.

390 kbm. schaktning inkl. körning, 7: —	2,730: —
360 kbm. grus inkl. körning, 12: —	4,320: —
Omhuggning af den dugliga kant- o. sidsten inkl. läggning	1,258: —
92 meter ny kantsten inkl. läggning, 13: —	1,196: —
670 kvm. smågatsten inkl. sättning, 12: —	8,040: —
Stuprörsrännor m. m.	1,056: —
Kronor	18,600: —

Bil. Litt. E. 4.

N:o 102.
Budget-förslag 1920. Gatuläggning

Kopparbergsvägen från Nedre Trädgårdsgatan till Södra Esplanaden beläg-ges med småsten i körbanan, trottoarerna grusas.

450 kbm. schaktning inkl. körning, 7: —	3,150: —
400 kbm. grus inkl. körning, 12: —	4,800: —
Omhuggning af den dugliga kant- o. sidsten inkl. läggning	1,450: —
115 m. ny kantsten inkl. läggning, 13: —	1,495: —
830 kvm. smågatsten inkl. sättning, 12: —	9,960: —
Diverse	145: —
Kronor	21,000: —

Bil. Litt. E. 5.

Nygatan från Kopparbergsvägen till Allégatan belägges med smågatsten i kör-banan, trottoarerna grusas.

315 kbm. schaktning inkl. körning, 7: —	2,205: —
280 kbm. grus inkl. körning, 12: —	3,360: —
180 m. ny kantsten inkl. läggning, 13: —	2,340: —
540 kvm. smågatsten inkl. sättning, 12: —	6,480: —
Stuprörsrännor m. m.	615: —
Kronor	15,000: —

Bil. Litt. E. 6.

Domkyrkoesplanaden från Nygatan till Kopparbergsplatsen utlägges och för-ses med kantsten och grusade gångbanor, i den södra körbanans midt lägges en 3 meter bred körbana af tuktad sten och i öfrigt med fältsten. Norra kör-banan grusas.

630 kbm. schaktning inkl. körning, 7: —	4,410: —
240 m. kantsten inkl. läggning, 13: —	3,120: —
630 kbm. grus inkl. körning, 12: —	7,560: —
420 kbm. tuktad sten inkl. sättning, 12: —	5,040: —
540 kbm. fältsten inkl. sättning, 7: —	3,780: —
Rännstensbrunnar m. m.	1,090: —
Kronor	25,000: —

N:o 102.
Budget-förslag 1920.
Gatuläggning

Bil. Litt. E. 7.

Skolgatan från Östra Kyrkogatan t. o. m. korsningen af Vasagatan förses med rännstenar af fältsten och makadamiserad körbana.

300 kvm. fältstensrännor à 12 kr.	3,600: —
Makadamisering af körbanan m. m.	6,400: —
Kronor	10,000: —

Bil. Litt. E. 8.

Kungsgatan från Köpmangatan t. o. m. korsningen af Slottsgatan belägges i körbana och trottoarer med smågatsten.

450 kbm. schaktning inkl. körning, 7: —	3,150: —
410 kbm. grus inkl. körning, 12: —	4,920: —
Omhuggning af den dugliga kant- o. sidsten inkl. läggning	1,160: —
93 m. ny kantsten inkl. läggning, 13: —	1,209: —
820 kvm. smågatsten inkl. läggning, 12: —	9,840: —
Diverse	721: —
Kronor	21,000: —

Bil. Litt. E. 9.

Stora gatans södra del från Floragatan t. o. m. korsningen af Västmannagatan belägges i körbanan med smågatsten, trottoaren grusas.

950 kbm. schaktning inkl. körning, 7: —	6,650: —
950 kbm. grus inkl. körning, 14: —	13,300: —
190 m. ny kantsten inkl. läggning, 13: 50	2,565: —
1,710 kvm. smågatsten inkl. sättning, 12: 50	21,375: —
Diverse	1,110: —
Kronor	45,000: —

Bil. Litt. E. 10.

N:o 102.
Budgetförslag 1920. Planteringsnämnden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Planteringsnämnden får härmed öfverlämna förslag till utgifts- och inkomststat för år 1920 och i anledning däraf anföra.

Det i staten förut benämnda biträdet torde lämpligare benämnas trädgårdsmästare. För aflönande af elever, hvilka böra allt efter arbetets omfattning anställas, begäres ett belopp å förslagsvis 4,000 kronor. Äfven för instundande år begäres pensionsersättning till Änkefru Ida Forsberg. För den händelse Stadsfullmäktige skulle besluta i staden anställa en trädgårdskonsulent, hvilket ärende för närvarande af Stadsfullmäktige är remitteradt till vissa myndigheter för yttrande, har i staten upptagits ett arvode till denne å 1,500 kr.

Af de under rubriken skötsel och underhåll upptagna kostnader för olika ändamål, äro en del belopp höjda, andra åter sänkta, allt efter behofvet för ändamålet.

Som nya kostnader äro, på grund af en återrmeiss på en hos Drätselkammaren gjord framställning, upptagna dels ett belopp af 50 kronor för ledamotskap i Samfundet för hembygdsvård, dels ock 250 kronor för premiering af välskötta trädgårdar.

De till ifrågavarande ärende hörande handlingar bifogas.

Under Extra utgifter begär Nämnden ett anslag å 16,000 kronor att fördelas på tre år för omläggning af Vasaparken. Specialförslaget för ifrågavarande omläggning är följande.

Bortkörning af jord och lera från gångarne, 980 kbm. à 7:—...	6,860:—
1,000 lass grus och slagg à 5:— ...	5,000:—
Gräfning af 12,000 kvm. gräsmattor à —:04 ...	480:—
360 kg. gräsfrö à 2:— ...	720:—
Sådd, nerhackning och vältning ...	1,240:—
Träd och buskar för nyplantering ...	600:—
Plantering m. m. ...	500:—
Flyttning af musiktemplet ...	600:—
Kronor	16,000:—

Hufvudändamålet med omläggningen är att lämpligare anknyta parkens gångar till förbindelselederna kring parken samt att inom parken åstadkomma en del utsiktspunkter, och har med beaktande häraf af stadsarkitekten och stadsträdgårdsmästaren uppgjorts ett förslag till omläggningen.

Detta innebär bland annat att musiktemplet skulle förflyttas till den nuvarande lekplanen och denna i sin tur till parkens sydöstra hörn. Mellan Vasabysten och Kopparbergsvägen skulle en rak gång läggas, hvilken som bakgrund erhölle Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolagets kontorsbyggnad. Denna gång skulle verka som förbindelseled i parkens längdriktning.

N:o 102.
Budgetförslag 1920. Planteringsnämnden.

I framtiden skulle på musiktemplets nuvarande plats kunna tänkas förlagd en vattenfontän. I öfrigt skulle alla gångar omläggas med slagg och grus, hvilket vid dålig väderlek skulle göra dem mera genomsläppliga för vatten, och underhållet i framtiden komma att ställa sig lättare.

I innevarande års stat finnes upptaget ett anslag å 5,000 kronor för iordningställande af park mellan nya kyrkogården och kvarteren Julius och Jörgen. Detta anslag har dock ej tagits i anspråk för ändamålet, då någon lämplig materialgård för Aktiebolaget Arbetarebostäder ej stått att anskaffa, utan har ifrågavarande område fått af bolaget disponeras för detta ändamål. Dessa medel hafva i stället af Drätselkammaren anvisats för utvidgning af Djäknebergets område väster om den i norr och söder gående, Djäknebergets förutvarande område begränsande, stenmuren, anläggande af en damm därstädes, uppränsning af den västliga af de förutvarande dammarne samt anordnande af dräneringsledningar. För ordnande af ofvannämnda park, hvartill ett förslag uppgjorts af stadsträdgårdsmästaren, begäres nu 7,000 kronor. För fortsatta förbättringsarbeten och väganläggningar å Djäkneberget äskas 4,000 kronor samt för behöflig målning af paviljonger, flaggstänger m. m. därstädes 1,500 kronor. Behofvet af ordnande af Ragvaldsbacke torde böra föranleda tilldelande af ett anslag härför å 3,000 kronor. Slutligen kräfves för nyanskaffning af redskap 1,000 kronor samt för inköp af en häst och åkdon 5,000 kronor. Det senare anslaget torde vara synnerligen behöfligt, då stadens kostnader för körslor inom planteringarne, med hänsyn till de höga åkaretaxorna, härigenom kunna afsevärdt nedbringas.

Förslag

till

utgifts- och inkomststat för stadens planteringar år 1920.

a) *Löner och arvoden:*			
Stadsträdgårdsmästaren, lön		3,000: —	
En trädgårdsmästare, lön	1,800: —		
Ett ålderstillägg	300: —	2,100: —	
Elever, förslagsvis		4,000: —	
En trädgårdskonsulent, arvode		1,500: —	
Pensionsersättning åt Fru Forsberg		500: —	11,100: —
b) *Skötsel och underhåll:*			
Vasaparken		4,000: —	
Stadsparken		2,500: —	
Planteringar utmed Hamngatan		1,500: —	
Södra Esplanaden, Högre Allm. Läroverket samt plant. mellan Nedre Kyrkogatan vid Kvarntullen och Svartån äfvensom kyrkogårdarne		4,000: —	
Transport		12,000: —	11,100: —

N:o 102. *Budgetförslag 1920. Planteringsnämnden.*

Transport	12,000: —	11,100: —
Planteringar framför Stadshuset, vid komministergården samt vid Konsistoriet och Domkyrkoesplanaden	2,000: —	
Rudbecksparken	1,500: —	
Djäkneberget	4,000: —	
Stallhagen, Mariaberget och Käringberget	2,000: —	
Elba och Östra holmen	3,000: —	
Botaniska trädgården vid högre allm. läroverket	1,000: —	
Slottsparken	800: —	
Gräsfrö och lökväxter till alla planteringar	3,000: —	
Körslor till alla planteringar	4,000: —	
Bränsle till växthusen	2,000: —	
Växthus och drifbänkar	1,500: —	
Reparation af redskap	1,000: —	
Grus till alla planteringar	2,500: —	
Tillsyn af svanor och änder i Svartån	500: —	
Brandstodsafgift	74: —	
Telefonafgift	150: —	
Olycksfallsförsäkring af arbetare	100: —	
Årsafgift i hembygdsförening	50: —	
Premiering af välskötta trädgårdar	250: —	
Oförutsedda utgifter	1,000: —	42,424: —

c) *Extra utgifter:*

Delvis omläggning af Vasaparken	4,667: —	
Anläggning af gångar rundt Ragvalds backe samt iordningställande af området i öfrigt	3,000: —	
Förbättring af vägar på Djäkneberget	4,000: —	
Anläggning af park å området mellan nya kyrkogården och kvarteren Julius och Jörgen	7,000: —	
Målning af paviljonger, flaggstänger m. m. på Djäkneberget	1,500: —	
Nyanskaffning af redskap	1,000: —	
Inköp af häst och åkdon	5,000: —	
Oförutsedda anläggningar	1,000: —	27,167: —
	Summa Kronor	80,691: —

N:o 102.
Budgetförslag 1920 Planteringsnämnden.

Inkomster:

Arvode för renhållning af kyrkogårdarna och planteringen vid Domkyrkan		3,000:—
Anslag för vård af Slottsparken		700:—
Försäljning af växter, dekorationer m. m.		2,000:—
Ved från planteringarna och Östra holmen		6,000:—
	Kronor	11,700:—
Brist att genom uttaxering fyllas		68,991:—
	Summa Kronor	80,691:—

I statförslaget hafva ej kristidstillägg fixerats till något belopp, utan inskränker sig Nämnden till att anhålla, att dessa måtte utgå till Nämndens befattningshafvare efter de grunder, som kunna framdeles af Stadsfullmäktige fastställas.

Västerås den 6 november 1919.

För Planteringsnämnden:

CLAES UGGLA.

Eric Plantin.

N:o 102.
Budgetförslag 1920. Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Bil. Litt. F. 1.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vatten- och Gasverksstyrelsen får härmed för de under styrelsen lydande verk öfverlämna förslag till inkomst- och utgiftsstat jämte nyanskaffningar och nyanläggningar m. m. för år 1920.

Kristidstillägg. Rörande kristidstillägg har styrelsen beräknat dylika efter de bestämmelser, som nu tillämpas.

Pris. De på alla områden inträdda prisstegringar återverka såsom helt naturligt äfven på driften i stadens tekniska verk och göra vissa prisförhöjningar nödvändiga. Där så kunnat ske har styrelsen dock sökt undvika dylika, såsom å elektrisk ström, hvars nuvarande taxor, som tillämpas sedan 2:dra kvartalet 1916, bibehållits så när som taxan för värmeström, för hvilken höjning föreslås.

Pris å vatten. Nuvarande taxor för vatten, som tillämpas sedan i oktober förra året, afmättes i förhållande till vattenverkets utgifter för 1918, uppgående till cirka 117,000 kronor, men för år 1920 beräknade till 153,900 kronor. En ökning af rumsafgifterna från nuvarande 3 till 4 kronor jämte ökning i motsvarande mån med afrundning till jämna tal af öfriga per år beräknade vattenafgifter i enlighet med efterföljande förslag medför en ökad inkomst för 1920 af cirka 17,500 kronor, hvilken merinkomst jämte verkets större inkomster till följd af ökad anslutning skulle täcka verkets utgifter och möjligen lämna något öfverskott. En ökning af taxan för vatten genom mätare, utgående efter 20 öre kbm., har styrelsen icke funnit skäl föreslå.

Taxorna före och efter höjningen:

per bostads- och en del andra rum, i befintliga bestämmelser närmare angifna	Kr.	3:—	Kr.	4:—
per badrum	»	7:—	»	9:—
per W. C.	»	6:—	»	8:—
per vattenpost	»	3:—	»	4:—
per kvm. gräsmatta, om slang ej användes	»	0:02	»	0:03
per kvm. gräsmatta, om slang användes	»	0:06	»	0:08
för hvarje häst	»	5:—	»	7:—
för hvarje nötkreatur	»	2:—	»	3:—
per automobil	»	6:—	»	8:—
per fyrhjuligt åkdon	»	3:—	»	4:—
per tvåhjuligt åkdon	»	2:—	»	3:—
per familj, afgift för tvättstuga	»	2:—	»	3:—

År 1918 efter rums- och andra per år beräknade afgifter afgifvet vatten inbragte vattenverket, omräknadt efter mätare, endast 6 öre kbm.

N:o 102. *Budgetförslag 1920. Vatten- och Gasverksstyrelsen.* W. C.

Då Stadsfullmäktige år 1914 lämnade tillstånd till allmänt införande af vattenklosetter, fastställdes samtidigt en årlig afgift för hvarje klosett af 15 kronor som bidrag till täckande af ökade kostnader för afloppsledningarnas skötsel på grund af W. C:s införande. År 1918 belöpte sig driftkostnaderna jämte ränta och amortering för stadens afloppsledningssystem på 54,200 kr., för 1920 äro desamma beräknade till 76,800 eller 22,400 kronor mera. Om därför styrelsen föreslår en ökning af berörda afgift från 15 till 25 kronor, synes detta vara väl motiveradt. Då antalet anslutna klosetter år 1920 torde motsvara 900, skulle berörda prishöjning medföra en ökad inkomst för staden från 13,500 till 22,500 eller 9,000 kronor.

Gasverket.

Gasverkets drift torde för innevarande år på grund af flera rådande omständigheter med afseende på bränsle m. m. gå med större förlust än den i budgeten beräknade, 36,000 kronor. På grund häraf och de onaturligt höga kolpris — cirka 135 kr. mot 15 kr. per ton före kriget —, som fortfarande äro rådande, måste en höjning af nuvarande afgifter, 30 öre per kbm. för hushålls- och 48 öre för industrigas, företagas för 1920, men anser styrelsen att samtidigt restriktionerna — för s. k. öfvergas skall nämligen ett pris af 72 öre erläggas — böra bortfalla. Restriktionerna afse ransonering af gasen så till vida som att per kvartal räknadt

1 person erhåller	....	45 kbm.
familj om 2 personer	....	70 »
» » 3 »	....	82 »
» » 4 »	....	93 »
» » 5 »	....	103 »
» » 6 »	....	112 »
» » 7 »	....	120 »
» » 8 »	....	127 »

samt för hvarje familjemedlem därutöfver 5 kbm.

Abonnent äger dock utfå lika mängd gas som af honom uttogs motsvarande kvartal 1916, äfven om denna gasmängd är större än enligt ransoneringsplanen.

Beräknas för gatubelysningen och enskild förbrukning erforderlig gas 1920 motsvara 900,000 kbm., åtgår härtill samt till täckande af gasförluster i ledningarna cirka 3,450 ton kol. Att på förhand fastslå priset för dylika är vanskligt, men har styrelsen utgått från ett pris af 135 kronor per ton, upplagda i gasverkets förråd, motsvarande för denna kolmängd i rundt tal kronor 465,000:—. Upprättade sannolikhetsberäkningar gifva vid handen, att, efter afdrag af för gatubelysningen erforderliga 82,000 kbm. gas, af resterande 817,000 kbm. 80 % eller 655,000 kbm. skulle åtgå till hushålls- eller därmed jämförliga samt 20 % eller 163,000 kbm. för industriella ändamål. Prisen föreslår styrelsen till resp. 43 och 60 öre per kbm. För närvarande tillverkas till stor del äfven vedgas, men för nästkommande år har styrelsen hopp om att kunna tillhandahålla ren stenkolsgas, hvars kvalitet är öfverlägsen den nuvarande af ved och kol framställda gasen. Priset å koks är satt till 7 kronor per hektoliter och å tjära till 26 kronor per fat.

Såsom af bifogade förslag till utökning af elektriska gatubelysningen framgår, ställer sig belysning med gas betydligt dyrare än elektrisk belysning, och är det med anledning häraf som styrelsen icke föreslår någon ökning i nu brinnande

antal gaslyktor, men däremot har för afsikt att, för omändring till nästa belysningssäsong, om någon tid föreslå utbyte af gaslyktorna mot elektriska lampor i en del gator inom centrala staden och i samband därmed öka belysningen. Då emellertid dylik elektrisk gatubelysning ännu ej är beslutad, har styrelsen för hela nästa år räknat med samma antal gaslyktor, som nu brinna, och med ett gaspris af 43 öre kbm., hvartill kommer verkets utgifter för lyktornas skötsel och underhåll.

N:o 102. *Budgetförslag 1920. Vatten- och Gasverksstyrelsen.*

Beräknade efter här lämnade uppgifter, blifva gasverkets inkomster:

Allmänna belysningen		44,800: —
Enskild gasförbrukning:		
hushållsgas 655,000 kbm. à 43 öre	281,650: —	
industrigas 163,000 kbm. à 60 öre	97,800: —	
mätarehyror	14,750: —	394,200: —
Koks: 34,500 hl. à 7: —	241,500: —	
Tjära: 540 fat à 26: —	14,000: —	255,500: —
hvartill kommer för installationsarbeten		1,000: —
samt ränteinkomster		500: —
	Summa Kronor	696,000: —

En till denna skrifvelse fogad utredning utvisar, huru föreslagna gaspris ställa sig i förhållande till gällande pris å barrved.

Elektrisk gatubelysning.

På grund af ökade material- och arbetskostnader måste en korrigering af de pris, som under de senare åren tillämpats å elektrisk gatubelysning, företagas. Därvid företogs samtidigt en nedsättning i strömkostnaderna från 15 till 5 öre kilowattimmen för ström till belysning under nattetid. Motivet härtill var, att staden under denna tid erhåller ström till lägre pris än under öfrig tid af dygnet. För den mest förekommande lampstorleken, 200 normalljus, tillämpas för närvarande följande pris:

för aftonbrinnare Kr. 60 per år
för nattbrinnare » 105 » »

De nya prisen motsvara resp. 70 och 100 kronor. Trots ökade material- och arbetskostnader blifver sålunda kostnaden för nattlampan på grund af det minskade strömpriset lägre än förut, hvaremot priset för aftonlampan måst höjas med 10 kronor. Denna prishöjning jämte ökadt antal lampor samt af styrelsen medräknad ökning af belysningen i stadens utkanter så till vida som inom de områden, där nattlampor ej finnas, aftonlampor få tjänstgöra som nattbrinnare, gör, att elektriska gatubelysningen uppgår till 21,000 mot för innevarande år beräknade 11,500 kronor. Redan för innevarande år har styrelsen från den 1 november på uppdrag af Magistraten låtit aftonbrinnare tjänstgöra som nattbrinnare inom berörda områden.

Underhållskostnaden för elektricitetsverket.

Underhållskostnaden för elektricitetsverket har höjts från för innevarande år beräknade 25,000 till 60,000 kronor, beroende på att anslaget visat sig otillräckligt, hvartill kommer, att för såväl 1920 som 1921 anslag måste upptagas för reparation af ackumulatorbatteriet, för hvilket ändamål i berörda 60,000 kronor ingår 20,000 kronor för 1920.

N:o 102. *Budgetförslag 1920. Vatten- och Gasverksstyrelsen.*

Elektrisk värmeström. Rörande taxan å elektrisk värmeström, nu lydande å 30 kronor per kilowatt och år jämte 1,5 öre kilowattimmen, föreslår styrelsen, att förbrukningsafgiften, som efter nuvarande förhållanden och verkets omkostnader är för låg, höjes till 3 öre, med en minimiförbrukningsafgift per kilowatt och år af 20 kronor samt med rätt för styrelsen att begränsa taxans användning dels med hänsyn till verkets tillgängliga effekt och dels till ledningsnätets belastningsförmåga, som bl. a. icke medgifver taxans användning i alla delar af staden.

Nya mätare. Jämlikt meddelande under hand från Kungl. Finansdepartementet få utgifter för anskaffande af nya gas- och elektriska mätare numera ej utgå af upplånade medel, och äro därför kostnaderna för nya mätare 1920 påförda verken som en direkt utgift.

Som det var tänkt att för de under åren 1916—18 inköpta gas- och elektriska mätare upptaga kostnaden i nästa amorteringslån, men detta jämlikt berörda meddelande ej får ske, måste äfven utgifterna för dessa år upptagas i utgiftsstaten som särskilda poster. Då emellertid ej ensamt ett år kan bära dessa utgifter, för hvilkas bestridande verkens rörelsekapital anlitats, måste desamma uppdelas på flera år i form af amortering, och hafva äfven härför erforderliga poster upptagits i budgetsförslaget.

Sammanställning. Efterföljande sammanställning utvisar de för verken beräknade inkomster och utgifter samt behållningar för 1920.

	Inkomster	Utgifter	Behållning
Vattenverket	161,000:—	153,000:—	7,100:—
Gasverket	696,000:—	687,000:—	9,000:—
Elektricitetsverket	584,000:—	511,000:—	73,000:—
Summa	1,441,000:—	1,351,900:—	89,100:—
Hvarifrån afgår för afloppsledningarna			54,300:—
och återstår sålunda			34,800:—

Utökning af gatubelysningen. Såsom styrelsen af de i föregående angifna skäl omnämnt, framlägger den icke något förslag till ökad gatubelysning med gas, men däremot med elektrisk ström och därvid hufvudsakligen i stadens utkanter, belöpande sig anläggningskostnaden för de föreslagna elektriska lamporna på 7,900 och årliga belysningskostnaden på 2,780 kronor. I en del fall, där gaslyktorna stå i närheten af elektrisk belysning och på grund häraf ledningar utan svårighet kunna anordnas, har styrelsen i förslaget upptagit dessas utbyte.

Gatuledningar. Rörande anläggande af nya gatuledningar föreslår styrelsen ledningars framdragande i Tegelvretsgatan mellan Norra Engelbrektsgatan och Hoffsta. I här bifogade ansökan göres framställning om dessa ledningar, hvilka också äro önskvärda för de utefter gatans norra sida belägna tomter, som tillhöra Kristiansborgs område och af staden utbjudas till försäljning. Beträffande afloppsledning i berörda gata, är denna af särskildt behof för aflastande af afloppet i Katrinelundsvägen, hvilket nu ensamt har att afbörda vattnet från den vid Hoffsta framrinnande bäcken, men ej äger härför erforderlig dimension, hvilket gör, att vid stark vattenföring i bäcken vatten rinner in i en del källare, hvaröfver berättigade klagomål anförts. När emellertid afloppssystemet i sin helhet blif-

ver genomfördt, skall bäckvattnet delvis ledas annan väg än genom nu berörda ledningar. Efter afdrag med de afgifter, som väntas inflyta för tomterna utefter gatan, torde ytterligare erfordras cirka 6,000 kronor till ifrågavarande ledningsarbete.

N:o 102. *Budgetförslag 1920. Vatten- och Gasverksstyrelsen.*

Då många fastighetsägare under innevarande år öfvergått till betalning af vatten efter rumsafgift i stället för efter mätare och i samband därmed vattenmätare blifvit nedtagna, erfordras för nästa år icke något anslag till nya mätare.

Vattenmätare. Anslag.

För anskaffande af inventarier och dylikt vid verken hemställer styrelsen om 10,000 kronor. Bland annat måste justeringsanordning för elektriska växelströmsmätare anskaffas. Därjämte hemställer styrelsen om ett förslagsanslag å 25,000 kronor till serviser och diverse mindre ledningsutsträckningar.

Inventarier m. m. Anslag.

Med anledning af det här anförda får styrelsen slutligen hemställa, att Stadsfullmäktige ville

1:o) godkänna styrelsens i denna skrifvelse gjorda förslag till höjning af vattenafgifterna;

2:o) besluta, att afgift för vattenklosett skall utgå med 25 kronor per år;

3:o) med upphäfvande af gällande restriktioner fastställa priset å gas till hushålls- och därmed jämförliga behof till 43 öre och å industrigas till 60 öre per kbm.;

4:o) gifva taxan å elektrisk värmeström följande lydelse: För energi till värmeändamål, som endast tillhandahålles under nattetid, betalas ett grundpris per ansluten kilowatt och år af kr. 30:— samt ett förbrukningspris af 3 öre kilowattimmen, med en minimiförbrukningsafgift af kr. 20:— per kilowatt och år, samt med rätt för styrelsen att göra de undantag i taxans användning, som drift och ledningsnät kunna påfordra;

5:o) af uttaxerade medel bevilja anslag till utökning af elektriska gatubelysningen enligt närslutna bilaga, uppgående kostnaden härför till 7,900 kronor, hvartill kommer årliga belysningskostnaden med 2,780 kronor;

6:o) af lånemedel anvisa 6,000 kronor till ledningsarbeten i Tegelvretsgatan;

7:o) till diverse nyanskaffningar, såsom varaktiga inventarier, justeringsanordning för elektriska mätare m. m. anslå 10,000 kronor att utgå af lånemedel;

8:o) äfvenledes af lånemedel anvisa 25,000 kronor till serviser och diverse mindre ledningsarbeten;

9:o) godkänna styrelsens förslag till inkomst- och utgiftsstat för 1920.

Västerås den 12 november 1919.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 102.
Budgetförslag 1920. Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Bilaga Litt. F. 2.

Utgifts- och inkomststat

för

Vatten-, Gas- och Elektricitetsverken samt Afloppsledningarna år 1920.

Utgifter för verkens gemensamma förvaltning:

Löner och arvoden:

Föreståndaren, lön (26/11 och 21/12 1917	7,000: —	
Två ålderstillägg	1,000: —	
Personligt lönetillägg	1,000: —	9,000: —
(Fri bostadsbelysning o. gas i väde 100 kr. 21/12 1915)		
Assistenten för Gas- och Vattenverken (31/1 1918)		4,000: —
„ „ Elektricitetsverket (31/1 1918)		4,000: —
Kamreraren, lön (31/1 1918)		4,000: —
Bokhållaren, H. Lundborg, lön (28/12 1918)		2,100: —
Kassörskan, lön (21/12 1910)	1,500: —	
Två ålderstillägg	300: —	
Personligt lönetillägg (21/12 1916)	300: —	2,100: —
Förrådsförmannen, lön (21/12 1916)	2,100: —	
Två ålderstillägg	600: —	2,700: —
Kontorsbiträden, I klass:		
E. Lindeblad, lön (28/12 1918)	1,500: —	
Två ålderstillägg	300: —	1,800: —
P. Råberg och E. Wennberg, lön för vardera (28/12 1918)	1,500: —	3,000: —
Konsorsbiträden, II klass:		
C. Björnqvist, lön (28/12 1918)		1,200: —
Skrivaiträden:		
Svensson, Vestlund och Eriksson, lön för var och en (28/12 1918)	1,000: —	3,000: —
Inkasserare:		
V. Samuelsson o. E. Nilsson, lön för vardera (28/12 1918)	1,500: —	3,000: —
	Transport	39,900: —

N:o 102. *Budgetförslag 1920. Vatten- och Gasverksstyrelsen.*

Transport		39,900: —
Mätareafläsare:		
E. Högberg, Fr. Wallner, E. A. Lundevall och S. Östlund, lön för var och en (28/12 1918)	1,200: —	4,800: —
Ritbiträden, förslagsvis		2,400: —
Siffergranskare		600: —
Springpojkar		1,500: —
	Kronor	49,200: —
Kristidstillägg, förslagsvis	„	54,800: —
	Summa Kronor	104,000: —

Däraf påföres:		
Vattenverket	23,000: —	
Gasverket	23,000: —	
Elektricitetsverket	40,000: —	
Afloppsledningarna	7,800: —	
Installationsarbeten	10,200: —	104,000: —

Diverse utgifter:

Läkarearvode, sjukhjälp, medicin	7,000: —	
Olycksfallsförsäkring	1,000: —	
Räkenskapsböcker, skriv- o. ritmaterial, annonser m. m.	10,000: —	
Telefonafgifter och aflöning till telefonist	5,500: —	
Renhållning, eldning, städning och belysning	8,000: —	
Brandstodsafgifter för samt underhåll af kontors- och förrådsbyggnader, inventarier och verktyg	6,000: —	
Diverse, såsom resor, föreningsafgifter m. m.	1,500: —	39,000: —
	Summa Kronor	39,000: —

Däraf påföres:		
Vattenverket	8,500: —	
Gasverket	8,500: —	
Elektricitetsverket	14,500: —	
Afloppsledningarna	3,500: —	
Installationsarbeten	4,000: —	39,000: —

Vattenverket.

Inkomster:

Afgifter för vatten samt hyror för mätare	158,000: —
Installationsarbeten	2,500: —
Ränteinkonster	500: —
Summa Kronor	161,000: —

N:o 102.
Budgetförslag 1920.
Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Utgifter:

Driftkostnader:			
Elektrisk ström, kol, smörjoljor m. m.			21,600: —
Underhållskostnader:			
Fastigheter, maskiner, ledningsnät, mätare m. m.			13,500: —
Aflöningar och pensioner:			
Förvaltningen, enligt ofvan		23,000: —	
Maskinmästaren (26/11 1908)	1,400: —		
Två ålderstillägg	600: —	2,000: —	
(Bostad om 2 rum och kök med vedbrand 400: —, 21/12 1915)			
En maskinist (26/11 1908)	1,000: —		
Två ålderstillägg	300: —	1,300: —	
(Bostad om 2 rum och kök med vedbrand 400: —, 21/12 1915)			
En maskinist (20/11 1908)	1,000: —		
Två ålderstillägg	300: —	1,300: —	
(Bostad om 2 rum och kök med vedbrand 400: —, 21/12 1915)			
Rörnätsförmannen (19/12 1913)	1,800: —		
Två ålderstillägg	600: —	2,400: —	
Vårdaren af vattenborgen (26/11 1908)	1,000: —		
Två ålderstillägg	300: —	1,300: —	
Pension till förre assistenten F. G. Lönnqvist		2,500: —	33,800: —
Kristidstillägg:			
År 1919 för vattenverkets personal, förslagsvis			15,000: —
Diverse utgifter:			
Förvaltningen enligt ofvan		8,500: —	
Brandstodsafgifter och utskylder		1,800: —	
Afgift till staten för Vattenverket i Hesslö	500: —		
„ „ arrendatorn af Hesslö egendom	500: —		
Arrende af mark till C. A. Andersson, Hamre	150: —	1,150: —	
Bränsle till maskinisterna vid vattenverket		1,100: —	
Analyser, skjutsar m. m.		300: —	
Avskrivningar av fordringar, diverse		300: —	13,150: —
		Transport	97,050: —

	Transport	97,050: —
Räntor och amortering:		
Enligt särskild plan:		
Räntor	35,830: —	
Amortering	24,020: —	59,850: —
	Kronor	156,900: —
Som minskas med afloppsledningarnas och gasverkets andel i aflöning till förmän:		
Afloppsledningarna	1,500: —	
Gasverket	1,500: —	3,000: —
	Kronor	153,900: —
Inkomster utöfver utgifter		7,100: —
	Summa Kronor	161,000: —

Afloppsledningarna.

Utgifter:

Driftkostnader:		
Förvaltningen enligt ofvan	7,800: -	
Elektrisk ström samt oljor och trassel för driften i pumpstationen	2,500: —	
Andel i aflöning till förmän vid vattenverket	1,500: —	
Aflöning för driften i pumpstationen	4,000: —	
Rensning af brunnar samt spolning af ledningar	10,000: —	25,800: —
Underhållskostnader:		
Ledningsnät och brunnar		9,000: —
Diverse utgifter:		
Förvaltningen enligt ofvan		3,500: —
Räntor och amortering:		
Enligt planen för obligationslånen:		
Räntor	27,200: —	
Amortering	11,300: —	38,500: —
	Kronor	76,800: —
Hvarifrån afgår följande inkomster:		
Afgifter för c:a 900 st. vattenklosetter à 25 kr.		22,500: —
	Återstår Kronor	54,300: —

N:o 102.
Budgetförslag 1920. Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Gasverket.

Inkomster:

Allmänna belysningen	44,800: —
Enskild gasförbrukning samt hyror för mätare	394,200: —
Koks och tjära	255,500: —
Installationsarbeten	1,000: —
Ränteinkomster	500: —
Summa Kronor	696,000: —

Utgifter:

Driftkostnader:

Gaskol		465,000: —	
Öfriga omkostnader		18,000: —	483,000: —

Underhållskostnader:

Fastigheter, ugnar, ledningar, gaslyktor och gasmätare		29,000: —	
Femte årets amortering å kostnaderna för en ny ugn (5 år)		5,000: —	34,000: —

Aflöningar och pensioner:

Förvaltningen enligt ofvan		23,000: —	
Gasmästaren, lön (26/11 1908)	1,500: —		
Två ålderstillägg	600: —	2,100: —	
(Bostad om två rum och kök med värme, belysning och gas 550: – , 21/12 1915)			
Mätarejusterare, lön (21/12 1915)	1,800: —		
Ett ålderstillägg	300: —	2,100: —	
Eldare, aflöningar		39,500: —	
Andel i aflöning till rörnätsförman vid vattenverket		1,500: —	
Andel i pension till Fröken Gedda		500: —	
Pension till eldare Eriksson		1,170: —	69,870: —
Kristidstillägg, förslagsvis			7,000: —

Diverse utgifter:

Förvaltningen enligt ofvan	8,500: —	
Brandstodsafgifter och utskylder	5,000: —	
Bränsle och lyse till gasmästaren	450: —	
Hyra för gasmästarens bostad	650: —	
Analyser, skjutsar m. m.	330. —	
Afskrifning af diverse fordringar	300: —	
Hyra till Drätselkammaren för gasverkstomten (16/5 1917)	2,800: —	18,030: —
Transport		611,900: —

N:o 102. *Budgetförslag 1920. Vatten- och Gasverksstyrelsen.*

		Transport	611,900: —
Räntor och amortering:			
Enligt särskild plan (30/11 1915, 21/12 1916):			
Räntor		31,300: —	
Amortering		30,700: —	62,000: —
Amortering af gasmätare, inköpta åren 1916—1918			5,100: —
Inköp af gasmätare år 1920, förslagsvis			8,000: —
		Summa utgifter	687,000: —
Inkomster utöfver utgifter			9,000: —
		Summa Kronor	696,000: —

Elektricitetsverket.

Inkomster:

Allmänna belysningen	21,000: —
Enskild belysning- och kraftström samt hyror för mätare	560,000: —
Installationsarbeten	2,500: —
Ränteinkomster	500: —
Summa Kronor	584,000: —

Utgifter:

Driftkostnader:			
Elektrisk energi från statens kraftstation		110,000: —	
Öfriga kostnader		20,000: —	130,000: —
Underhållskostoader:			
Underhåll af fastigheter, maskiner, batterier, ledningsnät och mätare			60,000: —
Aflöningar och pensioner:			
Förvaltningen enligt ofvan		40,000: —	
Maskinmästaren, lön (26/11 1908)	1,600: —		
Två ålderstillägg	600: —	2,200: —	
(Bostad om 2 rum och kök med värme, belysning och gas 550: —, 21/12 1915)			
En maskinist, lön (26/11 1908)	1,200: —		
Två ålderstillägg	300: —	1,500: —	
En maskinist, lön	1,350: —		
Ålderstillägg	150: —	1,500: —	
Förste montören, lön (26/11 1908)	1,500: —		
Två ålderstillägg	600: —	2,100: —	
	Transport	47,300: —	190,000: —

N:o 102. *Budget-förslag 1920. Vatten- och Gasverks-styrelsen.*

Transport		47,300: —	190,000: —
Installations- och mätareinspektören (21/12 1917)		2,400: —	
Mätarejusteraren (21/12 1915)		1,800: —	
Montör, förslagsvis		1,500: —	
Andel i pension till fröken Anna Gedda		500: —	
Pension till maskinisten S. L. Löf		760: —	54,260: —
Kristidstillägg, förslagsvis			21,000: —
Turbinhusdriften:			
Arrende för vattenfall i Svartån (21/11 1911)		3,000: —	
Aflöning för tillsyn af maskiner samt reglering af dammluckor, förslagsvis		6,500: —	
Öfriga kostnader för drift och underhåll		2,500: —	12,000: —
Diverse utgifter:			
Förvaltningen enligt ofvan		14,500: —	
Brandstodsafgifter och utskylder		12,000: —	
Bränsle och lyse åt maskinmästaren		450: —	
Diverse, såsom skjutsar m. m.		600: —	
Afskrifning af diverse fordringar		850: —	28,400: —
Räntor och amortering:			
Enligt särskild plan (30/1 1911 och 21/12 1916):			
Räntor:			
Elektricitetsverket	72,400: —		
Turbinhuset	2,100: —	74,500: —	
Amortering:			
Elektricitetsverket	77,200: —		
Turbinhuset	1,800: —	79,000: —	153,500: —
Amortering af elektr. mätare, inköpta åren 1916—1918			14,140: —
Inköp af elektr. mätare år 1920, förslagsvis			37,700: —
Summa utgifter			511,000: —
Inkomster utöfver utgifter			73,000: —
Summa Kronor			584,000: —

Västerås den 12 november 1919.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 102.
Budget-förslag 1920.
Vatten- och Gasverks-styrelsen.

Bil Litt. F. 3.

Förslag till utökad gatubelysning 1920.

Efterföljande förslag till utökning af gatubelysningen omfattar på grund af gasens höga pris endast elektriska lampor.

	Anläggningskostnad Kr.	Antal 200 nlj. el. lampor		Antal gaslyktor som slopas		Årlig kostnad		Årlig bespar. vid jämförelse med nu brinnande gaslyktor. Gaspris 43 öre kbm
		A*	B*	A	B	Elektr. belysn.	Nu brinnande gasbelysn.	
						Kr.		Kr.
Vid kvarteret Oskaria (2 st.) samt Hyttvägen 75 m. söder om Köpingsvägen	800	—	3	—	—	210	—	—
Köpingsvägen, från Västmannagatan väster ut	600	1	2	1	1**	240	250	10
Idrottsvägen, mellan Freds- och Narvavägarna	120	1	—	—	—	100	—	—
Å bef. järnmast i korsningen mellan Eriks- och Västmannagatorna	260	1	—	1	—	100	250	150
Lustigkulla, norra delen	930	1	1	—	—	170	—	—
Skerikesvägen, mellan Skultunavägen och Lustigkulla	800	3	—	—	—	300	—	—
Kristiansborgsallén, 125 m. norr om N. Ringvägen	120	1	—	—	—	100	—	—
Korsningen mellan N. Ringvägen o. Allégatan	120	1	—	1	—	100	250	150
Korsningen mellan Lovisebergs- och Katrinelundsvägarna	120	1	—	1	—	100	250	150
Malmabergsgatan, mellan Pil- och Tegnérgatorna	1600	3	4	3	{ 3 1	580	880	300
Hemdal (1 st.) och Vargbo (2 st.)	750	1	2	—	—	240	—	—
Engelbrektsplan, hög kandelaber i mitten på planen	1200	2	2	1	{ 1 1	340	380	40
Byggnadsföreningen Haga	480	2	—	—	—	200	—	—
Summa	7900	18	14	8	7	2780	—	—

*) A-lykta = nattbrinnare, B-lykta = aftonbrinnare.
**) Understruken siffra betyder att lampan resp. lamporna f. n. äro släckta.
Årlig kostnad: Elektrisk lampa ... 200 (180) normallj.: A-br. 100, B-br. 70 kr.
Gaslykta, uppåtbr. 120 „ „ 250 „ 130 kr.
„ nedåtbr. 300 „ „ 335 „ 175 kr.

Västerås i november 1919.

Gerh. Geston.

N:o 102.
Budget-förslag 1920.
Vattten- och Gasverks-styrelsen.

Bil. Litt. F. 4.

Jämförelse mellan kostnaderna för kokning i ena fallet med ved, i andra med gas.

1 värmeenhet motsvarar den värmemängd, som erfordras för höjning af temperaturen hos 1 liter vatten med 1° C.

1 kbm. prima barrved anses innehålla .... 1,200,000 v. e.
1 » » stenkolsgas anses innehålla .... 4,900 »

Enligt verkställda försök tillgodogöres vid kokning med ved i vanlig köksspisel 8 %, vid kokning med gas å det vanliga gasköket 50 % — af Ingeniör Blomqvist uppgifvet till 60 % — af värmevärdet.

1 kbm. barrved, huggen och uppburen i köket beräknas kosta Kr. 25: 50
1 „ gas .... „ —: 43

1000 tillgodogjorda v. e. ur ved kosta då $\frac{2550 \cdot 1000 \cdot 100}{1200000 \cdot 8} = 26{,}6$ öre

1000 „ „ „ gas „ „ $\frac{43 \cdot 1000 \cdot 100}{4900 \cdot 50} = 17{,}5$ öre

och skulle alltså kokning med ved ställa sig cirka 50 % dyrare än med gas.

Priset å gas måste alltså öfverstiga 64 öre per kbm. innan kokning med dylik ställer sig dyrare än kokning med ved. De till grund för denna beräkning antagna värmeutbyten m. m. äro hämtade ur ett föredrag, hållet af öfveringeniören vid Stockholms gasverk, R. Blomqvist, vid Svenska Gasverksföreningens årsmöte i Örebro innevarande år.

Västerås den 30 oktober 1919.

Gerh. Geston.

N:o 102.
Budget-förslag 1920. Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Bil. Litt. F. 5.

Till

Styrelsen för Västerås stads Vatten-, Gas- och Elektricitetsverk.

Undertecknade, gårdsägare i Katrinelund och Karlsdal, anhålla härmed vördsamt, att Styrelsen behagade ombesörja framdragning af vatten-, gas- och afloppsledningar i den blifvande Tegelvretsgatan.

Som en del af jorden, där Tegelvretsgatan skall framdragas, är uppdelad till kolonilotter och sålunda under sommartiden lägger hinder i vägen för arbetets utförande, torde detsamma utföras nu under hösten eller nästa vår.

Vi bedja få göra Styrelsen uppmärksam på, att det norr om Tegelvretsgatan belägna kvarteret Erling äges af staden, som däraf säljer tomter, och att en tomt N:o 8 å nämnda kvarter redan är såld, enligt uppgift af stadens ombudsman, och att de nya blifvande ägarna af tomterna i kvarteret Erling sålunda i en snar framtid äro i behof af nödiga ledningar.

Gifvetvis skulle stadens försäljning af de återstående tomterna i hög grad underlättas om ledningssystemet vore ordnadt.

Då sålunda stadens intressen sammanfalla med de enskilda tomtägarnas, våga vi hoppas att Styrelsen skall beakta vår hemställan.

Västerås den 15 oktober 1918.

C. H. FERNSTRÖM.
Katrinelund N:o 5.

J. L. HEDLUND.
Karlsdal N:o 2.

J. O. LUNDBERG.
Katrinelund 4.

N:o 102.
Budget-förslag 1920.
Hamnen.

Bil. Litt. F.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Hamnstyrelsen får härmed öfverlämna sitt förslag till utgifts- och inkomststat för hamnen för år 1920 och i anledning häraf anföra:

Hvad först själfva uppställningen af staten angår har styrelsen, för att å stadskamrerarekontoret möjliggöra statens uppdelande i olika littera och åstadkommande af större åskådlighet öfver hamnens bokföring, förändrat densamma och grupperat de olika utgifterna under följande afdelningar. Underhåll och reparationer, löner och arvoden, öfriga utgifter samt räntor och amorteringar.

Statförslaget i sin helhet angifver en i jämförelse med innevarande års stat alltmer ökad brist, beroende på att staten belastats med allt större ränteutgifter.

Dessa åter äro beroende på den fortsatta utbyggnaden af hamnen österut, för hvilket ändamål beviljade anslag öfverskridits med ett belopp af 23,583 kronor 30 öre, genom hvilket förhållande ytterligare anslag kommer att begäras.

Inkomsterna af hamnen hafva beräknats i hufvudsak till samma belopp som innevarande år. Liksom under krisåren skett, kommer Hamnstyrelsen att hos Kungl. Maj:t anhålla om hamntaxans provisoriska höjande äfven under instundande år.

Beträffande detaljerna af förslaget torde få anföras: Under underhåll etc. har upptagits en summa af 200 kronor för dylikt ändamål af hamnskjulen, hvilket förut ej förekommit, samt för underhåll af inventarier och nyanskaffning föreslagits 500 kronor. Hamnkontoret har nämligen inflyttat i lokal i den nya hamnpaviljongen och torde en del nya kontorsinventarier anskaffas.

Under löner och arvoden är upptaget dels ett kvartals aflöning till t. f. hamnfogden, dels ock 3 kvartals aflöning till en hamnkapten. Hamnstyrelsen anser sig nämligen, oaktadt hamnens dåliga ekonomiska ställning, ej längre kunna undvika att hamnens lönekonto belastas med större utgift genom anställande af en hamnkapten med en årlig lön af 4,000 kronor och därå belöpande kristidstillägg.

Möjligen kunna åsikter förefinnas, att före djuphamnens inrättande förhållandena inom Västerås hamn ej kräfva anställande af en så relativt dyr tjänsteman, men anser styrelsen tvärt emot, att vid djuphamnens anläggande hamnkaptenen i Västerås redan bör vara till fullo insatt i sin tjänstgöring, och vill styrelsen äfvenledes betona, att styrelsen anser att det för hamnens nöjaktiga skötande är nödvändigt att kvalificeradt hamnbefäl erhålles, och anhåller därför, att Stadsfullmäktige ville godkänna styrelsens förslag.

Inom särskilda kommitterade äro instruktionen m. m. under utarbetning.

Ett biträde å hamnkontoret med årsarvode af 1,200 kronor torde böra anställas för att under hamnkaptenens frånvaro besvara telefonpåringningar och i öfrigt biträda med förefallande göromål.

N:o 102. *Budget-förslag 1920. Hamnen.*

Ersättning åt befäl å fartyg i regelbunden trafik har på gjord framställning ökats till 10 % af uppbörden, hvilken summa icke torde vara oproportionerlig till det förrättade arbetet.

I enlighet med Stadsfullmäktiges beslut har pension upptagits för f. d. hamnfogden. Kristidstillägg hafva ej uppsatts af styrelsen, utan inskränker sig styrelsen att anhålla, att dessa måtte utgå till styrelsens tjänstemän på sätt Stadsfullmäktige kan komma att besluta.

Å inkomstsidan har upptagits ökade inkomster af båtplatser, då afgiften för förhyrning af dylika af styrelsen höjts, äfvenledes kunna större inkomster beräknas af upplagsplatser i hamnen.

För uthyrning af de inklädda hamnskjulen beräknas en inkomst af cirka 700 kronor.

I öfrigt upptager statförslaget inga afsevärda avvikelser från innevarande års stat.

Hamnstyrelsen hemställer sålunda att Stadsfullmäktige ville godkänna följande

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås hamn år 1920.

A. *Den egentliga hamnen:*

Utgifter:

Brist från sist afslutade räkenskapsår			75,583: 76
Nyanläggningar:			
Underhåll och reparationer:			
Af kajer, dukdalber och båtbryggor	8,000: —		
Grusning å hamnen	2,000: —		
Af hamnskjulen	200: —		
Underhåll af inventarier och nyanskaffning	500: —	10,700: —	
Löner och arvoden:			
t. f. hamnfogden, som hamnuppbördsman o. hamntillsyningsman (1/4 : 3,000)	750: —		
En hamnkapten (3/4 : 4,000)	3,000: —		
Ett biträde å kontoret, arvode	1,200: —		
Hamnens andel i stadens allmänna omkostnader (byggnadschef, polis, bokföring m. m.)	2,500: —		
Transport	7,450: —	10,700: —	75,583: 76

N:o 102.
Budget-förslag 1920.
Hamnen.

Transport		7,450: —	10,700: —	75,583: 76
Ersättning till befäl å fartyg i regelbunden trafik för af dem förrättad uppbörd och redovisning av broafgift för varor 10 % å uppbörden		1,000: —		
Pension till hamnfogden Isacson (30/1 1919)		2,340: —		
Kristidstillägg fyllnadsanslag för 1919		—: —		
Kristidstidstillägg för år 1920		—: —	10,790: —	
Öfriga utgifter:				
Hamnkontoret				
Hyra af lokal	500: —			
Skrifmateriel	100: —			
Telefonafgifter	100: —			
Städning och eldning	500: —	1,200: —		
Belysning å hamnen		2,000: —		
Renhållning å hamnen		1,500: —		
Årsafgift till Svenska Hamnförbundet		75: —		
Olycksfallsersättning för F. Svanström		48: —		
Fyllnad för täckande af brist i staten för hamnmaskineri N:o 2		2,530: —	7,353: —	28,843: —
Räntor och amorteringar:				
Hamnbyggnaden				
Enligt af Stadsfullmäktige den 22/11 1900 godkänd plan:				
Ett års ränta å ingående balans den 1/1 1920 kr. 31,905 à 5 %		1,595: 25		
Amortering för året		3,000: —	4,595: 25	
För den år 1907 beslutade nya hamnbyggnaden, hvartill anslagits kronor 229,000: — utgör ingående balansen den 1/1 1920 kr. 166,025: —.				
Ett års ränta å kr. 166,025: — à 4 1/2 %		7,471: 13		
12 årets amortering		5,725: —	13,196: 13	
För den år 1914 beslutade fortsättningen af nya hamnbyggnaden hvartill anslagits 113,000 kr. utgör ingående balansen den 1/1 1920 kr. 108,975: —.				
Ränta härå efter 5 %		5,448: 75		
Amortering		1,135: —	6,583: 75	
För den år 1917 beslutade fortsättningen af hamnbyggnaden hvartill anslagits 150,000 kr. (27/12 1917) ränta härå efter 6 %		9,000: —		
Transport		9,000: —	24,375: 13	104,426: 76

N:o 102. *Budget-förslag 1920. Hamnen.*

Transport	9,000: —	24,375: 13	104,426: 76
Ytterligare kostnad för den nya hamnbyggnaden utbetalt t. o. m. den 24/10 1919 kr. 23,583: 30 förslagsvis 40,000 kr. ränta härå efter 6 %	2,400: —		
Ränta å bristen 75,583: 76 efter 6 %	4,535: 02	15,935: 02	40,310: 15
Summa Kronor			144,736: 91

Inkomster:

Hamnafgifter för varor:			
Af ångfartyg i regelbunden trafik	10,000: —		
„ andra ångfartyg	6,000: —		
„ pråmar och segelfartyg	8,000: —	24,000: —	
Tonnageafgifter:			
För ångfartyg	3,000: —		
„ segelfartyg	1,000: —		
„ pråmar	2,000: —	6,000: —	30,000: —
Behållning af svängkran N:o 1	1,180: —		
„ „ „ N:o 3	2,000: —		
Svängkran N:o 4 enl. kontrakt med E. Lennqvist	2,300: —	5,480: —	
För uthyrning af påtplatser		2,400: —	
„ „ „ mindre kranar		2,000: —	
„ „ „ upplagsplatser i hamnen		5,000: —	
„ „ „ varuskjul		700: —	15,580: —
Brist			99,156: 91
Summa Kronor			144,736: 91

B. *Hamnmaskiner:*

1. Svängkran N:o 1.

Anläggningskostnad	11,000: —		
Afgår 6 års amortering	6,600: —		
	4,400: —		
Utgifter:			
Ett års ränta å 4,400 kr. à 5 %		220: —	
Sjunde årets amortering		1,100: —	1,320: —
Maskinist, förslagsvis		2,000: —	
Strömförbrukning		200: —	
Diverse material och reparationer		300: —	2,500: —
Inkomster utöfver utgifter			1,180: —
Summa Kronor			5,000: —

N:o 102.
Budget-förslag 1920. Hamnen.

Inkomster:

Hyror, förslagsvis			5,000: —
		Summa Kronor	5,000: —

2. Malmlossningsanordning N:o 2.

Anläggningskostnad	25,000: —
Afgår 6 års amortering	15,000: —
Återstående kostnad	10,000: —

Utgifter:

Ett års ränta å kr. 10,600 à 5 %	530: —	
Sjunde årets amortering	2,500: —	3,030: —
Maskinist, förslagsvis	1,600: —	
Handtlangning	400: —	
Strömförbrukning	100: —	
Diverse material och reparationer	400: —	2,500: —
	Summa Kronor	5,530: —

Inkomster:

Kranafgift, förslagsvis		3,000: —
Fyllnad af hamnmedel		2,530: —
	Summa Kronor	5,530: —

3. Svängkran N:o 3.

Utgifter:

Maskinist, förslagsvis	1,000: —		
Strömförbrukning	150: —		
Diverse material och reparationer	200: —	1,350: —	
Inkomster utöfver utgifter		2,000: —	3,350: —
		Summa Kronor	3,350: —

Inkomster:

Hyror, förslagsvis		3,350: —
	Summa Kronor	3,350: —

4. Svängkran N:o 4.

Utgifter:

Inlevereras till hamnkassan		2,300: —
	Summa Kronor	2,300: —

Inkomster:

Hyra enligt aftal med E Lennqvist		2,300: —
	Summa Kronor	2,300: —

Västerås den 31 oktober 1919.

För Hamnstyrelsen:

C. A. PALMÉN.

Eric Plantin.

Bil. Litt. H.

N:o 102. *Budget-förslag 1920. Renhållningsverk, Svingård, Landtbruk o. skogar.*

Förslag

till

Utgifts- och inkomststat för Västerås stads Renhållningsverk, Svingård, Landtbruk och Skogar år 1920.

10 A. Renhållningsverket.

Utgifter:

a) *Anskaffning och underhåll af inventarier:*			
1. Inköp af kärl, förslagsvis	1,500: —		
2. En ny latrinvagn, 2 vinteråkdon, 2 vagnar ombyggda	4,500: —		
3. Beklädnadspersedlar	2,200: —	8,200: —	
4. Komplettering och underhåll af kärl	500: —		
5. Reparation af fordon	2,000: —	2,500: —	10,700: —
b) *Löner och arvoden:*			
Kontanta aflöningar enligt löneregleringskommitténs förslag till ordinarie personal: förvaltaren, kontorsbiträde, förman, fodermarsk, 13 renhållningsarbetare och en sopare.			
1. Löner och ålderstillägg	37,600: —		
2. Dyrtidstillägg	43,100: —	80,700: —	
3. Hyra för bostäder till 11 arbetare à 400: —		4,400: —	
4. Extra kontorsbiträde		1,500: —	
5. Extra arbetare		20,000: —	106,600: —
6. Extra kristidstillägg år 1919 (28/8 1919)			7,800: —
c) *Inköp af torfmull*			30,000: —
d) *Stallet:*			
1. Utfodring		12,160: —	
2. Hästskoning		1,000: —	
3. Underhåll af seldon, täcken och presenningar		1,200: —	
4. Försäkringspremie		250: —	14,610: —
		Transport	169,710: —

N:o 102. *Budgetförslag 1920. Renhållningsverk, Svingård, Landtbruk o. skogar.*

	Transport		169,710: —
e) *Öfriga utgifter:*			
1. Kontorshyra och hyra för förvaltarebostad	2,500: —		
2. Olycksfallsförsäkring	250: —		
3. Trycksaker och kontorsböcker	300: —		
4. Vattenafgift	75: —		
5. Sotning	30: —		
6. Upphämtning af sopor söndagar	720: —		
7. Brandstodsafgifter	150: —		
8. Belysning i stallet, fabriken och kontoret samt värme i förvaltarens bostad och städning å kontoret	900: —		
9. Underhåll af fabriken	300: —		
10. Telefonafgifter	400: —		
11. Läkare och veterinärarvode	250: —		
12. Medicin	600: —		
13. Drifkraft för blandmaskin	1,000: —		
14. Diversn utgifter	2,500: —		9,975: —
	Summa Kronor		179,685: —

Inkomster:

Försäljning af stallströ och sopor	5,000: —	
„ „ torfmullspudrett	40,000: —	
„ „ torfmull	4,000: —	
Hämtningsafgifter	9,000: —	58,000: —
Summa Kronor		58,000: —

10 B. **Svingården.**

Utgifter:

a. Kraftfoder	20,000: —	
b. Inköp af grisar	3,000: —	
c. Aflöningar	6,500: —	
d. Transport af svinmat till Malma	4,000: —	
e. Ved, lyse och diverse	6,000: —	
f. Arrende för svingården	5,000: —	44,500: —
Summa Kronor		44,500: —

Inkomster:

a. Försäljning af fläsk	65,000: —
Summa Kronor	65,000: —

20 B. Landtegendomar.

N:o 102. *Budgetförslag 1920. Renhållningsverk, Svingård, Landtbruk o. Skogar.*

Utgifter:

a) *Anskaffning och amortering:*

1. Anskaffning af redskap, förslagsvis		2,000: —	
2. 3:dje årets amortering af motorplogen (5 år)		2,200: —	
3. 2:dra årets amortering af elektrifiering (5 år)		10,310: 29	
4. 2:dra „ „ „ Malma källare (3 år)		1,300: —	
5. 1:sta „ „ „ inventarier och reparation på Kristiansborg (58,000: — under 5 år)		11,600: —	27,410: 29

b) *Arrenden:*

1. Arrende för Nordanby	1,500: —		
2. „ „ del af Kungsängen	200: —		
3. „ „ „ „ Östra utmarken	1,700: —	3,400: —	
4. „ „ Malma		3,000: —	
5. „ „ Kristiansborg		3,000: —	9,400: —

c) *Aflöningar:*

1. Till arbetare vid Nordanby	16,000: —	
2. „ „ „ Malma	18,000: —	
3. „ „ „ Kristiansborg	10,000: —	
4. „ bokhållare, förslagsvis	3,600: —	47,600: —

d) *Produkter af egen skörd:*

1. Utsäde till:		
Nordanby	4,410: —	
Malma	5,100: —	
Kristiansborg	2,750: —	12,260: —

e) *Utfodring:*

1. Till stallet vid:		
Nordanby	9,000: —	
Malma	12,000: —	
Kristiansborg	7,000: —	28,000: —
2. Till ladugården		16,600: —

f) *Underhåll och reparationer:*

1. Underhåll af seldon	1,200: —	
2. „ „ fordon och redskap	2,000: —	
3. „ „ hus	7,000: —	4,700: —
	Transport	145,970: 29

N:o 102. *Budgetförslag 1920. Renhållningsverk, Svingård, Landtbruk o. Skogar.*

		Transport	145,970: 29
g) *Öfriga utgifter:*			
1. Hästskoning		1,500: —	
2. Häst- och brandförsäkring		600: —	
3. Driftkostnad för motorplogen		2,500: —	
4. Komposter och pudrett från renhållningsverket		6,500: —	
5. Läkare, veterinärer och medicin		800: —	
6. Krono-, kommunal- och prästutskylder		1,500: —	
7. Afverkningskostnad för ved	1,700: —		
8. Rotvärde å ved till Nordanby	1,000: —	2,700: —	
9. Hägningskostnad		2,000: —	
10. Diverse utgifter		4,000: —	22,100: —
h) *Jordförbättringar:*			
Täckdikning, stensprängning och kalkning			4,000: —
		Summa Kronor	172,070: 29

Inkomster:

a) *Diverse jordbruksprodukter:*		
Nordanby	44,000: —	
Malma	44,040: —	
Kristiansborg	30,050: —	118,090: —
Trädgården vid Malma		1,200: —
Ladugården		32,000: —
Körning af svinmat	4,000: —	
Extra körning	14,000: —	18,000: —
Arrende för potatislotter		1,000: —
Hyra för stora byggnaden		2,500: —
	Summa Kronor	172,790: —

20 C. **Skogarne.**

a) *Löner och arvoden:*	
Skogvaktaren, lön	1,000: —
b) *Dyrtidstillägg för 1920*	2,132: —
Extra kristidstillägg för 1919 (28/8 1919)	600: —
(Bostad 2 rum och kök samt vedbrand beräknadt till 485: —)	
Jägmästaren för tillsyn af stadens skogar	200: —
Transport	3,932: —

N:o 102. *Budgetförslag 1920. Renhållningsverk, Svingård, Landtbruk o. Skogar.*

Transport		3,932: —
c) *Öfriga utgifter:*		
Skogvaktaren för hållande af cykel	50: —	
Telefonafgift	80: —	130: —
Hägning	300: —	
Reparation af hägnader	200: —	500: —
Rensning af skogsdiken		300: —
Kulturarbeten:		
Plantor	500: —	
Arbete	500: —	1,000: —
Barkning af asp	450: —	
Röjning för afverkning	200: —	650: —
Oförutsedda utgifter		200: —
Summa Kronor		6,712: —

Inkomster:

Rotvärde af 520 kbm. ved à 10: —	5,200: —
Summa Kronor	5,200: —

N:o 102.
Budget-förslag 1920.
Badhus-styrelsen.

Bil. Litt. I. 1.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Badhusstyrelsen får härmed öfverlämna förslag till stat för år 1920 för stadens varmbadhus.

Ehuru badfrekvensen alltjämt är i stigande har dock styrelsen icke kunnat frånkomma en brist äfven i denna stat på grund af de fortfarande höga kostnaderna, särskildt för aflöningar och bränsle.

Hvad aflöningar beträffar har styrelsen tilldelat de båda förmännen, föreståndaren och maskinisten, ytterligare ett ålderstillägg à 150 kronor hvardera, badarens lön har höjts med kronor 180, kassörskans med kronor 150 och lönerna till baderskor, vakter i folkbad och simhall samt tvätterskor höjts med kronor 120 till dem hvar. I öfrigt äro beloppen i vissa fall något ändrade vid jämförelse med innevarande års stat å såväl inkomster som utgifter, med hänsyn till de erfarenheter, som under året vunnits, och inträffade förändringar i priser.

Västerås den 15 oktober 1919.

Å Badhusstyrelsens vägnar:

THEOFIL ÖBERG.

Bil. Litt. I. 2.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomsstat för år 1920 för Västerås stads varmbadhus.

Utgifter:

Andel i obligationslån:			
Ränta	10,193: 86		
Amortering	3,474: 33	13,668: 19	
7:de året, kostnaden för inledning af åvatten i badhuset, 5,000 kronor, enligt Stadsfullmäktiges beslut den 29 maj 1913			500: —
Transport			500: —

N:o 102.
Budgetförslag 1920. Badhusstyrelsen.

Transport		500: —
Aflöningar:		
Föreståndaren, lön	1,500: —	
Bostad, 2 rum och kök jämte värme, 500 kr. ($^{21}/_{12}$ 1915)		
Maskinisten, lön	1,500: —	
Bostad, 1 rum och kök jämte värme, 330 kr. ($^{21}/_{12}$ 1915)		
Eldaren, lön	1,200: —	
Biljettförsäljerskan, lön	1,050: —	
Badaren, lön	1,200: —	
4 baderskor à kr. 480: —	1,920: —	
2 vakter i folkbad och simhall à kr. 840: —	1,680: —	
2 tvätterskor à kr. 920: —	1,840: —	
Provisioner	5,000: —	
Krigstidstillägg för 1920, förslagsvis	18,000: —	
Arvode till kontrollanten	600: —	35,490: —
Öfriga utgifter:		
Bränsle	30,000: —	
Elektrisk belysning	900: —	
Underhåll af inventarier	400: —	
» af linne, nyanskaffning	1,000: —	
» af fastigheten	1,000: —	
» pannor och ledningar	800: —	
Tvätt, extra hjälp, tvättmedel	1,500: —	
Renhållning och städning	300: —	
Skrif- och trycksaker	500: —	
Badingredienser	500: —	
Telefon	180: —	
Läkararvode och medicin	150: —	
Brandförsäkringspremie	209: 10	
Olycksfallspremie, förslagsvis	100: —	
Förbrukningsartiklar	5,000: —	
Utskylder	1,050: —	
Oförutsedda utgifter	420: 90	44,010: —
Summa utgifter		80,000: —

Inkomster:

Karbad	18,000: —	
1:sta klass badstu	10,000: —	
Simhall med värmestuga (vinter)	4,000: —	
Simhall med värmestuga (sommar)	7,000: —	
Medicinska bad	5,000: —	
Billighetsbadstu	13,000: —	
Skolbad	3,000: —	
Försålda tvålbiljetter	5,000: —	65,000: —
Brist		15,000: —
Summa inkomster		80,000: —

N:o 102.
Budget-förslag 1920. Gårdar och tomter.

Bil. Litt. J.

Förslagsvis beräknade inkomster och utgifter för Västerås stad tillhöriga gårdar och tomter för år 1920.

Taxeringsvärde Kronor		Inköpspris Kronor	Inkomster Kronor	Utgifter Kronor	Behållning Kronor
20,200	Gården N:o 65 Västra kvarteret	30,000	1,635	500	1,135
32,400	„ „ 85 „ „	42,000	3,100	1,200	1,900
27,600	„ „ 93 „ „	25,000	2,000	500	1,500
8,300	„ „ 94 „ „	8,000	700	200	500
15,500	„ „ 98 „ „	15,500	1,100	250	850
5,500	„ „ 99 „ „	4,500	250	75	175
70,200	„ „ 109 „ „	42,000	3,150	1,000	2,150
28,600	„ „ 116 „ „	17,000	1,600	500	1,100
6,300	„ „ 119 „ „	4,500	375	100	275
59,800	„ „ 133 „ „	60,000	4,500	1,000	3,500
151,700	„ „ 147 „ „	180,000	13,500	2,500	11,000
12,500	„ Loviselund	6,000	575	500	75
4,700	„ Nedre Backa	3,400	254	250	4
20,000	„ Adolfsberg	15,000	1,000	500	500
8,400	„ Kristineberg	7,000	800	300	500
20,000	„ Fridsborg	20,000	1,200	500	700
13,100	„ N:o 35 Västermalm	7,000	500	350	150
7,200	„ Stenbo (skänkt)	—	200	100	100
4,000	„ Rosenberg	7,000	150	70	80
19,200	„ Granneborg	21,000	1,023	500	523
20,000	„ N:o 72, 73 a Södra kvarteret ...	37,000	600	300	300
8,000	„ „ 73 b „ „ ...	5,400	500	200	300
5,000	„ „ 75 Södra kvarteret	1,800	—	—	—
—	„ „ 76 „ „	—	150	—	150
35,000	„ „ 78 „ „	35,000	3,150	1,000	2,150
38,500	„ „ 83 „ „	21,000	2,750	800	1,950
40,000	„ „ 90 „ „	40,000	3,300	1,000	2,300
42,000	„ „ 91 „ „	35,000	2,100	800	1,300
20,000	„ „ 92 „ „	19,000	1,400	500	900
	Transport	—	51,562	15,495	36,067

N:o 102.
Budget-förslag 1920. Gårdar och tomter.

Taxerings-värde Kronor		Inköpspris Kronor	Inkomster Kronor	Utgifter Kronor	Behållning Kronor
—	Transport	—	51,562	15,495	36,067
130,000	Gården N:o 110 Södra kvarteret	130,000	5,990	1,200	4,790
50,000	„ „ 111 „ „	33,750	2,550	800	1,750
100,000	„ „ 112a „ „	65,000	3,970	1,500	2,470
40,000	„ Gamla Varmbadhuset..............	7,000	500	200	300
32,500	„ Kungsdal	45,000	3,660	2,000	1,660
30,000	„ N:o 1 Norra kvarteret	44,750	7,300	1,500	5,805
40,000	„ „ 2 „ „	50,000	4,510	1,500	3,010
44,100	„ „ 3&4 „ „	55,000	3,639	2,000	1,639
10,000	„ „ 5 „ „	12,000	780	300	480
5,200	„ „ 6 „ „	7,475	970	200	770
11,500	„ „ 7 „ „	11,000	485	200	285
22,500	„ „ 21 „ „	30,000	5,000	1,000	4,000
15,700	„ „ 43 „ „	14,400	1,195	500	695
22,000	„ „ 119 z „ „	28,000	1,205	500	705
5,300	„ Nyby..................................	6,000	300	100	200
105,000	„ N:o 5 Gude.........................	120,000	7,700	2,000	5,700
11,000	„ Kristinedal	12,000	460	200	260
28,700	„ Katrinelund N:ris 14, 15 & 16...	14,000	2,500	800	1,700
79,000	„ Kungsängen N:o 7.................	125,000	3,760	2,000	1,760
22,700	„ Lustigkulla N:o 4 & 5	30,000	1,650	500	1,150
—	Mark, inlagd till tomten N:o 5 Klara (Ströms sterbhus)	—	10	—	10
—	Ett område af Svantegatan (Major Mossberg)	—	15	—	15
—	Ett område af Svantegatan (Direktör Falk)	—	15	—	15
—	Tomten N:o 84 b Västra kvarteret (Fru Lindrot)	—	10	—	10
—	Mark till lägenheten Nyro (Vedholm)...	—	25	—	25
—	Ett område af Mariaberget (Borgmästare Karlsson).......................................	—	10	—	10
—	Ett område, inlagdt till tomten N:o 35 Norra kvarteret	—	5	—	5
	Summa Kronor	—	109,776	34,495	75,281

N:o 102.
Budget-förslag 1920.
Vedgården.

Bil. Litt. K.

Förslag
till
utgifts- och inkomststat för Västerås stads Vedgård år 1920.

Utgifter:

a) *Hyror:*

För f. d. Lifsmedelsnämndens vedgård, 12,900 kvm. — 500 kvm. upplåtet till Ing. P. Andersson	6,200:—	
För f. d. Sundinska vedgården	500:—	
» kontor	500:—	
» stall m. m.	1,000:—	8,200:—

b) *Nyanskaffning och underhåll:*

Underhåll af hästar, körredskap och annan materiel		10,000:—

c) *Löner och arvoden:*

Löner och traktamenten för kontorspersonal	17,700:—	
Aflöning till fodermarsk och körkarlar, förslagsvis	22,000:—	
Aflöning till nattvakt, förslagsvis	4,000:—	
Aflöning till arbetare, förslagsvis	55,000:—	98,700:—

d) *Räntor:*

Ränta å rörelsekapital		10,000:—

e) *Öfriga utgifter och förbrukningsartiklar:*

Lyse, värme och städning	700:—	
Skrifmateriel, tryck- och annonskostnader	2,500:—	
Foder till 6 st. hästar samt hästskoning	12,000:—	
Försäkringspremier	240:—	
Veterinärarvode och medicin	100:—	
Läkarearvode och medicin	500:—	
Elektr. kraftförbrukning, lyse och smörjoljor m. m.	2,500:—	
Extra utkörning af ved	15,000:—	33,540:—
	Kronor	160,440:—

Inkomster:

Bruttoinkomst af rörelsen		160,440:—
	Kronor	160,440:—

N:o 102.
Budgetförslag 1920. Brandverket.

Bil. Litt. L.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Brandstyrelsen får härmed för fastställelse öfverlämna förslag till utgifts- och inkomststat för brandverket för år 1920 och därvid anföra följande.

Ifråga om de för verkets befattningshafvare uppförda löneförmånerna är att anmärka, att några befattningshafvare uppflyttats i högre lönegrad, att kristidstillägg i staten icke beräknats, då frågan därom i annan ordning — eventuellt i samband med en lönereglering — torde komma att af Stadsfullmäktige afgöras.

Brandstyrelsen begär brandstyrkans ökande med en brandman. Utom att den ökade brandredskapen kräfver denna utökning, skulle Brandstyrelsen härigenom blifva satt i tillfälle att kunna mera ingående pröfva de upprepade framställningarne från brandmanskapet angående rätt att åtnjuta flera fridagar — framställningar, som på grund af bristen på manskap måst afslås.

På grund af nedgång i priset äro anslag till en del förbrukningsartiklar beräknade till lägre belopp än i innevarande års stat.

I staten har upptagits ett nytt anslag å 700 kronor för aflöning af vikarier under af brandmanskapet åtnjuten semester. För att vidmakthålla brandmanskapet vid effektiv styrka har tillfällig rekrytering måst ske under semesterledigheten. Aflöningen till de härför anlitade personerna har enligt gammal praxis hittills bestridts af tillgängliga medel å en del andra anslag och af brandverkets inkomster. Styrelsen anser det riktigare att härför upptages ett särskildt anslag, och är detsamma beräknadt med hänsyn till nuvarande arbetslöner.

Under diverse utgifter är anslaget för telefon och telefonsamtal höjdt från 300 kronor i innevarande års stat till 500 kronor sedan telefon till ångsprutchefen tillkommit — af förbiseende upptogs ej anslag härför i innevarande års stat — och med ledning af utgifterna, som detta år för ändamålet åtgått.

Under nyanskaffning har upptagits anslag för nyanskaffning af s. k. hacketaltråd för brandtelegrafen, ny slang och ett brandskåp med respektive 1,000, 4,000 och 500 kronor.

Brandstyrelsen finner det förstnämnda anslaget behöfligt dels för ersättande af den otillförlitliga allarmledningen öfver Jakobsberg — såsom uppsatt under kristiden består den af ej isolerad tråd —, dels ock för tråd till ett nytt brandskåp, hvarför sistberörda anslaget är beräknadt, inom de numera tätt bebyggda områdena öster om järnvägslinjen till Tillberga, förslagsvis inom Frejaföreningen eller byggnadsområdet Hemdal.

En del af den befintliga slangmaterialen, såsom varande ofta reparerad och lappad, befinner sig i dåligt skick. Härutöfver förstördes under eldsvådan uti fastigheten N:o 6 b och 7 a södra kvarteret åtskillig slang, hvarför det är tid uppå att tillföra brandverket förstärkning af förrådet. Det begärda anslaget å 4,000 kronor beräknas för 500 meter slang.

N:o 102.
Budgetförslag 1920. Brandverket.

Å utgiftssidan har Brandstyrelsen inom linien upptagit ränta efter 8 % å värdet af brandverkets fastigheter, motsvarande $^2/_3$ af brand- och polisstationen och hela den s. k. Borgmästaregården.

Värdet å brandstationen är beräknadt till $^2/_3$ af den bokförda kostnaden för fastigheten och å Borgmästaregården motsvarar detsamma köpeskillingen för gården jämte kostnaden för dess ombyggnad för brandverkets behof. Orsaken till nu angifna af Brandstyrelsen vidtagna åtgärd är, att styrelsen funnit den princip vara riktig, som kommit till uttryck uti Stadsfullmäktiges Beredningsutskotts uttalande vid förbehandlingen af budgeten för innevarande år, att önskligt vore, att å de olika kommunala institutionerna fördelades hvad som af ränta och amorteringar å stadens låneskuld belöpte å för desamma vidtagna, med lånemedel bekostade, anordningar, hvilken princip för förtydligande af styrelsens ståndpunkt ock kan formuleras så, att samtliga utgifter för en kommunal institution böra, såvidt möjligt, påföras densamma i dess budget.

Å inkomstsidan äro upptagna samma inkomster som i år beräknats äfvensom behållning å ersättningar, som utgått för brandkårens medverkan vid släckning af eldsvådor å orter utom Västerås.

Under hänvisning till det nu anförda får styrelsen föreslå, att Stadsfullmäktige ville fastställa följande

Förslag

till

budget för brandverket under nästkommande år.

Utgifter:

Pensioner:

f. brandchefen C. G. Sjöqvist			2,000: —
f. tornväktaren C. E. Ericsson			75: —
afl. brandmästaren K. F. Sandbergs änka ($^{27}/_2$ 1919)			500: —

Löner och arvoden:

Brandchefen, lön	3,000: —		
Beklädnadsersättning	200: —		
Extra tillägg för 1920	300: —	3,500: —	
Bostad, värde 800: —.			
vice brandchefen, lön	2,500: —		
Beklädnadsersättning	200: —		
Extra tillägg för 1920	300: —	3,000: —	
Bostad, värde 800: —.			
	Transport	6,500: —	2,575: —

N:o 102. *Budgetförslag 1920. Brandverket.*

		Transport	6,500: —	2,575: —
Förste brandmästaren, lön		1,700: —		
Två ålderstillägg à 150: —		300: —		
Beklädnadsersättning		175: —		
Extra tillägg för 1920		125: —	2,300: —	
Bostad, värde 400: —.				
Andre brandmästaren, lön		1,500: —		
Två ålderstillägg à 150: —		300: —		
Beklädnadsersättning		175: —		
Extra tillägg för 1920		125: —	2,100: —	
Bostad värde 400: —.				
Verkstadsförmannen, lön		1,300: —		
Ett ålderstillägg		100: —	1,400: —	
Bostad, värde 225: —.				
Förste brandförman, lön		1,100: —		
Två ålderstillägg à 100: —		200: —	1,300: —	
Bostad, värde 400: —.				
Andre brandförman, lön		1,000: —		
Två ålderstillägg à 100		200: —	1,200: —	
Bostad, värde 400: —.				
Maskinisten, lön		1,000: —		
Två ålderstillägg à 100: —		200: —	1,200: —	
Bostad, värde 400: —.				
Sex brandmän, lön	900: —			
Två ålderstillägg à 100: —	200: —	1,100: —	6,600: —	
(I denna grupp 1920 N:ris 6, 7, 11, 12, 17 och 18).				
Två brandmän, lön	900: —			
Ett ålderstillägg à 100: —	100: —	1,000: —	2,000: —	
(I denna grupp 1920 N:ris 10 och 16).				
Åtta brandmän, lön		900: —	7,200: —	31,800: —
(I denna grupp 1920 N:ris 1, 3, 4, 8, 13, 14, 19 och 20).				
Till de gifta bostad värde 225: —				
„ „ ogifta „ „ 120: —				
Kol, ved och lyse				3,500: —
Stallet:				
Utfodring och skoning af två hästar				4,000: —
			Transport	41,875: —

N:o 102. Budgetförslag 1920. Brandverket.

Diverse utgifter: Transport		41,875: —
Reservanslaget för sjukdomsfall	200: —	
Trycksaker och skrifmateriel	500: —	
Tvätt, skurning och städning	400: —	
Underhåll af brandtelegrafen och ringledningar till reservkåren	450: —	
Underhåll af brandredskapen	1,000: —	
Underhåll af inventarierna i brandstationen och verkstäderna	600: —	
Telefon och telefonsamtal (5 app.)	500: —	
Brandstodsafgifter för inventarier	500: —	
Läkarearvode och medecin	350: —	
Hyra för bostäder åt 2 st. gifta brandmän à 400 kr.	800: —	
Benzin och smörjoljor till automobilerna	2,000: —	
Skorstensfejaren, lön	25: —	
Oförutsedda utgifter	1,000: —	
Beklädnad 250 kr. för 20 man	5,000: —	
Reservanslag till semestervikarie	700: —	14,025: —
Brandkårens reserv:		
Ångsprutechefen	100: —	
Vice d:o	75: —	
1 maskinist	150: —	
2:dre maskinist	75: —	
2 eldare à 40 kronor	80: —	
20 man à 30 kronor	600: —	
Öfningar med manskapet	500: —	
10 hl stenkol à 17: 50 pr hl.	175: —	1,755: —
Allmänna brandstyrkan:		
Diverse utgifter vid eldsvådor	300: —	
Utgifter vid sprutmönstringar	250: —	550: —
Nyanskaffningar:		
3,000 m. hacketaltråd	1,000: —	
500 m. slang	4,000: —	
1 brandskåp	500: —	5,500: —
Fastigheter:		
8 % à ²/₃ af byggnadskostnaden för brand- och polisstationen 100,000: —	8,000: —	
8 % å värdet af fastigheten N:o 21 norra kvarteret 50,000: —	4,000: —	
	12,000: —	
Summa Kronor		63,705: —

N:o 102.
Budget-förslag 1920. Brandverket.

Inkomster:

Diverse inkomster från verkstäderna m. m.	8,000: —	
Ersättning för skötsel och underhåll af ambulans-automobilen	3,000: —	
Behållning af ersättning för biträde med släckning af eldsvådor	4,000: —	15,000: —
Brist att genom uttaxering fyllas		48,705: —
Summa Kronor		63,705: —

Västerås den 15 november 1919.

På Brandstyrelsens vägnar:

JOHAN SVENSSON.

Ragnar Tenow.

Bil. Litt. L. 2.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning däraf, att vid den nyligen timade eldsvådan inom järnvägens verkstad två af sugslangarna till stora ångsprutan förstördes och nya sådana i deras ställe därför måste anskaffas samt styrelsen anser att ytterligare en slang bör, för mötande af alla eventualiteter, finnas i reserv, får styrelsen härmed hemställa,

att Stadsfullmäktige för nyanskaffning af 3 st. sugslangar ville anvisa ett anslag af 1,000 kronor.

Västerås den 24 november 1919.

På Brandstyrelsens vägnar:

JOHAN SVENSSON.

Ragnar Tenow.

N:o 102.
Budget-förslag 1920. Magistratens förslag

Bil. Litt. M. 1.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Vid uppgörande af inkomst- och utgiftsstat för år 1920, som Magistraten anhåller Drätselkammaren ville utföra och hvaraf Magistraten förväntar ett exemplar för att med Magistratens yttrande underställas Stadsfullmäktiges pröfning, får Magistraten anhålla att Drätselkammaren ville iakttaga följande.

Den rådande *dyrtiden,* hvilken efter allt att döma torde fortsätta äfven under nästkommande år, medför för staden plikt att sörja för att dess befattningshafvare erhålla de tillskott till deras löner, som motsvara nedgången i penningevärde efter det lönerna bestämts och göra det möjligt för befattningshafvare att på de aflöningsförmåner, de af staden erhålla, uppehålla ett lefnadssätt någorlunda motsvarande hvad som för dem beräknats vid antagande af lönestaten för dessa befattningshafvare.

I afseende å det *dyrtidstillägg,* som bör beräknas för befattningshafvare, hvilka erhållit sina löner reglerade efter det kristiden inträdt och sålunda erhållit en grundlön, motsvarande de förhållanden, som rådt innan den värsta dyrtiden inträffat, synes det Magsitraten att härvid lämpligen bör tillämpas de enligt Kungl. Maj:ts Kungörelse den 30 maj 1919 (Sv. Förf.-saml. N:o 262) fastställda allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshafvare i statens tjänst med det enligt Kungl. Maj:ts Kungörelse den 16 juli 1919 (Sv. Förf.-saml. N:o 417) förändrade grundtal, för närvarande = 141, att gälla tillsvidare från och med juli månad 1919.

För de befattningshafvare, hvilkas löner reglerats före kristidens ingång, kommer emellertid ett dyrtidstillägg, beräknadt efter ofvannämnda grunder icke att vara tillräckligt att jämte de belopp, de enligt för dem gällande lönereglerringen erhålla, fylla samma befattningshafvares lefnadsbehof.

I följd häraf böra för samma befattningshafvare, i afbidan på att deras löner regleras, beräknas *provisoriska tillägg* till nu utgående grundlöner, så att de uti aflöningshänseende under nästkommande år blifva likställde med öfriga befattningshafvare, hvilka hafva någorlunda jämnställd utbildning och lika ansvarsfull befattning i stadens tjänst.

Magistraten och Rådhusrätten. Beträffande *Magistraten* och *Rådhusrätten* föreslår Magistraten följande ändringar uti den för 1919 gällande stat.

För Brottmålsrådmannen, som för närvarande såsom landstingets i länet kamrerare i sitt tjänsterum begagnar landstinget tillhöriga skrifbord och kassaskåp, det sistnämnda nödvändigt för förvarande af till honom såsom notarius publicus lämnade penningmedel och värdehandlingar, måste, då han vid årsskiftet lämnar denna tjänst, anskaffas ett nytt skrifbord och kassaskåp.

I följd häraf begär Magistraten för anskaffning och underhåll af inventarier ett belopp af .... Kronor 2,000:—

N:o 102.
Budgetförslag 1920. Magistratens förslag.

Vidkommande de till Magistratens ämbets- och tjänstemän utgående *löner och arvoden* samt behof af arbetskraft erinrar Magistraten om hvad Magistraten i sin skrifvelse den 28 oktober 1918 anfört angående uppgörande af stat för innevarande år för Magistraten och Rådhusrätten.

Något beslut om ny organisation och ny lönestat för Magistraten anser sig Magistraten dock för närvarande icke böra påkalla, enär denna fråga väl torde inom närmaste tiden komma att upptagas till behandling af den utaf Stadsfullmäktige för bland andra detta ändamål tillsatta löneregleringskommitté.

För bibehållande af den nu extra anställde brottmålsnotarien talar, utom hvad Magistraten i sin nyssnämnda skrifvelse anfört, den alltmer ökade mängd af brottmål, Rådhusrätten har att handlägga, samt att borgmästaren i sin befattning såsom polischef ser sig, i följd af ökade göromål, nödgad att jämväl vid tillsynen öfver polismännen och deras utbildning anlita biträde af denna extra brottmålsnotarie.

Under åberopande af hvad Magistraten härförut i anledning af rådande dyrtid och behof af dyrtidstillägg för stadens befattningshafvare anfört, får Magistraten, på det att befattningshafvare inom Magistraten och Rådhusrätten icke skola i aflöningshänseende komma att ställas betydligt lägre än befattningshafvare hos Drätselkammaren, Vatten- och Gasverksstyrelsen m. fl. stadens verk och inrättningar, föreslå att *provisoriskt* under år 1920 grundlönerna för nedannämnda befattningshafvare beräknas sålunda:

för hvardera rådmannen till	Kronor	6,000: —
för stadsnotarien med personligt lönetillägg	»	5,000: —
för extra brottmålsnotarien till	»	5,000: —
för stadsfiskalen*)	»	4,000: —

En särskild P. M. (Bil. 1) angående de belopp, som till Magistratens ledamöter skulle komma att utgå med beräkning af ofvannämnda provisoriska grundlöner och dyrtidstillägg bifogas.

Anslagen till skrifbiträden åt civilrådmannen, 600 kr., och åt brottmålsrådmannen, 1,200 kr., upptar Magistraten till samma belopp som förut eller Kr. 1,800: —

Med nu utgående anslag för beredande af semester åt Magistratens tjänstemän är omöjligt att utan särskilda bidrag af tjänstemännen själfva anskaffa vikarier, och då äfven den extra brottmålsnotarien bör erhålla semester, föreslår Magistraten att semesterarvodena ökas för borgmästaren till 450 kronor samt för rådmännen och de båda notarierna till 300 kronor eller sammanlagdt till Kronor .... 1,650: —

Reservationsanslaget för tillfälliga biträden bör för under år 1920 kommande val m. m. höjas till .... Kronor 1,000: —

Beträffande stadsvaktmästaren föreslår Magistraten att dennes lön och dyrtidstillägg beräknas till samma belopp, som af löneregleringskommittén föreslås för ordinarie poliskonstapel.

Biträdet åt stadsvaktmästaren bör erhålla 100 kronor i månaden eller för år .... Kronor 1,200: —
hvarå ej något dyrtidstillägg bör utgå.

*) Stadsfiskalen, som varit i tjänst sedan den 1 februari 1917 är från och med 1920 berättill ett ålderstillägg å 500 kronor.

N:o 102. *Budgetförslag 1920. Magistratens förslag.*

Kostnaden för renhållning, belysning och uppvärmning af rådhuset öfverlämnar Magistraten till Drätselkammaren att beräkna.

Öfriga utgifter böra med hänsyn till nu rådande förhållanden beräknas sålunda:

för tryck och annonskostnader	5,000: —
för skrifmateriel och bokbinderiarbeten såsom förut	4,000: —
för olycksfallsförsäkringspremier för stadsvaktmästaren och biträde	20: —
för läkarearvode för stadsvaktmästaren	4: —
för telefonafgifter enligt ökade afgifter med belopp, hvarom Drätselkammaren torde införskaffa uppgifter	
för oförutsedda utgifter	500: —

Kronouppbörds- och exekutionsväsendet.

Vidkommande *kronouppbörds-* och *exekutionsväsendet* föreslår Magistraten följande ändringar och tillägg uti den för år 1919 gällande stat:

För närvarande äro å kronouppbördskontoret anställda två ordinarie skrifbiträden, aflönade af staden, och har kronokassören härjämte anslag till extra skrifbiträden med 1,800 kronor.

På därom af kronokassören gjord hemställan föreslår Magistraten att samma anslag indrages och att i stället anställes ett ytterligare skrifbiträde å ordinarie stat, hvarigenom de ordinarie skrifbiträdenas antal skulle blifva tre. Hvad härutöfver komme att erfordras i skrifbiträden, bör detsamma af kronokassören själf betalas.

Det nya eller tredje skrifbiträdet bör erhålla samma aflöning som det andra ordinarie skrifbiträdet eller per år .... Kronor 1,000: — jämte dyrtidstillägg.

Första skrifbiträdet Fröken Skog är berättigadt till ett ålderstillägg.

Med hänvisning till Stadsfogdens skrifvelse till Magistraten (Bil. 2), föreslår Magistraten att anslag för ytterligare en exekutionsbetjänt lämnas.

Vidkommande aflöning till denne bör densamma utgå efter enahanda grunder, som för öfriga exekutionsbetjänter blir bestämd.

Enär i staten ingår att Stadsfogden skall erhålla fri telefon å sin tjänstelokal, bör i staten upptagas det belopp, som härför belöper.

Till Stadsfogdens framställning om inköp af en räknemaskin för stadsfogdekontoret tillstyrker Magistraten bifall, och bör härför upptagas ett belopp af .... Kronor 1,410: —

Magistraten har sig bekant, att nuvarande exekutionsbetjänterna i skrifvelse till Stadsfullmäktiges lönerregleringskommitté gjort framställning om lönereglering, att träda i verkställighet redan nästkommande år.

Hittills hafva exekutionsbetjänterna varit i lönehänseende jämnställda med poliskonstaplarne.

I afbidan på löneregleringskommitténs betänkande saknar Magistraten för närvarande skäl att yttra sig öfver exekutionsbetjänternas framställning i denna del.

Pensioner:

I sammanhang med staten för nästkommande år böra behandlas bilagda framställningar från exekutionsbetjänten, förre fjärdingsmannen i S:t Ilians socken, Carl Gustaf Wallin om pension för sig (Bil. 3) samt från Ordföranden

i Lundby sockens förra kommunalnämnd om en årlig pension åt förre fjärdingsmannen i sockne Adolf Fredrik Törn (Bil. 4). N:o 102. Budgetförslag 1920. Magistratens förslag.

Såsom skäl för bifall till Wallins framställning talar dennes höga ålder och Magistraten tillstyrker bifall till Wallins ansökning och att pensionen bör för honom bestämmas till 500 kronor årligen. Emot bifall till Törns begäran talar, att Törn ej själf begärt pension.

Enligt hvad bilagda skrifvelse (Bil. 5) till Magistraten utvisar, hafva exekutionsbetjänterna anhållit att ett kontorsrum måtte upplåtas åt dem i stadens gård, f. d. Slöjdskolan, vid Stora Torget.

I likhet med Stadsfogden tillstyrker Magistraten bifall till framställningen. Beviljas densamma, bör bland *öfriga utgifter* upptagas kostnaden för samma rum med värme och belysning.

För den föreslagna sjätte exekutionsbetjänten bör anslag för hållande af velociped och telefon upptagas.

I andra fall kunna *öfriga utgifter* behållas oförändrade med iakttagande af ökade telefonafgifter.

Beträffande *polisväsendet* och *fångvård* hänvisar Magistraten dels till löneregleringskommitténs blifvande förslag vidkommande aflöning och dyrtidstillägg åt polismännen, dels till Stadsfiskalens bilagda skrifvelse till Magistraten (Bil. 6), och dels till änkans efter förre Poliskonstapeln Asplund framställning (Bil. 7), hvarjämte Magistraten erinrar att Stadsfullmäktige den 26 juni 1919 beviljat Öfverkonstapeln C. A. Vretlövs änka, Gerda Amalia Elisabet Vretlöv, pension till ett belopp af 400 kronor och 200 kronor för hvarje barn till dess de fyllt aderton år. Poliskåren.

Anslaget till underhåll af inventarier och vapenpersedlar Kronor 3,000: — bör bibehållas oförändradt.

Kostnaderna för renhållning, belysning och uppvärmning böra ökas med belopp, Drätselkammaren torde bestämma.

Öfriga utgifter böra i staten upptagas oförändrade, utom hvad angår telefonafgifter och de anslag, hvarå Stadsfiskalen påpekat att ändringar böra ske.

Anslaget till fångars vård och förplägnad lärer icke kunna beräknas till lägre belopp än .... Kronor 3,000: —

Magistraten bifogar statförslag från Fattigvårdsstyrelsen, Hyresnämnden, Byggnadsnämnden, Hälsovårdsnämnden, Arbetsförmedlingen, Badhusstyrelsen, Hamnstyrelsen och Planteringsnämnden.

Från Vatten- och Gasverksstyrelsen och pensionsnämnderna hafva statförslag ännu ej inkommit.

Beträffande i nuvarande staten upptaget anslag, 300 kronor, till biträde åt taxeringsnämndernas ordförande, påvisar Magistraten, att samma anslag måste höjas till minst .... Kronor 1,000: —

Vidare erinrar Magistraten att Lifsmedelsnämndens rörelse, däröfver bokslut ännu ej skett, torde gått med en förlust af cirka 350,000 kronor, hvarför täckning bör beredas.

Västerås Rådhus den 7 november 1919.

På Magistratens vägnar:

JOHN KARLSSON.

H. Cronholm.

N:o 102.
Budgetförslag 1920. Magistratens förslag.

Bilaga Litt. M. 2.

P. M.

angående de aflöningsbelopp, Magistratens och Rådhusrättens befattningshafvare skulle erhålla enligt Magistratens förslag å *provisoriska* grundlöner för år 1920 med dyrtidstillägg efter ett grundtal för närvarande med 141.

	per månad		per år	
Borgmästaren:				
Grundlön lika som förut			5,000: —	
Ålderstillägg	500: —		1,000: —	
Dyrtidstillägg	329: —	829: —	3,948: —	9,948: —
Civilrådmannen:				
Provisorisk grundlön	500: —		6,000: —	
Ålderstillägg	83: 33		1,000: —	
Dyrtidstillägg	368: 17	951: 50	4,418: —	11,418: —
Brottmålsrådmannen:				
I likhet med civilrådmannen		951: 50		11,418: —
Stadsnotarien:				
Provisorisk grundlön	416: 66		5,000: —	
Ålderstillägg	41: 67		500: —	
Dyrtidstillägg	309: 71	768: 04	3,716: 48	9,226: 48
Extra brottmålsnotarien:				
Provisorisk grundlön	416: 66		5,000: —	
Dyrtidstillägg	280: 45	697: 11	3,365: 40	8,365: 40
Stadsfiskalen:				
Provisorisk grundlön	333: 33		4,500: —	
Ålderstillägg	41: 67		—: —	
Dyrtidstillägg	270: 25	645: 25	3,243: —	7,743: —

Bil. Litt. M. 3.

N:o 102. *Budgetförslag 1920. Stadsfogdens förslag.*

Till Magistraten i Västerås.

Redan i oktober i fjol hade jag äran anhålla, att Magistraten ville hos Stadsfullmäktige göra framställning om anslag till aflöning af en ny exekutionsbetjänt, och påvisade jag som skäl för denna min anhållan, i hur hög grad exekutionsarbetet här i staden under de senare åren ökat. Denna ökning har under innevarande år pågått i ännu högre grad, i det att kronorestlängden för 1918 uppgick till en summa af 218,742 kronor 93 öre, då den för år 1917 stannade vid 127,408 kronor 57 öre. Beträffande kommunalrestlängderna utgöra slutsiffrorna för innevarande år kronor 514,213:51, medan de i fjol stannade vid kronor 267,101:76. Ökningen å kronorestlängden har alltså uppgått till cirka 72 % och å kommunalrestlängden till cirka 92 %, och detta blott på ett enda år.

Det anslag, som förslagsvis skulle utgå för aflöning af en ny exekutionsbetjänt, utgöres, enligt innevarande års lönestat, af:

Lön och tjänstgöringspengar	1,300: —
Ett ålderstillägg	150: —
Provisoriskt lönetillägg	150: —
Kristidstillägg	1,280: —
Kristidstillägg för år 1919	400: —
Ersättning för telefon	50: —
Ersättning för velociped	50: —
Kronor	3,380: —

Vidare ber jag få meddela, att Kungl. Telegrafverket numera höjt abonnemangsafgiften för telefon till 180 kronor per år, hvartill kommer en tilläggsafgift af 30 kronor per kvartal, hvilken sistnämnda afgift dock ännu ej är bestämd för längre tid än för sista kvartalet 1919 och första kvartalet 1920. Då det väl är sannolikt, att sagda tilläggsafgift skall bibehållas under hela år 1920, skulle sammanlagda afgiften för telefon sagda år stiga till 300 kronor, och anhåller jag, att det af mig åtnjutna bidraget till telefonkostnader måtte höjas till sistnämnda belopp.

Jag bifogar här en afskedsansökan från exekutionsbetjänten C. G. Wallin, till hvilken ansökan jag förordar bifall. Hans däri gjorda begäran om pension till ett belopp, som Magistraten kan finna vara skäligt, får jag på det varmaste anhålla att Magistraten måtte behjärta. Wallin har under den tid, han varit i stadens tjänst, arbetat ärligt och samvetsgrannt, och är det endast hans höga ålder och hans väsentligt minskade kroppskrafter, som är orsaken till, att han nu är mindre lämplig att kvarstå i tjänsten. Villighet har från hans sida ej saknats.

Slutligen anhåller jag vördsamt, att Magistraten ville hos Stadsfullmäktige göra framställning om ett anslag af kronor 1,410: — till inköp af en räkne-

N:o 102. *Budget-förslag 1920. Stadsfogdens förslag.*

maskin. Behofvet af en sådan maskin har under senaste åren, i synnerhet sedan de vidlyftiga månatliga redovisningarna af kronomedel enligt ny lag måst af mig utföras, visat sig mer och mer trängande. Tillgången till en maskin af ifrågavarande slag skulle gifvetvis medföra en afsevärd tidsbesparing vid utförandet af mina tjänsteåligganden.

Västerås i stadsfogdekontoret den 9 oktober 1919.

ERHARD KUMLIN.

Bil. Litt. M. 4.

Till Magistraten i Västerås.

Undertecknad anhåller härmed vördsamt om afsked från min tjänst som exekutionsbetjänt från och med den 1 januari 1920, och att Magistraten måtte åt mig söka hos vederbörande utverka den pension, som Magistraten kan finna vara skälig.

Jag har nu uppnått 72 års ålder och har varit anställd som polis- och fjärdingsman i S:t Ilians socken sedan den 1 januari 1909 till den 1 januari 1918 samt som exekutionsbetjänt i Västerås stad alltsedan sistnämnda datum.

Västerås den 2 oktober 1919.

Carl Gustaf Wallin.

Bil. Litt. M. 5.

Till Magistraten i Västerås.

Härmed får jag äran anhålla det Magistraten behagade utverka pension åt förre fjärdingsmannen Adolf Fredrik Törn från Tönnsta ägor i Lundby socken. Såsom skäl för denna min anhållan får jag anföra följande.

Törn, som är född år 1854, har i 13 år varit fjärdingsman i Lundby socken, en befattning, som han skött på ett synnerligen förtjänstfullt sätt. Vid kommunens inkorporering med Västerås stad indrogs ifrågavarande befattning.

Som af bifogade läkareintyg framgår, har dessutom Törn drabbats af en svårare sjukdom, som helt troligen gör honom oförmögen till allt arbete under sin återstående lifstid; en hård lott för den, som städse genom ihärdigt arbete sökt fylla sin plats i samhället och icke lyckats samla något kapital för sjuk- och ålderdomen.

Såsom en lämplig pension åt Törn vågar jag föreslå ett belopp af 600 kronor årligen under hans återstående lifstid.

Västerås den 14 oktober 1919.

Å Lundby kommuns förra kommunalnämnds vägnar:

J. R. ERICSON.
f. d. Ordförande.

N:o 102.
Budget-förslag 1920. Exekutions-betjänterna.

Bil. Litt. M. 6.

Till Magistraten i Västerås.

Undertecknade, exekutionsmän inom Västerås stad, få härmed vördsamt anhålla att på stadens bekostnad erhålla lämplig tjänstelokal, dit skattebetalande allmänhet kunde på viss angifven tid blifva i tillfälle att sammanträffa med vederbörande för inbetalande af skatter m. m., som blifvit oss ålagdt att indrifva.

Som motiv för denna vår begäran få vi framhålla, att stadens restlängder år för år blifva allt större och större samt att det bland restskyldige finnes en hel del personer, som vid anmaning att betala, efter uppgörelse infinna sig hemma i den anmanandes bostad på aflöningsdagarna med smärre afbetalningar.

Detta innebär ju först och främst att vi på vår knappt tilltagna lön måste hålla kontor till allmänheten för tjänsten, och hur detta tager sig ut exempelvis höst och vår med dåligt väglag torde vara lätt att inse.

En annan sak är att, med nuvarande bostadsbrist jämte de höga hyrespriser, svårigheter uppstå att skaffa centralt belägna lämpliga bostäder, utan är man nödsakad att söka sig ut till billigare, i utkanter af staden belägna, lägenheter.

Detta skulle gifvetvis icke hafva något menligt med sig för hvare sig oss själfva i tjänsten eller allmänheten, om centralt belägen tjänstelokal kunde erhållas.

Då det kommit till vår kännedom, att staden för närvarande disponerar öfver lediga lokaler i fastigheten Norra kvarteret N:r 1 invid Stora torget, anse vi att utan olägenhet och några större kostnader ett rum skulle kunna beredas oss i nämnda fastighet.

Västerås den 23 oktober 1919.

Gust. Richtnér. *R. Steen.* *Hugo A. Carlsson.*
Joh. Sundquist. *Emil Larsson.*

Att exekutionsbetjänterna af de skäl, som de här ofvan anfört, äro i behof af en särskild tjänstelokal, vitsordas, hvarför jag härmed vördsamt tillstyrker bifall till deras ofvanstående framställning.

Västerås i stadsfogdekontoret den 28 oktober 1919.

Erhard Kumlin.

N:o 102.
Budget-förslag 1920. Stadsfiskalens förslag.

Bil. Litt. M. 7.

Till Magistraten i Västerås.

Härmed får jag vördsamt öfverlämna dels en specifik uppgift å de löneförmåner, som beräknas skola utgå till polispersonalen för år 1920 enligt nu gällande stat, dels ock ett sammandrag af samma förmåner.

Uppgift å polismännens familjemedlemmar bifogas, för att användas vid bestämmandet af kristidstilläggets storlek. En särskild förteckning öfver de belopp, som utbetalats till polismännen på grund af Stadsfullmäktiges senaste beslut om kristidshjälp, närslutes. Enligt beslutet skall andra hälften utbetalas i december. På grund af den norm Stadsfullmäktige följt vid beslutandet af det senaste kristidstillägget har detsamma, hvad storleken till de olika polismännen beträffar, kommit att verka synnerligen ojämnt. Önskligt hade varit, att en annan beräkningsgrund följts vid tilläggets bestämmande.

Då polismännens löneförmåner nu äro under omreglering af en särskild kommitté, tillåter jag mig endast understryka det faktum, att polismännen äro i behof af bättre löneförmåner än de nu till dem utgående. Dyrtiden fortsätter och synes snarare till- än aftaga.

Poliskommissarien har hittills i lön åtnjutit 2,400 kronor kontant samt dessutom fri bostad, enligt 1908 års lönestat beräknad till ett värde af 600 kronor. Under de senaste åren har emellertid kommissariens bostad beräknats till ett värde af 800 kronor. Tjänstebostaden för kommissarien har numera fråntagits honom, hvarför han bör åtnjuta ytterligare kontant lön af 800 kronor. Kommissariens lön har därför i förslaget upptagits till 3,200 kronor, och har kristidstillägget beräknats i enlighet härmed.

Beklädnadsersättning till poliskommissarien har hittills utgått med 200 kronor per år. Då denna summa torde vara alltför liten samt öfriga polismän fått beklädnadsersättningen höjd, får jag härmed vördsamt föreslå, att ersättningen från och med 1920 höjes till 400 kronor.

För indragande af telefon till poliskommissariens nya bostad får jag föreslå ett belopp af 200 kronor.

Sedan den nya detektivstationen togs i bruk, har arvodet till städerskan utgjort 90 kronor i månaden. Hon måste börja städningen vid fyratiden hvarje morgon samt fortsätta därmed till långt fram på förmiddagen. Enligt hvad städerskan uppgifvit har hon icke något annat arbete och kan ej heller åtaga sig sådant. Hon måste helt och hållet existera på det arvode hon erhåller i och för städning och renhållning af polis- och detektivstationerna med tillhörande lokaler och rum. Med anledning häraf har städerskan anhållit om arvodets höjande till 100 kronor i månaden, till hvilket jag vill förorda bifall.

Ersättning till brandkåren för snökörning från gården har hittills utgjort 50 kronor. Dessutom tillkommer renhållning af gatan. Brandchefen har förklarat, att anslaget härtill vore alltför knappt tilltaget och att han hade svå-

righet att få någon person att utföra detta arbete för så liten betalning. Jag får därför föreslå, att anslaget till snökörning från gården och därjämte renhållning af gata måtte höjas till 150 kronor, under förutsättning att anslaget till brandkåren i detta hänseende höjes till samma belopp.

N:o 102. *Budget-förslag 1920. Stadsfiskalens förslag.*

Anslaget till brandkåren för eldning af ugnarne får jag föreslå måtte höjas till 100 kronor. Brandchefen har nämligen förklarat, att han icke kan få någon person att sköta om eldningen med mindre än att anslaget höjes till nämnda belopp.

Anslaget till läkarearvode och medicin åt poliskårens medlemmar har hittills utgjort 800 kronor. Detta belopp är emellertid tills dato allaredan förbrukadt, hvarför jag får föreslå, att detta anslag höjes till 1,000 kronor.

Anslaget till fångars vård och förplägnad vill jag föreslå höjes från nuvarande 600 kronor till 800 kronor. Anslaget innevarande år är allaredan öfverskridet med mera än 100 kronor, beroende på höjningen af priset i matportionerna.

Beträffande öfriga anslag till poliskåren torde någon förhöjning af desamma för år 1920 icke vara erforderlig, hvarför jag vördsamt hemställer, att desamma måtte upptagas till samma belopp som i 1919 års stat.

Dessutom är af behofvet synnerligen påkallat, att extra anslag beviljas dels till inrättande af vattenklosetter m. m. å polisstationen och dels till renovering af poliskommissariens m. fl. tjänsterum, allt hvarom jag efter närmare verkställd utredning kommer att göra framställning.

Västerås i stadsfiskalskontoret den 20 oktober 1919.

E. V. PETERSON.

Bil. Litt. M. 8.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Härmed får jag till Stadsfullmäktige framställa en ödmjuk anhållan, att den mig för innevarande år tilldelade pensionen å kronor 500:— måtte tilldelas mig äfven under år 1920.

Västerås den 2 september 1919.

Anna Asplund.
Änka efter förre poliskonst. J. F. Asplund.

N:o 102.
Budget-förslag 1920.
Byggnads-nämnden.

Bil. Litt. N.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Byggnadsnämnden öfverlämnar härmed sitt förslag till utgifter och inkomster för Nämnden under år 1920 och får, beträffande afvikelserna från innevarande års utgifts- och inkomststat, anföra följande.

På grund af den nyanskaffning af inventarier, som skett under senaste åren, äro utgifterna för anskaffning och underhåll af inventarier reducerade till 1,500 kronor.

Stadsarkitektens resebidrag äro beräknade efter nuvarande förhöjda biljettpriser till 1,400 kronor.

Anslaget till ingeniörsbiträden å byggnadschefs- och stadsingeniörskontoren begäres förhöjdt med 2,000 kronor till 18,000 kronor, då Nämnden ansett och anser, att biträdenas arvoden icke kunna bestämmas inom ramen af det förut anvisade anslaget utan att ställa dessa biträden i lönehänseende i sämre ställning än stadens öfriga befattningshafvare.

På grund af ökade arbetslöner hafva kostnaderna för handtlangning beräknats till 3,000 kronor.

Nämnden hemställer alltså att Stadsfullmäktige ville fastställa bifogade

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Byggnadsnämnden under år 1920.

Utgifter:

Pensioner:		
Förre stadsingeniören Fr. Gewalt		3,000: —
Löner och arvoden:		
t. f. stadsarkitekten, lön	3,000: —	
Resebidrag	1,400: —	4,400: —
Biträdande stadsingeniören, lön	3,000: —	
Ett ålderstillägg	500: —	
Personligt lönetillägg	1,500: —	5,000: —
Ansl. till ingeniörsbiträden å byggnads- o. stadsingeniörskontoren		18,000: —
Anskaffning och underhåll af inventarier		1,500: —
Kostnader för besiktningar		500: —
Handtlangningskostnader		3,000: —
Transport		35,400: —

N:o 102. *Budgetförslag 1920. Byggnadsnämnden. Hyresnämnden.*

	Transport	35,400: —
Telefon- och postafgifter		150: —
Annonskostnader		200: —
Kostnader för förarbeten till registerkarta		5,000: —
	Summa Kronor	40,750: —

Inkomster:

Afgifter för af byggnadschefen och stadsarkitekten åt enskilda utförda förrättningar		4,000: —
Brist att genom uttaxering fyllas		36,750: —
	Summa Kronor	40,750: —

Västerås den 2 oktober 1919.

På Byggnadsnämndens vägnar:

JOHN KARLSSON.

Ragnar Tenow.

Bil. Litt. O. 1.

Utdrag af protokoll, hållet vid sammanträde med Hyresnämnden i Västerås den 14 oktober 1919.

---

§ 463.

I anledning af skrifvelse från Magistraten i Västerås företogs till behandling frågan om upprättande af förslag till inkomst- och utgiftsstat för Hyresnämnden för nästkommande år.

Efter anteckning af, att under år 1918 Hyresnämnden hållit 94 sammanträden och att dessas antal under innevarande år af nämnden beräknades till omkring 100 stycken, beslöt nämnden hos Stadsfullmäktige göra framställning om godkännande af följande inkomst- och utgiftsstat för år 1920:

N:o 102.
Budgetförslag 1920. Hyresnämnden.

Till nämndens ledamöter för beräknade 100 sammanträden efter 8 kronor för hvarje ledamot och sammanträde	3,200: —
Till nämndens ledamöter för besiktningar	1,000: —
Till nämndens ordförande eller dennes suppleant för beräknade 100 sammanträden à 15 kronor	1,500: —
Till nämndens ordförande eller dennes suppleant såsom arvode	1,800: —
Till sekreteraren i arvode	3,000: —
Till skrifbiträdet i arvode	2,200: —
Till hyra, värme, städning och belysning	700: —
Till blanketter	150: —
Till annons- och tryckningskostnader	500: —
Till telefon- och portoafgifter	250: —
Till diverse utgifter	700: —
Summa Kronor	15,000: —

Såsom skäl för detta anslagsförslag ville Nämnden framhålla, att det för Nämndens verksamhet anslagna beloppet äfvensom öfriga utgifter för innevarande år i förhållande till rådande dyrtid enligt Nämndens uppfattning gifvetvis vore alldeles för litet, i betraktande af det i afsevärd grad ökade maktpåliggande arbete, som af Nämnden måst och måste utföras under året och hvilket med största sannolikhet, för att icke säga visshet, torde komma att i icke ringa mån ökas under nästkommande år, jämte de i hög grad fördyrade kostnaderna för annonsering, tryckning och papper samt telefon- och portoafgifter. Angående arvodena till Nämndens ordförande och dennes suppleant, ledamöter samt sekreterare och skrifbiträde, ville Nämnden särskildt framhålla, att dessa arvoden måste anses mycket anspråkslösa vid jämförelse med de arvoden, som under krigstiden utbetalats till motsvarande tjänstemän i andra krigstidsinstitutioner, såsom livsmedelsstyrelser, livsmedelsnämnder, bröd- och andra byråer.

In fidem:

EMIL LINDSTRÖM.

N:o 102.
Budget-förslag 1920. Lifsmedels-nämnden.

Bil. Litt. O. 2.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Riksdagen för dyrtidslindrande verksamhet under 1:sta halfåret 1920 anslagit ett belopp af 5 millioner kronor mot nuvarande period, den s. k. 6:te perioden, 15 millioner, eller alltså endast en tredjedel mot förut, får Lifsmedelsnämnden, under meddelande att Nämnden har för afsikt att under den instundande 7:de perioden förlägga hela den dyrtidslindrande verksamheten å rabatteringar af nödvändighetsvaror och alltså upphöra med anslag till folkskolans barnbespisning och filantropiska företag samt med anmälan att å innevarande periods anslag för rabattering torde komma att besparas omkring 5,000 kronor, hemställa,

dels, att Stadsfullmäktige ville för Lifsmedelsnämndens dyrtidslindrande verksamhet under 1:sta halfåret 1920 eller den s. k. 7:de perioden anvisa ett belopp af 15,000 kronor eller ungefär tredjedelen af det belopp, 42,500 kronor, som under innevarande period af stadens anslag afsetts för rabatteringsverksamheten, med uppdrag för Nämnden att för berörda verksamhet anhålla om lika stort anslag af statsmedel, *dels och,* att Stadsfullmäktige ville för Lifsmedelsnämndens förvaltningskostnader under år 1920 anslå det belopp, som efter afslutande af räkenskaperna för dyrtidsverksamheten under 6:te perioden visar sig återstå, eller förslagsvis 5,000 kronor.

Västerås den 20 november 1919.

För Lifsmedelsnämnden:

JOHN KARLSSON.

Eric Plantin.

N:o 102.
Budgetförslag 1920.
Drätselkammarens förslag.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får till det härmed öfverlämnade, af kammaren med ledning af stadens räkenskaper samt upprättade specialförslag uppgjorda, förslag till Västerås stads utgifts- och inkomststat för år 1920 afgifva följande betänkande.

Äfven detta år har det icke varit möjligt att reglera budgeten utan en ökning af uttaxeringen. Denna ökning, som uppgår till 75 öre per bevillningskrona liksom förra året, motsvarar nästan jämnt den beräknade förlusten af Lifsmedelsnämndens verksamhet, 370,000 kronor, som Drätselkammaren ansett lämpligast nu afskrifva på en gång.

UTGIFTERNA.

Brist.

I motsats till senaste året, då från år 1917 fanns att räkna med en behållning af omkring 40,000 kronor, måste här först upptagas en brist å nära 63,000 kronor, som 1918 års räkenskap utvisar.

Löner i allmänhet.

Vid det förhållande, att, enligt hvad Drätselkammaren har sig bekant, Stadsfullmäktiges löneregleringskommitté har under arbete ett förslag till provisorisk lönereglering med dyrtidstillägg för nästkommande år, hvilket förslag åtminstone för de s. k. lägre befattningshafvarnes vidkommande torde komma att föreläggas Stadsfullmäktige till antagande före innevarande års utgång och för de högre i början af nästa år, med retroaktiv verkan från 1920 års början, medan nu för dessa senast berörda befattningshafvare endast provisoriskt upptages belopp i nära öfverensstämmelse med hvad till dem utgår under innevarande år, har Drätselkammaren i budgetsförslaget icke insatt några fixa lönebelopp för de olika befattningshafvarne, utan endast under de olika titlarne upptagit med ledning af ett för Drätselkammaren tillgängligt, af löneregleringskommittén uppgjordt, preliminärt förslag, summariskt beräknade belopp för befattningshafvarne samfälldt. På samma sätt har förfarits beträffande dyrtidstilläggen. Med detta vill Drätselkammaren icke hafva gifvit uttryck åt sitt godkännande i förväg af kommitténs förslag, utan vill förbehålla sig den pröfning af detsamma, som efter förslagets fullständiga utarbetande kan ankomma på Drätselkammaren. Åtgärden har vidtagits af rent praktiska skäl, för att icke budgetarbetet skulle allt för mycket fördröjas i afbidan på kommitténs slutliga förslag, hvilket af naturliga skäl dragit ut på tiden. För att möta de eventuella ökade utgifter, som ytterligare kunna blifva en följd af kommitténs framställningar, har det s. k. förslagsanslaget af Drätselkammaren upptagits till ett afsevärdt högre belopp än för innevarande år. Under de olika titlarne hafva dessutom uppförts anslag för gäldande af det extra kristidstillägg, som af Stadsfullmäktige den 28 augusti 1919 beviljades stadens lägre befattningshafvare för innevarande år.

N:o 102. *Budgetförslag 1920. Drätselkammarens förslag.* Lån.

Under titlarne räntor och lånekostnader samt lån hafva införts belopp för bestridande af ränta och amortering å det af Stadsfullmäktige under innevarande år beslutade nya obligationslånet. Vidare har upptagits ränta å det lån för gäldande af ökad kostnad för inköp af gatsten, som Stadsfullmäktige den 28 augusti 1919 beslutat upptaga. Räntor å tillfälliga lån hafva beräknats till 60,000 kronor mot 100,000 kronor för innevarande år. Trots upptagandet af det nya obligationslånet har större nedsättning å denna post ej kunnat ske dels på grund af de tekniska verkens stora behof af rörelsekaiptal — se inkomsterna — och dels enär afsevärda utgifter för stadskassan måste bestridas genom tillfälliga lån ej mindre för beslutade anläggningar, som ej ingå i det nya lånet, än äfven för löpande utgifter intill tiden för kommunaluppbörden, som infaller först ett långt stycke in på året.

Fattigvård.

Emot Fattigvårdsstyrelsens förslag till stat för stadens fattigvård har Drätselkammaren intet att erinra, utöfver hvad ofvan anmärkts rörande löner m. m., och tillstyrker Drätselkammaren alltså Fattigvårdsstyrelsens framställningar, dels att vid fattiggården anställes en eldare och maskinist, dock att aflöningen bestämmes enligt hvad som kan blifva af Stadsfullmäktige efter förslag af löneregleringskommittén fastställdt, och dels att för inköp af möbler till föreståndarens kontor anslås 1,000 kronor och för omändring af föreståndarebostaden anvisas 1,600 kronor. Dock vill Drätselkammaren med hänsyn till den afsevärda stegringen i styrelsens utgiftsstat af ej mindre än 186,000 kronor såsom ett önskemål uttala, att den beslutade omorganisationen af fattigvårdens verksamhet genom den nye ledande tjänstemannens tillsättande och tillkomsten af nybyggnaden vid ålderdomshemmet, skola, såsom Fattigvårdsstyrelsen ställt i utsikt, vara ägnade att tillbakahålla ytterligare stegring i stadens fattigvårdskostnader.

Folkskolan.

Till Folkskolestyrelsens utgiftsförslag har Drätselkammaren tillagt af Stadsfullmäktige beslutade anslag dels den 26 juni 1919 å 25,000 kronor för ommålning och reparation af Djäknebergsskolan och dels den 25 september 1919 å 3,000 kronor till reparation af värmeledningen i Lundby kyrkskola.

Drätselkammaren tillstyrker följande af Folkskolestyrelsen gjorda framställningar:

att småskollärarinnan Maria Svedin från och med år 1920 måtte få tillgodoräkna sig aflöning i 2:dra lönegraden,

att från och med höstterminen 1920 måtte inrättas två nya e. o. folkskolläraretjänster samt att från och med den 1 juli 1920 måtte inrättas en ordinarie folkskolläraretjänst och en ordinarie folkskollärarinnetjänst i stället för två e. o. tjänster, som samtidigt indragas,

att, i stället för nuvarande eldarebefattningen vid Herrgärdsskolan, därstädes inrättas en vaktmästaretjänst,

att de af styrelsen begärda anslagen för höjning af arvodena för städerskor och baderskor samt för extra undervisning i slöjd och för undervisning i fortsättningsskolan godkännas,

att arvodet för tillsyningsläraren i slöjd för gossar höjes från 300 till 500 kronor,

att till arvode åt en tillsyningslärarinna i slöjd för flickor anslås 500 kronor,

N:o 102. *Budgetförslag 1920. Drätselkammarens förslag.*

att arvodena åt instruktören och instruktrisen i gymnastik höjes från 400 till 600 kronor för hvardera,

att arvodet för bibliotekarien vid lärjungebiblioteket höjes från 150 till 250 kronor,

att såsom arvode till slöjdläraren Brandt för bestridande af vice värdskap för skolans fastigheter beviljas honom fri bostad af 2 rum och kök i Skepparbacksskolan,

att arvodet till trädgårdsläraren vid Korsängsskolan höjes från 600 till 900 kronor,

att till arvode åt en trädgårdslärare vid Hammarby skola anslås 150 kronor,

att för utöfvande af folkskolans tandvård vid dess tandklinik anställes en tandläkare med en årlig aflöning af tillsvidare och i afbidan på eventuell lönereglering 6,000 kronor jämte därå belöpande dyrtidstillägg,

att till arvode för biträde åt tandläkaren anvisas 2,000 kronor,

samt att till föreningen Västerås skollofskolonier för år 1920 beviljas ett anslag af 7,000 kronor, mot 6,000 kronor för innevarande år.

Beträffande lönerna till folkskolans ordinarie personal och då först folkskoleinspektören, hemställer Drätselkammaren, att Folkskolestyrelsens förslag till lönereglering för denne tjänsteman icke för närvarande föranleder någon Stadsfullmäktiges åtgärd, då, enligt hvad ofvan nämnts, löneregleringskommittén beslutat i början af nästkommande år upptaga frågan om reglering äfven af de högre befattningshafvarnes löner till behandling, och ämnar föreslå, att regleringen får retroaktiv verkan från årets början.

Hvad lärarepersonalens löner angår har Drätselkammaren, som ej ingått på en närmare granskning af förslaget, intet att erinra emot, att desamma upptagas provisoriskt i staten enligt Folkskolestyrelsens förslag, dock under förbehåll af den jämkning eller de förändringar, hvilka kunna blifva af Stadsfullmäktige efter förslag af löneregleringskommittén beslutade.

I sammanhang härmed meddelar Drätselkammaren, att på sätt den statförslaget bifogade framställningen från lärarepersonalen utvisar, denna personal anhållit, att pensionsafgifterna måtte, såsom hittills, bekostas af staden. Under hänvisning till Folkskolestyrelsens förslag samt vid det förhållande, att pensionsafgifterna utgå på den aflöning, som återgäldas af statsmedel, och att några pensionsafgifter ej utgå å den tilläggspension, som plägar beviljas af staden vid lärares afgång, äfvensom att frågan om pensionering af stadens samtliga befattningshafvare är under utredning, har Drätselkammaren ej ansett sig böra tillstyrka framställningen.

Emot utgiftsförslaget för folkskolan i öfrigt, som innebär den afsevärda ökningen af 240,000 kronor mot innevarande år, har Drätselkammaren intet att erinra.

Högre folkskolan.

Hvad ofvan yttrats rörande lönerna till folkskolans personal gäller i tilllämpliga delar äfven lärarepersonalen vid högre folkskolan.

Emot Folkskolestyrelsens förslag, att rektors vid högre folkskolan arvode höjes från 600 till 925 kronor samt att arvodet för timlärare beräknas i läsämnen efter 165 kronor per veckotimme och i gymnastik efter 135 kronor per veckotimme, har Drätselkammaren intet att erinra.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige, som genom Magistraten öfverlämnats, har rektor vid Högre allmänna läroverket härstädes anhållit, att Stadsfullmäktige för år 1920 måtte — i likhet med för innevarande år — anslå 850 kronor till gäldande helt eller delvis af terminsafgifter till ljus- och vedkassan för obemedlade eller mindre bemedlade, välartade, i Västerås mantalsskrifna lärjungar vid läroverket; och får Drätselkammaren till denna framställning tillstyrka bifall. N:o 102. *Budget-förslag 1920. Drätsel-kammarens förslag.* Allmännt läroverk.

Under hänvisning till bifogade framställning från styrelsen för Högre flickskolan i Västerås får Drätselkammaren tillstyrka, att Stadsfullmäktige ville för år 1920 liksom för innevarande år, för beredande af dyrtidshjälp åt läroverkets 19 lärarinnor med full tjänstgöring bevilja ett anslag af 9,500 kronor. Andra undervisnings- och bildningsanstalter.

För Tekniska skolans driftkostnader år 1920 har upptagits det af Stadsfullmäktige den 27 nästlidne november beviljade anslaget å 41,600 kronor.

Vidare har här uppförts dels en anslagspost å 1,000 kronor, motsvarande värdet af den af staden tillhandahållna bostaden åt rektor vid elektrotekniska fackskolan, och dels det af Stadsfullmäktige den 25 september 1919 beviljade tilläggsanslaget till Tekniska skolan för år 1919 å 12,900 kronor.

Anslaget till Arbetareinstitutets föreläsningsverksamhet är upptaget enligt Stadsfullmäktiges beslut den 5 september 1919.

I fråga om samma instituts biblioteksverksamhet föreligger en särskild framställning från institutets styrelse, som bifogats statförslaget; och får Drätselkammaren, under tillstyrkande af denna framställning, föreslå, att Stadsfullmäktige för år 1920 ville anslå till denna verksamhet ett belopp af 15,320 kronor. Motsvarande anslag för år 1919 var 12,700 kronor.

Under hänvisning till sin särskilda framställning till Stadsfullmäktige rörande ordnande af sjukvården vid stadens epidemisjukhus och den preliminära öfverenskommelsen med landstingets epideminämnd, får Drätselkammaren föreslå, att såsom utgifter för epidemisjukvården endast uppföras de af Drätselkammaren i dess statförslag beräknade kostnaderna för fastigheten och dess underhåll jämte de anslag, som hänföra sig till af Stadsfullmäktige under år 1919 fattade beslut, nämligen om extra kristidstillägg samt för anskaffning af inventarier, det senaste den 27 nästlidne november. Epidemisjukvården.

I sammanhang härmed får Drätselkammaren, i anledning af Stadsfullmäktiges remiss den 30 sistlidne oktober af Hälsovårdsnämndens anmälan om öfverskridande af anslaget för innevarande år till kosthåll, anmäla, att bristen i detta anslag torde kunna åtminstone i det närmaste fyllas af uppkommet öfverskott af cirka 20,000 kronor i landstingets ersättning till staden för vård af sjuka från landet, afseende år 1918, men som inlevererats först under innevarande år.

Under hänvisning till hvad ofvan i fråga om löner i allmänhet anförts, hafva utgifterna för löner och arvoden jämkats enligt löneregleringskommitténs förslag, och torde Hälsovårdsnämndens förnyade framställning om löneförhöjningar för 1:ste och 2:dre stadsläkarne böra hvila i afbidan på samma kommittés snart väntade definitiva förslag. Andra kostnader för Hälso- och sjukvård.

Emot det begärda anslaget å 4,000 kronor till arvode åt en extra tjänsteläkare, hvilket anslag äfven förefinnes i årets fastställda stat, har Drätselkammaren intet att erinra.

N:o 102.
Budget-förslag 1920.
Drätsel-kammarens förslag.

Drätselkammaren tillstyrker Hälsovårdsnämndens förslag, att aflöningen till hvar och en af tre distriktbarnmorskor i Västerås fastställes till 1,200 kronor årligen utan dyrtidstillägg jämte ersättning för bostad och vedbrand med 500 kronor. Likaledes tillstyrkes förslaget, att stadens anslag till Västerås stads förening mot tuberkulos för uppehållande af dess dispensärverksamhet för år 1920 höjes från 2,000 till 4,000 kronor.

Emot framställningen om anslag till hyra och städning af en byrålokal för Hälsovårdsnämnden har Drätselkammaren intet att anmärka.

På grund af epidemisjukhusets öfvertagande af landstinget har Drätselkammaren till den allmänna hälsovården öfverfört aflöningen för två vid sjukhuset stationerade sköterskor, hvilka skola stå till stadsläkarnes förfogande för biträde vid sjukvård åt mindre bemedlade.

I öfriga delar tillstyrker Drätselkammaren Hälsovårdsnämndens utgiftsförslag, äfvenledes för köttbesiktningsbyrån.

Gator.

På grund af stadens tillväxt har anslaget till diverse mindre gatuarbeten upptagits med ett från 15,000 till 25,000 kronor förhöjdt belopp.

I fråga om de gatuarbeten, som äro beräknade att komma till utförande under nästkommande år, får Drätselkammaren till en början meddela, att en del förut beslutade arbeten, till hvilka anslag lämnats, ännu icke äro utförda.

Dessa arbeten äro följande:

	Anslag
Östra Järnvägsgatan .... Anslaget är beviljadt för påbörjande af gatans ordnande från Hamngatan och så långt anslaget förslår. Å gatan har icke annat arbete utförts, än att erforderlig dränering genom täckdike verkställts.	17,500:—
Lustigkullagatan .... Arbetet har ännu icke kunnat utföras på den grund, att Drätselkammaren ej lyckats förvärfva en fastighet, hvaröfver gatan enligt fastställd plan skall framdragas.	17,000:—
Karlsgatan mellan Stora gatan och Munkgatan .... På grund af planerna på nybyggnader genom det nya halfkommunala bostadsbolaget å intilliggande kvarter Melker, har det funnits mindre lämpligt att före regleringen i samband med nybyggnaderna nedlägga kostnader å denna gatudel.	6,000:—
Utanbygatan mellan Karlsgatan och Östra Ringvägen .... Arbetet är påbörjadt och delvis utfördt samt är afsedt att fullbordas år 1920.	12,000:—
Kopparbergsvägen mellan Smedjegatan och Korsängsgatan...... Ungefär hälften af arbetet är utfördt under innevarande år, men har återstoden ansetts böra anstå till dess marken hunnit sätta sig efter i gatan utförda större ledningsarbeten.	154,000:—
Karlsgatan mellan Stora gatan och Kopparbergsvägen .... Drygt hälften af gatan har utlagts under innevarande år och kommer arbetet att fortsättas nästa år.	50,400:—

För nästkommande år äskar Drätselkammaren därutöfver anslag till de gatuarbeten, hvilka finnas närmare angifna i de budgetförslaget bifogade kostnadsberäkningarne. Till en del af de sålunda föreslagna arbetena och i första rum-

met de större och endast sådana, som afse varaktiga anläggningar, föreslås, att anslagen gäldas af lånemedel.

N:o 102. Budgetförslag 1920. Drätselkammarens förslag.

Drätselkammaren hemställer alltså, att Stadsfullmäktige måtte besluta till nedan angifna gatuarbeten anslå följande belopp, nämligen:

dels att utgå af uttaxerade medel i 1920 års stat:

Till utläggning, delvis med tuktad småsten, af *Östra Järnvägsgatan* mellan Hamngatan och Lillån	40,000: —	
med afdrag af förut anslagna	17,500: —	22,500: —
Till utförande af en sten- och betonbro *öfver Persbobäcken i Norra Ringvägen*		6,000: —
Till nyanläggning med tuktad smågatsten af *Nygatan* mellan Kopparbergsvägen och Allégatan		15,000: —
Till utläggning med makadam och fältstensrännstenar af *Skolgatan* mellan Östra Kyrkogatan och Vasagatan		10,000: —
	Kronor	53,500: —

dels ock att utgå af lånemedel:

Till stensättning med tuktad småsten af *Kopparbergsvägen* mellan Munkgatan och Nedre Trädgårdsgatan		18,600: —
Till samma arbete i *Kopparbergsvägen* mellan Nedre Trädgårdsgatan och Södra Esplanaden		21,000: —
Till utläggning, nyanläggning, af *Domkyrkoesplanaden* mellan Nygatan och Kopparbergsplatsen		25,000: —
Till stensättning af *Kungsgatan* mellan Köpmangatan och Slottsgatan med tuktad småsten		21,000: —
Till stensättning med tuktad småsten af *Stora gatans södra gren* mellan Floragatan och Västmannagatan		45,000: —
	Kronor	130,000: —

Tillika hemställer Drätselkammaren om bemyndigande att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å Stadsfullmäktiges beslut angående gäldandet af ofvanberörda anslag af lånemedel med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida utgifterna med tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria låneraätten därigenom skulle öfverskridas, må begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Vägar.

Till grusning af vägar och erforderliga vägförbättringar har beräknats samma belopp som för innevarande år.

Enligt Kungl. brefven om inkorporering af Lundby och S:t Ilian skall staden ersätta kvarvarande väghållningsdistrikt för underhåll af den del af vägarne inom distriktet, som förut underhållits af hemman inom de inkorporerade områdena, intill dess ny vägdelning kommer att tillämpas. Sådan vägdelning har påbörjats, men torde måhända ej hinna afslutas före väghållningen nästa år, utan har därför i staten för ändamålet upptagits det belopp, hvartill vägunderhållet på ifrågavarande vägstycke uppskattats vid fastställd förrättning.

Med förmälan att Drätselkammaren träffat aftal om upplåtelse till staden under 49 år af ett grustag i Helgarö, intill Sörfjärden i Mälaren för en afgift på

N:o 102.

Budgetförslag 1920. Drätselkammarens förslag.

en gång af 7,000 kronor, får Drätselkammaren anhålla, att Stadsfullmäktige ville af uttaxerade medel i 1920 års stat bevilja nämnda belopp för gäldande af afgiften för upplåtelsen.

Den 7 februari innevarande år bemyndigade Stadsfullmäktige Drätselkammaren att hufvudsakligen för lindrande af den stora arbetsbrist, som då var rådande inom samhället, påbörja anläggandet af en väg mellan staden och stadens egendom Malma öfver Östra utmarken samt anvisade för nämnda ändamål ett belopp af 25,000 kronor med uppdrag för Drätselkammaren att sedermera till Stadsfullmäktige inkomma med förslag angående beloppets gäldande. Såsom Drätselkammaren senare anmält, har detta arbete fortgått hela året och kostnaderna för detsamma vida öfverstigit den summa, som sålunda från början ställdes till förfogande. Nu är arbetet till större delen fullbordadt, i det att schaktnings- och planeringsarbetena äro framme vid Malma. Arbetena hafva, såsom det är för Stadsfullmäktige kändt, varit öfverlämnade till det statsunderstödda företaget för nödhjälpsarbeten »Skogssällskapets statsarbeten», och har den ekonomiska uppgörelsen mellan detta sällskap och staden varit i hufvudsak sådan, att staden hållit arbetsmaskiner och redskap samt betalat till den 1 juni 60 % och därefter 40 % af aflöningarne, hvarjämte tidvis såväl sällskapet som staden betalat arbetarne vissa familjetillägg. Drätselkammaren har beräknat, att stadens kostnader för denna väganläggning fullbordad, torde belöpa sig till omkring 150,000 kronor. Med hänsyn därtill, att en afsevärd del af anläggningen sålunda bekostats af statsmedel, hvarför den för staden blir relativt billig, och att denna väg, ehuru icke för närvarande oundgängligen nödvändig, dock kommer att hafva ett stort framtidsvärde såsom en kommunikationsled genom stadens östra utmark — vägen genomlöper uteslutande staden tillhöriga områden —, hvilken i en framtid väl kommer att utnyttjas för bebyggande, och för transporter af grus från Malma, har Drätselkammaren ansett, att större delen af kostnaderna för väganläggningen eller 100,000 kronor bör bestridas genom lån. Drätselkammaren föreslår alltså i detta hänseende, att Stadsfullmäktige måtte besluta,

att för anläggande af en ny väg mellan staden och stadens egendom Malma anslå ett belopp af 150,000 kronor att utgå med 50,000 kronor af uttaxerade medel i 1920 års stat och med 100,000 kronor af lånemedel, med bemyndigande för Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å Stadsfullmäktiges beslut angående gäldandet af en del af ofvanberörda anslag af lånemedel, med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida denna del af utgifterna med tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle öfverskridas, må begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Här har utförts det af Stadsfullmäktige den 28 augusti 1919 beviljade anslaget å 16,000 kronor för inköp af en motorvägvält.

Planteringar.

Emot Planteringsnämndens förslag, att nuvarande biträdet till stadsträdgårdsmästaren benämnes trädgårdsmästare, har Drätselkammaren intet att erinra. Likaledes tillstyrker Drätselkammaren, att till aflöning af erforderliga elever anslås

4,000 kronor för år 1920 samt att för samma år beviljas en pensionsersättning åt änkefru Ida Forsberg af 500 kronor.

N:o 102. Budget-förslag 1920. Drätselkammarens förslag.

På grund af tidigare framställningar från Planteringsnämnden tillstyrker Drätselkammaren, att Nämnden beviljas ett anslag af 50 kronor för bestridande af ledamotsafgift i Samfundet för hembygdsvård samt att till Nämndens förfogande, i afbidan på att Trädplanteringssällskapets fond för ändamålet blir tillgänglig, ställes ett anslag af 250 kronor för utdelande af premier för välskötta trädgårdar.

Vidkommande förslaget angående omläggning af Vasaparken, har Drätselkammaren för sin del ansett, att denna park i det stora hela tillsvidare bör kunna bibehållas i sitt nuvarande skick och att, då staden har så stora utgifter för nödvändiga ändamål, planerna på detta omfattande omdaningsarbete bör kunna för närvarande förfalla. Däremot anser Drätselkammaren en del mindre arbeten i Vasaparken behöfva vidtagas, nämligen vidgning och rätning af den väg, som leder från stationsplanen till Vasagatan, samt ordnande af den östligaste delen af parken invid Kopparbergsvägen, hvilken under de senare åren användts såsom upplagsplats för ved och befinner sig i ett föga tilltalande skick. För dessa ändamål föreslår Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville för år 1920 bevilja ett anslag af högst 4,000 kronor.

Emot Drätselkammarens beslut i nyssberörda afseende har reservation inom Drätselkammaren anförts af dess ledamöter Herrar Jonsson, Håkanson, Edv. Karlsson och Bäckman, hvilka för sin del yrkat bifall till Planteringsnämndens förslag, dock så, att hela anslaget, 16,000 kronor, skulle fördelas till uttaxering under 4 år med 4,000 kronor för hvart och ett af åren 1920—1923.

Planteringsnämndens förslag angående omläggningar å Ragvaldsbacke får Drätselkammaren, under hänvisning till hvad ofvan anförts om försiktighet vid användande af stadens medel till mindre nödvändiga ändamål, för närvarande afstyrka.

Däremot tillstyrker Drätselkammaren Nämndens begäran om anslag till förbättring af vägar å Djäkneberget, 4,000 kronor, samt, på de skäl Nämnden anfört, framställningen om ett anslag å 7,000 kronor till anläggande af park mellan nya kyrkogården och kvarteren Julius och Jörgen, äfvensom anslaget å 1,500 kronor till ommålning af paviljonger och flaggstänger m. m. å Djäkneberget.

Vidkommande slutligen förslaget om anskaffande af häst och körredskap för Nämndens behof, får Drätselkammaren, då kammaren torde vara i tillfälle att under sommartiden tillhandahålla en häst för planteringarne, antingen från vedgården, där körningarne då äro mindre än under vintertiden, eller på annat sätt, afstyrka denna Nämndens framställning.

Med tillstyrkande af Vatten- och Gasverksstyrelsens härutinnan framställda förslag hemställer Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville för utökning af den elektriska gatubelysningen lämna följande anslag, nämligen:

Gatubelysning.

Uppsättning af 2 aftonbrinnare vid kvarteret Oskaria och en aftonbrinnare vid Hyttvägen	800: —
Uppsättning af 1 nattbrinnare och 2 aftonbrinnare vid Köpingsvägen i stället för nuvarande 2 gaslyktor	600: —
Transport	1,400: —

N:o 102.
Budget-förslag 1920. Drätsel-kammarens förslag.

Transport	1,400: —
Uppsättning af 1 nattbrinnare vid Idrottsvägen	120: —
Uppsättning af 1 nattbrinnare i stället för 1 gaslykta i hörnet af Eriks- och Västmannagatorna	260: —
Uppsättning af 1 nattbrinnare och 1 aftonbrinnare i norra delen af Lustigkulla	930: —
Uppsättning af 3 nattbrinnare i Skerikesvägen mellan Skultunavägen och Lustigkulla	800: —
Uppsättning af 1 nattbrinnare i Kristiansborgsallén	120: —
Uppsättning af 1 nattbrinnare i stället för 1 gaslykta i hörnet af Norra Ringvägen och Allégatan	120: —
Uppsättning af 1 nattbringare i stället för 1 gaslykta i hörnet af Lovisebergs- och Katrinelundsvägarna	120: —
Uppsättning af 3 nattbrinnare och 4 aftonbrinnare i Malmabergsgatan i stället för nu befintliga 7 gaslyktor	1,600: —
Uppsättning af 1 nattbrinnare och 2 aftonbrinnare inom Hemdal och Vargbo	750: —
Uppsättning af en kandelaber med 2 nattbrinnare och 2 aftonbrinnare i stället för nuvarande 3 gaslyktor å Engelbrektsplan	1,200: —
Uppsättning af 2 nattbrinnare inom föreningen Hagas byggnadsområde	480: —
Kronor	7,900: —

Den årliga belysningskostnaden är af Drätselkammaren beräknad med hänsyn till ofvan föreslagna förändringar och utökningar af gatubelysningen.

Gaturenhållning

Då det i innevarande års stat uppförda anslaget för staden åliggande renhållning å gator och allmänna platser, 16,000 kronor, har visat sig otillräckligt, har anslagsposten i nu föreliggande förslag höjts till 25,000 kronor.

Afloppsledningar.

Utgifterna för stadens afloppsledningar äro upptagna enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag.

Till styrelsens förslag, att afgiften för vattenklosetter från och med nästkommande år höjes till 25 kronor per klosett, får Drätselkammaren tillstyrka bifall.

Hamnen.

Emot Hamnstyrelsens förslag till stat för stadens hamn har Drätselkammaren intet att erinra, och tillstyrker Drätselkammaren förty styrelsens förslag, att vid hamnen från och med den 1 april 1920 anställes en hamnkapten med en aflöning af 4,000 kronor om året med därå belöpande dyrtidstillägg äfvensom att ett anslag å 1,200 kronor beviljas för anställande af ett biträde å hamnkontoret.

Renhållningsverket och svingården.

På grund af ökade priser och allt mera vidgad verksamhet hafva en hel del anslagsposter under renhållningsverkets och svingårdens stater måst upptagas till förhöjda belopp. Å andra sidan hafva äfven inkomsterna å dessa stater kunnat beräknas afsevärdt högre än för innevarande år.

N:o 102. *Budgetförslag 1920. Drätselkammarens förslag.*

Utgifterna för stadens tekniska verk äro af Drätselkammaren upptagna utan förändring af Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag.

Vatten-, gas- och elektricitetsverken.

Beträffande aflöningar gäller visserligen detsamma, som ofvan anförts med hänsyn till det pågående löneregleringsarbetet, men å andra sidan har styrelsen för dessa ändamål uppfört så stora belopp, att löneregleringskommitténs förslag, sådant detta i preliminärt skick varit för Drätselkammaren tillgängligt, icke synes åstadkomma någon afsevärd förändring i verkens utgifter i dess helhet, och har därför Drätselkammaren ej ansett nödigt i statförslaget angifva någon förändring i detta hänseende. Med nyssberörda reservation får Drätselkammaren sålunda tillstyrka Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag till stat för vatten-, gas- och elektricitetsverken hvad utgifterna angår.

Härjämte föreslår Drätselkammaren, med tillstyrkan af styrelsens framställning, att Stadsfullmäktige ville af lånemedel anslå

dels till anläggande af gatuledningar i Tegelvretsgatan	Kr.	6,000:—
dels till nyanskaffning af varaktiga inventarier för verken ...	»	10,000:—
och dels till serviser och div. mindre ledningsanläggningar ...	»	25,000:—
eller tillhopa	Kronor	41,000:—

med bemyndigande för Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å Stadsfullmäktiges beslut angående gäldandet af ofvanberörda anslag af lånemedel med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida utgifterna med tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle öfverskridas, må begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Varmbadhuset.

Till Badhusstyrelsens utgiftsförslag, emot hvilket, utöfver hvad som anförts i fråga om löner i allmänhet, Drätselkammaren intet har att erinra, har Drätselkammaren i sitt förslag tillagt det af Stadsfullmäktige den 30 oktober 1919 beviljade anslaget å 20,000 kronor till varmbadhusets reparation.

Båttrafiken.

Med den utökning, som stadens båttrafik erhållit, hafva såväl utgifter som inkomster i 1920 års stat beräknats till afsevärdt förhöjda belopp.

Den 27 mars 1919 bemyndigade Stadsfullmäktige Drätselkammaren att inköpa en bogser- och passagerareångbåt, med föreskrift att till gäldandet af köpesumman och kostnaderna för båtens reparation och utrustning skulle användas dels inflytande medel vid försäljning af båtarne Märta och Måsen och dels tillgängliga medel, med uppdrag för Drätselkammaren att vid uppgörandet af 1920 års budget inkomma med förslag angående det anslag utöfver köpeskillingarne för »Märta» och »Måsen», som erfordrades, hvilket beräknades till 50,000 kronor. Köpeskillingen för den nya båten, »Arosia», var 67,000 kronor. Kostnaderna för reparationer med mera i sammanhang med båtens sättande i trafik hafva uppgått till i rundt tal 26,000 kronor, hvaraf dock 5,000 kronor beräknas kunna återkräfvas af säljaren på grund af dennes åtaganden i köpekontraktet. Hela kostnaden skulle alltså blifva omkring 88,000 kronor. Försäljningarne af »Märta» och »Måsen» inbringade tillsammans 33,500 kronor, hvadan alltså återstår att gälda omkring 55,000 kronor. Drätselkammaren får nu föreslå, att för gäldandet af anskaffningskostnaden och kostnaden för iståndsättandet af ångfartyget Arosia anslås 55,000 kronor att uttaxeras med en femtedel eller 11,000 kronor under hvart och ett af åren 1920—1924.

N:o 102. *Budgetförslag 1920. Drätselkammarens förslag.*

För att bättre än hittills kunnat ske tillgodose stadens ökade behof af grus har Drätselkammaren nyligen inköpt en motorpråm och 5 st. mindre pråmar för en kostnad af 35,000 kronor. För ändamålet fanns tillgängligt ett belopp af 4,000 kronor kvar på det i årets stat för inköp af pråmar upptagna anslaget. Återstående belopp, 31,000 kronor, hemställer Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige nu ville anslå af uttaxerade medel att fördelas med 6,200 kronor på hvart och ett af åren 1920—1924.

Enligt gällande föreskrifter skall å ångfärjan Elba före påbörjandet af nästa års seglation verkställas fullständig pannundersökning med lyftning och kallprofning af pannan samt ersättas vissa delar i maskineriet.

I sammanhang därmed är det lämpligt att äfven i öfrigt utföra en del behöfliga reparationsarbeten å färjan. För dessa ändamål anhåller Drätselkammaren om ett anslag å 25,000 kronor.

Vedgården. För stadens vedgårdsverksamhet, som Drätselkammaren med Stadsfullmäktiges bemyndigande utöfvar genom en särskild förvaltning och med ekonomien fullständigt skiljd från Drätselkammarens räkenskaper, har uppgjorts ett särskildt statförslag, med utgifter och inkomster slutadne å samma belopp, 160,440 kronor.

Brandväsendet. Drätselkammaren tillstyrker bifall till Brandstyrelsens framställning om anställande vid brandverket från och med år 1920 af ytterligare en brandman samt om ett anslag å 700 kronor för aflöning af vikarier under brandmanskapets semester, äfvensom angående anslag för nyanskaffningar af hacketaltråd å 1,000 kronor, slang å 4,000 kronor och brandskåp å 500 kronor.

I anledning af en efter afgifvandet af Brandstyrelsens statförslag inkommen framställning om ett anslag af 1,000 kronor för nyanskaffning af sugslang till ångsprutan, får Drätselkammaren tillstyrka detta anslags upptagande till uttaxering i den föreliggande budgeten.

I statförslaget har Brandstyrelsen förbisett behofvet af anslag till olycksfallsförsäkring af personalen, hvarför Drätselkammaren i sitt förslag tillagt erforderligt belopp för ändamålet.

Beträffande det inom linien upptagna beloppet motsvarande ränta å värdet af den fastighet, f. d. borgmästaregården, som under innevarande år blifvit omändrad och reparerad till bostäder för en del af brandmanskapet, har Drätselkammaren ansett lämpligare, att gården fortfarande står under Drätselkammarens förvaltning, och att Brandstyrelsen erlägger hyra för af styrelsen disponerade bostäder i densamma. Drätselkammaren har för ändamålet tillagt ett belopp af 5,000 kronor i sitt statförslag. Samma belopp ingår bland inkomsterna för stadens gårdar.

Stadshotellet. För fortsättning af reparationerna inom stadshotellet, som, ehuru rätt omfattande arbeten under innevarande års sommar utförts med anslag, som för ändamålet beviljats i 1918 och 1919 års stater, men som ej hunnit till fullo slutföras, anhåller Drätselkammaren om ett anslag af 10,000 kronor.

Paviljongen i Stadsparken. Genom utförandet af en terrass med mera intill paviljongen i stadsparken samt erforderliga större reparationer å densamma efter dess användande som folkkök, har en brist i innevarande års anslag uppstått å 3,500 kronor. Med

N:o 102. *Budgetförslag 1920. Drätselkammarens förslag.*

förmälan, att hyresafgiften för 1919 höjts med 15 %, å kostnaden för terrassbyggnaden, får Drätselkammaren anhålla om anslag i 1920 års stat till gäldande af berörda brist.

Gårds- och tomtfastigheter.

Förutom beräknade löpande utgifter för stadens gårdar, har under denna titel uppförts det af Stadsfullmäktige den 30 oktober 1919 beviljade tilläggsanslaget till f. d. borgmästaregårdens reparation och omändring, men som äfven denna summa visat sig otillräcklig har ytterligare för samma ändamål upptagits ett anslag af förslagsvis 5,000 kronor, som Drätselkammaren anhåller, att Stadsfullmäktige måtte bevilja.

Hamnplanen.

Under titeln hamnplanen har uppförts ett nytt anslag för välbehöflig och af järnvägen fordrad justering af där befintliga järnvägsspår å 5,000 kronor.

I detta sammanhang får Drätselkammaren anhålla om anslag till nya spår å hamnen, nämligen dels ett stickspår till stadens vedgård, hvilket redan utförts och dragit en kostnad af 25,000 kronor, och dels ett nytt förbindelsespår från bangården till hamnplanen, utgående från bangårdens östra del i närheten af renhållningsverket och anslutande till hamnplanespåren vid kraftverksspårets öfvergång öfver Lillån. Genom denna spårförbindelse, som likaledes beräknats draga en kostnad af 25,000 kronor, skulle dels vinnas en för trafiken ändamålsenligare förbindelse med bangården än den nuvarande och dels kunna ernås spåranslutning för den senast verkställda kajutsträckningen österut, hvilken utan spårförbindelse skulle blifva till föga nytta. Såsom varaktiga anläggningar torde båda dessa spår böra bekostas af anslag af lånemedel. Drätselkammaren hemställer i detta hänseende alltså, att Stadsfullmäktige ville

> för utförande af nya järnvägsspåranläggningar å hamnplanen anslå 50,000 kronor af lånemedel med bemyndigande för Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å Stadsfullmäktiges beslut angående gäldandet af ofvanberörda anslag af lånemedel med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida utgifterna med tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle öfverskridas, må begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Hamnpaviljongen. Kabinettet.

Nya titlar, upptagande löpande årskostnader, äro insatta för den nyuppförda hamnpaviljongen och kabinettet.

Landtegendomar

I stället för att såsom hittills hafva utgifterna och inkomsterna för stadens under eget bruk varande landtegendomar fördelade på de särskilda egendomarne har i det föreliggande förslaget vidtagits den förändringen, att egendomarne och då äfven den nytillkomna egendomen Kristiansborg, såsom stående under en och samma förvaltning, intagits under en gemensam titel, landtegendomar.

De anslag, som Stadsfullmäktige i och för uppsättning af inventarier vid Kristiansborg samt för iståndsättande af hus, anläggning af ledningar och inköp af kor därstädes, beviljat dels den 27 februari och dels den 30 oktober 1919 å tillhopa 58,000 kronor med uppdrag åt Drätselkammaren att i samband med denna budget föreslå sättet för anslagens gäldande, hafva nu med en femtedel

N:o 102. *Budgetförslag 1920.* eller 11,600 kronor uppförts i staten. Drätselkammaren hemställer nämligen, att dessa anslag amorteras af inkomsterna från jordbruket under de fem närmaste åren.

Drätselkammarens förslag. Utgifterna för amortering af elektrifieringskostnaden af egendomarne hafva i anledning af det af Stadsfullmäktige den 28 augusti 1919 beviljade tilläggsanslaget för detta ändamål, höjts, så att hela kostnaden blir slutamorterad på en gång.

Med det ökade arbete, som tillkommit efter stadens öfvertagande af Kristiansborg, behöfver förvaltaren ett biträde, och har Drätselkammaren fördenskull i staten uppfört ett anslag för anställande af en bokhållare å förslagsvis 3,600 kronor. Denne skulle utöfver sin kontanta lön åtnjuta fri bostad med vedbrand.

Carlsberg. För egendomen Carlsberg, som staden skall tillträda den 14 mars 1920, hafva uppförts löpande utgifter. Det är ännu icke afgjordt, på hvad sätt egendomens jord och hus lämpligen skall disponeras.

Hästholmarne. Under titeln Hästholmarne hafva insatts de af Stadsfullmäktige den 27 nästlidne november beviljade anslagen till uppförande af en paviljong och ett regnskydd å Östra holmen, tillhopa 18,500 kronor.

För öfvervakande af ordningen å Hästholmarne och trafiken å densamma, har Drätselkammaren ansett behöfligt att staden tillsätter en särskild ordningsman, och anhåller för detta ändamål om ett anslag å 1,600 kronor.

I sammanhang härmed har Drätselkammaren att afgifva förslag å sättet för gäldandet af det af Stadsfullmäktige den 27 nästlidne november beviljade anslaget till uppförande af en ny värdshusbyggnad å Elba, 90,000 kronor. Då här är fråga om en varaktig anläggning, som dessutom kan beräknas lämna skälig afkomst å det nedlagda kapitalet, anser Drätselkammaren lämpligast, att anslaget gäldas genom lån, och får Drätselkammaren fördenskull föreslå, att Stadsfullmäktige måtte besluta,

att det af Stadsfullmäktige den 27 november 1919 beviljade anslaget å högst 90,000 kronor för uppförande af en ny serveringspaviljong eller värdshus å Elba skall utgå af lånemedel, med bemyndigande för Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å Stadsfullmäktiges beslut angående gäldandet af ofvanberörda anslag af lånemedel med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida utgifterna med tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle öfverskridas, må begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Magistrat och Rådstufvurätt. Emot Magistratens framställning om anslag å 2,000 kronor till anskaffning och underhåll af inventarier, särskildt för inköp af ett kassaskåp, har Drätselkammaren intet att erinra.

Vidkommande aflöning till Magistratens ledamöter och Stadsfiskalen hänvisar Drätselkammaren till hvad ofvan i fråga om aflöningar i allmänhet anförts, och hemställer, liksom beträffande folkskoleinspektören och stadsläkarne, att frågan om reglering af befattningshafvarnes löner måtte få anstå i afbidan på löneregle-

N:o 102. *Budgetförslag 1920. Drätselkammarens förslag.*

ringskommitténs väntade förslag. Hvad särskildt angår anslaget till juridiskt biträde, inser Drätselkammaren väl, att någon höjning däri är erforderlig, men har, då det belopp, som kan härutinnan komma i fråga, synes vara beroende på det förslag, som löneregleringskommittén kan komma att upprätta för Magistratens ledamöter i öfrigt, och då detta förslag är afsedt att få retroaktiv verkan, icke ansett sig för närvarande böra föreslå någon ändring af det nu utgående beloppet, 5,000 kronor. Af samma skäl har Drätselkammaren icke velat tillstyrka någon ändring för närvarande i de förut anslagna beloppen till semesterarvoden och skrifbiträden, men anser sig Drätselkammaren dock, med anledning af att dessa anslag nu af Magistraten begärts, semesteranslaget till och med till afsevärdt förhöjdt belopp, i sammanhang med förnyandet af den förlidet år framställda begäran om lönereglering, böra erinra därom, att Magistraten i sin skrifvelse till Stadsfullmäktige i ämnet vid statbehandlingen för innevarande år meddelat, att under förutsättning att anslag erhölles till aflöning åt en ny tjänsteman och att ökade aflöningsförmåner beviljades, något anslag till semesterarvoden ej erfordrades, enär tjänstemännen då utan särskild ersättning kunde vikariera för hvarandra, liksom ock anslaget till skrifbiträde åt brottmålsrådmannen kunde uteslutas — civilrådmannen åtnjöte då ännu ej något sådant anslag.

Den begärda förhöjningen i reservationsanslaget för tillfälliga biträden från 500 till 1,000 kronor vill Drätselkammaren tillstyrka.

Ifråga om biträdet åt stadsvaktmästaren har Drätselkammaren funnit, att den arbetsbörda, som åhvilar rådhusvaktmästaren, hvilken utom den vanliga tjänstgöringen under expeditionstiden å förmiddagarna har att svara för eldningen i rådhuset och dessutom skall uppvakta vid de flesta kommunala delegationernas sammanträden på aftnarna, är betydligt mera omfattande än stadsvaktmästarens, hvarför Drätselkammaren föreslår, att anslaget till vaktmästarebiträdet öfverföres till Drätselkammarens stat såsom ett anslag till biträde åt rådhusvaktmästaren med det af Magistraten föreslagna beloppet.

Kronouppbörds- och exekutionsväsendet.

Till framställningen om ett anslag å 1,410 kronor för inköp af en räknemaskin för stadsfogdekontoret får Drätselkammaren tillstyrka bifall.

Vidkommande förslaget, att på kronouppbördskontoret måtte, med indragning af det nu utgående anslaget till extra biträde å 1,800 kronor, anställas ett af staden aflönadt tredje biträde med en grundlön af 1,000 kronor jämte därå belöpande dyrtidstillägg, får Drätselkammaren, vid det förhållande, att kronouppbördskassörens sportler under de senare åren ökats så väsentligt, att han för närvarande torde vara den befattningshafvare i staden, som åtnjuter de högsta inkomsterna af sin tjänst, och då sportlerna från början varit afsedda att vara en ersättning för vederbörande tjänstemäns omkostnader för nödiga biträden, men denne tjänstemans sportelinkomster gifva honom en mångdubbel ersättning för hans utgifter i detta afseende, förorda bifall till förslaget om indragning af det för innevarande år utgående anslaget till extra biträde å kronouppbördskontoret, men samtidigt afstyrka framställningen om anställandet af ytterligare ett af staden aflönadt biträde å samma kontor.

I anledning af Magistratens erinran, att första skrifbiträdet å kronouppbördskontoret, fröken Skog, skulle vara berättigad till ett ålderstillägg, får Drätselkammaren meddela, att tjänsten vid dess inrättande icke blifvit förenad med några

N:o 102. *Budgetförslag 1920. Drätselkammarens förslag.*

ålderstillägg, samt att detta torde vara en angelägenhet, som bör öfvervägas af löneregleringskommittén.

Med tillstyrkande af Magistratens därom gjorda framställning, får Drätselkammaren föreslå, att från och med år 1920 måtte i staden anställas ytterligare en exekutionsbetjänt.

Beträffande förslaget om pensionering af f. fjärdingsmannen i S:t Ilians socken, nuvarande extra utmätningsmannen Wallin, ser sig Drätselkammaren nödsakad afstyrka bifall härtill, enär Wallin kom i tjänst såsom fjärdingsman vid så hög ålder som 62 år och endast tjänstgjort sammanlagdt 11 år hos de båda kommunerna, medan enligt det upprättade pensioneringsförslaget, i likhet med hvad allmänt är gällande, stadgas en minsta tjänstetid af 15 år för erhållande af afkortad pension. Kan däremot något arbete hos kommunen fortfarande beredas Wallin, har Drätselkammaren intet emot att tillstyrka anslag till arvode härför.

Vidkommande ansökningen om pension till f. fjärdingsmannen i Lundby socken, Törn, får Drätselkammaren jämväl med hänsyn till hans korta tjänstgöringstid af 13 år vid hög ålder, och då Törn, som själf ej gjort ansökning om pension, icke efter inkorporeringen af Lundby socken haft anställning i stadens tjänst, afstyrka bifall till ansökningen.

Drätselkammaren finner förslaget om anordnande af en mottagningslokal för exekutionsbetjänterna vara välbetänkt och tillstyrker förslaget härom. I statförslaget hafva därför upptagits löpande utgifter för denna lokal med tillhopa 730 kronor.

Polisen.

Jämte beklädnadsanslaget till inspektions- och poliskonstaplar, som upptagits efter samma grunder som för innevarande år, har med ledning af löneregleringskommitténs preliminära förslag uppförts ett anslag till slitningsersättning åt detektivkonstaplarne med till hvar och en hälften af det belopp, som beräknas till uniform åt de öfriga polismännen.

Jämlikt Stadsfullmäktiges beslut den 26 juni innevarande år har uppförts pensionsersättning åt aflidne öfverkonstapeln Vretlöfs änka och barn med 400 kronor till änkan och 200 kronor till hvart och ett af de tre barnen, hvilka anslag Drätselkammaren tillstyrker måtte utgå äfven för år 1920. Likaledes tillstyrker Drätselkammaren att f. poliskonstapeln Asplunds änka måtte äfven för år 1920 åtnjuta ett understöd från stadskassan af 500 kronor.

Beträffande läkararvode och medicin har Drätselkammaren intet att erinra emot, att anslaget höjes från 800 till 1,000 kronor, men vill Drätselkammaren i samband härmed uttala, att, liksom förhållandet är vid andra stadens verk, medicin icke må af enskilda medlemmar inom poliskåren få inköpas på stadens bekostnad utan läkarerecept och efter rekvisition af vederbörande befäl.

I öfriga delar äro utgifterna under poliskårens stat beräknade enligt Magistratens anvisningar, utom det, att Drätselkammaren med ledning af utgifterna för förlidet och innevarande år, ansett sig kunna beräkna kostnaderna för fångars vård och förplägning å straffängelset, för hvilket ändamål i innevarande års stat är anslaget endast 600 kronor, till 2,000 kronor i stället för af Magistraten beräknade 3,000 kronor.

Utgifterna för stadens pensionsnämnder äro upptagna i full öfverensstämmelse med vederbörandes nämnders specialförslag och innebära ingen nämnvärd förändring mot innevarande års stat.

N:o 102. *Budgetförslag 1920. Drätselkammarens förslag.*

Beloppet för inlevererade grundafgifter är höjdt med 500 kronor.

Allmänna pensionsförsäkringen.

I fråga om löner under Drätselkammarens stat vill Drätselkammaren anmäla, att stadens byggnadschef från och med nästkommande år är berättigad att erhålla det andra ålderstillägget.

Stadsfullmäktige och Drätselkammaren.

Drätselkammaren anhåller, med hänsyn till behofvet af ökad tillsyn öfver stadens allt mer omfattande allmänna arbeten, att från och med år 1920 få på ordinarie stat anställa ytterligare en arbetsförman.

Det i innevarande års stat upptagna anslaget till skrifbiträden å stadskamrerarekontoret, 4,000 kronor, har visat sig otillräckligt, och anhåller Drätselkammaren därför om höjning af detta anslag till 6,000 kronor.

Såsom arvode för sifferrevision af Drätselkammarens räkenskaper har under de senare åren varit uppfördt ett anslag af 1,000 kronor. Sifferrevisorn, som varit densamme äfven för Vatten- och Gasverksstyrelsens och Fattigvårdens räkenskaper och så godt som helt upptagen af detta sitt revisionsarbete, har emellertid på Drätselkammarens stat erhållit kristidstillägg, beräknadt på sitt sammanlagda arvode af revisionsuppdrag. Då den nuvarande sifferrevisorn emellertid, på grund af sin nära släktskap med stadskassören, svårligen kan kvarstå såsom sifferrevisor för Drätselkammarens räkenskaper, har Drätselkammaren i föreliggande förslag såsom arvode för denna revision upptagit ett belopp af 2,000 kronor, hvarå emellertid icke något dyrtidstillägg torde böra utgå.

På grund af alltmera stegrade kostnader för tryckning af Stadsfullmäktiges protokoll och handlingar äfvensom för annonsering, har Drätselkammaren nödgats höja anslaget till dessa ändamål från 10,000 kronor till 15,000 kronor.

Byggnadsnämnden.

Emot Byggnadsnämndens förslag till utgiftsstat för Nämndens behof, har Drätselkammaren, med reservation för löner till ordinarie personal, intet att erinra.

Automobiler.

Under titeln automobiler har Drätselkammaren upptagit dels löpande årskostnader för stadens två lastbilar, motsvarade af samma slutbelopp på inkomstsidan, dels ock det af Stadsfullmäktige den 28 augusti 1919 beviljade anslaget till inköp af en lastautomobil.

Sociala ändamål.

Under erinran, att Arbetsstugan utöfver det i innevarande års stat upptagna anslaget å 2,500 kronor under året erhållit ett tilläggsanslag å samma belopp, föreslår Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige måtte i enlighet med af Arbetsstugans styrelse därom framställd begäran för understödjande af dess verksamhet för år 1920 bevilja ett anslag å 5,000 kronor.

Från styrelserna för Barnkrubban, Barnhemmet och Natthärberget hafva visserligen inga ansökningar om anslag inkommit, men hemställer Drätselkammaren ändock, att för dessa anstalter i budgeten beräknas anslag med samma belopp som för innevarande år eller till Barnkrubban 2,500 kronor, till Barnhemmet 1,000 kronor och till Natthärberget 300 kronor, med bemyndigande för Drätselkammaren att, i händelse ansökningar inkomma, bevilja utbetalandet af dessa anslag.

N:o 102. *Budget-förslag 1920. Drätselkammarens förslag.*

Med tillstyrkande af en inkommen framställning från styrelsen för Västmanlands läns arbetsförmedling, får Drätselkammaren föreslå, att Stadsfullmäktige måtte för år 1920 anslå 2,000 kronor såsom bidrag till upprätthållande af anstaltens verksamhet.

Tillika hemställer Drätselkammaren, med anledning däraf, att vid framställningen fogats af vederbörande revisorer afgifven berättelse öfver verkställd granskning af anstaltens räkenskaper och förvaltning under år 1918, att Stadsfullmäktige måtte jämlikt revisorernas tillstyrkan för sin del bevilja vederbörande ansvarsfrihet för det år, revisionen omfattar.

I anledning af inkomna framställningar från vederbörande styrelser föreslår Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige äfven för år 1920 måtte bevilja dels Västerås sjukkassors fortsättningskassa anslag af stadens medel enligt de grunder, som fastställdes, då Stadsfullmäktige den 23 december 1909 första gången beviljade anslag för detta ändamål, eller med en krona för hvarje inom staden mantalsskrifven medlem, och härför anslå förslagsvis 3,000 kronor, dels ock Västerås sjukkassor och fortsättningskassa ett bidrag af 25 öre per sjukdag för i staden mantalsskrifven medlem, mot villkor enligt Stadsfullmäktiges beslut den 28 november 1918, och härför anslå förslagsvis 13,500 kronor.

Med tillstyrkande af inkommen ansökning från barnhemmet Sparfboets styrelse, hemställer Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige måtte för år 1920 såsom för innevarande år anslå till Sparfboet ett kontant belopp af 800 kronor samt till föreningen Hvita bandet ett belopp, motsvarande hyran för dess af staden förhyrda butik vid Stora torget, eller 600 kronor, under villkor att föreningen oafkortadt öfverlämnar samma belopp till barnhemmet Sparfboet.

I anledning af en från föreståndarinnan för Västerås slumstation inkommen framställning föreslår Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige måtte för år 1920 lämna slumstationen ett hyresbidrag af 400 kronor eller samma belopp som för innevarande år.

För innevarande år hafva Stadsfullmäktige beviljat Västmanlands regementes musikkår ett anslag å 1,000 kronor för utförande af friluftskonserter. Någon ansökning om liknande anslag för år 1920 har ännu ej inkommit. Emellertid har Drätselkammaren i anledning af de uttalanden, som gjorts under öfverläggningen inom Stadsfullmäktige såväl vid behandlingen af nämnda musikkårs föregående framställning som ock beträffande liknande ansökningar från Västerås Musiksällskap, funnit, att staden bör bevilja något understöd för utförande af musik och sång i det fria eller för den större allmänheten, och har Drätselkammaren tänkt sig, att Stadsfullmäktige för detta ändamål ville anvisa ett anslag för år 1920 å 3,000 kronor, som skulle ställas till Drätselkammarens förfogande för utlämnande af bidrag till utöfvare af musik och sång för gifvande af friluftseller folkkonserter. Drätselkammaren hemställer alltså, att Stadsfullmäktige ville för år 1920 ställa till Drätselkammarens förfogande ett anslag å 3,000 kronor för lämnande af bidrag till frilufts- och folkkonserter i staden.

Såsom bidrag till underhåll af idrottsplatsen å Herrgärdet har Drätselkammaren uppfört det sedan flere år utgående anslaget å 200 kronor.

För den händelse skridskobana skulle komma att anläggas under innevarande vinter, har Drätselkammaren, som anhåller om bemyndigande att pröfva och inom ramen af anslagna medel bevilja bidrag till en sådan, uppfört ett anslag för ändamålet å 1,500 kronor.

N:o 102. *Budget-förslag 1920. Drätsel-kammarens förslag.*

De af Stadsfullmäktige den 30 oktober 1919 beviljade anslagen till Västerås gymnastikförening och för uppmätning m. m. af äldre gårdar i Västerås hafva upptagits under förevarande titel.

Likaledes har här uppförts de af Stadsfullmäktige den 26 juni och den 28 augusti innevarande år beviljade anslagen å tillhopa 30,850 kronor för Lifsmedelsnämndens dyrtidslindrande verksamhet under senare halfåret 1919.

Under tillstyrkande af Lifsmedelsnämndens därom gjorda framställning får Drätselkammaren föreslå, att Stadsfullmäktige ville besluta

dels att för Nämndens dyrtidslindrande verksamhet under 1:sta halfåret 1920 eller den s. k. 7:de perioden anslå af uttaxerade medel 15,000 kronor, med uppdrag för Nämnden att för berörda verksamhet anhålla om lika stort anslag af statsmedel,

dels ock att för Nämndens förvaltningskostnader under år 1920 anvisa det belopp, som efter afslutande af räkenskaperna för dyrtidsverksamheten under 6:te perioden visar sig återstå, eller förslagsvis 5,000 kronor.

I Magistratens skrifvelse rörande budgeten har anmälts, att bristen af Lifsmedelsnämndens verksamhet torde kunna beräknas till omkring 350,000 kronor. Sedan Stadsfullmäktige den 27 nästlidne november bifallit Nämndens framställning att få bortgifva kvarvarande matvarulager till nödlidande i af kriget hemsökta länder, torde berörda brist böra ökas med omkring 20,000 kronor, motsvarande det bokförda värdet af dessa matvaror. Bristen, tillhopa sålunda 370,000 kronor, anser Drätselkammaren lämpligen böra afskrifvas på en gång, och anhåller förty att för ändamålet måtte af uttaxerade medel beviljas ett anslag å samma belopp i 1920 års budget.

Emot Hyresnämndens ingifna statförslag har Drätselkammaren intet att erinra.

Drätselkammaren har vidtagit åtgärder för fortsättande af den af Lifsmedelsnämnden igångsatta skolagningsverksamheten ,som fortfarande skulle bedrifvas i samma lokaler som folkskolans skomakerislöjd och under dess slöjdlärares ledning. Verksamheten skulle läggas så, ott den täckte sina egna kostnader, men erfordras dock ett mindre anslag till underhåll af inventarier. Drätselkammaren anhåller för detta ändamål om ett anslag af 300 kronor.

Diverse utgifter.

Med ledning af de premieuppgifter, som inkommit från Riksförsäkringsanstalten, har kostnaden för olycksfallsförsäkring af stadens arbetare, liksom ock för öfriga befattningshafvare, måst beräknas till dubbelt så stort belopp som i innevarande års stat.

Likaså har anslaget till läkare och sjukvård åt samma arbetare måst fördubblas.

Årsafgiften till Svenska stadsförbundet har för nästa år höjts till 10 kronor från 8 kronor å hvarje 100-tal innevånare.

På grund af det numera långvariga taxeringsarbetet och det ökade antalet taxeringsnämnder har det nuvarande anslaget å 1,000 kronor till traktamentsersättning åt taxeringsnämndernas ledamöter visat sig otillräckligt och därför nu upptagits till ett förhöjdt belopp af 2,200 kronor.

Magistraten har föreslagit en höjning af anslaget till ett biträde åt taxeringsordförandena till minst 1,000 kronor från nuvarande 300 kronor. Då emel-

N:o 102. *Budget-förslag 1920. Drätsel-kammarens förslag.*

lertid anslaget varit ämnadt endast till ett biträde med uppgift att på ett gemensamt ställe, rådhuset, mottaga deklarationer för alla taxeringsdistrikten och fördela dem på de olika distrikten och då taxeringsordförandena och de af Konungens Befallningshafvande förordnade ledamöterna i taxeringsnämnderna åtnjuta arvode af statsmedel för taxeringsarbetet, hvartill äfven torde höra att omhändertaga inkommande deklarationer, anser Drätselkammaren det nuvarande anslaget tillräckligt.

Det af Stadsfullmäktige den 27 nästlidne november beviljade anslaget till påbörjande af en hamnarm vid kallbadhuset, 50,000 kronor, har här upptagits.

För uppställande af stadens lastautomobiler har det visat sig behöfligt uppföra ett garage å brandstationens gård. Drätselkammaren anhåller för ändamålet om ett anslag å förslagsvis 4,000 kronor.

Den 26 juni 1919 bemyndigade Stadsfullmäktige Drätselkammaren att inköpa fastigheten N:o 7 Kungsängen med inventarier för ett pris af 125,000 kronor samt uppdrog åt Drätselkammaren att i samband med budgetbehandlingen inkomma med förslag angående anslag för köpeskillingens gäldande. Med anledning häraf får Drätselkammaren meddela, att stadens vedgård öfvertagit inventarier för 5,000 kronor, samt föreslå, att den återstående köpeskillingen, 120,000 kronor, gäldas med 45,000 kronor af uttaxerade medel att fördelas med $^1/_5$ eller 9,000 kronor på hvart och ett af åren 1920—1924 samt återstoden, 75,000 kronor, af lånemedel, i sammanhang hvarmed Drätselkammaren anhåller om bemyndigande att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å Stadsfullmäktiges beslut angående gäldandet af en del af ofvanberörda anslag af lånemedel, med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida utgiften med tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle öfverskridas, må begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Som ofvan nämnts har Drätselkammaren beräknat ett afsevärdt högre förslagsanslag än för innevarande år eller inemot 190,000 kronor mot 105,000 kronor i 1919 års stat, i och för mötande af väntade utgiftsökningar för oförutsedda behof.

INKOMSTERNA.

Folkskolan. Utöfver det inkomstbelopp, som af Folkskolestyrelsen beräknats, har Drätselkammaren i anledning af Folkskolestyrelsens förslag, att eventuella dyrtidstillägg till lärarepersonalen af statsmedel skola ingå till stadskassan, till hvilket förslag Drätselkammaren uttalar sin anslutning, och då sådana tillägg med största sannolikhet torde vara att emotse och desamma kunna beräknas till minst samma belopp som utgått under innevarande år eller omkring 60,000 kronor, å inkomstsidan för folkskolans stat upptagit nämnda belopp.

Högre folkskolan. Af samma anledning har till högre folkskolans inkomststat af Drätselkammaren tillagts 2,000 kronor.

Epidemisjukvården. Under hänvisning till hvad ofvan i fråga om utgifterna anförts angående Landstingets öfvertagande af epidemisjukvården, har med ledning af den prelimi-

nära öfverenskommelsen med Landstingets epideminämnd såsom inkomst under förevarande titel, utom Landstingets bidrag till underhållskostnader för år 1919, hvilka erläggas ett år i efterskott, endast upptagits hyra för epidemisjukhuset 30,000 kronor. Den eventuella lösesumman för inventarier bör, enligt Drätselkammarens förmenande, ej ingå som inkomst i staten, utan tillsvidare reserveras, för den händelse inventarierna i en framtid skulle behöfva af staden återlösas. N:o 102. *Budgetförslag 1920. Drätselkammarens förslag.*

Till inkomsterna under titeln Andra kostnader för hälso- och sjukvård har Drätselkammaren öfverfört från epidemisjukvårdens stat bidraget från Ekelundska sjukvårdsfonden 900 kronor. **Allmänna hälsovården.**

Här har äfven uppförts Landstingets bidrag enligt den preliminära öfverenskommelsen med epideminämnden till förste stadsläkarens aflöning.

Köttbesiktningsbyråns inkomster hafva beräknats till samma belopp som utgifterna. **Köttbesiktningsbyrån.**

Hamnens inkomster hafva upptagits i öfverensstämmelse med Hamnstyrelsens förslag. **Hamnen.**

För renhållningsverket och svingården har Drätselkammaren kunnat beräkna höjda inkomster med respektive 9,000 och 17,000 kronor. **Renhållningsverket. Svingården.**

Inkomsterna för vattenledningsverket hafva upptagits enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens statförslag. **Vattenledningsverket.**

I sammanhang härmed får Drätselkammaren tillstyrka Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag, att afgifterna för aflämnadt vatten från vattenledningsverket — med undantag för afgiften å vatten, som taxeras efter mätare — måtte från och med 1920 års ingång utgå efter följande taxor:

per bostad och en del andra rum	Kr.	4: —
» badrum	»	9: —
» vattenklosett	»	8: —
» vattenpost	»	4: —
» kvm. gräsmatta, om slang ej användes	»	0: 03
» kvm. gräsmatta, om slang användes	»	0: 08
» häst	»	7: —
» nötkreatur	»	3: —
» automobil	»	8: —
» fyrhjuligt åkdon	»	4: —
» tvåhjuligt åkdon	»	3: —
» familj, afgift för tvättstuga	»	3: —

Vatten- och Gasverksstyrelsens beräkning af inkomsterna för gasverket af allmänna belysningen har af Drätselkammaren ändrats med anledning af de föreslagna indragningarne af gasbelysning. **Gasverket.**

Vidkommande styrelsens förslag till höjning af gaspriset får Drätselkammaren tillstyrka detsamma och sålunda hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta att med upphäfvande af gällande restriktioner fastställa priset på gas från 1920 års ingång sålunda, att gas till hushålls- och därmed jämförliga behof betalas med 43 öre per kbm. och industrigas med 60 öre per kbm.

N:o 102. *Budgetförslag 1920. Drätselkammarens förslag.* Elektricitetsverket.

Jämväl för elektricitetsverkets vidkommande har Drätselkammaren ändrat styrelsens inkomstberäkning, i det att med anledning af den föreslagna utökningen af den elektriska gatubelysningen inkomsten af den allmänna belysningen höjts med 2,780 kronor.

Drätselkammaren tillstyrker, i enlighet med styrelsens förslag, att taxan å elektrisk värmeström måtte erhålla följande ändrade lydelse, att tillämpas från 1920 års ingång:

För energi till värmeändamål, som endast tillhandahålles nattetid, betalas ett grundpris per ansluten kilowatt och år af kronor 30: — samt ett förbrukningspris af 3 öre per kilowattimme, med en minimiförbrukningsafgift af kronor 20: — per kilowatt och år samt med rätt för styrelsen att göra de undantag i taxans användning, som drift och ledningsnät kunna påfordra.

I sammanhang härmed får Drätselkammaren meddela, att stadens ombudsman inom Drätselkammaren föreslagit, att Drätselkammaren måtte hos Stadsfullmäktige, i ändamål att i någon mån tillbakahålla ökningen af uttaxeringen, föreslå en höjning äfven af öfriga taxor för elektrisk ström med en tredjedel af nuvarande pris, dock ej för taxorna V och VI, hvilka afsåge ackordsaftal om afgift per lampa och år samt mindre kraftförbrukning i samband med belysningsabonnemang, hvarigenom en ökad inkomst för elektricitetsverket af omkring 100,000 kronor kunde påräknas, men att Drätselkammaren icke funnit skäl föreligga att biträda detta förslag. Drätselkammarens ordförande har dock låtit såsom sin särskilda mening anteckna, att han anslutit sig till stadsombudsmannens förslag.

Varmbadhuset. Varmbadhusets inkomster hafva beräknats i enlighet med Badhusstyrelsens förslag.

Brandväsendet. Beträffande inkomsterna från brandkårens verkstäder har Drätselkammaren funnit desamma af Brandstyrelsen allt för lågt beräknade och därför, med ledning af de verkliga inkomsterna under senare åren, upptagit denna inkomst till 15,000 kronor.

Dessutom har af Drätselkammaren tillagts de bidrag, som utgå ur polisverkets kassa till brandverket för snökörning från gården och eldning.

Gårds- och tomtfastigheter. På grund af att nya fastigheter tillkommit och i någon mån på grund af ökade hyror, har inkomsten af stadens gårdar kunnat beräknas till omkring 110,000 kronor mot 92,000 kronor i detta års stat.

Hamnplanen. Äfven inkomsterna för hamnplanen hafva kunnat beräknas till förhöjdt belopp, nämligen omkring 24,000 kronor mot 16,000 kronor för år 1919.

Hästholmarne. På grund af Stadsfullmäktiges beslut om nybyggnader å holmarne hafva hyresinkomsterna beräknats afsevärdt förhöjda.

Byggnadsnämnden. Med ledning af inkomsterna hittills under innevarande år af förrättningar, hörande till Byggnadsnämndens verksamhet, har Drätselkammaren ansett sig kunna beräkna dessa inkomster till åtminstone samma belopp som i innevarande års stat eller 5,000 kronor i stället för af Byggnadsnämnden upptagna 4,000 kronor.

Sedan afkortningarne, hvilka skola frândragas det uttaxerade beloppet, och som för innevarande år beräknats till 70,000 kronor, men nu torde böra beräknas till 100,000 kronor, afdragits, återstår en brist att fylla genom uttaxering af något öfver 3 3/4 millioner kronor. Drätselkammaren föreslår, att Stadsfullmäktige för detta ändamål besluta en uttaxering å 1919 års taxerade inkomst, hvilken enligt Pröfningsnämndens beslut utgör 48,305,280 kronor, af 8 procent, motsvarande 8 kronor per bevillningskrona. Häri ingår ej uttaxeringen för kyrkliga ändamål, som för Domkyrkoförsamlingen torde uppgå till 25 öre per bevillningskrona.

N:o 102. *Budgetförslag 1920. Drätselkammarens förslag.* **Uttaxeringen.**

Västerås den 3 december 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Theofil Öberg.

N:o 102.
Budgetförslag 1920. Magistratens förslag.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Jämlikt 60 § Kungl. förordningen om kommunalstyrelse i stad får Magistraten härmed öfverlämna förslag till inkomst- och utgiftsstat för staden för år 1920, hvilket förslag efter Magistratens uppdrag och med ledning af de särskilda förvaltningsgrenarnes approximativa uppgifter upprättats af Drätselkammaren.

I anledning af hvad Drätselkammaren i sin skrifvelse anfört får Magistraten göra följande erinringar.

Löner i allmänhet.

Magistraten kan ej underlåta erinra därom, att nu rådande låga penningevärde samt däraf orsakad dyrtid ställer fordringar å staden för att en effektiv lönereglering måtte ske för stadens såväl lägre som högre befattningshafvare. Då dyrtiden helt säkert torde vara lång tid framåt är det därför nödigt ej blott att dyrtidstillägg beviljas utan äfven att verklig lönereglering äger rum. Detta bör äfven ske af den anledning, att med stadens utveckling efter tiden för senaste lönereglering år 1908 arbetet för en del befattningshafvare i hög grad ökats. 1908 års lönereglering torde icke heller hafva varit effektiv, hvilket framgår af att sedan dess beträffande åtskilliga befattningshafvare afsevärda lönetillskott skett samt att redan vid dess antagande grunderna för densamma i en del fall omedelbart frångingos genom beviljande af personliga lönetillskott. Lönerna för olika tjänstemän hafva härigenom blifvit i hög grad ojämna, och torde det icke med fog kunna bestridas, att vissa grupper af tjänstemän, särskildt de under Drätselkammaren direkt lydande fått sina löneanspråk i det stora hela bättre tillgodosedda än andra. Allt detta borde hafva föranledt den af Stadsfullmäktige tillsatta lönerelgeringskommittén att så ordna sitt arbete, att förslag från dess sida om lönereglering kunnat föreläggas Stadsfullmäktige för antagande i samband med statförslaget. Då detta emellertid af flera orsaker blifvit omöjligt och således endast preliminärt förslag förelegat, har Drätselkammaren i staten provisoriskt upptagit lönebeloppen, under uttalande, att definitivt förslag skulle föreläggas Stadsfullmäktige vid detta års slut eller vid nästa års början och då gifvas retroaktiv verkan. Magistraten får därför hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte redan nu besluta, att de löneregleringar och dyrtidstillägg, som efter förslag af löneregleringskommittén komma att beviljas, måtte givas retroaktiv verkan och gälla från den 1 januari 1920.

N:o 102. *Budgetförslag 1920. Magistratens förslag.* Pensionering.

En fråga, som också med det snaraste torde tarva sin lösning, helst då i sammanhang med frågan om lönereglering, är afgörandet af det sedan flere år hvilande förslaget till befattningshafvarnes pensionering. Sedan Magistraten den 29 maj 1916 afgifvit yttrande öfver den förutvarande löneregleringskommitténs förslag i denna fråga, torde frågan icke i någon mån hafva varit föremål för behandling af någon af stadens nämnder eller särskild kommitté. Med erinran härom får Magistraten därför hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta,

att frågan om tjänstemännens pensionering skyndsammast underkastas förberedande behandling af den tillsatta löneregleringskommittén eller annan särskild af Stadsfullmäktige tillsatt kommitté.

Gatubelysning.

Magistraten har icke någon erinran emot den föreslagna utökningen af den elektriska gatubelysningen. Ifrågasättas torde jämväl om det icke numera vore för staden ekonomiskt att i större utsträckning än som skett anordna elektrisk gatubelysning. En öfvergång till elektrisk gatubelysning torde jämväl ur nationalekonomisk synpunkt vara iförmånlig. Då emellertid någon utredning härom icke föreligger, har Magistraten endast genom denna erinran velat bringa frågan på tal, under förvissning, att Vatten- och Gasverksstyrelsen ägnar densamma nödigt beaktande.

Hästholmarne.

Det begärda anslaget, 1,600 kronor, till anställande af ordningsman torde böra påföras polisverkets stat, då ordningsmannen, äfven om därtill förordnas annan än en polisman, måste hafva polismans skydd och subordinera under polisbefälet, äfvensom tillsättas af Magistraten såsom högsta polismyndigheten i staden.

Magistraten.

Ökningen af arbetet inom Rådstufvu-Rätten och Magistraten har, oaktadt en del mål emot krigstidsförordningarne nu bortgått, icke i någon mån under innevarande år minskat, utan såväl å brottmålsafdelningen som å civilmålsafdelningen ökat väsentligt. En omorganisation af Rådstufvurätten och Magistraten bör därför ske, och kommer Magistraten att därom inkomma med förslag. Tjänsten såsom juridiskt biträde måste då uppföras å fast stat och arbetet för nuvarande stadsnotarien ökas genom öfverförande af en del civilrådmannen nu åliggande arbete, allt för vinnande af jämnare arbetsfördelning. I jämförelse med andra löner, äfven för tjänstemän, som icke behöfva juridisk examen, synes därför den föreslagna lönen för juridiska biträdet, 5,000 kronor, allt för låg. I afbidan på löneregleringskommitténs förslag och den blifvande omorganisationen vill dock Magistraten icke för närvarande göra något yrkande härutinnan.

Beträffande semesteranslaget kan dock ej Magistraten nöja sig med Drätselkammarens afstyrkan om detsammas höjande. Visserligen är det sant, att Magistratens tjänstemän nästföregående år i samband med begäran om anslag till nytt biträde samt om ökade aflöningsförmåner då förklarade sig villiga att jämväl vid semester uppehålla annan tjänst inom Rådstufvurätten och Magistraten. Att nu, då aflöningsförmånerna icke enligt Magistratens dåvarande förslag bifallits, åberopa detta åtagande såsom skäl för afdrag å begärd förhöjning af semesteranslagen är att gå väl långt, äfven om — såsom nu icke är fallet — arbetsbördan för en hvar af Rådstufvurättens och Magistratens ledamöter då ansågs kunna medgifva att dessa samtidigt för kortare tid skulle kunna sköta två tjänster.

N:o 102. *Budgetförslag 1920. Magistratens förslag.*

För öfrigt torde den principen numera vara allmänt erkänd, att en tjänsteman utan egen uppoffring med arbete eller penningar är berättigad till viss tidssemester. Att med nuvarande anslag erhålla vikarie utom Rätten är omöjligt. Skall verklig semester kunna erhållas, behöfver därför anslaget höjas. Magistraten hemställer därför,

att Stadsfullmäktige med bifall till Magistratens förslag måtte höja semesterarvodet att utgå med 450 kronor för borgmästaren och 300 kronor för en hvar af rådmännen och de båda notarierna, eller tillsammanlagdt 1,650 kronor.

Beträffande titulaturen »stadsvaktmästare» och »rådhusvaktmästare» synes det Magistraten lämpligt, att Rådhusrättens och Magistratens vaktmästare i stället för stadsvaktmästare kallas rådhusvaktmästare, och Drätselkammarens vaktmästare i stället för rådhusvaktmästare för stadsvaktmästare. Därigenom kommer af deras titlar bättre att framgå arten af deras tjänstgöring.

Kronouppbörds- och exekutionsväsendet.

Drätselkammarens motivering för indragande af det hittills till Kronokassören utgående anslaget å 1,800 kronor till extra skrifbiträde kan Magistraten icke godtaga. Sportler å en tjänst är en löneförmån. Hänsyn till att dessa ett år kunna vara högre och ett annat lägre har tagits vid bestämmande af tjänstemannens lön. Oafsedt detta har i detta fall ifrågavarande anslag sedan flere år utgått för visst slag af arbete. Städer af med Västerås jämförlig storlek hafva uppdelat uppbörds- och mantalsskrifningsarbetet å olika tjänster. Skulle så ske här, hvilket kanske blir nödvändigt, torde staden härigenom komma att tillskyndas högre utgifter än de nu för uppbördsväsendet utgående. Magistraten får därför hemställa,

att Stadsfullmäktige jämväl för 1920 måtte i staten upptaga ett anslag af 1,800 kronor till extra biträde å kronouppbördskontoret.

En från kronouppbördskassören inkommen skrifvelse bifogas härjämte.

Beträffande ålderstillägg till första skrifbiträdet å kronouppbördskontoret, fröken Skog, synes det Magistraten rättvist att hon, i likhet med skrifbiträdet å Drätselkammaren, får åtnjuta förmån af ålderstillägg; och får Magistraten därför hemställa,

att ålderstillägg beviljas å denna tjänst för år 1920 med 150 kronor.

Beträffande pension åt f. fjärdingsmännen Wallin i S:t Ilian och Törn i Lundby socken, synes rättvisa och billighet kräfva att staden med inkorporering af socknarne öfvertager skyldigheten att sörja för i socknarne förut anställd personals försörjning å deras ålderdom genom beredande åt dem af pension. Detta har också skett i ett fall, nämligen då Stadsfullmäktige den 28 september 1918 beviljade f. folkskolläraren i Lundby, Söderholm, tilläggspension med 800 kronor. På grund af ålder kan Wallin ej nu beredas arbete i stadens tjänst. Magistraten vill erinra, att Drätselkammaren, då frågan om Wallins pensionering förra året var före, bort, därest Drätselkammarens skäl för afstyrkande varit

bärande, redan då åberopa nu anförda skäl i stället för att, såsom då skedde, inskränka sig att afstyrka förslaget på grund af att Wallin ej själf sökt pension.

N:o 102. *Budgetförslag 1920. Magistratens förslag.*

Emot bifall till framställningen om Törns pensionering talar visserligen att Törn icke själf begärt pension, men, då Magistraten såsom högsta polismyndighet i staden underställt frågan Stadsfullmäktiges pröfning och behof för Törn af pension synes föreligga på grund af förutvarande ordförandens i Lundby kommunalnämnd gjorda framställning därom samt fastställdt pensionsreglemente för staden icke finnes, blir det Stadsfullmäktiges sak att efter rättvisa och billighet i hvarje särskildt fall afgöra, huruvida pension skall utgå eller icke. Magistraten hemställer därför,

att Stadsfullmäktige måtte tillerkänna pension till f. fjärdingsmannen Wallin med 500 kronor för år och f. fjärdingsmannen Törn med enahanda belopp.

Diverse utgifter.

Det hittills sedan 2 år utgående arvodet å 300 kronor för ett biträde, med uppgift att på ett gemensamt ställe i Rådhuset mottaga deklarationer för alla taxeringsdistrikten och fördela dem på de olika distrikten, har icke varit tillräckligt, helst som för ifrågavarande arbete flere särskildt därför anställda personers arbetskraft måste tagas i anspråk. Härförutom hafva taxeringsordförandena och kronoombuden personligen jämte andra af dem aflönade skrifbiträden på grund af arbetets omfattning måst deltaga i arbetet med mottagande och sortering af deklarationer och hithörande uppgifter. Som allmänheten torde hafva afsevärd fördel af att en gemensam deklarationsbyrå finnes samt staden jämväl torde vinna därpå, att taxeringsnämndsordförandena icke i allt för hög grad belastas med rent mekaniskt arbete, utan verkligen få tid att ägna sig åt själfva taxeringsarbetet, hvilket här i staden på grund af taxeringsdistriktens storlek är synnerligen betungande, synes det Magistraten skäligt och billigt att ifrågavarande anslag höjes. Magistraten hemställer därför

att Stadsfullmäktige för ifrågavarande ändamål måtte för år 1920 bevilja ett förslagsanslag å 1,000 kronor att af Drätselkammaren utanordnas efter vederbörligen granskade och attesterade räkningar.

Emot statförslaget i öfrigt har Magistraten icke något att erinra, likaså icke heller emot, att uttaxeringen fastställes till 8 kronor per bevillningskrona.

Västerås den 11 december 1919.

För Magistraten:

VICTOR ÅSBERG.

N:o 102.
Budget-förslag 1920.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Under erinran om, att jag nästkommande år erhåller en större ökning i mina sportelinkomster, har Drätselkammaren i förslaget till utgifts- och inkomststat för år 1920 strukit det anslag, som jag under flera år uppburit till bestridande af ökade kostnader i anledning af Lundby och S:t Ilians socknars inkorporering samt mantalslängdens registrering.

I anledning häraf ber jag få fästa Stadsfullmäktiges uppmärksamhet på, att det ej kan vara staden värdigt att söka undandraga sig en förut åtagen förpliktelse, i all synnerhet som arbetet å kontoret ständigt ökas, och den ifrågavarande inkomsten lär vara af tillfällig beskaffenhet, då fråga är att postverket skall öfvertaga kronouppbörden äfven i städerna.

I förlitande på, att nämnda anslag såsom en gång beviljadt ej utan vidare skulle kunna fråntagas mig, har jag anställt behöflig personal å kontoret, hvars entledigande genom omskrifna åtgärd skulle helt och hållet förrycka arbetet därstädes, särskildt beträffande registrering af mantalslängden, hvartill jag författningsenligt ej har någon skyldighet.

Vidare får jag framhålla, att mina sportler ingalunda, såsom Drätselkammaren säger, äro afsedda att bestrida omkostnader i tjänsten, utan tvärtom äro afsedda till mina lefnadsbehof, hvilket oomtvistligt framgår däraf, att min lön under ett tiotal år ej uppgick till 2,000 kronor samt sportlerna ej öfversteg 2,500 kronor.

Jag får således, under åberopande af hvad jag i ärendet hos Magistraten föreslagit, vördsamt anhålla,

att ett af de tvenne extra biträdena å kronouppbördskontoret antages å ordinarie stat eller, i händelse detta ej skulle vinna Stadsfullmäktiges bifall, innevarande års anslag å 1,800 kronor beviljas äfven för nästkommande år.

Västerås kronouppbördskontor den 6 december 1919.

Axel Eklundh.

Västerås 1919, Västm. Alleh:s A.-B:s Tr.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar

1919. Den 29 December XIX.

N:o 103.

Vederbörandes yttranden ang. anställande af en trädgårdskonsulent.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren, som erhållit Stadsfullmäktiges uppdrag att yttra sig öfver Herrar Frans Johanssons och C. Bäckmans motion den 28 december 1918 angående anställande af en trädgårdskonsulent i staden, får, efter tagen del af de till ärendet hörande handlingar, förklara, att Drätselkammaren intet har att erinra mot bifall till motionärernas framställning.

Västerås den 20 november 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom remiss den 28 december 1918 hafva Stadsfullmäktige till Beredningsutskottet för yttrande öfverlämnat en af Herrar Trädgårdsdirektören Frans Johansson och Järnsvarfvaren C. Bäckman väckt motion angående anställande af en trädgårdskonsulent med uppgift att på sätt närmare blefve bestämdt i en af Stadsfullmäktige antagen instruktion, biträda allmänheten med anläggning och vård af trädgårdar och planteringar samt med råd och upplysningar i hithörande ämnen.

Beredningsutskottet har vid behandling af ärendet beredts tillfälle taga del af Planteringsnämndens yttrande i anledning af motionen och ett detta bifogadt förslag till instruktion för den ifrågasatta befattningshafvaren, och har Beredningsutskottet icke funnit anledning till några erinringar emot Planteringsnämndens förslag att från och med år 1920 en trädgårdskonsulent skulle anställas, med rätt till visst årligt arvode och ersättning för utförda arbeten.

Med hänsyn till den mångsidiga verksamhet, som enligt instruktionen skulle åligga trädgårdskonsulenten, synes Beredningsutskottet böra särskildt framhållas vikten af att tjänsten besättes med en person med teoretiska insikter och stor praktisk erfarenhet inom kortikulturens olika områden.

N:o 103. *Ang. anställande af en trädgårdskonsulent.*

Den af Planteringsnämnden föreslagna taxan, hvarefter konsulenten äger uppbära ersättning, synes icke täcka alla uppdrag hvarför han kan anlitas, exempelvis anskaffning och uthyrning af nödigt växtmaterial. I den mån så kan ske vore det därför önskligt, att Planteringsnämnden utarbetade en mera detaljerad taxa.

Vidkommande förslaget till instruktion är däremot ej annan anmärkning att göra än att 5:o) formulerats med tillsynes för starkt framhäfvande af konsulentens rättighet att bedrifva enskild trädgårdsrörelse. Äfven om det ej kommit till direkt uttryck i bestämmelsen härom, bör det gifvetvis ligga i Planteringsnämndens hand att kontrollera att hans verksamhet i kommunens intresse icke lider afbräck genom den enskilda verksamheten.

För att betona detta skarpare, föreslår Beredningsutskottet att 5:o) erhåller följande lydelse: »I den omfattning Planteringsnämnden medgifver må etc.»

Med de ofvan uttalade önskemålen ifråga om befattningshafvarens kompetens och den taxa, hvarefter han skulle äga uppbära ersättning för åt enskilda utfördt arbete och med nyss angifven ändring i instruktionen, får Beredningsutskottet tillstyrka Planteringsnämndens förslag.

Västerås den 15 oktober 1919.

På Beredningsutskottets vägnar:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom remiss den 28 december 1918 hafva Stadsfullmäktige till Planteringsnämnden för yttrande öfverlämnat en af Herrar Frans Johansson och C. Bäckman samma dag väckt motion angående anställande af en trädgårdskonsulent, med uppgift att på sätt närmare blefve bestämdt i en af Stadsfullmäktige antagen instruktion biträda allmänheten med anläggning och vård af trädgårdar och planteringar samt med råd i hithörande ämnen, och får Planteringsnämnden i anledning häraf anföra.

Planteringsnämnden kan ej annat än lifligt biträda de motiv för inrättande af en konsulenttjänst i staden, som af motionärerna anföras. De första myndigheter i riket, som infört en ordnad konsulentverksamhet inom detta område, torde vara hushållningssällskapen, hvilka fördelat verksamheten i resp. län på distriktsträdgårdsmästare. Distriktsträdgårdsmästarens uppgift är i korthet att gifva råd och anvisningar angående trädgårdens läge och planordning, jordens brukande, fruktträds plantering och vård, anskaffande af redskap och tillvaratagande af trädgårdsalster samt trädgårdens rätta skötsel i allmänhet, att biträda och leda arbetena vid rekvireradt besök, samt att bibringa allmänheten intresse för och kunskap i skötsel af trädgårdar. Sådan distriktsträdgårdsmästare i länet åtnjuter, förutom ett dagarvode af 7 kronor, som betalas af rekvirent, en grund-

lön af 1,000 kronor med därå för närvarande utgående dyrtidstillägg af en grundplåt å 300 kronor samt 33 % af grundlönen. Distriktsträdgårdsmästarens verksamhet har visat sig vara synnerligen fördelaktig för trädgårdsskötselns höjande å rikets landsbygd och äfvenledes lifligt uppskattad.

N:o 103.
Ang. anställande af en trädgårdskonsulent.

Det första steget i liknande riktning, hvad städerna angår, togs under kristiden, då bland annat af resp. lifsmedelsnämnder i Stockholm, Hälsingborg, Örebro och Jönköping trädgårdskonsulenter anställdes. Dessa konsulenters anställande torde hafva motiverats af den under kristiden alltmer ökade koloniträdgårdsverksamheten. Äfvenledes har under innevarande år i en del städers Stadsfullmäktige motioner väckts om ett permanent inrättande af dylika tjänster. Då Västerås, som ock motionärerna framhålla, alltmer antagit karaktären af trädgårdsstad och dessutom koloniträdgårdsidén i staden vunnit allt större popularitet, hvilken idé ock af stadens myndigheter vunnit välvilligt understöd genom myndigheternas upplåtande af de af staden arrenderade Biskopsängarne till koloniträdgårdar, torde synnerligen starka skäl finnas för att genom en trädgårdskonsulents verksamhet trädgårdsskötseln i staden icke blott bibehållas i sin nuvarande omfattning, utan på riktiga vägar ledes till allt större utveckling.

Planteringsnämnden, som med ledning af såväl de mellan länets hushållningssällskap och dess distriktsträdgårdsmästare gällande kontrakt, som ock de förslag, som i ämnet framställts i andra städer, upprättat nedanstående förslag till instruktion, får sålunda hemställa,

dels att Stadsfullmäktige ville besluta från och med år 1920 skall i staden af Planteringsnämnden anställas en trädgårdskonsulent med ett årligt arvode från stadens kassa af 1,500 kronor jämte dels ersättning från stadskassan för af planteringsnämnden anbefallda allmänna demonstrationer m. m. med 15 à 20 kronor för gång efter Planteringsnämndens bepröfvande, dels ock ersättning af vederbörande rekvirent för lämnade konsultationer och annat biträde åt enskilda med kr. 0: 75 för hvarje därför påbörjad halftimme,

dels ock att Stadsfullmäktige måtte för trädgårdskonsulenten antaga följande

INSTRUKTION.

1:o) Trädgårdskonsulenten åligger att på rekvisition tillhandagå trädgårdsägare inom staden med råd och anvisningar rörande nyanläggning, vård och skötsel af deras trädgårdar och planteringar och därvid lämna upplysningar om lämpligaste sättet för bekämpande af skadeinsekter och svampsjukdomar samt att lämna biträde vid dylika arbeten äfvensom i den mån så kan ske hjälpa trädgårdsägarne vid anskaffandet af nödigt växtmaterial.

2:o) Vidare åligger det trädgårdskonsulenten att på anmodan af Planteringsnämnden meddela undervisning i

N:o 103. *Ang. anställande af en trädgårdskonsulent.*

trädgårdsskötsel rörande fruktträds beskärning, tillgodogörande och förvaring af trädgårdsalster o. d. äfvensom i ämnen, hvilka särskildt äro ägnade att befordra och väcka intresset för koloniträdgårdsverksamheten.

3:o) Närmare föreskrifter angående trädgårdskonsulentens åligganden meddelas af Planteringsnämnden, hvars föreskrifter i tjänsteangelägenheter konsulenten i öfrigt är skyldig underkasta sig.

4:o) Utöfver af Stadsfullmäktige fastställd ersättning äger icke trädgårdskonsulenten för lämnadt biträde betinga sig särskild godtgörelse. För erforderlig, af konsulenten anskaffad, handräckning, skall vederbörande rekvirent dock lämna ersättning efter samma grunder, som betalning utgår till arbetare vid stadens planteringar utan att konsulenten sålunda härvid må betinga sig någon vinst.

5:o) I den mån det ej verkar störande på hans tjänstgöring må trädgårdskonsulenten vid sidan af sin befattning idka särskild trädgårdsrörelse.

6:o) Trädgårdskonsulenten är skyldig underkasta sig de ändringar i denna instruktion, hvilka kunna blifva i vederbörlig ordning beslutade.

7:o) Trädgårdskonsulenten anställes första gången på ett år och därefter tillsvidare af planteringsnämnden med sex månaders ömsesidig uppsägningstid.

Västerås den 12 september 1919.

För Planteringsnämnden:

CLAES UGGLA.

Eric Plantin.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Västerås har under senaste årtionden alltmer antagit karaktären af trädgårdsstad. En stor mängd fastigheter såväl inom som utom stadsplanen äro omgifna af trädgårdstäppor, och i nya stadsdelar äro hela kvarter omgifna af planterade trädgårdar. Allt tyder på, att stadens utveckling i fortsättningen kommer att gå i samma riktning — en utveckling, som ju af alla hälsas med glädje.

För att de många egnahemsträdgårdarna skola kunna fylla sin uppgift fordras dock ej blott plantörer utan äfven insiktsfulla vårdare. I de fall, då ägarne själfva disponera tillräcklig tid för skötseln, kan man få se mönstergillt skötta

N:o 103.
Ang. anställande af en trädgårdskonsulent.

trädgårdar, men i de flesta fall är ägarens tid upptagen af hans tjänst eller yrke och är till följd däraf nödsakad anlita andras hjälp. *Alla* äro esomoftast i mera eller mindre behof af erfarna fackmäns råd.

Svårigheten att i vår stad erhålla fackkunnigt biträde är så allmänt känd, att här ej tarfvas närmare motivering, endast en erinran att egnahemsträdgården är af så pass stor betydelse för den enskilde och för samhället, att staden bör träda hjälpande emellan. Men äfven det förhållandet, att enskildas planteringar och stadens egna anläggningar ofta så intimt beröra hvarandra, att det skönhetsvärde, som eftersträfvas, kan gå förloradt därest ej å ömse sidor nödig hänsyn tages till den önskvärda helgjutenheten i stadsbilden, talar för att äfven de minsta täppor och förgårdar böra ordnas med nödig sakkunskap.

Det är tydligt, att för ett samhälle som Västerås samma behof föreligger som för landsbygden, nämligen ordnad konsulentverksamhet. En trädgårdskonsulent, hvilken mot af Stadsfullmäktige fastställdt arvode tillhandagår med råd och upplysningar, utför anläggningar och planteringar samt biträder vid trädgårdars vård och underhåll.

Med tillämpande af samma princip, som för Hushållningssällskapets trädgårdskonsulenter, blir utgiften för staden jämförelsevis obetydlig. Konsulenten uppbär från staden en årslön af ex. 1,500 kronor med ett motsvarande kristidstillägg, med skyldighet att underkasta sig den instruktion, som af Stadsfullmäktige fastställes. Hans hufvudsakliga inkomst blir arvoden för utförda förrättningar.

Närmaste tillsynen öfver konsulenten tillkommer gifvetvis Planteringsnämnden.

Under hänvisning till det anförda få vi föreslå, att Stadsfullmäktige måtte besluta,

att från och med nästkommande år anställa en trädgårdskonsulent med uppgift att, i enlighet med af Stadsfullmäktige fastställd instruktion, biträda allmänheten med anläggningar och vård af trädgårdar och planteringar samt i öfrigt meddela råd och upplysningar i dithörande ämnen.

Västerås den 28 december 1918.

FRANS JOHANSSON. *CARL BÄCKMAN.*

N:o 104.

Meddelande ang. donation till staden af G. R. Lagerqvist.

Stockholm den 2 december 1919.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

I egenskap af ene utredningsman i stärbhuset efter grosshandlaren G. R. Lagerqvist får jag härmed öfverlämna bilagda transumt af hans testamente.

Högaktningsfullt:

GUNNAR LUNDAHL.

Civilassessor.

S:t Eriksgatan 92, Stockholm.

Transsumt.

»*N:o 727.* År 1908 den 26 maj uppvist vid vittnesförhör för dödsfalls skull inför Stockholms Rådstufvurätts fjärde afdelning; betygar

Lösen påf. exp. Ex officio:

Axel Nyström.

TESTAMENTE.

Då menniskan icke vet sin tid och hvad som med Försynens skickelse inträffa kan, så förordnar och bestämmer jag härmed såsom min yttersta vilja att efter min död, sedan skulder och öfriga omkostnader blifvit klarerade, återstoden af min kvarlåtenskap skall på nedanskrifne sätt fördelas:

— —

5) Tio Tusen (10,000) Kronor skall öfverlämnas till Westerås stad för att af dess Kommunalstyrelse förvaltas och däraf bilda en fond, hvaraf endast räntan 2 gånger om året, till Jul och Midsommar, med 50 kronor hvardera gången skall utdelas till 5 fattiga och mest behöfvande hjelpgummor (som gå eller gått i familjer för dagpenning), och minst 5 år varit bosatta i staden 10,000: —

— —

43) Skulle, sedan alla här uppräknade legater utgått och intet vidare skriftligt eller muntligt tillägg till dessa mina testamentariska förordnanden vara gjordt, ett öfverskott uppstå, så skall detsamma fördelas mellan samtliga ofvan uppräknade testamentstagare så att en hvar af dem erhåller så stor del af öfver-

skottet som belöper sig på det till honom testamenterade beloppet i förhållande till summan af samtliga donerade belopp. N:o 104. *Ang. donation till staden af G. R. Lagerqvist.*

Stockholm den 23 maj 1908.

G. R. LAGERQUIST.

Att grosshandlaren Gustaf Robert Lagerquist, hvilken vi personligen känna, — — — —

Stockholm den 23 maj 1908.

E. Carlstedt,
Grosshandlare.
Norrtullsgatan 21.
Stockholm.

Henric Berg,
Järnvägstjänsteman.
Observatoriegatan 10.
Stockholm.»

---

§ 121. År 1919 den 13 maj blef förestående testamente anmäldt till bevakning hos Stockholms Rådhusrätts Första afdelning, därvid resolverades, att testamentet skulle kommuniceras aflidne grosshandlaren Gustaf Robert Lagerquist närmaste arfvingar, hvilka ägde att, i fall af befogenhet, klandertalan emot detsamma i laga ordning anställa inom natt och år från delfåendet; betygar, år och dag som ofvan,

Lösen En Krona På Rådhusrättens vägnar:

ant. å exp. *C. A. R. LOTHIGIUS.*

Rätt transsummeradt, intyga:

I Johanson. *M. Andrén.*

N:o 105.

Drätselkammarens skrifvelse ang. ordnande af Epidemisjukvården.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med öfverlämnande af närlagda skrifvelse från Landstingets epideminämnd jämte därvid fogade förslag till öfverenskommelse, får Drätselkammaren såsom eget yttrande i ärendet anföra följande.

Af de alternativa förslag till uppgörelse, som den preliminära öfverenskommelsen innehåller, anser Drätselkammaren det första alternativet, som afser ett reglerande af epidemivården för de fem närmaste åren, vara att föredraga. Därmed vill Drätselkammaren dock icke hafva uttalat, att staden bör släppa tanken på att blifva eget epidemidistrikt, utan bör det förslag härutinnan, som framlagts af Hälsovårdsnämnden och som af Stadsfullmäktige remitterats till Beredningsutskottet för yttrande, blifva föremål för beredning och ompröfning i vanlig ordning. Men å andra sidan torde en tid af endast en del af ett år, hvilket skulle blifva fallet om den ettåriga uppgörelsetiden valdes, vara allt för kort för att vinna någon erfarenhet om, hur från synpunkten af stadens intressen epidemisjukvården i Landstingets hand gestaltar sig. Dessutom anser Drätselkammaren, att Landstinget bör lämnas något längre rådrum för ordnande af den epidemisjukvård, som genom epideminämnden under alla förhållanden skall ombesörjas för det staden närliggande landsdistriktet, än hvad det ettåriga kontraktet kan erbjuda.

I samband härmed vill Drätselkammaren uttala den uppfattningen, att, om efter den femåriga aftalstidens utgång, därest detta alternativ väljes, nytt hyresaftal upprättas, hyressumman, som i föreliggande aftal, ehuru för staden antaglig, dock synes vara rätt låg, bör bestämmas efter värdering, något som med hänsyn till den brådska, hvarmed ärendet nu måst behandlas, icke varit möjligt.

På grund af det anförda får Drätselkammaren hemställa,

att Stadsfullmäktige ville godkänna det preliminära aftalet angående uthyrande till Landstinget under fem år från 1920 års ingång af stadens epidemisjukhus enligt den första delen af det vid epideminämndens skrifvelse fogade förslaget till öfverenskommelse samt uppdraga åt Hälsovårdsnämnden och Drätselkammaren att underteckna öfverenskommelsen å stadens vägnar, med rätt att därvid vidtaga de smärre ändringar i aftalet, som af omständigheterna kunna påkallas.

Västerås den 25 november 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Theofil Öberg.

N:o 105. Ang. ordnande af epidemisjukvården.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Genom beslut vid innevarande års lagtima möte beslöt Västmanlands läns landsting att från och med den 1 januari 1920 i enlighet med bestämmelserna i epidemilagen den 19 juni 1919 öfvertaga jämväl städernas epidemisjukvård, och uppdrog landstinget åt epideminämnden att verkställa de utredningar och för landstinget framlägga förslag till öfverenskommelser äfvensom vidtaga åtgärder i öfrigt, allt i den omfattning, som erfordrades för ordnande af epidemivården i länet i enlighet med nämnda lags bestämmelser.

Vidare beslöt landstinget uppdraga åt epideminämnden att underhandla med de styrelser, som förut handhaft städernas epidemisjukhus, att fortfarande tillsvidare under år 1920 intill dess öfverenskommelse med städerna träffats rörande öfvartagande af dessa sjukhus eller eljest andra bestämmelser rörande epidemisjukvården i städerna träffats, handhafva skötseln af sjukhusen.

Vid de unedrhandlingar, som i anledning af detta landstingets beslut förts rörande öfvertagande af epidemisjukvården i Västerås stad emellan epideminämnden å ena samt stadens och Hälsovårdsnämndens i staden delegerade å andra sidan, hafva följande förslag till öfverenskommelse upprättats.

Med öfverlämnande af desamma får epideminämnden, under tillkännagifvande att epideminämnden kommer att hos nästa års landsting tillstyrka antagandet af den öfverenskommelse, som afser en tid af fem år, hemställa,

att Drätselkammaren behagade skyndsammast bereda föreliggande ärende och ingå till Stadsfullmäktige med hemställan om desammas godkännande.

Tillika får Nämnden hemställa, att Drätselkammaren så fort som möjligt måtte utse en värderingsman att å stadens vägnar deltaga i värderingen af de inventarier vid epidemisjukhuset, som eventuellt skola af landstinget öfvertagas, och får Nämnden anmäla, att Nämnden till värderingsman utsett ombudsmannen Henning Ericsson i Kolbäck.

Västerås den 24 november 1919.

På Epideminämndens vägnar:

GUNNAR FJELLANDER.

Victor Åsberg.

ÖFVERENSKOMMELSE.

Emellan Västmanlands läns landstings epideminämnd, å ena, och Västerås stads Hälsovårdsnämnd och Drätselkammare, å andra sidan, är, under förbehåll af Landstingets och Stadsfullmäktiges i Västerås godkännande, följande aftal träffadt angående ordnande af sjukvården vid epidemisjukhuset i Västerås.

1:o) Västerås stad uthyr till Landstinget under åren 1920—1924 stadens epidemisjukhus med allt hvad till fastigheten hörer mot en årlig hyra af trettio tusen (30,000) kronor, som erlägges med $1/2$ den 1 april och $1/2$ den 1 oktober

N:o 105. *Ang. ordnande af epidemi-sjukvården.*

hvarje år, med skyldighet för staden att, utan särskild godtgörelse från Landstingets sida, erlägga å fastigheten belöpande onera, utskylder och brandstodsafgifter, underhålla byggnaderna och till dessa hörande anläggningar, hvaremot skötsel af tomten med trädgård och park, dock ej sådana arbeten, som kunna räknas till nyanläggningar, samt å fastigheten hvilande gaturenhållning utföras och bekostas af Landstingets epideminämnd. Skulle eld eller annan skada öfvergå fastigheten helt eller delvis, äger Epideminämnden uppsäga aftalet till omedelbart upphörande, och skall, i händelse Epideminämnden önskar att aftalet skall fortbestå, hyresbeloppet jämkas med hänsyn till skadans omfattning.

Erfordras under hyrestiden ändringar eller ombyggnader å fastigheten, hvilka icke äro att räkna till underhåll, och Stadsfullmäktige på framställning af epideminämnden till sådana arbeten lämna anslag, skall hyresbeloppet höjas efter öfverenskommelse.

2:o) Till epidemisjukhuset hörande inventarier, däribland exempelvis äfven linne och sängkläder, glas och porslin, öfvertagas vid hyrestidens ingång den 1 januari 1920 af landstinget efter värdering, som verkställes af en nämnd af tre personer, utsedda en af epideminämnden, en af Drätselkammaren och den tredje af de två förut utsedda eller, vid bristande enighet, af Konungens Befallningshafvande i länet. Vid värderingen bör hänsyn tagas till rådande prislägen vid tiden för de olika inventariernas anskaffande, så att exempelvis före kriget inköpta föremål värderas med hänsyn till då gällande priser, och inventarier, som tillkommit under kristiden, uppskattas enligt de priser, som varit rådande vid anskaffandet.

Värderingen skall verkställas före december månads utgång innevarande år.

Lösesumman erlägges så snart Landstingets och Stadsfullmäktiges beslut om godkännande af detta aftal vunnit laga kraft, med tillägg af sex procent ränta därå från den 1 januari 1920.

Vid aftalets upphäfvande skall, i händelse Västerås stad själf öfvertager epidemivården, inventarierna återlösas efter enahanda grunder som härofvan sagts.

3:o) Vid epidemisjukhuset inneliggande eller för dess räkning inköpta förbrukningsartiklar såsom bränsle, matvaror, medicin och dylikt, öfvertagas och betalas af epideminämnden den 1 januari 1920 efter inköpspris.

4:o) Den närmaste tillsynen och skötseln af epidemisjukhuset och sjukvården vid detsamma utöfvas tillsvidare af Västerås stads Hälsovårdsnämnd såsom sjukhusstyrelse.

5:o) Läkarevården vid epidemisjukhuset skall om möjligt tillsvidare uppdragas åt förste stadsläkaren i Västerås, och skall epideminämnden i så fall ersätta staden den del af hans aflöning såsom förste stadsläkare, som motsvarar hans arbete för vård af sjuka från staden vid epidemisjukhuset, med 3,000 kronor om året.

Tvister på grund af detta aftal skola hänskjutas till afgörande af skiljemän i enlighet med bestämmelserna i lagen om skiljemän.

Därest icke förestående aftal med jämkningar däri, som tilläfventyrs kunna beslutas, skulle af landstinget och Stadsfullmäktige godkännas, skall i fråga om sjukvården vid epidemisjukhuset i Västerås för år 1920 gälla:

a) *att* landstinget förhyr epidemisjukhuset i enlighet med hvad i punkt 1:o) här ofvan stadgats,

b) *att* landstinget likaledes förhyr i punkt 2:o) omförmälda inventarier mot en afgift, motsvarande dels 6 procent af deras vid värderingen uppskattade värde och dels 10 procent af samma värde såsom slitningsersättning, skolande staden anskaffa ytterligare nödiga inventarier mot ersättning af 10 procent å anskaffningsvärdet samt hålla samtliga inventarier brandförsäkrade; gällande i punkt 1:o) förekommande bestämmelse i händelse af skada jämväl här i tillämpliga delar,

c) *att* landstinget öfvertager förbrukningsartiklar enligt punkt 3:o), samt

d) att bestämmelserna i punkterna 4:o) och 5:o) skola i hvarje fall gälla för år 1920.

Tvister på grund af detta aftal skola hänskjutas till afgörande af skiljemän i enlighet med bestämmelserna i lagen om skiljemän.

N:o 106.

Beredningsutskottets utlåtande ang. ny instruktion för tjänsteläkarne i Västerås.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning af Stadsfullmäktiges remiss den 30 nästlidne oktober af yttranden, afgifna af styrelsen för Svenska stadsläkareföreningen och af Förste provinsialläkaren i länet öfver den af Stadsfullmäktige den 27 mars 1919 antagna instruktionen för tjänsteläkarne i staden (Stadsfullmäktiges protokoll den 27 mars 1919 sid. 30 och följande och handlingarne samma dag N:o 27), får Beredningsutskottet, efter tagen del af Hälsovårdsnämndens utlåtande öfver de erinringar, som innefattas i förut omförmälda yttranden, föreslå, att Stadsfullmäktige, på de skäl, som återgifvas i nedan intagna skrifvelse, ville besluta,

att de anförda erinringarne emot bestämmelserna i §§ 4, 10 mom. 1, 14 mom. 6 och 15 mom. 3 i den antagna instruktionen icke måtte föranleda till någon Stadsfullmäktiges ändringsåtgärd,

att vidkommande instruktionen i öfrigt antaga följande tillägg och ändringar. § 9. Lydelsen ändras till: »Tjänsteläkare må ej utan Hälsovårdsnämndens medgifvande innehafva annan ordinarie tjänst eller tjänstebefattning, som medför sådan tjänstgöringsskyldighet utom staden, att den kan verka hindrande för fullgörande af hans befattning i stadens tjänst. Stadens tjänsteläkare må ej samtidigt lämna staden, därest ej med annan legitimerad

N:o 106.
Ang. ny instruktion för tjänsteläkarne i Västerås.

läkare öfverenskommelse träffats om tjänstens behöriga uppehållare under tiden.»

§ 13 mom. 2. Emellan orden »att» och »handhafva» inskjutas orden »därest staden utgör eget epidemidistrikt eller öfverenskommelse mellan staden och landstinget sådant förutsätter.».

§ 13 mom. 4. Uttrycket »idioter» ersättes med »sinnesslöa».

§ 13 mom. 7. Lydelsen ändras till: »Att efter anmodan samt äfven eljest, då han så anser lämpligt, närvara vid fattigvårdsstyrelsers och barnavårdsnämnds sammanträden, med rätt att i öfverläggningen men ej, för så vidt han icke är ledamot, i besluten deltaga.»

Med uteslutande af mom. 9 under § 14 och hänvisning till detta moment under § 15 tillägges en ny paragraf, § 16, af innehåll: »Utöfver de under §§ 13—15 stadgade tjänsteåliggandena äro såväl förste och andre stadsläkarne som distriktsläkaren eller distriktsläkarne skyldiga ombesörja sjukvården af de stadens befattningshafvare och arbetare jämte familjer, som jämlikt fastställd lönestat, instruktion eller på grund af särskildt aftal åtnjuta fri läkarvård på stadens bekostnad, emot ersättning, hvarom särskild öfverenskommelse träffats.»,

samt att i anslutning till Stadsfullmäktiges beslut i ärendet aflåta följande skrifvelse till Kungl. Medicinalstyrelsen:

»Till

Kungl. Medicinalstyrelsen.

Sedan Stadsfullmäktige i Västerås den 27 mars innevarande år godkändt förslag till särskild instruktion för tjänsteläkarne i staden samt förslaget underställts Kungl. Medicinalstyrelsen för fastställelse och Kungl. styrelsen häröfver inhämtat yttrande från styrelsen för Svenska stadsläkareföreningen och förste Provinsialläkaren i länet, hafva Stadsfullmäktige genom åtgärd af Kungl. styrelsen beredts tillfälle taga del af vissa erinringar, som i nyssnämnda yttranden gjorts emot förslaget.

Stadsfullmäktige få nu i ärendet anföra följande.

Med beaktande af de framställda anmärkningarna hafva Stadsfullmäktige beslutat ändringar uti lydelsen af §§ 9, 13 mom., 4 samt 13, mom. 7.

Vidkommande åter de framställda erinringar emot sättet för anställande och entledigande af tjänsteläkare (förslagets § 4) och emot att föreskriften om sparsamhet vid utskrifvande af läkemedel uteslutits ur förslagets §§ 10 och 14 mom. 6, hafva Stadsfullmäktige ansett de gjorda erin-

N:o 106.

Ang. ny instruktion för tjänsteläkarne i Västerås.

ringarne icke böra föranleda ändring uti de redan antagna bestämmelserna. Stadsfullmäktige anse, att bestämmelserna angående antagande och entledigande af stadsläkare böra vara i öfverensstämmelse med enahanda bestämmelser för stadens öfriga, med tjänsteläkarne likstående, befattningshafvare. Något hinder för dessa bestämmelsers fastställande på grund af 46 § i allmänna läkarinstruktionen af år 1911, finna Stadsfullmäktige icke föreligga. Att Kungl. Medicinalstyrelsen förut varit af samma uppfattning framgår däraf, att den nu för härvarande stadsläkare gällande instruktionen, hvari inrymmes liknande bestämmelser, som de nu föreslagna, blifvit den 10 augusti 1908 af Kungl. styrelsen granskad och godkänd, oaktadt i den då gällande läkarinstruktionen af år 1890 samma föreskrifter i hithörande ämne återfinnes som i nu gällande. Hvad angår föreskriften om sparsamhet vid läkemedels utskrifvande återfinnes denna i allmänna läkareinstruktionen under instruktionen för provinsialläkare men ej under instruktionen för stads- och stadsdistriktläkare, hvarför den ej heller för dessa senare utan vidare torde gälla. Föreskriften synes i öfrigt vara tillkommen mera i kommunens än i de sjukas intresse. Då Stadsfullmäktige anse det senare bör vara dominerande och i öfrigt hafva det förtroende för stadens tjänsteläkare att de icke i oträngdt fall bryta mot den princip, som ligger till grund för en dylik bestämmelse, finna Stadsfullmäktige densammas inryckande i instruktionen vara opåkalladt. Stadsläkareföreningens principiella ståndpunkt till bestämmelse om skyldigheten för tjänsteläkarne att ombesörja sjukvård åt vissa grupper stadens befattningshafvare, kunna Stadsfullmäktige förstå, men icke gilla. Sådan skyldighet är af Kungl. Medicinalstyrelsen fastställd i nu gällande instruktion för härvarande stadsläkare. Förutom att föreningens ståndpunkt är inkonsekvent med hänsyn därtill, att denna läkarverksamhet kan betraktas såsom en form af enskild praktik — särskild öfverenskommelse angående taxan är ju förutsatt — och föreningen i annat sammanhang ifrigt slagit vakt omkring rättigheten för tjänsteläkarne att hafva enskild praktik, synes det ligga i sakens egen natur, att tjänsteläkarne, äfven Förste stadsläkaren i sin egenskap af stadens befattningshafvare, kunna af staden åläggas nu omordade skyldighet och särskildt i den form, den här är föreslagen. Den uppfattningen, att fullgörandet af tjänsteläkarnes allmänna skyldigheter för hälsovårdens främjande skulle försvåras genom att ett dylikt särskildt åliggande skulle pålastas dem, saknar bärande skäl, så länge rätten till enskild praktik vid sidan af de allmänna åliggandena är dessa tillförsäkrad.

N:o 106.
Ang. ny instruktion för tjänsteläkarne i Västerås.

Stadsfullmäktige hafva ansett sig böra stadga skyldighet äfven för Förste stadsläkaren att handhafva sjukvården för de stadens befattningshafvare, som äro tillförsäkrade kostnadsfri sådan, och har bestämmelsen härom jämte de bestämmelser, som i detta ämne intagits under §§ 14 och 15 sammanförts under en ny paragraf 16. Skälet härtill är, att i gällande arbetsaftal emellan staden och vissa dess arbetare principen om rätt för arbetaren att vid sjukdomsfall själf välja läkare bland tjänsteläkarne är erkänd. Förste stadsläkarens befrielse från skyldighet att handhafva sådan sjukvård står illa i öfverensstämmelse med denna princip, liksom ock den arbetarne tillförsäkrade valrätten skulle göras illusorisk genom bestämmelsen att berörda skyldighet för läkarne vore beroende på fördelning af Hälsovårdsnämnden. Denna sistnämnda bestämmelse bör därför utgå. Tillägget under § 13 mom. 2 ifråga om handhafvandet af sjukvården vid stadens epidemisjukhus har sin grund i ändrade förhållanden i afseende å omläggningen af epidemisjukvården ifrån att vara en stadens angelägenhet till att vara en landstingets, och ändamålet med tillägget är, att kunna inrangera denna skyldighet inom ramen af dessa ändrade förhållanden.

Hvad slutligen beträffar den gjorda invändningen emot Hälsovårdsnämndens befogenhet att ålägga distriktsläkare skyldigheter enligt lag angående åtgärder mot utbredning af könssjukdomar den 20 juni 1918, anse Stadsfullmäktige densamma vara obefogad. Enligt 5 § i lagen ifråga tillkommer det staden, d. v. s. dess beslutande myndighet, att, där så pröfvas lämpligt, gifva annan läkare än stadsläkare i uppdrag att ombesörja vård af veneriskt sjuka. Att denna befogenhet kan af Stadsfullmäktige öfverlåtas på Hälsovårdsnämnden genom bestämmelse i en i laga ordning tillkommen instruktion för tjänsteläkarne torde icke kunna dragas i tvifvelsmål.

Med bifogande af Stadsfullmäktiges beslut i anledning af de gjorda erinringarna, få Stadsfullmäktige alltså hemställa, att Kungl. Medicinalstyrelsen ville, med de ändringar och tillägg, som innefattas i nämnda beslut, stadfästa instruktionen sådan densamma af Stadsfullmäktige antagits den 27 mars 1919.»

Västerås den 4 december 1919.

På Beredningsutskottets vägnar:
CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

Västerås 1919, Västm. Alleh:s A.-B:s Tr.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar

1919. Den 29 December XX.

N:o 107.

Beredningsutskottets yttrande öfver 1920 års budgetförslag.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Jämlikt föreskrift i Stadsfullmäktiges arbetsordning har Beredningsutskottet förehaft till förberedande behandling det upprättade förslaget till utgifts- och inkomststat för nästkommande år, och får utskottet i anledning af hvad vid denna behandling förekommit i ärendet afgifva följande yttrande.

UTGIFTERNA.

Löner i allmänhet.

Beredningsutskottet har icke ansett något vara att erinra emot det sätt, hvarpå Drätselkammaren beräknat utgifter i statförslaget för löner till befattningshafvare, och får utskottet, i likhet med Drätselkammaren, förklara sig i anledning af den ännu pågående utredningen inom löneregleringskommittén af befattningshafvarnes lönefråga icke för närvarande kunna i detalj yttra sig i några lönefrågor, men vill utskottet likväl, på grund af hvad såväl Drätselkammaren som Magistraten i dess senaste skrifvelse anfört, hemställa, att Stadsfullmäktige ville, med bifall till Magistratens framställning, förklara

att de löneregleringar och dyrtidstillägg, som efter förslag af löneregleringskommittén icke hinna beviljas under innevarande år utan först under nästkommande år, skola givas retroaktiv verkan och gälla från den 1 januari 1920.

Pensionering.

Beträffande Magistratens förslag om skyndsam utredning af befattningshafvarnes pensionsfråga, erinrar Beredningsutskottet därom, att denna fråga redan blifvit af Stadsfullmäktige hänskjuten till löneregleringskommittén, men att samma fråga, som lämpligen bör utredas af samma personer, hvilka handhafva utredningen om befattningshafvarnes löner, af naturliga skäl måste stå tillbaka för den mera brådskande löneregleringsfrågan. Då härtill kommer, att Stadsfullmäktige hittills alltid i hvarje särskildt fall beviljat pension till afgående befattningshafvare, hvilka enligt i allmänhet gällande grunder för pensionering kunnat anses därtill berättigade, och ingen anledning finnes antaga, att icke Stadsfullmäktige komma att förfara på samma sätt, till dess pensionsfrågan blifvit definitivt löst, får Beredningsutskottet föreslå, att Stadsfullmäktige måtte besluta

att Magistratens härutinnan gjorda framställning icke för närvarande må till någon ytterligare åtgärd föranleda.

N:o 107.

Beredningsutskottets yttrande öfver 1920 års budgetförslag.

Fattigvården.

I fråga om fattigvårdens stat instämmer Beredningsutskottet i hvad Drätselkammaren föreslagit, men vill därutöfver anmärka, att i anledning däraf, att f. sysslomannen Pettersson efter statförslagets upprättande aflidit, den för honom uppförda pensionen, 800 kronor, med därå belöpande dyrtidstillägg, till samma belopp bör ur staten utgå, hvarjämte Beredningsutskottet vill biträda det af Drätselkammaren gjorda uttalandet rörande stadens fattigvårdskostnader i framtiden, under förutsättning att därmed icke afses att påyrka någon minskning i fattigvårdens effektivitet.

Folkskolan och Högre folkskolan.

Hvad angår folkskolans och högre folkskolans utgiftsstater ansluter sig Beredningsutskottet till alla delar till hvad Drätselkammaren föreslagit och uttalat, och har Beredningsutskottet hvad särskildt beträffar lärarekårens framställning om att staden skulle åtaga sig att betala å lärarne belöpande del af deras pensionsafgifter, i likhet med Folkskolestyrelsen och Drätselkammaren, icke funnit anledning tillstyrka denna begäran.

Hälso- och sjukvård.

Beträffande utgifterna under titeln epidemisjukvård vill utskottet tillstyrka bifall till Drätselkammarens förslag, men får härutinnan anmärka, att utöfver de poster, som af Drätselkammaren under denna titel uppförts, jämväl måste upptagas pensioner till f. epidemisjuksköterskan K. Tunell, 500 kronor, jämte därå belöpande dyrtidstillägg med samma belopp, något som Drätselkammaren synes hafva förbisett.

Andra kostnader för hälso- och sjukvård.

Likaledes tillstyrker Beredningsutskottet utgiftsförslagen angående öfriga kostnader för hälso- och sjukvård samt köttbesiktningsbyrån med af Drätselkammaren gjorda ändringar och tillägg.

Gator och vägar.

Emot hvad Drätselkammaren föreslagit beträffande gator och vägar har Beredningsutskottet intet att erinra.

Planteringar.

Vidkommande Drätselkammarens förslag att jämväl för år 1920 åt änkefru Ida Forsberg beviljas en pensionsersättning af 600 kronor, hvilket förslag af Beredningsutskottet tillstyrkes, får utskottet meddela, att emot dess beslut reservation anförts af Herr Vesterlund, hvilken såväl i fråga om denna pensionsersättning som beträffande öfriga anslag af liknande beskaffenhet till änkor och barn efter aflidna befattningshafvare uttalat, att sådana anslag icke borde af Stadsfullmäktige för närvarande beviljas, intill dess frågan om pensionering för befattningshafvares efterlefvande änkor och barn i allmänhet blifvit afgjord.

I fråga om Planteringsnämndens förslag till omläggning af Vasaparken får Beredningsutskottet tillstyrka bifall till den inom Drätselkammaren afgifna reservationen. Emot detta beslut har inom utskottet reservation anförts af Herrar Vestholm, Pettersson, Tärngren och Vesterlund, hvilka för sin del yrkat bifall till Drätselkammarens förslag.

I öfriga delar tillstyrker Beredningsutskottet det upprättade utgiftsförslaget för stadens planteringar med af Drätselkammaren däri gjorda tillägg.

Gatubelysning.

Till Drätselkammarens förslag beträffande utgifterna för gatubelysningen får Beredningsutskottet förorda bifall. Med anledning af Magistratens erinran an-

gående lämpligheten af öfvergång till elektrisk gatubelysning i större utsträckning än som hittills skett, får utskottet meddela, att denna fråga redan är föremål för utredning inom Vatten- och Gasverksstyrelsen.

N:o 107. *Beredningsutskottets yttrande öfver 1920 års budgetförslag.*

Afloppsledningar. Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag till stat för afloppsledningarna äfvensom dess förslag angående höjning af vattenklosettafgiften, får Beredningsutskottet, i likhet med Drätselkammaren, tillstyrka.

Hamnen. Emot Hamnstyrelsens utgiftsförslag för stadens hamn är intet att erinra, och tillstyrker Beredningsutskottet sålunda förslaget om inrättande af en hamnkaptensbefattning.

Vatten-, gas- och elektricitetsverken. Till hvad Drätselkammaren anfört i fråga om och i samband med utgiftsförslaget beträffande vatten-, gas- och elektricitetsverken, får Beredningsutskottet förorda bifall.

Varmbadhuset. Med af Drätselkammaren gjorda tillägg tillstyrker Beredningsutskottet det af Badhusstyrelsen uppgjorda förslaget till stat för stadens varmbadhus.

Brandväsendet. Beredningsutskottet har intet att erinra emot Brandstyrelsens utgiftsförslag med de af Drätselkammaren däri gjorda tillägg och förändringar.

Hästholmarne. Med tillstyrkande i öfriga delar af Drätselkammarens förslag till stat för Hästholmarne får Beredningsutskottet förorda bifall till Drätselkammarens framställning om anslag till anställande af en ordningsman för holmarne och trafiken å desamma.

Däremot kan Beredningsutskottet ej dela Magistratens uppfattning, att ordningsmannen bör subordinera under polisbefälet och tillsättas af Magistraten, utan anser, att, äfven om det skulle visa sig behöfligt att bereda ordningsmannen polismans skydd och befogenhet, ordningsmannen bör subordinera under och tillsättas af Drätselkammaren, som i öfrigt handhar förvaltningen af Hästholmarne och trafiken å desamma. Beredningsutskottet afstyrker därför Magistratens förslag att ifrågavarande anslag påföres polisverkets stat. Herr Vesterlund har i denna fråga reserverat sig emot Beredningsutskottets förslag, i det han för sin del yrkat afslag å anslagets beviljande under uttalande, att öfvervakandet af ordningen å Hästholmarne borde åläggas vederbörande restaurantinnehafvare.

Emot Drätselkammarens förslag angående gäldandet af anslaget till restaurantbyggnaden å Elba har Beredningsutskottet intet att erinra.

Magistrat och Rådstufvurätt. På de skäl, Drätselkammaren anfört beträffande anslag till semester åt Magistratens ledamöter och då härtill kommer, att löneregleringskommittén redan i början af nästkommande år torde upptaga till behandling frågan om lönereglering för Magistraten och i samband därmed öfverväga hvilka semesteranslag, som lämpligen böra utgå, samt då semestrarne i regel pläga uttagas under sommaren, får Beredningsutskottet härutinnan tillstyrka Drätselkammarens förslag.

N:o 107.

Beredningsutskottets yttrande öfver 1920 års budgetförslag.

Beredningsutskottet, som delar Drätselkammarens uppfattning, att anslaget till vaktmästarebiträde bör öfverföras till Drätselkammarens stat, finner icke anledning yttra sig i den af Magistraten framförda frågan om ändring i titulaturen för de å rådhuset tjänstgörande vaktmästarne.

Kronouppbörds- och exekutionsväsendet.

Beträffande frågan om skrifbiträden å kronouppbördskontoret delar Beredningsutskottet till alla delar Drätselkammarens uppfattning, och tillstyrker dess förslag. I anledning af hvad kronouppbördskassören i denna fråga anfört, vill utskottet uttala, att vid det förhållande, att stadens kostnader för skrifbiträden å kronouppbördskontoret, äfven med indragning af det i år utgående anslaget å 1,800 kronor, afsevärdt öfverstiger samma kostnader då staden lämnade biträdeshjälp för mantalslängdens registrering, kronouppbördskassören icke torde böra finna anledning undandraga sig några af honom åtagna och för tjänstegöromålens fullgörande lämpliga och behöfliga åligganden.

I likhet med Drätselkammaren anser Beredningsutskottet frågan om ålderstillägg till 1:ste biträdet å kronouppbördskontoret böra hänskjutas till löneregleringskommittén, och hemställer alltså, att Magistratens förslag härutinnan ej upptages till Stadsfullmäktiges omedelbara afgörande.

I fråga om inrättandet af ytterligare en exekutionsbetjäntsbefattning, får Beredningsutskottet, som icke funnit utredningen om behofvet af denna nya tjänst tillräcklig, på grund häraf och innan det blifvit påvisadt, att de nuvarande exekutionsbetjänterna hafva full tjänstgöring och att deras arbetskraft blifvit effektivt och på ändamålsenligt sätt utnyttjad, afstyrka Magistratens härutinnan gjorda framställning.

Vidkommande f. Fjärdingsmannen Wallins pensionering har Beredningsutskottet erfarit, att Wallin under det senaste året tilldelats endast en obetydlighet af arbete såsom extra utmätningsman, samt har kommit till den öfvertygelsen, att han fortfarande har förmåga uträtta icke så litet nyttigt arbete inom det område, där han under de sista åren varit sysselsatt. Då dessutom Beredningsutskottet erfarit, att Wallin, hällre än att nödgas afgå utan pension, är villig fortfarande biträda med utsökningsgöromål, får Beredningsutskottet, med understrykande af Drätselkammarens uttalande, att, därest arbete fortfarande kan beredas Wallin i kommunens tjänst, anslag för ändamålet bör beviljas, i likhet med Drätselkammaren afstyrka framställningen om pension åt honom.

Beträffande förslaget om beviljande af pension åt f. Fjärdingsmannen i Lundby, Törn, från hvilken ansökan nu inkommit, har Beredningsutskottet den uppfattningen, att, därest i samband med inkorporeringen från Lundby kommuns sida framställts anspråk på, att staden skulle åtaga sig pensionering af Törn, staden helt säkert icke undandragit sig ett sådant åtagande, och får Beredningsutskottet på grund häraf föreslå, att Stadsfullmäktige måtte besluta att bevilja f. Fjärdingsmannen i Lundby socken, Adolf Fredrik Törn, för år 1920 och i afbidan på blifvande beslut om allmän pensionering af stadens befattningshafvare ett understöd af 300 kronor.

Emot förslaget om tillhandahållande af en särskild tjänstelokal för exekutionsbetjänterna har Beredningsutskottet i och för sig intet att erinra. I sammanhang härmed vill dock Beredningsutskottet framhålla lämpligheten af, att denna tjänstelokal förses med telefon, särskildt som härigenom stadens nuvarande anslag till bostadstelefoner åt exekutionsbetjänterna kan indragas. Detta

anslag beviljades nämligen, som Stadsfullmäktige torde erinra sig, endast på det skäl, att allmänheten skulle kunna lätt nå exekutionsbetjänterna per telefon för att öfverenskomma om tid för erläggande af resterande utskylder. Nämnda skäl kvarstår ej längre, då särskild expeditionslokal med telefon af staden inrättas. Beredningsutskottet föreslår alltså, **N:o 107.** *Beredningsutskottets yttrande öfver 1920 års budgetförslag.*

att förslaget om inrättande af en tjänstelokal för exekutionsbetjänterna bifalles,

att till de anslag, som för ändamålet af Drätselkammaren upptagits, lägges kostnad för telefon till denna tjänstelokal,

samt att anslagen till bostadstelefoner åt exekutionsbetjänterna ur staten utgå.

Sociala ändamål

I anslutning till frågan om anslag till arbetsstugan, emot hvilket anslag Beredningsutskottet intet har att erinra, får Beredningsutskottet framhålla, att den staden tillhöriga byggnad å tomten N:o 75 södra kvarteret, hvilken byggnad upplåtits till lokal åt arbetsstugan, är i stort behof af reparation, hvarför Stadsfullmäktige torde böra vara beredda på att inom kort få lämna särskildt anslag härtill.

Drätselkammarens framställning om anslag till understöd för frilufts- och folkkonserter får Beredningsutskottet tillstyrka.

Vidkommande anslaget till Lifsmedelsnämndens dyrtidslindrande verksamhet för år 1920, får Beredningsutskottet endast framhålla, att det i budgeten bör tydligt utmärkas, att anslaget afser första halfåret 1920.

Beredningsutskottet har funnit det med stadens fördel bäst förenligt, att bristen å Lifsmedelsnämndens verksamhet på sätt Drätselkammaren föreslagit afskrifves på en gång i 1920 års stat, och tillstyrker Beredningsutskottet alltså Drätselkammarens härutinnan framställda förslag.

Diverse utgifter.

På de skäl, som Magistraten i sin senaste skrifvelse anfört, får Beredningsutskottet på det sätt tillstyrka Magistratens förslag om höjning af anslaget till biträde åt taxeringsordförandena, att utskottet hemställer, att Stadsfullmäktige måtte besluta,

att, för beredande af biträde åt taxeringsnämndsordförandena i staden vid mottagande och ordnande af deklarationer, för år 1920 bevilja ett förslagsanslag å högst 1,000 kronor, att af Drätselkammaren utanordnas efter vederbörligen granskade och attesterade räkningar.

INKOMSTERNA.

Folkskolan och Högre folkskolan.

Beredningsutskottet tillstyrker på de skäl, som Drätselkammaren anfört, att inkomsterna under folkskolans och högre folkskolans stater beräknas på sätt Drätselkammaren föreslagit.

N:o 107. *Beredningsutskottets yttrande öfver 1920 års budgetförslag.* Hälso- och sjukvård.

Likaledes tillstyrker Beredningsutskottet, att inkomsterna under titlarne epidemisjukvården, andra kostnader för hälso- och sjukvård samt köttbesiktningsbyrån upptagas enligt Drätselkammarens förslag.

Vatten-, gas- och elektricitetsverken.

Beträffande inkomsterna från stadens tekniska verk tillstyrker Beredningsutskottet, att desamma beräknas enligt Drätselkammarens förslag, och har Beredningsutskottet sålunda intet att erinra emot Vatten- och Gasverksstyrelsens af Drätselkammaren tillstyrkta förslag angående höjning af taxorna för vatten, gas och elektrisk värmeström.

Brandväsendet.

Beredningsutskottet förordar, att inkomsterna till stadens brandväsen beräknas i enlighet med Drätselkammarens förslag.

Jordar.

I anledning däraf, att Drätselkammaren upptagit samma belopp som för innevarande år såsom inkomst af den s. k. Sundinska utmarken, vill Beredningsutskottet, under erinran om ett tidigare väckt förslag om upplåtande af just detta område till kolonilotter, framhålla lämpligheten af att nuvarande arrendeaftal, när detsamma utgår, icke af Drätselkammaren förnyas, så att jorden nu kan blifva tillgänglig för den händelse det skulle beslutas upplåta densamma till koloniträdgårdsändamål.

Uttaxeringen.

I alla de delar, där Beredningsutskottet ej särskildt yttrat sig, tillstyrker Beredningsutskottet hvad Drätselkammaren såväl beträffande själfva utgifts- och inkomststaten som ock i sammanhang därmed i sitt betänkande föreslagit, och hemställer Beredningsutskottet alltså, i likhet med Drätselkammaren, att uttaxeringen för kommunala behof fastställes till 8 % af den bevillningstaxerade inkomsten. De förändringar i afseende å en del poster, som af Beredningsutskottet föreslagits, torde i den mån de af Stadsfullmäktige bifallas, regleras genom motsvarande jämkning i det s. k. förslagsanslagets belopp.

Då det nu af såväl Drätselkammaren som Beredningsutskottet föreslagits en uttaxering för kommunala ändamål, som innebär en ytterligare förhöjning och däraf följande ökning i kommunens anspråk på ekonomisk uppoffring för det allmänna af kommunens medlemmar, anser sig Beredningsutskottet, utan att därmed vilja rikta någon anmärkning emot någon, vare sig förvaltningsmyndighet eller tjänsteman för hittills vidtagna åtgärder, böra framhålla nödvändigheten af, att vederbörande låta sig synnerligen angeläget vara att, hvar inom sitt område, vid handhafvandet af sina förvaltningsbestyr fästa synnerlig uppmärksamhet vid att utgifterna så väl i stort som smått hållas tillbaka och inskränkas till det nödvändiga och ändamålsenliga samt att stadens rätt till inkomster väl tillvaratages och bevakas.

I sammanhang härmed vill utskottet åter fästa uppmärksamheten på den tanke, som väcktes för några år sedan, om en kraftig centralisation med en le-

dande tjänstemannainstitution inom kommunalförvaltningen, men som endast ofullständigt realiserades genom den i slutet af år 1917 beslutade omorganisationen af stadsombudsmannatjänsten. Beredningsutskottet håller nämligen före, att en dylik centralisation bör vara ägnad att befrämja stadens ekonomiska intressen, och anser, att den en gång väckta tanken ej bör skrinläggas, utan vill uttala önskvärdheten af att frågan återupptages af den det vederbör — närmast Drätselkammaren och löneregleringskommittén — till fortsatt utredning och förberedande behandling.

N:o 107. *Beredningsutskottets yttrande öfver 1920 års budgetförslag.*

Västerås den 17 december 1919.

På Beredningsutskottets vägnar:

CARL BÄCKMAN.

Theofil Öberg.

N:o 108.

Nykterhetsnämndens yttrande ang. utsträckt utskänkningstid å 1:sta klass restauranter.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Nykterhetsnämnden får härmed återställa den till Nämnden genom Stadsfullmäktiges beslut den 30 sistlidne oktober för yttrande öfverlämnade motion af Herrar Sundström, Erik Falk och K. Kättström angående utsträckt tid för utskänkningen i I klass restauranter under år 1920 och därvid anföra.

Ehuru Nykterhetsnämnden på grund af egen kännedom och hvad från polismyndigheterna meddelats icke kan framställa några direkta anmärkningar i ordningshänseende öfver vederbörande restauratörers sätt att under innevarande år handhafva utskänkningen af spritdrycker under den utsträckta tid, nämligen å I klass restauranter till kl. 11 e. m. och i matsal till kl. 12 midnatt, som Konungens Befallningshafvande på begäran af Stadsfullmäktige under innevarande år medgifvit, anser sig Nykterhetsnämnden dock af principiella nykterhetsskäl icke kunna tillstyrka bifall till framställningen.

Då gällande rusdrycksförordning icke lägger något hinder i vägen för restauranters öppethållande efter kl. 10 e. m. för tillhandahållande af mat, torde frågan om matservering efter nämnda tid vara en angelägenhet, som det tillkommer vederbörande restaurantinnehafvare att efter eget skön ordna.

Hvad åter angår utsträckt utskänkningstid utöfver, i detta fall, den i lag fastställda utskänkningstiden, kl. 10 e. m., som Konungens Befallningshafvande efter framställning pröfvar i hvarje särskildt fall skäligt medgifva, har Nykterhetsnämnden intet att erinra mot en framställning till Konungens Befallningshafvande i berörda syfte. Nämnden anser sig böra meddela, att under året till

N:o 108. *Ang. utsträckt utskänknings-tid å 1. klass restauranter.*

den 1 december af Konungens Befallningshafvande beviljats ej mindre än 105 framställningar om förlängd utskänkningstid, hvaraf 78 beviljats å stadshotellet, 21 å Vasarestauranten samt 6 å restaurant Klippan, samt att det vore önskvärdt att dylika framställningar beviljades i mindre stor utsträckning.

Nykterhetsnämnden hemställer alltså,

att motionärernas framställning icke måtte till någon vidare Stadsfullmäktiges åtgärd föranleda än att Stadsfullmäktige måtte besluta hos Konungens Befallningshafvande i länet göra framställning därom, att Konungens Befallningshafvande ville i de särskilda fall Konungens Befallningshafvande pröfvar sådant lämpligt, på särskild framställning medgifva utsträckt utskänkningstid utöfver den i lag stadgade tiden.

Västerås den 15 december 1919.

För Nykterhetsnämnden:

E. A. WESTHOLM.
v. Ordf.

Eric Plantin.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige genom utdrag af sitt protokoll den 30 oktober 1919, § 202, anhållit om Magistratens yttrande öfver väckt motion angående utsträckt tid under år 1920 för öppethållande af 1:sta klass restauranter i staden, hvilken motion i hufvudskrift bifogats, får Magistraten, under erinran att de i motionen föreslagna tidsbestämningar varit gällande under år 1919 och att några olägenheter däraf icke försports, tillstyrka bifall till motionen.

Västerås Rådhus den 10 oktober 1919.

På Magistratens vägnar:

JOHN KARLSSON.

H. Cronholm.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

N:o 108. *Ang. utsträckt utskänkningstid å 1. klass restauranter.*

Under hänvisning till liknande beslut af Stadsfullmäktige den 31 oktober 1918, gällande för innevarande år, få vi härmed föreslå, att Stadsfullmäktige måtte besluta,

att hos Konungens Befallningshafvande i länet göra framställning därom, att Konungens Befallningshafvande ville dels förordna att utskänkning af spritdrycker i Västerås under år 1920 må å I klass restauranter äga rum till kl. 11 e. m., dock att sådan utskänkning i matsal i samband med måltid må äga rum till klockan 12 midnatt, dels ock i de särskilda fall Konungens Befallningshafvande pröfvar sådant lämpligt, på särskild framställning medgifva ytterligare utsträckt utskänkningstid utöfver hvad nyss begärts.

Västerås den 30 oktober 1919.

Axel Sundström. *Erik Falk.* *K. Kättström.*

N:o 109.

Drätselkammarens skrifvelse ang. anslag till belöningar för upptäckt af hembränneri.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 9 innevarande december har stadens Nykterhetsnämnd anhållit om ett anslag å förslagsvis 500 kronor, att användas till penningebelöningar åt dem, som hos åklagaremyndigheten angifva s. k. hembrännare. Utan att underkänna de bevekelsegrunder, som motivera framställningen, får Drätselkammaren, som finner denna form för nykterhetens befrämjande mindre tilltalande och knappast värdig staden, för sin del hemställa,

att framställningen icke måtte till någon Stadsfullmäktiges åtgärd föranleda.

Mot detta beslut har Herr Westholm reserverat sig, i det han yrkat att Drätselkammaren måtte tillstyrka framställningen.

Västerås den 17 december 1919.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

N:o 109.

Ang. anslag till belöningar för upptäckt af hembränneri.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Under innevarande år har Nämnden bland annat haft sin uppmärksamhet riktad på den s. k. hembränningen, hvilken, oaktadt de stora förtjänster, som från polisväsendets sida nedlagts på dess bekämpande, synes taga allt större former, och har Nämnden kommit till den bestämda uppfattningen, att åtgärder måste vidtagas för att åklagaremyndigheten måtte från allmänhetens sida erhålla hjälp i sitt arbete i upptäckande af s. k. hembrännare. Nämnden har tänkt sig detta i den formen, att för hvarje angifvelse rörande hembränning skulle af Nämnden efter stadsfiskalens hörande utbetalas en mindre penningegratifikation, exempelvis 10 kronor. Häremot skulle kunna invändas, att enligt gällande lag angifvaren erhåller bötesandelar, men har det, efter hvad från polismyndigheternas sida meddelats, visat sig att sällan eller aldrig angifvelsen sker under den formen att bötesandelar härför kunna utgå, beroende därpå, att angifvaren icke vill ha sitt namn nämndt i rättens protokoll, utan bibehålla sin anonymitet mot den angifne. Nämnden anhåller därför, att Stadsfullmäktige ville till Nämndens förfogande för utbetalande af gratifikationer vid angifvelse af hembränning ställa ett belopp af förslagsvis 500 kronor.

Västerås den 9 december 1919.

För Nykterhetsnämnden:

E. A. WESTHOLM.
v. Ordf.

Eric Plantin.

N:o 110.

Drätselkammarens skrifvelse ang. inköp af Johannisberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får i ärende rörande inköp af styckningslott af kronoegendomen Johannisberg på grund af de motiv, som anföras i bilagda skrifvelse, hemställa,

att Stadsfullmäktige ville aflåta skrifvelse till Konungen enligt bilagda förslag.

Västerås den 17 december 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

N:o 110.
Ang. inköp af Johannisberg.

Till Konungen.

Genom nådigt bref till Domänstyrelsen den 19 juni 1919 har Eders Kungl. Maj:t meddelat, att riksdagen i öfverensstämmelse med Eders Kungl. Maj:ts förslag medgifvit, att till Västerås stad finge för en köpeskilling af 475,000 kronor och på villkor i öfrigt, som i nådiga brefvet finnas närmare angifna, försäljas ett område af kronoegendomen Johannisberg med underlydande inom Västerås stad, hvilket område betecknats såsom styckningsförslag under alternativ II med tillägg af därå belöpande andel i afkastning från häradsallmänning, äfvensom att detta statsmakternas anbud icke stode staden öppet längre än till utgången af innevarande år.

Ändamålet med sagda fastighets förvärfvande för Västerås stads räkning är dess behöflighet för stadens blifvande djuphamnsanläggning i samband med Mälarens öppnande för den större sjöfarten.

Med anledning däraf, att kammaradvokatfiskalsämbetet å Eders Kungl. Maj:ts och Kronans vägnar nyligen öppnat rättegång mot staden om bättre rätt för och återvinning till Kronan af en af staden förut förvärfvad egendom i Västerås, Carlsberg, å hvilken enligt den upprättade planen det första utbyggandet af djuphamnen skulle ske, hafva Stadsfullmäktige i underdånig skrifvelse i september innevarande år, hvaraf afskrift bifogas, på anförda skäl anhållit, att Eders Kungl. Maj:t i nåder ville, med afstående från sina i rättegången framställda anspråk på Carlsberg, vidtaga åtgärder för att berörda talan om återvinning till kronan af denna egendom återkallades samt hemställt att meddelande härom måtte lämnas Stadsfullmäktige i så god tid, att staden inom innevarande års utgång kunde förklara sig antaga köpeanbudet rörande ofvanberörda del af egendomen Johannisberg.

Som emellertid något svar å nämnda underdåniga framställning ännu ej erhållits och då det synes ovisst om Stadsfullmäktige kunna erhålla del af Eders Kungl. Maj:ts blifvande beslut i anledning af framställningen inom sådan tid, att Stadsfullmäktige kunna före årets utgång antaga köpeanbudet, nödgas Stadsfullmäktige, för att anbudet icke skall förfalla, härmed angifva sin ställning till detsamma.

Ett obetingadt antagande af anbudet se sig Stadsfullmäktige likväl för närvarande ur stånd att lämna med hänsyn till den mellankomna rättegången rörande Carlsberg. Såsom i merberörda underdåniga framställning framhållits, är nämligen frågan om inköpet af Johannisberg så nära förknippad med stadens rätt till det mellan Johannisberg och staden liggande Carlsberg, att Stadsfullmäktige icke våga inlåta sig på köpet af Johannisberg till det fordrade höga priset utan att veta att staden har sin förvärfvade rätt till Carlsberg tryggad, hvaraf hela djuphamnsanläggningens tillblifvelse är beroende.

På grund af det ofvan anförda få Stadsfullmäktige i underdånighet förklara sig vilja för stadens räkning inköpa den i nådiga brefvet till Domänstyrelsen den 19 juni 1919 omförmälda styckningslotten af kronoegendomen Johannisberg inom Västerås stad för en köpeskilling af 475,000 kronor och på villkor i öfrigt, som omförmälas i samma nådiga bref, under förutsättning att den af kammaradvokatfiskalsämbetet anhängiggjorda talan om återvinning till Kronan af fastigheten Carlsberg i Västerås för Kronans räkning återkallas.

N:o 111.

Drätselkammarens skrifvelse ang. byte af mark för reglering af Östra Järnvägsgatan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Drätselkammaren i dess budgetförslag för år 1920 bland annat upptagit anslag för ordnande af Östra Järnvägsgatan får Drätselkammaren, under framhållande af fördelen af att i samband härmed sagda gata regleras vid dess utmynnande i Hamngatan, hemställa,

att Stadsfullmäktige ville, på sätt bilagda stadens byggnadschefs förslag till öfverenskommelse mellan ägaren af tomterna N:ris 141 och 146 a södra kvarteret, Bankdirektören Axel Sundström, och staden utvisar:

dels bemyndiga Drätselkammaren att för reglerande af Östra Järnvägsgatan träffa aftal med ägaren af tomterna N:ris 141 och 146 a södra kvarteret om markbyte mellan sagda tomter och den staden tillhöriga tomten N:o 146 b södra kvarteret,

dels ock för gäldande af mellanafgiften för nämnda markutbyte anslå ett belopp af 25,000 kronor, att utgå af lånemedel, med bemyndigande för Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å Stadsfullmäktiges beslut angående gäldandet af ofvanberörda anslag af lånemedel, med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida utgiften med tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle öfverskridas, må begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

I handläggningen af detta ärende har Drätselkammarens ordförande, Bankdirektören Axel Sundström, icke deltagit.

Västerås den 17 december 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

MARTIN JONSSON.

Eric Plantin.

N:o 111.

Ang. byte af mark för reglering af Östra Järnvägsgatan.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Sedan undertecknad därom erhållit uppdrag har jag förhandlat med Bankdirektör Axel Sundström om reglering af Järnvägsgatan där den mynnar ut i Hamngatan, och därvid ernått det resultatet, att Dir. Sundström förklarat sig villig borttaga byggnaderna utefter Järnvägsgatan i den mån de beröras af regleringen samt att till staden öfverlämna gatumarken mot en ersättning af i ett för allt 25,000 kronor samt den del af tomten N:o 146 litt. D., som lämpligen kan sammanslås med hans nuvarande mark och hvilken del i areal innehåller 200 m². Regleringen förutsättes vara genomförd i så god tid, att gatan kan stensättas och tagas i bruk under 1920. Om tomten framdeles bebygges till den höjd den breddade gatan medgifver, skall då af tomtägaren utgifvas ersättning till staden enligt § 39 i lagen om fastighetsbildning i stad.

Västerås den 28 november 1919.

GÖSTA SMITT.

På begäran af Herr Bankdirektör Axel Sundström har undertecknad denna dag förrättat besiktning och värdering å byggnader, belägna på den del af honom tillhöriga tomten N:ris 141—146 litt. A. af Västerås stads södra kvarter, som åtgår för utläggning af Järnvägsgatan.

Efter utförda beräkningar anser jag att byggnaderna, i det skick de nu befinnas, äga följande byggnadsvärden:

Hus N:o 1:		
inrymmande sex bostadsrum, en tvättstuga, vedbodar, afträden samt torkvind, uppfördt af timmer och utv. reveteradt samt har yttertak af tegel		18,500:—
Hus N:o 2:		
källarbod af liggande timmer och under tak af plåt		2,100:—
Hus N:o 3:		
del af magasin, som ligger på tillämnad gatumark, uppfördt af stolpar och bräder och under tak af plåt	1,850:—	
Inlagning af gafveln efter rifningen	430:—	2,280:—
	Kronor	22,880:—

Då ofvannämnda hus borttagas och gården därigenom blir i saknad af tvättstuga och vedbodar, blir nybyggnad härigenom nödvändig, och torde kostnaden för uppförandet af erforderliga fyra vedbodar och en tvättstuga belöpa sig på minst 5,500 kronor.

Västerås den 27 november 1919.

J. ALB. FREDRIKSSON.
Byggmästare.

Västerås 1919, Västm. Alleh:s A.-B:s Tr.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1919. Den 29 December. XXI.

N:o 112.

Löneregleringskommitténs skrifvelse ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige till Löneregleringskommitterade remitterat från en del befattningshafvaregrupper i staden inkomna framställningar, dels om lönereglering, dels ock om helt nytt aftal mellan befattningshafvarne och staden i form af kollektivaftal, samt Stadsfullmäktige efter af kommitterade gifvet förslag utan att godkänna kommitterades motivering i annat afseende än hvad kommitterade anfört därom, att tiden före instundande års ingång vore för knapp för att den ett kollektivaftal kompletterande förhandlingsordningen skulle kunna utarbetas och fastställas, ansett böra med slutande af kollektivaftal tills vidare bero, har löneregleringskommittén upprättat bilagda förslag till provisorisk lönereglering för år 1920 för stadens lägre befattningshafvare, under iakttagande af att hittills gällande regler för bestämmandet af löner tillämpas.

Det nu föreliggande förslaget, som innebär ett beaktande af de lägre befattningshafvarnes framställningar om en välbehöflig reglering af deras redan före kristiden något låga grundlöner är, som ofvan nämnts, endast afsedt att vara en provisorisk reglering för år 1920, under hvilket senare år kommitterades uppgift skulle blifva att verkställa en allmän reglering af stadens befattningshafvares löner, och är denna provisoriska reglering af lönerna sålunda endast verkställd för polis- och brandkår och med dem jämnställda.

Kommitterade vilja först betona, att det för kommitterade mött synnerligt stora svårigheter att föreslå nya, om än provisoriska, löner, då, genom det enligt nuvarande bestämmelser utgående familjetillägget, hvilket afsevärdt föregriper en lönereglering, befattningshafvare inom samma tjänste- och lönegrad haft väsentligt olika löner, och det från befattningshafvarehåll framhållits, att en del befattningshafvare med stora familjer ej erhållit någon afsevärdare löneförhöjning. Kommitterade hafva dock, så långt i kommitterades förmåga stått, sökt afhjälpa allt för uppenbara orättvisor och tro sig nu kunna garantera, att i intet fall någon befattningshafvare genom den provisoriska regleringen erhåller lägre lön, äfven om det nu utgående familjetillägget medräknas.

Vid upprättande af förslaget hafva kommitterade som grund för detsamma lagt det betänkande med förslag till enhetliga lönestater för poliser och brandmän i städer med öfver 15,000 innevånare, som afgifvits af en inom kommunala centralbyrån särskildt tillsatt beredning, men hafva kommitterade dock i en hel del fall afvikit från centralbyråns förslag, då kommitterade bland annat föreslå, att polis- och brandmän jämnställas i lönehänseende, samt icke minst där-

N:o 112. *Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare.* Ålderstillägg.

igenom, att kommitterade icke ansett sig kunna undgå att föreslå afsevärdt högre begynnelselöner än centralbyråns förslag innefattar. Centralbyråns beredning föreslår, beträffande ålderstillägg, att för samtliga polis- och brandmanstjänster dessa bestämmas till 3 efter 3, 6 och 9 år, hvartdera å 10 % af begynnelselönen. Kommitterade hafva i detta provisoriska förslag icke ansett sig böra upptaga tre ålderstillägg, utan torde därmed kunna anstå till den allmänna regleringen instundande år, men föreslå dock att ålderstilläggen, utgående som nu sker efter 3 och 6 år, beräknas hvartdera till 10 % af den nya begynnelselönen. Å andra sidan anse sig kommitterade dock af den anledningen, att polis- och brandmän jämnställts, ej kunna föreslå bibehållande af det nuvarande systemet, att brandmän erhålla sina ålderstillägg efter resp. 2 och 4 år, då därigenom en uppenbar orättvisa skulle tillskyndas poliskåren.

Naturaförmåner. Kommitterade hafva, beträffande naturaförmåner, följt den principen, att lönerna bestämmas oberoende däraf och att värdet af dessa enligt särskildt stadgade grunder afdrages det kontanta lönebeloppet. Fri uniform betrakta kommitterade ej såsom naturaförmån af den art, att afdrag å lönen bör göras för densamma, utan såsom ett tjänstematerial, som bör lämnas utan ersättning. I detta ärende har, såsom af handlingarne framgår, af polisföreningen Kamraterna inlämnats ett förslag. Utan att ingå på detsamma vilja kommitterade framhålla som sin åsikt, att reglerandet af dylika naturaförmåner torde vara en organisationsfråga, som i första hand tillkommer Magistraten att förbereda för att på dess förslag fastställas. Fri uniform har tillagts vissa befattningshafvare i de lägre lönegraderna, nämligen poliskonstaplar, såväl extra som ordinarie, inspektionskonstaplar, brandmän och förmän vid brandkåren äfvensom fri arbetsutredning till renhållningskarlarne.

Detektiv- och inspektionskonstaplar hafva visserligen ej, i motsatts till hvad centralbyråns beredning föreslår, likställts i lönehänseende, men då löneskillnaden mellan dessa båda grader är så ringa, torde den i allmänhet civilklädde detektivkonstapeln, på grund af lönerelationen till inspektionskonstapeln, tillerkännas en årlig slitningsersättning, som lämpligen bör bestämmas till hälften af det belopp, som staden årligen anslår till beklädnad af en inspektionskonstapel.

De högre befattningshafvarnes löner, nämligen öfverkonstapels, poliskommissaries, brandmästares och brandchefers äro däremot föreslagna till sådant belopp, att det afsetts att befattningshafvarne själfva skola utan särskild ersättning bestå sig med uniform.

Beträffande naturaförmånen af fri bostad, eventuellt värme och lyse, hafva dessa förmåner ju förut legat utanför den egentliga lönen. I enlighet med ofvan gjort uttalande torde förmånen hädanefter betalas af förmånsinnehafvaren. Denna förmån har inom stadens olika verk uppskattats synnerligen olika. Vid renhållningsverket har 1 rum och kök uppskattats till 280 kronor och vid brandverket till 225 kronor. Två rum och kök vid samma verk till resp. 350 och 400 kronor. Det torde vara önskvärdt att likformighet vinnes i uppskattningen af olika bostäder, hvilket dock icke skulle hindra, att en i förhållande till annan mindrevärdig bostad kan åsättas ett lägre värde. Efter förfrågningar hos stadens hyresnämnd hafva kommitterade beslutat föreslå, att följande värden åsättas de af staden befattningshafvarne tillhandahållna bostäder.

N:o 112.

Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare.

1 rum och kök	....	Kr.	400: —
2 » » »	....	»	550: —
3 » » » samt jungfrukammare	....	»	1,000: —
1 » » » med värme	....	»	600: —
2 » » » » »	....	»	820: —

samt lyse efter 20 kronor för rum.

Vidkommande åter huru värdering af en lägenhet, som icke anses vara värd det af staden fastställda priset, bör tillgå, vilja kommitterade föreslå, att stadens hyresnämnd i så fall anmodas verkställa dylik, efter af innehafvaren hos kommitterade gjord framställning.

I den bilagda lönelistan, där för jämförelses skull nuvarande löner äro angifna, hafva kommitterade för att erhålla relation mellan nuvarande och föreslagna löner, i de fall där med befattningen är förenad bostadsförmån, omvärderat densamma till resp. af kommitterade ofvan anförda värden.

Hvad slutligen angår naturaförmåner af fri läkarvård och medicin, torde, hvad som för närvarande är gällande vid olika verk, äfven böra blifva gällande under instundande år.

Från en del befattningshafvaregrupper har, som framgår af handlingarne, ingått framställningar därom *dels* att vederbörande måtte tilldelas hyresersättningar, *dels ock* beklädnadsersättning. Hvad den begärda hyresersättningen angår, torde den ganska väl kompenseras genom de gjorda löneförhöjningarna. Kommitterade ställa sig däremot fullständigt afvisande mot frågan om tilldelande af beklädnadsersättning.

Dyrtidstillägg.

Då förslaget, som sagt, endast afser ett provisorium för år 1920, hafva kommitterade vid dess utarbetande och bestämmande af grundlönerna för resp. befattningshafvare måst taga den allra största hänsyn till det å den föreslagna lönen eventuellt utgående dyrtidstillägg. Kommitterade vilja, för erhållande af en för vederbörande lättare beräkningsgrund, föreslå, att det nuvarande systemet rörande kristidstillägg slopas och att i stället dyrtidstillägget för stadens befattningshafvare beräknas efter de grunder, hvarefter dyrtidstillägg för befattningshafvare i statens tjänst utgår. Detta utgår på sätt, som finnes bestämdt i Kungl. Kungörelsen den 30 maj 1919, Sv. författningssamling N:o 262/1919, och är det däri omförmälda s. k. grundtalet enligt Kungl. Kungörelsen den 16 juli 1919 tillsvidare fastställdt till 141. Från befattningshafvarehåll har framhållits önskvärdheten af att grundtalet, oberoende af hvad statsmyndigheterna på grund af lefnadsomkostnadernas minskning eller stegring, efter verkställda utredningar, besluta rörande ifrågavarande grundtal, detsamma måtte fastställas att, beträffande stadens befattningshafvare, för instundande år vara 141. Denna önskan torde vara dikterad af de skäl, att befattningshafvarne vilja redan vid årets början vara förvissade om hvad de under året komma att åtnjuta i aflöning. Från stadens sida torde knappast något hinder möta för tillmötesgående af denna önskan, då såväl ur budgetteknisk synpunkt som ock med hänsyn till arbetet vid lönernas utbetalande å stadskamrerarekontoret fördelarna äro öfvervägande, men torde från början böra fastslås, att, därest Stadsfullmäktige tillmötesgå befattningshafvarnes önskan och fastställa grundtalet 141 att gälla för instundande år, befattningshafvarne måste finna sig i konsekvenserna däraf och sålunda

N:o 112. *Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare.*

gå miste om de eventuella höjningar i dyrtidstillägget, som i sin tur skulle föranledas af den en stegring i lefnadsomkostnaderna åtföljande höjning af grundtalet. De å de föreslagna lönerna beräknade dyrtidstillägg utgå efter detta grundtal i enlighet med den vid Kungl. Kung. den 16 juli 1919 fogade tabell för uträkning af dyrtidstillägg till befattningshafvare i statens tjänst.

Själfva löneförslaget har, sedan kommitterade uttalat sig i vissa principfrågor, utarbetats af särskildt utsedda kommitterade. Sedan därefter kommitterade preliminärt beslutat i anledning af subkommitterades förslag, har detsamma tillställts de olika befattningshafvaregrupperna, hvilka, hvad beträffar oorganiserade befattningshafvaregrupper genom utsedd representant ur gruppen och i afseende å organiserade kårer genom vederbörande ordförande i de olika afdelningar ur kommunalarbetarefackförbundet, som kåren omfattar, nämligen ur afdelningen N:o 73, i sig innefattande renhållningsarbetare, ur 116, innefattande brandmän, och ur 131, innefattande kontorspersonalen, inkasserare och afläsare samt maskinister vid tekniska verken, inställt sig inför kommitterade och där framlagt sina synpunkter å förslaget. Med anledning af framställda anmärkningar ha kommitterade därefter återremitterat förslaget till subkommitterade för omarbetning och, sedan kommitterade fattat slutligt beslut, framlägga kommitterade nu sitt, på grund af Stadsfullmäktiges uppdrag, utarbetade förslag, och får i anledning af förslaget beträffande de olika befattningshafvaregrupperna anföra.

Poliskåren. Inom poliskåren ha kommitterade först fäst sig vid den nuvarande låga lönen för extra konstapel. Polismännens uppgifter hafva under den senare tiden i mångt och mycket svällt ut, hvarjämte myndigheterna och allmänheten numera anse sig kunna ställa högre fordringar på polismännen än tidigare. Fordran på kvalificerade aspiranter torde sålunda vara tydlig, men lärer emellertid sådana numera med de höga lönerna å den allmänna arbetsmarknaden icke kunna erhållas, därest ej en skälig lön gifves. Då kommitterade ansett sig böra jämnställa polis- och brandmän skulle, ur den synpunkten att en nyanställd vid brandkåren omedelbart erhåller brandmans lön, kommitterades åtgärd att tilldela extra konstapel lägre begynnelselön än ordinarie konstapel kunna anses mindre väl motiverad, därest ej som skäl för denna åtgärd kunde anföras att kommitterade, som vid denna provisoriska lönereglering velat undvika att rubba nu bestående organisations- och därmed sammanhängande löneförhållanden, vid en allmän lönereglering ämna i samråd med vederbörande myndigheter upptaga till behandling frågan om huruvida icke före anställande af ordinarie manskap vid stadens såväl polis- som brandkårer, nyantagen befattningshafvare, som icke kan åberopa föregående liknande anställning, borde under ett år tjänstgöra som extra med lägre aflöning samt därefter, i händelse han befunnes för tjänsten lämplig, tilldelas ordinarie befattningshafvares lön om än icke ordinarie tjänst för aspiranten funnes, en anordning, som kommitterade föreslå måtte beträffande poliskåren träda i tillämpning redan nästa år. Grundlönen för ordinarie konsttapel har satts ej mindre än 430 kronor högre än Kommunala Centralbyråns förslag, hvilket utvisar en grundlön af 1,550 kronor. I viss mån har denna grundlön varit normerande för hela löneförslaget, då ju, som nämndt, poliser, brandmän och renhållningsarbetare jämnställts. Kommitterade hafva ursprungligen tänkt sig att, i likhet med det nyssnämnda förslaget, i lönehänseende jämnställa inspektions- och detektivkonstaplar. Detta är dock synnerligen svårt,

N:o 112. *Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare.*

då detektivkonstaplarna i staden redan förut åtnjuta en grundlön 100 kronor högre än inspektionskonstaplarna, och skulle följden däraf blifvit, att inspektionskonstaplarna erhållit, i relation till detektivkonstaplarne, alltför stora löneförhöjningar.

För att i någon mån utjämna den äfven med kommitterades förslag väl ringa skillnaden i löner mellan sistnämnda befattningshafvare, föreslå kommitterade, som redan nämndt, att detektivkonstaplar erhålla slitningsersättning till belopp, hälften så stort som det anslag, som staden anslår till beklädnad af en inspektionskonstapel. Poliskommissariens grundlön torde vara den enda, som understiger Centralbyråns förslag, hvilket upptager en grundlön af 3,500 kronor, mot kommitterades förslag, som innefattar en grundlön af 3,480 kronor. Detta förhållande torde kunna rättas vid blifvande lönereglering för stadens högre befattningshafvare, hvarom nedan vidare förmäles. Poliskommissarien, som förut erhållit fri bostad, är fråntagen denna förmån, men har hans lön dock kompenserats med motsvarande belopp. Slutlönerna i de olika tjänsteställningarna, med undantag af poliskonstapels, understiga, med hänsyn till att i Centralbyråns förslag räknats med trenne ålderstillägg men i kommitterades endast två, något desamma i byråns förslag.

Kommitterade föreslå, att detektivöfverkonstapel Carlsson måtte, med hänsyn till sin långa tjänstgöring och ansvarsfulla post, fortfarande tilldelas det nu utgående personliga lönetillägget, hvarå äfven beräknats dyrtidstillägg.

Brandkåren.

Brandmännen hafva, som förut nämnts, jämnställts med polismän. Detta har föranledts däraf, att, därest speciella kvalifikationer kunna åberopas för polismansyrket, torde som motiv för brandmännens placering i denna lönegrad kunna anföras som vägande skäl, att brandmännen i olika fack böra vara yrkesmän. Synnerligen stora svårigheter hafva emellertid mött att inom en ram, som, enligt kommitterades förmenande, måste begränsas uppåt af en lön, lika stor som öfverkonstapelslönen, kunna afpassa lämpliga löner för de många graderna af brandunderbefälet. Dessa svårigheter bero i hufvudsak därpå, att brandmans naturaförmån af bostad, rum och kök, uppskattas till 400 kronor, då däremot brandbefälets bostadsförmån, 2 rum och kök, uppskattas till 550 kronor och därigenom en skenbar löneförhöjning uppstår. Som lönerna nu enligt förslaget äro afpassade, tro sig kommitterade hafva afvägt dessa olika faktorer i för de olika parterna något så när tillfredsställande riktning. Beträffande beklädnad och bostadsförmåner hänvisa kommitterade till hvad som anförts i utredningens allmänna del. Vid brandkåren uppstår ifråga om ålderstilläggen en viss olägenhet af kommitterades förslag, att dessa skola utgå efter 3 och 6 år och ej, som förut, efter 2 och 4 år, då härigenom en del brandmän, som skulle vara berättigade att till instundande år uppflyttas i högre lönegrad, ännu ett år få kvarstå i den lägre. Detta inträffar ock med verkstadsförmannen. Kommitterade vilja dock ej tillgripa den åtgärden att låta dessa befattningshafvare räkna sig redan nu ett ålderstillägg till godo, då, om en omläggning af ålderstilläggen en gång skall ske, samma olägenheter komma att uppstå till år 1921. Ökningen i lönerna för brandverkets personal är så afsevärd, att det ej behöfver befaras att några af de befattningshafvare här är fråga om, icke erhålla ökning i lönen äfven om, vid jämförelse med nuvarande lön, till densamma lägges det ålderstillägg

N:o 112. *Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare.*

och därå belöpande dyrtidstillägg, som enligt nu gällande lönestat och öfriga bestämmelser skulle till vederbörande utgå.

Frågan om löneförmåner till verkstadsförmannen har varit föremål för ingående behandling, och ha kommitterade, som af förslaget framgår, stannat vid att i lönehänseende jämnställa verkstadsförmannen med en 2:dre brandmästare. Skillnaden mellan lönen för verkstadsförmannen i första lönegraden, 4,567:50 jämte fri beklädnad, och en 2:dre brandmästare i samma grad, 4,864:20, är i rundt tal 300 kronor, eller den nuvarande s. k. beklädnadsersättningen.

I brandmästaregraderna bortfaller fri beklädnad, som förut nämnts.

Kommitterade vilja i samband härmed icke underlåta att nämna, att frågan om att till en definitiv lönereglering sammanföra 1:ste och 2:dre brandförmansgraderna och de bägge brandmästaregraderna till en brandförmans- och en brandmästaregrad om hvardera två befattningshafvare diskuterats.

Renhållningsverket.

Då skäl torde föreligga, att, på grund af renhållningsarbetarnes mindre behagliga arbete, tilldela dem en rätt afsevärd lön, ha kommitterade, som förut nämnts, jämnställt dessa arbetare med poliser och brandmän. Förmännen ha tilldelats lön i jämnhöjd med inspektionskonstaplar. Biträdestjänsten å renhållningsverkets kontor torde lämpligen ej böra aflönas högre än med 125 kronor i månaden. Med hänsyn till den nuvarande befattningshafvarens långvariga tjänst och duglighet bör hon emellertid tilldelas ett personligt lönetillägg så stort, att totalaflöningen uppgår till samma belopp som ett kontorsbiträde i högsta lönegraden vid tekniska verken åtnjuter. Dessa sistberörda tjänster äro nämligen för närvarande jämnställda i löneafseende. Naturaförmåner för kåren utgå på sätt förut angifvits.

Vaktmästare.

Vaktmästare vid stadens olika verk, däri äfven inbegripet portvakten vid ålderdomshemmet, hafva placerats i samma lönegrad som inspektionskonstaplar. Kommitterade anse denna åtgärd berättigad, då tjänsten i hvarje fall är en s. k. sluttjänst utan befordringsutsikt för den anställde, och som denne i många fall erhållit efter att hafva varit anställd vid stadens poliskår.

Hälsovården.

Stadens hälsopoliser hafva förut varit jämnställda med inspektionskonstaplar i lönehänseende. Skäl torde icke föreligga att frångå denna princip, då nämnda personers arbete under de senare åren icke minskats utan snarare ökats. 1:ste hälsopolisen erhöll vid sin anställning i stadens tjänst en grundlön, som då med 250 kronor per år öfversteg en öfverkonstapels. Då öfverkonstapels grundlön nu föreslagits till 230 kronor per månad torde 1:ste hälsopolisen böra erhålla sådan efter 240 kronor per månad, hvilket med dyrtidstillägg gifver en lön med ungefär samma belopp öfverskjutande en öfverkonstapels lön.

Till stadssjuksköterskorna, hvilka för närvarande åtnjuta i lön och dyrtidstillägg 1,900 kronor för år, torde i afvaktan på den allmänna regleringen utbetalas samma belopp instundande år.

Då kommitterade hafva sig bekant att Hälsovårdsnämnden i staden på grund af gällande förordningar i ämnet för stadsbarnmorskorna föreslagit fullständigt ny lönereglering utan dyrtidstillägg, hafva dessa ej upptagits i förslaget.

Så är äfven förhållandet med vaktmästaren vid köttbesiktningsbyrån, med hvilken personligt aftal är träffadt, och ej har full sysselsättning af sin tjänst.

N:o 112.

Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare.

Personalen vid epidemisjukhuset torde från nästkommande års ingång icke komma att tillhöra stadens befattningshafvare utan landstingets, hvarför den här ej upptagits.

Stadens planteringar.

Den vid stadens planteringar anställda trädgårdsmästaren, ej stadsträdgårdsmästaren, har under de senare åren erhållit ett par mindre löneförhöjningar. Hans kvalifikationer oc hdet af honom förrättade arbetet torde dock berättiga honom att vid denna reglering äfven medtagas, och anse kommitterade lämpligt föreslå grundlönen per månad något högre än inspektionskonstapels.

Fattigvården.

Föreståndaren vid ålderdomshemmet torde genom detsammas utvidgande komma att få sitt arbete något ökadt. Den till löneregleringskommitterade remitterade framställningen från ifrågavarande befattningshafvare har därför beaktats på sätt af förslaget framgår. Portvakten jämnställes, som förut nämnts, med vaktmästare. Öfrig personal vid ålderdomshemmet, hvilken åtnjuter fri kost och logi, torde böra bibehålla den lön och dyrtidstillägg, som för närvarande till vederbörande utgår.

Varmbadhuset.

Kommitterade hafva äfven föreslagit provisoriska löner för personalen i varmbadhuset. Denna personal är ju för närvarande icke upptagen å af Stadsfullmäktige fastställd stat, men torde det väl få förutsättas, att vid en allmän lönereglering för stadens befattningshafvare äfvenledes nyssnämnda personal torde komma att inrymmas. Kommitterades åtgärd i förevarande fall torde sålunda få betraktas som en öfvergång till blifvande lönebestämmelser för varmbadhusets personal. Provisioner å baden åtnjutas af badmästaren och baderskorna. Dessa provisioner torde man nödgas bibehålla instundande år, men böra de gifvetvis bortfalla vid en allmän lönereglering och kompenseras genom ordinarie löneförmåner. Ålderstillägg hafva i det nu föreliggande förslaget såsom hittills ej beräknats för baderskor, vakter och tvätterskor, men torde frågan om införandet af dylika eventuellt dock sedermera böra upptagas till pröfning. Af förslaget framgår skenbart, som om någon förhöjning i lönerna för en del personal vid badhuset ej hade vidtagits, men beror detta därpå, att en af badhusstyrelsen för instundande år beviljad löneförhöjning å 10 kronor per månad, äfven är inräknad i den i förslaget angifna lönen för år 1919.

Kronouppbördskontoret.

De provisoriska lönerna för de båda ordinarie biträdena vid kronouppbördskontoret äro beräknade till i det närmaste samma belopp, som innevarande år. Då i årets lön ingår det afsevärda extra dyrtidstillägget å 600 kronor, hafva kommitterade ej ansett sig böra vidare höja ifrågavarande löner. Då å ingendera af de båda lönerna, hvilka närmast torde få betraktas som arvoden, ålderstillägg för närvarande utgå, torde denna senare angelägenhet böra blifva föremål för vidare behandling.

N:o 112.

Ang. provisorisk löneregleriny för stadens befattningshafvare.

Exekutionsväsendet.

Exekutionsbetjänterna äro, i likhet med hvad för närvarande gäller, jämnställda med poliskonstaplar. Kommitterade hafva ej ansett sig kunna biträda framställning om att i ordinarie lönehänseende likställa denna kårs personal med inspektionskonstaplar, då befattningshafvarne åtnjuta sportler på sin tjänst, uppgående till cirka 1,000 kronor om året för hvar och en.

Drätselkammaren.

Skrifbiträdet å ombudsmannaexpeditionen har varit och är äfven nu föreslagen i lönehänseende likställd med biträdet å renhållningsverkets kontor, och gäller äfven här hvad ifråga om denna lön anförts.

Arbetsförmännen hafva föreslagits till högst afsevärdt ökade löner. Kommitterade anse nämligen att dessa befattningshafvare förut hafva varit synnerligen lågt aflönade.

På körkarlarnes löner utgå inga ålderstillägg.

Tekniska verken

Beträffande tekniska verkens personal har föreslåendet af löner för densamma varit förenadt med en hel del svårigheter, och vilja kommitterade framhålla, att vid den blifvande allmänna löneregleringen kommitterade komma att ingående behandla organisationsfrågorna inom verken, bland annat huruvida icke inkasseringen och inspektionen af installeringar m. m. kunde ordnas på ett lämpligare sätt än genom anställande af särskilda tjänstemän härför. Kommitterade vilja ock redan nu framhålla lämpligheten af att kontorsbiträdesgraden af II klass bortfölle och samtliga kontorsbiträden placerades i samma klass.

Beträffande justeraren vid gasverket vilja kommitterade föreslå, att den nuvarande innehafvaren af tjänsten måtte, på grund af den ställning han har kommit att intaga i densamma, tilldelas ett personligt lönetillägg å 300 kronor, utan dyrtidstillägg därå. Kassörskan vid verken har erhållit en i förhållande till den öfriga kontorspersonalen större löneförhöjning. Kommitterade hafva härigenom velat gifva ett rättvist erkännande åt hennes sätt att sköta den synnerligen omfattande tjänsten.

Löneförhöjningarna för personalen vid verkens gemensamma förvaltning äro relativt små, beroende därpå att verket vid fastställande af staten för år 1919 torde i det närmaste hafva fått löner efter 1914 års förhållanden, och denna reglering endast afser ett kompenserande af öfriga låga löner före kristiden.

Beträffande verken i öfrigt torde något vidare än att maskinisterna vid elektricitetsverket på grund af tjänstens något ansvarsfullare natur än motsvarande vid vattenverket erhållit högre lön samt att relationen mellan lönerna för mästarne vid de olika verken beräknats efter det på vederbörande hvilande arbetet och ansvaret, vara att anföra i principfrågor.

Huru förhållandet mellan de föreslagna lönerna och 1914 års löner ter sig, utgöra nedanstående exempel prof på.

N:o 112.
Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare.

	1914 års lön	Föreslagen lön	Ökning	%
Poliskonstapel	1,450	4,038	2,588	178
Öfverkonstapel, 3:dje lönegraden	*) 2,550	5,996	3,446	143
Brandman	1,050	4,038	2,588	246
		400 (Bostad)		
Renhållningsarbetare	1,050	3,638	2,588	246
1:ste hälsopolis	2,200			
1 ålderstillägg	300			
	2,500	5,979	2,500	139
Vaktmästare	1,450	4,303	2,853	197
1:ste brandmästare	*) 2,450	5,996	2,996	122
		550 (Bostad)		
		5,446		

*) 1914 års löner äro beräknade med den innevarande år utgående beklädnadsersättningen.

Lärare och lärarinnor vid folkskolorna.

Kommitterade hafva kännedom om, att Folkskolestyrelsen framlagt ett förslag till lönereglering för lärare och lärarinnor vid stadens folkskolor. Af detta förslag hafva kommitterade dock ej tagit kännedom, hvarför, som af förslaget framgår, denna grupp ej är behandlad.

Dyrtidstillägg.

Beträffande det dyrtidstillägg, som skall till vederbörande utgå under år 1920, har detsamma redan varit föremål för uttalande af kommitterade. Beträffande dess åtnjutande vill kommittén föreslå, att detsamma, med undantag af hvad som i kommitterades skrifvelse förut anförts, i enlighet med förut angifna grunder, beräknas på från stadskassan utgående ordinarie löneförmåner och ålderstillägg, sålunda ej å arvoden och sportler.

Pensionärer, utom i de fall annorlunda är bestämdt, torde tilldelas dyrtidstillägg efter de grunder, som för närvarande gälla, nämligen med 100 % å pensionen, dock högst 2,000 kronor om året. I öfrigt torde det tillkomma Drätselkammaren eller löneregleringskommittén att i tvifvelaktiga fall afgöra huru utgående dyrtidstillägg skola beräknas.

Högre befattningshafvare.

Genom det ofvan relaterade förslaget ha kommitterade, hvad angår år 1920, fullgjort den kommitterade af Stadsfullmäktige lämnade uppgiften. Genom det förhållande, att kommitterade föreslagit, att bestämmelserna angående utbetalande af dyrtidstillägg för befattningshafvarne i statens tjänst skola, med det af kommittén gjorda förbehållet, vara normerande för de dyrtidstillägg, som under instundande år skola utbetalas till stadens befattningshafvare, uppstå dock en hel del förut ej beräknade inkonsekvenser beträffande de högre befattningshafvarnes löner.

Därest det af kommitterade föreslagna systemet för dyrtidstilläggets beräknande af Stadsfullmäktige antages, kunna nämligen de högre befattningshafvarne

N:o 112.

Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare.

delas i trenne grupper, nämligen *dels* de, som med nu gällande grundlön per år skulle under instundande år erhålla mindre löneinkomster, *dels* de, för hvilka grundlönen, på grund af nu gällande inskränkningar i afseende å dyrtidstillägget, måste sänkas för att densamma jämte dyrtidstillägget skall gifva en lön, ungefär motsvarande innevarande års, dels ock de, hvars grundlön är så hög, att det å densamma per månad utgående dyrtidstillägg per år något öfverstiger det för innevarande år fastställda maximum för dyrtidstillägg och därigenom den årliga löneinkomsten ökas med efter grundtalet 141 cirka 500 kronor.

För att likformighet skall vinnas i utbetalande af dyrtidstillägg till stadens lägre och stadens högre befattningshafvare får sålunda, då det måste förutsättas, att de högre befattningshafvarne instundande år ej skola erhålla lägre löner än innevarande år, vidtagas följande åtgärder:

beträffande 1:sta gruppen: att grundlönen höjes, så att densamma jämte det därå utgående dyrtidstillägget gifver en löneinkomst ungefär lika stor som densamma innevarande år,

beträffande 2:dra gruppen: att, då en af Stadsfullmäktige fastställd grundlön svårligen torde kunna sänkas, bibehålla dessa befattningshafvare vid nuvarande grundlön samt garantera dem samma löneinkomst instundande år, som nuvarande, dock frånräknadt nuvarande eventuella familjetillägg, samt

beträffande 3:dje gruppen: att förklara, att för dem bestämmelserna rörande beräknande af dyrtidstillägg till statens befattningshafvare utan vidare tillämpas.

I enlighet härmed hafva kommitterade omräknat de tilll första gruppen hörande befattningshafvarnes löner på sätt, af förslaget framgår, och torde dessa löner, med ett undantag när, högst med 100 kronor för år öfverstiga nuvarande löner, och är detta beroende därpå, att kommitterade sökt att för de olika befattningshafvarne föreslå löner, slutande på fem- eller tiotal. Det anförda undantaget består däri, att kommitterade för kanslisten å ombudsmannaexpeditionen inräknat det arvode, cirka 2,000 kronor, som tjänsteinnehafvaren som Lifsmedelsnämndens sekreterare under året uppburit. Då expeditionen under instundande år till fullo kan taga hans arbetskraft i anspråk, anse kommitterade det fullt berättigadt att han, då han anställdes under kristiden under förutsättning att den ifrågavarande nämndens arbete måste delvis taga hans tid i anspråk och så ej längre sker, instundande år kompenseras med ifrågavarande belopp, utan att tjänstemannen ifråga dock därigenom uteslutes från en blifvande allmän lönereglering.

Emellertid har, efter hvad kommitterade hafva sig bekant, till Stadsfullmäktige ingått framställningar om lönereglering för en del af Magistratens befattningshafvare, för stadsläkarne och för folkskoleinspektören. Äfven om från öfriga stadens befattningshafvare begäran om lönereglering icke ingått, torde det vara tydligt, att icke blott de lägre befattningshafvarnes villkor böra tillgodoses, utan äfven de högres, hvilka under kristiden erhållit en relativt dålig kompensation för dyrtiden. Kommitterade vilja därför föreslå, att Stadsfullmäktige uttala sig för att uppdraga till kommitterade att omedelbart på nyåret gå i författning om utarbetande af förslag till provisorisk lönereglering för stadens högre befattningshafvare, hvilken reglering skall hafva retroaktiv verkan från den 1 januari 1920.

Efter det kommitterade på grund af det af Stadsfullmäktige den 30 oktober 1919 i fråga rörande kollektivaftal m. m. gjorda uttalandet meddelat de orga-

nisationer, hvilka begärt kollektivaftal, Stadsfullmäktiges ifrågavarande beslut och kommitterade hört stadens befattningshafvare och deras organisationer, har emellertid till kommitterade ingått en skrifvelse, som här bilägges, från Svenska kommunalarbetareförbundets afdelningar N:o 73, i sig innefattande renhållningsarbetarne, N:o 116, afseende brandmännen, samt N:o 131 afseende kontorspersonalen, inkasserare och afläsare samt maskinister vid tekniska verken, hvari de till organisationer anslutna befattningshafvarne dels vidhållit krafvet på kollektivaftal, dels afslagit förslaget om provisorisk lönereglering för år 1920, dels ock erbjudit kommitterade att ingå på ytterligare underhandling.

N:o 112. *Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare.*

Då det, på grund af det af Stadsfullmäktige fattade beslutet icke tillkommer kommitterade att härutinnan vidtaga åtgärder, hafva kommitterade meddelat vederbörande denna kommitterades uppfattning, och få kommitterade härmed öfverlämna skrifvelsen, till den åtgärd, som på Stadsfullmäktige kan ankomma.

Kommitterade kunna emellertid, då Stadsfullmäktige för närvarande beslutat afvisa begäran om kollektivaftal, icke underlåta hemställa, att Stadsfullmäktige ville godkänna det af kommitterade upprättade förslaget till provisorisk lönereglering för stadens lägre befattningshafvare, och få sålunda föreslå,

dels att Stadsfullmäktige ville godkänna kommitterades förslag till provisorisk lönereglering för år 1920 och de i detta betänkande gjorda förslag till värderande af naturaförmåner,

dels att Stadsfullmäktige ville såsom bestämmelser för beräknande af dyrtidstillägg för år 1920 för stadens ordinarie befattningshafvare godkänna hvad som i detta hänseende för närvarande gäller för statens befattningshafvare enligt de grunder, som finnas anförda i Kungl. Kung. den 30 maj 1919 i ämnet med siffran 141 såsom grundtal för år 1920 — skolande dyrtidstillägg utgå å ordinarie lön och ålderstillägg men ej å sportler och arvoden — med de afvikelser i ämnet, som ofvan finnas anförda i kommitterades betänkande,

dels att Stadsfullmäktige ville godkänna att pensionärer, med de undantag, som förut beslutats eller komma att beslutas, måtte under år 1920 åtnjuta ett dyrtidstillägg å 100 % å utgående pension, dock högst 2,000 kronor,

dels att Stadsfullmäktige ville tillsvidare fastställa kommitterades förslag rörande de högre befattningshafvarnes löner under år 1920,

dels ock att Stadsfullmäktige ville uppdraga åt kommitterade att omedelbart utarbeta förslag till provisorisk lönereglering för stadens högre befattningshafvare att efter Stadsfullmäktiges beslut i ämnet äga retroaktiv verkan från den 1 januari 1920.

Västerås den 17 december 1919.

AND. PERS.

Eric Plantin.

N:o 112.
Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare.

Förslag

till

lönestat för vissa befattningshafvare i Västerås.

Ålderstillägg, 2 st., utgå med 10 proc. hvartdera af grundlönen efter resp. 3 och 6 år.

Poliskåren.

Extra konstapel, f. n. *3,247 kr.,* jämte bostadsersättning 300: —. Beklädnad in natura.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	155: —	Grundlön	1,860: —
Dyrtidstillägg	166: 85	Dyrtidstillägg	2,002: 20
Summa Kronor	321: 85	Summa Kronor	3,862: 20

Enligt förslaget fri beklädnad, ej bostadsersättning.

Poliskonstapel, 1:sta lönegraden, f. n. *3,747 kr.* Beklädnad in natura.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	165: —	Grundlön	1,980: —
Dyrtidstillägg	171: 55	Dyrtidstillägg	2,058: 60
Summa Kronor	336: 55	Summa Kronor	4,038: 60

Poliskonstapel, 2:dra lönegraden, f. n. *3,797 kr.*

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	165: —	Grundlön	1,980: —
Ålderstillägg	16: 50	Ålderstillägg	198: —
	181: 50		2,178: —
Dyrtidstillägg	179: 07	Dyrtidstillägg	2,148: 84
Summa Kronor	360: 57	Summa Kronor	4,326: 84

N:o 112.

Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare.

Poliskonstapel, 3:dje lönegraden, f. n. *4,047 kr.*

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	165: —	Grundlön	1,980: —
Ålderstillägg	33: —	Ålderstillägg	396: —
	198: —		2,376: —
Dyrtidstillägg	187: 06	Dyrtidstillägg	2,244: 72
Summa Kronor	385: 06	Summa Kronor	4,620: 72

Inspektionskonstapel, 1:sta lönegraden, f. n. *4,080 kr.* Beklädnad in natura.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	180: —	Grundlön	2,160: —
Dyrtidstillägg	178: 60	Dyrtidstillägg	2,143: 20
Summa Kronor	358: 60	Summa Kronor	4,303: 20

Inspektionskonstapel, 2:dra lönegraden, f. n. *4,130 kr.*

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	180: —	Grundlön	2,160: —
Ålderstillägg	18: —	Ålderstillägg	216: —
	198: —		2,376: —
Dyrtidstillägg	187: 06	Dyrtidstillägg	2,244: 72
Summa Kronor	385: 06	Summa Kronor	4,620: 72

Inspektionskonstapel, 3:dje lönegraden, f. n. *4,380 kr.*

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	180: —	Grundlön	2,160: —
Ålderstillägg	36: —	Ålderstillägg	432: —
	216: —		2,592: —
Dyrtidstillägg	195: 52	Dyrtidstillägg	2,346: 24
Summa Kronor	411: 52	Summa Kronor	4,938: 24

Enligt förslaget. Ofvanstående befattningshafvare hafva fri uniformsbeklädnad, detektivkonstaplar som slitningsersättning hälften af hvad som staden anslår till beklädnad af en befattningshafvare af ofvanstående grad. Nedanstående öfverkonstapel och poliskommissarie skola själfva hålla sig med uniformsbeklädnad.

N:o 112.
Ang: provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare.

Detektivkonstapel, 1:sta lönegraden, f. n. *4,046 kr.,* slitningsersättning.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	185: —	Grundlön	2,220: —
Dyrtidstillägg	180: 95	Dyrtidstillägg	2,171: 40
Summa Kronor	365: 95	Summa Kronor	4,391: 40

Detektivkonstapel, 2:dra lönegraden, f. n. *4,296 kr.,* slitningsersättning.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	185: —	Grundlön	2,220: —
Ålderstillägg	18: 50	Ålderstillägg	222: —
	203: 50		2,442: —
Dyrtidstillägg	189: 65	Dyrtidstillägg	2,275: 80
Summa Kronor	393: 15	Summa Kronor	4,717: 80

Detektivkonstapel, 3:dje lönegraden, f. n. *4,346 kr.,* slitningsersättning.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	185: —	Grundlön	2,220: —
Ålderstillägg	37: —	Ålderstillägg	444: —
	222: —		2,664: —
Dyrtidstillägg	198: 24	Dyrtidstillägg	2,380: 08
Summa Kronor	420: 24	Summa Kronor	5,044: 08

Öfverkonstapel, 1:sta lönegraden, f. n. *4,680 kr.* Beklädnadsersättning, 300 kr., ingår häri.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	230: —	Grundlön	2,760: —
Dyrtidstillägg	202: 10	Dyrtidstillägg	2,425: 20
Summa Kronor	432: 10	Summa Kronor	5,185: 20

Öfverkonstapel, 2:dra lönegraden, f. n. *4,730 kr.*

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	230: —	Grundlön	2,760: —
Ålderstillägg	23: —	Ålderstillägg	276: —
	253: —		3,036: —
Dyrtidstillägg	212: 91	Dyrtidstillägg	2,554: 92
Summa Kronor	465: 91	Summa Kronor	5,590: 92

N:o 112. *Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare.*

Öfverkonstapel, 3:dje lönegraden, f. n. *4,980 kr.*

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	230: —	Grundlön	2,760: —
Ålderstillägg	46: —	Ålderstillägg	552: —
	276: —		3,312: —
Dyrtidstillägg	223: 72	Dyrtidstillägg	2,684: 64
Summa Kronor	499: 72	Summa Kronor	5,996: 64

Detektivöfverkonstapel E. Carlsson, f. n. *5,480 kr.,* skall dessutom bibehålla sitt personliga lönetillägg å 300 kr. pr år. Föreslagen lön blir sålunda:

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	230: —	Grundlön	2,760: —
Ålderstillägg	46: —	Ålderstillägg	552: —
Personligt lönetillägg	25: —	Personligt lönetillägg	300: —
	301: —		3,612: —
Dyrtidstillägg	235: 47	Dyrtidstillägg	2,825: 64
Summa Kronor	536: 47	Summa Kronor	6,437: 64

Poliskommissarie, 1:sta lönegraden, hvari nuv. befattningshafvaren befinner sig, har f. n. *6,130 kr.*. Beklädnadsersättning och bostad, resp. 200 och 800 kronor ingå häri.

Poliskommissarie, 1sta lönegraden.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	290: —	Grundlön	3,480: —
Dyrtidstillägg	230: 30	Dyrtidstillägg	2,763: 60
Summa Kronor	520: 30	Summa Kronor	6,243: 60

Brandverket.

Brandman, 1:sta lönegraden, f. n. *3,480 kr.,* har f. n. bostad, 1 rum och kök, omvärderad till 400 kr., tillagdt 1919 års lön, fri uniform; för kasernerade brandmän äro naturaförmånerna värderade till 300 kronor.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	165: —	Grundlön	1,980: —
Dyrtidstillägg	171: 55	Dyrtidstillägg	2,058: 60
Summa Kronor	336: 55	Summa Kronor	4,038: 60

N:o 112. *Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare.*

Brandman, 2:dra lönegraden, f. n. *3,557 kr.*

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	165: —	Grundlön	1,980: —
Ålderstillägg	16: 50	Ålderstillägg	198: —
	181: 50		2,178: —
Dyrtidstillägg	179: 07	Dyrtidstillägg	2,148: 84
Summa Kronor	360: 57	Summa Kronor	4,326: 84

Brandman, 3:dje lönegraden, f. n. *3,813 kr.*

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	165: —	Grundlön	1,980: —
Ålderstillägg	33: —	Ålderstillägg	396: —
	198: —		2,376: —
Dyrtidstillägg	187: 06	Dyrtidstillägg	2,244: 72
Summa Kronor	385: 06	Summa Kronor	4,620: 72

Enligt förslaget: Brandman erlägger för bostad om 1 rum och kök 400 kronor, som afräknas från den kontanta lönen. Kaserncrad 300 kr. Fri uniformsbeklädnad.

Andre brandförman och maskinist, 3:dje lönegraden, f. n. *4,030 kr.,* nuv. befattningshafvare befinna sig i graden, bostad om 2 rum och kök, värderad till 550 kr., tillagdt 1919 års lön, fri uniform.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	185: —	Grundlön	2,160: —
Ålderstillägg	36: —	Ålderstillägg	432: —
	216: —		2,592: —
Dyrtidstillägg	195: 52	Dyrtidstillägg	2,346: 24
Summa Kronor	411: 52	Summa Kronor	4,938: 24

Enligt förslaget: Andre brandförman och maskinist erlägga för bostad om två rum och kök 550 kronor, hvilka frånräknas den kontanta lönen. Fri uniformsbeklädnad.

Förste brandförman, 3:dje lönegraden, f. n. *4,197 kr.,* hvari nuv. befattningshafvare befinner sig, bostad om 2 rum och kök, omvärderad till 550 kr., tillagdt 1919 års lön, fri uniform.

N:o 112.

Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	185: —	Grundlön	2,220: —
Ålderstillägg	37: —	Ålderstillägg	444: —
	222: —		2,664: —
Dyrtidstillägg	198: 24	Dyrtidstillägg	2,380: 08
Summa Kronor	420: 24	Summa Kronor	5,044: 08

Bostad och beklädnad som andre brandförman.

Verkstadsförman, nuv. befattningshafvare f. n. *4,197 kr.,* jämte fri uniform.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	195: —	Grundlön	2,340: —
Dyrtidstillägg	185: 65	Dyrtidstillägg	2,227: 80
Summa Kronor	380: 65	Summa Kronor	4,567: 80

Enligt förslaget: Bostad och beklädnad som 1:ste brandförman.

Andre brandmästare, 3:dje lönegraden, f. n. *5,130 kr.,* hvari nuv. 2:dre brandmästare befinner sig, bostad om 2 rum och kök, omvärderad till 550 kr., ingå i 1919 års lön, äfvensom beklädnadsersättning 300 kr.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	215: —	Grundlön	2,580: —
Ålderstillägg	43: —	Ålderstillägg	516: —
	258: —		3,096: —
Dyrtidstillägg	215: 26	Dyrtidstillägg	2,583: 12
Summa Kronor	473: 26	Summa Kronor	5,679: 12

Enligt förslaget: Betalar för bostad om 2 rum och kök 550 kr., som afdrages lönen. Håller sig med uniformsbeklädnad.

Förste brandmästare, 3:dje lönegraden, f. n. *5,363 kr.,* hvari nuv. befattningshafvare befinner sig, bostad om 2 rum och kök, omvärderad till 550 kr., ingår i 1919 års lön, äfvensom beklädnadsersättning 300 kr.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	230: —	Grundlön	2,760: —
Ålderstillägg	46: —	Ålderstillägg	552: —
	276: —		3,312: —
Dyrtidstillägg	223: 72	Dyrtidstillägg	2,684: 64
Summa Kronor	499: 72	Summa Kronor	5,996: 64

Enligt förslaget: Bostad och beklädnad som ofvan.

N:o 112.

Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare.

Renhållningsverket.

Renhållningsarbetare, 1:sta lönegraden, f. n. *3,480 kr.,* inräknad bostad à 400 kr.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	165: —	Grundlön	1,980: —
Dyrtidstillägg	171: 55	Dyrtidstillägg	2,058: 60
Summa Kronor	336: 55	Summa Kronor	4,038: 60

Renhållningsarbetare, 2:dra lönegraden, f. n. *3,456 kr.,* inräknad bostad 400 kr.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	165: —	Grundlön	1,980: —
Ålderstillägg	16: 50	Ålderstillägg	198: —
	181: 50		2,178: —
Dyrtidstillägg	179: 07	Dyrtidstillägg	2,148: 84
Summa Kronor	360: 57	Summa Kronor	4,326: 84

Renhållningsarbetare, 3:dje lönegraden, f. n. *3,780 kr.,* inräknat bostad 400 kr.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	165: —	Grundlön	1,980: —
Ålderstillägg	33: —	Ålderstillägg	396: —
	198: —		2,376: —
Dyrtidstillägg	187: 06	Dyrtidstillägg	2,244: 72
Summa Kronor	385: 06	Summa Kronor	4,620: 72

Enl. förslaget: Bostad 400 kr. afdrages den kontanta lönen.

Förman och fodermarsk, 3:dje lönegraden, hvari nuvarande befattningshafvare befinna sig, f. n. *4,106 kr.,* hvari inräknats till 550 kr. värderad bostad om 2 rum och kök.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	180: —	Grundlön	2,160: —
Ålderstillägg	36: —	Ålderstillägg	432: —
	216: —		2,592: —
Dyrtidstillägg	195: 52	Dyrtidstillägg	2,346: 24
Summa Kronor	411: 52	Summa Kronor	4,938: 24

Enl. förslaget: Bostad 550 kr. afdrages lönen.

N:o 112.
Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare.

Biträdet å renhållningsvetkets kontor, 1:sta lönegraden.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	125: —	Grundlön	1,500: —
Dyrtidstillägg	152: 72	Dyrtidstillägg	1,832: 64
Summa Kronor	277: 72	Summa Kronor	3,332: 64

Biträdet å renhållningsverkets kontor, 2:dra lönegraden.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	125: —	Grundlön	1,500: —
Ålderstillägg	12: 50	Ålderstillägg	150: —
	137: 50		1,650: —
Dyrtidstillägg	158: 63	Dyrtidstillägg	1,903: 56
Summa Kronor	296: 13	Snmma Kronor	3,553: 56

Biträdet å renhållningsverkets kontor, 3:dje lönegraden, f. n. *4,130 kr.*, hvari nuvarande befattningshafvare befinner sig.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	125: —	Grundlön	1,500: —
Ålderstillägg	25: —	Ålderstillägg	300: —
Personl. lönetillägg	36: —	Personl. lönetillägg	432: —
	186: —		2,232: —
Dyrtidstillägg	181: 42	Dyrtidstillägg	2,177: 04
Summa Kronor	367: 42	Summa Kronor	4,409: 04

Vaktmästare vid stadens verk.

1:sta lönegraden, f. n. *3,747 kr.*, utan bostad.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	180: —	Grundlön	2,160: —
Dyrtidstillägg	178: 60	Dyrtidstillägg	2,143: —
Summa Kronor	358: 60	Summa Kronor	4,303: 20

2:dra lönegraden.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	180: —	Grundlön	2,160: —
Ålderstillägg	18: —	Ålderstillägg	216: —
	198: —		2,376: —
Dyrtidstillägg	187: 06	Dyrtidstillägg	2,244: 72
Summa Kronor	385: 06	Summa Kronor	4,620: 72

3:dje lönegraden, f. n. *4,313 kr.* Befattningshafvare med bostad om 2 rum + kök jämte värme och lyse, omvärderad till 850 kr.

N:o 112. *Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare.*

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	180: —	Grundlön	2,160: —
Ålderstillägg	36: —	Ålderstillägg	432: —
	216: —		2,592: —
Dyrtidstillägg	195: 52	Dyrtidstillägg	2,346: 24
Summa Kronor	411: 52	Summa Kronor	4,938: 24

Hälsovården.

Hälsopolis, 1:sta lönegraden.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	180: —	Grundlön	2,160: —
Dyrtidstillägg	178: 60	Dyrtidstillägg	2,143: —
Summa Kronor	358: 60	Summa Kronor	4,303: 20

Hälsopolis, 2:dra lönegraden.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	180: —	Grundlön	2,160: —
Ålderstillägg	18: —	Ålderstillägg	216: —
	198: —		2,376: —
Dyrtidstillägg	187: 06	Dyrtidstillägg	2,244: 72
Summa Kronor	385: 06	Summa Kronor	4,620: 72

Hälsopolis, 3:dje lönegraden, hvari samtliga nuvarande befattningshafvare befinna sig, f. n. *4,380 kr.*

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	180: —	Grundlön	2,160: —
Ålderstillägg	36: —	Ålderstillägg	432: —
	216: —		2,592: —
Dyrtidstillägg	195: 52	Dyrtidstillägg	2,346: 24
Summa Kronor	411: 52	Summa Kronor	4,938: 24

N:o 112. *Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare.*

Förste hälsopolisen, 2:dra lönegraden, hvari nuvarande befattningshafvare befinner sig, f. n. *5,097 kr.*

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	240: —	Grundlön	2,880: —
Ålderstillägg	24: —	Ålderstillägg	288: —
	264: —		3,168: —
Dyrtidstillägg	218: 08	Dyrtidstillägg	2,616: 96
Summa Kronor	482: 08	Summa Kronor	5,784: 96

Föreståndaren vid ålderdomshemmet.

3:dje lönegraden, f. n. har befattningshafvaren i denna lönegrad *4,800 kr.,* med bostad inräknad däri, bostaden omvärderad till 620 kr., jämte värme och lyse.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	212: —	Grundlön	2,544: —
Ålderstillägg	42: 40	Ålderstillägg	508: 80
	254: 40		3,052: 80
Dyrtidstillägg	213: 57	Dyrtidstillägg	2,562: 84
Summa Kronor	467: 97	Summa Kronor	5,615: 64

Enligt förslaget: Bostad med värme och lyse värderad till 850 kr., afdrages den kontanta lönen.

Stadens planteringar.

Trädgårdsmästaren, förut benämnd biträde, 2:dra lönegraden, hvari nuv. befattningshafvare befinner sig, f. n. *4,430 kr.*

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	190: —	Grundlön	2,280: —
Ålderstillägg	19: —	Ålderstillägg	228: —
	209: —		2,508: —
Dyrtidstillägg	192: 23	Dyrtidstillägg	2,306: 76
Summa Kronor	401: 23	Summa Kronor	4,814: 76

N:o 112.
Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare.

Varmbadhuset.

Föreståndare, 3:dje lönegraden, nuv. befattningshafvare, hvilken befinner sig i denna lönegrad, f. n. *4,320 kr.,* samt provision c:a 80 kr. i månaden, bostad och värme 820 kr. ingå i ofvanstående lönesiffra.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	165: —	Grundlön	1,980: —
Ålderstillägg	33: —	Ålderstillägg	396: —
	198: —		2,376: —
Dyrtidstillägg	187: 06	Dyrtidstillägg	2,244: 72
Summa Kronor	385: 06	Summa Kronor	4,620: 72

Härtill komma provisioner, beräknade till 80 kr. pr månad. Bostadsförmånen 2 rum och kök jämte värme, värderad till 820 kronor, afdrages kontanta lönen.

Maskinisten, 3:dje lönegraden, nuv. befattningshafvare f. n. *4,320 kr.,* hvari inräknats bostad och värme 600 kr.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	165: —	Grundlön	1,980: —
Ålderstillägg	33: —	Ålderstillägg	396: —
	198: —		2,376: —
Dyrtidstillägg	187: 06	Dyrtidstillägg	2,244: 72
Summa Kronor	385: 06	Summa Kronor	4,620: 72

Bostadsförmån 1 rum och kök jämte värme, värderad till 600 kr., afdrages den kontanta lönen.

Eldare vid varmbadhuset, 2:dra lönegraden, nuv. befattningshafvare f. n. *3,430 kr.*

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	140: —	Grundlön	1,680: —
Ålderstillägg	14: —	Ålderstillägg	168: —
	154: —		1,848: —
Dyrtidstillägg	166: 38	Dyrtidstillägg	1,996: 56
Summa Kronor	320: 38	Summa Kronor	3,844: 56

N:o 112.

Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare.

Biljettförsäljerskan, 3:dje lönegraden, nuv. befattningshafvare f. n. *2,680 kr.*

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	83: —	Grundlön	996: —
Ålderstillägg	16: 60	Ålderstillägg	199: 20
	99: 60		1,195: 20
Dyrtidstillägg	144: 44	Dyrtidstillägg	1,733: 28
Summa Kronor	244: 04	Summa Kronor	2,928: 48

Baderska, 1:sta lönegraden, f. n. c:a *1,930 kr.* (ett lönetillägg à 120 kr. för år 1920 inräknadt häri), jämte provisioner c:a 80 kr. i månaden.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	67: —	Grundlön	804: —
Dyrtidstillägg	94: 47	Dyrtidstillägg	1,133: 64
Summa Kronor	161: 47	Summa Kronor	1,937: 64

Ålderstillägg utgår ej på lönen. Provisioner bibehållas, cirka 80 kronor i månaden.

Vakter, f. n. c:a *2,530 kr.,* ett lönetillägg à 120 kr. för år 1920 inräknadt häri.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	88: —	Grundlön	1,056: —
Dyrtidstillägg	124: 08	Dyrtidstillägg	1,488: —
Summa Kronor	212: 08	Summa kronor	2,544: 96

Inga ålderstillägg.

Badaren, 1:sta lönegraden, f. n. *3,030 kr.,* i hvilken nuvarande befattningshafvare befinner sig.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	130: —	Grundlön	1,560: —
Dyrtidstillägg	155: 10	Dyrtidstillägg	1,861: 20
Summa Kronor	285: 10	Summa Kronor	3,421: 20

Tvätterska, f. n. c:a *2,663 kr.,* ett lönetillägg för år 1920 à 120 kronor inräknadt häri.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	93: —	Grundlön	1,116: —
Dyrtidstillägg	131: 13	Dyrtidstillägg	1,573: 56
Summa Kronor	224: 13	Summa Kronor	2,689: —

Inga ålderstillägg.

Eldaren i stadshotellet, f. n. *3,330 kr.*

N:o 112. *Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare.*

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	140: —	Grundlön	1,680: —
Dyrtidstillägg	159: 80	Dyrtidstillägg	1,917: 60
Summa Kronor	299: 80	Summa Kronor	3,597: 60

Värdet af bostaden, 1 rum och kök, 400 kr., afdrages den kontanta lönen. Inga ålderstillägg.

Uppbördsväsendet.

1:sta biträdet å kronouppbördskontoret, nu *3,330 kr.*

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	125: —	Grundlön	1,500: —
Dyrtidstillägg	152: 72	Dyrtidstillägg	1,832: 64
Summa kronor	277: 72	Summa Kronor	3,332: 64

Ålderstillägg utgå ej.

2:dra biträdet å kronouppbördskontoret, f. n. *2,997 kr.*

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	106: —	Grundlön	1,272: —
Dyrtidstillägg	143: 82	Dyrtidstillägg	1,725: 84
Summa Kronor	249: 82	Summa Kronor	2,997: 84

Ålderstillägg utgår ej.

Exekutionsbetjänt, 3:dje lönegraden, f. n. *4,047 kr.,* i hvilken grad samtliga befattningshafvare befinna sig.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	165: —	Grundlön	1,980: —
Ålderstillägg	33: —	Ålderstillägg	396: —
	198: —		2,376: —
Dyrtidstillägg	187: 06	Dyrtidstillägg	2,244: 72
Summa Kronor	385: 06	Summa Kronor	4,620: 72

Härtill komma sportler c:a 1,000 kronor om året.

N:o 112.

Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare.

Drätselkammaren.

Skrifbiträdet å ombudsmannaexpeditionen. 1:sta lönegraden.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	125: —	Grundlön	1,500: —
Dyrtidstillägg	152: 72	Dyrtidstillägg	1,832: 64
Summa Kronor	277: 72	Summa Kronor	3,332: 64

Skrifbiträdet å ombudsmannaexpeditionen, 2:dra lönegraden.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	125: —	Grundlön	1,500: —
Ålderstillägg	12: 50	Ålderstillägg	150: —
	137: 50		1,650: —
Dyrtidstillägg	158: 63	Dyrtidstillägg	1,903: 56
Summa Kronor	296: 13	Summa Kronor	3,553: 56

Skrifbiträdet å ombudsmannaexpeditionen. 3:dje lönegraden (nuv. befattningshafvare) f. n. *4,130 kr.*

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	125: —	Grundlön	1,500: —
Ålderstillägg	25: —	Ålderstillägg	300: —
Personl. lönetillägg	36: —	Personl. lönetillägg	432: —
	186: —		2,332: —
Dyrtidstillägg	181: 42	Dyrtidstillägg	2,177: 04
Summa Kronor	367: 42	Summa Kronor	4,409: 04

Arbetsförman. 1:sta lönegraden, f. n. *3,747 kr.*

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	180: —	Grundlön	2,160: —
Dyrtidstillägg	178: 60	Dyrtidstillägg	2,143: —
Summa Kronor	358: 60	Summa Kronor	4,303: 20

N:o 112.
Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshavare.

Arbetsförman. 2:dra lönegraden, f. n. *3,797 kr.*

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	180: —	Grundlön	2,160: —
Ålderstillägg	18: —	Ålderstillägg	216: —
	198: —		2,376: —
Dyrtidstillägg	187: 06	Dyrtidstillägg	2,244: 72
Summa Kronor	385: 06	Summa Kronor	4,620: 72

Arbetsförman, 3:dje lönegraden, f. n. *4,047 kr.*

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	180: —	Grundlön	2,160: —
Ålderstillägg	36: —	Ålderstillägg	432: —
	216: —		2,592: —
Dyrtidstillägg	195: 52	Dyrtidstillägg	2,346: 24
Summa Kronor	411: 52	Summa Kronor	4,938: 24

Körkarl, f. n. *3,747 kr.,* inga ålderstillägg.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	160: —	Grundlön	1,920: —
Dyrtidstillägg	169: 20	Dyrtidstillägg	2,030: 40
Summa Kronor	329: 20	Summa Kronor	3,950: 40

Tekniska verken.

Gemensamma förvaltningen.

Bokhållaren, 1:sta lönegraden, f. n. *4,430 kr.*

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	190: —	Grundlön	2,280: —
Dyrtidstillägg	183: 30	Dyrtidstillägg	2,199: 60
Summa Kronor	373: 30	Summa Kronor	4,479: 60

Bokhållaren, 2:dra lönegraden.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	190: —	Grundlön	2,280: —
Ålderstillägg	19: —	Ålderstillägg	228: —
	209: —		2,508: —
Dyrtidstillägg	192: 23	Dyrtidstillägg	2,306: 76
Summa Kronor	401: 23	Summa Kronor	4,814: 76

N:o 112.

Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare.

Bokhållaren, 3:dje lönegraden.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	190: —	Grundlön	2,280: —
Ålderstillägg	38: —	Ålderstillägg	456: —
	228: —		2,736: —
Dyrtidstillägg	201: 16	Dyrtidstillägg	2,413: 92
Summa Kronor	429: 16	Summa Kronor	5,149: 92

Kassörskan, 3:dje lönegraden, nuv. befattningshafvare f. n. *4,430 kr.*, personliga lönetillägget skall bortfalla.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	200: —	Grundlön	2,400: —
Ålderstillägg	40: —	Ålderstillägg	480: —
	240: —		2,880: —
Dyrtidstillägg	184: 24	Dyrtidstillägg	2,481: 60
Summa Kronor	376: 24	Summa Kronor	5,361: 60

Förrådsförmannen, 3:dje lönegraden, nuv. befattningshafvaren f. n. *5,430 kr.*

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	205: —	Grundlön	2,460: —
Ålderstillägg	41: —	Ålderstillägg	492: —
	246: —		2,952: —
Dyrtidstillägg	209: 62	Dyrtidstillägg	2,515: 44
Summa Kronor	455: 62	Summa Kronor	5,467: 44

Kontorsbiträde af I klass, 1:sta lönegraden (Råberg och Vennberg), f. n. *3,830 kr.*

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	155: —	Grundlön	1,860: —
Dyrtidstillägg	166: 85	Dyrtidstillägg	2,002: 20
Summa Kronor	321: 85	Summa Kronor	3,862: 20

Kontorsbiträde af II klass, 2:dra lönegraden.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	155: —	Grundlön	1,860: —
Ålderstillägg	15: 50	Ålderstillägg	186: —
	170: 50		2,046: —
Dyrtidstillägg	174: 14	Dyrtidstillägg	2,089: 68
Summa Kronor	344: 64	Summa Kronor	4,135: 68

Kontorsbiträde af I klass, 3:dje lönegraden (Lindeblad), f. n. *4,130 kr.*

N:o 112. *Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare.*

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	155: —	Grundlön	1,860: —
Ålderstillägg	31: —	Ålderstillägg	372: —
	186: —		2,232: —
Dyrtidstillägg	181: 42	Dyrtidstillägg	2,177: 04
Summa Kronor	367: 42	Summa Kronor	4,409: 04

Kontorsbiträde af II klass, 1:sta lönegraden, nuv. befattningshafvare f. n. *3,330 kr.*

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	135: —	Grundlön	1,620: —
Dyrtidstillägg	157: 45	Dyrtidstillägg	1,889: 40
Summa Kronor	292: 45	Summa Kronor	3,509: 40

Kontorsbiträde af II klass, 2:dra lönegraden.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	135: —	Grundlön	1,620: —
Ålderstillägg	13: 50	Ålderstillägg	162: —
	148: 50		1,782: —
Dyrtidstillägg	163: 80	Dyrtidstillägg	1,965: 60
Summa Kronor	312: 30	Summa Kronor	3,747: 60

Kontorsbiträde af II klass, 3:dje lönegraden.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	135: —	Grundlön	1,620: —
Ålderstillägg	27: —	Ålderstillägg	324: —
	162: —		1,944: —
Dyrtidstillägg	170: 14	Dyrtidstillägg	2,041: 68
Summa Kronor	332: 14	Summa Kronor	3,985: 68

Skrifbiträde, 1:sta lönegraden, nuv. befattningshafvare f. n. *2,997 kr.*

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	110: —	Grundlön	1,320: —
Dyrtidstillägg	145: 70	Dyrtidstillägg	1,748: 40
Summa Kronor	265: 70	Summa Kronor	3,068: 40

N:o 112. *Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare.*

Skrifbiträde, 2:dra lönegraden.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	110: —	Grundlön	1,320: —
Ålderstillägg	11: —	Ålderstillägg	132: —
	121: —		1,452: —
Dyrtidstillägg	150: 87	Dyrtidstillägg	1,810: 44
Summa Kronor	271: 87	Summa Kronor	3,262: 44

Skrifbiträde, 3:dje lönegraden.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	110: —	Grundlön	1,320: —
Ålderstillägg	22: —	Ålderstillägg	264: —
	132: —		1,584: —
Dyrtidstillägg	156: 04	Dyrtidstillägg	1,872: 48
Summa Kronor	288: 04	Summa Kronor	3,456: 48

Mätareafläsare, 1:sta lönegraden, nuv. befattningshafvare f. n. *3,330 kr.*

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	160: —	Grundlön	1,920: —
Dyrtidstillägg	169: 20	Dyrtidstillägg	2,030: 40
Summa Kronor	329: 20	Summa Kronor	3,950: 40

Mätareafläsare, 2:dra lönegraden.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	160: —	Grundlön	1,920: —
Ålderstillägg	16: —	Ålderstillägg	192: —
	176: —		2,112: —
Dyrtidstillägg	176: 72	Dyrtidstillägg	2,120: 64
Summa Kronor	352: 72	Summa Kronor	4,232: 64

Mätareafläsare, 3:dje lönegraden.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	160: —	Grundlön	1,920: —
Ålderstillägg	32: —	Ålderstillägg	384: —
	192: —		2,304: —
Dyrtidstillägg	184: 24	Dyrtidstillägg	2,210: 88
Summa Kronor	376: 24	Summa Kronor	4,514: 88

Inkasserare, 1:sta lönegraden, f. n. *3,830 kr.*

N:o 112. *Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare.*

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	175: —	Grundlön	2,100: —
Dyrtidstillägg	176: 25	Dyrtidstillägg	2,115: —
Summa Kronor	351: 25	Summa Kronor	4,215: —

Inkasserare, 2:dra lönegraden.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	175: —	Grundlön	2,100: —
Ålderstillägg	17: 50	Ålderstillägg	210: —
	192: 50		2,310: —
Dyrtidstillägg	184: 48	Dyrtidstillägg	2,213: 76
Summa Kronor	376: 98	Summa Kronor	4,523: 76

Inkasserare, 3:dje lönegraden.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	175: —	Grundlön	2,100: —
Ålderstillägg	35: —	Ålderstillägg	420: —
	210: —		2,520: —
Dyrtidstillägg	192: 70	Dyrtidstillägg	2,312: 40
Summa Kronor	402: 70	Summa Kronor	4,832: 40

Vattenverket.

Maskinmästaren, 3:dje lönegraden, nuv. befattningshafvaren f. n. *5,333 kr.,* däri inräknadt bostadsförmån och värme 820 kr.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	215: —	Grundlön	2,580: —
Ålderstillägg	43: —	Ålderstillägg	516: —
	258: —		3,096: —
Dyrtidstillägg	215: 26	Dyrtidstillägg	2,583: 12
Summa Kronor	473: 26	Summa Kronor	5,679: 12

Enligt förslaget: Förmån af bostad, 2 rum och kök, jämte värme, 820 kr., afräknas från den kontanta lönen.

N:o 112.

Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare.

Maskinist, 1:sta lönegraden.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	180: —	Grundlön	2,160: —
Dyrtidstillägg	178: 60	Dyrtidstillägg	2,143: —
Summa Kronor	358: 60	Summa Kronor	4,303: 20

Maskinist, 2:dra lönegraden.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	180: —	Grundlön	2,160: —
Ålderstillägg	18: —	Ålderstillägg	216: —
	198: —		2,376: —
Dyrtidstillägg	187: 06	Dyrtidstillägg	2,244: 72
Summa Kronor	385: 06	Summa Kronor	4,620: 72

Maskinist, 3:dje lönegraden, nuv. befattningshafvare f. n. *4,367 kr.,* däri inberäknadt bostad och värme 820.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	180: —	Grundlön	2,160: —
Ålderstillägg	36: —	Ålderstillägg	432: —
	216: —		2,592: —
Dyrtidstillägg	195: 52	Dyrtidstillägg	2,346: 24
Summa Kronor	411: 52	Summa Kronor	4,938: 24

Enligt förslaget: Förmånen af bostad (2 rum och kök jämte värme), värderad till 820 kr., afräknas den kontanta lönen.

Rörnätsförman, 3:dje lönegraden, nuvarande befattningshafvaren f. n. *4,930 kr.*

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	190: —	Grundlön	2,280: —
Ålderstillägg	38: —	Ålderstillägg	456: —
	228: —		2,736: —
Dyrtidstillägg	201: 16	Dyrtidstillägg	2,413: 92
Summa Kronor	429: 16	Summa Kronor	5,149: 92

Vårdare af vattenborgen, 3:dje lönegraden, nuv. befattningshafvaren f. n. *3,747 kr.*

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	130: —	Grundlön	1,560: —
Ålderstillägg	26: —	Ålderstillägg	312: —
	156: —		1,872: —
Dyrtidstillägg	167: 32	Dyrtidstillägg	2,007: 84
Summa Kronor	323: 32	Summa Kronor	3,879: 84

N:o 112.
Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare.

Gasverket.

Gasmästaren, 3:dje lönegraden, nuvarande befattningshafvaren f. n. *5,480 kr.,* hvari ingår värde af bostad jämte värme och lyse 850 kr.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	230: —	Grundlön	2,760: —
Ålderstillägg	46: —	Ålderstillägg	552: —
	276: —		3,312: —
Dyrtidstillägg	223: 72	Dyrtidstillägg	2,684: 64
Summa Kronor	499: 72	Summa Kronor	5,996: 64

Enligt förslaget: Värdet af bostadsförmånen (2 rum och kök jämte värme och lyse) 850 kr., afdrages den kontanta lönen.

Mätarejusterare, 2:dra lönegraden, nuvarande befattningshafvare f. n. *4,430 kr.*

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	175: —	Grundlön	2,100: —
Ålderstillägg	17: 50	Ålderstillägg	210: —
	192: 50		2,310: —
Dyrtidstillägg	184: 48	Dyrtidstillägg	2,213: 76
Personligt lönetillägg	25: —	Personligt lönetillägg	300: —
Summa Kronor	401: 98	Summa Kronor	4,823: 76

Elektricitetsverket.

Maskinmästaren, 3:dje lönegraden, nuvarande befattningshafvaren f. n. *5,697 kr.,* däri inräknadt värde af bostad jämte värme och lyse, 850 kr.

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	250: —	Grundlön	3,000: —
Ålderstillägg	50: —	Ålderstillägg	600: —
	300: —		3,600: —
Dyrtidstillägg	235: —	Dyrtidstillägg	2,820: —
Summa Kronor	535: —	Summa Kronor	6,420: —

Enligt förslaget: Värdet af bostadsförmånen (2 rum och kök jämte värme och lyse) 850 kr., afdrages den kontanta lönen.

N:o 112. *Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare.*

Maskinist, 3:dje lönegraden, nuv. befattningshafvare f. n. *3,980 kr.*

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	185: —	Grundlön	2,220: —
Ålderstillägg	37: —	Ålderstillägg	444: —
	222: —		2,664: —
Dyrtidstillägg	198: 34	Dyrtidstillägg	2,380: 08
Summa Kronor	420: 34	Summa Kronor	5,044: 08

Förste montören, 3:dje lönegraden, nuv. befattningshafvaren f. n. *4,480 kr.*

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	190: —	Grundlön	2,280: —
Ålderstillägg	38: —	Ålderstillägg	456: —
	228: —		2,736: —
Dyrtidstillägg	201: 16	Dyrtidstillägg	2,413: 92
Summa Kronor	429: 16	Summa Kronor	5,149: 92

Installations- och mätareinspektör, 1:sta lönegraden, f. n. *4,930 kr.* (indragning ifrågasättes).

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	220: —	Grundlön	2,640: —
Dyrtidstillägg	197: 40	Dyrtidstillägg	2,368: 80
Summa Kronor	417: 40	Summa Kronor	5,008: 80

Mätarejusterare, 1:sta lönegraden, nuv. befattningshafvaren f. n. *4,130 kr.*

Pr månad.		*Pr år.*	
Grundlön	175: —	Grundlön	2,100: —
Dyrtidstillägg	176: 25	Dyrtidstillägg	2,115: —
Summa Kronor	351: 25	Summa Kronor	4,215: —

Befattningshafvare med 3,000 kr. och däröfver.

Sysslomannen vid fattigvården, 1:sta lönegraden.

Nuvarande lön pr år.		*Föreslagen lön pr månad.*	
Grundlön	5,000: —	Grundlön	450: —
Dyrtidstillägg	4,000: —	Dyrtidstillägg	305: 50
Summa Kronor	9,000: —	Summa Kronor	755: 50

Summa Kronor pr år *9,066: —*

N:o 112. *Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare.*

Folkskoleinspektören, 2:dra lönegraden.

Nuvarande lön pr år.		*Föreslagen lön pr månad.*	
Grunlön m. åld.-tillägg......	5,500: —	Grundlön........................	432: —
Dyrtidstillägg.................	4,000: —	Ålderstillägg	43: 20
			475: 20
		Dyrtidstillägg..................	317: 25
Summa Kronor	9,000: —	Summa Kronor	792: 45
		Summa Kronor pr år	*9,510: 48*

Föreståndaren för köttbesiktningsbyrån.

Nuvarande lön pr år.		*Föreslagen lön pr månad.*	
Grundlön........................	3,000: —	Grundlön........................	275: —
Dyrtidstillägg	2,000: —	Dyrtidstillägg..................	223: 25
	730: —		
	200: —		
Summa Kronor	5,930: —	Summa Kronor	498: 25
		Summa Kronor pr år	*5,979: —*

Stadsträdgårdsmästaren, 1:sta lönegraden.

Nuvarande lön pr år.		*Föreslagen lön pr månad.*	
Lön	3,000: —	Grundlön........................	275: —
Dyrtidstillägg	2,000: —	Dyrtidstillägg..................	223: 25
	730: —		
	200: —		
Summa Kronor	5,930: —	Summa Kronor	498: 25
		Summa Kronor pr år	*5,979: —*

Förvaltaren, 2:dra lönegraden.

Nuvarande lön pr år.		*Föreslagen lön pr månad.*	
Lön	4,500: —	Grundlön........................	445: —
Dyrtidstillägg.................	3,730: —	Ålderstillägg	44: 50
Bostad..........................	1,500: —		489: 50
		Dyrtidstillägg..................	324: 07
Summa Kronor	9,730: —	Summa Kronor	813: 57
		Summa Kronor pr år	*9,762: 84*

N:o 112. *Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare.*

Brandchefen, 1:sta lönegraden.

Nuvarande lön pr år.		*Föreslagen lön pr månad.*	
Lön	3,000: —	Grundlön	350: —
Dyrtidstillägg	2,000: — 730: —	Dyrtidstillägg	258: 50
Beklädnad	500: —		
Bostad	1,000: —		
Summa Kronor	7,230: —	Summa Kronor	608: 50
		Summa Kronor pr år	*7,302: —*

Vice brandchefen, 1:sta lönegraden.

Nuvarande lön pr år.		*Föreslagen lön pr månad.*	
Lön	2,500: —	Grundlön	305: —
Dyrtidstillägg	1,667: — 730: — 100: —	Dyrtidstillägg	237: 35
Beklädnad	500: —		
Bostad	1,000: —		
Summa Kronor	6,497: —	Summa Kronor	542: 35
		Summa Kronor pr år	*6,508: 20*

Borgmästaren, 3:dje lönegraden.

Nuvarande lön pr år.		*Föreslagen lön pr år.*	
Lön	6,000: —	Grundlön	6,000: —
Dyrtidstillägg	4,000: —	Dyrtidstillägg	3,948: —
Summa Kronor	10,000: —	Summa Kronor	9,948: —

Rådmännen, 3:dje lönegraden.

Nuvarande lön pr år.		*Föreslagen lön pr månad.*	
Lön	4,000: —	Grundlön	300: —
Dyrtidstillägg	2,667: — 730: —	Ålderstillägg	60: —
			360: —
		Dyrtidstillägg	263: 20
Summa Kronor	7,397: —	Summa Kronor	623: 20
		Summa Kronor pr år	*7,478: 40*

N:o 112.

Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare.

Stadsnotarien, 2:dra lönegraden.

Nuvarande lön pr år.		*Föreslagen lön pr månad.*	
Lön	3,500: —	Grundlön	290: —
	2,333: —	Ålderstillägg	29: —
			319: —
Dyrtidstillägg	730: —	Dyrtidstillägg	243: 93
	100: —		
Summa Kronor	6,663: —	Summa Kronor	562: 93
		Summa Kronor pr år	*6,755: 16*

Stadsfiskalen.

Nuvarande lön pr år.		*Föreslagen lön pr månad.*	
Lön	3,500: —	Grundlön	290: —
	2,333: —	Ålderstillägg	29: —
			319: —
Dyrtidstillägg	730: —	Dyrtidstillägg	243: 93
	100: —		
Summa Kronor	6,663: —	Summa Kronor	562: 93
		Summa Kronor pr år	*6,755: 16*

Kronouppbördskassören.

Nuvarande lön pr år.		*Föreslagen lön pr månad.*	
Lön	2,600: —	Lön	200: —
Dyrtidstillägg	1,733: —	Ålderstillägg	40: —
	730: —		240: —
	200: —	Dyrtidstillägg	206: 80
Summa Kronor	5,263: —	Summa Kronor	446: 80
		Summa Kronor pr år	*5,361: 60*

Stadsfogden.

Nuvarande lön pr år.		*Föreslagen lön pr månad.*	
Lön	3,500: —	Grundlön	265: —
Dyrtidstillägg	730: —	Ålderstillägg	53: —
	2,333: —		318: —
	100: —	Dyrtidstillägg	243: 46
Summa Kronor	6,663: —	Summa Kronor	561: 46
		Summa Kronor pr år	*6,737: 52*

N:o 112. *Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare.*

Stadens ombudsman.

Bibehålles vid nuvarande lön med statens dyrtidstillägg.

Byggnadschefen.

Bibehålles vid nuvarande lön med statens dyrtidstillägg.

Biträdande stadsombudsmannen, 2:dra lönegraden.

Nuvarande lön pr år.		*Föreslagen lön pr månad.*	
Lön	5,500: —	Grundlön	432: —
Dyrtidstillägg	4,000: —	Ålderstillägg	43: 20
			475: 20
		Dyrtidstillägg	317: 34
Summa Kronor	9,500: —	Summa Kronor	792: 54

Summa Kronor pr år *9,510: 48*

Stadskanslisten.

Nuvarande lön pr år.		*Föreslagen lön pr månad.*	
Lön	3,000: —	Grundlön	370: —
Dyrtidstillägg	2,730: —	Dyrtidstillägg	267: 90
Arvode från Lifsmedelsnämnden	2,000: —		
Summa Kronnr	7,730: —	Summa Kronor	637: 90

Summa Kronor pr år *7,654: 80*

Stadskamreraren, 1:sta lönegraden.

Nuvarande lön pr år.		*Föreslagen lön pr månad.*	
Lön	5,500: —	Grundlön	480: —
Dyrtidstillägg	4,000: —	Dyrtidstillägg	319: 60
Summa Kronor	9,500: —	Summa Kronor	799: 60

Summa Kronor pr år *9,595: 20*

N:o 112.

Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare.

Stadskassören, 1:sta lönegraden.

Nuvarande lön pr år.

Lön	4,000: —
Dyrtidstillägg	2,667: —
	730: —
Summa Kronor	7,397: —

Föreslagen lön pr månad.

Grundlön	360: —
Dyrtidstillägg	263: 20
Summa Kronor	623: 20
Summa Kronor pr år	*7,478: 40*

Räkenskapsföraren, 3:dje lönegraden.

Nuvarande lön pr år.

Lön	2,600: —
Dyrtidstillägg	1,733: —
	730: —
	200: —
Summa Kronor	5,263: —

Föreslagen lön pr månad.

Grundlön	200: —
Ålderstillägg	40: —
	240: —
Dyrtidstillägg	206: 80
Summa Kronor	446: 80
Summa Kronor pr år	*5,361: 60*

Stadsinspektoren, 3:dje lönegraden.

Nuvarande lön pr år.

Lön	2,500: —
Ålderstillägg	1,000: —
	3,500: —
Dyrtidstillägg	730: —
	2,333: —
	100: —
Summa Kronor	6,663: —

Föreslagen lön pr månad.

Grundlön	262: —
Ålderstillägg	52: 40
	314: 40
Dyrtidstillägg	241: 77
Summa Kronor	556: 17
Summa Kronor pr år	*6,674: 04*

Biträdande stadsingeniören, 2:dra lönegraden.

Nuvarande lön pr år.

Lön	5,000: —
Dyrtidstillägg	4,000: —
Summa Kronor	9,000: —

Föreslagen lön pr månad.

Grundlön	410: —
Ålderstillägg	41: —
	451: —
Dyrtidstillägg	305: 97
Summa Kronor	756: 97
Summa Kronor pr år	*9,083: 64*

N:o 112.
Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare.

Föreståndaren vid Tekniska verken.

Bibehålles vid nuvarande lön med statens dyrtidstillägg.

Assistenterna och *kamreraren.*

Nuvarande lön pr år.		*Föreslagen lön pr månad.*	
Lön	4,000: —	Grundlön	360: —
Dyrtidstillägg	2,667: —	Dyrtidstillägg	263: 20
	730: —		
Summa Kronor	7,397: —	Summa Kronor	623: 20
		Summa Kronor pr år	*7,478: 40*

Stadsarkitekten och *Stadsläkarne.*

Bibehålla nuvarande löneförmåner.

N:o 112.
Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare. Bilagor.

Bilagor till löneregleringskommitténs förslag.

Till Stadsfullmäktiges i Västerås löneregleringskommitté.

Å möte med polisföreningen Kamraterna härstädes den 11 innevarande september beslutades, att hos Herrar kommitterade anhålla, att lönerna för polispersonalen härstädes måtte föreslås utgå i öfverensstämmelse med i närlagda bilaga åberopade belopp samt att beklädnadsersättningen måtte föreslås att utgå till detektivöfverkonstapel, polisöfverkonstapel och detektivkonstapel med 400 kronor per man och år, till inspektionskonstapel, poliskonstapel och extra konstapel fri beklädnad jämte, för de tre sistnämnda grupperna, ett par skor för hvarje år och ett par stöflar hvartannat år. Beträffande tiden för ålderstilläggens utgående skulle begäran framställas om att dessa skulle utgå räknadt från den dag befattningshafvaren blifvit i stadens tjänst anställd.

Mot detta förslag anmälde åtta af vid mötet närvarande befäl sin reservation till förmån för ett af öfverkonstapel Vinroth framlagdt förslag, hvilket af reservanterna jämte öfriga befäl sedermera öfverarbetats så att detsamma kommit i öfverensstämmelse med af i särtryck af Svenska Stadsförbundets Tidskrift häftet n:r 1 för 1919 refererade förslag till löneförmåner och beklädnadsersättning för poliskårerna.

Med hänsyn till den auktoritet de män synes besitta, som utarbetat sagda förslag, och den sakliga utredning som ligger till grund för detsamma samt att städernas representanter äro de, som hänskjutit frågan till ifrågavarande beredning, är ett förhållande, som synes oss böra medföra att förslaget af löneregleringskommitterade måtte beaktas vid bestämmande af lönerna. Befälskåren har därför för sin del enhälligt öfverenskommit om att hos Herrar löneregleringskommitterade som förslag till löner för sig framlägga det i ofvannämnda tidskrift refererade löneförslaget, dock med det tillägg, att beklädnadsersättningen skulle utgå med 500 kronor och ålderstilläggen beräknas från anställningen i stadens tjänst.

Under åberopande af hvad sålunda här ofvan anförts få undertecknade härmed i egenskap af styrelseledamöter i nämnda förening genom föreningens ombud, detektivöfverkonstapeln Emil Carlsson, vördsamt till löneregleringskommittén framföra nämnda beslut med anhållan, att de af oss gjorda framställningarna måtte beaktas vid uppgörande af förslag till löner för polispersonalen.

Västerås den 15 september 1919.

Viktor Karlsson.
Ordförande.

Rikard Kling.
Sekreterare.

N:o 112.
Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare. Bilagor.

Tabeller.

Tabell

öfver i förestående skrifvelse af polisföreningen föreslagna löner, ålderstillägg och hyresbidrag för befattningshafvare vid härvarande poliskår.

Grad	Grund-löner	Ålderstillägg efter 2 år	4 år	6 år	8 år	10 år	Hyres-bidrag	Slut-löner	Anm.
Detektivöfverkonstapel ...	4,700	200	200	200	200	200	450	6,150	
Polisöfverkonstapel	4,400	200	200	200	200	200	450	5,850	
Detektivkonstapel	4,200	200	200	200	200	200	450	5,650	
Inspektionskonstapel	4,100	200	200	200	200	200	450	5,550	
Ord. poliskonstapel	3,900	200	200	200	200	200	450	5,350	
Extra poliskonstapel........	3,900	200	200	200	200	200	450	5,350	Event.

Tabell

öfver i förestående skrifvelse åberopade, Svenska stadsförbundets berednings förslag till löneförmåner inklusive dyrtidstillägg för polismän.

Grad	För år 1914 beräknad		För år 1919 inklusive dyrtidstillägg	
	Begynnelselön Kr.	Slutlön Kr.	Begynnelselön Kr.	Slutlön Kr.
Ord. poliskonstapel	1,550	2,015	3,560	4,304
Inspektions- och detektivkonstapel	2,000	2,600	4,280	5,240
Öfverkonstapel	2,650	3,445	5,320	6,592
Kommissarie	3,500	4,550	6,680	8,360

N:o 112.
Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare. Bilagor.

Erinringar från polisbefälet.

D. K:ne ha för närvarande 66 timmars tjänstgöring per vecka, hvarförutom tillkommer söndagstjänstgöring i tur med Ö. K:ne, i regel hvar 5:te söndag, samt dessutom nattjänstgöring vid behof. För denna extra tjänstgöring erhålles ingen godtgörelse hvarken i form af penningar eller befrielse från tjänsten viss tid.

I. K:ne tjänstgöra för närvarande 50 timmar 38 min. per vecka.

D. K:ne hafva förut haft 100 kronor och för i år kr. 136: 56 högre aflöning per år än I. K:ne. Det senast utbetalade dyrtidstillägget verkade orättvist i fördelningen mellan ofvannämnda grader på så sätt, att I. K:ne fingo 400 kr. och D. K:ne 200 kr. Ännu mera orättvist kommer förhållandet att blifva om lönekommitténs förslag antages till aflöning, helst som denna kommitté utgått från Stadsfullmäktiges ifrågavarande beslut vid aflöningens utmätande.

D K:ne i med Västerås jämförliga städer såsom Uppsala, Karlstad, Malmö, Gäfle och Eskilstuna hafva för innevarande år från 400 till 800 kr. mera än som af lönekommittén nu blifvit föreslaget.

Enligt kommittéförslaget erhåller *I. K.* en löneförhöjning af *kr. 496: 40,* under det att *D. K.* bekommer *endast kr. 196: 40.* Därtill kommer, att I. K. erhåller fri uniform under det att D. K. erhåller endast hälften af denna beklädnadsersättning.

D. K:ne anhålla därför att beträffande aflöning blifva ställda i samma förhållande till I. K. som förut varit fallet samt dessutom erhålla den beklädnadsersättning, som framgår enligt Svenska Stadsförbundets förslag.

N:o 112.

Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare.

Bilagor.

UPPGIFT

enligt statistik i Svensk Polistidning å till befattningshafvare inom poliskårerna för år 1919 utgående löner i de städer, som i dyrortshänseende af Svenska Stadsförbundet ansetts likställda med Västerås, jämförda med de löner, som af Västerås Löneregleringskommitté föreslagits för befattningshafvare vid stadens poliskår för år 1920 samt de löner sistnämnda befattningshafvare begärt för samma år.

Städer	Årslön 1919	Förslag till lön här 1920	Skillnad i löner	Begärda löner här	Anm. till kolumn "begärda löner här"
Inspektionskonstaplar.					
Upsala	5,420	4,832	588	5,240	Jämte fri beklädnad.
Örebro	5,097		265		
Eskilstuna	5,055		223		
Malmö	5,703		871		
Detektivkonstaplar.					
Upsala	5,420	4,832	588	5,240	Jämte 500 kr. i beklädnadsersättning och 250 kr. i slitningsersättning.
Örebro	5,111		279		
Eskilstuna	5,045		213		
Karlstad	5,345		513		
Gävle	5,332		501		
Malmö	5,703		871		
Öfverkonstaplar.					
Upsala	6,080	5,784	296	6,592	Jämte 500 kr. i beklädnadsersättning.
Gävle	6,018		234		
Karlstad	5,844		61		
Eskilstuna	5,825		41		
Malmö	6,659		875		
Detektivöfverkonstapel.					
Gävle	6,240	6,215	25	6,892	Jämte 500 kr. i beklädnadsersättning.
Malmö	6,966		751		
Poliskommissarie.					
Karlstad	6,761	6,755	6	8,360	Jämte 500 kr. i beklädnadsersättning.
Örebro	7,743		988		
Eskilstuna	7,300		545		
Malmö	9,073		2,318		
Gävle	8,579		1,824		

N:o 112.
Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare. Bilagor.

P. M.

angående ordinarie och extra konstaplarnes löneförmåner vid Västerås poliskår för år 1920.

I enlighet med lämnade direktiv från polisföreningen får undertecknad härmed med anledning af lönereglerings kommitténs förslag till löner anföra följande.

Beträffande förslaget som helhet, är det med besvikelse föreningen ser, att densammas förslag till grundlön ej upptagits.

Hvad som dock är betänkligare är, att under det kårens underbefäl i likhet med vår begäran föreslås afsevpärda löneförbättringar, kårens lägsta och mest tryckta befattningshafvares kraf helt och hållet åsidosättas.

Beträffande detaljerna anföres: Ex. konst. lön utgör f. n. kr. 3,692:04, ej, såsom i löneförslaget uppges, kr. 3,297:—, och skulle dessa utan gensägelse i förhållande till sin tjänst sämst aflönade af stadens befattningshafvare erhålla en minskning af kr. 395:04 per år räknadt. Vid brandkåren och andra stadens verk förekommer ej denna extra tjänst, och erhåller en brandman sålunda vid inträde i kåren kr. 617:56 per år mera än ifrågavarande polisman. Då brandmans lön knappast kan vara för högt tilltagen, snarare motsatsen, framträder det orätta synnerligen tydligt och torde utgöra det svåraste slag, som riktats mot kåren.

I konstapelslönerna har vid förslagets uppgörande ej räknats det familjetillägg, som nu erhålles och som i en del fall uppgår till 270 kronor per år, hvarför den lilla ökning, som nu markeras, i verkligheten utgör en minskning af nuvarande lön.

Angående ålderstilläggen måste föreningen oeftergifligt fordra att dessa räknas från anställningsdato inom kåren samt att om deras antal bestämmes till endast två, de måtte utgå med 20 procent å grundlön samt att det jämte dyrtidstillägg finge ett värde af 500 kronor hvardera.

Beträffande hyresersättning måste kåren med fasthet vidhålla detta kraf till begärdt belopp, då de flesta stadens befattningshafvaregrupper åtnjuta sådant och de patrullerande konstaplarna snart sagdt hvarje natt i ur och skur måste fullgöra en tung och synnerligen otacksam tjänst. Polisföreningen Kamraterna kommer icke att hvila förrän detta rättvisa kraf genomförts.

Sammanfattning.

1) Ex. konstapel jämnställes med ordinarie i lönehänseende i likhet med öfriga verk.

2) För att kompensera familjetillägget och eljest verka rättvist i förhållande till befälslönerna kräfves, att ålderstilläggen utgå med 500 kr. hvardera.

3) Beträffande hyresersättning vidhålles krafvet om 450 kr. per år.

4) Beklädnad begäres enligt särskild P. M.

Västerås den 26 november 1919.

För Polisföreningen Kamraterna:

OSKAR STENBERG.

N:o 112.
Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare. Bilagor.

P. M.

angående poliskårens beklädnadsförmåner in natura.

Hvad tilldelande af beklädnadsförmåner in natura åt fast anställdt manskap inom armén och marinen beträffar, särskiljas tvenne former för hvartdera vapenslaget, hvilka hafva det gemensamt, att beklädnaden är fullständig d. v. s. att såväl uniform som skor och underkläder jämte reparation af samtliga persedlar erhålles af staten. I öfrigt skilja sig de båda systemen sålunda, att vid armén erhålles en ny persedel så snart en gammal blifvit till en viss grad försliten. Detta systems nackdel för staten ligger däri, att nödig aktsamhet ej iakttages, och torde beklädnaden sålunda stiga till relativt ansenliga belopp.

Vid marinen, där undertecknad under 4 år varit fast anställd, torde arméns system en lång följd af år varit rådande.

Intendenturen fann dock slutligen, att genom denna form ett oerhördt slöseri och vanvård af beklädnaden ägde rum, samt att ett annat sätt för tilldelning måste tillgripas, och utfanns så nu gällande system, som är i korthet följande:

För hvarje mans räkning uppläggs ett beklädnadskonto, och finnes för samtliga fastställd en normalstat af beklädnadspersedlar, som beräknas för hvarje man åtgå med iakttagande af nödig aktsamhet. I november eller december månad hvarje år uträknas med dåvarande priser hvad denna beklädnadsstat kostar. Den summa, som då erhålles, blir kontots inkomst och den till resp. man utgående beklädnaden dess utgifter. Skulle skuld vid årets slut yppa sig å kontot, öfverföres denna till nästkommande år. Skulle vinst uppstå, tilldelas den däraf förtjänte denna såsom premie för visad aktsamhet om beklädnaden.

Detta system har verkat därhän, att marinens utgifter för beklädnad åt fast anställdt manskap ställt sig synnerligen billiga.

Vid Västerås poliskår har tillämpats ett liknande system med de afvikelserna, att ej skor och underkläder erhållits samt att ingen värdering af persedlar legat till grund för beklädnadsanslagets storlek, utan har Stadsfullmäktige fastställt ett visst belopp till beklädnad åt hvarje man årligen och hvad som af detta har kunnat sparas har utdelats i premie.

I anslutning till det ofvan anförda får jag å Polisföreningens vägnar anhålla:

att en normalstat af beklädnadspersedlar, tillverkade af bästa material jämte tillbehör uppsättes och erhåller följande utseende.

1 vinterkappa	hvart 3:dje		år
1 regnkappa	„	„	„
1 syrtout	hvart	annat	„
1 vapenrock	„	„	„
2 par byxor	hvarje		„
1 par stöflar	hvart	annat	„
1 par skor	hvarje		„
Reparation à 50 kr. pr man	årligen		

Vid uppgörande af årsstat lämnar fackman uppgift på persedlarnas värde såsom nya och fullt färdiga till användning. Persedel, som är afsedd att räcka

i tre år, medtages i staten till en tredjedel af verkliga värdet; en, som är afsedd attt räcka i två år, medtages till endast halfva värdet. Den summa, som sålunda erhålles, utgör hvarje mans beklädnadsanslag för året.

N:o 112. *Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare. Bilagor.*

Genom beklädnadsvisitation af befälet tillses att beklädnaden hålles fulltalig och snygg.

Skulle därvid besparing kunna göras, tilldelas denna den sparande såsom premie. Då det för många torde vara svårt att vid uttagande af beklädnad hålla sig inom ofvan angifna normer, torde böra fastställas, att staden ytterligare lämnar hvad som kan erfordras.

För årstiderna lämplig hufvudbonad samt beväpning tillhandahålles som hittills i mån af behof utan att uppföras å beklädnadskonto.

Västerås den 26 november 1919.

För Polisföreningen Kamraterna:

OSKAR STENBERG.

Till Herrar Stadsfullmäktiges i Västerås Löneregleringskommitté.

Öfverlämnas till stadens löneregleringskommitté. Magistraten anser, att exekutionsbetjänterna böra i lönehänseende jämnställas med inspektionskonstaplarne vid stadens poliskår.

Västerås Rådhus den 7 november 1919.

På Magistratens vägnar:

JOHN KARLSSON.

Undertecknade, exekutionsmän i Västerås, få härmed till Herrar kommitterade inkomma med begäran af lön från och med ingången af år 1920.

Grundlön	4,500:—	Kr.
Ålderstillägg med 200 kronor efter resp. 2, 4, 6, 9 och 12 ordinarie tjänsteår	1,000:—	»
Beklädnadsersättning per man och år	400:—	»
Summa kontant utgående	5,900:—	Kr.

Som stöd för vår begäran må anföras det stora uppbördsansvar, som hvilar på oss enhvar, med emottagande och redovisning af skattemedel och böter, som uppgår till omkring 100,000 per man om året. Dessutom får framhållas, att vi under vår arbetstid få gå omkring dagligen med stora penningsummor, som uppsamlas i smärre poster. Risken blir i det fallet mycket större än då ett kassaskrin förvaras på ett kontor med stillasittande uppbörd.

N:o 112. *Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare. Bilagor.*

Äfven må anföras, att vårt ansvar gent emot det allmänna minst uppväger öfverkonstapels tjänstegrad vid polisverket, ehuru dessa åtnjuta betydligt större löneförmåner än vi göra. Med en mycket knappt tilltagen aflöning samt med så mycket omhänderhafda kontanta medel kan svårigheter ganska lätt uppstå för vederbörande att ordentligt fullgöra sina redovisningar. Skulle något sådant inträffa, blir ingen annan än utmätningsmannen personligen ansvarig härför, och alla torde veta huru detta slutar.

Under åberopande af hvad här ofvan anförts, få undertecknade härmed anhålla, att Herrar kommitterade tager den gjorda ansökan i beaktande och bifaller den af oss gjorda framställningen.

Västerås den 23 oktober 1919.

Gust. Richtnér. R. Steen. Hugo A. Carlsson.
Joh. Sundquist. Emil Larsson.

Till Stadsfullmäktiges Löneregleringskommitté, Västerås.

Sedan undertecknade fått del utaf det förslag till provisorisk lönereglering, som kommittén utarbetat för stadens befattningshafvare, få vi härmed höfligast fästa kommitténs uppmärksamhet på följande synpunkter.

I likhet med öfriga befattningshafvare hade vi gifvetvis förväntat, att kommitténs löneförslag skulle ge något utöfver de förmåner, som för närvarande utgå. Men tyvärr skänker detsamma praktiskt taget skäligen litet för vårt vidkommande. För undertecknade ställer sig ökningen sålunda:

Holtz	Kr.	214:20
Forsberg	»	124:20
Jansson	»	34:20

allt per år räknadt.

Med den grundlön, som kommittén begagnat såsom utgångspunkt, kan slutsumman ej blifva annorlunda. Det har emellertid lyckats oss att få del utaf ett par andra befattningshafvaregruppers löneförslag, hvadan en jämförelse mellan särskildt grundlönerna ställer sig rätt påtaglig. Vår grundlön är satt 94 kronor högre än poliskonstaplarnas men 84 kronor lägre än inspektionskonstaplarnas. Ofvannämnda polismän få dessutom beklädnadsersättning till ett värde af 300 kronor, en förmån, som vi sakna, hvarför vi i själfva verket komma att stå lägre än ordinarie poliskonstapel.

Hvad som varit vägledande för kommittén att låta oss handikapas, är för oss oförklarligt. Dock synes det oss tydligt, att åtgärden icke förestafvats utaf traditionella skäl, ej heller med hänsyn till sträfvandet att söka uppnå så litet antal lönegrupper som möjligt. Ett ogillande af kommitténs förslag ehvad rörer denna punkt är från vår sida sålunda försvarligt.

Hälsovårdstillsyningsmännen i Västerås ha hittills intagit samma tjänsteställning och åtnjutit lika lön med inspektionskonstaplarna vid poliskåren. Följaktligen ha tre utaf de fyra sedan år 1885 af Hälsovårdsnämnden antagna tillsyningsmännen rekryterats ur poliskåren, enär dylik förflyttning betraktats såsom

N:o 112.

Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare. Bilagor.

en befordran. Västerås stad intar icke någon särställning i detta afseende. I nästan hvarje annan svensk stad af den betydenhet, att ordnad hälsopolis är inrättad, har hälsovårdspersonalen utgått ifrån ordningspolisen, där vederbörande efter åtskilliga års tjänst meriterat sig för duglighet och pålitlighet. I flertalet af rikets mindre städer, hvarest endast *en* hälsovårdstillsyningsman är anställd, är nämnda befattning förenad med öfverkonstapelsbefattningen vid ordningspolisen. På grund af sin storlek och utsträckning är Västerås och därmed jämförliga städer numera afskuren från möjligheten af en så lycklig och utgiftsbesparande kombination som nyss nämnts. Men det ofvannämnda förhållandet utgör likvisst en illustration i allmänhet till värdesättningen af hälsovårdspersonalens uppgifter och betingelser. Skulle nu våra löneförmåner komma att understiga inspektionskonstaplarnas, ja till och med understiga ordinarie konstaplarnas — såsom af kommitténs förslag framgår — innebär detta lika mycket en missräkning för oss själfva som det blottar ett underskattande af vår tjänst i samhället. Den, som i likhet med undertecknade, har många års praktik i hälsovårdsgöromål, torde våga intyga, att man dagligen ställes inför uppgifter, som ej enbart kräfva ingående kännedom om lagar och förordningar, hvarpå våra dagar äro så rika, utan också fordra omdömesförmåga och erfarenhet. Så egendomligt det än kan förefalla den oinvigde, saknas inom hälsopolistjänsten ej heller risker för hälsa och lif. Såsom exempel kan omnämnas den af allmänheten snart bortglömda lilla smittkoppsepidemien härstädes 1917 och nervfeberepidemien 1918. Vid dylika tillfällen — hvaraf vår stora industristad har många att uppvisa — är det hälsopolisens plikt att ingående taga befattning med de sjukas tillhörigheter, bostäder o. dyl., något som ofta ej ens de sjukas anhöriga våga utsätta sig för. Det kan därvidlag aldrig blifva tal om någon ordnad arbetstid. Vi ha bevis för att vi måst vid 3- 4-tiden på morgonen bege oss ut på landsbygden för att öfvervaka och kontrollera vissa sanitära anordningar, likavisst som det allltsomoftast inträffar, att vi i tjänsteärenden äro hänvisade till tiden intill klockan 11 på aftonen, söndagar ej undantagna. Exempel finnes äfven på, att hälsopolis på grund af ådragen ohälsa måst söka lättare sysselsättning.

I epidemitider, sådana som sedan länge äro rådande, torde allmänheten ej vara omedveten därom, att hälsovårdspolisen har händerna fulla af arbete, arbete, som kommer såsom en extra pålaga och därtill till sin natur är af högst oangenämt slag.

Att gårdsrenhållningen i staden, snygghet och ordning inom våra matvarutillverknings- och mjölklokaler etc. ej är oberoende af vår medverkan, därom lämnar rapportjournalen och Hälsovårdsnmändens årsberättelser det bästa vittnesbörd. Det torde därför vara af vikt, att vi för vår tjänst åtnjuta löneförmåner, som ej tvinga oss ned till den gräns, där tacksamhet och välvilja mötas — kontrollanten å ena och den kontrollerade å andra sidan.

Intill dess Hälsovårdsnämnden, såsom vi hoppas, får del af och yttrar sig om kommitténs förslag, vilja vi härmed vördsammast hemställa, att kommittén måtte pröfva skäligt, det vår grundlön sättes till 2,400 kronor samt ålders- och dyrtidstillägg enligt de grunder, kommittén föreslagit.

Västerås den 26 november 1919.

Högaktningsfullt

Erik Jansson. *C. A. Holtz.* *Konrad Forsberg.*

N:o 112.

Ang. provisorisk löneregle̊ring för stadens befattningshafvare.

Bilagor.

Utdrag af protokoll, hållet vid sammanträde med Fattigvårdsstyrelsen i Västerås den 30 september 1919.

§ 75.

Till Fattigvårdsstyrelsen hade ingifvits en så lydande skrifvelse:

»Till Fattigvårdsstyrelsen i Västerås.

Härmed får jag vördsamt anhålla, att till nästkommande år få min lön som syssloman vid fattiggården Karlslund höjd från 1,500 till 2,400 kronor jämte ålderstillägg 300 kronor och dyrtidstillägg i likhet med öfriga stadens befattningshafvare, och får jag till stöd därför åberopa att detta ändock är bland den minsta lön för liknande befattningshafvare i andra med Västerås stad jämförliga städer, och som jag dessutom efter bästa förmåga arbetat i stadens tjänst i 35 och ett halft år samt arbetet vid fattiggården ständigt ökar, hoppas jag att Fattigvårdsstyrelsen godhetsfullt tillstyrker och Stadsfullmäktige beviljar denna min vördsamma anhållan.

Karlslunds fattiggård den 30 september 1919.

C. A. Larsson.»

Med anledning af fattiggårdens utvidgning och på de i öfrigt af sysslomannen anförda skäl beslöt Fattigvårdsstyrelsen tillstyrka bifall till framställningen.

Denna paragraf förklarades genast justerad.

In fidem:

EMIL LINDSTRÖM.

N:o 112.
Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare.
Bilagor.

ERINRINGAR

från kontorspersonalen vid stadens tekniska verk.

	Avtalet	Lönekommitténs förslag	Avtalet + 400: — i bostadsersättn.	
H. Lundborg	4,800: —	4,480: —	5,200: —	Kontrollant
J. Axelsson	4,800: —	4,740: —	5,200: —	Förrådsförv.
S. Johansson	4,200: —	3,860: —	4,600: —	Bokhållare
E. Wennberg	4,200: —	3,860: —	4,600: —	Kont. I
E. Lindeblad	3,600: —	3,860: —	4,000: —	„ II kvinnl.
P. Råberg	3,600: —	3,860: —	4,000: —	„ II maskinskr.
C. Björnqvist	3,600: —	3,500: —	4,000: —	„ II
L. Svensson	2,500: —	3,070: —	2,900: —	Skrivbitr. kvinnl.
A. Eriksson	3,000: —	3,070: —	3,400: —	„ förråd.
R. Vestlund*)	2,500: —	3,070: —	2,900: —	„ kvinnl.
H. Klingvall	—	—	2,900: —	„ „

Anm. Dessutom fri läkare och medicin samt full lön vid sjukdom och olycksfall.
*) Kommer antagligen att sluta.

Till Löneregleringskommittérade i Västerås.

Undertecknade, anställda vid Västerås stads varmbadhus, i respektive befattningar, få härmed vördsamt anhålla, att, i likhet med öfriga stadens befattningshafvare, komma i åtnjutande af ålderstillägg samt tjänsteårsberäkning, emedan detta vid anställningen i denna tjänst lofvades oss.

Västerås den 25 november 1919.

Amanda Bengtsson.
Baderska.

Lovisa Schön.
Baderska.

Elin Gustavsson.
Baderska.

Henny Tärnlund.
Baderska.

Jenny Björklund.
Baderska i Folkbadet.

Matilda Ekeberg.
Baderska i Simhallen.

Mina Westberg.
Tvätterska.

Maria Berg.
Tvätterska.

N:o 112.
Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare. Bilagor.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Svenska Kommunalarbetareförbundets afdelningar i Västerås få härmed till Drätselkammaren inlämna följande förslag till arbets- och löneaftal för år 1920, gällande för de i § 1 allmänna bestämmelser upptagna grupper af arbetare.

För den händelse Drätselkammaren önskar förhandlingar, ha undertecknade afdelningar för sin del till förhandlingsdelegerade utsett Rickard Andersson och Ernst Johansson, med rätt för dem att med sig adjungera arbetare ur de olika grupperna, och skall i så fall dessa förhandlingar vara slutförda i så god tid, att definitivt svar kan lämnas parterna senast den 5 december 1919.

Västerås den 29 augusti 1919.

Högaktningsfullt

För Svenska Kommunalarbetareförbundets afdelning n:r 73:

RICKARD ANDERSSON.
Ordf.

J. A. LAGERKVIST.
Sekr.

För Svenska Kommunalarbetareförbundets afdelning n:r 116:

ERNST JOHANSSON.
Ordf.

AUGUST JOHANSSON.
Sekr.

FÖRSLAG
till
Bestämmelser
angående
arbets- och löneförhållanden vid Västerås stads arbeten.

---

§ 1.

Bestämmelsernas tillämpning. Dessa bestämmelser äga tillämpning för aftal, som ingås mellan å ena sidan Svenska Kommunalarbetareförbundets afdelningar i Västerås och å den andra Västerås Drätselkammare beträffande sådan vid stadens arbeten anställd personal, hvars arbets- och lönevillkor regleras af Drätselkammaren, närmare bestämdt Brandpersonalen, Renhållningsverkets arbetare, Inkasserare och Afläsare vid Gas-, Vatten- och Elektricitetsverket, Maskinister vid Vatten- och Elektricitetsverket samt kontorspersanol vid Gas-, Vatten- och Elektricitetsverket.

§ 2.

Arbetares antagande. a) Vid arbetares antagande skall dugligheten i främsta rummet vara bestämmande. Därnäst skall hänsyn tagas till om sökanden är mantalsskrifven i staden och har försörjningsplikt, börande under i öfrigt lika förhållanden den ägä

företräde, som förut haft anställning vid stadens arbeten och därvid visat sig vara lämplig och duglig.

b) Arbetare är vid antagandet skyldig att på anfordran lämna utdrag ur frejdebetyg samt betyg från föregående anställning jämte betyg från vederbörlig förvaltnings läkare.

N:o 112. *Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare. Bilagor.*

§ 3.

Arbetares åliggande.

Arbetare åligger att förhålla sig nykter och ordentlig samt med flit och omsorg utföra honom ålagdt arbete, hvarjämte han är skyldig att åtlyda af arbetsbefälet i och för tjänsten gifna befallningar.

§ 4.

Uppsägningstid.

Arbetare anställes med en ömsesidig uppsägningstid af 30 dagar, och skall uppsägningstiden noga iakttagas af båda parterna.

§ 5.

Arbetstid.

Den ordinarie arbetstiden är 51 timmar per vecka, dock med de undantag, som återfinnas i Bil. II. Skulle dock den sammanträdande urtima riksdagen komma att besluta en kortare arbetstid per vecka, så skall arbetstiden regleras i enlighet med antagna lagförslaget.

§ 6.

Aflönings utbetalande.

Aflöning utbetalas till arbetaren själf eller hans ombud å bestämd dag två gånger i månaden, såvida ej annan öfverenskommelse träffats.

§ 7.

Semester.

Arbetare, som varit anställd 1 år i stadens tjänst, erhåller 10 dygns semester, efter 3 års tjänst 15 dygns semester och efter 10 års tjänst 21 dygns semester.

Full aflöning åtnjutes under semestertiden.

§ 8.

Bostad.

Arbetare erhåller fri bostad. De, som ej komma i åtnjutande af fri bostad, erhålla en lön, som med 400 kronor per år öfverstiger det belopp, som utgår till befattningshafvare med fri bostad, i samma lönegrupp. Denna § tillämpas icke på kontors- och förrådspersonal vid Gas-, Vatten- och Elektricitetsverket.

§ 9.

Läkare och medicin.

Arbetare åtnjuter fri läkare och medicin för sig själf och sin familj.

§ 10.

Sjukhusvård.

Äfvenså åtnjutes fri sjukhusvård för arbetaren och hans hustru.

N:o 112.
Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare. Bilagor.

§ 11.

Lön under sjukdom. Aflöning utbetalas till sitt hela belopp så länge sjukdom varar.

§ 12.

Pension. a) Vid uppnådda 55 lefnads- eller 25 tjänsteår erhålles pension till ett belopp af 75 % å alla löneförmåner.

b) Inträffar invaliditet, som gör arbetaren oförmögen att upprätthålla sin tjänst, erhålles hel pension.

c) Vid afgång ur tjänsten på grund af annan oförmåga till arbete, erhålles en pension, beräknad till $^{1}/_{25}$ för hvarje tjänsteår, som arbetaren haft anställning i stadens tjänst.

d) Eventuella pensionsafgifter erläggas af staden.

§ 13.

Öfvertidsarbete. a) För allt arbete, utfördt å annan tid än den ordinarie arbetstiden, utbetalas per timme ett belopp, som med 100 % öfverstiger ordinarie lön, uträknad till timlön.

b) För brandkårspersonalen gälla vissa undantag från denna §, och återfinnas dessa i Bil. II.

§ 14.

Timlönsarbete. De arbetare, som eventuellt arbeta mot timlön, erhålla densamma utgående efter de belopp, som äro gällande i aftal för stadens timaflönade arbetare.

§ 15.

Extra personal. För den händelse extra personal är erforderlig vid de olika verken, så skall denna extra personal aflönas i likhet med lägsta lön för samma grupp, hvari han tjänstgör.

All som extra antagen personal skall efter 3 månaders tjänst anses såsom varande ordinarie.

§ 16.

Beklädnad. För all personal, som förut åtnjutit beklädnadsersättning in natura, utgår detta såsom hitintills.

§ 17.

Föreningsrätten. Föreningsrätten, samt likaså rätten att fritt och okränkt deltaga i arbetet, skall under alla förhållanden noga iakttagas af ömse parter.

N:o 112.
Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare.
Bilagor.

§ 18.

Tvistigheters lösande.

Meningsskiljaktigheter, som uppstå mellan vederbörande arbetsledare och arbetare, och hvilka icke genom förlikning biläggas, skola, om endera parten det yrkar, hänskjutas till afgörande af fem ojäfviga skiljemän, hvilka utses: två af Drätselkammaren eller, om tvisten gäller Gas-, Vatten- och Elektricitetsverket eller Brandverket, af respektive styrelser, två af endera Sv. Kommunalarbetareförbundets afdelningar n:r 73 och 116, Västerås, eller, om arbetaren icke tillhör detta förbund, af arbetaren, samt den femte, som skall leda skiljenämndens förhandlingar och vid lika röstetal äga utslagsröst, af de sålunda valda fyra skiljemännen. Enas skiljemännen icke vid valet af ordförande, anmodas chefen för Kungl. Socialstyrelsen att utse femte ledamot.

Om möjligt skall skiljenämnden vara konstituerad senast den fjortonde dagen och skiljedomen afkunnad senast den trettionde dagen efter den dag, då skiljedom påkallats.

Fördelningen af kostnaderna bestämmes af skiljenämnden för hvarje dylik skiljedom.

Parterna äro skyldiga att ställa sig afkunnad skiljedom till ovillkorlig efterrättelse och öfver skiljenämndens utslag får alltså talan inför domstol icke föras.

§ 19.

Aftalets giltighetstid.

Förevarande bestämmelser jämte bifogade specialbestämmelser gälla från och med den 1 januari 1920 till och med den 31 december 1920.

Skulle ej uppsägning ske af någondera parten inom 3 månader före giltighetstidens utgång, anses dessa bestämmelser gälla ett år i sänder, tills uppsägning sker.

§ 20.

Förutvarande förmåner.

I händelse af att någon förut kommit i åtnjutande af bättre förmåner (i ett eller annat afseende) så skola dessa fortfarande utgå som hitintills.

N:o 112.
Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare. Bilagor.

Bil. I.

SPECIALBESTÄMMELSER

vid Västerås stads Brandverks, Gas-, Vatten- och Elektricitetsverks samt Renhållningsverks arbeten.

		Grundlön pr år Kronor
	Brandverket:	
I.	Brandman	3,500: —
II.	2:dra brandförman och maskinist	3,750: —
III.	1:sta „	4,000: —
IV.	Verkstadsförman	4,200: —
	Gas-, Vatten- och Elektricitetsverket:	
I.	Avläsare	3,500: —
II.	Inkasserare	3,900: —
III.	Maskinister	3,800: —
IV.	Förrådsförvaltare	4,800: —
V.	Montörförman	4,800: —
VI.	Bokhållare (kontrollör) 1:sta graden	4,800: —
VII.	„ 2:dra „	4,200: —
VIII.	Kontorsskrifvare 1:sta graden	4,200: —
IX.	„ 2:dra „	3,600: —
X.	Skrifbiträde (förrådet)	3,000: —
XI.	Kontorsskrifvare (kvinnlig)	3,600: —
XII.	Skrifbiträde „	2,500: —
XIII.	Maskinskrifverska	2,000: —
	Renhållningsverket:	
I.	Renhållningsarbetare	3,500: —
II.	Stallförman	4,000: —

Dessutom utgår för samtliga befattningshafvare fem stycken ålderstillägg à 200 kronor hvardera, efter 2, 4, 6, 8 och 10 års tjänst.

Befattningshafvare äger rätt för erhållande af ålderstillägg tillgodoräkna sig hela sin tjänstgöringstid i stadens tjänst.

Bil. II.

N:o 112. *Ang. provisorisk lönereglering för stadens befattningshafvare. Bilagor.*

SPECIALBESTÄMMELSER

vid Västerås stads Brandverk.

I. Med hänsyn tagen till att brandkårspersonalen har tjänstgöringsskyldighet dygnet om, erhåller denna personal fridygn hvart 4:de dygn, med rätt att öfver detsamma fritt disponera.

II. Den ordinarie arbetstiden för brandkårspersonalen utgör högst 5 timmar dagligen, förutom lördagar, då den är 3 timmar.

III. För arbete vid eldsvådar och likaså för ambulanskörning utgår ingen öfvertidsprocent.

Till Lönekommittén, Västerås.

Till svar å Eder skrifvelse af den 18 november, som kom oss tillhanda den 21 november, få vi härmed meddela, att Sv. Kommunalarbetareförbundets afdelningar N:r 73, i sig innefattande renhållningsarbetarne, N:r 116, afseende brandmännen, samt N:r 131 afseende kontorspersonalen, inkasserare och afläsare samt maskinister vid Vatten-, Gas- och Elektricitetsverken, hafva å allmänna sammanträden hvar för sig beslutat

att vidhålla krafvet på kollektivaftal,

att afslå löneregleringskommitténs förslag angående provisoriska löner för ofvanstående befattningshafvare samt

att, för den händelse Löneregleringskommittén vill verklig underhandling, ingå på sådan.

Vi emotse Edert svar senast den 15 innevarande månad.

Västerås den 4 december 1919.

För Sv. Kommunalarbetareförbundets

afdelning 73:
RICK. ANDERSSON.
Ordf.

afdelning 116:
ERNST JOHANSSON.
Ordf.

afdelning 131:
W. SAMUELSON.
Ordf.

Västerås 1919, Västm. Alleh:s A.-B:s Tr.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar

1919. Den 29 December XXII.

N:o 113.

Beredningsutskottets utlåtande ang. vissa undantag från butikstängningslagen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 30 oktober innevarande år hafva Stadsfullmäktige till Beredningsutskottet för yttrande öfverlämnat framställningar från vissa butiksinnehafvare angående medgifvande af undantag från bestämmelserna i lag den 30 maj 1919 om begränsning af tiden för idkande af handel m. m. i afseende å butikers öppethållande, och får Beredningsutskottet nu med återställande af handlingarna i ärendet anföra följande.

Framställningarna angå ändringar i tiden för öppethållande af mjölk- och mejeributiker, konditorier, frukt- och grönsaksbutiker samt handel med benzin och afse desamma att mjölk- och mejeributiker måtte få hållas öppna till kl. 11 f. m., i ett fall mellan kl. 6—8 e. m., och konditorier emellan kl. 9—11 f. m. samt 1—3 e. m., allt under sön- och helgdagar, att frukt- och grönsaksaffärer måtte få hållas öppna under hvardagar till kl. 9 e. m. med utsträckning till kl. 10 e. m. under tiden 10—23 december samt under sön- och helgdagar äfven emellan kl. 6—9 e. m. samt att benzin måtte få försäljas för användning i motorfordon oberoende af de i lagen stadgade tiderna.

Lagen den 30 maj 1919 om begränsning i tiden för butikers öppethållande innehåller i hithörande ämnen följande.

Handelsbod må å *söckendag* hållas öppen för allmänheten emellan kl. 8 f. m. och kl. 7 e. m. samt under tiden från och med 10—23 december till kl. 8 e. m., med rätt för kommunal beslutande myndighet att utsträcka den sålunda bestämda tiden med en timme på morgonen och en timme på aftonen.

För försäljning af mejeriprodukter, ägg, margarin eller bageri- och konditorivaror samt af färsk frukt eller lefvande blommor, må bod å *sön- eller helgdag* hållas öppen å tid mellan kl. 7—10 f. m., dock att medgifvande, som lämnas i nyss angifna ordning kan utverkas att få hålla dylik bod öppen under högst 2 timmar efter kl. 1 e. m.

Det tillkommer kommuns beslutande myndighet att inskränka den för öppethållande af nyssnämnda butiker under sön- och helgdag bestämda tiden. I fråga om företag af samma slag må ej meddelas olika bestämmelser för öppethållande af butiker med mindre sådant kan ske utan obehörigt gynnande af vissa företag.

Under tid, då handelsbod af visst slag ej må hållas öppen, får vara, hvarmed handel i dylik bod idkas, icke annorstädes försäljas med mindre länsstyrelsen därtill lämnat tillstånd.

Såsom framgår af de nu återgifna bestämmelserna föreligga lagliga hinder för bifall till ansökningarna i hvad dessa afse öppethållande under sön- och helgdag af mjölk- och mejeributiker och konditorier emellan kl. 10—11 f. m. samt af

N:o 113.
Ang. vissa undantag från butikstängningslagen.

fruktbutiker emellan kl. 8—9 e. m. respektive under tiden 10—23 december emellan kl. 9—10 e. m. under hvardagar samt mer än två timmar efter kl. 1 e. m. under sön- och helgdag, hvarför ansökningarne i denna del icke kunna blifva föremål för något Stadsfullmäktiges beslut.

Hvad åter angår öppethållande af konditorier och frukt- och grönsaksaffärer inom den ram, som efter medgifvande af Stadsfullmäktige utstakats i lagen i motsats till de allmänna bestämmelserna, har Beredningsutskottet funnit behof af afvikelser från de allmänna lagbestämmelserna för öppethållande af dylika affärer för försäljning af varor icke föreligga. Några olägenheter för allmänheten — och enbart ur denna synpunkt är frågan af Beredningsutskottet betraktad — kan icke anses föreligga. Affärerna ifråga föra icke för den större allmänheten nödvändiga varor, utan äro dessa i större eller mindre grad hänförliga till lyxvaror, och synes den i lagen utmätta tiden för inköpen vara rimligen tillmätt. Lagens mening, att tillgodose personalens rimliga kraf på hvila, skulle vara förfuskad om afvikelser från densamma medgåfves utan att oafvisligt behof i den större allmänhetens intresse förelåge.

Såsom förut framhållits, medgifver icke lagen öppethållande under sön- och helgdagar af mjölk- och mejeributiker under annan tid än kl. 7—10 f. m. samt, efter Stadsfullmäktiges medgifvande, under högst 2 timmar efter kl. 1 e. m. Med hänsyn till de af dessa butiksinnehafvare påpekade svårigheterna — bestående i sena leveranser af varor till butikerna — att kunna före kl. 10 f. m. tillgodose allmänhetens behof af mejeriprodukter, har Beredningsutskottet närmare undersökt lämpligheten af ett öppethållande af butikerna äfven under tid efter kl. 1 e. m., och har i detta syfte i skrifvelse till de sammanslutningar, som tillvarataga dessa butiksinnehafvares intressen, anhållit om upplysning, huruvida det med framställningen afsedda syftemålet vunnes genom medgifvande af Stadsfullmäktige till butikernas öppethållande å tid efter kl. 1 e. m. exempelvis under en timme eventuellt i samband med inskränkning af tiden före kl. 10 f. m. med en timme.

På denna förfrågan har det svar ingått, att butiksinnehafvarne vid det förhållande, att lagliga hinder förelåge för bifall till framställningen att utsträcka försäljningstiden till kl. 11 f. m. och med hänsyn till personalens behof af söndagshvila, förklarat sig för närvarande icke kunna reflektera å Beredningsutskottets förslag utan nödsakade foga sig efter lagens allmänna bestämmelser.

På grund af detta svar har denna fråga sålunda för närvarande förfallit.

Hvad slutligen angår framställningen om försäljning af benzin — gjord af färghandlaren Johan Öberg — å andra tider än de enligt lagen tillåtna, så afses med densamma försäljning å annat ställe än i butik, hvarför den icke kan bli föremål för Stadsfullmäktiges pröfning.

Af lagbestämmelserna framgår, att det tillkommer länsstyrelsen att i dylika fall afgöra.

Under hänvisning till det ofvan anförda får Beredningsutskottet alltså föreslå, att samtliga framställningar icke måtte föranleda någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

Västerås den 16 december 1919.

På Beredningsutskottets vägnar:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

N:o 114.

Nykterhetsnämndens utlåtande ang. ansökningar om tillstånd att utminutera pilsnerdricka.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom skilda remisser har till Nykterhetsnämnden för yttrande öfverlämnats hos Konungens Befallningshafvande i länet gjorda ansökningar om tillstånd att inom lokaler i angifna fastigheter utminutera pilsnerdricka under år 1920, nämligen: från Gustaf Lag, västra kvarteret N:o 68, E. L. Malm, Norrmalm 32 och 28—29, Johan Ivar Öhrström, Slottsgatan 1, Anna Pettersson, Malmabergsgatan 26, John Frans Rundgren, Blåsbogatan 2 och Manneborg, Johan Axel Broman, Stora gatan 2 c, Edvard Svensson, Sveavägen 1, Knut Emil Nyström, Gåsmyregatan 18, S. Ahlgren, Stora gatan 71 och Nygård 9, Paul Wallert, Stora gatan 58, Joh. Edling, Hamngatan 14, Lovisa Adolfina Jansson, Sturegatan 10, Reinhold Karlssons Eftr., Asta Larsson, Floragatan 29, Johanna Margareta Bergholm, Stora gatan 48, Johanna Sofia Hallman, Vasagatan 22, Amalia Matilda Hellsten, Smedjegatan 10, Anders Nilsson, Pilgatan 11, och Maria Werling, Kristinagatan 8.

Nykterhetsnämnden får i anledning häraf anföra.

Mot flertalet ansökningar torde intet vara att erinra. Beträffande G. Lags ansökan är det dock med tvekan, som nämnden tillstyrker bifall till densamma, då Lag på grund af sin höga ålder torde mindre väl kunna öfvervaka utminuteringen. E. Malm torde ej böra meddelas tillstånd till utminutering mer än i lokalen i huset Norrmalm 32, då knappast behof torde föreligga att i det närbelägna huset Norrmalm 28—29 äfvenledes bedrifva dylik utminutering. Då Anna Pettersson, Malmabergsgatan 26, endast förfogar öfver lokal, hvari mjölkförsäljning äger rum, torde hon på grund af bestämmelserna i den i staden gällande mjölkstadga icke kunna tilldelas det begärda tillståndet. Vidkommande slutligen Matilda Hellsten vill Nämnden, då hon enligt föreliggande intyg måste anses vara mindre lämplig att sköta en utminutering, och då hon dessutom under året ådömts böter för det kunder, som hos henne inköpt pilsnerdricka, med hennes vetskap förtärt detsamma å gårdsutrymmet till det hus, där lokalen är inrymd, afstyrka bifall till hennes ansökan.

Nykterhetsnämnden hemställer alltså,

att Stadsfullmäktige ville som eget yttrande åberopa, hvad Nykterhetsnämnden här ofvan i ämnet anfört.

Västerås den 11 december 1919.

För Nykterhetsnämnden:

E. A. WESTHOLM.
v. ordf.

Eric Plantin.

N:o 110.

Beredningsutskottets förslag ang. val af kommunala förtroendemän.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

För fyllande af de ledigheter, som genom afsägelser, på grund af utgången mandattid och af andra orsaker uppkommit i stadens nämnder, delegationer, kommittéer m. m., får Beredningsutskottet härmed afgifva följande valförslag.

Drätselkammaren. I tur att afgå äro Bankdirektören A. Sundström, Handlanden K. Kättström, Ingeniören Paul Andersson, Trafikinspektören L. Lundquist och Verkstadsarbetaren E. A. Westholm. Som emellertid vid detta valförslags upprättande de olika partigrupperna inom Stadsfullmäktige icke varit i tillfälle att dryfta frågan om Drätselkammarens blifvande sammansättning och Beredningsutskottet ansett så böra ske, är Beredningsutskottet nu icke i tillfälle framlägga förslag i frågan, utan förbehåller sig rätt att härtill återkomma i särskild skrifvelse framdeles.

Vatten- och Gasverksstyrelsen. Beredningsutskottet föreslår för åren 1920—1923 omval af ledamöterna Ingeniören C. Henning och Direktören Karl Hägwall samt nyval af Svarfvaren C. G. Pettersson till ledamot efter Ingeniören C. Hamberg, som undanbedt sig återval.

I stället för Byggmästaren A. Andersson föreslås som suppleant för samma tid Muraren Carl Johansson.

Hamnstyrelsen. Beredningsutskottet föreslår till ledamot för åren 1920—1924 efter Fabrikören C. A. Palmén, som undanbedt sig återval, Hamnarbetaren C. J. Hellström och till omval som suppleant Byggmästaren J. A. Fredriksson för åren 1920—1922.

Strömsholms våg. För åren 1920—1922 föreslås till ledamöter afgående ledamoten Fabrikören C. A. Palmén samt till ny ledamot för åren 1920—1921 efter Rådmannen J. V. Ödman, som afgår efter afsägelse, Riksdagsmannen Viktor Larsson, Ingeniören Paul Andersson föreslås till omval som suppleant under åren 1920—1922.

Hälsovårdsnämnden. Enligt ny hälsovårdsstadga, hvilken träder i kraft den 1 januari 1920, förestår val af ny hälsovårdsnämnd. Enligt stadgan skall nämnden bestå, utom af den ledamot af Magistraten, som förestår stadens polis, och förste stadsläkaren, som däri äro självskrifna, af fem af Stadsfullmäktige valda ledamöter, med rätt dock för Stadsfullmäktige att besluta, att antalet ledamöter i nämnden skall, utom af de självskrifna ledamöterna, bestå af 3 af Stadsfullmäktige valda ledamöter. För de af Stadsfullmäktige valda ledamöterna skola finnas suppleanter till lika antal, hvilka vid förfall för ledamot skola inkallas i den ordning, som mellan dem blifvit vid valet bestämd. Valet sker för en tid af 4 år, dock skall första gång val företages, genom lottning bestämmas, hvilken eller hvilka af de valda såväl ledamöter som suppleanter skola utträda ur nämnden redan vid slutet af andra året.

N:o 115. *Ang. val af kommunala förtroendemän.*

Beredningsutskottet föreslår, att Stadsfullmäktige med beslut att Hälsovårdsnämnden skall bestå af 5 af Stadsfullmäktige valda ledamöter och 5 suppleanter, hvaraf efter lottning 2 af hvardera slaget skola afgå vid utgången af år 1921, ville för tiden 1920—1923 välja Veterinären Martin Jonsson, Apotekaren Otto Oest, Vaktmästaren G. P. Tärngren, Byggnadssnickaren F. O. Pettersson och Byggmästaren Fritz Eklund till ledamöter och Veterinären J. Jakobsson, Bankdirektören A. Sundström, Byggmästaren K. J. Karlsson, Grosshandllaren D. Johansson och Regementsläkaren G. Vingren, samt därvid bestämma, att suppleanterna skola vid förfall för nämndens ledamöter inkallas i den ordning de här blifvit nämnda.

Fosterbarnsnämnden.

Till omval för nästa 4-årsperiod föreslås samtliga afgående ledamöter och suppleanter, nämligen: ledamöterna Fru Ida Grönberg, Järnsvarfvaren C. O. Eng, Fru Agnes Ahlénius och Slöjdläraren A. Hammarsten och suppleanterna Fru Hanna Öhman, Fru Agnes Söderqvist, Fröken Augusta Hedberg och Småskollärarinnan Agnes Pettersson.

Brandstyrelsen.

De under omval stående ledamöterna Fabrikören J. Keijser och Järnsvarfvaren C. Bäckman samt suppleanterna Folkskolläraren I. Fröier och Målaremästaren C. Johansson föreslås till återval för tiden 1920—1923.

Fattigvårdsstyrelsen.

Vice ordföranden inom styrelsen, Länsbokhållaren W. Lange, föreslås till återval under tiden 1920—1923.

1:sta distriktet:

Till distriktschef efter Fru Märta Björkman, hvilken afsagt sig ledamotskapet, föreslås för tiden 1920—1921 vice distriktschefen A. Lundkvist och till ersättare för denne senare för samma tid Målaren E. Persson.

3:dje distriktet:

Efter Rättaren C. E. Karlsson, som är i tur att afgå, föreslås såsom vice distriktschef för tiden 1920—1923 Fru Emma Eriksson.

4:de distriktet:

Distriktschefen Sågverksägaren A. Norén och vice distriktschefen A. R. Rudén hafva undanbedt sig återval, hvarför föreslås till ersättare i respektive uppdrag för åren 1920—1923 Pastor J. Svensonne och Förmannen J. V. Råberg. Såsom vårdare i stället för denna senare intill utgången af 1921 föreslås Fru Blanche Daun.

6:te distriktet:

Distriktchefen, Kamreraren E. Starck, föreslås till återval för tiden 1920—1923.

7:de distriktet:

I uppdragen distriktschef och vice distriktschef, torde inväljas för åren 1920—1923 respektive Järnarbetaren E. R. Sabel och Fröken Unda Boman och i uppdraget såsom vårdare efter den sistnämnda för tiden 1920—1921 Matvaruhandlaren Artur Åsberg.

8:de distriktet:

Distriktschefen Sigfrid Söderberg och Gårdsägaren D. Ahlinder hafva afsagt sig förnyadt uppdrag, hvarför i deras ställe för åren 1920—1923 föreslås Matvaruhandlaren F. O. Bergling till distriktschef och Fru Elin Svensson till vice distriktschef.

N:o 115.
Ang. val af kommunala förtroendemän.

Såsom ersättare för F. O. Berglind föreslås som vårdare under tiden 1920—1921 Filaren Gustaf Vilhelm Johansson, Karlsdal.

9:de distriktet:

Distriktschefen Fru Ida Grönberg och vice distriktschefen E. A. Eriksson föreslås till omval för åren 1920—1923.

10:de distriktet:

Till ersättare för distriktschefen C. J. Frändberg, hvilken afgår på grund af afsägelse, föreslås intill utgången af år 1921 Lägenhetsägaren J. O. Blomqvist.

I stället för vårdarne Landtbrukaren V. Jansson i Lista och Arbetaren Karl Gustaf Källman, föreslås för samma tid Landtbrukaren Jakob Lundqvist i Åby och Lägenhetsägaren Axel Gabriel Pettersson, Drottninggatan 26.

Folkskolestyrelsen.

Läroverksadjunkten A. Wetterling har afsagt sig uppdraget att vara ledamot i styrelsen, hvarjämte under omval stå ledamöterna Komministern A. Enblom, Underlöjtnanten E. Ahlin, Handlanden C. Hedberg samt efter af Folkskolestyrelsen verkställd lottning Länsträdgårdsmästaren V. Larsson, Jakobsberg, samt suppleanterna Filaren C. A. Eriksson och Seminarieföreståndarinnan Hilda Eriksson.

Beredningsutskottet föreslår omval af Komministern A. Enblom, Handlanden C. Hedberg och Länsträdgårdsmästaren V. Larsson för tiden 1920—1923 samt nyval af Redaktören Abel Carlsson och Kaptenen G. Robsahm, den förre för tiden 1920—1921 och den senare intill utgången af år 1923, samtliga såsom ledamöter, äfvenså omval af suppleanterna Filaren C. A. Eriksson och Seminarieföreståndarinnan Hilda Eriksson för tiden 1920—1923.

Taxeringsnämnderna.

Taxeringsnämnderna.

Till ledamöter och suppleanter i de olika nämnderna föreslås för år 1920:

1:sta eller norra distriktet:

till ledamöter: Byggmästaren A. Hammer, Kyrkoskrifvaren R. Pettersson, Grosshandlaren John Hygrell, Lägenhetsägaren J. V. Råberg och Byggnadssnickaren P. R. Svedlund med Byggmästaren E. A. Eriksson, Öfverkonstapeln P. E. Vinroth, Bokhandlaren I. Wennberg, Handelsföreståndaren C. E. Juhlin och Valsverksarbetaren A. Spjut som suppleanter.

2:dra eller södra distriktet:

till ledamöter: Byggmästaren Alb. Andersson, Urmakaren A. Ström, Grosshandlaren Erik Andersson, Filaren Karl Andersson och Filaren V. Holmén med Byggmästaren J. A. Fredriksson, Sadelmakaren S. Lennqvist, Handlanden Alfred Ahlenius, Järnarbetaren E. R. Sabel och Filaren R. Hult som suppleanter.

3:dje eller västra distriktet:

till ledamöter: Målaremästare C. Johansson, Underlöjtnanten E. Ahlin, Byggmästaren K. J. Karlsson, Maskinisten C. F. Huggare och Sjukbesökaren Einar Keijser med Guldsmeden C. E. Tengström, Järnvägstjänsteman A. Rosborg, Byggmästaren P. A. Karlberg, Exekutiaonsbetjänten R. Stéen och Lokomotivföraren C. R. Vennberg som suppleanter.

4:de distriktet:

till ledamöter: Fabrikören Gust. Adolf Karlsson, Snickaren Oskar Blomqvist, Landtbrukaren J. F. Olsson, Ladugårdsförman Karl Sjögren och f. Landstingsmannen C. J. Frändberg med Verkmästaren J. Axel Blomme, Snickaren K. V. Ramström, Arrendatorn Gust. Pettersson, Landtbrukaren A. Engström

och Lägenhetsägaren Fredrik Vetter, gällande i afseende å inkallande af suppleanterna att dessa skola inträda vid förfall för hvar och en af de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter i de olika nämnderna här ofvan blifvit nämnda.

N:o 115. *Ang. val af kommunala förtroendemän.*

Pensionsnämnden.

Pensionsnämnderna.

I nämnden i distriktet för äldre stadsområdet föreslås för åren 1920—1923 till ledamöter de afgående Församlingsdiakonissan Gerda Nilsson och Kyrkoskrifvaren R. Pettersson samt till ny ledamot efter Skomakaremästaren Johan Svensson, som undanbedt sig återval, Sjukbesökaren Einar Keijser och till suppleanter de afgående, Fröken Alma Raab, Handlanden C. J. Svensson och Folkskolläraren J. Valter.

Halfva antalet ledamöter med motsvarande suppleanter i nämnden i distriktet för förra S:t Ilians socken, skall efter lottning afgå med innevarande års utgång. Beredningsutskottet föreslår, att Stadsfullmäktige ville efter verkställd lottning för åren 1920—1923 återvälja de utlottade. Skulle emellertid vid lottningen Landtbrukaren Anton Pettersson blifva i tur att afgå, föreslår Beredningsutskottet, att i hans ställe till ledamot utses Landtbrukaren A. A. Eklund i Rönnby.

Enahanda är förhållandet med nämnden i distriktet för förra Lundby socken. Beredningsutskottet föreslår, att de af Stadsfullmäktige utlottade återväljas för åren 1920—1923.

Nykterhetsnämnden.

Med innevarande år utgår mandattiden för Förste stadsläkaren C. Thunström, tillika ordförande i nämnden, Verkstadsarbetaren A. Westholm, tillika vice ordförande i nämnden, Fru Ida Grönberg och Kassören C. Frithz.

Af de afgående har Förste stadsläkaren C. Thunström anhållit att ej ifrågakomma till återval, hvarjämte Komministern A. Enblom genom beslut af Stadsfullmäktige den 27 sistlidne november entledigats från ledamotskapet.

Beredningsutskottet föreslår för tiden 1920—1923 återval af Verkstadsarbetaren A. Westholm, Fru Ida Grönberg och Kassören C. Frithz, samt nyval af Andre stadsläkaren Carl Idar och Byggmästaren Fritz Eklund, den senare för åren 1920—1921, samt att Verkstadsarbetaren E. A. Westholm måtte af Stadsfullmäktige utses till ordförande i nämnden.

Ombud vid mantalsskrifningen.

I skrifvelse till Beredningsutskottet har Kronouppbördskassören Axel Eklundh föreslagit att, för undanrödjande af olägenheter med mantalsskrifningen, nämnden måtte utökas och härigenom möjliggöras arbetets fördelande på två afdelningar.

Beredningsutskottet får, med beaktande af detta önskemål, föreslå, att nuvarande antalet ombud måtte utökas till 10 med 4 suppleanter, och till ombud vid 1920 års mantalsskrifning måtte utses Filaren Axel Andersson, Urmakaren A. Ström, f. Lokomotivföraren C. R. Wennberg, Snickaren C. J. Frändberg, förre Fjärdingsmannen A. Törn, f. Vaktmästaren C. A. Sedell, Sjökaptenen J. Tersmeden, Apotekaren C. G. Kjellin, Verkstadsarbetaren E. A. Westholm och f. Maskinisten C. F. Huggare med Kassören H. Billman, Byggnadssnickaren P. R. Svedlund, Gårdsägaren E. A. Eriksson samt Alrik Nyberg som suppleanter.

N:o 115.
Ang. val af kommunala förtroendemän.

Brandstodskommittén för fastegendom.

Beredningsutskottet föreslår för 1919 till ledamöter Bankdirektören Axel Sundström, Byggmästaren Edv. Karlsson, Byggnadssnickaren F. O. Pettersson och Muraren G. Dahlfors med Sergeanten L. Lundin och Ingeniören Paul Andersson till suppleanter.

Kontrollanter vid utbetalning af premier för dödade skadliga djur.

För år 1920 föreslås till kontrollanter förutvarande kontrollanterna Lektorn M. Floderus, Jägmästaren R. Alexandersson och biträdande stadsombudsmannen R. Tenow.

Terminsafgiftsnämnden.

För åren 1920—1921 böra omväljas Borgmästaren J. Karlsson som ledamot och Folkskolläraren I. Fröier som suppleant.

Examensvittnen vid realskoleexamen.

De förutvarande examensvittnena vid realskoleexamen, nämligen Häradshöfdingen C. Uggla, Direktören J. S. Edström, Ingeniören H. Håkanson, Fabrikören C. A. Palmén och Direktören K. Hägwall med suppleanterna Grosshandlaren E. Andersson och Direktören E. Falk, behagade Stadsfullmäktige omvälja för år 1920.

Som examensvittnen efter Statens landtbruksingeniör A. V. Nordin, hvilken genom Stadsfullmäktiges beslut den 26 juni detta år entledigats, och efter f. Majoren Petrus Tersmeden, hvilken afflyttat från staden, föreslås för samma tid Järnsvarfvaren C. Bäckman och Studieledaren G. Hirdman.

Engvallska pensionsfondens tillsättningsnämnd.

De afgående, Fabrikören C. A. Palmén, Körsnären A. Grönberg, Skomakaremästaren J. Svensson, Riksdagsmannen V. Larsson och f. Maskinisten C. F. Huggare, behagade Stadsfullmäktige omvälja för åren 1920—1921.

Nämnden öfver Sundinska understödsfonderna f. pauvres honteux och medelklassen samt arbetsklassen.

Samtliga afgående eller Domprosten Fr. Fåhræus, Handelsföreståndaren J. A. Zander, Brandchefen A. Danielsson, Grosshandlaren E. Andersson, Komministern A. Enblom, Järnsvarfvaren G. Jansson och Fru Ida Grönberg, föreslås till omval för åren 1920—1921.

Nämnden för Sundinska donationsfonden för välgörande o. allmännyttiga ändamål.

De under omval stående eller Handelsföreståndaren J. A. Zander, Komministern A. Enblom, Järnsvarfvaren G. Jansson och Fru Ida Grönberg, föreslår Beredningsutskottet till omval för åren 1920—1921.

Nämnden öfver Adolf Mobergs och hans hustrus guldbröllopsfond.

De afgående, Domkyrkosysslomannen A. Johansson, Fröken Hilda Pihlgren och Maskinisten C. F. Huggare, föreslås till omval för åren 1920—1921.

N:o 115. *Ang. val af kommunala förtroendemän.*

I tur att afgå äro Stadsombudsmannen T. Öberg, Körsnären A. Grönberg och Järnsvarfvaren C. Bäckman, och föreslås desamma till återval för åren 1920—1921.

Nämnden öfver Fru Johanna Fryklunds donationsfond.

Delegerade för utdelning ur Noreliska fonden.

Domprosten Fredr. Fåhræus, hvilken är i tur att afgå, föreslås till återval för åren 1920—1923.

Nämnden öfver Vahlbeckska välgörenhetsfonden.

Beredningsutskottet föreslår återval för åren 1920—1921 af Bankdirektören A. Sundström samt till ny ledamot i nämnden för samma tid efter Fröken Elisabet Hedman, hvilken aflidit, Verkstadsarbetaren E. A. Westholm.

Styrelsen för Västerås stad lärlings- och yrkesskolor.

Genom beslut den 27 nästlidne november hafva Stadsfullmäktige uppdragit åt Beredningsutskottet att bereda val af styrelse för stadens lärlings- och yrkesskolor, hvilka skolor fått sitt reglemente fastställdt af Kungl. Skolöfverstyrelsen den 9 oktober 1919. Enligt samma reglemente skall vården om skolorna handhafvas af en styrelse, bestående af skolans föreståndare samt 6 af Stadsfullmäktige utsedda ledamöter, och skall vid valet iakttagas, att minst det antal, som är närmast öfver hälften af styrelsens samtliga ledamöter, skall utgöras af representanter för de yrkes- och verksamhetsområden, för hvilka ifrågavarande skolor äro afsedda.

Med iakttagande häraf och med hänsyn till önskvärdheten af att förbindelse ej mindre med de myndigheter, som lämnat bidrag till förutvarande tekniska skolor fortfarande bibehållas, än ock med styrelsen för elektrotekniska fackskolan knytes, får Beredningsutskottet, med erinran tillika att Direktören J. S. Edström genom beslut af Stadsfullmäktige entledigats från ledamotskapet i nuvarande styrelsen för Centralslöjdskolan och Tekniska skolan och meddelande att Direktören Erik Falk anhållit att icke komma ifråga vid valet, föreslå, att Stadsfullmäktige för år 1920 ville utse till styrelseledamöter Domprosten Fr. Fåhræus, Professorn A. Lindström, Handlanden K. Kättström, Stadsombudsmannen Theofil Öberg, Direktören Arthur Lindén och Järnarbetaren O. Västerlund.

Styrelsen för Högre flickskolan.

Till ersättare för Fru Sigrid Elfström, hvilken på egen begäran af Stadsfullmäktige genom beslut den 30 oktober innevarande år entledigats från uppdraget att vara ledamot i styrelsen, föreslås för år 1920 Fru Agnes Söderqvist.

Västerås systembolags styrelse.

Ledamoten Trädgårdsdirektören Frans Johansson och suppleanten Maskinisten C. F. Huggare föreslås till omval för år 1920.

Revisorer af stadens jämte fattigvårdens räkenskaper för år 1919.

Härtill föreslås Läroverksadjunkten O. A. Wetterling, Bankkamreraren J. Hult, Järnhandlanden A. Rosenlund, Systembolagsföreståndaren F. Barklund, Muraren G. Dahlfors, Direktören C. Tour, Majoren C. G. L. Mossberg, Folkskolläraren I. Andrén och Kaptenen G. Robsahm med Banktjänstemannen N. Flodin, Handelsföreståndaren G. Thelander, Kamreraren C. Alrik Larsson, Folk-

N:o 115. *Ang. val af kommunala förtroendemän.*

skolläraren G. Leontein, Försäkringstjänstemannen C. A. Bäckström och Kontorschefen A. Söder som suppleanter.

Revisor af Västerås arbetsinstituts räkenskaper för år 1919.

Härtill föreslås Länsassessorn W. Lange med Ingeniören F. O. Berling som suppleant.

Revisor af Tekniska skolans räkenskaper för år 1919.

Härtill föreslås Folkskolläraren J. Valter med Läroverksadjunkten V. Hj. Thyreson som suppleant.

Revisor af Västerås högre allmänna läroverks byggnadsfonds räkenskaper för år 1919.

Härtill föreslås Statens landtbruksingeniör A. V. Nordin.

Revisor af Västmanlands läns arbetsförmedlings räkenskaper för år 1919.

Härtill föreslås Kamreraren C. Alrik Larsson med Folkskolläraren G. Leontein som suppleant.

Till att såsom *sakkunnige* gå Rådstufvurätten tillhanda vid upptagande af *sjöförklaring* och *sjöförhör* under år 1920 hemställer Beredningsutskottet, att Stadsfullmäktige måtte föreslå Sjökaptenen C. G. Söderström, Maskiningeniören A. Axelson, Sjökaptenen Hj. Eriksson, Grosshandlaren J. Hygrell och Sjökaptenen G. Berg.

Kommittén för utredning af frågan om inrättande i Västerås af en yrkesskola för elektrotekniker och mekaniker.

I stället för Direktören J. S. Edström, hvilken af Stadsfullmäktige entledigats från uppdraget att bland ledamöterna vara ordförande, föreslår Beredningsutskottet att Stadsfullmäktige måtte till sammankallande utse Professorn A. Lindström. Till ny ledamot efter Lektorn O. Svensson, hvilken afflyttat från staden, föreslås Adjunkten H. Nyman.

Västerås den 19 december 1919.

På Beredningsutskottets vägnar:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

Västerås 1919, Västm. Alleh:s A.-B:s Tr.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar

1919. Den 29 December XXIII.

N:o 116.

Vederbörande revisorers berättelse öfver verkställd granskning af stadens räkenskaper för år 1918 jämte Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år.

Till Magistraten i Västerås.

Till oss, af Stadsfullmäktige uti Västerås stad utsedda revisorer, har Ni öfverlämnat Drätselkammarens i staden räkenskaper för år 1918, däri inbegripna Västerås vatten-, gas- och elektricitetsverks, dess fattigvårdsstyrelses och dess folkskolestyrelses räkenskaper, räkenskapen för Strömsholms våg m. m.

Efter fullbordad revision af oss sålunda tillställda räkenskaper få vi, med återställande af desamma, till Eder afgifva följande

Revisionsberättelse.

Siffergranskningen af samtliga räkenskaper har före revisionen verkställts med lika utmärkt förtjänst som under en lång följd af föregående år af Herr Herman Tersmeden, hvars till oss ställda skrifvelse i ämnet vi här bifoga. Räkenskaperna blifva för hvarje år allt större och mera omfattande samt kräfva fördenskull med hvart år alltmera arbete af siffergranskaren. Vi anse därför, att en andre sifferrevisor bör anställas. Vid sådant förhållande torde en arbetsfördelning lämpligast böra vidtagas på det sätt, att Herr Tersmeden bibehålles vid det affärsdrifvande verkets, fattigvårdens och Strömsholms vågs räkenskaper, under det att de räkenskaper, som föras på drätselkammarkontoret lämnas till den andre sifferrevisorn. Vi anhålla, att Ni ville ägna denna fråga Eder uppmärksamhet.

Vi vilja äfven denna gången framhålla och vitsorda det om utmärkt nit och förtjänst vittnande arbete, som Drätselkammarens tjänstemän och öfriga vederbörande utfördt vid de, som nämnts, allt mer och mer omfattande räkenskaperna.

Enär dessa äro förda med noggrannhet och med några få undantag vederbörligen verificerade samt det, vi under revisionens gång antecknat såsom oriktigt eller i någon mån anmärkningsvärdt, blifvit för oss tillfredsställande förklaradt eller synts oss vid slutlig pröfning alltför obetydligt eller icke vara af beskaffenhet att föranleda till anmärkning, än mindre till afstyrkande af ansvarsfrihet, få vi *för alla vederbörande tillstyrka dylik för den tid, revisionen omfattat,*

Vi lämna följande

Sammandrag af Västerås stads inkomster och utgifter m. m. för år 1918.

1	2		3		4		5	
Titlar	Inkomster		Utgifter		Öfverskott eller öfverstigande inkomster		Brister eller öfverstigande utgifter	
Behållning från år 1917	87,562	42	—	—	87,562	42	—	—
Finanser	2,773,471	44	846,297	68	1,927,173	76	—	—
Administration	34,056	67	442,772	53	—	—	408,715	86
Fastigheter	526,448	58	439,814	95	86,633	63	—	—
Hälso- och sjukvård	15,304	47	113,490	80	—	—	98,186	33
Andra hygieniska inrättningar	108,909	76	213,856	49	—	—	104,946	73
Undervisningsväsendet	130,435	54	599,895	77	—	—	469,460	23
Kommunikationsverken	23,121	15	221,803	47	—	—	198,682	32
Belysning och renhållning	—	—	60,317	48	—	—	60,317	48
Fattigvården	—	—	320,810	17	—	—	320,810	17
Kyrkliga ändamål	—	—	84,311	66	—	—	84,311	66
Sociala ändamål	—	—	233,066	49	—	—	233,066	49
Diverse särskilda ändamål	—	—	172,748	19	—	—	172,748	19
Förslagsanslaget	144,397	88	111,321	36	33,076	52	—	—
Vatten- och gasverket	*) 45,914	96	—	—	45,914	96	—	—
Fastigheters konto	—	—	800	—	—	—	800	—
Epidemisjukhusets nybyggnad	—	—	9,000	—	—	—	9,000	—
Kristidshjälp	—	—	127,150	—	—	—	127,150	—
Förskotterade medel	536,722	60	491,733	35	44,989	25	—	—
Balans till år 1919	62,844	92	—	—	62,844	92	—	—
Summa kronor	4,489,190	39	4,489,190	39	2,288,195	46	2,288,195	46

*) Enligt Drätselkammarens uppgift jämlikt dess räkenskap. De verkliga inkomsterna och utgifterna ses i verkets räkenskaper och i sammandraget af desamma.

Den af Drätselkammaren lämnade berättelsen öfver dess räkenskaper för revisionsåret ha vi granskat och funnit öfverensstämma med räkenskaperna.

De sifferfel i räkenskaperna, som af siffergranskaren i särskild, oss tillställd promemoria antecknats, ha, där de varit af någon betydelse, rättats under revisionsåret och föranleda således från vår sida ej någon vidare åtgärd.

Under revisionsåret debiterade och till betalning förfallna skatteinkomster ha på det hela taget tillfredsställande influtit.

Dock förekommer å restantiers konto ett saldo af 135,056 kronor 6 öre. Af detta belopp äro kronor 87,650: 62 till kontot inbalanserade från föregående år. Vi hålla före, att det med nu gällande lagbestämmelser rörande skatteindrifning torde vara uppnåeligt att ytterligare nedbringa detta kontos fordringar.

Beträffande uthyrningen af stadens gårdar ha vi funnit, att en del, så vidt oss är bekant, arbetsföra personer ej betalt under revisionsåret till betalning

förfallna hyresbelopp för af dem bebodda lägenheter. Vi påpeka detta för Eder och vederbörandes uppmärksamhet, samt att en del hyresbelopp synes oss rätt låga.

Vi ha fäst vår uppmärksamhet på den under nuvarande förhållanden låga ränta, Drätselkammaren betingat sig för en del utestående lån, nämligen fem procent. Lånen hafva uppkommit därigenom, att Drätselkammaren vid försäljning af gårdar bibehållit inteckningar i desamma. I detta ämne vilja vi endast göra den erinring, att Drätselkammaren ej bör behålla sådana inteckningar längre än det är nödvändigt, för att gäldenärerna må hinna placera dem å annat håll. Skall ett dylikt inteckningslån hos staden anses böra kvarstå en längre tid, lärer låntagaren böra anmodas betala minst så hög ränta, som staden själf betalar vid upplåning, på det staden ej må åsamkas förlust.

En köpeskillingsrevers å kronor 3,500: — har blifvit för sent intecknad i tomt n:r 1 kvarteret Oktavia. Härigenom har stadens förmånsrätt för ogulden köpeskilling utan skäl kommit att blifva gällande först efter inteckningar å tillsammans fyratusen kronor. Då vi icke äro öfvertygade om att inteckningen i sitt nuvarande läge täcker stadens fordran, erinra vi om förhållandet för uppmärksamhet och säkerhetens förstärkande.

För öfrigt är det oundgängligt nödvändigt, att *alla* i stadens ägo som säkerhet för lån befintliga inteckningar kompletteras med gällande s. k. omslagsreverser, gravationsbevis och brandförsäkringsintyg, så att stadsrevisionen kan bedöma deras verkliga värde.

Vi ha iakttagit, att Drätselkammarens kamrerarekontor saknar tillräckligt och försvarligt arkivutrymme. Att, som nu sker, förvara böcker och verifikationer af så sen årgång som den, denna revision omfattar, i en vanlig garderob utan minsta brandskydd, är, enligt vår mening, synnerligen riskabelt. Åtgärder för annan, bättre och fullt tillfredsställande anordning i detta afseende, böra omedelbart vidtagas. Vi anhålla därom, att Ni gör framställning till vederbörande om denna brists skyndsamliga afhjälpande.

Beträffande Drätselkammarens bokföring ha vi funnit skäl till det önskemålet, att restantiers konto uppdelas så, att det blir särskildt konto för hvarje års restantier, samt att stadens gårdars konto godtgöres hyra för alla bostadsutrymmen, som stadens olika förvaltningar disponera.

I fattigvårdens räkenskaper för revisionsåret finnes bokslutsfel. Bokslutet går, som man säger, ej i hop. Felet är obetydligt, men borde ha undersökts och rättats af redovisaren och ej bara i utgående balanskonto antecknats under titel bokfel. Sådant plägar ej förekomma och får egentligen ej förekomma.

I räkenskapen för Strömsholms våg finnes en felaktig ränteberäkning å ett lån. Detta utgör 7,000 kronor, löpande med 5 procents ränta. Låntagaren har debiterats i ränta för 3 månader 3 dagar 80 kronor 21 öre i stället för 90 kronor 42 öre. Skillnaden, 10 kronor 21 öre, bör infordras och tagas till uppbörd i kommande års räkenskap.

I samma räkenskap har å obligationers konto icke utbalanserats såsom tillgångar hvarken upplupna, till betalning förfallna men ej under revisionsåret lyftade kupongräntor eller öfriga den 31 december 1918 upplupna, icke till betalning förfallna kupongräntor. Härigenom har behållningen minskats med ej mindre än 261 kronor 4 öre. Ett s. k. novo konto bör uppläggas i stället för räkenskapens nuvarande obligationers konto, med iakttagande af här anteck-

nade erinring, och på sätt, som revisionen med blyertsteckning angivit, och andra konton i följd häraf med öfverskrifningar rättas, så att utgående balanskontot kommer i det skick, det enligt ofvanstående bör hafva.

Drätselkammarens kontanta kassabehållning har denna dag af oss räknats, och befanns den därvid öfverensstämmande med kassaboken.

Af Stadsfullmäktige beviljade anslag hafva äfven detta revisionsår i en del fall öfverskridits. Att stadsrevisionen skulle få detta ändradt genom detaljpåpekande, synes oss ej värdt att försöka, då det fått fortgå år efter år, trots stadsrevisionens ständiga erinran därom.

Vi ha under vårt revisionsarbete, i hvilket samtliga revisorer utom direktören C. Tour samt alla suppleanterna deltagit, fördelat oss, som vanligt under de senaste åren, på sex afdelningar. Wetterling har, utom ledningen af revisionen, jämte Flodin haft på sin del drätselkammarens protokoll och Strömsholms våg; Hult, Dahlfors och Bäckström drätselkammarens hufvudräkenskap och hamnens; Fröier, Barklund och Thelander renhållningsverkets, badhusens, skogens och fondernas räkenskaper; Robsahm och Larsson vatten-, gas- och elektricitetsverkets räkenskaper; Andrén och Mossberg fattigvårdens räkenskaper; Rosenlund och Leontein folkskolväsendets räkenskaper.

Som jäfviga ha Wetterling och Fröier ej deltagit uti vare sig revisionen af Folkskolestyrelsens räkenskaper eller beslut, som rört densamma.

Beslut i anledning af afdelningarnas granskning ha fattats vid stadsrevisionens sammanträde in pleno.

Västerås den 9 december 1919.

Aug. Wetterling.

Isidor Fröier.	*J. Hult.*	*Axel Rosenlund.*
Fr. Barklund.	*Gust. Dahlfors.*	*Gustaf Mossberg.*
Ivar Andrén.	*Georg Robsahm.*	*N. Flodin.*
Gustaf Thelander.	*E. Alrik Larsson.*	*Georg Leontein.*
	Aug. Bäckström.	

BERÄTTELSE

ÖFVER

VÄSTERÅS STADS DRÄTSELKAMMARES RÄKENSKAPER

ÅR 1918

Sammandrag öfver allmänna

Utgifter:

Finanser			841,129: 98
Administration			442,772: 53
Fastigheter			480,614: 95
Hälso- och sjukvård			122,490: 80
Andra hygieniska inrättningar			213,856: 49
Undervisningsväsende			469,460: 23
Kommunikationsverk			221,803: 47
Belysning och renhållning			60,317: 48
Fattigvården			320,810: 17
Kyrkliga ändamål			89,479: 36
Sociala ändamål			29,573: 49
Diverse särskilda ändamål			172,748: 19
Öfriga utgifter			111,321: 36
(Genom förskotterade medel verkställda likvider att gäldas genom lånemedel eller på annat sätt):			
Reparation af gården n:o 147 Västra kvarteret		109,000: —	
Strandskoningen vid järnvägsverkstaden		1,286: 51	
Elementarläroverk för flickor		10,063: 11	
Kranen vid Pråmån		6,229: 01	
Afträde vid Stadshotellet		2,180: 33	
Kajen vid hamnmagasinen		15,101: 53	
Gatubelysning å Jakobsberg och Västra bostadsföreningarna		382: 86	
Fattiggårdens nybyggnad		10,120: —	
Slottsparken		115: —	
Bron i Utanbygatan		473: 89	
Omändring af polisstation		550: —	
Folkskolebyggnadskommittén		1,037: 50	
Djuphamnen		756: 97	
Lillån		1,153: 44	
Gatuanordning vid Kristiansborg		501: 69	
Brandkårens inventarier		31,570: 75	
Epidemisjukhusets inventarier		719: 28	
Inventarier, arbetsredskap vch verktyg		10,287: 35	
Hamnens inventarier		10,790: —	
Hyresnämnden		13,440: —	
Hamnbyggnaden		149,235: 17	
Galeasen Tharos		2,117: 69	
Mudderverket		26,621: 27	
Genom indragning af anslag för diverse gatuarbeten		87,150: —	
Lifsmedelsnämnden		203,493: —	
Inköpta fastigheter:			
Gården n:o 65 Västra kvarteret	30,000: —		
„ „ 72 & 73 Södra kvarteret	37,000: —		
Fastigheten Granneborg	21,000: —	88,000: —	782,376: 35
		Kronor	4,358,754: 85

utgifter och inkomster.

Inkomster:

Behållning från år 1917	87,562: 42
Finanser	2,773,471: 44
Administration	34,056: 67
Fastigheter	526,448: 58
Hälso- och sjukvård	15,304: 47
Andra hygieniska inrättningar	108,909: 76
Kommunikationsverk	23,121: 15
Diverse inkomster	144,397: 88
Västerås Vatten- och Gasverks vinstmedels konto:	
Årets vinstmedel	45,914: 96
Drätselkammarens konto:	
Förskotterade medel	536,722: 60
Utgående Balanskonto	62,844: 92
Kronor	4,358,754: 85

Debet. **Reserverade köpeskillingsmedel för**

1918	An *Saldo från år 1917:*				
Jan. 1	Lån af Drätselkammaren				56,490: 51
Dec. 31	**Utbetalningar:**				
	Diverse lagfarts- och fastemätningskostnader m. m.		2,063: 73		
	Ränteutgifter		4,755: 01		
	Köpeskilling:				
	Andel i köpeskillingen för n:o 65 b Västra kvarteret	20,000: —			
	Andel i köpeskillingen för n:o 72 & 73 m. m. Södra kvarteret	12,000: —			
	Andel i köpeskillingen för fastigheten Granneborg	15,000: —	47,000: —		53,818: 74
				Kronor	110,309: 25

försåld diverse Mark och Byggnader. Kredit.

1918	Per **Inkomster**:				
Dec. 31	Ränteinkomster		5,128: 70		
	Reglering för gatumark m. m.		897: 67		
	Köpeskilling:				
	J. E. Jonsson för cirka 1,300 kvm. mark å tomten n:o 9 i kvarteret Erland å Kristiansborgs område	5,300: —			
	Skomakaren Joh. Alfr. Thilén för 847 kvm. mark å ett jordområde invid Ragvaldsbacke	2,841: —			
	C. V. Andersson för tomten n:o 1 kvarteret Octavia	4,500: —			
	A.-B. Arbetarbostäder för mark i kvarteren Oskaria, Högne, Julius och Jörgen	62,139: 70			
	Registratorn Gust. Lundgren för cirka 1,130 kvm. mark i tomten n:o 1 kvarteret Erling	4,225: —			
	Arbetaren K. V. Ramström för tomten n:o 2 i kvarteret Oktavia	4,500: —			
	Ingeniör E. Otto Eriksson för tomten n:o 1 Gude	3,700: 90			
	Byggmästare J. V. Johansson för tomten n:o 12 Erland å Kristiansborgs område	4,800: —	92,006: 60	98,032: 97	
	Saldo till år 1919:				
	Lån från Drätselkammaren			12,276: 28	
			Kronor	110,309: 25	

Debet. Hamnbyggnadens

1918	An *Balans från år 1917:*		
Jan. 1	Återstod af andel i stadens obligationslån vid 1917 års slut:		
	För äldre hamnbyggnaden	37,905: —	
	„ yngre hamnbyggnaden	209,964: —	
	„ svängkran n:o 1	8,250: —	
	„ malmlossningskran n:o 2	18,750: —	274,869: —
Dec. 31	Ett års ränta och amortering å samtliga lån		24,578: 63
		Kronor	299,447: 63

Debet. Hamnafgifters

1918	An *Af motstående hamnafgifter ingår till stadskassan:*	
Dec. 31	Ett års ränta och amortering å samtliga lån	24,578: 63
	Hamnmaskinernas amortering	2,340: —
	Öfverskott å hamnintraden	3,107: 35
	Kronor	30,025: 98

Debet. Hamnens underhålls-

1918	An *Balans från år 1917:*		
Jan. 1	Lån af Drätselkammaren		50,035: 34
	Utgifter:		
Dec. 31	Enligt Hamnuppbördsmannens räkning	5,441: 55	
	Diverse utgifter under året	21,016: 39	
	Båtbryggorna:		
	Kostnader utöfver reserverade medel	756: 38	
	Ett års ränta å kr. 50,035: 34 à 5 %	2,501: 77	29,716: 09
		Kronor	79,751: 43

Amorterings Konto. Kredit.

1918	Per *Ett års ränta och amortering:*		
Dec. 31	För äldre hamnbyggnaden	4,895: 25	
	„ yngre hamnbyggnaden	17,163: 38	
	„ svängkran n:o 1	770: —	
	„ malmlossningskran n:o 2	1,750: —	24,578: 63
	Årets amortering		10,657: —
	Balans till år 1919:		
	Återstod af andel i stadens obligationslån vid 1918 års slut:		
	För äldre hamnbyggnaden	34,905: —	
	„ yngre hamnbyggnaden	203,207: —	
	„ svängkran n:o 1	7,975: —	
	„ malmlossningskran n:o 2	18,125: —	264,212: —
		Kronor	299,447: 63

Konto. Kredit.

1918	Per Enligt Hamnuppbördsmannens räkning	26,820: 47
Dec. 31	Influtna hyror för kranar	3,205: 51
	Kronor	30,025: 98

och reparationsfond. Kredit.

1918	Per **Inkomster:**		
Dec. 31	Öfverskott å hamnintraden	3,107: 35	
	Influtna båtafgifter	1,060: 32	4,167: 67
	Balans till år 1919:		
	Lån af Drätselkammaren		75,583: 76
		Kronor	79,751: 43

Drätselkammarens

Debet. **Sammandrag öfver tillgångar och**

Tillgångar:

Kassabehållning		13,303: 88
Fordringar:		
Af enskilda personer	2,198,125: 42	
Restantier	135,056: 06	
Pensionsafgifter	24,942: —	2,358,123: 48
Vallöfska inteckningarne		20,000: —
Fastigheter:		
Allmänna byggnader	1,859,381: 61	
Stadens gårdar och tomter	1,681,368: 52	
Jordfastigheter	165,191: —	
Egendomen Malma	85,000: —	
„ Kristiansborg	202,400: —	
„ Nordanby	55,000: —	
„ Hofdesta m. m.	57,057: 50	
„ Carlsberg	150,000: —	
„ Stensborg m. fl.	300,000: —	
Diverse fastigheter	226,505: 90	
Hästholmarne	24,800: —	
Renhållningsverket	24,187: 62	
Köttbesiktningen	38,635: —	4,869,527: 15
Aktier:		
S.—W.—B:s Nya järnvägsaktiebolag	100,300: —	
Sala—Gysinge—Gäfle järnvägsaktiebolag	19,100: —	
Västerås Teateraktiebolag	72,300: —	
A.-B. Arbetarbostäder	250.000: —	441,700: —
Lån af Drätselkammaren:		
Västerås Vatten- och Gasverk	671,150: 95	
Reserverade köpeskillingsmedel	12,276: 28	
Hamnens underhålls- och reparationsfond	75,583: 76	
Fattigvården	75,000: —	
Köttbesiktningsbyrån	9,579: 14	843,590: 13
Hamnen:		
Hamnbyggnadens amorterings konto	264,212: —	
Hamnbyggnadens konto	565,238: 17	829,450: 17
	Transport	9,375,694: 81

Räkenskaper.

skulder den 31 December 1918. Kredit.

Skulder:

Till enskilda personer	52,892: 81	
Konto pro Diverse	8,305: 81	
Pensionsafgifter	24,942: —	86,140: 62
Reserverade medel:		
(Att af Drätselkammaren tillhandahållas för bestämda ändamål):		
För järnvägsöfvergången till nya hamnen	26,691: 41	
Anslag för upprättande af karta öfver alla under Västerås stad hörande ägor, återstod	120: —	
Västerås stads donationsfond	3,049: 88	
Domkapitlet i Västerås	655: —	
Anslaget för järnvägsundersökningar	162: 14	
Anslaget till arbetsförmedlingsanstalten	287: 42	
Anslaget till bostadsbristkommittén	712: 80	
Anslaget till lönerglerings- och pensionskommittén	125: —	
Sundinska gården	861: 47	
Koloniträdgårdarne	173: 61	
Diverse särskilda ändamål	1,300: —	
Hamnmaskinernas fonderade medel	10,455: 45	
Järnvägsmedelsfonden	1,482,297: 52	
Annexbyggnad vid elementarläroverket	226: 94	
Anslaget till hamnplanens ordnande	6,830: 80	
Skogsaccis	572: 40	
Vatten- och Gasverkets fonderade medel	366,033: 52	
Epidemisjukhusets nybyggnad	759: 63	
Brandkåren för inköp af inventarier	2,891: 50	
Hyresnämnden	3,258: 13	
Anslag för diverse ändamål	47,091: 28	
Gatuläggningar	60,000: —	
För ordnande af brygga för öbornas båtar	1,000: —	
Lånemedels konto	60,697: —	2,076,252: 90
Ogulden köpeskilling:		
Inteckningar i egendomen Malma	27,660: 91	
Inteckning i egendomen Carlsberg	7,500: —	
Inteckning i gården n:o 110 Södra kvarteret	5,000: —	
Grefve C. A. Lewenhaupt, Carlsberg	85,000: —	
Transport	125,160: 91	2,162,393: 52

Debet.

	Transport		9,375,694: 81
(Att gäldas genom uttaxering eller på annat sätt):			
Motorplogens amortering	8,482: —		
Malma gårds inventariers amortering	7,800: —		
Sugledning till varmbadhuset	2,390: 38		
Krono- och tertialtionde	88: 71		
Anslaget för ordnande af byggnadskvarteret Maria	553: 62		
Elementarläroverket för flickor	10,063: 11		
Fattigvårdskommittén	578: 08		
Reglering af Ängsgärdet	1,476: 77		
Strandskoningen vid järnvägsverkstaden	1,286: 51		
Brödbyrån	575: 75		
Kajen vid hamnmagasinen	15,101: 53		
Gatubelysning å Jakobsberg och Västra förstadsföreningen	382: 86		
Bron i Utanbygatan	473: 89		
Fattiggårdens nybyggnad	10,120: —		
Slottsparken	115: —		
Omändring af polisstationen	550: —		
Kranen vid Pråmån	6,229: 01		
Afträde vid Stadshotellet	2,180: 33		
Olycksfallsförsäkring af folkskolans personal	1,290: —		
Djuphamnen	756: 97		
Lillån	1,153: 44		
Gatuanordning vid Kristiansborg	501: 69		
Reparation i f. d. Tobaksfabriken	6,000: —		
Mudderverket	56,621: 27		
Krigstidshjälp år 1918	60,871: —		195,641: 92
(Att gäldas genom lån):			
Västerås Vatten- och Gasverks lånemedel	632,919: 78		
Folkskolebyggnadskommittén	74,460: 14		
Lånemedels konto	1,427,902: 92		2,135,282: 84
Förråden:			
Renhållningsverket	8,000: —		
Nordanby gård	29,476: 70		
Malma	44,294: 84		
Byggnadsmaterialier	1,856: 34		
Skogseffekter	2,945: 25		
Motorsprit	3,054: 53		
Fondved	14,123: 16		103,750: 82
Inventarier:			
Renhållningsverket	26,141: 72		
Svingården	23,141: 86		
Nordanby gård	14,849: 80		
Malma gård	45,451: 93		
Köttbesiktningsbyrån	2,126: 88		
Transport		111,712: 19	11,810,370: 39

		Kredit.
Transport	125,160: 91	2,162,393: 52
Zimmermanska slöjdskolefonden	44,750: —	
Gårdsägare August Blomkvist	15,000: —	
Fru Berna Svanberg	7,000: —	
Trädgårdsdirektör Frans Johansson	192,750: —	384,660: 91
Tillfälliga lån:		
A.-B. Mälareprovinsernas Bank	1,500,000: —	
Sundinska pensionsfonden för pauvres honteux m. m.	45,000: —	325: —
Sundinska beklädnadsfonden	5,000: —	
Fonder stående under Drätselkammaren	188,650: —	
Västerås Stads Sparbank	100,000: —	1,838,650: —
Amorteringslån:		
Kungliga Pensionsstyrelsen		1,193,297: 97
Utelöpande obligationer:		
Obligationslån den 1/6 1892	213,000: —	
„ „ 15/6 1896	400,000: —	
„ „ 1/8 1902	1,540,000: —	
„ „ 1/8 1907	1,740,000: —	
„ „ 1/10 1910	2,743,000: —	
„ „ 1/1 1916	1,066,000: —	7,702,000: —
Kapitalet för Vallöfska livräntan		20,000: —
Kapital Konto		1,962,419: 88
Transport		15,263,747: 28

Debet.

Transport		111,712: 19	11,810,370: 39
Båtarne Märta och Måsen samt ångfärjan Elba		43,343: 60	
Stadshotellet		21,724: —	
Rådhuset		29,398: —	
Epidemisjukhuset		30,007: 26	
Brand- och poliskåren		92,483: 57	
Marknadsstånd		14: —	
Skogsredskap		161: 45	
Trädplanteringsredskap och soffor		2,567: 25	
Arbetsredskap och verktyg m. m.		42,250: 29	
Gaslyktor och elektrisk belysningsanordning		40,277: 46	
Stallinventarier		81: —	
Tre hästar		4,600: —	
Tullhusets inventarier	2,013: 75		
Hamnens inventarier	121,362: —		
Järn- och metallvågens inventarier	180: —	123,555: 75	
Brödbyrån		1,402: 15	
Inventarier å Elba		3,000: —	
Kristiansborgs gård		9,250: —	555,827: 97
Fordringar:			
(För andelar i stadens obligationslån vid 1918 års slut):			
Af Vatten- och Gasverksstyrelsen		2,208,778: —	
„ Folkskolestyrelsen		585,675: —	
„ Fattigvårdsstyrelsen		30,131: —	
„ Kyrkorådet		10,120: —	2,834,704: —
Allmänna Utgifters och Inkomsters Konto			62,844: 92
		Kronor	15,263,747: 28

Kredit.

Transport 15,263,747: 28

Kronor 15,263,747: 28

Fonder och donerade medel som stå under Drätselkammarens förvaltning.

Tillgångar den 31 December 1918.

	Kapital		Ränta	
Sundinska donationsfonden för pauvres honteux	45,000	—	1,134	90
Sundinska beklädnadsfonden	5,000	—	—	—
Curry Treffenbergs fond	2,000	—	—	—
Gustaf Vahlbecks gåfva	3,000	—	84	79
Västerås Gilles donationsfond	1,000	—	—	—
Magistratens Ämbets- och Tjänstemäns reservfond	57,683	62	23	78
Engvallska donationsfonden	30,000	—	2,196	—
Allinska fonden	4,000	—	—	—
Sundinska donationsfonden för barnhemmet	10,000	—	200	—
Ol. Norelii testamentsfond	30,000	—	3,209	62
A. Engströms donationsfond	10,000	—	—	—
Zimmermanska slöjdskolefonden	100,767	18	429,013	73
Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål	175,000	—	—	—
Sundinska Nämndens konto	—	—	18,917	19
Sundinska donationsfonden för Skarpskytteföreningen i Västerås	500	—	—	—
Bilschierska donationsfonden	476	56	—	—
Natalia Anderssons stipendiefond	1,000	—	—	—
Vahlbeckska välgörenhetsfonden	150,000	—	16,938	35
Bergmanska donationsfonden: för Arbetareföreningen i Västerås	11,000	—	—	—
„ Natthärberget i Västerås	3,000	—	—	—
Torngrenska fonden	309,076	11	10,036	66
Ålderdomshemmets kapitalmedel	23,900	—	2,000	—
Fru Carolina Hygrells donationsfond	21,712	90	—	—
Mark Modins minne	500	—	—	—
Doktor T. O. Linds fond	10,000	—	55	05
Katarina Molls fond	1,680	32	—	—
Mobergska guldbröllopsfonden	30,000	—	2,443	54
Johanna Fryklunds fond	10,320	96	47	88
Orströmska donationsfonden	6,565	13	188	21
T. G. Berglunds testamentsfond	131,139	49	108	09
Systrarna Sundvalls pensionsfond	26,057	23	944	47
Alb. Hülphers testamentsfond	2,156	34	—	—
Vretmanska donationsfonden	1,109	67	—	—
Anna Norbergs stipendiefond	1,500	—	—	—
Kronor	1,215,145	46	487,572	26

Västerås den 14 juli 1919.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Oscar Andersson.

T a b l å

öfver utgifter och inkomster enligt Västerås stads räkenskaper för år 1918, utvisande ökning eller minskning i de beviljade anslagen.

	I staten upptaget belopp		Utbetalt belopp		Minskade utgifter		Ökade utgifter	
Utgifter:								
Brist från föregående år	10,061	07	—	—	10,061	07	—	—
Lån: kapitalafbetalningar	175,688	50	264,800	—	—	—	89,111	50
räntor	498,414	99	523,217	73	—	—	24,802	74
Skatter och liknande afgifter	56,175	—	58,279	95	—	—	2,104	95
Magistraten och Rådstufvurätten	69,270	—	89,222	97	—	—	19,952	97
Poliskåren	126,305	—	154,494	27	—	—	28,189	27
Stadsfullmäktiges och Drätselkammarens expeditioner	71,083	—	85,881	21	—	—	14,798	21
Pensioner	11,650	—	12,642	50	—	—	992	50
Brandväsendet	58,610	—	76,740	76	—	—	18,130	76
Byggnadsnämnden	25,830	—	23,790	82	2,039	18	—	—
Parker och planteringar	45,187	—	49,944	04	—	—	4,757	04
Hästholmarne	6,000	—	10,497	10	—	—	4,497	10
Skogarne	45,525	—	10,786	87	34,738	13	—	—
Rådhuset	5,695	—	6,026	96	—	—	331	96
Polis- och Brandstationen	1,500	—	5,917	61	—	—	4,417	61
Stadshotellet	49,625	—	64,134	92	—	—	14,509	92
Sundinska huset	6,405	36	7,369	25	—	—	963	89
Tullhuset	149	—	130	37	18	63	—	—
Paviljongen i Stadsparken	1,600	—	520	87	1,079	13	—	—
Gårds- och tomtfastigheter	25,000	—	39,580	44	—	—	14,580	44
Hamnmagasinen	1,513	48	704	55	808	93	—	—
Hamnplanen	2,000	—	2,000	—	—	—	—	—
Jordar och andra fastigheter	9,738	35	25,205	18	—	—	15,466	83
Nordanby egendom	42,475	—	67,200	25	—	—	24.725	25
Malma „	63,020	—	102,960	49	—	—	39,940	49
Svingården	24,000	—	46,836	05	—	—	22,836	05
Allmänna hälsovården	25,005	—	28,835	18	—	—	3,830	18
Epidemisjukhuset	69,355	—	84,655	62	—	—	15,300	62
Köttbesiktningsbyrån	16,110	—	13,640	95	2,469	05	—	—
Kallbadhuset	600	—	1,626	88	—	—	1,026	88
Varmbadhuset	44,535	—	84,902	22	—	—	40,367	22
Klapphuset	200	—	12	60	187	40	—	—
Renhållningsverket	89,270	—	127,314	79	—	—	38,044	79
Transport	1,677,595	75	2,069,873	40	51,401	52	443,679	17

	I staten upptaget belopp		Utbetalt belopp		Minskade utgifter		Ökade utgifter	
Transport	1,677,595	75	2,069,873	40	51,401	52	443,679	17
Folkskoleväsendet	509,308	15	571,741	39	—	—	62,433	24
Diverse undervisningsändamål	28,200	—	28,154	38	45	62	—	—
Vatten-, gas- och elektricitetsverken	765,440	—	833,477	41	—	—	68,037	41
Gatuläggningen	230,250	—	151,209	19	79,040	81	—	—
Vägunderhåll	43,340	—	37,747	54	5,592	46	—	—
Båttrafiken	62,000	—	32,846	74	29,153	26	—	—
Hamnen	85,378	22	84,684	91	693	31	—	—
Gatubelysningen	48,950	—	40,616	57	8,333	43	—	—
Gaturenhållningen	11,368	—	19,700	91	—	—	8,332	91
Fattigvården	245,810	17	320,810	17	—	—	75,000	—
Kyrkliga ändamål	74,786	66	84‘311	66	—	—	9,525	—
Sociala ändamål	261,768	—	233,066	49	28,701	51	—	—
Diverse särskilda ändamål	149,728	95	142,225	19	7,503	76	—	—
Diverse utgifter (förslagsanslaget)	65,273	93	111,321	36	—	—	46,047	43
Extra krigstidshjälp	—	—	30,523	—	—	—	30,523	—
Fastigheters konto	—	—	800	—	—	—	800	—
Epidemisjukhusets nybyggnad	—	—	9,000	—	—	—	9,000	—
Skogarnes konto (krigstidshjälp)	—	—	40,000	—	—	—	40,000	—
Gatuläggningen (krigstidshjälp)	—	—	87,150	—	—	—	87,150	—
Förskotterade medel	—	—	491,733	35	—	—	491,733	35
Summa Kronor	4,259,197	83	5,420,993	66	210,465	68	1,372,261	51

	I staten upptagna belopp		Inbetalt belopp samt utestående fordringar		Minskade inkomster		Ökade inkomster	
Inkomster:								
Behållning	—	—	87,562	42	—	—	87,562	42
Lån: kapitalafbetalningar	76,972	55	82,351	10	—	—	5,378	55
räntor	207,766	97	176,686	75	31,080	22	—	—
Skatter och liknande afgifter	2,263,901	25	2,460,698	59	—	—	196,797	34
Aktier	53,735	—	53,735	—	—	—	—	—
Poliskåren	4,350	—	4,446	33	—	—	96	33
Brandväsendet	4,000	—	25,581	84	—	—	21,581	84
Byggnadsnämnden	4,000	—	4,028	50	—	—	28	50
Hästholmarne	1,100	—	1,550	—	—	—	450	—
Skogarne	47,000	—	57,610	55	—	—	10,610	55
Stadshotellet	55,687	50	67,509	06	—	—	11,821	56
Sundinska huset	7,050	—	7,675	—	—	—	625	—
Tullhuset	500	—	500	—	—	—	—	—
Paviljongen i stadsparken	800	—	800	—	—	—	—	—
Gårds- och tomtfastigheter	83,623	—	81,415	06	2,207	94	—	—
Hamnmagasinen	13,720	—	14,378	28	—	—	658	28
Jordar och andra fastigheter	39,561	—	58,260	42	—	—	18,699	42
Nordanby egendom	38,340	—	58,296	07	—	—	19,956	07
Malma „	50,175	—	112,954	39	—	—	62,779	39
Svingården	35,000	—	65,499	75	—	—	30,499	75
Epidemisjukvården	13,000	—	15,304	47	—	—	2,304	47
Köttbesiktningsbyrån	16,110	—	13,640	95	2,469	05	—	—
Kallbadhuset	500	—	119	10	380	90	—	—
Varmbadhuset	37,550	—	52,333	96	—	—	14,783	96
Renhållningsverket	26.600	—	56,456	70	—	—	29,856	70
Folkskoleväsendet	132,998	30	130,435	54	2,562	76	—	—
Vatten-, gas- och elektricitetsverken	784,450	—	879.392	37	—	—	94,942	37
Gatuläggningen	—	—	2,489	90	—	—	2,489	90
Båttrafiken	13,000	—	20,631	25	—	—	7,631	25
Hamnen	85,378	22	84,684	91	693	31	—	—
Gaturenhållning	1,625	—	—	—	1,625	—	—	—
Diverse inkomster	160,704	04	144,397	88	16,306	16	—	—
Förskotterade medel	—	—	536,722	60	—	—	536,722	60
Utgående balans	—	—	62,844	92	—	—	62,844	92
Summa Kronor	4,259,197	83	5,420,993	66	57,325	34	1,219,121	17

Sammanställning af förestående tablå.

			Behållning		Brist	
Balanskonto	minskade utgifter	10,061: 07				
	ökade inkomster	87,562: 42	97,623	49	—	—
Lån: kapitalafbetalningar	ökade utgifter	89,111: 50				
	ökade inkomster	5,378: 55	—	—	83,732	95
Lån: räntor	ökade utgifter	24,802: 74				
	minskade inkomster	31,080: 22	—	—	55,882	96
Skatter och liknande afgifter	ökade inkomster	196,797: 34				
	ökade utgifter	2,104: 95	194,692	39	—	—
Magistraten och Rådstufvurätten	ökade utgifter		—	—	19,952	97
Poliskåren	ökade utgifter	28,189: 27				
	ökade inkomster	96: 33	—	—	28,092	94
Stadsfullmäktige och Drätselkammaren	ökade utgifter		—	—	14,798	21
Pensioner	ökade utgifter		—	—	992	50
Brandväsendet	ökade inkomster	21,581: 84				
	ökade utgifter	18,130: 76	3,451	08	—	—
Byggnadsnämnden	minskade utgifter	2,039: 18				
	ökade inkomster	28: 50	2,067	68	—	—
Parker och planteringar	ökade utgifter		—	—	4,757	04
Hästholmarne	ökade utgifter	4,497: 10				
	ökade inkomster	450: —	—	—	4,047	10
Skogarne	minskade utgifter	34,738: 13				
	ökade inkomster	10,610: 55	45,348	68	—	—
Rådhuset	ökade utgifter		—	—	331	96
Polis- och brandstationen	ökade utgifter		—	—	4,417	61
Stadshotellet	ökade utgifter	14,509: 92				
	ökade inkomster	11,821: 56	—	—	2,688	36
Sundinska huset	ökade utgifter	963: 89				
	ökade inkomster	625: —	—	—	338	89
Tullhuset	minskade utgifter		18	63	—	—
Paviljongen i Stadsparken	minskade utgifter		1,079	13	—	—
Gårds- och tomtfastigheter	ökade utgifter	14,580: 44				
	minskade inkomster	2,207: 94	—	—	16,788	38
Jordar och andra fastigheter	ökade inkomster	18,699: 42				
	ökade utgifter	15,466: 83	3,232	59	—	—
		Transport	347,513	67	236,821	87

			Behållning		Brist	
		Transport	347,513	67	236,821	87
Hamnmagasinen	minskade utgifter	808: 93				
	ökade inkomster	658: 28	1,467	21	—	—
Nordanby egendom	ökade utgifter	24,725: 25				
	ökade inkomster	19,956: 07	—	—	4,769	18
Malma egendom	ökade inkomster	62,779: 39				
	ökade utgifter	39,940: 49	22,838	90	—	—
Svingården	ökade inkomster	30,499: 75				
	ökade utgifter	22,836: 05	7,663	70	—	—
Allmänna hälsovården	ökade utgifter		—	—	3,830	18
Epidemisjukhuset	ökade utgifter	15,300: 62				
	ökade inkomster	2,304: 47	—	—	12,996	15
Kallbadhuset	ökade utgifter	1,026: 88				
	minskade inkomster	380: 90	—	—	1,407	78
Varmbadhuset	ökade utgifter	40,367: 22				
	ökade inkomster	14,783: 96	—	—	25,583	26
Klapphuset	minskade utgifter		187	40	—	—
Renhållningsverket	ökade utgifter	38,044: 79				
	ökade inkomster	29,856: 70	—	—	8,188	09
Folkskoleväsendet	ökade utgifter	62,433: 24				
	minskade inkomster	2,562: 76	—	—	64,996	—
Diverse undervisningsändamål	minskade utgifter		45	62	—	—
Vatten-, gas- & elektricitetsverket	ökade inkomster	94,942: 37				
	ökade utgifter	68,037: 41	26,904	96	—	—
Gatuläggning	minskade utgifter	79,040: 81				
	ökade inkomster	2,489: 90	81,530	71	—	—
Vägunderhåll	minskade utgifter		5,592	46	—	—
Båttrafiken	minskade utgifter	29,153: 26				
	ökade inkomster	7,631: 25	36,784	51	—	—
Gatubelysningen	minskade utgifter		8,333	43	—	—
Gaturenhållning	ökade utgifter	8,332: 91				
	minskade inkomster	1,625: —	—	—	9,957	91
Fattigvården	ökade utgifter		—	—	75,000	—
Kyrkliga ändamål	ökade utgifter		—	—	9,525	—
Sociala ändamål	minskade utgifter		28,701	51	—	—
Diverse särskilda ändamål	minskade utgifter		7,503	76	—	—
Diverse utgifter och inkomster	ökade utgifter	46,047: 43				
	minskade inkomster	16,306: 16	—	—	62,353	59
		Transport	575,067	84	515,429	01

		Behållning		Brist	
Transport		575,067	84	515,429	01
Extra krigstidshjälp		—	—	30,523	—
Fastigheters konto		—	—	800	—
Epidemiska sjukhusets nybyggnad		—	—	9,000	—
Skogarnes konto		—	—	40,000	—
Gatuläggningen		—	—	87,150	—
Förskotterade medel ökade inkomster	536,722: 60				
ökade utgifter	491,733: 35	44,989	25	—	—
Utgående balans		62,844	92	—	—
Summa Kronor		682,902	01	682,902	01

Västerås i Stadskamrerarekontoret den 14 juli 1919.

Oscar Andersson.

N:o 117.

Skrifvelse från Kungl. Finansdepartementet ang. tillstånd för staden att upplägga ett nytt obligationslån.

Afskrift.
Kungl. Finansdepartementet.

Till Länsstyrelsen i Västmanlands län.

Stadsfullmäktige i Västerås hafva å särskilda sammanträden under åren 1915—1918 beslutat följande utgifter att gäldas med lånemedel, nämligen

till	bestridande delvis af köpeskillingen för gården n:r 68 och 69 samt planteringslandet n:r 26 af tomten n:r 143 södra kvarteret	Kr.	37,000: —
»	inköp af gården och tomten n:r 5 norra kvarteret	»	12,000: —
»	inköp af gården och tomten n:r 1 norra kvarteret	»	44,750: —
»	inköp af tomten n:r 132 västra kvarteret	»	7,000: —
»	ledningar till och inom byggnadsområdena Hoffsta och Katrinelund	»	8,200: —
»	ledningar till fastigheter inom Hemdal och Vargbo	»	5,800: —
»	vatten-, aflopps-, gas- och elektriska ledningar i vissa gator, inköp af mätare och inventarier för vatten-, gas- och elektricitetsverken samt afloppsledningar m. m.	»	67,100: —
»	ordnande och stensättning af Pilgatan mellan Stora gatan och järnvägskorsningen	»	40,000: —
»	vatten-, aflopps- och gasledningar inom byggnadsområdet Annedal	»	10,600: —
»	bestridande delvis af köpeskillingen för lotten y, x och w af tomten n:r 119 norra kvarteret	»	5,500: —
»	inköp af gatumark från tomten n:r 70 a västra kvarteret	»	25,000: —
»	anskaffande af en desinfektionsugn vid epidemisjukhuset	»	7,000: —
»	vatten-, aflopps- och gasledningar inom vissa delar af byggnadsområdet Norrmalm	»	6,300: —
»	inköp af fastigheten n:r 85 i västra kvarteret	»	42,000: —
»	anläggande af elektrisk ledning till byggnadsområdet Jakobsberg	»	19,500: —
»	anläggande af elektrisk ledning till Malmaberg	»	8,700: —
»	inköp af fastigheten n:r 147 västra kvarteret	»	71,000: —
»	tilläggsanslag för anläggande af en kommunal svingård ...	»	38,000: —
»	vatten-, aflopps-, gas- och elektriska ledningar, inköp af mätare och inventarier för vatten-, gas- och elektricitetsverken samt afloppsledningar m. m.	»	125,500: —
»	tuktad stensättning af Fiskartorget i Trädgårdsgatans sträckning	»	10,000: —

N:o 117.

Ang. tillstånd för staden att upplägga ett nytt obligationslån

till omsättning med tuktad sten af Kopparbergsvägen mellan Stora gatan och Munkgatan	Kr.	7,800: —
» stensättning med tuktad sten af södra esplanaden mellan Kopparbergsvägen och Kungsängsgatan, halfva sträckningen	»	25,000: —
» anskaffande af en ny centrifugalpump för vattenledningsverket vid Hesslö	»	15,000: —
» inköp af gården och tomten n:r 110 södra kvarteret	»	130,000: —
» täckande delvis af köpeskillingen för fastigheten litt. z af tomten n:r 119 norra kvarteret	»	15,000: —
» bestridande delvis af köpeskillingen för gården och tomten n:r 72 och 73 a södra kvarteret samt lotterna n:r 13, 17, 18, 19 och 20 af tomten n:r 143 i samma kvarter	»	25,000: —
» bestridande delvis af köpeskillingen för gården och tomten n:r 112 västra kvarteret	»	18,000: —
» anläggande af elektriska ledningar för byggnadsområdena Papegojvreten, Vega och Lilla Johanneslund	»	12,400: —
» uppförande af ett arbetarbostadshus i kvarteret Gude	»	115,000: —
» tilläggsanslag för af vatten- och gasverksstyrelsen utförda nyanläggningar under år 1916	»	10,462: 17
» ledningar i Timmermansgatan	»	5,500: —
» anläggning af en högspänningskabel inom hamnområdet	»	9,000: —
» anläggning af elektriska ledningar till byggnadsområdena Aroslund, Haga- och Frejaföreningarna samt Västerås masugnsaktiebolags arbetarbostäder	»	17,400: —
» bestridande delvis af köpeskillingen för fastigheten n:r 133 västra kvarteret	»	35,000: —
» fortsatta kajutbyggnader österut vid nya hamnen	»	150,000: —
» anläggning af ledningar till tomter inom kvarteren Arne och Assar	»	12,800: —
» bestridande delvis af köpeskillingen för fastigheten Grånneborg	»	6,000: —
» inköp af fastigheten Stensborg m. fl.	»	300,000: —
» ledningar genom stadsparken	»	13,000: —
» anskaffande af mätare och invenatrier för de tekniska verken samt utsträckning af ledningar	»	135,000: —
» tilläggsanslag för en pumpstation för afloppsledningarna	»	17,000: —
» anläggning af ledningar till kvarteren Julius, Jörgen och Oscaria	»	7,000: —
» täckande delvis af köpeskillingar för tomterna n:r 3, 4 och 5 Lustigkulla	»	21,000: —
» bestridande delvis af köpeskillingen för gården och tomten n:r 65 B västra kvarteret	»	10,000: —
» omläggning af vissa elektriska ledningar	»	9,000: —
» fyllnadsanslag för nyanläggningar och nyanskaffningar vid de tekniska verken	»	39,438: 08
» restaurering af gården n:r 147 västra kvarteret (tilläggsanslag)	»	79,000: —
» ledningar vid kvarteren Julius och Jörgen (tilläggsanslag)	»	5,000: —

till ledningsarbeten i Stadsparken och Slottsgatan	Kr.	20,000: —	N:o 117. Ang. tillstånd för staden att upplägga ett nytt obligationslån
» tillbyggnad vid fattiggården Carlslund	»	250,000: —	
» diverse större gatuarbeten	»	269,300: —	
» nyanläggningar och nyanskaffningar för de tekniska verken	»	215,000: —	
eller tillhopa	Kr.	2,590,050: 25	

I en af Eder med utlåtande den 13 juni 1919 jämte Magistratens i Västerås yttrande öfverlämnad skrift har Drätselkammaren i nämnda stad, under åberopande af Stadsfullmäktiges å sammanträde den 30 januari 1919 fattade beslut, anhållit ej mindre om tillstånd för staden att upplägga ett med högst sex procent ränta löpande obligationslån å 3,000,000 kronor att genom årlig amortering återbetalas under en tid af 40 år från lånets upptagande, med rätt för staden att, sedan 10 år af lånets amorteringstid tilländagått, till fullo inbetala detsamma eller genom ökade amorteringar påskynda dess slutbetalning, än äfven om medgifvande att till gäldande af ofvannämnda beslutade utgifter å 2,590,050 kronor 25 öre äfvensom kostnader å tillhopa 53,680 kronor, hvilka staden fått vidkännas vid upptagandet år 1916 af ett af Kungl. Maj:t den 8 oktober 1915 medgifvet obligationslån å 1,095,000 kronor, omedelbart afyttra obligationer af det ifrågasatta lånet till belopp af 2,645,000 kronor.

I sin ofvannämnda skrift har Drätselkammaren därjämte uppgifvit i fråga om de utgifter för nyanläggningar m. m. för stadens tekniska verk, hvilka enligt ansökningen skulle bestridas genom medel af det ifrågasatta lånet, att staden, jämlikt af Stadsfullmäktige den 30 november 1911 och den 21 december 1916 fattade beslut, för de tekniska verkens anläggningar tillämpade en amorteringsplan, enligt hvilken för de olika anläggningarna bestämts olika amorteringstid, beroende på anläggningarnas beräknade varaktighet, samt att de enligt planen till stadens kassa ingående amorteringsbeloppen afsattes, i den mån de ej åtginge till amortering af motsvarande delar af stadens lån, till en fond, afsedd till förnyelse af anläggningarna.

Efter remiss har Svenska stadsförbundets finansråd den 4 juli 1919 afgifvit utlåtande och därvid anfört bland annat, att finansrådet funnit ofvan åberopade amorteringsplan i stort sedt ungefärligen motsvara de amorteringstider, som finansrådet hittills ansett böra tillämpas i med förevarande liknande fall, dock att en i planen till 50 år beräknad amorteringstid för vissa byggnader borde sättas till högst 40 år och att kostnaderna för anskaffande af mätare till gas- och elektricitetsverken borde gäldas på väsentligt kortare tid än i sagda plan angåfves. Om anslagen för sistnämnda ändamål, hvilka enligt finansrådet tillhandakomna uppgifter kunde beräknas till 235,000 kronor, undantoges från den begärda upplåningen, ansåge sig finansrådet kunna lämna utan erinran framställningen, i hvad densamma afsåge upptagandet af 40-årigt lån för nyanläggningar m. m. för de tekniska verken.

Sedan härefter den efter förhandlingar mellan riksbanken och enskilda bankföretag tillsatta kapitalkontrollnämnden efter anmodan yttrat sig, har Kungl. Maj:t funnit godt medgifva, att Västerås stad må upplägga ett obligationslån å tre miljoner kronor att genom årliga afbetalningar gäldas under loppet af högst fyrtio år från det någon del af de till lånet hörande obligationer blifvit afyttrad; dock att obligationer skola hafva afyttrats senast den 31 oktober 1920, vid äfventyr, att detta medgifvande skall anses hafva förfallit.

N:o 117.

Ang. tillstånd för staden att upplägga ett nytt obligationslån

Därjämte har Kungl. Maj:t, med förklarande, att ofvan omförmälda utgifter å enligt uppgift tillhopa 235,000 kronor för anskaffande af mätare för gas och elektricitet, icke böra gäldas med lånemedel, funnit godt medgifva, att till bestridande af öfriga ofvan angifna, af Stadsfullmäktige redan beslutade utgifter äfvensom omförmälda lånekostnader må omedelbart försäljas obligationer till ett belopp af två miljoner fyrahundratiotusen kronor; hvaremot å återstående lånebeloppet, femhundranittiotusen kronor, obligationer icke må afyttras, med mindre därom i behörig ordning fattadt beslut blifvit, efter underställning, af Kungl. Maj:t godkändt.

Detta får jag, på nådigste befallning, meddela Eder för kännedom och vederbörandes underrättande. Stockholm den 31 oktober 1919.

F. V. THORSSON.

Arvid Nordlindh.

Bestyrkes; Västerås slott i landskansliet den 12 december 1919.

På tjänstens vägnar:

Georg Enhörning.

Västerås 1920, Västm. Alleh:s A.-B:s Tr.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar

1919. Den 30 December XXIV.

N:o 118.

Utgifts- & Inkomststat för Västerås stad

år 1920.

Utgifter:

Brist från sist afslutade räkenskapsår 1918			62,844: 92

1 A. Räntor och lånekostnader.

1. Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

	Resterande lånebelopp	Ränta	
a) *Obligationslån:*			
Upptaget år 1892 à 4 %	201,000: —	8,040: —	
„ „ 1896 à 3.6 %	365,000: —	13,140: —	
„ „ 1902 à 4 %	1,501,000: —	60,040: —	
„ „ 1907 à 4½ %	1,710,000: —	76,950: —	
„ „ 1910 à 4½ %	2,703,000: —	120,712: 50	
„ „ 1916 à 5 %	1,056,000: —	52,800: —	
„ „ 1919 à 6 %	3,000,000: —	179,460: —	511,142: 50
b) *Andra amorteringslån:*			
Upptaget från pensionsförsäkringsfonden:			
År 1916 à 4¾ %	243,084: 09	11,546: 49	
„ 1917 à 4¾ %	245,497: 16	11,661: 12	
„ 1918 à 4¾ %	346,921: 14	16,478: 75	
„ 1918 à 5¼ %	347,274: 77	18,231: 93	57,918: 29
		Transport	569,060: 79

N:o 118.

Budget för 1920.

Utgifter.

			Transport	569,060: 79

2. Andra lån och skulder.

	Resterande lånebelopp	Ränta	
c) *Upplånta medel:*			
från div. fonder (dep. ränta)	190,000: —	9,500: —	
från Sundinska fonden för pauvres honteux och Sundinska beklädnadsfonden à 5 %	50,000: —	2,500: —	
från järnvägsmedelsfonden à 5 %	1,482,297: 52	74,114: 88	
för inköp af gatsten ($^{31}/_{5}$ 1917) à 3 %	52,000: —	1,560: —	
„ ytterligare likvid af gatsten ($^{28}/_{8}$ 19) à 3 %	19,500: —	585: —	
ränteskillnad för i 1896 års obligationslån ingående fonder	50,000: —	500: —	
Vallöfska donationen à 5½ %	20,000: —	1,100: —	
Afgäld till Tuhundra m. fl. häraders tingslag (t. o. m. år 1938) i anledning af inkorporering af S:t Ilian o. Lundby	—: —	500: —	
Afgäld till Badelunda kommun för Hästholmarnes öfverflyttande till staden (17:de året)	—: —	124: —	
Ränta å tillfälliga lån	—: —	60,000: —	150,483: 88
d) *Lånekostnader:* provisioner			1,000: —
		Summa Kronor	720,544: 67

1 B. Lån.

1. Lån, upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

	Ursprungliga lånebeloppet	Resterande lånebelopp	Årets amortering	
a) *Obligationslån:*				
Upptaget år 1892 à 4 %	400,000: —	201,000: —	12,000: —	
„ „ 1896 à 3.6 %	1,000,000: —	365,000: —	38,000: —	
„ „ 1902 à 4 %	2,000,000: —	1,501,000: —	41,000: —	
„ „ 1907 à 4½ %	2,000,000: —	1,710,000: —	32,000: —	
„ „ 1910 à 4½ %	3,000,000: —	2,703,000: —	41,000: —	
„ „ 1916 à 5 %	1,095,000: —	1,056,000: —	11,000: —	
„ „ 1919 à 6 %	3,000,000: —	3,000,000: —	19,000: —*	194,000: —
b) *Andra amorteringslån:*				
Upptaget från pensionsförsäkringsfonden:				
År 1916 à 4¾ %	250,000: —	243,084: 09	2,527: 70	
„ 1917 à 4¾ %	250,000: —	245,497: 16	2,413: 07	
„ 1918 à 4¾ %	350,000: —	346,921: 14	3,225: 11	
„ 1918 à 5¼ %	350,000: —	347,274: 77	2,868: 30	11,034: 18
			Summa Kronor	205,034: 18

*) På grund af felaktig amorteringsplan upptager budgetförslaget här i stället ett belopp af 27,000 kr., hvilket här rättats.

N:o 118. *Budget för 1920. Utgifter.*

2. Fattigvård.

Enligt Bilaga Litt A		621,425: 65
	Summa Kronor	621,425: 65

4 A. Folkskolan.

Enligt Bilaga Litt. B.		1,021,149: 46
	Summa Kronor	1,021,149: 46

4 B. Högre folkskola.

Enligt Bilaga Litt. B.		30,942: —
	Summa Kronor	30,942: —

4 D. Allmänt läroverk.

a) *Underhåll af fastghet*		150: —	
b) *Löner och arvoden:*			
1. Hyresbidrag åt rektor (29/3 1906, 26/11 1908, 28/1 1909, 20/6 1918)	2,000: —		
2. Arvode till simunderv. (20/6 1918)	312: 50		
3. Anslag till terminsafgifter (28/2 1918)	850: —	3,162: 50	
c) *Öfriga utgifter:*			
1. Brandförsäkringspremie		103: 50	3,416: —
		Summa Kronor	3,416: —

4 E. Öfriga undervisnings- och bildningsanstalter.

a) Högre flickskola: Bidrag till lärarinnornas åldesrtillägg och pensionering utöver den enligt Stadsfullmäktiges beslut den 27 aug. 1908 efterskänta räntan å läroverkets lån från stadskassan 5 1/2 % å 30,000 kr. eller 1,650 kr. (31/3 1910, 26/9 1918), förslagsvis	1,600: —		
b) Anslag till årshyran för lokal i gården N:o 109 Västra kvarteret (26/9 1918	750: —		
Transport	2,350: —		

N:o 118.
Budget för 1920. Utgifter.

Transport		2,350: —		
c) Dyrtidstillägg för år 1920 (28/11 1918, 30/12 1919)		9,500: —		
d) Arvode för simundervisning (20/6 1918)		250: —	12,100: —	
e) Anslag till Arbetareinstitutets föreläsningsverksamhet (25/9 1919)		2,000: —		
f) Anslag till Arbetareinstitutets bibliotek		15,350: —	17,320: —	
g) Anslag till Lärlings- och yrkesskolorna för år 1920 (27/11 1919)	41,600: —			
Bostad åt rektor vid elektrotekniska fackskolan...	1,000: —	42,600: —		
h) Tilläggsanslag till Tekniska skolan för år 1919 (25/9 1919)		12,900: —	55,500: —	84,920: —
			Summa Kronor	84,920: —

5. Hälso- och sjukvård.

A. Epidemisjukvården.

a) Extra kristidstillägg för år 1919 (28/8 1919)		400: —	
b) Underhåll av fastigheten		2,500: —	
c) Anskaffning av inventarier (27/11 1919)		10,000: —	
d) Brandförsäkringspremier		200: —	
e) Pension åt f. sjuksköterskan K. Tunell	500: —		
Dyrtidstillägg åt d:o	500: —	1,000: —	14,100: —

B. Andra kostnader för hälso- och sjukvård (samt fosterbarnsnämnden).

a) *Löner och arvoden:*

Aflöningar till 1:ste och 2:dre stadsläkarne och en extra tjänsteläkare, 1:ste hälsopolisen och tre hälsopoliser förslagsvis			20,300: —		
3 distriktsbarnmorskor, lön (30/12 1919)	1,200: —				
Ersättning för bostad	350: —				
Ersättning för bränsle	150: —	1,700: —	5,100: —		
Två stadssjuksköterskor à 700: — (18/12 1913)			1,400: —		
Två stadssjuksköterskor stationerande å Epidemisjukhuset à 600: —			1,200: —		
Ersättning till hälsopoliser för hållande af velociped			200: —	28,200: —	
		Transport		28,200: —	14,100: —

N:o 118. *Budget för 1920. Utgifter.*

Transport		28,200: —	14,100: —
b) Pension till f. stadsbarnmorskan Lina Närström ...		400: —	
c) Extra kristidstillägg för år 1919, (28/8 1919)		2,600: —	
d) Dyrtidstillägg för år 1920, förslagsvis		17,000: —	
e) *Diverse utgifter:*			
1. Barnmorskorna:			
3 telefoner à 80: —	240: —		
Förbrukningsartiklar	600: —		
Bidrag till stadsbarnmorskornas pension	45: —	885: —	
2. Kostnader för skyddkoppsympning		100: —	
3. Telefonafgifter		900: —	
4. Desinfektionskostnader		1,000: —	
5. Tryck- och annonskostnader		1,000: —	
6. Diverse, häri inräknat inköp af matvaror		2,000: —	
7. Anslag till Västerås stads förening mot tuberkulos för upprätthållande af dispensärverksamheten (22/12 1910 och 30/12 1919)		4,000: —	
8. Anslag till fosterbarnsnämnden:			
Annonsering, tryck och blanketter	200: —		
Skjutsar vid besiktningar och diverse andra utgifter	100: —	300: —	
9. Ambulansautomobilen:			
Drift- och underhållskostnader	2,000: —		
Skötsel och underhåll å brandstationen	3,000: —	5,000: —	
10. Premier för olycksfallsförsäkringar		60: —	
11. Hälsovårdsnämndens byrå:			
Hyra för 1920 .... 400: —			
Ett kvartal 1919 .... 100: —	500: —		
Städning, eldning och belysning	375: —	875: —	64,320: —

C. Köttbesiktningsbyrån.

a) *Löner och arvoden:*		
Aflöning till föreståndaren, förslagsvis	3,300: —	
En 2:dre besiktningsman, arvode (28/12 1918)	800: —	
Vaktmästaren, arvode enligt särskild öfverenskommelse utan dyrtidstillägg	1,500: —	
(Bostad, 1 rum och kök med värme och lyse 640: —)		
Bokförare och kassör, lön (18/12 1913)	900: —	
Transport	6,500: —	78,420: —

N:o 118. *Budget för 1920. Utgifter.*

Transport	6,500: —	78,420: —
Biträden vid trikinundersökningen	1,500: —	
b) Extra kristidstillägg för år 1919, (28/8 1919)	500: —	
c) Dyrtidstillägg för år 1920, förslagsvis	4,300: —	
d) *Diverse utgifter:*		
1. Värme, belysning och vatten	700: —	
2. Telefon	120: —	
3. Tvätt	250: —	
4. Underhåll af byggnader	2,000: —	
5. Hyra	3,000: —	
6. Premie för olycksfallsförsäkring	60: —	
7. Diverse oförutsedda utgifter	600: —	19,530: —
Summa Kronor		97,950: —

6. Gator, vägar, planteringar o. d.

A. Gatuläggningen.

a) Kostnader för mindre gatuarbeten	25,000: —		
Afgäld för nubbstensbrott	150: —	25,150: —	
b) Kostnader för följande större gatuarbeten: Östra Järnvägsgatan ... 40,000: — med afdrag af förut anslagna 17,500: —	22,500: —		
c) Stenbro öfver Persbo-bäcken vid norra Ringvägen	6,000: —		
d) Nygatan mellan Kopparbergsvägen och Allégatan	15,000: —		
e) Skolgatan mellan Östra Kyrkogatan och Vasagaten	10,000: —	53,500: —	78,650: —

B. Vägar.

a) Grusning af vägar samt erforderliga vägförbättringar	25,000: —	
b) Ersättning till Tuhundra härads väghållningsdistrikt	937: 93	
c) Inköp af ett grustag å Helgarö	7,000: —	
d) Del af kostnaden för väg till Malma	50,000: —	
e) Inköp af en motorvägvält (28/8 1919)	16,000: —	98,937: 93
Transport		177,587: 93

N:o 118. *Budget för 1920. Utgifter.*

		Transport	177,587: 93

C. Planteringar.

a) *Löner och arvoden:*			
Kontant avlöning till Stadsträdgårdsmästaren och en trädgårdsmästare förslagsvis	5,100: —		
Elever, förslagsvis	4,000: —		
En trädgårdskonsulent, arvode	1,500: —		
Pensionsersättning åt Fru Forsberg	500: —		
Extra kristidstillägg för år 1919 ($^{28}/_{8}$ 1919)	350: —		
Dyrtidstillägg för år 1920, förslagsvis	5,400: —	16,850: —	
b) *Skötsel och underhåll:*			
1. Vasaparken	4,000: —		
2. Stadsparken	2,500: —		
3. Planteringar utmed Hamngatan	1,500: —		
4. Södra Esplanaden, Högre Allm. Läroverket samt plant. mellan Nedre Kyrkogatan vid Kvarntullen och Svartån äfvensom kyrkogårdarne	4,000: —		
5. Planteringar framför Stadshuset, vid komministergården samt vid Konsistoriet och Domkyrkoesplanaden	2,000: —		
6. Rudbecksparken	1,500: —		
7. Djäkneberget	4,000: —		
8. Stallhagen, Mariaberget och Käringberget	2,000: —		
9. Elba och Östra holmen	3,000: —		
10. Botaniska trädgården vid högre allm. läroverket	1,000: —		
11. Slottsparken	800: —		
12. Gräsfrö och lökväxter till alla planteringar	3,000: —		
13. Körslor till alla planteringar	4,000: —		
14. Bränsle till växthusen	2,000: —		
15. Växthus och drifbänkar	1,500: —		
16. Reparation af redskap	1,000: —		
17. Grus till alla planteringar	2,500: —		
18. Tillsyn af svanor och änder i Svartån	500: —		
19. Btandstodsavgifter	74: —		
20. Telefonavgift	150: —		
21. Olycksfallförsäkring af arbetare	100: —		
22. Årsafgift i hembygdsförening	50: —		
23. Premiering af välskötta trädgårdar	250: —		
24. Oförutsedda utgifter	1,000: —	42,424: —	
	Transport	59,274: —	177,587: 93

N:o 118.
Budget för 1920. Utgifter.

	Transport	59,274: —	177,587: 93
c) *Extra utgifter:*			
1. Omläggning af en väg genom Vasaparken och ordnande af dess östra del	4,000: —		
2. Förbättring af vägar på Djäkneberget	4,000: —		
3. Anläggning af park å området mellan nya kyrkogården och kvarteren Julius och Jörgen	7,000: —		
4. Målning af paviljonger, flaggstänger m. m. på Djäkneberget	1,500: —		
5. Nyanskaffning af redskap	1,000: —		
6. Oförutsedda anläggningar	1,000: —	18,500: —	77,774: —

D. **Gatubelysning.**

a) *Gasbelysning*	42,540: —			
b) *Elektrisk belysning*	23,780: —	66,320: —		
Afgår för belysning vid hamnen		1,300: —	65,020: —	
c) Anskaffning af elektriska lampor			7,900: —	72,920: —

E. **Gaturenhållning.**

a) *Gatusopning:*			
1. Bortrensning af ogräs och renhållning (vinterunderhåll och vattning) å gator och allmänna platser		25,000: —	
2. S. k. kapitelhjonen för sopning å allmänna platser:			
13 kvinnor à 300: —	3,900: —		
för sopning å söndagarna under maj—september: 24 dagar à 13: —	312: —	4,212: —	
3. En sopare för sommaren		1,000: —	30,212: —
		Summa Kronor	358,493: 93

7. Afloppsledningar.

Enligt Bilaga Litt. C.	54,300: —
Summa Kronor	54,300: —

N:o 118.
Budget för 1920.
Utgifter.

8 A. Hamnen.

Enligt Bilaga Litt. D.		144,736: 91

8 B. Hamnmaskiner.

(Bil. Litt. D.)

Svängkran N:o 1	5,000: —	
Malmlossningskran N:o 2	5,530: —	
Svängkran N:o 3	3,350: —	
Svängkran N:o 4	2,300: —	16,180: —
Summa Kronor		160,916: 91

20 A. Renhållningsverk.

a) *Anskaffning och underhåll af inventarier:*			
1. Inköp af kärl, förslagsvis	1,500: —		
2. En ny latrinvagn, 2 vinteråkdon, 2 vagnar ombyggda	4,500: —		
3. Beklädnadspersedlar	2,200: —	8,200: —	
4. Komplettering och underhåll af kärl	500: —		
5. Reparation af fordon	2,000: —	2,500: —	10,700: —
b) *Löner och arvoden:*			
Kontanta aflöningar till ordinarie personal: förvaltaren, kontorsbiträde, förman, fodermarsk, 13 renhållningsarbetare och en sopare.			
1. Löner och ålderstillägg	37,600: —		
2. Dyrtidstillägg	43,100: —	80,700: —	
3. Hyra för bostäder till 11 arbetare à 400: —		4,400: —	
4. Extra kontorsbiträde		1,500: —	
5. Extra arbetare		20,000: —	106,600: —
6. Extra kristidstillägg år 1919 (28/8 1919)			7,800: —
c) *Inköp af torfmull*			30,000: —
d) *Stallet:*			
1. Utfodring		12,160: —	
2. Hästskoning		1,000: —	
3. Underhåll af seldon, täcken och presenningar		1,200: —	
4. Försäkringspremie		250: —	14,610: —
Transport			169,710: —

N:o 118.
Budget för 1920.
Utgifter.

	Transport	169,710: —	
e) *Öfriga utgifter:*			
1. Kontorshyra och hyra för förvaltarebostad	2,500: —		
2. Olycksfallsförsäkring	250: —		
3. Trycksaker och kontorsböcker	300: —		
4. Vattenafgift	75: —		
5. Sotning	30: —		
6. Upphämtning af sopor söndagar	720: —		
7. Brandstodsafgifter	150: —		
8. Belysning i stallet, fabriken och kontoret samt värme i förvaltarens bostad och städning å kontoret	900: —		
9. Underhåll af fabriken	300: —		
10. Telefonafgifter	400: —		
11. Läkare och veterinärarvode	250: —		
12. Medicin	600: —		
13. Drifkraft för blandmaskin	1,000: —		
14. Diverse utgifter	2,500: —	9,975: —	179,685: —

10. Svingården.

a) Kraftfoder	20,000: —	
b) Inköp af grisar	3,000: —	
c) Aflöningar	6,500: —	
d) Transport af svinmat till Malma	4,000: —	
e) Ved, lyse och diverse	6,000: —	
f) Arrende för svingården	5,000: —	44,500: —
	Summa Kronor	224,135: —

11. Vattenledningsverk.

Enligt Bilaga Litt. C.	153,900: —
Summa Kronor	153,900: —

12. Gasverk.

Enligt Bilaga Litt. C.	687,000: —
Summa Kronor	687,000: —

13. Elektricitetsverk.

Enligt Bilaga Litt. C.	511,000: —
Summa Kronor	511,000: —

N:o 118.
Budget för 1920. Utgifter.

17. Andra kommunens affärsföretag.

A. Kallbadhuset.

a) Underhåll och reparationer .... 1,000: —

B. Varmbadhuset.

Andel i obligationslån:				
Ränta 10,193: 86				
Amortering 3,474: 33	13,668: 19			
a) 7:de året, kostnaden för inledning af åvatten i badhuset, 5,000 kronor, enligt Stadsfullmäktiges beslut den 29 maj 1913			500: —	
b) *Aflöningar:*				
Aflöningar till föreståndare, maskinist, eldare, biljettförsäljerska, badare, 4 badarskor, 2 vakter i folkbad och simhall samt 2 tvätterskor, förslagsvis	14,700: —			
Provisioner	5,000: —			
c) Extra kristidstillägg för 1919, (28/8 1919)	3,000: —			
d) Dyrtidstillägg för 1920, förslagsvis ...	20,390: —			
e) Arvode till kontrollanten	600: —		43,690: —	
f) *Öfriga utgifter:*				
1. Bränsle	30,000: —			
2. Elektrisk belysning	900: —			
3. Underhåll af inventarier	400: —			
4. „ af linne, nyanskaffning	1,000: —			
5. „ af fastigheten	1,000: —			
6. „ pannor och ledningar ...	800: —			
7. Tvätt, extra hjälp, tvättmedel	1,500: —			
8. Renhållning och städning	300: —			
9. Skrif- och trycksaker	500: —			
10. Badingredienser	500: —			
11. Telefon	180: —			
12. Läksrarvode och medicin	150: —			
13. Brandförsäkringspremie	209: 10			
14. Olycksfallspremie, förslagsvis	100: —			
15. Förbrukningsartiklar	5,000: —			
16. Utskylder	1,050: —			
17. Oförutsedda utgifter	420: 90		44,010: —	
18. Reparation af fastigheten (30/10 1919)			20,000: —	108,200: —
			Transport	109,200: —

N:o 118. *Budget för 1920. Utgifter.*

		Transport	109,200: —

C. Klapphuset.

a) *Underhåll och reparationer:*			
Underhåll af fastigheten		100: —	
b) *Löner och arvoden:*			
Arvode för tillsyn af Klapphuset		100: —	200: —

D. Båttrafiken.

a) *Underhåll och reparationer:*			
Reparation af:			
1. Ångbåten Elba	500: —		
2. „ Arosia	2,500: —		
3. Pråmar	10,000: —	13,000: —	
b) *Anskaffning och underhåll af inventarier:*			
För ångbåten:			
1. Elba	500: —		
2. Arosia	500: —		
3. Pråmarne	2,000: —	3,000: —	
c) *Driftskostnader:*			
1. Smörjoljor m. m. (fördelas vid årets slut)	2,000: —		
Brännolja för motorpråmen	2,000: —		
Bränsle för båtarne	10,000: —	14,000: —	
d) *Aflöningar till:*			
Kapten på Elba, lön	3,000: —		
„ „ Arosia, lön	4,000: —		
2 maskinister à 2,000: —	4,000: —		
Manskap å båtarne, incl. dyrtidstillägg	8,000: —		
5 pråmskeppare à 2,000: —	10,000: —		
1 skeppare å motorpråmen	3,000: —		
1 motorskötare å motorpråmen	2,000: —	34,000: —	
e) *Dyrtidstillägg:*			
Dyrtidstillägg åt kaptener och maskinister å båtarne förslagsvis		11,000: —	
f) *Öfriga utgifter:*			
1. Diverse	2,000: —		
2. ¹/₅ amortering å kostnaderna, kronor 55,000: —, för inköp af ångaren "Arosia" (1:sta året)	11,000: —		
3. ¹/₅ amortering å kostnaderna, kronor 31,000: —, för inköp af pråmar (1:sta året)	6,200: —		
4. Reparation af ångaren Elba	25,000: —	44,200: —	119,200: —
		Transport	228,600: —

	Transport	228,600: —	N:o 118. Budget för 1920. Utgifter.

E. **Vedgården.**

Enligt Bilaga Litt. E.		160,440: —
	Summa Kronor	389,040: —

18. Brandväsendet.

a) *Pensioner:*		
f. brandchefen C. G. Sjöqvist	2,000: —	
f. tornväktaren C. E. Ericsson	75: —	
afl. brandmästaren K. F. Sandbergs änka ([27]/2 1919)	500: —	2,575: —
b) *Löner och arvoden:*		
Aflöning till brandchef, vice brandchef, förste och 2:dre brandmästare, 1 verkstadsförman, 1 förste och 1 andre brandförman, 1 maskinist och 16 brandmän, förslagsvis	45,100: —	
c) Extra kristidstillägg för 1919 ([28]/8 1919)	10,100: —	
d) Dyrtidstillägg för 1920, förslagsvis	53,600: —	108,800: —
e) *Hyra* för bostäder i f. d. borgmästaregården		5,000: —
f) *Kol, ved och lyse*		3,500: —
g) *Stallet:*		
Utfodring och skoning af två hästar		4,000: —
h) *Diverse utgifter:*		
1. Olycksfallsförsäkring för personalen	440: —	
2. Reservanslaget för sjukdomsfall	200: —	
3. Trycksaker och skrifmateriel	500: —	
4. Tvätt, skurning och städning	400: —	
5. Underhåll af brandtelegrafen och ringledningar till reservkåren	450: —	
6. Underhåll af brandredskapen	1,000: —	
7. Underhåll af inventarierna i brandstationen och verkstäderna	600: —	
8. Telefon och telefonsamtal (5 app.)	500: —	
9. Brandstodsafgifter för inventarier	500: —	
10. Läkarearvode och medecin	350: —	
11. Hyra för bostäder åt 2 st. gifta brandmän à 400 kr.	800: —	
12. Benzin och smörjoljor till automobilerna	2,000: —	
13. Skorstensfejaren, lön	25: —	
14. Oförutsedda utgifter	1,000: —	
15. Beklädnad à 250 kr. för 20 man	5,000: —	
15. Reservanslag till semestervikarie	700: —	14,465: —
	Transport	138,340: —

N:o 118. *Budget för 1920. Utgifter.*

		Transport	138,340: —
i) *Brandkårens reserv:*			
Ångsprutechefen		100: —	
Vice d:o		75: —	
1 maskinist		150: —	
2:dre maskinist		75: —	
2 eldare à 40 kronor		80: —	
20 man à 30 kronor		600: —	
Öfningar med manskapet		500: —	
10 hl stenkol à 17: 50 pr hl.		175: —	1,755: —
j) *Allmänna brandstyrkan:*			
Diverse utgifter vid eldsvådor		300: —	
Utgifter vid sprutmönstringar		250: —	550: —
k) *Nyanskaffningar:*			
3,000 m. hacketaltråd		1,000: —	
500 m. slang samt sugslangar		5,000: —	
1 brandskåp		500: —	6,500: —
l) *Fastigheter:*			
8 % å ²/₃ af byggnadskostnaden för brand- och polisstationen 100,000: —	8,000: —		
		Summa Kronor	147,145: —

20. Fastighetsförvaltningen.

A. Egendomar inom stadsplanen.

a) *Rådhuset:*			
1. Underhåll af fastigheten	1,000: —		
2. Anskaffning och underhåll af inventarier	500: —		
3. Öfriga utgifter:			
Brandförsäkringspremier	150: —		
Afgift för 3 st. vattenklosetter	75: —	1,725: —	
b) *Polis- och brandstationen:*			
1. Underhåll af fastigheten	500: —		
2. För införande af värmeledning i öfre våningen	900: —		
3. Öfriga utgifter:			
Brandstodspremier o. vattenafgift	250: —		
Skatter	250: —		
Gaturenhållning	100: —		
Sotning	100: —	2,100: —	
Transport	3,825: —		

N:o 118.
Budget för 1920. Utgifter.

		Transport	3,825: —
c) *Stadshotellet:*			
1. Räntor och amorteringar:			
Andel i obligationslånen:			
Ett års ränta	22,289: 10		
Ett års amortering	15,479: 58		
	38,768: 68		
2. Underhåll af fastighet o. inventarier		3,000: —	
3. Fortsättning af fastighetens reparation		10,000: —	
4. Kostnad för uppvärmning (Häri ingår aflöning och bostad till eldaren.)		30,000: —	
5. Skatter		3,500: —	
6. Brandstodspremier		650: —	
7. Renhållning		1,500: —	
8. Sotning		150: —	
9. Vattenafgift och afgift för 15 st. vattenklosetter à 25: —		500: —	49,300: —
d) *Sundinska huset:*			
1. Underhåll af fastigheten		2,000: —	
2. Skatter		600: —	
3. Brandstodspremier		135: 36	
4. Renhållning och 5. Sotning		150: —	
6. Vattenafgift		150: —	
7. Hyra (afgift till Sundinska fonden för fastighetens öfvertagande af staden)		5,000: —	8,035: 36
e) *Tullhuset:*			
1. Underhåll af fastigheten		100: —	
2. Vattenafgift		25: —	
3. Brandstodspremie och sotning		35: —	160: —
f) *Paviljongen i Stadsparken:*			
1. Underhåll af fastigheten		500: —	
2. Brist i 1919 års anslag		3,500: —	
3. Skatter		40: —	
4. Brandstodspremier		50: —	
5. Sotning		30: —	4,120: —
g) *Gårds- och tomtfastigheter:*			
1. Underhåll af fastigheterna	25,000: —		
2. Skatter	3,000: —		
Transport	28,000: —		65,440: 36

N:o 118.
Budget för 1920.
Utgifter.

Transport	28,000: —		65,440: 36	
3. Brandförsäkringspremier	2,500: —			
4. Renhållning	1,000: —			
5. Sotning	1,200: —			
6. Vattenafgifter	1,795: —	34,495: —		
7. Tilläggsanslag för iordningställande af f. d. Borgmästaregården (30/10 1919)	3,000: —			
Ytterligare behöfligt anslag, förlagsvis	5,000: —	8,000: —	42,495: —	
h) *Hamnmagasinen:*				
1. Underhåll af fastigheterna		500: —		
2. Skatter		1,000: —		
3. Brandstodspremier		87: 48	1,587: 48	
i) *Hamnplanen och materialgården:*				
1. Omkostnader för materialgården m. fl. arbeten		10,000: —		
2. Diverse omkostnader		1,000: —		
3. Justering af spår		5,000: —	16,000: —	
j) *Hamnpaviljongen:*				
1. Underhåll		200: —		
2. Skatter		120: —		
3. Brandförsäkring		50: —	420: —	
k) *Kabinettet:*				
1. Aflöning		1,200: —		
2. Underhåll		100: —		
3. Skatter		50: —		
4. Brandförsäkringsafgift		20: —		
5. Vatten- och klosettafgifter		250: —		
6. Bränsle, lyse och diverse		150: —	1,770: —	127,712: 84

B. Landtegendomar.

Egendomar under eget bruk.

a) *Anskaffning och amortering:*				
1. Anskaffning af redskap, förslagsvis		2,000: —		
2. 3:dje årets amortering af motorplogen (5 år)		2,200: —		
3. 2:dra årets amortering af elektrifiering (5 år)		10,310: 29		
Transport		14,510: 29		127,712: 84

N:o 118. *Budget för 1920. Utgifter.*

Transport		14,510: 29		127,712: 84
4. 2:dra årets amortering af Malma källare (3 år)		1,300: —		
5. 1:sta årets amortering af inventarier och reparation på Kristiansborg (58,000: — under 5 år) ($^{27}/_{2}$ à $^{30}/_{10}$ 1919)		11,600: —	27,410: 29	
b) *Arrenden:*				
1. Arrende för Nordanby	1,500: —			
2. „ „ del af Kungsängen	200: —			
3. „ „ del af Östra utmarken	1,700: —	3,400: —		
4. „ „ Malma		3,000: —		
5. „ „ Kristiansborg		3,000: —	9,400: —	
c) *Aflöningar:*				
1. Till arbetare vid Nordanby		16,000: —		
2. „ „ „ Malma		18,000: —		
3. „ „ „ Kristiansborg		10,000: —		
4. „ bokhållare, förslagsvis		3,600: —	47,600: —	
d) *Produkter af egen skörd:*				
1. Utsäde till:				
Nordanby		4,410: —		
Malma		5,100: —		
Kristiansborg		2,750: —	12,260: —	
e) *Utfodring:*				
1. Till stallet vid:				
Nordanby		9,000: —		
Malma		12,000: —		
Kristiansborg		7,000: —	28,000: —	
2. Till ladugården			16,600: —	
f) *Underhåll och reparationer:*				
1. Underhåll af seldon		1,200: —		
2. „ „ fordon och redskap		2,000: —		
3. „ „ hus		1,500: —	4,700: —	
g) *Öfriga utgifter:*				
1. Hästskoning		1,500: —		
2. Häst- och brandförsäkring		600: —		
3. Driftkostnad för motorplogen		2,500: —		
4. Komposter och pudrett från renhållningsverket		6,500: —		
Transport		11,100: —	145,970: 29	127,712: 84

N:o 118.
Budget för 1920.
Utgifter.

Transport		11,100: —	145,970: 29	127,712: 84
5. Läkare, veterinärer och medicin ...		800: —		
6. Krono-, kommunal- och prästutskylder		1,500: —		
7. Afverkningskostnad för ved	1,700: —			
8. Rotvärde å ved till Nordanby	1,000: —	2,700: —		
9. Hägningskostnad		2,000: —		
10. Diverse utgifter		4,000: —	22,100: —	
h) *Jordförbättringar:*				
Täckdikning, stensprängning och kalkning			4,000: —	
			172,070: 29	
i) *Egendomen Carlsberg:*				
1. Utskylder		1,200: —		
Underhållskostnader		500: —	1,700: —	
j) *Hästholmarne:*				
1. Underhåll af byggnader		500: —		
2. Underhåll af inventarier		200: —		
3. Utskylder		100: —		
4. Brandförsäkringsafgifter		50: —		
5. Diverse utgifter		200: —		
6. Uppförande af en paviljong vid Östra holmen (27/11 1919)		13,000: —		
7. Uppförande af ett regnskydd vid Östra holmen (27/11 1919)		5,500: —		
8. Ordningsman, lön för 4 månader		1,600: —	21,150: —	
k) *Jordar och andra fastigheter:*				
1. Skatter:				
för Kungsängen		300: —		
„ Östra utmarken		400: —		
„ Viksängs villaområde		60: —		
„ Diverse jordägor		1,200: —		
2. Arrenden och afgälder för:				
Gästgifvarevreten i gamla och nya Stohagsjorden efter medelmarkegång		30: —		
s. k. Falkenbergska tomten		200: —		
Upplåten mark till staden af lasarettets område, efter medelmarkegång		30: —		
Upplåten mark af straffängelsets område, efter medelmarkegång		15: —		
Transport		2,235: —	194,920: 29	127,712: 84

N:o 118. *Budget för 1920. Utgifter.*

Transport	2,235: —	194,920: 29	127,712: 84
Afsöndrad mark från straffängelsets område enl. kungl. brefvet den $^{2}/_{11}$ 1873	100: —		
Vasaparken, utgörande lösen för 53.4 hl. spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång	714: 13		
3. Upplåtande till staden enligt Kungl. brefvet den $^{21}/_{9}$ 1900 af:			
1:o) Stadskomministern förut anslagna lönejordar i Kopparbergsvreten, Ängsgärdet och Herrgärdet, utgörande lösen för 20.91 hl. spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång	279: 67		
2:o) Domkyrkosysslomannens förut anslagna lönejord å Trådarön, utgörande lösen för 97.2 liter spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång	13: —		
4. Två fattigvården förut tillhöriga planteringsland	50: —		
5. Mark af Lustigkulls- och Skenvretarne (Koloniträdgårdar)............	165: —		
6. Arrende för Biskopsängarne (Koloniträdgårdar)	350: —		
7. Arrende och andel i utskylder för Bergstrandska jorden	400: —		
l) *Öfriga utgifter:*			
1. Omkostnader för utarrendering af potatislotter	300: —		
2. Omkostnader för stallet och bindplatser å kreaturstorget	1,500: —	6,106: 90	201,027: 19

C. **Skogar.**

a) *Löner och arvoden:*		
Skogvaktaren, lön..	1,000: —	
b) *Dyrtidstillägg för 1920*	2,132: —	
Extra kristidstillägg för 1919 ($^{28}/_{8}$ 1919)..............	600: —	
(Bostad: 2 rum och kök samt vedbrand beräknadt till kronor 485: —.)		
Transport	3,732: —	328,740: 03

N:o 118.
Budget för 1920. Utgifter.

Transport		3,732: —	328,740: 03
c) *Öfriga utgifter:*			
1. Jägmästaren för tillsyn af stadens skogar		200: —	
1. Skogvaktaren för hållande af cykel	50: —		
2. Telefonafgift	80: —	130: —	
3. Hägning	300: —		
Reparation af hägnader	200: —	500: —	
5' Rensning af skogsdiken		300: —	
6. Kulturarbeten:			
Plantor	500: —		
Arbete	500: —	1,000: —	
7. Barkning af asp	450: —		
Röjning för afverkning	200: —	650: —	
8. Oförutsedda utgifter		200: —	6,712: —
		Summa Kronor	335,452: 03

21. **Magistrat och Rådstuvurätt.**

a) *Anskaffning och underhåll af inventarier:*		2,000: —
b) *Löner och arvoden:*		
Löner och ålderstillägg till:		
Borgmästaren, Civilrådmannen, Brottmålsrådmannen, Stadsnotarien, Stadsfiskalen och Stadsvaktmästaren	24,600: —	
Anslag till juridiskt biträde (28/12 1918)	5,000: —	
Anslag för beredande af semester åt borgmästaren, rådmännen och stadsnotarien (30/11 1911)	700: —	
Anslag till skrifbiträde åt Civilrådmannen (28/12 1918)	600: —	
Anslag till skrifbiträde åt Brottmålsrådmannen (28/12 1818)	1,200: —	
Reservationsanslag för tillfälliga biträden för år 1920	1,000: —	33,100: —
d) *Dyrtidstillägg:*		
e) Extra kristidstillägg för år 1919 (28/8 1919)	700: —	
Dyrtidstillägg åt ofvanstående befattningshafvare förslagsvis	18,330: —	19,030: —
f) *Renhållning*		2,000: —
g) *Belysning*		400: —
h) *Uppvärmning*		2,400: —
	Transport	58,930: —

N:o 118. *Budget för 1920. Utgifter.*

		Transport	58,930: —
i) *Öfriga utgifter:*			
1. Tryck- och annonskostnader		5,000: —	
2. Skrifmaterialier och bokbinderiarbeten		4,000: —	
3. Olycksfallsförsäkringspremie för vaktmästaren		20: —	
4, Läkarearvode för stadsvaktmästaren		4: —	
5. Telefonafgifter för ledningar till:			
Borgmästarens ämbetsrum och bostad	290: —		
Civilrådmannen	130: —		
Brottmålsrådmannen	130: —		
Stadsnotarien	130: —		
Rådhusets tambur	300: —		
Stadsvaktmästaren	85: —	1,065: —	10,089: —
j) *Oförutsedda utgifter*			714: —
		Summa Kronor	69,733: —

22. **Kronouppbörds- och exekutionsväsen.**

a) *Anskaffning och underhåll af inventarier:*	500: —	
Inköp af en räknemaskin för stadsfogdekontoret	1,410: —	1,910: —
b) *Löner och arvoden m. m.:*		
Löner och ålderstillägg till:		
Kronouppbördskassören, Stadsfogden, 2 skrifbiträden å kronouppbördskontoret, 5 exekutionsbetjänter förslagsvis	20,300: —	
Arvode åt vikarie under semester åt kronouppbördskassören	150: —	
Anslag till skrifbiträde åt stadsfogden	1,500: —	
Ersättning för tjänstelokal åt d:o	500: —	
Arvode åt vikarie under semester åt stadsfogden	150: —	
Arvode åt mantalsskrifningsombud	1,000: —	
Understöd åt f. fjärdingsmannen Törn för 1920	300: —	23,900: —
c) *Dyrtidstillägg:*		
Dyrtidstillägg åt ofvanstående befattningshafvare förslagsvis	19,800: —	
Extra kristidstillägg för 1919 (28/8 1919)	4,100: —	23,900: —
d) *Kronouppbördskontoret:*		
1. Hyra för tjänstelokal i Rådhusets annex	750: —	
2. Renhållning: Rådhusets annex	400: —	
3. Belysning: d:o	150: —	
4. Uppvärmning: d:o	400: —	1,700: —
	Transport	51,410: —

N:o 118. *Budget för 1920. Utgifter.*

		Transport	51,410: —
e) *Exekutionsbetjänternas tjänsterum;*			
1. Hyra		300: —	
2. Renhållning		200: —	
3. Belysning		30: —	
4. Uppvärmning		200: —	730: —
f) *Öfriga utgifter:*			
1. Tryck- och annonskostnader		500: —	
2. Skrifmateriel och bokbinderiarbeten		1,000: —	
3. Olycksfallförsäkringspremie		140: —	
4. Läkarearvode för exekutionsbetjänterna		20: —	
5. Anslag till exekutionsbetjänterna för hållande af velocipeder		250: —	
6. Telefonafgifter för ledningar till:			
Stadsfogden	300: —		
Kronouppbördskassören	130: —		
Exekutionsbetjänternas tjänsterum	130: —	560: —	2,470: —
g) *Oförutsedda utgifter:*			300: —
		Summa Kronor	54,910: —

23. Polisväsen och fångvård.

a) *Underhåll af inveniarier:*		
Anskaffning och underhåll af inventarier och vapenpersedlar		3,000: —
b) *Löner och arvoden:*		
Löner och ålderstillägg till:		
Poliskommissarien, detektivöfverkonstapeln, 2 öfverkonstaplar, 1 tillsyningsman, 4 detektivkonstaplar, 4 inspektionskonstaplar, 27 ordinarie och 8 extra konstaplar, förslagsvis	104,300: —	
Beklädnad för 4 inspektionskonstaplar, 27 ordinarie och 8 extra konstaplar à 250 Kr. pr man	9,750: —	
Slitningsersättning åt 4 detektivkonstaplar à 125 Kr.	500: —	114,550: —
c) *Pensioner:*		
f. poliskonstapel E. F. Kindblom (22/12 1900)	500: —	
f. patrullkarlen P. E. Löfblad	100: —	
Öfverkonstapel Vretlöfs änka och 3 minderåriga barn (26/6 1919), pensionsersättning	1,000: —	
f. poliskonstapel Asplunds änka, understöd	500: —	2,100: —
	Transport	119,650: —

N:o 118. *Budget för 1920. Utgifter.*

		Transport	119,650: —
d) *Dyrtidstillägg:*			
Dyrtidstillägg åt samtliga befattningshafvare, förslagsvis		103,200: —	
D:o till Kindblom och Löfblad		600: —	
Extra kristidstillägg till samtliga befattningshafvare för senare halfåret 1919 (28/8 1919)		19,542: —	123,342: —
e) *Renhållning:*			
Renhållning inclusive ersättning till brandkåren för snökörning från gården			1,200: —
f) *Belysning:*			450: —
g) *Uppvärmning:*			
Bränsle inclusive ersättning till brandkåren för eldning af ugnarne			3,600: —
h) *Öfriga utgifter:*			
1. Premier för olycksfallsförsäkring		1,000: —	
2. Trycksaker, skrifmateriel och bokbinderiarbeten		1,000: —	
3. Läkarearvode och medicin åt poliskåren		1,000: —	
4. Telefonargifter för ledningar till:			
Polistationen	716: —		
Stadsfiskalen	210: —		
Poliskommissarien	130: —		
D:o (bostad)	200: —		
Detektivöfverkonstapeln	80: —		
Detektivkonstapel	80: —	1,416: —	
5. Extra polisbevakning vid särskilda tillfällen och då en del af polispersonalen är enligt kontrakt beordrad att tjänstgöra å annan ort, beräknas till samma belopp, som ersättningen för sådan tjänstgöring eller		3,150: —	
6. Anslag till ridande polis (31/10 1918)		1,500: —	
7. Oförutsedda utgifter		1,500: —	
8. Fångars vård ooh förplägning å straffängelset		2,000: —	12,566: —
		Summa Kronor	260,808: —

26. Allmänna pensionsförsäkringen.

a) *Pensionsnämnden för Västerås stad:*			
1. Dagtraktamenten för nämndens vice ordförande och ledamöter, 4 kronor för dag förslagsvis		350: —	
2. Arvode åt ordföranden	400: —		
Bidrag åt ordföranden för skrifhjälp	800: —	1,200: —	
	Transport	1,550: —	

N:o 118.
Budget för 1920. Utgifter.

Transport	1,550: —	
3. För läkarbetyg och läkareundersökningar förslagsvis	200: —	
4. Annonser och kungörelser, förslagsvis	200: —	
5. Papper, blanketter och diverse utgifter, förslagsvis	150: —	
6. Arvode åt vaktmästare	100: —	2,200: —
b) *Pensionsnämnden för S:t Ilian:*		
1. Arvode åt ordföranden	100: —	
2. Arvode åt ledamöterna à 4 kr. pr sammanträde	50: —	
3. Tryck- och annonskostnader samt blanketter	75: —	225: —
c) *Pensionsnämnden för Lundby:*		
1. Arvode åt ordföranden	100: —	
2. Arvode åt ledamöterna à 4 kr. pr sammanträde	50: —	
3. Tryck- och annonskostnader m. m.	75: —	225: —
d) *Levererade grundafgifter:*		56,000: —
e) *Bidrag titl pensionstillägg och understöd*		5,500: —
Summa Kronor		64,150: —

27. Öfriga förvaltningskostnader.

A. Stadsfullmäktige och Drätselkammaren.

a) *Anskaffning och underhåll af inventarier*		1,000: —
b) *Löner och arvoden:*		
Löner och ålderstillägg till: Stadens ombudsman, Byggnadschefen, Stadens biträdande ombudsman, Kanslist å ombudsmannaexpeditionen, Stadskamreraren, Stadskassören, Räkenskapsföraren och kontrollanten, Skrifbiträde å ombudsmannaexpeditionen, Stadsinspektoren, 3 arbetsförmän, 1 förrådsförman, 1 rådhusvaktmästare och 3 körkarlar, förslagsvis	64,000: —	
Skrifbiträden å kamrerarekontoret	6,000: —	
Biträde åt Rådhusvaktmästaren, arvode (T. Eng)	1,200: —	
Sifferrevisorn, arvode för revision af stadens räkenskaper (utom vatten- och gasverkens samt fattigvårdens) (30/12 1919)	2,000: —	
Transport	73,200: —	1,000: —

N:o 118. *Budget för 1920. Utgifter.*

Transport		73,200: —	1,000: —
Läkarearvode för rådhusvaktmästaren, förmän, förrådsman och körkarlar		32: —	
Stadens andel i lön till skarprättaren $^{12}/_{32}$ af 200 kr.		75: —	73,307: —
c) *Pension:* f. Stadskamrer B. Carlsson			3,250: —
d) *Dyrtidstillägg åt ofvanstående befattningshafvare o. pensionär* förslagsvis		49,600: —	
e) *Extra kristidstillägg för år 1919* ($^{28}/_{8}$ 1919)		4,900: —	54,500: —
f) *Renhållning:* Rådhuset		2,000: —	
d:o Annexet		400: —	2,400: —
g) *Belysning:* Rådhuset		400: —	
d:o „ Annexet		150: —	550: —
h) *Uppvärmning:* Rådhuset		2,400: —	
d:o „ Annexet		400: —	2,800: —
i) *Öfriga utgifter:*			
1. Tryck- och annonskostnader		15,000: —	
2. Skrifmateriel och bokbinderiarbeten		2,000: —	
3. Olycksfallsförsäkring		200: —	
4. Premie för inbrottsförsäkring		198: —	
5. Telefonafgifter för ledningar till:			
Stadsfullmäktiges ordf.	130: —		
Drätselkammarens „	130: —		
„ kamrerarekontor	190: —		
Ombudsmannens exp. och bostad	260: —		
Bitr. ombudmannens exp. och bostad	260: —		
Stadskanslistens exp.	130: —		
Stadskamrerarens bostad	160: —		
Byggnadschefens exp. och bostad	340: —		
Stadsinspektorens exp. och bostad	218: —		
Arbetsförman Hallström	80: —		
„ Pettersson	80: —	1,978: —	
6. Hyra för tjänstelokaler i Rådhusets annex		750: —	20,126: —
		Transport	157,933: —

N:o 118. *Budget för 1920. Utgifter.*

	Transport	157,933: —		
j) *Stallet:*				
1. Utfodring och skötsel af 3 hästar	6,000: —			
2. Hästskoning och hästförsäkring m. m.	500: —			
3. Oförutsedda utgifter	1,000: —	7,500: —	165,433: —	

B. Byggnadsnämnden.

a) *Anskaffning och underhåll af inventarier*		1,500: —	
b) *Löner och arvoden:*			
Löner och ålderstillägg till:			
Stadsarkitekten och biträdande Stadsingeniören, förslagsvis		8,400: —	
Anslag till ingeniörsbiträden å byggnads- och stadsingeniörskontoren		18,000: —	
c) *Dyrtidstillägg för år 1920 förslagsvis*	8,200: —		
Extra kristidstillägg för år 1919 (28/8 1919)	200: —	8,400: —	
d) *Pension:*			
Till f. Stadsingeniören F. Gevalt (21/2 1919)		3,000: —	
e) *Öfriga utgifter:*			
1. Kostnader för besiktningar	500: —		
2. Handtlangningskostnader	3,000: —		
3. Telefon och postafgifter	150: —		
4. Annonskostnader	200: —		
5. Kostnader för förarbeten till registerkarta	5,000: —	8,850: —	48,150: —

C. Automobiler.

a) *Underhåll och reparationer*	3,000: —	
b) *Löner och arvoden:*		
2 Bilförare, förslagsvis	6,000: —	
c) *Driftskostnader:*		
Benzin och smörjoljor m. m.	7,000: —	
d) *Diverse utgifter:*		
Diverse	500: —	
Inköp af en lastautomobil (28/8 1919)	24,000: —	40,500: —
Summa Kronor		254,083: —

N:o 118.
Budget för 1920. Utgifter.

28. Anslag och bidrag till diverse ändamål.

b) *Sociala ändamål:*

Anslag till filantropiska ändamål:			
1. Arbetsstugan (29/12 1910)	5,000: —		
2. Barnkrubban (28/12 1918)	2,500: —		
3. Barnhemmet (28/12 1918)	1,000: —		
4. Nattherberget	300: —	8,800: —	
4. Anslag till Västmanlands läns arbetsförmedlingsanstalt (30/9 1907 och 30/9 19109		2,000: —	
6. Anslag till Västerås sjukkassors fortsättningskassa (28/12 1909), förslagsvis		3,000: —	
7. Anslag till Västerås sjukkassor och fortsättningskassa (28/11 1918), förslagsvis		13,500: —	
8. Anslag till Barnhemmet "Sparvboet" (21/12 1911 och 28/12 1918)		800: —	
9. Anslag till Hvita bandet för Barnhemmet "Sparvboet" hyra för butiken (23/2 och 21/12 1917)		600: —	
10. Anslag till Frälsningsarméns slumverksamhet (26/10 1916 och 28/12 1918)		400: —	
11. Anslag till frilufts- och folkkonserter till Drätselkammarens förfogande att på lämpligt sätt utdelas		3,000: —	
12. Anslag till Idrottsplatsen å Herrgärdet (18/12 1913)		200: —	
13. Anslag till anordnande af en skridskobana		1,500: —	
14. Anslag till Lifsmedelsnämndens dyrtidsverksamhet för år 1919 (26/6 och 28/8 1919)		30,850: —	
D:o för år 1920, första halfåret		15,000: —	
15. Anslag till uppmätning m. m, af äldre gårdar i Västerås (30/10 1919)		1,000: —	
16. Anslag till Västerås Gymnastikförening (30/10 1919)		1,000: —	
17. Lifsmedelsnämndens brist		370,000: —	
18. Hyresnämnden enl. Bil. Litt. F.		15,000: —	
19. Anslag till skolagningsverkskmhet (30/12 1919)		300: —	466,950: —

b) *Diverse utgifter:*

1. Pension till f. föreståndarinnan för arbetsstugan Sofia Österberg (18/12 1914)	400: —	
2. Premie för olycksfallsförsäkring af stadens arbetare	2,400: —	
3. Läkare och sjukvård åt samma arbetare (19/12 1912)	4,000: —	
4. Kostnader för brandsyn	1,200: —	
5. Årsafgift i Svenska Stadsförbundet à 10 kr. för hvarje 100-tal innevånare (26/3 1908)	2,860: —	
6. Prenumerationsafgift för Svenska Stadsförbundets tidskrift, 60 exemplar (26/10 1911)	600: —	
Transport	11,460: —	466,950: —

N:o 118.
Budget för 1920.
Utgifter.

Transport	11,460: —	466,950: —
7. Representationsanslag ($^{19}/_{12}$ 1912)	1,000: —	
8. Traktamentsersättning åt taxeringsnämndernas ledamöter ($^{30}/_{4}$ 1914 och $^{28}/_{12}$ 1918)	2,200: —	
9. Anslag till biträde åt taxeringsnämndernas ordförande ($^{21}/_{12}$ 1917)	1,000: —	
10. Omkostnader för resor och mindre utredningar ($^{21}/_{12}$ 1917)	3,000: —	
11. Hämtning af postväska, hyra för postfack och utdelning af post vid Lundby kyrka	122: —	
12. Uppförande af en hamnarm vid Kallbadhuset ($^{27}/_{11}$ 1919)	50,000: —	
13. Uppförande af ett garage för lastautomobilerna, förslagsvis	4,000: —	
14. $^{1}/_{5}$ amortering å del af köpesumman för gården Kungsängen N:o 7 (1:sta året)	9,000: —	81,782: —
	Summa Kronor	548,732: —

29. Öfriga oförutsedda utgifter.

a) Förslagsanslag		199,802: 61
	Summa Kronor	199,802: 60

N:o 118.
Budget för 1920. Inkomster.

Inkomster.

1 A. Räntor och aktier.

1. Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

Räntor å:

a) *Obligationslån:*

	Resterande lånebel.	Räntor		
1. Vatten- och Gasverksstyrelsen:				
1892 års lån à 4 %	26,250: —	1,009: 60		
1896 „ „ „ 3.6 %	79,040: —	2,807: 10		
1902 „ „ „ 4 %	50,880: —	2,035: 20		
1907 „ „ „ 4½ %	590,140: —	26,556: 30		
1910 „ „ „ 4½ %	999,380: —	44,629: 20		
1916 „ „ „ 5 %	415,553: —	20,777: 65		
1919 „ „ „ 6 %	809,500: 25	48,570: 02	146,385: 07	
2. Folkskolestyrelsen:				
1892 års lån à 4 %	50,250: —	1,950: —		
1902 „ „ „ 4 %	161,357: 50	6,454: 30		
1907 „ „ „ 4½ %	36,400: —	1,638: —		
1910 „ „ „ 4½ %	301,690: —	13,467: 60		
1916 „ „ „ 5 %	22,900: —	1,145: —	24,654: 90	
3. Fattigvårdsstyrelsen:				
1892 års lån à 4 %	10,050: —	390: —		
1902 „ „ „ 4 %	18,987: 65	759: 50		
1919 „ „ „ 6 %	250,000: —	15,000: —	16,149: 50	
4. Kyrkorådet:				
1896 års lån à 3.6 %	9,420: —		324: 36	
5. Hamnen:				
För äldre hamnbyggnaden à 5 %	31,905: —	1,595: 25		
För nya hamnbyggnaden à 4½ %	166,025: —	7,471: 13		
För hamnbyggnadens fortsättning à 5 % å Kr. 113,000: —	108,975: —	5,448: 75		
För svängkran N:o 1 à 5 %	9,350: —	467: 50		
För malmlossningskran N:o 2 à 5 %	21,250: —	1,062: 50		
För hamnbyggnadens vidare fortsättning	150,000: —	9,000: —	25,045: 13	212,558: 96
			Transport	212,558: 96

N:o 118.
Budget för 1920. Inkomster.

		Transport	212,558: 96
b) *Andra amorteringslån:*			
Upptaget från pensionsförsäkringsfonden: Räntor å af staden utlämnade lån			57,918: 29

2. Andra lån och skulder.

Ränta af Elementarläroverket för flickor å Kr. 4,500: — à 4 1/2 %	202: 50	
Ränta å Vatten- och Gasverksstyrelsens rörelsekapital förslagsvis	42,269: —	
Ränta å beräknad brist i hamnkassan	4,535: 02	
Ränta å kostnaden för hamnbyggnadens fortsättning förslagsvis Kr. 40,000: —	2,400: —	
Ränta å 2,100 kr. lån ur Lundby sockens magasinsfond	99: 50	53,506: 02

3. Aktier.

Utdelning å aktier i Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg Kr. 74,700: — à 5 %	3,735: —	
Ersättning för upphörd utdelning i d:o från järnvägsmedelsfonden	50,000: —	
Utdelning å aktier i A.-B. Arbetarebostäder	11,875: —	65,610: —
	Summa Kronor	389,593: 27

1 B. Lån.

a) *Obligationslån:*

1. Vatten- och Gasverksstyrelsen:

	Resterande lånebelopp	Årets amortering	
Upptaget år 1892 à 4 %	26,250: —	1,820: —	
„ „ 1896 „ 3.6 %	79,040: —	7,100: —	
„ „ 1902 „ 4 %	50,880: —	2,130: —	
„ „ 1907 „ 4 1/2 %	590,140: —	11,040: —	
„ „ 1910 „ 4 1/2 %	999,380: —	15,240: —	
„ „ 1916 „ 5 %	415,553: —	4,330: —	
„ „ 1919 „ 6 %	809,500: 25	7,285: 50	48,945: 50

2. Folkskolestyrelsen:

Upptaget år 1892 à 4 %	50,250: —	3,000: —	
„ „ 1902 „ 4 %	161,357: 50	4,407: 50	
„ „ 1907 „ 4 1/2 %	36,400: —	950: —	
„ „ 1910 „ 4 1/2 %	301,690: —	4,820: —	
„ „ 1916 „ 5 %	22,900: —	250: —	13,427: 50
		Transport	62,373: —

N:o 118.
Budget för 1920. Inkomster.

		Transport	62,373: —	
3. Fattigvårdsstyrelsen:				
Upptaget år 1892 à 4 %	10,050: —	600: —		
„ „ 1902 „ 4 %	18,881: —	518: 65		
„ „ 1919 „ 6 %	250,000: —	2,250: —	3,368: 65	
4. Kyrkorådet:				
Upptaget år 1896 à 3.6%	9,420: —		760: —	
5. Hamnen:				
För äldre hamnbyggnaden.............		3,000: —		
För nya hamnbyggnaden:				
1910 års lån 166,025: —	5,725: —			
1916 „ „ 108,975: —	1,135: —			
1919 „ „ 150,000: —	1,350: —	8,210: —		
För svängkran N:o 1 kapitalåterstod kronor 9,350: —	275: —			
För malmlossningskran N:o 2 kapitalåterstod kronor 21,250: —	625: —	900: —	12,110: —	78,611: 65

b) *Andra amorteringslån:*

Från pensionsförsäkringsfonden:		
Kapitalafbetalningar å af staden utlämnade lån	....	11,034: 18
	Summa Kronor	89,645: 83

Enligt säskild amortdringsplan för Vatten-, Gas- och Elektricitetsverken samt Afloppsledningarna skall till Drätselkammaren inlevereras för att tillgodoföras verkens amoteringsfond		262,023: 69
Från denna fond skall enligt ofvan utbetalas:		
Amortering	48,945: 50	
Ränta	146,385: 07	195,330: 57
Återstår till afsättning		66,693: 12
Enligt särskild amorteringsplan för hamnens maskinerier skall till stadskassan af hamnens medel inlevereras		4,350: —
hvaraf skall enligt ofvan utbetalas:		
Amortering	900: —	
Ränta	1,530: —	2,430: —
Återstår till afsättning		1,920: —

N:o 118.
Budget för 1920. Inkomster.

2. Fattigvård.

Enligt Bilaga Litt. A.	18,650: —
Summa Kronor	18,650: —

4 A. Folkskola.

Enligt Bilaga Litt. B.	277,000: 20
Summa Kronor	277,000: 20

4 B. Högre Folkskola.

Enligt Bilaga Litt. B.	12,820: —
Summa Kronor	12,820: —

5. Hälso- och sjukvård.

a) *Epidemisjukvården:*			
Beräknade inkomster från Landstinget:			
1. Underhållskostnader inklusive extra afgift enl. af 1912 års landsting beslutadt tillägg i kontraktet, förslagsvis för år 1919		30,000: —	
2. Hyra för Epidemisjukhuset för år 1920		30,000: —	60,000: —
b) *Andra kostnader för hälso- och sjukvård:*			
1. Bidrag till barnmorskornss avlöning:			
Af staten	600: —		
„ landstinget	600: —	1,200: —	
2. Betalda utryckningar med ambulansautomobilen		600: —	
3. Bidrag från Ekelundska sjukvårdsfonden		900: —	
4. Bidrag af landstinget till 1:ste stadsläkarens aflöning		3,000: —	5,700: —
c) *Köttbesiktningsbyrån:*			
1. Besiktnings- och vägafgifter			19,530: —
Summa Kronor			85,230: —

N:o 118. *Budget för 1920. Inkomster.*

6. Gator, vägar, planteringar o. d.

6 A. *Gatuläggningen:*

Försäljningsmedel		1,000: —
6 B. *Vägar:*		
Statsbidrag för vägunderhåll		150: —
6 C. *Planteringar:*		
Enligt planteringsnämndens förslag		11,700: —
6 E. *Gaturenhållning:*		
Afgift från skolkassan för renhållning af gatorna vid Skeppar-backs-, Mariabergs- och Djäknebergsskolorna		725: —
	Summa Kronor	13,575: —

8. Hamnen.

A. *Den egentliga hamnen:*			
Enligt Bilaga Litt. D.		144,736: 91	
4. *Hamnmaskiner:*			
Svängkran N:o 1	5,000: —		
Malmlossningskran N:o 2	5,530: —		
Svängkran N:o 3	3,350: —		
Svängkran N:o 4	2,300: —	16,180: —	160,916: 91
		Summa Kronor	160,916: 91

10 A. Renhållningsverket.

1) Försäljning af stallströ och sopor	5,000: —	
2) „ „ torfmullspudrett	40,000: —	
3) „ „ torfmull	4,000: —	
4) För hämtning af latrin och sopor	9,000: —	58,000: —
10 B. *Svingården:*		
Försäljning af fläsk		65,000: —
	Summa Kronor	123,000: —

N:o 118.
Budget för 1920. Inkomster.

11. Vattenledningsverket.

Enligt bil. Litt. C.	161,000: —
Summa Kronor	161,000: —

12. Gasverket.

Enligt bil. Litt. C.	693,740: —
Summa Kronor	693,740: —

13. Elektricitetsverket.

Enligt bil. Litt. C.	586,780: —
Summa Kronor	586,780: —

17. Andra kommunens affärsföretag.

a) *Kallbadhus:*		
Badafgifter		500: —
b) *Varmbadhus:*		
Badafgifter:		
Karbad	18,000: —	
1:sta klass badstu	10,000: —	
Simhall med värmestuga (vinter)	4,000: —	
Simhall med värmestuga (sommar)	7,000: —	
Medicinska bad	5,000: —	
Billighetsbadstu	13,000: —	
Skolbad	3,000: —	
Försålda tvålbiljetter	5,000: —	65,000: —
c) *Klapphuset:*		
d) *Båttrafiken:*		
1. Persontrafik	23,000: —	
2. Godstrafik	54,000: —	77,000: —
e) *Vedgården:*		
Inkomster af vedförsäljning, Bil. Litt. E.		160,440: —
Summa Kronor		302,940: —

N:o 118. *Budget för 1920. Inkomster.*

18. Brandväsendet.

1. Diverse inkomster från verkstäderna	15,000: —	
2. Ersättning för skötsel och underhåll af ambulans-automobilen	3,000: —	
3. Ersättning för snökörning och eldning åt polisen	250: —	
4. Behållning af ersättning för biträde och släckning af eldsvådor	4,000: —	22,250: —
	Summa Kronor	22,250: —

20. Fastighetsförvaltningen.

A. Egendomar inom stadsplanen.

c) *Stadshotellet:*

1. Hyror:

Källarmästare Stomberg	15,000: —		
Värterås Spritbolag	14,000: —		
Sällskapet	2,000: —		
Upplands Enskilda Bank	4,500: —		
A.-Bol. Nya Banken	1,087: 50		
Källarmästare Andersson	200: —		
Barberare Jonsson	800: —	37,587: 50	
2. Afgifter för fästvåningens användande		1,500: —	
3. Hyresgästers andel i kostnaden för uppvärmning		26,000: —	65,087: 50

d) *Sundinska huset:*

Hyresinkomster		7,650: —

e) *Tullhuset:*

Hyra för kontor		1,800: —

f) *Paviljongen i Stadsparken:*

Hyresinkomster		1,250: —

g) *Gårds- och tomtfastigheter:*

Hyror och arrenden för staden tillhöriga gårdar och tomter		109,776: —

h) *Hamnmagasinen:*

Hyror för magasinsutrymmen af:

Axel Ericsson & C:o	5,000: —	
A.-B. J. A. Jönsson & C:o	1,500: —	
Centralföreningen	5,000: —	
Forsby kvarn	2,175: —	
A.-B. Hakon Svensson	2,025: —	
A.-B. Svenska Aduceringsverken	1,650: —	17,350: —
	Transport	202,913: 50

N:o 118.
Budget för 1920. Inkomster.

i) *Hamnplanen:*		Transport	202,913: 50
Platshyror af:			
Hygrell & C:o		1,087: 50	
Tegel- & Murbruks A.-B.		2,348: —	
M. Tössbergs Eftr.		650: —	
Järnhandl. Axel Sundström		812: 50	
Tekniska Byggnadsbyrån		367: 50	
Ingeniör Paul Andersson		200: —	
Grosshandl. G. Laurell		2,425: —	
Karl Backström		2,400: —	
Vatten- & Gasverksstyrelsen		1,050: —	
Myggbo Sågbolag		562: 50	
Järnhandl. A. Olsson		562: 50	
„ A. Rosenlund		367: 50	
Allm. Svenska Elektriska A.-B.		732: —	
D:o för vedgård		1,250: —	
D:o för magasinstomt första året kvittas mot fyllningskostnad		—: —	
A.-B. J. A. Jönsson & C:o		180: —	
Svenska Engelska Mineralolje A.-B.		1,000: —	
Krooks Petroleum- & Olje A.-B.		1,000: —	
A.-B. Motorsprit		1,000: —	
Stadens Vedgård		6,200: —	24,195: —
j) *Hamnpaviljongen:*			
Hyresinkomster			3,000: —
k) *Kabinettet:*			
Inkomster			1,500: —

B. **Stadens landtegendomar.**

1. *Egendomar under eget bruk:*

a) Diverse jordbruksprodukter:				
från Nordanby	44,000: —			
„ Malma	44,040: —			
„ Kristiansborg	30,050: —	118,090: —		
b) Arrende för Malma trädgård		1,200: —		
c) Ladugårdsprodukter		32,000: —		
d) Körningar: af svinat	4,000: —			
extrakörning	14,000: —	18,000: —		
e) Arrende för potatislotter		1,000: —		
f) Hyra för stora byggnaden vid Kristiansborg		2,500: —	172,790: —	
2. *Egendomen Carlsberg*			5,000: —	177,790: —
			Transport	409,398: 50

N:o 118. *Budget för 1920. Inkomster.*

			Transport	409,398: 50
C. **Hästholmarne.**				
1. Hyra för serverings- och villabyggnader å Elba ...			6,000: —	
2. Hyra för serveringspaviljong å Östra holmen			2,000: —	8,000: —
D. **Jordar och andra fastigheter.**				
a) Östra utmarken:				
Arrenden:				
För följande lägenheter: Lilla Stenby, delar af utmarken, del af Enbacken, Nordanby, Nordanby utmarksjord, (stadens landtbruk) ...		3,400: —		
Gustafslätt (F. T. Larsson)		401: —		
Andersbo samt del af utmarken (G. Andersson)		1,180: —		
Sundinska utmarken (C. Johansson)		250: —		
Jakträtten å utmarken (J. V. Ödman och C. Sundin)		30: —		
Kristiansborg (stadens landtbruk)...		3,000: —		
Hofdestalund (E. Johansson)		2,000: —		
Ett område (Folkets Park)...........		70: —		
Malma gård (stadens landtbruk) ...		3,000: —		
Svingården		5,000: —	18,331: —	
b) Västra utmarken:				
Arrenden:				
Byggnadsplatser å det s. k. Käringberget:				
C. G. Sjökvist	35: —			
Ingeniör Schultz	25: —			
Doktor Holm	50: —			
Åhfeldts sterbhus	25: —			
Rich. Blom	30: —			
Jenny Lindhagen	25: —	190: —		
Ett område intill Carlsfrid (C. J. Carlsson)		3: —		
Mindre områden å s. k. Ragvaldsbacke:				
J. A. Telin.................	10: —			
Math. Eriksson	5: —			
Hj. Örtengren	15: —			
C. O. Johansson	10: —			
Rob. Pettersson............	5: —	45: —		
Ett till Hyttan på 50 års tid för rätt till framdragande af järnvägsspår upplåtet område (Masugnsbolaget)		25: —		
Transport		263: —	18,331: —	417,398: 50

N:o 118.
Budget för 1920. Inkomster.

Transport		263: —	18,331: —	417,398: 50
Ett område af Pistolvreten (C. A. Jansson)		20: —		
Områden af Gästgifvarevreten i gamla Stohagsjorden:				
ägofigur 544 och del af 545 (Västerås Skeppsvarf)		540: —		
ägofigur 546 (Västerås Skeppsvarf)		30: —		
„ 512 (G. A. Andersson)		30: —		
Ett område intill Valhalla (Sundemans sterbhus)		10: —		
Ett område intill Solbacken		10: —		
Ett område intill Mälardalen (H. Mörk)		25: —		
Ett område intill Carlsberg:				
Hilda Eriksson	15: —			
Västerås Skeppsvarv:				
för slip	50: —			
„ mark	500: —	565: —	1,493: —	
c) Viksäng:				
Arrende för 9 villatomter, utarrenderade t. o. m. år 1944		360: —		
Kapten H. Slettengren		75: —	435: —	
d) Diverse arrenden:				
f. d. Stadskassörsjorden i Iggebygärdet (Kristiansborgs gård)		35: —		
D:o i Rigärdet (S. Metallverken)		18: —		
D:o å Trådarån (J. A. Hellman)		30: —		
Mark af Gideonsberg och Emaus (Sv. Metallverken)		150: —		
Mark för järnvägsspår till Skultuna och Tillberga (Asea)		75: —		
Domkyrkosysslomannens f. d. lönejord å Trådarön (C. J. Fält)		5: —		
Koloniträdgårdarne vid Lustigkulla		300: —		
„ „ Biskopsängen		750: —		
Mark af Kungsängen (Renhålln.-verket)		200: —		
Kablar och ledningar i stadens gator (Asea)		245: 40		
Mark af Siggesborg för Skultunajärnvägen (C. Vestmans sterbhus)		50: —		
Diverse mindre områden (potatislotter)		2,000: —	3,858: 40	
		Transport	24,117: 40	417,398: 50

N:o 118. *Budget för 1920. Inkomster.*

Transport	24,117: 40	417,398: 50	
e) Arrende för fiskvatten:			
I Västerås-fjärden från Johannesberg till Gustafsvik samt vid Kattskär och Amundgrund	50: —		
Vid Hästholmarne jämte fiskarestugan med jord å Elba	150: —		
Diverse mindre fiskearrenden	66: —	266: —	
f) Hyresmedel:			
Platshyror för:			
Pumphus å Kungsängen (Sv. Metallverken)	50: —		
Två magasinsplatser å Skallberget	20: —		
En paviljong å Kreaturstorget	25: —		
Slaktarvagn. å tomten N:o 6 norra kv.	200: —		
Upplag å Kungs- och Munkängen	750: —		
Vattenkiosken i Vasaparken	100: —		
Fotografiatelier å Kungsängen	25: —		
Andel i plats och hyresmedel från Strömsholms våg	500: —		
Karuseller och skjutbanor m. m. ...	2000: —		
Stallar o. bindplatser å Kreaturstorget	1,000: —		
Hyra för vattenkraften i Svartån ...	3,000: —		
„ „ Köttbesiktningsbyrån	3,000: —		
„ „ Gasverkstomten å Kungsängen	2,773: 80	13,443: 80	37,827: 20

C. **Skogar.**

Försäljningsmedel: Rotvärde af 520 kbm. ved à 10: —	5,200: —
Summa Kronor	460,425: 70

23. Polisväsen och fångvård.

a) Bidrag af staten för extra polisbevakning å landsbyggden till samma belopp som beräknas därför i utgifterna	3,150: —	
b) Bidrag af Systembolaget för tillsyningsmannens för rusdryckshandteringen aflöning	1,200: —	4,350: —
	Summa Kronor	4,350: —

24. Auktionsväsende.

Auktionsprovision	1,000: —
Summa Kronor	1,000: —

N:o 118.
Budget för 1920. Inkomster.

26. Allmänna pensionsförsäkringen.

Influtna grundafgifter		44,000: —
	Summa Kronor	44,000: —

27. Öfriga förvaltningskostnader.

B. Byggnadsnämnden.

Afgifter för af byggnadschefen och stadsarkitekten åt enskilda utförda förrättningar		5,000: —

C. Automobiler.

Inkomster af körningar		16,500: —
	Summa Kronor	21,500: —

30. Allmänna bidrag af staten.

a) Ersättning för brännvinsförsäljningsmedel enl. K. F. den 18/7 1913	74,340: —	
b) Källarfrihetsmedel	349: 05	74,689: 05
Summa Kronor		74,689: 05

31. Diverse inkomster.

a) Bötesmedel	1,500: —	
b) Behållning af influtna registreringsafgifter för handelsfirmor	10: —	
c) Hamnens andel i stadens allmänna kostnader för byggnadschef, bokföring m. m.	2,500: —	
d) Hyror för maskiner, försäljning af stadgar rörande Västerås stad m. m.	4,000: —	8,010: —
Summa Kronor		8,010: —

N:o 118.
Budget för 1920. Inkomster.

32. Skatter.

a) Hundskatt à 15 kr. pr hund		5,000: —	
b) Bevillningsafgifter för offentliga föreställningar (artistskatt)		500: —	
c) Skogsaccis		500: —	
d) Utdebitering af Kr. 8: — för hvarje fulla 100 kr. af 48,305,280: — kr. utgörande under 1919 inom kommunen beräknade inkomst för hvilken bevillning skall erläggas	3,864,422: 40		
hvarifrån afgår beräknad afkortning	100,000: —	3,764,422: 40	
e) Tomtören för tomter å stadens grund samt magasinstomter å hamnområdet		340: —	3,770,762: 40
		Summa Kronor	3,770,762: 40

N:o 118.
Budget för 1920. Sammandrag af utgifts- och inkomststaten.

Sammandrag af Utgifts- och Inkomststaten

för år 1920.

		Utgifter		Inkomster		Öfverskott		Brist	
	Brist från sist afslutade räkenskapsår ...	62,844	92	—	—	—	—	62,844	92
1 a	Räntor m. m.	720,544	67	389,593	27	—	—	330,951	40
1 b	Lån	205,034	18	89,645	83	—	—	115,388	35
2	Fattigvård	621,425	65	18,650	—	—	—	602,775	65
4 a	Folkskolan	1,021,149	46	277,000	20	—	—	744,149	26
4 b	Högre folkskolan	30,942	—	12,820	—	—	—	18,122	—
4 d	Allmänt läroverk	3,416	—	—	—	—	—	3,416	—
4 e	Andra undervisnings- och bildningsanstalter	84,920	—	—	—	—	—	84,920	—
5	Hälso- och sjukvård	97,950	—	85,230	—	—	—	12,720	—
6	Gator, vägar, planteringar o. d.	358,493	93	13,575	—	—	—	344,918	93
7	Afloppsledningar	54,300	—	—	—	—	—	54,300	—
8	Hamnen	160,916	91	160,916	91	—	—	—	—
10	Renhållningsverk och svingård	224,185	—	123,000	—	—	—	101,185	—
11	Vattenledningsverk	153,900	—	161,000	—	7,100	—	—	—
12	Gasverk	687,000	—	693,740	—	6,740	—	—	—
13	Elektricitetsverk	511,000	—	586,780	—	75,780	—	—	—
17	Andra kommunens affärsföretag	389,040	—	302,940	—	—	—	86,100	—
18	Brandväsen	147,145	—	22,250	—	—	—	124,895	—
20	Fastighetsförvaltning	335,452	03	460,425	70	124,973	67	—	—
21	Magistrat och Rådstufvurätt	69,733	—	—	—	—	—	69,733	—
22	Kronouppbörds- och exekutionsväsen ...	54,910	—	—	—	—	—	54,910	—
23	Polisväsen och fångvård	260,808	—	4,350	—	—	—	256,458	—
24	Auktionsväsende	—	—	1,000	—	1,000	—	—	—
26	Allmän pensionsförsäkring	64,150	—	44,000	—	—	—	20,150	—
27	Öfriga förvaltningskostnader	254,083	—	21,500	—	—	—	232,583	—
28	Anslag och bidrag till diverse ändamål	548,732	—	—	—	—	—	548,732	—
29	Oförutsedda utgifter	199,802	61	—	—	—	—	199,802	61
30	Allmänna bidrag af staten	—	—	74,689	05	74,689	05	—	—
31	Diverse inkomster	—	—	8,010	—	8,010	—	—	—
32	Skatter	—	—	3,770,762	40	3,770,762	40	—	—
	Summa	7,321,878	36	7,321,878	36	4,069,055	12	4,069,055	12

Bil. Litt. A.

N:o 118. *Budget för 1920. Fattigvården.*

Utgifts- och Inkomststat
för Västerås fattigvård år 1920.

Utgifter:

A. Allmänna fattigvården.

Beräknad brist för år 1919 (31/8 1919)			60,000: —
a) *Löner och arvoden:*			
Syssloman, lön (25/9 1919)		5,000: —	
Anslag till kontorsbiträde (25/9 1919)		3,000: —	
Vaktmästare, arvode		100: —	8,100: —
b) *Dyrtidstillägg:*			
Dyrtidstillägg åt sysslomannen, förslagsvis			4,000: —
c) *Räntor och amorteringar:*			
1892 års lån:			
ränta	390: —		
amortering	600: —	990: —	
1902 års lån:			
ränta	759: 50		
amortering	518: 65	1,278: 15	
Lån från Sveriges städers hypotekskassa:			
ränta och amortering		800: —	
1919 års lån:			
ränta	15,000: —		
amortering	2,250: —	17,250: —	20,318: 15
d) *Understödskostnader:*			
1. Ordinarie understöd med penningar		150,000: —	
2. Ordinarie understöd in natura		30,000: —	
3. Tillfälliga understöd med penningar		60,000: —	240,000: —
e) *Utackorderade barn m. m.:*			
1. Underhåll och tillsyn af utackorderade barn		25,000: —	
2. Bidrag till kostnader för af barnavårdsnämnden utackorderade barn		2,000: —	
3. Barnasylen		7,000: —	34,000: —
		Transport	366,418: 15

N:o 118.
Budget för 1920. Fattigvården.

	Transport	366,418: 15	
f) *Anstaltsvård:*			
1. Hospitalsvård	8,000: —		
2. Lasarettskostnader	2,000: —		
3. Andra sjukvårdskostnader såsom afgifter till vanföreanstalter m. m.	3,000: —	13,000: —	
g) *Diverse omkostnader:*			
1. Återbetalningar till främmande kommuner	10,000: —		
2. Medikamenter	4,000: —		
3. Diverse utgifter	1,500: —		
4. Diakonissan, årsanslag	10,000: —	25,500: —	
h) *Oförutsedda utgifter*		10,000: —	414,918: 15

B. Ålderdomshemmet Karlslund.

a) *Löner och arvoden:*			
Löner och ålderstillägg åt föreståndaren, portvakten och maskinisten, förslagsvis	6,225: —		
Husmodern, lön (21/12 1911)	500: —		
Kokerskan, lön	420: —		
Sjuksköterskan, lön	600: —		
3 sköterskebiträden à 300: —	900: —		
2 tjänsteflickor à 300: —	600: —		
1 tvätterska (utan dyrtidstillägg)	900: —		
Predikanten, arvode	300: —	10,445: —	
b) *Dyrtidstillägg:*			
Dyrtidstillägg åt ofvanstående löntagare, förslagsvis	8,800: —		
Extra kristidstillägg för år 1919 (28/8 1919)	600: —	9,400: —	
d) *Hushållet:*			
Diverse matvaror (enl. spec. förteckning)	69,512: 50		
Matpengar till tjänstepersonalen	1,500: —	71,012: 50	
e) *Renhållning:*			
Tvättmedel (såpa, tvål och tvättpulver)	3,150: —		
Torfmull m. m.	150: —	3,300: —	
f) *Inventarier:*			
Inköp af möbler till sysslomannakontoret		1,000: —	
	Transport	95,157: 50	414,918: 15

N:o 118. *Budget för 1920. Fattigvården.*

Transport	95,157: 50	414,918: 15	
g) *Underhåll af inventarier:*			
Underhåll af sängkläder, linne och diverse materialier m. m.		4,500: —	
h) *Underhåll af fastigheter:*			
Reparation och underhall af ålderdomshemmets hus	2,500: —		
Förändring af sysslomannabostaden	1,600: —	4,100: —	
i) *Förbrukningsartiklar:*			
Sänghalm	150: —		
Snus	800: —		
Vattenafgifter	400: —		
Beklädnadskostnader	5,000: —		
Foder till 1 häst och 12 st. svin	1,500: —	7,850: —	
j) *Bränsle:*			
1,200 kbm. ved à 20: —	24,000: —		
200 hl. koks à 7: —	1,400: —	25,400: —	
k) *Belysning:*			
Elektrisk belysning och gasförbrukning		1,600: —	
l) *Diverse omkostnader:*			
Sjukvårdsartiklar och medicin	4,000: —		
Begrafningskostnader	1,900: —		
Flitpenningar åt understödstagare för utförda arbeten	400: —	6,300: —	
m) *Anslag beviljade af Stadsfullmäktige den 28/8 1919 till:*			
Inköp af inventarier för nybyggnaden	25,000: —		
Inredning af kök och inrättande af ångkök	34,100: —		
Inredning af maskinistbostad	2,500: —	61,600: —	206,507: 50
		Summa Kronor	621,425: 65

N:o 118.
Budget för 1920. Fattigvården.

Inkomster:

A. **Allmänna fattigvården.**

f) *Anstaltsvård:*

Bidrag af landstinget till utgifter för anstaltsvård enligt §§ 40 och 42 i lagen om fattigvården den 14 juni 1918		10,000: —	
n) *Arrenden och afgälder:*			
Arrende för två planteringsland		50: —	
o) *Diverse inkomster:*			
Tillfälliga inkomster och återbetalningar	1,500: —		
Andel af böter	100: —	1,600: —	11,650: —

B. **Ålderdomshemmet Karlslund.**

d) *Hushållet:*

Bidrag för mat af betalande understödstagare	4,800: —	
För af understödstagare verkställda arbeten	1,000: —	
Pensionsunderstöd för å ålderdomshemmet intagna understödstagare	1,200: —	7,000: —
Drätselkammaren:		
Inkomst af uttaxerade medel		602,775: 65
	Summa Kronor	621,425: 65

Bil. Litt. B. **N:o 118.** *Budget för 1920: Folkskolan.*

Utgifts- och inkomststat

för Västerås folkskolor år 1920.

Utgifter:

Ommålning och reparation af Djäknebergsskolan (26/6 1919)				25,000: —
Reparation af värmeledningen i Lundby kyrkskola (25/9 1919)				3,000: —
a) Underhåll och reparation af fastigheter				25,000: —
b) Anskaffning och underhåll af inventarier				7,000: —
c) *Löner och arvoden:*				
Folkskoleinspektören, lön förslagsvis		5,000: —		
Ett ålderstillägg		500: —	5,500: —	
Folkskollärare:				
5 ord. lärare (Valter, Ahlm, Bohlin, Dahlberg o. Näslund) lön à kr.	3,618: —			
3 ålderstillägg	900: —	4,518: —	22,590: —	
1 ord. lärare (Vallander) lön	2,318: —			
3 ålderstillägg	900: —		3,218: —*)	
5 ord. lärare (Andrén, Rudkvist Krantz, Granér o. Leontein) lön à kr.	3,596: —			
2 ålderstillägg	600: —	4,196: —	20,980: —	
6 ord. lärare (Lindberg, Norman, Olsson, Sjöholm, Pettersson o. Ekroth) lön à kr.	3,574: —			
1 ålderstillägg	300: —	3,874: —	23,244: —	
2 ord. lärare (Karlsson o. Segerström) lön à kr.	2,274: —			
1 ålderstillägg	300: —	2,574: —	5,148: —*)	
8 ord. lärare (Vallström, Karlfors, Sigroth, Magnusson, Jäderlund, Bergh, Lindgren och Carlsson) lön à kr.	3,553: —		28,424: —	
1 ord (ej tillsatt) lön pr. ½ år			1,776: 50	
		Transport	110,880: 50	60,000: —

*) Bostad och bränsle in natura 1,300: —.

N:o 118.
Budget för 1920.
Folkskolan.

		Transport	110,880:50	60,000:—
1 e. o. lärare, lön à kr.		2,424:—		
3 „ lön pr 1/2 år à kr.	1,212:—	3,636:—	6,060:—	
Folkskollärarinnor:				
8 ord. lärarinnor (Svanholm, Hammarskiöld, Fröman, Boman, Fernqvist, Svanbom, Kolmodin och Köhlberg) lön à kr.	2,982:—			
3 ålderstillägg	600:—	3,582:—	28,656:—	
1 ord. lärarinna (Persson) lön à kr.	2,082:—			
3 ålderstillägg	600:—		2,682:—*)	
2 ord. lärarinnor (Hellman o. Maunsbach) lön à kr.	2,967:—			
2 ålderstillägg	400:—	3,367:—	6,734:—	
4 ord. lärarinnor (F. Bostrand, E. Bostrand, Bolin och Andersson) lön à kr.	2,953:—			
1 ålderstillägg	200:—	3,153:—	12,612:—	
2 ord. lärarinnor (Eriksson o. Verner) lön à kr.	2,053:—			
1 ålderstillägg	200:—	2,253:—	4,506:—*)	
11 ord. lärarinnor (Ahlstedt, Pettersson, Karlsson, Isacsson, Anna Eriksson, Emanuelsson, Sigroth, Hjelmqvist, Elsa Eriksson, Frend och Råström) lön à kr.	2,938:—		32,318:—	
2 ord. lärarinnor (ej tillsatta) lön pr 1/2 år à kr.	1,469:—		2,938:—	
2 e. o. lärarinnor lön à kr.	2,209:—		4,418:—	
2 „ lön pr 1/2 år à kr.	1,104:50		2,209:—	
Småskollärarinnor:				
14 ord. lärarinnor (O. Bergh, Lennmalm, E. Eriksson, Norling, Ahlström, E. Karlsson, A. Pettersson, A. S. Eriksson, Granath, E. Svensson, Vahlberg, Rudkvist, Sjöholm och Lundeberg) lön à kr.	1,920:—			
3 ålderstillägg	450:—	2,370:—	33,180:—	
		Transport	247,193:50	60,000:—

*) Bostad och bränsle in natura 900 kr.

N:o 118. *Budget för 1920. Folkskolan.*

		Transport	247,193: 50	60,000: —
5 ord. lärarinnor (Almberg, Lagrelius, Boije, S. Söderholm och T. Söderholm) lön à kr.	1,909: —			
2 ålderstillägg	300: —	2,209: —	11,045: —	
4 ord. lärarinnor (Larsson, Nilsson, H. Eriksson och Sjölund) lön à kr.	1,309: —			
2 ålderstillägg	300: —	1,609: —	6,463: —*)	
13 ord. lärarinnor (Ringdahl, Andersson, M. Carlsson, Ellen Svensson, H. Ohlsson, E. Bergh, Lundgren, L. Eriksson, Nordkvist, S. Eriksson, Källbäck, S. Svensson och Maria Svedin) lön à kr.	1,898: —			
1 ålderstillägg	150: —	2,048: —	26,624: —	
1 ord. lärarinna (Bäck) lön å kr.	1,309: —			
1 ålderstillägg	150: —		1,459: —*)	
5 ord. lärarinnor (G. Olsson, Hultcrantz, A. Söderholm, H. Eriksson, Thunell) lön å kr.	1,887: —		9,435: —	
Lärare i slöjd och huslig ekonomi:				
1 lärare i slöjd (Brandt) lön å kr.	2,750: —			
3 ålderstillägg	900: —		3,650: —	
1 lärare i slöjd (Ljung) lön å kr.	2,750: —			
2 ålderstillägg	600: —		3,350: —	
1 lärare i skomakerislöjd (Hammarsten) lön å kr.	2,750: —			
1 ålderstillägg	300: —		3,050: —	
1 lärare i skomakerislöjd (Karlsson) lön å kr.			2,750: —	
2 lärarinnor i slöjd (Vahlbäck och Molander) lön å kr.	2,020: —			
3 ålderstillägg	450: —	2,470: —	4,940: —	
2 lärarinnor i slöjd (Lindqvist och Vahlström) lön å kr.	2,009: —			
2 ålderstillägg	300: —	2,309: —	4,618: —	
3 lärarinnor i slöjd (Hahr, Schenström och Vimnell) lön å kr.	1,998: —			
1 ålderstillägg	150: —	2,148: —	6,444: —	
		Transport	331,021: 50	60,000: —

*) Bostad och bränsle in natura 600 kr.

N:o 118.
Budget för 1920. Folkskolan.

Transport		331,021: 50	60,000: —
2 lärarinnor i slöjd (Morberg och Palmén) lön à kr.	1,987: —	3,974: —	
1 lärarinna i huslig ekonomi (Tunell) lön à kr.	2,220: —		
3 ålderstillägg	450: —	2,670: —	
1 lärarinna i huslig ekonomi (Granér) lön à kr.	2,200: —		
2 ålderstillägg	300: —	2,520: —	
1 lärarinna i huslig ekonomi (Karlsson) lön à kr.		2,220: —	342,405: 50

d) *Diverse undervisningsarvoden:*

För undervisning i slöjd (gossar)	9,000: —	
Till slöjdlärarinnor för öfvertidsundervisning	900: —	
Vikariearvoden	10,000: —	
Till lärare i fortsättningsskolan	7,520: —	
Privatläsning	600: —	28,020: —

e) *Vaktmästare, eldare och städerskor:*

Löner och ålderstillägg åt vaktmästarna vid folkskoleexpeditionen, Herrgårdsskolan, Djäknebergsskolan och Korsängsskolan förslagsvis	5,850: —	
Vaktmästaren vid Jakobsbergs skola (Blomkvist) arvode	1,375: —	
Vaktmästaren vid Hammarby skola (Vedlund) arvode	1,375: —	
Städerskan i Herrgårdsskolan (M. Johansson) arvode (Bostad, bränsle och lyse in natura 160:—)	900: —	
Städerskan i Herrgårdsskolan (Ekman) arvode	812: —	
„ i „ (Ekström) „	812: —	
„ i Norra slöjdskolan (L. Andersson) arvode (Bostad, bränsle o. lyse in natura 160:—)	312: —	
„ i Djäknebergsskolan (Sahlkvist) arvode	1,000: —	
„ i Skepparbacksskolan (Torell) „	1,550: —	
„ i Mariabergsskolan (A. Eriksson) „	750: —	
„ i Korsängsskolan (M. Andersson) „	812: —	
„ i „ (Redin) „	812: —	
„ i „ (M. Andersson) „	812: —	
„ i Rosenlunds skola (Ramström) „	562: —	
„ i Lundby kyrkskola (B. Larsson) „	562: —	
Läkarearvode för vaktmästare samt städerskor à kr. 8: —	112: —	18,408: —
	Transport	448,833: 50

N:o 118. *Budget för 1920. Folkskolan.*

	Transport		448,833: 50
f) *Diverse arvoden:*			
Till skolläkare		2,000: —	
„ simläraren		1,250: —	
„ simlärarinnan		1,000: —	
„ 3 tillsyningslärare å 500 samt 2 å 100 kr.		1,700: —	
„ tillsyningslärare i slöjd för gossar		500: —	
„ „ i „ „ flickor		500: —	
„ skrivbiträde å folkskoleexpedition		500: —	
„ gymnastikinstruktör och instruktris å 600 kr.		1,200: —	
„ bibliotekarie för lärjungebiblioteket		250: —	
För hämtning af skolbarn		300: —	9,200: —
g) *Pensioner:*			
Till f. folkskolläraren C. L. Lindqvist		800: —	
„ „ P. V. Verkelin		800: —	
„ „ J. P. Malmberg		800: —	
„ „ F. Söderholm		800: —	
„ f. småskollärarinnan M. Holm		500: —	
„ „ E. Hallin		390: —	
„ „ J. Kjellin		600: —	
„ „ H. Törngren		390: —	
„ f. slöjdlärarinnan E. Hellström		910: —	
„ f. vaktmästaren K. G. Lönnborgs änka		200: —	
„ f. städerskan L. Pettersson		200: —	
„ „ C. Svedin		300: —	
„ „ E. Froberg		300: —	6,990: —
h) Dyrtidstillägg för år 1920 till befattningshafvare och pensionärer förslagsvis			269,840: —
i) Extra kristidstillägg för 1919 (28/8 1919)			4,450: —
j) 61 tjänsters pensionsafgift hos småskollärarnas m. fl. ålderdomsunderstödsanstalt å kr. 18: —			1,098: —
k) Premier för olycksfallsförsäkring			1,290: —
l) *Skolträdgårdarna:*			
Trädgården vid Västgötegatan:			
Omkostnader	550: —		
Arvode till trädgårdsläraren	600: —	1,150: —	
Anslag till vård av planteringar och gårdar vid Djäknebergs-, Skepparbacks- och Mariabergsskolorna (incl. arvode till vårdaren 50 kr.)		650: —	
Transport		1,800: —	741,701: 50

N:o 118.
Budget för 1920. Folkskolan.

Transport		1,800: —	741,701: 50
Herrgårdsskolan:			
Omkostnader	1,250: —		
Arvode till trädgårdsläraren	600: —	1,850: —	
Anslag till vård af planteringar och gårdar vid Herrgårdsskolan och Norra slöjdskolan (incl. arvode till vårdaren 50 kr.)		1,000: —	
Korsängsskolan:			
Omkostnader	1,800: —		
Arvode till trädgårdsläraren	900: —	2,700: —	
Anslag till vård af skolgårdarna och parken vid Korsängsskolan (incl. arvode till vårdaren 50 kr.)		650: —	
Hammarby skola:			
Omkostnader	1,000: —		
Arvode till trädgårdsläraren	150: —	1,150: —	
Omkostnader vid Jakobsbergs skola		300: —	
„ „ Lundby kyrkskola		500: —	9,950: —
m) *För undervisningsmateriel till skolbarnen:*			
Materiel till läs- och skrifämnen		38,000: —	
Slöjdmateriel för gossar		4,000: —	
„ „ flickor		18,000: —	
Förbrukningsmateriel för skolköken		6,000: —	66,000: —
n) *Undervisningsmateriel för skolornas förråd*			7,000: —
o) *Anslag för undervisning i instrumentalmusik*			400: —
p) *Tandklinik:*			
Lokalhyra		500: —	
Tandläkare lön à kr.	6,000: —		
Dyrtidstillägg (förslagsvis)	3,948: —	9,948: —	
Arvode till biträde		2,000: —	
Förbrukningsartiklar (förslagsvis)		1,000: —	
Ljus och bränsle		500: —	
Eldning och renhållning (40 kr. i mån.)		360: —	14,308: —
Trycknings- och annonskostnader			5,000: —
q) *Lärare- och lärjungebiblioteken:*			
Lärarepersonalens bibliotek		600: —	
Lärjungebiblioteket		750: —	
Anslag till Västmanlands läns pedagogiska bibliotek		50: —	1,400: —
Transport			845,759: 50

N:o 118. *Budget för 1920. Folkskolan.*

	Transport		845,759: 50
r) *Stipendier:*			
Bidrag till studieresor och fortbildningskurser för lärarepersonalen	1,500: —		
Bidrag till skolresor för lärjungarna	500: —		2,000: —
s) *Skomakerislöjd och skolkängor*	6,000: —		
Lokalhyra	300: —		
Eldning och städning	300: —		6,600: —
t) *Vatten, värme och belysning:*			
Vattenafgifter	600: —		
Uppvärmning	45,000: —		
Belysning	5,000: —		50,600: —
u) *Skolbad:*			
Aflöning till baderskor	1,000: —		
Handdukstvätt och tvål	1,200: —		2,200: —
v) *Renhållning:*			
Skurning och rengöring samt tvätt	7,000: —		
Renhållning af gårdar	800: —		
Renhållning m. m. af gatorna utanför Skepparbacks-, Mariabergs- och Djäknebergsskolorna samt lärarebostaden	725: —		
Sotning	600: —		9,125: —
x) *Diverse utgifter:*			
Brandstodsafgifter	1,500: —		
Telefonafgifter	1,500: —		
Skötsel af ur	50: —		
Smärre reparationer å materiel och inventarier m. m.	3,500: —		
Barnbespisning (förslagsvis)	20,000: —		
Anslag till föreningen Västerås skollofskolonier	7,000: —		
Hyra för skollokaler i Hvasserska gården	750: —		
Eldning och renhållning därstädes	240: —		
Oförutsedda utgifter	7,735: 50		42,275: 50
y) *Barnavårdsnämnden:*			
För barn vid Hall	2,000: —		
För utackordering i enskilda hem	5,000: —		
Arvode till sekreteraren	750: —		
Arvode till ombudsman och barnavårdsmän	7,500: —		
Diverse oförutsedda utgifter	2,000: —		17,250: —
	Transport		975,810: —

N:o 118.
Budget för 1920.
Folkskolan.

			Transport	975,810: —
z) *Ränta och amortering å obligationslån:*				
1892 års lån:				
1:a halfårets ränta å 50,250 kr. å 4 %	1,005: —			
2:a halfårets ränta å 47,250 kr. å 4 %	945: —	1,950: —		
Amortering		3,000: —	4,950: —	
1902 års lån:				
1 års ränta å 161,352: 50 kr. å 4 %		6,454: 10		
Amortering		4,407: 50	10,861: 60	
1907 års lån:				
1 års ränta å 36,400 kr. å 4 ½ %		1,638: —		
Amortering		950: —	2,588: —	
1910 års lån:				
1:a halfårets ränta å 301,690 kr. å 4½ %		6,788: 03		
2:a „ „ å 296,870 „ å 4½ %		6,679: 57		
Amortering		4,820: —	18,287: 60	
1916 års lån:				
1 års ränta å 22,900 kr. å 5 %		1,145: —		
Amortering		250: —	1,395: —	
Lundby församlings lån:				
Prästerskapets änke- och pupillkassa:				
Ränta och amortering			1,299: 06	
Västmanlands läns sparbank:				
Kapital kr. 14,101: 97 å 6 %:				
Ett års ränta		846: 12		
Ett års amortering		129: 88	976: —	
Kapital kr. 38,381: 05 å 6 %:				
Ett års ränta		2,302: 87		
Ett års amortering		449: 33	2,752: 20	43,109: 46
1.5 % å förskott på statsbidrag				2,230: —
			Summa Kronor	1,021,149: 46

N:o 118. *Budget för 1920. Folkskolan.*

Inkomster:

Statsbidrag:

Till folkskolan:

För 6 ord. lärare å kr. 2,810: —	16,860: —		
„ 5 „ „ å „ 2,510: —	12,550: —		
„ 9 „ „ å „ 2,210: —	19,890: —		
„ 8 „ „ å „ 1,910: — o. 1 å 955: —	16,235: —		
„ 1 e. o. „ å „ 1,550: — „ 3 å 775: —	3,875: —		
„ 9 ord. lärarinnor å „ 2,310: —	20,790: —		
„ 2 „ „ å „ 2,110: —	4,220: —		
„ 6 „ „ å „ 1,910: —	11,460: —		
„ 12 „ „ å „ 1,710: —	20,520: —		
„ 2 e. o. „ å „ 1,350: — o. 2 å 675: —	2,700: —	129,100: —	

Till småskolan:

För 14 ord. lärarinnor å kr. 1,530: —	21,420: —	
„ 9 „ „ å „ 1,380: —	12,420: —	
„ 13 „ „ å „ 1,230: —	15,990: —	
„ 6 „ „ å „ 1,080: —	6,480: —	56,310: —

För lärarepersonalens dyrtidstillägg	60,000: —
Till fortsättningsskolan	1,950: —

Till slöjdundervisningen:

För gossar: 45 grupper å kr. 146: 88	6,609: 60	
„ flickor: 70 „ å „ 146: 88	10,281: 60	16,890: 20

Till undervisning i huslig ekonomi:

18 kurser å kr. 229: 50	4,131: —
Till lärjungebiblioteket	150: —
Barnbespisningen, anslag från Vahlbeckska fonden	2,000: —

Arrendemedel:

För jord å Iggebygärdet och äng å Trådarön (Staubska fonden)	37: —

Hyresmedel:

För bostäder till lärare	4,000: —

Barnavårdsnämnden:

Af fattigvårdsstyrelsen för barn vid Hall	800: —	
„ „ „ utackorderade barn	1,200: —	
Statsbidrag	432: —	2,432: —
	Summa Kronor	277,000: 20

N:o 118.
Budget för 1920. Folkskolan.

Utgifts- och inkomststat

för Högre folkskolan år 1920:

Utgifter:

Arvode till skolans rektor		925: —	
1 ord. lärare (Fröier) lön å kr.	4,812: —		
2 ålderstillägg	800: —	5,612: —	
1 ord. lärarinna (Månsson) lön å kr.	4,024: —		
2 ålderstillägg	600: —	4,624: —	
1 ord. lärare (ej tillsatt) lön å kr.		4,812: —	
Dyrtidstillägg till 3 ord. lärare		8,319: —	
Arvode till timlärare och sjukvikarie		2,000: —	
„ „ slöjdlärare		350: —	26,642: —
Undervisningsmateriel			3,000: —
Trycknings- och annonskostnader samt diverse utgifter			800: —
		Summa Kronor	30,942: —

Inkomster:

Statsbidrag till aflöning af rektor och lärare	12,650: —
Statsbidrag till slöjd	170: —
Summa Kronor	12,820: —

N:o 118.
Budget för 1920. Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Bil. Litt. C.

Utgifts- och inkomststat

för

Vatten-, Gas- och Elektricitetsverken samt Afloppsledningarna år 1920.

Utgifter för verkens gemensamma förvaltning:

Löner och arvoden:

Kontanta aflöningar till föreståndaren, 2 assistenter, 1 kamrerare, 1 bokhållare, 1 kassörska, 1 förrådsförman, 3 kontorsbiträden af 1:sta klass, 1 kontorsbiträde af 2:dra klass, 3 skrifbiträden, 2 inkasserare och 4 mätareafläsare, förslagsvis		52,700: —
Ritbiträden, förslagsvis		2,400: —
Siffergranskare		600: —
Springpojkar		1,500: —
	Kronor	57,200: —
Dyrtidstillägg, förslagsvis		46,800: —
	Summa Kronor	104,000: —

Däraf påföres:

Vattenverket	23,000: –	
Gasverket	23,000: —	
Elektricitetsverket	40,000: —	
Afloppsledningarna	7,800: —	
Installetionsarbeten	10,200: —	104,000: —

Diverse utgifter:

Läkarearvode, sjukhjälp, medicin	7,000: —	
Olycksfallsförsäkring	1,000: —	
Räkenskapsböcker, skriv- o. ritmaterial, annonser m. m.	10,000: —	
Telefonafgifter och aflöning till telefonist	5,500: —	
Renhållning, eldning, städning och belysning	8,000: —	
Brandstodsafgifter för samt underhåll af kontors- och förrådsbyggnader, inventarier och verktyg	6,000: —	
Diverse, såsom resor, föreningsafgifter m. m.	1,500: —	39,000: —
Summa Kronor		39,000: —

N:o 118. *Budget för 1920. Vatten- och Gasverksstyrelsen.*

Däraf påföres:

Vattenverket	8,500: —	
Gasverket	8,500: —	
Elektricitetsverket	14,500: —	
Afloppsledningarna	3,500: —	
Installationsarbeten	4,000: —	39,000: —

Vattenverket.

Inkomster:

Afgifter för vatten samt hyror för mätare	158,000: —
Installationsarbeten	2,500: —
Ränteinkomster	500: —
Summa Kronor	161,000: —

Utgifter:

Driftkostnader:

Elektrisk ström, kol, smörjoljor m. m.			21,600: —

Underhållskostnader:

Fastigheter, maskiner, ledningsnät, mätare m. m.			13,500: —

Aflöningar och pensioner:

Förvaltningen, enligt ofvan		23,000: —	
Kontanta aflöningar till 1 maskinmästare, 2 maskinister, 1 rörnätsförman och 1 vårdare af vattenborgen, förslagsvis		9,800: —	
Pension till förre assistenten F. G. Lönnqvist		2,500: —	35,300: —

Dyrtidstillägg:

År 1920 för vattenverkets personal, förslagsvis			13,500: —

Diverse utgifter:

Förvaltningen enligt ofvan		8,500: —	
Brandstodsafgifter och utskylder		1,800: —	
Afgift till staten för Vattenverket i Hesslö	500: —		
Afgift till arrendatorn af Hesslö egendom	500: —		
Arrende af mark till C. A. Andersson, Hamre	150: —	1,150: —	
Bränsle till maskinisterna vid vattenverket		1,100: —	
Analyser, skjutsar m. m.		300: —	
Afskrifningar af fordringar, diverse		300: —	13,150: —
		Transport	97,050: —

N:o 118. *Budget för 1920. Vatten- och Gasverksstyrelsen.*

	Transport	97,050: —
Räntor och amortering:		
Enligt särskild plan (30/11 1911, 21/12 1916):		
Räntor	35,830: —	
Amortering	24,020: —	59,850: —
	Kronor	156,900: —
Som minskas med afloppsledningarnas och gasverkets andel i aflöning till förmän:		
Afloppsledningarna	1,500: —	
Gasverket	1,500: —	3,000: —
	Kronor	153,000: —
Inkomster utöfver utgifter		7,100: —
	Summa Kronor	161,000: —

Afloppsledningarna.

Utgifter:

Driftkostnader:		
Förvaltningen enligt ofvan	7,800: —	
Elektrisk ström samt oljor och trassel för driften i pumpstationen	2,500: —	
Andel i aflöning till förmän vid vattenverket	1,500: —	
Aflöning för driften i pumpstationen	4,000: —	
Rensning af brunnar samt spolning af ledningar	10,000: —	25,800: —
Underhållskostnader:		
Ledningsnät och brunnar		9,000: —
Diverse utgifter:		
Förvaltningen enligt ofvan		3,500: —
Räntor och amortering:		
Enligt planen för obligationslånen:		
Räntor	27,200: —	
Amortering	11,300: —	38,500: —
	Kronor	76,800: —
Hvarifrån afgår följande inkomster:		
Afgifter för c:a 900 st. vattenklosetter à 25 kr.		22,500: —
	Återstår Kronor	54,300: —

N:o 118.
Budget för 1920. Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Gasverket.

Inkomster:

Allmänna belysningen	42,540: —
Enskild gasförbrukning samt hyror för mätare	394,200: —
Koks och tjära	255,500: —
Installationsarbeten	1,000: —
Ränteinkomster	500: —
Summa Kronor	693,740: —

Utgifter:

Driftkostnader:

Gaskol	465,000: —	
Öfriga omkostnader	18,000: —	483,000: —

Underhållskostnader:

Fastigheter, ugnar, ledningar, gaslyktor o. gasmätare	29,000: —	
Femte årets amortering å kostnaderna för en ny ugn (5 år)	5,000: —	34,000: —

Aflöningar och pensioner:

Förvaltningen enligt ofvan	23,000: —	
Kontanta aflöningar till 1 gasmästare och 1 mätarejusterare, förslagsvis	4,700: —	
Eldare, aflöningar	39,500: —	
Andel i aflöning till rörnätsförman vid vattenverket	1,500: —	
Andel i pension till Fröken Gedda	500: —	
Pension till eldare Eriksson	1,170: —	70,370: —
Dyrtidstillägg för 1920, förslagsvis		6,500: —

Diverse utgifter:

Förvaltningen enligt ofvan	8,500: —	
Brandstodsafgifter och utskylder	5,000: —	
Bränsle och lyse till gasmästaren	450: —	
Hyra för gasmästarens bostad	650: —	
Analyser, skjutsar m.m.	330: —	
Afskrifning af diverse fordringar	300: —	
Hyra till Drätselkammaren för gasverkstomten (16/6 1917)	2,800: —	18,030: —
Transport		611,900: —

N:o 118. *Budget för 1920. Vatten- och Gasverksstyrelsen.*

	Transport	611,900: —
Räntor och amortering:		
Enligt särskild plan (30/11 1911, 21/12 1916):		
Räntor	31,300: —	
Amortering	30,700: —	62,000: —
Amortering af gasmätare, inköpta åren 1916—1918		5,100: —
Inköp af gasmätare år 1920, förslagsvis		8,000: —
	Summa utgifter	687,000: —
Inkomster utöfver utgifter		6,740: —
	Summa Kronor	693,740: —

Elektricitetsverket.

Inkomster:

Allmänna belysningen		23,780: —
Enskild belysning- och kraftström samt hyror för mätare		560,000: —
Installationsarbeten		2,500: —
Ränteinkomster		500: —
	Summa Kronor	586,780: —

Utgifter:

Driftkostnader:		
Elektrisk energi från statens kraftstation	110,000: —	
Öfriga kostnader	20,000: —	130,000: —
Underhållskostnader:		
Underhåll af fastigheter, maskiner, batterier, ledningsnät och mätare		60,000: —
Aflöningar och pensioner:		
Förvaltningen enligt ofvan	40,000: —	
Kontanta aflöningar till 1 maskinmästare, 2 maskinister, 1 första montör, 1 installations- och mätareinspektör och 1 mätarejusterare, förslagsvis	14,500: —	
Montör, förslagsvis	1,500: —	
Andel i pension till fröken Anna Gedda	500: —	
Pension till maskinisten S. L. Löf	760: —	57,260: —
Dyrtidstillägg för 1920, förslagsvis		18,000: —
	Transport	265,260: —

N:o 118.
Budget för 1920. Vatten- och Gasverks-styrelsen.

		Transport	265,260: —
Turbinhusdriften:			
Arrende för vattenfall i Svartån (21/11 1911)		3,000: —	
Aflöning för tillsyn af maskiner samt reglering af dammluckor, förslagsvis		6,500: —	
Öfriga kostnader för drift och underhåll........		2,500: —	12,000: —
Diverse utgifter:			
Förvaltningen enligt ofvan........		14,500: —	
Brandstodsafgifter och utskylder		12,000: —	
Bränsle och lyse åt maskinmästaren		450: —	
Diverse, såsom skjutsar m. m.		600: —	
Afskrifning af diverse fordringar		850: —	28,400: —
Räntor och amortering:			
Enligt särskild plan (30/11 1911 och 21/12 1916):			
Räntor:			
Elektricitetsverket........	72,400: —		
Turbinhuset	2,100: —	74,500: —	
Amortering:			
Elektricitetsverket	77,200: —		
Turbinhuset	1,800: —	79,000: —	153,500: —
Amortering af elektr. mätare, inköpta åren 1916—1918			14,140: —
Inköp af elektr. mätare år 1920, förslagsvis			37,700: —
		Summa utgifter	511,000: —
Inkomster utöfver utgifter			75,780: —
		Summa Kronor	586,780: —

N:o 118.
Budget för 1920. Hamnen.

Bil. Litt. D.

Utgifts- och inkomststat

för

Västerås hamn år 1920.

8 A. ***Den egentliga hamnen:***

Utgifter:

Brist från sist afslutade räkenskapsår			75,583: 76
a) *Nyanläggningar:*			
b) *Underhåll och reparationer:*			
1. Af kajer, dukdalber och båtbryggor	8,000: —		
2. Grusning å hamnen	2,000: —		
3. Af hamnskjulen	200: —		
4. Underhåll af inventarier och nyanskaffning	500: —	10,700: —	
c) *Löner och arvoden:*			
t. f. hamnfogden, som hamnuppbördsman och hamntillsyningsman (1/4 : 3,000)	750: —		
En hamnkapten (3/4 : 4000)	3,000: —		
Ett biträde å kontoret, arvode	1,200: —		
Hamnens andel i stadens allmänna omkostnader (byggnadschef, polis, bokföring m. m.)	2,500: —		
Ersättning till befäl å fartyg i regelbunden trafik för af dem förrättad uppbörd och redovisning av broafgift för varor 10 % å uppbörden	1,000: —		
Pension till hamnfogden Isacson (30/1 1919)	2,340: —		
Kristidstillägg fyllnadsanslag för 1919	—: —		
Kristidstillägg för år 1920	—: —	10,790: —	
Transport		21,490: —	75,583: 76

N:o 118. *Budget för 1920. Hamnen.*

		Transport	21,490: —	75,583: 76
d) *Öfriga utgifter:*				
Hamnkontoret				
Hyra af lokal................	500: —			
Skrifmateriel	100: —			
Telefonafgifter	100: —			
Städning och eldning	500: —	1,200: —		
Belysning å hamnen		2,000: —		
Renhållning å hamnen		1,500: —		
Årsafgift till Svenska Hamnförbundet		75: —		
Olycksfallsersättning för F. Svanström		48: —		
Fyllnad för täckande af brist i staten för hamnmaskineri N:o 2		2,530: —	7,353: —	28,843: —
e) *Räntor och amorteringar:*				
Hamnbyggnaden				
Enligt af Stadsfullmäktige den 22/11 1900 godkänd plan:				
Ett års ränta å ingående balans den 1/1 1920 kr. 31,905 à 5 %		1,595: 25		
Amortering för året........................		3,000: —	4,595: 25	
För den år 1907 beslutade nya hamnbyggnaden, hvartill anslagits kronor 229,000: — utgör ingående balansen den 1/1 1920 kr. 166,025: —.				
Ett års ränta å kr. 166,025: — à 4 1/2 %....................................		7,471: 13		
12 årets amortering........................		5,725: —	13,196: 13	
För den år 1914 beslutade fortsättningen af nya hamnbyggnaden hvartill anslagits 113,000 kr. utgör ingående balansen den 1/1 1920 kr. 108,975: —.				
Ränta härå efter 5 %		5,448: 75		
Amortering		1,135: —	6,583: 75	
För den år 1917 beslutade fortsättningen af hamnbyggnaden hvartill anslagits 150,000 kr. (27/12 1917) ränta härå efter 6 %		9,000: —		
Ytterligare kostnad för den nya hamnbyggnaden utbetalt t. o. m. den 24/10 1919 kr. 23,583: 30 förslagsvis 40,000 kr. ränta härå efter 6 %		2,400: —		
Ränta å bristen 75,583: 76 efter 6 % .		4,535: 02	15,935: 02	40,310: 15
			Summa Kronor	144,736: 91

N:o 118. *Budget för 1920. Hamnen.*

Inkomster:

f) *Hamnafgifter för varor:*

1. Af ångfartyg i regelbunden trafik	10,000: —		
2. „ andra ångfartyg	6,000: —		
3. „ pråmar och segelfartyg	8,000: —	24,000: —	

g) *Tonnageafgiftar:*

1. För ångfartyg	3,000: —		
2. „ segelfartyg	1,000: —		
3. „ pråmar	2,000: —	6,000: —	30,000: —
Behållning af svängkran N:o 1	1,180: —		
„ „ „ N:o 3	2,000: —		
4. Svängkran N:o 4 enl. kontrakt med E. Lennqvist	2,300: —	5,480: —	
5. För uthyrning af båtplatser		2,400: —	
6. „ „ „ mindre kranar		2,000: —	
7. „ „ „ upplagsplatser i hamnen		5,000: —	
8. „ „ „ varuskjul		700: —	15,580: —
Brist			99,156: 91
		Summa Kronor	144,736: 91

B. **Hamnmaskiner:**

1. ***Svängkran N:o 1.***

Anläggningskostnad	11,000: —
Afgår 6 års amortering	6,600: —
	4.400: —

Utgifter:

a) Ett års ränta å 4,400 kr. à 5 %	220: —	
b) Sjunde årets amortering	1,100: —	1,320: —
c) Maskinist, förslagsvis	2,000: —	
d) Strömförbrukning	200: —	
e) Diverse material och reparationer	300: —	2,500: —
f) Inkomster utöfver utgifter		1,180: —
	Summa Kronor	5,000: —

Inkomster:

g) Hyror, förslagsvis		5,000: —
	Summa Kronor	5,000: —

N:o 118.
Budget för 1920. Hamnen.

2. ***Malmlossningsanordning N:o 2.***

Anläggningskostnad	25,000: —
Afgår 6 års amortering	15,000: —
Återstående kostnad	10,000: —

Utgifter:

a) Ett års ränta å kr. 10,000 à 5 %	500: —	
b) Sjunde årets amortering	2,500: —	3,000: —
c) Maskinist, förslagsvis	1,600: —	
d) Handtlangning	400: —	
e) Strömförbrukning	100: —	
f) Diverse material och reparationer	400: —	2,500: —
	Summa Kronor	5,500: —

Inkomster:

g) Kranafgift, förslagsvis		3,000: —
Fyllnad af hamnmedel		2,500: —
	Summa Kronor	5,500: —

3. ***Svängkran N:o 3.***

Utgifter:

a) Maskinist, förslagsvis	1,000: —		
b) Strömförbrukning	150: —		
c) Diverse material och reparationer	200: —	1,350: —	
Inkomster utöfver utgifter		2,000: —	3,350: —
		Summa Kronor	3,350: —

Inkomster:

d) Hyror, förslagsvis		3,350: —
	Summa Kronor	3,350: —

4. ***Svängkran N:o 4.***

Utgifter:

Inlevereras till hamnkassan		2,300: —
	Summa Kronor	2,300: —

Inkomster:

Hyra enligt aftal med E. Lennqvist		2,300: —
	Summa Kronor	2,300: —

Bil. Litt. E.

N:o 118.
Budget för 1920.
Vedgården.

Utgifts- och inkomststat

för

Västerås stads vedgård år 1920.

Utgifter:

a) *Hyror:*

För f. d. Lifsmedelsnämndens vedgård, 12,900 kvm. — 500 kvm. upplåtet till Ing. P. Andersson	6,200: —	
För f. d. Sundinska vedgården	500: —	
„ kontor	500: —	
„ stall m. m.	1,000: —	8,200: —

b) *Nyanskaffning och underhåll:*

Underhåll af hästar, körredskap och annan material		10,000: —

c) *Löner och arvoden:*

Löner och traktamenten för kontorspersonal	17,700: —	
Aflöning till fodermarsk och körkarlar, förslagsvis	22,000: —	
Aflöning till nattvakt, förslagsvis	4,000: —	
Aflöning till arbetare, förslagsvis	55,000: —	98,700: —

d) *Räntor:*

Ränta å rörelsekapital		10,000: —

e) *Öfriga utgifter och förbrukningsartiklar:*

Lyse, värme och städning	700: —	
Skrifmaterial, tryck- och annonskostnader	2,500: —	
Foder till 6 st. hästar samt hästskoning	12,000: —	
Försäkringspremier	240: —	
Veterinärarvode och medicin	100: —	
Läkarearvode och medicin	500: —	
Elektr. kraftförbrukning, lyse och smörjoljor m. m.	2,500: —	
Extra utkörning af ved	15,000: —	33,540: —
	Summa Kronor	160,440: —

Inkomster:

Bruttoinkomst af rörelsen		160,440: —
	Summa Kronor	160,440: —

N:o 118.
Budget för 1920. Hyresnämnden.

Bil. Litt. F.

Utgiftsstat

för

Hyresnämnden år 1920.

a) *Arvoden:*

Till nämndens ledamöter för beräknade 100 sammanträden efter 8 kronor för hvarje ledamot och sammanträde	3,200: —
Till nämndens ledamöter för besiktningar	1,000: —
Till nämndens ordförande eller dennes suppleant för beräknade 100 sammanträden à 15 kronor	1,500: —
Till nämndens ordförande eller dennes suppleant såsom arvode	1,800: —
Till sekreteraren i arvode	3,000: —
Till skrifbiträde i arvode	2,200: —

b) *Öfriga utgifter:*

1. Till hyra, värme, städning och belysning	700: —
2. Till blanketter	150: —
3. Till annons- och tryckningskostnader	500: —
4. Till telefon- och portoafgifter	250: —
5. Till diverse utgifter	700: —
Summa Kronor	15,000: —

N:o 118.
Budget för 1920. Kyrkan.

1920 års utgifts- och inkomststat

för

kyrka och kyrkliga ändamål,

antagen å ordinarie kyrkostämma med Västerås och S:t Ilians församlingar 31 oktober 1919.

Utgifter:

1. *Aflöningar och pensioner:*

	Domkyrkoförsaml. och S:t Ilian.	Domkyrkoförsaml. ensam.
Pastor, lön i kontant till 1/5	—	141: 66
„ löne- och kristidstillägg till 1/5	—	855: —
Komminister, lön med tillägg till 1/5	—	775: —
„ löne- och kristidstillägg till 1/5	—	1,021: 34
Domkyrkosysslomannen, lön till 1/5	—	259: 17
„ löne- och kristidstillägg till 1/5	—	461: —
Pastoratsadjunkten, lön med hyresbidrag till 1/5	—	1,166: 67
„ löne- och kristidstillägg till 1/5	—	910: —
„ ytterligare tillägg för 1919	—	100: —
Pastorsadjunkten, lön till 1/5	—	1,000: —
„ löne- och kristidstillägg till 1/5	—	910: —
„ ytterligare tillägg för 1919	—	200: —
Domkyrkoorganisten, lön med dyrtidstillägg	2,250: —	—
„ löne- och kristidstillägg	2,154: —	—
„ ytterligare tillägg för 1919	200: —	—
Domkyrkoklockaren, lön med dyrtidstillägg	1,350: —	—
„ löne- och kristidstillägg	1,599: —	—
„ ytterligare tillägg för 1919	400: —	—
Kyrkovaktmästaren, lön med dyrtidstillägg	1,700: —	—
„ löne- och kristidstillägg	1,865: —	—
„ ytterligare tillägg för 1919	400: —	—
Extra d:o, lön med dyrtidstillägg	250: —	—
„ löne- och kristidstillägg	460: —	—
Ringare, lön med dyrtidstillägg	2,360: —	—
„ löne- och kristidstillägg	960: —	—
Dödgräfvare, lön med dyrtidstillägg (äldre)	350: —	—
„ löne- och kristidstillägg	250: —	—
„ ersättning enligt senare beslut	1,600: —	—
„ ytterligare tillägg för 1919	400: —	—
Transport	18,548: —	7,799: 84

N:o 118.
Budget för 1920. Kyrkan.

	Domkyrkoförsam. och S:t Ilian.	Domkyrkoförsam. ensam.
Transport	18,548: —	7,799: 84
Änkefru Maria Bolander, pension	300: —	—
„ tillägg	300: —	—
Änkefru Signe Bedinger, pension	400: —	—
„ tillägg	400: —	—
2. *Prästgårdsbyggnadsmedel:*		
Ordinarie reparationsanslag	—	2,000: —
Brandstodsafgifter	—	204: —
Reparationer: ½ af kostnad kr. 5,700: — för reparation af domprostgården	—	2,850: —
Reparationer: ½ af kostnad kr. 7,075: — för reparation af komministergården	—	3,537: 50
3. *Pastorsexpeditionen:*		
Hyra till staden	600: —	—
Bränsle och lyse	800: —	—
Städning, eldning och skurning	500: —	—
Kyrkböcker och blanketter	900: —	—
Kyrkoskrifvare, lön med dyrtidstillägg	2,650: —	—
„ löne- och kristidstillägg	2,450: —	—
„ ytterligare tillägg för 1919	200: —	—
Kvinnligt skrifbiträde	600: —	—
Till möbler m. m. i expeditionen och för kyrkorådets räkning	2,000: —	—
4. *Kyrkans egentliga behof:*		
Elektrisk belysning och kraft till orgelmotorn	600: —	—
Underhåll af ledningar, lampor m. m.	100: —	—
Stearinljus	30: —	—
Reparationer och tillsyn af orgeln	300: —	—
Tillsyn af den elektriska motorn	150: —	—
Bänkhyresersättning	1,600: —	—
För klockor	400: —	—
För tornets skötel	100: —	—
Skurningar	400: —	—
Domkapitlets cirkulär	2: 50	—
Biblar och böcker åt nattvardsungdom	800: —	—
Trycknings- och annonskostnader	300: —	—
Arvode åt räkenskapsföraren	350: —	—
„ för utdebitering af prästerskapets löner	—	250: —
Kyrkokören	500: —	—
Kyrksalen	2,500: —	—
Transport	38,780: 50	16,641: 34

N:o 118.

Budget för 1920. Kyrkan.

	Domkyrkoförsam. och S:t Ilian.	Domkyrkoförsam. ensam.
Transport	38,780: 50	16,641: 34
För barngudstjänster	800: —	—
Till sång och orgelspel vid begrafningar	200: —	—
För tvätt och oblat	75: —	—
Bränsle, förslagsvis	7,000: —	—
Sotning	75: —	—
Eldaren, lön med dyrtidstillägg	880: —	—
„ löne- och kristidshjälp	600: —	—
Diverse för uppvärmningen	100: —	—
Renhållning kring kyrkan och boställsgårdarne	1,000: —	—
Anskaffande och läggande af tuktad sten vid västra och södra kyrkportarna	1,000: —	—
Diverse utgifter	300: —	—
5. *Kyrkogårdarne:*		
Anslag till planteringsnämnden	3,000: —	—
Snöskottning, sprängning m. m.	200: —	—
Sand	300: —	—
För afplanering m. m.	500: —	—
Andra behof	100: —	—
6. *Diakonissorna:*		
Anslag till diakonissanstalten (à 1000)	4,000: —	—
Kostpenningar (à 1,200)	4,800: —	—
Till biträde for matlagning åt sjuka	180: —	—
Hyresmedel	1,600: —	—
Bränsle, lyse, tvätt m. m.	1,500: —	—
Bidrag till hyra och städning af lokaler för diakonissornas och annan kyrklig verksamhet	2,800: —	—
Införande af telefon hos den nya diakonissan	600: —	—
Diverse, såsom för modermöten m. m.	600: —	—
7. *Församlingsbiblioteket:*		
Hyra till staden	—	300: —
För skötseln	—	75: —
Städning, bränsle, lyse	—	500: —
Bokinköp och -bindning	—	400: —
Filialen i västra statsdelen	—	500: —
Till "De blindas förenings" biblioteksverksamhet	50: —	—
8. *Arrendemedel:*		
Afgäld för västra kyrkogården utom kvarntullen, efter medelmarkegång	—	100: —
Transport	71,040: 50	18,516: 34

N:o 118.
Budget för 1920. Kyrkan.

		Domkyrkoförsam. och S:t Ilian.	Domkyrkoförsam. ensam.
Transport		71,040: 50	18,516: 34
9. *Ränta och amortering:*			
Andel i 1896 års obligationslån	20,000: —	—	—
Kapitalskuld 1/1 1920	9,420: —	—	—
Ränta för året	325: 44	—	—
Amortnring för året	760: —	1,085: 44	—
10. *Aflöningsmedel för prästerskapet enligt den nya löneregleringen från 1/5.*			
Kyrkoherden		6,666: 66	—
Fyra komministrar à 3,333: 33		13,333: 33	—
*) Adjunkten (= domkyrkosysslomannen) incl. ålderstillägg och hyresbidrag		1,933: 33	—
Hyresersättning för tre komministrar á 1,000		3,000: —	—
Summa Kronor		97,059: 26	18,516: 34

Inkomster:

Försäljning af grafplatser, förslagsvis	600: —	—
Afgifter för likvagnen	100: —	—
„ „ klockor	500: —	—
Af Lundby församling såsom bidrag för en diakonissa	1,000: —	—
Personella afgifter till prästerskapets aflöning	—	545: —
Att fyllas genom särskild uttaxering enligt nya löneregleringen	21,933: 32	—
Att för öfrigt genom uttaxering fyllas	72,925: 94	17,971: 34
Summa Kronor	97,059: 26	18,516: 34

Anm. 1. Lönebeloppen till prästerskapet från 1/5 enligt den nya löneregleringen (dock ej hyresersättningen) skola utan inblandning af annat *särskilt* uttaxeras inom Västerås, S:t Ilians och Lundby församlingar efter inkomstsumman i pastoratet.

Anm. 2. De upptagna kristidstilläggen äro förslagsvis upptagna efter föregående års belopp. Men om stadsfullmäktige besluta om annan grund för tilläggens utgående för nästa år, komma enligt kyrkostämmans beslut beloppen att ändras i öfverensstämmelse härmed.

*) i dessa utgifter deltager äfven *Lundby* församling.

N:o 118. *Budget för 1920. Kyrkan.*

Taxerade inkomsten utgör:

för Västerås domkyrkoförsamling		45,654,190: —
„ S:t Ilians församling		1,734,480: —
	Summa Kronor	47,388,670: —

Af det till uttaxering för församlingarna gemensamt upptagna beloppet kronor 72,925: 94 belöper efter förhållandet mellan taxerade inkomstbeloppen:

å Västerås domkyrkoförsamling		70,256: 85
å S:t Ilians församling		2,669: 09
	Summa Kronor	72,925: 94

Till fyllande af kyrkliga behof utgörande:

för Västerås domkyrkoförsamling		
dels andel i gemensamma utgifter	70,256: 85	
dels egna utgifter	17,971: 34	88,228: 19
för S:t Ilians församling		2,669: 09
	Kronor	90,897: 28

upptages en uttaxering:

inom Domkyrkoförsamlingen af		
0.25 % å 45,654,190: — kronor	114,135: 40	
med afdrag af beräknade afkortningar	3,000: —	111,135: 48
inom S:t Ilians församling af		
0.17 % å 1,734,480: — kronor	2,948: 62	
med afdrag af beräknade afkortningar	200: —	2,748: 62
	Kronor	113,884: 10

som disponeras sålunda:

till prästerskapets aflöning efter 1/5	21,475: 02	
till täckande af i staten upptagna utgifter i öfrigt	90,897: 28	
för oförutsedda behof	1,511: 80	113,884: 10
	Summa Kronor	113,884: 10

Af det enligt ofvan uttaxerade beloppet resp. 0.25 % och 0.17 % å taxerade inkomsten belöper å aflöningen till prästerskapet efter den 1/5 1920 pr 10 kronors inkomst 0,5 öre motsvarande 5 öre pr bevillningskrona, hvilken utdebitering utgår äfven inom Lundby socken utöfver det uttaxerade beloppet af 0.75 % å inkomsten med kr. 458: 30.

N:o 118.
Budget för 1920.

Utdrag ur protokoll hållet vid årets andra ordinarie kyrkostämma med Lundby församling den 26 oktober 1919.

— —

§ 2.

Kyrkostämman beslöt att fastställa följande inkomsts- o. utgiftsstat för år 1920:

Utgifter:

Kyrkoherdens lön för 4 månader	1,333: 34	
„ hyresbidrag	200: —	
Skjutsbidrag	120: —	
Underhåll af hus		500: —
Reparation och underhåll af prästgård		1,000: —
Vin och oblater		10: —
Bränsle och lyse		400: —
Löner:		
Klockare och organist, ordinarie	380: —	
„ „ tillägg	190: —	
„ personligt lönetillägg	190: —	760: —
Kyrkvärdarne à 2: 50		5: —
Kyrkvaktaren, ordinare	150: —	
„ tillägg	75: —	225: —
Orgeltramparen, ordinarie	60: —	
„ tillägg	40: —	100: —
Extra ringare, ordinarie	20: —	
„ tillägg	10: —	30: —
Dödgräfvaren, för grafvarnarvård	25: —	
„ för gräfning	75: —	100: —
Pensioner: Hedda Berglind		50: —
Josefina Widlund		150: —
Brandstod		100: —
Räntor och amorteringar		970: —
Anslag till testamenten för läsbarn	50: —	
„ till bibliotek	40: —	
„ till de blindas förening	10: —	100: —
Oförutsedda behof		1,000: —
Diakonissan, bidrag till avlön.	500: —	
„ „ „ verksamhet	600: —	1,100: —
Vaktmästaren i Hammarby		100: —
Kyrkokassören		100: —
Diverse utgifter		67: 93
	Summa Kronor	8,521: 27

N:o 118.
Budget för 1920.

Inkomster:

Prästlånemedel:

Arrende	1,625: —
Vin och byggnadssäd	80: —
Att fylla genom debitering på 9,166,10 bevillningskronor à 0,75 kr.	6,816: 27
Summa Kronor	8,521: 27

Härtill kommer utdebitering af 0,05 kr. pr bevillningskrona till prästerskapets aflöning efter 1/5 1920.

REGISTER

öfver

Utgifts- och Inkomststaten för år 1920.

Västerås 1920, Västm. Alleh:s A.-B:s Tr.